European Asylum Support Office

Afganistan
Güvenlik durumu

Menşe Ülke Bilgisi Raporu

Eylül 2020

SUPPORT IS OUR MISSION

European Asylum Support Office

Afganistan Güvenlik durumu

Menşe Ülke Bilgisi Raporu

Eylül 2020

SUPPORT IS OUR MISSION

Avrupa Birliği hakkında daha fazla bilgiye belirtilen adresten ulaşabilirsiniz (http://europa.eu).

Print	ISBN 978-92-9465-188-4	doi:10.2847/945093	BZ-02-20-566-TR-C
PDF	ISBN 978-92-9465-187-7	doi:10.2847/200	BZ-02-20-566-TR-N

© European Asylum Support Office (EASO) 2020

Aksi belirtilmedikçe, bu belge kaynak belirtilmek kaydıyla çoğaltılabilir.

Bu yayında yinelenen üçüncü şahıslara ait materyaller hususunda ilgili üçüncü şahısların kendi telif hakları beyanlarına atıfta bulunulmuştur.

Kapak fotoğrafı: © Al Jazeera English, Sangin, Helmend, 4 Kasım 2012, url CC BY-SA 2.0

IED Tehdidi. Afgan Ordusu 215. Kolordunun bomba imha ekibi, Helmend vilâyetinin Sangin kasabasında bir IED'yi etkisiz hale getirmiştir. En büyük tehdidi yol kenarındaki bombaların oluşturduğu Afganistan'da yolların askerler ve siviller için güvenli olması için eğitilmiş birkaç ekibe ciddi bir iş düşmektedir.

Teşekkür

EASO, aşağıdaki ulusal iltica ve göç dairelerini bu raporun ortak düzenleyicileri olarak kabul etmeyi istemektedir:

Belçika, Mülteciler ve Vatansız Kişiler Genel Komiserliği Ofisi, Cedoca (Belgeleme ve Araştırma Merkezi)

Fransa, Mültecileri ve Vatansız Kişileri Koruma Dairesi (OFPRA), Bilgi, Belgeleme ve Araştırma Bölümü (DIDR)

Polonya, Mülteci ve İltica İşlemleri Dairesi

Aşağıdaki ulusal iltica ve göç daireleri bu raporu gözden geçirmiştir:

Almanya, Federal Göç ve Sığınma Dairesi (BMAF)

Slovakya, Göç İdaresi, Belgeleme ve Yabancı Ülkelerle İş Birliği Dairesi

Aşağıdaki dış kuruluşlar bu raporun bazı kısımlarını gözden geçirmiştir:

ACCORD – Avusturya Menşe Ülke ve Sığınma Araştırma ve Belgeleme Merkezi

Adı geçen birimlerin, uzmanların ya da kuruluşların yaptığı incelemelerin raporun genel niteliğine katkıda bulunduğuna, ancak EASO'nun tam sorumluluğundaki nihai raporu resmî olarak onayladıklarını belirtmediğine dikkat edilmesi gerekir.

İçindekiler

Teşekkür 4

İçindekiler 5

Yasal Uyarı 9

Sözlük ve kısaltmalar 10

Giriş 13

Metodoloji 13

Kaynaklar 13

Raporun yapısı ve kullanımı 15

Harita 17

1. Afganistan'daki güvenlik durumuna ilişkin genel açıklama 18

1.1 Çatışma hakkında geçmiş bilgiler 18

1.1.1 Afganistan'daki en son çatışmalara genel bakış 18

1.1.2 Siyasi görünüm 19

1.1.3 Barış müzakereleri 21

1.1.4 Uluslararası bağlam 24

1.2 Çatışmadaki aktörler 26

1.2.1 Hükûmet yanlısı kuvvetler 26

1.2.2 Hükûmet Karşıtı Unsurlar 28

1.3 Son güvenlik eğilimleri ve silahlı çatışmalar 28

1.3.1 Silahlı çatışmalar ve saldırılar 29

1.3.2 El Yapımı Patlayıcılar 30

1.3.3 Yüksek profilli saldırılar 31

1.3.4 Hedefli cinayetler ve çatışma nedeniyle adam kaçırma 32

1.3.5 Hava saldırıları ve bombalamalar 34

1.3.6 Arama operasyonları 35

1.3.7 Patlayıcı savaş kalıntıları 35

1.4 Şiddetin sivil nüfus üzerindeki etkisi 36

1.4.1 Sivil zayiat 36

1.4.2 Devletin hukuku ve düzeni güvence altına alma becerisi 38

1.4.3 Sosyoekonomik koşullar 40

1.4.4 Mülteciler, ülkesinde yerinden edilmiş kişiler, geri dönenler 41

1.4.5 Çocuklar 45

1.5 Genel coğrafi bilgiler 47

1.5.1 Kentsel-kırsal bölge ayrımı 47

1.5.2 Bölgesel farklılıklar 48

1.5.3 Hükûmet, Taliban kontrolüne karşı 48

1.6 Hareketlilik 49

2. Afganistan'daki güvenlik durumuna ilişkin bölgesel açıklamalar 52

2.1 Kabil Şehri 52

2.1.1 Şehir hakkında genel bilgiler 52

2.1.2 Kabil şehrindeki çatışma geçmişi ve aktörler 53

2.1.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 56

2.2 Badahşan 63
2.2.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 63
2.2.2 Badahşan'da çatışma geçmişi ve aktörler 64
2.2.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 66
2.3 Badgis 70
2.3.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 70
2.3.2 Badgis'te çatışma geçmişi ve aktörler 71
2.3.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 72
2.4 Baglan 74
2.4.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 74
2.4.2 Baglan'da çatışma geçmişi ve aktörler 76
2.4.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 78
2.5 Belh 84
2.5.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 84
2.5.2 Belh'te çatışma geçmişi ve aktörler 85
2.5.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 87
2.6 Bamyan 94
2.6.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 94
2.6.2 Bamyan'da çatışma geçmişi ve aktörler 96
2.6.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 98
2.7 Daykundi 100
2.7.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 100
2.7.2 Daykundi'de çatışma geçmişi ve aktörler 102
2.7.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 104
2.8 Ferah 107
2.8.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 107
2.8.2 Ferah'ta çatışma geçmişi ve aktörler 108
2.8.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 109
2.9 Faryab 112
2.9.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 112
2.9.2 Faryab'da çatışma geçmişi ve aktörler 114
2.9.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 115
2.10 Gazni 122
2.10.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 122
2.10.2 Gazni'de çatışma geçmişi ve aktörler 123
2.10.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 125
2.11 Gur 128
2.11.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 128
2.11.2 Gur'da çatışma geçmişi ve aktörler 129
2.11.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 130
2.12 Helmend 133
2.12.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 133
2.12.2 Helmend'de çatışma geçmişi ve aktörler 135
2.12.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 136
2.13 Herat 139
2.13.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 139
2.13.2 Herat'ta çatışma geçmişi ve aktörler 140
2.13.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 141

2.14 Jowzjan 145
2.14.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 145
2.14.2 Jowzjan'da çatışma geçmişi ve aktörler 146
2.14.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 149
2.15 Kabil vilâyeti 153
2.15.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 153
2.15.2 Kabil'de çatışma geçmişi ve aktörler 154
2.15.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 156
2.16 Kandahar 162
2.16.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 162
2.16.2 Kandahar'da çatışma geçmişi ve aktörler 164
2.16.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 165
2.17 Kapisa 167
2.17.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 167
2.17.2 Kapisa'da çatışma geçmişi ve aktörler 168
2.17.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 170
2.18 Host 174
2.18.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 174
2.18.2 Host'ta çatışma geçmişi ve aktörler 176
2.18.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 177
2.19 Kunar 181
2.19.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 181
2.19.2 Kunar'da çatışma geçmişi ve aktörler 182
2.19.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 185
2.20 Kunduz 188
2.20.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 188
2.20.2 Kunduz'da çatışma geçmişi ve aktörler 190
2.20.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 191
2.21 Lagman 199
2.21.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 199
2.21.2 Lagman'da çatışma geçmişi ve aktörler 200
2.21.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 201
2.22 Lovgar 203
2.22.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 203
2.22.2 Lovgar'da çatışma geçmişi ve aktörler 205
2.22.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 208
2.23 Nangarhar 214
2.23.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 214
2.23.2 Nangarhar'da çatışma geçmişi ve aktörler 215
2.23.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 219
2.24 Nimruz 224
2.24.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 224
2.24.2 Nimruz'da çatışma geçmişi ve aktörler 226
2.24.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 226
2.25 Nuristan 228
2.25.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 228
2.25.2 Nuristan'da çatışma geçmişi ve aktörler 230
2.25.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 232

2.26 Paktika 236
2.26.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 236
2.26.2 Paktika'da çatışma geçmişi ve aktörler 238
2.26.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 240
2.27 Paktiya 244
2.27.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 244
2.27.2 Paktiya'da çatışma geçmişi ve aktörler 246
2.27.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 248
2.28 Pençşir 252
2.28.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 252
2.28.2 Pençşir'de çatışma geçmişi ve aktörler 253
2.28.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 255
2.29 Parvan 257
2.29.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 257
2.29.2 Parvan'da çatışma geçmişi ve aktörler 258
2.29.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 260
2.30 Samangan 265
2.30.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 265
2.30.2 Samangan'da çatışma geçmişi ve aktörler 266
2.30.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 267
2.31 Sar-i Pol 270
2.31.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 270
2.31.2 Sar-i Pol'da çatışma geçmişi ve aktörler 271
2.31.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 272
2.32 Tahar 276
2.32.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 276
2.32.2 Tahar'da çatışma geçmişi ve aktörler 277
2.32.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 279
2.33 Uruzgan 285
2.33.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 285
2.33.2 Uruzgan'da çatışma geçmişi ve aktörler 286
2.33.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 287
2.34 Vardak 289
2.34.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 289
2.34.2 Vardak'ta çatışma geçmişi ve aktörler 290
2.34.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 294
2.35 Zabul 300
2.35.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler 300
2.35.2 Zabul'da çatışma geçmişi ve aktörler 301
2.35.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi 303
Ek 1: Kaynakça 305
Ek 2: İş Tanımı 420
Ek 3: Ekler ve Düzeltmeler 422

Yasal Uyarı

Bu rapor, EASO Menşe Ülke Bilgisi Raporu Metodolojisine (2019) göre yazılmıştır.[1] Bu raporda özenle seçilmiş bilgi kaynakları temel alınmaktadır. Kullanılan tüm kaynaklara referans verilmiştir. Mümkün olduğu ölçüde ve aksi belirtilmedikçe, ihtilafsız veya bariz gerçekler hariç olmak üzere sunulan tüm bilgiler çapraz kontrole tabi tutulmuştur.

Bu raporda yer alan bilgiler azami özen gösterilerek araştırılmış, değerlendirilmiş ve analiz edilmiştir. Ancak, bu belgenin tamamen kapsayıcı olduğu iddia edilmemektedir. Belirli bir olay, kişi veya kuruluşun raporda belirtilmemiş olması, olayın gerçekleşmediği veya kişi ya da kuruluşun var olmadığı anlamına gelmez.

Ayrıca bu rapor, uluslararası koruma başvurusunun sonuçlandırılması veya başvurunun haklılığı konusunda belirleyici nitelikte de değildir. Kullanılan terminoloji, belirli bir hukuki durumun göstergesi olarak kabul edilmemelidir.

> "Mülteci", "risk" ve benzer terimler; AB Sığınma Müktesebatı, 1951 Mülteci Sözleşmesi ve Mültecilerin Durumuna ilişkin 1967 Protokolü kapsamındaki gibi hukuki anlamda değil, genel terimler olarak kullanılmaktadır.

Bu raporda yer alan bilgilerin kullanımından EASO ya da EASO adına hareket eden hiçbir şahıs sorumlu tutulamaz.

Sığınma alanında çalışan sosyal hizmet görevlileri, COI araştırmacıları, politika üretenler ve karar mercileri hedef kullanıcılardır.

Bu raporun taslak süreci (inceleme dâhil) 31 Temmuz 2020 tarihinde sonuçlandırılmıştır. Bu tarihten sonra gerçekleşen hiçbir olaya bu raporda yer verilmemiştir. Bu raporun referans dönemi hakkında daha fazla bilgi almak için giriş kısmındaki Metodoloji bölümüne bakabilirsiniz.

Ekler ve Baskı Hataları: 9 Ekim 2020'de bu rapor, bazı bilgi hatalarını düzeltmek ve orijinal versiyonda eksik olan bazı ilgili bilgileri eklemek için yeniden yayınlanmıştır. Yapılan düzeltmeler ve eklemeler Ek 3'te yer almaktadır.

Bu raporun İngilizce dilinde yazılan orijinal versiyonu, EASO-DGMM Yol Haritası 2019-2021'de belirtildiği üzere Türkçeye çevrilmiştir. Orijinal İngilizce versiyon ile tercüme edilen versiyon arasında herhangi bir uyuşmazlık olması halinde orijinal İngilizce versiyon geçerlidir.

[1] The EASO methodology is largely based on the Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI), 2008, and can be downloaded from the EASO website: http://www.easo.europa.eu.

Sözlük ve kısaltmalar

AAN	Afghanistan Analysts Network
ACC	Afgan Vatandaş Kartı
AGE'ler	Hükûmet Karşıtı Unsurlar; Afganistan Devleti ve/veya uluslararası askerî kuvvetlere karşı silahlı çatışma veya silahlı muhalefete dâhil olan tüm bireyler ve silahlı gruplar olarak tanımlamaktadır. Bu tür gruplara örnek olarak Taliban, Hakkani Ağı, Özbekistan İslami Hareketi, İslami Cihat Birliği, Laşkari Tayyiba, Jayş Muhammed ve kendilerini İslam Devleti/ Daeş olarak tanımlayan gruplar yer almaktadır.[2]
ALCS	Afganistan Yaşam Koşulları Araştırması
ANASOC	Afgan Ulusal Ordusu Özel Operasyonları Komutanlığı
ANSF/ANDSF	Afgan Ulusal Güvenlik Kuvvetleri / Afgan Ulusal Savunma ve Güvenlik Kuvvetleri, aşağıdakileri kapsayan genel bir terim:[3] ABF (Afgan Sınır Kuvvetleri); ALP (Afgan Yerel Polisi); ANA (Afgan Ulusal Ordusu); AAF (Afgan Hava Kuvvetleri); ANP (Afgan Ulusal Polisi); ANCOF (Afgan Ulusal Mülki Düzen Kuvvetleri); ASF (Afgan Özel Kuvvetleri); ANA TF (Afgan Ulusal Ordusu Bölge Kuvvetleri); NDS (Ulusal Güvenlik Müdürlüğü)
AQ	El Kaide
Zayiat	Zayiat; Kaydı Silinenler, Görev Esnasında Hayatını Kaybedenler, Ayrılanlar ve diğer kayıplar [ortadan kaybolma/esir düşme, engellilik, ölüm (görev esnasında değil), emeklilik, muafiyet (yani resmî izinsiz gelmeme veya kalıcı tıbbi nedenlerle) veya ANA/ANP'ye transfer] dâhil olmak üzere planlı ve plansız kayıpların tamamıdır.[4]
AWOL	Resmî İzinsiz Gelmeme[5]
Sivil	UNAMA "siviller" kelimesinin tanımı için uluslararası hukuka atıfta bulunur: askerî/paramiliter kuvvetlere mensup olmayan ve sürekli savaşma işlevine sahip organize silahlı gruba üye olmayan ve doğrudan savaşlara katılmadıkları sürece ve bu süre zarfında doğrudan saldırılara karşı koruma altında olan kişiler[6].
CTC	ABD Terörle Mücadele Merkezi
DFR	Kaydı Silinen personel, sözleşmeleri sona ermeden önce firar veya bir aydan daha uzun süre resmî izinsiz işe gelmeme gibi nedenlerle teşkilattan ayrılan asker ve polislerdir[7].
Ramazan Bayramı	Oruç ayı Ramazan'ın sona erdiğini gösteren "orucu bozma bayramı"
ETIM	Doğu Türkistan İslam Hareketi

[2] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2018, 24 February 2019, url, pp. 59, 61

[3] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 61

[4] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 42

[5] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 43

[6] UNAMA Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 62

[7] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 43

FATA	Federal Yönetime Tabi Kabile Bölgeleri
GIRoA	Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükûmeti
Kara çarpışmaları	Kara çarpışmalarına çatışmanın tarafları arasındaki kinetik kara harekatları, uzaktan saldırılar, çapraz ateş ve silahlı çatışmalar dâhildir. Kara çatışmaları, küçük silahların, ağır silahların ve/veya havan ve roket gibi alan silah sistemlerinin ateşlendiği saldırıları veya operasyonları kapsar.[8]
HIG	Hizb-i İslami/Gulbeddin Hikmetyar
IEC	Bağımsız Seçim Komisyonu
IED	El Yapımı Patlayıcı. Geleneksel askerî eylemden başka bir şekilde yapılandırılmış ve konumlandırılmış bir bomba. IED'ler genel olarak dört kategoriye ayrılabilir: Komutla Çalıştırılan IED'ler - Operatörlerin önceden yerleştirilmiş bir cihazı, hedefin alana tam girdiği anda patlatmalarına olanak tanıyan bir mesafeden çalıştırılan telsiz veya uzaktan kumandalı IED'ler. Manyetik IED'ler, manyetik veya başka bir cihazla bağlı IED'lerdir ve komutla çalıştırılan IED'lerin bir alt kategorisidir. Kurban Tarafından Çalıştırılan IED'ler - Bunlar, bir kişi veya aracın, basınç plakası (PP-IED) veya basınç boşaltma mekanizması, tuzak teli veya başka bir cihaz olabilecek başlatıcı veya anahtarı tetiklediğinde infilak ederek patlamaya neden olur. Diğer IED'ler - Bu kategoride, komut kablolu IED'ler ve zaman ayarlı IED'ler ile patlatma için tetik/anahtar türünün belirlenemediği IED'ler yer almaktadır. Canlı bomba niteliğindeki IED'ler - IED'ler hakkındaki verilerden ayrı olarak UNAMA karmaşık ve canlı bomba nitelikli saldırılardan kaynaklanan sivil zayiatı belgelemektedir. Canlı bomba niteliğindeki IED'ler genellikle ya Vücuda Giyilen IED'ler (BB-IED'ler) veya Araca Yerleştirilmiş IED'lerdir (SVB-IED'ler). Vücuda Giyilen IED'ler, canlı bombanın patlayıcı yelek veya kemer giydiği durumlar için kullanılır. Araca Yerleştirilmiş IED'ler ise patlayıcılarla donatılmış bir aracın sürücü veya araç içerisindeki bir yolcu tarafından infilak ettirilmesi ya da sürücü ya da yolcunun araç içerisindeyken BB-IED'yi patlatması olarak tanımlanır.[9]
IEHCA	Afganistan İslam Emirliği Yüksek Konseyi
IMF	Uluslararası Askerî Kuvvetler
IMU	Özbekistan İslami Hareketi
IS, ISKP	İslâm Devleti; IŞİD, İD veya Daeş olarak da bilinir. Afganistan'daki İslam Devleti, Horasan Vilâyeti İslam Devleti (ISKP) olarak anılır.
Host Koruma Kuvvetleri	2001'den sonra uluslararası (CIA/ABD özel kuvvetleri) kontrolü altında kurulan "askerî harekât kuvvetleridir". Hukuk dışı cinayetler, işkence, dövme ve hukuka aykırı tutuklamalarla ilgili Host Koruma Kuvvetleri'ne yönelik uzun süredir devam eden iddialar mevcuttur.[10]
KIA	Görev Esnasında Hayatını Kaybedenler[11]
LeJ	Leşker-i Cangvi
LeT	Leşker-i Tayyibe
Loya Paktiya	"Büyük Paktia" anlamına gelen ve Paktiya, Paktika ve Host vilâyetlerini kapsayan bölge
NUG	Ulusal Birlik Hükûmeti
NSIA	Ulusal İstatistik ve Bilgi Kurumu (eski adıyla Merkezî İstatistik Örgütü, CSO)
ODI	Denizaşırı Kalkınma Enstitüsü
OFS	Freedom's Sentinel Operasyonu

[8] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 63

[9] UNAMA, Afghanistan, Protection of Civilians in Armed Conflict, Special Report - Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices, October 2018, url, p. 10

[10] Clark, K., Khost Protection Force Accused of Fresh Killings: Six men shot dead in Zurmat, AAN, 21 January 2019, url

[11] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 32

PGF	Hükûmet Yanlısı Kuvvetler. Afgan Ulusal Güvenlik Kuvvetleri ile askerî veya paramiliter kontrgerilla operasyonlarında görev alan ve doğrudan veya dolaylı olarak Afganistan hükûmetinin kontrolü altında olan diğer kuvvetler ve gruplar[12]
PRT	Vilâyet Yeniden İnşa Ekibi
Kırmızı Birim/Kızıl Tugay	Taliban, 2015 yılında Kızıl Birim veya Kızıl Tugay (Peştuca'da "sra qet'a") adında "özel kuvvetler" birimi kurdu. Daha donanımlı ve daha iyi eğitimlidirler; genellikle "hızlı müdahale kuvveti" olarak kullanılırlar.[13]
RS	Resolute Support; NATO yönetimindeki bir misyon
SIGAR	Afganistan'ın Yeniden İnşası Genel Müfettişliği
TAAC	Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutanlığı
TTP	Tehrik-i Taliban Pakistan
UNAMA	Birleşmiş Milletler Afganistan'a Yardım Misyonu
USDOD	Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı
USDOS	ABD Dış İşleri Bakanlığı
Ushr	Tarım ürünleri gibi belirli ürünlerden alınan (normalde %10) oranında İslami vergi.

[12] UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 64

[13] Times (The), Helmand teeters after Taliban storm in with British tactics, 21 August 2016, url

Giriş

Bu rapor, EASO Menşe Ülke Bilgisi (COI) sektörü ve Teşekkür bölümünde listelenen COI birimleri ve iltica ofislerinden uzmanlar tarafından birlikte hazırlanmıştır.

Bu raporun amacı, mülteci statüsü ve ikincil koruma dâhil olmak üzere uluslararası koruma statüsü tespitinin değerlendirilmesi ve özellikle EASO'nun Afganistan hakkında ülke rehberliği geliştirmesinde kullanılması amacıyla Afganistan güvenlik durumu hakkında ilgili bilgiler sağlamaktır. İş tanımı Ek 2'de mevcuttur.

Metodoloji

Bu rapor, ilk defa Ocak 2015'te yayımlanan ve her yıl güncellenen Afganistan'ın Güvenlik Durumu adlı EASO COI raporunun bir güncellemesidir[14].

Uluslararası koruma ihtiyacının değerlendirilmesi için bu raporun iş tanımı, Vasıf Yönergesi (QD) Madde 15(c) kapsamında yer alan kilit unsurlara odaklanarak geliştirilmiştir.

Bu kilit unsurlar, EASO[15] tarafından başvurulan çeşitli kaynaklara dayanarak konu başlıklarına ve/veya göstergelere ayrılabilir. Örnekler arasında çatışmanın tarafları; şiddetin yoğunluk düzeyi, şiddetin mahiyeti; şiddetin bölgesel olarak yayılması, şiddetin hedefleri; ikincil hasar riski; silah ve taktik kullanımı; alanlara ulaşma imkanı-ulaşım güvenliği (yollar ve havaalanları) ve şiddetin/çatışmanın dolaylı etkileri.

Bahsi geçen tüm kaynaklar üzerinde yapılan bir çalışmaya esas alınarak iş tanımı için temel teşkil eden unsurlar ve göstergelerin listesi hazırlanmıştır (bkz. Ek-2). Zulüm korkusu veya ciddi zarar riski hakkında iyi bilgilendirilmiş bir değerlendirme yapmak için menşe ülkedeki güvenlikle ilgili bu unsur ve göstergeler hakkında bölge, vilâyet veya hatta ilçe düzeyinde bilgi gerekmektedir.

AB üyesi ülkelerin[16] COI uzmanları, politika ve karar uzmanları ve UNHCR iş tanımı hakkında girdi sağlamıştır.

Toplanan bilgiler halka açık, özel basılı ve elektronik kaynaklar kullanılarak yapılan araştırmanın bir sonucudur. En son trendlerin ve örnekleyici olayların açıklaması için referans dönem 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasıdır. Kalite kontrol sürecinde alınan geri bildirimlere göre bu raporun son haline getirilmesi sürecinde 31 Temmuz 2020 Cumartesi gününe kadar bazı ilave bilgiler eklenmiştir.

Bu rapor, EASO Menşe Ülke Bilgisi Raporu Metodolojisi (2019)[17] ve EASO Menşe Ülke Bilgisi Yazma ve Referans Verme Kılavuzu (2019)[18] doğrultusunda hazırlanmıştır. Yazarların EASO COI Rapor Metodolojisine bağlı kaldığından emin olmak için, Teşekkür bölümünde değerlendiriciler olarak listelenen ülkelerden ve kuruluşlardan COI uzmanları raporu gözden geçirmişlerdir. Gözden geçirenler tarafından yapılan tüm yorumlar dikkate alınmış ve bu yorumların çoğu raporun son haline yansıtılmıştır.

Kaynaklar

Sivil zayiatlar hakkında veriler için bu raporda iki ana kaynak olarak Birleşmiş Milletler Afganistan'a Yardım Misyonu (UNAMA) ve NATO Resolute Support (RS) misyonu/Afganistan'ın Yeniden İnşası Genel Müfettişliği (SIGAR) kullanılmıştır. Ayrıca, bazı vilâyetlerde sivil zayiatlara neden olan olaylara örnek göstermek için New York Times'ın Afgan Savaşı Zayiat Raporundan alınan bilgiler kullanılmıştır. Afgan Savaş Zayiat Raporu, "Afganistan'daki New York Times muhabirlerinin

[14] EASO COI reports are available via EASO's website: url

[15] The elements, topics and indicators were identified by various sources that have a different position in the legal hierarchy and provide different levels of detail: The Qualification Directive (Recitals and articles); Case law from the Court of Justice of the EU in Luxembourg; National State Practice (National legislation; National case law; National policy and first instance decision practice); Case law from the European Court of Human Rights in Strasbourg; Opinions of experts, academics and specialised organisations; See the following EASO publications: EASO, Article 15(c) Qualification Directive (2011/95/EU) A judicial analysis, December 2014, url; The Implementation of Article 15(c) QD in EU Member States, July 2015, url

[16] EU+ countries are the EU Member States plus the associated countries Norway and Switzerland.

[17] EASO, EASO Country of Origin Information (COI) Report Methodology, June 2019, url

[18] EASO, Writing and Referencing Guide for EASO Country of Origin Information (COI) Reports, June 2019, url

onayladığı tüm önemli güvenlik olaylarını" derleyen haftalık ve aylık bir bültendir. New York Times'ın açıkladığı üzere "rapor, isyancı zayiatının rakamlarına ilişkin hükûmetin iddialarını içermekte, ancak çoğu durumda bunlar The Times tarafından bağımsız olarak doğrulanamamaktadır. Benzer şekilde raporlar, doğrulanamadığı sürece Taliban'ın hükûmete yönelik saldırıları hakkında iddiaları içermemektedir."[19] Raporda özellikle bazı vilâyetlerde sivil zayiata neden olan olaylara örnek göstermek için Taliban'ın resmî resmî web sitesi Voice of Jihad'dan[20] edinilen bilgiler de kullanılmıştır.

UNAMA:

Bu rapor büyük ölçüde Afganistan'daki Silahlı Çatışmada Sivillerin Korunmasına ilişkin raporlarında UNAMA tarafından sağlanan verilere ve bilgilere dayanmaktadır. UNAMA, olayları teyit ederek ve çapraz kontrole tabi tutmak, yerinde incelemeler yapmak ve çok çeşitli güvenilir ve sağlam kaynaklara başvurmak suretiyle bildirilen olayları doğrulamak için güçlü bir metodoloji kullanmaktadır. Sivil zayiatın söz konusu olduğu her olayın doğrulanması için UNAMA en az üç farklı ve bağımsız kaynağa ihtiyaç duyar. Doğrulanmamış olaylar raporlarına dahil edilmez.[21] Analistlere göre bu katı doğrulama standardı "UNAMA'nın doğrulayabileceğinden çok daha fazla zayiat olabileceği" anlamına da gelmektedir.[22]

Şiddet olaylarıyla ilgili veriler için Silahlı Çatışma Yeri ve Olay Verileri Projesi (ACLED) kuruluşundan gelen kamuya açık, düzenlenmiş veri setleri kullanılmıştır.

ACLED:

ACLED; Afrika, Güney ve Güneydoğu Asya ve Orta Doğu'da kriz ve çatışmalar hakkında bilgi toplayan, analiz eden ve haritalayan bir projedir ve çatışma olayları hakkında veri setleri sunmaktadır.[23] Verilerin kodlanması ve izlenmesi için uygulanan metodolojisi Kod Kitabı'nda ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.[24] ACLED'in de belirttiği üzere okuyucu, verilerdeki bazı kısıtlamaların farkında olmalıdır. Bu sınırlamalar aşağıda verilmiştir:

> "Birincisi, verilerin çoğunun kamuya açık, ikincil raporlar esas alınarak toplanmasıdır. Bu, verilerin kısmen medya ve uluslararası kuruluşların yayın ve habercilik önceliklerinin bir yansıması olduğu anlamına gelmektedir. Bunun etkilerinden biri de stratejik önemi olmayan olayların hacminin (örneğin düşük seviyeli toplumsal çatışma veya çok izole bölgelerdeki olaylar) hafife alınabilmesidir. Veri kaynaklarını tek başına medyadan ziyade insani yardım örgütleri ve uluslararası kuruluşlarının raporlarını da içerecek şekilde üçgenler oluşturarak ve doğrudan çatışmalardan etkilenen bağlamlarda çalışan insanlar arasındaki geçerliliğini değerlendirmek için yerel kuruluşlara ve ortaklara veri sunduğumuz arazi araştırması çalışmaları yürüterek bu olasılığı ele almaya çalışıyoruz."[25]

Bu nedenle, ACLED'in bu raporda belirttiği rakamlar, belirli bir süre boyunca şiddetteki eğilimlerine ilişkin bir tahmin ve gösterge olarak kabul edilmelidir.

Afganistan için ACLED, Ocak 2017'den günümüze uzanan siyasi şiddet ve protestoları kapsamaktadır. ACLED, her hafta Afganistan'daki siyasi şiddet hakkında İngilizce ve Dari/Farsça dillerinde 60 kadar kaynağı araştırıp gözden geçirmekte ve bilgileri bir veri tabanında toplamaktadır.[26]

ACLED güvenlik olaylarını şu şekilde kodlamaktadır:

- *Çarpışmalar*: en az iki silahlı grup arasında şiddetli çatışmalar. Silahlı ve örgütlü devlet grupları, devlet dışı gruplar ve dış gruplar ve bunların herhangi bir birleşimi arasında çarpışmalar meydana gelebilmektedir. Çarpışma kategorisindeki alt olayları silahlı çatışmalar, hükûmetin bölgeyi geri alması ve devlet dışı aktörlerin bölgeyi ele geçirmesidir. "Silahlı çatışma" tipi alt olay, "örgütlenmiş silahlı gruplar bir çatışmaya giriştiğinde ve hiçbir raporda toprak kontrolüne ilişkin değişiklik belirtilmediğinde" meydana gelir.

---

19 NYT, Afghan War Casualty Report, n.d., url

20 Voice of Jihad, [English], n.d., url

21 UNAMA's full description of their methodology can be found at: UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2018, 24 February 2019, url, pp. i-ii

22 Bjelica, J. and Ruttig, T., UNAMA Mid-Year Report 2017: Number of civilian casualties still at "record level", 18 July 2017, url

23 ACLED, About Acled, n.d., url

24 ACLED methodology, see ACLED Codebook url

25 ACLED, Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Guide for Media Users, January 2015, url, pp. 9-10

26 ACLED, Methodology and Coding Decisions around the Conflict in Afghanistan, (Version 3) March 2020, url

- *Sivillere yönelik şiddet:* "örgütlü bir silahlı grubun silahsız sivillere kasten şiddet uyguladığı şiddet olayları. 'Sivillere yönelik şiddet', zarar verme (ör. dövme, ateş etme, işkence, tecavüz, sakatlanma vb.) veya sivil aktörlerin cebri kaybolması (ör. adam kaçırma ve ortadan kaldırma) girişimlerini kapsar. Aşağıdaki alt olay türleri, 'Sivillere yönelik şiddet' olay türüyle ilişkilidir: 'Cinsel şiddet', 'Saldırı' ve 'Kaçırma/cebri kaybolma'."
- *Patlamalar/uzaktan şiddet:* çatışmaya girmek için bir patlamanın, bombanın veya başka bir patlayıcı cihazın kullanıldığı olaylar. Çatışmaya girme aracının, hedefin çatışmaya girme veya kendisini ve konumunu savunma yeteneğini ortadan kaldırarak eşitsizlik oluşturduğu tek taraflı şiddet olaylarını içermektedir. Hava/drone saldırıları, canlı bombalar, bombardıman/topçu/füze saldırısı, uzaktan patlayıcı/mayın/EYB, el bombası, kimyasal silahlar bu kapsamdadır.
- *Ayaklanmalar:* genellikle toplumun örgütlenmemiş, bir yere bağlı olmayan üyeleri tarafından plansız bir eylem içeren şiddetli gösteri. Bunlar arasında şiddet eylemleri ve mafya şiddeti yer almaktadır.
- *Protestolar:* katılımcıların şiddete başvurmadığı, ancak şiddete maruz kalabileceği halk eylemi. Barışçıl protestolar, müdahale içeren protesto ve protestoculara karşı aşırı güç kullanımı konularını kapsamaktadır.
- *Stratejik gelişmeler:* şiddet gruplarının siyasi şiddet olarak kaydedilmeyen, ancak gelecekteki olayları tetikleyebilecek veya ülke içindeki ve ülkeler arasındaki politik dinamiklere katkıda bulunabilecek faaliyetlerine ilişkin bilgiler. Bu kavram; anlaşmaları, grup/faaliyet değişikliğini, şiddet içermeyen bölge transferini ve tutuklamaları kapsamaktadır.[27]

Bu raporun 2. bölümünde belirtilen şiddet olaylarıyla ilgili veriler 7 Temmuz 2020 tarihinde çıkarılan halka açık ACLED verilerinin EASO tarafından yapılan analizini esas almaktadır. Bu raporun amacı doğrultusunda sadece şu olay türleri Afganistan'daki güvenlik durumu analizine şiddet olayları olarak dâhil edilmiştir: çarpışmalar, patlamalar/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet. Bu raporda kullanılan ACLED verileri ve bu verilerden türetilen haritalar, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 arasındaki süreye atıfta bulunmaktadır.

Afganistan'da **Taliban'ın toprak kontrolü hakkında** toplanan ve Long War Journal (LWJ) tarafından bir haritada sunulan bilgiler, LWJ'nin bulgularını mümkün olduğunca doğrulamak amacıyla araştırılan ek kaynaklarla birlikte bu raporda kullanılmıştır.

LWJ:

LWJ, kâr amacı gütmeyen bir politika enstitüsü olan Foundation for Defense of Democracies'in (Demokrasileri Savunma Vakfı) (FDD) projesidir.[28] LWJ'nin Afganistan'daki Taliban Kontrolü Haritası, basın raporları ve devlet kurumları ve Taliban tarafından sağlanan bilgiler gibi açık kaynaklı bilgilere dayanmaktadır. LWJ, kontrol seviyesini şu şekilde sınıflandırmaktadır:

> "'Doğrulanmamış' ilçe […] için Taliban tarafından bir düzeyde kontrol edildiği iddiası söz konusudur, ancak bu iddia LWJ araştırmasıyla henüz bağımsız olarak doğrulanmamış veya doğrulanamamıştır. "Tartışmalı" ilçe, hükûmetin ilçe merkezinin kontrolüne sahip olabileceği ancak bunun haricinde Taliban'ın büyük bölgeleri veya ilçe merkezi dışındaki tüm bölgeleri kontrol ettiği anlamına gelebilir. 'Kontrollü' ilçe, Taliban'ın bir ilçeyi açıkça yönettiği, hizmet ve güvenlik sağladığı ve ayrıca yerel mahkemeleri yönettiği anlamına gelebilir."[29]

Ülke içinde yerinden edilmeyle ilgili olarak kullanılan ana kaynak, BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (UNOCHA) tarafından "Çatışma Nedeniyle Ülke İçinde Yerinden Edilme" hakkında toplanan verilerdir. Yerinden edilme bölümlerinde bahsedilen UNOCHA verileri, Kaynakça'da belirtilen "erişim tarihinde" alınmıştır.

Raporun yapısı ve kullanımı

Bu raporun bir bütün olarak okunması amaçlanmamıştır. İlk bölümde coğrafi genel bakış dâhil olmak üzere Afganistan'daki güvenlik durumu hakkında genel bir açıklama sunulmuştur; bu genel açıklamaya coğrafi alt bölümlerin (Kabil şehri ve 34 vilâyet) bölgesel tanımı yapılan ikinci bölümde daha ayrıntılı yer verilmiştir.

---

[27] ACLED, Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook, October 2017, url, pp. 7-14

[28] LWJ, About us, n.d. url

[29] More information on the methodology used by LWJ can be found at: LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, Methodology, n.d., url

Vilâyetler ve ilçeler

Bu raporda yer alan vilâyet bölümleri alfabetik olarak düzenlenmiş ve aşağıdaki gibi yapılandırılmıştır: Vilâyetin genel tanımı kısmı coğrafya ve nüfusa ilişkin bilgileri içerir; çatışma geçmişi kısmında vilâyette aktif olan silahlı aktörler dâhil olmak üzere vilâyetteki güvenlik durumu hakkında daha uzun dönemli bir değerlendirme yer alır. Güvenlik durumundaki son eğilimlerle ilgili bölüm, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 arasındaki zaman dilimi içerisindeki şiddetin, hedeflerin, konumların ve zayiatın mahiyetini açıklamaktadır. Son olarak ayrı bir bölümde çatışmadan kaynaklı yerinden edilme durumları açıklanmaktadır. Bunlar, olayların eksiksiz bir listesi olarak değil, güvenlik durumundaki eğilimlere örnekler olarak yorumlanmalıdır.

Hem genel hem bölgesel açıklamalar, ilgili unsurlar ve göstergeler hakkındaki çeşitli kaynaklardan bilgi sağlar. Bu tür bir göstergeye ilişkin bilgiler asla kesin kabul edilmemeli, sadece koruma değerlendirmesinde belirleyici olarak değerlendirilmeli ve bölgedeki (veya vilâyetteki, ilçedeki) diğer göstergeler ve bilgilerle birlikte yorumlanmalıdır.

İdari sınırların belirsiz olduğu birçok vilâyet ve ilçe vardır. Örneğin, Gizab ilçesinin Uruzgan mı yoksa Daykundi vilâyetine mi bağlı olduğu belirsizdir.[30] Gormach ilçesinin Badgis mi yoksa Faryab vilâyetine mi bağlı olduğu da açık değildir.[31]

OFPRA'nın Bilgi, Belgeleme ve Araştırma Bölümü, Afganistan'da uzun yıllara dayanan deneyimiyle coğrafi bilgi hizmetleri sağlayan Alcis şirketinin Genel Müdürü ile iletişime geçmiştir. Genel Müdür tarafından Ağustos 2017'de gönderilen bir e-postada belirtildiği üzere:

> "şu anda kullanılan, ilçe ve vilâyet sınırlarına dair tek bir kabul görmüş veri kümesi bulunmamaktadır. Çeşitli "resmî " versiyonlar vardır. […] Bu farklı veri kümeleri içindeki sınırlar zamanla değişmiştir. Bazı ilçeler idari amaçlarla diğer vilâyetlere geçirilmiştir. Zaman içinde bazı yeni ilçeler oluşturulmuştur. Afganistan'daki bazı bölgeler, hiçbir zaman sınırları oluşturulmamış ve hiçbir zaman ilçe olarak görülmemiş olsalar bile bölgenin yerlileri tarafından hâlâ ilçe olarak kabul edilmektedir."[32]

İlçelerin resmî bir listesi olmadığında EASO, çok anlaşılır haritalar hazırladıkları ve aynı bölgeleri sistematik olarak tüm yayınlarında kullandıkları için UNOCHA tarafından kullanılan vilâyet idari bölgelerine uymayı tercih eder.[33]

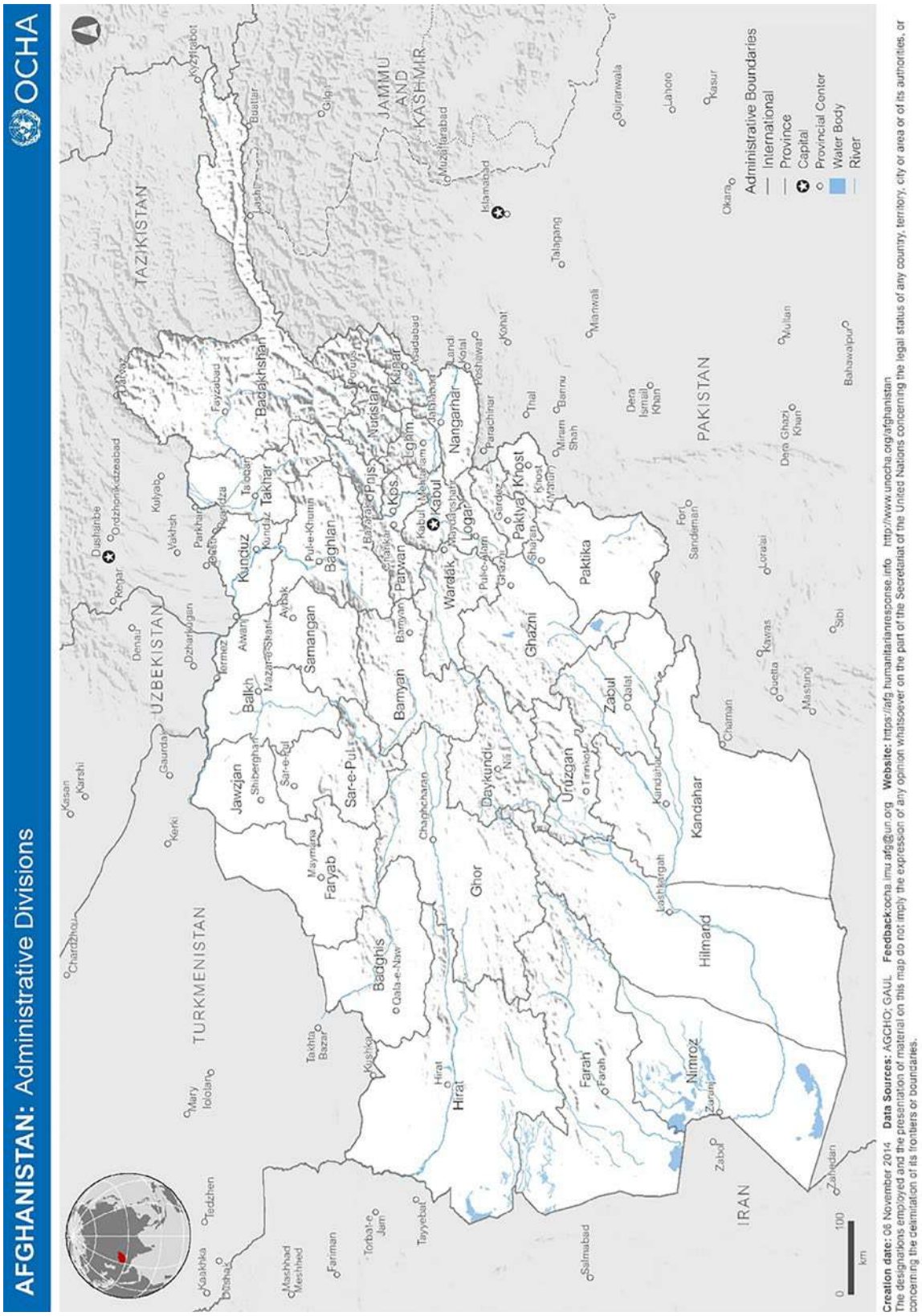
[30] Norway, Landinfo, Respons. Afghanistan: Gizab-distriktet, 11 December 2014, url

[31] Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, 22 February 2017, url

[32] Brittan, R., Managing Director Alcis, e-mail to OFPRA, 16 August 2017

[33] All relevant maps on Afghanistan by UNOCHA can be found at: UNOCHA, Maps/Infographics – Afghanistan, n.d., url

Harita

Harita 1: Afganistan - idari bölümler, kaynak: UNOCHA[34]

[34] UNOCHA, Afghanistan - administrative divisions, January 2014, url

1. Afganistan'daki güvenlik durumuna ilişkin genel açıklama

1.1 Çatışma hakkında geçmiş bilgiler

1.1.1 Afganistan'daki en son çatışmalara genel bakış

27 Nisan 1978'deki sözde *Sevr* Devrimi, Afgan komünistlerini iktidara getirdi.[35] 1979 yılında eski Sovyetler Birliği hükûmeti, Babrak Karmal liderliğindeki komünist Afgan hükûmetini desteklemek için Afganistan'ı işgal etti. İşgalin ardından, Sovyet birlikleri tarafından desteklenen Afgan hükûmeti ile genellikle "mücahit" olarak anılan silahlı muhalif gruplar arasında on yıl süren silahlı çatışmalar devam etti. Bu gruplar farklı bölümlere ayrılmıştı; ancak hepsi Sovyetler Birliği'nin 1989'da geri çekilmesinden sonra 1992'de hükûmet çökene kadar süren ülke çapındaki silahlı ayaklanmaya katıldılar.[36]

Bu çöküşün ardından genel olarak 'İç Savaş' olarak anılan dönemde, Afganistan'ın kontrolü için mücadele eden yeni ittifaklar ve cepheler oluşturan farklı mücahit grupları görüldü.[37] Rakip mücahit grupları ve milisler arasındaki savaş, ciddi insan hakları ihlalleri ile karakterizeydi.[38] Bu, 1994'te kontrolleri altındaki bölgelere istikrar getiren ve böylece nüfusun bazı bölümlerinin desteğini kazanan Taliban adlı grubun ortaya çıkmasına neden oldu.[39] Yavaş yavaş daha fazla kontrol elde eden Taliban, 1996'da Kabil'i ele geçirdi. 2001 yılına gelindiğinde Taliban Afgan topraklarının çoğunu kontrol ediyordu. Ancak yılın sonuna kadar, ABD'deki 11 Eylül saldırılarının bir sonucu olarak ABD liderliğindeki askerî operasyonla devrildiler.[40] ABD, o dönemde Kuzey İttifakı veya Kuzey Koalisyonu olarak bilinen Taliban'a karşı mücahit cephesine destek verdi.[41]

22 Aralık 2001'de Bonn Anlaşması'nı esas alarak Ekim 2004'teki ilk cumhurbaşkanlığı seçimlerini de kazanan Peştun Hamid Karzai[42] liderliğinde geçici bir Afgan hükûmeti kuruldu.[43] Taliban 2006 yılına kadar yeniden örgütlendi ve Vardak, Lovgar, Zabul ve Uruzgan vilâyetlerindeki varlığını önemli ölçüde artırdı ve Kabil vilâyetinin batı sınırı boyunca genişlemeye başladı.[44] Afganistan'da faaliyet gösteren diğer hükûmet karşıtı unsurlar (AGE'ler) arasında Hizb-i İslam/ Gulbeddin Hikmetyar (HIG), Hakkani Şebekesi[45] ve Tehrik-i Taliban Pakistan (TTP), Leşker-i Tayyibe (LeT), Leşker-i Cangvi (LeJ) ve Özbekistan İslami Hareketi (IMU) dâhil olmak üzere El Kaide üyeleri yer alıyordu.[46] Bu isyan esasen asimetrik savaşla karakterizeydi: AGE'ler, ülkenin istikrarını bozmak için yol kenarı bombaları ve canlı bombalar kullanmış, karmaşık[47] saldırılar düzenlemiş, sivillerin gözünü korkutmuş ve hedef gözeterek cinayetler işlemiştir.

---

35 Clark, K., An April Day that Changed Afghanistan 2: Afghans remember the 'Saur Revolution', AAN, 27 April 2018, last updated 9 March 2020, url

36 Barfield, T., A Cultural and Political History, 2010, p. 234; BBC News, Afghanistan profile – Timeline, updated on: 9 September 2019, url; Ipsos/ICRC, Our world. Views from the field. Summary report: Afghanistan, Colombia, Democratic Republic of Congo, Georgia, Haiti, Lebanon, Liberia and the Philippines. Opinion Survey, June 2009, url, p. 10; Oxfam International, The Cost of War, Afghan Experiences of Conflict, 1978-2009, November 2009, url, pp. 7-9.

37 BBC News, Afghanistan profile – Timeline, updated on: 9 September 2019, url; HRW, Afghanistan: Crisis of Impunity, July 2001, url, pp. 13-17; International Crisis Group, The Insurgency in Afghanistan's Heartland, 17 June 2011, url, p. 3

38 Oxfam International, The Cost of War, Afghan Experiences of Conflict, 1978-2009, November 2009, url, p. 10

39 Giustozzi, A. and Ibrahimi, N., Thirty Years of Conflict: Drivers of anti-Government Mobilisation in Afghanistan, 1978-2011, January 2012, url, p. 22.

40 CFR, The Taliban in Afghanistan, 4 July 2014, url

41 International Crisis Group, The Insurgency in Afghanistan's Heartland, 17 June 2011, url, p. 5

42 Oxfam International, The Cost of War, Afghan Experiences of Conflict, 1978-2009, November 2009, url, p. 13; UNAMA, Eighth Anniversary Today of 2001 Afghan Interim Authority, 22 December 2009, url

43 Guardian (The), The Afghan interim government: who's who, 6 December 2001, url; NYT, Election of Karzai Is Declared Official, 4 November 2004, url

44 International Crisis Group, The Insurgency in Afghanistan's Heartland, 17 June 2011, url, p. 7

45 International Crisis Group, The Insurgency in Afghanistan's Heartland, 17 June 2011, url, pp. 14-15

46 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 18 June 2014, url, p. 6.

47 See Glossary

Afgan Ulusal Güvenlik Kuvvetleri (ANSF) ve uluslararası askerî kuvvetler bunlara arama ve temizleme operasyonları ve bombalamalar ile karşılık verdi.[48] Birleşmiş Milletler Afganistan'a Yardım Misyonu'na (UNAMA) göre güvenlik durumu 2005'ten sonra kötüleşti. Çatışma 2007 ve 2008 boyunca derinleşti ve ülkenin yaklaşık üçte birini doğrudan etkiledi.[49]

2010'dan itibaren Taliban önderliğindeki isyan Afganistan'ın tüm bölgelerine yayılmıştır.[50] 2014 yılının sonunda, güvenlik sorumluluğunun uluslararası birliklerden ANSF'ye geçişi tamamlanmıştır. ANSF'nin daha fazla geliştirilmesine yönelik destek, NATO liderliğindeki yeni, daha küçük ve savaşmayan bir misyon ("Resolute Support") altında devam etti.[51] 2014'te uluslararası askerî güçlerin geri çekilmesinden sonra Taliban ülke çapındaki varlığını hızla genişletti.[52] BM Genel Sekreterinin 2017 tarihli bir raporunda Taliban'ın ülkenin daha büyük bölgelerini kontrol edebildiğine ve Irak'ta İslam Devletinin ortaya çıkmasını ve Levant-Horasan Vilâyetinin (ISKP) duruma "yeni, tehlikeli bir boyut" eklediğine değinilmiştir.[53] 2018 yılında, özellikle doğuda, güneydoğuda ve güneydeki bazı bölgelerde çatışmalar yoğunlaştı. Taliban, "seyrek nüfuslu bölgelerde toprak kazandı ve yıllardır savaş görmeyen bölgelerde konumunu ilerletti".[54] İnsan Hakları İzleme Örgütü, Taliban'ın yalnızca hükûmeti ve yabancı askerî tesisleri hedef aldığını iddia etmesine rağmen ayrım gözetmeksizin güç kullanımlarının yüzlerce sivili öldürdüğünü ve yaralandığını kaydetti.[55]

18 yıldan fazla süren çatışmanın ardından 29 Şubat 2020'de ABD ve Taliban, Afganistan'a "barış getirmek için anlaşma" imzaladı (Doha anlaşması adı verilen anlaşma hakkında daha fazla bilgi için bkz. 1.1.3 Barış Müzakereleri).[56] 22-28 Şubat 2020 tarihleri arasında "şiddetin azaltılması" (RiV) haftasında hükûmet yanlısı güçler ile Taliban arasındaki güvenlik olaylarında düşüş kaydedildi.[57] Ancak, Doha anlaşmasının imzalanmasıyla RiV sona erdikten sonra Taliban, yabancı birliklere karşı değil Afgan hükûmetine karşı "savaşın devam edeceğini" belirtti.[58] Taliban'ın Askerî Komisyonu'nun Taliban'ın ana liderlerinden anlaşmaya bakılmaksızın savaşın devam edeceğine dair güvence talep ettiği bildirildi.[59] RiV sona erdikten hemen sonra şiddet yeniden başladı.[60]

1.1.2 Siyasi görünüm

Tartışmalı 2014 cumhurbaşkanlığı seçimi, Eşref Gani ve İcra Kurulu Başkanı Abdullah Abdullah'ın başkanlığında siyasi uzlaşmaya varılarak Ulusal Birlik Hükûmeti (NUG) kuruldu. Hükumette içinde özellikle Gani ve Abdullah ve tarafları arasındaki bölünmeler, NUG'nin etkinliğini ciddi ölçüde tehlikeye attı.[61] AAN'nin Ocak 2017'deki ifadelerine göre "karmaşık güç paylaşımı düzenlemeleri Afganistan'daki yönetimi felce uğrattı."[62] Mayıs-Haziran 2017'de Kabil'de yaşanan şiddet olayları siyasi krize yol açtı ve Cumhurbaşkanı Gani ile Cemaat-i İslami partisinin kilit üyeleri arasındaki

48 UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict Midyear Report 2014, July 2014, url, pp. 5, 9, 21

49 UNAMA, Afghanistan, Annual Report On Protection of Civilians in Armed Conflict, 2008, url, p. 1

50 UN, Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Afghanistan, 15 May 2015, url, p. 2

51 NATO, Inteqal: Transition to Afghan lead, updated on: 7 January 2015, url

52 International Crisis Group, Afghanistan: Growing Challenges, 30 April 2017, url

53 UN, Special report on the strategic review of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan, 10 August 2017, url, p. 3

54 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 8

55 HRW, World Report 2019 - Afghanistan, 17 January 2019, url

56 BBC News, Afghan conflict: US and Taliban sign deal to end 18-year war, 29 February 2020, url

57 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, First Quarter Report: 1 January- 31 March 2020, June 2020, p. 3; AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended? 21 March 2020, url

58 AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended? 21 March 2020, url

59 UNSC, Eleventh report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2501 (2019) concerning the Taliban, S/2020/415, 27 May 2020, url, para. 4

60 Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, 3 March 2020, url

61 Foreign Policy, NUG One Year On: Struggling to Govern, 29 September 2015, url

62 AAN, What to Watch? Key issues to follow in Afghanistan in 2017, 27 January 2017, last updated 9 March 2020, url

anlaşmazlık "siyasi iklimde önemli bir değişim" ile sonuçlandı.[63] Kriz nedeniyle NUG içinde iktidarın güçlendi[64] ve 2017 yılının ilk sekiz ayında hükûmet, daha önce gerilim kaynağı olan üst düzey atamalarda ilerleme kaydetti.[65]

Bağımsız Seçim Komisyonu (IEC), bir sonraki meclis ve bölge konseyi seçimleri için Temmuz 2018'de bir tarih belirledi.[66] Ancak güvenlik sorunları ve seçmen kayıt reformlarının sonucu olarak uzun süredir ertelenen meclis seçimleri Ekim 2018'e ertelendi.[67] 20-21 Ekim 2018 tarihlerinde 32 vilâyette milletvekili seçimleri yapıldı.[68] Kandahar'daki oy verme işlemi, il emniyet müdürünün seçimlerin esas tarihinden iki gün önce Taliban tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen saldırıda öldürülmesinden sonra bir hafta daha ertelendi.[69] Gazni'de oy verme işlemi, seçimle bölgesi civarındaki güvenlik sorunları ve anlaşmazlıklar nedeniyle süresiz olarak ertelendi.[70]

Kabil ve diğer kent merkezlerindeki seçmen katılımının yüksek olduğu bildirilmesine rağmen ülke çapındaki yaklaşık 4.900 sandık merkezinin bazılarında teknik ve örgütsel sorunlar meydana geldi. Bazı sandık merkezlerinde çifte oylamayı engellemeyi amaçlayan parmak izini ve portre fotoğraflarını kaydeden makineler düzgün çalışmazken diğerlerinde seçim görevlileri bunları kullanmakta güçlük çekiyordu.[71]

Aralık 2018'de IEC, başlangıçta 20 Nisan 2019'da yapılması planlanan cumhurbaşkanlığı seçiminin üç ay ertelendiğini duyurdu.[72] Mart 2019'da seçimler "oy verme süreciyle ilgili sorunlar" nedeniyle tekrar ertelendi.[73] Cumhurbaşkanlığı adayları arasında görevdeki Eşref Gani, İcra Kurulu Başkanı Abdullah Abdullah, ulusal güvenlik eski danışmanı Muhammed Hanif Atmar ve Gulbeddin Hikmetyar da vardı.[74] Bir dönem cumhurbaşkanını ciddi şekilde eleştiren İç İşleri Bakanı Amrullah Saleh, Gani'nin ekibine cumhurbaşkanı yardımcısı adayı olarak katılmak için görevinden istifa etti.[75] Saleh'i göreve getirmek, etnik Peştun Gani'nin siyasi bir rakibi etkisiz hale getirme ve Saleh'i güçlü şekilde destekleyen Tacikleri kendi tarafına çekme çabasıydı.[76]

28 Eylül 2019'da Taliban'ın 2001'de devrilmesinden bu yana kaydedilen en düşük katılım oranıyla cumhurbaşkanlığı seçimleri nihayet yapıldı. Seçimlerin hemen ardından her ikisi de görevde olan Eşref Gani ve İcra Kurulu Başkanı Abdullah Abdullah zaferlerini ilan etti[77] ve bu da sonrasında beş ay süren siyasi çıkmaza yol açtı.[78] Seçimlerin üzerinden neredeyse üç ay geçtikten sonra ve sahtecilik iddiaları, usulsüzlükler, saldırılar ve oylamada kullanılan biyometrik cihazlardaki teknik sorunlar nedeniyle yaşan gecikmelerle birlikte[79] 22 Aralık 2019'da IEC, oyların %50,64'ünün (923.868) Gani, %39,52'sinin (720.990) ise Abdullah Abdullah lehine olduğunu gösteren ön sonuçları açıkladı.[80]

---

63 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 September 2017, url, p. 2

64 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 September 2017, url, p. 2

65 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 June 2017, url, p. 2; UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 September 2017, url, p. 2

66 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 September 2017, url, p. 13

67 Al Jazeera, Afghanistan's elections: All you need to know, 19 October 2018, url

68 Tolo News, Ghazni Elections Could Be Held With Presidential Elections, 27 October 2018, url

69 CNN, Kandahar goes to the polls in Afghan parliamentary vote delayed by violence, 27 October 2018, url

70 Tolo News, Ghazni Elections Could Be Held With Presidential Elections, 27 October 2018, url

71 Diplomat (The), Afghan Parliamentary Elections Marred by Technical Troubles and Insecurity, 21 October 2018, url

72 France24, Afghan presidential election delayed until July 20, 30 December 2018, url

73 Reuters, Afghanistan presidential election postponed to September, 20 March 2019, url

74 Adili, A.Y., Afghanistan's 2019 elections (2): Who is running to become the next president?, AAN, 11 February 2019, url

75 NYT, Afghan Presidential Race Takes Shape as Ghani's Challengers Emerge, 18 January 2019, url

76 Reuters, Afghanistan's Ghani launches bid for second presidential term, 20 January 2019, url

77 BBC, Afghanistan presidential election: Rivals declare victory after record low turnout, 30 September 2019, url

78 Adili A. Y., End of post-election impasse? Ghani and Abdullah's new power-sharing formula, AAN 20 May 2020, url

79 Reuters, Afghan election runoff likely amid thousands of complaints: officials, 23 December 2019, url

80 BBC, Afghanistan presidential election: Ghani set for second term after initial results, 22 Decemer 2019, url; TKG, The preliminary results of the Afghanistan presidential elections announced, 22 December 2019, url

Abdullah Abdullah, hileli olduğunu belirterek ön sonuçlara itiraz etti.[81] Seçime katılımın 1,8 milyonun üzerinde olduğu tahmin edilmiştir ve [82] bu sayının %31,5'ini kadınlar oluşturmuştur.[83]

Ön sonuçların açıklanmasından üç gün sonra, IEC 16.500 civarında şikayet kaydettiğini belirtmiştir.[84] Şubat 2020'de açıklanan nihai sonuçlar neredeyse tam olarak ön sonucu doğruladı.[85] Görevdeki Muhammed Eşref Gani'nin oyların %50,64'ünü alarak seçimi kazandığı ilan edildi. Oyların %39,52'sini alan rakibi Abdullah Abdullah[86] sonuçlara karşı çıkarak kendisinin seçimi kazandığını ilan etti[87]; "kapsayıcı" alternatif bir hükûmet kurma niyetini açıkladı ve sonraki haftalarda bazı vilâyetlerin valilerini atamaya başladı.[88] 9 Mart 2020'de hem Gani hem de Abdullah, Afganistan Cumhurbaşkanı olarak yemin ederek ayrı ayrı göreve başlama törenleri düzenlediler.[89]

Aylar süren gerilimin ardından, 17 Mayıs 2020'de Cumhurbaşkanı Gani ve Abdullah Abdullah sonunda bir iktidar paylaşımı anlaşması imzaladılar.[90] Anlaşmaya göre Abdullah, Milli Uzlaşma Yüksek Konseyi'nin idari yetkilere sahip yöneticisi olarak barış müzakerelerine liderlik edecektir; ayrıca bazı önemli bakanlıklar dâhil olmak üzere kabinenin %50'sini atama hakkına sahiptir.[91] Ancak vilâyet valileri "iki tarafın üzerinde anlaştığı bir kurala" göre atanacaktır. Ancak, 13 Haziran 2020 itibarıyla AAN araştırmacısı Ali Yawar Adili ve eş direktörü Thomas Ruttig kabinenin hâlâ tam olarak oluşturulmadığını belirterek böyle bir kuralın uygulanıp uygulanmadığının henüz net olmadığını gözlemledi.[92]

1.1.3 Barış müzakereleri

Haziran 2013'te Doha barış müzakereleri başarısız olduktan sonra yeni cumhurbaşkanı Eşref Gani Eylül 2014'te göreve başlamadan önce müzakerelere tekrar başlanmadı.[93] Ocak 2015'te Taliban, barış müzakerelerine katılmak için ön koşullarının yabancı askerlerinin varlığının sona ermesi, bir İslam hükûmetinin kurulması ve *şeriatın* uygulanması olduğunu belirtti.[94] Temmuz 2015'te Molla Ömer'in öldüğünün açıklanmasının ardından Taliban içinde barış müzakerelerinin daha fazla ilerlemesini en azından kısmen engelleyen bir güç mücadelesi patlak verdi.[95]

Ocak 2016'da ABD, Afganistan, Pakistan ve Çin, barış müzakerelerini ilerletmek için bir Dörtlü Koordinasyon Grubu kurdu. Ancak Taliban bu sürece katılmayı reddetti.[96] Eylül 2016'da hükûmet, Hizb-i İslami/Gulbeddin Hikmetyar (HIG) ile barış anlaşması imzaladı. HIG'yi "gücünü kaybeden isyancı bir grup" olarak tanımlayan Borhan Osman, 2016'da bu anlaşmanın savaş alanındaki olası etkisinin "mevcut şiddet seviyelerini önemli ölçüde düşürme ihtimalinin düşük olduğunu" açıkladı.[97] Cumhurbaşkanı Gani, 2017'de Taliban'a "barış müzakerelerine zemin hazırlamayı ve Afganistan'da güvenliği yeniden sağlamayı amaçlayan uluslararası bir konferans" olan "Kabil-sürecinde" uzlaşma için

---

[81] Reuters, Afghanistan's Ghani claims narrow win in preliminary presidential vote results, 22 December 2019, url

[82] Reuters, Afghan election runoff likely amid thousands of complaints: officials, 23 December 2019, url

[83] UN Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 2

[84] Adili A. Y., Afghanistan's 2019 Election (28): ECC starts final, decisive phase of complaints procedure, AAN, 20 January 2020, url

[85] Ruttig T., Afghanistan's 2019 Elections (30): Final results… and parallel governments?, AAN, 19 February 2020, url

[86] IEC, Afghanistan 2019, Presidential election, n.d., url

[87] Ruttig T., Afghanistan's 2019 Elections (30): Final results… and parallel governments?, AAN, 19 February 2020, url; Reuters, Ghani named winner of disputed Afghan poll, rival also claims victory, 18 February 2020, url

[88] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url p. 3; Tolonews, Abdullah-Loyal governor installed in Sar-e Pul, 22 February 2020, url

[89] NYT, Ghani Takes the Oath of Afghan President. His Rival Does, Too, 9 March 2020, url

[90] A Adili A. Y., End of post-election impasse? Ghani and Abdullah's new power-sharing formula, AAN 20 May 2020, url

[91] A Adili A. Y., End of post-election impasse? Ghani and Abdullah's new power-sharing formula, AAN 20 May 2020, url; Tolonews, Ghani and Abdullah Sign Agreement to Break Political Deadloc, 17 May 2020, url

[92] Adili A. Y., Ruttig T., Between Professionalism and Accommodation: The slow progress on the new cabinet, AAN, 13 June 2020, url

[93] Farrell, T. and Semple, M., Ready for Peace? The Afghan Taliban after a decade of War, January 2017, url, p. 3

[94] UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 27 February 2015, url, p. 3

[95] Farrell, T. and Semple, M., Ready for Peace? The Afghan Taliban after a decade of War, January 2017, url, p. 4

[96] Farrell, T. and Semple, M., Ready for Peace? The Afghan Taliban after a decade of War, January 2017, url, p. 3

[97] Osman, B., Peace With Hekmatyar: What does it mean for battlefield and politics?, AAN, 29 September 2016, url

"son bir şans" teklif etti.[98] Bununla birlikte, BM Genel Sekreteri'nin Eylül 2017 tarihli bir raporuna göre "hükûmet ile Taliban arasındaki müzakerelerin gelişmesinde gözle görülür bir ilerleme kaydedilmedi."[99]

Şubat 2018'de Afgan hükûmeti, "Taliban ile barış müzakereleri için çok somut teklifler" sundu ve AAN'ye göre bu teklifler "2001'den beri kamuoyuna açıklanan en eksiksiz barış teklifiydi." Cumhurbaşkanı Gani'nin barış planı "herhangi bir ön koşul olmaksızın" sunulmasına rağmen kadın hakları veya anayasanın temel değerleri gibi konuların müzakere konusu olmadığı açıkça belirtildi. Teklif, Kabil'de bir Taliban ofisi kurulması olasılığını, ateşkes ihtimalini ve müzakereye katılacak Taliban liderlerine uygulanan yaptırımların kaldırılmasını içeriyordu; ancak Taliban, Gani'yi "asıl noktayı" yani yabancı askerî birliklerin geri çekilmesine ilişkin taleplerini kaçırmakla suçladı.[100] Haziran 2018'de Cumhurbaşkanı Gani, Taliban'ın da katıldığı Ramazan Bayramı tatili süresince hükûmetin tüm saldırgan eylemlerini tek taraflı durdurma" çağrısında bulundu.[101] Ancak Taliban, Cumhurbaşkanının ateşkesi uzatma fikrini reddetti ve Afgan hükûmeti ile resmî görüşmeleri geri çevirmeye devam etti.[102]

Eylül 2018'de Zalmay Halilzad'ın ABD'nin Afganistan Uzlaşma Özel Temsilcisi olarak atanması[103] ve Rusya'nın Kasım 2018'de 11 ülke ve Taliban'ın katıldığı barış süreci hakkında bir toplantıya ev sahipliği yapmasıyla[104] barışa yönelik çabalar yoğunlaşmıştır. Her iki müzakere yolu da 2019'da devam etmiştir. Şubat 2019'un başındaki Moskova toplantısı, baş müzakereci Sher Mohammad Abbas Stanekzai liderliğindeki Taliban heyetini ve eski Cumhurbaşkanı Hamid Karzai liderliğindeki üst düzey Afgan politikacıları bir araya getirdi. Müzakereler, ABD ve Taliban'ın Katar'daki altı günlük görüşmeyi tamamlamasından sadece bir hafta sonrasına planlandı.[105]

AAN'nin eş direktörü Thomas Ruttig'e göre Doha'da kararlaştırılmış bir taslak çerçeve biçiminde ilerleme kaydedilirken şimdiye kadarki müzakerelere katılımı Taliban tarafından engellendiği için çatışmanın başlıca üç tarafından biri olan Afgan hükûmeti dâhil edilmedi.[106] O güne kadarki görüşmelerin en yüksek düzeyi olan bir sonraki müzakere turu, 25 Şubat 2019'da Taliban'ın lider yardımcısı Molla Abdulgani Baradar'ın da katılımıyla isyancı grup ile ABD arasında başladı.[107]

Afgan siyasetçiler ile aşirete bağlı, etnik ve dini liderlerin bir araya geldiği toplantı olan istişare niteliğindeki Loya Jirga, Afgan hükûmetinin Taliban ile barış müzakerelerine girmesi için bir çerçeve oluşturmak amacıyla başlangıçta Kabil'de Mart 2019'da planlandı. Loya Jirga nihayetinde ertelendi.[108] Eylül 2019'da ABD Başkanı Donald Trump, Taliban bir ABD askerini öldürdükten sonra ABD-Taliban müzakerelerinin "öldüğünü" ilan etti[109]; ancak iki taraf arasındaki görüşmeler perde arkasında haftalar içinde yeniden başladı.[110]

29 Şubat 2020'de Doha'da ABD ve Taliban arasında Afganistan'a Barış Getirme Anlaşması imzalandı.[111] Doha anlaşmasında ana hatlarıyla belirtilen ana noktalar arasında, Taliban'ın ABD ve müttefikleri için tehdit oluşturan El Kaide gibi gruplara koruma sağlamayacağına dair garantiler; ABD'nin ve NATO müttefiklerinin Afganistan'dan

---

98 DW, Ashraf Ghani offers Taliban 'last chance' for peace, 6 June 2017, url

99 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 September 2017, url, p. 4

100 Ruttig, T. and Bjelica, J., Who shall cease the fire first? Afghanistan's peace offer to the Taleban, AAN, 1 March 2018, last updated 9 March 2020, url

101 Clark, K., The Eid Ceasefire: Allowing Afghans to imagine their country at peace, AAN, 19 June 2018, last updated 9 March 2020, url

102 Ruttig, T., Getting to the Steering Wheel: President Ghani's new set of peace proposals, AAN, 4 December 2018, url

103 USDOS, Zalmay Khalilzad - Special Representative for Afghanistan Reconciliation, n.d., url

104 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 9

105 NYT, In Moscow, Afghan Peace Talks Without the Afghan Government, 4 February 2019, url

106 Ruttig, T., "Nothing is agreed until everything is agreed": First steps in Afghan peace negotiations, AAN, 4 February 2019, url

107 NYT, U.S. and Taliban Begin Highest-Level Talks Yet on Ending Afghan War, 25 February 2019, url

108 RFE/RL, Afghan Loya Jirga Aimed At Discussing Peace Talks Delayed, 3 March 2019, url

109 Ruttig T., US-Taleban Agreement Still in the Air: Disputes about a 'ceasefire' versus 'reduction of violence', AAN, 30 January 2020, last updated 9 April 2020 url

110 BBC News, Afghan conflict: US and Taliban sign deal to end 18-year war, 29 February 2020, url

111 The full text in English of the US-Taliban agreement, refered in this report as the 'Doha agreement' is available at: AAN, Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America, 29 February 2019, url; For a detailed explanation of the Doha Agreement and stipulations, see: UNSC, Eleventh report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2501 (2019) concerning the Taliban, S/2020/415, 27 May 2020, url

çekileceğine dair garantiler; ateşkes sorunu ve Afgan içi müzakereler yer alıyordu.[112] Ancak, Afgan hükumeti anlaşmaya dâhil olmamıştı ve Taliban da daha sonra müzakere ekibiyle ilişki kurmayı reddetmiştir; bu durum da kapsamlı bir barış anlaşmasından ziyade "müzakere edilmiş siyasi uzlaşma" olarak tanımlanan anlaşmanın uygulanabilirliği hakkında sorulara yol açtı.[113]

ABD, Doha Anlaşmasıyla eş zamanlı olarak Afgan hükûmetini tartışmalara dâhil etme amacıyla Afgan hükûmeti ile ortak bir bildirge[114] imzaladı. Böylece siyasi uzlaşma ve kalıcı ateşkesi sağlarken bir yandan da Afgan güvenlik güçlerine desteğin sürdüğünü teyit etti ve içişlerine müdahaleden kaçınmış oldu.[115]

Doha Anlaşması'na göre tüm yabancı askerî güçler 135 gün içerisinde aşamalı olarak Afganistan'dan çekilmeli, karşılığında ise ABD ve müttefiklerine yönelik grup düzeyindeki/bireysel güvenlik tehditleri tarafından Afganistan'ın kullanılmasını engelleyecek mekanizmalar olmalıdır (özellikle Taliban ve El Kaide).[116] Anlaşma aynı zamanda kalıcı ateşkes yöntemlerinin Afganistan içi müzakerelerde görüşülmesini, mahkumların karşılıklı olarak serbest bırakılmasıyla bu tür müzakereleri güven oluşturma önlemi olarak sürdürmesini şart koşuyor. Anlaşmaya göre Taliban'ın elindeki 1.000 Afgan askeri ve polis memuru karşılığında Afgan hükûmeti 5.000 Taliban mahkumunu serbest bırakacak. Mahkumların serbest bırakılması "Taliban'ın başlıca talebi" ve Afganistan içi müzakereler için hassas bir konu olarak tanımlanmaktadır.[117] AAN, Anlaşmada Taliban'a yüklenen "az yükümlülük" olduğunu gözlemleyerek Taliban mahkumlarının tahliyesine dair anlaşmaların şiddete dönüş endişelerine yol açtığını da sözlerine ekledi.[118]

Haziran 2020 ortaları itibarıyla Afgan hükûmeti 3.000, Taliban ise 500 mahkûmu serbest bıraktığını açıkladı. Cumhurbaşkanı Gani, grupla barış görüşmelerinin önünü açmak için 2.000 mahkûmun daha serbest bırakılması kararını da duyurdu.[119] Ancak bu rapor tamamlandığı sırada hem Afgan hem de batılı yetkililerin "çok tehlikeli" olarak kabul edilen yüzlerce Taliban mahkûmunun serbest bırakılması konusunda endişeleri vardı.[120]

Güvenlik Konseyi'ne göre Mayıs 2020'de

> "Taliban, kendi içinde zorlu bir savaş gücü olacak kadar disiplinli olmayı sürdürmektedir. Grup içinde muhaliflerle uzlaşmayı güçleştirecek bölünmeler mevcuttur ve grubun verdiği mesajlar sert olmaya devam etmektedir. Grup ayrıca 2020 savaş dönemine iyi hazırlanmış görünmekte ve ABD'yi kışkırtmaktan kaçınmaya çalışırken Afgan hükûmeti hedeflerine yönelik saldırılarının temposunu artırmaktadır. Anlaşmanın yorumlanmasındaki farklılıklar, uygulama sırasında dönemsel krizlere yol açabilir. Sert görüşlü Taliban üyeleri, hedeflerine cebren ulaşabileceklerine ve ulaşmaya devam edeceklerine inanmaktadır."[121]

Bu raporun hazırlandığı sırada Afganlar arasındaki müzakerelerin kapsamı konusunda çok az açıklık söz konusuydu. Beş siyasî grubun öne sürdüğü tekliflerin ana temaları şunlardı: "yapısal çerçeve, müzakere sürecinin aşamaları ve kurumsal düzenlemeler".[122] Haziran 2020 ortalarında Taliban ve Afgan hükûmeti sonunda Doha'yı üst düzey "Afgan içi diyalog"un ilk oturumunun gerçekleştirileceği yer olarak kabul etse de tutukluların serbest bırakılmasıyla

---

[112] BBC News, Afghan conflict: US and Taliban sign deal to end 18-year war, 29 February 2020, url; Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, 3 March 2020, url; Zeino E., Peace versus Democracy? Afghanistan between Government Crisis and a U.S. Peace Deal with the Taliban, Pajhow, 6 April 2020, url

[113] US, CRS, Afghanistan: Background and U.S. Policy: In Brief, 1 May 2020, url, pp. 3-4; see also for further details on the deal's provisions: Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, 3 March 2020, url

[114] The full text (in English, Dari, Pashtu) of the Joint Declaration between the US and the Afghanistan government is available at: AAN, Joint Declaration between the Islamic Republic of Afghanistan and the United States of America for Bringing Peace to Afghanistan, 29 February 2020 url

[115] Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, 3 March 2020, url

[116] Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, AAN, 3 March 2020, url

[117] Zeino E., Peace versus Democracy? Afghanistan between Government Crisis and a U.S. Peace Deal with the Taliban, Pajhow, 6 April 2020, url

[118] Afghanistan Times, More violence feared as freed Taliban inmates may return to the battlefield, 14 June 2020, url

[119] RFE/RL, Afghan President Says Taliban Prisoner Release To Be Completed Soon, 11 June 2020, url

[120] Reuters, West reluctant for 'dangerous' Taliban prisoners to be freed: sources, 18 June 2020, url; France24, Afghanistan says will not release 600 'too dangerous' Taliban, 8 July 2020, url

[121] UNSC, Eleventh report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2501 (2019) concerning the Taliban, S/2020/415, 27 May 2020, url, p. 3

[122] Adili A. Y., Hossaini K., Looking ahead to Intra-Afghan Negotiations: A scrutiny of different political groups' plans for peace, AAN, 30 April 2020, url

ilgili süregelen anlaşmazlıkların teyidini erteledi.[123] Temmuz 2020'nin başında Abdullah Abdullah, "yakın" olarak nitelendirilen Afgan içi görüşmeleri başlatma çabaları kapsamında Pakistan'a resmî bir ziyaret yapacağını duyurdu.[124]

1.1.4 Uluslararası bağlam

ABD 2017'de askerlerin çekilmesini yavaşlatmaya karar verdi ve Başkan Donald Trump, Ağustos 2017'de Afgan kuvvetlerini eğitmeye devam etmek için Afganistan'a daha fazla Amerikan askeri göndereceğine söz verdi.[125] Ancak Aralık 2018'in sonlarında medya, Başkan Trump'ın Afganistan'da kalan ABD gücünün neredeyse yarısı olan yaklaşık 7.000 askeri geri çekmeye karar verdiğini bildirdi.[126] Aralık 2018 itibarıyla Afganistan'da tahmini 14.000 ABD askeri bulunuyordu.[127] Bunların yaklaşık 8.500'ü Afgan ordusunu eğitmek ve tavsiye vermekle görevli 17.000 kişilik uluslararası NATO gücü olan Resolute Support (RS) Misyonu üyesiydi.[128] Haziran 2020 itibarıyla Afganistan'daki RS birliklerinin sayısı yaklaşık 16.000'di ve bunların 8.000'i ABD birliklerinden oluşuyordu.[129] Şubat 2020'de Doha Anlaşması sırasında ülkede bulunan toplam ABD askeri sayısının 12.000 ila 13.000 olduğu tahmin ediliyordu.[130]

ABD ile Taliban arasında 29 Şubat 2020'de imzalanan ikili anlaşma kapsamında ABD, birliklerini 135 gün içinde (Temmuz 2020 ortasına kadar) 12.000'den 8.600'e düşürmeyi kabul etti. NATO ve diğer koalisyon güçleri de orantılı olarak varlıklarını azaltacaktır. Taliban'ın "yükümlülükler konusundaki eylemine" bağlı olarak 14 ay içinde (Nisan 2021'e kadar) tüm ABD ve NATO birliklerinin tamamen geri çekilmesi taahhüt ediliyor.[131] 18 Haziran 2020'de ABD, Doha Anlaşması kapsamında Afganistan'daki askerlerini 8.600'e düşürme taahhüdünü yerine getirdiklerini açıkladı. Tüm ABD birliklerinin ve yabancı birliklerin tamamen geri çekilmesi için belirlenen zaman dilimine gelince, bölgedeki ABD güçlerini denetleyen ABD Generali Frank McKenzie, bunun "istekli" bir taahhüt olduğunu belirtmiştir.[132]

Haziran 2020'de NATO, "karada görülen ilerlemeyi yansıtan, adım adım ilerleyen ve koşullara dayalı bir süreçte" askerlerini ileriki aylarda yaklaşık 16.000'den 12.000'e düşüreceklerini söyledi. NATO Müttefikleri ve Resolute Support Misyonu 2020'nin sonuna kadar Afgan güvenlik güçlerine mali desteklerini vereceklerini de doğruladı.[133]

2016-2017 yılları arasında Afganistan'ın Pakistan ile ilişkileri gergin[134] iken 2018'de ise zayıf kaldı.[135] Her iki ülke de karşı tarafı teröristleri korumakla suçluyordu[136] ve artan sınır gerilimleri sonucunda Pakistan, militanların hareketini önlemek için sınırda bir çit inşa etti.[137] USDOD, Pakistan askerî operasyonları sonucunda bazı militan sığınaklarının işleyişi bozulsa da Taliban ve Hakkani Ağı gibi bazı grupların Pakistan'da hareket özgürlüğünden yararlandığını belirtmiştir.[138] Ağustos 2018'de İmran Han'ın Pakistan Başbakanı olarak göreve başlamasının ardından iki ülke ilişkilerini iyileştirmek için çalışmaya devam etti.[139] Pakistan'ın Afgan barış görüşmelerinde yapıcı bir rol tercih ettiğini gösteren "güven artırıcı tedbir" kapsamında İslamabad, 2010'dan beri hapiste olan Molla Abdulgani Baradar'ı serbest bıraktı. Molla Baradar, Taliban'ın Katar'daki siyasi örgütünün yeni lideri olarak atandı. Böylece ABD ile barış görüşmelerinde

---

123 Reuters, Afghan government, Taliban agree to Doha as venue for first peace talks, 15 June 2020, url; VOA, Prisoner Release Delays May Jeopardize Start of Intra-Afghan Negotiations, 6 July 2020, url

124 Tribune, Afghanistan's Abdullah Abdullah to visit Pakistan soon, 5 July 2020, url

125 NYT, Trump Outlines New Afghanistan War Strategy with Few Details, 21 August 2017, url; NYT, U.S. Says It Has 11,000 Troops in Afghanistan, More Than Formerly Disclosed, 30 August 2017, url

126 RFE/RL, What Would A U.S. Troop Reduction In Afghanistan Mean?, 21 December 2018, url

127 CNN, US military ordered to begin planning to withdraw about half the troops in Afghanistan, 21 December 2018, url

128 NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, February 2019, url, p. 2

129 NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, June 2020, url, p. 1

130 Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, AAN, 3 March 2020, url

131 Zeino E., Peace versus Democracy? Afghanistan between Government Crisis and a U.S. Peace Deal with the Taliban, Pajhow, 6 April 2020, url; Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, AAN, 3 March 2020, url

132 AP, US has hit agreed troop-cut target of 8,600 in Afghanistan, 18 June 2010, url

133 NATO, NATO-Afghanistan relations, June 2020, url, p. 2

134 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 3 March 2017, url, p. 4

135 USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 23

136 Daily Pakistan, Pakistan desires peace, stability in Afghanistan: Khawaja Asif, 2 September 2017, url

137 Dawn, Pakistan holds 'keys to war', says Afghan president, 31 January 2019, url

138 USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 24

139 UN Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 7 December 2018, url, p. 7

direniş grubu adına baş müzakereci görevi üstlenmiş oldu.[140] Ancak Ocak 2019'da Cumhurbaşkanı Gani, "savaşın kilit noktalarının İslamabad, Ketta [ve] Rawalpindi'de" olduğunu söyleyerek Pakistan'ın militanlar ve sınır ötesi faaliyetleri için güvenli bir bölge olduğunu ileri sürdü.[141]

ABD-Taliban müzakereleri sırasında Pakistan, Taliban'ın masaya oturmasında önemli yardımcı rol oynadı.[142] Ocak 2019'da, Pakistan ziyareti sırasında ABD Senatörü Lindsay Graham, Pakistan'ın Afgan barış sürecine yardım etmeye çalıştığını açıkça kabul etti.[143] Pakistan'ın Dış İşleri Bakanı Shah Mehmood Qureshi, "her iki tarafı da içtenlikle kutlayarak" Doha'daki anlaşmanın imzalanmasına katıldı.[144]

Pakistan'ın askerî ve istihbarat şeflerinin 9 Haziran 2020'de Kabil'e yaptığı ziyaretle Pakistan ve Afganistan ilişkilerinde iyileşme görüldüğü bildirildi. Ziyaretin bu iki ülke arasındaki buzları erittiği belirtildi.[145] Ziyaret, haziran ayı ortasında başlaması planlanan Afganistan içi barış diyaloğu kapsamında gerçekleşti.[146] Temmuz 2020'nin başında Abdullah Abdullah, Afganistan içi görüşmeleri başlatma çabaları kapsamında Pakistan'a resmî bir ziyaret yapacağını duyurdu.[147]

2017'de hem Rusya'nın hem de İran'ın Taliban'ı aktif olarak desteklediğine dair açıklamalar yapıldı.[148] Rusya, Taliban temsilcileriyle Hamid Karzai liderliğindeki bir Afgan heyeti arasında görüşmeler düzenlemeyi reddetse de Moskova'da Kasım 2018 ve Şubat 2019'da barış sürecine ilişkin toplantılar gerçekleştirildi. RFE/RL'ye göre "Moskova'da Kremlin'in izni olmadan böylesine yüksek profilli bir etkinliğin düzenlenebilmesi pek mümkün değildir".[149] Washington Post tarafından yapılan röportajda, Afganistan'daki Amerikan askerî komutanlarının eski kıdemli danışmanlarından Carter Malkasian, Rusya'nın 2015'in başından bu yana özellikle kuzey Afganistan'daki bazı Taliban unsurlarıyla ilişkiler geliştirdiğine ilişkin gözlemlerini paylaşmıştır. Rusya'nın Taliban ile ilişkileri sürdürme konusundaki ilgisi, kısmen bölgedeki IŞİD gruplarının oluşturduğu tehditle ilgili endişelerinden, kısmen de ABD'nin Afganistan'dan çekilmesini görme arzusundan kaynaklanıyordu.[150]

Haziran 2020'nin sonunda New York Times, Rus askerî istihbarat biriminin Taliban ile bağlantılı milislere Afganistan'daki ABD ve koalisyon güçlerini öldürmeleri için ödül teklif ettiğini açıkladı. ABD istihbarat yetkilileri New York Times'a Beyaz Saray'a istihbarat hakkında bilgi verildiğini ve ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nin Mart 2020'nin sonlarında teşkilatlar arası bir toplantıda bu konuyu tartıştığını söyledi.[151] Bu açıklamanın ardından hem Rusya hem de Taliban ödül programının varlığını reddetti. ABD Başkanı Trump ve yardımcıları, istihbarat hakkında bilgilendirildiklerini yalanladılar.[152]

---

[140] RFE/RL, 'Hopeful Moment': How An 'Afghan-Led, Afghan-Owned' Peace Process Might Look, 29 January 2019, url

[141] Dawn, Pakistan holds 'keys to war', says Afghan president, 31 January 2019, url

[142] Afzal M., Will the Afghan peace process be Pakistan's road to redemption?, Brookings, 25 June 2020, url

[143] VOA, Taliban, US Open Afghan Peace Talks in Qatar, 21 January 2019, url

[144] Afzal M., Will the Afghan peace process be Pakistan's road to redemption?, Brookings, 25 June 2020, url

[145] Tribune, Afghanistan's Abdullah Abdullah to visit Pakistan soon, 5 July 2020, url

[146] AA, Pakistan's military, intelligence chiefs visit Kabul, 9 June 2020, url

[147] Tribune, Afghanistan's Abdullah Abdullah to visit Pakistan soon, 5 July 2020, url

[148] Business Insider, Russia appears to now be helping out the Taliban, 27 January 2017 url; Washington Post (The), Russia is sending weapons to Taliban, top U.S. general confirms, 24 April 2017 url; Wall Street Journal (The), Iran Backs Taliban With Cash and Arms, 11 June 2015 url; VOA, Afghan Lawmakers to Investigate Growing Ties Between Taliban, Russia and Iran, 5 December 2016 url; RFE/RL, Afghan Governor Accuses Iran Of Supporting Taliban, 31 July 2017, url; Giustozzi, A., Afghanistan: Taliban's organization and structure, 23 August 2017, url, p. 9. Some observers are more sceptical about Russia's direct involvement. See: Atlantic (The), Is Russia Really Arming the Taliban?, 25 August 2017, url

[149] RFE/RL, 'Intra-Afghan' Talks Under Way In Moscow Amid Continuing Violence, 5 February 2019, url; Al Jazeera, Taliban: Russia meeting 'not about direct talks' with Kabul, 9 November 2018, url

[150] Washington Post (The), Russian bounties to Taliban-linked militants resulted in deaths of U.S. troops, according to intelligence assessments, 28 June 2020, url

Zeino E., Peace versus Democracy? Afghanistan between Government Crisis and a U.S. Peace Deal with the Taliban, Pajhow, 6 April 2020, url

[151] NYT, Russia Secretly Offered Afghan Militants Bounties to Kill U.S. Troops, Intelligence Says, 26 June 2020, updated 1 July 2020, url; NYT, Trump Got Written Briefing in February on Possible Russian Bounties, Officials Say, 29 June 2020, url; NYT, Suspicions of Russian Bounties Were Bolstered by Data on Financial Transfers, 30 June 2020, updated 3 July 2020, url

[152] Washington Post (The), Russian bounties to Taliban-linked militants resulted in deaths of U.S. troops, according to intelligence assessments, 28 June 2020, url

USDOD, İran'ın ticaret, sınır güvenliği ve paylaşılan demiryolu altyapısına yatırım yoluyla Afgan hükûmeti ile ekonomik bağlar kurmaya devam ederken aynı zamanda da Taliban'a destek vermeyi sürdürdüğünü belirtmiştir.[153] Tahran, Taliban'ı ABD'nin sınırları üzerindeki etkisine direnmek için faydalı bir araç olarak görüyordu. Taliban'a askerî teçhizat sağlamanın askerî misilleme riski olmaksızın Amerika Birleşik Devletleri üzerinde yeterince baskı oluşturduğu düşünülüyordu.[154] İran, ekonomik, diplomatik ve güvenlik faaliyetleri yoluyla bazı Taliban gruplarıyla ilişkilerini güçlendirmeye çalışmıştır. Ancak Doha'daki ABD-Taliban anlaşmasının ardından Tahran'da Taliban'ın en aşırı unsurlarından bazılarının (birçoğu, yaygın olarak Şii olan İran'a karşı pek de iyi niyetli olmayan Sünniler) Afganistan içi görüşmeler sonucunda kurulabilecek yeni bir merkezi hükûmette iktidarı ele geçireceğine dair korkular söz konusudur.[155]

ABD-Taliban anlaşması ve ülkenin demokratik kazanımları üzerindeki etkisi ışığında Afganistan'daki son gelişmeleri analiz eden bir makalede Dr. Ellinoir Zeino şunları söylemiştir: "Afganistan siyasi, askerî ve finansal olarak yabancı müttefiklere bağımlı ve dış güç ve çıkar çatışmalarına karşı savunmasız olmaya devam ediyor."[156]

1.2 Çatışmadaki aktörler

1.2.1 Hükûmet yanlısı kuvvetler

Afgan Ulusal Güvenlik Kuvvetleri (ANSF)

Afgan Ulusal Güvenlik Kuvvetleri (ANSF) veya Afgan Ulusal Savunma ve Güvenlik Kuvvetleri (ANDSF) şu unsurlardan oluşmaktadır: Afgan Ulusal Ordusu (Afgan Sınır Gücü, Afgan Hava Kuvvetleri Afgan Bölge Ordusu, Afgan Ulusal Mülki Düzen Kuvvetleri dâhil), Afgan Ulusal Polisi (Afgan Yerel Polisi dâhil) ve Ulusal Güvenlik Müdürlüğü (Afgan Özel Kuvvetleri dâhil).[157] Afgan güvenlik kurumları (yetkileri ve yapıları, bütünlüğü ve bu güvenlik güçleri tarafından işlenen başlıca bildirilen ihlal vakaları dâhil) hakkında daha fazla bilgi için bkz. EASO Menşe Ülke Bilgisi Raporu: Afganistan, Devlet Yapısı ve Güvenlik Güçleri, Ağustos 2020.

Hükûmet yanlısı milisler

UNAMA hükûmet yanlısı silahlı grupları aşağıdaki şekilde tanımlamaktadır:

> "Hükûmeti desteklemek için çatışmaya giren ve Afgan ulusal güvenlik kuvvetlerinden ve suç gruplarından farklılık gösteren, örgütlü, silahlı bir Devlet dışı aktör. Hükûmet yanlısı silahlı gruplar İç İşleri Bakanlığının komuta ve kontrolü altında bulunan Afgan Yerel Polisi'ni içermemektedir. Bu silahlı grupların Afganistan kanunları kapsamında yasal dayanakları yoktur ve Afganistan hükûmetinin resmî askerî yapılarına dâhil değildir. Bazı durumlarda silahlı gruplar Afganistan hükûmetinden veya diğer devletlerden doğrudan/dolaylı destek almaktadır. Bu tanım aşağıdaki grupları içermekte olup bunlarla sınırlı değildir: 'Ulusal ayaklanma hareketleri', yerel milisler (etnik, klan veya diğer temelli) ve sivil savunma kuvvetleri ile paramiliter gruplar."[158]

Afgan toplumunda yüzlerce yıldır var olan özel bir yerel güvenlik yapısı, *arbaki*olarak adlandırılan topluluk veya kabile ordularıdır.[159] Ayaklanmanın başlangıcından itibaren, Afgan hükûmetini desteklemek ve Afganistan'ın resmî silahlı kuvvetlerine yardımcı olmak için farklı paramiliter girişimler geliştirilmiş ve resmîleştirilmiştir. Hükûmet ve uluslararası askerî güçler; aramalar, gece baskınları veya infazlar için resmî bir hükûmet kuruluşunun parçası olmayan milislere de güvenmiştir. Şu anda resmî güvenlik yapıları içinde faaliyet gösteren ALP dışında diğer resmîleştirilmiş paramiliter girişimlerin hepsi durdurulmuştur. "[*Arbaki*] terimi artık ülkenin birçok yerinde ALP için kullanılmaktadır."[160]

---

[153] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2019, url, p. 24

[154] USIP, Iran and Afghanistan's Long, Complicated History, 14 June 2018, url

[155] Foreign Affairs, What Iran Wants in Afghanistan, 8 July 2020, url

[156] Zeino E, Peace versus Democracy? Afghanistan between Government Crisis and a U.S. Peace Deal with the Taliban, Pajhwok Afghan News, 6 April 2020, url

[157] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Annual Report 2018, 24 February 2019, url, p. 62

[158] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 91

[159] Seraj, A., Opinion: The Arbaki can secure Afghanistan better than the US, 5 November 2014, url; HRW, Just Don't Call It a Militia, September 2011, url, pp. 13-14.

[160] HRW, Just Don't Call It a Militia, 12 September 2011, url; Habib, E., The Morphing of the Andar Uprising: transition to Afghan Local Police, AAN, 2 April 2013, url

2015 yılında hükûmet Afganistan'da ANSF varlığının sınırlı olduğu alanları kapsayacak bir Ulusal Ayaklanma Destek Stratejisi geliştirmiştir. Bildirildiğine göre NDS, "'ulusal ayaklanma' grubu üyelerini önermeleri için köy veya aşiret büyüklerini tutmuş ve önerilen kişileri sonrasında bünyesine katmıştır". Bu silahlı gruplarda NDS veya ANP tarafından komuta edilen savaşçı sayısı 22 ila 500 olarak değişiyordu.[161] Afgan hükûmeti, NDS ve CIA'in, güçlü adamları Taliban ve diğer militanlarla savaşmak üzere silahlandırdığı bilinse de bazı milis liderleri yeni güçlerini yerel bölge savaşlarında mücadele etmek için kullanmaktadır. LA Times'a göre, çeşitli milisler ve bireysel silahlı gruplar da siyasi nüfuz için kendi aralarında savaşmaktadır.[162]

Reuters geçtiğimiz yıllarda 30.000'den fazla köylüye ülke genelinde Taliban'a karşı milis grup olarak savaşmaları için uluslararası güçlerin desteğiyle hükûmet tarafından ödeme yapıldığını ve silah verildiğini belirtti. Hükûmet milis gruplarını dağıtıp onlara ödeme yapmayı bıraksa da bunların birçoğu Taliban ve ISKP'ye karşı savaşmayı sürdürmüştür. "Taliban hükûmet yanlısı milis güçlerini büyük bir tehdit olarak görmektedir çünkü bunlar güçlü istihbarat ağlarına sahiptir ve çoğu zaman her iki taraf da birbirlerinin ailelerini tanımaktadır."[163]

AAN'nin eş direktörü Kate Clark, Host Koruma Kuvvetleri'ni 2001'den sonra uluslararası (CIA/ABD özel kuvvetleri) kontrolü kapsamında kurulan bir "sefer gücü" olarak tanımlamıştır. Benzer milisler arasında Kandahar Hücum Kuvvetleri ve Paktika'nın Afgan Güvenlik Muhafızları bulunmaktadır. Hukuk dışı cinayetler, işkence, dövme ve hukuka aykırı tutuklamalarla ilgili olarak Host Koruma Kuvvetleri'ne yönelik uzun süredir devam eden suçlamalar mevcuttur.[164] UNAMA, Host Koruma Kuvvetleri'nin normal askerî komuta ve kontrol yapılarının dışında çalıştığını da eklemiştir.[165] Nisan 2020'de Kate Clark şunları dile getirdi:

> "Yerel savunma kuvvetleri pek çok olumsuz özelliğine karşın ... doğru şekilde işlediğinde son derece iyi çalışıyor ve yerel bölge hakkında bilgisi olan, bölgelerindeki sivilleri koruyan ve gidecek başka yerleri olmadığı için sıradan birliklere kıyasla bölgelerini daha istikrarlı bir şekilde koruyan kararlı savaşçılar üretiyor."[166]

Uluslararası askerî kuvvetler

UNAMA, "Uluslararası Askerî Kuvvetler" teriminin kapsamını şu şekilde açıklamaktadır:

'"Uluslararası askerî kuvvetler', NATO liderliğindeki Resolute Support Misyonu'na üye tüm yabancı birlikleri ve Resolute Support Misyonu'na katılmanın yanı sıra Freedom's Sentinel Operasyonu kapsamında terörle mücadele operasyonlarında da yer alan ABD Kuvvetleri-Afganistan'ı içermektedir. Terim ayrıca Özel Harekat Kuvvetlerini ve yabancı örgütleri de kapsamaktadır."[167]

2010'dan itibaren güvenlik sorumlulukları, uluslararası kuvvetlerden kademeli şekilde ANSF'ye geçti.[168] 31 Aralık 2014'te ISAF'nin görev süresi sona erdi ve 1 Ocak 2015'te bu durum, NATO'nun ISAF savaş misyonundan ANSF'ye eğitim, danışmanlık ve yardım sunmaya odaklanan yeni bir savaş dışı misyon olan Resolute Support'a geçişle sonuçlandı.[169] NATO'ya göre Şubat 2020'de Afgan güvenlik güçlerini eğitmek, onlara tavsiyelerde bulunmak ve yardımcı olmak amacıyla Resolute Support Misyonu'nda görev alan kişi sayısı 15.937 idi.[170] RS'ye katkıda bulunan toplam 38 ülke arasında ABD, Almanya ve Birleşik Krallık en çok katkıda bulunan ülkelerdir.[171]

Mart 2020'de Stars and Stripes, ABD birliklerinin Helmend (Bost Hava Alanı), Lagman (Gamberi Üssü) ve Herat vilâyetlerindeki üslerinden ayrılmaya başladığını bildirdi.[172] 1 Temmuz 2020'de USDOD, raporlama dönemi boyunca

---

161 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2015, February 2016, url, pp. 65-66

162 LA Times, Afghanistan tries to clean up its militias, 31 October 2016, url

163 Reuters, Taliban kill 14 pro-government militia in Afghanistan: Officials, 28 August 2019, url

164 Clark, K., Khost Protection Force Accused of Fresh Killings: Six men shot dead in Zurmat, AAN, 21 January 2019, url

165 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 57

166 VOA, 26 pro-government Afghans killed in fighting, 21 April 2020, url

167 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2015, February 2016, url, p. 80

168 NATO, Inteqal: Transition to Afghan lead, updated on: 7 January 2015, url

169 NATO, Resolute Support Mission in Afghanistan, updated on: 27 February 2015, url; UN Secretary-General, Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Afghanistan, 15 May 2015, url, p. 2.; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 83

170 NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, 18 June 2020, url, p. 2

171 NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, 18 June 2020, url, p. 1

172 Stars and Stripes, US troops have left bases in Helmand, Laghman provinces, officials say, 13 March 2020, url

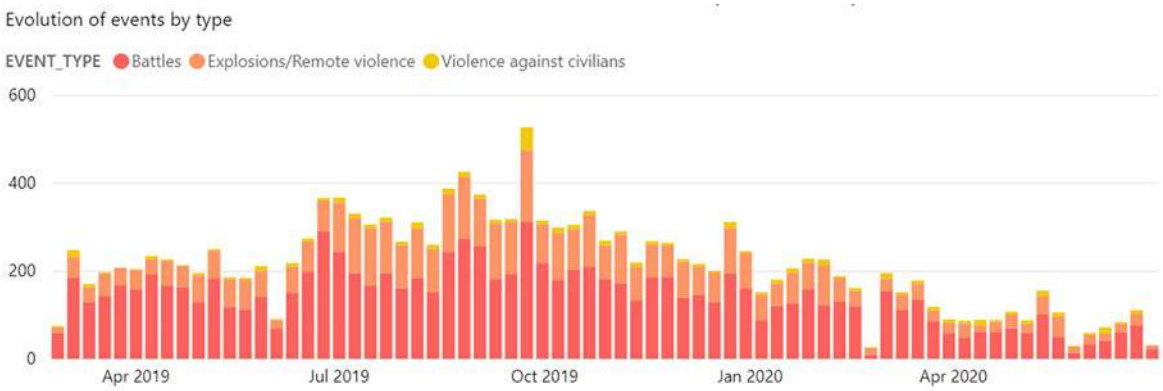
ABD Freedom's Sentinel Operasyonu (OFS) misyonu kapsamında yaklaşık 13.000 ABD askerî personelinin Afganistan'da görev yaptığını,[173] bunların yaklaşık 8.000'inin NATO RS misyonuna atandığını belirtti.[174] USDOD, Temmuz 2020 ortasına kadar ABD askerî personel sayısının Afganistan'da 8.600'e düşeceğini de ekledi.[175]

1.2.2 Hükûmet Karşıtı Unsurlar

Taliban ve Horasan Vilâyeti İslam Devleti (ISKP) başta olmak üzere Afganistan'daki temel Hükûmet Karşıtı Unsurlar (AGE'ler) hakkında bilgiler (bunların *çalışma şekli*, yapısı, faaliyetleri ve hedefli saldırıları dâhil olmak üzere) EASO Menşe Ülke Bilgisi Raporu: Afganistan, Hükûmet Karşıtı Unsurlar (AGE'ler), Ağustos 2020 dosyasında bulunabilir.

1.3 Son güvenlik eğilimleri ve silahlı çatışmalar

ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Afganistan'da 10.127'si çarpışma, 4.587'si uzaktan şiddet ve 573'ü sivillere yönelik şiddet olarak kodlanan 15.287 güvenlik olayı kaydedildi.

Şekil 1. Afganistan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[176]

Haziran 2019 ile Haziran 2020 arasında yayımlanan çeşitli BM raporlarına göre Afganistan'daki güvenlik durumu söz konusu dönemde istikrarsız olmayı sürdürdü.[177] UNAMA, Şubat 2020'de yayımlanan yıllık raporunda şunları belirtmiştir:

> "[2019] yılı boyunca şiddet konusunda önemli dalgalanmalar meydana geldi ve bu durum, Doha'daki Taliban ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki müzakereler sırasında elde edilen kazanım ve gerilemelere denk geldi. Yılın ilk yarısı, uluslararası askerî güçlerin yoğun hava saldırılarına ve Afgan güçlerinin özellikle Ulusal Güvenlik Özel Kuvvetler Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen arama operasyonlarına şahit oldu."[178]

29 Şubat 2020'de Doha'da ABD ve Taliban arasında Afganistan'a barış getirme amacı taşıyan bir anlaşma imzalandı.[179] Anlaşma imzalandıktan sonra Taliban neredeyse hemen saldırılarına geri döndü[180] ve ANDSF'ye karşı saldırılarını

---

[173] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 10, footnote 3

[174] NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, 18 June 2020, url, p. 2

[175] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 10, footnote 3

[176] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan, 8 July 2020, url

[177] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/73/902–S/2019/493, 14 June 2019, url; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/348–S/2019/703, 3 September 2019, url, p. 5; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 5; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 5; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 5

[178] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 5-6

[179] BBC, Afghan conflict: US and Taliban sign deal to end 18-year war, 29 February 2020, url

[180] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 5

artırdı.[181] Grup, Afganistan genelinde 45 günde 4.500'den fazla saldırı gerçekleştirdi.[182] ABD, Taliban'ın şubat ayında yapılan anlaşmadan sonra uluslararası kuvvetlere karşı herhangi bir saldırı gerçekleştirmediğini belirtse de grup, Afgan hükûmet güçlerine yönelik saldırılarını artırdı[183]. Kaynaklar, anlaşmanın imzalanmasından sonraki bir hafta içinde 24 ilde 76'dan fazla saldırı bildirdi.[184] ABD, ilki anlaşmadan beş gün sonra gerçekleşen "savunma" amaçlı hava saldırılarına[185] da devam etti.[186] AFP, ABD-Taliban anlaşmasından bu yana şehirlerde Taliban saldırılarının daha az sıklıkta yaşandığını, ancak kırsal alanlarda hâlâ Afgan hükûmet güçlerinin hedef alındığını belirtti. Örneğin, Haziran 2020'de bir Taliban saldırısında hükûmet yanlısı 11 milis öldürüldü.[187]

BM Güvenlik Konseyi'nin de belirttiği üzere 19 Mart 2020'de Afgan Savunma Bakanı Yardımcısı Taliban saldırılarına yanıt olarak "aktif savunma duruşu" ilan etti. "12 Mayıs'ta Kabil'deki bir hastaneyi ve Nangarhar'daki bir cenazeyi hedef alan yüksek profilli saldırıların ertesi günü Ghani, Afgan Ulusal Savunma ve Güvenlik Kuvvetleri'nin Taliban'a karşı operasyonların yeniden başlamasıyla birlikte 'saldırı pozisyonuna' geri döneceğini duyurdu."[188]

24-26 Mayıs 2020 tarihleri arasında Ramazan Bayramı vesilesiyle Taliban ile hükûmet arasında üç günlük bir ateşkes ilan edildi.[189] Kısa ateşkesin ardından Long War Journal (LWJ) tarafından alıntılanan kaynaklar, Taliban'ın Haziran 2020'de saldırılarını yeniden artırdığını ve hükûmet güçlerine yönelik saldırıları hızlandırdığını belirtti.[190] Tolonews'a göre Afgan hükûmeti, "Taliban'ın Ramazan Bayramı ateşkesinden sonra her gün Afgan güvenlik güçlerine ortalama 30 saldırı gerçekleştirdiğini" iddia ediyor.[191] İç İşleri Bakanlığına göre haziran ayının ilk haftasında Taliban tarafından 29 ilde 222 saldırı düzenlendi.[192] Haziran 2020'de Tolonews Afgan yetkililerin ANDSF ve Taliban'ın Afganistan'da Tahar, Jowzjan, Paktia, Helmend, Host, Gur, Kunduz, Badgis, Kandahar, Samangan, Faryab, Gazni, Lovgar, Herat ve Badahşan vilâyetlerinde birbirleriyle savaştığını belirttiklerini aktardı.[193] Haziran 2020'de Afgan otoyollarının kontrolü konusunda ANSF ve AGE'ler arasında yaygın çatışmalar yaşandığı da bildirildi. Kaynak, Taliban ve AGE'ler arasındaki çatışmanın bir sonucu olarak Kabil-Lovgar-Paktia, Kabil-Baglan, Baglan-Kunduz, Puli Humri-Samangan, Kabil -Celalabad ve Kabil-Kandahar otoyolları dâhil olmak üzere emniyetsizliğin otoyollarda önemli ölçüde arttığını belirtti.[194]

1.3.1 Silahlı çatışmalar ve saldırılar

2019'da UNAMA, 2013'ten bu yana kara çatışmalarından kaynaklanan en düşük sivil zayiat sayısını gözlemledi. 1 Ocak - 31 Aralık 2019 arasındaki dönemde Afganistan'daki kara çatışmalarının 2018'e kıyasla %10'luk düşüşle 763 ölü ve 2.294 yaralı olmak üzere 3.057 sivil zayiata neden olduğu bildirildi. Ancak kara çatışması, tüm saldırıların %29'unu teşkil eden canlı bomba ve diğer IED saldırılarından sonra sivil zayiatın ikinci ana nedeni olmayı sürdürdü.[195] 2020'nin

---

[181] OFS, Lead inspector general report to the United States Congress, 19 May 2020, url, p. 11; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 3

[182] Reuters, Taliban step up attacks on Afghan forces since signing U.S. deal: data, 1 May 2020, url; 1TV News, Taliban mounted more than 4,500 attacks in 45 days since signing US deal: report, 5 May 2020, url

[183] Reuters, Taliban Militants Kill Afghan Regional Police Chief in Latest Attack, in RFE/RL/Gandhara 8 May 2020, url

[184] NYT, Taliban ramp up attacks on Afghans after Trump says "no violence", 6 March 2020, url; Reuters, U.S. Forces conduct airstrikes on Taliban in Afghanistan, 5 June 2020, url

[185] Military Times, US resumes airstrikes against Taliban to halt attack on Afghan forces, 4 March 2020, url; See also: Reuters, U.S. Forces conduct airstrikes on Taliban in Afghanistan, 5 June 2020, url

[186] Military Times, US resumes airstrikes against Taliban to halt attack on Afghan forces, 4 March 2020, url

[187] AFP, Bomb Blamed on Taliban Kills 11 Pro-govt Afghan Militiamen, in RFE/RL/Gandhara, 6 June 2020, url; AFP, Attack blamed on Taliban kills seven Afghan policemen, in New International, 14 June 2020, url

[188] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 5

[189] Gandhara, Afghanistan's mass release of Taliban prisoners revives peace process, but seen as "big gamble", 28 May 2020, url; NYT, Afghans sides agree to rare cease-fire during Eid al-Fitr, 24 May 2020, url; BBC, Afghanistan: Taliban announce three-day Eid ceasefire with government, 24 May 2020, url

[190] Roggio, B., Taliban ramps up attacks after ending unilateral ceasefire, 16 June 2020, url

[191] Tolonews, After ceasefire, Taliban average "30 attacks per day": sources, 4 June 2020, url

[192] Tolonews, 171 Govt forces killed in a week in Taliban attacks: officials, 15 June 2020, url

[193] Tolonews, ANDSF fighting Taliban in 15 provinces amid peace efforts, 26 June 2020, url

[194] Tolonews, Fierce widespread fighting surges to control highways, 7 July 2020, url

[195] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 68

ilk altı ayında 1 Ocak - 30 Haziran 2020 arasında sivil zayiatın başlıca nedeni kara çatışmaları olmaya devam etti. Bu çatışmalar, toplam sivil zayiatın %35'ini oluşturdu (336 ölüm ve 859 yaralı dahil 1.195 sivil zayiat).[196]

2019'un son çeyreğinde, Hükûmet Karşıtı Unsurlar (AGE'ler) Afganistan'da 8.204 saldırı gerçekleştirdi.[197] Mayıs, Haziran ve Temmuz 2020'de Afgan hükûmet güçleri ile AGE'ler arasında birkaç silahlı çatışma yaşandı (ör. Kunduz[198], Paktia ve Paktika[199], Gur[200], Host[201], Kapisa[202], Kandahar[203], Kapisa[204] ve Lagman vilâyetlerinde).[205]

1.3.2 El Yapımı Patlayıcılar

El yapımı patlayıcılar (IED'ler), herhangi bir biçimde olabilen ve farklı şekillerde etkinleştirilebilen, askerleri ve sivilleri hedef alan gayri nizami patlayıcı silahlardır.[206] IED'ler kurban (kurban tarafından çalıştırılan IED) veya saldırgan (komutla çalıştırılan IED) tarafından çalıştırılabilir. Komutla çalıştırılan IED'ler, radyo veya uzaktan kontrol vasıtasıyla kişilerin belirli bir zamanda önceden yerleştirilmiş bir cihazı patlatmasını sağlamaktadır. Kurban tarafından çalıştırılan IED'ler ise bir kişi veya araç tetikleyiciyi veya anahtarı (baskı plakası veya basınç boşaltma mekanizması, tetik teli veya başka bir cihaz) tetiklediğinde patlamaktadır. Diğer bir kategori ise saldırganın patlayıcı yelek veya kemer taktığı ya da bir aracın, içindeki bir sürücü veya yolcu tarafından patlayıcılarla donatıldığı canlı bomba kapsamındaki IED'lerdir.[207]

Basınç plakalı IED'ler genellikle güvenlik güçlerini hedef almak için AGE'ler tarafından kullanılsa da siviller tarafından sıklıkla kullanılan kamu yollarına yerleştirilmektedir. Dolayısıyla, bu patlayıcıların "etkileri belirli bir hedefe yönlendirilemediğinden" kullanımları doğal olarak ayrım gözetmemektedir.[208]

UNAMA, 1 Ocak'tan 31 Aralık 2019'a kadar canlı bomba dışı IED saldırılarının sivillere verdiği zararın arttığını ve 507 ölü ve 1.751 yaralı olmak üzere 2.258 sivil zayiata neden olduğunu belirtti. Bu cihazların neden olduğu saldırılar 2018'e kıyasla %24'lük bir artış gösterdi. Toplam sivil zayiatın %22'si canlı bomba saldırılarından daha sık görülen canlı bomba dışı IED'lerden kaynaklandı. Buna sivil zayiat açısından kara çatışmalarından sonra ikinci sırada gelen karmaşık saldırılar dâhildi. Taliban ve Horasan Eyâleti İslam Devleti'nin (ISKP) 2019'da canlı bomba dışı IED saldırılarını artırdığı bildirildi. "Bu taktik kapsamında Taliban'ın neden olduğu düşünülen sivil zayiat %21, ISKP'ye atfedilen ise %183 arttı". Manyetik IED ve uzaktan kontrollü IED saldırılarının 2019'da arttığı ve 2018'e kıyasla %48 ve %38 daha fazla sivil zayiata neden olduğu bildirildi. 2019'da 2018'e göre %14 azalmayla 275 ölüm ve 375 yaralı dâhil olmak üzere sivil zayiatın baskı plakalı IED'lerden kaynaklandığı bildirildi. Zayiatın %96'sı (265 ölüm ve 356 yaralı) Taliban'a atfedildi.[209]

UNAMA'ya göre 1 Ocak - 30 Haziran 2020 döneminde IED saldırıları, AGE kaynaklı sivil zayiatın başlıca nedeniydi ve 217 ölü, 471 yaralı olmak üzere 688 sivil zayiata sebep oldu. Taliban tarafından baskı plakalı IED'lerin (personel karşıtı el yapımı mayınlar olarak çalışan) yaygın kullanımı, 2019'un aynı dönemine göre %50 artış göstererek IED'lerden kaynaklanan sivil zayiatın yaklaşık yarısını (%45) oluşturdu.[210]

---

196 UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 5

197 SIGAR, Quarterly report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 68; OFS, Lead Inspector General Report to the United States Congress, 1 October – 31 December 2019, 5 February 2020, url, p. 12

198 Tolonews, "3 police, 5 Taliban killed" in Kunduz clashes, 15 May 2020, url

199 TKG, Clashes in Paktia and Paktika leave 35 Taliban fighters killed, 17 May 2020, url

200 Ariana News, Nine police killed in Ghor, Kandahar clashes, 13 June 2020, url

201 Afghanistan Times, Armed conflict in Khost leaves eight dead, 13 June 2020, url

202 Khaama Press, Taliban militants suffer heavy casualties in Kapisa clashes, 15 June 2020, url

203 Ariana News, Taliban killed, wounded in Kandahar clashes, 17 June 2020, url

204 Ariana News, Clashes underway in Kapisa, 16 Taliban militants killed, 19 June 2020, url

205 Khaama Press, 22 Taliban militants killed, wounded on Kabul-Jalalabad highway, 7 July 2020, url

206 NATO, Improvised explosive devices, 12 December 2018, url

207 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Special Report - Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices, October 2018, url, p. 10

208 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Special Report - Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices, October 2018, url, p. 8

209 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 41-42

210 UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 9

31 Temmuz 2019'da Kandahar ile Herat arasındaki kara yolunda bir otobüs IED ile patlatıldı ve en az 34 sivilin ölümüne ve 17 sivilin yaralanmasına neden oldu.[211] 4 Ocak 2020'de ise Belh vilâyetinde, Mezar-ı Şerif şehri 10. polis bölgesinde bir araca takılı IED patladı ve bir sivil hayatını kaybetti.[212] Yakın zamanda (8 Temmuz 2020'de) Kabil şehri PD 11'de Golaye Jamhuriat meydanında bir polis aracı IED ile patlatıldı.[213]

Şubat 2020'de Taliban, *Hakikat* adlı bir dergi yayımladı. Dergide Taliban savaşçıları tarafından sivillere önceden bilgilendirme yapıldığı sürece düşmanı hedef almak için bir kamu yoluna IED yerleştirilebileceği belirtildi.[214]

1.3.3 Yüksek profilli saldırılar

1 Ocak'tan 31 Aralık 2019'a kadar olan dönemde UNAMA, sivillerin kasıtlı olarak hedef alınmasını içeren 817 ölüm ve 2.015 yaralanma olmak üzere 2.832 sivil zayiat (2018'e kıyasla %31'lik düşüş) belgeledi.[215]

UNAMA'ya göre 2019'da canlı bomba saldırıları, Taliban'ın karmaşık saldırıları dâhil 165 ölü ve 1.334 yaralı olmak üzere 1.499 sivil zayiata neden oldu ve bu sonuçlar, 2018'e göre %133 oranında artış anlamına geliyor.[216] 1 Ocak - 30 Haziran 2020 döneminde UNAMA, sivillere yönelik kasıtlı saldırıların neden olduğu 342 sivil ölümü ve 428 yaralanmayı belgeledi. Bu vakalar, toplam sivil zayiatın %21'ini temsil ediyordu.[217]

2019 ve 2020'de yüksek profilli saldırıların yaşandığı son güvenlik olayları şunlardır:

- 13 Haziran 2019'da Celalabad şehri 6. Polis Bölgesi'nde bir polis aracını hedef alan canlı bomba, beş sivili ve dört yerel polis memurunu öldürdü ve üçü çocuk üçü polis memuru olmak üzere en az 12 kişiyi yaraladı.[218]
- 12 Temmuz 2019'da, Nangarhar vilâyetinin Pachiragam ilçesindeki bir düğünde bir çocuğun canlı bomba saldırısında kullanılması sonucu dokuz kişi öldü ve on iki kişi yaralandı. Bildirildiğine göre hedef, hükûmet yanlısı bir milis komutanıydı ve saldırıyı ISKP grubu üstlendi.[219]
- 27 Temmuz 2019'da bir motosiklete yerleştirilen bombanın Host şehrinin doğu kesiminde bir Host Vilâyet Kuvvetleri konvoyunu hedef alması sonucu biri kadın iki sivil öldü ve 30 kişi yaralandı.[220]
- 1 Eylül 2019'da bir canlı bomba, Kunduz'da bir güvenlik haberleri konferansını hedef alarak Kunduz polis sözcüsü ve beş sivil dâhil olmak üzere 10 güvenlik mensubunu öldürdü. Kaynağa göre söz konusu konferans, Taliban'ın Kunduz şehrinin birçok bölgesinde gerçekleştirdiği ve 10 güvenlik mensubunu öldürdüğü saldırılardan sonra düzenlenmişti.[221]
- 11 Eylül 2019'da Kandahar vilâyetinin Shawalikot ilçesine bağlı Bakhto-Tangi köyünde bir *medresesi* olan din alimi Molla Muhammed Ağa, Taliban tarafından öldürüldü.[222]
- 18 Ekim 2019'da Nangarhar vilâyetine bağlı Haska Mina ilçesinde bir camide cuma namazı sırasında bomba patlaması sonucu 62 kişi öldü ve onlarca kişi yaralandı.[223] Bir başka kaynak da bir canlı bombanın Jowdara köyünün tek doktoru, iki kardeşi ve iki oğlu ile söz konusu köyün öğretmenlerinden ikisi dâhil olmak üzere en az 73 sivili öldürdüğünü bildirdi.[224]

---

211 Al Jazeera, Dozens of civilians killed as the bus hit a roadside bomb, 31 July 2019, url

212 Khaama Press, IED claims one death in northern Balkh province, 4 January 2020, url

213 Tolonews, Blast hits police vehicle in Kabul city, 8 July 2020, url

214 Voice of Jihad, مجلهٔ حقایق [informal translation: '*Haqiqat* (truth) magasine'], 22 February 2020, url, p. 39

215 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 44

216 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 38

217 UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, pp. 4 and 12

218 NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url

219 BBC, Afghanistan war: child used in suicide attack, 12 July 2019, url

220 NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-1 Aug. 1, 1 August 2019, url

221 NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

222 NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

223 BBC, Afghanistan mosque bombing kills 62 people, 18 October 2019, url

224 NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

- 25 Ekim 2019'da bir canlı bombanın Celalabad şehrindeki bir örgüt konvoyunu hedef alması sonucunda iki sivil ile Güvenlik Özel Kuvvetleri Ulusal Müdürlük Birimi'nin üç üyesi öldürüldü. Kaynak ayrıca olayda altı görevlinin ve 15 sivilin yaralandığını kaydetti.[225]
- 7 Kasım 2019'da Taliban savaşçıları Muhammed Ağa bölgesinde üçü yargıç, biri ise Paktia mahkemesi sekreterliği görevlisi olmak üzere Paktia vilâyeti yargı mensuplarından dördünü vurarak öldürdü. Maktuller özel bir araçla Kabil'e gitmekteydi. 2019 yılı boyunca UNAMA, yargı mensuplarına yönelik 17 kasıtlı saldırının 20 kişinin ölümüne ve 11 kişinin yaralanmasına neden olduğunu belgeledi.[226]
- 5 Mart 2020'de din alimi Maulvi Noor Pacha Hammad, Kabil şehri 5. Polis Bölgesinde öldürüldü.[227]
- 22 Haziran 2020'de, ABD-Taliban anlaşması uygulama ekibinin de bir parçası olan Başsavcılık Bürosu'nun (AGO) beş çalışanı Kabil vilâyetinin Deh Sabz bölgesinde öldürüldü.[228]
- 27 Haziran 2020'de Afganistan Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu'nun (AIHRC) iki çalışanı, bağışçı irtibat görevlisi Fatima Khalil ve şoför Jawid Folad, Kabil'in 12. Polis Bölgesinde bulunan Butkhak meydanında araçlarına yerleştirilen IED'nin patlaması sonucu hayatlarını kaybetti.[229]

1.3.4 Hedefli cinayetler ve çatışma nedeniyle adam kaçırma

UNAMA, 1 Ocak - 31 Aralık 2019 tarihleri arasında 1.006 sivili etkileyen ve 50 sivilin ölümüne, beş kişinin ise yaralanmasına neden olan 218 çatışmaya bağlı kaçırılma vakasını belgeledi. Söz konusu dönemde kaçırılan sivillerin sayısında 2018 yılına göre %46 azalma görülürken kaçırıldıktan sonra öldürülenlerin sayısı 2018'deki ile aynı seviyede kalmıştır. Hükûmet yanlısı silahlı gruplara atfedilen üç kaçırılma vakası dışında tüm kaçırılma olayları çoğunluğu Taliban'a olmak üzere AGE'lere atfedilmiştir. İnsani yardım çalışanlarının, mayın temizleyicilerin ve sağlık çalışanlarının kaçırılması da söz konusu olaylar arasındaydı.[230] 2020'nin ilk çeyreğinde UNAMA, 2019'a kıyasla "sivillerin kasıtlı olarak hedef alınmasından kaynaklanan sivil ölümlerinde artış" olduğunu bildirdi.[231]

1 Ocak - 30 Haziran 2020 döneminde UNAMA, 40 ölü ve 28 yaralı olmak üzere 68 sivil zayiata neden olan 28 sivil kaçırma vakasını belgeledi. Bu sonuçlar, 2019'daki aynı döneme kıyasla beş kat artış anlamına geliyordu. UNAMA, Taliban'ın kötü muamele ve yargısız infazlarla sonuçlanan sivil kaçırma olaylarının artmasından duyduğu endişeyi dile getirmiştir.[232]

2019'un ikinci yarısında başta Taliban tarafından ülke çapında hedefli cinayetler ve çatışmayla bağlantılı kaçırma olayları gerçekleştirildi. Bu olaylar arasında bir öğretmenin, öğrencilerin, bir imamın, protestocuların, hükûmet çalışanlarının, ANDSF üyeleri ve akrabalarının, hükûmet yanlısı yaşlı bir köylünün, bir insan hakları aktivistinin ve hükûmet veya NATO güçleriyle iş birliği yapmakla suçlanan sivillerin öldürüldüğü olaylar yer alıyordu.[233]

---

[225] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[226] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 44

[227] Pajhwok Afghan News, Religious scholar shot dead in Kabul, 21 March 2020, url

[228] 1TV, Five AGO killed in an attack on Kabul outskirts, 22 June 2020, url

[229] AIHRC, Killing of two AIHRC employees in Kabul, 27 June 2020, url

[230] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 49

[231] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, first quarter report: 1 January – 31 March 2020, April 2020, url, p. 5

[232] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 12

[233] NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url; Reporterly, Taliban shot killed three residents of Samangan, 27 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url; AIHRC, on the martyr of the Acting Head of Ghor Provincial Office of the AIHRC, 5 September 2019, url; HRW, Taliban linked to murder of Afghan rights defender, 6 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url; Reporterly, Taliban shot killed three residents of Samangan, 27 August 2019, url; HRW, Taliban linked to murder of Afghan rights defender, 6 September 2019, url; Reporterly, Taliban shot killed three residents of Samangan, 27 August 2019, url; HRW, Taliban linked to murder of Afghan rights defender, 6 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

Hedefli cinayetler ve çatışmayla ilgili kaçırma olayları arasında şunlar yer almaktadır:

- 2 Ocak 2020'de, Helmend vilâyetinin Leşkergah şehrinde Radio Samoun'un bir çalışanı öldürüldü.[234] Olayın ardından kurbanın cesedi bulundu ve işkence gördüğü ve birkaç kez vurulduğu ortaya çıktı.[235]
- 1 Şubat 2020'de Kabil Now (yerel medya), Gur vilâyetinin bazı bölgelerinde genç kızlar dâhil kadınların silah karşılığı takas edildiğini ve yaygın silah kullanımının vilâyetteki kadınlar arasında ölümlerin giderek artmasına neden olduğunu bildirdi.[236]
- 18 Şubat 2020'de, Herat vilâyetindeki Injil ilçesinin asli mahkeme başkanı Abdul Rahim Azimi, Injil ilçesi Shaidaee köyünde kimliği bilinmeyen silahlı kişiler tarafından pusuya düşürülerek öldürüldü.[237]
- 3 Mart 2020'de Taliban, Herat vilâyetinin Obe ilçesine bağlı Takht-e Pol köyünde toplu taşıma ile seyahat eden eski bir askeri vurarak öldürdü.[238]
- 4 Mart 2020'de Taliban, Herat vilâyetinin Obe ilçesine bağlı Mosaferan köyünde hırsızlıkla suçlanan bir sivili öldürdü.[239]
- 5 Mart 2020 tarihinde Herat vilâyetindeki Golran ilçesinin Toti-Chi köyünde bir aşiret liderinin Taliban tarafından öldürüldüğü bildirildi.[240]
- 6 Mart 2020'de Taliban'ın Herat vilâyetinin Obe ilçesine bağlı Daryaban köyünde bir sivili kaçırdıktan sonra öldürdüğü bildirildi.[241]
- 7 Nisan 2020'de Taliban, Badgis vilâyetindeki Qarchaghi köyü yolunda bir Afgan bölge ordusu mensubunu kaçırıp öldürdü.[242]
- 9 Nisan 2020'de Taliban, İslam Kala sınırı ile Herat şehri arasındaki yolda Afganistan Merkez Bankası'nın beş görevlisini kaçırıp öldürdü.[243]
- 10 Nisan 2020'de Ferah vilâyetindeki Hazrat Ali camisinin imam ve vaazı kimliği bilinmeyen silahlı kişiler tarafından öldürüldü.[244]
- 15 Nisan 2020'de Taliban'ın Lagman vilâyetindeki Gharghai ilçesinde kriket oynayan kişilere ateş açması sonucu dört gencin yaralandığı bildirildi.[245]
- 16 Nisan 2020'de Taliban savaşçıları, Badgis vilâyetinin Kale-i Nev şehrindeki Tagob-Esmail köyünde işe giden bir Afgan polis memurunu vurarak öldürdü.[246]
- 27 Nisan 2020'de Badgis vilâyetinin Qadis ilçesine bağlı Mirza-Ali köyünde Taliban keskin nişancısı iki polis memurunu vurarak öldürdü, birini ise yaraladı. Polisler kuyudan su getirirken hedef alınmıştı.[247]
- 30 Nisan 2020 tarihinde kimliği belirsiz silahlı kişilerin Herat şehrinin 12. Polis Bölgesinde bir vilâyet mahkeme hakimini öldürdüğü bildirildi.[248]
- 7 Mayıs 2020'de Taliban'ın Kamanj bölgesindeki bir saldırıda Herat'ın Gur vilâyetleriyle bağlantılı Harirod Nehri üzerindeki bir köprüyü imha ettiği bildirildi. Taliban'ın Kamanj'da Etisalat telekom firmasına ait bir

[234] Khaama Press, Media staff killed in Afghanistan's southern province Helmand, 2 January 2020, url; 1 TV, Afghan media worker killed in Afghanistan, 2 January 2020, url; NYT, Afghan war casualty report: January 2020, 2 January 2020, url

[235] NYT, Afghan war casualty report: January 2020, 2 January 2020, url

[236] Kabul Now, Women exchanged for weapons in parts of Ghor, 1 February 2020, url

[237] Tolonews, Unknown gunmen kill head of a primary court in Herat, 18 February 2020, url

[238] NYT, Afghan war casualty report: March 2020, 26 March 2020, url

[239] NYT, Afghan war casualty report: March 2020, 26 March 2020, url

[240] NYT, Afghan war casualty report: March 2020, 26 March 2020, url

[241] NYT, Afghan war casualty report: March 2020, 26 March 2020, url

[242] NYT, Afghan War Casualty Report, April 2020, 30 April 2020, url

[243] NYT, Afghan war casualty report: April 2020, 30 April 2020, url

[244] Pajhwok Afghan News, religious scholar gunned down in Farah, 10 April 2020, url

[245] Khaama Press, Taliban militants open fire on youths who were playing cricket, 15 April 2020, url

[246] NYT, Afghan War Casualty Report, April 2020, 30 April 2020, url

[247] NYT, Afghan War Casualty Report, April 2020, 30 April 2020, url

[248] NYT, Afghan war casualty report: April 2020, 30 April 2020, url

telekomünikasyon kulesini de ateşe verdiğini belirten kaynak, Qurban Ali'nin şu sözlerini aktardı: "Taliban, Gur vilâyetindeki tüm telekom şirketlerini gece kapatmadıkları takdirde telekom kulelerini yok edeceği konusunda uyarmıştı."[249]

- 6 Haziran 2020'de Taliban Gur vilâyetindeki Dow Lina ilçesinin Shaidan köyünde erkek bir sivili kaçırıp öldürdü.[250]
- 1 Temmuz 2020'de Kabil Now, Ferah polis şefi sözcüsü Muhibullah Muhib'den alıntı yaparak Hamidullah Rahmani adlı bir öğretmenin Ferah şehrinin Dehak köyünde Taliban tarafından öldürüldüğünü bildirdi.[251]

1.3.5 Hava saldırıları ve bombalamalar

UNAMA'ya göre, 2019'da hükûmet yanlısı kuvvetler tarafından 219 hava saldırısı gerçekleştirildi. Bu saldırılar, 2018'e kıyasla %3'lük bir artışla 700 ölü ve 345 yaralı dâhil olmak üzere 1.045 sivilin zarar görmesine neden oldu. Kaynak ayrıca 2019'daki toplam zayiatın %10'unun hava saldırılarından kaynaklandığını belirtmiştir.[252] SIGAR, RS'den (Resolute Support) alıntı yaparak 2019'da sivil zayiatın %2'sinin hava saldırılarından kaynaklandığını belirtmiştir.[253]

UNAMA'ya göre 2020'nin ilk yarısında hava saldırılarının neden olduğu sivil zayiat genel sivil zayiatların %9'unu temsil etmektedir. UNAMA, Şubat 2020'de ABD-Taliban anlaşmasının imzalanmasının ardından uluslararası askerî güçlerin faaliyetlerinde önemli bir azalma olması nedeniyle söz konusu dönemde hava saldırıları sonucu toplam sivil kaybında %43 azalma olduğunu belirtmiştir.[254] UNAMA, Afgan Hava Kuvvetlerinin neden olduğu sivil zayiattaki artışla ilgili endişelerini dile getirerek 2020'nin ilk altı ayında Afgan Kuvvetlerinin hava saldırılarının neden olduğu sivil zayiatın 2019'un aynı dönemine göre üç katına çıktığını da ifade etmiştir. Bu dönemde tüm hükûmet yanlısı güçlerin hava saldırılarının neden olduğu sivil zayiatın yarısından fazlasını kadınlar ve çocuklar oluşturmuştur. Sivil zayiatın %65'i yalnızca Afgan Hava Kuvvetleri'nin hava saldırıları sonucunda yaşanmıştır. Afgan Hava Kuvvetlerinin sayısız hava saldırısı sırasında mesken binalar vurulmuştur. Örneğin: 20 Mayıs'ta Jowzjan vilâyetinin Maradyan ilçesinde iki hava saldırısı sonucu iki ev vuruldu ve üçü çocuk, biri kadın ve ikisi erkek olmak üzere altı sivil öldürüldü; aynı gün Kunduz vilâyetinin Han Abad ilçesindeki bir hava saldırısı bir evi vurdu ve üç sivil (iki kadın ve bir erkek) öldürüldü, beş sivil (dört çocuk ve bir kadın) ise yaralandı; 24 Haziran'da Belh vilâyetinin Belh ilçesinde gerçekleşen bir hava saldırısı sonucunda bir ev vurularak dört sivilin (iki çocuk, bir kadın ve bir erkek) ölümüne ve ikisi çocuk olmak üzere beş kişinin yaralanmasına yol açtı.[255]

6 Mayıs 2019'da, Ferah vilâyetinin Gülistan ve Bakwa ilçelerindeki uyuşturucu üretim fabrikalarına yabancı birlikler tarafından düzenlenen çatışmalarda ve hava saldırılarında çocuklar da dâhil olmak üzere 30 ila 45 sivil işçi öldürüldü.[256] 1 Eylül 2019'da, Taliban'ın Faryab vilâyetinin Gorziwan ilçesine yaptığı saldırıya misilleme olarak yapılan hava saldırısında 13 sivil öldü.[257] Aynı dönemde ve Faryab vilâyetinin aynı semtinde bölgede Taliban ile savaşan Afgan güçlerine destek olan ABD'nin üç konuta düzenlediği hava saldırısında 12 sivil öldürüldü.[258]

---

[249] Salaam Times, An insult to Islam: Taliban attack in Ghor forces hundreds to flee during Ramadan, 7 May 2020, url

[250] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, url

[251] Kabul Now, School teacher shot dead by Taliban in Farah province, 1 July 2020, url

[252] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 59

[253] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 68

[254] UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 4 and 16

[255] UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 16

[256] Pajhwok Afghan News, dozens of civilians, forces killed in Farah, 6 May 2019, url; UNAMA, protection of civilians in armed conflicts, special report: airstrike on alleged drug-process facilities, 5 May 2019, url

[257] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

[258] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

1.3.6 Arama operasyonları

Şubat 2020'de UNAMA şunları kaydetmiştir:

> "arama operasyonları, Afganistan'da Hükûmet Yanlısı Kuvvetler tarafından Hükûmet Karşıtı Unsur hedefleri olduğuna inandıkları kişileri yakalamak veya öldürmek için kullanılan, genellikle evlere veya diğer sivil yapılara girip arama yapmayı içeren ve genellikle geceleri gerçekleştirilen askerî bir taktiktir. Bunlar genellikle 'gece baskınları' olarak anılmaktadır."[259]

> "Gece baskınları" olarak da adlandırılan UNAMA arama operasyonlarına göre 2019'da 2018'e kıyasla sivil zayiatta %2 oranında artış yaşanmıştır. UNAMA, 1 Ocak - 31 Aralık 2019 arasındaki dönemde başta NDS, Host Koruma Kuvvetleri ve Paktika merkezli "Şahin Kuvvetleri" tarafından gerçekleştirilen gece baskınlarının 278 ölü ve 82 yaralı olmak üzere 360 sivile zarar verdiğini belirtmiştir.[260] 2020'nin ilk çeyreğinde UNAMA, ANSF tarafından yapılan arama operasyonlarından kaynaklanan sivil zayiatta önemli bir düşüş olduğunu belgelemiştir.[261]

24 Ağustos 2019'da, Afgan ve yabancı güçlerin Lovgar vilâyetinin Pul-i Alem ilçesinin Babos bölgesinde düzenlediği gece baskını sırasında bir sivil öldürüldü, iki kadın ve iki çocuk dâhil dört kişi yaralandı.[262] Benzer şekilde 11 Ağustos 2019'da Paktia vilâyetinin Zurmat ilçesine bağlı Kolalgo bölgesinde NDS Özel Kuvvetleri tarafından düzenlenen gece baskınında en az 11 sivilin öldürüldüğü bildirildi.[263]

1.3.7 Patlayıcı savaş kalıntıları

UNAMA'ya göre Patlayıcı Savaş Kalıntıları, UXO (patlamamış mühimmat) ile AXO (terk edilmiş patlayıcı mühimmat) terimlerini ifade etmektedir. 1 Ocak - 31 Aralık 2019 arasındaki dönemde UNAMA 2018'e göre %6 artışla patlayıcı savaş kalıntılarından kaynaklanan 149 ölü ve 371 yaralı dâhil olmak üzere 520 sivil zayiatı belgelemiştir. UNAMA ayrıca şunları belirtmiştir:

> "Çocuklar, patlayıcı savaş kalıntılarından orantısız şekilde zarar görmeye devam etmiştir. Bu kalıntılar, çocuklarda engelliliğe yol açan en önemli faktörler arasındadır. 2019'da çocuklar, patlayıcı savaş kalıntılarından kaynaklanan tüm sivil zayiatın yaklaşık yüzde 78'ini oluştururken 360 erkek çocuk dâhil 403 çocuk (113 ölü ve 290 yaralı) zarar görmüştür. Patlayıcı savaş kalıntılarıyla karşılaşıp hayatta kalan çocuklar yaşamlarına uzuv veya görme kaybı, diğer ciddi yaralanmalar ve psikolojik travma nedeniyle yaşam kaliteleri üzerinde kalıcı olumsuz hasarla devam etmektedir."[264]

1 Ocak - 30 Haziran 2020 döneminde patlayıcı savaş kalıntıları toplam sivil zayiatın %6'sına neden oldu. UNAMA, söz konusu dönemde patlayıcı savaş kalıntıları nedeniyle 59 ölü ve 159 yaralı ("%80'i çocuk") olmak üzere 218 sivilin zarar gördüğünü belgeleyerek doğrulamıştır.[265]

Şubat 2020'de Tolonews, Mayın Eylem Koordinasyonu Başkanı Abdul Jalil Sediqq'ten alıntı yaparak 2019'da Afganistan'da "Sovyet istilası döneminden kalan mayınlar ve diğer patlayıcı maddeler nedeniyle 110'dan fazla sivilin öldürüldüğünü ve en az 130 kişinin yaralandığını" belirtti.[266] 9 Haziran 2019'da Gazni vilâyetinin Wayez ilçesinin Charada bölgesinde çocukların oynadığı patlamamış havan mermisinin patlaması sonucu bir çocuğun öldüğü, yedi çocuğun yaralandığı bildirildi.[267] 15 Nisan 2019'da Lagman vilâyetindeki benzer bir olayda 15 yaşından küçük yedi çocuk patlamamış havan mermisiyle oynarken hayatını kaybetti.[268]

---

[259] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 91

[260] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 64

[261] UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, first quarter report: 1 January – 31 March 2020, April 2020, url, p. 5

[262] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[263] NYT, Afghan War Casualty Report: August 9-15, 15 August 2019, url

[264] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 30-3; 89

[265] UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 4; 7

[266] Tolonews, 100 of civilian casualties caused by unexploded ordnance in 2019, 20 February 2020, url

[267] NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url

[268] Salaam Times, Unexploded mortar shell kills 7 children in Laghman 15 April 2019, url

1.4 Şiddetin sivil nüfus üzerindeki etkisi

1.4.1 Sivil zayiat

Yıl	Öldürülen siviller	Yaralanan siviller	Toplam sivil zayiat
2020 1. Çeyrek – 2. Çeyrek	1.282	2.176	3.458
2019	3.403	6.989	10.392
2018	3.804	7.189	10.993
2017	3.440	7.019	10.459
2016	3.527	7.925	11.452
2015	3.565	7.470	11.035
2014	3.701	6.834	10.535
2013	2.969	5.669	8.638
2012	2.769	4.821	7.590
2011	3.133	4.709	7.842
2010	2.794	4.368	7.162
2009	2.412	3.557	5.969

Şekil 2. Kaynak: UNAMA Silahlı çatışmalarda sivillerin korunması

2019 yılında UNAMA, 2018'e göre %5 düşüşle silahlı çatışma sonucunda 3.403 ölü ve 6.989 yaralı dâhil olmak üzere 10.392 sivil zayiat olduğunu belgelemiştir. Bu düşüş, Horasan Eyaleti İslam Devleti'nin (ISKP) neden olduğu sivil zayiattaki azalmadan kaynaklanırken diğer aktörlerin (özellikle Taliban ve Uluslararası askerî kuvvetlerin) neden olduğu sivil zayiatta artış görülmüştür.[269]

2019'un üçüncü çeyreği "özellikle şiddetli" geçmiş ve "UNAMA 2009'da sistematik belgelendirmeye başladığından beri herhangi bir çeyrekte görülen en yüksek sivil kaybı" kaydedilmiştir. Sivil zayiattaki bu artışın temel sebepleri AGE'ler (özellikle Taliban) tarafından gerçekleştirilen canlı bomba ve diğer IED saldırılarının yanı sıra seçimle ilgili şiddetti. 2019'un ilk yarısında, hükûmet yanlısı güçlere atfedilen sivil zayiat AGE'lerin neden olduğundan daha yüksekti. Bu durum, "UNAMA'nın 2019'dan önce belgelemediği bir eğilimdi".[270]

UNAMA'ya göre 2019'da Hükûmet Karşıtı Unsurlar (AGE'ler), %47'si Taliban ve %12'si ISKP'den ve kalan %3'ü belirlenemeyen ve diğer AGE'lerden kaynaklanan sivil zayiatın %62'sinden sorumluydu. AGE'ler tarafından hem canlı bombalarda hem de diğer saldırılarda kullanılan IED'ler, 2019'da %42 ile sivil zayiatın ilk nedeni olmaya devam etti.[271]UNAMA, 2019'daki toplam sivil kayıpların %10'unun hava saldırılarından kaynaklandığını ve çoğunluğunun (%72) uluslararası askerî kuvvetlere atfedildiğini belirtmiştir.UNAMA'ya göre 2019'daki sivil kayıpların %16'sı ANSF, yaklaşık %8'i uluslararası askerî kuvvetler, yaklaşık %2'si hükûmet yanlısı silahlı gruplar, %3'ten biraz azı ise belirsiz veya birden fazla hükûmet yanlısı kuvvetler tarafından gerçekleştirilmek üzere %28'i hükûmet yanlısı kuvvetlerden kaynaklanmıştır.[272]

Hükûmet yanlısı silahlı gruplar 57 olayda 102 ölü ve 82 yaralı olmak üzere 184 sivil zayiata neden oldu ve 2019 boyunca çatışmalarla ilgili yedi kaçırma olayından sorumlu oldu. Bu, hükûmet yanlısı silahlı grupların neden olduğu sivil kayıplarda 2018'e göre %2'lik bir artışı, 2017 verilerinin ise iki katını temsil etmektedir. Hükûmet yanlısı silahlı grupların neden olduğu sivil kayıplar, esas olarak kara çatışmaları (%40) ve arama operasyonları (%34) bağlamında meydana gelmiştir. Bu kayıpların büyük bir kısmı Paktia, Paktika ve Gazni vilâyetlerinde Host Koruma Güçleri ve Şahin Kuvvetleri'nden kaynaklanırken geri kalan sivil kayıplar çoğunlukla Tahar ve Baglan vilâyetlerinde meydana gelmiştir.[273] 2019 yılında UNAMA, Host Koruma Kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen operasyonlar sonucunda 25

[269] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 5

[270] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 5-6

[271] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 6

[272] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 8, 10

[273] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 56

sivilin ölümünü içeren 12 olayı doğrulamıştır. Bu, 2018'e göre önemli bir düşüş olduğunu göstermektedir.[274] Host Koruma Kuvvetleri'ne atfedilen sivil ölümlerinin çoğu, büyük bölümü arama operasyonları sırasında olmak üzere kasıtlı hedef alma sonucu gerçekleşmiştir.[275] 2019 yılında UNAMA, 227 ölü ve 786 yaralı olmak üzere 559 sivil zayiatı uluslararası askerî güçlere atfetmiştir.[276]

2019'da AGE'ler, uluslararası insancıl hukuku ihlal ederek sivillerin ayrım gözetmeksizin ve kasıtlı olarak hedef alınması yoluyla sivil kayıpların çoğuna neden olmayı sürdürdü. UNAMA, sivil korumaya ilişkin yıllık raporunda, 2019 için 10.392 sivil ölü ve yaralı belgeledi.[277] Bunlardan 6.447 sivil zayiatı (1.668 ölü ve 4.779 yaralı) AGE'lere atfedilirken[278] (özellikle %76'sı Taliban'a) %19 IŞİD-KP'ye, %5 ise belirlenemeyen AGE'lere atfedildi.[279]

UNAMA tarafından 2020 yıllık raporunda yayımlanan rakamlara tepki olarak Taliban, resmî internet sitesi Voice of Jihad'da UNAMA raporlarını "tamamen ayrımcı" olarak nitelendirerek reddeden bir bildiri yayınladı. Taliban, sivil zayiat hakkında bilgi toplamak, bunları kaydetmek ve önlemekle görevli özel komisyonlarının verilerini aktararak 2019'daki tüm sivil kayıpların %83'ünün UNAMA'nın belirttiğinin aksine ABD ve Afgan hükûmet güçlerinden kaynaklandığını iddia etti.[280]

SIGAR, 2020'nin ilk çeyreğinde (1 Ocak - 31 Mart) Afganistan'da 1.268 sivil ölü ve yaralı bildiren RS'den (Resolute Support) alıntı yaparak 2019'un son çeyreğine (1 Ekim - 31 Aralık) kıyasla %32 düşüş olduğunu gösterdi. RS'nin sivil kayıpların %88'ini AGE'lere atfettiği bildirildi. Bunun %37'si Taliban, %10'u ISKP ve %41'i bilinmeyen isyancılardan kaynaklanıyordu. SIGAR'ye göre RS, %6'sı ANDSF'ye, %1'i uluslararası askerî kuvvetlere ve %5'i diğer veya bilinmeyen kuvvetlere atfedilenler dâhil olmak üzere geri kalan %7'yi ise hükûmet yanlısı güçlere atfetmiştir.[281]

25-29 Haziran 2020 tarihleri arasında AIHRC, Afganistan'ın farklı vilâyetlerinde sivil kayıplara neden olan birkaç güvenlik olayı bildirdi. Bu olaylar arasında Helmend vilâyetindeki Sangin'in eski Bazar bölgesinde gerçekleşen bir roket saldırısında 27 sivilin öldürüldüğü ve 35 kişinin yaralandığı son saldırı [29 Haziran 2020] da bulunuyordu.[282]

2020'nin ilk çeyreğinde, Afganistan'daki çatışma siviller için dünyanın en ölümcül çatışmalarından biri olmaya devam etti.[283] 1 Ocak - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında UNAMA, 2019'un aynı dönemine göre %13'lük düşüşle 1.282 ölü ve 2.176 yaralı olmak üzere 3.458 sivil zayiat belgelemiştir.[284] Bu genel düşüş, uluslararası güçlerin hava saldırılarının neden olduğu sivil kayıplardaki önemli düşüşten ve ISKP faaliyetlerinin azalmasından kaynaklanıyordu.[285] UNAMA, 2020'nin ilk çeyreğinde ayrıca "Mart 2020'de özellikle Taliban'ın Afgan ulusal güvenlik kuvvetlerine yönelik şiddet olaylarının hızlanmasından ve buna bağlı olarak sivil kayıpların sayısındaki artıştan ve özellikle kuzey ve kuzeydoğu bölgelerinde yaşanan hasardan dolayı oldukça endişelenmeye" başladığını belirtmiştir.[286] SIGAR'a göre 2020'nin ikinci çeyreğinde sivil kayıplar yılın ilk çeyreğine göre yaklaşık %60, 2019'un aynı dönemine göre ise %18 oranında artmıştır.[287]

---

[274] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p 57-58

[275] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 57

[276] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 53

[277] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 5-6

[278] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 32

[279] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020,, url, p. 33

[280] Voice of Jihad, Reaction by spokesman of Islamic Emirate towards civilian casualty report by UNAMA, 23 February 2020, url

[281] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 69

[282] AIHRC, Civilian casualties in the cattle market in Sangin district of Helmand province and in some other provinces of the country, 30 June 2020, url

[283] UNAMA, Afghanistan, Protection of civilians in armed conflict, first quarter report: 1 January – 31 March 2020, April 2020, url, p. 1

[284] UNAMA, Afghanistan, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 3

[285] UNAMA, Afghanistan, Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, pp. 3-4

[286] UNAMA, Afghanistan, Protection of Civilians in Armed Conflict, First Quarter Report: 1 January- 31 March 2020, June 2020, url, pp. 1, 3

[287] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 65

Doha'da ABD-Taliban anlaşmasının imzalanmasının ardından çeşitli kaynaklar şiddet ve sivil kayıplarda artış olduğunu bildirmiştir.[288] Şiddet bazı dönemlerde azalsa da 2020'nin ilk altı ayında devam etmiş ve bunun yükünü siviller taşımıştır.[289] Afghanistan Analysts Network (AAN) eş direktörü Kate Clark tarafından hazırlanan bir rapora göre "ABD-Taliban anlaşmasından yararlanan siviller yalnızca Taliban kontrolündeki bölgelerde yaşayanlar gibi görünmektedir". Bu bölgelerde ABD ve Afganistan kuvvetleri "savunma pozisyonu" almış ve hava saldırılarını ve gece saldırılarını durdurmuştur. Diğer yerlerde ise birçok sivil Taliban'ın "muhtemelen yoğunlaşacak çatışmalarının" korkusunu yaşarken yeniden saldırılara tanık olmuştur.[290]

UNAMA, 2020'nin ilk altı ayında hükûmet yanlısı güçlerin tüm sivil kayıpların %28'inden sorumlu olduğunu ve AGE'lerden daha fazla çocuk ölümünden sorumlu olmaya devam ettiğini bildirmiştir.[291] Uluslararası askerî kuvvetler toplam sivil kayıpların %3'ünden sorumluydu.[292] Aynı dönemde AGE'ler toplam %58 ile sivil zayiatın çoğundan sorumlu olmaya devam etti. Bunun %43'ü Taliban'a, %9'u IŞİD-KP'ye, %6'sı ise belirsiz AGE'lere atfedildi.[293]

27 Temmuz 2020'de EASO ile yapılan bir röportaj sırasında UNAMA'nın bu son haberi hakkında yorum yapan AAN eş direktörü Kate Clark şunları söylemiştir: "UNAMA'nın yıl ortasında yayımladığı ve endirekt ateş ile hava saldırılarından kaynaklanan sivil kayıpları detaylandıran Sivillerin Korunması başlıklı raporda görüldüğü üzere hükûmet güçleri hedeflerinde her zaman ayrım yapmamaktadır. ANSF sivil kayıpları asla ciddiye almamıştır. Hiçbir düzgün soruşturma yürütmemiş ve zararları karşılamamıştır. Nadiren disiplin cezası uygulanmıştır."[294]

1.4.2 Devletin hukuku ve düzeni güvence altına alma becerisi

Devlet yargısı, kapasitesi, bütünlüğü ve kovuşturmadaki etkinliği dâhil olmak üzere Afganistan'da devlet yapısı ve yönetişimiyle ilgili daha ayrıntılı bilgi EASO Menşe Ülke Bilgisi Raporu: Afganistan, Devlet Yapısı ve Güvenlik Güçleri, Ağustos 2020'de mevcuttur.

Dünya Adalet Projesi'nin (WJP) 2020 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde Afganistan 128 ülke arasında 122. sırada[295] yer alarak "düzen ve güvenlik" faktöründe son sıraya yerleştirilmiştir.[296] 2020'nin ilk çeyreğine ilişkin raporunda UNAMA, 2019'a kıyasla "sivillerin kasıtlı olarak hedef alınmasından kaynaklanan sivil ölümlerinde artışa" dikkat çekerek özellikle Mart 2020'de İSKP tarafından gerçekleştirilen toplu silahlı saldırı olaylarına ve Taliban'ın gerçekleştirdiği hedefli cinayet, kaçırma ve IED olaylarına atıfta bulunmuştur.[297] Milli Güvenlik Konseyi (MGK) sözcüsü, 29 Haziran 2020'de Helmend vilâyetinin Sangin ilçesinde düzenlenen bir pazar festivalinde en az 23 sivilin ölümüne ilişkin yorumunda 22 Şubat 2020'den itibaren her gün 24 sivilin öldürüldüğünü veya yaralandığını söylemiştir.[298] Asia Foundation 2019 anketi, Afganların %74,5'inin kişisel güvenliklerinden sık sık korktuğunu göstermiştir. Bu oran 2018'e göre %3'lük bir artışa ve anketin başlangıcından bu yana en yüksek orana işaret etmektedir.[299]

UNAMA, yıl içinde 13 hakim, üç adli personel ve 19 savcının öldürülmesi nedeniyle 2019 yılında yargı sektörü çalışanlarının hedefte kaldığını bildirmiş ve "yargıya yönelik hiçbir saldırı vakasının suç iddiasında bulunmaya yetecek kadar soruşturulmadığını" belirtmiştir. "Zayıf güvenlik ve hakimlere doğrudan tehdit" durumunda özellikle kadın hakimlerin "uzak semtlerde çalışmak" konusunda isteksiz oldukları bildirilmiştir.[300] BM Genel Sekreteri tarafından atıfta bulunulan Hükûmet ve Medya Ortak Komitesi'ne göre 2019 yılında gazetecilerin ve medya çalışanlarının

---

[288] AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended?, 21 March 2020, url; Washington Post (The), Afghanistan's civilian casualties rise following U.S.-Taliban peace deal, 19 March 2020, url; NYT, Afghan Deaths Pile Up in Uncertainty Over U.S. Deal With Taliban, 27 June 2020, url

[289] UNAMA, Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 3

[290] Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the conflict a month after the US-Taleban agreement, AAN, 8 April 2020, url

[291] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 14

[292] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, midyear report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 7

[293] UNAMA, Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 8

[294] Clark K., AAN, online video interview with EASO, 27 July 2020

[295] WJP, Rule of Law Index 2020, n.d., url, p. 6

[296] WJP, Rule of Law Index 2020, n.d., url, pp. 26, 33

[297] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, First Quarter Report, April 2020, url, pp. 4-5

[298] Tolonews, '24 Civilians Killed or Wounded Everyday': NSC, 30 June 2020, url

[299] Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, p. 57, 59

[300] UNAMA, Afghanistan's Fight Against Corruption Crucial for Peace and Prosperity, June 2020, url, pp. 40-41

hedef alındığı ve 10 kişinin öldüğü, 21 kişinin ise yaralandığı 116 şiddet vakası bildirildi.[301] 1 Ocak - 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde UNAMA, AGE'lerin dini liderlere (18 olay), sağlık personeline (13 olay), yargı mensuplarına (11 olay), sivil toplum aktivistlerine (9 olay), STK personeline (8 olay) ve gazetecilere (3 olay) yönelik saldırılarını bildirdi.[302] Yerel medyada bildirildiği üzere medya çalışanlarına, insan hakları savunucularına (AIHRC dâhil) ve STK çalışanlarına yönelik son şiddet vakaları bunlarla sınırlı olmamak üzere kimliği belirsiz silahlı adamlar tarafından gerçekleştirilen suikastları[303], araçları hedef alan IED patlamalarını[304], ve aile üyelerinin öldürülmesini içeriyordu.[305] Şubat 2020'de BM Genel Kurulu Güvenlik Konseyi tarafından bildirildiği üzere Afgan kabinesi, Hükûmet ve Medya Ortak Komitesi tarafından gazetecileri ve medya çalışanlarını korumak için hazırlanan yönetmeliği onayladı. Konsey, Lovgar vilâyetinde *"bacha bazi* uygulamasının araştırılması" sürecinde yer alan AIHRC insan hakları savunucularını tehdit ettiğinden şüphelenilen 18 kişiden sekizinin tutuklandığını da bildirmiştir.[306]

Mart 2020'de Kabil'in Shorbazar bölgesindeki bir Sih tapınağında meydana gelen patlamanın ardından yerel basında yer alan haberlere göre "Sihler ve Hindular" hükûmeti ihmalle suçladı.[307] Benzer şekilde, 2020 yılının haziran ayı başında Kabil'deki Wazir Akbar Khan camiinde meydana gelen patlamanın "ülkedeki hassas güvenlik durumuna karşı güçlü bir öfke ve halk isyanına" neden olduğu bildirildi.[308]

2019 boyunca ve 2020'nin ilk aylarına kadar Kabil şehri suç sayısında artışla karşılaştı[309]. Bu durum, nispeten güvenli merkezî alanlarda bile görülmeye başladı.[310] Bunun sonucunda kent, "iş adamları, yabancılar, yerel yetkililer ve sıradan insanlar için en tehlikeli yerlerden biri" haline geldi.[311] Foschini'nin belirttiği üzere suç olaylarındaki artış, "coğrafi genişlemeyi ve daha fazla şiddet içeren suçlar ve uyuşturucuyla ilgili suçlardaki artış dâhil olmak üzere yeni suçluluk biçimlerini" yansıtmaktadır.[312] Medyada bildirilen suç olayları arasında şunlar bulunuyordu: yetişkinlerin[313] ve çocukların[314] kaçırılması, soygunlar ve hırsızlıklar[315], cinayet[316], ateş açma[317] ve suç grupları arasında silahlı çatışma sırasında kazayla öldürme.[318] Foschini, organize suç grupları tarafından uygulanan ve "benzin istasyonlarından

---

[301] UN General Assembly Security Council, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary General [A/74/753–S/220/210], 17 March 2020, url, pp. 9-10

[302] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, url, p. 10

[303] Tolonews, Wahid Muzhda, Political Analyst, Assassinated In Kabul, 20 November 2019, url; Tolonews, Seven Members Of One Family Murdered In Kabul, 27 May 2019, url

[304] Tolonews, Journalist, Studio Technician Killed in Kabul Blast, 6 Wounded, 30 May 2020 (edited 31 May 2020), url; Tolonews, Families of Slain Human Rights Workers Call for Justice, url; Tolonews, Two Human Rights Workers Killed in Kabul, 27 June 2020, url

[305] Tolonews, Families of Slain Human Rights Workers Call for Justice, url; Tolonews, Two Human Rights Workers Killed in Kabul, 27 June 2020, url

[306] UN, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary General A/74/753–S/220/210, 17 March 2020, url, p. 10

[307] Tolonews, 25 Killed in Attack at Dharamshala, Sikh Temple in Kabul, 25 March 2020, url

[308] Tolonews, Burial Held for Imam Killed by Blast, Public Outcry Continues, 4 June 2020, url

[309] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The roots of today's underworld, AAN, 11 February 2020, last updated on 9 March 2020, url; NYT, They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime? 8 February 2020, url; Tolonews, Kabul Residents Call on Security Forces to Crackdown on Crime, 22 February 2020, url

[310] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal activities and the police response, AAN, 21 February 2020, updated 9 March 2020, url

[311] Bakhtiari, D., Kabul Accommodate the Richest and the Poorest – Never Feel Secure, Daily Outlook Afghanistan, 22 March 2020, url

[312] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal activities and the police response, AAN, 21 February 2020, last updated 9 March 2020, url

[313] Ariana News, Kidnapping Gang Arrested in Kabul, Businessman Rescued, 26 December 2019, url

[314] Inside Over, Child Kidnapping in Kabul on the Rise, 11 July 2019, url; Tolonews, Eight-Year-Old Boy Abducted, Killed in Kabul, 16 March 2020, url

[315] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal activities and the police response, AAN, 21 February 2020, updated 9 March 2020, url; Tolonews, Kabul Residents Call on Security Forces to Crackdown on Crime, 22 February 2020, url; Tolonews, Crimes in Kabul's 'Most Secure Areas' Alarm Residents, 24 May 2020, url

[316] Tolonews, Seven Members Of One Family Murdered In Kabul, 27 May 2019, url; NYT, They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime? 8 February 2020, url; Tolonews, 2 Killed in Kabul Amid Rising Crime in City, 20 March 2020, url

[317] Tolonews, Nine Men 'Mysteriously' Killed in Kabul, 16 February 2020, url

[318] Tolonews, Crimes in Kabul's 'Most Secure Areas' Alarm Residents, 24 May 2020, url

fabrikalara kadar bir dizi işletmeyi" hedef alan gasp planlarının (*bajgiri*) yanı sıra suç gruplarının genç erkekler arasındaki işsizlik veya eksik istihdam nedeniyle yeni üye toplama becerisine dikkat çekmiştir.[319] Foschini'ye göre Kabil polisi yolsuzlukla ve ceza davalarını soruşturacak personel eksikliğiyle karşı karşıyadır. Foschini, bazı mahallelerde suçlularla polis arasındaki sıkı ilişkilerin yasal kovuşturmayı engellediğini de bildirmiştir.[320]

Kabil'in yanı sıra Celalabad, Herat ve Mezar-ı Şerif şehirlerinin de "suç faaliyetlerinde benzer artışlarla" karşılaştığı bildirilmiştir. Polisin şehirdeki soygun ve gaspları durduramadığı bildirilirken Kunduz'da "yönetim eksikliği, Taliban'ın ortaya çıkması ve artan suç oranı nedeniyle" güvenlik durumunun kötüleştiği bildirilmiştir.[321] Araziyle ilgili bir ihtilaf sonrasında yerel basında Belh vilâyeti sakinlerinin "güvenlik görevlilerini durumu kontrol altına alamamakla suçladığı" bildirilmiştir.[322] 2019 Asia Foundation araştırması, Afganların %38'inin suçluları/hırsızları 2018'e kıyasla %50 artışla "yerel bölge için tehdit" olarak nitelendirdiğini ortaya koymuştur.[323]

2019 Asia Foundation anketine göre katılımcıların %57,5'i Afgan Ulusal Ordusu'na (ANA) güvenmektedir: %53'ü güvenliğin artırılmasına yardımcı olduğuna inanırken %52'isi sivilleri koruduğunu söylemiş, neredeyse %60'ı ise ANA'nın "dürüst ve adil" olduğunu belirtmiştir.[324]

1.4.3 Sosyoekonomik koşullar

2019'da Afgan ekonomisi büyük ölçüde uluslararası hibelere bağımlı kalmıştır.[325] Bunlar hükûmet bütçesinin neredeyse yarısını karşılamanın yanı sıra 2019 itibarıyla toplam kamu harcamalarının yaklaşık %75'ini ve güvenlik harcamalarının yaklaşık %90'ını finanse etmiştir.[326] Ülke, dünyanın en düşük istihdam-nüfus oranlarından birine sahiptir[327] ve ülkenin çalışan nüfusunun %21'inin yetersiz istihdam edildiği düşünülmektedir.[328] Dünya Bankası, Afganistan'daki istihdamın %80'ini "hassas ve güvensiz" olarak nitelendirmiş ve serbest meslek, günlük işçilik veya ücretsiz işlerden oluştuğunu belirtmiştir.[329] UNICEF, 2017 yılında çocuk işçi kapsamına giren çocukların sayısını 60.000 olarak öngörmüş[330] ve Afganistan'daki çocukların %30'unun 2019 itibarıyla çocuk işçi kapsamında olduğunu bildirmiştir.[331]

2019'da UNOCHA, Afganların %80'inden fazlasının uluslararası ölçekte uygulanan yoksulluk sınırının (günde 1,90 ABD doları) altında yaşadığını öngörmüştür.[332] Refahın ülke genelinde azaldığına dikkat çeken Dünya Bankası, kırsal yoksulluğun kentsel yoksulluktan tutarlı şekilde daha yüksek olduğunu bildirmiştir.[333] 2019 itibarıyla kırsal nüfusun %82'si yoksul olarak tanımlanmaktadır.[334] Devam eden çatışmalar ve yerinden edilme, yüksek düzeyde işsizlik ve gelir eksikliği ile doğal afetler UNOCHA tarafından akut gıda güvensizliğinin temel itici güçleri arasında gösterilmiştir.[335] COVID-19'un Afganistan pazarı üzerindeki etkisini değerlendirmek için Haziran 2020'de toplanan Afganistan Ortak

---

[319] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal activities and the police response, AAN, 21 February 2020, updated 9 March 2020, url

[320] NYT, They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime? 8 February 2020, url

[321] Latifi, A. M., Ehsan, E., Surviving Kunduz: Crime and violence swamp neglected Afghan city once hailed as model of governance, The New Arab, 2 August 2019, url

[322] Pajhwok Afghan News, Increasing crime insidents worry Balkh dwellers, 26 October 2019, url

[323] Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, p. 18

[324] Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, p. 18

[325] OECD, Boosting Private Sector Development and Entrepreneurship in Afghanistan, 2019, url, p. 13; World Bank, Afghanistan Development Update: Navigating a Sea of Uncertainty, January 2020, url, p. 30

[326] World Bank, Afghanistan Development Update: Navigating a Sea of Uncertainty, January 2020, url, p. 30

[327] The proportion of a country's working-age population that is employed, see ILO, Indicator description: Employment-to-population ratio, n.d., url

[328] World Bank (The), No Household Left Behind : Afghanistan Targeting the Ultra Poor Impact Evaluation, 10 June 2019, url, p. 8

[329] World Bank, Afghanistan Development Update, 28 October 2018, url, p. 29

[330] UNICEF and Samuel Hall, Evaluation of "Improving Street-working Children's Access to Education and Livelihood Support for their Families" Kabul, Afghanistan, September 2017, url, p. 6

[331] UNICEF, Preserving hope in Afghanistan – Protecting Children in the world's most lethal conflict, December 2019, url, p. 21

[332] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, pp. 9, 16

[333] World Bank, Hunger before the Drought: Food Insecurity in Afghanistan, 1 June 2019, url, p. 1

[334] World Bank, *Afghanistan Development Update: Building Confidence Amid Uncertainty*, June 2019, url, pp. i, 5

[335] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, p. 22

Pazar İzleme Girişimi'nin (JMMI) verilerine göre JMMI tarafından erişilen gıda ve gıda dışı emtia talebinde düşüş yaşanmıştır.[336] Bu düşüş, Afgan hanelerin satın alma gücünün azaldığını göstermektedir.[337]

Okur yazarlık oranının 2018 yılı itibarıyla yetişkinler için %43, gençler içinse %65'e yükseldiği bildirilmiştir.[338] Fakat bu oran özellikle kırsal kesimde kız çocuklar arasında orantısız şekilde yüksek kalmıştır.[339]

Yazıldığı sırada en güncel verileri içeren 2016-17 Afganistan Yaşam Koşulları Araştırması'na (ALCS) göre Afganistan'daki çoğu konut düzensiz, müstakil veya yarı müstakil evler veya normal müstakil evlerden oluşmaktadır.[340] Araştırmada Afganistan'ın kentsel nüfusunun büyük çoğunluğunun (%72) gecekondu mahallelerinde veya yetersiz konutlarda yaşadığı tespit edilirken ortalama kentsel hane halkı büyüklüğünün 7,3 kişi olduğu tahmin edilmiştir.[341] 2020 BTI raporu, Afganların çoğunun güvenli bir su kaynağına, yeterli sanitasyona ve hijyene sahip olmadığını ve Afgan nüfusunun büyük çoğunluğunun özellikle kırsal alanlarda elektriğe sınırlı erişimi olduğunu ortaya koymuştur.[342] 2019 koşullarını analiz eden UNOCHA, nüfusun yalnızca %67'sinin en azından temel (iyileştirilmiş) içme suyu hizmetlerine erişebildiğini ve kentsel (%96) ve kırsal (%57) nüfus grupları arasında büyük farklılıklar olduğunu bildirmiştir.[343]

1.4.4 Mülteciler, ülkesinde yerinden edilmiş kişiler, geri dönenler

Afganistan, 2019'un ilk yarısında 2,7 milyon mülteci ile dünyadaki en büyük ikinci mülteci ülkesi olmaya devam etmektedir.[344] Kayıtlı Afgan mültecilerin çoğuna Pakistan (1,4 milyon) ve İran (951.100) ev sahipliği yapmaktadır.[345]

Afganistan'ın tarihinde uzun zamandır, uzun süreli uluslararası yerinden edilme durumu görülmektedir.[346] Bildirildiğine göre, 1979'daki Sovyet istilasından sonraki yıllarda nüfusun üçte biri yerinden edilmiştir. İran'a ve Pakistan'a kaçan milyonlarca kişiden bazıları 1990'ların başlarında Afganistan'a geri döndü. Afganistan'daki iç savaş ve Taliban'ın ortaya çıkışı, yeniden komşu ülkelere toplu göçe sebep oldu.[347] 2001'de Taliban'ın devrilmesi sonucu Afganlar büyük bir geri dönüş dalgası başlattı. 2001-2015 yılları arasında UNHCR 4,8 milyon Afganın geri dönmesine yardım etti ve çok daha fazlasının resmî yardım almadan geri döndüğüne inanılıyor.[348]

UNHCR'ye göre, 2002 yılından bu yana 5,2 milyondan fazla Afgan mültecinin kurumun yardımlarıyla geri dönüşü, "UNHCR tarihindeki en büyük gönüllü geri dönüş programı" olmuştur.[349] Kötüleşen güvenlik durumu ve geri dönenleri karşılama kapasitesinin olmaması nedeniyle son yıllarda gönüllü geri dönüş azalsa da Afgan mülteciler geri dönmeye devam etti.[350]

2016'da yaklaşık 1 milyon belgeli ve belgesiz Afganın Afganistan'a geri dönüşü ile geri dönüşlerde artış[351] yaşandı. 2017'de Pakistan ve İran'dan 610.000'den fazla kişi geri döndü.[352] 2018 yılında 773.125'i İran'dan olmak üzere İran ve

---

336 REACH, Afghanistan Joint Monitoring Initiative (JMMI), url, p. 1

337 REACH, Supporting the humanitarian response to COVID-19 – Updates on Ongoing Research on the Impact of COVID-19 in Crisis-Affected Countries, 4 August 2020, url

338 World Bank, Afghanistan Development Update: Navigating a Sea of Uncertainty, January 2020, url, p. 26

339 CEDAW, Concluding observation on the third periodic report of Afghanistan [CEDAW/C/AFG/CO/3], 10 March 2020, url, p. 12

340 Afghanistan, NSIA (CSO), Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17, 23 September 2018, url, pp. 210-214; see also Afghanistan, State of Afghan Cities 2015, Volume One, 2015, url, p. 86-87

341 Afghanistan NSIA (CSO), Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17, 23 September 2018, url, pp. XXXIII, 26

342 Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report — Afghanistan, 2020, 29 April 2020, url, p. 9

343 UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, pp. 14-15

344 UNHCR, Mid-Year Trends 2019, 10 March 2020, url, p. 6; IOM, World Migration Report 2020, 27 November 2019, url, p. 39

345 UNHCR, Mid-Year Trends 2019, 10 March 2020, url, p. 6

346 World Bank, Fragility and population movement in Afghanistan, 3 October 2016, url, p. 1

347 Middle East Research and Information Project, Afghanistan's Refugee Crisis, 24 September 2001, url

348 World Bank, Fragility and population movement in Afghanistan, 3 October 2016, url, p. 1

349 UNHCR, The Afghanistan Situation: Strengthening International Solidarity & Achieving Solutions, 6 July 2019, url

350 UNHCR, Afghanistan; Priority Areas of Return and Reintegration: A synopsis; January 2020, January 2020, url

351 UNHCR, Solutions Strategy for Afghan Refugees 2018-2019, October 2018, url, p. 6

352 UNHCR and IOM, Returns to Afghanistan in 2017: Joint IOM-UNHCR Summary Report, 28 February 2018, url, p. 4

Pakistan'dan toplam 805.850 kişinin geri döndüğü kaydedildi.[353] 2019'da yaklaşık 500.000 belgesiz Afgan, İran'dan (yaklaşık 485.000) ve Pakistan'dan (yaklaşık 18.800) geri döndü.[354] 2020 yılında (1 Ocak - 4 Temmuz 2020 arasında) IOM, 362.000'i İran'dan ve 1.880'den fazlası Pakistan'dan olmak üzere Afganistan'a toplam 363.963 kişinin geri döndüğünü kaydetmiştir.[355]

1 Nisan 2020 itibarıyla Dünya Bankası, 2016-2017 döneminde tahmini 1,7 milyon belgeli ve belgesiz Afgan mültecinin geri dönüşünün Afganistan ekonomisi ve kurumları üzerinde bir baskı olmaya devam ettiğini bildirmiş ve "ülke içinde yerinden edilme ve büyük ölçekli geri dönüş olaylarının [...] zor ekonomik ve güvenlik koşullarında yerinden edilmiş kişilerin ve ev sahibi toplulukların refahına yönelik riskler oluşturduğunu" belirtmiştir.[356]

Ülke içinde yerinden edilmeler

Ülke İçinde Yerinden Edilme İzleme Merkezi'nin (IDMC) 2020 Küresel Raporu'ndaki tahminlere göre Afganistan, çatışma ve şiddet nedeniyle ülkesinde yerinden edilmiş en fazla sayıda kişinin bulunduğu on ülke arasında beşinci sırada, doğal afetler nedeniyle en fazla yerinden edilmiş kişi sayısında ise ilk sırada yer almaktadır. 31 Aralık 2019 itibarıyla Afganistan'da toplam yaklaşık 4,2 milyon kişi yerinden edilmiştir. Bunların yaklaşık 3 milyonu çatışma ve şiddet, yaklaşık 1,2 milyonu ise doğal afet, özellikle kuraklık ve seller nedeniyle yerlerinden edilmiştir.[357]

2019 yılında hükûmet güçleri ile Taliban arasındaki artan çatışmalar ve diğer silahlı grupların saldırıları nedeniyle çatışma ve şiddet sonucunda yerinden edilmiş yeni kişi sayısı yaklaşık 461.000'e yükselmiştir. Böylece çatışma sonucu yerinden edilen toplam kişi sayısı yaklaşık 3 milyon (ülke için kaydedilen en yüksek sayı) olmuştur.[358] 2020 boyunca hem devam eden çatışmalar hem de doğal afetler yerinden edilme olaylarını ve insani ihtiyaçları yönlendirmeye devam etmiştir ve birçok kişi, çatışma ve yoksulluk nedeniyle memleketine geri dönemediği için yerinden edilmiş durumdadır. 2018-19'da batı vilâyetlerinde esasen kuraklık nedeniyle yerinden edilen 245.000 kişiden yaklaşık 111.000'i Nisan 2020 itibarıyla memleketlerindeki çatışmalar nedeniyle hâlâ evlerine dönememiştir.[359]

Yerinden edilmiş kişiler; yetersiz barınma, gıda güvensizliği, sanitasyon ve sağlık tesislerine yetersiz erişim ve koruma eksikliği nedeniyle genellikle güvensiz bir durumda yaşamaktadır.[360] Savunmasızlık, ülkesinde yerinden edilen kişiler de dâhil olmak üzere insanları erken/zorla evlilik, çocuk işçiliği ve dilencilik gibi olumsuz başa çıkma mekanizmalarına başvurmaya zorlamaktadır. UNOCHA, bu durumun COVID-19 sebebiyle kötüleştiğini belirtmiştir. Güvensiz konutlar; başta yerinden edilmiş kişiler, geri dönen kişiler ve kadınlar olmak üzere birçok Afgan için ana savunmasızlık kaynağıdır ve tahliye riski, geri dönen ve COVID-19 nedeniyle kiralarını ödeyemeyenler için "özellikle gerçek" olarak düşünülmektedir.[361]

Sınır dışı edilme ve gönüllü dönüşler

2019'da yaklaşık 505.000 belgesiz Afgan, İran (yaklaşık 485.000) ve Pakistan'dan (yaklaşık 19.800) geri döndü.[362] İran'dan dönen yaklaşık 485.000 kişiden takribi 273.000'i sınır dışı edildi. Pakistan'dan dönenlerin ise yaklaşık 2.600'ü

---

353 IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (January-December 2018 – 1-5 January 2019), 5 January 2019, url

354 IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (15-28 December 2019), 28 December 2019, url; IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (29 Dec 2019 – 4 Jan 2020), 4 January 2020, url;

355 IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, 15-28 December 2019, (28 June – 4 July 2020), 4 July 2020, url

356 World Bank, Afghanistan Overview, last updated 1 April 2020, url

357 IDMC, 2020 Global Report on Internal Displacement, 28 April 2020, url, pp. 11-12, 102

358 IDMC, 2020 Global Report on Internal Displacement, 28 April 2020, url, pp. 49-50

359 UNOCHA, Afghanistan: Snapshot of Population Movements - January to March 2020, 21 April 2020, url

360 UNOCHA, Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 26 April 2020), Actual displacements between 1 January 2020 and 18 April 2020, url

361 UNOCHA, COVID-19 and the Afghanistan Response HRP Revision – June 2020, 8 June 2020, url, p. 6

362 IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (15-28 December 2019), 28 December 2019, url; IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (29 Dec 2019 – 4 Jan 2020), 4 January 2020, url

sınır dışı edildi.[363] 1 Ocak - 4 Temmuz 2020 tarihleri arasında IOM, İran'dan yaklaşık 103.000 ve Pakistan'dan 77 kişinin sınır dışı edildiğini kaydetmiştir.[364]

Afgan mültecilerin İranlı yetkililer tarafından zorla sınır dışı edildiği uzun süredir bildirilmektedir.[365] Medya kaynaklarına göre 2020'nin ilk çeyreğinde İranlı yetkililer mültecileri her gün zorla sınır dışı ediyordu[366] ve yeni ABD yaptırımlarının ardından daha fazla sınır dışı edilme tehdidinde bulundular.[367] Mayıs 2020'de Afgan yetkililer, İran sınır muhafızlarının yasa dışı bir şekilde İran'a geçen 70 kadar Afgan vatandaşını dövdüğü, işkence ettiği ve daha sonra bir nehre girmeye zorladığı haberlerini araştırdıklarını söyledi. Herat vilayetindeki yetkililer, Harirud Nehri'nden 12 ceset çıkardıklarını söylediler.[368] 3 Mayıs 2020'de Afganistan Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu (AIHRC), 1 Mayıs 2020'de Herat'ın Gulran ilçesine bağlı Karez-e-Elyas köyünde böyle bir olayın meydana geldiğini doğrulayan bir basın açıklaması yaptı.[369]

2018'de çoğunlukla ülkenin siyasi ve ekonomik sorunları nedeniyle İran'dan geri dönüşlerde 2017'ye kıyasla büyük bir artış yaşandı.[370] Mayıs 2018'de ABD Başkanı Donald Trump, İran ve dünya güçleri arasındaki 2015 nükleer anlaşmasından çekilmeye ve Tahran'a yaptırımları yeniden uygulamaya karar verdi. Bunun sonucunda İran'ın para birimi değer kaybetti ve işsizlik arttı.[371] Afganlar çoğunlukla İran'ın kayıt dışı ekonomisinde çalıştıkları için işlerine olan talep büyük ölçüde azaldı.[372] Ocak 2020'de yeni ABD yaptırımlarının uygulanmasının[373] ABD ile İran arasında tırmanan gerilimin ardından[374] yaşam ve sağlık maliyetlerinin artması, işsizlik ve yerel nüfusun belgesi olmayan Afganlara yönelik artan düşmanlığı nedeniyle Afganistan'a daha fazla geri dönüşü tetiklediği bildirildi.[375]

14 Mart 2020 itibarıyla İran'dan plansız dönüşler, COVID-19 salgınıyla ilgili korkular nedeniyle yeni rekor toplamlara ulaştı. Mülteciler ve Ülkeye İade Müdürlüğü (DoRR) Sınır İzleme Ekibi'nin verilerini bildiren IOM, 53.069'un üzerinde kaçak Afgan'ın İran'dan döndüğünü tahmin etmiştir. Bu veriler, bir önceki haftaya (19.562) göre %171'lik artışa işaret etmektedir.[376]

Pakistan, 18 Mart 2020 itibarıyla 1,4 milyon kayıtlı Afgan mülteciye ev sahipliği yapmıştır.[377] Bununla birlikte, İnsan Hakları ve Mahkumlar Yardım Derneği (SHARP) İdari Direktörü Liaqat Banori'nin Şubat 2020'de Belçika'nın COI birimi

---

[363] IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (29 Dec 2019 – 4 Jan 2020), 4 January 2020, url; IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (15-28 December 2019), 28 December 2019, url;

[364] IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, 15-28 December 2019, (28 June – 4 July 2020), 4 July 2020, url

[365] HRW, Unwelcome Guests: Iran's Violation of Afghan Refugee and Migrant Rights, 20 November 2013, url; VOA, Iran Continues Deporting Undocumented Afghan Refugees, 21 May 2017, url; Aman F. Afghan migrants: Unwanted in Iran and at home, Atlantic council, 15 May 2020, url

[366] FP, Why Iran Is Deporting Scores of Afghan Refugees, 13 January 2020, url; IOM, Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (24- 30 May 2020), 30 May 2020, url

[367] New Humanitarian (The), US-Iran tensions push Afghans home to conflict, 6 February 2020, url

[368] RFE/RL, HRW Calls For Investigation Into 'Shocking' Allegation Of Iranian Border Guards Drowning Afghan Migrants, 4 May 2020, url; NYT, Afghanistan Investigating Claims Migrants Were Killed by Iranian Guards, 2 May 2020, url

[369] AIHRC, Press Release: Reported Abuse and Drowning of Afghan Refugees Aiming to Cross the Border to Iran, 3 May 2020, url

[370] IOM, Return of Undocumented Afghans, Weekly Situation Report, (Jan-Dec 2018/1-5 Jan 2019), 5 January 2019, url, p. 1

[371] RFE/RL, Things Are So Bad In Iran That Afghan Migrants Are Going Home, 1 August 2018, url

[372] IOM, Return of Undocumented Afghans, Weekly Situation Report, (Jan-Dec 2018/1-5 Jan 2019), 5 January 2019, url, p. 1

[373] CNBS, US slaps new sanctions on Iran following strikes on US targets, 10 January 2020, url

[374] In January 2020, Iranian general Qassim Suleimani, considered as Iran's most powerful military commander, was killed by a US drone in Iraq; which resulted in an escalation of tension between the US and Iran. BBC, Qasem Soleimani: US kills top Iranian general in Baghdad air strike, 3 January 2020, url

[375] New Humanitarian (The), US-Iran tensions push Afghans home to conflict, 6 February 2020, url; New Humanitarian (The), On the move: Conflict, refugee returns fuel Afghanistan displacement, 20 January 2020, url; Aman F. Afghan migrants: Unwanted in Iran and at home, Atlantic council, 15 May 2020, url

[376] IOM, Return of undocumented Afghans, Weekly situation report (8-14 March 2020), 14 March 2020, url

[377] UNHCR, Operational Portal Refugee Situation- Statistics Afghan refugees in Pakistan, last updated: 18 March 2020, url; UNHCR, Pakistan - Afghan Refugee Info-graphic Update, Monthly Update (February 2020), 18 March 2020, url

Cedoca tarafından yürütülen bir araştırma görevi sırasında verdiği röportaja göre ülkedeki Afgan mültecilerin gerçek sayısı resmî rakamlardan daha yüksek olabilir.[378]

2016'da geri dönüşlerde artış yaşanmış,[379] toplam 620.000 Afgan Pakistan'dan geri dönmüştür.[380] İnsan Hakları İzleme Örgütü, Pakistan ile Afganistan arasındaki çok sayıda ölümcül güvenlik olayına ve kötüleşen siyasi ilişkilere cevaben Pakistan makamlarının 2016 yılında "Afganları ülkeden çıkarmaya yönelik tutarlı bir kampanya yürüttüğünü" belirtmiştir.[381] Pakistan hükûmeti, Ağustos 2017 ile Şubat 2018 arasında Afganistan hükûmeti ile yakın iş birliği içinde ve IOM ve UNHCR'nin desteğiyle, belgesi olmayan Afganları tespit etmek için ülke çapında bir uygulama gerçekleştirdi. Uygulama sırasında daha önce belgesi olmayan yaklaşık 880.000 Afgan vatandaşı tespit edildi.[382] Belgeleme çalışmasının amacı, belgeli olmayan Afganlara sınırlı bir süre için Pakistan'da kalışlarını yasallaştırmaya ve düzenlemeye izin verecek kimlik belgeleri sağlamaktı.[383] UNHCR, 2018'de toplam 13.584 Afganın Pakistan'dan geri döndüğünü bildirmiş ve bunun 2017'de Pakistan'dan dönen mülteci sayısına kıyasla %76 daha düşük olduğunu belirtmiştir.[384]

Haziran 2019'da UNHCR, Pakistan ve Afganistan 30. Üçlü Komisyon Toplantısı'nda üç tarafın da "Üçlü Anlaşma kapsamında güvenliği ve itibarı sağlamak şartıyla gönüllü geri dönüş ilkesini sürdürme ilkesini destekleme" taahhüdünü yeniden doğrulayan 12 maddelik bir ortak deklarasyon üzerinde anlaşmaya vardı.[385] (Daha fazla bilgi için bkz. Bölüm 2.3.2 Kayıtlı Afgan mültecilerin dönüşü ve 2.3.3 Kayıtsız Afgan mültecilerin dönüşü, EASO Menşe Ülke Bilgisi Raporu, Pakistan:Afgan mültecilerin durumu, Mayıs 2020).

COVID-19 salgınıyla bağlantılı bir ihtiyati tedbir olarak UNHCR, kayıtlı Afgan mültecilerin Pakistan, İran ve diğer ülkelerden dönüşünü 4 Mart 2020 itibarıyla geçici olarak askıya aldı.[386] 30 Nisan 2020 itibarıyla İran Yabancılar ve Yabancı Göçmen İşleri Bürosu'nun talebi üzerine UNHCR, İran'dan gönüllü geri dönüşe yeniden başladı.[387]

UNHCR sözcüsü Babar Baloch, Nisan 2020'de düzenlenen bir basın toplantısında COVID-19'un patlak vermesinin ve ekonomik faaliyetlerin durmasının, İran ve Pakistan'daki birçok Afgan mülteciyi en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamayacak duruma getirdiğini ve Afganistan'da süregelen risklere ve güvensizliğe rağmen Afganların hem İran'dan hem de Pakistan'dan dönmeye devam ettiğini belirtmiştir. UNHCR sözcüsü ayrıca artan yoksulluk seviyeleri ve zaten yerinden edilmiş bölgelerde yaşayan "yüz binlerce insan" bağlamında geri dönüşlerdeki "dramatik bir artışın" Afganistan'daki tıbbi ve sosyal hizmetler üzerinde ezici bir baskı yaratma riski taşıyabileceği konusunda uyarmıştır.[388] UNOCHA, Aralık 2019'da yayımladığı 2020 İnsani İhtiyaçlara Genel Bakış'ta şöyle demektedir: "İran, Pakistan, Türkiye ve Avrupa'dan her yıl yüz binlerce Afganistan vatandaşının geri dönüşü, evdeki ailelerinin hayatta kalması için hayati öneme sahip geçim kaynaklarının kaybedilmesiyle birleşerek Afganistan'da barış, refah ve güvenlik üzerinde istikrarı bozucu bir etki yaratmaktadır."[389]

---

[378] During the interview with Belgian Cedoca in February 2020, Liaqat Banori stated that there is no proper and reliable data available on the population of Afghan refugees in Pakistan. According to his opinion, the actual number of Afghan refugees could be higher than the numbers given by UNHCR and the Government of Pakistan. For more information, see EASO COI Report Pakistan: Situation of Afghan Refugees, May 2020, url, p. 17

[379] UNHCR, Solutions Strategy for Afghan Refugees 2018-2019, October 2018, url, p. 6

[380] UNOCHA, Afghanistan: Humanitarian Dashboard (as of 31 Dec 2016), 22 March 2017, url

[381] HRW, Pakistan Coercion, UN Complicity 13 February 2017. url, p. 1

[382] UNHCR, Solutions Strategy for Afghan Refugees 2018-2019, October 2018, url, p. 13

[383] IOM, UN Migration Agency Supports Pakistan's Documented of Undocumented Afghans, 24 May 2018, url

[384] UNHCR, Afghanistan, Voluntary Repatriation Update, January 2019, url, p. 1

[385] UNHCR, Conclusions of the 30th Tripartite Commission meeting between the Government of the Islamic Republic of Afghanistan and Pakistan and UNHCR, 18 June 2019, url

[386] UNHCR, Afghanistan Border Monitoring update, 21 April 2020, url

[387] UNHCR, Afghanistan Border Monitoring update - COVID-19 Response (31 May-6 June 2020), 9 June 2020, url, p. 1

[388] UNHCR, Coronavirus – Now is not the time to forget Afghanistan and its neighbours, 14 April 2020, url

[389] UNOCHA, 2020 Afghanistan Humanitarian Needs Overview - Humanitarian Programme Cycle 2020, 17 December 2019, url, p. 28

1.4.5 Çocuklar

Nüfusunun %48'i 15 yaşın altında olan Afganistan, dünyada 15 yaşından küçüklerin en yüksek oranda olduğu dört ülkeden biridir.[390] Haziran 2020'de BM Genel Kurulu Güvenlik Konseyi, Afganistan'ın "çocuklar için en ölümcül çatışma" olmaya devam ettiğini bildirmiş[391], 2019'da 3.245 çocuğa yönelik 3.410 ağır ihlalin doğrulandığını belirtmiştir.[392] Save The Children vakfı, Afganistan'ı çatışmalardan etkilenen ve çocuk olarak yaşanılabilecek en kötü on ülkeden biri olarak sıralamış ve Afganistan'ın en yüksek öldürülen ve yaralanan çocuk sayısına sahip olduğunun altını çizmiştir.[393]

UNAMA'ya göre çocuklar 2019'da Afganistan'daki tüm sivil kayıpların %30'unu oluşturdu ve bu 2018'e göre %2 artışa işaret ediyordu. 2019'da UNAMA, [394]2018 yılına göre %3 artışla [395] 3.149 çocuk zayiatı belgeledi (874 ölü, 2.275 yaralı). 2019'da 2018'e göre %14 artış gösteren çocuk zayiatlarının çoğundan (1.535 zayiat) AGE'ler sorumluyken PGF'lere atfedilen çocuk zayiatı %2'lik düşüş (1.032 zayiat) gösterdi. 2019'da çocuk kayıplarının başlıca nedeni %39 veya 1.213 zayiat (270 ölü ve 943 yaralı) verisiyle AGE'ler ve PGF'ler arasındaki kara çatışmaları oldu. Endirekt ateş "bu zayiatın büyük çoğunluğuna" neden olurken bunu 2018'e göre %11 artışla AGE'lerin canlı bomba harici IED saldırıları izledi.[396] Çocukları etkileyen canlı bombalar ve karmaşık saldırılar 2018'e göre %67 artarak[397] 460 çocuğun zarar görmesine neden oldu (61 ölü ve 399 yaralı). Taliban, bu türden çocuk zayiatının 352'sinden (2018'e göre %324 artış), ISKP ise 92'sinden (2018'e göre %39 azalma) sorumluydu.[398]

2019'da hava saldırılarından kaynaklanan çocuk kayıplarında azalma olmasına rağmen[399] söz konusu yıl, 2018'de UNAMA tarafından rekor düzeyde yüksek seviyelerin belgelenmesinden sonra hâlâ "son on yılda hava saldırılarından kaynaklanan ikinci en yüksek çocuk zayiatı sayısıyla" sonuçlanmıştır. PGF'ler hava saldırısı kaynaklı 341 çocuk zayiatından sorumluydu: Bunların %69'u uluslararası askerî kuvvetlere, %27'si Afgan Hava Kuvvetlerine, %4'ü ise belirsiz PGF'lere atfedilmiştir.[400] 2018'e göre %5'lik düşüşle bile patlayıcı savaş kalıntıları ve kara mayınlarından kaynaklanan "zayiatın çoğunluğunu çocuklar oluşturmaya devam etmiştir" (neredeyse %78 veya 403 zayiat).[401] Dahası, UNAMA "Kunar, Zabul ve Host vilâyetlerindeki sınır ötesi olaylardan" kaynaklanan ve Pakistan Askerî Kuvvetlerine atfedilen, 2018'in iki katından fazla olmak üzere 39 çocuk zayiatını bildirmiştir.[402]

Temmuz 2020'de UNAMA, 2020'nin ilk yarısı için 1.067 çocuk zayiatının (340 ölü ve 727 yaralı) belgelendiğini bildirdi: karadaki çatışmalar çocuk zayiatının başlıca nedeni olarak bildirilirken bunu IED'ler ve patlayıcı savaş kalıntıları izliyordu.[403]

Save The Children tarafından Nisan 2019'da Kabil, Belh, Faryab ve Sar-i Pol vilâyetlerinin belirli ilçelerinde yapılan bir araştırmaya göre, çocuklar markete giderken veya dışarıda oynarken olduğu gibi "okula giderken ve okulda da patlayıcılardan, silah şiddetinden ve saldırı helikopterlerinin sesinden korkarak" yaşamaktaydı.[404] UNAMA'nın da belirttiği üzere patlayıcı savaş kalıntılarıyla yaralanan çocuklar yaşamlarına uzuv veya görme kaybı, diğer ciddi yaralanmalar ve psikolojik travma nedeniyle yaşam kaliteleri üzerinde kalıcı olumsuz hasarla devam etmektedir."[405] UNOCHA 2019 raporunda çatışma ve doğal afetlerin "çocukları ulusal, yerel ve toplum düzeyinde koruyan normal yapıları" yok ederek "çocukların ailelerinden ayrılma, psikososyal sıkıntı yaşama, silahlı kuvvetlere ve silahlı gruplara

---

[390] Afghanistan, NSIA (CSO), Afghanistan Living Conditions Survey 2016-2017: Highlights Report, 2018, url, p. 5

[391] UNSG, Children and armed conflict, Report of the Secretary General, A/74/845-S/2020/525, 9 June 2020, url, p. 3

[392] UNSG, Children and armed conflict, Report of the Secretary General, A/74/845-S/2020/525, 9 June 2020, url, p. 5

[393] Save The Children, 2020: Gender Matters, n.d., url, p. 12

[394] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 21

[395] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 9

[396] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 21-22

[397] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 21

[398] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 22-23

[399] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 21

[400] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 23

[401] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 22

[402] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 21-22

[403] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 6

[404] Save The Children, Many Afghan Children are Afraid to go Outside, New Survey by Save The Children Finds, 19 November 2019, url

[405] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 31

dâhil edilme (özellikle erkek çocuklarda), çocuk işçiliği yoluyla erkek ve kız çocuklarının sömürülmesi, erken ve zorla evlilikler (özellikle kız çocukları için), eğitim fırsatlarının engellenmesi ve cinsel sömürü riskinin artmasına" yol açtığını tespit etmiştir.[406]

Haziran 2020'de BM Genel Sekreteri, ANA'nın altı okulu askerî amaçlar için kullandığını, bir okulun ise hükûmet ve hükûmet yanlısı güçler tarafından kullanıldığını bildirmiştir.[407] UNAMA, 2019'da "eğitime erişimi" etkileyen 70 vakayı doğrulamıştır: Bu olaylar arasında okullara yönelik hedefli saldırılar, ölüm, yaralanma ve kaçırma dâhil olmak üzere eğitim personelinin hedeflenmesi ve eğitim tesisleri ve personele yönelik tehditler yer almaktadır. Olayların çoğu doğu ve orta bölgelerde gerçekleşirken (her birinde 18) bunları kuzeydoğu bölgesi (12 olay) izlemiştir. Olaylar sırasında dokuz öğrenci ölmüş, 29 öğrenci ise yaralanmıştır.[408]

Silahlı gruplara dâhil edilen çocuk sayısının belgelenenden daha yüksek olması gerektiğine dikkat çeken UNAMA, 2019'da 64 erkek çocuğunun birliklere alınması ve kullanılmasıyla ilgili şunları bildirmiştir: 58 çocuk Taliban'a, 3 çocuk Afgan ulusal güvenlik kuvvetlerine, 3 çocuk ise hükûmet yanlısı silahlı gruplara (Afgan Yerel Polisi ve hükûmet yanlısı milisler) katılmıştır. Taliban'ın çocukları IED'leri yerleştirmek, patlayıcı taşımak, istihbarat toplamaya yardımcı olmak, canlı bomba saldırıları düzenlemek ve düşmanlıklara katılmak için kullandığı bildirilmektedir.[409] 1 Ocak - 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde UNAMA, 23 çocuğun Taliban'a alındığını doğruladı: Bunlardan 22'si kuzeydoğu bölgesindeki, biri ise doğu bölgesindeki gruplara katılmıştı. UNAMA'ya göre, misyonun ülke genelinde Afgan ulusal güvenlik kuvvetleri tarafından çocukların askere alınması ve kullanılmasıyla ilgili olarak aldığı haberlerin sayısında artış söz konusuydu. UNAMA hâlâ raporların doğrulanması üzerinde çalışırken çocukların Afgan Ulusal Polisi ve Afgan Yerel Polisi tarafından koruma ve şoför olarak kullanıldığı ve kontrol noktalarında muharebe rollerinde bulundukları iddia edilmiş, *bacha bazi* dâhil olmak üzere cinsel istismar olayları da bildirilmiştir.[410]

2019'da belgelenen cinsel şiddet vakalarının 13 erkek ve beş kız çocuğunu etkilediği bildirilmiş ve bunlar Taliban'a (14), Afgan Ulusal Polisi'ne (3) ve Afgan Yerel Polisi'ne ve hükûmet yanlısı milislere (1) atfedilmiştir. İki erkek çocuğun *bacha bazi* olarak kullanıldığı bildirilmiştir.[411] AIHRC, Lovgar vilâyetindeki okullarda ve diğer yerlerde meydana gelen cinsel istismarı bildirmiştir.[412]

Cumhurbaşkanı Gani, Mart 2019'da Çocuk Haklarını Koruma Kanunu'nu çıkarmıştır. "Çocukları 18 yaşını 'doldurmamış' bireyler" olarak tanımlayan yasa, 2018 tarihli Ceza Kanunu'na uygun olarak çocukların askere alınmasının ve kullanılmasının yanı sıra *bacha bazi* uygulamasına da son vermeyi hedeflemektedir.[413] Bununla birlikte, Mart 2020'de ANN araştırmacısı Rohullah Sorush, çocukların haklarını korumaya yönelik mevzuatın Wolesi Jirga (House of People) tarafından onaylanmasının "çocuk tanımı" konusundaki anlaşmazlık nedeniyle engellendiğini, çünkü "çoğunlukla din bilginleri ve/veya cihatçı geçmişi olan kişilerden oluşan küçük milletvekilleri grubunun" "18 yaş altı çocuk" tanımını *şeriata* aykırı olarak gördüğünü belirtmiştir.[414]

---

406 UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, p. 68

407 UN, Children and armed conflict, Report of the Secretary General [A/74/845-S/2020/525], 9 June 2020, url, p. 6

408 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 27

409 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 24

410 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 20

411 UN, Children and armed conflict, Report of the Secretary General A/74/845-S/2020/525, 9 June 2020, url, pp. 5-6

412 UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary General A/74/753–S/220/210, 17 March 2020, url, p. 10

413 UNAMA, Afghanistan – Protection of Civilians in Armed Conflict 2019, February 2020, url, p. 23

414 Sorush, R., Child Rights Protection Law in Afghanistan: Can the parliamentary chaos be resolved, AAN, 18 March 2020, url

1.5 Genel coğrafi bilgiler

1.5.1 Kentsel-kırsal bölge ayrımı

Afganistan Ulusal İstatistik ve Bilgi Kurumu'na (NSIA) göre 2020-2021'de nüfusun yaklaşık %71'inin (23,4 milyon) kırsal alanlarda, 24,4'ünün (8 milyon) ise kentsel alanlarda yaşadığı öngörülmektedir. Resmî tahminlere göre nüfusun %4,6'sı (1,5 milyon) göçebe yaşam tarzına sahiptir.[415] NSIA'ya göre, kentsel alanlar kırsaldan kente göç nedeniyle daha yüksek bir nüfus artışına sahne olmaktadır.[416]

Araştırmacı Antonio Giustozzi'ye göre Afganistan tarihi, yapısal bir kent-kır ayrımı ile karakterizedir. Kent merkezleri; yönetim, piyasa odaklı üretim yöntemleri, vergilendirme, eğitim, yargı ve reformlar için merkez haline gelirken kırsal nüfus bu gelişmelerin dışında bırakılmış ve bu da kırsalda yaşayanların kızgınlık duymasına neden olmuştur.[417] Bazı kaynaklar, kırsal nüfusu "daha muhafazakar" ve "geleneksel" olarak tanımlamaktadır. Bu kişilerin birçoğu "mutlak veya neredeyse mutlak yoksulluk içinde" yaşamakta[418] ve "günlük yaşamın bir parçası olarak" savaşın gerçekleriyle yüzleşmektedir.[419] Bunun aksine "daha liberal" olan kent sakinleri ise gelir elde etmek için daha fazla fırsata sahiptir ve kentli seçkinler sınıfını ve "aile siyaseti" ile uğraşan kişileri içermektedir.[420]

Asia Foundation 2019 Araştırması kentlerde yaşayan katılımcıların %79'unun, kırsalda yaşayan katılımcıların ise %73'ünün ülkenin geleceğiyle ilgili karamsarlığın bir nedeni olarak güvensizliği/suçu gösterdiğini ortaya koymuştur. Ekonomiyle ilgili endişelerden kaynaklanan karamsarlık, kentlerde yaşayanların %52'si, kırsal alanda yaşayanların ise %38'i tarafından dile getirilmiştir. Aynı zamanda, kırsal kesimden katılımcılar altyapı ve/veya hizmet eksikliğini kentte yaşayan katılımcılara göre iki kat daha sık (%4'e kıyasla %8) belirtmişlerdir. Dış müdahale, kırsal katılımcılarda %8 ve kentsel katılımcılarda %3 oranında karamsarlık nedeni olarak görülmüştür.[421]

2015 yılında Taliban, "kasabaları ve vilâyet yönetim merkezlerini ele geçirip elinde tutmayı" hedefledi.[422] Taliban isyancıları; 2015, 2016 ve 2017 yıllarında Kunduz şehri, Helmend'deki Leşkergah, Baglan'daki Puli Humri, Ferah şehri, Uruzgan'daki Tarinkot ve Faryab'daki Maymana gibi vilâyet merkezlerini ele geçirme girişimlerinin ardından[423] Ağustos 2018'de Gazni şehrine geniş çaplı bir saldırı gerçekleştirdi.[424] Şubat 2019'da BM Genel Sekreteri tarafından bildirildiği üzere "Taliban, 2014 sonunda Afgan kuvvetlerine güvenlik geçişinden bu yana en yüksek ikinci seviye olmak üzere yıl boyunca 21 ilçe idari merkezini geçici olarak ele geçirmeyi başardı."[425] Ağustos ayının sonunda ve Eylül 2019'un başında Taliban Kunduz, Puli Hurmi ve Ferah vilâyet merkezlerine karşı geniş çaplı saldırılar düzenledi.[426]

2019 Asia Foundation araştırmasında katılımcıların %93'ü ve %95'i Taliban ve IŞİD'den korktuklarını ifade etmiştir.[427] Katılımcıların neredeyse %69'u Taliban'ın kendi bölgelerinde bir tehdit oluşturduğunu belirtirken kırsal kesimde yaşayanlar (neredeyse %76), Taliban'ı kentsel alanlarda yaşayan katılımcılara (yaklaşık %37) kıyasla iki kat daha fazla tehdit olarak görmüştür.[428]

---

[415] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan, 1 June 2020, url, p. iii

[416] Afghanistan, NSIA, Afghanistan Statistical Yearbook 2018-19, July 2019, url, p. 2

[417] Giustozzi, A. and Ibrahimi, N., Thirty Years of Conflict: drivers of anti-Government Mobilisation in Afghanistan, 1978-2011, January 2012, url, pp. 7-8

[418] Asey, T., The Price of Inequality: The Dangerous Rural-Urban Divide in Afghanistan, Global Security Review, last updated 9 June 2019, url

[419] Feroz, E., Let's face the truth, rural Afghanistan has been lost, TRT World, 16 April 2019, url

[420] Asey, T., The Price of Inequality: The Dangerous Rural-Urban Divide in Afghanistan, Global Security Review, last updated 9 June 2019, url

[421] Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, p. 43

[422] BBC News, Why are the Taliban resurgent in Afghanistan?, 5 January 2016, url

[423] Ali, O., The Taleban Assault on Kunduz city: Déjà vu, but why?, AAN, 12 October 2016, url; LWJ, Taliban threatens another provincial capital in the Afghan north, 21 October 2016, url; LWJ, Taliban Assaults Provincial Capital in southeastern Afghanistan, 22 May 2017, url

[424] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General A/73/624-S/2018/1092, 7 December 2018, url, p. 6

[425] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General A/73/777-S/2019/193, 28 February 2019, url, p. 6

[426] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 36-37

[427] Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, pp. 18, 57

[428] Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, pp. 19, 62

1.5.2 Bölgesel farklılıklar

BM Genel Sekreteri'nin Haziran 2020 tarihli raporuna göre, güney bölgesinde en yüksek sayıda olay Şubat ve Mayıs 2020 ayları arasında yaşandı. İkinci en yüksek veriler ise UNAMA tarafından doğu ve kuzey bölgelerinde belgelendi. Genel olarak, bu üç bölgede meydana gelen olaylar, tüm olayların %59'unu oluşturdu.[429] Taliban tarafından Ağustos-Eylül 2019'da Kunduz, Puli Hurmi ve Ferah vilâyetlerinin merkezlerine düzenlenen saldırılar sırasında Kunduz'a yapılan saldırı "siviller üzerinde en büyük etkiye sahipti" ve 99 kişinin zarar görmesine (20 ölü, 79 yaralı) neden oldu. Bunların 55'i Taliban'a, 44'ü ise Afgan ulusal güvenlik kuvvetlerine atfedildi.[430] Çatışmanın 2019 sonu ve 2020 başında "kış aylarında mevsimsel eğilimlere paralel olarak" azaldığı bildirilirken Kasım 2019 ile Şubat 2020 arasında Kandahar, Helmend, Nangahar ve Belh vilâyetleri en aktif çatışma alanları oldu.[431] Mart ve Haziran 2020 arasındaki dönemde "en yüksek miktarda çatışma faaliyeti" Kandahar, Helmend, Vardak ve Belh illerinde bildirildi.[432]

UNAMA tarafından bildirildiği üzere ISKP, Nangarhar ve Kunar'ın doğu vilâyetlerindeki bazı bölgelerde varlığını sürdürdü. Kasım 2019'da Nangarhar vilâyetinin Achin ilçesinde askeri operasyonun başlamasının ardından doğu bölgesindeki ISKP savaşçılarının teslim olduğu bildirildi. Kabil, Gazni, Herat, Lagman ve Host vilâyetlerinde ISKP saldırılarından kaynaklanan sivil zayiat belgelendi.[433] USDOS, ISKP'nin Şubat 2020'de "ANDSF ve Koalisyon Güçlerine yönelik terörist saldırılarını" sürdürdüğünü bildirdi. Dahası, 2020 baharında grup Kabil'de birkaç büyük çaplı saldırı düzenledi.[434]

2019'da EASO ile iletişimde olan ve Afganistan ile ilgili konularda uzmanlaşmış bir askerî analist, Taliban ve ISKP'nin farklı stratejiler izlediğini belirtmiştir. Taliban savaşçıları saldırılarını çoğunlukla güvenlik güçlerine ve/veya Afgan hükûmeti çalışanlarına yoğunlaştırarak sivil halk arasında "istenmeyen hasarı" önlemeye çalışırken ISKP de Şiileri ve iş birliği yapmayan sivilleri hedef alarak çok sayıda sivil zayiat vermeyi hedeflemiş, bu da yüksek sayıda "istenmeyen hasara" yol açmıştır.[435] Amerika Birleşik Devletleri Barış Enstitüsü (USIP) tarafından Haziran 2020'de yayımlanan ve ISKP'nin "Kabil hücresi" üzerine yapılan bir araştırmada görüldüğü gibi iki grubun üye bulma sistemleri de farklıydı. Taliban, kırsal topluluklardan "genellikle" işsiz, medrese eğitimli genç Peştunları bünyesine katarken ISKP'nin şehir merkezlerinde hücreleri vardı ve orta sınıf ailelerden gelen erkek ve kadınları, ağırlıklı olarak Kabil şehri ve çevresindeki Parvan, Kapisa ve Pençşir vilâyetlerinin kent merkezlerinden gelen, Peştun kökenli olmayan çok sayıda üniversite öğrencisini bünyesine katıyordu.[436] Araştırmaya göre, "esasen Kabillilerden oluşan bir azınlık ve ülkenin en kuzeyindeki Jowzjan, Tahar ve Faryab vilâyetlerinden bir dizi Özbek dışında ISKP'nin Kabil hücresinin üyeliği" ya Kabil'e yerleşmiş ya da Kabil'i düzenli olarak ziyaret eden "mukavemet (Taliban karşıtı direniş) bölgelerinden gelen gençlerden oluşuyordu".[437]

2019'da Badahşan, Badgis, Ferah, Faryab, Gazni, Kunduz, Lagman ve Nangarhar vilâyetleri "çatışmalardan etkilenen toplulukların ana menşe ve yerinden edilme vilâyetleriydi".[438]

1.5.3 Hükûmet, Taliban kontrolüne karşı

AAN eş direktörü Kate Clark'ın Mayıs 2017'de belirttiği gibi son yıllarda Afganistan'da birçok toprak kontrolü değerlendirmesi yapılmıştır. Rakamlar üzerindeki anlaşmazlığın yanı sıra "kontrol" kelimesinin tanımı üzerinde de tartışmalar yaşanmıştır. Dahası, kısmen stratejik açıdan daha önemli olduğu düşünülen alanlara kasıtlı olarak geri çekilmelerle bağlantılı olmak üzere "hükûmet kontrolü kaybının" anlamı hakkında iddialarda bulunulmuştur.[439] ANN

---

[429] UN General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General [A/74/897-S/2020/549], 17 June 2020, url, p. 5

[430] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 35

[431] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General A/74/753-S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 5

[432] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General [A/74/897-S/2020/549], 17 June 2020, url, p. 5

[433] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 36-37

[434] USDOS, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 18

[435] Military analyst, confidential communication, 14 January 2019, in EASO, Afghanistan – Security Situation, June 2019, url, p. 58

[436] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, Peaceworks No 62, 1 June 2020, url, pp. 2, 11. The research is based on 65 interviews with current and former ISKP members, their families, and friends, conducted in Kabul city, the surrounding provinces, and the provinces of Nangahar and Kunar in November 2019.

[437] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, Peaceworks No 62, 1 June 2020, url, p. 12

[438] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, p. 67

[439] Clark, K., Looking at the ‚Nicholson plan': A bid to tilt the Afghan war in the government's favour, AAN, 24 May 2017, url

uzmanı Thomas Ruttig'in belirttiği gibi, 379 ile 407 arasında değişmek üzere farklı ilçe sayıları mevcuttur.[440] Farklı kaynaklar tarafından yapılan değerlendirmeler analiz edilirken bu husus dikkate alınmalıdır.

BM Genel Sekreteri tarafından 31 Aralık 2019'da Taliban'ın ANDSF'in geri çekilmesinden sonra Jowzjan vilâyetindeki Darzab ilçesini ele geçirdiği iddia edilmektedir. Taliban ayrıca Zabul vilâyetinin Arghandab ilçesinin kontrolünü ele geçirirken ANDSF, Eylül 2019'dan bu yana Taliban'ın elindeki Baglan vilâyetindeki Guzargahi Nur ilçesini yeniden ele geçirmiştir.[441] Haziran 2020'de BM Genel Sekreteri, Mart ve Haziran 2020 arasında ne PGF'lerin ne de AGE'lerin "önemli bir bölgesel kazanım" elde etmediğini bildirmiştir. Mart 2020'de Taliban, Badahşan vilâyetinin Yamgan bölgesini geri alırken nisan ayında ANDSF, yaklaşık iki yıl boyunca Taliban tarafından tutulan Jowzjan vilâyetindeki Khamyab ve Qarqin bölgelerini ele geçirdi.[442] Haziran 2020'de USDOS, Afgan hükûmetinin "Kabil'de, vilâyet yönetim merkezlerinde, büyük nüfus merkezlerinde, çoğu ilçe merkezinde ve büyük kara iletişim hatlarının (GLOC'ler) çoğu bölümünde" kontrolünü sürdürdüğünü, Taliban'ın ise ilçe merkezlerini tehdit ettiğini ve "ana GLOC'lerin çeşitli pozisyonları" için mücadele ettiğini bildirdi.[443] Afgan yetkililere göre haziran ayının üçüncü haftasında "Taliban 32 ilde 422 saldırı gerçekleştirdi" ve yaklaşık 300 Afgan güvenlik personelini öldürerek söz konusu haftayı çatışma sırasında yaşanan "en ölümcül" hafta haline getirdi.[444]

Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada ve açık kaynak bilgilerine dayalı olarak haritalayan Long War Journal'ın (LWJ) bir değerlendirmesinde Afganistan'ın 133 ilçesinin (%33) GoA'nın kontrolü altında olduğu veya statüsünün belirsiz olduğu, 189 ilçede anlaşmazlık olduğu (%47), 75 ilçenin Taliban'ın elinde olduğu (%19), bir ilçenin ise "Taliban'ın kontrolünde olduğu iddia edilen, onaylanmamış nitelikte" olduğu ifade edilmiştir.[445] Nüfus verilerine göre 15 milyon kişi GoA'nın kontrolünde olan veya statüsü belirlenemeyen bölgelerde yaşarken 13 milyon Afgan çekişmeli bölgelerde, 4,5 milyon Afgan ise Taliban kontrolündeki bölgelerde bulunuyordu.[446]

1.6 Hareketlilik

UNAMA 2019 raporuna göre Afgan halkının hareketleri, Taliban tarafından organize edilen ve korku iklimi yaratan kaçırmalar da dâhil olmak üzere, "ana yollarda ve otoyollardaki tehditler" nedeniyle kısıtlanmıştır.[447] En önemli otoyol olan ve Kabil, Mezar-ı Şerif, Herat ve Kandahar'ı birbirine bağlayan 1. Otoyol veya Çevre Yolu'nun[448] Ağustos 2018'de Gazni şehri saldırısı sırasında Taliban tarafından kısmen tahrip edildiği ve IED'lerden hasar gördüğü bildirilmiştir.[449] Taliban, 2015 ve 2018'de Kunduz'a yapılan saldırılar sırasında Baglan ve Belh arasındaki yolun bir kısmını kapatmıştır.[450] Kunduz vilâyeti Dasht-e Archi ilçesi ve Baglan vilâyeti Pul-e Khurmi ilçesinde Ağustos 2019'da gerçekleşen saldırıların ardından Taliban'ın Kabil'e giden 1. Otoyol yollarını iki haftadan uzun bir süre engellediği bildirilmiştir.[451] Temmuz 2020'de yerel basında Kabil'i kuzey ve kuzeydoğu illerine bağlayan Baglan-Belh Karayolu'nun birkaç bölümünün Taliban'ın başlattığı çatışmalar nedeniyle engellendiğini bildirilmiştir.[452]

---

[440] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[441] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary General [A/74/753–S/220/210], 17 March 2020, url, p. 6

[442] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General [A/74/897-S/2020/549], 17 June 2020, url, p. 5

[443] USDOS, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 18

[444] France 24, Taliban killed 291 Afghan security personnel in past week: govt, 23 June 2020, url

[445] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[446] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[447] UNAMA, Afghanistan. Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 50

[448] Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[449] UN News, 'No safe way' into battle-scarred Afghan city of Ghazni to deliver aid as traumatized children search for parents, 17 August 2018, url

[450] Hewad, G., The 2015 insurgency in the North (4): Surrounding the cities in Baghlan, AAN, 21 October 2015, url; Ali, O., Taleban in the North: Gaining ground along the Ring Road in Baghlan, AAN, 15 August 2016, url; Pajhwok Afghan News, 14 ANA soldiers killed in Kunduz attack, 26 April 2018, url

[451] USDOS, Country Reports on Human Rights Practices for 2019 - Afghanistan, 11 March 2020, url

[452] Tolonews, Taliban Attacks Stop Traffic on Northern Highway: Sources, 6 July 2020, url

2019'da ve 2020'nin ilk yarısında hareketliliği etkileyen olaylar arasında PGF'ler ve AGE'ler arasındaki çatışmalar,[453] kontrol noktaların,[454] kaçırmalar[455] ve cinayetler yer alıyordu.[456] Yollara ve otoyollara yerleştirilen IED'ler sonucu sivillerin[457], askerlerin[458] ve polislerin[459] öldüğü ve yaralandığı bildirilmiştir. Yolcular ana yollarda, Taliban için bir gelir kaynağı haline gelen "vergiler"[460] talep edildiği rapor edilmiştir.[461] USDOS'a göre taksi, kamyon ve otobüs sürücüleri dâhil olmak üzere sürücüler, "yolculardan zorla para ve mal alan güvenlik güçleri ve isyancı gruplar tarafından işletilen" kontrol noktalarından bahsetmiştir.[462] Yerel medya Kandahar-Kabil, Kandahar-Herat ve Kabil-Torkham Otoyollarında "Taliban isyancıları ve hükûmet güçleri" tarafından kurulan kontrol noktalarında gasp vakalarının sık görüldüğünü belirtmiştir.[463] Örneğin Belh vilâyeti Mezar-ı Şerif ve Samangan vilâyeti[464] Dar-e Suf ilçesini birbirine bağlayan otoyolda ve Baglan-Belh Otoyolu'nda gasp vakaları bildirilmiştir.[465]

Asia Foundation 2019 araştırmasına göre Afganların neredeyse %80'i "ülke içinde bir yerden bir yere seyahat ederken biraz veya çok korktuklarını" ifade etmektedir. Uruzgan (%89), Faryab (%87), Sar-i Pol, Host ve Gazni (her biri %86) ve Kabil (%85) katılımcıları, özellikle seyahat ederken biraz veya çok korku duyduklarını ifade etmiştir. Kadınların %34'ü seyahat ederken çok korktuklarını bildirmiştir. Oran, Gazni (%66), Pençşir (%57) ve Bamyan'da (%48) daha yüksektir.[466] 2018 WOA Değerlendirmesine atıfta bulunan UNOCHA, Hilmand, Uruzgan, Zabul'da yerinden edilmiş hanelerin %61'inin bulunduğunu bildirmiştir. Host ve Paktia, kadınların "belirli yerlere seyahat ederken veya belirli yerlerde kendilerini daha az güvende" hissetiklerini veya "şiddete maruz / savunmasız kalabileceklerini" söylemiştir.[467]

Afganistan'ın yoğun nüfuslu merkezlerine kara veya hava yoluyla ulaşılabilmektedir.[468] Daha uzak bölgelerde, yollar genellikle kötüdür ve "su baskını, toprak kayması, kar veya yüksek rakımlı bölgelerde çığ nedeniyle düzenli olarak kapanmaktadır". UNOCHA'nın belirttiği üzere Baglan, Kunar, Lovgar, Meydan Vardak, Nuristan, Pençşir, Samangan ve Sar-i Pol gibi vilâyetlerde "çalışan hava pistleri yoktur ve hava trafiği kötü hava nedeniyle düzenli olarak kesintiye uğramaktadır".[469]

Avusturya Menşe Ülkesi Bilgi birimi tarafından Mart 2019'da üretilen havalimanı haritasına göre Kabil, Herat, Kandahar ve Mezar-ı Şerif'ten iç ve dış hatlara tarifeli yolcu hizmetleri bulunurken Ferah, Helmend, Nimruz ve Uruzgan vilâyetlerinde tarifeli yolcuları olan iç hat havalimanları işletilmektedir.[470]

Khwaja Rawash Havalimanı olarak bilinen Hamid Karzai Uluslararası Havalimanı (KBL)[471], Kabil şehir merkezine 16 kilometre uzaklıktadır.[472] Kasım 2019'da havalimanının yakınında arabalı canlı bomba patlaması sivillerin yaralanmasına

---

453 AA, Taliban, Afghan forces clash in Balkh province, 18 March 2020, url

454 Tolonews, Taliban Attacks Stop Traffic on Northern Highway: Sources, 6 July 2020, url

455 Al-Jazeera, What peace means for Afghanistan's Hazara people, 18 September 2019, url; NYT, A Country Where Driving Makes You a Target, 26 December 2019, url; Afghanistan Times, Danesh Calls for Security Along Daikundi-Uruzgan Road, 22 June 2020, url

456 NYT, A Country Where Driving Makes You a Target, 26 December 2019, url

457 RFE/RL, Dozens killed as Bus Hits Roadside Bomb In Western Afghanistan, 31 July 2019, url; Tolonews, Nine Civilians Killed in Kandahar Roadside Mine Blast, 3 June 2020, url; Afghanistan Times, 6 Civilians Killed by Paktika Roadside Bomb, 20 April 2020, url; Tolonews, Six Civilians Killed in Mine Blast in Jawzjan, 24 June 2020, url

458 GardaWorld, Afghanistan: Multiple IED attacks in Khost and Daikundi provinces April 21, 22 April 2020, url

459 Tolonews, 3 Police Killed in Herat Roadside Mine Blast, 5 July 2020, url

460 USDOS, Country Reports on Human Rights Practices for 2019 - Afghanistan, 11 March 2020, url

461 Salaam Times, Afghan forces move to secure highways against Taliban's 'customs tax' extortion, 14 December 2018, url

462 USDOS, Country Reports on Human Rights Practices for 2019 - Afghanistan, 11 March 2020, url

463 Tolonews, Drivers Outraged Over Extortion on Highways, 17 January 2020, url

464 Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban extort money on Mazar-Dara-i-Suf road, 9 December 2019, url

465 Tolonews, Taliban Attacks Stop Traffic on Northern Highway: Sources, 6 July 2020, url

466 Asia Foundation (The), Afghanistan in 2019: A Survey of the Afghan People, 2 December 2019, url, p. 63

467 UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, p. 69

468 EASO, Afghanistan – Security Situation, June 2019, url, p. 65

469 UNOCHA, Humanitarian Needs Overview – Afghanistan, December 2019, url, p. 11

470 Austria, BFA-Staatendokumentation, Afghanistan - Airports [Map], 25 March 2019, available upon request at url (accessed by EASO on 25 March 2019)

471 Sweden, Lifos, Lifosrapport: Inrikesflyg, I Afghanistan (version 3.1), 2 July 2019, url, p. 4

472 Hamid Karzai International Airport, Hamid Karzai International Airport, n.d., url, (accessed 10 July 2020)

neden olmuştur.[473] Ahmad Shah Baba Uluslararası Havalimanı olarak adlandırılan ve ülkenin ikinci ana havalimanı olarak hizmet veren Kandahar Havalimanı Kandahar şehrinin 16 kilometre güneydoğusunda yer almaktadır.[474] Herat Uluslararası Havalimanı (HEA), Herat şehrinin 18 kilometre güneyinde yer almaktadır.[475] Mezar-ı Şerif Uluslararası Havalimanı (MZR) veya Mevlana Celaleddin Muhammed Balkhi Uluslararası Havalimanı, Mezar-ı Şerif'e 8 kilometre uzaklıktadır.[476] Ocak 2019'da Türkiye üzerinden Mezar-ı Şerif ile Avrupa'yı birbirine bağlayan hava koridoru kargo uçuşları için açılmıştır.[477]

[473] Washington Post (The), 12 killed in Kabul suicide blast, including children, 13 November 2019, url

[474] Ahmad Shah Baba International Airport, n.d., url (accessed 10 July 2020)

[475] Afghanistan, Civil Aviation Authority, Aeronautical Information Publication, Aerodrom (AD) Part 3, Edition 89-2020, 21 May 2020, url, p. 100

[476] Afghanistan, Civil Aviation Authority, Aeronautical Information Publication, 21 May 2020, url, p. 241

[477] Pajhwok Afghan News, Mazar-i-Sharif-Turkey-Europe air corridor formally opens, 9 January 2019, url

2. Afganistan'daki güvenlik durumuna ilişkin bölgesel açıklamalar

2.1 Kabil Şehri

2.1.1 Şehir hakkında genel bilgiler

Kabil şehri, Afganistan'ın ve diğer 14 ilçeyle birlikte ilçesi olduğu Kabil vilâyetinin yönetim merkezidir.[478] Dağlarla çevrili olan şehrin rakımı 1.800 metredir.[479] Kabil şehri, 12 ilçe veya şehir bölgesinden 22 kentsel bölgeye genişlemiş olup[480] Kabil'in 22 Polis Bölgesi'ne (PD) karşılık gelmektedir.[481] Afganistan NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Kabil şehrinin nüfusu 4.434.550'dir.[482] Fakat kesin nüfus verileri tartışmalıdır ve 2020 tahminleri 3,5 milyondan muhtemelen 6,5 milyon kişiye kadar değişiklik göstermektedir.[483]

Şimdiye kadar görülmemiş bir nüfus artışı ve kentsel büyüme yaşayan Kabil, Afganistan'ın en kalabalık ve etkili şehridir.[484] Geri dönen kitleler, yerinden edilmiş kişiler ve ekonomik nedenlerle göç edenler bu hızlı büyümeyi teşvik etmiş[485] ancak şehrin altyapısı aynı hızda gelişmemiştir.[486] AAN analisti Fabrizio Foschini'ye göre Afgan başkentinin "hızlı ve kontrolsüz kentleşmesi, belirli bir sosyal düzenin korunmasına yardımcı olan ve bir dereceye kadar güvenliği garanti eden, ancak artık hızlıca yok olan arta kalan kentsel sosyal doku ile birlikte şehrin içinde yeni ekonomik ve güvenlik zorlukları yaratmıştır".[487] Çeşitli kaynaklarca açıklandığı üzere şu anda Afgan başkentini etkileyen temel sorunlar yetersiz barınma ve temizlik, ihtiyaçları karşılamayan temel hizmetler ve kaynaklar, işsizlik, arazi gasbı, yoksulluk, trafik ve sınırlı erişilebilirlik, aşırı hava kirliliği ve suçtur.[488]

Kabil şehri, üç eş merkezli halkadan oluşan bir çember olarak düzenlenmiştir: İlki, eski şehir Shahr-e Kohna, yeni şehir Shahr-e Naw ve birçok yabancı elçiliğin, uluslararası kuruluşların ve ofislerin bulunduğu Shash Darak ve Wazir Ekber Han'ı kapsamaktadır. İkinci halka; Taimani, Qala-e Fatullah, Kart-e Se, Kart-e Chahar, Kart-e Naw ve *microraion* (Sovyet tarzı yerleşim bölgeleri) gibi artan kentsel nüfusu barındırmak için 1950'ler-1980'lerde geliştirilen mahallelerden oluşmaktadır. Şehrin dıştaki büyüyen halkası, 2001'den sonra hızla genişlemiş olup esas olarak o zamandan beri

---

[478] UNOCHA, Afghanistan Kabul Province - District Atlas, April 2014, url

[479] REACH, Area Based Community Profile: Kabul, Afghanistan, December 2017, url, p. 3

[480] Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP, 10 April 2017, url, p. 10

[481] UNOCHA, Afghanistan: Kabul Informal Settlements, 4 January 2016, url; Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 4

[482] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 8

[483] Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 1; IGC, Urbanisation in Fragile Societies: Thinking about Kabul, 4 December 2019, url; City Mayors Statistics, The World's Largest Cities and Urban Areas in 2020, url

[484] Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 1; IGC, Urbanisation in Fragile Societies: Thinking about Kabul, 4 December 2019, url; Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url

[485] Metcalfe, V. et al., Sanctuary in the City? Urban Displacement and Vulnerability in Kabul, June 2012, url, p. 5; APPRO, Migration and Urban Development in Kabul: Classification or Accommodation?, October 2012, url, pp. 6-8; Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url

[486] Ruttig, T., Alltag in Kabul. Referat von Thomas Ruttig (AAN) am 12. April 2017, 20 June 2017, url; NRC and ACAPS, Displacement and Access in Afghanistan: Scenarios, June 2019, url, p. 11

[487] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url

[488] Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 1; Al Jazeera, Life in the City: Tackling Kabul's Urban Challenges, 11 July 2019, url; Migrationsverket - Finnish Immigration Service, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, pp. 1, 3, 7-8; DW, Kabul - Where Breathing Can Kill You, 6 December 2019, url; NYT, They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime?, 8 February 2020, url

başkente göç etmiş olan Afganları ve bazı yüksek profilli konut yapılarını barındırmaktadır.[489] Kabil şehri, uluslararası ve iç hat tarifeli yolcu uçuşlarının hizmet verdiği bir havalimanına ev sahipliği yapmaktadır.[490]

Kabil, neredeyse tüm Afgan etnik kökenlerden toplulukların bulunduğu etnik açıdan farklı bir şehirdir. Peştunlar, Tacikler, Hazaralar, Özbekler, Türkmenler, Beluçlar, Sihler ve Hindular orada yaşamakta olup hiçbir grup açıkça baskın değildir.[491] Foschini'ye göre Kabil'in merkezi "kozmopolit" ve geçmişte olduğundan daha karışıktır ve sakinlerin sürekli hareketinin sosyal ağlar üzerinde yıkıcı bir etkisi söz konusudur.[492] Kabil'in eteklerindeki ilçeler etnik olarak daha homojendir.[493] İnsanlar hâlihazırda ailelerinin bulunduğu bölgelere veya aynı etnik kökene sahip daha büyük bir grubun parçası olarak belirli bölgelere taşınmaya meyilli olduğundan farklı şehir mahalleleri farklı etnik gruplarla ilişkilendirilmiştir.[494] Nüfusun yoğun olduğu bu bölgelerde bir tür "köy toplumu" ortaya çıkmıştır. Burada yaşayanlar birbirini tanımaktadır ve kendi bölgeleri ile Kabil'in merkezine göre daha doğrudan bağlantıları vardır.[495]

Hükûmet binaları, uluslararası kuruluşlar, diplomatik kurumlar ve ulusal ve uluslararası güvenlik güçlerinin yoğunluğundan dolayı başkentin farklı bir güvenlik görünümü vardır.[496] Ocak 2018'de meydana gelen birkaç saldırının ardından Afgan başkenti için yeni bir güvenlik planının onaylandığı açıklanmış[497] ve Kabil Gelişmiş Güvenlik Bölgesi (ESZ) kurulmuştur.[498] O zamandan beri yeni ve iyileştirilmiş güvenlik önlemleri uygulanmış olup bu önlemlere şunlar dâhildir: ek geçici kontrol noktaları, erişim gözetimi, ek yol blokajları ve artan devriye, artan keşif ve istihbarat faaliyetleri.[499] Kabil'in yeni güvenlik önlemlerinin şehrin trafik sorunlarını şiddetlendirdiği[500] ve sakinler arasında protestolara neden olduğu[501] bildirilmiştir. Haziran 2020'de Cumhurbaşkanı Gani'nin Kabil şehri için yeni bir güvenlik planının uygulanmasını emrettiği bildirilmiştir.[502]

2.1.2 Kabil şehrindeki çatışma geçmişi ve aktörler

Afgan başkenti hükûmet kontrolü altında olsa da[503] Kabil, şehirde saldırılar düzenlemeye devam eden AGE'lerin hedefi olmayı sürdürmektedir.[504] AAN analisti Thomas Ruttig'e göre Kabil gibi şehir merkezlerindeki canlı bombalar ve karmaşık saldırılar, "savaş alanındaki güç dengesini doğrudan değiştirmese de propaganda etkisine sahiptir".[505]

---

[489] Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP, April 2017, url, p. 6; Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, pp. 5-27

[490] Hamid Karzai International Airport [website], n.d., url

[491] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Kabul Province Background Profile, n.d., url; Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP, 10 April 2017, url, p. 6; Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, pp. 5-27

[492] Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 3

[493] Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP, 10 April 2017, url, pp. 6, 58

[494] APPRO, Migration and Urban Development in Kabul: Classification or Accommodation?, October 2012, url, p. 8; IGC, Urbanisation in Fragile Societies: Thinking about Kabul, 4 December 2019, url

[495] Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP, April 2017, url, p. 7; Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 3

[496] Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP, 10 April 2017, url, p. 5; Osman, B., A Black Week in Kabul (2): Who Are the Most Likely Perpetrators?, AAN, 7 June 2017, url

[497] RFE/RL, New Security Plan In Kabul After Deadly Attacks, 7 February 2018, url

[498] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2018, 3 July 2018, url, pp. 1, 15, 43, 46-47

[499] EFE, Kabul Implements New Security Plan Following Repeated Assaults on City, 18 February 2018, url; Safer Edge, Safer Edge Insights: New Security Measures in Kabul, 20 February 2018, url; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2018, 20 December 2018, url, p. 36

[500] Frontier Post (The), Kabul's New Security Plan Irks Residents, 23 February 2018, url; Tolonews, WAK Residents Bear The Brunt Of Tightened Security, 5 March 2018, url

[501] South China Monitoring Post, Life Inside Kabul's Fortified Green Zone for Foreigners, 19 March 2019, url; NYT, After Bombing, Afghans Demand That Foreigners Leave Their Neighbourhood, 4 September 2019, url

[502] Tolonews, [Twitter], posted on: 30 June 2020, url

[503] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, pp. 2, 18

[504] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, p. 16; Ruttig, T., First Breakthrough Toward Peace? A Look at the Seven Day 'Reduction of Violence', AAN, 17 February 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 36-37, 84-85, 94

[505] Ruttig, T., Five Questions to Make Sense of the New Peak in Urban Attacks and a Violent Week in Kabul, AAN, 5 February 2018, url

USDOD, Kabil'de canlı bomba saldırıları düzenleyen militan grupların hedeflerini uluslararası medyanın dikkatini çekmek, yaygın bir güvensizlik algısı yaratmak ve Afgan hükûmetinin meşruiyetinin yanı sıra halkın Afgan güvenlik güçlerine olan güvenini baltalamak olarak tanımlamaktadır.[506]

Çeşitli kaynaklar, hareketi destekleyen bilgi/istihbarat ağları ile Kabil şehrinde Taliban'a sızma olayını bildirmiştir.[507] USDOD'a göre Taliban, başkentteki kara hareketleri azalmış olsa da 2019'da Kabil'deki saldırılara öncelik vermeye devam etmiştir.[508] 2019'un üçüncü çeyreğindeki Taliban stratejisi, Kabil şehrindeki birkaç yüksek profilli saldırıyı ABD askerlerinin çekilmesi için sürekli barış müzakereleriyle birleştiren bir "savaş ve konuş" karışımı olarak tanımlanmıştır.[509] Landinfo'nun Ekim 2019'da görüştüğü analistlere göre Taliban'ın kapasitesi azalmamış ve söylemleri değişmemiştir. Bu da isyan grubunun gücünü göstermek için Kabil'deki büyük canlı bomba saldırılarına geri dönebileceğini göstermektedir.[510]

UNAMA'nın aktardığı 2019 Birleşmiş Milletler Emniyet ve Güvenlik Departmanı (UNDSS) rakamlarına göre Kabil'de ISKP'nin güvenlikle ilgili olayları azalmıştır.[511] Devam eden ANDSF baskısı ve başkent bölgesindeki ISKP sığınaklarına yapılan çeşitli baskınların militan grubun faaliyetlerini ve Kabil'de yüksek profilli saldırılar gerçekleştirme becerisini aksattığı bildirilmiştir.[512] Ancak, aynı zamanda, ISKP'nin başkentte operasyonel kapasiteyi koruyarak aktif ve tehditkâr kaldığı bildirilmektedir.[513] Haziran 2020'de USDOD, militanların kentsel alanlarda bulunması ve tanımlanması daha zor olan daha küçük gruplara yönelebileceğini öne sürmüştür.[514] 2019'un sonunda ve 2020'nin ilk aylarında Kabil'de ISKP'nin altı ay boyunca herhangi bir saldırıyı üstlenmemesinin ardından Mart 2020'den bu yana gruba tekrar birkaç saldırı atfedilmiştir (aşağıya bakınız).[515] Araştırmacı Amira Jadoon'a göre ISKP'nin Kabil'e olan ilgisi çeşitli faktörlerle ilgili olabilir: Başkentin ülkenin en yoğun nüfuslu bölgesi olması hem devlet hedeflerini hem de sivil hedefleri vurmak için fırsatlar sağlamakta ve ISKP'nin doğudaki kalelerine yakın bir yerde bulunmaktadır.[516]

ISKP'nin Kabil'de aktif bir hücreye sahip olduğu bildirilmektedir.[517] Analist Borhan Osman'a göre ISKP'nin Kabil hücresi, başkentte ve çevresindeki Parvan, Pençşir ve Kapisa vilâyetlerinde farklı sosyoekonomik geçmişlere sahip (genellikle orta sınıf ailelerden) şehirli gençleri toplamakta olup "neredeyse tam anlamıyla bir Afgan olgusudur". Afganistan'ın militan aşırılık yanlısı gruplarına Peştunların alınmasına ilişkin olarak genellikle bildirilen modelin aksine Kabil'deki ISKP hücresinin üyelerinin ve destekçilerinin çoğunluğunun ağırlıklı olarak Tacik bölgelerinden geldiği bildirilmektedir.[518] Osman, Kabil hücresinin operasyonel yöntemleri hakkında güvenilir bilgi eksikliğine işaret etmektedir. Başkentte saldırı düzenleme ve gerçekleştirme talimatlarının sıklıkla doğrudan Nangarhar vilâyetindeki küçük ISKP liderlik çevrelerine

---

[506] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, p. 16

[507] Giustozzi, A., Afghanistan: Taliban's Intelligence and the Intimidation Campaign, Landinfo, 23 August 2017, url, p. 10; Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, pp. 21-22; Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 54

[508] USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 April - 30 June 2019, 20 August 2019, url, p. 14

[509] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, pp. 15, 25

[510] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 24

[511] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 110

[512] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, pp. 25-26; UNSC, Tenth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of UN Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 4 February 2020, url, pp. 6-7; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 9

[513] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, p. 6; UNSC, Tenth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of UN Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 4 February 2020, url, p. 7; Withington, S. & Ehsani, H., Islamic State Wilayat Khorasan: Phoney Caliphate or Bonafide Province, AISS, 5 March 2020, url, p. 83; VoA, Pushed to the Brink Again, Islamic State's Afghan Affiliate Claims Deadly Attacks, 12 May 2020, url

[514] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 28

[515] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 6

[516] Jadoon, M., Allied & Lethal: Islamic State Khorasan's Network and Organisational Capacity in Afghanistan and Pakistan, Combating Terrorism Center, 3 December 2018, url, p. 14

[517] UNSC, Eight Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of UN Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 1 February 2019, url, p. 7; USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 October - 31 December 2019, 19 February 2020, url, p. 13

[518] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, June 2020, url, pp. 3-4, 11-14

iletildiği bildirilmektedir. Üst düzey Afgan güvenlik yetkililerine göre başkentte ISKP tarafından üstlenilen tüm saldırılar, muhtemelen yozlaşmış hükûmet güvenlik görevlilerinin desteğine sahip olan Taliban'ın (Hakkani Ağı dâhil) saldırıları için de kullanılan tek bir ağın aynı tedarik ve lojistik zincirine bağlıydı. Osman'a göre 29 Şubat 2020'de ABD ile Doha Anlaşması'nı izleyen aylarda Taliban'ın kentsel alanlardaki saldırıları sınırlandırması, ISKP'nin Kabil hücresini daha fazla görünürlük kazanma fırsatını yakalamaya ve Taliban'a alternatif bir güç haline gelmeye teşvik etmiş gibi görünmektedir.[519]

ISKP'nin başkentte Kabil Üniversitesi dahil olmak üzere dini ve akademik kurumlarda sosyal yardım faaliyetleri yürüterek etkili bir üye toplama stratejisi uyguladığı (genellikle çevrim içi, sosyal medya aracılığıyla)[520] bildirilmektedir.[521] ISKP için üye toplayan üniversite profesörlerinin ve onların saflarına katılan birinci sınıf öğrencilerinin, militan grubun başkentteki hücresine elit bir karakter verdiği söylenmektedir. Kariyerlerinin ortasında olan profesyoneller, işletme sahipleri ve iyi eğitimli şehirliler çoğunlukla lojistik, finansal veya iletişim rolleri için gruba dâhil edilmekte ve genellikle ikili bir yaşam sürmektedir.[522] Analist Osman'a göre, ISKP'nin Selefi-Cihatçı ideolojisinin şehirli Afgan gençleri arasında artan cazibesi, militan grubun direncini açıklayabilir. İdeolojik "saflık" arayışı, İslam Hukukunu katı bir şekilde uygulama taahhüdü, Şii karşıtı mezhepçi bir gündeme destek, güçlü grup içi dayanışma ve eşitlikçi davranış, küresel bir cihat coşkusu ve "hilafet altında yaşama fantezisi" Kabil gençlerini ISKP'ye çeken faktörler olarak gösterilmektedir. Mevcut seçkinler ve Afgan siyasi sisteminin statükosundan giderek artan memnuniyetsizlik, şehirli gençliği radikal bir alternatif aramaya yönlendiren bir itici faktör olarak gösterilmektedir.[523]

Hakkani Ağı, Mart 2019'da "Kabil'de önemli bir terör ağını sürdürüyor" şeklinde tanımlanmıştır.[524] Son yıllarda, ağın şehrin yoğun nüfuslu bölgelerinde hükûmete ve uluslararası hedeflere yönelik çeşitli karmaşık saldırılardan sorumlu olduğuna inanılmaktadır.[525] Haziran 2020'de BM Güvenlik Konseyi, başkentte ISKP tarafından üstlenilen saldırılarda Hakkanilerin belirli bir dereceye kadar "katılımına, sunduğu olanaklara veya teknik yardımına" atıfta bulunarak Kabil'deki Hakkani Ağı ile ISKP arasında "taktiksel uyum" olduğunu bildirmiştir.[526]

Kabil şehrindeki saldırılar genellikle üstlenilmemekte veya kimliği belirsiz silahlı gruplar tarafından gerçekleştirilmektedir.[527] Analistler, çeşitli ISKP yanlısı grupların kendileri tarafından gerçekleştirilmemiş saldırıları üstlendiği ve Taliban'ın çoğu zaman çok sayıda sivil zayiata neden olan saldırılara katılımlarını inkar ettiğine ilişkin göstergelere atıfta bulunarak belirli saldırılara dâhil olma iddialarının veya reddinin güvenilirliğini değerlendirmedeki zorluğun altını çizmektedir.[528]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Kabil'in gelişmiş güvenlik bölgesinin sorumluluğu Kabil Güvenlik Güçleri'ne (KSF) devredilmiştir. ANP güçleri, (yüksek profilli) saldırıları ele alan özel Kriz Müdahale Birimi (CRU 222)[529] ile şehir içinde güvenlik sorumluluğunu sürdürmektedir. Başkent için bağımsız ANA bölümü (111)[530] şehrin çevresini korumaktadır. Başkent NDS teşkilatı, istihbarat paylaşımının yüksek profilli saldırıların önlenmesine odaklanmasını sağlamaktadır.[531]

---

[519] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, June 2020, url, pp. 9-10

[520] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, p. 26

[521] VoA, Afghan University Teacher, Students Among IS Operatives Arrested in Kabul, 8 July 2019, url

[522] Washington Post (The), Afghanistan Claims the Islamic State Was 'Obliterated'. But Fighters Who Got Away Could Stage a Resurgence, 9 February 2020, url; Withington, S. & Ehsani, H., Islamic State Wilayat Khorasan: Phoney Caliphate or Bonafide Province, AISS, 5 March 2020, url, p. 86; Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, June 2020, url, pp. 11-14

[523] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, June 2020, url, pp. 4, 15-20

[524] LWJ, UN: Al Qaeda Continues to View Afghanistan as a 'Safe Haven', 5 March 2019, url

[525] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 85

[526] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 18-19

[527] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/73/777–S/2019/193, 28 February 2019, url, pp. 6-7; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2020: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, pp. 10-11

[528] Osman, B., A Black Week in Kabul (2): Who Are the Most Likely Perpetrators?, AAN, 7 June 2017, url; Ruttig, T., Five Questions to Make Sense of the New Peak in Urban Attacks and a Violent Week in Kabul, AAN, 5 February 2018, url; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 23

[529] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2019, url, p. 99; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, pp. 90-91

[530] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, pp. 13, 58

[531] USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 October - 31 December 2019, 19 February 2020, url, p. 11

AAN analisti Foschini'ye göre Kabil'deki güvenlik endişeleri yalnızca AGE saldırılarıyla sınırlı olmayıp suçlarda önemli artışı da kapsamaktadır. Foschini, Kabil'deki suç artışını ağır silahlı ve siyasi olarak bağlantılı suç ağlarının artan etkisiyle birlikte artan işsizlikle ve değişen kalıpların Kabil'de gençlerin sosyal davranışları üzerindeki etkisiyle ilişkilendirmektedir.[532] Foschini, suç amaçlı saldırılar kisvesi altında gizlenen hedefli cinayetler ile şehirdeki yaygın suçlar arasında ayrım yapmaktadır[533]: eskiden nispeten güvenli olduğu düşünülen merkezi şehir bölgelerinde[534] yaşanan ev baskınları ve kişisel sebepli cinayetler[535] toplu taşıma araçlarında küçük çaplı hırsızlık olayları, silahlı soygunlar[536] ve şiddet kullanılan araba hırsızlıkları, şehrin birkaç bölgesinde uyuşturucu madde ticareti ve uyuşturucuyla ilgili suçlarda artış[537] ve organize suç çeteleri[538] tarafından adam kaçırmalar[539] ve haraç.[540] UNHCR'ye birçok Kabil vatandaşı kaçırılmaktan büyük endişe duymaktadır.[541] Yabancılar ve zengin Afganlar ana hedefler olarak gösterilmektedir.[542] Bazı kaynaklar, Kabil'in hızla genişleyen suç sahnesine karşı polis müdahalesinin yetersiz kaldığını bildirmektedir.[543] Foschini'ye göre şehrin birçok mahallesinde "polis ve suçlular arasında" genellikle cezasız sonuçlanan ve güçlü ve köklü (politik) çıkarları olan "bir *modus vivendi*" söz konusudur.[544] Temmuz 2020 ortalarında Afgan hükûmeti tarafından başkentte suç çetelerine ve silahlı soyguncular yönelik operasyonları yoğunlaştıran "Güvenlik Şartı - Suçla Mücadelede Halkı Harekete Geçirme" programı başlatılmıştır.[545]

2.1.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.1.3.1 Genel bTilgiler

UNAMA'ya göre 2019'da canlı bomba saldırılarından kaynaklanan tüm sivil zayiatın yarısından fazlası Kabil şehrinde bu türden 15 olayda yaşanmıştır.[546] Afgan hükûmet daireleri ve yetkilileri, Afgan güvenlik güçleri ve hem askerî hem de sivil yüksek profilli uluslararası kuruluşlar, Kabil şehrindeki AGE'lerin ana hedefleri olarak bildirilmiştir.[547] UNAMA ayrıca hâkim ve savcıların, sağlık çalışanlarının, yardım görevlilerinin ve insan hakları savunucularının hedeflenmesi konusundaki endişelerini dile getirmiştir.[548] Ek olarak medya çalışanları ve telekomünikasyon şirketlerinin karşılaştığı bir sindirme ve şiddet modeli bildirilmiştir.[549]

---

[532] Tolonews, Criminal Networks Have Political Support: Andarabi**,** 12 June 2020, url

[533] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url

[534] Tolonews, Crimes in Kabul's 'Most Secure Areas' Alarm Residents, 24 May 2020, url

[535] Tolonews, 4 Members of One Family Killed in Kabul, 19 January 2020, url

[536] Tolonews, University Professor Wounded as Armed Robbery Increases in Kabul, 8 January 2020, url; Khaama Press, KP Reporter Traumatized after Being Robbed at Gunpoint close to Kabul Police Station, 24 March 2020, url

[537] Tolonews, Interior Ministry Pledges Crackdown on Drug Dealers, 7 February 2020, url

[538] Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, pp. 1, 5-13, 15-16, 19-20, 22, 26; Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal Activities and the Police Response, AAN, 21 February 2020, url

[539] Pajhwok Afghan News, 6-Member Gang of Kidnappers Busted in Kabul: NDS, 26 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, Girl Rescued, 2 Suspected Abductors Held in Kabul**,** 14 June 2020, url

[540] Tolonews, Concerns Rise on 'Increasing' Threats to Business Community, 23 April 2019, url

[541] Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, p. 6

[542] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26

[543] NYT, They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime?, 8 February 2020, url; Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal Activities and the Police Response, AAN, 21 February 2020, url

[544] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal Activities & the Police Response, AAN, 21 February 2020, url

[545] Tolonews, Police Target Paghman Gang Accused of Robbing Kabul Residents, 17 July 2020, url

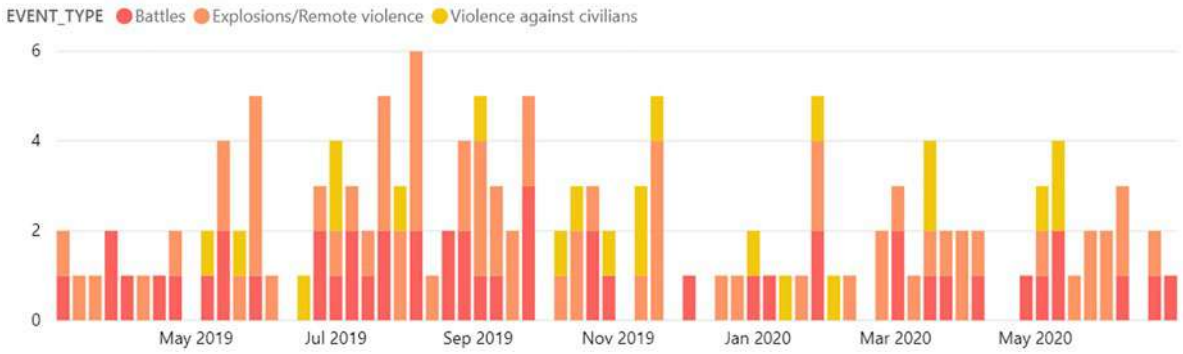
[546] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 39

[547] Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, p. 22; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, pp. 12, 24; USDOS, Country Reports on Terrorism 2019, 24 June 2020, url, p. 150

[548] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 7-8

[549] HRW, Afghanistan's Media Self-Censors to Survive - Press Freedom at Risk in Deadliest Country for Journalists, 10 April 2019, url; Tolonews, Afghanistan: Deadliest Nation for Journalists, 20 January 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 45; Tolonews, 14 Cases of Violence against Journalists Recorded This Year, 17 March 2020, url

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran'a kadar açık kaynaklardaki haberlerden hareketle Kabil şehrindeki 142 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır.[550] Bunların 49'u "çarpışma", 71'i "patlama/uzaktan şiddet", 22'si ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır.[551]

Şekil 3. Kabil Şehri - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[552]

2018'in ilk yarısındaki artışın ardından[553] Kabil'deki yüksek profilli canlı bombaların ve karmaşık saldırıların sayısı 2018'in ikinci yarısından itibaren 2019'a doğru azalmaya başladı.[554] BM Genel Sekreterine göre bu durum, başkentteki ANDSF güçlerinin başarılı engelleme çabalarına ve gelişmiş güvenlik önlemlerine bağlanabilir.[555] Afganistan'ın tamamında olduğu gibi 2019'un üçüncü çeyreğinde Kabil'de de şiddet yoğunlaşmış[556] ve temmuz, ağustos ve eylül aylarında şehirde çeşitli canlı bomba ve karmaşık saldırı olayları meydana geldi.[557] 2019'un son çeyreğinde[558] ve 2020'nin ilk aylarında[559] başkentte daha az saldırı yapıldı. 2020'nin ikinci çeyreğinden bu yana şiddetin yeniden arttığı bildirildi.[560] Tolonews, Haziran 2020'de 20 Mart - 31 Mayıs 2020 tarihleri arasında Kabil şehri bölgesinde 30 manyetik IED ve yol kenarı bomba patlaması olduğunu bildirdi.[561]

Raporlama döneminde Kabil şehrinde gerçekleştirilen canlı bomba ve karmaşık saldırı olayları şunları içeriyordu: ISKP tarafından üstlenilen bir canlı bomba saldırısı ve ardından Nisan 2019'da İletişim Bakanlığını hedef alan ve yediden fazla ölü ve yaralıya neden olan kuşatma[562]; Mayıs 2019'da STK Counterpart International'a karşı Taliban tarafından

[550] ACLED does not differentiate between Kabul City and Kabul district.

[551] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul City; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[552] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Kabul City, url

[553] Ruttig, T., Five Questions to Make Sense of the New Peak in Urban Attacks and a Violent Week in Kabul, AAN, 5 February 2018, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Special Report - Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices (IED's), October 2018, url, pp. 4-5

[554] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2018, url, p. 25; UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, 14 June 2019, url, pp. 5-6; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, p. 16

[555] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/73/902–S/2019/493, 14 June 2019, url, p. 5

[556] NYT, Violence in Afghanistan Worsens as U.S.-Taliban Talks Plod On, 7 August 2019, url

[557] USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 July - 30 September 2019, 20 November 2019, url, pp. 13-14; UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 6

[558] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 25; USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 October - 31 December 2019, 19 February 2020, url, pp. 11-12

[559] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 6

[560] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020 (updated 25 June 2020), url; UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, pp. 5-6; Reporterly, EU Calls for Immediate Ceasefire as Violence Rises in Afghanistan, 30 June 2020, url

[561] Tolonews, 30 Blasts in Kabul in Over 2 Months, 2 June 2020, url

[562] Guardian (The), At Least Seven Dead as Attackers Storm Afghan Ministry Building, 20 April 2019, url

üstlenilen ve 8 sivil ölmesine, 27 sivilin yaralanmasına neden olan canlı bomba saldırısı[563]; Temmuz 2019'da Savunma Bakanlığının lojistik ve mühendislik departmanına karşı Taliban tarafından üstlenilen ve çevredeki evler, iş yerleri ve okullar üzerinde büyük bir etkiye neden olarak 151 sivil ölü ve yaralıya neden olan karmaşık bir saldırı[564]; Temmuz 2019'da Kabil Üniversitesi kapıları yakınında gerçekleşen ve 40'tan fazla ölü ve yaralıya neden olan, hiçbir grup tarafından üstlenilmeyen bir saldırı[565]; ISKP tarafından yine Temmuz 2019'da üstlenilen ve Petrol ve Maden Bakanlığı çalışanlarını taşıyan bir otobüste gerçekleştirilerek en az 11 kişi ölümüne ve düzinelerce kişinin yaralanmasına neden olan canlı bomba saldırısı[566]; Eylül 2019'da şehrin doğusundaki Green Village yerleşkesini hedef alan, en az 16 kişinin ölümüne ve 100'den fazla kişinin yaralanmasına neden olan ve Taliban tarafından üstlenilen canlı bomba saldırısı[567]; Mayıs 2020'de Hazara nüfuslu Dasht-e Barchi mahallesindeki bir MSF hastanesinin doğum servisini hedef alarak 24 kişinin ölümüne ve 23 kişinin yaralanmasına neden olan, hiçbir grup tarafından üstlenilmeyen bir saldırı[568].

Analist Borhan Osman'a göre "isyancılar hedefli suikastlara yöneldikçe yüksek profilli saldırılar azaldı".[569] Kabil şehrinde hedefli cinayetlerde artış bildirildi.[570] Hükûmet yetkilileri Kabil'in diğer Afgan şehirleri (ör. güneydeki Kandahar) gibi olmasına ilişkin korkunun arttığına atıfta bulunurken büyük ölçekli saldırıların azalmasıyla birlikte hedefli cinayetlerde istikrarlı bir artışa şahit olundu.[571] Motosiklet kullanan suikastçılar tarafından vurulma, manyetik VBIED ve uzaktan IED; hedefli cinayetler için en sık kullanılan taktikler olarak tanımlanmaktadır.[572] Mayıs 2019'da siyasi danışman ve eski TV gazetecisi Mina Mangal, 8. Polis Bölgesinde kimliği belirsiz saldırganlar tarafından öldürüldü.[573] Temmuz ve Kasım 2019'da yapılan ayrı saldırılarda, farklı ilçelerde dört savcı ve bir yargıç öldürüldü ve yaralandı.[574] Ağustos 2019'da[575] ve Mayıs 2020'de[576] ISKP tarafından üstlenilen yol kenarı IED patlaması, özel televizyon kanalı Khurshid'den iki minibüsü hedef alarak 4 kişinin ölümüne ve 10 kişinin yaralanmasına neden oldu. Ekim-Kasım 2019'da Jaghatu bölgesi (Vardak vilâyeti) bölge şefi[577], bir lise müdürü[578], Maliye Bakanlığı'nın bir çalışanı,[579] Badgis vilâyeti polis şefi[580] ve bir istihbarat ajanı[581] Kabil şehrinin farklı bölgelerinde vurularak öldürüldü. Yine Kasım 2019'da 9. Polis Bölgesi'ndeki bir BM aracını hedef alan bombalı saldırı sonucu yabancı bir BM çalışanı öldürüldü ve çok sayıda sivil yaralandı.[582] Mart 2020'de Lovgar il meclisinin bir üyesi PD 8'de kimliği belirsiz kişiler tarafından öldürüldü.[583] Vardak vilâyetinin kadın belediye başkanı PD 5'de kimliği belirsiz kişilerce saldırıya uğradı.[584] NDS Toplumsal Cinsiyet Departmanı'nın

563 NYT, Taliban Attack Aid Group Office in Kabul, in Setback to U.S. Peace Talks, 8 May 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 27

564 RFE/RL, Six Killed, More Than 115 Hurt As Powerful Blast Rocks Kabul, 1 July 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 27

565 NYT, Suicide Bombing at University Kills 10 As Violence Surges in Afghanistan, 19 July 2019, url

566 Pajhwok Afghan News, 5 Women, Child among 11 Killed in Kabul Attack, 25 July 2019, url

567 Guardian (The), Blast Hits Kabul after Briefing on US-Taliban Deal to Withdraw 5,000 Troops, 3 September 2019, url

568 NYT, From Maternity Ward to Cemetery, a Morning of Murder in Afghanistan, 12 May 2020, url; UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: Attacks on Healthcare during the Covid-19 Pandemic, June 2020, url, pp. 12-13

569 Osman, B., Intensifying Violence Dulls Afghans' Hopes for Peace, International Crisis Group, 5 July 2019, url

570 Sarwary, B., [Twitter], posted on: 17 May 2020, url

571 NYT, American Aid Worker for U.N. Is Killed in Afghan Capital, 25 November 2019, url

572 NYT, American Aid Worker for U.N. Is Killed in Afghan Capital, 25 November 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 44

573 Al Jazeera, Afghan Parliament Advisor and Former Journalist Killed in Kabul, 11 May 2019, url

574 Pajhwok Afghan News, Maidan Wardak Judge Gunned Down in Kabul, 2 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, 1 Prosecutor Killed, Another Wounded in Kabul, 6 July 2019, url; RFE/RL, Two Federal Prosecutors Shot and Killed Near Kabul, 16 November 2019, url

575 Tolonews, Explosion Targets Media Workers in Kabul, Kills Two, 4 August 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 45

576 RFE/RL, Islamic State Claims Blast That Killed Afghan Journalist, Technician, 31 May 2020, url

577 Pajhwok Afghan News, Jaghato District Chief Gunned Down in Kabul, 13 October 2019, url

578 Pajhwok Afghan News, School Principal Gunned Down in Kabul, 14 October 2019, url

579 Pajhwok Afghan News, Ministry Official Gunned Down in Kabul, 17 October 2019, url

580 Pajhwok Afghan News, Badghis Police Chief Gunned Down in Kabul, 24 October 2019, url

581 Pajhwok Afghan News, Intelligence Agent Gunned Down in front of Kardan University, 14 November 2019, url

582 Al Jazeera, Blast Targets UN Vehicle in Afghanistan Killing One Foreigner, 24 November 2019, url

583 Tolonews, Logar Provincial Council Member Killed in Kabul, 8 March 2020, url

584 Tolonews, Afghan Female Mayor Attacked in Kabul, 22 March 2020, url

kadın başkanı, aracına konulan manyetik bir IED patlaması sonucunda hayatını kaybetti.[585] Haziran 2020'de Nuristan vilâyeti valisi, konvoyuna kimliği belirsiz silahlı kişilerin düzenlediği saldırıdan sağ kurtuldu.[586] Bir AIHRC çalışanı ve şoförü ise araçlarını hedef alan IED patlamasında hayatlarını kaybettiler[587].

2019 ve 2020 yıllarında Kabil şehrindeki birkaç saldırı Afgan güvenlik güçlerini hedef aldı. Örneğin: Mayıs 2019'da PD 7'de bir polis kontrol noktasında Taliban tarafından üstlenilen bir saldırı, birkaç ANP zayiatına neden oldu[588]; Mayıs 2019'da[589] ve Şubat 2020'de[590] PD 5'te Mareşal Fahim Askerî Üniversitesini hedef alan iki saldırının her biri bir düzineden fazla zayiata yol açtı; Ağustos 2019'da PD 6 polis karakolunu hedef alan ve Taliban tarafından üstlenilen araç bombası en az 14 kişinin ölümüne ve 100 veya daha fazla kişinin yaralanmasına neden oldu[591]; Eylül 2019'da Taliban tarafından üstlenilen bir VBIED saldırısı, Yeşil Bölge yakınlarındaki müstahkem bir bölgede bir ANDSF kontrol noktasını hedef alarak en az 10 sivilin ve 2 yabancı askerin ölümüne yol açtı ve 40'tan fazla kişiyi yaraladı[592]; yine Eylül 2019'da başkentin eteklerindeki Chaharasyab Afgan Özel Kuvvetler üssünü hedef alan ve Taliban tarafından üstlenilen canlı araç bombası ANA'da birkaç ölü ve yaralıyla sonuçlandı[593]; Haziran 2020'de Dehmazang Meydanı yakınlarında birkaç polis kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından vuruldu;[594] ve Temmuz 2020'de PD 11'de yol kenarına yerleştirilmiş bir bomba bir polis aracını hedef aldı.[595] Afgan yetkililerden alıntı yapan NYT, şehirdeki askerî hedeflere yönelik saldırıların genellikle önemli sayıda sivil zayiatla sonuçlandığına dikkat çekti.[596]

Önceki yılların aksine UNAMA 2019'da mezhep kaynaklı saldırılardan (esas olarak ISKP'ye atfedilen) sivil zayiatta %35'lik bir düşüş olduğunu belgelemiştir.[597] 2019'da UNAMA tarafından belgelenen en ölümcül olay, ağustos ayında PD 6'da Dubai Belediye Düğün Salonu'nda gerçekleştirilen ve ISKP tarafından üstlenilen canlı bomba saldırısıydı. Törene ağırlıklı olarak Şii Müslümanlar katılmıştı ve 234 sivil hayatını kaybetti.[598] Mart 2020'de ISKP, başkentte mezhep kaynaklı başka bir saldırı düzenledi: Etnik Hazara lideri Abdul Ali Mazari'nin öldürülmesinin anısına düzenlenen törende iki silahlı adam ateş açarak yüzden fazla sivilin ölümüne neden oldu.[599] 2018'in ikinci yarısından beri Batı Kabil'deki Hazara sakinlerinin, bölgelerindeki güvenliğin sorumluluğunu üstlenerek kendilerini silahlandırmaya çalıştıkları bildiriliyor.[600]

2019'da UNAMA, ibadethaneleri ve dini liderleri hedef alan saldırılardan kaynaklanan sivil zayiatta %48'lik bir düşüş belgelemiştir.[601] Kabil şehrinde bu tür birkaç saldırı bildirilmiştir. Mayıs 2019'da, Al-Taqwa camisinde Taliban'a atfedilen bir IED patlaması sonucunda tanınmış dini lider Mauwlawi Rayhan da dâhil olmak üzere 3 sivil öldürüldü ve 34 sivil yaralandı.[602] Yine Mayıs 2019'da hükûmet karşıtı güçleri savaşı durdurmaya çağıran tanınmış bir din adamı ve akademisyen olan Mauwlawi Kamawal, kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından vurularak öldürüldü.[603] NYT muhabirlerine göre dini liderlere yönelik bu tür saldırılar, "güçlerini savaş alanından uzakta kullanmak ve meşruiyetlerini sorgulayabilenleri susturmak" için dini etkiye sahip insanları hedef alan kalıcı bir Taliban stratejisini

---

585 Tolonews, Female Head of NDS Gender Dept Dies in Kabul, 31 March 2020, url

586 Tolonews, Nuristan Governor Survives Gunmen Attack in Kabul, 21 June 2020, url

587 NYT, Another Young Leader Taken. Afghans Ask: How Many More?, 29 June 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2020: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 11

588 Al Jazeera, Gunmen Target Policemen in Deadly Kabul Checkpoint Attack, 20 May 2019, url

589 Al Jazeera, Suicide Bomber Targets Afghan Military Training Centre in Kabul, 30 May 2019, url

590 Guardian (The), At Least 5 Dead in Suicide Attack on Kabul Military Academy, 11 February 2020, url

591 Pajhwok Afghan News, 14 Killed, 146 Wounded in Kabul Bombing, 7 August 2019, url

592 BBC News, Afghanistan Violence: Car Bomb Attack in Kabul Kills 10, 5 September 2019, url

593 Al Jazeera, Taliban Suicide Attack in Kabul Kills Afghan Troops, 12 September 2019, url

594 Tolonews, Gunmen Kill Policeman, Wound 2 More in Kabul, 22 June 2020, url

595 Tolonews, Blast Hits Police Vehicle in Kabul City, 8 July 2020, url,

596 NYT, Violence in Afghanistan Worsens as U.S.-Taliban Talks Plod On, 7 August 2019, url

597 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 47

598 NYT, 63 Killed as Explosion Turns Kabul Wedding Into Carnage, 17 August 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 20, 47-48

599 RFE/RL, Dozens Killed in Kabul Attack Claimed by Islamic State, 6 March 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, April 2020, url, p. 4

600 RFE/RL, Under Threat, Kabul's Hazara Make Call to Arms, 20 September 2018, url; Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, p. 24

601 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 46

602 NYT, Bombing at Afghan Mosque Kills Popular Religious Scholar, 24 May 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 47

603 Pajhwok Afghan News, Defence Counsel Association Member Shot Dead in Kabul, 26 May 2019, url

yansıtmaktadır.[604] Mart 2020'nin sonunda ISKP'li silahlı kişiler Shorbazar bölgesindeki bir Sih tapınağına ve konut sitesine baskın düzenleyerek 80 kişiyi rehin aldı[605] ve bir saat süren kuşatmada 26 kişi öldü,11 kişi ise yaralandı. Bu olayla ilgili olarak UNAMA, 2019 ile karşılaştırıldığında 2020'nin ilk çeyreğinde sivillerin kasıtlı olarak hedef alınmasından kaynaklanan sivil ölümlerinde bir artış bildirmiştir.[606] Mayıs 2020'de PD 6'da bir dinî lider, camisinde kimliği belirsiz kişiler tarafından vuruldu.[607] Haziran 2020'de şehrin Yeşil Bölgesi'ndeki Vezir Ekber Han camiinde ve Kart-e Char'daki Sher Shah Suri camisinde meydana gelen iki patlama, iki dinî liderin ve birkaç sivilin ölümüyle sonuçlandı.[608]

28 Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri için Kabil'de yapılan oylamaya genel olarak ilginin düşük olduğu bildirilmiştir[609]. Kayıtlı seçmenlerin yalnızca beşte birinden biraz fazlası başkentte oy kullanmıştır.[610] Kabil'de kaydedilen en ölümcül olay, Temmuz 2019'da başkan yardımcısı adayı Amrullah Saleh'in Yeşil Trend siyasi partisinin ofisini hedef alan ve 71 sivilin hayatını kaybetmesine neden olup hiçbir grup tarafından üstlenilmeyen karmaşık bir saldırıydı.[611] BM Genel Sekreteri, 2019 seçim sürecini önlemek veya aksatmak için yüksek tempoda küçük çaplı saldırılar yapıldığını ve seçim günü en yüksek sayıda güvenlik olayının Kunduz ve Kabil şehrinde görüldüğünü bildirmiştir.[612] Ancak UNAMA'ya göre 28 Eylül'de toplu zayiata sebep olan bir olay kaydedilmedi.[613] Taliban'ın Kabil'deki bazı mahallelerde "gece mektupları" göndererek öğrencileri ve öğretmenleri sahada anket personeli olarak çalışmamaları için uyardığı bildirildi.[614] Mart 2020'de ISKP tarafından üstlenilen roket saldırılarında hem Cumhurbaşkanı Eşref Gani'nin hem de rakibi Dr. Abdullah Abdullah'ın cumhurbaşkanı olarak görev yemini ettikleri sahalar vuruldu.[615]

2018 sonbaharından bu yana ANDSF güçleri Haziran 2020'de kurulan yeni Müşterek Kuvvetler Komutanlığı ile Kabil metropol bölgesinde[616] ve çevresinde aktif olan AGE gruplarını dağıtmak için ortak çaba sarf etmektedir.[617] Bu tür askerî operasyonlara örnek olarak şunlar verilebilir: Nisan 2019'da altı ISKP medya aktivistinin tutuklanması[618]; Haziran 2019'da adam kaçırma, mühimmat sevk etme ve militanların Nangarhar'a taşınmasına karıştıkları iddia edilen altı ISKP üyesinin tutuklanması[619]; Temmuz 2019'da Kabil Üniversitesi'nden bir öğretim görevlisi ve mezunlar dâhil dört ISKP görevlisinin tutuklanması[620]; Ağustos 2019'da 8, 11 ve 15 numaralı polis bölgelerindeki üç ISKP hücresine yapılan ve birkaç ISKP üyesinin tutuklandığı ve öldürüldüğü baskın[621]; Şubat 2020'de isyan grubuna mali destek sağlayan dokuz ISKP sempatizanının tutuklanması[622]; Mayıs 2020'de 8 ve 11 numaralı polis bölgelerindeki ISKP ve Hakkani sığınaklarına yapılan ve bir bölge lideri dâhil önde gelen üç ISKP figürünün tutuklanmasına ve birkaç militanın öldürülmesine neden

---

604 NYT, Bombing at Afghan Mosque Kills Popular Religious Scholar, 24 May 2019, url

605 Al Jazeera, Gunmen Storm Sikh Religious Complex in Kabul, Many Feared Trapped, 25 March 2020, url

606 UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, April 2020, url, p. 4

607 Pajhwok Afghan News, Prayer Leader Gunned Down in Kabul, Say Police, 10 May 2020, url

608 Tolonews, Afghans on Mosque Attack: 'Security Too Weak', 12 June 2020, url

609 Adili, A. Y. et al., Afghanistan's Election 2019 (10): What to Watch Out for on Election Day?, AAN, 26 September 2019, url

610 Adili, A. Y., Afghanistan's 2019 Election (24): Disputed Recount, Threats Not to Accept the Results and Some Interesting New Data, AAN, 21 November 2019, url

611 Guardian (The), Kabul Attack: 20 Killed, 50 Injured in Bombing and Gun Battle at Politician's Office, 29 July 2019, url; UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url, p. 3

612 UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 5

613 UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url, p. 1

614 Adili, A. Y. et al., Afghanistan's Election 2019 (9): Presidential Poll Primer, AAN, 25 September 2019, url

615 NYT, Ghani Takes the Oath of Afghan President. His Rival Does, Too, 9 March 2020, url

616 NYT, In Chaotic Afghan Capital, Crackdown on Crime is Turning Heads, 16 January 2019, url; UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 18-19; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 1

617 Khaama Press, Command Joint Forces Established to Root Out Terror Cells, Criminal Gangs in Kabul, 4 June 2020, url

618 Khaama Press, 6 ISIS Media Activists Arrested in Kabul City, 4 April 2019, url

619 Tolonews, Afghan Forces Arrest Six Daesh Members in Kabul, 9 June 2019, url

620 VoA, Afghan University Teacher, Students Among IS Operatives Arrested in Kabul, 8 July 2019, url

621 Tolonews, Afghan Forces Raid Militants Hideouts in Kabul, 7 August 2019, url

622 Khaama Press, NDS Forces Arrest 9 ISIS Sympathisers from a Landmark Mall in Kabul City, 12 February 2020, url

olan çeşitli baskınlar[623] ve Temmuz 2020'de şehirdeki bir hastaneye ve medya kuruluşuna saldırı planladığı iddia edilen ISKP üyesi iki kişinin tutuklanması.[624]

2.1.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA değerlendirmelerine göre 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Kabil ilçesinden çatışma kaynaklı yerinden edilme bildirilmezken[625] aynı dönemde Kabil ilçesine çatışmalar nedeniyle yerinden edilmiş 4.062 kişi gelmiştir. Yerinden edilerek Kabil ilçesine gelen kişilerin esas vilâyetlerinden bazıları şunlardır: Badahşan, Baglan, Bamyan, Belh, Daykundi, Faryab, Gazni, Jowzjan, Kapisa, Kunar, Kunduz, Lagman, Lovgar, Nangarhar, Samangan, Sar-i Pol, Tahar ve Vardak. 2019'un ilk yarısında göç eden en büyük grup, Kunar vilâyetinden (679) (çoğunlukla Chapadara ilçesinden) gelirken bütün raporlama dönemi boyunca göç eden en büyük grup ise Baglan vilâyetinden (651) (çoğunlukla Dahan-e Ghori bölgesinden) gelmiştir.[626] Mart 2019'un ortalarında UNOCHA, Jowzjan vilâyetinin Mardyan ilçesinden gelen kişi sayısında zirveye işaret ederek 140 yerinden edilmiş kişi olduğunu kaydetmiştir. Haziran 2019'un başında UNOCHA, bölge AGE'lerden geri alındıktan sonra Gazni vilâyetinin Khwaja Umari ilçesinden gelen en yüksek yerinden edilmiş kişi sayısını (133) kaydetmiştir.[627] 2020 yılında şimdiye kadar Kabil ilçesine gelen yerinden edilmiş kişiler Nangarhar, Kunduz, Lovgar ve Baglan, vilâyetlerinden gelmiştir. Ayrıca Ocak ve Şubat 2020'de merkezî yaylalar bölgesinden (Bamyan ve Daykundi vilâyetleri) gelen kişi sayısında zirve (336) yaşanmıştır.[628]

AAN analisti Foschini'ye göre "Kabil sakinlerinin yarısından fazlası Kabil'de doğmamıştır."[629] IOM, 2019'un ilk yarısından elde edilen verilere dayanarak Kabil ilçesini en çok geri dönen ve yerinden edilmiş kişilere ev sahipliği yapan ilk 25 ilçe arasında altıncı sıraya yerleştirmiştir.[630] Kabil'deki yerinden edilmiş kişilerin toplam sayısı bilinmemektedir, çünkü şehre doğru ve şehir içindeki hareketlilik akışkandır ve birçoğu daha barışçıl dönemlerde düzenli olarak kendi memleketlerine dönmektedir.[631] Şubat 2019'da Reuters haber ajansı, tahmini 100.000 yerinden edilmiş kişinin Kabil'deki kentsel yayılmaya katıldığını bildirmiştir.[632] Şehirde farklı yerinden edilmiş kişi kategorileri bulunmaktadır: (1) silahlı çatışma ve güvensizlikten kaçanlar, (2) menşe bölgelerine dönemeyen ve ikincil olarak yerinden edilmiş durumda yaşayan geri dönen kişiler, (3) doğal afetler, yerel çatışmalar veya kısıtlı iş temel hizmet ve yiyecek olanakları nedeniyle kırsal alanlardan yerlerinden edilmiş olanlar ve (4) çatışmalar göç modellerini ve geçim kaynaklarını bozduğu için veya artan yoksullaşma nedeniyle kentte yaşayan Kuçi ve Jogi gibi göçmen gruplar/göçebeler.[633]

Kabil'deki yerinden edilmiş kişiler genellikle Bagrami ve PD 8, 12, 13, 16 ve 21 gibi şehrin eteklerindeki bölgelere yerleşmekte[634] ve sık sık kentli yoksullar, geri dönenler ve ekonomik nedenlerle göç edenler gibi diğer savunmasız gruplarla birlikte yaşamaktadır. Kentsel alanda yeterli arazi ve uygun fiyatlı konut eksikliği, Kabil'deki çoğu yeni ve uzun süredir yerinden edilmiş kişileri, kentin etrafındaki 55'ten fazla gayriresmî ve yasa dışı yerleşim yerinden birinde çadırlarda, kerpiç ve branda barınaklarında ikamet etmeye zorlamaktadır. Bunlar genellikle büyüklükleri düzinelerce ila yüzlerce konut arasında değişen ve şehirdeki en yoksul ve en savunmasız hanelerin bazılarını içeren

---

[623] BBC News, IS Regional Leader Sheikh Khorasani 'Arrested in Afghanistan', 11 May 2020, url; Tolonews, 'Key' Daesh Leaders Arrested in Kabul: NDS, 11 May 2020, url

[624] Tolonews, NDS Prevents Attacks Targeting Media Outlet, Hospital in Kabul, 7 July 2020, url

[625] UNOCHA does not differentiate between Kabul City and Kabul district.

[626] UNOCHA, Afghanistan Conflict Induced Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Induced Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[627] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Kabul - Meeting Summary, 25 June 2019, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Induced Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url

[628] UNOCHA, Afghanistan Conflict Induced Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[629] Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url

[630] IOM, Baseline Mobility Assessment: Summary Results Round 8 March-June 2019, 30 September 2019, url, pp. 2, 6

[631] Metcalfe, V. et al., Sanctuary in the City? Urban Displacement and Vulnerability in Kabul, June 2012, url, p. 8; Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 3; Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url

[632] Reuters, Life in Kabul's Squatter Camps Highlights Challenge for Any Afghan Peace, 15 February 2019, url

[633] Metcalfe, V. et al., Sanctuary in the City? Urban Displacement and Vulnerability in Kabul, June 2012, url, p. 7

[634] Protection Cluster Afghanistan, Central Region Update, May 2017, 17 June 2017, url, p. 1; EU Humanitarian Aid and Civil Protection & ERM, IDP's Needs Assessment in Kabul Province, 25 February 2019, url, p. 3

"(Kabil) Gayriresmî Yerleşkeler, ISET'ler veya KIS olarak adlandırılmaktadır.[635] Ağustos 2019'da haber ajansı Al Jazeera, Kabil'de yerinden edilmiş kişi yerleşkelerinde yaşayanlar arasında giderek kötüleşen durumdan ötürü artan hayal kırıklığını bildirmiştir.[636] Yerinden edilerek Kabil'e gelen ve burada ikamet eden kişilerin, kentin hazmetme kapasitesini güçlü bir şekilde etkileyerek toplum, temel hizmetler ve sosyal altyapı üzerinde baskı yarattığı bildirilmektedir.[637] Afganistan'ın başkenti birkaç yıldır ciddi bir su kıtlığı ile karşı karşıyadır ve bu durum yerinden edilmiş kişiler gibi hâlihazırda savunmasız olan grupları ciddi şekilde etkilemektedir.[638] UNOCHA'ya göre bu, gelecekte yaşanacak toplumsal gerginliğin olası bir kaynağı olabilir.[639]

KIS sitelerindeki yerinden edilmiş aileler, sınırlı iş fırsatları, sosyal koruma ağlarının çok az olması veya hiç olmaması, yetersiz barınma/konaklama koşulları, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi ve sürekli tahliye korkusu nedeniyle güvencesiz yaşam koşulları ve günlük yaşamlarında artan koruma riskleriyle karşı karşıyadır. Genellikle ikincil yerinden edilmeye ve çocuk işçiliği, uyuşturucu kullanımı/bağımlılığı, erken yaşta evlilik ve yiyecek miktarını ve kalitesini düşürme gibi olumsuz başa çıkma stratejilerine maruz kalmaktadırlar.[640] Mayıs 2019'da Kabil'deki bazı gayriresmî yerleşim yerlerinin sakinleri, yaşam alanlarının yavaş yavaş daha gelişmiş ve organize hale gelmesiyle birlikte değişim belirtileri görüldüğünü bildirmiştir. Afgan Kara İdaresi Arazi, BM Habitat ile iş birliği içinde Kabil'deki ISET'lerin tescil projesini başlatarak[641] resmîleştirilen şehir alanlarının büyüyen veri tabanına ekleme yapmaktadır.[642]

Kabil şehri, çatışma nedeniyle ülke içinde yerinden edilmenin yanı sıra komşu ülkelerden (Pakistan ve İran) veya Türkiye'den (Avrupa'dan sınır dışı edildikten sonra)[643] dönen çok sayıda Afgan mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Bu durum, şehrin hizmetlerini ve yeniden bütünleşme kapasitesini daha da zorlamaktadır.[644] Geri dönenlerin çoğu, menşe bölgelerine göre nispeten daha yüksek güvenlik ve daha fazla iş fırsatı, daha iyi destek hizmetleri ve sosyal kabul beklentileri nedeniyle başkentte kalmaktadır.[645] Çok az gerilim bildirilse de hem geri dönen hem de ev sahibi topluluklar arasında korkuya neden olan şekilde yerel kaynaklar, işler, hizmetler ve tesisler üzerindeki baskının

---

[635] Metcalfe, V. et al., Sanctuary in the City? Urban Displacement and Vulnerability in Kabul, June 2012, url, pp. 7-8; Bjelica, J., Afghanistan's Returning Refugees: Why Are So Many Still Landless?, AAN, 29 March 2016, url; NRC et al., Escaping War: Where to Next? A Research Study on the Challenges of IDP Protection in Afghanistan, January 2018, url, pp. 25, 53; Guardian (The), Pressure Builds in 'Powderkeg' Kabul as Refugees Return Home, 15 March 2018, url; NRC and IDMC, Stuck in the Mud: Urban Displacement and Tenure Security in Kabul's Informal Settlements, 2019, url, p. 3

[636] Al Jazeera, 'Poor People's Eid': How Kabul IDPs Welcomed Muslim Celebration, 12 August 2019, url

[637] UNHCR, UNHCR's Support Towards the Implementation of the Solutions Strategy for Afghan Refugees: Enhancing Resilience and Co-Existence Through Greater Responsibility Sharing 2018-2019, October 2018, url, pp. 5, 21-22; UNOCHA, Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2019, November 2018, url, p. 15; IDMC, A Different Kind of Pressure. The Cumulative Effects of Displacement and Return in Afghanistan, January 2020, url, p. 5

[638] Kazemi, S. R., Blue Gold: The Quest for Household Water in Kabul City, AAN, 30 August 2018, url; New Humanitarian (The), As Afghanistan's Capital Grows, Its Residents Scramble for Clean Water, 19 February 2019, url; Al Jazeera, War, Drought, Diplomatic Rifts Deepen Afghanistan's Water Crisis, 5 May 2019, url

[639] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2020, 17 December 2019, url, p. 43

[640] Reuters, Life in Kabul's Squatter Camps Highlights Challenge for Any Afghan Peace, 15 February 2019, url; NRC and IDMC, Global Report on Internal Displacement - Grid 2019, May 2019, url, pp. 35, 94; NRC and IDMC, Stuck in the Mud: Urban Displacement and Tenure Security in Kabul's Informal Settlements, 2019, url, pp. 2-4, 10-12, 14-16; Al Jazeera, Life in the City: Tackling Kabul's Urban Challenges, 11 July 2019, url; Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, p. 8

[641] According to an expert of Afghanistan, interviewed by the Finish Immigration Service while on Fact Finding Mission in Kabul in April 2019. Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, p. 14

[642] Guardian (The), 'There is Less Fear': Restauration of Kabul Repairs the Ravages of War, 13 May 2019, url

[643] IOM interviewed by the Finish Immigration Service while on Fact Finding Mission in Kabul in April 2019. Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, p. 11; UNOCHA, Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2020, 17 December 2019, url, p. 82

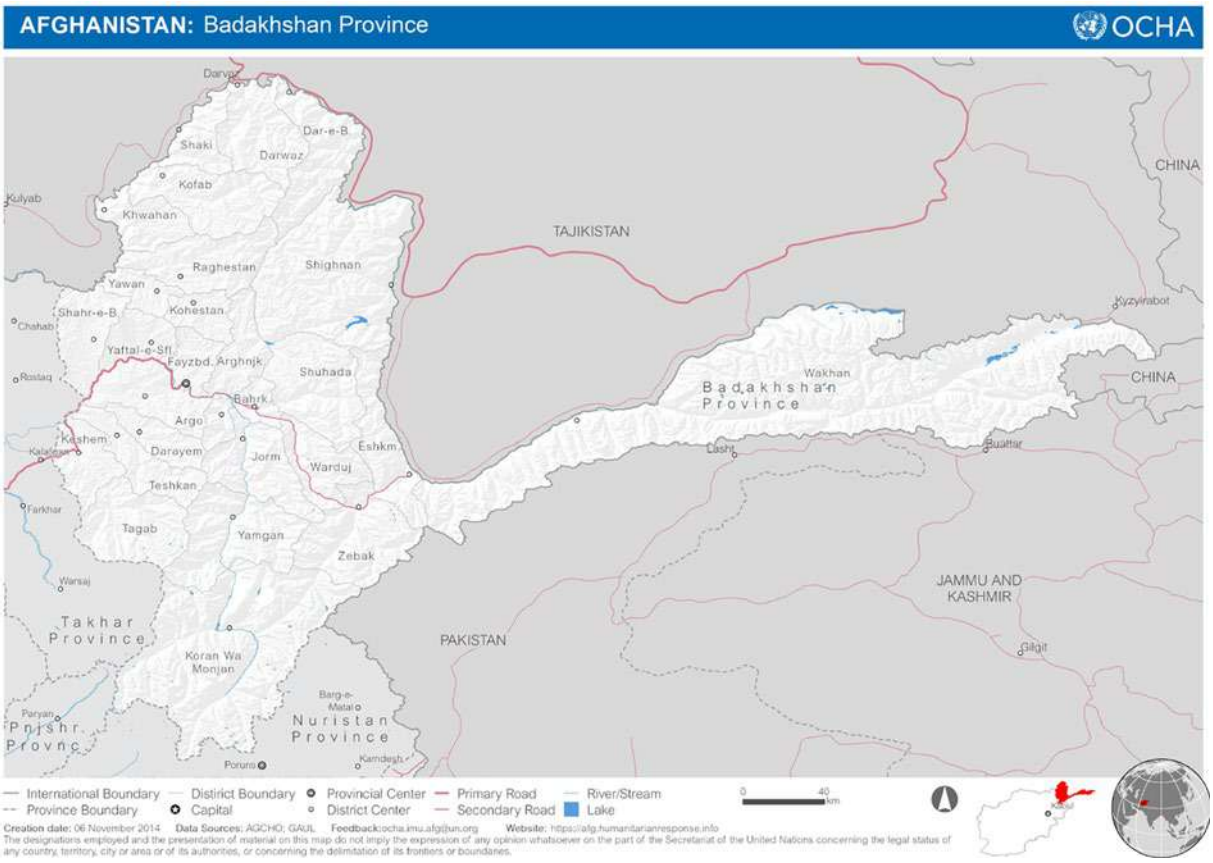
[644] IOM and UNHCR, Returns to Afghanistan 2018 - Joint IOM-UNHCR Summary Report, 25 June 2019, url, p. 6; Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The Roots of Today's Underworld, AAN, 11 February 2020, url, p. 7; NYT, Fresh from Iran's Coronavirus Zone, Now Moving across Afghanistan, 26 March 2020, url

[645] MMC, Distant Dreams. Understanding the Aspirations of Afghan Returnees, January 2019, url, p. 31; Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan Returnees - 2018, 14 May 2019, url, p. 106; WBG and UNHCR, Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees, June 2019, url, pp. 6, 16, 22

arttığı çeşitli kaynaklar tarafından ifade edilmektedir.[646] Kabil şehrindeki geri dönenlerin çoğu, barınma ve diğer ayni destekler için akrabalarına güvenmektedir.[647] Sosyal ağların önemi, geri dönenler için hayati önem taşımaktadır. Geri dönen kişiler, esasen Kabil'den olmadıklarında ve başkentte bir güvenlik ağı veya geniş aileleri olmadığında kendilerini geçindirmek, iş bulmak veya kalacak yer kiralamak konusunda zorluklarla karşılaşmaktadır. Ülkelerine geri dönüp Kabil'e gelen Hazaralar, iyi organize edilmiş ve uyumlu toplulukları içindeki çok yönlü sosyal ağlar sayesinde genellikle daha iyi destek görebilmektedir.[648] Bazı kaynaklar Kabil'deki geri dönenlerin veya gayriresmî yerleşim yerlerinde yaşayanların AGE'lere alınma riskine[649] ve geri dönenlerin ve Avrupa'dan sınır dışı edilenlerin radikalleşmesinin olası olduğuna dikkat çekmektedir.[650]

2.2 Badahşan

2.2.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 2: Afganistan – Badahşan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[651]

[646] Oxfam, Returning to Fragility. Exploring the Link Between Conflict and Returnees in Afghanistan, January 2018, url, pp. 23-24; Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan Returnees - 2018, 14 May 2019, url, p. 97; WBG and UNHCR, Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees, June 2019, url, p. 6

[647] MMC, Distant Dreams. Understanding the Aspirations of Afghan Returnees, January 2019, url, pp. 33, 39-40

[648] Sources cited by the Finnish Immigration Service. Finland, FIS/Migrationsverket, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, url, pp. 25-26

[649] Guardian (The), 'There is Less Fear': Restauration of Kabul Repairs the Ravages of War, 13 May 2019, url; NRC and ACAPS, Displacement and Access in Afghanistan: Scenarios, June 2019, url, p. 11; Al Jazeera, 'Poor People's Eid': How Kabul IDPs Welcomed Muslim Celebration, 12 August 2019, url

[650] DW, Deported Afghans at Risk of Radicalization: Study, 26 November 2019, url

[651] UNOCHA, Afghanistan – Badakhshan Province- District Atlas, April 2014, url

Badahşan vilâyeti Afganistan'ın kuzeydoğu kesiminde yer alır ve batıda Tahar, güneybatıda Pençşir ve güney ve güneydoğuda Nuristan ve Tacikistan, Çin ve Pakistan ile uluslararası sınırları vardır.[652] Badahşan vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Arghanjkhwah, Argo, Baharak, Darayem, Darwaz (Marmay), Darvaz-e-Balla (Nesay), Eshkshmesh, Feyzabad, Jorm, Keshem, Khash, Khwahan, Kofab, Kohestan, Kuran wa Munjan, Raghestan, Shar-e-Buzorg, Shignan, Shaki, Shuhada, Tagab, Teshkan, Wakhan, Warduj, Yaftal-e-Sufla, Yamgan (Girwan), Yawan ve Zebak.[653] Vilâyetin büyük bölümü dağlıktır. Vilâyetin yönetim merkezi Feyzabad'dır.[654]

NSIA'nın (eski adıyla Merkezi İstatistik Örgütü) 2020-2021 tahminlerine göre ilin nüfusu 1.054.087 olup bu kişilerin 77.154'ü vilâyetin yönetim merkezi Feyzabad'da yaşamaktadır.[655] Vilâyetteki ana etnik gruplar Tacikler ve Özbeklerdir.[656]

Temmuz 2020 itibarıyla Feyzabad ile Kabil arasında tarifeli yolcu hizmetleri sağlanmıştır.[657]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Badahşan, Afganistan'ın kuzeyinde haşhaş ekimi yapılan bir bölgedir.[658] Aynı zamanda uyuşturucu madde ticareti için bir geçiş bölgesidir.[659] Vilâyet, maden kaynakları bakımından zengindir.[660] Uyuşturucu madde ticareti, lapis lazuli ve altın madenlerinin varlığıyla birleştiğinde, güvenlik durumunu besleyip finanse ederek daha karmaşık hale getirmektedir.[661] Örneğin Taliban'ın Yamgan'ı kontrol etme mücadelesi, bölgenin büyük bir lapis lazuli madeninin bulunduğu Koran wa Munjan bölgesine yakınlığıyla bağlantılıydı.[662] Taliban Temmuz 2019'da bu bölgeyi ele geçirmeyi başarmıştır.[663]

2.2.2 Badahşan'da çatışma geçmişi ve aktörler

1996-2001 yılları arasında Badahşan, Afganistan'da Taliban'ın kontrolü dışında kalan birkaç bölgeden biriydi. 2017'de yayınlanan bir AAN raporunda 2015'ten beri Taliban'ın kısmen (1990'ların Taliban stratejisinin aksine) Peştun olmayan yöre sakinlerine, özellikle de Taciklere karşı daha olumlu bir üye toplama politikasından dolayı Badahşan'da giderek daha başarılı hale geldiği vurgulanmıştır. Taliban'ın Badahşan'daki başarılarının bir başka nedeni de, yerel otoriteler arasındaki mücadelelerin uzun süredir egemen olduğu siyasi dinamiklerdi.[664]

Bölgenin uzaklığı nedeniyle Taliban, kuzeydoğuda kaçakçılık ağları ve finansal operasyonlar için üsler oluşturmuştur.[665] 2 Temmuz 2020 itibarıyla Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmede Arghanjkhwah ve Yamgan bölgeleri "Taliban kontrolü altında", Feyzabad, Kofab, Shar-e-Buzorg, Wakhan, Yaftal-e-Sufla ve Yawan bölgeleri "hükûmet kontrolü altında", Badahşan vilâyetindeki diğer bölgeler ise "tartışmalı" olarak nitelendirilmiştir.[666]

---

652 UNOCHA, Reference Map Badakhshan Province, 19 February 2014, url

653 Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Badakhshan, 2020, url; NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, pp. 26-27

654 Pajhwok Afghan News, Background profile of Badakhshan province, n.d., url

655 NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 26

656 US, Naval Postgraduate School, Provincial Profile – Badakhshan, n.d., url; Ali O., Ruttig Th., Elections 2014 (22): How disenchantment with General Dostum split the Uzbek vote bank, AAN, 22 May 2014, url

657 KamAir, Route Map, n.d., url

658 UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

659 AREU, Evolving Terrain: Opium Poppy Cultivation in Balkh and Badakhshan Provinces in 2013, February 2014, url, p. 24; UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 15

660 Samuel Hall, Review of Country Strategy Badakhshan and Takhar, October 2010, url, p. 6

661 NYT, Captives or Defectors? Taliban Fighters Tell Conflicting Tales, 7 November 2019, url; NYT, A Desperate Battle, and a Victory for Now, at a Remote Afghan Outpost, 26 September 2019, url

662 RFE/RL, Taliban Takes District Headquarters, Says It Will Not Negotiate With Afghan Government Team, 28 March 2020, url

663 Ruttig, T. and Van Bijlert, M., et. al., Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, AAN, 26 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban capture lapis mine, 30 guards in Badakhshan, 16 July 2019, url

664 Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (1): A case study from Badakhshan, AAN, 3 January 2017, url

665 Washington Post (The), In Afghanistan's northeast, fears of a Taliban return, 19 October 2019, url

666 LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

Yerel Taliban savaşçılarının yanı sıra Tacik, Özbek, Uygur[667] ve daha az ölçüde Rus ve Türkmen uyrukluların 2017'de vilâyetin çeşitli ilçelerinde savaştığı[668] ve 2019 ve 2020'de varlıklarını sürdürdüğü bildirilmiştir.[669] STK The Liaison Office ve Bonn Uluslararası Dönüşüm Merkezi'nin Haziran 2017'de yayımlanan bir çalışma makalesine göre yabancı savaşçılar ve aileleri, Pakistan Ordusunun 2014 yılında Pakistan'ın Kuzey Veziristan kentinde düzenlediği operasyon sonucunda Badahşan'a yerleşmiştir.[670] Bu kişilerin büyük olasılıkla Özbekistan İslam Hareketi ve El Kaide gibi daha küçük hükûmet karşıtı silahlı gruplara ait oldukları bildirilmiştir. Dahası, yukarıda belirtilen Uygurlar gibi yabancı savaşçılar, yerel Taliban yapılarının içine yerleştirilmiş olup Afgan AGE'lerinin yanında savaşmaktadır.[671] Aynı kaynak, Badahşan Taliban'ın nispeten heterojen bir hareket olduğunu ve "[…] Taliban adına yerel ayaklanmanın melezleşmesini" kolaylaştırdığını belirtmiştir.[672] Ancak, Afghanistan Analysts Network, "[…] yabancı savaşçıları güvenilir şekilde tespit etmek ve izlemek neredeyse imkansızdır […]" demektedir. Dahası, "bu savaşçıların gerçek kökenlerini belirlemek de aynı derecede zordur."[673] Haziran 2019 raporu için BM Güvenlik Konseyi'ne sunulan bilgilere göre Afganistan'da Orta Asya grupları, Tahar ve Badahşan vilâyetlerinde yaklaşık 50 İslami Cihad Grubu savaşçısı ile Taliban'ın doğrudan operasyonel ve mali kontrolü altındaydı.[674] Aynı rapora göre El Kaide, Badahşan'daki, özellikle Shighnan bölgesindeki varlığını güçlendirmeye çalışıyordu. Badahşan, Afganistan'da faaliyet gösterdiği bildirilen 240 El Kaide savaşçısının çoğunun bulunduğu üç vilâyetten biri olarak nitelendirilmektedir.[675] Haziran 2019 BM raporu ayrıca Badahşan'da faaliyet gösteren Doğu Türkistan İslami Hareketi (ETIM) için 400 yabancı savaşçının[676] esas olarak Warduj ve Raghestan bölgelerinde finansman Raghestan'da sağlanmak üzere faaliyet gösterdiğini belirtmektedir.[677] Savunma Bakanlığı, Aralık 2019'da Afgan gazetesi Etilaatroz'da ETIM'nin Afganistan'daki varlığını, bir bölge veya üye sayısı belirtmeden doğrulamıştır. Etilaatroz makalesine göre hareket kuzeydoğuda ve özellikle Badahşan'da aktif görünmektedir. Hem vilâyet valisi hem de Taliban, ETIM'nin Badahşan veya Afganistan'daki bağımsız varlığını reddetmiştir. Vali, Uygurların Taliban çatısı altında faaliyet gösterdiğini iddia ederken Taliban ise Afganistan'daki ETIM faaliyetlerine ilişkin haberleri güvensizliğe neden olmayı amaçlayan propaganda olarak nitelendirerek reddetmiştir.[678]

Afganistan'daki ISKP'nin 2017'de yapılan analizi, Badahşan'daki ISKP varlığının yakınlardaki Kunduz ve Tahar illerinden daha az yoğun olduğunu göstermektedir.[679] Afgan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nden (AISS) bir araştırmacı, Ağustos 2019'da Tahar ve Badahşan illerinde ortaya çıkan küçük ISKP gruplarından bahsetmiştir.[680] 1 Eylül 2019'da Feyzabad'da bir milis lideri ve eski belediye başkanının öldürülmesini ve Mayıs 2020'de Jorm ilçesindeki hükûmet yanlısı güçlere düzenlenen saldırıyı üstlenen ISKP Twitter mesajlarının ekran görüntüleri Twitter'da paylaşılmıştır.[681]

---

667 RFE/RL/Gandhara, Taliban Increasing Presence In Remote Afghan Region Bordering China, 12 February 2018, url; Mielke, K. and Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, p. 27

668 Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, p. 27

669 NYT, A Desperate Battle, and a Victory for Now, at a Remote Afghan Outpost, 26 September 2019, url; Khaama Press, 2 Chechen militants killed, wounded in Badakhshan artillery strikes, 25 March 2020, url; Tolonews, Badakhshan Governor Claims Taliban Has Ties with Foreign Fighters, 10 April 2020, url

670 Mielke, K.,Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, p. 27

671 Callahan, T. and Marty, F.J., Tilting at Windmills: Dubious US claims of targeting Chinese Uyghur militants in Badakhshan, AAN, 19 March 2018, url; Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, p. 27

672 Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, p. 27

673 Callahan, T. and Marty, F.J., Tilting at Windmills: Dubious US claims of targeting Chinese Uyghur militants in Badakhshan, AAN, 19 March 2018, url

674 UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18

675 UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 9

676 UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 19

677 UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 21

678 Etilaatroz, جنگجویان ایغور در افغانستان؛ فعالیت زیر چتر طالبان، تهدید علیه چین [informal translation 'Uyghur fighters in Afghanistan: activity under the umbrella of Taliban, threat to China'], 14 December 2019, url

679 Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, p. 26

680 National (The), ISIS recruitment is growing in Afghanistan as US and Taliban work for peace, 8 August 2019, url

681 Dr Drexludddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on 3 September 2019, url; FJ (@NatsecJeff), [Twitter], posted on 16 May 2020, url; Intelligensia (@OSINT_313), [Twitter], posted on 16 May 2020, url; Valle, R., [Twitter], posted on 16 May 2020, url

Hükumet güvenlik güçlerinin varlığı bakımından Badahşan vilâyeti, daha önce ANA 209. Kolordu yönetimindeki ANA 20. Tümen Nisan 2019'da yeni 217. Kolordu olmak üzere atandıktan sonra 217. ANA kolordusunun sorumluluğuna geçmiştir.[682] 217. Kolordu'nun karargâhı Kunduz'dadır.[683] 30 Nisan 2020 itibarıyla Badahşan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[684]

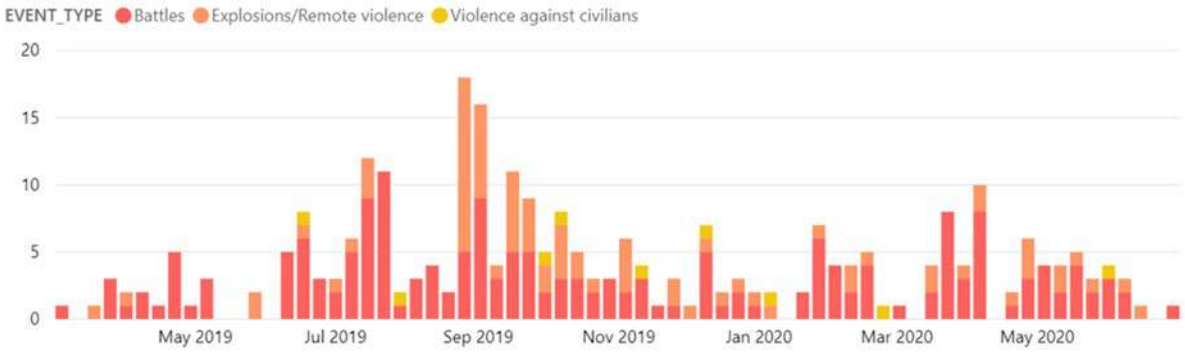
Kasım 2019 tarihli bir New York Times makalesi; Taliban, diğer hükûmet karşıtı silahlı gruplar ve uzak Badahşan vilâyetinde Afgan güvenlik güçleri arasında taraf değiştirme sıklığına işaret etmektedir. Bu durum, eski yerel rekabetlerin yeni ortaklıklarla iç içe geçmesine neden olmaktadır.[685]

2.2.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.2.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Badahşan'da 106 sivil zayiat (48 ölüm ve 58 yaralı) belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %68'lik bir artışa karşılık gelmektedir. Zayiatın başlıca nedenleri hava saldırıları, ardından kara çatışmaları ve hedefli/kasıtlı cinayetlerdi.[686] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Badahşan'da 26 ila 75 sivil zayiat kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinde ilkine kıyasla sivil zayiatın arttığını bildirmiştir.[687]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Badahşan vilâyetinde 276 şiddet olayına ilişkin veri topladı. Bunlardan 186'sı çarpışma, 81'i patlama/uzaktan şiddet ve 9'u sivillere yönelik şiddet olarak kodlandı.[688] Warduj, 54 şiddet olayıyla en çok olayın bildirildiği ilçe olarak öne çıkarken bunu 40 şiddet olayıyla Jorm ilçesi izledi. ACLED tarafından Eshkshmesh, Kofab, Shignan, Shaki ve Wakhan ilçelerinde şiddet olayları kaydedilmedi.[689]

Şekil 4. Badahşan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[690]

---

[682] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2019, url, p. 78

[683] USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, p. 5

[684] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12; 50; USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, pp. 27-28

[685] NYT, Captives or Defectors? Taliban Fighters Tell Conflicting Tales, 7 November 2019, url

[686] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94. No UNAMA data on civilian casualties in Badakhshan province were available for the first half of 2020.

[687] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 72

[688] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[689] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision Code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[690] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan – Badakhshan, url

ACLED, Badahşan vilâyetindeki şiddet olaylarının %68'ini "çatışma", (çoğunlukla "silahlı çatışma") olarak kodlamıştır. Bunlar Warduj, Jorm ve Kohestan ilçeleri dışında Badahşan'ın tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil etmektedir.[691] Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın polis, ordu veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde Arbaki ("Arbaki" terimi genellikle yerel olarak ve Taliban tarafından Afgan Yerel Polisi üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları[692] veya kontrol noktaları[693], askerî üsler[694] gibi askerî tesislere veya polis tesislerine saldırılar ve bazen de araçlara saldırılar şeklinde gerçekleşmektedir.[695]

2019 yazında Warduj ve Yamgan ilçelerini yeniden ele geçirmeyi amaçlayan "Pamir 207 Operasyonu" kapsamında Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı gerçekleştirdiği operasyonlar ve saldırılar[696] veya Nisan 2020'de Jorm ilçesinde gerçekleştirilen bir operasyon[697] da ACLED tarafından silahlı çatışmalar altında kayıt altına alınmıştır. Badahşan'daki güvenlik operasyonlarının çoğu Eylül 2019 ve Nisan 2020'de gerçekleştirilmiştir.[698] Bu operasyonlardan bazıları (ör. Nisan 2020'de Warduj ve Nesay ilçelerinde yapılanlar) hava saldırılarıyla desteklenmiştir.[699]

29 Mart 2019'da Arghanjkhwah ilçesine saldırı düzenleyen Taliban ilçeyi ele geçirdi, ancak hükûmet güçleri 2 Nisan 2019'da ilçeyi yeniden ele geçirmeyi başardı.[700] Taliban, 14 Nisan 2019'da Jorm ilçe merkezine[701], 19 Haziran 2019'da Shuhada ilçe merkezine, 13 Ekim ve 2 Kasım 2019'da Nesay ilçesine ve 18 Eylül 2019'da Warduj ilçe merkezine saldırı düzenledi.[702] Güvenlik güçleri, Taliban tedarik ağlarına ve finansmanına baskı yapmak için Eylül ve Ekim 2019'da kuzeydoğudaki operasyonlarını artırarak Kunduz ve Badahşan'a odaklandı.[703] Badahşan'ın üç ilçesini geri alabildiler. Bunlardan ikisi (Warduj ve Yamgan) yaklaşık dört yıldır Taliban kontrolü altında iken[704] Koran wa Munjan 22 Temmuz 2019'da Taliban tarafından ele geçirilmişti.[705] 7 Eylül 2019'da güvenlik güçleri, Tacikistan'a giden önemli bir yolun

---

691 EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

692 NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

693 NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

694 NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; Xinhua, 2 soldiers, 14 militants killed in clashes in N. Afghanistan, 22 May 2020, url

695 NYT, Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url

696 Ruttig, T. and Van Bijlert, M., et. al., Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, AAN, 26 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; Clark K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

697 NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

698 EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

699 Afghanistan Times, Tens of rebels killed in Badakhshan, 11 April 2020, url; Pajhwok Afghan News, 27 Taliban killed in Badakhshan airstrikes: MoD, 11 April 2020, url

700 NYT, Afghan War Casualty Report: March 29-April 4, 4 April 2019, url; RFE/RL, Taliban Takes Control of District In Northeast Afghanistan Following Deadly Clashes, 30 March 2019, url

701 NYT, Afghan War Casualty Report: April 12-18, 18 April 2019, url

702 NYT, Afghan War Casualty Report: June 14-20, 20 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

703 NYT, A Desperate Battle, and a Victory for Now, at a Remote Afghan Outpost, 26 September 2019, url

704 Xinhua, Afghan fighting gets intensified amid reported progress in U.S.-Taliban talks, 7 September 2019, url; RFE/RL/Gandhara, Taliban Capture Key Afghan Districts Bordering Central Asia, 10 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Security forces retake Warduj district after 3 years, 7 September 2019, url; Tolonews, Yumgan District Under Afghan Forces Control After Four Years, 9 September 2019, url

705 Khaama Press, Taliban militants capture Kuran wa Munjan district of Badakhshan province, 22 July 2019, url; Khaama Press, Afghan forces recapture Kiran Wa Manjan district in Badakhshan province, 11 September 2019, url; Tolonews, Badakhshan's Kiran Wa Manjan District Retaken: MoD, 11 September 2019, url; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 6

bazı kısımlarını da temizlemeyi başardı.[706] Ancak Badahşan, Mart 2020'de kuzeydeki saldırıları sırasında Taliban'ın hedeflerinden biriydi. Yerel bir doktorun saldırılarına hazırlandıklarını söylediği, şiddetin azaldığı haftanın ardından[707] Taliban, Yamgan bölgesinin ve Jorm bölgesindeki bazı köylerin kontrolünü yeniden ele geçirmeyi başardı[708] ve Afgan güvenlik güçlerinde zayiata sebep oldu.[709]

ACLED tarafından Badahşan vilâyetinde 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında kaydedilen 81 "patlama/uzaktan şiddet" olayının çoğu "hava/drone saldırıları" idi.[710] Bunlar, Badahşan vilâyetindeki tüm şiddet olaylarının %18'ini meydana getirdi. Hava saldırıları çoğunlukla Warduj ve Jorm ilçelerinde gerçekleşti. Hava saldırılarının büyük bölümü Afgan kuvvetleri tarafından gerçekleştirilirken bunların bazıları NATO güçlerine atfedildi.[711] Bu hava saldırıları AGE'ler arasında zayiata neden olurken[712] bazıları da sivil zayiata yol açtı. Örneğin 14 Ekim 2019'da Warduj ilçesindeki bir hava saldırısında çocuklar dâhil sekiz sivil hayatını kaybetti.[713] Taliban'ın veya kimliği belirsiz silahlı grupların Afgan ve uluslararası güvenlik güçlerini veya hükümet yetkililerini hedef almak için yol kenarına yerleştirilen bombaları ve IED'leri kullandığı olaylar[714], ACLED tarafından 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Badahşan eyaletinde kaydedilen tüm şiddet olaylarının %9'unu temsil ediyordu.[715] Bu olaylardan bazıları sivil zayiata neden oldu. Örneğin ISKP, 1 Eylül 2019'da Feyzabad ilçesinde milis lideri ve eski belediye başkanı Nazir'in öldürülmesi olayını üstlendi.[716] 30 Mayıs 2020'de ise Kohestan ilçesinde bir kontrol noktasının önünde, yol kenarında patlayan bomba sebebiyle iki çoban öldürüldü.[717]

ACLED tarafından "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırılan dokuz olay arasında İçişleri Bakanlığı yetkililerinin,[718] bir polis komutanının babasının[719] ve hükümet casusu olmakla suçlanan bir sivilin[720] Taliban veya kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından öldürülmesi de bulunuyordu. Taliban, komutanlarından ikisinin öldürülmesine misilleme olarak[721] veya hükûmet ajanı olma şüphesiyle aynı ailenin dört veya beş üyesini öldürdü.[722] Aralık 2019'da Argo ilçesinde bir

[706] NYT, A Desperate Battle, and a Victory for Now, at a Remote Afghan Outpost, 26 September 2019, url

[707] Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the conflict a month after the US-Taleban agreement, AAN, 8 April 2020, url

[708] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 5; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, pp. 2, 18, 27

[709] NYT, Taliban Attack Afghanistan Amid Growing Coronavirus Threat, 28 March 2020, url; RFE/RL, Taliban Takes District Headquarters, Says It Will Not Negotiate With Afghan Government Team, 28 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 March to 29 March 2020), 1 April 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 March – 5 April 2020), 9 April 2020, url; Afghanistan Times, Rampant insecurity wreaks havoc in Badakhshan, 6 April 2020, url; Pajhwok Afghan News, 2 bases fall 32 security personnel go missing, 28 March 2020, url; Pajhwok Afghan News, Yamgan district falls to Taliban after fierce fighting, 28 March 2020, url

[710] These do not include air strikes carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

[711] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[712] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 10; Khaama Press, Airstrikes kill at least 40 Taliban militants in Badakhshan, 4 September 2019, url; Tolonews, 12 Taliban Including Commander Killed in Badakhshan, 12 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 17 militants killed in Badakhshan airstrike, clash, 23 May 2020, url

[713] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; Tolonews, Civilians Killed In An Airstrike In Warduj, Badakhshan, 14 October 2019, url

[714] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; AP, Separate attacks kill 14 Afghan forces in Kabul, northeast, 6 June 2020, url; Pajhwok Afghan News, Uprising commander, ex-mayor killed in Faizabad blast, 1 September 2019, url

[715] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[716] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[717] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[718] Khaama Press, Taliban kills two MOI officials in Jurm district of Badakhshan, 14 November 2019, url

[719] Pajhwok Afghan News, Badakhshan detective chief wounded, father killed, 3 October 2019, url

[720] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[721] NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url

[722] Pajhwok Afghan News, Taliban execute 5 civilians over cooperation with govt, 23 June 2019, url

camiye kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından düzenlenen saldırıda siviller de hayatını kaybetti.[723] Haziran 2020'de Arghanjkhwah bölgesinde Taliban kontrolündeki bir bölgede bilinmeyen nedenlerle dört sivil öldürüldü.[724] Taliban, Ekim 2019 ve Ocak 2020'de Warduj ilçesinde ve Şubat 2020'de Feyzabad ilçesinde düzenlenen saldırılarda hükûmet güçlerini sivilleri öldürmekle suçladı.[725] UNAMA, ACLED tarafından kaydedilen olaylara ek olarak 30 Mayıs 2020'de Warduj bölgesinde on üç sivilin dövüldüğünü ve kaçırıldığını belgeledi. Bu kişilerin yedisi sonraki günlerde serbest bırakılırken diğer altısı ancak 26 Haziran 2020'de serbest bırakıldı.[726]

Badahşan vilâyeti de dâhil olmak üzere kuzeydoğu bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı.[727] Ocak 2020'de Nesay ilçesinde yaşanan çatışma nedeniyle ilçenin bazı köylerindeki ana yollar halka kapatıldı ve hükûmetin bu köylerde yiyecek için nakit dağıtımı planlamasına yol açtı.[728] Sağlık hizmetlerine yönelik saldırılar çerçevesinde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), 2019 yılında Badahşan vilâyetinde bir sağlık tesisinin kapatılıp yeniden açıldığını kaydetmiştir.[729]

2.2.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak Badahşan vilâyetinde çatışmalardan dolayı 33.208 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin %97'si vilâyet içinde yerlerinden edilmişti. En büyük yerinden edilme olayı, özellikle Ağustos ve Eylül 2019'da Khustak vadisinde çatışma ve çarpışmaların rapor edildiği Jorm ilçesinde meydana gelmiştir.[730] Ocak 2020'de Warduj bölgesinde büyük bir grup yerinden edilmiştir. Ağustos ve Eylül 2019'da askeri operasyonların yapıldığı Baharak ilçesinde başka büyük gruplar da yerlerinden edilmiştir.[731] UNOCHA, Taliban'ın ilçe merkezinin kontrolünü ele geçirdiği[732] ve bunu askeri operasyonların izlediği[733] Temmuz ve Ağustos 2019 döneminde Kuran wa Munjan bölgesinden Badahkshan vilâyetindeki diğer ilçelere ve aynı zamanda Parvan veya Pençşir gibi diğer vilâyetlere göç edildiğini bildirmiştir. Haziran 2020'nin son günlerinde UNOCHA, Badahşan da dâhil olmak üzere kuzeydoğudaki üç vilâyette "Mart 2020'den bu yana en önemli yerinden edilme olayını" kaydetmiştir.[734] Feyzabad dâhil Badahşan'ın ilçelerinin yarısından fazlasında çatışmadan kaynaklı yerinden edilme durumu yaşanmamıştır.[735]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak çatışmalardan dolayı 32.277 kişinin Badahşan vilâyetine doğru yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin tümü vilâyet içinde yerlerinden edilmişti. Warduj ve Jorm ilçelerinde insanlar yerlerinden edilirken Badahşan vilâyetindeki çeşitli ilçelerden gelenlerin %22'sine Feyzabad, %19'una ise Baharak ev sahipliği yapmıştır.[736]

---

[723] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 4 worshippers killed in Badakhshan gun attack, 12 December 2019, url

[724] Ariana News, Taliban gunned down four civilians in Badakhshan: official, 2 June 2020, url; Pasbanan, Four member of a family were killed in Badakhshan, 2 June 2020, url

[725] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[726] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 14

[727] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2020, url, p. 10; NYT, To Disrupt Elections, Taliban Turn to an Old Tactic: Destroying Cell Towers, 2 October 2019, url

[728] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (6 January - 12 January 2019), 15 January 2020, url

[729] WHO, Afghanistan. Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 url

[730] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 - 22 September 2019), 25 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 - 29 September 2019), 2 October 2019, url

[731] Tolonews, Large-Scale Military Operations Launched In Badakhshan, 29 August 2019, url

[732] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (29 July - 04 August 2019), 7 August 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban capture Badakhshan's Karan wa Menjan district, 22 July 2019, url

[733] Tolonews, Large-Scale Military Operations Launched In Badakhshan, 29 August 2019, url

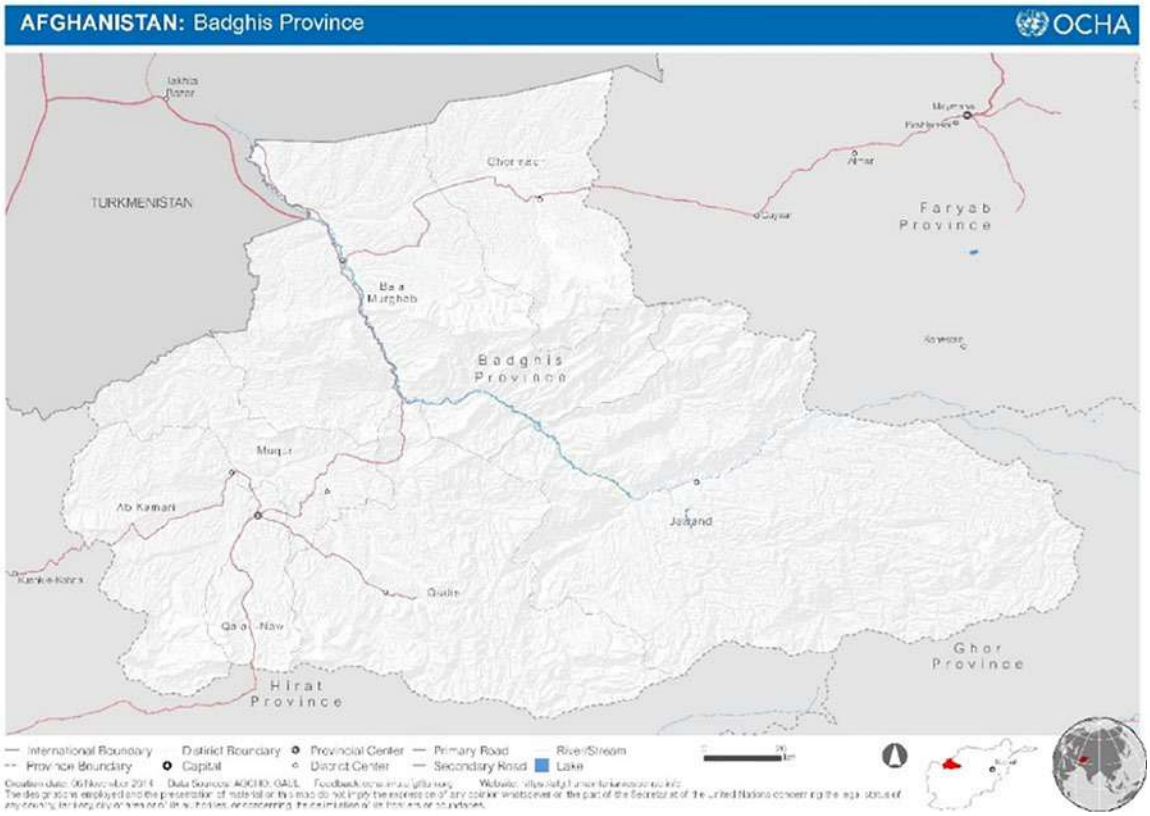
[734] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (22 June – 28 June 2020), 1 July 2020, url

[735] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[736] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.3 Badgis

2.3.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 3: Afganistan – Badgis vilâyeti, kaynak: UNOCHA[737]

Badgis vilâyeti kuzeybatı Afganistan'da,[738] Türkmenistan sınırında yer almaktadır.[739] Badgis vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Ab Kamari, Murghab (Bala Murghab), Ghormach, Jawand, Muqur, Qadis ve Kale-i Nev. Vilâyetin yönetim merkezi Kale-i Nev'dir.[740] Ghormach ilçesinin 2017'de Faryab'a katıldığı bildirilmiştir.[741] Ağustos 2018'de Peşaver merkezli günlük gazete Frontier Post, Ghormach'ın idari işlerinin güvenlik nedeniyle Badgis'e geri verileceğini bildirmiştir.[742] İlçenin idari statüsü tartışmalı görünmektedir. AAN'nin alıntı yaptığı kaynaklara göre merkezi hükûmet Ghormach'ı 2007'de "geçici olarak" Faryab'a devretmiş, ancak Faryab valisi Ghormach'ı 2010'da Faryab'ın bir parçası olarak görmediğini iddia etmiştir.[743] NSIA, Badgis vilâyetinin nüfusunu 2020-21 için 549.583 olarak tahmin etmiştir.[744] Afganistan Cumhurbaşkanlığı'na göre Badgis'te ağırlıklı olarak Tacikler, Peştunlar, Özbekler ve Türkmenler yaşamaktadır.[745]

Badgis'in yollarının kötü durumda olduğu ve isyancı ve suç faaliyetleri nedeniyle çoğunlukla güvensiz olduğu bildirilmiştir.[746] Ocak 2020'de *Wolesi Jirga* (Afgan Parlamentosunun Alt Meclisi), iki yolun inşası için 100 milyon ABD doları tutarında kredi alınmasıyla ilgili iki başkanlık kararnamesini onaylamıştır: Bunlar, 70 milyon ABD dolarına mal

737 UNOCHA, Afghanistan – Badghis Province- District Atlas, April 2014, url

738 Khaama Press, 29 Taliban militants killed, wounded in separate incidents in Badghis province, 14 April 2020, url

739 RFERL, Officials: 25 elite commandos killed in clashes with Taliban, 17 July 2019, url

740 Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Badghis, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, 1 June 2020, url, p. 41

741 Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url; UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 15

742 Frontier Post (The), Ghormach falls to Taliban as ANA troops move to Maimana, 28 August 2018, url

743 Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, AAN, 22 February 2017, url

744 Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, d.n., url, p. 5

745 Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Badghis, 1 February 2017, url

746 AREU, The Political Economy of Education and Health Service Delivery in Afghanistan, January 2016, url, pp. 44-46; Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, AAN, 22 February 2017, url

olacak Kabil çevre yolu ve Badgis'te 30 milyon ABD dolarına mal olacak Armak-Kale-i Nev yoludur.[747] Nüfus, tarım ve içme suyu için tamamen yağmura güvenmektedir ve gıda güvensizliği kriz seviyesine ulaşmıştır. Kuraklık[748] ve doğal afetler nedeniyle oluşan kıtlık sebebiyle Badgis vilâyeti halkı isyancıların ve militanların üye toplama çalışmalarına karşı savunmasız hale getirmiştir.[749]

UNODC Afyon Araştırması'na göre 2018'de Badgis vilâyetinde haşhaş ekimi 2017'ye göre üçte ikiden fazla azalmıştır ve bunun başlıca nedeni kuraklıktır.[750] Bir diğer neden ise UNODC'nin büyük bir haşhaş yetiştirme bölgesi olan Ghormach ilçesini 2018'de Faryab'ın bir parçası olarak saymasıdır.[751] AAN'ye göre 2019 yılında Badgis dâhil dört batı vilâyetinde afyon-haşhaş ekimi 2018'e göre %23 oranında azalmıştır.[752] 23 Haziran 2019'da Afgan güvenlik güçlerinin Herat-Torghondi Kara Yolu üzerinde Badgis vilâyetinin Bala Murghab ilçesinden gelen ve Taliban ile bağlantılı olan, uyuşturucu yüklü bir kamyonu ele geçirdiği bildirilmiştir.[753]

2.3.2 Badgis'te çatışma geçmişi ve aktörler

AAN'nin Badgis vilâyet profiline göre Badgis, 1996 yılının sonlarında Taliban tarafından ele geçirilen ilk kuzey Afganistan vilâyetidir.[754] Taliban'ın düşüşünden sonra aralarında Abdul Malik, Rashid Dostum, Juma Khan ve Ismail Khan'ın da bulunduğu birkaç etkili savaş ağası Badgis'i yönetmiştir.[755] Kasım 2018 tarihli, AB tarafından finanse edilen Acil Müdahale Mekanizması (ERM) hane halkı değerlendirme raporu, Jawand ve Qadis'teki isyancılar ve hükûmet güçleri arasındaki çatışmalar nedeniyle 2018'de Badgis'teki güvenlik durumunun kötüleştiğini göstermiştir.[756] Badgis vilâyeti 2014'ten beri Taliban, IMU ve ANDSF arasında bir çatışma merkezi olmuştur.[757] Badgis, 2016'dan beri her biri farklı bir komutana sadık Taliban fraksiyonları arasında çatışmalara tanık olan batı vilâyetlerindendi.[758] Temmuz 2019'da Khaama Press, Badgis vilâyetinin Afganistan'ın "nispeten değişken" kuzeybatı illerinden biri olduğunu bildirmiştir.[759]

Ekim 2019'da UNAMA, Afganistan'ın Badgis dâhil dört batı vilâyetinde son yıllarda isyancı faaliyetlerinde artış yaşadığını belirtmiştir.[760] Etilaatroz'a göre Mart 2019'dan bu yana Taliban savaşçıları Bala Murghab ilçesine yönelik saldırılarını sürdürdü ve varlıklarını, grup ve Afgan güçleri arasında yoğun çatışmaların sürdüğü Jawand, Ab Kamari, Muqur ve Qadis ilçelerine kadar genişletti. Kaynak, Badgis vilâyetindeki siyasi aktivist Ziaulhaq Ferozkohi'nin şu sözlerini aktarmıştır: [gayriresmî çeviri] "Taliban, Badgis vilâyetinde Bala Murghab ilçesi ve yönetim merkezinin tamamı dâhil olmak üzere büyük toprakları kontrol altında tutuyor. Sakinler bölgeyi terk etti ve sadece askerî karakollar kaldı. Hükûmet yalnızca Qadis, Ab Kamari ve Muqur ilçelerinin yönetim merkezlerini kontrol ediyor." Kaynağa göre Badgis'ten sorumlu olan ve ismini vermek istemeyen bir güvenlik görevlisi şunları söylemiştir: [gayriresmî çeviri] "Taliban, aile başına ayda 500 AFG (yaklaşık 5 Euro) topluyor ve grup fıstık tarlalarını tekeline aldı." Kaynak ayrıca Badgis polis şefi Sharifullah Chamtoo'nun [gayriresmî çeviri] "Badgis vilâyetinin tüm bölgeleri hükûmetin kontrolü altındadır" dediğini belirtmiştir.[761] Bir LWJ haritasında yer alan bilgilere göre Badgis vilâyetinin Ghormach, Muqur ve Bala Murghab ilçeleri Taliban kontrolündeyken Ab Kamari, Kale-i Nev, Qadis ve Jawand ilçelerinin durumu tartışmalıdır.[762]

---

[747] Pajhwok Afghan News, Decrees on $100m loan for 2 projects approved, 6 January 2020, url

[748] In 2019, Badghis was a drought-hit province (see: EEAS, Contribution from the European Union enhances resilience in Badghis Province, 28 October 2019, url), which made people vulnerable to AGEs recruitment (see: National Geographic, In Afghanistan, climate change complicates prospects for peace, 3 February 2020, url)

[749] National Geographic, In Afghanistan, climate change complicates prospects for peace, 3 February 2020, url

[750] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 16

[751] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 17

[752] AAN, New world drug report: opium production in Afghanistan remained the same in 2019, 25 June 2020, url

[753] Salaam Times, Afghan border forces, police block Taliban drug trafficking route in Herat, 5 July 2019, url

[754] Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, AAN, 22 February 2017, url

[755] US, Naval Postgraduate School, Badghis Provincial Overview, n.d., url

[756] ERM, Household Assessment Report, 1 November 2018, url, p. 1

[757] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[758] Strategy Page, Afghanistan: Perpetual Pressure On Pakistan, 13 March 2018, url

[759] Khaama Press, Airstrike kills 8 Taliban militants in Bala Murghab district of Badghis Province, 4 July 2019, url

[760] UNAMA, Badghis leaders strategize on stronger measures to protect children in armed conflict, 5 October 2019, url

[761] Etilaatroz, هورگ نیا نیگنس تافلت ات نابلاط ت اکرحت شیازفا زا ؛روشک برغ یتینما عاضوا یسررب [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group'], 30 August 2019, url

[762] LWJ, Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, 6 July 2020, url; however the source does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated

Aralık 2019'da Taliban, Bala Murghab ilçe yönetim merkezinin kontrolünü ele geçirdiklerini iddia eden bir açıklama yaptı.[763] Mart 2020'de yerel bir haberde Badgis Valisi sözcüsü Najmulddin Burhani'nin Qadis ilçesinin Rubat bölgesinin Taliban kontrolünde olduğunu belirttiği aktarıldı.[764] 4 Mayıs 2020'de Taliban, birkaç mücahitin (Taliban savaşçısı) Badgis vilâyetindeki *Saad Ben Abi Weqaas* askerî eğitim kampından mezun olduğunu bildirdi. Bu savaşçıların lazer silahlar dâhil hafif ve ağır silahlar kullanma konusunda askerî savaş eğitimi aldıklarını iddia ediyorlar. Grup, sözde savaşçıların eğitim sırasında çekilmiş birkaç fotoğrafını yayınladı.[765]

International Public Policy (IPP) Review, Ocak 2019'da Horasan İslam Devleti'nin Afganistan'ın kuzeyindeki diğer vilâyetler arasında Badgis'te de varlığını artırdığını belirtti.[766]

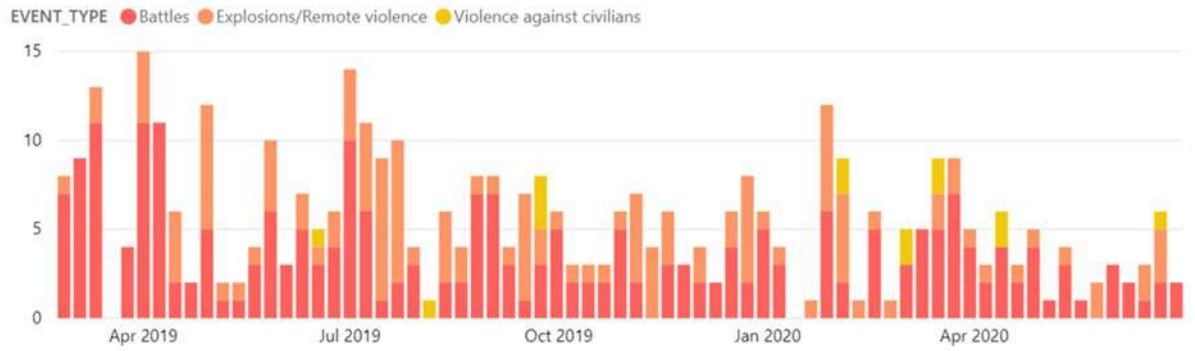
Badgis vilâyetinde ANDSF varlığı ile ilgili olarak ANA Zafar 207. Kolordu 3. Alay (Afganistan'ın batı vilâyetlerinden sorumludur) Badgis'te konuşlanmıştır.[767] RS (Resolute Support) misyonu kapsamında İtalyan kuvvetleri, Badgis dâhil olmak üzere Afganistan'ın batısında ANA 207. Kolordu ve ANP'ye "işlevsellik odaklı" güvenlik yardımı sunmaktadır.[768]

2.3.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.3.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Badgis vilâyetinde 77'si ölü 84'ü yaralı olmak üzere 161 sivil zayiatı belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %104 artış anlamına gelmektedir. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çarpışmaları, hava saldırıları ve canlı bomba dışı IED'lerdi.[769] SIGAR'a göre RS, 2020'nin ilk çeyreğinde Badgis vilâyetinde 26 ila 50 sivil zayiat bildirmiştir[770]. Söz konusu kaynak 2020 yılı ikinci çeyreğinde ise 0 ila 25 sivil zayiat kaydetmiştir.[771]

ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Badgis vilâyetinde 241'i çarpışma, 133'ü uzaktan şiddet ve 14'ü sivillere yönelik şiddet olarak kodlanan 388 güvenlik olayı kaydedilmiştir.

Şekil 5. Badgis - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[772]

---

[763] Voice of Jihad, د تېر کال فتوحاتو ته څغلندې کتنه [informal translation: 'a quick look at last year's victories'], 31 December 2019, url

[764] SubheKabul, خودکشۍ کې د تخر ناوې د والیت بادغیس [informal translation: 'a young girl committed suicide in Badghis Province'], 3 March 2020, url

[765] Voice of Jihad, بادغیس : کې لسګونه مجاهدین د سعد بن ابي وقاص هلې عسکر هغه فارغ شول [informal translation' Badghis: tens of *Mujahidin* (fighters) were graduated from *Saad Ben Abi Weqaas* military training camp in Badghis province'], 4 May 2020, url

[766] IPP Review, The Islamic State of Khorasan Expands in Afghanistan, 3 January 2019, url

[767] Afghanistan, MoD, 207 Zafar Corps, n.d., url; USDoD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, pp. 58 - 59

[768] USDoD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[769] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[770] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 69

[771] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[772] Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badghis; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

Etilaatroz'a göre Ağustos 2019'dan bu yana Taliban savaşçıları ile Afgan güvenlik güçleri arasında devam eden silahlı çatışmalar nedeniyle tüm tedarik yollarının kapatıldığı Badgis vilayeti kuşatılmaya devam etmiştir.[773] UNOCHA, Aralık 2019'da AGE'lerin bir yıldan beri Jawand ilçesine giden ana yolları kapattığını ve bunun da bölgede yaşayan sivillere temel ihtiyaçların taşınmasını kesintiye uğrattığını belirtmiştir.[774] Kasım 2019'da başka bir kaynak, Jawand ilçesine giden tüm yolların Taliban tarafından mayınlandığını ve bunun da bölgede ciddi gıda ve arz kıtlığına neden olduğunu bildirmiştir.[775] Ocak 2020'de yerel bir haber ajansı, Afgan hükûmet güçlerinin Badgis vilâyetinde 55 ANA askerini, dört komandoyu, bir polisi ve iki sınır polisi personelini kurtardığı Taliban hapishanesinin varlığı bildirilmiştir.[776] Nisan 2020'de NYT, grubun Taliban'ın emriyle arabasını durdurmayı reddeden bir sivil sürücüyü vurarak öldürdüğü vilâyet merkezi Kale-i Nev şehrindeki Laman köyünde bir Taliban kontrol noktası bulunduğunu bildirmiştir.[777] Aynı dönemde Taliban militanları, Afgan güçlerine saldırı düzenlemek için Qadis-Kale-i Nev kara yolunu kapatmıştır.[778] 20 Mayıs 2020'de Salaam Times, Taliban'ın Badgis ilçelerine giden yolları kapattığını ve yerel halkın, hükûmetin ve sağlık çalışanlarının Bala Murghab, Jawand ve Qadis ilçelerine girmesini engellediğini bildirmiştir. Kaynak ayrıca Taliban'ın Badgis vilâyetinde özel telekomünikasyon şirketlerine kısıtlamalar getirmeye yeniden başladığını belirtmiştir. Telekomünikasyon hizmetleri, Badgis vilâyetinde sadece sabah 6 ile akşam 5 arasında sistemi sürdürmek ve geceleri kapatmak üzere Badgis nüfusunun %70'i tarafından kullanılmaktadır.[779]

2019 ve 2020'de Badgis vilâyetinde sivil ölüm ve yaralanmalara neden olan en güncel olaylardan bazıları şunlardır: 17 Temmuz 2019'da Ab Kamari ilçesinde Taliban ve ANA arasındaki kara çatışması sırasında üç sivil öldürüldü (bir kadın dâhil) ve üç kişi (iki kadın ve bir kız çocuğu) yaralandı[780]; 19 Temmuz 2019'da Bala Murghab ilçesindeki Du Juee bölgesindeki bir eve hava saldırısı sonucu üç sivil hayatını kaybetti[781]; 23 Temmuz 2019'da Bala Murghab ilçesinin Joy-e Ganj bölgesinde bir Afgan helikopterinden fırlatılan roketin dükkânlarına çarpması sonucu bir lise öğretmeni öldürüldü ve iki sivil yaralandı[782]; 20 Temmuz 2019'da Bala Murghab ilçesinin Taliban tarafından kontrol edildiği bildirilen Akazi bölgesinde Afgan hava kuvvetlerinin bir aile konutunu vurması sonucunda hepsi aynı aileden beş sivil öldürüldü[783]; 27 Temmuz 2019'da Jawand ilçesine bağlı Regi köyünde Taliban yetkilileriyle yaptıkları görüşmenin ardından bir kabile lideri dâhil olmak üzere dört sivilin hava saldırısı sonucunda öldürdüğü bildirildi[784]; 30 Ekim 2019'da Taliban'ın Kale-i Nev ilçesindeki Qarchaghay köyünde yerel yetkililerin konvoyuna düzenlediği saldırıda bir sivil sürücü hayatını kaybetti[785]; 7 Kasım 2019'da Aa Kamari ilçesine bağlı Maidah Qol köyünde bir Taliban komutanının evinin hava saldırısında bombalanması sonucu üçü kadın ve üçü çocuk olmak üzere altı sivil hayatını kaybetti[786]; 3 Ocak 2020'de Qadis ilçesine bağlı Na-Khod-Amodah köyünde bir çocuk koyunlarını ararken yol kenarında bulunan bombanın patlaması sonucu öldürüldü[787]; 25 Nisan 2020'de Qadis ilçesine bağlı Kamengi Oliya köyünde Taliban'ın havan topu evlerine isabet eden bir kadın öldürüldü, bir çocuk yaralandı[788]; 25 Mayıs 2020'de Taliban'ın Muqur ilçesine bağlı Chashma-Dozdak köyüne yerleştirdiği bombanın patlaması sonucu üç çocuk hayatını kaybetti[789]; 1 Mayıs 2020'de Taliban, Qadis ilçesinde yakın zamanda inşa edilen bir okulu bir patlama sonucu yıktı.[790]

---

[773] Etilaatroz, ربرس یاوضاع منیتی غ بروشک؛ زا افزایش تحرکات نابلاط تافلت ات نیگنس تی ا نیرگ هو [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group',], 30 August 2019, url

[774] UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian updated 25 November to 1 December 2019, 4 December 2019, url

[775] Tolonews, Badghis: District with mined roads faces food shortage crisis, 14 November 2019, url

[776] Salaam Times, Rescued Afghan soldiers speak of appalling torture, brutality in Taliban prison, 31 January 2020, url

[777] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 30 April 2020, url

[778] Afghanistan Times, At least 12 Taliban rebels killed in Badghis, 13 April 2020, url

[779] Salaam Times, Taliban's blockade of districts in Badghis endangers thousands of lives, 20 May 2020, url

[780] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 72

[781] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[782] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[783] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[784] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-1 Aug. 1, 1 August 2019, url

[785] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[786] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

[787] NYT, Afghan Casualty Report: January 2020, (sic) 2 January 2020, url

[788] NYT, Afghan War Casualty Report, April 2020, 30 April 2020, url

[789] NYT, Afghan War Casualty Report, May 2020, 28 May 2020, url

[790] Salaam Times, Enemies of education: Taliban blow up newly constructed school in Badghis, 13 May 2020, url

2.3.3.2 Yerinden edilme

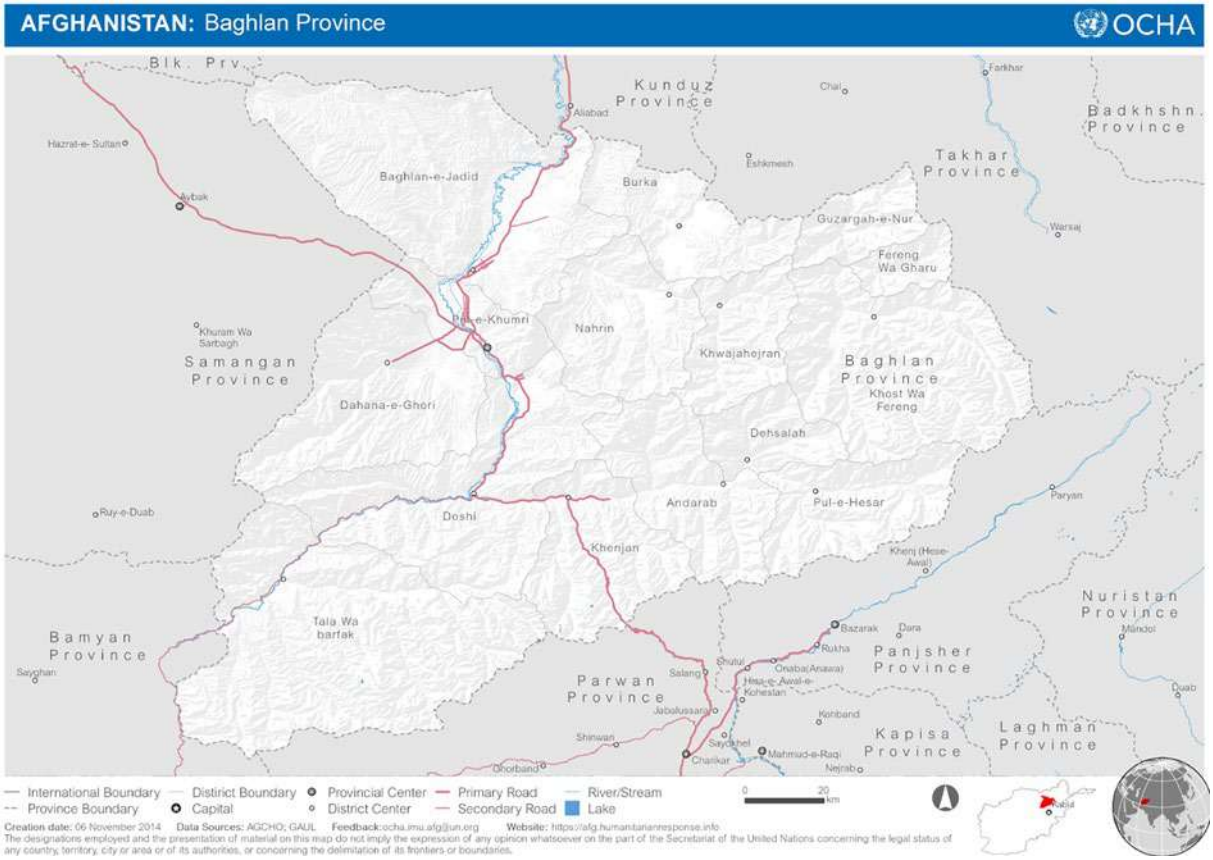
UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve Badgis vilâyetinde yerinden edilmiş 29.359 kişinin (%84'ü başta Bala Murghab ve Kale-i Nev ilçeleri gelmek üzere vilâyetin kendi içinde yerlerinden edilmişti) %14'ünün Herat vilâyetine, geri kalan %2'nin ise Faryab ve Gur vilâyetlerine göç ettiğini bildirmiştir.[791]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin veri toplamış ve Badgis vilayetine varan, yerlerinden edilmiş 24.593 kişinin neredeyse %99'unun söz konusu vilâyetin içinden geldiğini bildirmiştir.[792]

6-12 Ocak 2020 tarihleri arasında Badgis'teki ANSF ve AGE'ler arasında çatışmanın devam ettiği ve Badgis vilâyetindeki "ulaşılması zor" bölgelerde çatışmadan etkilenerek yerinden edilen tahmini 17.335 kişinin tespit edildiği bildirilmiştir.[793] UNOCHA'ya göre, 28 Nisan - 4 Mayıs 2020 arasındaki dönemde Badgis'teki güvenlik durumu istikrarsız olmayı sürdürdü ve devam eden çatışmalar sonucunda Badgis ve Gur vilayetlerinde 400 aile (yaklaşık 2.800 kişi) yerinden edildi. Aynı dönemde Badgis vilâyetinde ani selden etkilenen 294 kişi insani yardım aldı.[794]

2.4 Baglan

2.4.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 4: Afganistan – Baglan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[795]

[791] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[792] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[793] UNOCHA, Afghanistan, Weekly humanitarian update, 6 - 12 January 2020, url

[794] UNOCHA, Afghanistan, Weekly humanitarian update, 24 April – 4 May 2020, 7 May 2020, url

[795] UNOCHA, Afghanistan – Baghlan Province - District Atlas, April 2014, url

Baglan vilâyeti, Afganistan'ın kuzeydoğu kesiminde yer almakta olup Bamyan, Samangan, Kunduz, Taljar, Pençşir, Parvan[796] ve Belh ile sınırları vardır.[797] Baglan vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Andarab, Baghlan-e-Jadid (Baghlan-e Markazi olarak da bilinir), Burka, Dahana-e Ghuri, Deh Salah, Doshi, Fereng wa Gharu, Guzargah-e Nur, Khenjan, Khost wa Fereng, Khwajahejran (Jalga), Nahrin, Pul-e Hesar, Puli Humri ve Tala wa Barfak. Vilâyetin yönetim merkezi Puli Humri'dir.[798]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 1.014.634 olup bunların 242.859'u vilâyetin yönetim merkezi Puli Humri'de yaşamaktadır.[799] Vilâyetteki ana etnik gruplar Tacikler, Peştunlar ve Hazaralardır. Mevcut diğer etnik gruplar arasında Özbekler ve Tatarlar bulunmaktadır.[800]

Baglan vilâyeti, Kabil-Kuzey Otoyolu ile diğer sekiz vilâyete bağlıdır. Bu otoyol, Afganistan'daki tek trans-Hindukush kara yoludur ve Salang geçidi üzerinden Kabil ile ülkenin kuzeyi arasındaki ana geçiş yoludur. Yol, il yönetim merkezi Puli Humri'nin kuzey ucunda, Belh vilâyetinde Mezar-ı Şerif'in kuzeybatısında, Kunduz'un kuzeydoğusuna doğru uzanır.[801] Otoyol, Baglan ve Parvan arasındaki sınırda aşırı kalabalık ve ıssız Salang Tüneli'nden geçmektedir.[802] Dünya Bankası'nın planlarına göre Baglan, Kabil-Kuzey Otoyolu'nun yanı sıra Aralık 2022'ye kadar Baglan - Bamyan (B2B) yolu olarak adlandırılan yol üzerinden Bamyan'a bağlanacaktır.[803] Baglan'ın yönetim merkezi Puli Humri'nin bir ekonomi merkezi olduğu bilinmektedir.[804]

AAN'ye göre Kabil-Kuzey Otoyolu, hükûmet güçlerinin askeri başarısı için çok önemlidir, çünkü AGE'ler, örneğin 4 Aralık 2019'da Puli Humri'deki bir kontrol noktasına yapılan bir saldırıdan sonra yaptıkları gibi, otoyolu bloke ederek mühimmat ve birliklerin hareketini engelleyebilmektedir.[805] AAN, Taliban'ın Kunduz şehrini fethetme ve 2015'te iki hafta boyunca elinde tutma başarısını, yol blokları ve pusular sayesinde Baglan'daki Kunduz'a bağlı askeri konvoyları günlerce durdurabilmelerine bağlamaktadır.[806] Uluslararası bir kaynak, Ekim 2019'da Landinfo ile yaptığı bir sohbette Kabil ile Puli Humri arasındaki Birinci Otoyol'u uluslararası gezginler de dâhil olmak üzere yeterince güvenli olarak nitelendirmiştir. Ancak daha kuzeydeki yolda çatışmalar ve devlet dışı silahlı grupların varlığı ve faaliyetleri nedeniyle çeşitli olaylar ve yolların kapanması ve engellenmesi durumları bildirilmiştir.[807] AGE'lerin Baglan'dan geçen akaryakıt kamyonlarından zorla para elde ettiği bildirilmektedir.[808]

Tacikistan ve Özbekistan'dan çıkan elektrik nakil hatları söz konusu otoyol boyunca ilerlediğinden bu yolun güvenliği Kabil'in enerji tedariki için de çok önemlidir. Raporlama döneminde yaşanan Taliban saldırıları veya Taliban ile hükûmet güçleri arasındaki çatışmalar zaman zaman elektrik hatlarına ve kulelere zarar vermiştir.[809]

---

796 UNOCHA, Afghanistan: North Eastern Region – District Atlas, April 2014, url, pp. 32-45

797 AIMS, AIMS Political Divisions Map, n.d., url

798 Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Baghlan, 2020, url; NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, 1 June 2020, url, p. 18

799 Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, 1 June 2020, url, p. 18

800 US, Naval Postgraduate School, Baghlan Provincial Overview, n.d., url

801 Hewad, G., The 2015 insurgency in the North (4): Surrounding the cities in Baghlan, AAN, 21 October 2015, url; Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

802 Pajhwok Afghan News, Current Salang tunnel insufficient, says President Ghani, 15 October 2018, url; Diplomat (The), Fixing the Salang Pass Tunnel, 21 October 2015, url

803 World Bank (The), Trans-Hindukush Road Connectivity Project, n.d., url

804 Pajhwok Afghan News, Baghlan administrative units, n.d., url

805 NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url

806 Hewad, G., The 2015 insurgency in the North (4): Surrounding the cities in Baghlan, AAN, 21 October 2015, url

807 Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22/01/2019, url, p. 29; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 September – 6 October 2019), 9 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (21 October – 27 October 2019), 30 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 December – 8 December 2019), 11 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 December – 22 December 2019), 26 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (20 January – 26 January 2020), 29 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (10 February – 16 February 2020), 19 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

808 Salam Watandar, Taliban collecting billions through illicit customs, religious taxes, 16 May 2019, url

809 Pajhwok Afghan News, Power transmission line damaged in Baghlan, 18 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Kabul in dark as 3 pylons blown up in Baghlan, 15 September 2019, url

Mart 2019'da ve parlamento seçim sonuçlarının açıklanmasının ardından Nisan 2019'da Kabil-Kuzey otoyolunu kapatan protestocuların olduğu bildirilmiştir.[810] Nisan ayındaki protestoda güvenlik güçlerinin yolu temizlemek için ateş açması sonucu bir kişi ölmüş, altı kişi yaralanmıştır.[811]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Baglan, Afganistan'ın en fazla miktarda afyon yetiştiren on vilâyeti arasında değildir.[812] Baglan'da afyon-haşhaş ekimi, 2018 yılında 2017 yılına göre yaklaşık olarak aynı kalmıştır.[813]

2.4.2 Baglan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Baglan'dan geçen ulaşım yolları, ilin güvenlik durumu için belirleyicidir. AAN'ye göre Taliban 2015'in sonlarında Baglan-Belh Otoyolu boyunca seyahat eden insanları korkutmaya başladı.[814] Ekim 2019'da Afganistan Analisti Obaid Ali, Taliban'ın Birinci Otoyol çevresinde farklı yerlerde nasıl varlık gösterdiğini ve Kunduz'a giden yolun bölünüşünü anlatmıştır.[815] Vilâyetteki ana ulaşım yollarının stratejik önemini anlayan Taliban, ANSF üyelerini aramak için Baglan-Belh Otoyolu üzerinde mobil kontrol noktaları kurdu ve bölgede kalıcı bir varlık oluşturmaya çalıştı. Bu, grubun daha büyük saldırılar gerçekleştirirken Birinci Otoyol'un kullanımını engellemelerine yardımcı oldu.[816] Eylül 2019'un başlarında ABD ile görüşmeler sonucunda bir anlaşmanın imzalandığı dönemde vilâyetin yönetim merkezi Puli Humri'ye yapılan saldırı buna örnek gösterilebilir.[817] Taliban'ın kontrol noktaları oluşturmasına yanıt olarak ANSF, AAN'ye göre "önemsiz" olan ve bu nedenle bölgede tutarlı bir hükûmet varlığı yaratmada başarısız olan birkaç temizleme operasyonu gerçekleştirdi.[818]

Baglan vilayetindeki güvenlik durumunun 2016 yılında Taliban'ın Puli Humri il merkezi yakınlarındaki kilit bölgelere karşı ortak eylemler başlatmasının ardından kötüleştiği bildirildi.[819] 2018 baharında Afgan Savunma Bakanlığı vilâyet yönetim merkezi Puli Humri'nin Taliban tarafından tehdit edildiğini kabul etti.[820] Aralık 2018 itibarıyla Afgan İçişleri Bakanlığı Baglan'ı Taliban varlığının yüksek olduğu ve Afgan güçlerinin vilâyetin bazı bölgelerinde ölümcül çatışmalara girdiği vilâyetler arasında saydı.[821]

Ocak 2020'de İsveç Göç Ajansı (Migrationsverket) ile temasa geçen bir Afganistan analistine göre Kunduz ve Baglan kuzeydoğu bölgesinde Taliban tarafından en çok kontrol edilen veya bu durumdan etkilenen vilâyetler olarak düşünülüyordu.[822] Benzer bir değerlendirme Ekim 2019'da Afganistan analisti Obaid Ali tarafından da yapıldı.[823] Eylül 2019'da Dahana-e Ghuri ilçesinde Taliban'ın bu bölgeyi kontrol etmesi nedeniyle başkanlık seçimi yapılmadı,[824] ancak Ekim 2019'un sonlarında hükûmet güçleri bu bölgeyi üç yıllık Taliban kontrolünden sonra yeniden ele geçirdi.[825] 2 Temmuz 2020 itibarıyla, Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere

---

[810] Pajhwok Afghan News, Baghlan protestors unblock Kabul-North highway, 13 March 2019, url

[811] NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, 1 person killed, 5 injured as Baghlan protest turned violent, 27 April 2019, url

[812] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 17

[813] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 15

[814] Ali, O., Taleban in the North: Gaining ground along the Ring Road in Baghlan, AAN, 15 August 2016, url

[815] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[816] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[817] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 35; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2020, url, pp. 27-28; NYT, Taliban Attack Second Afghan City in Two Days as an Agreement for Peace Nears, 1 September 2019, url; Al Jazeera, US envoy shows draft of deal with Taliban to Afghan president, 2 September 2019, url; Ali, O., Ruttig T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[818] Ali, O., Taleban in the North: Gaining ground along the Ring Road in Baghlan, AAN, 15 August 2016, url

[819] Khaama Press, Taliban's deputy military chief surrenders in Baghlan province, 12 August 2017, url

[820] Tolonews, 7 Provincial Centers Face 'Serious Security Threats', 16 May 2018, url

[821] Tolonews, Afghan Forces To Focus On Insecure Regions In Winter, 26 December 2018, url

[822] Sweden, Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 48

[823] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[824] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[825] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 6; Tolonews, Baghlan's Dahna-e-Ghori Retaken By Security Troops: MoD, 24 October 2019, url; Khaama Press, Around 100 Taliban militants killed, 88 arrested in Special Forces raids in Baghlan: Sources, 25 October 2019, url

dayanan bir değerlendirmeye göre Burka ve Tala wa Barfak bölgeleri "Taliban kontrolü altında", Andarab ilçeleri "hükûmet kontrolü altında", Baglan vilayetinde kalan diğer ilçeler ise "tartışmalı" durumdadır.[826]

Taliban savaşçılarının yanı sıra, Ulusal Güvenlik Müdürlüğü tarafından desteklenen yerel hükûmet yanlısı milisler de vilâyette (ör. Puli Humri'nin sekiz kilometre kuzeybatısındaki Surkh Kotal bölgesinde) faaliyet gösteriyordu.[827]

Eylül 2019'da Taliban'ın Puli Humri'ye yönelik saldırısına yanıt olarak hükûmet güçleri silahlı ilçe sakinlerden destek aldı. AAN'nin danıştığı kaynaklara göre, bu kişiler çoğunlukla Jamiat-e Islami'ye bağlı komutanlar tarafından yönetilen çeşitli ayaklanma gruplarının üyeleriydi.[828]

AAN'nin Temmuz 2016 tarihli bir raporuna göre Afgan etnik Özbekler 2009'da IMU'dan ayrılarak Jundullah adlı isyancı bir grup kurdu.[829] Jundullah geçmişte Taliban'a bağlıyken Eylül 2015'te Taliban'ın Kunduz'u fethetmesinin yarattığı kargaşadan yararlanarak IŞİD bağlantılı bağımsız bir grup olarak kuruldu. IŞİD gruplarına sempati duymayan Taliban, 2016 yılına kadar Jundullah'ın Baglan'daki faaliyetlerini sınırladı. Aynı rapora göre Temmuz 2016 itibarıyla "[...] kuzeydoğuda IŞİD'e bağlı Jundullah aracılığıyla IŞİD tehdidi ne yaygındır ne de acildir."[830] ABD Terörle Mücadele Merkezi'nin (CTC) Afganistan'daki IŞİD gruplarına ilişkin Aralık 2018 raporunda 2014 ile 2018 arasında Baglan'da bir ISKP saldırısı kaydedilmiştir. Saldırı, 2017 yılında dokuz kişinin ölümüne neden oldu.[831] Freedom Sentinel Operasyonu Başmüfettişi, 2019'da Baglan'da daha küçük taraftar gruplarının varlığından söz ederken[832] Mayıs 2019'da kilit bir ISKP üyesinin tutuklanmasına ilişkin resmî bir açıklama yayımlandı.[833] 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Baglan vilâyetinde ACLED tarafından ISKP'ye özel olarak atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmedi.[834]

Hükumet güvenlik güçlerinin varlığı bakımından Baglan vilâyeti, daha önce ANA 209. Kolordu yönetimindeki ANA 20. Tümen Nisan 2019'da yeni 217. Kolordu olmak üzere atandıktan sonra 217. ANA kolordusunun sorumluluğuna geçmiştir.[835] 217. Kolordu'nun karargâhı Kunduz'dadır.[836] 30 Nisan 2020 itibarıyla Baglan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[837]

---

[826] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[827] Ali, O., Taleban in the North: Gaining ground along the Ring Road in Baghlan, AAN, 15 August 2016, url

[828] Ali, O., Ruttig Th., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[829] Ali, O., The 2016 Insurgency in the North: Raising the Daesh flag (although not for long), AAN, 15 July 2016, url

[830] Ali, O., The 2016 Insurgency in the North: Raising the Daesh flag (although not for long), AAN, 15 July 2016, url

[831] Jadoon, A., Allied and Lethal: Islamic State Khorasan´s Network and Organizational Capacity in Afghanistan and Pakistan, CTC Sentinel, 3 December 2018, url, pp. 11, 15

[832] USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. July 1, 2019–September 30, 2019, 18 November 2019, url, p. 18; USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. October 1, 2019–December 31, 2019, 14 February 2020, url, p. 13

[833] Khaama Press, Afghan Special Forces arrest key ISIS group member in Baghlan province, 16 May 2019, url

[834] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[835] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2019, url, p. 78

[836] USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, p. 5

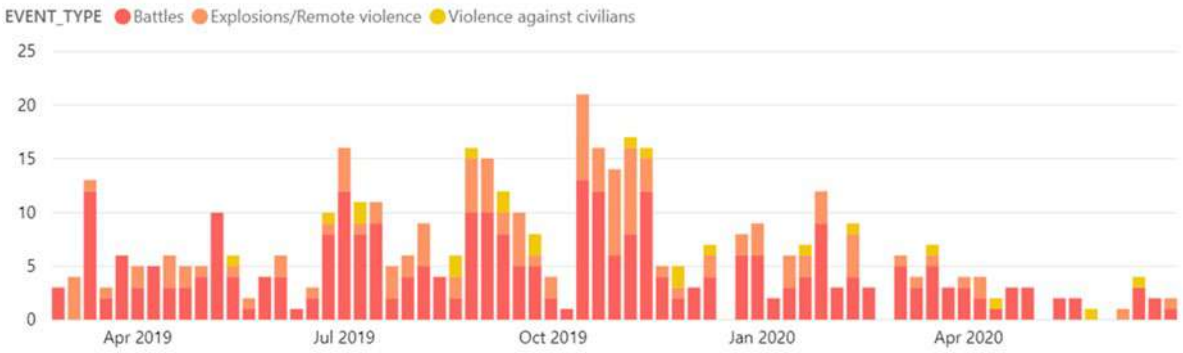
[837] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12, 50; USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, pp. 27-28; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

2.4.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.4.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Baglan'da 349 sivil zayiat (123 ölü ve 226 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %34 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından hedefli/kasıtlı cinayetler ve canlı bomba dışı IED'ler geliyordu.[838] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Baglan'da 26 ila 75 sivil zayiat kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinde ilkine kıyasla sivil zayiatın azaldığını bildirmiştir.[839]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Baglan vilâyetinde 444 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 304'ü çarpışma, 118'i patlama/uzaktan şiddet ve 22'si sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır.[840] Bildirilen 188 olay ile Puli Humri, en fazla şiddet olayının bildirildiği bölge olarak öne çıkarken bunu 93 olay ile Baghlan-e Jadid izlemiştir. ACLED tarafından Fereng Wa Gharu ve Khost wa Fereng ilçelerinde şiddet olayları kaydedilmemiştir.[841]

Şekil 6. Baglan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[842]

ACLED, Baglan vilâyetindeki şiddet olaylarının yaklaşık %68'ini "çarpışma", özellikle "silahlı çatışmalar" olarak kodlamıştır. Bu kategori, Baglan'ın neredeyse tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil ediyordu.[843] Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın polis, ordu veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde Arbaki ("Arbaki" terimi genellikle yerel olarak ve Taliban tarafından Afgan Yerel Polisi üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları[844] veya kontrol

[838] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94. No UNAMA data on civilian casualties in Baghlan province were available for the first half of 2020.

[839] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 72

[840] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[841] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Badakhshan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision Code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[842] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan – Baghlan, url

[843] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[844] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, Deputy intelligence chief for Baghlan gunned down, 12 May 2019, url

noktaları,[845] üsler[846] ve genel merkezler[847] gibi askerî tesislere veya polis tesislerine ve konvoylara saldırılar şeklinde gerçekleşmektedir.[848] Bu olaylar zaman zaman sivil zayiata neden olmuştur. Örneğin 5 Mayıs 2019'da Puli Humri şehrindeki polis merkezinde gerçekleşen ve Taliban'ın üstlendiği koordineli bir saldırıda polis güçlerinden zayiatın yanı sıra ondan fazla sivil yaralanmıştır.[849] Puli Humri şehrinin Chashma-e Sher bölgesinde bir Taliban saldırısına karşılık olarak Afgan hava kuvvetleri helikopteri Nisan 2020'de bir evi hedef aldı. Bunun sonucunda iki çocuk öldürüldü ve altı sivil yaralandı.[850]

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır. 2 Nisan 2019'da Savunma Bakanlığı'nın Khalid Operasyonu onayıyla Baglan, güvenlik güçlerinin operasyonlarının odaklandığı kuzeydoğudaki illerden biri haline geldi.[851] Operasyonların çoğu Mayıs 2019'da ve Eylül-Kasım 2019 arasında gerçekleştirildi.[852] Bazı ANDSF operasyonları, Haziran 2019'da Baghlan-e Jadid, Aralık 2019'da Burka, Ekim 2019'da Doshi ilçesinin Kelagai bölgesi veya Ekim 2019'da Puli Humri ilçesinin Dand-e Shahabuddin bölgesi dâhil olmak üzere Baglan'ın belirli ilçelerindeki köylerin yeniden ele geçirilmesine yol açtı.[853] Haziran 2019'un başlarında Baghlan-e Jadid bölgesinde[854] veya Temmuz 2019'un sonunda Dahana-e Ghuri bölgesinde[855] olduğu gibi bazı operasyonlar hava saldırılarıyla desteklendi.

Raporlama döneminde Taliban'ın Temmuz 2019'da Doshi ilçesindeki stratejik Kayan vadisi gibi daha küçük alanları ele geçirdiğine dair bildirimler söz konusuydu.[856] Taliban ve diğer kaynaklar da Taliban'ın 3 Mayıs 2019'da Burka ilçesindeki ilçe merkezine[857], Temmuz 2019'da Guzargah-e Nur ilçe merkezine[858] veya Eylül 2019'da Nahrin ve Baghlan-e Jadid ilçelerindeki köylere ve bölgelere saldırdığını bildirmiştir.[859] Taliban'ın Eylül 2019'da Baglan vilâyetindeki Guzargah-e Nur ilçesinin kontrolünü ele geçirdiği, ancak birkaç ay sonra hükûmet güçlerinin Ocak 2020'de ilçeyi yeniden ele geçirdiği bildirilmiştir.[860]

ACLED tarafından 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Baglan'da kaydedilen ve bildirilen 118 patlama/uzaktan şiddet olayının yarısından fazlası, Taliban veya kimliği belirlenemeyen silahlı grupların, güvenlik güçlerini

---

[845] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[846] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 31-June 6, 6 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[847] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url

[848] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[849] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT, Taliban Kill Unarmed Afghan Police Officers Waiting for Pay, 5 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, Baghlan attack ends as all 8 attackers eliminated, 5 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, 75 people suffer casualties in Sunday attack: Baghlan governor, 6 may 2019, url

[850] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[851] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/902–S/2019/493, 14 June 2019, url, p. 5

[852] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[853] Tolonews, Large Scale Operation Launched In Baghlan, 17 October 2019, url

[854] Khaama Press, 11 Taliban militants killed in Special Forces raid, airstrikes in Laghman and Baghlan, 4 June 2019, url

[855] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Khaama Press, 52 militants killed, 33 wounded as Afghan forces repulse Taliban attack in Baghlan, 30 July 2019, url

[856] Khaama Press, Taliban militants take control of the strategic Kayan Valley in Baghlan province, 2 July 2019, url; Xinhua, Taliban overruns area in N. Afghanistan's Baghlan province, 2 July 2019, url

[857] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url

[858] NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url

[859] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[860] Pajhwok Afghan News, Security forces retake control of Baghlan's Guzarga Noor district, 30 January 2020, url; Tolonews, Afghan Forces Retake Guzargah-e-Noor District of Baghlan, 1 February 2020, url; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 6

hedeflemek için yol kenarına yerleştirilen bombalar veya basınç plakalı IED'ler[861] ya da veya manyetik bombalar[862] dâhil olmak üzere IED'ler kullandığı olaylardır.[863] Bu olaylar Baglan vilayetindeki tüm şiddet olaylarının %14'ünü meydana getiriyordu ve zaman zaman sivil zayiatla sonuçlandı. Örneğin 14 Mayıs 2019'da Puli Humri'de araçlara yerleştirilen patlayıcılar patladı[864]. 4 Haziran 2019'da Nahrin ilçesinde bayram namazından sonra camiden çıkanlara bomba isabet etti[865]. 4 Kasım 2019'da ise Puli Humri şehrinin Dand-e Shahabuddin bölgesinde bir aile bir yol mayını patlamasıyla vuruldu.[866]

1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Baglan vilâyetinde ACLED tarafından kaydedilen tüm şiddet olaylarının %10'unu oluşturan ve bildirilen patlama/uzaktan şiddet olaylarının üçte birinden fazlası hava/drone saldırılarıydı.[867] Hava saldırıları çoğunlukla Puli Humri, Baghlan-e Jadid ve Dahana-e Ghuri ilçelerinde gerçekleştirildi. Bunların çoğu Afgan kuvvetleri tarafından yürütülürken bazıları ise ABD kuvvetlerine atfedildi.[868] Bu hava saldırıları AGE'ler arasında zayiata neden olurken bazıları da Temmuz 2019 ve Nisan 2020'de Puli Humri'de olduğu gibi sivil zayiata neden oldu.[869]

ACLED, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Baglan vilâyetinde birkaç bombardıman olayı kaydetmiştir.[870] Bunlardan ANDSF'ye atfedilenlerin bir kısmı, sivil zayiata yol açtı. Örneğin, 23 Eylül 2019'da Nahrin bölgesinde oynarken patlamamış bir roket mermisinin patlaması sonucu bir grup çocuk hayatını kaybetti.[871] 9 Mart 2020'de isePuli Humri'de askeri bir üsten atılan havan mermisi sivil bir eve çarptığında bir kişi öldü, dört kişi yaralandı.[872]

ACLED tarafından sivillere yönelik şiddet olarak sınıflandırılan 22 olay, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Baglan vilâyetinde yaşanan tüm şiddet olaylarının %5'ini temsil ediyordu.[873] Bunlar, Haziran 2019'da Baghlan-e Jadid'de görev dışı bir askerin[874], Ağustos 2019'da Puli Humri yakınlarında hükûmet temsilcileri ve çalışanlarının[875], Eylül 2019'da Nahrin ilçesinde sivillerin[876], Mayıs 2019'da Nahrin ilçesinde ve Kasım 2019'da Baghlan-e Jadid ve

[861] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (October 2019), 23 November 2019, url

[862] NYT, 1 August 2019, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, 2 policemen killed, as many wounded in Pul-i-Khumri blast, 19 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Baghlan police official killed in explosion, 17 September 2019, url

[863] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 15-21, 22 March 2019, url

[864] NYT, Afghan War Casualty Report: May 31-June 6, 6 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, Magnetic bomb blast leaves 7 civilians injured in Baghlan, 14 May 2019, url

[865] Pahwok Afghan News, 2 worshipers killed, 12 injured in Baghlan blast, 4 June 2019, url; Khaama Press, 2 civilians killed, 14 wounded in an explosion in Baghlan province, 4 June 2019, url

[866] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; KUNA, Roadside blast kills 8 civilians in N. Afghanistan, 4 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, 8 of a family killed in Baghlan roadside bombing, 4 November 2019, url

[867] These do not include air strikes carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

[868] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[869] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, 2 women killed in airstrike on a house in Baghlan, 4 July 2019, url; Tolonews, Baghlan Residents Rally Against Civilian Casualties, 9 July 2019, url; Ariana News, Eight family members killed, wounded in airstrikes – Baghlan, 4 April 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 17

[870] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[871] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[872] Pajhwok Afghan News, 1 killed, 4 wounded in Baghlan mortar strike, 9 March 2020, url

[873] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[874] NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url

[875] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url; Khaama Press, Taliban militants kidnap a member of Provincial Council from Samangan-Baghlan Highway, 24 august 2019, url; Tolonews, Samangan Provincial Council Member Killed By Militants: Official, 25 August 2019, url

[876] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

Doshi ilçesinde eğitim personelinin[877] Taliban dâhil silahlı gruplar tarafından kaçırılması ve/veya öldürülmesi ile Şubat 2020'de Doshi ilçesinde bir kamyon şoförünün öldürülmesi olaylarını kapsıyordu.[878] 16 Nisan 2020'de Deh Salah ilçesinde kimliği belirsiz silahlı kişiler aynı aileden beş kişiyi öldürdü.[879] Bir imam, Haziran 2020'de Dahana-i Guri ilçesinde yerel bir polis memurunun cenaze namazını kıldırdığı için dövüldü ve aldığı darbeler nedeniyle hayatını kaybetti.[880] Taliban kaynakları, hedefli saldırılarda veya operasyonlar sırasında Afgan güvenlik güçlerinin sivilleri öldürdüğü olayları bildirmiştir.[881] ACLED tarafından kaydedilen olaylara ek olarak UNAMA, 25 Kasım 2019'da Puli Humri bölgesinde ALP komutanlarından birinin öldürülmesinin intikamı olarak bir Taliban savaşçısının kardeşinin ALP tarafından öldürüldüğünü belgelemiştir. Olayda iki sivil de yaralanmıştır.[882]

Baglan vilâyeti de dâhil olmak üzere kuzeydoğu bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alınmıştır.[883] Baglan, Afganistan'daki 28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Kunduz'dan sonra ikinci en düşük katılım oranına sahip ildi. Bu durumun sebebinin Kunduz'da olduğu gibi kötü güvenlik koşulları olduğu düşünülmüştür. Baglan'ı Kabil, Mezar-ı Şerif ve Kunduz'a bağlayan ana yollar Taliban tarafından kapatılmıştır. Puli Humri ve Doshi ilçelerinden sandık merkezlerine doğrudan saldırılar ve roket bombardımanı bildirilmiştir.[884]

Nisan 2019'da Baglan polis şefi, Baglan-Belh Otoyolu boyunca güvenliği artırmak için yeni kontrol noktaları kurulduğunu duyurdu.[885] Ancak Taliban, Mart ve Mayıs 2019'da ve Ocak 2020'de Baglan-Samangan Otoyolu üzerinde[886] ve Temmuz 2019, Ocak ve Şubat 2020'de Kunduz-Baglan Otoyolu üzerinde bulunan kontrol noktalarına saldırılar düzenledi.[887] Petrol tankeri sürücüleri ve petrol şirketlerinin yöneticileri Mart 2019'da Baglan'da, özellikle Puli Humri'deki Dand-e Ghori ve Doshi ilçesindeki Kelagi mevkiinde kamyonlarına yönelik saldırıların arttığından şikayet ettiler.[888] Petrol tankerlerine bir başka saldırı da Mayıs 2019'da Puli Humri ilçesinden bildirildi.[889]

Kaynaklar, 4 Nisan 2019'da Puli Humri'de bir doktorun özel kliniğinde bir patlama olduğunu bildirdi. Doktor hayatını kaybetti ve birkaç hasta yaralandı.[890] UNAMA tarafından yapılan daha kapsamlı araştırmaya göre doktor Taliban'dan ölüm tehditleri almıştı.[891] UNAMA ayrıca 12 Mayıs 2019'da Baglan vilâyetinin farklı bölgelerinde 11 kliniğin zorla kapatıldığını belgelemiştir. Bunların tümü bir sonraki hafta yeniden açılmıştır.[892]

---

[877] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, Kabul university teacher shot dead in Baghlan, 6 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, Headmaster among 4 gunned down in Baghlan, 30 November 2019, url

[878] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[879] Pajhwok Afghan News, 5 of a family gunned down in Baghlan attack, 16 April 2020, url

[880] Reporterly, Imam in Baghlan Dies After Being Beaten by Taliban, 21 June 2020, url

[881] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Voice of Jihad, Innocent civilian martyred in Baghlan, 28 May 2020, url

[882] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 67

[883] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2020, url, p. 10; NYT, To Disrupt Elections, Taliban Turn to an Old Tactic: Destroying Cell Towers, 2 October 2019, url

[884] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[885] Tolonews, Baghlan Police Chief Warns Taliban To Quit Violence, 7 April 2019, url

[886] Xinhua, 14 including 8 militants killed in northern Afghan province, 29 May 2019, url; Xinhua, 1st LD Writethru: 9 police killed in Taliban attack in N. Afghanistan, 28 January 2020, url; Khaama Press, NDS Special Forces storm key Taliban compound in Baghlan province, 3 March 2019, url; Tolonews, Police Suffer Heavy Casualties in Baghlan, 28 January 2020, url

[887] Tolonews, MEHWAR: Insecurity Increases In Baghlan, 13 July 2019, url; Khaama Press, Afghan forces suffer casualties in Taliban attacks, 23 January 2019, url; Tolonews, Five Security Force Members Killed on Kunduz-Baghlan Highway, 2 February 2020, url

[888] Pajhwok Afghan News, Militant attacks on oil tankers increasing in Baghlan, 30 March 2019, url

[889] Pajhwok Afghan News, Taliban attack leaves 2 oil tankers torched in Baghlan, 12 may 2019, url

[890] NYT, Afghan War Casualty Report: March 29-April 4, 4 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, Physician killed, 20 civilians injured in Baghlan blast, 4 April 2019, url

[891] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 45

[892] UNAMA, Afghanistan The Protection Of Civilians In Armed Midyear Update Conflict: 1 January To 30 June 2019, 30 July 2019, url, p. 5

UNAMA 2019 raporunda Afganistan'ın Baglan da dâhil olmak üzere belirli bölgelerinde Salaam Telekomünikasyon haricinde birkaç özel telekomünikasyon şirketinin takip edilmeyi veya operasyonlar sırasında hedef alınmayı önlemek için Taliban tarafından verilen komutların akşamında hizmetlerini durdurduğunu belirtmiştir.[893]

Silahlı çatışmalar neredeyse tüm Baglan ilçelerinde olduğu gibi şiddet olaylarının yaygın türü olsa da Puli Humri biraz farklı bir çatışma modeli göstermiş, ilçedeki yaklaşık dört olaydan biri IED kullanımını içermiştir.[894] Puli Humri şehrindeki polis merkezi, 5 Mayıs 2019'da canlı bomba da kullanılan koordineli bir saldırının hedefi oldu.[895] 2 Şubat 2020'de bir canlı bomba Puli Humri'de hedefine (nişan törenine) ulaşmadan önce patlayıcılarını infilak ettirdi.[896] Afganistan'ın diğer büyük şehirlerinde de gerçekleştirilen bu tür saldırılar[897], Baglan vilâyetindeki diğer ilçelerde bildirilmemiştir.[898]

Ağustos sonunda, Eylül 2019'un başlarında Taliban önce Kunduz, hemen ardından Puli Humri ve ardından Ferah olmak üzere bir hafta içinde üç il merkezine saldırdı ve buraları ele geçirdi.[899] Bildirildiğine göre birkaç Taliban savaşçısı, şehre yapılan saldırının ardından Kunduz'dan sürüldükten sonra Baglan vilâyetine ilerledi ve 1 Eylül 2019'da vilâyet yönetim merkezine bir saldırı başlattı.[900] Şehrin derinliklerine girip birkaç gün dayanabildiler. Bu, Puli Humri'de görülen bu tür ilk saldırıydı.[901] Saldırı sırasında Taliban zorla konutlara girdi.[902] Baglan il meclisi başkanına göre yoğun çatışmalar insanları paniğe sürükledi ve kaçmaya çalışmasına neden oldu.[903] Saldırganlar geri püskürtülse de sonraki günlerde şehrin dışında çatışmalar devam etti.[904] Norveç Menşe Ülke Bilgi Merkezi Landinfo'nun görüştüğü diplomatik bir kaynağa göre Ekim 2019'da vilâyet yönetim merkezleri Kunduz, Puli Humri ve Talukan'ın (Tahar) düşmesi, hava saldırılarıyla engellendi.[905] Sivil zayiat ve yerinden edilme olayları bildirildi.[906] Kabil-Kuzey ve Puli Humri-Mazar Otoyollarının yeniden açılması için yapılan operasyonlar sırasında[907] şehirden çıkış yolları tartışmalı kaldı ve saldırıyı takip eden bir haftadan

---

[893] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 109-110; See also: Pajhwok Afghan News, Taliban continue telecom services shutdown in Baghlan, 14 August 2019, url

[894] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[895] Pajhwok Afghan News, Baghlan attack ends as all 8 attackers eliminated, 5 May 2019, url; Khaama Press, Attack on Baghlan Police HQ claims the lives of 13 people, wounding 55 others, 5 May 2019, url; Tolonews, Death Toll Rises To 20 In Baghlan Police HQ Attack, 6 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, 75 people suffer casualties in Sunday attack: Baghlan governor, 6 May 2019, url

[896] Pajhwok Afghan News, Bomber killed, 2 civilians injured in Baghlan, 2 February 2020, url

[897] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 39; EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[898] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[899] Ali, O., Ruttig T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[900] NYT, Taliban Attack Second Afghan City in 2 Days as Peace Deal Nears, 1 September 2019, url; Al Jazeera, Amid heavy fighting in north, US envoy meets Afghan president, 2 September 2019, url

[901] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[902] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 51; NYT, War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, 6 killed, 33 injured in Baghlan clashes, 1 September 2019, url

[903] NYT, Taliban Attack Second Afghan City in Two Days as an Agreement for Peace Nears, 1 September 2019, url

[904] UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.3, 3 September 2019, url; Tolonews, Highways Remain Closed As Clashes Continue In Baghlan, 2 September 2019, url; Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[905] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2020, url, pp. 27-28

[906] Pajhwok Afghan News, Civilians, military personnel among 63 killed in Baghlan clashes, 2 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (26 August – 1 September 2019), 4 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.3, 3 September 2019, url

[907] Pajhwok Afghan News, Taliban's shadow governor among 43 rebels killed in Baghlan, 5 September 2019, url

fazla süre boyunca hareket engellendi.[908] Taliban tarafından Baghlan-e Jadid semtinde kurulan kontrol noktaları, sivillerin geçişine izin verilse de kuzeydeki trafiği engelliyordu.[909] Telekomünikasyon ve yol hareketleri aralıklı olarak kesintiye uğradı.[910] Yerel kaynaklar AAN'ye okulların ve dükkânların kapanmasına, elektrik ve suyun kesilmesine ve gıda fiyatlarında keskin bir artış yaşanmasına neden olan olayların insanların hayatlarını nasıl etkilediğini anlatmıştır.[911]

Ekim 2019'da esnaf, Taliban'ın varlığının ve şehirde her gün yaşanan çatışmaların Puli Humri'de işlerini etkilemesi sebebiyle duydukları güvensizlikten şikayet etmiştir.[912]

Taliban'ın varlığı; Nisan, Temmuz, Ekim ve Aralık 2019'da Dand-e Ghori (yine Baglan vilâyetinde olan Dahana-e Ghuri ilçesi ile karıştırılmamalıdır)[913], Temmuz 2019'da Chashma-e Sher[914] veya Ekim 2019'da Dand-e Shahabuddin[915] gibi Puli Humri'nin bazı bölgelerinde raporlama dönemi boyunca düzenli saldırılara, çatışmalara ve güvenlik operasyonlarına yol açtı. Büyük ölçekli bir operasyonun Ekim 2019'da Dand-e Ghori ve Dand-e Shahabuddin bölgelerinden binlerce ailenin yerlerinden edilmesiyle sonuçlandığı bildirildi.[916]

2.4.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, Baglan'da AGE'ler ile ANDSF arasında devam eden çatışmaların raporlama döneminde nasıl insanların yerlerinden edilmesine neden olduğunu düzenli aralıklarla bildirmiştir.[917]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak Baglan vilâyetinde çatışmalardan dolayı 46.669 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin %93'ü vilâyet içinde yerlerinden edilmişti. En önemli yerinden edilme olayı özellikle Eylül 2019'da, Taliban'ın vilâyet yönetim merkezine saldırmasının ardından Puli Humri ilçesinde meydana gelmiştir.[918] Binlerce kişi, Nisan ve Temmuz 2019'da Burka'dan, özellikle Ekim 2019'da Baghlan-e Jadid'den, öncelikle Eylül 2019'da Nahrin'den ve Ekim ve Aralık 2019'da Guzargah-e Nur ilçelerinden taşınmıştır.

---

[908] Tolonews, Baghlan Clashes Enter Sixth Day, 6 September 2019, url; See also: UNOCHA, Afghanistan: Flash Update 2 – Lull in armed clashes in Kunduz city and new clashes in Pul-e-Khumri, 1 September 2019, url; Xinhua, Afghan fighting gets intensified amid reported progress in U.S.-Taliban talks, 9 September 2019, url; Al Jazeera, Trump cancels Taliban talks: What does it mean for Afghanistan?, 8 September 2019, url; Kabul Press, US Peace Talk with the Taliban Is Talibanization of Afghanistan, 3 September 2019, url

[909] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[910] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (26 August – 1 September 2019), 4 September 2019, url; Tolonews, Special Forces Launch Clearance Operations In Baghlan, 4 September 2019, url

[911] Ali, O., Ruttig T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[912] Pajhwok Afghan News, Growing insecurity worries Baghlan shopkeepers, 13 October 2019, url

[913] Pajhwok Afghan News, Baghlan: 371 displaced families in need of urgent assistance, 4 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, 5 security personnel killed, 14 injured in Baghlan attack, 3 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, Massive operations launched against Taliban in Baghlan, 17 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, 22 rebels eliminated in Helmand, Baghlan operations, 24 December 2019, url

[914] Khaama press, Special Forces rescue 2 oil tanker drivers, kill 5 Taliban militants in Baghlan, 18 July 2019, url

[915] Pajhwok Afghan News, Massive operations launched against Taliban in Baghlan, 17 October 2019, url

[916] Pajhwok Afghan News, Baghlan IDPs in urgent need of humanitarian assistance, 30 October 2019, url

[917] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 - 22 September 2019), 25 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 - 29 September 2019), 2 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 September – 6 October 2019), 9 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (21 October – 27 October 2019), 30 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (4 – 10 November 2019), 13 November 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (11 – 17 November 2019) 21 November 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (25 November - 1 December 2019), 4 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 December – 8 December 2019), 11 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (9 December – 15 December 2019), 18 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 December - 29 December 2019), 31 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 December 2019 - 5 January 2020), 8 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (6 January - 12 January 2019), 15 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (10 February – 16 February 2020), 19 February 2020, url

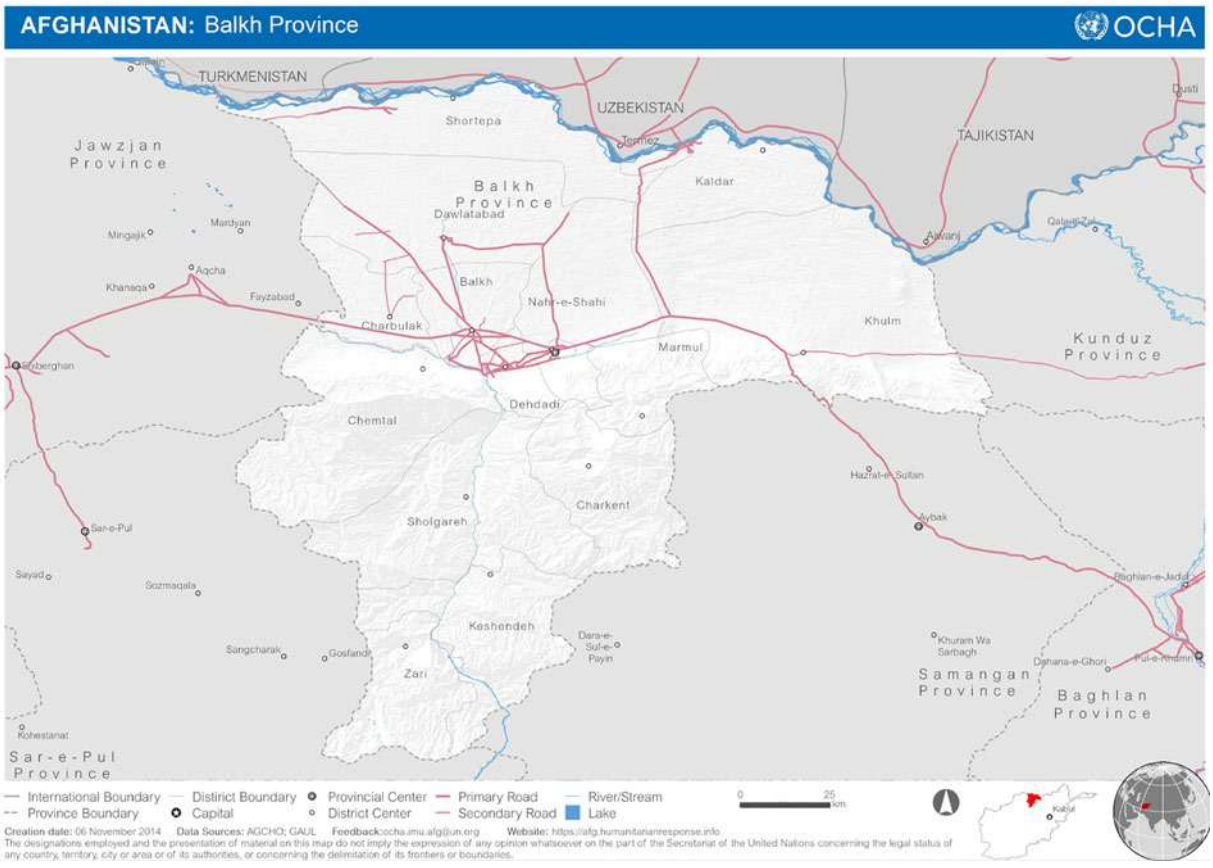
[918] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url; See also: UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (26 August – 1 September 2019), 4 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.3, 3 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 - 29 September 2019), 2 October 2019, url

Burka ve Nahrin ilçelerinde yerinden edilmiş kişilerin neredeyse tümü ilgili ilçeler içinde yerlerinden edilirken Ekim 2019'da Baghlan-e Jadid'de yerlerinden edilenler Puli Humri'ye sığınmış, Guzargah-e Nur'da yerinden edilen tüm kişiler ise Tahar vilâyetindeki Talukan'a yerleştirilmiştir.[919] Haziran 2020'nin son günlerinde UNOCHA, Baglan dâhil kuzeydoğudaki üç vilâyette "Mart 2020'den bu yana en önemli yerinden edilme olayını" kaydetmiştir.[920]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak çatışmalardan dolayı 43.428 kişinin Baglan vilâyetine doğru yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin tümü vilâyet içinde yerlerinden edilmişti. Puli Humri Ekim 2019'da çoğu ilçe içinden, büyük bir grup ise Baghlan-e Jadid'den olmak üzere tüm yerinden edilmiş kişilerin %80'ine ev sahipliği yapmıştır. Rapor döneminde yerinden edilerek Baglan vilâyetine gelen kişilere ev sahipliği yapan diğer ilçeler Burka, Nahrin ve Baghlan-e Jadid idi. Yerinden edilerek bu ilçelere gelenlerin tamamı veya neredeyse tamamı ilgili ilçelerden geliyordu.[921]

2.5 Belh

2.5.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 5: Afganistan – Belh vilâyeti, kaynak: UNOCHA[922]

Belh ili Afganistan'ın kuzey kesiminde yer almaktadır ve doğuda Kunduz ve Baglan, güneydoğuda Samangan, güneybatıda Sar-i Pol, batıda Jowzjan vilâyetleri bulunmakta olup kuzeyde Özbekistan, kuzeydoğuda Tacikistan ve kuzeybatıda Türkmenistan ile uluslararası sınır paylaşmaktadır.[923] Belh vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Belh,

[919] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[920] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (22 June – 28 June 2020), 1 July 2020, url

[921] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[922] UNOCHA, Afghanistan – Balkh Province- District Atlas, April 2014, url

[923] UNOCHA, Afghanistan Northern region District Atlas, 13 April 2014, url; GADM, Afghanistan [Map], 2018, url

Charbulak, Charkent, Chemtal, Dawlatabad, Dehdadi, Kaldar, Keshendeh, Khulm, Marmul, Mezar-ı Şerif, Nahr-e Shahi, Sholgareh, Shortepa ve Zari. Vilâyetin yönetim merkezi Mezar-ı Şerif'tir.[924]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 1.509.183 olup bunların yaklaşık 484.492'si vilâyetin yönetim merkezi Mezar-ı Şerif'te yaşamaktadır.[925] Belh, etnik açıdan çeşitli bir vilâyettir. Peştun, Özbek, Hazara, Tacik, Türkmen, Aymak, Beluç, Arap[926] ve Sünni Hazara (Kawshi) toplulukları yaşamaktadır.[927]

Belh (özellikle Mezar-ı Şerif) bir ithalat/ihracat merkezi ve bölgesel bir ticaret merkezidir.[928] Maliye Bakanlığı tarafından sağlanan ve Diplomat tarafından kullanılan bir haritada Mezar-ı Şerif'in doğusundaki Çevre Yolu'ndan ayrılan Hairatan-Termiz Özbek sınır geçiş noktasına giden bir otoyol gösterilmektedir. Bu haritaya göre Belh'i Afganistan'ın merkezindeki Bamyan'a bağlayan bir otoyol da yapım aşamasındadır.[929] Mezar-ı Şerif'te ulusal ve uluslararası varış noktalarına tarifeli yolcu hizmetleri sunan bir havalimanı bulunmaktadır.[930] Ocak 2019'da Türkiye üzerinden Mezar-ı Şerif ile Avrupa'yı birbirine bağlayan hava koridoru kargo uçuşları için açılmıştır.[931]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Belh Afganistan'ın en fazla miktarda afyon yetiştiren on vilâyeti arasında 7. sıradadır. İlde yaşanan kuraklık nedeniyle haşhaş ekimi 2018 yılında 2017 yılına göre %30 oranında azalmıştır.[932]

2.5.2 Belh'te çatışma geçmişi ve aktörler

2019'un başlarına kadar Belh, genellikle Afganistan'ın nispeten sakin ve en istikrarlı illerinden biri olarak tanımlanıyordu.[933] Bunun esas nedeni, on yıldan fazla bir süredir Belh valisi olan eski savaş ağası Atta Mohammed Noor'un iktidar üzerinde sahip olduğu tekel güçtü.[934] Noor'un 2018'deki istifasından sonra bile vilâyetteki nüfuzu güçlü olmaya devam etti.[935] Atta Noor'un milisleri vilâyet polis gücünün çoğunu oluşturuyordu.[936] Ancak Ocak 2020'de Kabil'de İsveç Göç Ajansı (Migrationsverket) ile bir araya gelen uluslararası bir örgütün temsilcisi, Noor'un zorla istifa ettirilmesini Belh'teki kötüleşen güvenlik durumuna katkıda bulunan bir faktör olarak görmüştür.[937] Afgan haber portalları Tolonews ve Pajhwok Afghan News'a göre Noor'un istifası konusunda Cumhurbaşkanı ile Noor arasındaki gerginliği, Mezar-ı Şerif'te siyasi partiler ve parlamento üyeleriyle bağlantılı olduğu iddia edilen silahlı adamların varlığının artması izledi.[938] Ardından 2018'in başlarında Belh'in yönetim merkezinde silahlı soygun, cinayet, çatışmalar

[924] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Balkh, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 31

[925] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 31

[926] Pajhwok Afghan News, Background Profile of Balkh, n.d., url

[927] US, Naval Postgraduate School, Balkh Provincial Review, n.d., url

[928] Samuel Hall, Economic Assessment and Labour Market Survey of Mazar-i Sharif, Pul-i Khumri, Kandahar City and Kunduz City, 16 January 2017, url, p. 43

[929] Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[930] Austria, BFA-Staatendokumentation, Afghanistan - Airports [Map], 25 March 2019; Ariana Airlines, Flights schedule, n.d., url

[931] Pajhwok Afghan News, Mazar-i-Sharif-Turkey-Europe air corridor formally opens, 9 January 2019, url

[932] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, pp. 6, 17

[933] Reuters, Gunfight erupts in north Afghan city over police chief's appointment, 14 March 2019, url; Tolonews, Taliban Planning To Disrupt Balkh Security: Police Chief, 22 August 2019, url

[934] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url; RFE/RL, Powerful Afghan Governor Resigns, Ending Standoff With Ghani, 22 March 2018, url; Ruttig, T., "Atta for President" Again? The struggle for the Afghan presidency and Jamiat's leadership, AAN, 10 April 2017, url

[935] Reuters, Gunfight erupts in north Afghan city over police chief's appointment, 14 March 2019, url

[936] RFE/RL, Rival Police Clash In North Afghan City In Spat Between President, Ex-Governor, 14 March 2019, url

[937] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 46

[938] Tolonews, Illegal Armed Men 'A Big Challenge For Balkh Residents', 12 January 2018, url; Pajhwok Afghan News, 2 injured as gunmen loyal to MPs clash in Balkh, 28 January 2018, url; Pajhwok Afghan News, Illegal armed men threaten Mazar-i-Sharif security, 22 May 2018, url

ve adam kaçırma gibi suç faaliyetleri arttı[939] ve Belh sakinleri için 2019'da endişe kaynağı olmaya devam etti[940]. Bu da polisi, giderek artan şekilde suçlara karışan tescilsiz araçlara ve motosikletlere karşı önlem almaya veya motosiklet kullanımını yasaklamaya yönlendirdi.[941]

2019 tarihli bir Reuters makalesine göre, Taliban diğer kuzey bölgelerle karşılaştırıldığında Belh'te çok daha önemsiz bir konuma sahiptir.[942] Fakat Taliban'ın etkilerinin 2019'da arttığı bildirildi[943] ve Belh'in neredeyse tüm ilçelerinde Taliban faaliyeti olduğuna dair haberler söz konusuydu. Kızıl Birlik güçleri olarak bilinen Taliban özel kuvvetlerinin Mayıs 2019'da Khulm ilçesinde,[944] Şubat 2020'de ise Charkent ilçesinde saldırıları olduğu bildirildi.[945] Mayıs 2020'de bir Sar-i Pol il meclisi üyesi, Taliban'ın Mezar-ı Şerif yolunda Zari ilçesinin çeşitli köylerinde kontrol noktaları işlettiğini belirtti.[946]

2 Temmuz 2020 itibarıyla, Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmede Dawlatabad ilçesi "Taliban kontrolü altında", Charbulak, Chemtal ve Zari ilçeleri "tartışmalı", Belh vilâyetinde geri kalan ilçeler ise "hükûmet kontrolü altında" olarak belirtilmiştir.[947] Hükûmet kontrolü altında olanlara New York Times'ın Aralık 2019'da Taliban kontrolü altında olduğunu bildirdiği bir ilçe olan Keshendeh de dâhildir.[948]

Yerel yetkililer ve ilk Cumhurbaşkanı Yardımcısı Gen. Dostum, Aralık 2019'da ISKP'nin geçtiğimiz aylarda kuzey bölgesinin Belh dâhil tüm vilâyetlerinde etkisini artırdığını iddia etmiştir.[949] Ancak 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Belh'te ACLED tarafından özellikle ISKP'ye atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[950]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Belh ili, genel merkezi ilin Dehdadi ilçesinde bulunan ANA 209. Şahin kolordusunun[951] sorumluluğundadır.[952] Esas olarak Kabil ve Bagram'daki üslerde bulunan ABD kuvvetleri, 30 Nisan 2020 itibarıyla kuzeydeki Belh vilâyetindeki de dâhil olmak üzere bölgesel merkezlerini korumuştur. Baglan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[953]

---

[939] Tolonews, Illegal Armed Men 'A Big Challenge For Balkh Residents', 12 January 2018, url; Pajhwok Afghan News, Illegal gunmen seen behind insecurity in Mazar-i-Sharif, 25 January 2018, url; Pajhwok Afghan News, 2 injured as gunmen loyal to MPs clash in Balkh, 28 January 2018, url; Pajhwok Afghan News, Mazar-i-Sharif garrison failing to bar illegal gunmen: Residents, 7 March 2018, url; Pajhwok Afghan News, Illegal armed men threaten Mazar-i-Sharif security, 22 May 2018, url; Tolonews, Mazar Man Killed For His Motorcycle, 22 July 2018, url

[940] Pajhwok Afghan News, Increasing crime incidents worry Balkh dwellers, 26 October 2019, url

[941] Pajhwok Afghan News, Undocumented vehicles, bikes being seized in Balkh, 27 October 2019, url; Kilid Group (The), Unknown Gunmen Kill 3 Employees of Private Company in Balkh Province, 28 June 2020, url

[942] Reuters, Gunfight erupts in north Afghan city over police chief's appointment, 14 March 2019, url

[943] Pajhwok Afghan News, Taliban's influence, insecurity grow in Balkh, 18 August 2019, url

[944] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url

[945] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[946] Ruttig, T., The case of Mawlawi Mehdi and Balkhab District: Are the Taleban attracting Hazaras?, AAN, 23 May 2020, url

[947] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated. For more information on the methodoly used by, see the Introduction section of this report.

[948] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

[949] Tolonews, Large-scale Military Operation To Launch in North: Dostum, 5 December 2019, url

[950] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[951] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, p. 50

[952] Tolonews, 209 Shaheen Corps: The Base The Taliban Attacked, 22 April 2018, url

[953] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, pp. 3; 14

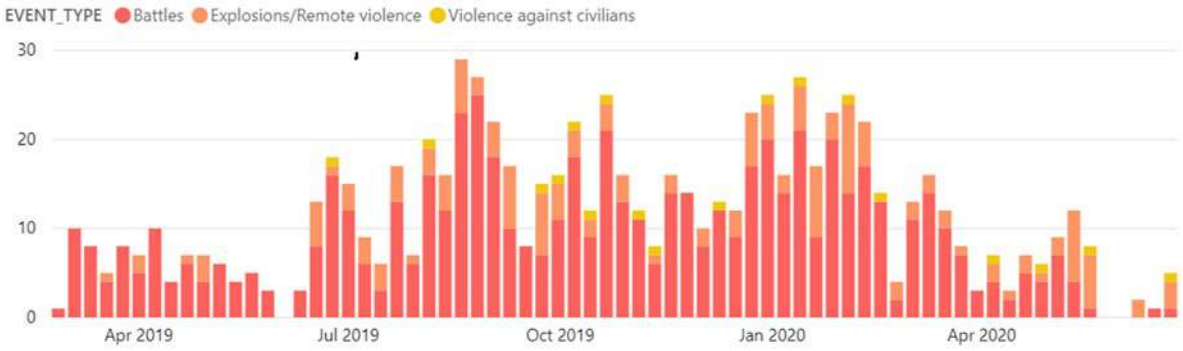
Belh vilâyetinde hükûmet yanlısı milisler veya sözde Arbaki ("Arbaki" terimi genellikle yerel olarak ve Taliban tarafından Afgan Yerel Polisi üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri ve yerel ayaklanma komutan güçleri mevcuttur ve bunlar Taliban saldırılarında düzenli olarak hedef alınmaktadır.[954]

2.5.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.5.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Belh'te 277 sivil zayiat (108 ölü ve 169 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %22 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından canlı bomba dışı IED'ler ve hedefli suikastlar geliyordu.[955] 2020'nin ilk yarısında UNAMA, vilâyette 344 sivil zayiat olduğunu belgeleyerek çatışmalardan en çok etkilenen siviller açısından Belh vilâyetini birinci sırada göstermiştir.[956] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Belh'te 102 ila 150 sivil zayiat, 2020'nin ilk ve ikinci çeyreği arasında ise benzer sayıda sivil zayiat bildirmiştir.[957]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Belh vilâyetinde 811 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 631'i çarpışma, 162'si patlama/uzaktan şiddet ve 18'i sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır.[958] Belh vilâyetindeki güvenlik durumu 2019'da kötüleşmiştir[959] ve BM verilerine göre vilâyet, 2020'nin ilk aylarında en aktif dört çatışma alanından biri olmuştur.[960] Belh 195 olay ile ACLED'in 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında en fazla şiddet olayını kaydettiği ilçe olarak öne çıkmıştır. Bunu ikisinde de 140'tan fazla olay yaşanan Chemtal ve Charbulak ilçeleri izlemiştir. ACLED'in 40'ın üzerinde olay kaydettiği diğer ilçeler Sholgara, Dawlatabad ve Zari idi. Marmul ilçesinde ACLED tarafından kaydedilen şiddet olayı yoktur.[961]

Şekil 7. Belh - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[962]

[954] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, 2 dead, 5 injured as Balkh commanders clash, 8 may 2019, url

[955] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[956] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 5

[957] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[958] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[959] Pajhwok Afghan News, Taliban's influence, insecurity grow in Balkh, 18 August 2019, url

[960] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 5; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 5

[961] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[962] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Balkh, url

ACLED, Belh vilâyetindeki şiddet olaylarının %78'ini neredeyse tümü "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır.[963] Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın polis, ANA askerleri veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları[964] veya kontrol noktaları,[965] üsler[966] gibi askerî tesislere veya polis tesislerine ve konvoy[967] ile araçlara[968] saldırılar şeklinde gerçekleşmektedir. Bu olaylar bazen sivil zayiatla sonuçlanmıştır. Bunlara örnek olarak 3 Ağustos 2019'da Charbulak ilçesine bağlı Sawrian köyünde[969], 17 Mart 2020'de Belh ilçesinin Alamkhel bölgesinde[970] veya 14 Mayıs 2020'de Dawlatatabd ilçesinin Maidan Hawai bölgesinde[971] yaşanan olaylar verilebilir. Taliban'ın hükûmet yetkililerine ve çalışanlarına yönelik saldırıları da ACLED'in silahlı çatışma kategorisine dâhil edilmiştir.[972] 30 Mart 2019'da Taliban, Birinci Cumhurbaşkanı Yardımcısı Gen. Abdul Rashid Dostum'u Belh ve Jowzjan vilâyetlerini birbirine bağlayan Mazar-Şibirgan Otoyolu üzerinde taşıyan konvoya saldırdı. Gen. Dostum yara almadan kurtuldu, ancak çevresindeki kişiler arasında kayıplar yaşandı.[973] 14 Eylül 2019'da Taliban, Belh ilçesi ile Mezar-ı Şerif arasındaki karayolu üzerinde Kuzey Belh vilayeti Çalışma ve Sosyal İşler Direktörünü pusuya düşürdü.[974]

Mart 2019'da başlatılan Walid 40 Operasyonu[975], Nisan 2019'da başlatılan Khalid Operasyonu[976] ve Nisan 2020'de başlatılan Şahin 611 Operasyonu[977] ile Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı gerçekleştirdiği saldırılar[978] da ACLED tarafından çarpışma kategorisi altında kaydedilmiştir. Bunların çoğu Ağustos 2019 ve Ocak 2020'de gerçekleşti.[979] Mart

[963] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[964] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Tolonews, Eight Policemen Killed As Clashes Intensity In North, 2 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[965] RFE/RL, Seven Afghan Soldiers Killed In Taliban Attack, 24 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url; Pajhwok Afghan News, 5 police killed, 6 wounded in Balkh firefight, 9 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[966] RFE/RL, Suicide Car Bomb Hits Afghan Army Compound, 26 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url; Khaama Press, Local Taliban commanders among 16 killed, wounded in Balkh and Jawzjan clashes, 25 November 2019, url

[967] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[968] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url

[969] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[970] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[971] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[972] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[973] Tolonews, Dostum Unhurt As His Convoy Attacked By Taliban, 30 March 2019, url; RFE/RL, Afghan Vice President Dostum Survives Convoy Ambush, 30 March 2019, url; NYT, Afghan Vice President Survives Attack on Convoy, 31 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Dostum's convoy attacked in Balkh, bodyguard killed, 30 March 2019, url

[974] Pajhwok Afghan News, Balkh official injured in Taliban attack, 14 September 2019, url

[975] Tolonews, Over 3,700 Militants Killed In 88 Operations In North: Official, 19 March 2019, url; Khaama Press, Afghan armed forces launch Walid-40 operations in Balkh province, 12 March 2019, url

[976] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/902–S/2019/493, 14 June 2019, url, p. 5

[977] Tolonews, '17 Villages Cleared of Taliban' in Balkh: Police, 29 April 2020, url

[978] Pajhwok Afghan News, Notorious Taliban commander killed in Balkh operation, 16 may 2019, url; Khaama Press, Taliban's most dangerous commander Mullah Khadem killed in Balkh province, 16 May 2019, url

[979] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

ve Ağustos 2019'da Chemtal ilçesinde veya Haziran ve Temmuz 2019'da Charbulak'ta olduğu üzere bu operasyonlardan bazıları hava saldırılarıyla desteklendi.[980]

Taliban, Mart ve Mayıs 2019'da Zari ilçesinde,[981] 3 Temmuz 2019'da[982] ise Charkent ilçesinde güvenlik karakollarına saldırdı ve güvenlik güçleri tarafından geri alınmadan önce kısa süreliğine ele geçirdi. Afgan yetkililer, Taliban'ın Eylül 2019'da Zari ilçesini ele geçirdiği yönündeki iddialarını, ilçenin hükûmet kontrolünde kaldığını belirterek reddetti.[983] Eylül 2019'da hükûmet yanlısı güçler ile Taliban arasındaki çatışmalar, Taliban'ın Zari ilçesindeki kaymakamının ölümü de dâhil olmak üzere her iki tarafta da kayıplara neden oldu.[984] Şubat 2020'de Zari ilçe merkezine düzenlenen AGE saldırısı sonucu dört kişi öldü, diğerleri ise yaralandı.[985] 30 Nisan ve 1 Mayıs 2020'de Zari ilçesinde yapılan bir başka Taliban saldırısında yerel ayaklanma gruplarının 38 üyesi öldü veya yaralandı.[986] Taliban, Aralık 2019'un sonunda Belh ilçesinin Alamkhail, Baba Yousif ve Boka köylerini ele geçirdiğini iddia etti.[987] Taliban'ın ilçe merkezine saldırmasının ardından Kasım 2019'da Charbulak ilçesinde yoğun çatışma olduğu bildirildi. Bunun sonucunda bölge polis şefi ve hükûmet yanlısı bir milis üyesi öldürüldü.[988] Shortepa ilçesi bölge polis şefi de 1 Ekim 2019'da Taliban'ın polise ve ilçe merkezine düzenlediği saldırıda öldürüldü. Ayrıca beş polis memuru öldürüldü ve on beş memur esir alındı.[989] Hükûmet yetkilileri, Taliban'ın yerleşkeyi istila ettikleri iddiasını reddetti.[990] Afgan güvenlik güçleri, Taliban saldırısına yanıt olarak Şubat 2020'de Şahin 221 adlı bir operasyon başlattı ve bu sırada Chemtal bölgesindeki Pul-e Bangaala köyü gibi bazı hassas bölgeleri Taliban'dan temizlemeyi başardılar.[991] Taliban'ın Mart 2020'de Dawlatabad, Belh ve Chemtal ilçelerine düzenlediği koordineli saldırılar, güvenlik güçlerinin operasyonlarını tetikledi.[992]

Mayıs 2019'da Belh ilçesinde hükûmet (yanlı) güçleri ile yerel cihatçı komutan güçleri arasındaki çatışmalar da bildirildi ve sivil zayiata neden oldu.[993]

Hava/drone saldırıları, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Belh'te bildirilen tüm şiddet olaylarının %11'ini temsil ediyordu.[994] Belh vilâyetindeki her dört hava saldırısından yaklaşık üçü şu dört ilçede gerçekleştirildi: Chemtal, Charbulak, Belh ve Sholgara. Hava saldırılarının büyük bölümü Afgan kuvvetleri tarafından gerçekleştirilirken bazıları da

---

980 Khaama Press, Dozens of Taliban militants killed in latest Special Forces operations, airstrikes, 14 March 2019, url; Khaama Press, 3 Taliban militants killed, 2 detained in Balkh and Kunduz provinces, 20 June 2019, url; Khaama Press, Taliban commander Qari Mehdi among several killed, wounded in Balkh airstrikes, 1 August 2019, url

981 NYT, Afghan War Casualty Report: March 29-April 4, 4 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

982 NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url

983 RFE/RL, Afghan Officials: Taliban Suffers Heavy Casualties In Several Provinces, 22 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban claims capturing Zari district in Balkh, 3 September 2019, url

984 NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

985 UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (17 February – 23 February 2020), 26 February 2020, url

986 Pajhwok Afghan News, 38 local uprising members killed, injured in Zare clash, 1 may 2020, url

987 NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

988 NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, Balkh: District police chief killed in Taliban attack, 6 November 2019, url

989 NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

990 AP, Afghan officials: Taliban attack kills at least 11 policemen, 1 October 2019, url

991 Tolonews, 'Vulnerable' Areas in Chamtal Cleared of Taliban: Army, 8 February 2020, url

992 Pajhwok Afghan News, Balkh: 2 tanks torched in Dawlatabad firefight, 20 March 2020, url; Khaama Press, 25 Taliban militants killed, 33 wounded in Balkh clashes, 24 March 2020, url

993 NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, 2 dead, 5 injured as Balkh commanders clash, 8 may 2019, url

994 These do not include air strikes carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

ABD güçlerine atfedildi.[995] Hava saldırıları AGE'ler arasında zayiata neden olup[996] bunların tesislerini veya ekipmanlarını imha ederken[997] bazıları sivil zayiata da yol açtı. Örneğin, 25 Ocak 2020'de Belh ilçesine bağlı Boki köyünde düzenlenen hava saldırıları sırasında evlerine bir bomba isabet ettiğinde en az altı sivil hayatını kaybetti.[998] Mayıs 2020'de Taliban tarafından Belh ilçesinde hükûmet güçlerini engellemek için bir ana yolu yıkmaya zorladığı bildirilen siviller, hava saldırılarında öldürüldü ve yaralandı.[999] 2020'nin ilk yarısında UNAMA, Kunduz ve Belh vilâyetlerinde Afgan Hava Kuvvetleri'nin hava saldırıları sonucunda tüm sivil zayiatın yarısından fazlasını belgeledi.[1000]

Güvenlik güçlerini[1001] veya hükümet yetkililerini[1002] hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler (bazen VB-IED'ler[1003] veya baskı plakalı IED'ler[1004]) kullanan AGE'ler, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Belh'te bildirilen tüm güvenlik olaylarının %7'sinden sorumluydu.[1005] Bu olaylardan bazıları sivil can kaybına ve yaralanmalara yol açtı.[1006] Örneğin 15 Temmuz 2019'da Charbulak ilçesinde oyun oynayan iki çocuk IED patlaması sonucu yaşamını yitirdi.[1007] 18 Ağustos 2019'da ise Dawlat Abad ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bir bomba sivil bir araca isabet etti. Neredeyse tamamı aynı aileden en az 10 sivilin öldüğü bildirildi.[1008]

Afgan güçlerinin 2020 Ocak ve Şubat aylarında Zari ilçesinde attığı havan topları ve Mart 2020'de Chemtal ilçesinde Taliban'ın attığı roketler sivil zayiata neden oldu.[1009]

---

[995] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[996] NYT, Dozens Killed as Taliban Bombs in 4 Humvees Rip Through Afghan District, 30 June 2019, url; Khaama press, 8 Taliban militants killed in an airstrike of the Afghan Air Force in Balkh province, 4 April 2019, url; Pajhwok Afghan New, Taliban's district chiefs, commanders killed in Balkh, 30 June 2019, url; Khaama Press, Car bomb destroyed; 15 Taliban militants killed in Balkh operations, 17 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban chief for Chamtal district killed in airstrike, 7 February 2020, url; Pajhwok Afghan News, 16 insurgents killed in Balkh air raid, says army, 5 May 2020, url

[997] Khaama Press, 49 Taliban militants killed, wounded; strategic compound destroyed in Balkh, 9 September 2019, url; Khaama Press, Notorious Taliban commander, his fighters killed in Balkh before disrupting elections, 28 September 2019, url; Khaama press, Video: Airstrike destroys key Taliban compound in Balkh province, 6 April 2020, url

[998] RFE/RL, Afghan Officials Say Four Children, Three Women Killed In Air Strikes, 26 January 2020, url; NYT, Despite Calm in Afghan Cities, War in Villages Kills Dozens Daily, 29 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January – 2 February 2020), 5 February 2020, url; Pajhwok Afghan News, 7 of a family killed in Balkh airstrike, residents claim, 26 January 2020, url

[999] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; Tolonews, 9 'Civilians Killed' in Govt Airstrike in Balkh: Residents, 12 May 2020, url; UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 17

[1000] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 16

[1001] NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, 30 soldiers suffer casualties in Balkh attack, 26 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[1002] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020 , url

[1003] RFE/RL/Gandhara, Bomb Blast In Northern Afghanistan Kills One Civilian, Wounds Two Others, 4 January 2020, url; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 6

[1004] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 42

[1005] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1006] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[1007] Khaama Press, Roadside bomb explosion kills 2 children in Balkh province, 15 July 2019, url

[1008] RFE/RL, Afghan President Condemns 'Barbaric' Attack On Wedding Party, 18 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, 11 civilians killed in Balkh roadside bombing, 18 August 2019, url

[1009] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, 27 April 2020, url, p. 6

ACLED tarafından sivillere yönelik şiddet olarak sınıflandırılan on sekiz olay arasında görev dışı polis personelinin öldürülmesi,[1010] Sholgareh ilçesinde 7 Nisan 2020'de Taliban tarafından sivillerin kaçırılması ve öldürülmesi[1011] ve Taliban'ın bildirdiğine göre güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen operasyonlarda sivillerin öldürülmesi[1012] yer alıyordu. Bu olaylar, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Belh vilâyetindeki tüm şiddet olaylarının %2'sini temsil ediyordu.[1013] ACLED tarafından kaydedilen olaylara ek olarak UNAMA, 11 Ekim 2019'da Charbulak ilçesindeki kontrol noktalarından birinde Taliban tarafından beş yakıt kamyonu sürücüsünün kaçırıldığını ve tanker başına 30.000 AFN talep edildiğini belgeledi.[1014]

UNAMA, sivilleri hükûmet yanlısı güçlerin saldırı risklerine maruz bırakan Afganistan'daki saldırılarını gerçekleştirirken AGE'ler tarafından sivil yerlerin kullanımında tutarlı bir modele dikkat çekiyor. Bunu açıklayan UNAMA, Mart 2019'da Afgan Ulusal Ordusu'nun, Chemtal ilçesinde konutlarda saklanan Taliban savaşçılarına havan topu attığı bir kara çatışmasını belgeledi. Sivillerin yaşadığı eve düşen havan topu, altı yaşında bir erkek çocuk dâhil olmak üzere üç sivili öldürdü ve üç çocuğu yaraladı.[1015] Bir başka örnek, 23 Haziran 2019'da Taliban savaşçılarının Belh semtindeki çarşıda dükkânlara saklanarak Afgan güvenlik güçlerinin konvoyuna düzenlediği saldırı oldu. Hükûmet güçlerinin saldırıya cevap vermesi sonucu biri çocuk iki sivil öldürüldü.[1016] Taliban, 1 Mayıs 2020'de Zari ilçesindeki emniyet müdürlüğüne ve kaymakamlığa saldırdıktan sonra kaçarken sivil evlerde saklanmaya çalıştı ve kapıyı açmayı reddeden bir sivili öldürdü.[1017]

Belh vilâyeti de dâhil olmak üzere kuzey bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı.[1018] Ancak diğer kuzey illerinin aksine AAN Belh'te bir telekomünikasyon yasağı gözlemlemedi. Bazı ilçelerde tüm ağlar aktif değildi.[1019] Cumhurbaşkanı Gani'nin seçim kampanya bürosu 1 Eylül 2019'da kimliği belirsiz kişilerce saldırıya uğradı.[1020] Bağımsız Seçim Komisyonu, seçimler öncesinde güvenlik toplantısının ardından Chemtal, Charbulak, Dawlatabad, Shortepa en Sholgareh ilçelerinde bulunan 33 sandık merkezinin seçim günü açılmayacağını duyurdu.[1021]

Belh, ANDSF'nin 2019'un üçüncü çeyreğinde ana yollarda güvenliği artırmak için yatırım yaptığı Afganistan'daki dört ana ilden biriydi.[1022] Ağustos 2019'da Mazar-Şibirgan Otoyolu boyunca güvensizliğin arttığı bildirildi.[1023] Taliban'ın otoyol boyunca sık sık kontrol noktaları kurduğu ve devlet çalışanlarının seyahat etmesini zorlaştırdığı bildirildi.[1024] Mart,[1025] Nisan[1026] ve Ekim 2019'da[1027] Mazar-Şibirgan Otoyolu boyunca güvenlik olayları bildirildi ve 2020'de de bildirilmeye devam etti.[1028] Şubat 2020'nin sonunda Taliban ve ABD arasındaki anlaşmaya göre şiddetin azaltıldığı

[1010] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[1011] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; Pajhwok Afghan News, Taliban abduct, slay 8 civilians in Balkh, 8 April 2020, url

[1012] Voice of Jihad, War crimes of the internal enemies (May 2020), 5 June 2020, url; Voice of Jihad, War crimes of the foreign occupying forces and their internal mercenaries (November 2019), 4 December 2019, url

[1013] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1014] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 49

[1015] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 51

[1016] NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url

[1017] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[1018] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url

[1019] AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[1020] Pajhwok Afghan News, Ghani's campaign office attacked in Balkh, 1 September 2019, url

[1021] Pajhwok Afghan News, 33 polling sites to stay shut in Balkh on Election Day, 14 September 2019, url

[1022] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, pp. 5-6

[1023] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 - 25 August 2019), 27 August 2019, url

[1024] Tolonews, Taliban Planning To Disrupt Balkh Security: Police Chief, 22 August 2019, url

[1025] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[1026] NYT, Afghan War Casualty Report: April 5-11, 11 April 2019, url; Xinhua, Gov't forces kill 7 militants in N. Afghanistan, 30 April 2019, url

[1027] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[1028] Pajhwok Afghan News, 8 highway police personnel killed in Balkh assault, 1 January 2020, url

hafta da buna dâhildi.[1029] Protestocular , Haziran 2019'da Mazar-Şibirgan Otoyolu üzerinde gerçekleştirilen güvenlik operasyonunda çocukların öldürülmesi ve iki sivilin yaralanmasının ardından söz konusu otoyolu kapattı.[1030]

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), sağlık hizmeti girişimine yönelik saldırılar çerçevesinde 2019 yılında Belh vilâyetinde bu tür saldırılar kaydetmedi.[1031] 9 Temmuz 2019'da Taliban, Dawlat Abad ilçesindeki bir hastaneye güvenlik hizmeti sunan bir polis kontrol noktasına saldırdı. Bir polis memuru öldürüldü, bir diğeri ise yaralandı.[1032] UNAMA 26 Nisan 2020 tarihinde Zari ilçesinde ANA tarafından tıbbi malzeme yağmalandığını kaydetti. Tıbbi malzemeler, ANA tarafından Taliban'ı bu malzemelerle desteklemekle suçlanan bir STK'ye aitti.[1033]

Belh vilâyetinin çeşitli semtlerinden eğitim personeli, il meclis başkanının da desteğini alarak Ağustos 2019'da Afgan haber ajansı Pajhwok'a devam eden çatışmalar ve eğitim sürecini ve okula devamı etkileyen çarpışmalar hakkında şikayette bulundu. Ancak Belh Eğitim Müdürü, bazı ilçelerde artan güvensizliği doğrulamakla birlikte ciddi sorunların bildirilmediğini iddia etti.[1034]

Haziran 2020'de Kabil merkezli haber servisi Reportedly, Twitter hesabı aracılığıyla Belh ilçesi sakinlerinin, Taliban'ın bölgedeki su ve iletişim ağlarına erişimi engellediğini söylediklerini bildirdi.[1035]

Vilâyet yönetim merkezini de içeren Mezar-ı Şerif ilçesindeki çatışma örüntüsü, Belh vilâyeti ve farklı ilçelerindeki genel modelden farklıydı. Ayrıca Mezar-ı Şerif, Belh vilâyetinde daha az sayıda olayın rapor edildiği ilçelerden biriydi.[1036]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Mezar-ı Şerif ilçesinde 19 şiddet olayı kaydetmiştir. Bunlar bu süre zarfında ACLED tarafından Belh vilâyetinde kaydedilen tüm şiddet olaylarının yaklaşık %2'sini temsil etmektedir. ACLED, Belh vilâyetinin farklı ilçelerindeki şiddet olaylarının en az %65'ini çarpışma olarak kategorize ederken Mezar-ı Şerif'te bu olay türü tüm şiddet olaylarının %37'sini temsil ediyordu.[1037]

Mezar-ı Şerif'te bildirilen şiddet olaylarının yarısından fazlası kara mayını veya EYP patlamalarıyken diğer ilçelerde bu tür olaylar %25'in altındaydı ve çoğu ilçede tüm şiddet olaylarının %10'unun bile altını temsil ediyordu. Mezar-ı Şerif'te hava saldırısı bildirilmedi.[1038] 17 Aralık 2019'da Mezar-ı Şerif'in en yoğun kavşaklarından birinde bisiklete bağlı IED'nin patlaması sonucu siviller dâhil olmak üzere en az 18 kişi yaralandı.[1039] 4 Ocak 2020'de Mezar-ı Şerif PD10'daki halka açık bir hamamın yakınında patlayan manyetik IED, bir sivili öldürdü ve üç sivili yaraladı.[1040] 14 Ocak 2020'de Belh kaymakamının ikametgahının önünde Mezar-ı Şerif şehri PD9'da meydana gelen bir patlamada iki çocuk hayatını kaybetti. Bunu en az yedi sivili yaralayan bir başka patlama izledi.[1041]

[1029] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; RFE/RL, At Least Six Killed In Afghanistan Despite 'Reduction Of Violence' Deal, 24 February 2020, url; KUNA, Taliban attacks kill 15 security men in N. Afghanistan, 1 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (24 February – 1 March 2020), 4 March 2020, url

[1030] Pajhwok Afghan News, Balkh protestors close road after forces kill 2 children, 22 June 2019, url

[1031] WHO, Afghanistan, Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 url

[1032] NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url

[1033] UNAMA, Special Report: Attacks On Healthcare During The Covid-19 Pandemic, 20 June 2020, url, p.12

[1034] Pajhwok Afghan News, Balkh students stop attending lessons as violence rages, 27 August 2019, url

[1035] Reporterly, [Twitter], posted on 11 June 2020, url

[1036] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1037] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1038] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1039] Khaama Press, Explosion injures 18 civilians in Balkh province of Afghanistan 17 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, Civilians among 22 injured in Mazar-i-Sharif blast, 17 December 2019, url; RFE/RL, Roadside Bomb Kills 10 From Same Afghan Family, 17 December 2019, url

[1040] Pajhwok Afghan News, 1 killed, 3 wounded as blast rocks Mazar-i-Sharif, 4 January 2020, url; Tolonews, One Civilian Killed in IED Explosion in Balkh, 4 January 2020, url; RFE/RL/Gandhara, 4 January 2020, url

[1041] AP, Afghan official: Bombs kill 2 children in northern province, 14 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, 2 children killed, 8 civilians wounded in Balkh blasts, 14 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

ACLE, Mezar-ı Şerif'te sivillere yönelik iki şiddet olayı kaydetti[1042]. Bunlar, 30 Eylül 2019'da 9 yaşındaki bir kızın kafasının kesilmesi ve 12 Ekim 2019'da bir din aliminin kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından öldürülmesi olaylarını içeriyordu.[1043] Ayrıca Pajhwok, 8 Ağustos 2019'da şehrin 10. polis bölgesinde kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından asli mahkeme hakiminin öldürüldüğünü bildirdi.[1044]

Mezar-ı Şerif, raporlama döneminde siyasi tartışmalar ve güç oyunu bağlamında çatışmalara sahne oldu. 14 Mart 2019'da eski Vali Mohammad Atta Noor'a sadık milis savaşçıları ile Cumhurbaşkanı Ashraf Ghani tarafından atanan yeni il polis şefine refakat etmek ve desteklemek için gönderilen İç İşleri Bakanlığı güçleri arasında silahlı çatışma çıktı. Sonuç olarak bir düzineden fazla insan, polis memurları ve sivil yaralandı.[1045] 7 Mayıs 2019'da yerel polis ve yerel cihatçı komutanlar arasında çıkan çatışma, biri sivil olmak üzere iki kişinin öldürülmesine ve üç sivil dâhil beş kişinin yaralanmasına neden oldu.[1046] 14 Aralık 2019'da Afgan güvenlik güçleri ile yerel milis komutanı ve Faryab'ın eski polis şefi Nizamuddin Qaisary'ye sadık savaşçılar arasında şiddetli çatışmalar patlak verdi ve yaklaşık 24 saat sürdü.[1047] Savaş, iki taraf birbirini bombalarken mahalle sakinlerinin mahalleyi terk etmesine neden oldu.[1048] Yakındaki sivil evler hasar gördü.[1049]

28 Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçim günü, Mezar-ı Şerif'te sessiz bir gündü, görünürde çok az güvenlik önlemi vardı ve herhangi bir kontrol noktası görülmüyordu. Kaynakların şehirdeki durumu güvenli ve şehir halkının oy kullanmasına uygun olarak tanımlamasına rağmen katılım önceki seçimlere göre düşüktü.[1050]

Landinfo'nun Ekim 2019 sonunda araştırma görevi sırasında danıştığı kaynaklar, 2019'da Mezar-ı Şerif'teki güvenlik durumunun 2018'e kıyasla kötüleştiği görüşündeydiler, ancak bunu esas olarak suçla ve bir dereceye kadar çatışmaya bağlı şiddetle ilişkilendirdiler.[1051] Mezar-ı Şerif sakinleri 2019 ve 2020'de Pajhwok'a şehirdeki kötüleşen güvenlik durumu ve artan suç hakkında şikayette bulunarak soygunlara, cinayetlere ve kaosa karışan yasa dışı silahlı adamların varlığından söz etti.[1052]

2.5.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak Belh vilâyetinde 22.253 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin %99'undan fazlası vilâyet içinde yerlerinden edilmişti.[1053] Bu kişilerin çoğu, Temmuz ve Eylül 2019 ile Mart 2020'de güvenlik güçleri ile Taliban arasındaki çatışmalar, güçlü çekişmeler ile Taliban'a karşı yürütülen hava ve kara operasyonları nedeniyle Zari'den[1054] ve özellikle Mayıs 2020 ile Temmuz ve Ağustos 2019'da güvenlik operasyonlarının rapor bildirildiği Sholgarah'tan taşınmak zorunda kalmıştır.[1055] Özellikle ACLED'in en fazla

---

[1042] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1043] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[1044] Pajhwok Afghan News, Primary court judge gunned down in Balkh, 8 August 2019, url

[1045] RFE/RL, Rival Police Clash In North Afghan City In Spat Between President, Ex-Governor, 14 March 2019, url; Reuters, Gunfight erupts in north Afghan city over police chief's appointment, 14 March 2019, url; AP, Afghans probe US mistaken airstrike of Afghan army base, 14 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Balkh: Gunfire erupts after talks on new police chief fail, 14 March 2019, url

[1046] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url

[1047] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Khaama Press, BREAKING: Government storms a warlord's home with Helicopter gunships in northern Balkh province as he refuses to surrender to security forces, 15 December 2019, url

[1048] NYT, Afghan Warlord Escapes Arrest as Troops Turn City Into a War Zone, 16 December 2019, url

[1049] Tolonews, Fight To Arrest Qaisari in Mazar-e-Sharif Ongoing, 15 December 2019, url

[1050] AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[1051] Norway, Landinfo, Afghanistan. Sikkerhetssituasjonen i Balkhprovinsen i 2019, 6 April 2020, url, p. 13

[1052] Pajhwok Afghan News, Balkh police taking action against illegal armed men: Chief, 10 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Balkh police record over 800 crimes in six months, 7 February 2020, url

[1053] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1054] Pajhwok Afghan News, Taliban claims capturing Zari district in Balkh, 3 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Shadow district chief among 8 Taliban killed in Balkh, 22 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (24 February – 1 March 2020), 4 March 2020, url

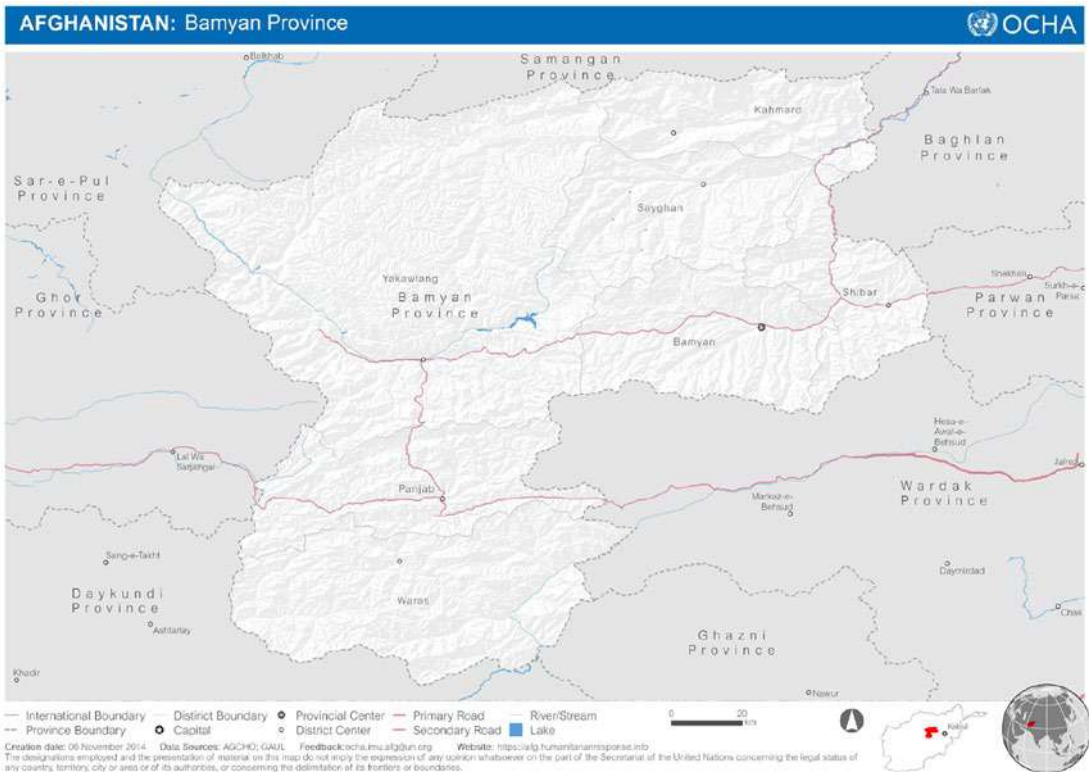
[1055] Pajhwok Afghan News, Taliban's influence, insecurity grow in Balkh, 18 August 2019, url

şiddet olaylarını kaydettiği Temmuz 2019 ve Şubat 2020'de Chemtal ilçesinde,[1056] özellikle Nisan 2019'da Charbulak ilçesinde ve çoğunlukla Şubat 2020'de Dawlatabad'da büyük gruplar yerlerinden edilmiştir. Bireyler ayrıca seçim günü AGE'lerin saldırıları nedeniyle Eylül 2019'da Nahr-e Shahi ilçesinde[1057] ve bölgedeki askeri operasyonlar nedeniyle Ocak 2020'de Shortepa ilçesinde yerlerinden edilmiştir.[1058] Belh vilayetinin farklı ilçelerinde yerinden edilmiş kişilerin çoğu Nahr-e Shahi ilçesine veya Mezar-ı Şerif'e göç ettirilmiştir. Güvensizlik ve çatışmanın insanların Belh ilçesinde kaçmasına neden olduğu bildirilirken[1059] Haziran 2020'de UNOCHA tarafından bu ilçede yerinden edilmiş yalnızca yedi kişi kayıt altına alınmıştır. UNOCHA ayrıca Mezar-ı Şerif ilçesinde çatışma nedeniyle insanların yerinden edildiğini kaydetmemiştir.[1060]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Belh vilâyetine göç eden 28.987 kişi olduğunu bildirmiştir. Vilâyette yerinden edilen 22.176 kişiye ek olarak Belh, Faryab vilâyetinden ve daha az ölçüde Jowzjan ve Sar-i Pol vilâyetlerinden de yerinden edilmiş kişileri ağırlamıştır. Sadece Mezar-ı Şerif, Nahr-e Shahi, Sholgareh ve Charkent vilâyetleri raporlama döneminde yerinden edilmiş kişilere ev sahipliği yapmıştır. Belh vilâyetine gitmek üzere yerinden edilen üç kişiden neredeyse ikisi, Eylül 2019'da Zari ilçesinde ve ilçenin kendi içinde yerlerinden edilen tüm kişiler dâhil olmak üzere Nahr-e Shahi ilçesine göç etmiştir. Mezar-ı Şerif, Belh vilâyetine göç eden tüm yerinden edilmiş kişilerin yaklaşık üçte birine ev sahipliği yapmıştır.[1061]

2.6 Bamyan

2.6.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 6: Afganistan – Bamyan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1062]

[1056] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Balkh; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1057] ERM (Emergency Response Mechanism), Household Assessment report, 20 October 2019, url

[1058] UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January – 2 February 2020), 5 February 2020, url

[1059] Pajhwok Afghan News, Taliban's influence, insecurity grow in Balkh, 18 August 2019, url

[1060] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1061] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1062] UNOCHA, Afghanistan – Bamyan Province - District Atlas, April 2014, url

Bamyan ili, orta yayla bölgesinde yer almaktadır ve kuzeyde Samangan, doğuda Baglan ve Parvan, güneydoğuda Vardak, güneyde Gazni ve Daykundi, batıda Gur ve kuzeybatıda Sar-i Pol vilâyetleri ile sınırları vardır.[1063] Bamyan, Hindu Kush'un güneyinde ve Koh-i Baba sıradağlarının kuzeyinde yer almaktadır.[1064] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Bamyan, Kahmard, Panjab, Sayghan, Shibar, Waras ve Yakawlang. Vilâyetin yönetim merkezi Bamyan'dır. Yakawlang Two, ayrı bir "geçici" ilçe olarak bahsedilmektedir.[1065] AAN analisti Thomas Ruttig'e göre, "'geçici' ilçeler [...] 2004 anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra güvenlik veya diğer nedenlerle cumhurbaşkanı tarafından onaylanmış, ancak henüz parlamento tarafından onaylanmamıştır."[1066]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Bamyan vilâyetinin nüfusu 495.557'dir.[1067] Bamyan, Hazarajat bölgesinin bir parçası olduğu için[1068] Al Jazeera tarafından "gayriresmî Hazara başkenti" olarak anılmakta olup[1069] ildeki ana etnik grup Hazaralardır. Mevcut diğer gruplar arasında azınlık Peştun, Tacik ve Sayed/Sadat sayılabilir.[1070] ACCORD'un bir araştırma yanıtında alıntılanan çeşitli kaynaklara göre Bamyan'ın Sayedleri kendilerini diğer Hazaralardan ayırsalar da çoğunlukla Hazaralardır ve geleneksel olarak Hazara'nın dinî ve siyasi elitinin bir parçasıdır.[1071] Bamyan sakinlerinin yaklaşık %90'ı Şiidir.[1072]

Kam Air, Mart 2016'da Kabil ile Bamyan arasında doğrudan ticari uçuşlara başlamıştır[1073] ve haftada birkaç kez uçuş yapılmaktadır.[1074] Bamyan'a kara yolu ile Kabil'den Kabil-Bamyan Otoyolu üzerinden, Vardak vilâyeti üzerinden veya Ghorband Vadisi'nden Parvan vilâyeti üzerinden ulaşılabilmektedir.[1075] Bamyan vilâyetinin 2022 yılında Baglan - Bamyan (B2B) Yolu üzerinden komşu Baglan vilâyetine bağlanması planlanmaktadır.[1076]

Bamyan'ın Afganistan'ın en fakir vilâyetlerinden biri olduğu, "[...] genellikle temel tesislerden ve elektrikten yoksun" olduğu bildirilmektedir.[1077] Vilâyette gelir kaynağı, turizmdir[1078], ancak komşu vilâyetlerdeki güvensizlik[1079] ve Afganistan'da artan Covid-19 krizi nedeniyle turizm sekteye uğramıştır.[1080] UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre Bamyan vilâyetinde 2018 yılında hiç afyon yetiştirilmemiştir.[1081] Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde ve orta dağlık bölgelerde (Bamyan vilâyeti dâhil) afyon-haşhaş ekiminde %52'lik bir düşüş olduğunu göstermiştir.[1082]

[1063] UNOCHA, Afghanistan Bamyan Province - District Atlas, April 2014, url

[1064] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Bamyan Province Background Profile, n.d., url

[1065] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Bamyan, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 19

[1066] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good News and Bad News About District Numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1067] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, 1 June 2020, url, p. 5

[1068] ACCORD, Anfragebeantwortung zu Afghanistan: Informationen zur Volksgruppe der Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed [Query response on Afghanistan: Information on the ethnic group of the Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed)], 25 October 2017, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1069] Al Jazeera, Afghanistan: Who Are the Hazaras?, 27 June 2016, url

[1070] US, Naval Postgraduate School, Bamyan Provincial Overview, n.d., url

[1071] ACCORD, Anfragebeantwortung zu Afghanistan: Informationen zur Volksgruppe der Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed) [Query response on Afghanistan: Information on the ethnic group of the Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed)], 25 October 2017, url

[1072] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Bamyan Province Background Profile, n.d., url

[1073] Khaama Press, Kam Air Starts Direct Commercial Flights to Bamyan for the First Time, 9 March 2016, url

[1074] Kam Air, Route Map: Domestic Routes, 2020, url

[1075] Pajhwok Afghan News, Hajigak Pass Reopens for Traffic, 26 April 2015, url

[1076] World Bank (The), Trans-Hindukush Road Connectivity Project, 24 October 2018, url

[1077] Al Jazeera, Afghanistan: Who are the Hazaras?, 27 June 2016, url

[1078] Pajhwok Afghan News, More Than 200,000 Tourists Visit Bamyan This Year, 3 September 2017, url; National (The), Coronavirus Shatters Tourism Hopes in Afghanistan's Bamyan Province, 26 April 2020, url

[1079] Pajhwok Afghan News, More Than 200,000 Tourists Visit Bamyan This Year, 3 September 2017, url

[1080] National (The), Coronavirus Shatters Tourism Hopes in Afghanistan's Bamyan Province, 26 April 2020, url

[1081] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 15

[1082] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

2.6.2 Bamyan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Afganistan'daki Pençşir vilâyeti ve orta dağlık bölgeler (Bamyan vilâyeti dâhil[1083]) gibi bazı bölgelerin görece güvenli olduğu ve çatışmaya dayalı şiddetten daha az etkilendiği belirtilmiştir.[1084] Tolonews'un aktardığı bir Afgan askerî uzmanına göre Bamyan'ın yanı sıra Daykundi ve Pençşir vilâyetlerinin göreli istikrarı, vilâyet sakinleri arasındaki sosyal uyumla ilgilidir. Bu kişilerin çoğu aynı etnik veya aşiret grubuna aittir.[1085] Bamyan'ın görece barışçıl durumu, dinî liderlerin vilâyetteki yerel ve hükûmet barış süreçlerine aktif katılımına da bağlanmaktadır.[1086]

Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada gösteren ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesinde Bamyan vilâyetinin tüm ilçeleri "hükümet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" şeklinde nitelendirilmiştir.[1087] Vilâyetin yönetim merkezi Bamyan şehrinin hükûmet kontrolünde olduğu bildirilmiştir.[1088] Landinfo'nun Ekim 2019'da görüştüğü uluslararası bir kaynağa göre, Taliban'ın Bamyan vilâyetinde yerel varlığı bulunmamaktadır. Ancak Taliban'ın Baglan vilâyetindeki komşu Tala Wa Barfak ilçesinden sızdığı, bunun da kontrol noktalarında saldırılara ve kaçırmalara neden olduğu bildirilmiştir.[1089] Eylül 2019'da UNOCHA, devlet dışı silahlı grupların faaliyetleri nedeniyle Bamyan'ın Kahmard ve Shibar ilçelerinde "gergin" bir durum olduğunu bildirmiştir.[1090] Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Bamyan vilâyetinde yapılan önemli yeni atamalarla Taliban gölge yönetiminin ve askerî yapının birkaç ilde yeniden örgütlendiğini bildirmiştir.[1091]

AAN analisti Ehsan Qaane'ye göre Vardak vilâyetinin isyandan etkilenen Jalrez ilçesindeki güvensizliğin, Hazarajat bölgesindeki (Bamyan vilâyeti dâhil) güvenlik durumu için daha kapsamlı sonuçları söz konusudur. Bunun sebebi, "Jalrez'den geçişin önemi ve bu geçişin taşıdığı risklerdir".[1092] Kabil-Bamyan Otoyolu, genellikle Ölüm Yolu/Vadisi olarak anılmaktadır[1093] ve güvensiz olduğu bildirilmiştir.[1094] Landinfo'nun Ekim 2019'da görüştüğü iki uluslararası kaynağa göre Kabil-Bamyan Otoyolu'nun 10 ila 15 kilometresi birkaç yıldır Taliban tarafından kontrol edilmektedir.[1095] Aralık 2019'da Qaane, Hazarajat bölgesini Afgan başkentine bağlayan bu otoyolun 20 kilometrelik kısmının Taliban kontrolü altında olduğunu bildirmiştir.[1096] Silahlı muhalefet grupları tarafından barikatlar/kontrol noktaları ve IED'ler

---

[1083] Khaama Press, Traditional Dambora Musical Festival Organized in Bamyan Province, 30 June 2018, url; Al Jazeera, Low Turnout, Technical Glitches Mark Afghan Presidential Election, 28 September 2019, url; Reporterly, Challenges of the 2019 Elections: Bamyan, a Province with Heavy Preparedness and Soaring Uncertainty, 31 August 2019, url

[1084] DW, Afghanistan: 'A Latent Instability Dominates the Picture', 14 March 2017, url; RFE/RL, Afghan Taliban Wants What It Hasn't Been Able to Hold: Hazara Regions, 13 November 2018, url; National (The), Fears of Violence and Fraud Hang over Afghan Presidential Election, 26 September 2019, url; An international organisation Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, pp. 12-13; Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, pp. 12, 51

[1085] Pajhwok Afghan News, 2017 Causalities: Nearly 25,000 People Killed, Wounded in Afghanistan, 14 January 2018, url

[1086] UNAMA, Bamyan Religious Scholars Gather to Discuss Peace-Building in Afghanistan, 20 November 2017, url

[1087] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[1088] ERM, AC401-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Bamyan City, August 2019, url, p. 1

[1089] Tolonews, Taliban Attack Police Check Posts in Bamiyan, 30 July 2018, url; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26

[1090] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (9 - 15 September 2019), 15 September 2019, url, p. 2

[1091] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 8-9

[1092] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1093] Afghanistan Times, People Ask for Security of Kabul-Bamyan Highway, 13 September 2019, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1094] Tolonews, Bamiyan Tourism Takes a Knock due to Security Threats on Roads, 28 June 2017, url; National (The), Coronavirus Shatters Tourism Hopes in Afghanistan's Bamyan Province, 26 April 2020, url

[1095] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26

[1096] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

yerleştirildiği[1097], Taliban militanları tarafından insanların öldürüldüğü[1098], kaçırıldığı[1099] (Afgan hükûmeti, STK'ler veya uluslararası birlikler için çalışan yolcular) ve/veya gasp edildiği bildirilmiştir.[1100] Kurbanlar çoğunlukla Kabil ile Hazarajat bölgesi arasında bu rotada seyahat eden Hazaralar idi.[1101] Asia Foundation'ın Bamyan vilâyetinde Afgan halkına ilişkin 2019 yılında yaptığı araştırmaya katılanların %58'i seyahat ederken korku duyduklarını bildirmiştir.[1102] Aralık 2019'da AAN, çekişmeli veya Taliban kontrolündeki alanlarda bulunan yolları atlamak için uçak veya daha uzun rotalar kullanan Afgan halkının sayısının arttığını bildirmiştir. AAN tarafından alıntılanan bir STK çalışanı, Meydanşar ile Bamyan arasındaki yol yerine Ghorband Vadisi yolunu (Parvan vilâyeti üzerinden) kullanacağını açıklamıştır.[1103] Kabil ile Hazarajat bölgesi arasında tarımsal ürün ve diğer malzemeleri taşıyan kamyon şoförlerinin, Kabil-Bamyan Otoyolu boyunca Taliban tarafından vergi tahsilatından kaçınarak, Parvan üzerinden alternatif rotayı da kullandıkları bildirilmiştir.[1104]

ACLED tarafından 1 Mart 2019 ve 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Bamyan vilâyetinde ISKP'ye özel olarak atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[1105]

Hazara milis lideri Abdul Ghani Alipur'un güvenlik güçlerine saldırmak suçlamasıyla Kasım 2018 sonlarında tutuklanması[1106] ve Maidan Shar'dan Jalrez ve Bamyan'a giden kara yolu üzerinde yolcuların silahlı kişiler tarafından gasp edilmesi sonrasında[1107] Kabil, Mezar-ı Şerif ve Bamyan'da protestolar yaşanmıştır.[1108] Destekçileri, Alipur'un hükûmet güçleriyle değil, Vardak, Gur ve Daykundi vilâyetlerinin bazı kısımlarında Taliban ile savaştığını iddia etmiştir.[1109] Protestolardan kısa süre sonra Alipur, NDS nezaretinden serbest bırakılmıştır.[1110] Alipur'un milisleri Vardak vilâyetinde bulunsa da Afganistan'ın diğer bölgelerinde de faaliyet göstermekte ve güvenlik tehditleriyle karşı karşıya kalan Hazara topluluklarına yardım ettiklerini iddia etmektedir.[1111]

Temmuz 2019'da AAN, İran destekli Fatemiyun grubu[1112] tarafından Bamyan eyaletinden Şii Hazara ve Sayed erkeklerin ve erkek çocuklarının Suriye savaşında yer almak üzere toplandığını bildirmiştir. Afgan yetkililer, "İran'ın, Fatemiyun vekilinin Bamyan, Kabil ve tüm ülkede örgütlü varlığının temelini atıyor olabileceği" endişelerini dile getirmiştir.[1113]

[1097] ERM, AC401-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Bamyan City of Bamyan Province, August 2019, url, p. 1; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1098] NYT, Afghan War Casualty Report: May 31-June 6, 6 June 2019, url; Afghanistan Times, People Ask for Security of Kabul-Bamyan Highway, 13 September 2019, url

[1099] Afghanistan Times, People Ask for Security of Kabul-Bamyan Highway, 13 September 2019, url

[1100] Tolonews, NDS Chief Says Claims against Alipoor Will Be Investigated, 27 November 2018, url; Afghanistan Times, People Ask for Security of Kabul-Bamyan Highway, 13 September 2019, url

[1101] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1102] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 63

[1103] Kazemi, S., R., Peace in the Districts (1): A Chasm between High Talks and Local Concerns in Afghanistan, AAN, 11 December 2019, url

[1104] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1105] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Bamyan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1106] Tolonews, Alipoor Says He Is 'Ready to Hand Over All Weapons', 27 November 2018, url

[1107] Tolonews, NDS Chief Says Claims Against Alipoor Will Be Investigated, 27 November 2018, url

[1108] Tolonews, Alipoor Says He Is 'Ready to Hand Over All Weapons', 27 November 2018, url; RFE/RL, Afghan Authorities Release Militia Leader after Violent Demonstrations, 26 November 2018, url

[1109] Tolonews, Alipoor Supporters Protest for the Second Day in Kabul, 26 November 2018, url

[1110] RFE/RL, Afghan Authorities Release Militia Leader after Violent Demonstrations, 26 November 2018, url; AP, Afghans Recruited to Fight in Syrian War Struggle Back Home, 1 April 2019, url

[1111] RFE/RL, Afghan Authorities Release Militia Leader after Violent Demonstrations, 26 November 2018, url

[1112] 'One of the proxy forces deployed to Syria by the Iranian regime has been the Fatemiyun, a group of thousands of Afghan men who have fought on the side of the Syrian government since 2012-2013. The group has played a small, but not insignificant, role in the conflict in Syria.' (Hamidi, M., The Two Faces of the Fatemiyun (I): Revisiting the Male Fighters, AAN, 8 July 2019, url)

[1113] Hamidi, M., The Two Faces of the Fatemiyun (I): Revisiting the Male Fighters, AAN, 8 July 2019, url

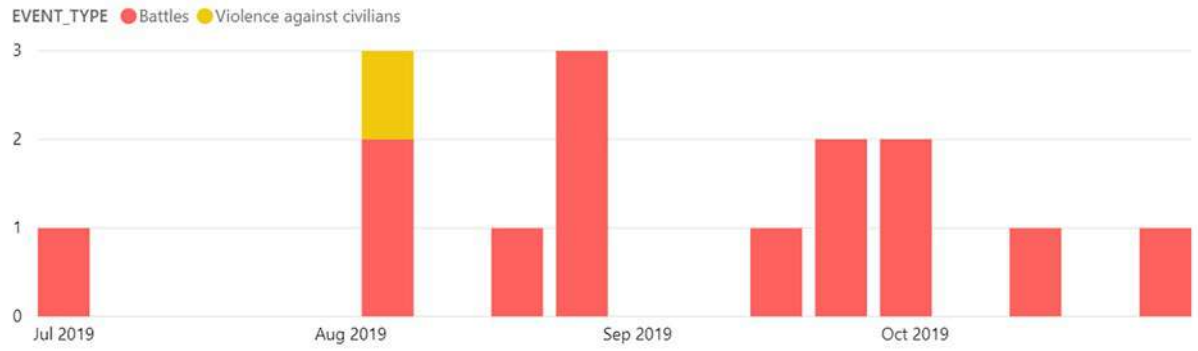
Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Bamyan, 203. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Bamyan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Güneydoğu Görev Gücü'ne (TF-Güneydoğu) dâhildir. TF-Güneydoğu, ABD güçleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Paktiya vilâyetinde bulunmaktadır.[1114] Kasım 2018'de Cumhurbaşkanı Eşref Gani, (yol) inşaat projelerinin korunmasını sağlamak ve özel operasyonlar yürütmek için Bamyan vilâyetinde 443 kişilik yeni bir güvenlik birimi kurulmasını emretmiştir.[1115]

2.6.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.6.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Bamyan vilâyetinde beş sivil zayiatı (üç ölü ve iki yaralı) belgeledi. Bu açıdan 2018'e göre %29 düşüş yaşandı. Zayiatın başlıca nedeni, patlayıcı savaş kalıntılarıydı.[1116] Örneğin Mayıs 2019'da Dahana-e Ahangaran bölgesinde oyun oynarken eski bir Sovyet bombasını kazara patlatan üç erkek çocuk hayatını kaybetti.[1117] Mart 2020'de BM Genel Sekreteri, Afganistan'daki erkek ve kadınlardan oluşan tek mayın temizleme ekibinin çalışmasının ardından Bamyan'ın mayın kirliliğinden arınmış olduğu duyurulan tek vilâyet olduğunu bildirdi.[1118] Resolute Support[1119] 2020'nin ilk yarısında Bamyan vilâyetinde 0 ila 50 sivil zayiat kaydetti. Bu açıdan yılın ilk ve ikinci çeyreği arasında hiçbir değişiklik söz konusu değildi.[1120]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporları kullanarak Bamyan vilâyetinde 15 şiddet olayına ilişkin veri topladı. Bunların 14'ü "çarpışma", 1'i ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlandı. İlin kuzeybatı bölgesindeki Kahmard, kaydedilen sekiz olay ile en çok olayın bildirildiği ilçe olarak öne çıktı. Sayghan ilçesinde üç, Shibar ilçesinde iki ve vilâyet yönetim merkezinin bulunduğu Bamyan ilçesinde iki olay bildirildi. Vilâyetin geri kalanında şiddet olayları kaydedilmedi.[1121]

Şekil 8. Bamyan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1122]

ACLED tarafından Bamyan vilâyetinde kaydedilen tüm "çarpışmalar", 2019'un üçüncü ve dördüncü çeyreğinde Kahmard, Sayghan, Shibar ve Bamyan ilçelerinde bildirilen "silahlı çatışmalar" olarak sınıflandırıldı. Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın ordu ve polis personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde *arbaki* (*arbaki* terimi

[1114] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[1115] Tolonews, Ghani Orders Formation of New 443-Strong Security Unit in Bamyan Province, 10 November 2018, url

[1116] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1117] NYT, Afghanistan's Curse: A Bomb from 2 Wars Ago Crushes a Family Today, 21 November 2019, url

[1118] BBC News, Meet the Women on a Mission to Clear Landmines, 20 November 2019, url; UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 13

[1119] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

[1120] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1121] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Bamyan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1122] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Bamyan, url

genellikle yerel olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[1123]

ACLED'in Bamyan'da "sivillere yönelik şiddet" olarak kaydettiği tek olay, Bamyan şehrinde bir cinsel şiddet olayı olarak kodlanmıştır.[1124] Ağustos 2019'da iki üst düzey güvenlik yetkilisi, Bamyan polis merkezinin konukevinde genç bir kadına tecavüz etmekle suçlandı.[1125]

Bamyan'ın 28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak seçmen katılımı, tüm vilâyetler arasında (Daykundi vilâyetinden sonra) en yüksek ikinci oldu ve kadınların yüksek katılım gösterdiği ([1126] neredeyse %50'ye varan[1127]) rapor edildi. Fakat vilâyet genelinde 2019'daki seçmen katılımı önceki seçimlere kıyasla düşük kaldı.[1128] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Bamyan vilâyetinde ankete katılanların %0-25'i oy verirken korktuğunu bildirdi.[1129] Kabil'e sık sık gidip gelen Bamyan ve Daykundi vilâyetlerindeki bazı seçmenlerin, Vardak vilâyetinin Jalrez ilçesinden geçerken Taliban tarafından durdurulma korkusuyla seçimlere katılmadıkları bildirildi.[1130] AAN'a göre, Bamyan'daki seçim günü nispeten sorunsuz geçti. Vilâyetin Kahmard, Sayghan ve Shibar gibi bazı ilçelerinde güvensizliğin seçmen katılımını engellediği bildirildi. Shibar ilçesinin Imandab bölgesindeki Sar-e Qundi Baghak seçim merkezi, yüksek güvenlik tehdidi ve erişim yollarının bulunmaması nedeniyle kapalı kaldı.[1131] Seçim günü Baglan'ın Tala Wa Barfak ilçesi ile sınır bölgesine Taliban kontrol noktası kuruldu.[1132] Agence France Presse (AFP), fazla ayrıntı vermeden Bamyan vilâyetinde seçim günü yaşanan güvenlik olaylarını bildirdi.[1133] Taliban kaynağı Voice of Jihad'dan atıfta bulunan ACLED, Bamyan vilâyetinde seçim gününde Taliban militanlarının Kahmard ilçesindeki çeşitli sandık merkezlerine saldırarak Afgan güvenlik güçleriyle çatışmalara neden olduğu bir olay kaydetti.[1134]

2.6.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Bamyan vilâyetinde yerinden edilen 175 kişi olduğunu bildirmiştir. Bu kişilerin çoğu (126 kişi) Ocak 2020'de Shibar ilçesinde yerlerinden edilmiştir. Yerinden edilmiş 49 kişiden oluşan daha küçük bir grup Şubat 2020'de Sayghan ilçesinden taşınmıştır. Yerinden edilenlerin tümü, Kabil vilâyetine (Kabil ilçesi) sığınmıştır.[1135]

[1123] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Bamyan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1124] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Bamyan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1125] Khaama Press, Senior Security Officials on the Run after Raping a Young Woman in Bamyan Province, 14 August 2019, url; USDOS, Country Report on Human Rights Practices 2019 - Afghanistan, 11 March 2020, url, p. 34

[1126] RFE/RL, Five Takeaways from Afghanistan's Presidential Election, 28 September 2019, url

[1127] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (24): Disputed Recount, Threats Not to Accept Results, and Some Interesting New Data, AAN, 21 November 2019, url; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[1128] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url

[1129] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

[1130] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1131] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url

[1132] An international source Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26

[1133] AFP, Polls Close in Afghanistan Amid Reports of Irregularities, Sporadic Attacks, 28 September 2019, url

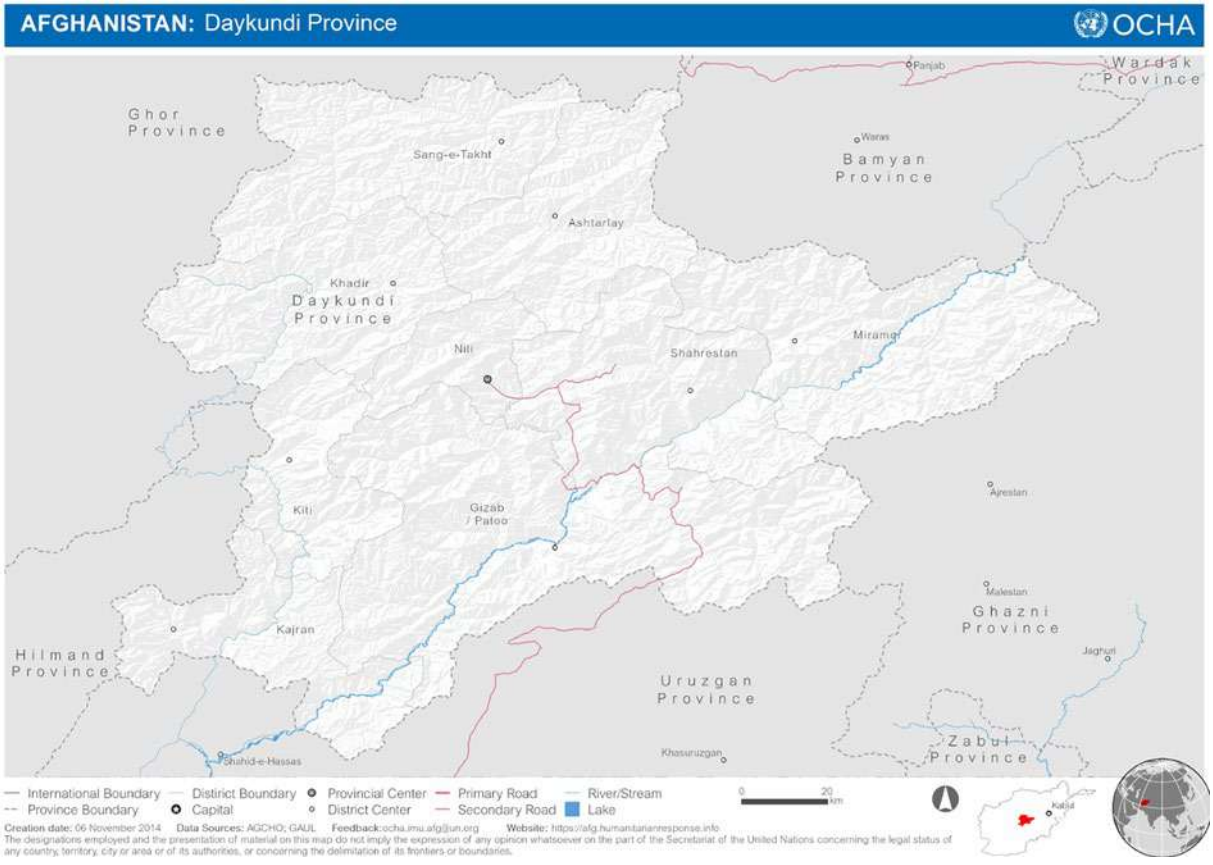
[1134] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Bamyan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1135] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak tamamı Vardak vilâyetinin Jalrez ilçesinden gelen ve Ağustos 2019'da Bamyan ilçesine sığınmak üzere Bamyan vilâyetine yerleşen 730 kişi olduğunu bildirmiştir.[1136] Bamyan ve Kabil vilâyetini birbirine bağlayan stratejik bölgenin kontrolü konusunda silahlı muhalif gruplar ve halk isyancı güçleri arasında artan güvensizlik ve yoğunlaşan çatışmanın, Vardak vilâyetinin Maydan Vadisi'ndeki (Jalrez ilçesi) köylerinden yüzlerce insanı yerinden ettiği bildirilmiştir. Yerinden edilenler Bamyan vilâyetine sığınmıştır. Jalrez'deki bazı köylerde durum iyileştiğinde, yerinden edilmiş birkaç ailenin evlerine döndüğü veya Kabil'e doğru ilerledikleri bildirilmiştir.[1137] Ağustos ve Ekim 2019'da yayınlanan IOM yerinden edilme verilerine göre Bamyan vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Bamyan ilçesinde ikamet ediyordu ve bunu Kahmard ilçesi izliyordu.[1138] UNHCR'ye göre Bamyan, bu vilâyetten gelen ancak geri döndüklerinde başka bir yerde yaşamayı tercih eden kişiler konusunda en yüksek yüzdeye sahip dört ilden biridir.[1139]

2.7 Daykundi

2.7.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 7: Afganistan - Daykundi vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1140]

Daykundi vilâyeti, orta yayla bölgesinde yer almaktadır; kuzeyde ve batıda Gur, kuzeydoğuda Bamyan, güneydoğuda Gazni, güneyde Uruzgan ve güneybatıda Helmend vilâyetleriyle sınırı vardır.[1141] Daykundi vilâyetinin idari birimleri

[1136] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1137] ERM, AC401-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Bamyan City, August 2019, url, p. 1

[1138] IOM, Afghanistan - Bamyan Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Bamyan, 9 October 2019, url

[1139] UNHCR, Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report - Final Report, May 2018, url, p. 19

[1140] UNOCHA, Afghanistan Daykundi Province - District Atlas, April 2014, url

[1141] UNOCHA, Afghanistan Daykundi Province - District Atlas, April 2014, url

şunlardır: Ashtarlay, Nili, Kajran, Khadir, Kiti, Miramor, Sang-e Takht, Shahrestan, Gizab/Patoo ve Nawmesh. Vilâyetin yönetim merkezi Nili'dir.[1142]

Pajhwok Afghan News'a göre Daykundi, bir zamanlar Uruzgan vilâyetinin bir ilçesiydi ve 2003 yılında ayrı bir vilâyet statüsü verildi.[1143] Kabil'deki Hollanda büyükelçiliğine göre Daykundi'nin kökleri Mart 2004'te Uruzgan vilâyetine dayanmaktadır.[1144]

Gizab/Patoo ilçesinin idari konumu, tartışma kaynağı olmuştur. İlçe geçmişte Daykundi vilâyeti ile güneydeki Uruzgan vilâyeti arasında el değiştirmiş ve ikiye bölünüp bölünmeyeceği tartışılmıştır.[1145] AAN analisti Martine van Bijlert'e göre Gizab, 2006 yılında geçici olarak Uruzgan vilâyetinin yetkisi altına alınmış olmasına rağmen 2011 yılında resmî olarak Daykundi vilâyetinin bir parçasıydı.[1146] Haziran 2018'de çeşitli kaynaklar daha önce Uruzgan'ın Gizab ilçesinin bir parçası olan, ancak şimdi Daykundi'ye ait ayrı bir bölge olan Patoo ilçesinin kurulduğunu bildirmiştir.[1147] UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'nda Gizab'ın "eskiden Daykundi'nin [vilâyet] bir parçası olmasına karşın Uruzgan vilâyeti valisinin idaresi altında olduğunu" belirtmiştir. Bu araştırmada Gizab, 2013 yılına kadar Daykundi'nin bir parçası olarak, 2014 yılından itibaren ise Uruzgan'ın bir parçası olarak listelenmiştir.[1148] Bağımsız Yerel Yönetim Müdürlüğünün 2018 resmî ilçeler listesinde mahalli idarelere göre Gizab ilçesinin Uruzgan vilâyetine, Merkezi İstatistik Teşkilatına (STK) göre ise Daykundi vilâyetine ait olduğu belirtilmektedir.[1149]

Mart 2016'da Hazara'nın hakim olduğu Nawmesh ilçesi, başkanlık emriyle "kuzey Helmend vilâyetindeki Peştun çoğunluklu Baghran ilçesinden ayrılmıştır". Haziran 2017'de yönetimi Daykundi vilâyetine devredilmiştir. Nawmesh "geçici ilçe" olarak kabul edilmiştir. AAN analisti Thomas Ruttig'e göre, "'geçici' ilçeler [...] 2004 anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra güvenlik veya diğer nedenlerle cumhurbaşkanı tarafından onaylanmış, ancak henüz parlamento tarafından onaylanmamıştır."[1150] UNAMA, AAN ve çeşitli medya kaynakları, Nawmesh ilçesinin 2019'da Daykundi vilâyetinin bir parçası olduğunu belirtmiştir.[1151]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Daykundi vilâyetinin nüfusu 516.504'tür.[1152] Daykundi, Hazarajat ilçesinin[1153] bir parçası olduğu için ildeki ana etnik grup Hazaradır. Mevcut diğer gruplar arasında azınlık Peştun, Beluç ve Sayed/Sadat sayılabilir.[1154] Gizab/Patoo karışık bir Peştun-Hazara ilçesidir.[1155]

[1142] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Daykundi, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 34

[1143] Pajhwok Afghan News, Mineral Resources of Daikundi Province, 1 February 2014, url

[1144] Netherlands, Embassy in Kabul (The), Context Analysis - URUZGAN Province, August 2006, url, p. 3

[1145] Qaane, E., The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The Outstanding Role of Women, AAN, 27 January 2019, url

[1146] Van Bijlert, M., Trouble in Gizab; the Fight Everyone Chose to Ignore, AAN, 31 October 2011, url

[1147] Pajhwok Afghan News, Daikundi: 80pc of Pato Residents without Tazkira, 6 May 2018, url; Qaane, E., The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The Outstanding Role of Women, AAN, 27 January 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban Not Allowing Us to Buy Food: Daikundi Residents, 30 March 2019, url

[1148] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, pp. 6, 62, 64, 68

[1149] Afghanistan, IEC, Independent Directorate of Local Governance, Distribution of Seats to Districts, 2018, url, p. 1

[1150] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good News and Bad News About District Numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1151] Pajhwok Afghan News, Daikundi Blast: 7 People Killed, 4 Injured, 10 May 2019, url; Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url; Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 49

[1152] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 5

[1153] ACCORD, Anfragebeantwortung zu Afghanistan: Informationen zur Volksgruppe der Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed [Query response on Afghanistan: Information on the ethnic group of the Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed)], 25 October 2017, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1154] US, Naval Postgraduate School, Dai Kundi Provincial Overview, n.d., url

[1155] Van Bijlert, M., Trouble in Gizab; the Fight Everyone Chose to Ignore, AAN, 31 October 2011, url

Daykundi, "zor bir coğrafyaya" sahip olarak tanımlanmaktadır.[1156] Vilâyet topraklarının çoğu dağlıktır ve kışın yoğun kar yağışı nedeniyle yollar genellikle aylarca kapanmaktadır.[1157] Örneğin Mart 2019'da Pajhwok Afghan News'un görüştüğü Daykundi sakinleri, Patoo/Gizab bölgesini vilâyet yönetim merkezi Nili'ye bağlayan yolların uzun zamandır kapalı olduğunu belirtmiştir.[1158] Daykundi vilâyetinde "kötü" yol koşulları ve altyapı eksikliği bildirilmiştir.[1159] Tolonews'un Nisan 2018'de alıntı yaptığı Daykundi sakinlerine göre "vilâyette sadece bir asfalt yol vardır." Aynı makalede adı geçen Daykundi'nin eski valisine göre Daykundi'nin sadece küçük uçakların inebileceği, "standart olmayan" bir havaalanı vardır.[1160]

Şubat 2019'da BM Genel Sekreteri kuraklık, devam eden çatışma ve düşük kazancın bir araya gelmesiyle Daykundi vilâyetinde gıda ve geçim yardımı için alışılmadık derecede yüksek bir talep oluştuğunu bildirmiştir.[1161] UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre Daykundi, 2018'de Afganistan'ın 10 temel afyon-haşhaş ekim vilâyetinden biri değildi. Ekim alanı, 1.000 hektardan daha azdı. 2018 yılında afyon-haşhaş ekimi 2017 yılına göre %50 azalmış ve Daykundi'yi "güçlü düşüş" gösteren iller arasında konumlandırmıştır.[1162] Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde ve orta dağlık bölgelerde (Daykundi vilâyeti dâhil) afyon-haşhaş ekiminde %52'lik bir düşüş olduğunu göstermiştir.[1163] UNODC'ye göre Daykundi vilâyetindeki afyon-haşhaş vergilerinin %100'ü hükûmet karşıtı gruplar tarafından toplanmaktadır.[1164]

2.7.2 Daykundi'de çatışma geçmişi ve aktörler

Afganistan'daki Pençşir vilâyeti ve orta dağlık bölgeler (Daykundi vilâyeti dâhil) gibi bazı bölgelerin görece güvenli olduğu ve çatışmaya dayalı şiddetten daha az etkilendiği belirtilmiştir.[1165] Tolonews'un aktardığı bir Afgan askerî uzmanına göre Daykundi'nin yanı sıra Bamyan ve Pençşir vilâyetlerinin göreli istikrarı, vilâyet sakinleri arasındaki sosyal uyumla ilgilidir. Bu kişilerin çoğu aynı etnik veya aşiret grubuna aittir.[1166]

Temmuz 2019'un ortalarında Taliban saldırılarının artmasının Daykundi'nin bazı ilçelerinde güvenlik durumunun kötüleşmesine neden olduğu bildirilmiştir.[1167] Gizab/Patoo, Ashtarlay ve Khadir ilçelerindeki durumun değişken olduğu belirtilmiştir.[1168] Kajran ve Nawmesh ilçeleri aynı şekilde eyaletin en güvenli olmayan ilçeleri arasında bildirilmektedir.[1169] Eylül 2019'da UNOCHA, devlet dışı silahlı grupların faaliyetleri nedeniyle Kajran ve Patoo ilçelerinde "gergin" bir durum olduğunu bildirmiştir.[1170] Landinfo'nun Ekim 2019'da görüştüğü uluslararası bir kuruluşa göre Taliban Daykundi'nin güney bölgelerinde faaliyet gösteriyordu.[1171]

[1156] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url

[1157] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Daykundi Province Background Profile, n.d., url; DW, Avalanches Kill 21 People in Afghanistan, Death Toll Expected to Rise, 14 February 2020, url

[1158] Pajhwok Afghan News, Taliban Not Allowing Us to Buy Food: Daikundi Residents, 30 March 2019, url

[1159] Afghanistan FSC, Daykundi Province Fact Findings (Qualitative Assessment) Report, 18 April 2018, url, p. 3

[1160] Tolonews, Daikundi Secure but Lacks Development: Residents, 6 April 2018, url

[1161] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace & Security, A/73/777–S/2019/193, 28 February 2019, url, p. 13

[1162] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, pp. 10, 11, 17, 19

[1163] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[1164] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018: Challenges to Sustainable Development, Peace and Security, 30 July 2019, url, p. 64

[1165] DW, Afghanistan: 'A Latent Instability Dominates the Picture', 14 March 2017, url; Tolonews, Daikundi Secure but Lacks Development: Residents, 6 April 2018, url; Qaane, E., The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The Outstanding Role of Women, AAN, 27 January 2019, url; Ruttig, T., Spring Offensive and Flooding Since the Afghan New Year, 7 April 2019, url; An international organisation Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 13; Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 51

[1166] Pajhwok Afghan News, 2017 Causalities: Nearly 25,000 People Killed, Wounded in Afghanistan, 14 January 2018, url

[1167] Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url

[1168] ERM, AC301-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Nili District of Daykundi Province, 23 June 2019, url, p. 1; AP, 3 Policemen Die in Attacks on Afghan Police Chief, Governor, 21 April 2020, url

[1169] Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url

[1170] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (9 - 15 September 2019), 15 September, url, p. 2

[1171] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26

Çeşitli kaynaklar, sözü edilen ilçelerdeki güvenlik durumunu Helmend, Uruzgan, Gur ve Gazni gibi komşu vilâyetlerdeki güvenli olmayan alanlarla ortak sınırları olmasına bağlamıştır.[1172] Örneğin, Kajran ilçesi Taliban için bir "koridor" ve Kandahar vilâyetindeki Helmend ve Spin Boldak üzerinden geçen "stratejik bir rotanın" parçası olarak tanımlanmaktadır.[1173] Vilâyet yetkililerine göre, Daykundi'nin bazı ilçelerinde artan güvensizlik kısmen güvenlik güçleri ve yerel birimler[1174] arasındaki yetersiz koordinasyona ve genellikle militan gruplar tarafından sömürülen askeri teçhizat eksikliğine bağlanmaktadır.[1175] AAN analisti Ehsan Qaane'nin belirttiği üzere Patoo ilçesinin oluşturulması, yerel uyuşmazlıkları besleyerek bölgedeki güvenlik durumunu etkilemiştir.[1176] İl polis sözcüsüne göre Patoo'nun yeni bir ilçe olarak kurulması, yerel Taliban komutanlarının bölgeyi terk etmeye zorlanmasına neden olmuştur. Komşu Uruzgan vilâyetine geri çekilen bu komutanlar, Daykundi vilâyetinin güney bölgesine saldırmak için orada bulunan Taliban gruplarıyla bağlantı kurmuştur.[1177] Pajhwok Afghan News'un aktardığı Daykundi sakinleri, eyaletteki istikrarsızlığı, genellikle yerel silahlı gruplarla bağlantılı siyasi partiler arasındaki rekabetle ilişkilendirmiştir. Rekabetleri bölgedeki gerginliği, güvensizliği ve bölünmeyi beslemektedir.[1178]

Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada gösteren ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesinde Gizab/Patoo ilçesi "tartışmalı" olarak nitelendirilmiştir. Fakat aynı haritada LWJ tarafından bildirilen Temmuz 2019 tarihli bir USDOD değerlendirmesinde bu ilçe "hükûmet kontrolü altında" olarak belirtilmiştir. Kajran ilçesi bu haritada "durumu onaylanmadı" olarak listelenmiştir ve LWJ, Taliban'ın ilçe merkezi dışındaki tüm alanları kontrol etme iddiasını veya USDOD'un ilçenin "hükûmet kontrolü altında" olduğu değerlendirmesini doğrulayamadığını belirtmiştir. Daykundi'nin kalan ilçeleri, bu değerlendirmede "hükûmet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" olarak kategorize edilmiştir.[1179]

2019 ve 2020'de medya kaynakları, Kajran'da[1180] ve Patoo[1181] ilçelerinde Taliban'ın varlık gösterdiğini bildirmiştir. Mart 2019'da Patoo ilçesi sakinleri Pajhwok Afghan News'a köy pazarlarının Taliban kontrolünde olduğunu ve militanların yiyecek satın almalarını engellediğini açıklamıştır.[1182] Ağustos 2019'da Kajran ve Patoo ilçelerinde artan şiddet ve Taliban saldırılarına karşı sivil protestolar bildirilmiştir.[1183] Kajran ilçesinde birçok önemli Taliban figürünün öldürüldüğü bildirilmiştir.[1184] Temmuz 2019'da Mullah Noor adlı tanınmış bir Taliban komutanı, 30'dan fazla militanla birlikte öldürülmüştür.[1185] Aralık 2019'da Taliban'ın Helmend vilâyetindeki Nawzad ilçesi için Molla Abdul Vasi adlı gölge şefi, birkaç militanıyla birlikte öldürülmüştür.[1186]

AAN analisti Ehsan Qaane'ye göre Daykundi vilâyetini Kabil, Mezar-ı Şerif, Kandahar ve Herat'a bağlayan yollar güvenli değildir.[1187] Örneğin Vardak vilâyetinin isyandan etkilenen Jalrez ilçesindeki güvensizliğin, Hazarajat bölgesindeki (Daykundi vilâyeti dâhil) güvenlik durumu için daha kapsamlı sonuçları söz konusudur. Bunun sebebi, "Jalrez'den geçişin önemi ve bu geçişin taşıdığı risklerdir". Qaane, bu rotada seyahat ederken öldürülen ve/veya kaçırılan insanlardan bahsetmiştir.[1188] Aralık 2019'da Daykundi'yi Gazni vilâyetine bağlayan yolda bir basınç plakalı IED patlamış,

---

[1172] Pajhwok Afghan News, Daikundi Residents Concerned About Daesh in Neighborhood, 3 June 2018, url; Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url

[1173] Sarwary, B., [Twitter], posted on: 21 July 2020, url

[1174] Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url

[1175] Pajhwok Afghan News, Daikundi Residents Concerned About Daesh in Neighborhood, 3 June 2018, url

[1176] Qaane, E., The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The Outstanding Role of Women, AAN, 27 January 2019, url

[1177] Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url

[1178] Pajhwok Afghan News, Political Parties Seen As a Source of Insecurity in Daikundi, 14 April 2019, url

[1179] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[1180] Reporterly, 9 Security Forces Killed & Injured in Taliban Attack in Daikundi, 2 July 2019, url; Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, url; Xinhua, Taliban Shadow District Chiefs Killed in Afghan Provinces, 25 December 2019, url

[1181] Pajhwok Afghan News, Taliban Not Allowing Us to Buy Food: Daikundi Residents, 30 March 2019, url

[1182] Pajhwok Afghan News, Taliban Not Allowing Us to Buy Food: Daikundi Residents, 30 March 2019, url

[1183] Pajhwok Afghan News, Daikundi Residents Rally against Mounting Instability, 3 August 2020, url

[1184] See sources mentioned below.

[1185] Reporterly, 9 Security Forces Killed & Injured in Taliban Attack in Daikundi, 2 July 2019, url

[1186] Xinhua, Taliban Shadow District Chiefs Killed in Afghan Provinces, 25 December 2019, url

[1187] Qaane, E., The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The Outstanding Role of Women, AAN, 27 January 2019, url

[1188] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

sivil bir minibüse isabet ederek 10 sivilin ölmesine ve 9 kişinin yaralanmasına neden olmuştur. UNAMA'ya göre, bazı kaynaklar bu yolun Taliban tarafından "kapatıldığını" iddia etmiştir.[1189]

ACLED tarafından 1 Mart 2019 ve 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Daykundi vilâyetinde ISKP'ye özel olarak atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir. Haziran 2019'da Kajran ilçesinde Afgan ve NATO güçlerinin kara ve hava operasyonlarında 10 Taliban ve/veya ISKP militanının öldürüldüğü ve beşinin yaralandığı bir olay kaydedilmiştir.[1190]

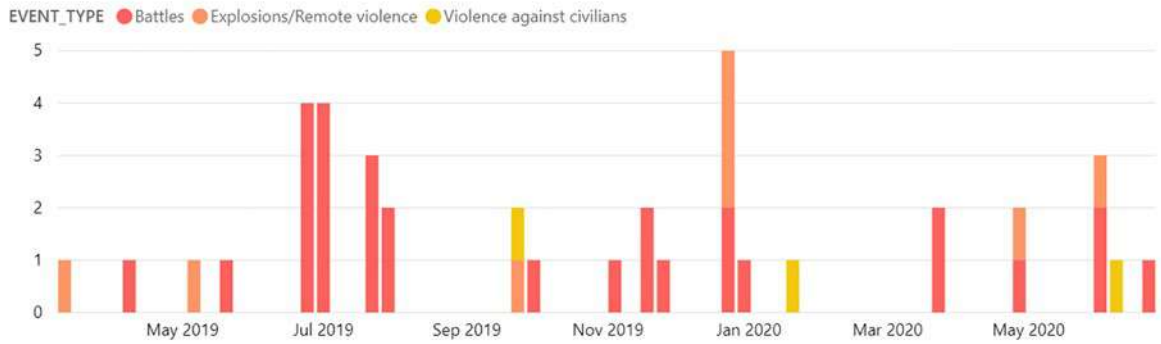
Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Daykundi, 205. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Daykundi vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Güney Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası'na (TAAC-S) dâhildir. TAAC-S, ABD güçleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Kandahar vilâyetinde bulunmaktadır.[1191]

2.7.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.7.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Daykundi vilâyetinde 70 sivil zayiat (44 ölü ve 26 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %71 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bomba dışı IED'lerdi, bunun ardından kara çatışmaları ve hava operasyonları geliyordu.[1192] Resolute Support[1193] 2020'nin ilk yarısında Daykundi vilâyetinde 0 ila 50 sivil zayiat kaydetti. Bu açıdan yılın ilk ve ikinci çeyreği arasında hiçbir değişiklik söz konusu değildi.[1194]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Daykundi vilâyetindeki 40 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların 29'u "çarpışma", 8'i "patlama/uzaktan şiddet", 3'ü ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Vilâyetin güneybatı bölgesindeki Kajran, kaydedilen 33 olay ile en çok olayın bildirildiği ilçe olarak öne çıktı. Vilâyet yönetim merkezinin bulunduğu Nili ilçesinde altı olay, Khadir ilçesinde ise bir olay bildirildi. Vilâyetin geri kalanında şiddet olayları kaydedilmedi.[1195]

Şekil 9. Daykundi - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1196]

ACLED, Daykundi vilâyetindeki şiddet olaylarının yaklaşık %73'ünü, çoğunluğu "silahlı çatışmalar" olmak üzere "çarpışmalar" olarak kodlamıştır. Bu kategori, Kajran, Nili ve Khadir ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil ediyordu. Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın polis, ordu veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde *arbaki*

[1189] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 42

[1190] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1191] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 13

[1192] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1193] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

[1194] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1195] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1196] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Daykundi, url

(*arbaki* terimi genellikle yerel olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[1197] Bu tür olaylara örnek olarak Haziran 2019'da[1198], Temmuz 2019'da[1199], Kasım 2019'da[1200], Aralık 2019'da[1201] ve Mart 2020'de[1202] Kajran ilçesinde, Temmuz 2019'da Nili ilçesinde,[1203] Temmuz 2019'da[1204] ve Ekim 2019'da[1205] Nawmesh ilçesinde, Ağustos 2019'da[1206] Patoo ilçesinde ve Mart 2020'de[1207] Khadir (Kando) ilçesinde askerî veya polis kontrol noktalarına/karakollara ve üslere yapılan saldırılar verilebilir. Bu olaylarda sivil zayiat bildirilmemiştir.

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır.[1208] Örneğin Ağustos 2019'da[1209] ve Aralık 2019'da[1210] Kajran ilçesindeki ANDSF operasyonlarında çok sayıda Taliban militanı öldürüldü ve yaralandı. Ekim 2019[1211] ve Kasım 2019'da[1212] Özel Kuvvetlerin Gizab ilçesine yaptığı baskınlarda çok sayıda Taliban militanı öldürüldü.

Genellikle Afgan güvenlik güçlerini hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler kullanan AGE'ler, Daykundi'de bildirilen tüm güvenlik olaylarının %10'unu temsil ediyordu.[1213] Örneğin Nisan 2020'de bir il polis şefinin arabası yol kenarına yerleştirilen bir bombayla patlatıldı ve çok sayıda ANP zayiatına neden oldu.[1214] IED olaylarından bazıları sivillerin ölmesine ve yaralanmasına yol açtı. Mayıs 2019'da bir sivil araç Nawmesh ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bombayla patlatıldığında yedi sivil öldü ve birkaçı da yaralandı.[1215]

Hava/drone saldırıları Daykundi'de bildirilen tüm şiddet olaylarının %10'unu temsil ediyordu. Bu hava/drone saldırılarından üçü, Aralık 2019'da Kajran ilçesinde Afgan askeri güçleri tarafından gerçekleştirildi, 18 civarında Taliban militanı öldürüldü ve birkaç kişi yaralandı. Nisan 2020'de yine Kajran ilçesinde NATO kuvvetleri tarafından bir hava/drone saldırısı gerçekleştirilerek bir sivilin can kaybına neden olunduğu bildirildi.[1216]

[1197] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1198] Pajhwok Afghan News, 25 Security Forces Killed, Injured in Daikundi Attack, 28 June 2019, url; Xinhua, 8 Police Killed in Afghanistan's Central Province, 28 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-July 4, 4 July 2019, url

[1199] Reporterly, 9 Security Forces Killed & Injured in Taliban Attack in Daikundi, 2 July 2019, url

[1200] Al Jazeera, Blast Targets UN Vehicle in Afghanistan Killing One Foreigner, 24 November 2019, url; Khaama Press, Afghan Forces Suffer Casualties in Taliban Attack in Daikundi Province, 24 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, 8 Security Personnel Killed, 5 Wounded in Daikundi Assault, 24 November 2019, url

[1201] Xinhua, Taliban Shadow District Chiefs Killed in Afghan Provinces, 25 December 2019, url

[1202] 1TV, Four Killed in Attack Police Checkpoints in Daikundi, 29 March 2020, url

[1203] Pajhwok Afghan News, 7 Security Forces, 6 Rebels Killed in Fresh Offensives, 4 July 2019, url

[1204] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url

[1205] Pajhwok Afghan News, 5 Killed, 7 Wounded in Fresh Wave of Violence, 7 October 2019, url

[1206] RFE/RL, At Least 10 Afghan Police Killed in Taliban Attack on Security Checkpoint, 2 August 2019, url; VoA, Afghan Official: Taliban Strike Police Checkpoint, Kill 10, 2 August 2019, url

[1207] Pajhwok Afghan News, 4 Police Killed, 8 Injured in Daikundi Clash, 29 March 2020, url

[1208] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1209] Khaama Press, Afghan Forces Inflict Heavy Casualties on Taliban in Daikundi and Kandahar, 3 August 2019, url

[1210] Pajhwok Afghan News, 7 Taliban Killed in Daikundi Operation, 27 December 2019, url

[1211] Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 38 Taliban Militants in Daykundi and Wardak, 31 October 2019, url

[1212] Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 27 Taliban and ISIS Militants in 6 Provinces, 19 November 2019, url

[1213] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1214] AP, 3 Policemen Die in Attacks on Afghan Police Chief, Governor, 21 April 2020, url

[1215] Pajhwok Afghan News, Daikundi Blast: 7 People Killed, 4 Injured, 10 May 2019, url

[1216] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

ACLED, Daykundi vilâyetinde bildirilen tüm şiddet olaylarının %8'ini "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırdı.[1217] Ekim 2019'da Nawmesh ilçesinde çocuk felci aşısı yapan iki kişi Taliban tarafından kaçırıldı. Cemaat büyüklerinin arabuluculuğu sonucunda üç gün sonra serbest bırakıldılar.[1218] Ocak 2020'de Kajran ilçesinde gıda yüklü iki kamyon Taliban militanları tarafından yağmalandı. Sürücüler AGE'ler tarafından kaçırıldı, ancak daha sonra serbest bırakıldı.[1219] Haziran 2020'de 53 sivilin Kajran ilçesinden Kiti ilçesine giderken Taliban tarafından rehin alındığı bildirildi[1220]. Yerel büyükler tahliyenin müzakere sürecine dâhil edildi.[1221]

Daykundi'nin 28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak seçmen katılımı, tüm vilâyetler arasında en yüksek orana sahipti ve bildirildiğine göre yüksek bir kadın katılım oranıyla[1222] neredeyse %55'in üzerinde[1223] gerçekleşti. Fakat bütün vilâyet genelinde 2019 seçmen katılımı önceki seçimlere kıyasla düşük kaldı.[1224] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Daykundi vilâyetinde ankete katılanların %26-50'si oy verirken korku duyduğunu bildirdi.[1225] Kabil'e sık sık gidip gelen Daykundi ve Bamyan vilâyetlerindeki bazı seçmenlerin, Vardak vilâyetinin Jalrez ilçesinden geçerken Taliban tarafından durdurulma korkusuyla seçimlere katılmadıkları bildirildi.[1226] AAN'a göre Daykundi'de seçim günü nispeten sorunsuz geçti. Yerel bir gazeteci ve Afganistan Sivil Toplum Forumu Örgütü'nden (ACSFO) bir gözlemci, güvensizliğin Kajran, Patoo ve Nawamesh ilçelerinde oy vermeyi etkilediğini belirtti.[1227] Pajhwok Afghan News, daha fazla ayrıntı vermeden Daykundi vilâyetindeki seçim gününde seçimle ilgili saldırılar yaşandığını bildirdi.[1228] Kajran ilçesindeki Buk-e Suf'taki oy merkezine ateş edildiği ve merkezin geçici olarak kapatıldığı bildirilirken yaralanma veya ölüm belirtilmedi.[1229]

2.7.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Daykundi'de 2.390 kişinin yerinden edildiğini ve bunların çoğunun (1.075) vilâyet içinde (Kajran ve Nili ilçelerinde) sığınma alanı bulduğunu bildirmiştir. Daykundi'de yerinden edilmiş diğer 1.315 kişi güneydeki Kandahar (Spin Boldak ilçesi) ve Helmend (Nahr-e Saraj ilçesi) vilâyetlerine, Kabil vilayetine (Kabil ilçesi) ve batıdaki Herat (İnjil ilçesi) ve Gur (Chag Charan ilçesi) vilâyetlerine sığınmıştır. Daykundi vilayetindeki yerinden edilmiş kişilerin çoğunluğu, Temmuz 2019'da zirve yaparak 874 kişi ve Ocak 2020'de daha az 103 kişi ile Kajran bölgesinde ve Aralık 2019'da zirve yaparak 983 kişi ve Haziran 2019'da daha az 51 kişi ile Gizab/Patoo ilçesinde yerlerinden edilmiştir. Yerinden edilen küçük gruplar Ekim 2019'da Ashtarlay ilçesinde ve Ocak ve Şubat 2020'de Nili, Sang-e Takht ve Kiti ilçelerinde yerlerinden edilmiştir.[1230]

[1217] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Daykundi; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1218] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 49

[1219] Pajhwok Afghan News, Taliban Rebels Accused of Looting Food-Laden Trucks, 24 January 2020, url

[1220] However, the Taliban denied their involvement in the hostage-taking. Tolonews, [Twitter], posted on: 20 June 2020, url

[1221] 1TV, Taliban Abduct 53 Civilians in Daikundi, 20 June 2020, url

[1222] RFE/RL, Five Takeaways from Afghanistan's Presidential Election, 28 September 2019, url

[1223] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (24): Disputed Recount, Threats Not to Accept Results, and Some Interesting New Data, AAN, 21 November 2019, url; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[1224] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url

[1225] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

[1226] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1227] Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url

[1228] Pajhwok Afghan News, 32 Killed, 123 Wounded in Election Day Attacks, 28 September 2019, url

[1229] Bjelica, J. and Ruttig, T. Afghanistan's 2019 Election (11): A First Look at How E-Day Went, AAN, 28 September 2019, url; Adili, A., Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, url

[1230] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

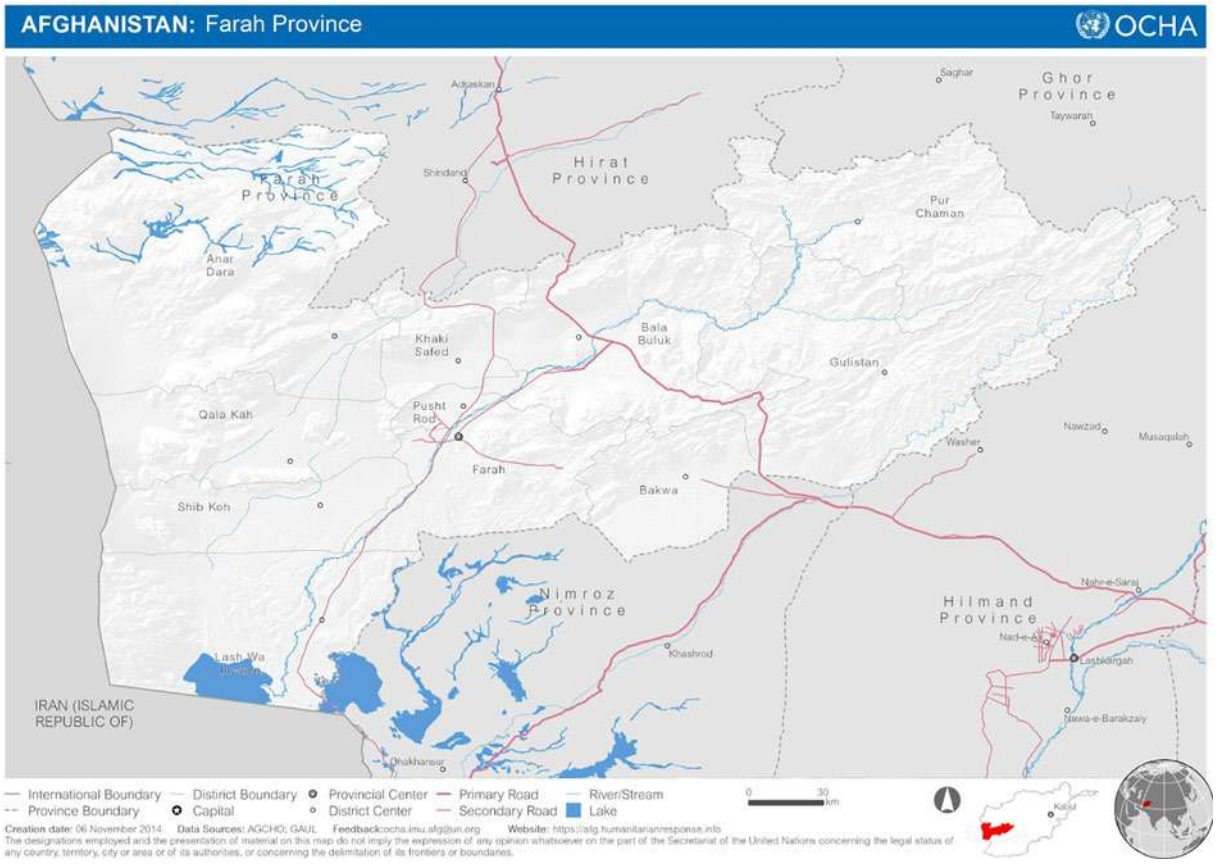
1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 döneminde UNOCHA, başka vilâyetlerden Daykundi vilâyetine gelmek üzere çatışmaya bağlı ülke içinde yerinden edilme olayı bildirmemiştir.[1231]

Gizab/Patoo ilçesindeki Taliban militanları ile Afgan hükûmet birlikleri arasındaki çatışmaların yanı sıra Ashtarlay ve Khadir ilçelerindeki yerel komutanlar arasındaki kişisel anlaşmazlıkların Haziran 2019'da Nili şehri bölgesinde yerinden edilmelere neden olduğu bildirilmiştir.[1232] Temmuz ve Ağustos 2019'da UNOCHA, Kajran ilçesindeki Bazar Mushtarak bölgesinin stratejik kontrolü konusunda devam eden çatışmaların çok sayıda insanın çeşitli yerlere göç etmesine neden olduğunu bildirmiştir.[1233] Çatışma ve mayın kirliliği nedeniyle bölgedeki birkaç köyün erişilemez olduğu bildirilmiştir.[1234]

Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre Daykundi vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Khadir ilçesinde ikamet ediyordu ve bunu Nili ile Miramor ilçeleri izliyordu.[1235]

2.8 Ferah

2.8.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 8: Afganistan - Ferah vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1236]

[1231] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1232] ERM, AC301-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Nili District of Daykundi Province, 23 June 2019, url, p. 1

[1233] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (29 July - 4 August 2019), 4 August 2019, url, p. 2

[1234] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (12 - 19 August 2019), 19 August 2019, url, p. 2

[1235] IOM, Afghanistan - Daykundi Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Daykundi, 9 October 2019, url

[1236] UNOCHA, Afghanistan, Farah Province - District Atlas, April 2014, url

Ferah ili Afganistan'ın batı kesiminde yer almaktadır ve kuzeyde Herat, kuzeydoğuda Gur, güneydoğuda Helmend, güneyde Nimruz ve batıda İran ile sınır komşusudur.[1237] Ferah vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Anar Dara, Bakwa, Bala Buluk, Ferah, Gulistan, Khak-e Safed, Lash-e Juwayn, Pur Chaman, Pushtrud, Qala-i Kah (eski adıyla Pusht-Koh) ve Shib Koh. Ferah vilâyetinin yönetim merkezi Ferah'tır.[1238]

Afganistan NSIA 2020-21 döneminde Ferah'ın nüfusunun 563.026 olduğunu, bunun da 128.047'sinin vilâyetin yönetim merkezinde yaşadığını tahmin etmiştir.[1239] Ferah sakinlerinin çoğunluğu Peştunlardır ve Tacik ve daha küçük Hazara toplulukları çoğunlukla kırsal kesimde ikamet etmektedir.[1240] Pajhwok Afghan News'a göre Aylat, Mugal, Sadat, Bomodi, Aymak, Barahawi ve Beluç kabileleri Ferah'ta yaşamaktadır.[1241]

Çevre Yolunun bir kısmı, vilâyeti kuzeydeki Herat bölgesel merkezine ve sırasıyla güney ve güneydoğudaki Nimruz ve Helmend vilâyetlerine bağlayan Ferah'tan geçmektedir.[1242] Abu Nasr Farahi limanında İran ile sınır ötesi nakliye ve ticaretin mümkün olduğu bildirilmektedir.[1243] Eylül 2018'de Tolonews, sınıra giden yol militanların kontrolündeki alanlardan geçtiği için sınır kapısı yakınında güvenlik sorunları olduğunu bildirmiştir.[1244] Nisan 2020'de UNODC, Ferah vilâyetindeki [uyuşturucu] kaçakçılarının Ferah ile Nimruz arasındaki, Ferah ile Helmend arasındaki ve Ferah ile İran arasındaki kaçakçılık rotasında Taliban varlığını doğruladıklarını belirtmiştir.[1245]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Ferah, Afganistan'ın batısında haşhaş ekimi yapan başlıca vilâyetlerden biridir.[1246] Hektarlık haşhaş yetiştiriciliğinin büyüklüğüne bakıldığında Ferah, 2018'de tüm Afgan illeri arasında 5. sırada yer almıştır. 2017 yılında afyon-haşhaş ekimi 2016 yılına göre %41[1247] artarken 2018'de ise haşhaş ekim alanları 2017'ye göre %15[1248] azalmıştır. 2020'de UNODC, "bazı kaçakçıların Ferah'ta 20 veya 30'a yakın [yasa dışı afyon üretim] laboratuvarı olabileceğine inandıklarını" belirtmiştir.[1249] AAN'ye göre 2019 yılında Ferah dâhil batı vilâyetlerinde afyon-haşhaş ekimi 2018'e göre %23 oranında azalmıştır.[1250]

2.8.2 Ferah'ta çatışma geçmişi ve aktörler

AAN'ye göre Taliban 2001'den sonra hiçbir zaman tam anlamıyla mağlup edilmemiştir ve vilâyette (özellikle Bala Buluk'ta) güçlü bir şekilde varlığını sürdürmüştür.[1251] Şubat 2018'de Washington Post, Ferah'ın yaklaşık %60'ının isyancılar tarafından kontrol edildiğini, hükûmetin ise yalnızca vilâyet yönetim merkezini ve bazılarının bölge yetkililerinin ziyaret etmesi için çok tehlikeli olduğu iddia edilen 10 ilçe merkezini kontrol ettiğini belirtmiştir.[1252] Ağustos 2019'da Etilaatroz, eski bir yerel komutandan alıntı yaparak Taliban'ın Ferah vilâyetinin ücra bölgelerinde yaygın bir şekilde varlığını sürdürdüğünü belirtmiştir. Kaynak ayrıca Ferah vilâyetinin il konseyi üyesi Shah Mahmood Naimi'den alıntı yaparak şunları belirtmiştir: [gayriresmî çeviri] "Taliban, tüm otoyollar dâhil olmak üzere Khak-e Safed, Shib Koh, Bakwa, Gulistan, Bala Buluk ilçeleri ve diğer ilçelerdeki kontrolün tamamını elinde tutarken hükûmet kontrolü 3 kilometre (ilçelerin yönetim merkezinden itibaren) ile sınırlıdır." Naimi ayrıca "şu anda Taliban şehrin

---

[1237] UNOCHA, Afghanistan: Farah Province District Atlas, April 2014, url

[1238] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Farah, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, d.n., url, pp. 5 and 43

[1239] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, d.n., url, pp. 5 and 43

[1240] US, Naval Postgraduate School, Farah Provincial Overview, n.d., url

[1241] Pajhwok Afghan News, Background Profile of Farah, n.d., url

[1242] Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[1243] Tolonews, Import Ban Affects Business In Farah Port, 21 September 2018, url; IRNA, Afghanistan opens Farah border to Iranian goods, 4 November 2018, url

[1244] Tolonews, Import Ban Affects Business In Farah Port, 21 September 2018, url

[1245] UNODC, OAPT update, 'voices of Quchaqbar', understand the opiate trafficking in Afghanistan from the perspective of drug traffickers, 22 April 2020, url, p. 16

[1246] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 16

[1247] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2017, November 2017, url, p. 16

[1248] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 17

[1249] UNODC, AOTP update, voice of "Quchaqbar" understanding opiate trafficking in Afghanistan from the presective of drug traffickers, 22 April 2020, url, p. 25

[1250] AAN, New world drug report: opium production in Afghanistan remained the same in 2019, 25 June 2020, url

[1251] Ruttig, T., Why Farah? A short history of the local insurgency (II), AAN, 7 June 2018, url

[1252] Washington Post (The), Outgunned in urban centers, Taliban wages fierce fight in remote western Afghanistan, 26 February 2018, url

uzak bölgelerinde gün içinde bile gidip geliyor" demiştir. Kaynağa göre Ferah polisi, Taliban'ın üç bölgede varlığını ve hükûmetin Birinci Otoyol üzerindeki kontrolünü ve güvenlik güçlerinin olmaması nedeniyle Taliban'ın belirli yollar üzerindeki kontrolünü doğrulamıştır.[1253] Başka bir kaynak ise Taliban'ın Ferah vilâyetinin bazı ilçelerinde faaliyet gösterdiğini belirtmiştir.[1254]

Eylül 2019'da Ariana News, Ferah vilâyetindeki yerel bir yetkiliden alıntı yaparak "Taliban militanlarının Anar Darah ilçesinin merkezini ele geçirdiğini" belirtmiştir.[1255] Ekim 2019'da aynı kaynak, Afgan hükûmetinin Pur Chaman'da[1256] ve Eylül 2019'da Bakwa ilçelerinde[1257] bir Taliban hapishanesinin varlığına işaret ettiğini belirtmiştir. 7 Ocak 2020'de Afghanistan Times, hükûmetin "Ferah şehrinin dışında ve Bala Blok ve Qal-e-Kah ilçelerinde" birkaç köyü Taliban varlığından temizlediğini iddia ettiğini bildirmiştir.[1258] 20 Ocak 2020'de Kabil Now haberleri, Afgan Parlamentosu Üyesi Abdul Sattar Hussaini'den alıntı yaparak Taliban'ın Ferah vilâyetinde bir cuma karaborsası kurduğunu ve burada grubun ANDSF'den ele geçirdiği silahları sattığını belirtmiştir.[1259] LWJ tarafından toplanan ve haritada sunulan bilgilere göre Ferah vilâyetinin Gulistan, Bala Buluk, Saheb Koh, Anar Dara ve Khak-e Safed ilçeleri Taliban kontrolünde, Qala-i Kah, Posht-e Rod, Bakwa, Pur Chaman ilçeleri ve Ferah şehri tartışmalı durumda, Lash-e Juwayn ilçesi ise hükûmetin kontrolü altındaydı .[1260] Mart 2020'de Taliban'ın Ferah-Herat Otoyolu'nu kapattığı bildirilmiştir.[1261] 10 Mayıs 2020'de yerel basın, Ferah vilâyetinin eski polis şefinin Taliban'a katıldığını bildirmiştir.[1262] BM Güvenlik Konseyi raporuna göre 27 Mayıs 2020 itibarıyla Taliban'ın Ferah gölge valisi Mullah Mashar'dı. Kaynak ayrıca Ferah vilâyetinin eski gölge valisi Mullah Abdul Bari'nin Ağustos 2019'un başlarında bir hava saldırısında öldürüldüğünü belirtmiştir.[1263] Olayla ilgili yerel bir haber de yayımlanmıştır.[1264]

Hükûmet varlığı açısından, 207. Zafer Kolordusu Ferah vilâyetindeki ANA operasyonlarından sorumludur.[1265] RS Misyonu kapsamında İtalyan kuvvetleri, Ferah vilâyetinde ANA 207. Kolordu ve ANP'ye "işlevsellik odaklı" güvenlik yardımı sunmaktadır.[1266]

2.8.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.8.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Ferah vilâyetinde 87'si ölü 60'ı yaralı olmak üzere 147 sivil zayiat belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %47 düşüş anlamına gelmektedir. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bomba dışı IED'ler, kara çarpışmaları ve hava saldırılarıydı.[1267] SIGAR'a göre, RS (Resolute Support) 2020'nin ilk çeyreğinde Ferah vilâyetinde 26 ila 50 sivil zayiat kaydetmiştir.[1268] Söz konusu kaynak, 2020'nin ikinci çeyreğinde de aynı sayıda (26 ila 50) sivil zayiat kaydetmiştir.[1269]

[1253] Etilaatroz, هورگ نیا نیگنس تافلت ات نابلاط تاکرحت شیازفا زا ؛روشک برغ یتیمنم اع اضوا یسررب [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group',], 30 August 2019, url

[1254] Ariana News, Afghan forces retreat from Anar Darah district of Farah province, 7 September 2019, url

[1255] Ariana News, Afghan forces retreat from Anar Darah district of Farah province, 7 September 2019, url

[1256] Ariana News, 7 civilians rescued from Taliban prison in Farah, 7 October 2019, url

[1257] Ariana News, Afghan forces rescued 13 people from Taliban prison in Farah, 6 September 2019, url

[1258] Afghanistan Times, Several villages of Farah purged of Taliban presence, 7 January 2020, url

[1259] Kabul Now, Taliban retail weapons of Afghan forces in Farah, 20 January 2020, url

[1260] LWJ, Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, 6 July 2020, url, however the source does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated

[1261] Pajhwok Afghan News, Militants close Herat-Farah highway for traffic, 19 March 2020, url

[1262] Pajhwok Afghan News, Former police chief joins Taliban in Farah, 10 May 2020, url; Khaama Press, Interior minister reacts to as former chief of Farah joins Taliban, 10 May 2020, url

[1263] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, S/2020/415, 27 May 2020, url, pp. 10 and 27

[1264] Ariana News, 103 militants including Taliban shadow governor killed in Farah, 4 August 2019, url

[1265] Afghanistan, MoD, 207 Zafar Corps, n.d., url

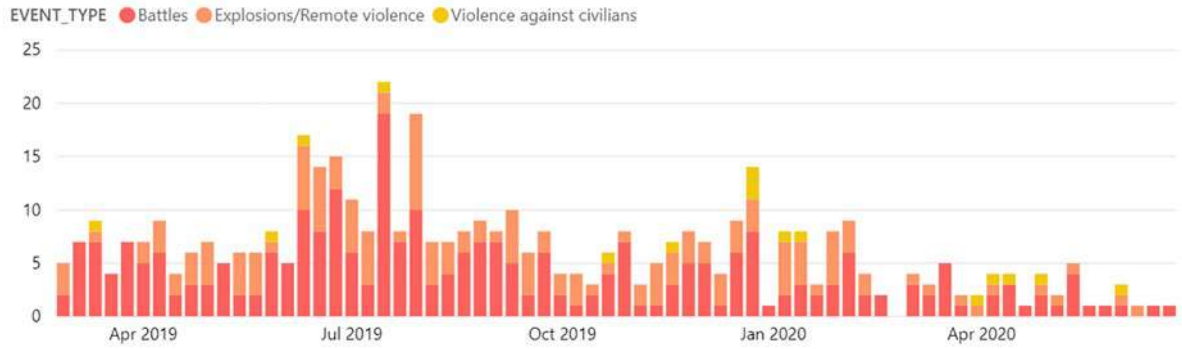
[1266] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[1267] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1268] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 69

[1269] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Ferah vilâyetinde 277'si çarpışma, 148'i uzaktan şiddet ve 16'sı sivillere yönelik şiddet olarak kodlanan 441 güvenlik olayı kaydedilmiştir.

Şekil 10. Ferah - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1270]

Eylül 2019'da Ariana News, Ferah vilâyetinin Afganistan'ın batısındaki güvensiz vilâyetlerden biri olduğunu belirtmiştir.[1271] UNAMA'ya göre Taliban, Ağustos sonunda ve 2019 Eylül başında Ferah vilâyetinin yönetim merkezi dâhil olmak üzere üç vilâyet yönetim merkezine kapsamlı saldırılar düzenlemiştir.[1272] Çeşitli haber kaynakları 2019 yılı boyunca ve 2020'nin ilk yarısı boyunca Ferah vilayetinde[1273] Haziran 2020'de Ferah vilâyetinin bazı bölgelerinde yaşanan yoğun çatışmalar dâhil olmak üzere Taliban ile ANDSF arasında birkaç silahlı çatışmanın gerçekleştiğini bildirmiştir.[1274]

Tolonews, Aralık 2019'da Halk Barış Hareketi'nin (PPM) 27 üyesinin Taliban tarafından kaçırıldığını belirten bir PPM üyesinden alıntı yapmıştır. Kaynak, Ferah il meclisi üyesi Dadullah Qani'nin olayı doğruladığını ve grubun Herat'tan Nimruz vilâyetine giderken Ferah yolunda kaçırıldığını belirtmiştir.[1275]

Ferah vilâyetinde sivilleri etkileyen son güvenlik olayları arasında şunlar yer almaktadır: 5 Mayıs 2019'da Gulistan ve Bakwa ilçelerindeki uyuşturucu üretim fabrikalarına yabancı birliklerin yaptığı çatışmalarda ve hava saldırılarında çocuklar dâhil 30 ila 45 sivil işçi öldürüldü[1276]; 31 Temmuz 2019'da Herat ve Kandahar vilâyet yönetim merkezlerini birbirine bağlayan Ab Khorma bölgesindeki kara yolunda otobüse bomba isabet etmesi sonucu 24-34[1277] kişi öldü, 17 civarında kişi yaralandı[1278]; 1 Eylül 2019'da Anardara bölgesinde yerel polis şefinin aile üyeleri ilçe merkezinden evlerine giderken yol kenarına yerleştirilen bomba patladığında aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu altı kişi hayatını kaybetti[1279]; 23 Kasım 2019'da Pushtiroud ilçesine bağlı Gajki köyünde düzenlenen hava saldırısında on sivil öldü ve beş sivil yaralandı[1280]; 21 Ocak 2020'de Shia News Association şunları belirtti: [gayriresmî çeviri] "Afgan Halk Sağlığı Bakanı, geçtiğimiz yıl Afganistan'daki çatışmalar sırasında özellikle Ferah ve Nangarhar vilâyetlerinde

[1270] Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Farah; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1271] Ariana News, Afghan forces retreat from Anar Darah district of Farah province, 7 September 2019, url

[1272] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 35

[1273] Ariana News, Taliban attacks border police checkpoint in Farah, 2 June 2019, url; Khaama Press, Afghan special forces storm Taliban leadership's compound in Farah province, 31 May 2019, url; Tolonews, Taliban attack pushed back in Farah: officials, 16 June 2019, url; Khaama Press, Afghan forces inflict casualties on Mullah Mushtaghfir, Mullah Muhajir militants in Farah, 7 August 2019, url; Tolonews, Heavy clashes ongoing in Farah: officials, 6 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Farah: police officer among 3 killed in insurgent attack, 20 March 2020, url; NYT, Afghan war casualty report: May 2020, 28 May 2020, url

[1274] Ariana News, Taliban attacks intensified in most parts of Afghanistan recently, 15 June 2020, url

[1275] Tolonews, 27 peace activists taken captive in Farah, 25 December 2019, url

[1276] Pajhwok Afghan News, dozens of civilians, forces killed in Farah, 6 May 2019, url; UNAMA, protection of civilians in armed conflicts, special report: airstrike on alleged drug-process facilities, 5 May 2019, 9 October 2019, url

[1277] UNAMA, Afghanistan Protection of civilians in armed conflict, Quarterly report, 17 October 2019, url, p. 5

[1278] Reuters, Afghanistan highway blast kills at least 34 on bus, injures 17, 31 July 2019, url

[1279] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

[1280] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

50'den fazla sağlık merkezinin yıkıldığını ve 112 sağlık merkezinin çatışma nedeniyle kapatıldığını söyledi"[1281]; 5 Şubat 2020'de Qala-i Kah ve Shamalgah bölgelerine havan topu vurduğunda iki sivil öldü ve aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 10 kişi yaralandı[1282]; 9 Şubat 2020'de Ferah şehrinden Abu Nasar Farahi limanına seyahat eden iş adamları olduğu bildirilen beş sivil hava saldırısında öldürüldü[1283]; 12 Mayıs 2020'de Bala Buluk ilçesinde bir eve yapılan havan topu saldırısında dört çocuk hayatını kaybetti.[1284]

2.8.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplayarak Ferah vilâyetinden 17.830 kişinin yerlerinden edildiğini bildirmiştir. Bunların %86'sı vilâyetin kendi içinde (çoğunlukla vilâyet yönetim merkezi Ferah ve Qala-i Kah ilçelerinde), %8'i Kandahar'a, %3'ü Herat'a ve geri kalan %3'ü Nimruz vilâyetine yerleşmek üzere yerlerinden edilmiştir.[1285]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin veri toplamış ve Ferah vilâyetine varan, yerlerinden edilmiş 15.430 kişinin neredeyse %100'ünün söz konusu vilâyetin içinden geldiğini bildirmiştir.[1286]

Mayıs, Haziran ve Temmuz 2019'da çatışmalar nedeniyle 1.362 kişi Bala Buluk, Khak-e-Safed, Gulistan, Pushtrud, Shib Koh, Anardara ve Qala-i Kah ilçelerinden gelip Ferah şehrinin çevre köylerine yerleşmiştir.[1287] Ağustos ve Eylül 2019'da, Ferah şehrinin Bala Buluk, Khak-e Safed, Pur Chaman, Pushtrud, Bakwa, Lash-e Juwayn, Shib Koh, Anardara ilçeleri ve köylerinden 1.287 kişi çatışmalar nedeniyle yerlerinden edilmiştir.[1288]

[1281] Shia News Association, [unofficial translation] 'Health Ministry: in the past one year, 50 health centres have been destroyed, 21 January 2020', url

[1282] 1TV News, mortar shelling kills two children, wounds 10 in Farah, 5 February 2020, url

[1283] Tolonews, Farah officials claim civilians were killed in airstrike, 9 February 2020, url

[1284] Afghanistan Times, four children killed in Farah mortar attacks, 12 May 2020, url

[1285] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

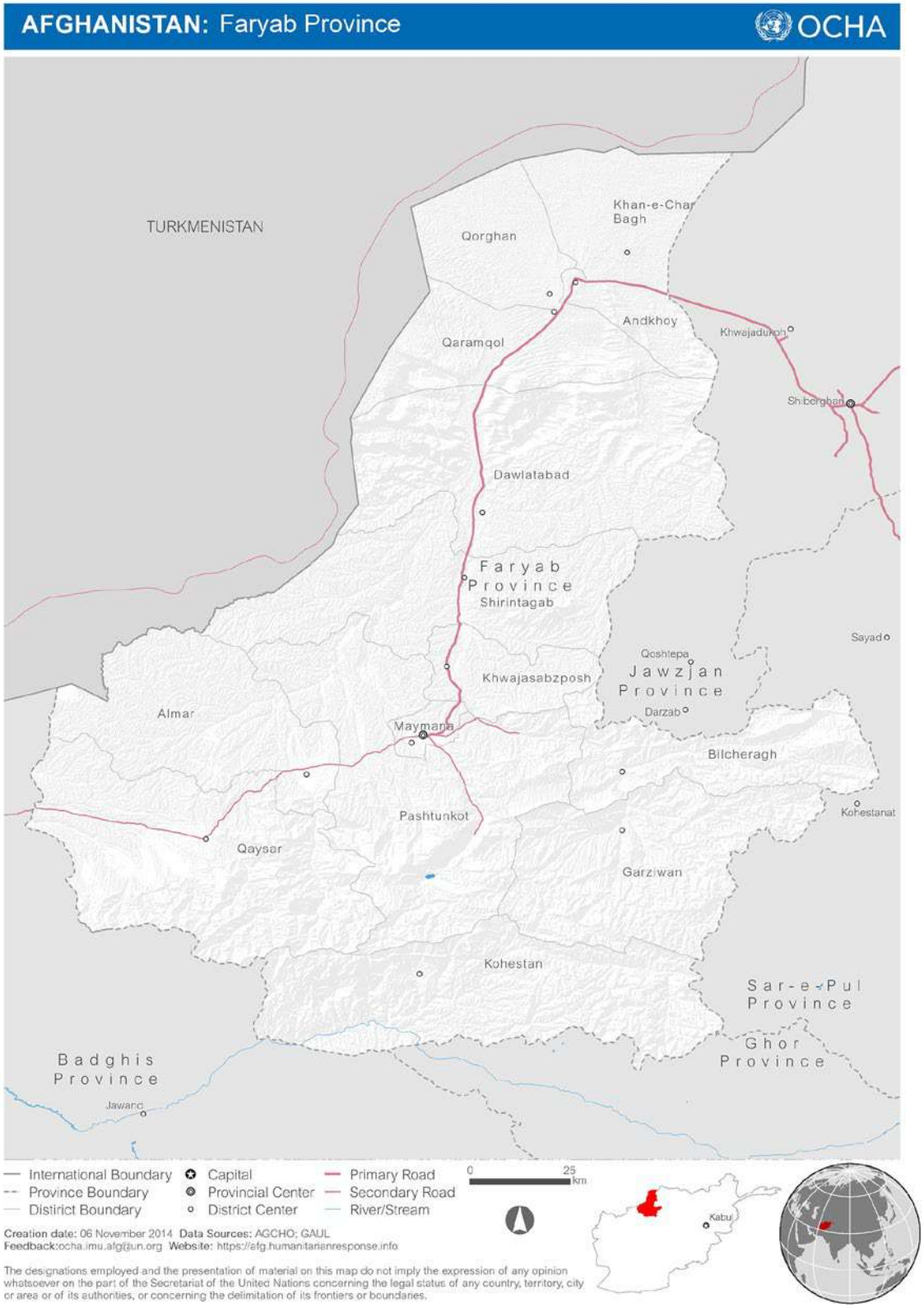
[1286] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1287] UNOCHA, Farah Operational Coordination Team (OCT) meeting minutes, 25 July 2019, url, p. 1

[1288] UNOCHA, Farah Operational Coordination Team (OCT) meeting minutes, 3 October 2019, url, p. 1

2.9 Faryab

2.9.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 9: Afganistan - Faryab vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1289]

[1289] UNOCHA, Afghanistan Faryab Province - District Atlas, April 2014, url

Faryab vilâyeti, Afganistan'ın kuzeybatı kesiminde yer almaktadır ve doğuda Jowzjan ve Sar-i Pol vilâyetleri, güneyde Gur vilâyeti ve güneybatıda Badgis vilâyeti ile sınırları, batıda ve kuzeyde ise Türkmenistan ile uluslararası sınırı vardır. Faryab vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Almar, Andkhoy, Bilcheragh, Dawlatabad, Garziwan, Khan-e Char Bagh, Khwajasabzposh, Kohestan, Maymana, Pashtunkot, Qaramqol, Qaysar, Qorghan ve Shirintagab.[1290] Vilâyetin yönetim merkezi Maymana'dır. UNODC'ye göre, Ghormach ilçesi 2017'de Faryab'ın bir parçası olmuştur.[1291] Ağustos 2018'de Peşaver merkezli günlük gazete Frontier Post, Ghormach'ın idari işlerinin güvenlik nedeniyle Badgis'e geri verileceğini bildirmiştir.[1292] Ghormach'ın idari aidiyeti tartışmalı görünmektedir. Afghanistan Analysts Network 2017'de merkezî hükûmetin Ghormach'ı 2007'de "geçici olarak" Faryab'a devrettiğini bildirmiş, ancak Faryab valisi Ghormach'ı 2010'da Faryab'ın bir parçası olarak görmediğini iddia etmiştir.[1293] 2018 yılında AAN, Merkezi İstatistik Kurumu ve Bağımsız Yerel Yönetim Müdürlüğü (IDLG) tarafından ortaklaşa yayımlanan Afganistan ilçe numaraları listesine göre Ghormach'ın Faryab'a "geçici olarak transfer edildiğini" belirtmiştir.[1294] Afgan NSIA'nın 2020/21 nüfus tahminlerinde ve Bağımsız Seçim Komisyonu tarafından yayımlanan 2019 başkanlık seçim sonuçlarında Ghormach, Badgis'in bir parçası olarak listelenmiştir.[1295]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 1.109.223 olup 95.971 kişi vilâyetin yönetim merkezi olan Maymana'da yaşamaktadır.[1296] Vilâyetteki ana etnik grup Özbeklerdir. Mevcut diğer gruplar arasında Tacikler/Aymaklar, Peştunlar, Hazara, Moğol ve diğer küçük etnik gruplar yer almaktadır.[1297]

Çevre yolunun bir kısmı, vilâyeti komşu Jowzjan'a ve Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif bölge merkezine bağlayan Faryab'dan geçmektedir.[1298] AAN'ye göre Badgis ile Faryab arasındaki asfalt otoyolun bir kısmı geçmişte Taliban kontrolü altındaydı[1299] ve Mart 2018'de Taliban, Çevre Yolunun bazı kısımlarını ve önemli il yollarını tehdit ediyordu.[1300] UNOCHA'ya göre Andkhoy ilçesi ile vilâyet yönetim merkezi Maymana arasındaki yol Ocak ve Şubat 2020'de çekişmeli kalmıştır. AGE'ler kontrolü elinde bulunduruyordu ve ticari ve lojistik araçlardan vergi alıyordu.[1301] Bu durum, sivil hareketi de etkiledi.[1302]

Temmuz 2020 itibarıyla Maymana ile Kabil arasında tarifeli uçak yolcu hizmetleri sağlanmıştır.[1303]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Faryab, 2018'de Afganistan'ın afyon yetiştiren on ana vilâyeti arasında olsa da bu on vilâyet içinde en düşük orana sahip üç vilâyet içinde yer almıştır. UNODC, büyük afyon-haşhaş ekimine sahip bir ilçe olan Ghormach'ı 2018'de ilk kez Faryab'ın bir parçası olarak saymasına rağmen 2017 ile karşılaştırıldığında 2018'de Faryab'daki haşhaş ekimi alanlarının büyüklüğü %64 azalmıştır. Faryab bir kuraklık dönemi geçirdiğinden UNODC bu düşüşü esas olarak o yılın hava koşullarına bağlamıştır.[1304]

[1290] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Faryab, 2020, url; NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 39

[1291] Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url; UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 15

[1292] Frontier Post (The), Ghormach falls to Taliban as ANA troops move to Maimana, 28 August 2018, url

[1293] Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, AAN, 22 February 2017, url

[1294] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1295] NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, pp. 39, 41; Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Faryab, 2020, url

[1296] NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 39

[1297] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url; Pajhwok Afghan News, Background profile Faryab province, n.d., url

[1298] Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[1299] Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, AAN, 22 February 2017, url

[1300] Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url

[1301] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url; Salam Watandar, Taliban collecting billions through illicit customs, religious taxes, 16 May 2019, url

[1302] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (10 February – 16 February 2020), 19 February 2020, url

[1303] KamAir, Route Map – domestic flights, n.d., url

[1304] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, pp. 14-15, 17, 25

2.9.2 Faryab'da çatışma geçmişi ve aktörler

AAN'ye göre "[...] Faryab, ülkenin batı kısımlarını kuzeye bağladığı için stratejik olarak önemlidir. Taliban, 1997 ve 1998'de Mezar'ı Şerif'i ele geçirmek için Faryab aracılığıyla harekete geçmiştir, Taliban karşıtı güçler ise 2001'de şehri yeniden ele geçirmek için Faryab'dan gelmiştir."[1305] 2018'de Faryab, "kuzeybatıdaki en çekişmeli illerden biri" olarak tanımlanmıştır[1306] ve burada "Taliban varlığının şaşırtıcı derecede yaygın" olduğu belirtilmiştir.[1307]

AAN, Taliban'ın 2007'den itibaren Faryab'daki başarısını, "yerel Jamiati-Jombesh rekabetleri, haşhaş yetiştirme çıkarları ve dini vaizlerin radikal propagandası ve hükûmetin erişiminin mutlak tutarsızlığı"[1308], yerel toprak ve su çatışmalarının sömürülmesi ve yerel komutanların yeniden silahlandırılması ile ilişkilendirmektedir.[1309] AAN'ye göre, 2018'in başlarında yerel hükûmet yanlısı milisler arasında çatışma çıkmış ve bu da AGE'lere karşı direnci daha da zayıflatmıştır.[1310]

Mart 2018'de AAN, Taliban'ın yerel savaşçılardan yararlandıktan sonra eyalette nasıl giderek daha başarılı hale geldiğini açıklamıştır. Bu, Taliban'ın 2001 öncesi yaklaşımına kıyasla stratejide bir değişikliğe işaret etmektedir. 2008'den beri Faryab'ın Taliban gölge valileri çoğunlukla Özbeklerden oluşurken Taliban bölge memurlarının büyük bölümü ise birkaç Tacik ile birlikte Özbek çoğunluğa sahip ilçelerde Özbeklerden oluşmaktadır. Peştunlar, Peştunların nüfusun önemli bir bölümünü oluşturduğu Qaysar, Dawlatabad ve Shirintagab ilçelerinde orta düzey görevlerde hizmet vermektedir.[1311] Ancak AAN, bazı Peştun Taliban komutanlarının Özbek gölge valilerinin talimatlarını görmezden gelmeleri nedeniyle Faryab'ın Taliban'ı arasında Peştun olmayan etnik gruplara yönelik onay stratejisinin grubun örgütsel kapasitesini sınırladığını bildirmiştir. Gerilimleri önlemek için, o zamanki gölge valinin daha fazla sayıda savaşçıyla ortak operasyonlar yerine, her grubun kendi bölgelerinde bireysel daha küçük operasyonlar stratejisi uyguladığı iddia edilmiştir.[1312]

Jombesh parti lideri olan ve kendini Afganistan'daki Özbek azınlığın tek temsilcisi ilan eden General Abdul Rashid Dostum'un Taliban'ın Özbek topluluklarına erişimini bir tehdit olarak algıladığı iddia edilmiştir. Ardından Dostum, Taliban'ın Faryab'daki Özbek toplulukları üzerindeki etkisiyle mücadele etmek için büyük çaba sarf etmiş ve 2015 ve 2016 yılları boyunca ANSF ile birlikte hükûmet yanlısı (Jombesh) milislerin çeşitli karşı saldırılarına liderlik etmiştir. AAN'ye göre "bazı başlangıç başarıları vardı, ancak önemli uzun vadeli sonuçlar yoktu": Dostum'un Taliban militanlarının Qaysar, Dawlatabad ve Shirintagab'ın (ayrıca Ghormach) çoğunu temizleyebildiği bildirilmiştir. Ancak yerel yönetim güçleri ve hükûmet yanlısı milisler, Dostum Faryab'dan ayrıldıktan sonra bölgelerin çoğunu elinde tutamamıştır.[1313] Analist Deedee Derksen'e göre Dostum'un yerel milisleri yeniden harekete geçirmesi, uzun vadede Taliban'ı güçlendirmiş olabilir çünkü önceden Dostum'a bağlı çok sayıda milis, Dostum tarafından sağlanan fonların tükenmesinden sonra Taliban'a sığınmış olabilir.[1314]

Kasım 2018'de Faryab valisi, Faryab vilâyetinin en az %80'inin Taliban kontrolü altında olduğunu iddia etmiştir. Sivil toplum vakıfları ağ başkanına göre iki ilçe tamamen Taliban kontrolü altındayken diğer sekiz ilçe çöküşün eşiğindeydi.[1315] Polise göre Taliban, Qaramqol ilçesindeki ana semt pazarını kontrol ediyordu ve ilçe binası içindeki güvenlik personeli, Haziran 2019'da kuşatıldı.[1316] Taliban, Kasım 2019'da Qaramqol bölgesinin kontrolünü geri aldı.[1317] Haziran 2019'da Bilchiragh ilçesi, bir yıldan fazla bir süredir Taliban kontrolü altında kaldıktan sonra ANDSF tarafından yeniden ele

---

[1305] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[1306] Adili A. A., Afghanistan Elections Conundrum (17): Voters disenfranchised in Faryab, AAN, 12 October 2018, url

[1307] Ali, O., Ruttig,T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url

[1308] Ali, O., Ruttig, T., Classics of Conflict (1): Reviewing some of Afghanistan's most notorious hotspots, AAN, 3 July 2015, url

[1309] Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url

[1310] Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url

[1311] Ali, O., Ruttig, T., Classics of Conflict (1): Reviewing some of Afghanistan's most notorious hotspots, AAN, 3 July 2015, url; Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[1312] Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url

[1313] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[1314] War on the Rocks, In Afghanistan, Today's Pro-Government Militias Could Be Tomorrow's Insurgents, 11 December 2017, url

[1315] Pajhwok Afghan News, Taliban control 80pc of Faryab area, says governor, 28 November 2018, url

[1316] Pajhwok Afghan News, Security personnel, Taliban suffer casualties in Faryab clashes, 30 June 2019, url

[1317] Pajhwok Afghan News, Taliban overrun Qarma Qul district of Faryab, 23 November 2019, url

geçirildi.[1318] Temmuz 2019'da bir yılın ardından Afgan güvenlik güçleri Maymana şehrinin güneydoğu eteklerinde iki stratejik noktayı geri almayı başardı.[1319] İlçe merkezi haricinde Dawlatabad'ın tüm bölgelerinin Ağustos 2019'da Taliban kontrolünde olduğu söylendi.[1320] Ekim 2019'da Almar ilçesindeki bölgenin çoğunun Taliban kontrolü altında olduğu bildirildi.[1321] Ocak 2020'de İsveç Göç Ajansı (Migrationsverket) ile temasa geçen bir Afganistan analisti, Sar-i Pol ve Faryab'ın kuzey bölgesinde Taliban tarafından en çok kontrol edilen veya bu durumdan etkilenen vilâyetler olduğunu düşünüyordu.[1322] 2 Temmuz 2020 itibarıyla, Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmeye göre Bilcheragh, Kohestan, Pashtunkot, Qaramqol ve Shirintagab ilçeleri "Taliban kontrolü altında", Andkhoy ve Khan-e Char Bagh ilçeleri "hükûmet kontrolü altında", Faryab vilâyetinde kalan diğer ilçeler ise "tartışmalı" durumdadır.[1323]

2019 ve 2020'de BM Güvenlik Konseyi'nin kullandığı bilgilere göre Afganistan'da Orta Asya grupları Taliban'ın doğrudan operasyonel ve mali kontrolü altındadır. Özbekistan İslami Hareketinin 100'den fazla üyesi olmadığı ve esas olarak İslami Cihad Grubu ve Hatiba İmam el-Buhari gibi parçalanmış gruplarla bağlantılarını sürdürdüğü Faryab ve Jowzjan vilâyetlerinde faaliyet gösterdiği söylenmektedir.[1324] Yerel Taliban savaşçılarının yanı sıra Taliban'a bağlı küçük bir İslami Cihad Birliği (IJU) grubunun 2018'de Faryab'da savaştığı bildirilmiştir.[1325]

Şubat 2020 raporu için BM Genel Sekreteri'ne sunulan bilgilere göre, ISKP'nin Faryab vilâyetinde daha önce Taliban'la birlikte olan Qari Salahuddin liderliğindeki 25 üyeden oluşan bir gruptan oluşan gizli bir varlığı söz konusuydu.[1326] Mayıs 2020'de vilâyet yetkilileri, ABD-Taliban anlaşmasından sonra Faryab vilâyetindeki konumlarını güçlendirmek amacıyla üye toplayan ISKP bağlantılı kişilerle ilgili endişelerini dile getirmiştir.[1327] Ancak 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Faryab vilâyetinde ACLED tarafından özellikle ISKP'ye atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[1328]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Faryab vilâyeti, 209. ANA Şahin kolordusunun sorumluluğu altındadır.[1329] Faryab vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[1330]

2.9.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.9.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Faryab'da 665 sivil zayiat (199 ölü ve 466 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %3 artış yaşanmıştır. Zayiatın başlıca nedenleri kara çarpışmaları, ardından hava saldırıları ve patlayıcı savaş kalıntılarıydı.[1331] 2019 boyunca UNAMA, Faryab'ı Afganistan'da silahlı çatışmalardan sivillerin en çok etkilendiği beş vilâyet arasında

[1318] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, p. 6; Tolonews, Afghan Forces Recapture Faryab's Bilcheragh District, 25 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Security forces retake Faryab's Balcharagh district, 25 June 2019, url

[1319] Pajhwok Afghan News, Afghan forces recapture 2 strategic areas in Maimana, 2 July 2019, url

[1320] Pajhwok Afghan news, Civilians among 16 suffer casualties in Faryab clash, 15 August 2019, url

[1321] NYT, Afghans Demanded a Fair Election. They Could Be Waiting a While for Results, 13 October 2019, url

[1322] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 47

[1323] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[1324] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18; UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 21

[1325] Ali, O., Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, url

[1326] UNSG, Tenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 4 February 2020, url, pp. 6-7

[1327] Afghanistan Times, Daesh may be regaining strength in Faryab, 9 May 2020, url

[1328] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

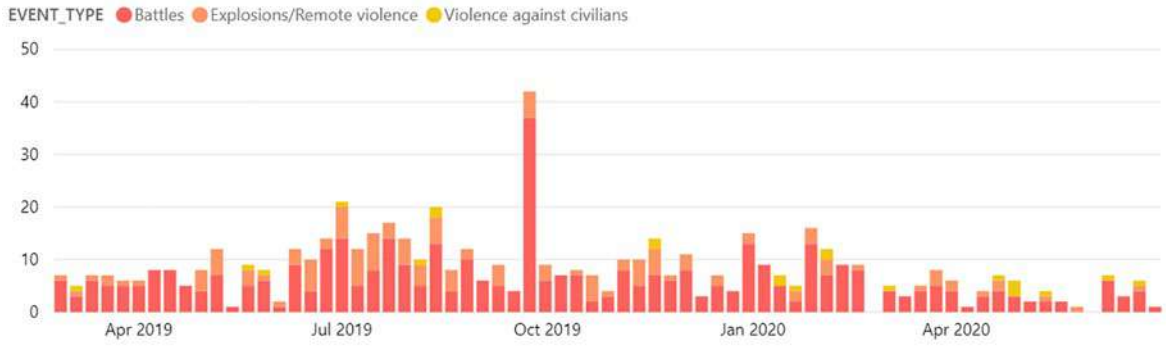
[1329] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, p. 50

[1330] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[1331] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

sıralamıştır.[1332] 2020'nin ilk yarısında UNAMA, vilâyetteki 233 sivil kaybını belgeleyerek çatışmalardan en çok etkilenen siviller açısından Faryab vilâyetini dördüncü sırada göstermiştir.[1333] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Faryab'da 102 ila 150 sivil zayiat, 2020'nin ilk ve ikinci çeyreği arasında ise benzer sayıda sivil zayiat bildirmiştir.[1334]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Faryab vilâyetinde 579 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 422'si çarpışma, 135'i patlama/uzaktan şiddet ve 22'si sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır.[1335] Norveç Menşe Ülkesi Bilgi Merkezi Landinfo'nun Ekim 2019 sonunda bir araştırma görevi sırasında görüştüğü uluslararası bir kaynak, Faryab'ı güvenlik olaylarının sayısı bakımından Afganistan'daki en şiddetli altı vilayet arasında saymıştır.[1336] İsveç Göç Ajansı Migrationverket'in Ocak 2020'de Kabil'de görüştüğü uluslararası bir STK temsilcisine göre Faryab, güvenlik durumunun öncekine kıyasla daha da kötüleştiği oldukça güvensiz bir vilâyet olmayı sürdürmüştür.[1337] ACLED, Faryab'ın tüm ilçelerinde şiddet olayları kaydederken Qaysar ve Pashtunkot en çok olayın rapor edildiği ilçeler olarak öne çıkmıştır. ACLED tarafından kaydedildiği üzere bu ilçelerin her birinde 90'dan fazla olay bildirilmiştir ve bunları her birinde 50 veya daha fazla şiddet olayının yaşandığı Almar, Garziwan ve Shirintagab ilçeleri izlemiştir.[1338]

Şekil 11. Faryab - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1339]

ACLED, Faryab vilâyetindeki şiddet olaylarının %73'ünü "çarpışma", özellikle "silahlı çatışmalar" olarak kodlamıştır.[1340] Bu olayların çoğu, Taliban'ın ordu[1341], polis[1342] veya NDS personeli[1343] ve hükûmet yanlısı milisler[1344] veya sözde Arbaki ("Arbaki" terimi genellikle yerel olarak Afgan Yerel Polisi üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için

[1332] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 June 2019, Midyear Update, 30 July 2019, url, p. 3; UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 September 2019, Quarterly Report 17 October 2019, url, p. 2; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1333] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians In Armed Conflict. Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 5

[1334] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 72

[1335] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1336] Norway, Landinfo, Afghanistan. Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, pp. 12-13

[1337] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 45

[1338] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1339] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Faryab, url

[1340] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1341] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url

[1342] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[1343] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1344] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url

kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları veya kontrol noktaları[1345], emniyet merkezleri[1346] ve üsler[1347] gibi askerî tesislere veya polis tesislerine ve daha az olmak kaydıyla konvoylara ve araçlara saldırılar şeklinde gerçekleşmektedir. Bu olaylardan bazıları, 18 Ekim 2019'da Qaysar ilçesinde ve 1 Eylül 2019'da Khwajasabzposh ilçesinde Taliban'ın güvenlik güçlerine pusu kurması sırasında olduğu gibi sivil zayiatla sonuçlandı.[1348] 7 Eylül 2019'da Shirintagab ilçesinde Taliban saldırısının ardından çıkan çatışmada üç sivil yaralandı ve 17 dükkân tahrip edildi.[1349] 7 Ocak 2020'de Dawlatabad ilçesindeki dükkânda oturan NDS ajanlarına burka giymiş bir Taliban savaşçısının ateş açması sonucu bir esnaf ve iki sivil yaralandı.[1350] 24 Mart 2020'de Dawlatabad ilçesindeki bir güvenlik karakoluna Taliban saldırısı sonrasında çıkan çatışmada bir kadın öldü.[1351] Nisan 2020'de Shirintagab ilçe merkezine yapılan Taliban saldırılarında siviller öldü ve yaralandı. Aynı ayda Taliban'ın Kohestan ilçesindeki bir güvenlik karakoluna düzenlediği saldırının ardından çıkan çatışmada iki çocuk öldü.[1352] 27 Haziran 2020'de, Taliban'ın Qorghan ilçesindeki bir askeri üsse düzenlediği saldırıya yanıt olarak güvenlik güçleri tarafından ateşlenen havan topları bir eve isabet etti, bir çocuk öldü ve dört sivil yaralandı.[1353]

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır.[1354] Bu operasyonlardan bazıları hava saldırılarıyla desteklenmiştir.[1355] Güvenlik operasyonlarının çoğu Mart, Temmuz ve Ağustos 2019'da gerçekleştirilirken daha azı 2020'nin ilk yarısında ACLED tarafından kayıt altına alınmıştır.[1356]

Taliban savaşçı gruplarının 25 Mayıs 2019'da Dawlatabad ilçe merkezine[1357], 30 Mayıs 2019'da Kohestan ilçesine[1358], 14 Mart ve 17 Ağustos 2019'da Shirintagab ilçesine[1359], 4 Ağustos 2019'da Bilcheragh ilçesine[1360] ve Nisan 2020'de Almar ve Qaramqol ilçelerine[1361] saldırdığı ve çatışmaların bazen saatlerce sürdüğü bildirilmiştir. UNOCHA, Ocak ve

[1345] Pajhwok Afghan News, 30 security forces killed and wounded in Faryab assault, 1 March 2019, url

NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1346] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[1347] NYT, Afghan War Casualty Report: March 15-21, 22 March 2019, url; NYT,Taliban Capture About 150 Afghan Soldiers After Chase Into Turkmenistan, 17 March 2019, url

[1348] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[1349] Pajhwok Afghan News, 11 killed, 24 wounded in Faryab firefight, 7 September 2019, url

[1350] Pajhwok Afghan News, Burqa-clad insurgent kills 3 NDS personnel in Faryab, 7 January 2020, url

[1351] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[1352] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1353] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020 (updated 2 July 2020), url

[1354] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1355] Khaama Press, 28 Taliban militants killed in past 48 hours in Faryab: 209th Shaheen Corps, 18 March 2019, url; Khaama press, Key Taliban commanders among 31 killed in Faryab operations: 209th Shaheen Corps, 2 July 2019, url; Khaama Press, Nearly 500 Taliban militants killed in Faryab in past one month: 209th Shaheen Corps, 20 July 2019, url

[1356] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1357] NYT Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[1358] Pajhwok Afghan News, 13 security personnel killed in Faryab attack, 30 May 2019, url

[1359] NYT Afghan War Casualty Report: March 8-14, 15 March 2019, url; NYT Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url

[1360] NYT Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[1361] NYT Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

Şubat 2020'de Faryab'ın çeşitli ilçelerinde AGE'ler ile ANDSF arasında devam eden çatışmaların sivil zayiata neden olduğunu bildirmiştir.[1362]

Rapor döneminde Taliban'ın köyleri ele geçirdiği ve hükûmet güçlerinin Pashtunkot ilçesindeki bölgeleri yeniden ele geçirdiği yönünde haberler vardı.[1363] Taliban, Ağustos 2019'un sonunda geçici olarak Qorghan ilçesini ele geçirdi.[1364] Takip eden haftalarda yaşanan çatışmalar, birkaç yüz kişinin Andkhoy ilçesine kaçmasına neden oldu.[1365] Ağustos 2019'da Almar ilçesinde yaşanan çatışmalar, sivil malların ve geçim kaynaklarının kaybedilmesine neden oldu.[1366] Taliban'ın Eylül 2019'da Khwajasabzposh'taki köyleri ele geçirdiği bildirildi.[1367] Mart 2020'de Taliban Almar ilçesini ele geçirmeye çalıştı.[1368]

Hava/drone saldırıları 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Faryab'da bildirilen tüm şiddet olaylarının %13'ünü temsil ederken[1369] bombardıman/topçu/füze saldırıları ise %7'sini temsil ediyordu.[1370] 1 Mart 2019 ile 20 Haziran 2020 tarihleri arasında Faryab'da bu tür olayların yaklaşık yarısı Pashtunkot, Bilchiragh ve Qaysar ilçelerinde meydana geldi. Hava saldırılarının büyük bölümü Afgan kuvvetleri tarafından gerçekleştirilirken bunların bazıları NATO güçlerine atfedildi. Hava saldırıları AGE'ler arasında zayiata neden olurken[1371] bazıları da sivil zayiata neden oldu. 1 Eylül'de Garziwan ilçesinde bir Taliban saldırısına karşılık olarak düzenlenen hava saldırıları en az 12 sivilin ölümüne yol açtı.[1372] 4 Ağustos 2019'da Pashtunkot ilçesine bağlı Shorcha köyünde düzenlenen drone saldırısında iki erkek kardeş öldü, bir diğeri ise yaralandı.[1373] Bombardıman/topçu/füze saldırısı olayları hem Taliban hem de Afgan askeri güçlerine atfedildi ve örneğin Mayıs 2019'da Almar ilçesinde olduğu gibi zaman zaman sivil zayiata yol açtı.[1374] Taliban'ın attığı iki havan mermisi 5 Temmuz 2019'da Khwajasabzposh'taki yerel bir pazara isabet etti, en az dört sivil öldü ve en az 33 sivil yaralandı.[1375] 6 Ağustos 2019'da Pashtunkot'ta bir evde çocuklar oyun oynarken patlayan havan mermisi sonucu bir çocuk öldü ve dört sivil yaralandı.[1376] 29 Eylül 2019'da Bilcheragh ilçesinde bir sivil eve ve Şubat 2020'de de Qaysar ilçesinde bir imamın evine havan topu isabet ederek sivillerin ölümüne ve yaralanmasına yol açtı.[1377] Nisan 2020'de Taliban'ın Qaysar ilçesindeki bir köye düzenlenen roket ve havan topu saldırıları sonucunda en az 11 sivil hayatını kaybetti veya yaralandı.[1378]

[1362] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (20 January – 26 January 2020), 29 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January – 2 February 2020), 5 February 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (10 February – 16 February 2020), 19 February 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (17 February – 23 February 2020), 26 February 2020, url

[1363] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Security forces recapture strategic area of Faryab, 11 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban driven from 4 strategic Faryab villages, 8 July 2019, url

[1364] Pajhwok Afghan News, Faryab's Qarghan district falls to Taliban: Officials, 28 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Forces re-take control of Faryab's Qarghan district, 30 August 2019, url

[1365] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 - 22 September 2019), 25 September 2019, url

[1366] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url

[1367] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[1368] NYT, Taliban Attack Afghanistan Amid Growing Coronavirus Threat, 28 March 2020, url

[1369] These do not include air strikes are shellings carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

[1370] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1371] Khaama Press, Airstrike by Afghan Air Force kills 30 Taliban militants in Faryab province, 17 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's district chief among 8 killed in Faryab, 12 September 2019, url

[1372] NYT, To Start Afghan Withdrawal, U.S. Would Pull 5,400 Troops in 135 Days, 2 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Civilians among over 50 killed in Faryab airstrikes, 1 September 2019, url

[1373] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[1374] Tolonews, Airstrikes Kill 10 Militants In Faryab, 21 May 2019, url

[1375] NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, 9 killed, score injured in Faryab mortar attack, 5 July 2019, url

[1376] NYT,Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[1377] NYT,Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, 4 civilians killed in Faryab mortar shelling, 30 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Children among 5 killed in Faryab incidents, 7 February 2020, url

[1378] Khaama Press, Children, elder man among 14 killed, wounded in latest Taliban attacks in Faryab, 26 April 2020, url; Pajwok Afghan News, Separate Taliban attacks cause 28 civilian casualties, 26 April 2020, url

AGE'ler ayrıca yol kenarı bombaları[1379] veya IED'ler (baskı plakalı IED'ler dâhil)[1380] ya da manyetik bombalar kullanarak güvenlik güçlerini hedef aldı ve zaman zaman siviller arasında da ölüm ve yaralanmalara yol açtı.[1381] Buna benzer bir olay, 10 Mayıs 2019'da Dawlatabad ilçesinde yaşandı. Sığırlarını güden çocuklar IED sonucu öldü veya yaralandı.[1382] Aynı şekilde 27 Ekim 2019'da Pashtunkot ilçesinde bir çocuk diğer dört çocukla birlikte IED'nin üzerine basarak hayatını kaybetti.[1383] Ordu personelini hedef alan Taliban, cihazı ANA kontrol noktasının yakınındaki halka açık bir yola yerleştirmişti.[1384] Nisan 2020'de Almar ilçesinde yol kenarında bomba patlaması sonucu bir çocuk daha öldü[1385] ve 8 Haziran 2020'de Garziwan ilçesinde eşekleri baskı plakalı IED'ye basan yedi çocuk yaralandı.[1386]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında sivillere yönelik 22 şiddet vakası kaydetti. Bunlar, Faryab vilâyetinde yaşanan tüm şiddet olaylarının %3'ünü temsil ediyordu ve hem Taliban hem de Afgan güvenlik güçlerine atfedildi.[1387] Bunlar arasında temyiz mahkemesi başkanının öldürülmesi[1388], Mayıs 2019'da bir aşı araştırması sırasında dört STK sağlık çalışanının silahlı bir grup tarafından kaçırılması[1389], Mayıs 2019'da Qaramqol ilçesinde Taliban kontrolü altındaki bir bölgede kimliği belirsiz silahlı kişilerce iki kız çocuğuna tecavüz edilmesi[1390], ahlaka aykırı eylemlerde bulunmakla suçlanan kadınların öldürülmesi[1391], bir kabile büyüğünün öldürülmesi[1392], Görev dışı bir askerin öldürülmesi[1393], eski bir garnizon komutanı da dâhil olmak üzere üç sivilin kaçırılması ve öldürülmesi[1394] Andkhoy ilçesinde bir ailenin öldürülmesi[1395] ve sakallarını Taliban tarafından tıraş ettiren iki adamın halkın önünde asılması[1396], Maymana şehrinde iki bilginin kimliği belirsiz bir silahlı adam tarafından öldürülmesi[1397] ve Taliban'ın bildirdiğine göre sivillerin Afgan güvenlik güçleri tarafından öldürülmesi[1398] olayları yer alıyordu. Taliban, 11 Ekim 2019'da Faryab'da yerel bir gazeteciyi kaçırdı ve ertesi gün serbest bıraktı.[1399] 28 Nisan 2019'da Qaysar ilçesine bağlı Kohi köyüne düzenlenen saldırıda

[1379] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1380] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 43

[1381] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url

[1382] Pajhwok Afghan News, 4 children killed, 5 injured in Faryab blast, 10 May 2019, url

[1383] Pajhwok Afghan News, 5 children killed, 1 wounded in Faryab landmine blast, 27 October 2019, url

[1384] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 43

[1385] Khaama Press, Children, elder man among 14 killed, wounded in latest Taliban attacks in Faryab, 26 April 2020, url

[1386] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict. Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, pp. 9-10

[1387] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Faryab; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1388] Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on 16 January 2020, url

[1389] Insecurity Insight, Attacks on health care in Afghanistan, 21 May 2020, url

[1390] Pajhwok Afghan News, Gunmen rape 2 sisters in Faryab, family seeks justice, 19 May 2019, url

[1391] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict, Midyear Report, 1 January - 30 June 2019, 30 July 2019, url, p. 3; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 19; Pajhwok Afghan News, Woman shot dead in Fayab over alleged elopement, 22 November 2019, url

[1392] Reporterly, Taliban Hang Tribal Elder For Not Paying 300 AFN, 18 August 2019, url; RFE/RL/Gandhara, Family Of Well-Known Writer Among Seven Killed In Afghan Violence, 20 June 2020, url; MIE, Tribal Elder Shot Dead by Taliban in Faryab, 20 June 2020, url

[1393] Pajhwok Afghan News, Taliban capture, kill off-duty soldier in Faryab, 7 February 2020, url

[1394] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1395] Salam Watandar, 'Taliban kill six members of a family in Faryab', 19 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, 6 of a family shot dead in Faryab; Taliban deny involvement, 19 January 2020, url

[1396] Afghanistan Times, Taliban hang two men for shaving beards in Faryab, 27 June 2020, url; UNAMA, Afghanistan. Protection of Civilians In Armed Conflict. Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 13

[1397] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[1398] Voice of Jihad, Enemy firing martyr child in Faryab, 8 February 2020, url; Voice of Jihad, Enemy martyrs villager, abducts 3 others in Faryab, 23 January 2020, url

[1399] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 10

Taliban altı sivili öldürdü, dokuzunu da yaraladı. Yerel yetkililer saldırının sebebinin köylülerin hükümete verdiği destek olduğunu iddia etti.[1400]

UNAMA'nın belirttiği üzere Afganistan'da sivilleri hükûmet yanlısı güçlerin saldırı risklerine maruz bırakan saldırıları gerçekleştirirken AGE'ler tarafından sivillerin bulunduğu yerlerin kullanılmasına ilişkin tutarlı modele örnek olarak 18 Kasım 2019'da Pashtunkot ilçesine bağlı Khwaja Naamosi bölgesinde gerçekleşen bir olay verilebilir.[1401] Bir Amerikan hava saldırısında Taliban tarafından sığınak olarak kullanılan bir evi hedef alındı. Sonuç olarak üç sivil öldü.[1402]

Faryab vilâyeti dâhil olmak üzere kuzey bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı.[1403] Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçiminden önce AGE'ler Maymana şehri ile Faryab'daki ilçeler arasındaki yolu kapattı.[1404] Seçimin yapıldığı gün 28 Eylül 2019 tarihinde Bilcheragh[1405] ve Qaysar dâhil olmak üzere Faryab'ın altı ilçesinde[1406] Afgan güvenlik güçleri ile Taliban arasında çatışmalar yaşandığı bildirildi.[1407]

Raporlama döneminde Haziran 2019'da Qaramqol ilçesindeki Maymana - Jowzjan Otoyolunda gerçekleşen Taliban saldırısı gibi, otoyollarda veya yollarda güvenlik olayları meydana geldi.[1408] Temmuz 2019'da Bilcheragh ve Garziwan ilçelerindeki otoyolu boyunca bir temizlik operasyonu gerçekleştirildi.[1409] 9 Ekim 2019'da Maymana - Almar yolundaki çatışma bölgesinden geçen bir sivil aracına kurşun isabet etti. Sürücü ve bir kız çocuğu öldü, üç kadın yaralandı.[1410]

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), sağlık hizmeti girişimine yönelik saldırılar çerçevesinde 2019 yılında Faryab vilâyetinde bu tür saldırılar kaydetmedi.[1411] Faryab, UNAMA'nın 11 Mart - 23 Mayıs 2020 tarihleri arasında sağlık çalışanlarının kaçırıldığını belgelediği altı vilâyetten biriydi.[1412]

Taliban ve güvenlik güçleri arasındaki çatışmalar sonucunda, Maymana yönetim merkezi sakinleri Eylül 2019 sonunda en az bir hafta elektrik kesintisi yaşadı. Bu aynı zamanda suya ve gıdaya erişimi de etkiledi.[1413] Ekim 2019'da Faryab'ın birçok ilçesinde çatışmalar rapor edildiğinde Pashtunkot ilçesinin bir sakini, Tolonews'e konuşarak çatışmanın kliniklerde sorunlara ve okulların kapanmasına neden olduğunu ifade etti ve ilçede elektrik veya temiz içme suyu bulunmadığını da ekledi.[1414]

[1400] NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url

[1401] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 51

[1402] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url

[1403] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url

[1404] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 - 29 September 2019), 2 October 2019, url

[1405] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[1406] RFE/RL, Five Takeaways From Afghanistan's Presidential Election, 28 September 2019, url; Reuters, Afghan presidential vote held in relative calm, but turnout low, 28 September 2019, url

[1407] NYT, Signs of Ballot-Box Stuffing Add Tension to Afghan Vote Count, 3 October 2019, url

[1408] Pajhwok Afghan News, Security personnel, Taliban suffer casualties in Faryab clashes, 30 June 2019, url

[1409] Khaama Press, At least 50 militants killed, wounded in Special Forces raid in Faryab: Special Ops Corps, 30 July 2019, url

[1410] Pajhwok Afghan News, 11 people suffer casualties in Faryab incidents, 9 October 2019, url

[1411] WHO, Afghanistan, Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 url

[1412] UNAMA, Special Report: Attacks On Healthcare During The Covid-19 Pandemic, 20 June 2020, url, pp. 9, 20

[1413] Pajhwok Afghan News, Clashes leave Faryab capital, some districts in darkness, 2 October 2019, url

[1414] Tolonews, Ongoing Fighting In Six Districts of Faryab: Residents, 10 October 2019, url

2.9.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, Faryab'da AGE'ler ile ANDSF arasında devam eden çatışmaların raporlama döneminde yerinden edilmeye neden olduğunu düzenli aralıklarla bildirmiştir.[1415]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak Faryab vilâyetinde çatışmalardan dolayı 38.222 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin %71'i vilâyet içinde yerlerinden edilmişti. Ülkesinde yerinden edilmiş kişilerin çoğu Pashtunkot, Khwajasabzposh ve Garziwan ilçelerinde kaydedilmiştir. Pashtunkot'ta yerinden edilmiş kişilerin neredeyse yarısı Haziran 2019'da yerlerinden edildi. Pashtunkot'ta yerinden edilenlerin hepsi ilçeyi terk etti; büyük çoğunluk Maymana yönetim merkezine sığınmak isterken diğerleri Herat, Şibirgan veya Sar-i Pol'a kaçtı. Khwajasabzposh'taki yerinden edilmiş kişilerin yarısından fazlası Maymana yönetim merkezine göç etti. İlçeden Temmuz ve Eylül 2019'da ayrılan diğerleri ise Belh vilâyetinde barınacak yer aradılar ve Haziran 2019'da kaydedilen ülkesinde yerinden edilmiş kişiler ilçede kaldı. Garziwan ilçesinde yerinden edilmiş kişilerin çoğu ilçe içerisinde yer değiştirdi. Bu büyük ölçüde Nisan 2019'da meydana gelmiştir.[1416] Garziwan da dâhil olmak üzere Faryab'ın pek çok ilçesinde devam eden savaşların bildirildiği Ocak 2020'de büyük bir grup Sar-i Pol vilayetinin aynı isimli ilçesine sığınmak üzere Garziwan'ı terk etti.[1417] Raporlama döneminde UNOCHA tarafından Maymana'dan çatışma kaynaklı hiçbir yer değiştirme olayı kaydedilmedi.[1418]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Faryab vilâyetine göç eden 28.121 kişi olduğunu bildirmiştir. Vilâyet içinde yerlerinden edilen 27.302 kişinin yanı sıra Faryab, Badgis, Belh, Gur, Jowzjan, Kunduz ve Sar-i Pol vilâyetlerinde yerinden edilen birkaç kişiye de ev sahipliği yapmıştır. Maymana, raporlama döneminde Faryab vilâyetinde göç edenlerin yarısından fazlasını ve Andkhoy'un yaklaşık dörtte birini ağırlamıştır.[1419]

[1415] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 - 8 September 2019), 11 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (14 October – 20 October 2019), 24 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November 2019), 6 November 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 December – 8 December 2019), 11 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (20 January – 26 January 2020), 29 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (3 February – 9 February 2020), 12 February 2020, url

[1416] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 14 June 2020, url

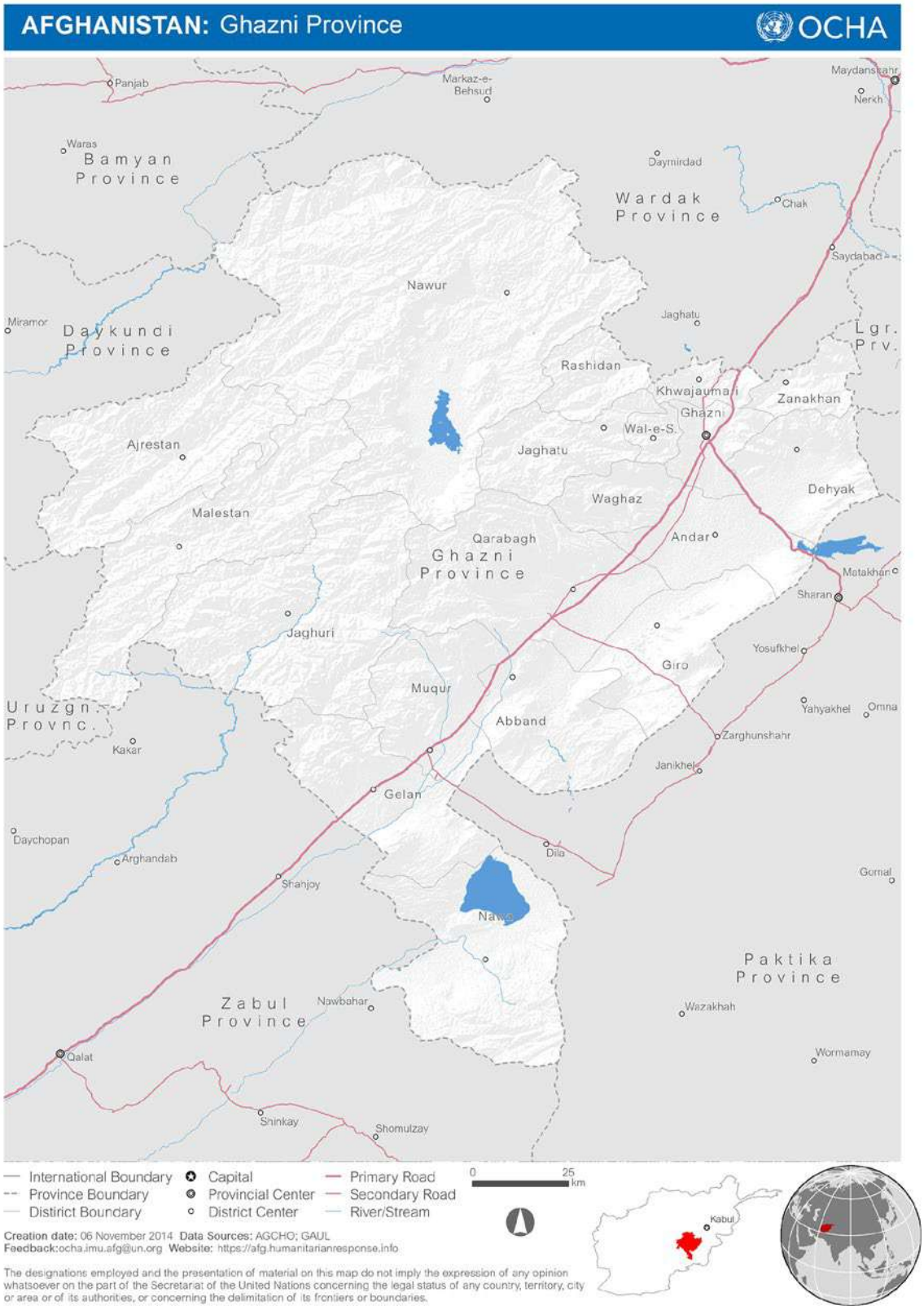
[1417] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url

[1418] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 14 June 2020, url

[1419] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 December – 8 December 2019), 11 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 December – 22 December 2019), 26 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url

2.10 Gazni

2.10.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 10: Afganistan - Gazni vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1420]

[1420] UNOCHA, Afghanistan Ghazni Province - District Atlas, April 2014, url

Gazni vilayeti, Afganistan'ın güneydoğusunda yer almaktadır ve kuzeyde Bamyan ve Vardak, doğuda Lovgar, Paktiya ve Paktika, güneyde Zabul ve batıda Uruzgan ve Daykundi vilâyetleriyle çevrilidir. Gazni'nin uluslararası bir sınırı yoktur. Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Gazni şehrinin başkenti olan Gazni, Abband, Ajrestan, Andar, Dehyak, Gelan, Giro, Jaghatu, Jaghuri, Khwajaumari, Malestan, Muqur, Nawa, Nawur, Qarabagh, Rashidan, Waghaz, Walimuhammad-e Shahid (Khugyani) ve Zanakhan.[1421] Andar ilçesi, Shelgar olarak da bilinmektedir.[1422]

NSIA 2020/21 döneminde Gazni nüfusunun 1.362.504 olduğunu, bunun da 68.993'ünün vilâyetin yönetim merkezi Gazni şehrinde yaşadığını tahmin etmiştir. Kentsel nüfus, ilin tüm sakinlerinin yaklaşık %5'ini oluşturmaktadır.[1423] Gazni Peştunlar (%49), Hazaralar (%46), Tacikler (%5) ve diğer küçük azınlıklar tarafından ikamet edilmektedir. Üç ilçede (Jaghori, Malistan ve Nawur) yalnızca Hazara nüfusu yaşamaktadır. Kuçi göçmenleri de Gazni'de yaşamaktadır ve vilâyetteki varlıkları göç nedeniyle yıl boyunca farklılık gösterebilmektedir.[1424]

Vilâyette iklim serttir, ancak bazı izole, uzak bölgeler (Hazara, Ajrestan ve ağırlıklı olarak Peştunların yaşadığı Nawur, Jaghori, Malistan) diğerlerinden daha fazla zorluk çekmektedir; çünkü erişim yolları kışın karla, baharda ise çamurla kapanmaktadır.[1425] ABD'li bir askerî uzman, başkent Kabil'i güneydeki Kandahar'ın ana nüfus merkezine bağlayan Çevre Yolu (veya Birinci Otoyol) üzerinde yer aldığı için Gazni şehrinden "kilit kavşak" olarak söz etmiştir. Ek olarak, Paktika'nın başkenti Şaran'a giden yol, Gazni şehrindeki Çevre Yolu'ndan ayrılırken Paktiya'nın yönetim merkezi Gardez'e giden yol, Gazni şehrinin biraz kuzeyine doğru uzanır. Bu nedenle, Gazni üzerindeki kontrol stratejik öneme sahiptir.[1426]

AAN tarafından elde edilen UNODC verilerine göre Gazni vilâyetinde haşhaş ekimi 2019 yılında 2018 yılına göre %67 azalmıştır.[1427]

2.10.2 Gazni'de çatışma geçmişi ve aktörler

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Gazni vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneydoğu (TF Güneydoğu) altında faaliyet gösteren 203. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[1428] Vilâyetteki ana askerî üssün adı Sultan Kampı'dır.[1429] Gazni'deki Afgan askerî yetkililere göre ANA'nın vilâyetin topraklarını elinde tutmak için yeterli sayıda birliği yoktur. Ordu, daha büyük kontrol noktalarının savunulmasını kolaylaştırmak için vilâyet çevresinde bir dizi küçük karakol kurmuştur. Bunlar kısa sürede Taliban'ın sık gece saldırılarının hedefi haline gelmiştir.[1430] Örneğin, Ekim 2018'de bir Taliban saldırısından sonra Andar ilçesinde ANA varlığının tek işareti altı askerî kontrol noktasıydı ve orada konuşlandırılan askerlerin tek görevi teslim olmamaktı. Bu üslerden bazılarının tedariki, kara erişimi olmaksızın hava yoluyla sağlanıyordu. Diğer üslerin yol erişimi vardı, ancak Taliban yine de tedarik operasyonlarını hedef alıyordu.[1431] Yeni kurulan bir ANA Bölge Kuvvetleri (ANA TF), uzun süreli ve düzenli ANA varlığı söz konusu değilken ANP, ALP ve NDS paramiliter güçlerinin varlığını desteklemek amacıyla iki ANA TF şirketinin kurulduğu Hazara ilçesi Jaghori'de pilot proje olarak yürütülmektedir.[1432]

Taliban, vilâyette "uzun süredir önemli bir nüfuza" sahipti ve vilâyet yönetim merkezi istisna olmak üzere[1433] askerî olarak hakimiyet kurmuştu.[1434] Güney Gazni'deki Andar ilçesinde yapılan bir vaka çalışmasında AAN, 2007'den

---

[1421] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 20

[1422] Muzhary, F. and Clark, K., Uprising, ALP and Taleban in Andar: The arc of government failure, AAN, 22 May 2018, url

[1423] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, p. 29

[1424] JUH/AADA, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 Dec 2019 to 30 Dec 2019, December 2019, url, p. 9

[1425] JUH/AADA, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 Dec 2019 to 30 Dec 2019, December 2019, url, p. 10

[1426] Clearance Jobs, Taliban Seizure of Ghazni City Returns Terror Organization to its Roots, 13 August 2018, url

[1427] Bjelica J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[1428] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 14

[1429] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url

[1430] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url

[1431] Muzhary F., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, url

[1432] Clark, K., The Afghan Territorial Force: Learning from the lessons of the past?, AAN, 15 January 2019, url

[1433] NYT, Taliban Kill More Than 200 Afghan Defenders on 4 Fronts: 'A Catastrophe', 12 August 2018, url; Der Spiegel, Taliban-Offensive in Afghanistan Der Albtraum von Ghazni [Taliban Offensive in Afghanistan: The Nightmare of Ghazni], 15 August 2018, url; Muzhary, F., Unheeded Warnings (1): Looking back at the Taleban attack on Ghazni, AAN, 16 December 2018, url; Muzhary, F., Unheeded Warnings (2): Ghazni city as vulnerable to Taleban as before, AAN, 30 December 2018, url

[1434] Qaane, E., The Insecure Spring of Ghazni: Results of third-grade treatment by the centre?, AAN, 25 July 2018, url

beri gölge bir Taliban yönetimiyle iki paralel hükûmet biçiminin yıllardır işlediğini kaydetmiştir. 2013'ten bu yana Taliban, vergileri toplayarak ve bir finans komisyonu, sivil zayiat için bir komisyon, bir mahkumlar için bir komisyon, hükümet güçlerini teslim olmaya davet eden bir komisyon, bir kültürel ilişkiler komisyonu ve uluslararası STK'lerle ilişkili bir komisyon dâhil olmak üzere çeşitli idari komisyonlar kurarak yönetim yapısını genişletmiştir. Ekim 2018'den itibaren Andar ilçesi "neredeyse tamamen Taliban kontrolü altına" girmiştir. Hükûmet, sağlık ve eğitim hizmetlerinin sağlanmasında önemli bir rol oynamakla birlikte, kimlik kartlarının dağıtımından da sorumlu olsa da günlük yaşamın diğer alanlarında rolü oldukça sınırlıdır. Yerel idare bazen Taliban ile günlük ihtiyaçları ve hizmetleri düzenleyen gayriresmî anlaşmalar yapmıştır. AAN ayrıca vilâyetin farklı bölgelerine yönelik saldırılar için bir komuta merkezi olduğu gerekçesiyle Andar ilçesinin Gazni'deki Taliban için kilit konumda olduğunu kaydetmiştir. Şu anda Andar'da faal olan çoğu Taliban savaşçısı yereldir ve çok azı yabancıdır. Fakat Gazni vilâyetinin gölge valileri eskiden Kandahar'dandı, Andar'daki Gazni komutanlarından biri ise Host vilâyetinin gölge valisidir.[1435]

2019 baharında ANA'nın Deh Yak ve Khwajah Omari ilçelerindeki idari merkezleri yeniden ele geçirmeyi başardığı bildirildi.[1436] Eylül 2019'da hükûmet kaynakları, ANA'nın Jaghato, Malistan, Jaghori, Ajristan ve Nawur ilçelerini de geri almayı başardığını bildirdi.[1437] Ekim 2019 itibarıyla Taliban'ın Gazni'nin neredeyse tüm Peştun nüfuslu bölgelerini kontrol ettiği, hükûmet güçlerinin ise vilâyetin Gazni şehri ve Hazara nüfuslu bölgelerini kontrol ettiği bildirildi.[1438] Johannite International Assistance (JUH) ve Afganistan Yardım ve Kalkınma Ajansı (AADA) tarafından yayımlanan ortak bir raporda Aralık 2019 itibarıyla Gazni vilâyetinde genel güvenlik durumunun kötüleştiğini bildirilmiştir. Kaynak, il genelinde hem Taliban hem de hükûmet güçleri tarafından tutulan önemli sayıda kontrol noktası bulunduğunu kaydederek şunları belirtmiştir: "ilçe merkezleri çoğunlukla hükûmet tarafından kontrol edilirken ilçe merkezlerinin dışında ise Taliban tam kontrole sahiptir. Qarabagh, Nawa, Andar gibi bazı ilçe merkezleri tamamen Afganistan güvenlik güçlerinin kontrolü altında olsa da Taliban savaşçıları bunların yaklaşık bir kilometre uzağında bulunmaktadır."[1439] Mayıs 2020'de yerel basında ANA'nın 100'den fazla Taliban savaşçısının öldürüldüğü 16 günlük bir operasyon sırasında[1440] Gazni şehrinin kenar mahallelerindeki ve Andar ilçesindeki birkaç köyü temizlemeyi başardığı bildirilmiştir.

Stars and Stripes'ın haberinde yer alan Afgan askerî kaynaklarına göre Taliban, kontrolleri altında olmasa bile geceleri vilâyetteki köylerden geçmektedir. Bazen yol kenarına bombalar yerleştirmekte veya hükûmetin kontrol noktalarına saldırılar planlamaktadır. Ancak Taliban yalnızca hafif silahlar kullanırken ordu gerektiğinde topçu veya hava desteği isteyebilmektedir. Ana askeri üs, haftada ortalama 80 mermi fırlatmaktadır.[1441]

UNOCHA'ya göre Birinci Otoyol, Ağustos 2018'de kısmen tahrip edilmiş ve IED'lerle kirlenmiştir.[1442] 2018 ve 2019'da Gazni-Paktika Otoyolu'nun Taliban kontrolünde olduğu ve isyancılar Kabil-Kandahar Otoyolu'na baskı yapmayı sürdürürken sivil ve devlet araçları için kapalı olduğu bildirilmiştir.[1443] Taliban, 2019'un başından beri kontrolleri altındaki bazı bölgelerde para gasp etmek için çok sayıda kontrol noktası kurmuştur. Gazni İl Meclisinin bir üyesine göre Taliban, Kabil-Gazni Otoyolu üzerinde kurduğu her kontrol noktasından günde 15 milyon AFN toplayabilmektedir. Yerel halka göre Taliban her arabayı durdurup yolcuları kontrol ettikten (kimlik kartları veya cep telefonları) sonra para ödemeye zorlamaktadır. Ordu kaynaklarına göre, 2019 yılında ANA otoyolun güvenliğini sağlamaya ve Taliban kontrol noktalarını kaldırmaya çalışmıştır.[1444]

Afgan yetkililere atıfta bulunan Stars and Stripes, 2019 yılında hükûmet güçlerinin Gazni'yi ülkenin geri kalanına bağlayan kritik otoyollar da dâhil olmak üzere Taliban'ın kontrolündeki on bölgeyi ve Taliban'ın almaya çalıştığı dört bölgeyi geri almayı başardıklarını bildirmiştir. Ancak Afgan yetkili, "otoyolların her sabah Taliban'ın yol kenarındaki

[1435] Muzhary F., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, url

[1436] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 03 September 2019, url, p. 6

[1437] Pajhwok Afghan News, Govt retakes control of Ghazni's Jaghato district, 22 September 2019, url

[1438] Kabul Now, Taliban force people to pay extortion money, Ghazni councilman confirms, 9 October 2019, url

[1439] JUH/AADA, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 Dec 2019 to 30 Dec 2019, December 2019, url, p. 19

[1440] Khamaa Press, Over 100 Taliban militants during a 16-day operation in Ghazni province, 11 May 2020, url

[1441] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url

[1442] UN News, 'No safe way' into battle-scarred Afghan city of Ghazni to deliver aid as traumatized children search for parents, 17 August 2018, url

[1443] Muzhary, F., Unheeded Warnings (2): Ghazni city as vulnerable to Taleban as before, AAN, 30 December 2018, url; Pajhwok Afghan News, 18 months on, Ghazni-Paktika road remains shut 3 November 2019, url

[1444] Kabul Now, Taliban force people to pay extortion money, Ghazni councilman confirms, 9 October 2019, url

bombalarından temizlenmesi gerektiğini kabul etmiştir".[1445] Mayıs 2020'de Afgan Ordusu 203. Kolordu, Paktiya ve Paktika vilâyetleri ile Gazni'yi bağlayan yolun bazı kısımlarını temizlemeyi başarmış ve rotanın güvenliğini sağlamak için karayolu boyunca beş askeri üs kurmuştur.[1446]

UNAMA ayrıca Gazni vilâyetinde sivil zayiata neden olan ISKP faaliyetini de belgelemiştir.[1447]

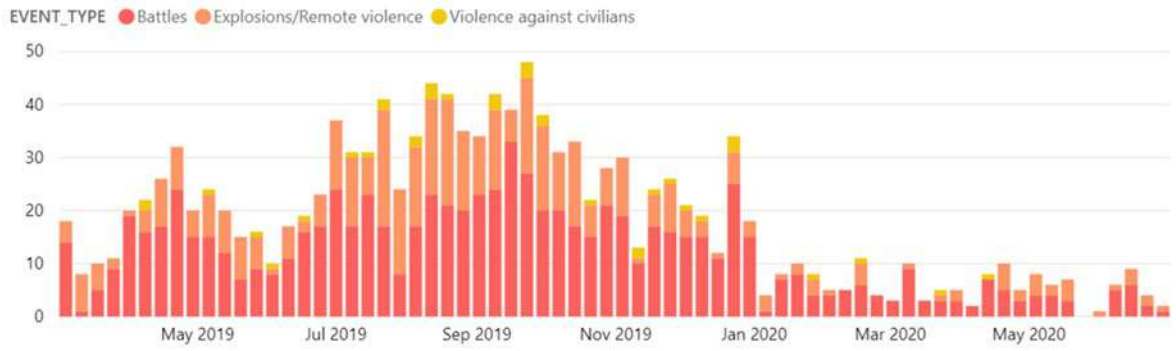
Eylül 2019'da LWJ, Gazni vilâyetinden "El Kaide için bilinen bir sığınak" olarak bahsetmiş ve hava kuvvetleri tarafından desteklenen NDS güçlerinin Muqur ilçesinde 26 El Kaide savaşçısını öldürdüğünü bildirmiştir.[1448] Jamestown Foundation'a göre bazı El Kaide hücreleri, Pakistan ordusunun Veziristan'ın ücra bir bölgesindeki aşiret saldırısından sonra sığınağı buldukları Gazni vilâyetinde bulunuyordu. Ancak El Kaide 2017'den beri Gazni'de birçok üst düzey lideri kaybetti. Afgan ordusu, Mart 2019'da Giro ilçesinde canlı bombalar da dâhil olmak üzere 30'dan fazla El Kaide savaşçısını öldürdü.[1449]

2.10.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.10.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Gazni'de 673 sivil zayiat (213 ölü ve 460 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %3 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bombalar, canlı bomba dışı IED'ler ve kara çarpışmalarıydı.[1450] Resolute Support, 2020'nin ilk çeyreğinde Gazni'de 0 ila 25 sivil zayiat kaydederken yılın ikinci çeyreğinde sivil zayiatın arttığını bildirdi ve 126'dan fazla zayiat kaydetti (1 Nisan'dan 30 Haziran 2020'ye kadar).[1451]

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Gazni vilâyetinde güvenlikle ilgili toplam 1.291 olay bildirmiştir. Bunlar, çoğunluğu 2019'un ikinci yarısında yaşanan 830 çarpışma, 423 uzaktan şiddet ve 38 sivillere yönelik şiddet olayından oluşuyordu. 2020 yılında güvenlik olaylarının ve ölümlerin sayısı azalmıştır.[1452]

Şekil 12. Gazni - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1453]

2019 boyunca ve 2020'nin ilk aylarında Gazni, Taliban isyancıları ile Afgan hükûmeti arasında ABD güçlerinin desteğiyle büyük bir savaş alanı olmaya devam etmiştir. Afgan güçlerinin vilâyetin kilit toprak alanlarını yeniden ele geçirmeyi

[1445] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url

[1446] Khamaa Press, Over 100 Taliban militants during a 16-day operation in Ghazni province, 11 May 2020, url

[1447] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 36

[1448] LWJ, Taliban supplies al Qaeda with explosives for attacks in major Afghan cities, 16 September 2019, url

[1449] Jamestown Foundation, Al-Qaeda's South Asian Branch Gravitating Toward Kashmir, 17 April 2020, url

[1450] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1451] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1452] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Ghazni; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1453] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Ghazni; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

amaçlayan askerî operasyonlarının yoğunlaşması, bu bölgelerde yaşayan[1454] "siviller için hayatı daha kötü" hale getirmiştir. AAN'nin görüştüğü bazı yerel katılımcılara göre bazı ilçelerde Taliban'ın tam kontrolü, daha düşük suç seviyesi ve hareket özgürlüğü açısından daha iyi güvenlik anlamına geliyordu.[1455] 2019'daki çatışmalar sırasında yolların kullanılması imkansız hale geldi.[1456] Ayrıca, çatışmalar ve yolların kapatılması sonucunda acil sağlık hizmetlerine ihtiyaç duyan kişilerin zamanında uygun sağlık hizmetlerine ulaşamadığı bildirildi.[1457] Ek olarak, Gazni vilâyetindeki bazı sağlık tesisleri çatışma veya doğal afet nedeniyle hasar gördü.[1458]

Gazni vilâyetindeki ana yollar boyunca uzanan Taliban kontrol noktaları, özellikle devlet çalışanları ve üniversite öğrencileri için seyahatleri güvensiz hale getirdi.[1459] Haziran 2019'da Taliban'ın Jaghatu ilçesinin Qiyaq ilçesinde bir arabayı durdurduğu, Kabil'e seyahat eden bir üniversite öğrencisini kaçırdığı ve öldürdüğü bildirildi.[1460] Eylül 2019'da Gazni polis şefi sivil bir yardımcısı ve Gazni polisinden bir başka üst düzey güvenlik görevlisi, Taliban tarafından Kabil-Gazni Otoyolu üzerinde iki ayrı saldırıda öldürüldü.[1461] Aralık 2019'da Jaghatu ilçesinde Taliban tarafından yerleştirilen bir baskı plakalı IED'nin patlaması sonucunda Daykundi'den Gazni'ye giden yolda seyahat eden 10 sivil öldürüldü.[1462]

2019'da Gazni şehrinde birkaç hedefli cinayet olayı gerçekleşti. Mayıs 2019'da Taliban, Zabul vilâyetinden bir askerî savcıyı ve bir hükûmet görevlisini kaçırdı ve öldürdü. 27 Eylül 2019'da yerel bir muhabir, eşiyle birlikte motosikletle seyahat ederken bacağından vuruldu. Ekim 2019'da Taliban bir avukatı öldürdü. 10 Aralık 2019'da Engelliler ve Şehitler Daire Başkanı kimliği belirsiz bir silahlı grup tarafından öldürüldü.[1463]

AAN'ye göre "Ekim 2018'de Andar'ın Taliban tarafından ele geçirilmesinin ardından ilçe; gece baskınları, drone faaliyeti, hava saldırısı, arama operasyonları ve militanlar ile ABD özel kuvvetlerinin desteklediği Afgan güçleri arasında yaşanan kara çatışmaları konusunda belirgin bir artış yaşadı. Bunlar hem sivillerin hem de Taliban savaşçılarının öldürülmesine ve ayrıca kaymakamlık binasının imha edilmesine neden oldu. Siviller ayrıca gözaltına alındı ve dövüldü".[1464] Afgan askeri kaynaklarına göre nüfusun yoğun olduğu bölgelerde çatışma çıkması durumunda topçu ve hava saldırılarının ANA'nın Taliban güçlerine karşı tek etkili silahı olması nedeniyle sivil ölüm riski arttı.[1465] 30 Mart 2019'da ANA ve Taliban arasındaki çatışma sırasında ateşlenen bir havan topu Andar ilçesindeki bir okula isabet etti. Dört öğrenci ve bir öğretmen öldürüldü ve 18 kişi yaralandı.[1466]

Afgan güvenlik güçleri tarafından gerçekleştirilen ve insanların taciz edildiği arama operasyonlarına dair haberler de söz konusuydu. Yerlilere göre, Taliban genellikle evden eve arama yapmamaktadır.[1467] ACLED'e göre Haziran 2019'da Afgan kuvvetleri kimlik kartlarını göstermeyi reddeden kişilere ateş açarak bir kişiyi öldürdü.[1468] 10 Eylül 2019'da Afgan ve ABD güçleri Giro ilçesinde bir köye baskın düzenleyerek köyü yok etti; beş sivil öldü, iki sivil ise yaralandı.

[1454] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url

[1455] Muzhary F., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, url

[1456] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 71

[1457] JUH/AADA, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 December 2019, url, p. 19

[1458] JUH/AADA, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 December 2019, url, p. 28

[1459] Kabul Now, Taliban force people to pay extortion money, Ghazni councilman confirms, 9 October 2019, url

[1460] NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url

[1461] Kabul Now, Taliban force people to pay extortion money, Ghazni councilman confirms, 9 October 2019, url

[1462] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 42

[1463] ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Ghazni; Event types: Battles; Explosions/ Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1464] Muzhary F., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, url

[1465] Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, February 2020, url, p. 71

[1466] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url , p. 71

[1467] JUH/AADA, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 December 2019, url , pp. 19-20

[1468] ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Ghazni; Event types: Battles; Explosions/ Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

Afgan ordusu ayrıca iki camiyi, bir okulu ve iki evi tahrip etti.[1469] Nisan 2020'de, iki yerel polisin bölgeden iki kadına tecavüz ettiği iddia edilen Jaghori'de şiddetli protestolar yapıldı. Göstericiler polisle çatıştı ve polisin topluluğa ateş açması sonucu bir kişi öldü, dokuz kişi yaralandı.[1470]

ISKP'nin Gazni vilâyetinde sivillere yönelik saldırıları da bildirildi. 5 Temmuz 2019'da IKSP, Gazni şehrindeki Şii Muhammediye Camii'nde uzaktan kumandalı bir IED patlattı; iki kişi öldü ve aralarında çocukların da bulunduğu 22 kişi yaralandı. 8 Ekim 2019'da Gazni Üniversitesi'nde bir sınıfta yine IED patlatıldı, çoğu kadın 27 öğrenci öldü veya yaralandı.[1471]

2.10.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Gazni vilâyetinde yerinden edilen 3.742 kişi olduğunu bildirmiştir. Bu kişilerin çoğu, Dehyak ilçesinden çıkarılarak Gazni şehrine yerleştirilmiştir.[1472] Yerinden edilmenin ana nedeni aktif çatışmaydı ve bunu kuraklık izliyordu. Dehyak ilçesinde 2019'da kara çatışması ve hava saldırıları artmış, ancak nüfus genellikle isyancılardan önceden uyarı almıştır.[1473]

Gazni vilayetinin çeşitli ilçelerinden 291 kişi Kabil şehrine göç etmiş, Malestan ilçesinden 75 kişi, Herat vilâyetinin Injil ilçesine gitmiş, iki aile (14 kişi) ise Ferah vilâyetindeki Qala-e Kah'a yerleştirilmiştir. Raporlama döneminde UNOCHA, başka vilâyetlerden Gazni vilâyetine gelmek üzere çatışmaya bağlı ülke içinde yerinden edilme olayı bildirmemiştir.[1474]

[1469] ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Ghazni; Event types: Battles; Explosions/ Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1470] Tolonews, 1 Protestor Killed as Ghazni Protest Turns Violent 28 April 2020, url

[1471] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 48

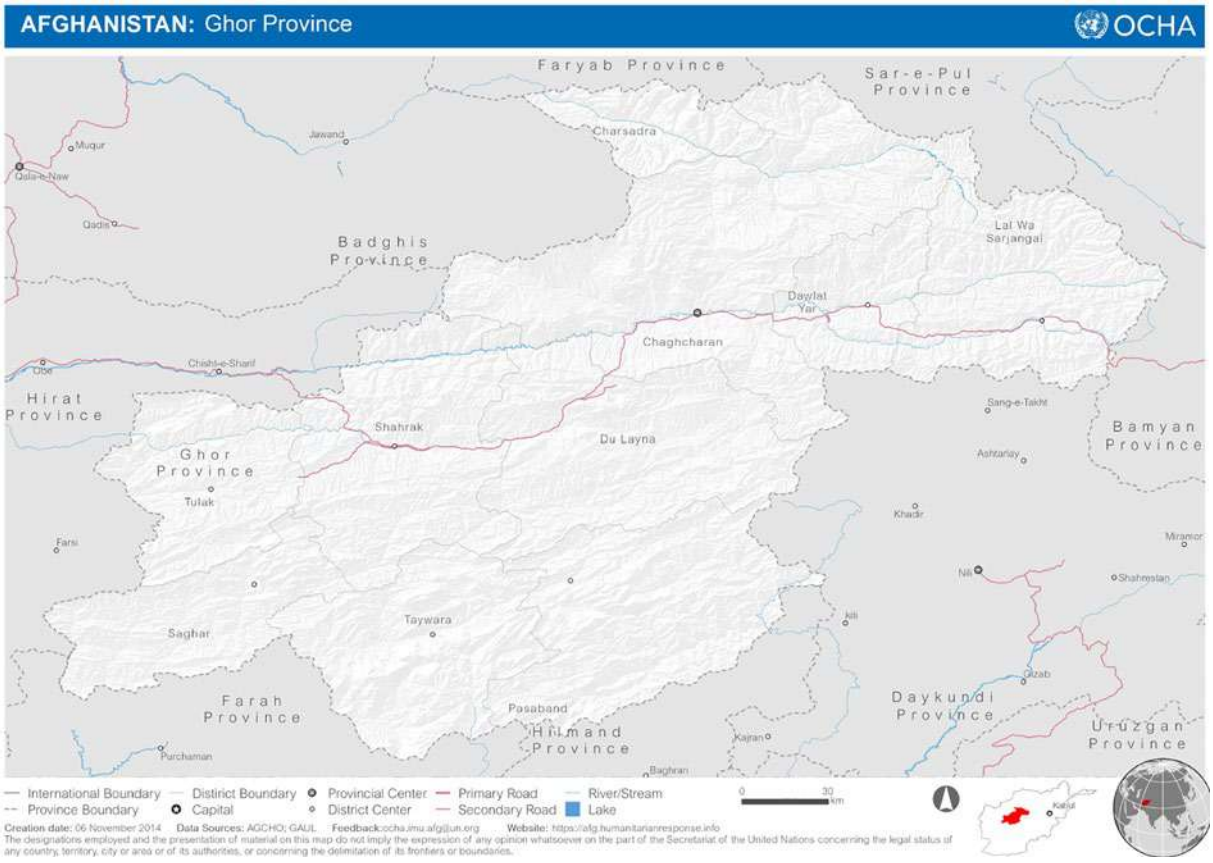
[1472] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020 UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1473] Humanitarian Response, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, 01 December 2019, url p. 20

[1474] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020 UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.11 Gur

2.11.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 11: Afganistan - Gur vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1475]

Gur vilâyeti, Afganistan'ın kuzeybatısına doğru merkezde yer almakta olup uluslararası bir sınırı yoktur. Batıda Herat ve Badgis vilâyetleri, kuzeyde Faryab ve Sar-i Pol, doğuda Bamyan ve Daykundi, güneyde Helmend ve Ferah vilâyetleri ile çevrilidir. Gur vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Çagçaran (Firozkoh), Charsadra, Dawlatyar, Du Layna, Lal Wa Sarjangal, Pasaband, Saghar, Shahrak, Taywara ve Tulak. Vilâyetin yönetim merkezi Çagçaran'dır.[1476] Gur'un vilâyet yönetim merkezi Feroz Koh veya Çagçaran olup Afganistan'ın ulusal yayın kuruluşu Afganistan Radyo ve Televizyon Kurumu (RTA), Çagçaran'ın 2014 yılında Firozkoh olarak yeniden adlandırıldığını belirtmiştir.[1477] Afganistan NSIA Haziran 2020'de Gur'un vilâyet yönetim merkezi olarak Çagçaran'dan bahsetmiştir.[1478]

Afganistan NSIA Gur nüfusunun 2019-2020 yıllarında 764.472 olduğunu tahmin etmiştir.[1479] ABD Donanma Yüksek Lisans Okulu tarafından yayımlanan vilâyet profiline göre Gur'daki en büyük etnik grup Tacikler olup ardından Hazaralar, Aymaklar ve az sayıda Peştunlar ve Özbekler gelmektedir.[1480] RFE/RL, Gur'un çoğunluğunu Aymakların oluşturduğunu belirtmiştir.[1481] ABD Donanma Yüksek Lisans Okuluna göre Aymaklar "Hazara ve bir dereceye kadar Tacikler ile uzaktan akraba" sayılmaktadır.[1482]

[1475] UNOCHA, Afghanistan Ghor Province - District Atlas, April 2014, url

[1476] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Ghor, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, d.n., url, P. 33

[1477] RTA article published at Baztab news portal, Ghor province, 11 July 2018, url

[1478] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, d.n., url, P. 33

[1479] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, d.n., url, P. 33

[1480] US, Naval Postgraduate School, Ghor Provincial Overview, n.d., url

[1481] RFE/RL, Female Afghan Governor Won't Back Down Amid Threats, Controversy, 19 October 2015, url

[1482] US, Naval Postgraduate School, Ghor Provincial Overview, n.d., url

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Gur, 2018 yılında Afganistan'ın en fazla miktarda afyon yetiştiren on vilâyeti arasında yer almamıştır.[1483] 2017 ile karşılaştırıldığında afyon-haşhaş ekiminin 2018'de %15 oranında azaldığı bildirilmiştir. Başlıca afyon-haşhaş ekim bölgeleri Çagçaran, Pasaband ve Taywara'dır.[1484] AAN'ye göre 2019 yılında Gur dâhil batı vilâyetlerinde afyon-haşhaş ekimi 2018'e göre %23 oranında azalmıştır.[1485]

2.11.2 Gur'da çatışma geçmişi ve aktörler

AAN'ye göre "Gur, isyancı grupları ve 'serbest çalışan' milisleri (aralarındaki ayrımı anlamak zordur) içeren özellikle kafa karıştırıcı çatışma modeliyle tanınmaktadır […]."[1486] Vilâyette Taliban direnişçilerinin yanı sıra merkezi hükûmetteki siyasi partilere kısmen bağlı silahlı gruplar da vardır. AAN'ye göre bazı grupların "isyancı" faaliyetleri suçtan neredeyse hiç ayırt edilememektedir ve bağlılıklar geçmişte birkaç kez yer değiştirmiştir.[1487] 2017 ve 2018 döneminde hukukun üstünlüğü ve hükûmetin yokluğunun Gur'da özellikle acil bir sorun olduğu iddia edilmiştir.[1488]

AAN Kasım 2016'da Çagçaran ilçesinde faaliyet gösteren, siyasi parti ve eski milisler Jamiat-e Islami ile yakın bağlarını sürdüren, ancak aynı zamanda 2010'dan sonra Taliban ile kurulan bağlantıları olan bir militan ağını bildirmiştir. Bu ağın 2015'ten sonra ISKP'ye yakınlaştığı söylense de AAN, grubun bir IŞİD üyesi olduğu iddialarının yanlış olduğunu belirtmiştir. Ağın suç faaliyetleri yerel sakinlerin protestolarına ve direnişine yol açarken, hükûmet güçlerinin Gur'daki zayıf varlığının yanı sıra ağın Jamiat ile olan bağlantısının silahsızlanmayı engellediği bildirilmiştir. Aksine, grup ile Taliban arasında çatışmanın patlak vermesinden sonra vilâyet yetkilileri gruba "halk ayaklanması" gücü olarak davranmış ve ANSF, Taliban'la mücadele için lojistik destek sağlamıştır. Ancak 2016 yılında 30'dan fazla sivilin ağ tarafından öldürülmesinin yol açtığı protestoların ardından ANSF ağa karşı bir temizleme operasyonu başlattığında Taliban'ın hükûmet güçlerinin varlığını komşu Charsada ilçesindeki kaleleri için bir tehdit olarak algılaması nedeniyle ANSF'ye karşı savaştığı iddia edilmiştir.[1489] Ayrıca 2017 tarihli bir AAN raporuna göre Gur vilâyetinden bir milletvekili, Jamiat-e Islami'nin rakibi olan Hezb-i-Islami'ye bağlı kuruluşların, Gur'daki destekçilerine büyük miktarda silah dağıttığını belirtmiştir.[1490] Pajhwok Afghan News'a göre eski bir Hezb-i-Islami komutanının iki oğlu, Ocak 2018'de Taliban isyancılarıyla bir çatışmada ölmüştür. Çatışmanın, eski Hezb-i-Islami komutanı ile Taliban isyancıları arasındaki bir liderlik anlaşmazlığına ilişkin olarak *aşar (öşür)* vergilerinin toplanması üzerine patlak verdiği bildirilmiştir.[1491]

Ağustos 2019'da Etilaatroz, Gur vilâyetinin il meclis yardımcısı Muhammed Mehdi'den alıntı yaparak Taliban militanlarının Kızıl Birliğinin yardımcı [komutanı] *Mawlawi* Zarif güvenlik güçleri tarafından öldürüldükten sonra Gur vilâyetinde Taliban gücünün zayıfladığını belirtmiştir. Kaynağa göre Mehdi, [gayriresmî çeviri] "Tolak, Shahrak, Saghar, Tyora, Pasaband, Dawlatyar ilçe merkezlerini hükûmet ve halk ayaklanma güçlerinin kontrol ettiğini" ifade etmiştir. Kaynağa göre Mehdi, güvenlik güçlerinin eksikliği nedeniyle Taliban'ın Gur vilayetinin ücra bölgelerinde bulunduğunu ve […] halk ayaklanma güçlerinin vilâyetteki hükûmet binalarının güvenliğini sağladığını eklemiştir. Kaynak ayrıca Gur il meclis üyesi Abdul Rahim Rezazadeh'in, Taliban'ın Gur vilâyetinin ücra bölgelerindeki varlığını doğruladığını da belirtmiştir.[1492] Taliban, 2019 yılında Gur vilâyetinin Charsada ilçe merkezinin kontrolünü ele geçirdiklerini iddia etti.[1493]

Aralık 2019 ve Ocak 2020'de, 88 civarında Taliban savaşçısı Gur vilâyetinde hükümet güçlerine teslim oldu. Bunlardan 18'i barış sürecine katılmak için teslim olurken diğer 70'i ANDSF'nin devam eden askerî baskısı nedeniyle teslim

---

[1483] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 17

[1484] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 33

[1485] AAN, New world drug report: opium production in Afghanistan remained the same in 2019, 25 June 2020, url

[1486] Ruttig, T., The 'Humvee Bomb' Series: The October wave of Taleban attacks in 2017 context, AAN, 7 November 2017, url

[1487] Osman, B., Carnage in Ghor: Was Islamic State the perpetrator or was it falsely accused?, AAN, 23 November 2016, url

[1488] NYT, Seesaw Conflict With Taliban Takes Toll in Fallen Afghan District, 7 August 2017, url; NYT, No Justice, 'No Value' for Women in a Lawless Afghan Province, 7 July 2017, url; IWPR, Afghanistan: Women Abused in Lawless Ghor, 24 July 2018, url

[1489] Osman, B., Carnage in Ghor: Was Islamic State the perpetrator or was it falsely accused?, AAN, 23 November 2016, url

[1490] Ruttig, T., A Matter of Registration: Factional tensions in Hezb-e Islami, AAN, 25 November 2017, url

[1491] Pajhwok Afghan News, Taliban kill HIA commander's sons in Ghor clash, 13 January 2018, url

[1492] Etilaatroz, ررب یسیوا یضاعم ینیتیبغرب کشورک؛ زا افزایش تاکرحت نابلاط تافلت تانیاورگ هورگ [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group',], 30 August 2019, url

[1493] Voice of Jihad, د تیر کال فتوحات هت هدنلغځ هنتک [informal translation: 'a quick look at last year's victories'], 31 December 2019, url

olmuştur.[1494] Kabul Now'a (yerel medya) göre Şubat 2020'de Taliban birçok Gur ilçesinde tam kontrolü elinde tutmuştur.[1495] Aynı dönemde AAN, yasadışı ve suçlu silahlı gruplar, Taliban ve ANDSF[1496] de dâhil olmak üzere Gur vilâyetinin dokuz uzak ilçesinin çoğunda birkaç savaş aktörü bulunduğunu bildirmiştir. LWJ'nin topladığı ve haritada sunduğu bilgilere göre Gur vilâyetinin Charsada, Dawlat Yar, Taywara, Pasaband ve Tulak ilçelerinin durumu tartışmalıydı.[1497]

Mart 2020'de Ariana News'ta çıkan habere göre Savunma Bakanlığı, Lal Wa Sarjangal ilçesindeki Taliban gölge valisi *Qari* Rauf'un ve Zarzughal köyünden olan ve Taliban için IED imal eden [...] *Qari* Niyatullah da dâhil olmak üzere birkaç Taliban savaşçısının öldürüldüğünü iddia etmiştir.[1498]

Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Gur Taliban gölge valisinin *Mevlevi* Abdul Qayum Rohani Noorzai olduğunu belirtmiştir.[1499] Haziran 2020'de Afghanistan Times'a göre Pasaband ilçesi polis şefi Fahreddin, Gur vilâyeti için Taliban vali yardımcısının Molla Ahmadshah olduğunu belirtmiştir.[1500] Ahmadshah, Pasaband ilçesine Taliban gölge valisi ve motosikletli 200'den fazla militan eşliğinde girmiştir.[1501] Haziran 2020'de bir başka kaynak ise Gur vilâyeti için Taliban'ın yüksek rütbeli komutanları olarak "Mustafa ve Mikhail" isimlerinden bahsetmiştir.[1502]

ANSF, 2018'de Gur'da askeri operasyonlar gerçekleştirmiştir.[1503] Ocak 2019 tarihli bir rapora göre, yeni kurulan ANA TF, "yakında" Gur'un çeşitli ilçelerinde konuşlandırılacaktır.[1504]

207. Zafar Kolordusu Gur vilâyetindeki ANA operasyonlarından sorumludur.[1505] RS (Resolute Support) kapsamında İtalyan kuvvetleri, Gur dâhil olmak üzere Afganistan'ın batısında ANA 207. Kolordu ve ANP'ye "işlevsellik odaklı" güvenlik yardımı sunmaktadır.[1506]

2.11.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.11.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Gur vilâyetinde 62'si ölü 15'i yaralı olmak üzere 77 sivil zayiat belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %20 artış anlamına gelmektedir. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri hedefli/kasıtlı cinayetler, kara çatışmaları ve canlı bomba dışı IED'ler idi.[1507] SIGAR'a göre RS (Resolute Support), Gur vilâyetinde 2020'nin ilk çeyreğinde 26 ila 50 sivil zayiat[1508], 2020'nin ikinci çeyreğinde ise 51 ila 75 sivil zayiat kaydetmiştir.[1509]

ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Gur vilâyetinde 145'i çarpışma, 56'sı uzaktan şiddet ve 21'i sivillere yönelik şiddet olarak kodlanan 222 güvenlik olayı kaydedilmiştir.

[1494] Salaam Times, Taliban fighters surrendering in Ghor pledge support against former comrades, 2 December 2019, url; Salaam Times, Increased military pressure forces 70 Taliban fighters to surrender in Ghor, 14 January 2020, url

[1495] Kabul Now, Women exchanged for weapons in parts of Ghor, 1 February 2020, url

[1496] AAN, Placating Ghor, for now: ten-days protest pushed the government to respond, 5 February 2020, url

[1497] LWJ, Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, J July 2020, url, however the source does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated

[1498] Ariana News, Taliban shadow district governor among 10 dead – Ghor, 26 March 2020, url

[1499] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, S/2020/415, 27 May 2020, url, p. 27

[1500] Afghanistan Times, Seven security forces killed in Ghor Taliban attack, 13 June 2020, url

[1501] Afghanistan times, Ghor's Pasaband district at risk of collapse to Taliban, 16 June 2020, url

[1502] Pasbanan, Nine police were killed in Ghor province, 13 June 2020, url

[1503] Tolonews, Casualties Rise Amid Heavy Clashes In 10 Provinces, 13 May 2018, url; Pajhwok Afghan News, Scores of rebels, security personnel killed in clashes, 14 December 2018, url

[1504] Tolonews, Territorial Army To Begin Mission In West, 14 January 2019, url

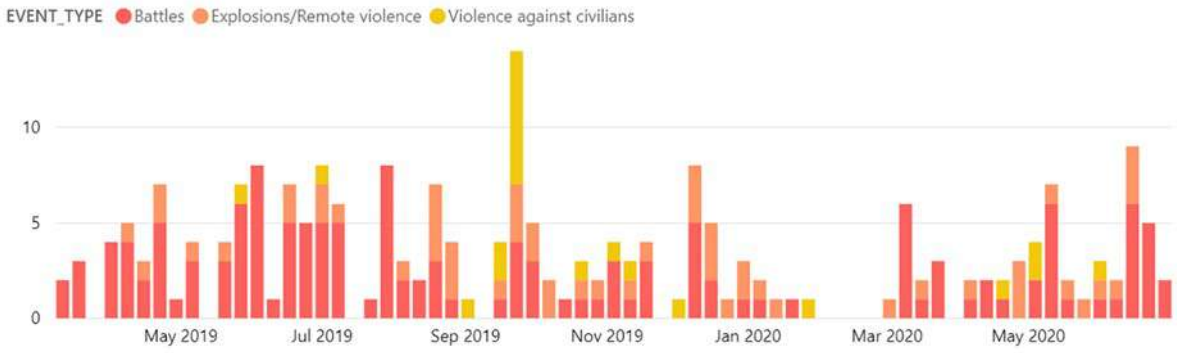
[1505] Afghanistan, MoD, 207 Zafar Corps, n.d., url; USDoD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 59

[1506] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[1507] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1508] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 69

[1509] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

Şekil 13. Gur - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1510]

2019'da Gur vilâyetinin birkaç uzak ilçesinde şiddetli çatışma[1511] ve güvenlik eksikliği bildirilmiştir.[1512] Tolonews'un aktardığına göre kadın hakları aktivisti Rahila Rahmanzada, 21 Aralık 2019 itibarıyla Gur vilâyetinde usulsüz mahkemelerde taşlama da dâhil olmak üzere[1513] kadına yönelik 113 şiddet olayı yaşandığını belirtmiştir.[1514] Tolonews'un 2019 yılında Gur vilâyetinde aktardığı Mayın Eylem Koordinasyonu başkanına göre, patlamayan mühimmatın patlaması nedeniyle 22 kişi ölmüş, 16 kişi yaralanmıştır.[1515] Mayıs 2020'de Afghanistan Times, Gur vilâyetinde yerel din ve kabile liderlerinin veya nüfuzlu kişilerin suçla itham edilen kişileri cezalandırdığı gayriresmî mahkemelerin sayısının giderek arttığını bildirmiştir.[1516]

2019 ve 2020'de Gur vilâyetinde sivil kayıplara neden olan son olaylar şunlardır: 8 Haziran 2019'da Taliban, Gur'un Dawlatyar ilçesindeki Poshta Noor köyündeki güvenlik karakollarına saldırdı, halk ayaklanma güçlerinin en az on beş üyesini ve sivilleri öldürdü, bir kabile liderini ve diğer iki kişiyi yaraladı[1517]; 4 Temmuz 2019'da Taliban'ın Dawlatyar ilçesinde hükûmet yanlısı yerel milislerin ofisine saldırması sonucu bir sivil öldürüldü ve bir diğeri yaralandı[1518]; 8 Temmuz 2019'da meydana gelen patlamada altı çocuk öldü[1519]; 23 Temmuz 2019'da Dawlatyar ilçesinde ilçe meclisi kompleksi yakınında yol kenarına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu bir sivil hayatını kaybetti[1520]; 20 Ağustos 2019'da Firozkoh'un (vilâyet yönetim merkezi) Midan Barra Khanah ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bir bomba sonucu iki sivil (bir baba ve oğlu) motosikletle seyahat ederken hayatını kaybetti, adamın eşi ise yaralandı[1521]; 24 Ağustos 2019'da aynı bölgede yol kenarına yerleştirilen bomba sonucu iki sivilin öldüğü bildirildi[1522]; 1 Eylül 2019'da Firozkoh şehrinde birden fazla bomba patlaması sonucu dört sivil öldü ve yedi sivil yaralandı[1523]; 25 Eylül 2019'da Firozkoh ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bir bomba bir sivilin ölümüne, bir sivilin de yaralanmasına neden oldu[1524];

[1510] Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Ghor; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1511] AAN, Placating Ghor, for now: ten-days protest pushed the government to respond, 5 February 2020, url

[1512] Tolonews, "Lack of security means more violence against women in Ghor", 21 December 2019, url

[1513] A Kangaroo court (محکم صحرایی *Mahkam-e Sahrayee* in Dari) is an improvised court organized by the Taliban to punish victims publicly including shooting, hanging, stoning etc., and aimed at spreading violence and intimidating people, Salaam Times, Taliban brutality takes center stage with couple's execution in Ghor, 28 April 2020, url; AIHRC, نتیجه بررسی های کمیسیونی روغ تیالو رد منځ کې راسګونس زا یې ویډیو ویواصت اب هطبار رد [informal translation 'the result of commission's enquiry concerning the videos of stoning of a woman in Ghor province'], 10 February 2020, url

[1514] Tolonews, "Lack of security means more violence against women in Ghor", 21 December 2019, url

[1515] Tolonews, 100 of civilian casualties caused by unexploded ordnance in 2019, 20 February 2020, url

[1516] Afghanistan Times, Drumhead courts-martials in rise in Ghor, 19 May 2020, url

[1517] Tolonews, several killed in Taliban attack in Ghor: Officials, 8 June 2019, url

[1518] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-4 July, 4 July 2019, url

[1519] Save the Children, At least 25 children hospitalised after Ghazni car bomb attack, 8 July 2019, url

[1520] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[1521] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url

[1522] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[1523] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

[1524] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

9 Ekim 2019'da Kabil'den Dawlat Yar ilçesine bağlı Sheniya köyüne giderken Taliban'ın yol kenarına yerleştirdiği bombanın araçlarına isabet etmesi sonucu iki sivil öldü, dört sivil yaralandı. Ayrıca yaralıları tahliye etmek için bölgeye gelen ambulans da yol kenarına yerleştirilen bir bombayla patlatıldı, içindeki sürücü de yaralandı[1525]; 13 Ekim 2019'da Lal Wa Sarjangal ilçesine bağlı Band-e Bayan köyünde yol kenarına yerleştirilen ve bir aracın yakınında patlayan bomba, Herat vilâyetine giden iki kadını öldürdü;[1526] 21 Ekim 2019'da 22 yaşındaki bir kadın, Taliban'ın Chahar Sadah ilçesindeki Mang köyüne birkaç havan topu atması sonucu evinde öldürüldü[1527]; 10 Kasım 2019'da Afgan güvenlik güçlerinin konvoyu Firozkoh'un Dahan-e Alander köyünde pusuya düşürülünce Taliban ile Afgan güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada bir sivil hayatını kaybetti[1528]; 29 Mayıs 2020'de, vilâyet yönetim merkezi Firozkoh'un Pozalich köyünde meydana gelen bombalı saldırıda bir çocuk öldü, bir diğeri ise yaralandı[1529]; 10 Haziran 2020'de, Taliban tarafından yerleştirildiği bildirilen bir bombanın Du Layan ilçesine bağlı Tarbulaq köyünde patlaması sonucu bir çocuk öldü ve üç çocuk yaralandı[1530]; 17 Haziran 2020'de Firozkoh ilçesine bağlı Pa-i Kamar köyünde Taliban tarafından yol kenarına yerleştirilen bomba üç çocuğun ölümüne neden oldu[1531]; 19 Haziran 2020'de Dawlat Yar ilçesine bağlı Somak köyünde Taliban tarafından yol kenarına yerleştirilen bomba, motosikletli bir sivilin ölümüne yol açtı.[1532]

2.11.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve Gur vilâyetinde yerinden edilmiş 10.512 kişinin (%93'ü başta vilâyet yönetim merkezi Çagçaran olmak üzere vilâyetin kendi içinde yerlerinden edilmişti) %6'sının Herat vilâyetine, geri kalan %1'inin ise Faryab vilâyetine göç ettiğini bildirmiştir.[1533]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin veri toplamış ve Gur vilâyetine varan, yerlerinden edilmiş 10.036 kişinin neredeyse %99'unun söz konusu vilâyetin içinden geldiğini bildirmiştir.[1534]

28 Nisan - 4 Mayıs 2020 döneminde devam eden çatışmalar Badgis ve Gur vilâyetlerinde 400 aileyi (yaklaşık 2.800 kişi) yerinden etmiştir.[1535] Salaam Times, Nisan 2020'de Taliban saldırıları nedeniyle yüzlerce ailenin Shahrak semtindeki […] evlerini terk etmek zorunda kaldığını ve Firozkoh ilçesine götürüldüğünü bildirmiştir.[1536]

[1525] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1526] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1527] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1528] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

[1529] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, url

[1530] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, url

[1531] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, url

[1532] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, url

[1533] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

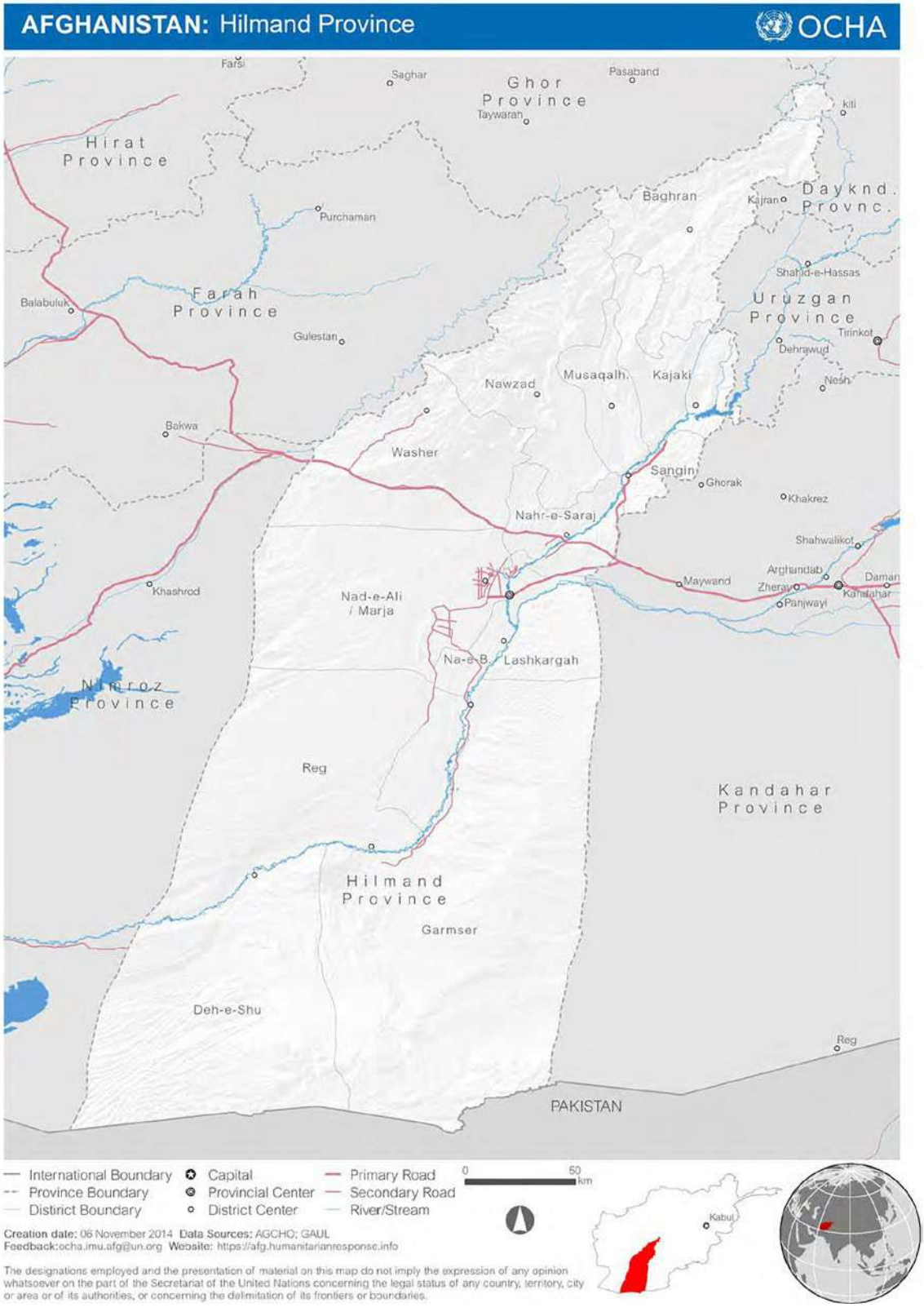
[1534] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1535] UNOCHA, Afghanistan, Weekly humanitarian update, 24 April – 4 May 2020, 7 May 2020, url

[1536] Salaam Times, An insult to Islam: Taliban attack in Ghor forces hundreds to flee during Ramadan, 7 May 2020, url

2.12 Helmend

2.12.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 12: Afganistan - Helmend vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1537]

[1537] UNOCHA, Afghanistan Helmand Province - District Atlas, April 2014, url

Helmend vilâyeti Afganistan'ın güneyinde bulunmakta olup batıda Nimruz ve Ferah, kuzeyde Gur ve Daykundi ve doğuda Uruzgan ve Kandahar vilâyetleriyle çevrilidir. Helmend, güneyde Durand hattı boyunca Pakistan ile 162 kilometrelik bir sınır paylaşmaktadır.[1538] Helmend, Afganistan'ın en büyük vilâyetidir.[1539] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Nad Ali, Nawa-e-Barikzayi (Nawa), Nahr-e-Saraj (Gereshk/Grishk), Washer, Garm Ser, Nawzad, Sangin, Musa Qala, Kajaki, Reg-e-Khan Nishin (Reg), Baghran, Dishu, Leşkergah, Marja (eskiden Nad-e-Ali'nin bir parçasıydı[1540]) ve Nawamish. Helmend vilâyetinin yönetim merkezi Leşkergah'tır.[1541] Hazaraların hakim olduğu Nawamish ilçesinin Mart 2016'da bir başkanlık emriyle Bagran'ın Peştun çoğunluklu bölgesinden ayrıldığı bildirildi. Haziran 2017'de idari işleri komşu Daykundi vilâyetine devredilmiştir.[1542]

NSIA'ya göre Helmend nüfusunun 2020/21 döneminde 1.446.230 olduğu tahmin edilmektedir. Esas olarak vilâyet yönetim merkezi Leşkergah'ta yaşayan kentsel nüfus, tüm sakinlerin %7'sinden biraz fazlasını oluşturmaktadır.[1543] Helmend sakinlerinin çoğunluğunun Peştunlardan oluştuğu ve güneyde Pakistan'ın Belucistan vilayetinin sınırında Belucistanlı bir azınlık olduğu[1544], kuzeyde ise Hazara azınlığının bulunduğu bildirilmiştir.[1545] Helmend'in kuzey ilçeleri (Baghran, Kajaki ve Musa Qala) ağırlıklı olarak Alizai kabilesinin üyeleri tarafından ikamet edilirken Marja ve Nad-e-Ali ilçeleri daha heterojendir ve Nurzai, Ishaqzai, Alizai, Alekozai ve birkaç küçük kabile bu ilçelerde yaşamaktadır. Ishaqzai'nin "[...] Afganistan'daki en dini muhafazakar kabilelerden biri olduğu"[1546] ve merhum Taliban lideri Molla Akhtar Muhammed Mansur'un bu kabileye mensup olduğu iddia edilmektedir.[1547]

AAN'ye göre Helmend'in güneyindeki ilçelerin genel olarak heterojen olması, 1970'e kadar çoğunlukla USAID tarafından finanse edilen büyük ölçekli bir sulama ve tarım projesinin sonucuydu ve bu proje, *naqileen* (Afganistan'ın diğer bölgelerinden gelen Peştunlar) tarafından ekilecek yeni verimli araziler meydana getirmiştir.[1548] Yazar Carter Malkesian, bunun Helmend toplumunda bir sürtüşmeye yol açtığını ve *naqileen* kökenlilerin özellikle güney Helmend'deki Garm Ser ilçesinde daha eski kara kabilelerine karşı büyük ölçüde Taliban ile ittifak kurduğunu belirtmiştir.[1549]

Vilâyet "önemli bir jeostratejik öneme" sahiptir.[1550] Çevre Yolunun bir bölümü Nahr-e-Saraj, Sangin ve Washer ilçelerinden geçerek[1551] batıdaki büyük nüfus merkezi Herat ile doğudaki Kandahar'ı ve sonunda başkent Kabil'i birbirine bağlamaktadır.[1552] Ancak Tolonews'a göre Ocak 2020 itibarıyla Helmend vilâyetindeki beş ilçenin Taliban varlığı nedeniyle kara yolu erişimi yoktu.[1553] Helmend'in yönetim merkezi Leşkergah'ta tarifeli yolcu servisi bulunan bir iç hat havaalanı olduğu bildirilmektedir.[1554]

[1538] Pajhwok Afghan News, Recognition of southern Helmand province, n.d., url

[1539] Diplomat (The), 5 Reasons Why Helmand Matters to the Taliban, 31 May 2016, url

[1540] Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url

[1541] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 40

[1542] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1543] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, pp. 7, 40

[1544] Naval Postgraduate School, Helmand Provincial Overview, n.d., url

[1545] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1546] Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url

[1547] Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url; Guardian (The), Why capturing Helmand is top of the Taleban's strategic goals, 26 December 2015, url

[1548] Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url

[1549] Malkasian, C., War Comes to Garmser: Thirty Years of Conflict on the Afghan Frontier, 2013, p. 266

[1550] Pajhwok Afghan News, Recognition of southern Helmand province, n.d., url

[1551] Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url

[1552] Diplomat (The), 5 Reasons Why Helmand Matters to the Taliban, 31 May 2016, url; Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url

[1553] Tolonews, Efforts Underway to Clear 5 Helmand Districts of Insurgents, 10 January 2020, url

[1554] Austria, BFA-Staatendokumentation, Afghanistan - Airports [Map], 25 March 2019

Helmend, afyon dâhil çeşitli mahsullerin ekimine elverişli bir iklime ve "nispeten organize" bir kanal sistemi aracılığıyla gerekli sulamayı sağlayan Helmend nehrine sahip olması nedeniyle Afganistan'ın en verimli bölgelerinden biridir.[1555]

AAN tarafından elde edilen UNODC verilerine göre Helmend vilâyeti, dünyanın en büyük afyon üreticisinin bulunduğu bölgede yer almaktadır. Ancak 2019 yılında Helmend vilâyetinde haşhaş ekimi 2019 yılında 2018 yılına göre %38 azalmıştır.[1556] Vilâyetin haşhaş yetiştiriciliğindeki büyük rolünün, Taliban için stratejik önemine belirgin ölçüde katkıda bulunduğu iddia edilmektedir: Helmend'i kontrol eden kişi, çeşitli kaynaklara göre büyük ölçekli gelirlerle ödüllendirilmektedir.[1557]

2.12.2 Helmend'de çatışma geçmişi ve aktörler

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Helmend vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneybatı (TF Güneybatı) altında faaliyet gösteren 215. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[1558]

Yerel yetkililer Ocak 2020'de ANA'nın kontrol noktalarını elinde tutamayacak veya Taliban'dan geri alamayacak kadar az askeri olduğunu belirtmiş ancak ordu yetkilileri bunu reddetmiştir.[1559] Hükûmet tarafında ANP, ALP, ANA gibi Afgan güvenlik güçlerinin yanı sıra çeşitli hükûmet yanlısı "ayaklanma güçleri" de savaşta aktif rol almıştır. Bu türden yerel girişimlerden biri de Sangorian Grubu'dur.[1560] Sangorian'ın Ocak 2016'da Helmend'daki Afgan kuvvetlerinin operasyon komutanı tarafından Taliban'a içeriden sızmak ve onu zayıflatmak amacıyla gizli bir Taliban karşıtı milis olarak kurulduğu iddia edilmiştir. Savaşçıları yerel halk, Taliban muhalifleri ve eski Taliban isyancılarıdır, ancak basında çıkan haberlere göre Afgan hükûmeti grubun varlığını reddetmektedir.[1561]

2012 yılında uzman Antonio Giustozzi, Helmend'deki çatışmanın, zayıf yönetişim ve hükûmette yolsuzluğun yanı sıra aşiretler arası ve aşiret içi rekabet, narkotik yollar ve kaynaklar üzerinden suç ağları arasındaki rekabet ve feodal toprak ağalarına dayalı modası geçmiş, işlevsiz sosyal yapılar dâhil olmak üzere çeşitli faktörlerden kaynaklandığını açıkladı. Dahası, Taliban uyuşturucu ticaretinden büyük miktarlarda para almayı başardı ve bu da onları kendi kendine yeterli hale getirdi.[1562] Uluslararası birlikler 2014'te büyük ölçüde geri çekildikten sonra Taliban, Helmend'de ANP, ALP ve hükûmet yanlısı milis komutanlarının kontrolü altında olan birkaç "şefliği" ele geçirdi.[1563] 2017'de ABD Deniz Piyadeleri, bildirildiğine göre Afgan hükûmet güçlerine tavsiyede bulunmak ve kendi başlarına kara harekatı yapmadan hava saldırılarını artırmak için üç yıl sonra Helmend'e geri döndü.[1564] Deniz Piyadelerinin Helmend'e konuşlandırılmasının amacı, vilâyet yönetim merkezi Leşkergah'ın Taliban'a eline geçmesini önlemekti. Afgan güvenlik güçlerinin saldırıya devam etmek için ABD desteğine bağımlı kaldığı bildirildi.[1565] 2017'de BBC, Taliban'ın Helmend vilâyetinin yaklaşık %85'ini ele geçirerek Sangin ve Musa Qala şehirlerini komuta ve ticaret merkezi haline getirdiğini bildirdi. Ancak en azından erkek çocuklar için okullar ve her iki kasabadaki hastaneler Kabil'deki hükûmet tarafından finanse edilip denetleniyordu. BBC'nin görüştüğü vilayet sakinlerine göre tamamen Taliban kontrolü altındaki bölgelerde daha az çatışma yaşanıyordu ve ticarette önemli bir artış söz konusuydu ancak bazı kişisel özgürlükler sınırlanmıştı.[1566] Kısa süre sonra vilâyet yönetim merkezi Leşkergah da kuşatıldı ve çöküşün eşiğine geldi.[1567]

[1555] Diplomat (The), 5 Reasons Why Helmand Matters to the Taliban, 31 May 2016, url

[1556] Bjelica J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[1557] N-TV, Taliban auf dem Vormarsch: In Helmand geht es um Afghanistans Zukunft [Taliban on the rise: Afghanistan's future at the stake in Helmand], 23 December 2015, url; Guardian (The), Why capturing Helmand is top of the Taleban's strategic goals, 26 December 2015, url; Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url

[1558] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 14

[1559] Tolonews, Efforts Underway to Clear 5 Helmand Districts of Insurgents, 10 January 2020, url

[1560] Jamestown Foundation (The), The Sangorian: Weakening the Taliban from Within, 11 January 2019, url; RFE/RL, Secret Afghan Force Mimics, Infiltrates Taliban, 15 February 2018, url

[1561] Jamestown Foundation (The), The Sangorian: Weakening the Taliban from Within, 11 January 2019, url

[1562] Giustozzi A. ed. Decoding the New Taliban, Oxford Univesity Press, 2012, p. 151, url

[1563] Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, url; Amiri, R., Helmand (2): The chain of chiefdoms unravels, AAN, 11 March 2016, url

[1564] LA Times, The Marines Returned To Helmand Province. Is Their Mission A Blueprint For Trump's Afghanistan Strategy?, 15 November 2017, url

[1565] LA Times, The Marines Returned To Helmand Province. Is Their Mission A Blueprint For Trump's Afghanistan Strategy?, 15 November 2017, url; Quilty A., Static War: Helmand after the US Marines' return, 23 April 2020, url

[1566] BBC, Taliban territory: Life in Afghanistan under the militants, 8 June 2017, url

[1567] Quilty A., Static War: Helmand after the US Marines' return, AAN, 23 April 2020, url

2018'den beri ABD deniz piyadeleri tarafından desteklenen ANSF, "Maiwand" adı verilen birkaç saldırı operasyonu gerçekleştirdi ve Taliban'ı belirli bölgelerden uzaklaştırmayı ve yerel yolların bazı kısımlarını temizlemeyi başardı. Sonuç olarak Taliban'ın çok sayıda komutan ve savaşçıyı kaybettiği bildirildi.[1568]

LWJ, Taliban'ın 14 bölgeden 7'sini tamamen kontrol ettiğini bildirdi: Bunlar Baghran, Musa Qala, Naw Zad, Sangin, Ghorak, Deh-e Shu ve Reg-e Khan ilçeleriydi. Geri kalanların durumu ise tartışmalıydı. Vilâyet yönetim merkezi ve çevresi düzenli olarak AGE saldırısına uğrasa da hükûmet şimdiye kadar şehri savunmayı sürdürdü.[1569] Tolonews, Aralık 2019'da hükûmet güçlerinin dört yıl sonra Marja ilçesini geri almayı başardığını bildirdi.[1570]

AAN'ye göre Nisan 2020 itibarıyla "ABD hava harekatı 2018'in başından ortasına kadar vilâyet genelinde Taliban üzerinde önemli bir baskı oluştursa da Nawa dışında hükümetin geri aldığı ve elinde tuttuğu tek alan Malgir'dir. Ayrıca "şimdilik, kanal boyunca her iki tarafta da yakın zamanda tanık olunan mücadelenin amacı, statükoyu korumakla ilgili görünmektedir."[1571]

Şubat 2020'de imzalanan ABD-Taliban anlaşmasının bir sonucu olarak ABD birlikleri Mart 2020'de Leşkergah'taki askeri üssü terk etmeye başladı.[1572] 4 Mart 2020'de Helmend'deki ABD güçleri, anlaşmadan 11 gün sonra Taliban'a saldırarak ANDSF kontrol noktalarına yapılan Taliban saldırısına karşılık verdi. NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu komutanı General Miller, Taliban'ın saldırısına uğrarlarsa ABD'nin hükûmet ordusu ve polisi desteklemek için hava saldırılarına devam edeceğini söylemiştir.[1573]

Taliban'ın yanı sıra El Kaide'nin de Helmend'de bulunduğu ve Taliban ile yakın iş birliği içinde olduğu (Pentagon'un iki grubun stratejik ilişkileri sürdürmediğini bildirmesine rağmen) iddia edilmektedir.[1574]

The Diplomat haber dergisine göre Eylül 2018 itibarıyla Helmend'de bilindiği kadarıyla İslam Devleti savaşçıları faaliyet göstermemektedir.[1575]

2.12.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.12.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Helmend vilâyetinde 675 sivil zayiat (284 ölü ve 391 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2019'a göre %23 düşüş yaşanmıştır. Mağdur sayısı yüksek kalmasına rağmen UNAMA, özellikle kara çarpışması mağdurları durumunda 2017'den bu yana azalma yaşandığını bildirmiştir.[1576] Resolute Support, 2020'nin ilk altı ayında Helmend'de 76 ila 100 sivil zayiat kaydetmiştir. 2020'nin ilk ve ikinci çeyreği arasında sayısal bir fark söz konusu değildi.[1577] UNAMA'ya göre 2019'da sivil zayiatın başlıca nedenleri IED'ler, hava saldırıları ve ardından kara çarpışmalarıydı.[1578]

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Helmend vilâyetinde güvenlikle ilgili toplam 1.650 olay bildirmiştir. Bunlar, 1.154 çarpışma, 474 uzaktan şiddet ve 22 sivillere yönelik şiddet olayından oluşuyordu.[1579]

[1568] Quilty A., Static War: Helmand after the US Marines' return, AAN, 23 April 2020, url

[1569] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[1570] Tolonews, Helmand's Marjah Cleared of 'Insurgents' After Four Years, 1 December 2019, url; Military Times, US troops and A-10s return to Marjah fight, 3 December 2019, url

[1571] Quilty A., Static War: Helmand after the US Marines' return, AAN, 23 April 2020, url

[1572] Bangkok Post, US begins military pullout from two Afghan bases 11 March 2020, url; Stars and Stripes, US troops have left bases in Helmand, Laghman provinces, officials say, 13 March 2020, url

[1573] Military Times, US resumes airstrikes against Taliban to halt attack on Afghan forces, 04 March 2020, url

[1574] LWJ, Afghan forces target al Qaeda commanders in Helmand and Nangarhar, 7 August 2018, url; Institute for the Study of War, Al Qaeda Expands its Presence in Afghanistan, 23 October 2019, url

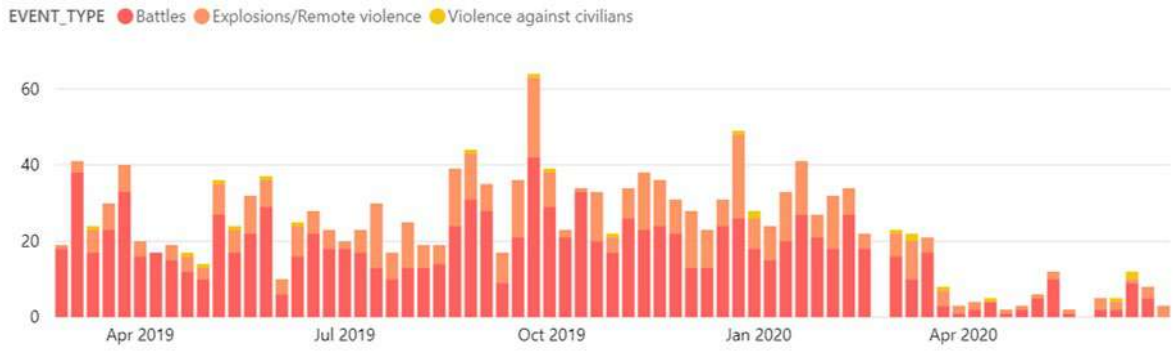
[1575] Diplomat (The), The Last 2 Sikhs in the Taliban's Heartland, 26 September 2018, url

[1576] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 69, 94

[1577] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1578] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 69, 94

[1579] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Ghazni; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

Şekil 14. Helmend - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1580]

Raporlama döneminde vilâyette en çok sivil can kaybına IED kullanımı neden olmuştur.[1581] Örneğin 25 Mart 2020'de Musa Qala ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu en az sekiz sivil hayatını kaybetti.[1582] 31 Mart 2020'de Nahr-e Saraj ilçesinde meydana gelen patlamada sekiz sivil daha hayatını kaybetti.[1583] Taliban, IED'ler tarafından öldürülen sivillerin sayısını azaltmak için genellikle yerel halka yollarda güvenlik konusunda uyarıda bulunduklarını veya yolları trafiğe kapattıklarını iddia etse de yollardaki bombalar sivil zayiat neden oldu ve yerel halkın hareket özgürlüğünü kısıtladı.[1584]

22 Eylül 2019'da Afgan özel kuvvetleri, önde gelen El Kaide savaşçılarına karşı ABD hava saldırılarıyla desteklenen bir baskın düzenledi.[1585] Bir düğün alayı kazara hedef alındığında çeşitli kaynaklara göre 15[1586] ila 40[1587] sivil öldürüldü ve en az 11 kişi yaralandı. Kurbanların çoğu Musa Qala ilçesinde yapılacak bir düğüne katılan kadın ve çocuklardı.[1588] Savunma Bakanlığı'na göre, aynı operasyon sırasında güvenlik güçleri, El Kaide liderlerinden kişiler dâhil olmak üzere 22 yabancı savaşçıyı öldürmeyi başardı ve 14 kişiyi tutukladı.[1589] 29 Haziran 2020'de Helmend vilâyetinin Sangin ilçesinde ANA güçlerinin ateşlediği üç havan topu kalabalık bir pazara isabet etti, 19 sivili (6 çocuk dâhil) öldü ve 31 kişi (11 çocuk dâhil) yaralandı.[1590]

Zayiatın ikinci en büyük nedeni hava saldırılarıydı.[1591] 2019 boyunca ve 2020'nin başlarında ABD ve Afgan kuvvetleri, sivillere büyük zarar verdiği bildirilen hava saldırıları[1592] dâhil olmak üzere vilâyetteki operasyonlarını sürdürdü[1593]. Şubat 2020'de ABD ile Taliban arasında bir barış anlaşması imzalanmasına rağmen ABD ve Afgan kuvvetleri Helmend

[1580] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1581] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1582] Afghanistan Times, 8 killed in Helmand after vehicle hit by roadside bomb, 25 March 2020, url

[1583] SATP, Helmand Timeline 2020, url

[1584] HRW, "You Have No Right to Complain" Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 53-55; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 42

[1585] PBS, 40 civilians killed in anti-Taliban raid in Afghanistan, 23 September 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 60; NYT, Ally of Al Qaeda Killed in Afghanistan Raid, Officials Say, but Taliban Deny It, 8 October 2019, url

[1586] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 60

[1587] PBS, 40 civilians killed in anti-Taliban raid in Afghanistan, 23 September 2019, url

[1588] PBS, 40 civilians killed in anti-Taliban raid in Afghanistan, 23 September 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 60; NYT, Ally of Al Qaeda Killed in Afghanistan Raid, Officials Say, but Taliban Deny It, 8 October 2019, url

[1589] PBS, 40 civilians killed in anti-Taliban raid in Afghanistan, 23 September 2019, url

[1590] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 2020 Mid-year Update, 27 July 2020, url, p. 15; Stars and Stripes, Afghan forces launched mortar attacks that killed civilians in Helmand, UN says, 30 June 2020, url; Tolonews, 23 Civilians Killed in Rocket Attacks in Helmand 29 June 2020, url

[1591] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 69, 94

[1592] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 60;

[1593] Quilty A., Static War: Helmand after the US Marines' return, AAN, 23 April 2020, url

vilâyetinde hava saldırılarına devam etti; çünkü Taliban, Afgan güvenlik güçlerinin askeri kontrol noktalarına saldırmaya devam ediyordu.[1594]

Canlı bomba ve canlı bomba dışı IED saldırılarının yanı sıra AGE'ler Helmend'deki bazı sivil grupları hedef aldı. Raporlama döneminde Leşkergah şehrinde aşiret büyüklerinin, hükûmet çalışanlarının ve gazetecilerin öldürüldüğü olaylar rapor edildi.[1595] İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün bir raporuna göre Taliban kontrolündeki bölgelerde Afgan hükûmeti ile sivil nüfus için herhangi bir temas kurulması yasaktır. Örneğin Taliban, akrabaları polis için çalışan ve "polis casusu" olmakla suçlanan bir Helmend sakinini hedef aldı.[1596] Taliban ayrıca sivillerin evlerini askerî amaçlarla kullandı ve karşı çıkmaya çalışan sakinleri cezalandırdı.[1597] Taliban'ın Grishk (Nahr-e-Saraj) ilçesinde mayın temizleyen STK işçilerini sindirmeye çalıştığı durumlar yaşandı.[1598]

2.12.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Helmend vilâyetinde yerinden edilen 9.233 kişi olduğunu bildirmiştir. 7.481 kişi vilâyet içinde farklı yerlerden, özellikle Leşkergah ve Washer ilçesine göç ettirilmiştir. 1.752 kişi Helmend'den diğer vilâyetlere, özellikle de Kandahar'a göç ettirilmiştir.[1599] Marja/Nad-e Ali'den önemli sayıda yerinden edilmiş kişi gelmiştir.[1600] Burada Afgan ordusu, ilçeyi Taliban'dan geri almayı amaçlayan bir askerî operasyon düzenlemişti.[1601]

Raporlama döneminde, Daykundi vilâyetinden Helmend'in Nahr-e Saraj ilçesine 103 kişi gelmiştir.[1602]

[1594] CNBC, US carries out first airstrike on Taliban since Doha deal, 4 March 2020, url

[1595] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Helmand; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url; Khaama Press, Media staff killed in Afghanistan's southern province Helmand, 2 January 2020, url; 1 TV, Afghan media worker killed in Afghanistan, 2 January 2020, url

[1596] HRW, "You Have No Right to Complain" Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 5-7

[1597] HRW, "You Have No Right to Complain" Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 53-54

[1598] HRW, "You Have No Right to Complain" Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, p. 44

[1599] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020 UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

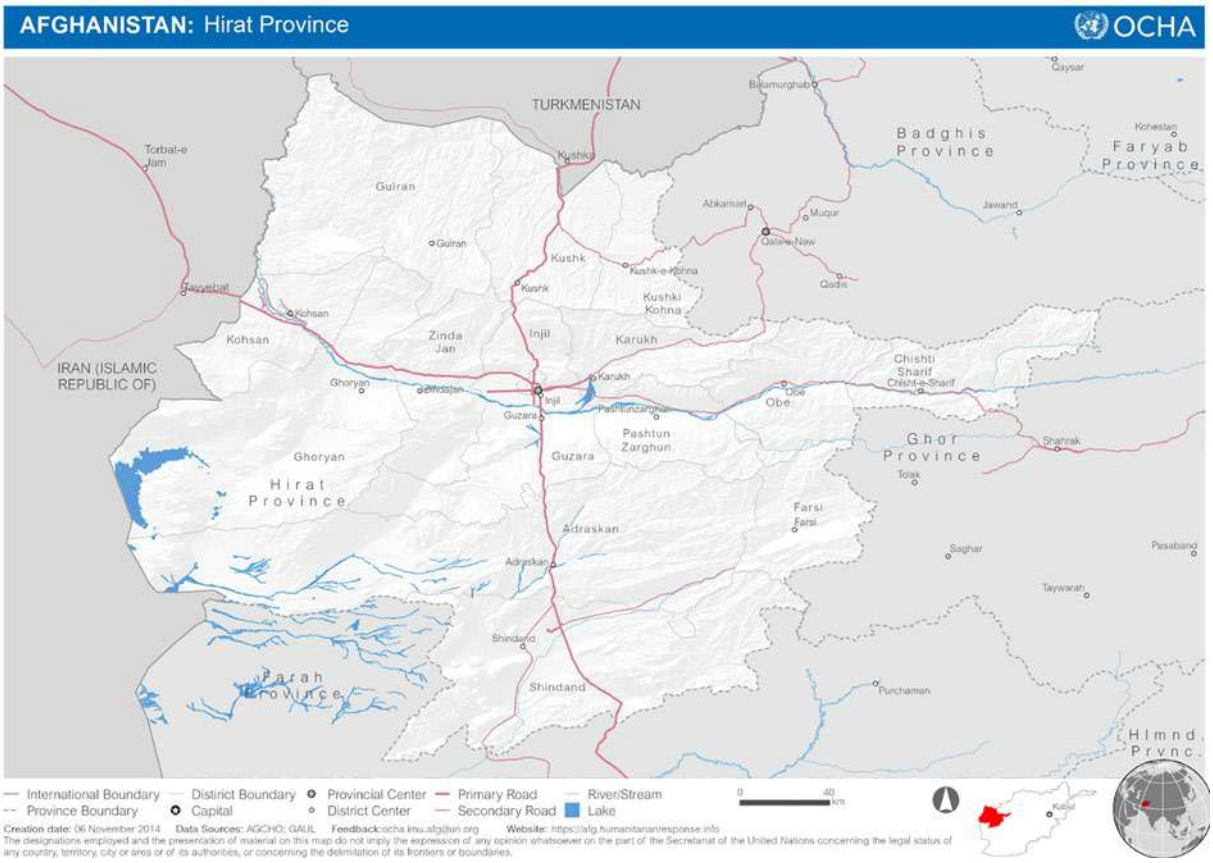
[1600] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url

[1601] RFE/RL/Gandhara, Can Afghan Forces Hold On To Former Taliban Territories?, 23 July 2019, url; Tolonews, Helmand's Marjah Cleared of 'Insurgents' After Four Years, 1 December 2019, url

[1602] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020 UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.13 Herat

2.13.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 13: Afganistan - Herat vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1603]

Herat vilâyeti, Afganistan'ın batısında bulunmakta olup batıda İran ve kuzeyde Türkmenistan ile uluslararası bir sınırı paylaşmaktadır. Ayrıca kuzeydoğuda Badgis, doğuda Gur ve kuzeyde Ferah vilâyetleri ile çevrilidir.[1604] Herat vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Adraskan, Chisti Sharif, Farsi, Ghoryan, Gulran, Guzara (Nizam-e Shahid), Herat, Injil, Karhsan, Kohsan, Kushk (Rubat-e Sangi), Kushki Kohna, Obe, Pashtun Zarghun, Zinda Jan. Ayrıca dört "geçici" ilçe de mevcuttur: Poshtko, Koh-e Zore (Koh-e Zawar), Zawol, ve Zer Koh.[1605] Herat vilâyetinin yönetim merkezi Herat şehridir.[1606] Pajhwok Afghan News'a göre Herat, Afganistan'ın en büyük vilâyetlerinden biridir.[1607]

Afganistan NSIA 2020-21 döneminde Herat vilâyetinin nüfusunun 2.140.662 olduğunu, bunun da 574.276'sının vilâyetin yönetim merkezinde yaşadığını tahmin etmiştir.[1608] Pajhwok Afghan News'a gör, Pajhwoklar, Tacikler, Hazaralar, Türkmenler, Özbekler ve Aymaklar eyaletteki ana etnik gruplar olup Peştunlar 11 sınır bölgesinde çoğunluğu temsil etmektedir.[1609] 2015 USIP raporunda şöyle denilmektedir: "Tarihsel olarak Herat şehri, önemli sayıda Hazara ve Aymak azınlıklarını içeren Peştun çoğunluklu bir vilâyette Taciklerin hakim olduğu bir yerleşim bölgesidir."[1610] Büyük

[1603] UNOCHA, Afghanistan: Hirat Province - District Atlas, April 2014, url

[1604] UNOCHA, Afghanistan: Hirat Province - District Atlas, April 2014, url

[1605] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, n.d., url, p. 42

[1606] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Herat, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, n.d., url, p. 42

[1607] Pajhwok Afghan News, Background profile of Herat province, n.d., url

[1608] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, n.d., url, pp. 5 and 42

[1609] Pajhwok Afghan News, Background profile of Herat province, n.d., url

[1610] USIP, Political and Economic Dynamics of Herat, 2015, url, p.8

ölçekli göçün şehrin etnik yapısını değiştirdiği bildirilmiştir. AAN'ye göre Şii Hazaraların oranı, İran'dan geri dönüş ve Orta Afganistan'daki vilâyetlerden göç nedeniyle özellikle 2001'den beri artmaktadır.[1611]

Vilâyet, çevre yolu ile diğer büyük şehirlere bağlanmaktadır.[1612] Bir ana yol Herat'tan doğuya, Gur ve Bamyan'a ve oradan da Kabil'e uzanmaktadır.[1613] Diğer otoyollar vilâyet yönetim merkezini Torghundi'deki Afgan-Türkmen sınır kapısına ve İslam Qala'daki Afgan-İran sınır kapısına bağlamaktadır.[1614] Railway Gazette'e göre Herat, raporlama döneminde inşaatı devam eden bir demir yolu ile İran'a bağlanacaktır.[1615]

Herat Uluslararası Havaalanı, Herat şehrinin yaklaşık 10 kilometre batısında, yılda 350.000 yolcu taşıma kapasitesine sahip olup İtalyan komutasındaki NATO kuvvetleri tarafından yönetilmektedir.[1616] Tarım, Herat'ın kırsal kesimlerinde yaşayan birçok kişi için önemli bir gelir kaynağı iken "[...] kentsel ticari ve endüstriyel girişimler Herat şehri ekonomisine hakimdir" ve İran'ın yakınlığı şehir için belirleyici bir faktördür.[1617]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Herat, 2018 yılında Afganistan'ın en fazla miktarda afyon yetiştiren on vilâyetinden biri değildi.[1618] 2017 ile karşılaştırıldığında Herat'ta afyon-haşhaş ekiminin 2018'de %46 oranında azaldığı bildirilmiştir. 2018 yılında başlıca afyon-haşhaş ekim bölgeleri Kushk ve Shindand olmuştur.[1619] AAN'ye göre 2019 yılında Herat dâhil batı vilâyetlerinde afyon-haşhaş ekimi 2018'e göre %23 oranında azalmıştır.[1620]

2.13.2 Herat'ta çatışma geçmişi ve aktörler

Khaama Press'e göre "Herat, Afganistan'ın batısındaki nispeten sakin vilâyetler arasında yer almaktadır, ancak Taliban militanları, Herat'ın uzak bölgelerinin bazılarında aktiftir ve çoğu zaman terörle ilgili faaliyetlerde bulunmaya çalışmaktadır."[1621] Ekim 2018'de AAN, "vilâyetteki geniş toprak parçalarının, özellikle il ve ilçe merkezlerinden uzaktaki alanların ya tartışmalı olduğunu ya da kısmen veya tamamen Taliban tarafından kontrol edildiğini" bildirmiştir.[1622] Aralık 2019'da Etilaatroz, Taliban savaşçılarının Herat vilâyetinin bazı ilçelerinde yaygın olarak bulunduğunu bildirmiştir.[1623] Ayrı bir makalede Etilaatroz, Herat il meclisi üyesi Mehdi Hadid'den alıntı yaparak Taliban'ın Shindand, Kushki Kohna, Gulran, Rubat-e Sangi, Pashtun Zarghun, Adraskan ve Farsi ilçelerinde var olduğunu ve grubun İslam Qala otoyolunda kontrol noktaları kurduğunu belirtmiştir. Mehdi ayrıca hükûmetin tüm ilçelerin yönetim merkezlerini bu merkezlerden 5 kilometre içinde olmak üzere kontrol ettiğini ifade etmiştir. Kaynak, Herat vilâyeti valilik sözcüsü Jilani Farhad'ın iddialarını da eklemiştir: [gayriresmî çeviri] "Taliban Gulran, Shindand ve Kushki Kohna'da faaliyet göstermekte olsa da hükûmet devlet egemenliğini [vilâyet üzerinde] elinde tutmakta, güvenlik güçleri ise güvenliği sağlamaktadır."[1624]

LWJ'nin 6 Temmuz 2020'de yayımladığı bir haritada topladığı ve sunduğu bilgilere göre Herat vilâyetinin Gulran, Koshk, Kushki Kohna, Obe, Adraskan, Ghoryan ve Shindand ilçelerinin durumu tartışmalıdır ve Farsi ilçesinde "Taliban'ın doğrulanamayan bir kontrol iddiası" söz konusudur.[1625] Ocak 2020'de Stars and Stripes, Rasool grubunun [Taliban'ın ayrılıkçı grubu] Herat vilâyetinde faaliyet gösterdiğini ve vilâyetteki başlıca Taliban gruplarıyla savaşmaya devam

---

[1611] Kazemi, R.S., Speculation Abounding: Trying to make sense of the attacks against Shias in Herat city, AAN, 3 February 2019, url

[1612] Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[1613] iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url

[1614] iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url

[1615] Railway Gazette International, Herat province railway construction contract signed, 12 December 2019, url

[1616] Technical, Herat International Airport (Afghanistan), 19 July 2019, url

[1617] US, Naval Postgraduate School, Herat Provincial Overview, n.d., url

[1618] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 17

[1619] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 33

[1620] AAN, New world drug report: opium production in Afghanistan remained the same in 2019, 25 June 2020, url

[1621] Khaama Press, Prominent Taliban leader killed in Herat drone strike, 17 December 2018, url

[1622] Kazemi, R.S., The 2018 Election Observed (6) in Herat: Insecurity, organisational shambles, alleged rigging, AAN, 20 December 2018, url

[1623] Etilaatroz, اعتراض هرهش نادن ورد ن اگ ن دن ی ا ن ی و ال ی ت خ اوس رات ب ر ک ن ار ی ف ر م ا ن د ه پ ل ی س د ش د ن [informal translation 'Herat citizen protest; representatives of this province demanded the removal of the police chief'], 30 December 2019, url

[1624] Etilaatroz, ر ب ر س ی ا و ا ض ا ع م ن ی ت ی غ ر ب ک ش و ر ؛ ز ا ف ا ی ش ح ت ا ک ا ط ل ا ب ا ن ت ا ف ل ت س ن گ ن ی ا ن ی ر و گ ه و [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group',], 30 August 2019, url

[1625] LWJ, Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, 6 July 2020, url, however the source does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated

ettiğini belirtmiştir. Kaynak, Rasool grubunun "Afgan Hükûmetinin zımni desteğiyle faaliyet gösterdiğini" iddia etmiştir.[1626]

BM Güvenlik Konseyi raporuna göre Taliban'ın Herat gölge valisi Mayıs 2020'de *Mevlevi* Abdul Rashid'di.[1627] 23 Mayıs 2020'de Tolonews, NDS'nin İran sınırındaki Herat vilâyetinde önemli bir Taliban komutanı ve "Taliban'ın liderlik komisyonunun bir üyesi olan Qari Shafi'yi" (Hafız Omeri olarak da bilinir) tutukladığını bildirmiştir.[1628]

Hükûmet varlığı açısından, 207. Zafer Kolordusu Herat vilâyetindeki ANA operasyonlarından sorumludur.[1629] NATO liderliğindeki Resolute Support Misyonu kapsamında İtalyan kuvvetleri, Herat vilâyetinde ANA 207. Kolordu ve ANP'ye "işlevsellik odaklı" güvenlik yardımı sunmaktadır.[1630]

Aralık 2019'da Gandhara, Herat polis şefinden alıntı yaparak Herat vilayetinde polis sayısında bir eksiklik olduğunu ve sadece Herat şehrinde güvensizlikle mücadele etmek için 1.200 Afgan Ulusal Polisine (ANP) ihtiyaç olduğunu belirtmiştir.[1631] Pajhwok'a göre Herat şehri sakinleri, şehirde halkın güvenliğini sağlamak için yeterli polis memuru bulunmadığından şikayet ediyordu.[1632] Etilaatroz'a göre 30 Ağustos 2019'da Herat vilâyetinde 1.000 kişiye bir polis memuru düşüyordu. Kaynak, askerî uzman Ghulam Hussain Majrohi'den alıntı yaparak Herat vilayetinin çeşitli ilçelerinde güvensizlik nedeniyle yargı kurumlarının bulunmadığını ve insanların sorunlarını çözmek için Taliban mahkemelerini kullandığını belirtmiştir.[1633] Aralık 2019'da Pajhwok, Herat şehri 10. Polis Bölgesi (PD 10) şefinin şehirde güvenliği sağlamak için yeterli verim olmaması nedeniyle görevden alındığını bildirmiştir.[1634]

2.13.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.13.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Herat vilâyetinde 144'ü ölü 256'sı yaralı olmak üzere 400 sivil zayiat belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %54 artış anlamına gelmektedir. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bomba dışı IED'ler, kara çatışmaları ve hedefli/kasıtlı cinayetlerdi.[1635] SIGAR'a göre RS (Resolute Support), Herat vilâyetinde 2020'nin ilk çeyreğinde 51 ila 75 sivil zayiat[1636], 2020'nin ikinci çeyreğinde ise 101 ila 125 sivil zayiat kaydetmiştir.[1637]

ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Herat vilâyetinde 360'ı çarpışma, 141'i uzaktan şiddet ve 28'i sivillere yönelik şiddet olarak kodlanan 529 güvenlik olayı kaydedilmiştir.

[1626] Stripes, Airstrike in western Afghanistan kills leader of Taliban splinter group, may have killed civilians, 9 January 2020, url

[1627] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, S/2020/415, 27 May 2020, url, p. 27

[1628] Tolonews, "Key" Taliban member arrested in Herat by NDS, 23 May 2020, url

[1629] Afghanistan, MoD, 207 Zafar Corps, n.d., url; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 59

[1630] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[1631] Radio Azadi, فرمانده پولیس هرات: اگر تعداد پولیس افزایش نیابد اقتصاد هرات متاثر میشود [informal translation: 'Herat Police commander: if the number of police personnel does not increase, economy of Herat will be impacted'], 17 December 2019, url

[1632] Pajhwok Afghan News, Worsening insecurity worries Herat residents, 19 December 2019, url

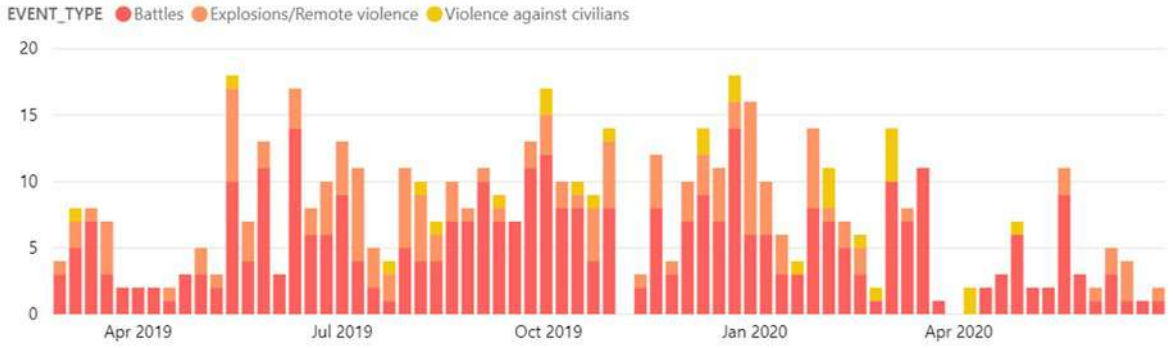
[1633] Etilaatroz, وضع امنیتی غرب کشور؛ از افزایش تحرکات طالبان تا تلفات سنگین نیروهای گروگ [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group',], 30 August 2019, url

[1634] Pajhwok Afghan News, آمر حوزه هفت هرات به دلیل غفلت وظیفوی برکنار شد [informal translation: 'chief of Police District 10 of Herat has been removed from office due to negligence'], 17 December 2019, url

[1635] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1636] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 69

[1637] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

Şekil 15. Herat - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1638]

Yerel bir medya kaynağı, Herat ilçesi yollarının güvenli olmadığını ve bölge sakinlerinin, bazen güvenlik kontrol noktalarının yakınında, özellikle motosikletler olmak üzere sivil araçları soyan silahlı hırsızlardan şikayet ettiklerini belirtmiştir.[1639] İslam Qala-Herat Otoyolu üzerinde artan bir güvensizlik olduğu bildirilmektedir.[1640] Herat özel polisinin 30 Mart 2020'de Ghoryan ilçesine bağlı Kang köyünde düzenlediği baskında dört ton patlayıcı yüklü bir kamyonu ele geçirdiği bildirilmiştir. Kaynak, İç İşleri Bakanlığı'ndan alıntı yaparak "militanların bu malzemeyi yol kenarına yerleştirilen bombaların ve canlı bomba saldırılarına yönelik patlayıcıların yapımında kullanmak istediklerini" belirtmiştir.[1641]

AAN'ye göre "2019'un sonlarında ve 2020'nin başlarında Afganistan'ın en önemli batı şehri Herat, hedefli cinayetler ve polise saldırılar dâhil olmak üzere bir dizi güvenlik olayına tanık olmuştur."[1642] 12 Şubat 2020'de Herat vilayetinde yerel bir basın organı, Taliban askerî komisyonunun, savaşan komutanlarına sivil evleri, camileri ve diğer kamu altyapılarını güvenlik güçleriyle çatışmalar sırasında veya hava saldırısı sırasında saklanma yeri olarak kullanmayı bırakmaları çağrısında bulunan bir bildiri yayımladığını bildirmiştir. Kaynak, söz konusu Taliban açıklamasının Herat vilâyetinin çeşitli ilçelerinde yayımlandığını belirtmiştir. Kaynak ayrıca orijinal ifadenin bir nüshasını 3 Şubat 2020 tarihinde Peştuca dilinde yayımlamıştır.[1643]

Herat vilâyetinde 2019 ve 2020 yıllarında sivil zayiata neden olan son güvenlik olayları şunlardır: Herat şehrinin Haji Abbas bölgesinde 6 Ağustos 2019'da bildirildiğine göre patlayıcı yüklü bir motosikletin patlatılması sonucu beş sivil öldü, 29 sivil yaralandı[1644]; 28 Ağustos 2019'da Koshk-e Robatsangi ilçesine bağlı Chahardarrah köyünde Taliban saldırısında sekiz sivil ve altı hükûmet yanlısı milis öldürüldü ve yedi sivil ve iki hükûmet yanlısı milis olmak üzere dokuz kişi yaralandı[1645]; 28 Eylül 2019'da Obe ilçesindeki bir sandık merkezine yapılan Taliban saldırısında bir sivil öldü, iki kişi yaralandı[1646]; 29 Eylül 2019'da Golran ilçesinde iki ayrı yol kenarına yerleştirilen bomba iki sivilin ölümüne neden oldu[1647]; Herat'ın Rubat-e Sangi ilçesinde hükûmet yanlısı milislerin 14 üyesi, Taliban'ın Chahardara bölgesindeki güvenlik kontrol noktalarına yaptığı ve birkaç sivili yaraladığı baskında öldürüldü[1648]; 2 Ekim 2019'da Fars ilçe merkezine düzenlenen Taliban saldırısında iki polis ve bir sivil hayatını kaybetti[1649]; Ayrı bir olayda Taliban, Ghoryan bölgesindeki Barnobad köyünde sivil bir araca saldırdığında aralarında kadınlar, çocuklar ve emekli bir

---

[1638] Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Herat; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1639] News Vim, ترهر رد اهـ رورت و لـتـق نـاىـاپ ىـب لـاىـرس [informal translation 'endless serial killings and assassinations in Herat'], 2 December 2019, url

[1640] Kabul Now, Customs staffs on strike over growing insecurity on Islam Qala-Herat highway, 7 July 2020, url

[1641] 1 TV News, Afghan police finds four tons of explosives in truck in Herat, 30 March 2020, url

[1642] AAN, Herat City's reported spike in insecurity: what a sober of reading events reveals, 21 April 2020, url

[1643] News Vim, درک عنم ار هاگىفـخـم ناونع هـب ىـنـوکـسـم لـزانـم زا هـدافـتـسا نـاب‌لـاط ىـمـاظـن ىـربـهـر [informal translation 'Taliban military leadership banned the usage of residential houses as hideouts'], 12 February 2020, url

[1644] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[1645] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[1646] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1647] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1648] Al Jazeera, Taliban kills 14 pro-government fighters in Afghanistan, 28 August 2019, url

[1649] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

Afgan subayı da bulunan üç sivil öldürüldü[1650]; 17 Ekim 2019'da Taliban'ın Zawol ilçesine bağlı Kalesk köyüne bağlı Kandahar-Herat Otoyolu üzerinde hatalı istihbarat nedeniyle bir araca saldırması sonucu iki sivil öldü, üç sivil yaralandı[1651]; 23 Ekim 2019'da Pashtun Zarghun ilçesine bağlı Buran köyünde yol kenarına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu bir sivil öldü, iki kişi yaralandı[1652]; 28 Ekim 2019'da Herat şehrinin Darb-e Khosh bölgesindeki İmam Hadi Camii yakınlarında düzenlenen canlı bomba saldırısında bir sivil öldü ve altı sivil yaralandı[1653]; 7 Kasım 2019'da Taliban, Pashton Zarghun ilçesine bağlı Pal Pada köyünde bir sivili öldürdü[1654]; 31 Aralık 2019'da Golran ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bombayla bir sivil öldü, bir diğeri yaralandı[1655]; 7 Ocak 2020'de Shindand bölgesinin merkezinde Taliban'ın kilit bir üyesini ve yaklaşık 30 adamını hedef alıp öldüren drone saldırısında yaklaşık 40 sivil öldü[1656]; 18 Şubat 2020'de Kushki Kohna ilçesinde yabancı birliklerin Taliban komutanı Molla Ahmed Ahmedi'yi hedef alan hava saldırısı sonucunda ikisi kadın ve üçü çocuk olmak üzere beş sivil öldürüldü.[1657] AAN'ye göre sözlü olanlar da dâhil olmak üzere farklı kaynaklar, söz konusu olay sırasında farklı sayıda sivil zayiat bildirdi[1658]; 7 Mart 2020'de Kushk Rubat-e Sangi ilçesine bağlı Khwaja Noor köyünde Taliban savaşçılarının bölgeye saldırarak "kadınlara ve çocuklara ateş açması" üzerine yedi sivil hayatını kaybetti, 17'si yaralandı.[1659] New York Times'a göre Taliban, söz konusu bölgede hükûmet yanlısı bir karakola saldırdı ve grup "bir öğretmen dâhil altı sivili kaçırdı, hepsi daha sonra öldürüldü"[1660]; 18 Mart 2020'de Adraskan ilçesine bağlı Kal-e Sorkh köyünde bir hükûmet karakoluna düzenlenen Taliban saldırısında bir sivil öldü ve bir sivil yaralandı[1661]; 14 Mayıs 2020'de Taliban'ın Ghoryan ilçesine bağlı Sarak-e Naw köyünde bir güvenlik kontrol noktasına ateş açması sonucu bir kadın öldü, iki sivil yaralandı[1662]; 18 Mayıs 2020'de Shindand ilçesine bağlı Khwaja Nooh köyünde Taliban'ın askeri konvoyu pusuya düşürmesi üzerine bir sivil öldürüldü[1663]; 12 Haziran 2020'de Golran ilçesine bağlı Golran-e Timory köyünde Taliban tarafından düzenlenen roket saldırısında bir sivil öldü ve yedi sivil (beş genç dâhil) yaralandı[1664]; 14 Haziran 2020'de Obe ilçesine bağlı Band-e Benafsh köyünde Taliban ile ANSF arasında çıkan çatışmalar nedeniyle bir sivil öldürüldü[1665]; 20 Haziran 2020'de Kohsan ilçesine bağlı Dahana köyünde bir polis aracının yol kenarına yerleştirilen bir bombaya temas etmesi sonucu bir sivil (esnaf) ve dört polis öldü[1666]; 1 Temmuz 2020'de Taliban'ın Pashton Zarghun ilçesine bağlı Fooshkan köyünde ANSF konvoyuna saldırması sonrasında, Herat ili polis şefi Obaidullah Noorzai de dâhil olmak üzere bir sivil öldürüldü ve dokuz güvenlik gücü yaralandı.[1667]

[1650] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1651] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1652] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1653] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[1654] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[1655] NYT, Afghan war casualty report: January 2020, 2 January 2020, url

[1656] GARDAWORLD, Afghanistan: Drone strike leaves heavy casualties in Herat Province January 9, 9 January 2020, url

[1657] AIHRC, ترابرد هرات تافلت یمامظنریغ یاهتیالو رد زدنک و هرات [informal translation: 'concerning civilian casualties in Kunduz and Herat provinces'], 20 February 2020, url

[1658] AAN, Disputed casualties in Kushk: the cost of blurring lines between fighters and civilians, 24 February 2020, url

[1659] Tolonews, Herat attack leaves seven civilians dead, including children, 7 March 2020, url

[1660] NYT, Afghan war casualty report: March 2020, 26 March 2020, url

[1661] NYT, Afghan war casualty report: March 2020, 26 March 2020, url

[1662] NYT, Afghan war casualty report: May 2020, 28 May 2020, url

[1663] NYT, Afghan war casualty report: May 2020, 28 May 2020, url

[1664] NYT, Afghan war casualty report: June 2020, 2 July 2020, url

[1665] NYT, Afghan war casualty report: June 2020, 2 July 2020, url

[1666] NYT, Afghan war casualty report: June 2020, 2 July 2020, url

[1667] NYT, Afghan war casualty report: June 2020, 2 July 2020, url

2.13.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin veri toplamış ve Herat vilâyetinde yerlerinden edilmiş 3.761 kişinin neredeyse %99'unun bu vilâyetin içinde yerlerinden edildiğini bildirmiştir.[1668]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Herat vilâyetinde 9398 kişinin yerlerinden edildiğini bildirmiştir. Bunların %42'si Badgis'ten, %6'sı Gur'dan, %5'i Ferah'tan, %4'ü Faryab'dan, %3'ü Gazni, Kunduz ve Uruzgan'dan ve kalan %40'ı vilâyetin içinden geliyordu.[1669]

Haftalık UNOCHA İnsani Yardım Güncellemesi (1-7 Haziran 2020), Afganistan'ın batısındaki güvenlik durumunun raporlama dönemi boyunca istikrarsız kaldığını ve Herat vilâyetindeki gayriresmî yerleşimlerde yaşayan 100.000'den fazla yerinden edilmiş kişinin insani yardım alacağını belirtmiştir.[1670] Danimarka Afgan Mültecilere Yardım Komitesi'ne (DACAAR) göre Şubat 2020'de Herat vilâyetinde 17.000'den fazla yerinden edilmiş aile yaşıyordu.[1671] Bu sayı, AAN/Nadim verilerine kıyasla çok daha düşüktü. AAN/Nadim'e göre raporlama dönemi boyunca Herat şehrinde yerinden edilmiş 70.000 aile dâhil olmak üzere Herat vilâyetinde yaklaşık 158.000 yerinden edilmiş aile mevcuttu.[1672]

[1668] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1669] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

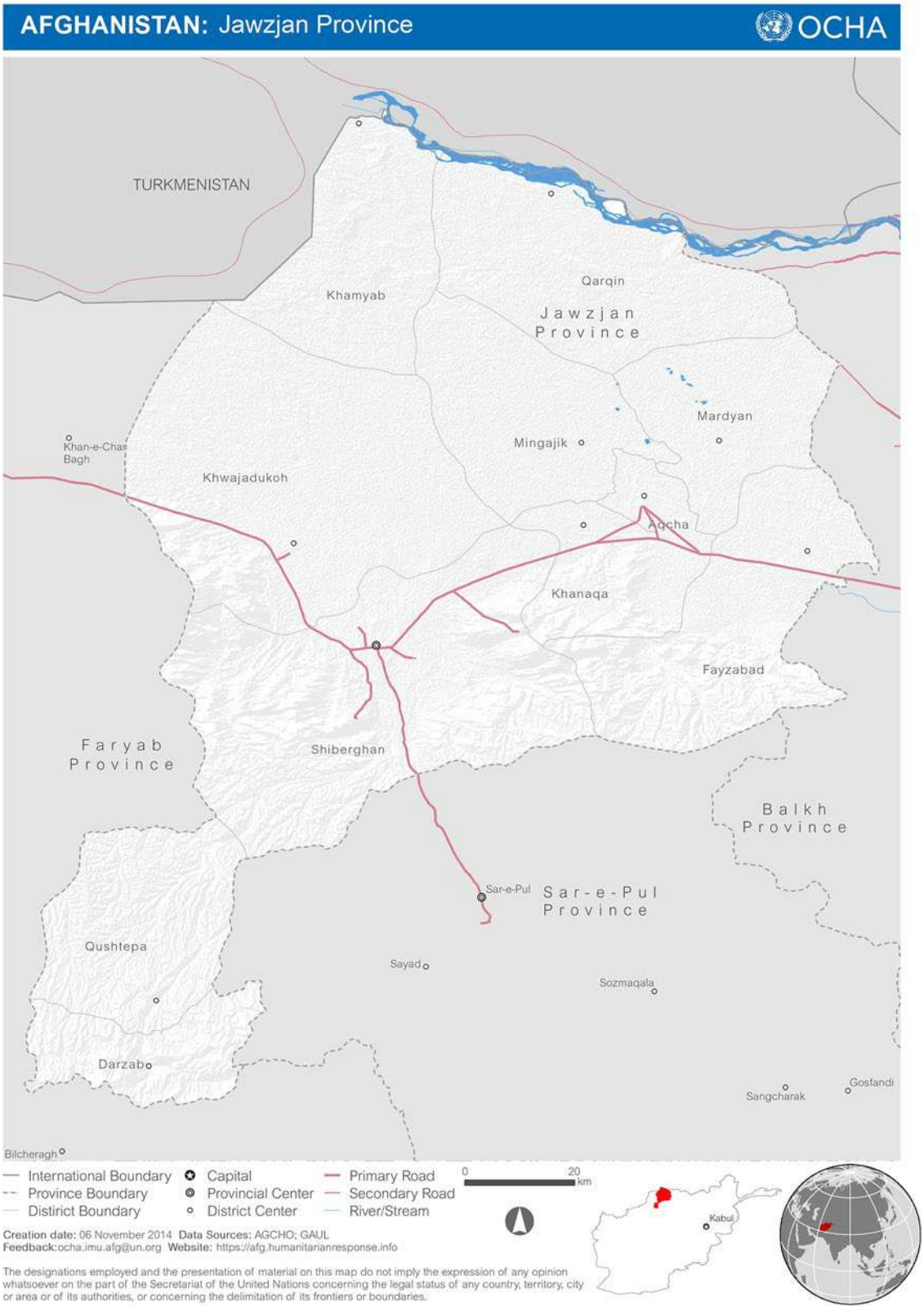
[1670] UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian update, 7 June 2020, url, p. 2

[1671] DACAAR, Remember the plight of drought IDPs in Herat, 4 February 2020, url

[1672] AAN, Herat City's reported spike in insecurity: what a sober of reading events reveals, 21 April 2020, url

2.14 Jowzjan

2.14.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 14: Afganistan - Jowzjan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1673]

[1673] UNOCHA, Afghanistan: Jawzjan Province - District Atlas, April 2014, url

Jowzjan vilâyeti, Afganistan'ın kuzeyinde yer almaktadır ve doğuda Belh vilâyeti, güneyde Sar-i Pol ve batıda Faryab ile çevrilidir, kuzeyde ise Türkmenistan ile uluslararası sınırı vardır.[1674] Jowzjan vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Aqcha, Darzab, Feyzabad, Khamyab, Khanaqa, Khwajadukoh, Mardyan, Mingajik, Qarqin, Qushtepa ve Şibirgan. Vilâyetin yönetim merkezi Şibirgan'dır.[1675] AAN'ye göre Darzab, güvenlik nedeniyle Faryab'dan Jowzjan'a devredilmiştir. Daha sonra Darzab'dan Qushtepa ilçesi meydana getirilmiştir.[1676]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 602.082 olup 192.724 kişi vilâyetin yönetim merkezi Şibirgan'da yaşamaktadır.[1677] Vilâyetteki ana etnik gruplar Özbekler ve Türkmenlerdir. Mevcut diğer gruplar arasında Peştunlar, Araplar (14. yüzyılda Arap Yarımadası'nı terk eden göçmenlerin soyundan gelirler), bazı Tacikler ve Kuçi göçebeler (sayıları mevsime göre değişir) bulunmaktadır.[1678]

Çevre yolu, Jowzjan vilâyetinin yönetim merkezini Belh'teki büyük nüfus merkezi Mezar-ı Şerif'e ve batıdaki Faryab'a bağlar. Başka bir ana yol ise komşu Sar-i Pol'u Şibirgan'daki çevre yoluna bağlamaktadır.[1679] Jowzjan, 2019'un üçüncü çeyreğinde ANDSF'nin Afganistan'da özellikle "ana yollarda güvenliği artırmak için önemli kaynaklar ayırdığı" dört ilden biriydi.[1680] UNOCHA'ya göre Mezar-ı Şerif ile vilâyet yönetim merkezi Şibirgan arasındaki yol Ocak 2020'de çekişmeli kaldı.[1681] AGE'ler kontrolü elinde bulunduruyordu ve ticari ve lojistik araçlardan vergi alıyordu.[1682]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Jowzjan, 2016 yılında haşhaş ekimi yapılmayan vilâyet statüsünü kaybetti. Afyon-haşhaş ekimi 2016'ya göre yaklaşık sekiz kat artışla 2017'de zirveye ulaşırken Jowzjan'daki afyon-haşhaş ekim alanının büyüklüğü 2018'de 2017'ye göre %90 azaldı.[1683] UNODC, arazi miktarındaki azalmayı 2018'de kuzey Afganistan'da yaşanan şiddetli kuraklıkla ilişkilendiriyor.[1684] Jowzjan, 2018'de Afganistan'ın afyon-haşhaş ekimi yapan on ana vilâyetinden biri değildi.[1685]

2.14.2 Jowzjan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Eski güçlü Özbek milis lideri Abdul Rashid Dostum'a ev sahipliği yapmasına ve "eski milis savaşçılarının" varlığına rağmen Jowzjan'da 2012 yılında NATO önderliğindeki güçlerin kontrolü Afgan güvenlik güçlerine devretmesinin ardından isyan faaliyetlerinin arttığı bildirilmiştir.[1686] Afganistan'da İslam Devleti mevcudiyeti üzerine 2017 yılında yapılan bir araştırmada şöyle denilmektedir: "Jowzjan'da çok sayıda silahlı kuvvet [...] mevcuttur. Bunların arasında yer alan düzensiz (arbaki, özel paramiliter komutan birimleri) ve hükûmet karşıtı güçler (çoğunlukla çeşitli yerel Taliban grupları) ANSF (ANA, ANP ve ALP) ve Ulusal Ayaklanma birimlerinden sayıca üstündür."[1687]

AAN, 2017'de Taliban'ın Peştunlu olmayan savaşçılara saflarını açtıktan sonra idari ve askeri kurumlar kurarak Jowzjan'da giderek daha başarılı hale geldiğini bildirmiştir. Özellikle Özbeklerin Taliban'a alınmasının vilâyette başarı getirdiği iddia edilmektedir.[1688] Daha sonra Taliban, Jowzjan'da ve kuzey Afganistan'ın diğer vilâyetlerinde kontrolünü

[1674] UNOCHA, Afghanistan: Northern Region - District Atlas, April 2014, url

[1675] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Jawzjan, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 38

[1676] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1677] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 38

[1678] Larsson, K., A Provincial Survey of Balkh, Jowzjan, Samangan and Saripul, November 2008, url, p. 68

[1679] UNOCHA, Afghanistan: Northern Region - District Atlas, April 2014, url; iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url; Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[1680] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, pp. 5-6

[1681] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (20 January – 26 January 2020), 29 January 2020, url

[1682] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 January – 19 January 2020), 22 January 2020, url

[1683] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

[1684] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 26

[1685] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 17

[1686] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[1687] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, pp. 28-29

[1688] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url

genişletebilmiştir.[1689] Bildirildiğine göre grup, Jowzjan içinde vilâyetin kuzey ve doğu kısımlarının yanı sıra vilâyet merkezi çevresindeki stratejik alanlara da yönlenmektedir.[1690]

AAN, Taliban yönetiminin operasyonlardaki komutanların hesap verebilirliğini artırmaya çalışmasından sonra 2014 yılında yerel Taliban komutanları ile Taliban yönetimi arasında çatışmanın ortaya çıktığını bildirmiştir. AAN'ye göre IMU'nun Qushtepa'da ortaya çıkması daha sonra bölgede bir "İslam Devleti" fraksiyonunun kurulmasını sağlamıştır.[1691]

RFE/RL'ye göre 2015'in başlarında komşu Faryab vilâyetinden Jowzjan'a sızmaya başladığı anlaşılan IMU[1692], Taliban'ın eski bir müttefikiydi, ancak 2015'te Taliban lideri Molla Ömer'in ölümünün ifşa edilmesinin ardından IŞİD ile ittifak kurmaya başladı.[1693] Bildirildiğine göre IMU'nun Jowzjan'daki varlığı, Qari Hekmat ve takipçilerine IŞİD'e bağlılık sözü verme fırsatı sundu. Hekmat daha sonra eski Taliban birimini bağımsız bir IŞİD bağlantılı grup olarak şekillendirmeyi başardı.[1694] AAN, Hikmet'in IŞİD grubu ile Suriye ve Irak'taki "IŞİD merkezi" (ana şube) tarafından bir IŞİD kolu olarak tanınan Nangarhar'ın Horasan Vilâyeti İslam Devleti (ISKP) arasında bir bağlantı olduğuna dair güvenilir bir kanıt bulamadığını belirtmiştir.[1695] Afganistan'da IŞİD'in varlığı üzerine 2017'de yayınlanan bir araştırma bu bulguyu desteklemiştir.[1696]

AAN'ye göre Hekmat'in "IŞİD'e" geçişi, ideolojik nedenlerden çok "[...] güç tasarrufu sağlayan fırsatçılık [...]" doğrultusunda yönlendirilmiştir.[1697] Kendi kendini ilan eden IŞİD grubu, vilâyetteki yaygın Taliban varlığı nedeniyle topraklarını genişletemese de[1698] Taliban ile savaşırken üç yıl boyunca Qushtepa ve Darzab ilçelerini kontrol etmeyi başardı[1699] ve başlangıçta, Nisan 2018'de kurucusunun bir ABD drone saldırısıyla ölümünden sonra da faaliyetlerini sürdürdü.[1700] Ağustos 2018'de Taliban, grubun kalesini ele geçirerek[1701] Hekmat'in eski birliğinin bir bölüğünü Taliban'ın misilleme yapacağı korkusuyla hükûmet güçlerine teslim olmaya yönlendirdi, diğerleri ise (çoğunlukla Orta Asyalı savaşçılar olduğu bildirildi) Taliban'a teslim oldu.[1702] Haziran 2019'da Qushtepa ilçesinde içeriden yürütülen bir saldırının faillerinin 2018'de hükûmete teslim olan ISKP'ye bağlı grupların eski üyeleri olduğu iddia edildi.[1703] 1 Mart 2019 - 20 Haziran 2020 arasında Jowzjan vilâyetinde ACLED tarafından özellikle ISKP'ye atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmedi.[1704]

[1689] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url; Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url

[1690] Ali, O., Qari Hekmat's Island Overrun: Taleban defeat 'ISKP' in Jawzjan, AAN, 4 August 2018, url

[1691] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url

[1692] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[1693] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url; AAN, Toward Fragmentation? Mapping the post-Omar Taleban, 24 November 2015, url

[1694] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url

[1695] Ali, O., Qari Hekmat's Island Overrun: Taleban defeat 'ISKP' in Jawzjan, AAN, 4 August 2018, url

[1696] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, June 2017, url, pp. 28-29

[1697] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url

[1698] Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, AAN, 18 September 2017, url

[1699] Ali, O., Qari Hekmat's Island: A Daesh enclave in Jawzjan?, AAN, 11 November 2018, url; Ali, O., Precarious Consolidation: Qari Hekmat's IS-affiliated 'island' survives another Taleban onslaught, AAN, 4 March 2018, url; Der Spiegel, Afghanistan 120 Tote bei Kämpfen zwischen Taliban und IS [Afghanistan: 120 Dead in Clashes Between Taliban and IS], 19 July 2018, url

[1700] Ali, O., Still under the IS's Black Flag: Qari Hekmat's ISKP island in Jawzjan after his death by drone, AAN, 15 May 2018, url; UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 15

[1701] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 85

[1702] Ali, O., Qari Hekmat's Island Overrun: Taleban defeat 'ISKP' in Jawzjan, AAN, 4 August 2018, url; UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 15

[1703] NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, 5 pro-govt militiamen killed in Jawzjan, Samangan, 26 June 2019, url

[1704] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Ağustos 2019'da vilâyet polis yetkilileri, 123 gruptan oluşan 1.500 savaşçının Jowzjan vilâyetinde Taliban liderliği altında hükûmet güçlerine karşı yer aldığını bildirdi.[1705] Darzab ilçesinin Mart 2019'da Taliban kontrolünde olduğu bildirildi.[1706] Taliban'ın Temmuz 2019'da[1707] ve Eylül 2019'un sonundaki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde[1708] Qushtepa ilçesini ele geçirdiğine dair haberler vardı. Ağustos 2019'da merkezî hükûmetten Jowzjan'ın güvenliğine daha fazla önem verilmesini isteyen vilâyet polisi; Mangajak, Qarqin, Muradyan ve Darzab ilçeleri tehdit altındayken Qushtepa'nın yanı sıra Khamyab ilçesinin de Taliban'ın eline geçtiğini belirtti.[1709] Basında çıkan haberleri takip eden aylarda Aqcha ve Khanaqa ilçeleri de bu listeye eklendi ve söz konusu tehdit o ilçelere de yansıdı.[1710] Taliban, 31 Aralık 2019'da Darzab ilçesinin kontrolünü ele geçirdi.[1711] Afgan güvenlik güçlerinin yerel halkın talebi üzerine Antan Hill askeri üssünden barışçıl bir şekilde çekildikleri bildirildi.[1712] Yetkililer, hükûmet güçlerinin Nisan 2020'de Khamyab ilçesini geri aldığını iddia etse de[1713] LWJ, 11 Haziran 2020'de danışılan değerlendirmesinde bölgeyi "Taliban kontrolü altında" olarak nitelendirmeye devam etti.[1714] 2 Temmuz 2020 itibarıyla Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan değerlendirmede ayrıca Darzab ve Qushtepa ilçeleri "Taliban kontrolü altında", Mardyan, Mingajik ve Şibirgan ilçeleri "hükûmet kontrolü altında", Jowzjan vilâyetinin geri kalan ilçeleri ise "tartışmalı" olarak gösterildi.[1715]

2019 ve 2020'de BM Güvenlik Konseyi'nin kullandığı bilgilere göre Afganistan'da Orta Asya grupları Taliban'ın doğrudan operasyonel ve mali kontrolü altındaydı.[1716] Özbekistan İslami Hareketinin 100'den fazla üyesinin olmadığı ve esas olarak İslami Cihad Grubu ve Hatiba İmam el-Buhari gibi parçalanmış gruplarla bağlantılarını sürdürdüğü Faryab ve Jowzjan vilâyetlerinde faaliyet gösterdiği söyleniyordu.[1717]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Jowzjan vilâyeti, 209. ANA Şahin kolordusunun sorumluluğu altındadır. Jowzjan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[1718]

[1705] Pajhwok Afghan News, '123 groups fight government forces under Taliban leadership in Jawzjan', 3 August 2019, url; Tolonews, Jawzjan Security Needs More Attention: Official, 5 August 2019, url

[1706] Tolonews, Over 3,700 Militants Killed In 88 Operations In North: Official, 19 March 2019, url

[1707] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-July 4, 4 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban capture Jawzjan's Qush Tepa district, 2 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban release 54 security forces in Jawzjan, 9 July 2019, url

[1708] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, p. 6; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 6

[1709] Pajhwok Afghan News, '123 groups fight government forces under Taliban leadership in Jawzjan', 3 August 2019, url

[1710] Tolonews, 11 Police Killed/Wounded In Balkh, Police Under Siege in Jawzjan, 1 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Darzab district residents seek arms for self-defense, 2 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Tolonews, Dostum Pledges Support to Afghan Forces, 31 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban torch 3 telecom antennas in Jawzjan, 1 January 2020, url

[1711] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 6

[1712] Khaama Press, Taliban takes over Darzab district of northern Jawzjan province, 31 December 2019, url

[1713] Khaama Press, 25 Taliban militants killed, 17 wounded in the operation 'Retake of Khamaab', 12 April 2020, url; Afghanistan Times, Security forces purge Jawzjan's Khomaab district, kill 25 Taliban rebels, 12 April 2020, url; 1TV, Afghan forces retake Jowzjan's Khumab district, kill 14 Taliban militants, 19 April 2020, url; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, pp. 2, 18

[1714] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[1715] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[1716] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18; UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 21

[1717] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18

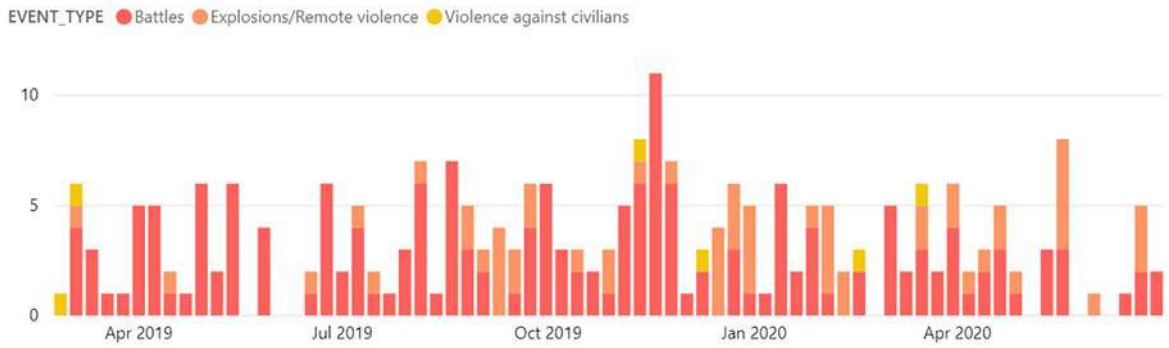
[1718] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12, p. 50; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

2.14.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.14.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Jowzjan'da 123 sivil zayiat (29 ölü ve 94 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %33 düşüş yaşanmıştır. Zayiatın başlıca nedenleri kara çarpışmalarıydı, bunu patlayıcı savaş kalıntıları ve canlı bomba dışı IED'ler izliyordu.[1719] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Jowzjan'da 26 ila 75 sivil zayiat kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinde ilkine kıyasla sivil zayiatta azalma olduğunu bildirmiştir.[1720]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Jowzjan vilâyetinde 244 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 180'i çarpışma, 58'i patlama/uzaktan şiddet ve 6'sı sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır. ACLED, Jowzjan'ın tüm ilçelerinde şiddet olayları kaydederken 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Jowzjan'daki tüm şiddet olaylarının yaklaşık üçte biri Feyzabad ve Aqcha ilçelerinde kaydedilmiştir.[1721]

Şekil 16. Jowzjan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1722]

ACLED, Jowzjan vilâyetindeki şiddet olaylarının %74'ünü çatışma, (çoğunlukla silahlı çatışma) olarak kodlamıştır. Bunlar Jowzjan'ın tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil etmektedir.[1723] Bu olayların çoğu, Taliban'ın asker, polis veya NDS personeli[1724] ve hükûmet yanlısı milisler ya da yerel ayaklanma güçleri[1725] dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları veya bunların kontrol noktaları[1726], genel merkezleri[1727] ve

[1719] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94. No UNAMA data on civilian casualties in Jawzjan province were available for the first half of 2020.

[1720] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1721] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1722] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Jowzjan, url

[1723] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1724] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-July 4, 4 July 2019, url; NYT, War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[1725] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url; Xinhua, 13 killed in N. Afghanistan clashes, including pro-gov't local leader, 4 February 2020, url; Khaama Press, Gen. Dostum reacts to killing of uprising commander in Taliban militants ambush in Jawzjan, 7 April 2019, url

[1726] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; NYT, War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 5-11, 11 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; Xinhua, At least 14 militants killed in separate incidents in Afghanistan, 8 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, Jawzjan: 17 security personnel killed in Taliban assault, 30 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 3 policemen killed, 8 wounded in Jawzjan firefight, 28 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1727] Bakhtar News, Terrorists With Two Commanders Killed in Jawzjan Clash, 4 December 2019, url

askerî üsleri[1728] gibi tesislerine ve daha az olmakla birlikte konvoy ve araçlara[1729] saldırılar şeklinde gerçekleşti. Bu olaylar, örneğin 2 Mayıs 2019'da bir güvenlik karakoluna Taliban saldırısı sırasında yakınlarda tarım yapan dört sivilin öldürüldüğü Khwajadukoh ilçesinde olduğu gibi zaman zaman sivil zayiatla sonuçlandı.[1730] Qushtepa ilçesinde 30 Mayıs 2019'da bir güvenlik karakoluna Taliban saldırısı sonrasında çıkan çatışmada iki polis memuru ve bir sivil öldürüldü, bir sivil de yaralandı.[1731] Mayıs 2020'de Aqcha ilçesine bağlı bir köye düzenlenen Taliban saldırısında iki sivil yaralandı.[1732]

Afgan güvenlik güçlerinin Mart 2019'da[1733] Feyzabad ilçesinde veya Temmuz 2019'da[1734] Qarqin ilçesinde olduğu gibi AGE'lere karşı yürüttüğü operasyon ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar altında kaydedilmiştir.[1735]

29 Kasım 2019 ve Nisan 2020 tarihlerinde[1736] Mangajik ilçe merkezine veya 30 Mayıs, 13 Temmuz ve 10 Ağustos 2019 ve 30 Mart 2020'de[1737] Qarqin ilçesine ve Mart 2020 sonunda[1738] Mardyan ilçesine saldıran Taliban savaşçı gruplarına ilişkin haberler söz konusuydu. Bu saldırılardan bazıları saatlerce süren çatışmalarla sonuçlandı.[1739]

Hava/drone saldırıları, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 arasında Jowzjan'da ACLED tarafından kaydedilen tüm şiddet olaylarının %15'ini temsil ediyordu.[1740] Hava saldırılarının büyük bölümü Afgan kuvvetleri tarafından gerçekleştirilirken birkaçı da NATO güçlerine atfedildi.[1741] Hava saldırıları AGE'ler arasında kayıplara neden olurken[1742] 20 Mayıs 2020 tarihinde bildirilen bir olayda Mardyan ilçesinde bir Taliban saldırısına tepki olarak Afgan güçlerinin evleri bombalaması altı sivilin ölümüyle sonuçlandı.[1743]

[1728] Crisis Group, Crisiswatch November 2019, 12 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[1729] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1730] NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url

[1731] Pajhwok Afghan News, Over 180 killed in deadliest week of current year, 1 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[1732] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[1733] Xinhua, Over 40 including 3 civilians killed within one day in Afghan fighting, 4 March 2019, url; Khaama Press, Up to 50 militants killed in Afghan Special Forces operations, airstrikes, 6 March 2019, url

[1734] Khaama Press, Dadullah alias Surkhabi, one of the most dangerous leaders of Taliban killed in Jawzjan, 17 July 2019, url

[1735] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1736] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1737] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[1738] Pajhwok Afghan News, Taliban's Red Unit loses 7 men in Jawzjan firefight, 28 March 2020, url

[1739] NYT, Afghan War Casualty Report: August 9-15, 15 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[1740] These do not include air strikes carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

[1741] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1742] Pajhwok Afghan News, Commander among 18 Taliban killed in Jawzjan blitz, 5 March 2019, url; Khaama Press, 9 Taliban militants killed in Helmand, Uruzgan and Jawzjan provinces, 5 march 2019, url; Khaama Press, At least 40 Taliban militants killed, wounded in Jawzjan airstrikes, 31 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, 3 volleyball players killed in Kapisa ground blast, 14 September 2019, url

[1743] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; Salam Watandar, Air strike kills civilians in Jawzjan, 21 May 2020, url; UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict. Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 13

AGE'ler ayrıca yol kenarı bombaları veya IED'ler (VB-IED'ler dâhil)[1744] kullanarak güvenlik güçlerini hedef aldı ve zaman zaman siviller arasında da ölüm ve yaralanmalara yol açtı.[1745] Örneğin, 31 Ekim 2019'da Taliban'ın taşıdığı patlayıcılar Mardyan ilçesinde planlanandan önce patladı.[1746] Aralık 2019'da Şibirgan şehrinde yol kenarına yerleştirilen ve araçlarına isabet eden bir bombanın patlaması sonucunda bir Afgan Gaz Şirketi çalışanı öldü, beş meslektaşı ise yaralandı.[1747] 7 Şubat 2020'de Dazab ilçesinde terk edilmiş bir kontrol noktasında patlayan bir bomba sonucunda bir çocuk öldü, iki çocuk yaralandı.[1748] 27 Haziran 2020'de ise Mangajik ilçesinde yol kenarında iki bombanın patlaması sonucu bir çocuk öldü, iki çocuk yaralandı.[1749]

ACLED tarafından "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırılan altı olay arasında şunlar bulunuyordu: Şubat 2020'de Aqcha ilçesinde bir aşiret büyüğünün hükûmet yanlısı bir milis tarafından öldürülmesi[1750], Kasım 2019'da Darzab ilçesinde AGE'ler tarafından çeşitli dükkân ve okullarda kundaklama sonucunda sivillerin yaralanması[1751], Mart 2019'da Qushtepa ilçesinde bir çocuğun Taliban tarafından öldürülmesi[1752], Mart 2019'da Şibirgan ilçesinde Belh-Jowzjan Otoyolu üzerindeki Taliban kontrol noktasında durmayı reddeden bir akaryakıt tankeri sürücüsünün öldürülmesi[1753], Aralık 2019'da Feyzabad ilçesinde hükûmet yanlısı bir milis olan akrabalarının cenazesinde 40 yaşlı sivilin Taliban tarafından kaçırılması.[1754] Söz konusu kişiler iki gün sonra serbest bırakıldı.[1755]

Jowzjan vilâyeti dâhil olmak üzere kuzey bölgesinden, Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı.[1756] Örneğin, Taliban Feyzabad ilçesinde Feyzabad ilçe merkezini ve çevresindeki alanları 10 kilometreye kadar kaplayan ve bölgede 24 saat hizmet veren tek şirket olan Salaam Telecom'un bir antenini ateşe verdi.[1757] Özel mobil şirketleri, cumhurbaşkanlığı seçimleri bitene kadar ağlarını kapatmaları konusunda uyarıldı. Eylül ayının sonunda, Ekim 2019'un başlarında, tüm ağlar yeniden çalışmaya başladı.[1758] Taliban'ın saldırıları 28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçim gününde Feyzabad ilçesinde bildirildi. Bu olaylardan birinde bir kadın yaralandı.[1759]

[1744] Pajhwok Afghan News, Security personnel among 14 killed in Jawzjan incidents, 28 December 2019, url

[1745] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Jowzjan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Khaama Press, Taliban's IED expert blown up by own bomb in Jawzjan province, 29 June 2019, url

[1746] Khaama Press, 31 Taliban militants, civilians killed, wounded as explosives-laden vehicle goes off in Jawzjan, 31 October 2019, url

[1747] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url

[1748] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[1749] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[1750] Voice of Jihad, Tribal elder martyred, another one injured in enemy aggression, 21 February 2020, url

[1751] 1TV, Civilians injured after militants torch schools, shops in Jowzjan: official, 16 November 2019, url; Bakhtar News, Taliban Sustained Casualties in Jawzjan Operation, 17 November 2019, url

[1752] NYT, Afghan War Casualty Report: March 1-7, 7 March 2019, url; Khaama Press, 8-year-old child shot dead by Taliban militants in Jawzjan province, 7 March 2019, url

[1753] NYT, Afghan War Casualty Report: March 1-7, 7 March 2019, url

[1754] Pajhwok Afghan News, Taliban abduct 40 elderly men from Jawzjan funeral, 10 December 2019, url

[1755] Pajhwok Afghan News, Taliban set free 40 elderly individuals in Jawzjan, 12 December 2019, url

[1756] UNOCHA, 18 October 2019, url

[1757] Pajhwok Afghan News, Taliban torch Salaam Telecom tower in Jawzjan, 7 September 2019, url

[1758] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url

[1759] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

Ağustos 2019'da Mezar-ı Şerif ve Şibirgan arasındaki kara yolu boyunca artan güvensizlik bildirildi.[1760] Ekim 2019'da[1761] ve Şubat 2020'de[1762] Belh-Jowzjan Otoyolu boyunca, ayrıca Mart ve Ağustos 2019'da ve Şubat, Mart ve Haziran 2020'de[1763] Sar-i Pol'u Jowzjan'a bağlayan otoyolda güvenlik olayları meydana geldi.

Temmuz 2019'da Qushtepa ilçesinin ele geçirilmesine yol açan çatışmalarda ilçe ile vilâyet arasındaki bağlantı kesildi.[1764] Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), sağlık hizmeti girişimine yönelik saldırılar çerçevesinde 2019 yılında Jowzjan vilâyetinde bu tür saldırılar kaydetmedi.[1765] Ancak UNAMA, 28 Ekim 2019'da Aqcha ilçesindeki bölge hastanesinde gerçekleştirilen bir Taliban saldırısını belgeledi. Taliban hastaneyi işgal etmiş ve ANDSF yeniden kontrolü ele geçirene kadar askerî amaçlarla kullanmıştı. Saldırı sonucunda iki sivil öldü, iki sivil ise yaralandı.[1766] Taliban, Aralık 2019'un sonunda Darzab ilçesinin kontrolünü ele geçirmesinin ardından Darzab'daki üç farklı telekom kulesini ateşe verdi. Yerel halkın, Taliban'ın yerel devlet hastanesini tahrip etmesini önleyebildiği bildirildi.[1767]

2.14.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin verileri toplayarak Jowzjan vilâyetinde çatışmalardan dolayı 4.186 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Bu kişilerin %67'si vilâyet içinde yerlerinden edilirken geri kalanı ise Sar-i Pol, Belh, Kandahar ve Kabil vilâyetlerinde sığınacak yer aramıştır. Yerinden edilenlerin çoğu Darzab ilçesinden gelirken bunu Aqcha, Khanaqa ve Mingajik ilçeleri izlemiştir.[1768] UNOCHA, çatışmaların Mayıs 2020'de AGE'ler ile ANDSF arasındaki silahlı çatışmaların bir sonucu olarak Jowzjan'da, özellikle Mingajik ilçelerinde yerinden edilmeye neden olduğunu bildirmiştir.[1769] Raporlama döneminde UNOCHA tarafından Şibirgan'dan çatışma kaynaklı hiçbir yer değiştirme olayı kaydedilmemiştir.[1770]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Jowzjan vilâyetine göç eden 6.384 kişi olduğunu bildirmiştir. Jowzjan, vilâyet içinde yerinden edilen 2.821 kişiye ek olarak hepsi Faryab vilâyetinden gelerek Şibirgan'a göç ettirilmek üzere yerinden edilen büyük bir gruba da ev sahipliği yapmıştır. Şibirgan, Aqcha ve Qarqin raporlama döneminde yerinden edilerek Jowzjan vilâyetine gelenleri barındıran ilçelerdir ve Şibirgan ilçesi bu kişilerin %80'ini barındırmaktadır.[1771]

[1760] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url; Tolonews, Security In Balkh Highway Concerning: Residents, 8 August 2019, url

[1761] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[1762] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (17 February – 23 February 2020), 26 February 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (24 February – 1 March 2020), 4 March 2020, url

[1763] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; Tolonews, Security In Balkh Highway Concerning: Residents, 10 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 8-14, 14 March 2019, url; Xinhua, 13 killed in N. Afghanistan clashes, including pro-gov't local leader, 4 February 2020, url; Pajhwok Afghan News, 3 uprising members killed in Jawzjan clashes, 3 March 2020, url; Khaama Press, Taliban militants suffer heavy casualties in Jawzjan province, 30 June 2020, url

[1764] Pajhwok Afghan News, 30 Taliban, 6 security forces perish in Jawzjan battle, 1 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban capture Jawzjan's Qush Tepa district, 2 June 2019, url; Tolonews, Qush Tepa District In Jawzjan Falls To Taliban: Sources, 2 July 2019, url

[1765] WHO, Afghanistan. Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019, url

[1766] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 29

[1767] Pajhwok Afghan News, Taliban torch 3 telecom antennas in Jawzjan, 1 January 2020, url; Khaama Press, Taliban destroys telecom towers following occupancy of a district in northern Jawzjan province, 2 January 2020, url

[1768] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 May – 24 May 2020), 28 May 2020, url

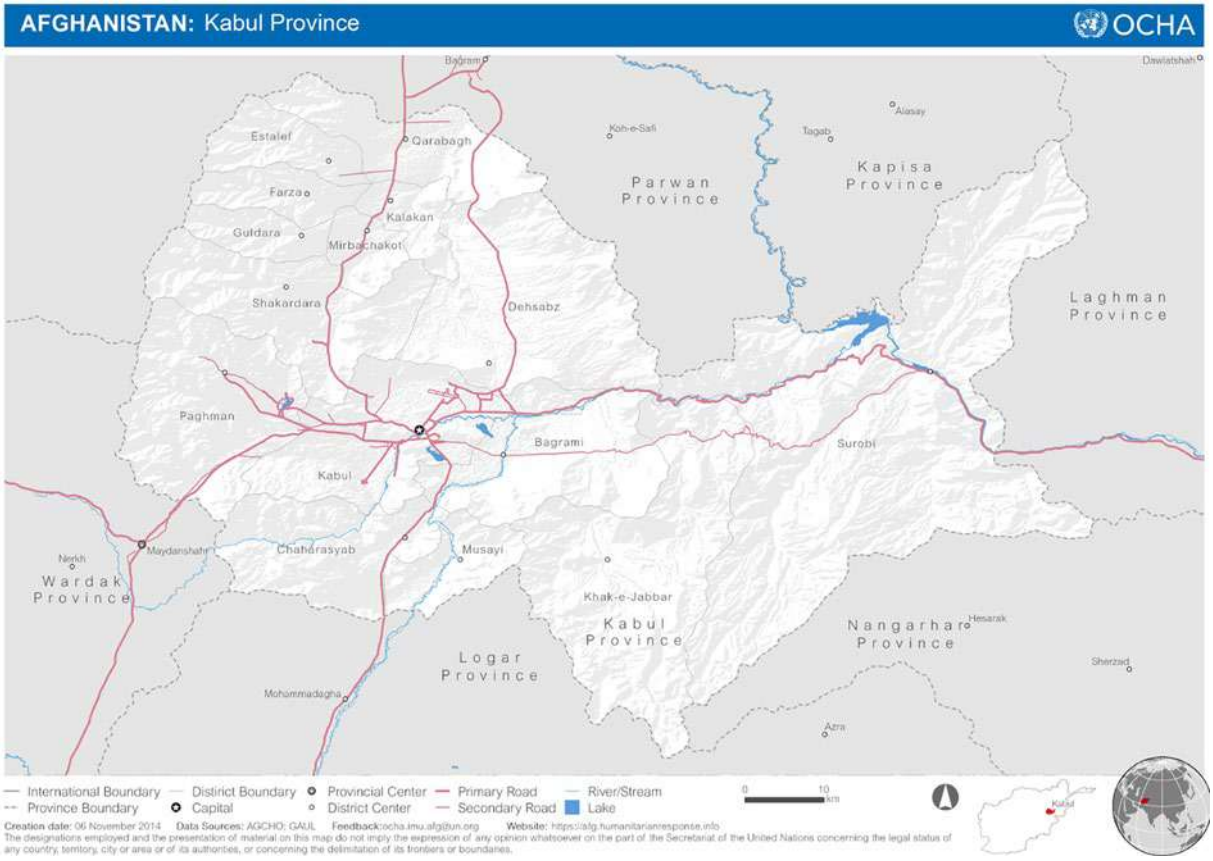
[1769] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (25 May – 31 May 2020), 3 June 2020, url

[1770] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 May – 24 May 2020), 28 May 2020, url

[1771] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 December – 8 December 2019), 11 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 December – 22 December 2019), 26 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 December – 22 December 2019), 19 January 2020, url

2.15 Kabil vilâyeti

2.15.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 15: Afganistan - Kabil vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1772]

Kabil vilâyeti, Afganistan'ın orta bölgesinde yer almaktadır ve kuzeyde Parvan ve Kapisa, doğuda Lagman, güneydoğuda Nangarhar, güneyde Lovgar ve batıda Vardak vilâyetleri ile sınırı vardır.[1773] Vilâyetin yarısından fazlası dağlık veya yarı dağlık araziden oluşmaktadır.[1774] Kabil vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Bagrami, Chaharasyab, Dehsabz, Estalef, Farza, Guldara, Kabil, Kalakan, Khak-e Jabbar, Mirbachakot, Musayi, Paghman, Qarabagh, Shakardara ve Surobi. Vilâyetin yönetim merkezi, Afganistan'ın başkenti olan Kabil şehridir.[1775] Kabil şehrinin kuzeyinde şehrin eteklerinden Salang Geçidi'ne uzanan bir plato olan Shomali ovası yer alır. AAN analisti Fabrizio Foschini'ye göre Shomali ilçesi son birkaç yüzyılda Afgan ekonomisinin ve siyasetinin merkezî bir parçası oldu ve mücahitler döneminden[1776] kalma güçlü siyasî-silahlı ağlara sahipti.

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Kabil vilâyetinin nüfusu 5.204.667'dir.[1777] Kabil vilâyeti, herhangi bir vilâyetteki en büyük nüfus payına sahip olup ulusal toplamın tahmini olarak %16'sını oluşturmaktadır. AAN, Kabil vilâyetini tüm vilâyetler arasında etnik açıdan en çeşitli bölge olarak tanımlamaktadır.[1778] Kabil'deki ana etnik gruplar Tacik, Peştun

[1772] UNOCHA, Afghanistan Kabul Province - District Atlas, April 2014, url

[1773] UNOCHA, Afghanistan Kabul Province - District Atlas, April 2014, url

[1774] WFP, Provincial Profile: Kabul, n.d., url

[1775] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Kabul, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 8

[1776] Foschini, F., Elections 2014 (6): Two Types of Security in the Shomali, AAN, 7 April 2014, url

[1777] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 4

[1778] Warden, S., Past as Prologue? What the Parliamentary Election Results Tell Us About the September Presidential Election, AAN, 23 August 2019, url

ve Hazaradır.[1779] Mevcut diğer gruplar arasında Özbek, Türkmen ve Beluç bulunmaktadır. Kabil vilâyetinin nüfusunun çoğunluğu Sünni Müslümandır ancak Şii, Sih ve Hindu da vardır.[1780]

Büyük yollar Kabil şehrinden ayrılıp Afgan başkentini ülkenin geri kalanıyla birleştirmektedir. Mezar-ı Şerif'e giden ana kara yolu Shakardara, Mirbachakot, Kalakan ve Qarabagh ilçelerinden geçmektedir. Başka bir ana yol ise Kabil şehrini Parvan vilâyetindeki Bagram'a bağlayarak Dehsabz ve Qarabagh ilçelerinden geçmektedir. Kabil-Celalabad Otoyolu, Bagrami, Khak-e Jabbar ve Surobi ilçeleri üzerinden Nangarhar vilâyetine doğru ilerlemektedir. Kabil-Kandahar Otoyolu, Kabil'i vilâyetin güneybatısındaki Pagman ilçesi üzerinden Vardak vilâyetine bağlamaktadır. Bir başka ana yol güneydeki Bagrami ve Chaharasyab ilçelerinden geçerek Kabil şehri ile Lovgar vilâyetini birbirine bağlamaktadır.[1781] Kabil şehri, uluslararası ve iç hat tarifeli yolcu uçuşlarının hizmet verdiği bir havalimanına ev sahipliği yapmaktadır.[1782]

Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde (Kabil vilâyeti dâhil) ve orta dağlık bölgelerde afyon-haşhaş ekiminde %52'lik bir düşüş olduğunu göstermiştir.[1783] UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre, Kabil vilâyetindeki afyon-haşhaş ekimi Surobi bölgesindeki Uzbin Vadisi ile sınırlıydı.[1784] Surobi ilçesi ayrıca doğal uyarıcı efedrin içeren, metamfetamin maddesini üretmek için kullanılan ve yakında Afganistan'ın uyuşturucu ekonomisinde merkezî bir rol oynaması beklenen ephedra sinica fabrikasına ev sahipliği yapmaktadır.[1785] SIGAR'ın Temmuz 2019 Üç Aylık Güncellemesine göre, Kabil ve Nangarhar vilâyetleri uyuşturucu kaçakçılığı ve ticareti ile ilgili olayların çoğunun gerçekleştiği yerlerdir.[1786] Ayrıca Temmuz 2019'da UNODC, 2018-2019'da kaydedilen uyuşturucu madde ticareti vakalarının %20'sinin Afganistan'dan Kabil havaalanı üzerinden uyuşturucu kaçırma girişimleri olduğunu bildirmiştir.[1787] Şubat 2020'de Kabil narkotikle mücadele polis şefi gasp, uyuşturucu dağıtımı[1788] ve uyuşturucu kaçakçılarıyla gizli anlaşma gerekçeleriyle tutuklanmıştır.[1789]

2.15.2 Kabil'de çatışma geçmişi ve aktörler

Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Kabil vilâyetinde yapılan önemli yeni atamalarla Taliban gölge yönetiminin ve askerî yapının birkaç ilde yeniden örgütlendiğini bildirmiştir.[1790] Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada gösteren ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesinde Kabil'in tüm ilçeleri "hükümet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" şeklinde nitelendirilmiştir.[1791] USDOD ve SIGAR'ın da onayladığı gibi başkent Kabil şehri, Afgan hükûmetinin kontrolü altında kalmıştır.[1792]

UNOCHA'ya göre vilâyetin doğu kesimindeki Surobi ilçesindeki durum, ANDSF pozisyonlarına yönelik artan sayıda militan saldırılar nedeniyle giderek değişken hale gelmiştir.[1793] İlçe, Kabil şehri ve Salang Otoyolu'na yakınlığı nedeniyle önemli bir stratejik konuma sahiptir.[1794] AAN analisti Fabrizio Foschini tarafından 2015 yılında bildirildiği üzere

---

[1779] US, Naval Postgraduate School, Kabul Provincial Overview, n.d., url

[1780] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Kabul Province Background Profile, n.d., url

[1781] UNOCHA, Afghanistan Kabul Province - District Atlas, April 2014, url

[1782] Hamid Karzai International Airport [website], n.d., url

[1783] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[1784] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 21

[1785] Undark, The Wild Shrub at the Root of the Afghan Meth Epidemic, 20 May 2020, url

[1786] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2019, url, pp. 171-172

[1787] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018: Challenges to Sustainable Development, Peace and Security, 30 July 2019, url, p. 36

[1788] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 121

[1789] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 14

[1790] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 8-9

[1791] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[1792] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2019, 12 July 2019, url, p. 18; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, p. 16; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 66

[1793] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (27 January - 2 February 2020), 3 February 2020, url, p. 2

[1794] War on the Rocks, Remembering the French War in Afghanistan, 10 September 2018, url

hükûmetin Surobi ilçesindeki Uzbin Vadisi üzerindeki kontrolünün azaldığı ve Taliban'ın yanı sıra tarihsel olarak bölgede daha güçlü olan Hezb-e Islami üyelerinin de alanda mevcut olduğu bildirilmiştir. Uzbin Vadisi güvensiz nitelikteki Kapisa vilâyetindeki Tagab ve Lagman vilâyetindeki Bad Pakh ilçelerine görece kolay bir şekilde geçilebilen bir bağlantı yolu olarak hizmet vermektedir. Foschini'ye göre bu daha geniş bölge, "sınır bölgesinden [Pakistan ile] Afganistan'ın derinliklerine inen isyancılar için önemli bir geçiş noktası ve barınak konumundadır.[1795]

Medya kaynakları, 2019 ve 2020'de Surobi ilçesinde Taliban varlığının yanı sıra bölgedeki militan grubun birkaç önde gelen isminin tutuklanıp öldürüldüğünü bildirdi.[1796] Mart 2019'da ilçede canlı bomba saldırısı planladığı bildirilen iki Taliban militanı bir NDS operasyonu sırasında tutuklandı.[1797] Aynı ay içinde ABD hava desteğiyle yapılan bir ANDSF operasyonunda Taliban'ın Surobi gölge bölge valisinin ve Molla Raşid olarak bilinen önemli bir Taliban komutanının muhtemelen öldürüldüğü bildirildi.[1798] Mayıs 2020'de Molla Jan olarak bilinen bir Taliban komutanı, bildirildiğine göre Uzbin Vadisi'ndeki bir güvenlik güçleri üssünde havan topu atmaya çalıştığı sırada havan topunun vaktinden önce patlaması sonucunda yaralandı.[1799]

UNAMA'ya göre, Surobi ilçesi son yıllarda birçok toplumsal çatışmaya tanık olmuştur. Örneğin 2018'de "bir arabuluculuk süreci [...] iki kabilenin uzun süredir devam eden ve şiddete dönüşen bir toprak anlaşmazlığını çözmesine yardımcı oldu". Surobi yerel meclis başkanına göre "bölgedeki çatışmanın başlıca nedenleri az gelişmişlik ve yoksulluktur."[1800]

Temmuz 2020'de Pagman ilçesindeki Arghandi bölgesinin birkaç köyünde Taliban varlığı ve aktivitesinin arttığı bildirildi. Yerel sakinlere göre iyice silahlanmış Taliban militanları güvenlik kontrol noktalarına saldırılar düzenliyor, IED'ler yerleştiriyor ve insanları gasp ediyordu. Tolonews'un aktardığı NDS yetkilileri, Vardak vilâyetindeki Arghandi ile Kohna Kumar vadisi arasındaki bölgede iki önde gelen Taliban komutanının faaliyet gösterdiğini doğrulamıştır.[1801]

ISKP'nin aktif olduğu, Kabil'de saldırılar gerçekleştirebileceği,[1802] 2019 yılında vilâyette sivil zayiata neden olduğu bildirilmiştir.[1803] Ancak faaliyetlerini kesintiye uğratmak için devam eden ANDSF baskısı nedeniyle[1804] militan grubun 2019'da Kabil'de yüksek profilli saldırılar gerçekleştirme kapasitesi azalmıştır.[1805] ISKP, 2019'un sonlarında Nangarhar vilâyetindeki Afgan karargâhında önemli bir düşüş yaşadığından beri azalan bir tehdidi temsil ederken bazı kaynaklar grubun tamamen ortadan kaldırılmadığını ve geçmişte kayda değer bir direnç gösterdiğini belirtmektedir. Birkaç ISKP grubunun faaliyetlerini Kunar ve Kabil vilâyetlerine taşımış olabileceği ve yeniden ortaya çıkma potansiyelinin arttığı yönündeki endişe gerekçeleri eklense de[1806] grup, ağlarını yeniden canlandırmak için muhtemelen zamana ihtiyaç duyacaktır.[1807] 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 arasında ACLED, Kabil ilçesi dışında, Kabil vilâyetinde özellikle ISKP'ye atfedilen bir olay kaydetti (Kabil şehrinde ISKP'nin varlığı, üye toplaması ve başkent bölgesinde gruba atfedilen

---

[1795] Foschini, F., Classics of Conflict (2): Reviewing Some of Afghanistan's Most Notorious Hotspots, AAN, 9 July 2015, url

[1796] See sources mentioned below.

[1797] Khaama Press, Suicide Bomber and His Companion Arrested in Kabul: NDS, 10 March 2019, url

[1798] Tolonews, Five Civilians Killed in Afghan Forces Operation in Surobi, 26 March 2019, url

[1799] Khaama Press, Taliban Commander Loses Both Legs in Premature Mortar Round Explosion in Kabul, 4 May 2020, url

[1800] UNAMA, Kabul Elders Call for Participation of Afghans in Peacefully Resolving Community Conflict, 15 November 2018, url

[1801] Tolonews, Residents West of Kabul City Report Rise in Taliban Activity, 15 July 2020, url

[1802] USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 July - 30 September 2019, 20 November 2019, url, p. 18; UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 4

[1803] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 36

[1804] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 17; UNSC, Tenth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of UN Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 4 February 2020, url, pp. 6-7

[1805] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 25; Washington Post (The), Afghanistan Claims the Islamic State Was 'Obliterated'. But Fighters Who Got Away Could Stage a Resurgence, 9 February 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 7

[1806] NYT, ISIS Is Losing Afghan Territory. That Means Little for Its Victims, 2 December 2019, url; International source Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, pp. 21-22; UNSC, Tenth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of UN Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 4 February 2020, url, pp. 6-7; Washington Post (The), Afghanistan Claims the Islamic State Was 'Obliterated'. But Fighters Who Got Away Could Stage a Resurgence, 9 February 2020, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 37

[1807] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the Recent Victory Against the ISKP in Nangarhar, AAN, 1 March 2020, url

olaylar hakkında bilgi için Kabil şehri ile ilgili bölüme bakınız).[1808] Şubat 2020'de ISKP'nin Bagrami bölgesindeki bir ABD askeri üssüne füze ateşlediği bildirildi, herhangi bir zayiat kaydedilmedi.[1809] Ağustos 2019'da aynı bölgede, bir ANDSF operasyonunda iki ISKP militanının öldürüldüğü bildirildi.[1810] Ayrıca ACLED, Temmuz 2019'da Surobi ilçesinde ve Kasım 2019'da Paghman ilçesinde askeri operasyonlar sırasında Taliban ve/veya ISKP militanlarının yaralandığı ve/veya öldürüldüğü iki olay kaydetti.[1811] Mayıs 2020'de başkentteki (Kabil şehri ile ilgili bölüme bakınız) ve Shakardara ilçesindeki çeşitli ISKP ve Hakkani Ağı saklanma yerleri, NDS özel birimleri tarafından gerçekleştirilen bir operasyon sırasında basıldı. Bölgesel bir ISKP lideri dâhil olmak üzere militan grupların birkaç üyesi[1812], bildirildiğine göre tutuklanarak öldürüldü.[1813]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Kabil vilayetinin büyük bölümü NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutanlığı'nın (TAAC-C) sorumluluğunda bulunmaktadır. TAAC-C şu anda diğer ülkelerden birliklerle birlikte Türk kuvvetleri tarafından yönetilmektedir. Surobi ilçesi 201. ANA kolordunun sorumluluğundadır.[1814] USDOD'a göre ABD'nin ve Afgan Kuvvetlerinin 2019'daki operasyonlarının yaklaşık %10'u Kabil bölgesine odaklanmıştır ve yüksek profilli saldırılar önlenmiştir.[1815] 2012 yılında kurulan bir ANDSF birimi olan Özel Görev Kanadı (SMW), Kabil'de terörle ve uyuşturucuyla mücadele kapsamlı görevler yürütmek amacıyla birkaç saldırı filosuna sahiptir.[1816] İnsan hakları ihlalleriyle suçlanan paramiliter CIA destekli milis NDS birimi 01'in Kabil vilâyeti dâhil olmak üzere orta bölgede faaliyet gösterdiği bildirilmiştir.[1817]

2.15.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.15.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Kabil vilâyetinde 1.563 sivil zayiat (261 ölü ve 1.302 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %16 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bombalardı, ardından canlı bomba dışı IED'ler ve hedefli/kasıtlı suikastlar geliyordu.[1818] 2018 ile karşılaştırıldığında UNAMA, 2019'da kara çarpışmalarından kaynaklanan sivil zayiatın en çok arttığı ikinci il (+130) olarak Kabil'i listelemiştir.[1819] UNAMA'ya göre, Kabil vilâyetinde yaşayan siviller en çok 2019'daki[1820], ve 2020'nin ilk yarısındaki çatışmadan doğrudan etkilenmiştir (Belh vilâyeti ile birlikte) ve 30 Haziran -1 Ocak 2020 tarihleri arasında 338 sivil zayiat kaydedilmiştir.[1821] Resolute Support'a göre

---

[1808] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1809] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1810] Tolonews, Afghan Forces Raid Militants Hideouts in Kabul, 7 August 2019, url

[1811] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1812] RFE/RL, Afghan Forces Capture Key Figures From Islamic State's South Asia Branch, 11 May 2020, url

[1813] Tolonews, Afghan Forces Raid Daesh Hideout North of Kabul, 6 May 2020, url; Khaama Press, 5 killed As Special Forces Bust Major Network Led by ISIS, Haqqani Network in Kabul, 6 May 2020, url; RFE/RL, Afghan Forces Capture Key Figures From Islamic State's South Asia Branch, 11 May 2020, url

[1814] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 13

[1815] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2019, 12 July 2019, url, p. 6; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, url, p. 7

[1816] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 122; USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 75

[1817] Clark, K., CIA-Backed Afghan Paramilitaries Accused of Grave Abuses: New Human Rights Watch Report, AAN, 31 October 2019, url

[1818] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

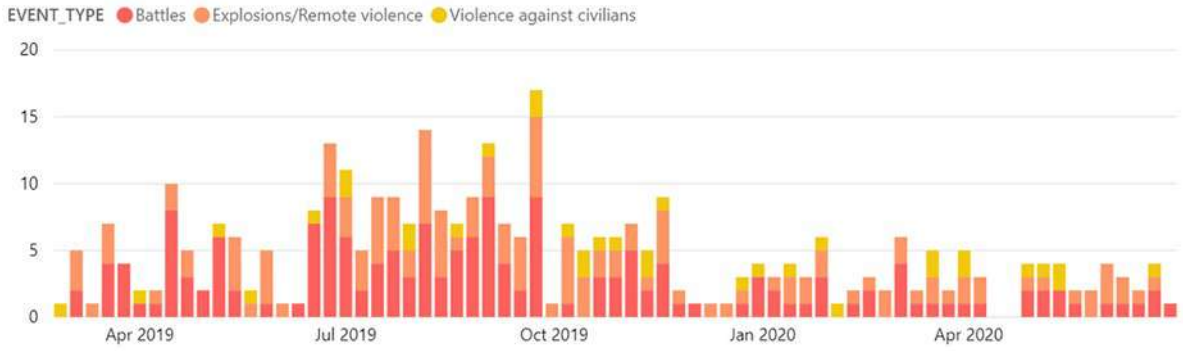
[1819] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 119

[1820] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2019, April 2019, url, p. 2; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2019, 30 July 2019, url, p. 3; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Third Quarter Report: 1 January to 30 September 2019, October 2019, url, pp. 1-2

[1821] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2020: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 5

2020'nin ilk çeyreğinde ülke çapında en yüksek sivil zayiat (208) Kabil vilâyetinde görülmüş ve bu oran 2019'un son çeyreğine kıyasla ülke çapında en önemli artışı (%151) temsil etmiştir.[1822] 2020'nin ikinci çeyreğinde Resolute Support Kabil'i, üç il arasında her biri ortalama 204 sivil zayiatla Nangarhar ve Gazni ile birlikte ülke çapında en fazla sivil zayiat yaşayan üç vilâyetten biri olarak göstermiştir.[1823]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Kabil vilâyetindeki 339 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların 172'si "çarpışma", 132'si "patlama/uzaktan şiddet", 35'i ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Başkent Kabil şehrinin bulunduğu Kabil ilçesi (bkz. Kabil şehri ile ilgili bölüm), kaydedilen 142 olay ile en çok olay bildirilen bölge olarak öne çıkmış, bu ilçeyi Surobi, Mussahi, Paghman, Qarabagh ve Dehsabz ilçeleri izlemiştir. Kabil'in geri kalan ilçelerinin her birinde, 15'ten az olay bildirilmiştir. Kabil vilâyetindeki şiddet olaylarının çoğu 2019'un üçüncü çeyreğinde kaydedilmiştir.[1824] Kabil, Temmuz 2019'da kaydedilen en yüksek sayıda güvenlik olayına tanık olmuştur.[1825]

Şekil 17. Kabil - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1826]

ACLED, Kabil vilâyetindeki şiddet olaylarının yaklaşık %51'ini hepsi "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır. Bu kategori, çoğu veya eşit sayıda olayın "patlamalar/uzaktan şiddet" kategorisi altında kaydedildiği Kabil, Dehsabz ve Chaharasyab ilçeleri haricinde Kabil ilçelerinin çoğunda en yaygın olay türünü temsil ediyordu. Kabil vilâyetindeki silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın ordu, polis ve NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde *arbaki* (*arbaki* terimi genellikle yerel olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[1827] Bu tür olaylara askerî veya polis kontrol noktalarına/üslerine yapılan saldırılar dâhildir. Örneğin: Haziran 2019'da [1828] ve Temmuz 2020'de[1829] Shakardara bölgesindeki güvenlik karakollarına yapılan Taliban saldırısı, Mayıs 2020'de Paghman ilçesinde[1830] ve Haziran 2020'de Guldara ilçesinde[1831] polis kontrol noktalarına yapılan Taliban saldırıları (ANDSF güçleri arasında çok sayıda can kaybına yol açmıştır), Şubat 2020'de Surobi ilçesinin Tangi bölgesinde bir Afgan askeri konvoyuna

[1822] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, pp. 69-70

[1823] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, pp. 71-72

[1824] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1825] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (29 July - 04 August 2019), 4 August 2019, url, p. 2

[1826] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Kabul, url

[1827] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1828] Ariana News, Insurgents Attack Police Checkpoint in Kabul District**,** 11 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url

[1829] Tolonews, Insurgents Attack Security Checkpoints in Kabul, 6 July 2020, url

[1830] UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: Attacks on Healthcare during the Covid-19 Pandemic, June 2020, url, p. 14

[1831] Tolonews, 15 Soldiers Killed in Past Day Despite Unofficial Truce, 6 June 2020, url; AP, Separate Attacks Kill 14 Afghan Forces in Kabul, Northeast, 6 June 2020, url

düzenlenen Taliban saldırısı gibi güvenlik konvoylarına/araçlarına kurulan pusular (birçok asker öldürülmüş ve/veya yaralanmıştır).[1832] Bu olaylarda sivil zayiat bildirilmemiştir.

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere ve suç gruplarına karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır.[1833] Örneğin Mart 2019'da Surobi ilçesinde ABD hava kuvvetleri desteğiyle bir ANDSF operasyonu birkaç Taliban militanının yanı sıra beş sivilin de öldürülmesiyle sonuçlandı.[1834] Mayıs 2020'de Chaharasyab ilçesinin Cheh Dukhtaran bölgesinde bir suç çetesi lideri polis güçleri tarafından öldürüldü.[1835] Yine Mayıs 2020'de, Shakardara ilçesindeki ANP ve NDS operasyonlarında birkaç ISKP militanı öldürüldü ve tutuklandı (yukarıya bakın).[1836] Haziran 2020'de Qarabagh ilçesinde bir operasyon sırasında iki önde gelen Taliban üyesinin tutuklandığı bildirildi.[1837]

Genellikle Afgan güvenlik güçlerini hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler kullanan AGE'ler, Kabil vilâyetinde bildirilen tüm güvenlik olaylarının %28'ini temsil ediyordu. Bu IED olaylarının çoğu Kabil ilçesinde kaydedildi (bkz. Kabil Şehri bölümü).[1838] Ağustos 2019'da, Shakardara ilçesinde Taliban'ın üstlendiği bir patlamada bir kız öğrenci okulu yıkıldı.[1839] Kabil vilâyetindeki IED olaylarından bazıları siviller arasında ölüm ve yaralanmalara yol açtı. Bu, örneğin 2020 yılının Haziran ayında Qarabagh ilçesinde ve Paghman ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bir bomba patladığında gerçekleşti.[1840] Patlamada yazar ve analist Assadullah Walwalji'nin birkaç aile üyesi öldürüldü.[1841]

ACLED, Kabil vilâyetindeki tüm şiddet olaylarının %5'ini "canlı bomba" olarak kodlamıştır. Neredeyse tüm bu olaylar Kabil ilçesinde bildirilmiştir (bkz. Kabil Şehri bölümü).[1842] UNAMA'ya göre Kabil, ülke çapındaki toplam 26 canlı bomba saldırısının 15'nin başkentte yaşanmasıyla 2019'da en fazla canlı bomba saldırısına maruz kalan vilâyet olmuştur (bkz. Kabil Şehri bölümü).[1843] Chaharasyab ilçesinde iki canlı bomba saldırısı bildirilmiştir: Eylül 2019'da Taliban üyesi bir canlı bomba Afgan özel kuvvetler üssünü hedef alarak birkaç askeri öldürdü[1844] ve kimliği belirsiz bir canlı bomba, Nisan 2020'de Reshkor bölgesindeki bir ANDSF özel harekât tesisinin yakınında üzerindeki patlayıcıları patlatarak birçok sivil can kaybına neden oldu.[1845]

ACLED tarafından Kabil vilâyetinde 2019'un üçüncü ve dördüncü çeyreğinde Mussahi ve Paghman ilçelerinde gerçekleştirilen altı hava/drone saldırısı kaydedilmiştir. Bu hava/drone saldırılarından biri hariç hepsi Afgan askeri kuvvetleri tarafından gerçekleştirilmiş, biri NATO güçlerine atfedilmiş ve bildirildiğine göre iki sivilin ölümüne yol açmıştır.[1846]

[1832] Afghanistan, Liveuamap, Taliban: Enemy Convoy Engaged on Kabul-Jalalabad Highway in Tangi Area of Sarubi District Kabul on Sun. Resulting in 2 Pickup Trucks Destroyed & 5 Gunmen Killed/Wounded, 3 February 2020, url

[1833] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1834] Tolonews, Five Civilians Killed in Afghan Forces Operation in Surobi, 26 March 2019, url; Khaama Press, Taliban Commanders among 6 Killed, Wounded in Surobi District of Kabul: Silab Corps, 27 March 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2019, 30 July 2019, url, p. 9

[1835] Khaama Press, Gang Leader Killed During a Clash With the Police Forces in Kabul, 18 May 2020, url

[1836] Tolonews, Afghan Forces Raid Daesh Hideout North of Kabul, 6 May 2020, url; Khaama Press, 5 killed as Special Forces Bust Major Network Led by ISIS, Haqqani Network in Kabul, 6 May 2020, url; RFE/RL, Afghan Forces Capture Key Figures From Islamic State's South Asia Branch, 11 May 2020, url; Tolonews, 'Key' Daesh Leaders Arrested in Kabul: NDS, 11 May 2020, url

[1837] Pajhwok Afghan News, 2 Key Taliban Figures Arrested in Kabul's Qarah Bagh, 26 June 2020, url

[1838] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1839] Bakhtar News, Taliban Torched Girls' School Building in N. Kabul, 21 August 2019, url

[1840] Khaama Press, Explosion Leaves 4 Dead, Wounded in Kabul, 4 June 2020, url

[1841] Tolonews, Afghan Writer Walwalji Loses 4 Family Members in IED Blast, 20 June 2020, url

[1842] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1843] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 39

[1844] Al Jazeera, Taliban Suicide Attack in Kabul Kills Afghan Troops, 12 September 2019, url

[1845] RFE/RL, Afghanistan Suicide Bombing Kills at least Three, Wounds 15, 29 April 2020, url; Reuters, Bombing near Afghan Capital Kills Three amid Unabated Violence, 29 April 2020, url

[1846] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

ACLED, Kabil'de bildirilen tüm şiddet olaylarının %10'unu "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırmıştır.[1847] Bu olaylardan bazıları şunlardır: Ağustos 2019'da Dehsabz ilçesine bağlı Tarakhel köyünde Hakkani Ağı üyesi bir militan tarafından bir hükûmet çalışanının öldürülmesi[1848]; Ekim 2019'da bir Maliye Bakanlığı çalışanının kimliği belirsiz kişilerce Paghman ilçesinde öldürülmesi[1849]; Kasım 2019'da Qarabagh ilçesindeki Parvan vilâyetine giderken iki savcının vurulması[1850]; Cumhurbaşkanı Eşref Gani'nin kişisel güvenlik ekibinin birkaç üyesinin Nisan 2020'de Paghman ilçesinde kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından görev dışındayken vurulması[1851]; Mayıs 2020'de Surobi bölgesinde Yargıtay idari müdürünün kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından öldürülmesi[1852]; Haziran 2020'de Dehsabz ilçesinde Başsavcılık ofisinde iki savcı ve diğer üç çalışanının vurulması[1853] ve İçişleri Bakanlığı biyometrik bölüm başkanının 2020 yılının temmuz ayında Chaharasyab ilçesinde kimliği belirsiz kişiler tarafından öldürülmesi.[1854]

Ağustos 2019'da UNOCHA, sağlık tesislerine ve sağlık personeline yönelik saldırıların çoğunun kaydedildiği vilâyet olarak Kabil'i bildirmiştir.[1855]

Kabil, 28 Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri için hem kayıtlı seçmenlerin hem de kayıtlı oyların en yüksek sayısına sahip olmasıyla öne çıksa da vilâyetin kayıtlı seçmen yüzdesi olarak seçmen katılımı yalnızca %20'ye ulaşmış ve ulusal ortalamanın hemen altında kalmıştır.[1856] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Kabil vilâyetinde ankete katılanların %51-75'i oy verirken korku duyduğunu bildirmiştir.[1857] Pajhwok Afghan News, daha fazla ayrıntı vermeden Kabil vilâyetinde seçim gününde seçimle ilgili saldırılar yaşandığını bildirmiştir.[1858] Bu kapsamda Shakardara ilçesindeki bir okulda bir seçim merkezinin yakınında bir el bombasının patladığı ve hiçbir zayiat olmadığı bildirilmiştir. Qarabagh ilçesindeki Khalazai seçim merkezinin seçim günü sabahı Taliban'ın saldırına maruz kalarak birkaç saat kapalı kaldığı bildirilmiştir.[1859] Ayrıca Afgan yetkililer tarafından Kabil'in Qarabagh, Musahi, Khak-e Jabbar ve Shakardara ilçelerinde keşfedilen ve etkisiz hale getirilen "düzinelerce bomba" bildirilmiştir.[1860]

Son yıllarda, Kabil şehri dışındaki güvenlik olaylarının çoğu, Afganistan'ın ana otoyollarında ve transit güzergahlarında meydana gelmiştir. AGE'ler düzenli olarak Afgan güvenlik güçlerinin karakollarına saldırdı ve siviller genellikle çapraz ateşe yakalanmıştır.[1861] Asia Foundation'ın Kabil vilâyetindeki Afgan Halkına ilişkin 2019 Araştırmasına katılanların yaklaşık %85'i seyahat ederken korku duyduğunu bildirmiştir.[1862] Temmuz 2020'de Kabil'i komşu illere bağlayan ana otoyollarda güvenlik tehditlerinde artış olduğu bildirildi.[1863] 2019 ve 2020'de birkaç yol güvenliği olayı ve yol engelleme/kapatma olayı bildirildi.

Nisan 2019'da, Puli Humri'de Baglan'a giden Kuzey-Kabil Otoyolu, öfkeli parlamento seçim adayları ve destekçileri tarafından kapatıldı ve olay, birçok sivil zayiatla sonuçlandı.[1864] 2020'nin başında Puli Humri'den Kabil'e karayolu

---

[1847] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kabul; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1848] Khaama Press, Haqqani Terrorist Network's Target Killer Arrested in Kabul, 26 August 2019, url

[1849] Pajhwok Afghan News, Ministry Official Gunned Down in Kabul, 17 October 2019, url

[1850] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019 (updated 2 December 2019), url

[1851] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), url; RFE/RL, Gunmen Shoot Dead Afghan Presidential Guard on Kabul Outskirts, 4 April 2020, url

[1852] Pajhwok Afghan News, Supreme Court Official Gunned Down in Kabul, 3 May 2020, url

[1853] AP, Gunmen Kill 5, Including 2 Prosecutors, in Afghan Capital, 22 June 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020 (updated 25 June 2020), url

[1854] Tolonews, [Twitter], posted on 8 July 2020, url

[1855] UNOCHA, Afghanistan - Monthly Humanitarian Update (August 2019), 24 September 2020, url, p. 2

[1856] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, pp. 97-98

[1857] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

[1858] Pajhwok Afghan News, 32 Killed, 123 Wounded in Election Day Attacks, 28 September 2019, url

[1859] Ruttig, T. and Bjelica, J., Afghanistan's 2019 Election (11): A First Look at How E-Day Went, AAN, 28 September 2019, url

[1860] 1TV, [Twitter], posted on: 28 September 2019, url

[1861] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den Sentrale Regionen og i det Sentrale Hoylandet - oppdatering, 5 September 2018, url, p. 4; UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/73/777–S/2019/193, 28 February 2019, url, p. 14; USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 April - 30 June 2019, 16 August 2019, url, p. 35

[1862] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 63

[1863] Tolonews, Fierce, Widespread Fighting Surges to Control Afghan Highways, 7 July 2020, url

[1864] NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url

hareketlerinin devlet dışı silahlı grupların varlığı nedeniyle kesintiye uğradığı bildirildi.[1865] Ocak 2020'de Taliban, Kabil-Baglan Otoyolu üzerindeki Khwaja Zaid'in güvenlik karakoluna saldırarak çok sayıda polisin can kaybına neden oldu.[1866] Aynı otoyol Şubat 2020'de Doshi ilçesinde Taliban tarafından bir kez daha saldırıya uğradı ve bir kamyon şoförünün öldürülmesi ve iki sivilin kaçırılmasıyla sonuçlandı.[1867]

Lifos'un Ocak 2020'de görüştüğü uluslararası bir kaynağa göre Kabil ile Kandahar arasındaki Vardak ve Gazni vilâyetlerinden geçen otoyol yıllardır güvensiz durumdaydı.[1868] 2019 yılında ise önceki yıllara göre daha fazla olay kaydedilmişti. AGE'lerin bu otoyolda aktif olduğu[1869], yolun bazı kısımlarını kontrol ettiği[1870] ve hükûmet çalışanlarını ve Afgan güvenlik güçlerinin üyelerini hedef almak için barikatlar kullandığı bildiriliyordu.[1871] Ağustos 2019'da, Kabil-Kandahar Otoyolu'nu güvenlik altına alan bir polis karakolu Taliban tarafından saldırıya uğradı, birkaç polis memuru öldürüldü ve yaralandı.[1872] Kasım 2019'da aynı otoyol, Zabul vilâyetinde ANP görevlileri tarafından gasp edilen bir kamyon sürücüsünün öldürülmesini protesto eden yüzlerce sürücü tarafından bloke edildi. Otoyol, yerel büyükler ve il meclis üyelerinin ara buluculuğunun ardından yeniden açıldı.[1873]

Önemli bir ticaret yolu olan ve genellikle "dünyanın en tehlikeli yollarından biri" olarak kabul edilen (bu yolda meydana gelen sayısız trafik kazasına atıfta bulunarak) Kabil-Celalabad Otoyolu, Surobi ilçesi gibi AGE'lerin aktif olarak bildirildiği alanlardan geçmektedir.[1874] Bu otoyol boyunca yüksek güvenlikli Green Village yerleşkesi bulunmaktadır.[1875] Yerleşke, 2019'da defalarca saldırıya uğramış ve geçici yol kapanmalarına neden olmuştur.[1876] Landinfo'nun Ekim 2019'da görüştüğü uluslararası bir kaynak, Kabil ile Celalabad arasındaki otoyolun uluslararası gezginler için de "yeterince güvenli" olduğunu belirtmiştir.[1877] Temmuz 2020'de, bu otoyolda yapılan bir ANDSF operasyonu sırasında 22 Taliban militanı öldürülmüş veya yaralanmıştır[1878]. Otoyolun artan güvenlik tehditleriyle karşı karşıya olduğu bildirilmiştir.[1879]

AAN analisti Ehsan Qaane'ye göre Hazarajat bölgesini başkente bağlayan Kabil-Bamyan Otoyolu'nun 20 kilometresi Taliban'ın kontrolündedir. Militan grup, bölgedeki çeşitli hizmet sunum alanlarına doğrudan müdahale ederken hükûmetin sağladığı olanaklar sınırlı kalmıştır. Vardak vilâyetinin Jalrez ilçesinden geçen Kabil-Bamyan Otoyolu Vardak, Parvan ve Kabil vilâyetlerinde çeşitli bölgelere giden birçok yan yola ve dağ yoluna sahiptir. Qaane, bunları militan gruplara güvenli sığınaklar sağlayan ve hükûmet güçlerinin hareketini engelleyen "ikmal ve kaçış yolları" olarak tanımlamaktadır. Otoyolun Kabil'in Paghman ilçesine Kohna Khumar ve Sanglakh üzerinden iki doğrudan geçişi vardır.[1880]

Temmuz 2020'de Kabil'i Lovgar ve Paktiya vilâyetlerine bağlayan kara yolu üzerindeki güvenlik tehditlerinin arttığı bildirilmiştir.[1881] AAN analisti Fabrizio Foschini'ye göre Chaharasyab ilçesinin bu kara yolu üzerindeki konumu hem hükûmet hem de AGE'ler için stratejik olup kara yolunun yanındaki bölgelerin güvenlik durumunu etkilemektedir.[1882]

[1865] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (20 - 26 January 2020), 29 January 2020, url, p. 1

[1866] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020 (updated 30 January 2020), url

[1867] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020 (updated 27 February 2020), url

[1868] Tolonews, Fierce, Widespread Fighting Surges to Control Afghan Highways, 7 July 2020, url

[1869] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/73/777–S/2019/193, 28 February 2019, url, p. 14; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (17 - 23 February 2020), 23 February 2020, url, p. 2

[1870] An international source Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 29

[1871] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 52

[1872] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29 , 29 August 2019, url

[1873] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict - Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 67

[1874] Diplomat (The), Next Stop Jalalabad: Traveling One of the World's Most Dangerous Roads, 13 December 2015, url

[1875] NYT, After Bombing, Afghans Demand That Foreigners Leave Their Neighbourhood, 4 September 2019, url

[1876] Al Jazeera, Fatal Blast Rocks Afghan Capital Kabul, 15 January 2019, url

[1877] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 29

[1878] Khaama Press, 22 Taliban Militants Killed, Wounded on Kabul-Jalalabad Highway, 7 July 2020, url

[1879] Tolonews, Fierce, Widespread Fighting Surges to Control Afghan Highways, 7 July 2020, url

[1880] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[1881] Tolonews, Fierce, Widespread Fighting Surges to Control Afghan Highways, 7 July 2020, url

[1882] Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, AAN, 19 March 2019, url, p. 25

2.15.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve Ağustos 2019'da Kabil vilâyetinde yerlerinden edilerek Paghman ilçesinden komşu Lagman vilâyetine (Mihterlam/Bad Pash bölgesinde) sığınan 27 kişilik 5 aileden oluşan bir grup olduğunu bildirmiştir.[1883]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplayarak farklı vilâyetlerden (Gazni[1884], Lovgar, Faryab, Jowzjan, Baglan[1885], Kunar[1886], Nangarhar[1887], Kapisa[1888], Vardak[1889], Badahşan, Kunduz[1890], Samangan, Tahar, Sar-i Pol, Belh, Lagman, Daykundi and Bamyan) Kabil vilayetine gelmek üzere yerinden edilmiş 4.062 kişi olduğunu bildirmiştir. Bu kişilerin hepsi Kabil ilçesine sığınmıştır. Kabil vilâyetine gelen yerinden edilmiş kişilerin çoğu Kunar (679) (çoğunlukla Chapadara ilçesinden) ve Baglan (651) (çoğunlukla Dahan-e Ghori ilçesinden) vilâyetlerinden gelmiştir. 300'den fazla yerinden edilmiş kişiden oluşan daha küçük gruplar Lovgar (tümü Baraki Barak ilçesinden), Kunduz (çoğunlukla Khanabad ve Chardarah ilçelerinden) ve Nangarhar (çoğunlukla Sherzad ve Khogyani ilçelerinden) vilâyetlerinden gelmiştir.[1891] Haziran 2019'da Kabil'de bir Operasyonel Koordinasyon Ekibi (OCT) toplantısı sırasında Mülteciler ve Geri Dönüş Müdürlüğü (DoRR) başkanı, bölge silahlı muhalefet grupları tarafından geri alındıktan sonra Gazni vilâyetinin Khwaja Omari ilçesinde yerlerinden edilen yaklaşık 100 ailenin Kabil'e gelişini bildirmiştir.[1892] Ocak ve Şubat 2020'de UNOCHA, merkezî dağlık bölgelerden (Bamyan ve Daykundi vilâyetleri) Kabil'e gelen 336 yerinden edilmiş kişiyi kaydetmiştir.[1893]

IOM, en çok geri dönenlere ve yerinden edilmiş kişilere ev sahipliği yapan beş vilâyet arasında Kabil vilâyetini dördüncü olarak, Kabil ilçesini ise ülke çapında en çok yerinden edilmiş kişilere ve geri dönenlere ev sahipliği yapan ilk 25 ilçe arasında altıncı sırada göstermiştir.[1894] Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre, Kabil vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Kabil ilçesinde ikamet ediyordu, bunu Bagrami, Dehsabz ve Chaharasyab ilçeleri izliyordu.[1895] UNHCR'ye göre, Kabil ve Nangarhar vilâyetleri en cazip dönüş destinasyonları olmaya devam etmekte[1896], ülke çapında geri dönenlerin üçte birini oluşturmakta ve "kendi bölgelerine yerleşmeyen geri dönenler güvenlik, hizmet ve iş aramak için nispeten kentsel alanlara taşınmaktadır".[1897]

[1883] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1884] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (21 - 27 October 2019), 27 October 2019, url, p. 2; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[1885] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (21 - 27 October 2019), 27 October 2019, url, p. 2; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[1886] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (12 - 19 August 2019), 19 August 2019, url, p. 2

[1887] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (12 - 19 August 2019), 19 August 2019, url, p. 2; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[1888] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (21 - 27 October 2019), 27 October 2019, url, p. 2

[1889] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (12 - 19 August 2019), 19 August 2019, url, p. 2

[1890] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (21 - 27 October 2019), 27 October 2019, url, p. 2; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[1891] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1892] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Kabul Province - Meeting Summary, 25 June 2019, url, p. 1

[1893] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 14 June 2020, url

[1894] IOM, Baseline Mobility Assessment: Summary Results March - June 2019, 1 July 2019, url, pp. 1, 6, 9

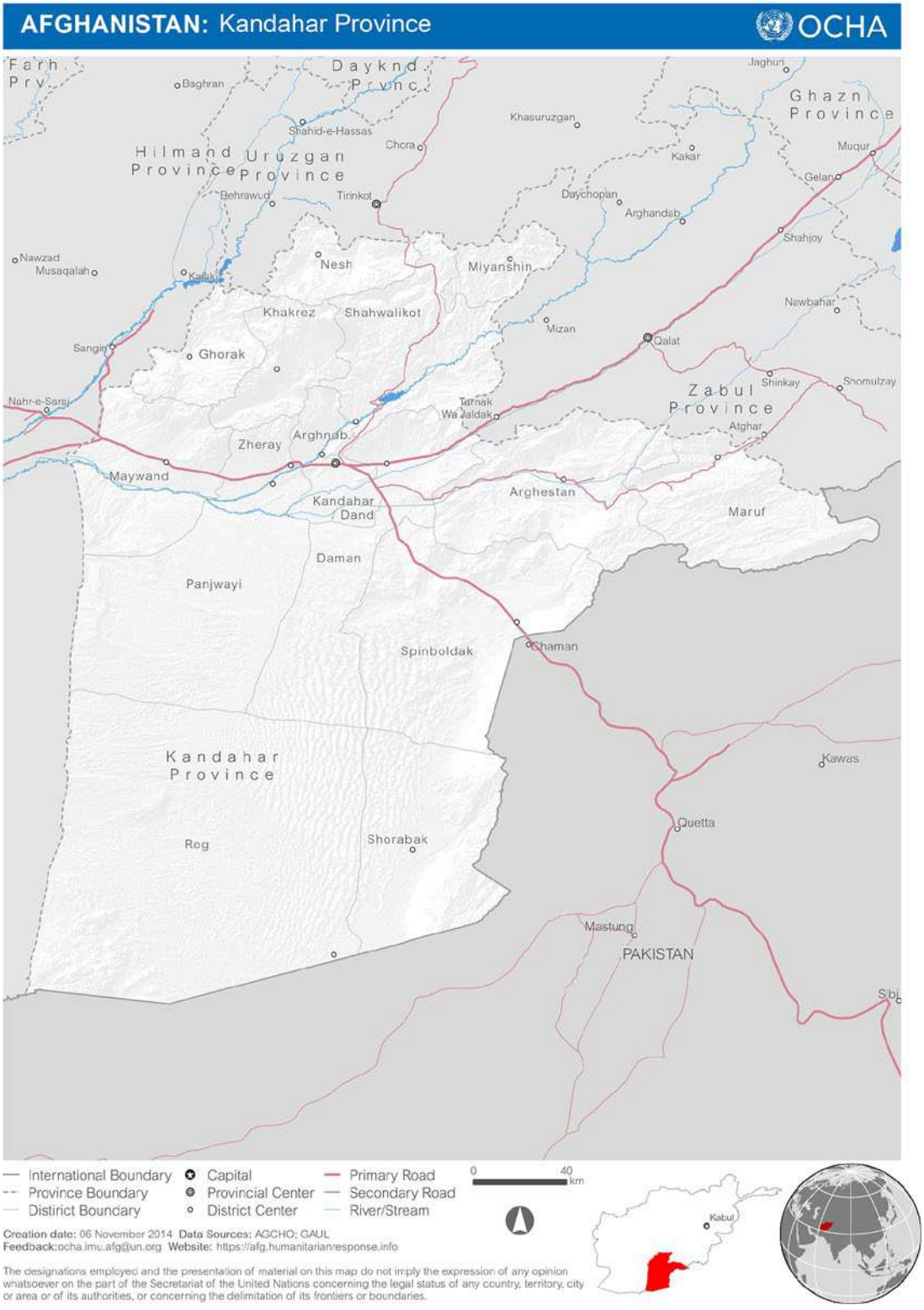
[1895] IOM, Afghanistan - Kabul Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Kabul, 9 October 2019, url

[1896] UNHCR, Pakistan: Voluntary Repatriation of Afghans from Pakistan Update, 30 April 2019, url, p. 1; IOM and UNHCR, Returns to Afghanistan 2018 - Joint IOM-UNHCR Summary Report, 25 June 2019, url, p. 6; UNHCR, Afghanistan: Voluntary Repatriation Update, 23 July 2019, url, p. 4

[1897] WBG and UNHCR, Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees, June 2019, url, p. 6

2.16 Kandahar

2.16.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 16: Afganistan - Kandahar vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1898]

[1898] UNOCHA, Afghanistan: Kandahar Province - District Atlas, April 2014, url

Kandahar vilâyeti, Afganistan'ın güneyinde bulunmakta olup kuzeyde Uruzgan ve Zabul, batıda Helmend ve güneyde ve doğuda Pakistan sınırında yer almaktadır.[1899] Kandahar şu idari birimlere ayrılmıştır: vilâyet yönetim merkezi Kandahar, Arghandab, Daman, Panjwayee, Zhire, Shah Wali Kot, Khakrez, Arghistan, Maiwand, Ghorak, Spin Boldak, Nesh, Miyanishin, Shorabak, Maruf, Reg (Shiga) ve "geçici" ilçeler Dand ve Takhtapul.[1900] Geçici ilçeler [...] "2004 anayasasının yürürlüğe girmesinden sonra güvenlik veya diğer nedenlerle cumhurbaşkanı tarafından onaylanmış, ancak henüz parlamento tarafından onaylanmamış" idari birimlerdir.[1901]

NSIA tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 2020-21 yıllarında 1.399.594'tür ve 523.259'u vilâyet yönetim merkezi Kandahar şehrinde yaşamaktadır.[1902] Kandahar, Afganistan'ın en büyük ikinci şehridir.[1903] Kandahar nüfusunun çoğunluğu Peştun kabilelerine aittir ve en büyüğü Durani kabileleri konfederasyonudur. Beluçlar, Kandahar çölünde göçebe yaşam sürmekte ve genellikle kaçakçılıkla uğraşmaktadır. Hazara ve Tacikler ve diğer etnik kökenler genellikle *Farsiwan* yani Farsça/Dari konuşmaktadır. Genelde şehirlerde ve kasabalarda yaşamaktadırlar.[1904]

Çevre yolu, Kandahar vilâyetinin yönetim merkezi ile Herat ve Kabil'in büyük nüfus merkezlerini birbirine bağlamaktadır. Uruzgan'a doğru kuzey yönünde giden bir yol Kandahar şehrine uzar.[1905] Mart 2018'de Afgan haber portalı Tolonews, otobanı "[...] ağır yol kullanımı, bakım eksikliği ve direnişçilerin devam eden saldırıları nedeniyle son derece kötü durumda" olarak nitelendirmiştir.[1906] Güneye giden bir yol, Kandahar şehrini Spin Boldak-Chaman'daki Afgan-Pakistan sınır kapısına bağlamaktadır.[1907] Pakistan ile, Pakistan tarafında Quetta'ya giden en önemli sınır geçişlerinden biridir. Sınır kasabaları Spin Boldak ve Chaman, Spin Boldak'ta bulunan Wesh adlı gelişen çarşısıyla başlıca kaçakçılık merkezleri olarak kabul edilmektedir.[1908] Pakistan hükûmeti, Afganistan'dan yasa dışı sınır geçişini önlemek için sınır boyunca bir çit inşa etmeye çalışmaktadır. Spin Boldak sakinleri çitleri protesto etmiş ve Afgan güvenlik servisleri, Pakistan güçleri bir çit operasyonunu tamamlamaya çalıştığında defalarca çit yapımını önlemeye çalışmıştır.[1909] Bu durum sık sık sınır ötesi çatışmalara ve bombardımana yol açmaktadır.[1910]

Havalimanı web sitesine göre Kandahar şehrinde iç ve dış destinasyonlara tarifeli yolcu hizmetleri veren bir havalimanı bulunmaktadır.[1911]

2016 yılında Türkmenistan'dan Hindistan'a gaz ulaştırmayı hedefleyen Türkmenistan-Afganistan-Pakistan-Hindistan (TAPI) boru hattı projesinin açılışı yapılmıştır.[1912] Boru hattının Herat'tan Kandahar'a Çevre Yolu boyunca Afganistan'dan geçmesi öngörülmüştür[1913] ve bu nedenle Taliban kontrolündeki alanlarla kesişecektir.[1914] Afgan tarafındaki proje güvenlik nedeniyle başlamamış, ancak yetkililer boru hattı inşaatını güvence altına almak için özel muharebe birimi hazırlamıştır.[1915]

AAN tarafından elde edilen UNODC verilerine göre Kandahar vilâyetinde haşhaş ekimi 2019 yılında 2018 yılına göre %38 azalmıştır.[1916]

[1899] UNOCHA, Afghanistan: Kandahar Province - District Atlas, April 2014, url

[1900] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 37

[1901] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[1902] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, p. 37

[1903] Reporterly.net, 80% People Infected With COVID-19: How Did Kandahar Get Here? 23 June 2020, url

[1904] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (1): Building the 'American tribe', AAN 12 August 2019, url; Naval Postgraduate School, Kandahar Provincial Overview, n.d., url;

[1905] iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url; Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[1906] Tolonews, Seven Die In Kandahar-Herat Highway Accident, 14 March 2018, url;

[1907] iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url; Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[1908] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (1): Building the 'American tribe', AAN 12 August 2019, url;

[1909] Afghanistan Times, Army repulses Pakistan's Durand Line fence bid, 13 April 2020, url

[1910] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (1): Building the 'American tribe', AAN 12 August 2019, url;

[1911] Kandahar Airport Webpage, n/d, https://kandaharairport.net/

[1912] Tolonews, All You Need To Know About TAPI Project, 24 February 2018, url

[1913] Tolonews, All You Need To Know About TAPI Project, 24 February 2018, url

[1914] Reuters, Five working to clear way for gas pipeline killed in Afghanistan, 21 May 2018, url

[1915] Xinhua, Special Afghan combat unit starts operation for TAPI project security 21 October 2019, url

[1916] Bjelica J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

Mart ve Nisan 2019'da Kandahar şiddetli selden etkilenmiş ve bu da bazı AGE faaliyetlerini durdurmuştur.[1917]

Haziran 2020 sonu itibarıyla Kandahar, Afganistan'da COVID-19'dan en kötü etkilenen üçüncü vilâyet olmuştur. Mart ayı sonunda tecrit altına alınmış, ancak çoğu kişi getirilen kısıtlamalara uymamıştır. Kandahar'daki teşhis laboratuvarı testler yapabilmiş ve ayrıca Zabul, Nimruz, Helmend ve Uruzgan vilâyetlerinden gelenleri test etmekten sorumlu olmuştur.[1918]

2.16.2 Kandahar'da çatışma geçmişi ve aktörler

Kandahar, vilâyette merkezi olan ABD Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC-S) tarafından desteklenen 205. ANA Kolordusu'nun sorumluluğu altındadır.[1919] Ayrıca vilâyette bir ABD askerî havaalanı bulunmaktadır. Yabancı askerlerin sayısı 2014'ten sonra azalmış, ancak 2018'de A-10 uçağı ve birkaç MQ-9 reaper drone ile birlikte daha fazla ABD askeri konuşlandırılmıştır.[1920] Terörle mücadele operasyonları, Molla Omar'ın eski karargâhında bulunan Kandahar Saldırı Kuvvetleri (KSF) olarak da adlandırılan NDS 03'ün sorumluluğu altındadır.[1921]

AAN, vilâyetin merkezindeki göreli istikrar yıllarını güçlü diktatör ve polis şefi General Abdul Razeq'in varlığına borçlu olduğunu belirtmiştir.[1922] Razeq, ABD'nin Taliban'ı 2010-2014 yılları arasında vilâyetten atmasına yardım eden bazı yerel komutanların dikkatini çekmeyi başarmıştır. Razeq onları önemli bölgelerin polis şefleri olarak atamıştır. Özellikle ALP, güvenlik yönetiminin önemli bir unsuruydu. Ancak Razeq ciddi insan hakları ihlalleri ile suçlanmıştır.[1923] Taliban'ı merkezî Kandahar ilçelerinden uzak tutmayı başarmış, ancak orada bombalı saldırılar ve hedefli cinayetler dâhil olmak üzere bazı Taliban faaliyetlerini engellememiştir. 2016'dan bu yana Taliban vilâyetin daha uzak bölgelerinde kontrolü yeniden ele geçirmeye başlamış ve Ekim 2018'de Razeq iddia edildiği üzere Taliban tarafından suikasta kurban gitmiştir.[1924] Kısa süre sonra yerine kardeşi Tadin Khan Atsakzai geçmiştir.[1925] Yerel yetkililere ve sakinlere göre Razeq suikastının ardından güvenlik durumu kötüleşmiş, hedefli cinayet sayısı artmış ve güvenlik hizmetleri daha fazla personel kaybetmiştir.[1926] 2019'da uzak bölgelerde saldırılar artmış, ancak merkezî kısımlar hükûmet kontrolü altında nispeten istikrarlı kalmıştır. Taliban'ın yayılımını önlemek için hükûmet, hava saldırıları da dâhil olmak üzere silahlı operasyonlar gerçekleştirmiştir.[1927]

Taliban için Kandahar stratejik bir vilâyettir. Bunun tek nedeni grubun doğum yeri olması değil, aynı zamanda Pakistan'ın Belucistan vilâyeti ile sınır komşusu olduğu için de "grubun güvenli limanı ve ana üye toplama merkezi" olmasıdır. Ayrıca Kandahar, Taliban'ın başlıca gelir kaynağı olan afyonun ana üreticisi ve dağıtıcısıdır.[1928]

Ağustos 2019 itibarıyla AAN, vilâyet yönetim merkezi haricinde "hükümet güçlerinin Kandahar'ın 17 resmî ve gayriresmî ilçesi dışında sadece Spin Boldak, Dand, Daman ve Arghandab ilçelerini tamamen veya ağırlıklı olarak kontrol ettiğini", Taliban'ın ise Kandahar vilâyetinin çoğunluğu kontrol etmeye devam ettiğini belirtmiştir. AAN ayrıca, "doğuda Maruf'ta ve Ghorak'ta, Nesh'te, Mianeshin'de ve son Taliban akınlarından sonra Khakrez'de (hepsi kuzeydedir) sadece ilçe merkezlerinin hükûmetin elinde olduğunu ve pratik olarak Taliban kuşatması altında kaldığını ifade etmiştir. Yine doğuda bulunan Arghestan'da, Orta Kandahar'da Maiwand'da ve güneydeki Reg ve Shorabak ilçelerinde "durum pek de farklı değildir". Kandahar şehri dört taraftan Taliban ile çevrilidir, ancak AGE'ler hâlâ ondan uzakta tutulmakta ve Leşkergâh (Helmend) ve Tarin Kot (Uruzgan) durumunda olduğu gibi şehre doğrudan saldıramamaktadır. Ancak

[1917] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (2): The collapse foretold that did not happen, AAN, 14 August 2019, url

[1918] Reporterly, 80% People Infected With COVID-19: How Did Kandahar Get Here? 23 June 2020, url

[1919] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 13

[1920] Stars and Stripes, Violence escalates in strategic Afghan province as US continues peace talks, 6 July 2019, url

[1921] HRW, "They've Shot Many Like This", 31 October 2019, url

[1922] Ruttig, T., The Killing of Razeq: Removing the Taleban's strongest foe in Kandahar, an indirect hit at elections, AAN, 19 October 2018, url

[1923] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (1): Building the 'American tribe', AAN, 12 August 2019, url

[1924] Ruttig, T., The Killing of Razeq: Removing the Taleban's strongest foe in Kandahar, an indirect hit at elections, AAN, 19 October 2018, url

[1925] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (1): Building the 'American tribe', AAN 12 August 2019, url

[1926] Stars and Stripes, Violence escalates in strategic Afghan province as US continues peace talks, 6 July 2019, url

[1927] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (2): The collapse foretold that did not happen, AAN, 14 August 2019, url

[1928] LWJ, Taliban overruns Afghan army camp in Kandahar, 19 October 2017, url

Taliban orada terörist saldırıları, suikastları ve küçük çaplı silahlı saldırılar gerçekleştirebilmektedir.[1929] Benzer şekilde yerel yetkililer, Kandahar'ın pek çok ilçesinde sadece ilçe merkezinin hükûmet tarafından kontrol edildiğini ve ilçenin geri kalanının Taliban kontrolü altında olduğunu belirtmiştir.[1930] LWJ'ye göre, Ghorak, Nesh, Miya Nishin ve Maruf ilçeleri Taliban'ın tam kontrolü altındadır. Kuzeyde Maywand, Khakrez, Shah Wali Kot, Arghandab, Tarnak Wa Jaldak, Arghistan ve güneyde Registan ve Shorbak ise hâlâ tartışmalıdır.[1931] Ekim 2019'da ABD ve Afgan güçlerinin Shah Wali Kot, Maruf'taki Taliban pozisyonlarına hava saldırısı düzenlediği bildirilmiştir.[1932]

BM, Kabil ile Kandahar ve Kandahar ve Tirin Kot arasındaki otoyollar da dâhil olmak üzere Afganistan'daki ana geçiş yollarında hükûmet karşıtı unsurların varlığının arttığını bildirmiştir.[1933]

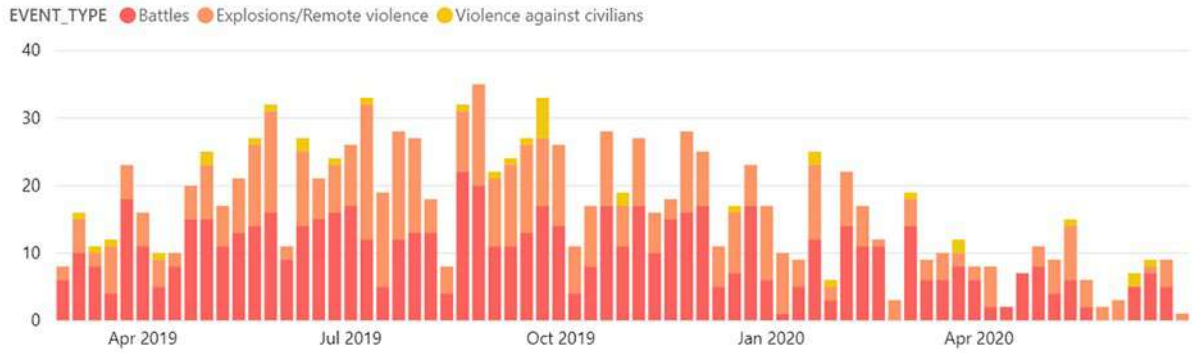
ISKP'nin de vilâyette bulunduğu bildirilmektedir. Nisan 2020'nin başında NDS güçleri Kandahar'daki örgütün üst düzey liderliğinin birkaç üyesini gözaltına almıştır. Bu kişilerin arasında Pakistan'dan gelen, takma adı Aslam Farooqi olan, ISKP'nin Afganistan'daki lideri Abdullah Orakzai de vardı.[1934]

2.16.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.16.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Kandahar vilâyetinde 467 sivil zayiat (121 ölü ve 346 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %13 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bomba dışı IED'ler ve canlı bombalardı, bunun ardından arama operasyonları geliyordu.[1935] Resolute Support, 2020'nin ilk çeyreğinde Kandahar'da 26 ila 50 sivil zayiat kaydederken yılın ikinci çeyreğinde sivil zayiatın arttığını bildirmiş ve 101-125'den fazla zayiat kaydetmiştir (1 Nisan'dan 30 Haziran 2020'ye kadar).[1936]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde Kandahar vilâyetinde 687'si çarpışma, 475'i uzaktan şiddet, 35'i sivillere yönelik şiddet olmak üzere toplam 1.197 güvenlik olayı bildirmiştir.[1937]

Şekil 18. Kandahar - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1938]

[1929] Sabawoon A., Rutting Th, Kandahar from Razeq to Tadin (2): The collapse foretold that did not happen, AAN, 14 August 2019, url

[1930] Stars and Stripes, Violence escalates in strategic Afghan province as US continues peace talks, 6 July 2019, url

[1931] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[1932] Anadolu Agency, Afghan, US forces kill over 80 Taliban insurgents, 27 October 2020, url

[1933] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace & Security, A/73/777–S/2019/193, 28 February 2019, url, p. 14

[1934] The Diplomat, The Islamic State Remains Alive in Afghanistan, 27 April 2020, url

[1935] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1936] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1937] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Explosions/Remote Violence; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1938] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Explosions/Remote Violence; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

UNAMA'ya göre 2019'daki sivil ölümlerinin ana nedeni IED patlamalarıydı.[1939] ACLED verilerine göre vilâyette raporlama döneminde IED'ler ve diğer uzaktan şiddet olayları 1.290'dan fazla ölüme neden oldu. Bunların çoğu güvenlik kuvvetleri mensubu ve AGE savaşçılarıydı, ancak aralarında siviller de vardı.[1940] 15 Temmuz 2019'da camiye giden bir araba konvoyu, Taliban tarafından yerleştirilen baskı plakalı IED nedeniyle patladı; 13 sivil öldü, 40 sivil ise yaralandı.[1941] 24 Eylül 2019'da Eşref Gani'nin Kandahar şehrindeki kampanya bürosunun kapısının yanında patlayan bomba, ikisi çocuk ve biri yerel gazeteci olmak üzere dört sivili öldürdü.[1942] 3 Haziran 2020'de vilâyette ilçeler arasında otobüsle seyahat eden dokuz yolcu, yol kenarına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu hayatını kaybetti.[1943]

Temmuz 2019'da Taliban'ın Shah Wali Kot bölgesindeki sekiz köyün sakinlerine saldırdığı ve sakinlerini savaşçılara yiyecek ve barınak sağlamaya zorladığı iddia edildi. Reddettiklerinde köylerdeki yaşlılar ciddi şekilde dövüldü. Taliban ayrıca yolu kapattı ve köylüler tarlalarına ulaşamadı. Yaşlılara göre birçok köylü Kandahar'a ve diğer ilçelere taşındı.[1944]

Kandahar şehri, bildirilen dönemde bir dizi hedefli cinayete tanık oldu. AGE'ler Mayıs 2019'da bir gıda taşeronunu, Ocak 2020'de görev başında olmayan bir askerî pilotu, Mart 2020'de ayrı saldırılarda bir dövizciyi, bir polis memurunu ve bir aşiret büyüğünü, Haziran 2020'de üç ayrı saldırıda ise eski bir polis memurunu, bir doktoru ve Sangin bölgesinin eski bir kaymakamını hedef aldı.[1945] 30 Haziran 2019'da Taliban, Maruf ilçesinde seçmen kaydı yapan sekiz seçim görevlisini öldürdü.[1946] 28 Eylül 2019'da Taliban, Khakrez, Maruf, Miyanishin, Naish, Shorbak ve Ghorak ilçelerindeki seçim merkezlerinin kimlik belgelerini doğrulamaktan sorumlu personelin öldürülmesi nedeniyle kapatıldığını iddia etti.[1947]

Vilâyetteki sivil ölümlerinin en önemli nedenlerinden biri, genellikle NDS Özel Kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen "gece baskınları" olarak da adlandırılan arama operasyonlarıydı.[1948] Bu güçlerin yargısız infaz, işkence ve hukuka aykırı ve keyfî gözaltılardan suçlu oldukları bildirilmektedir.[1949] 10 Nisan 2019'da NDS SF, Panjwai ilçesinde bir okul müdürünü öldürdü ve beş kişiyi tutukladı.[1950] Eylül 2019'da, NDS'nin Kandahar şehrindeki yerel imama işkence yaptığı ve öldürdüğü iddia edildi ve bu durum valilik binasının önünde kitlesel protestolara yol açtı.[1951] 16 Eylül 2019'da Shah Wali Kot bölgesinde Afgan ve NATO güçleri tarafından bir kadın öldürüldü, bir kadın uzvu kesilerek sakat bırakıldı ve diğer üç kişi tutuklandı. Aralık 2019'da aynı bölgede NATO ve Afgan güvenlik güçleri 8 sivili öldürdü ve 4 sivili tutukladı ve 10 Nisan 2020'de ABD insansız hava aracı üç sivili öldürdü.[1952]

2.16.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Kandahar vilâyetinde yerinden edilen 5.051 kişi olduğunu bildirmiştir. Bu kişiler çoğunlukla vilâyet içinde yerlerinden edilmişlerdi. Gittikleri ana noktalar Kandahar ve Spin Boldak ilçeleriydi. En büyük grup olan yaklaşık 1.800 kişi Aralık 2019'da Shah Wali Kot bölgesinden ayrılmış ve Kandahar/Dand bölgesine yerleşmiştir. 377 kişilik grup, Uruzgan vilâyetinin Tirinkot şehrine göç ettirilmiştir.[1953]

[1939] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 68

[1940] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Explosions/Remote Violence; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1941] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 43

[1942] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

[1943] Associated Press, Bus strikes roadside bomb in southern Afghanistan; 9 killed, 3 June 2020, url

[1944] Salaam Times, Taliban attack Kandahar residents for refusing to abandon homes, 19 June 2019, url

[1945] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1946] Associated Press, Taliban attack kills 8 election officials in Afghanistan, 30 June 2019, url

[1947] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1948] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 64; Human Rights Watch, "They've Shot Many Like This", 31 October 2019, url

[1949] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 64; Human Rights Watch, "They've Shot Many Like This", 31 October 2019, url,

[1950] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1951] Pajhwok Afghan News, Imam's death sparks anti-NDS protest in Kandahar, 8 September 2019, url

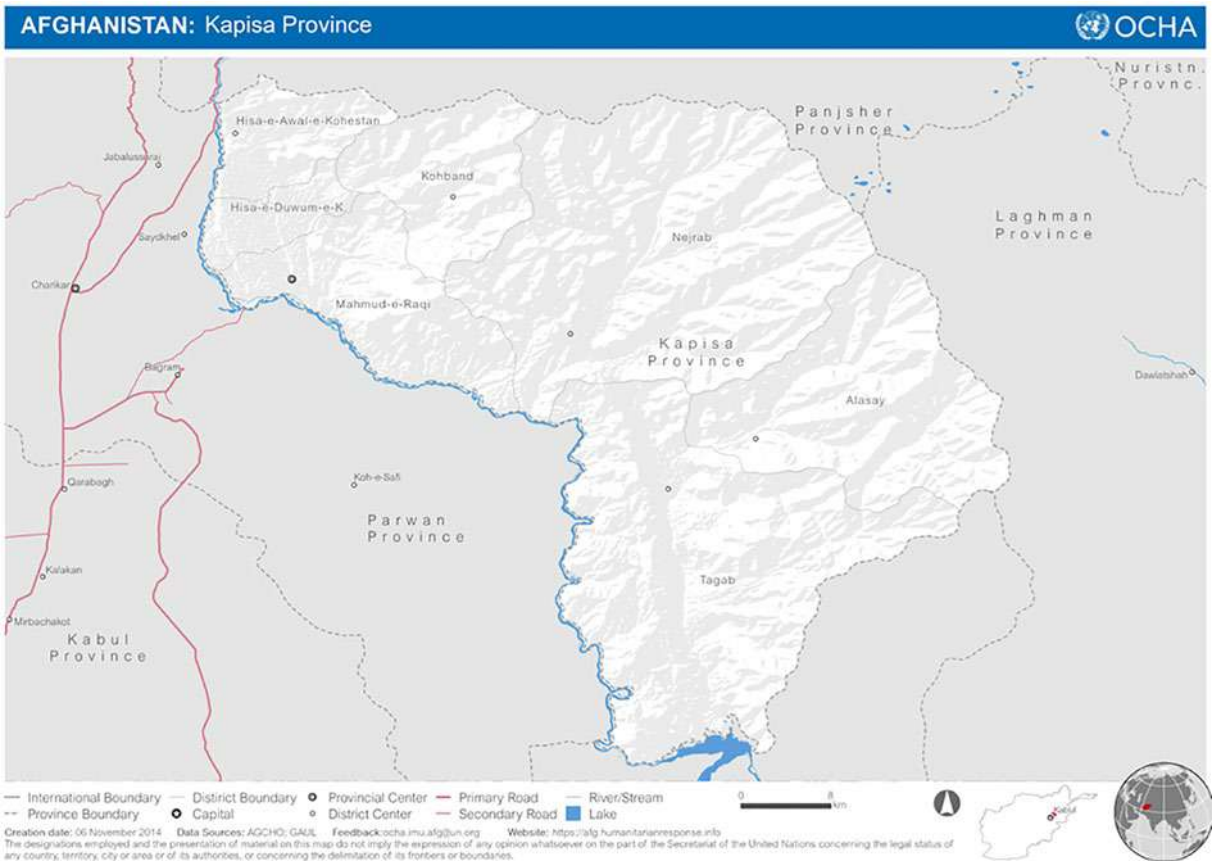
[1952] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Kandahar; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[1953] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020 UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

Raporlama döneminde, Helmend'den 1.712 kişi, Ferah'tan 1.378 kişi, Daykundi'den 983, Uruzgan'dan 863 ve Jowzjan'dan 350 kişi dâhil olmak üzere 5.286 kişi yerlerinden edilerek diğer vilâyetlerden Kandahar vilâyetine (Kandahar şehri veya Spin Boldak) gelmiştir.[1954]

2.17 Kapisa

2.17.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 17: Afganistan - Kapisa vilâyeti, kaynak: UNOCHA[1955]

Kapisa vilâyeti Afganistan'ın orta bölgesinde yer alır ve kuzeyde Pençşir, doğuda Lagman, güneyde Kabil ve batıda Parvan vilâyetleri ile sınırı vardır.[1956] Kapisa'nın idari birimleri şunlardır: Alasay, Hisa-i Awal-e Kohestan, Hisa-i Duwum-e Kohestan, Kohband, Mahmud-i Raki, Nejrab ve Tagab. Vilâyetin yönetim merkezi Mahmud-i Raki'dir.[1957]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Kapisa vilâyetinin nüfusu 488.298'dir.[1958] Kapisa'daki ana etnik gruplar Tacik ve Peştun[1959] ve Nuristanidir.[1960] Tek başına en büyük grubu oluşturan Tacikler, çoğunlukla vilâyetin kuzey kesiminde

[1954] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020 UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[1955] UNOCHA, Afghanistan: Kapisa Province - District Atlas, April 2014, url

[1956] UNOCHA, Afghanistan: Kapisa Province - District Atlas, April 2014, url

[1957] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Kapisa, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 10

[1958] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 4

[1959] FP, Are Ethnic Politics Afghanistan's Great Hope?, 11 November 2014, url

[1960] US, Naval Postgraduate School, Kapisa Provincial Overview, n.d., url; Tolonews, Provincial Profile: Kapisa, n.d., url

yaşamaktadır. Çoğunlukla Ghilzai kabilesinden olan Peştunlar, Tagab'ın güney bölgesinde yaşamaktadır.[1961] Mevcut diğer gruplar arasında Hazara[1962] ve Pashai, Alasay ve Kohband ilçelerinin dağlık bölgelerinde ikamet etmektedir.[1963]

Bir ana yol Kapisa'nın yönetim merkezi Mahmud-i Raki'yi Kabil şehrine bağlamaktadır.[1964]

Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde (Kapisa vilâyeti dâhil) ve orta dağlık bölgelerde afyon-haşhaş ekiminde %52'lik düşüş olduğunu göstermiştir.[1965] UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre, afyon-haşhaş çoğunlukla Tagab ve Alasay ilçelerinde yetiştiriliyordu.[1966]

2.17.2 Kapisa'da çatışma geçmişi ve aktörler

AAN analisti Fabrizio Foschini'ye göre Kapisa vilâyeti stratejik bir öneme sahiptir, çünkü "[...] hemen hemen her şeyin ortasında küçük bir vilâyettir: isyancılar için Kapisa'nın yönetim merkezine ve komşu vilâyetlere ulaşmak kolaydır." Foschini, Kapisa'nın militan gruplara daha fazla sempati duyan güney bölgeleri ile "Jamiat-e İslami'ye bağlılığın Taliban'a toplumun destek vermesini daha az olası kıldığı" kuzey bölgesi arasında "sosyolojik olarak bölünmüş" olduğunu öne sürmektedir.[1967] Kapisa'nın güneydeki Tagab bölgesi, Kabil vilâyetinin Surobi ilçesindeki Uzbin Vadisi'ne ve ayrıca Lagman vilâyetindeki Bad Pakh ilçesine nispeten kolay geçilebilen geçitler vasıtasıyla bağlanmaktadır. Foschini'ye göre bu daha geniş bölge, "sınır bölgesinden [Pakistan ile] Afganistan'ın derinliklerine inen isyancılar için önemli bir geçiş noktası ve barınak konumundadır.[1968]

New York Times'ın 2014 tarihli bir raporuna göre güney Kapisa "her zaman zor bir arazi olmuştur" ve Taliban militanları ile hükûmet güçleri arasındaki savaş, Fransız ISAF güçlerinin 2012'de vilâyeti terk etmesinden sonra yoğunlaşmıştır. New York Times, Taliban'ın başarısını kısmen Afgan güvenlik güçlerinin Kapisa'daki Taliban kontrolündeki bölgeleri ele geçirme kapasitesinin olmamasına veya "isteksizliğine" dayandırmış ve bunun ABD Özel Kuvvetleri'nin Afgan ordusuna militanlar veya ANA ve AGE'ler arasındaki iş birliği vasıtasıyla sızma iddialarına yol açtığını belirtmiştir. Bölgedeki Taliban ise "özgürce hareket edebilen" disiplinli bir güç olarak tanımlanmıştır.[1969]

AAN analisti Obaid Ali, 2015'te Kapisa'daki siyasi manzarayı "[...] yerel savaş ağalarının ve Taliban'ın birbirleriyle rekabetinin bitmeyen hikâyesi [...]" ve "[...] birçok sakinin vilâyetin bazı ilçelerinde yüksek militanlık oranlarına ve özel kan davalarına [...] katkıda bulunan kötü ekonomik durumu" ile tanımlamıştır.[1970]

Nejrab, Tagab ve Alasay gibi ücra ilçelerin, vilâyetin en emniyetsiz bölgeleri olduğu bildirilmiştir.[1971] Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada gösteren ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesinde Tagab, Alasay and Nejrab ilçeleri "tartışmalı" olarak nitelendirilmiştir. Aynı haritada LWJ tarafından bildirilen Temmuz 2019 tarihli bir USDOD değerlendirmesinde ise Nejrab ilçesi "hükûmet etkisi altında" olarak belirtilmiştir. Kapisa'nın kalan bölgeleri, bu değerlendirmede "hükûmet kontrolü altında" veya

[1961] US, Naval Postgraduate School, Kapisa Provincial Overview, n.d., url; Ali, O., Fire in the Pashai Hills: A Two-District Case Study from Kapisa, AAN, 6 April 2015, url

[1962] Tolonews, Provincial Profile: Kapisa, n.d., url

[1963] Ali, O., Fire in the Pashai Hills: A Two-District Case Study from Kapisa, AAN, 6 April 2015, url

[1964] UNOCHA, Afghanistan: Kapisa Province - District Atlas, April 2014, url; iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url

[1965] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[1966] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, pp. 17, 23

[1967] Foschini, F., In Kabul's Shadow: The Attacks in the Provinces on 15-16 April, AAN, 24 April 2012, url

[1968] Foschini, F., Classics of Conflict (2): Reviewing Some of Afghanistan's Most Notorious Hotspots, AAN, 9 July 2015, url

[1969] NYT, Hour's Drive Outside Kabul, Taliban Reign, 22 November 2014, url

[1970] Ali, O., Fire in the Pashai Hills: A Two-District Case Study from Kapisa, AAN, 6 April 2015, url

[1971] Ali, O., Fire in the Pashai Hills: A Two-District Case Study from Kapisa, AAN, 6 April 2015, url; Khaama Press, Taliban Sniper Killed in Armed Forces Operation in Kapisa Province, 29 April 2019, url; Khaama Press, Security Forces Kill Taliban's Suicide Attacks Planner in Kapisa Province, 23 May 2019, url; Emergency - Life Support for Civilian War Victims, A Quiet Revolution: the Emergency Anabah Maternity Centre and Female Empowerment, 16 October 2019, url, p. 27; Tolonews, 4 Security Force Members Killed in Kapisa, 21 March 2020, url

"durumu belirsiz" olarak kategorize edilmiştir.[1972] Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Kapisa vilâyetinde yapılan önemli yeni atamalarla Taliban gölge yönetiminin ve askerî yapının birkaç ilde yeniden örgütlendiğini bildirmiştir.[1973]

2019 ve 2020'de medya kaynakları, Taliban'ın Nejrab[1974], Tagab[1975] ve Alasay[1976] ilçelerinde varlık gösterdiğini bildirmiştir. Mart 2019'da Nejrab'daki Afganistan, Pachaghan ve Ghin Dara köylerinin Taliban militanları tarafından ele geçirildiği bildirilmiştir.[1977] Mart 2020'de, Nejrab'ın Afgan köyünde bildirilen Taliban saldırısı, bölgenin Aralık 2019'da Taliban'dan temizlendikten sonra[1978] yaşadığı ilk savaş olarak tanımlanmıştır.[1979] Haziran 2020'nin ortalarında Taliban militanlarının yerel ayaklanma güçlerinin 12 kontrol noktasını ele geçirdikten sonra Tagab ilçe merkezine ilerledikleri bildirilmiştir.[1980] Haziran 2020'nin sonunda ANA operasyonları sırasında Tagab'daki Firoozkhil, Turkandian, Baiskhel, Sarginan, Khanan ve Badakhil köylerinin Taliban'dan temizlendiği bildirilmiştir.[1981] Bahsi geçen üç bölgede birkaç tanınmış Taliban figürü öldürülmüş veya tutuklanmıştır.[1982] Mayıs 2019'da Kapisa vilâyetinde canlı bomba saldırıları planladığı bildirilen kıdemli bir Taliban lideri Nejrab'da öldürülmüştür.[1983] Ağustos 2019'da Taliban'ın Kapisa ve komşu vilâyetlerdeki militan grubun faaliyetlerinde yer alan Pençşir vilâyeti gölge vali yardımcısı Nejrab'da öldürülmüştür.[1984] Aynı ay, bölgede çeşitli militan faaliyetlerinde yer aldığı bildirilen bir Taliban askerî komutanı, Tagab bölgesindeki Shinkai köyüne bir IED yerleştirirken tutuklanmıştır.[1985] Kasım 2019'da Kapisa vilâyetindeki AGE faaliyetlerinde etkili bir figür olarak tanımlanan bir Taliban askerî komisyon lideri, Alasay ilçesinin Ashpi Vadisi'nde öldürülmüştür.[1986]

Gulbuddin Hekmatyar, Eylül 2016'da Afgan hükûmeti ile bir barış anlaşması imzalamadan önce Kapisa, Hezb-e İslami'nin kalelerinden biri olarak kabul ediliyordu.[1987]

Kasım 2019 ve Şubat 2020'de USDOD, Kapisa vilâyetindeki küçük ISKP destekçi gruplarını bildirmiştir.[1988] ACLED tarafından 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Kapisa'da ISKP'ye özel olarak atfedilen bir güvenlik olayı kaydedilmiştir.[1989] Şubat 2020'de Afgan komandolarının Nejrab bölgesinde hava desteği ile yaptığı kara operasyonunda bir düzine ISKP militanı öldürülmüş ve grubun saklanma yerlerinden biri yok edilmiştir.[1990] Ek olarak, ACLED Ağustos

---

[1972] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[1973] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 8-9

[1974] Ariana News, Roadside Bomb Kills 4 Civilians in Kapisa, 21 May 2019, url; RFE/RL,Taliban Militants Kill Six Afghan Police at Remote Checkpoint Northeast of Kabul, 5 October 2019, url; Tolonews, 4 Security Force Members Killed in Kapisa, 21 March 2020, url; UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Kapisa - Meeting Summary, 2 April 2019, url, p. 1

[1975] Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Official Arrested in Tagab District, 22 August 2019, url

[1976] Tolonews, Three Civilians Killed in Kapisa Blast, 23 November 2019, url

[1977] Afghanistan Times, 65 Afghan Forces Dead in Helmand Attacks, 24 March 2019, url

[1978] Tolonews, 4 Security Force Members Killed in Kapisa, 21 March 2020, url

[1979] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Kapisa Province - Meeting Summary, 29 January 2020, url, p. 1

[1980] Tolonews, 4 Public Uprising Forces, 11 Taliban Killed in Kapisa: Official, 15 June 2020, url

[1981] Pajhwok Afghan News, 2 Security Forces Killed, 5 Injured in Kapisa Clash, 22 June 2020, url

[1982] See sources mentioned below.

[1983] Khaama Press, Security Forces Kill Taliban's Suicide Attacks Planner in Kapisa Province, 23 May 2019, url

[1984] Pajhwok Afghan News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjsher Killed: MoI, 4 August 2019, url; Ariana News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjshir Killed, 4 August 2019, url; Afghanistan Times, Afghan Forces Killed Taliban's Designated Deputy Governor for Panjshir, 4 August 2019, url

[1985] Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Official Arrested in Tagab District, 22 August 2019, url

[1986] Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Commission Head Killed in Kapesa, 29 November 2019, url

[1987] Van Bijlert, M. and Ruttig, T., Almost Signed? The Peace Agreement with Hezb-e Islami, AAN, 21 may 2016, url

[1988] USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 July - 30 September 2019, 20 November 2019, url, p. 18; USDOD, Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 October - 31 December 2019, 19 February 2020, url, p. 13

[1989] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1990] Pajhwok Afghan News, Airstrikes Kill 13 Daesh Rebels in Kapisa, Kunar, 21 February 2020, url; Bakhtar News, 12 ISIS Fighters Killed in Kapisa Operation, 22 February 2020, url

ve Eylül 2019'da Afgan askerî güçlerinin Tagab bölgesindeki şüpheli Taliban ve/veya ISKP militanlarının saldırılarına yanıt verdiği iki olay ve Taliban ve/veya ISKP militanlarının Nejrab ve Tagab ilçelerindeki askeri operasyonlar sırasında yaralandığı ve/veya öldürüldüğü birkaç olay kaydetmiştir.[1991] 2020 USIP raporunda analist Borhan Osman, ISKP'nin Kabil hücresi için üye topladığı ilçeler olarak Tagab ve Nejrab ilçelerinden bahsetmiştir.[1992]

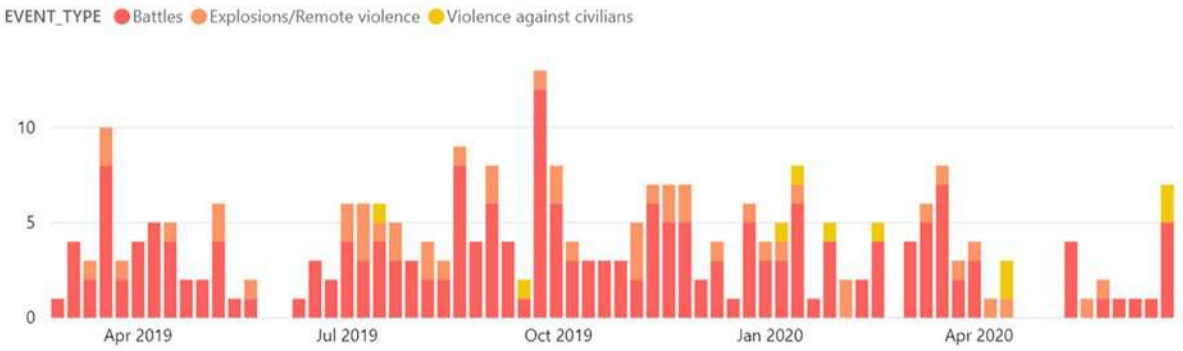
Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Kapisa, 201. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Kapisa vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Doğu Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası'na (TAAC-E) dâhildir. TAAC-E, ABD ve Polonya kuvvetleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Lagman vilâyetindedir.[1993]

2.17.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.17.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Kapisa vilâyetinde 124 sivil zayiat (49 ölü ve 75 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %11 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından canlı bomba dışı IED'ler ve hava saldırıları geliyordu.[1994] Resolute Support[1995] 2020'nin ilk yarısında Kapisa vilâyetinde 102 ila 150 sivil zayiat kaydetmiştir. Bu açıdan yılın ilk ve ikinci çeyreği arasında hiçbir değişiklik söz konusu değildir.[1996]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Kapisa vilâyetindeki 265 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların 206'sı "çarpışma", 49'u "patlama/uzaktan şiddet", 10'u ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Tagab ve Nejrab, Kapisa'nın diğer ilçelerinde kaydedilen 23 veya daha az olay ile karşılaştırıldığında her ilçede 100'den fazla kaydedilen olay ile en çok olayın bildirildiği ilçeler olarak öne çıkmıştır. ACLED, Hisa-i Awal-e Kohestan ve Hisa-i Duwum-e Kohestan ilçelerinde en düşük olay sayısını kaydetmiş, bunları Kohband ilçesi izlemiştir. Vilâyet yönetim merkezi Mahmud-i Raki'de ise 23 olay kaydedilmiştir.[1997]

Şekil 19. Kapisa - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[1998]

ACLED, Kapisa vilâyetindeki şiddet olaylarının yaklaşık %78'ini neredeyse hepsi "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır. Alasay ilçesi haricinde, bu kategori tüm Kapisa ilçelerinde ve ayrıca vilâyet yönetim merkezinin bulunduğu Mahmud-i Raki ilçesinde en yaygın olay türünü temsil ediyordu. Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın ordu, polis veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde *arbaki* (*arbaki* terimi genellikle yerel

[1991] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1992] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join Islamic State, USIP, June 2020, url, pp. 4, 11-12

[1993] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 13

[1994] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[1995] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

[1996] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[1997] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[1998] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Kapisa, url

olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[1999] Bu tür olaylara örnek olarak şunlar verilebilir: Temmuz 2019'da vilâyet yönetim merkezi Mahmud-i Raki yakınlarındaki Abad köyünde[2000], Ekim 2019'da[2001], Şubat 2020'de[2002], Mart 2020'de[2003] ve Haziran 2020'de[2004] Nejrab ilçesinde, Mart 2020'de[2005] ve Haziran 2020'de[2006] Tagab ilçesinde askerî veya polis kontrol noktalarına/karakollara yapılan saldırılar ile Aralık 2019'da[2007] ve Ocak 2020'de[2008] Alasay ilçesinde bir Afgan yerel polis komutanı ve bir istihbarat şefinin konvoyuna/aracına yapılan saldırılar/pusular ve 2020 yılının haziran ayında Kapisa'nın Mahmud-i Raki ilçesinde polis trafik bölümü başkanına düzenlenen saldırı.[2009] Bu olaylarda sivil zayiat bildirilmemiştir.

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır.[2010] Bu olaylar Nisan 2019'da,[2011] Mayıs 2019'da,[2012] Ağustos 2019'da[2013] ve Kasım 2019'da [2014]Nejrab ilçesinde yaşanan ve birçok Taliban militanının ölümüne neden olan çeşitli operasyonları kapsamaktadır (yukarıya bakınız). Tagab ilçesinde Haziran 2019'da Afgan Özel Kuvvetleri'nin operasyonlarında çeşitli Taliban militanları öldürülmüştür[2015] ve bir Taliban askerî komutanı, Ağustos 2019'da Shinkai köyüne IED yerleştirirken polis tarafından tutuklanmıştır.[2016] Alasay ilçesinde Temmuz 2019'da güvenlik güçlerinin düzenlediği baskında dört Taliban militanı yaralanmıştır.[2017] Haziran 2020'de Hisa-i Awal-e Kohestan ilçesinde düzenlenen operasyonda iki NDS subayının tutuklamayı amaçladıkları silahlı adam tarafından öldürüldüğü bildirilmiştir.[2018]

[1999] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2000] Tolonews, Two Policemen Killed in Taliban Attack in Kapisa, 30 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url

[2001] RFE/RL,Taliban Militants Kill Six Afghan Police at Remote Checkpoint Northeast of Kabul, 5 October 2019, url

[2002] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020 (updated 27 February 2020), url; Reuters, U.S.-Taliban Pact to Cut Violence About to Start, Afghan Minister Says Amid Clashes, 18 February 2020, url; Pajhwok Afghan News, Taliban Kill 9 Pro-Government Fighters in Kapisa, 18 February 2020, url

[2003] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url; Pajhwok Afghan News, 7 Security Personnel, 3 Militants Killed in Kapisa Clash, 21 March 2020, url; Tolonews, 4 Security Force Members Killed in Kapisa, 21 March 2020, url

[2004] Pajhwok Afghan News, 2 Security Forces Killed, 5 Injured in Kapisa Clash, 22 June 2020, url

[2005] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url

[2006] Tolonews, 4 Public Uprising Forces, 11 Taliban Killed in Kapisa: Official, 15 June 2020, url

[2007] VoA, Taliban Assault on Army Base Kills 7 Afghan Soldiers, 24 December 2019, url; Reporterly, Afghan Local Police Commander Killed in Taliban Ambush in Kapisa, 24 December 2019, url

[2008] Pajhwok Afghan News, Kapisa: District Intelligence Chief Killed in Taliban Ambush, 30 January 2020, url

[2009] Tolonews, Head of Kapisa Traffic Dept. Killed by Unknown Gunmen, 1 June 2020, url

[2010] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2011] Khaama Press, Taliban Sniper Killed in Armed Forces Operation in Kapisa Province, 29 April 2019, url

[2012] Khaama Press, Security Forces Kill Taliban's Suicide Attacks Planner in Kapisa Province, 23 May 2019, url

[2013] Ariana News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjshir Killed, 4 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjsher Killed: MoI, 4 August 2019, url

[2014] Pajhwok Afghan News, Kapisa Police Chief Injured in Clash with Taliban, 13 November 2019, url

[2015] Khaama Press, 16 Taliban Militants Killed, Wounded in Kapisa, Wardak and Herat Provinces, 12 June 2019, url; Khaama Press, 9 Militants Killed, Roadside Bombs and House-borne IED Destroyed in Kapisa and Wardak, 29 June 2019, url

[2016] Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Official Arrested in Tagab District, 22 August 2019, url

[2017] Pajhwok Afghan News, 7 Security Forces, 6 Rebels Killed in Fresh Offensives, 4 July 2019, url

[2018] Pajhwok Afghan News, 2 NDS Agents Killed by Illegal Gunman in Kapisa, 21 June 2020, url

Genellikle Afgan güvenlik güçlerini[2019] hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler kullanan AGE'ler, Kapisa'da bildirilen tüm güvenlik olaylarının %8'ini temsil ediyordu.[2020] Bu olaylardan bazıları sivil can kaybına ve yaralanmalara neden olmuştur. Örneğin Mayıs 2019'da Nejrab ilçesinde bir sivil motosiklet, yol kenarına yerleştirilen bombaya çarpıp dört sivilin ölümüne neden oldu.[2021] Aynı ilçede Ekim 2019'da yol kenarında meydana gelen bombalı saldırıda bir ailenin altı üyesi hayatını kaybetti.[2022] Bu tür bir başka olay, Kasım 2019'da Alasay ilçe pazarında yaşandı; bir kamyonetin yol kenarına yerleştirilen bombayla temas etmesi sonucunda en az 10 sivil yaşamını yitirdi.[2023]

Hava/drone saldırıları Kapisa'da bildirilen tüm şiddet olaylarının %7'sini temsil ediyordu. Çoğu hava/drone saldırısı (üçte ikisi) Nejrab ilçesinde gerçekleştirildi, bunu Alasay ve Tagab ilçeleri izliyordu. Bu hava/drone saldırılarının çoğu Afgan askerî güçleri tarafından gerçekleştirilirken bazıları ise ABD güçlerine atfedilmiştir.[2024] Söz konusu ilçelerde hava saldırıları AGE'ler arasında zayiata neden olurken[2025] bazıları ayrıca sivil zayiata neden olmuştur. Örneğin güvenlik güçleri, Aralık 2019 sonunda Nejrab ilçesine bağlı birkaç köyde yürüttüğü operasyonlar sırasında düzenlenen hava saldırılarında en az altı sivilin ölümüne yol açtı.[2026]

Temmuz 2019'da[2027] Nejrab ilçesinde, Mart 2020[2028] ve Nisan 2020'de[2029] ise Tagab ilçesinde Taliban militanları tarafından ateşlenen havan ve el bombaları sivillerin evlerine ve/veya araçlarına isabet ederek sivil zayiata neden oldu.

ACLED, Kapisa'da kaydedilen tüm şiddet olaylarının %4'ünü "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırmıştır.[2030] Bu olaylar arasında şunlar bulunuyordu: Temmuz 2019'da Nejrab ilçesinde Taliban'ın el bombası fırlatıcısı ile sivil evleri hedef alması[2031]; Aralık 2019'da Nejrab ilçesinde Afgan ve ABD güvenlik güçleri tarafından düzenlenen operasyonlarda sivillerin öldürülmesi[2032]; Mart 2020'de Tagab ilçesinde bir sivil aracın Taliban militanları tarafından saldırıya uğraması[2033] ve Haziran 2020'de PD 1 bölgesinde Afganha köyünde bir temyiz mahkemesi hakiminin kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından öldürülmesi.[2034]

28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak Kapisa'nın seçmen katılımı %10'un biraz altında kalmıştır. Güneydeki Uruzgan vilâyeti ve batıdaki Ferah vilâyeti ile birlikte bu, tüm ülkedeki en düşük puanlardan birini temsil ediyordu.[2035] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Kapisa vilâyetinde ankete katılanların %51-75'i oy verirken korku duyduğunu bildirmiştir.[2036] Pajhwok Afghan News daha fazla ayrıntı vermeden

[2019] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 17-23, 23 May 2019, url

[2020] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2021] Ariana News, Roadside Bomb Kills 4 Civilians in Kapisa, 21 May 2019, url

[2022] Pajhwok Afghan News, Women Among 6 of a family Killed in Kapisa Blast, 2 October 2019, url

[2023] Pajhwok Afghan News, ANA Soldier Killed, 12 Wounded in Kapisa Explosion, 6 November 2019, url

[2024] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2025] Khaama Press, Up to 50 Militants Killed in Afghan Special Forces Operations, Airstrikes, 6 March 2019, url; Khaama Press, Afghan Air Force's A-29s and MD-530s Target Taliban Hideouts in Kunar and Kapisa, 23 March 2020, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Commission Head Killed in Kapesa, 29 November 2019, url

[2026] Pajhwok Afghan News, 6 Civilians Killed in Kapisa Operations, Says Rights Watchdog, 29 December 2019, url

[2027] Khaama Press, Taliban Target Civilian Houses with Grenade Launcher in Kapisa: 201st Silab Corps, 18 July 2019, url

[2028] Pajhwok Afghan News, Civilians, Policeman Killed in Kapesa Mortar Shell Attack, 25 March 2020, url

[2029] Khaama Press, Taliban Militants Kill 1 Civilian, Wound 3 Others in Kapisa Province, 20 April 2020, url

[2030] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kapisa; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2031] Khaama Press, Taliban Target Civilian Houses with Grenade Launcher in Kapisa: 201st Silab Corps, 18 July 2019, url

[2032] Pajhwok Afghan News, 6 Civilians Killed in Kapisa Operations, Says Rights Watchdog, 29 December 2019, url

[2033] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url

[2034] Tolonews, Gunmen Shoot and Kill Judge in Kapisa, 23 June 2020, url

[2035] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[2036] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

Kapisa vilâyetinde seçim gününde gerçekleşen seçimle ilgili saldırıları bildirmiştir.[2037] Bunlara Afganistan Özgür ve Adil Seçim Vakfı'nın (FEFA) bir temsilcisinin dövülmesi dâhildir.[2038]

2.17.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Kapisa vilâyetinde yerlerinden edilmiş 924 kişiyi bildirmiştir. Bunların çoğunluğu (833) vilâyetin içinde (vilâyet yönetim merkezi Mahmud-i Raki ve Nejrab, Hisa-i Awal-e Kohestan ve Hisa-i Duwum-e Kohestan ilçeleri) sığınacak yer bulmuştur. Kapisa'dan geri kalan 91 yerinden edilmiş kişi, komşu vilâyetler Parvan (Çarikar ilçesi) ve Kabil'e sığınmıştır. Kapisa vilâyetindeki yerinden edilmiş kişilerin çoğu, baskın olarak Mart ve Aralık 2019'da ve Ocak 2020'nin başlarında Nejrab ilçesinde yerlerinden edilmiştir. Mart, Temmuz ve Eylül 2019 ile Mart 2020'de Tagab ilçesinde ve ayrıca Eylül 2019 ve Mart 2020'de Alasay ilçesinde daha az sayıda kişi yerlerinden edilmiştir.[2039]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak diğer vilâyetlerden Kapisa vilâyetine göç eden 193 kişi olduğunu bildirmiştir. Ekim 2019'da kuzeydeki Tahar vilâyetinin Chahab ilçesinde yerinden edilmiş 70 kişiden oluşan bir grup, Kapisa'nın Hisa-i Duwum-e Kohestan ilçesine sığınmıştır. Ocak 2020'nin ortalarında kuzeydeki Baglan vilâyetinin Tala Wa Barfak ilçesinde yerinden edilmiş 126 kişiden oluşan bir grup, vilâyetin yönetim merkezi Mahmud-i Raki'ye sığınmıştır.[2040]

Nisan 2019'un başında güvenlik durumundaki değişiklikler nedeniyle Nejrab ilçesinde büyük yer değiştirme hareketleri olduğu bildirilmiştir. Aralık 2018'in başlarında ortak ANDSF operasyonları ile temizlenen ilçenin birçok bölgesi, devlet dışı silahlı kuvvetler tarafından geri alınmıştır. Yerinden edilen aileler, Nejrab ilçe merkezinde ve vilâyet içindeki Mahmud-i Raki ve Hisa-i Awal-e Kohistan gibi diğer güvenli ilçelere sığınmıştır.[2041] Aralık 2019 ve Ocak 2020'de Nejrab ilçesinde devam eden ANDSF temizleme operasyonlarının çok sayıda yerinden edilmiş ailenin ilçe merkezine ve vilâyet yönetim merkezi Mahmud-i Raki'ye sığınmasına neden olduğu bildirilmiştir.[2042]

Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre Kapisa vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Mahmud-i Raki ve Tagab ilçelerinde ikamet ediyordu.[2043] UNHCR'ye göre Kapisa, bu vilâyetten gelen ancak geri döndüklerinde başka bir yerde yaşamayı tercih eden kişiler konusunda en yüksek yüzdeye sahip dört ilden biridir.[2044]

[2037] Pajhwok Afghan News, 32 Killed, 123 Wounded in Election Day Attacks, 28 September 2019, url

[2038] Pajhwok Afghan News, 2 Observers Killed, Many Beaten on Polling Day, 17 October 2019, url

[2039] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2040] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2041] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Kapisa Province - Meeting Summary, 2 April 2019, url, p. 1

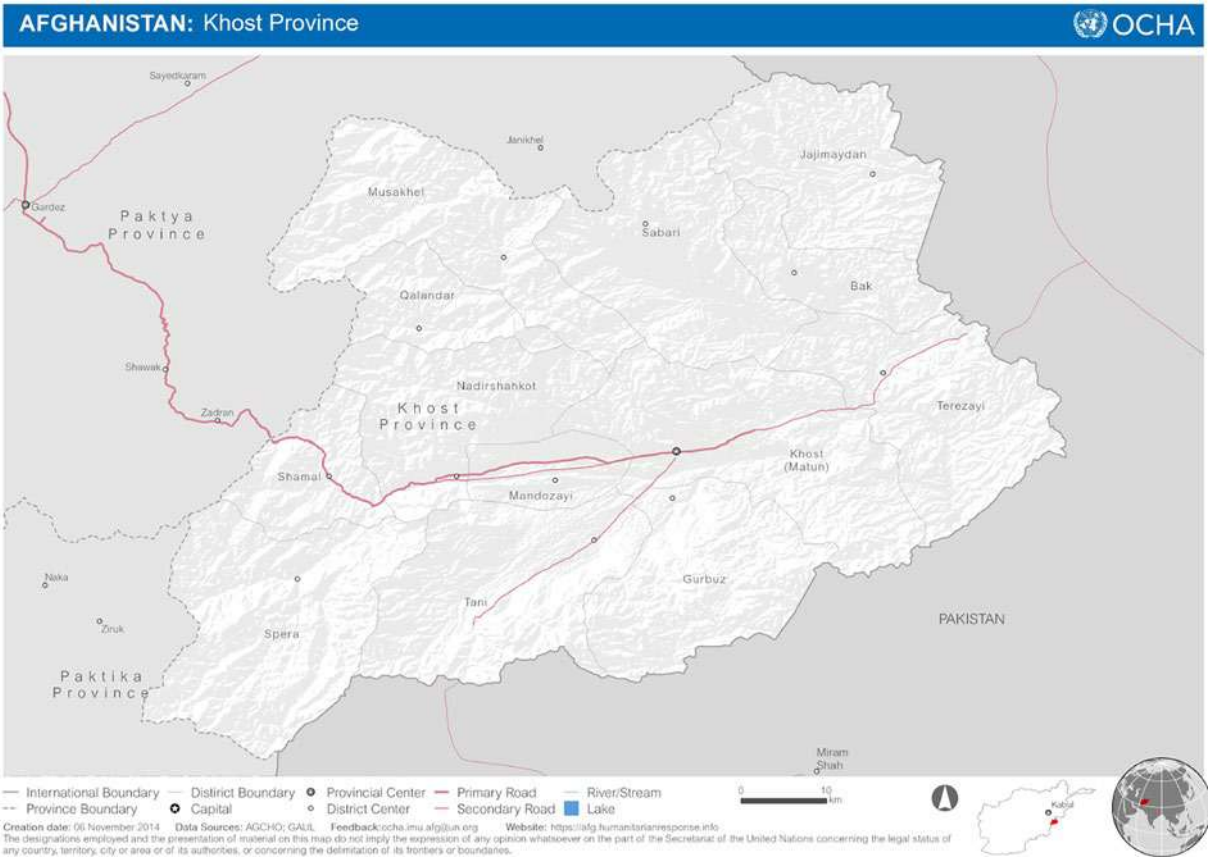
[2042] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Kapisa Province - Meeting Summary, 29 January 2020, url, p. 1

[2043] IOM, Afghanistan - Kapisa Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Kapisa, 9 October 2019, url

[2044] UNHCR, Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report - Final Report, May 2018, url, p. 19

2.18 Host

2.18.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 18: Afganistan - Host vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2045]

Paktiya ve Paktika villâyetlerini de kapsayan Loya Paktiya'nın ("Büyük Paktiya") bir parçası olan[2046] Host vilâyeti Afganistan'ın doğu kesiminde yer almaktadır ve doğuda Pakistan, güneybatıda Paktika, batı ve kuzeybatıda ise Paktiya ile sınırı vardır.[2047] Host'un idari birimleri şunlardır: Ali Sher (Terezayi), Bak, Gurbuz, Jajimaydan, Host (Matun), Mandozayi (Esmayel Khel), Muzakhel, Nadirshahkot, Qalandar, Sabari (Yaqubi), Shamal, Spera ve Tani. Host vilâyetinin yönetim merkezi Host şehridir.[2048]

NSIA'ya göre Host nüfusunun 2020/21 döneminde 636.522 olduğu tahmin edilmektedir. Kırsal nüfus toplamın %98'ini oluşturmaktadır.[2049] AAN'nin kurucusu Thomas Ruttig'in belirttiği gibi Host, Afganistan'ın üç büyük Peştun bölgesinden birinde yer almaktadır.[2050] Vilâyette yaklaşık %1 Tacik nüfus ile öncelikli olarak Peştunlar yaşamaktadır.[2051] ABD merkezli Kabile Analiz Merkezi (TAC), Host şehrinde başka azınlıkların (Sih, Hazara) da olduğunu belirtmiştir.[2052] Vilâyet batı Host, Paktiya ve Paktika'nın bazı kesimlerini içeren ve aralarında Zadran kabilesinin de (Zadran Arc'ın

[2045] UNOCHA, Afghanistan: Khost Province - District Atlas, April 2014, url

[2046] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, , in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 57

[2047] UNOCHA, Afghanistan: South Eastern Region - District Atlas, April 2014, url

[2048] UNOCHA, Afghanistan: Khost Province – District Atlas, April 2014, url, Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Khost, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 23

[2049] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 4

[2050] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 57

[2051] US, Naval Postgraduate School, Khost Provincial Overview, n.d., url

[2052] TAC, Khost Province District Studies, 20 May 2013, url, p. 8

adını taşır) bulunduğu çok sayıda Peştun kabilesinin yaşadığı yerdir.[2053] 2013'te TAC, Zadran'ı tarihsel olarak güçlü ama aynı zamanda "tutarsız" olarak nitelendirmiş, iç çatışmalar ve çok sayıda siyasi bağlantıyla karakterize edildiğini belirtmiştir.[2054] Dahası, Kuçi ve Musalyan göçebelerinin mevsimsel olarak Host'ta yaşadığı söylenmektedir.[2055] Afganistan uzmanı Antonio Giustozzi'ye göre Mayıs 2019 itibarıyla Host'ta 50.000'den fazla göçebe aile vardı.[2056] RFE/RL'den Gandhara, 2014'ten itibaren Kuzey Veziristan'daki askeri operasyonların 7.000 aileyi Host ve Paktika'ya sığınmaya zorladığına da işaret etmiştir.[2057]

2013 yılında TAC, Host'u "[...] Pakistan'dan [...] ticaret için önemli bir geçiş merkezi" olarak tanımlamıştır.[2058] Host'un Pakistan ile üç sınır kapısı olduğu bildirilmektedir (Ghulam Khan, Babrak Tanai ve Zazai Maidan).[2059] Ghulam Khan'ın kilit sınır kapısı, Pakistan'ın Kuzey Veziristan'ındaki askerî operasyonlar nedeniyle 2014 yılında kapatılmış, Mart 2018'de ticaret faaliyetlerine yeniden açılmış ve Ağustos 2019'dan itibaren tamamen yeniden hizmete girmiştir. O zamandan beri Paktiya, Paktika ve Host sakinlerinin Durand Hattı'nın diğer tarafında yaşayan akrabalarının olması şartıyla Pakistan'a tezkere ile girmelerine izin verildiği bildirilmiştir.[2060] Geçmişte de geçici olarak kapatılan Jajimaydan bölgesinde Pakistan'a giden resmî olmayan bir motorlu geçiş noktası da mevcuttur.[2061]

Host-Gardez Geçidi, Host'u komşu Paktiya, Lovgar ve nihayetinde Kabil'e bağlamaktadır.[2062] ABD merkezli haber sitesi ThinkProgress'in 2017 raporuna göre Host-Lovgar yolu, Paktiya ve Lovgar vilâyetlerinde güçlü bir Taliban varlığına ve dolayısıyla potansiyel Taliban kontrol noktalarına sahip bölgelerden geçmektedir.[2063] Mart 2019'da Afgan yetkililer, Paktiya'nın Dand Wa Patan bölgesini Host'un Jajimaydan bölgesine bağlayan 50 kilometrelik yolun tam kontrolünde olduklarını duyurmuştur. Geçtiğimiz beş yıl boyunca otoyol Taliban ve Hakkani Ağı'nın etkisi altındaydı.[2064] Tolonews, Mart 2019'da da Pakistan güçlerinin Host şehrini Gurbuz ilçesine bağlayan yolu kapattığını bildirmiştir. Bu ilçenin sınıra yakın bazı köyleri, Afgan topraklarını işgal eden ve yerel halkı kamu hizmetlerinden mahrum bırakan Pakistan ordusunun sınırı çitle çevirmesiyle ikiye bölünmüştür.[2065]

Avusturya COI departmanı tarafından hazırlanan havaalanı haritasına göre Host'ta tarifeli yolcu hizmetleri olan bir havaalanı mevcut değildir.[2066]

2018 UNODC Afyon Araştırması'nda Host'ta en azından 2013'ten beri haşhaş yetiştirilmediği bildirilmiştir.[2067]

[2053] TAC, Khost Province District Studies, 20 May 2013, url, p. 8

[2054] TAC, Khost Province District Studies, 20 May 2013, url, p. 8

[2055] TAC, Khost Province District Studies, 20 May 2013, url, p. 9

[2056] Giustozzi, A., Nomad-settler conflict in Afghanistan today, AREU, 13 November 2019, url, p. 14

[2057] RFE/RL/Gandhara, In Afghanistan, Lockdown Hits Waziristan Refugees Hard, 21 April 2020, url

[2058] TAC, Khost Province District Studies, 20 May 2013, url, p. 9

[2059] Pajhwok Afghan News, Khost market unaffected by closure of Pakistan border, 8 July 2016, url

[2060] Pajhwok Afghan News, Af-Pak trade via Ghulam Khan route set to resume, 5 March 2018, url; Sabawoon, A. M., The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border, AAN, 28 January 2020, url

[2061] Pajhwok Afghan News, Khost market unaffected by closure of Pakistan border, 8 July 2016, url; Sabawoon, A. M., The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border, AAN, 28 January 2020, url

[2062] iMMAP, Afghanistan Administrative Map, 19 September 2017, url; NYT, Costly Afghanistan Road Project Is Marred by Unsavory Alliances, 1 May 2011, url

[2063] ThinkProgress, Afghans fearful as CIA-backed militias patrol the ground and U.S. drones haunt the skies, 13 December 2017, url

[2064] Tolonews, Afghan Forces Hold 'Full Control' Of Key Highway In Southeast, 31 March 2019, url

[2065] Tolonews, Durand Line Fencing Splits Afghan Families, 31 March 2019, url

[2066] Austria, BFA-Staatendokumentation, Afghanistan - Airports [Map], 25 March 2019, available upon request under https://www.staatendokumentation.at/de/ (accessed by EASO on 25 March 2019)

[2067] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

2.18.2 Host'ta çatışma geçmişi ve aktörler

2009'da Thomas Ruttig, Host'u kapsayan Loya Paktiya'nın hiçbir zaman bir Taliban kalesi olmadığını belirtmiştir.[2068] AAN, Ağustos 2018'de Host'un "[...] aktif bir isyan içerdiğini, ancak bunun güçlü kabile bağları ve bağlı yerel topluluklar tarafından bir şekilde kısıtlandığını" ifade etmiştir. Ayrıca, dağlık Host'un coğrafi arazisi nedeniyle AGE'lerin büyük ölçüde yerel halkın iş birliğine bağlı olduğunu da kaydetmiştir, çünkü "küçük bir topluluğun yeminli düşmanlığı bile isyancılar için lojistik açıdan zorluk çıkarabilmektedir. Bunun nedeni, hareketlerinin güvenliği ve operasyonlarının başarısı için dağ yollarına veya gizliliğe bel bağlamak zorunda olmalarıdır." AAN, "bu, tüm toplulukları düşmanlaştıracak eylemleri caydırıyor" sonucuna varmıştır.[2069]

Mayıs 2020 itibarıyla BM Güvenlik Konseyi, başlangıçta Peşaver Şura ağına bağlı olan Mevlevi Abdullah Hussaini'yi Taliban'ın Host'taki gölge valisi olarak listelemiştir. Hussaini, 2019-2020 kışında 2020 savaş dönemi öncesinde Taliban hükûmet yapısının "yeniden düzenlenmesi" sonrasında atanmıştır. Mevlevi Qasam Farid, Loya Paktiya'daki askerî komisyonun başkanı olarak atanmıştır.[2070] Host ayrıca BM Güvenlik Konseyi'nin Taliban ile eroin, esrar, çam fıstığı kaçakçılığı veya yerel işletmelerin gaspına karışan organize suç grupları arasında "güçlü bağlar" gözlemlediği illerden biridir.[2071]

Hakkani Ağı'nın en çok "Zadran Arc'ta" aktif olduğu[2072] ve merhum kurucusu Celaleddin Hakkani'nin Zadran kabilesinin bir üyesi olduğu bildirilmiştir.[2073] Grup, 2007'den 2015'e kadar Quetta Shura'dan bağımsız olduğunu ilan etmesine rağmen Taliban'a bağlıdır.[2074] Associated Press'in (AP) aktardığı gizliliği kaldırılmış ABD yayın kanalları, diğer Taliban gruplarının aksine Hakani Ağı'nın "[...] askerî alanda daha çok faaliyet gösterdiğini ve Taliban'ın siyasi veya sosyal meselelerini belirlemede bir güç olmadığını" belirtmiştir.[2075] Bu düşünce, görünüşte Ruttig tarafından da paylaşılmaktadır.[2076] Hakkani Ağı'nın Pakistan gizli servisi ISI'nin yanı sıra diğer Pakistanlı militan grupları ve El Kaide ile yakın bağları olduğu bildirilmektedir.[2077]

Haziran 2019'da BM Güvenlik Konseyi, Tehrik-i Taliban Pakistan (TTP militanlarının yardımıyla Host, Paktiya ve Paktika'daki Taliban operasyonlarına liderlik eden Hakkani Ağı'nın 1.800 ila 2.000 savaşçıya sahip olduğunu belirtmiştir. Rapor, Loya Paktiya'da ağın tüm ana gölge hükûmet pozisyonlarını (il valileri ve kaymakamlar) elinde tuttuğunu da eklemiştir.[2078] Hakkani Ağı'nın Mayıs 2020 itibarıyla Loya Paktiya'yı kapsayan operasyon bölgesinde Hafız Azizuddin Hakkani başkanlığındaki El Kaide ile 2.000 savaşçıdan oluşan ortak bir birim planladığı söylenmiştir.[2079] Afgan güvenlik güçleri 2019 ve 2020 yıllarında Host'taki Hakkani Ağı'na karşı birkaç operasyon düzenlemiş ve özellikle Sabari bölgesindeki on iki komutanını öldürmüştür.[2080]

[2068] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 58

[2069] Foschini, F., Hitting Gardez: A vicious attack on Paktia's Shias, AAN, 18 August 2018, url

[2070] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 8-9, 12, 25, 27

[2071] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 12

[2072] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 62

[2073] AP, Death of Afghan group's founder unlikely to weaken militants, 4 September 2018, url

[2074] Giustozzi, A., Afghanistan: Taliban's organization and structure, Landinfo, 23 August 2017, url, p. 9

[2075] AP, Death of Afghan group's founder unlikely to weaken militants, 4 September 2018, url

[2076] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 73

[2077] AP, Death of Afghan group's founder unlikely to weaken militants, 4 September 2018, url; Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, pp. 75-76; NYT, Costly Afghanistan Road Project Is Marred by Unsavory Alliances, 1 May 2011, url

[2078] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, pp. 17-18

[2079] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 13

[2080] Tolonews, 12 Haqqani Network Commanders Killed In Khost, 11 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Khost: 20 crime suspects arrested in a week, 12 May 2020, url

Mayıs 2020 raporunda BM Güvenlik Konseyi, Host'u El Kaide'nin "gizlice aktif" olduğu düşünülen 12 vilâyet arasında listelemiştir.[2081] UNAMA, ana görevlerinin "silahlar ve patlayıcılar dâhil eğitim ve rehberlik" olduğunu eklemiştir.[2082]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Host vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneydoğu (TF Güneydoğu) altında faaliyet gösteren 203. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2083] AAN, yerel köklü güvenlik güçlerine odaklanan bir 2020 raporunda Loya Paktiya'nın sağlam ve "görece eşitlikçi" kabile yapılarının ve yerel savunma grupları geleneğinin (arbaki) "daha etkili, daha az istismarcı güçlere" katkıda bulunduğunu gözlemlemiştir.[2084]

Washington Post, 2015 yılında Host Koruma Kuvvetleri'ni (KPF) vilâyetteki en etkili güvenlik aktörü olarak listelemiştir.[2085] Foreign Policy, bu grubu sınırın güvenliğini sağlamak ve Host'a ve aynı zamanda komşu vilâyetlere teröristlerin girişini engellemekle sorumlu tutulduğu, "Pakistan'la olan geçirgen sınır boyunca CIA sponsorluğundaki birkaç seçkin paramiliter güçlerin en önemlisi" olarak nitelendirmiştir.[2086] UNAMA'ya göre en az 2007'den beri Afganistan'ın güneydoğusundaki normal askerî yapının dışında ve herhangi bir yasal dayanağı olmaksızın, yabancı askeri kuvvetler ve Afgan hava kuvvetlerinin sık desteğiyle faaliyet göstermektedir.[2087] Merkezi Host şehri dışındaki Camp Chapman'da bulunan KFP insan gücü 3.000 ila 10.000 arasında değişmekte olup muhbirler ağı da mevcuttur.[2088] UNAMA 2020 yıllık raporunda, yetkililer tarafından ara sıra soruşturmalar yürütülse de KPF üyelerinin suistimallerinin (infazlar, işkence ve keyfî gözaltılar dâhil) cezasız kalmasının "hükûmet karşıtı duygulara neden olmasından ve sivil halk arasında protestolara yol açmasından" duyduğu büyük endişeyi dile getirmiştir.[2089]

LWJ tarafından toplanan ve haritada sunulan bilgilere göre Gurbuz, Jajimaydan, Muzakhel, Nadirshahkot, Qalandar, Sabari, Spera, Tere Zayi ilçelerinin durumu "tartışmalı" olarak değerlendirilirken Bak, Host, Mandozay, Shamal ve Tani ise hükûmet kontrolü altında veya belirsiz olarak listelenmiştir.[2090] Ancak Nisan 2020'de Fransız günlük gazetesi Libération, Sabari ilçesinin Taliban kontrolünde olduğunu bildirmiştir.[2091] Bölgesel bir bakışta ACLED, Temmuz 2019'da Taliban'ın Jajimaydan ilçesinin bölgelerini ele geçirdiğini bildirmiştir.[2092] Son olarak Haziran 2019'da Tolonews tarafından yayımlanan bir araştırmada Afgan yönetiminin güvensizlik nedeniyle Host bölgelerinden birini (belirtilmemiş) yönetemediği ve uzaktan çalıştığı belirtilmiştir.[2093]

2.18.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.18.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Host'ta 197 sivil zayiat (51 ölü ve 146 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %13 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bomba dışı IED'lerdi, ardından hedefli/kasıtlı cinayetler ve kara çatışmaları geliyordu.[2094] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Host'ta 76 ila 125 sivil zayiat kaydetmiş ve ikinci çeyrekte birinci çeyreğe kıyasla çok belirgin bir artış bildirmiştir.[2095]

Resolute Support, çatışmanın ciddiyetiyle ilgili olarak 2019 yılının tamamı boyunca Host vilâyetinde 2018'de olduğu gibi 150'den az sayıda düşman tarafından başlatılan saldırı kaydetmiştir (Host, en düşük sayıya sahip beş vilâyetten

---

[2081] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 12

[2082] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 85-86

[2083] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 14

[2084] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, pp. 46-47

[2085] Washington Post (The), CIA runs shadow war with Afghan militia implicated in civilian killings, 3 December 2015, url

[2086] FP, How the CIA Aims to Keep a Footprint in Afghanistan, 8 August 2019, url

[2087] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 53, 57

[2088] HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

[2089] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 9, 58, 64-65

[2090] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n. d., url However the source does not systematically specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[2091] Libération, Naître et donner la vie en pays pachtoun [To be born and to give life in Pashtun country], 11 April 2020, url

[2092] ACLED, Regional Overview-Asia, 31 July 2019, url

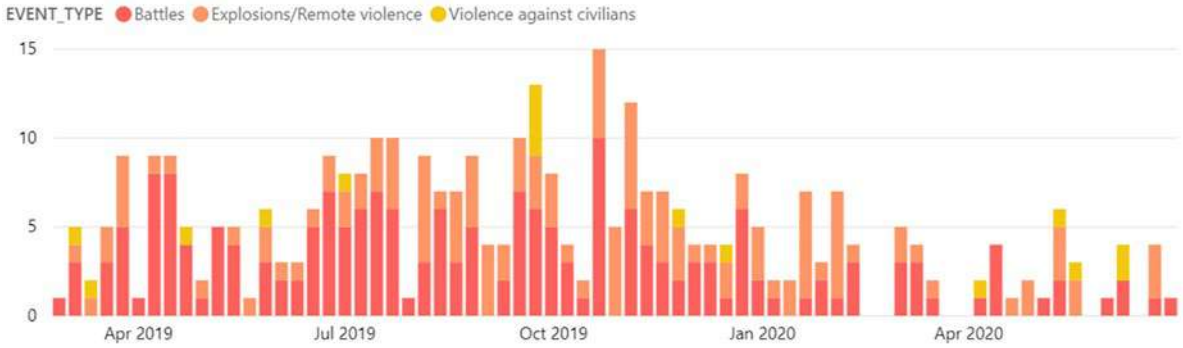
[2093] Tolonews, 64 Administrative Units Partially Paralyzed In 19 Provinces, 30 June 2019, url

[2094] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[2095] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72 At the time of writing, UNAMA provincial data for 2020 was not available.

biridir).[2096] Mart 2020'de bir Spera ilçesi sakini AAN'ye Şubat 2020'deki sekiz günlük "şiddeti azaltma" döneminden bu yana durumun sakin olduğunu ve yalnızca herhangi bir can kaybına yol açmayan "küçük çatışmaların" gerçekleştiğini söylemiştir. Yerel sakinler artık seyahat etmekte özgürdü, ancak hükûmet yetkilileri ve STK personeli Taliban'a karşı hâlâ temkinliydi.[2097] Host şehrinde yılın bu zamanında güvenlik durumunun normalden daha iyi olduğu da söylenmiştir.[2098] Ancak Mayıs 2020'de RFE/RL'den Gandhara, önceki haftalarda "güvenlik durumunun kötüye gittiğini" gözlemlemiştir.[2099]

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Host vilâyetindeki 342 şiddet olayına ilişkin verileri açık kaynaklardan toplamıştır: Bunların 196'sı "çarpışma" (%57), 130'u "patlama/uzaktan şiddet" (%38) ve 16'sı "sivillere yönelik şiddet" (%5) olarak kodlanmıştır.[2100]

Şekil 20. Host - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2101]

Bu üç kategoride Sabari (66 olay) ve Host (64), 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında en fazla şiddet olayının bildirildiği ilçeler olarak öne çıkmıştır. Bak, Mandozayi, Muzakhel, Nadirshahkot, Katar ve Spera'da bu tür olayların sayısı 17 ila 35 arasında değişiyordu. ACLED verilerine göre en az etkilenen ilçeler Gurbuz (3 olay), Jajimaydan (4), Tani (4) ve Shamal (7) olmuştur.[2102]

ACLED tarafından "çarpışma" olarak kodlanan olaylara gelince bunların büyük çoğunluğu "silahlı çatışmalardı". Sabari, Muzakhel, Terezayi ve Nadirshakot bu tür bir şiddetten en çok etkilenen ilçelerdi. Buna karşılık Shamal, Mandozayi, Jajimaydan, Tani ve Gurbuz ilçelerinin her birinde altıdan az silahlı çatışma kaydedilmiştir. Geri kalan ilçeler 12 ila 17 arasında değişen seviyelerde çatışma yaşamıştır. ACLED'in hakkında bilgi topladığı 189 silahlı çatışmadan 165'inin Taliban tarafından, diğer 2'sinin ise Taliban veya kimliği belirsiz bir grup tarafından başlatıldığı söylenmektedir. ACLED verilerine göre Taliban saldırıları esas olarak Sabari, Muzakhel, Terezayi ve Nadirshahkot ilçelerine odaklanmış ve sadece ANDSF'yi hedef almıştır. Afgan güvenlik güçleri ve müttefik milisler tarafından başlatılan 22 silahlı çatışmaya gelince bunlar Mayıs - Temmuz 2019'da Sabari'de en yüksek dokuz saldırı sayısı ile altı bölgeye yayılmıştır.[2103]

[2096] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 January 2020, url, p. 69

[2097] AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended?, 21 March 2020, url

[2098] Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the conflict a month after the US-Taleban agreement, AAN, 8 April 2020, url

[2099] RFE/RL/Gandhara, Afghan Mosque Attacks Kill 13 Worshippers Breaking Fast, 20 May 2020, url

[2100] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url For more information on ACLED's methodology, see: Introduction – Sources.

[2101] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2102] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2103] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Bu tür olaylara örnek olarak her ikisi de Muzakhel ilçesinde olmak üzere Haziran 2019'da 16 Taliban militanının ANDSF tarafından öldürülmesi ve Haziran 2020'de bir saldırının püskürtülmesi sırasında 21 kişinin öldürülmesi sayılabilir.[2104] Mayıs 2020'de Pajhwok, eyalet polis şefinin Taliban'ın saldırdığı yerel bir polis kontrol noktasına giderken Taliban'ın başlattığı bir patlamayla öldürüldüğünü bildirmiştir.[2105] 2019 ve 2020 boyunca Afgan güvenlik güçleri, Host'taki Hakkani Ağı'na karşı çeşitli operasyonlar düzenlemiş ve Haziran 2019'da Sabari ilçesinde on iki komutanının öldürülmesine ve Mayıs 2020'de altı savaşçının tutuklanmasına neden olmuştur.[2106] UNAMA, Pakistan'ın Kunar, Zabul ve Host illerinde başlattığı ve 39 çocuğun ölümüne (8 ölü, 31 yaralı) neden olan sınır ötesi olaylardan duyduğu endişeyi dile getirmiştir.[2107]

ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan olaylar açısından en çok temsil edilen alt kategori açıkça "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" (%78) olmuştur. Tüm bu olaylar AGE'lere, özellikle de Taliban'a atfedilmiş, ancak patlamaların hiçbirinin sivilleri hedef almadığı iddia edilmiştir. Host şehri ilçesi, uzaktan şiddet olaylarından en çok etkilenen ilçe olarak öne çıkmıştır (130 olaydan 43'ü).[2108] Örneğin, Temmuz 2019'da Host şehrinin doğu kesiminde bir motosiklet bombası KPF konvoyunu hedef aldığında iki sivil öldü ve otuz kişi yaralandı.[2109] Diğer ilçelerde Kasım 2019'da Tani ve Sabari'de çok sayıda sivil, patlayıcılarla öldürüldü.[2110] 17 Aralık 2019'da Ali Sher (Terezayi) ilçesinde bisiklete takılan patlayıcıların polis aracının yanında patlaması sonucu en az 10 sivil (3'ü çocuk) öldü, en az 18 kişi yaralandı.[2111] 2 Mart 2020'de Nadirshahkot ilçesinde bir futbol maçı sırasında patlayan bomba sonucu üç sivil öldü ve on bir kişi yaralandı. İnkar etmelerine rağmen saldırıyı Taliban'ın planladığından şüphelenildi.[2112] Nisan 2020'de vilâyet valisi Hamil Fidai'nin konvoyu yoldan geçerken bomba patlatıldı; saldırıyı kimse üstlenmedi, vali hayatta kaldı.[2113]

Ayrıca ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan, çoğu Host, Nadirshahkot, Sabari ve Terezayi'de (Ali Sher) olmak üzere vilâyetin altı ilçesinde on hava/drone saldırısı kaydedilmiştir.[2114] Drone saldırısı kategorisinde, 28 Kasım 2019'da bir ABD insansız hava aracı yeni doğum yapmış bir kadını taşıyan arabayı hedef alarak beş sivilin ölümüne neden oldu. Bu olay üzerine ABD güçleri ve Afganistan Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu soruşturma başlattı.[2115]

ACLED verilerine göre sivillere yönelik şiddet olaylarında ilçelerin hiçbiri dörtten fazla olay kaydedilmemiş, Host ve Sabari görece daha fazla etkilenmiştir.[2116] Sabari'de Mayıs 2020'de iki ayrı olayda camilerde namaz kılanlara ateş

[2104] Khaama Press, Afghan forces killed, wound 34 Taliban militants in Khost, Paktiya: 203rd Thunder Corps, 13 July 2019, url; Reporterly, Over 40 Taliban Killed By Afghan Forces, 30 June 2020, url

[2105] Pajhwok Afghan News, Khost police chief killed in roadside blast, 8 May 2020, url

[2106] Tolonews, 12 Haqqani Network Commanders Killed In Khost, 11 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Khost: 20 crime suspects arrested in a week, 12 May 2020, url

[2107] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 21-22

[2108] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2109] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25- Aug. 1, 1 August 2019, url

[2110] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

[2111] AP, Roadside bombing kills 10 civilians in Afghanistan, 17 December 2019, url; Khaama Press, Children among 10 killed as Taliban IED goes off in Khost province, 17 December 2019, url; TRTWorld, Roadside bombing kills 10 civilians in Afghanistan - official, 17 December 2019, url

[2112] RFE/RL, Afghan Taliban Ends Partial Truce As Deadly Bombing Hits Near Soccer Ground, 2 March 2020, url; Tolonews, Blast in Khost Kills Three Civilians: MoI, 2 March 2020, url; NYT, U.S. Announces Troop Withdrawal in Afghanistan as Respite From Violence Ends, 2 March 2020, url

[2113] RFE/RL/Gandhara, Attacks Across Afghanistan Kill Dozens Of Security Force Members [Source : AFP], Civilians, 22 April 2020, url

[2114] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2115] NYT, U.S. Drone Killed Afghan Civilians, Officials Say, 1 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, US forces, AIHRC probing Khost drone strike, 1 December 2019, url

[2116] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Khost; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

açılması sonucunda toplam dört kişi hayatını kaybetti (saldırı üstlenilmedi).[2117] Ayrıca Mart 2019'da yerel bir televizyon muhabiri vuruldu. Olayın sorumluluğunu "bir İslam Devleti üyesi" üstlenmiştir.[2118] KPF tarafından bildirilen yargısız infaz, hukuka aykırı ve keyfî gözaltı ve işkence vakaları hakkındaki endişelerini dile getiren UNAMA, 2019'da Host, Paktiya ve Paktika genelinde KPF'ye atfedilen 25 sivil ölümünün 2018'den itibaren "önemli bir düşüş" olduğunu ve bunların hepsinin yalnızca 2019'un ilk çeyreğinde rapor edildiğini belirtmiştir.[2119]

Haziran 2020'de Mandozayi ilçesinde eski bir kabile geleneğini yerine getiren Mangal kabilesinin yüzlerce üyesi, iki gün önce başka bir aileden yedi kişiyi öldürmekle suçlanan bir ailenin birkaç evini ateşe verdi.[2120]

2.18.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve bu dönem boyunca en düşük rakam kaydedilen vilâyetlerden biri olan Host'ta 2.828 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Bunların hepsi vilâyetin yönetim merkezi olan ilçesine sığınmıştır.[2121] Genel olarak, yerinden edilenlerin ana menşe ilçesi Sabari (1.750) idi ve Host'taki toplam sayısının %62'sini oluşturuyordu. Bunu çok daha geriden Bak (308) ve Nadirshahkot (259) takip ediyordu. En yüksek yerinden edilme sayıları Nisan ve Ekim 2019 ve Ocak-Şubat 2020'de kaydedilmiştir. O zamandan beri, UNOCHA herhangi bir yerinden edilme bildirmemiştir.[2122] Birkaç UNOCHA raporuna göre, sürmekte olan çatışmalar yerinden edilmenin ana nedeni gibi görünüyordu.[2123]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Host'a göç eden 3.619 kişi olduğunu bildirmiştir. Vilâyet içinde yerinden edilen 2.828 kişinin yanı sıra Paktika'dan 301, Lovgar'dan 231, Paktiya'dan 189 ve Nangarhar'dan 70 kişi göç etmiştir. Host şehri ilçesinin yerinden edilmiş bu kişilerin gittiği tek yer olduğu ortaya çıkmıştır.[2124]

[2117] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 28 May 2020, url; RFE/RL/Gandhara, Afghan Mosque Attacks Kill 13 Worshippers Breaking Fast, 20 May 2020, url

[2118] AP, Taliban kill 22 Afghan forces in attack on checkpoints, 17 March 2019, url

[2119] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 9, 57-58, 64-65

[2120] RFE/RL/Gandhara, Tribe Burns Down Houses Of Alleged Murderers In Southeast Afghanistan, 16 June 2020, url

[2121] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

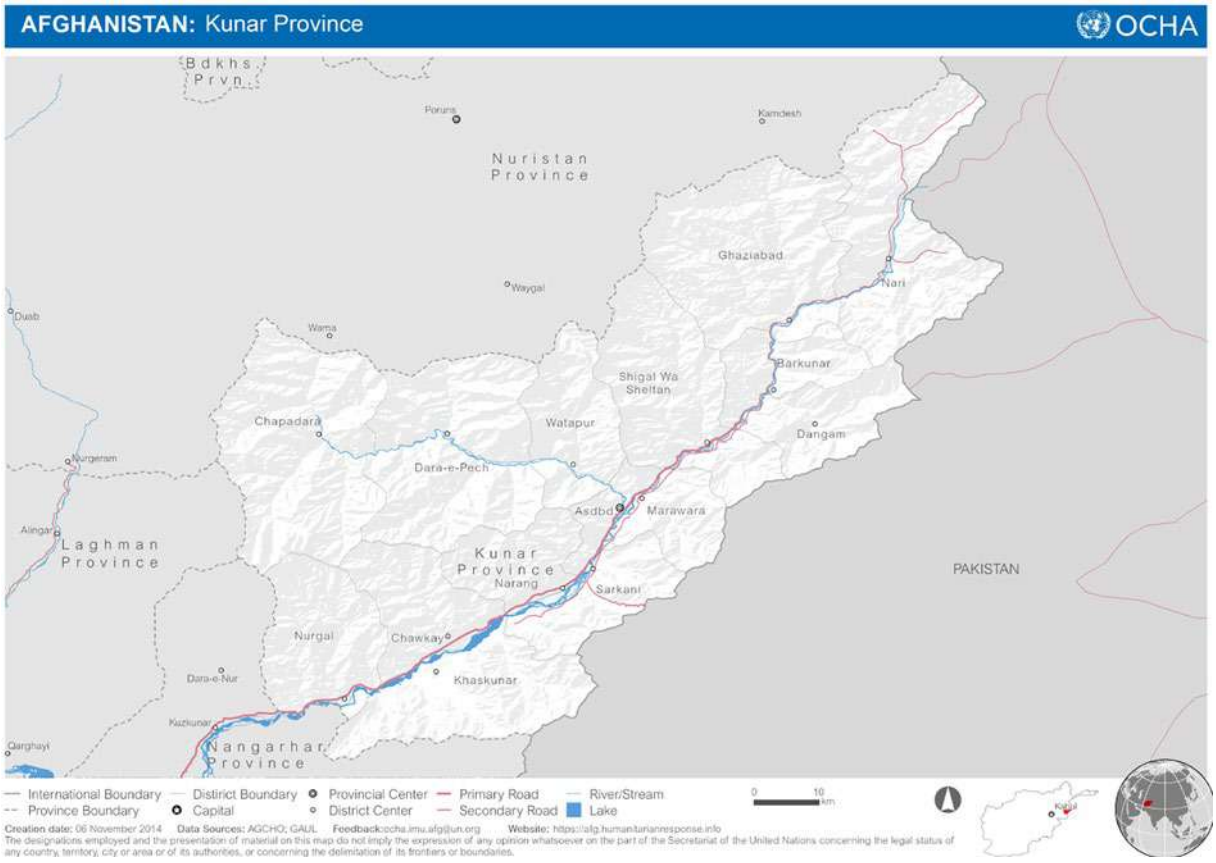
[2122] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2123] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (28 October – 3 November 2019), 6 November 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January – 2 February 2020), 3 February 2020, url

[2124] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.19 Kunar

2.19.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 19: Afganistan - Kunar vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2125]

Kunar, doğu Afganistan'da, Afgan-Pakistan sınırı boyunca yer almaktadır. Kuzeyde Nuristan, doğuda Pakistan, güneyde Nangarhar ve batıda Lagman ile sınır komşusudur.[2126] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Esadabad, Barkunar (ayrıca Asmar), Chapadara, Chawkay (ayrıca Sawkay), Dangam, Dara-e-Pech (ayrıca Manogi), Ghaziabad, Khashkunar, Marawara, Narang, Nari, Nurgal, Sarkani, Shigal, Watapur ve Sheltan.[2127] AAN, bunların ikincisini "geçici ilçe" olarak tanımlamıştır: Kunar vilâyetine ait olduğu düşünülse de statüsü henüz Afgan parlamentosu tarafından onaylanmamıştır.[2128] Vilâyetin yönetim merkezi Esadabad'dır.[2129]

NSIA'ya göre Kunar nüfusunun 2020/21 döneminde 499.393 olduğu tahmin edilmektedir. Kırsal nüfus, toplam nüfusun yaklaşık %97'sini oluşturmaktadır.[2130] Bölge çoğunlukla Peştunlardan oluşmakta, ardından Paşai ve Nuristaniler gelmektedir.[2131] Vilâyet, Kunar'ın yoğun ormanlarının tahrip olmasına katkıda bulunan militanlar, mafya grupları, yerel diktatörler ve iddialara göre bazı hükûmet yetkililerinin yaptığı yasa dışı ağaç kesimi, madencilik ve kaçakçılık

[2125] UNOCHA, Afghanistan: Kunar Province – District Atlas, April 2014, url

[2126] US, Naval Postgraduate School, Kunar Provincial Overview, n.d., url; UNOCHA, Afghanistan: Kunar Province – District Atlas, April 2014, url

[2127] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Kunar, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 24; UNOCHA, Afghanistan: Kunar Province – District Atlas, April 2014, url

[2128] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[2129] US, Naval Postgraduate School, Kunar Provincial Overview, n.d., url; Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Kunar, n. d., url

[2130] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 4

[2131] US, Naval Postgraduate School, Kunar Provincial Overview, n.d., url, Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Kunar, n. d., url

oranlarının yüksek olmasından etkilenmiştir. Manogi ve Chapadara ilçelerindeki yasa dışı kıymetli taş madenciliği yüzlerce kişiye istihdam sağlamaktadır ve Nisan 2020'de arttığı söylenmiştir.[2132]

> "NH01" ulusal otoyolu Celalabad'dan başlayıp Nurgal, Chawkay, Narang, Esadabad, Shigal ilçelerinden geçerek Asmar'a gider.[2133] Otoyol, Asmar'dan Gaziabad ve Nari ilçeleri üzerinden Nuristan vilâyetine çıkar. 2017'de isyancılar tarafından bloke edilen bir dizi operasyonun ardından Ağustos 2018'de ANDSF tarafından yeniden açılmıştır.[2134] Fransız Libération gazetesinin röportaj yaptığı bir Afgan askerine göre hükûmet, daha önce "ölüm kapanı" olarak bilinen Dara-e Pech üzerinden Chapadara bölgesine giden yolun kontrolünü 2019'un başlarında yeniden devralmıştır.[2135] Eylül 2019'da Sarkani ilçesinde bulunan ve resmî olmayan Nawapas sınır noktasından Pakistan'a geçen Nawapas Otoyolu'nun beş yıl kapalı kaldıktan sonra Taliban'dan temizlendiği bildirilmiştir.[2136] Bununla birlikte, Eylül 2019'da UNOCHA, militan grupların Kunar'da belirsiz otoyolları kapattığını bildirmiştir.[2137]

Vilâyetin Pakistan ile 175 kilometre uzunluğunda sınırı vardır. İsyancılar, vilâyet yönetim merkezinin batısında yer alan Korengal vadisinden yıllardır vilâyete girip çıkmaktadır.[2138] Haziran 2020'de Pakistan kuvvetleri, Kunar'da sınır boyunca bir çit inşa ederken Afgan topraklarını işgal etmekle suçlanmıştır.[2139]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Kunar'da (1.723 hektar) afyon-haşhaş ekim seviyeleri 2017 ile benzer kalmıştır (1.634 hektar) ve haşhaş yetiştiriciliğinde %6'lık artış görülmüştür.[2140]

2.19.2 Kunar'da çatışma geçmişi ve aktörler

Şubat 2020'de İsveç merkezli Lifos'un görüştüğü bir güvenlik analisti Kunar'ı Taliban'ın "güçlü kontrolü/etkisi altında" olarak nitelendirmiştir.[2141] Mayıs 2020 itibarıyla BM Güvenlik Konseyi, başlangıçta Peşaver Şura ağına bağlı olan Mawalawi Hamdullah Uruzgani'yi Taliban'ın Kunar gölge valisi olarak listelemiştir. Uruzgani, 2019-2020 kışında 2020 savaş dönemi öncesinde Taliban hükûmet yapısının "yeniden düzenlenmesi" sonrasında atanmıştır.[2142] Vilâyet vali yardımcısına göre Aralık 2019'a kadar çoğu Taliban'ın eski üyeleri olan yaklaşık 1.000 militanın Kunar'da NDS destekli bir "Silahsızlanma, seferberlikten çıkarma ve yeniden entegrasyon" programına kaydolduğu bildirilmiştir.[2143]

Mayıs 2020 itibarıyla Kunar, El Kaide'nin "gizlice aktif" olduğu söylenen 12 vilâyetten biriydi. BM Güvenlik Konseyi aynı raporda grubun Kunar ve Nuristan'dan oluşan harekât bölgesinde Shir Khan Manga başkanlığındaki Hakkani Ağı ile 2.000 savaşçıdan oluşan ortak bir birim oluşturmayı amaçladığını belirtmiştir.[2144] UNAMA, El Kaide'nin ana görevlerinin "silahlar ve patlayıcılar dâhil eğitim ve rehberlik" olduğunu eklemiştir.[2145] Ayrıca Mart 2020'de Kunar yetkilileri, hareket ile ABD arasındaki müzakerelere düşman olan eski Taliban savaşçılarının El Kaide bünyesine katılmalarından endişe

---

[2132] IWPR, Illegal Logging Destroying Afghan Forests, 23 January 2018, url; RFE/RL/Gandhara,Precious Stones Illegally Mined In Afghan Province, 24 April 2020, url; FP, Afghanistan's Forests are Turning a Profit for the Islamic State, 15 July 2019, url

[2133] Italy, Ministry of Foreign Affairs, Evaluation Report - Afghanistan: Rehabilitation of Maidan Shar – Bamyan Road, 2014, url, p. 8; UNOCHA, Afghanistan: Kunar Province – District Atlas, April 2014, url

[2134] Salaam Times, Afghan forces reopen key Kunar highway blocked by Taliban, 9 August 2018, url

[2135] Libération, Afghanistan : mon voisin, ce taliban devenu fréquentable [Afghanistan : my neighbour, this Taliban guy who has become reputable], 3 February 2020, url

[2136] Pajhwok Afghan News, Kunar's Nawapas road reopens after 5-year closure, 7 September 2019, url; Sabawoon, A. M., The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border, AAN, 28 January 2020, url

[2137] UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (23 – 29 September 2019), 2 October 2019, url

[2138] US, Naval Postgraduate School, Kunar Provincial Overview, n.d., url

[2139] Tolonews, 'Pakistani Forces Building Facilities on Afghan Soil': Residents, 8 June 2020, url

[2140] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 23

[2141] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (version 2.0.), 7 April 2020, url, p. 41

[2142] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 8-9, 27

[2143] Le Figaro, Afghanistan: un programme gouvernemental pour réintégrer des talibans repentis [Afghanistan : a government program to reinstate repentant Taliban], 26 December 2019, url

[2144] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 12-13

[2145] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 85-86

duyduklarını belirtmiştir.[2146] Long War Journal ayrıca Taliban ve El Kaide'ye bağlı bir komutan olan Qari Zia Rahman'ın Kunar ve Nuristan vilâyetlerinde varlığından bahsetmiştir.[2147]

Temmuz 2020 itibarıyla İslam Devleti'nin Afgan şubesi olan ISKP'nin Kunar bölümünün eski lideri Şeyh Matiullah Kamahwal tarafından yönetildiği söylenmiştir.[2148] 2019'un ilk yarısında, ISKP vilâyette toprak kazanıyor gibi görünüyordu[2149]. Vilâyet, Şubat 2019'da grubun Afganistan'daki kalelerinden biri olarak tanımlanmıştı.[2150] Bununla birlikte, 2019 sonbaharından itibaren ANDSF, koalisyon güçleri ve Taliban tarafından eş zamanlı olarak yürütülen askerî operasyonlar, ISKP'ye güney Nangarhar ve Kunar'daki bölgeleri kontrolü altına alması için baskı yapmıştır.[2151] Grup 2020'nin başlarında Kunar'da daha fazla kayıp yaşasa da[2152] BM Genel Sekreteri, vilâyetin "etkin bir şekilde grubun yeni Afganistan kilit bölgeleri haline geldiğini" belirtmiştir.[2153] Ocak ile Mayıs 2020 ayları arasında, kaynaklar vilâyetin batı kesimlerinde ISKP savaşçılarının veya üslerinin varlığını bildirmiştir: Bu alanlar; yoğun ormanların kaliteli sığınaklar sağladığı Chawkay ilçesinin uzak bölgeleri[2154], Narang, Nurgal ve Chapadara,[2155] Watapur ve Dara-e Pech ilçeleri idi.[2156] Kunar'daki toplam ISKP savaşçı sayısı tahminleri; Diplomat'ın Ağustos 2019'da bildirdiğine göre 400 (yarısı Chapadara'da),[2157] Ocak 2020'de vilâyet valisine göre 1.200[2158] ve Şubat 2020'de BM Genel Sekreteri tarafından belirtildiği üzere 2.100 arasında değişiyordu.[2159] Yerel ISKP safları, ANDSF ve Taliban operasyonları tarafından komşu Nangarhar'dan dışarı itilen yabancı uyruklular da dâhil olmak üzere yaklaşık 350 savaşçının gelişiyle güçlenmiştir.[2160]

Afganistan merkezli gazeteci Franz J. Marty, The Diplomat dergisinde yayımlanan bir makalesinde "anekdot niteliğinde kanıtlara" göre "Kunar'daki bazı sözde İslam Devleti savaşçılarının İslam Devleti'nin belirsiz, yerel nitelikli bir versiyonunu" bazen fırsatçı nedenlerden veya ideolojik uyumluluktan ötürü "benimsediğini" belirtmiştir. Bunun nedeni, birçok Kunar sakininin Selefi olmasıdır.[2161] Bu bağlamda, Ocak 2020'de Foreign Policy, hem Nangarhar hem de Kunar vilâyetlerinde Körfez vilâyetleri merkezli STK'ler tarafından finanse edilen bazı Selefi medreselerin ISKP faaliyetlerini desteklediğini bildirmiştir.[2162]

2017'de kaynaklar, Shigal ilçesinde bir grup Hezb-e İslami militanının varlığından söz etmiştir. O sırada, diğer isyancı gruplarla iletişim halindeydiler, ancak ne Taliban'a veya Hakkani Ağı'na ne de ISKP'ye katılmamışlardı.[2163]

Haziran 2019 raporunda BM Güvenlik Konseyi Kunar'ı "birçok yabancı terörist savaşçı grubunun faaliyet gösterdiği ve güvenli sığınaklar kurduğu" sınır bölgelerinden biri olarak listelemiştir. Bu gruplardan Lashkar-e Tayyiba'nın (LeT)

[2146] Tolonews, Al-Qaeda Recruiting Disaffected Taliban: Kunar Officials, 12 March 2020, url

[2147] LWJ, Female Pakistani Taliban suicide bomber hits hospital, 21 July 2019, url

[2148] UN Security Council, Letter dated 16 July 2020 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999), 1989 (2011)and 2253 (2015)concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakingsand entities addressed to the President of the Security Council, 23 July 2020, url, p. 15

[2149] RFE/RL/Gandhara, Islamic State In Afghanistan Growing Bigger, More Dangerous, 22 May 2019, url

[2150] UN Secretary-General, Eighth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 1 February 2019, url, p. 7

[2151] USDOD, Enhancing Security & Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 28

[2152] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 3

[2153] UN Secretary-General, Tenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 4 February 2020, url, p. 7

[2154] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 18

[2155] Tolonews, More Than 1,000 Daesh Fighters Active In Kunar: Governor, 8 January 2020, url

[2156] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, AAN, 1 March 2020, url

[2157] Diplomat (The), The Peculiar Presence of the Islamic State in Kunar, 14 May 2019, url

[2158] Tolonews, More Than 1,000 Daesh Fighters Active In Kunar: Governor, 8 January 2020, url

[2159] UNSG, Tenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 4 February 2020, url, p. 7

[2160] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 17

[2161] Diplomat (The), The Peculiar Presence of the Islamic State in Kunar, 14 May 2019, url

[2162] FP, In Afghanistan, Religious Schools Are a Breeding Ground for Islamic State Influence, 24 January 2020, url

[2163] Diplomat (The), Afghan Jihad Frozen in Time?, 25 April 2017, url; USIP, The Political Deal with Hezb-e Islami, 6 July 2018, url

"öne çıkanlardan biri" ve "üye toplama ve mali destek faaliyetlerinde kilit kolaylaştırıcı unsur" olduğu söylenmiştir. Bildirildiğine göre grubun Kunar ve Nangarhar'da yaklaşık 500 aktif üyesi vardır ve uzaklaştığı Taliban ve ISKP'ye karşı "daha tarafsız bir rol" benimsediği düşünülmektedir.[2164] Mayıs 2020 itibarıyla LeT savaşçıları "Taliban güçleri içinde dağınık vaziyetteydi".[2165] Diğer bir aktif grup ise Jaish-e Mohammed'dir (JeM). LeT olarak terörist savaşçıların Afganistan'a girmelerine ve özellikle hükûmet yetkililerine karşı hedefli suikastlar düzenlemelerine yardımcı olduğu söylenmektedir.[2166] En azından 2018 yılına kadar Tehrik-i Taliban Pakistan (TTP) Kunar'da Gazi Kampı adında bir askeri üs işletiyordu.[2167] Mayıs 2020 itibarıyla vilâyette 500 savaşçı saydığı bildirilmektedir.[2168] Son olarak Temmuz 2020 itibarıyla Doğu Türkistan İslami Hareketi'nin (ETIM) Afganistan'da aralarında Kunar'ın da bulunduğu üç vilâyatte mevcut olduğu tahmin edilmektedir.[2169]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Kunar vilâyeti, ABD ve Polonya güçlerinin öncülüğünde Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası – Doğu (TAAC-E) altında faaliyet gösteren 201. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2170] AAN'ye göre Kunar, genellikle ALP'nin iyi çalıştığı vilâyetlerden biri olarak listelenmektedir. Nitekim, en şiddetli vilâyetlerden biri olmasına rağmen ALP ve diğer ANDSF kuvvetleri, uluslararası güçlerin çekilmesinden sonra durumu istikrara kavuşturmayı başarmıştır.[2171]

NDS paramiliter saldırı güçlerinin bir birimi olan NDS-04, kuzeydoğudaki Nuristan, Kunar ve diğer vilâyetlerde faaliyet göstermektedir. İnsan Hakları İzleme Örgütü 2019 raporunda, teknik olarak NDS'ye bağlı olmalarına rağmen bu güçlerin CIA tarafından eğitildiğini, ekipman sağlandığını ve denetlendiğini açıklamıştır. Bunlar, isyancı olduğu iddia edilen kişileri hedef alan ve genellikle sivilleri yaralayan veya öldüren acımasız gece baskınları düzenlemektedir. Bu operasyonlar 2017'nin sonlarından bu yana giderek sıklaşmıştır.[2172] AAN'den Kate Clark'a göre, 2017'de NDS-04 birimi 250 kişiden oluşuyordu.[2173] Ancak başka bir AAN raporunda Kunar'ın aslında NDS-02 Özel kuvvetler biriminin operasyon sahası olduğu belirtilmiştir.[2174]

Nisan 2020'de RFE/RL'den Gandhara Taliban ve diğer AGE'lerin Kunar vilâyetinde "geniş kırsal bölgeleri" kontrol ettiğini bildirmiştir.[2175] LWJ'nin topladığı ve bir haritada sunduğu bilgilere göre Esadabad ilçesi (statüsü belirlenmemiş veya hükûmet tarafından kontrol edilen) ve Chapadara (2017 bilgilerine göre Taliban tarafından kontrol edilen) hariç olmak üzere tüm Kunar ilçeleri için Afgan hükûmeti ve Taliban arasındaki mücadele sürmektedir.[2176] Diplomat, Chapadara ile ilgili olarak, Mayıs 2019'da durumu "sakin" olarak nitelendirmiştir. Buradaki ana vadi daha sonra hükûmet tarafından kontrol edilirken ISKP Mart 2019'da Taliban'ı diğer iki vadiden (Lindalam ve Digal'den) çıkarmıştır.[2177] Ağustos 2019 itibarıyla hükûmet güçlerinin, aralıklı AGE saldırılarına rağmen Watapur, Dara-e Pech ve Chapadara ilçelerini kapsayan Pech vadisi bölgesinde "tam kontrol" sahibi olduğu söylenmiştir.[2178] Eylül 2019'da, cumhurbaşkanlığı seçimlerinin

[2164] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, pp. 17-18

[2165] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 20

[2166] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 20

[2167] LWJ, US hits Pakistani Taliban training camp in eastern Afghanistan, 8 March 2018, url

[2168] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 20

[2169] UNSG, Letter dated 16 July 2020 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999), 1989 (2011)and 2253 (2015)concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakingsand entities addressed to the President of the Security Council, 23 July 2020, url, p. 16

[2170] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 13

[2171] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, pp. 46, 93

[2172] HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

[2173] Clark, K., CIA-proxy militias, CIA-drones in Afghanistan: "Hunt and kill" déjà vu, AAN, 26 October 2017, url

[2174] Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo night raid killings, AAN, 17 August 2019, url

[2175] RFE/RL/Gandhara, Precious Stones Illegally Mined In Afghan Province, 24 April 2020, url

[2176] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n. d., url However the source does not systematically specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[2177] Diplomat (The), The Peculiar Presence of the Islamic State in Kunar, 14 May 2019, url

[2178] RFE/RL/Gandhara,Peace Returns To Afghanistan's 'Valley Of Death', 22 August 2019, url

arifesinde Taliban, altı ay önce ISKP'ye kaybettikleri ilçe olan Manroo'nun bazı kısımlarını geri almıştır (AAN tarafından Marawara ile eşit tutulmuştur[2179]).[2180]

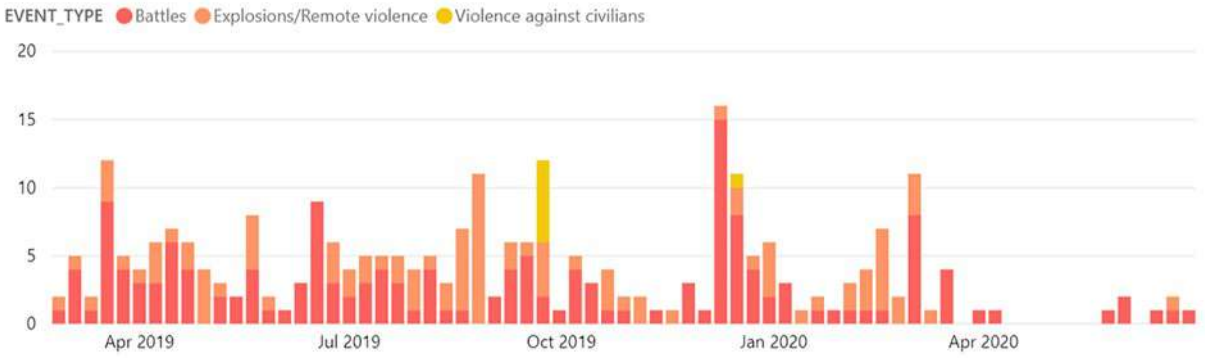
2.19.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.19.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Kunar'da 256 sivil zayiat (77 ölü ve 179 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %36 düşüş yaşanmıştır. Nitekim, UNAMA Kunar'da ve diğer iki ilde ISKP'ye atfedilen olayların (IED keşifleri, patlamalar ve silahlı çatışmalar gibi) sayısında bir artış fark ederken ISKP tarafından başlatılan kara çarpışmalarına bağlı daha az sivil zayiat vardı ve bu da Nangarhar ve Kunar'daki bu tür zayiatta 2019'da "önemli bir düşüş" yaşanmasına neden olmuştur. Bununla birlikte, kara çatışmaları zayiatın başlıca nedeni olmaya devam etmiş ve bunu patlayıcı savaş kalıntıları ve hedefli/kasıtlı cinayetler izlemiştir.[2181] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Kunar'da 26 ila 75 sivil zayiat kaydetmiş ve ikinci çeyrekte birinci çeyreğe kıyasla azalma bildirmiştir.[2182]

Çatışmanın ciddiyeti açısından Resolute Support, Kunar vilâyetinde 2018 yılına paralel olarak 2019 yılının tamamı boyunca 501 ila 1.000 düşman tarafından başlatılan saldırı kaydetmiştir.[2183] Mart 2020'de AAN, ABD/Taliban anlaşmasının oluşturulmasında "şiddetin azaltılması" döneminin sona ermesinden sonra, vilâyet yönetim merkezi Esadabad'ın güvende kaldığını, ancak ilçelerde çatışmaların yeniden başladığını (ör. Watapur ilçesindeki Taliban ve ISKP arasında) bildirmiştir.[2184]

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Kunar vilâyetindeki 271 şiddet olayına ilişkin verileri açık kaynaklardan toplamıştır: Bunların 164'ü "çarpışma" (%61), 100'ü "patlama/uzaktan şiddet" (%37) ve 7'si "sivillere yönelik şiddet" (%2) olarak kodlanmıştır.[2185]

Şekil 21. Kunar - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2186]

Bu üç kategoride Sarkani (55 olay), Dara-e Pech (41) ve Chawkay (33), 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında en fazla şiddet olayının bildirildiği ve toplam sayının yarısını oluşturan ilçeler olarak öne çıkmıştır. ACLED ayrıca Barkunar,

[2179] Ruttig, T., Afghanistan's 2019 Election (19): An ambiguous picture of E-day civilian casualties, AAN, 17 October 2019, url

[2180] VoA, In One Afghan Province, the Taliban Safe-Guarded the Elections, 8 October 2019, url

[2181] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 36,69, 94

[2182] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72 At the time of writing, UNAMA provincial data for 2020 was not available.

[2183] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 January 2020, url, p. 69

[2184] AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended?, 21 March 2020, url

[2185] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url For more information on ACLED's methodology, see: Introduction – Sources.

[2186] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Chapadara, Dangam, Ghaziabad, Marawara ve Nurgal ilçelerinde 10 ila 21 şiddet olayı ve diğer ilçelerde (vilâyet yönetim merkezinin bulunduğu Esadabad dâhil 7 olay) 10'dan az şiddet olayı kaydetmiştir.[2187]

ACLED tarafından "çarpışma" olarak kodlanan olaylara gelince bunların yaklaşık %80'i "silahlı çatışmalardı". Bunlar, çoğunlukla Sarkani ilçesinde (124'ten 42'si) gerçekleşirken Ghaziabad (15) uzak ara ikinci sırada geliyordu. ACLED, belgelenen tüm çatışmalardan 82'sinin Taliban tarafından başlatıldığını, neredeyse tamamının ANDSF'ye karşı olduğunu ve raporlama dönemi boyunca özellikle Sarkani ilçesinde gerçekleştiğini değerlendirmiştir.[2188]

Taliban-ISKP çatışmaları da Mart ve Haziran 2019'da Chapadara ve Dare-e Pech ilçelerinde bildirilmiş ve Chapadara'da iki sağlık merkezini kapanmaya zorlamıştır.[2189] Mart 2020'de Taliban, bütün vilâyeti ISKP'den temizlediğini iddia etmiş, ancak ABD askerî kaynakları ANDSF ve koalisyon güçlerinin de ISKP'nin yenilgisine katkıda bulunduğunu belirtmiştir.[2190] Fransız Le Figaro gazetesine göre, Afgan resmî kaynakları ANDSF ve Taliban'ın ISKP'ye karşı ortak askerî operasyonlar düzenlediğini yalanlamıştır. Bununla birlikte, ANDSF'nin Taliban'a yönelik saldırılarını azalttığı ve her ikisinin de ortak düşmanlarına karşı savaşmaya odaklanmasına izin verdiği düşünülmektedir.[2191]

ANDSF tarafından başlatılan 38 çatışma 12 bölgeye yayılmış, en yüksek sayı 5[2192] çatışma ile Nurgal'da görülmüş ve burada Mayıs 2019'da 11 Taliban üyesi öldürülmüştür.[2193] 2020'nin başlarında Chawkay ve Nurgal ilçelerinde ISKP'ye karşı baskınlar düzenlenmiştir.[2194] ACLED verileri ayrıca Aralık 2019'da Dara-e Pech ilçesinde Afgan askerî güçleri tarafından Taliban ve ISKP'ye karşı başlatılan çok sayıda saldırı ile elde edilen bölgesel kazanımları vurgulamaktadır.[2195]

ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan olaylar açısından, en çok temsil edilen alt kategori ANDSF tarafından başlatılan "Hava/drone saldırılarıdır" (bildirilen 88 olayın yaklaşık üçte ikisi).[2196] Bunların çoğu, Chawkay ilçesindeki AGE'leri hedef almıştır. Örneğin Kasım 2019'da bu ilçede beş ISKP savaşçısı öldürülmüştür.[2197]

ACLED ayrıca Pakistan askerî kuvvetleri tarafından başlatılan birkaç sınır ötesi olayı içeren 21 "bombardıman/topçu/füze saldırısı" listelemiştir.[2198] Ağustos 2019'da Khaama Press'in aktardığı yerel yetkililer, önceki aylarda Pakistan güçlerinin Kunar'a çoğu Sheltan ilçesine inen 700'den fazla mermi ve havan topu attığını belirtmiştir.[2199] 26 Eylül 2019'da Pakistan ordusunun Kunar'a 180'den fazla roket attığı iddia edilen Dangam ilçesinde bir cami çöktüğünde üç

[2187] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2188] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2189] UNOCHA, Afghanistan : Kunar Conflict – Update (as of 3 April 2019), 4 April 2019, url; Khaama Press, Heavy clashes underway between Taliban, ISIS militants in two districts of Kunar, 22 June 2019, url

[2190] VoA, US Admits Taliban Offensive Is Whittling IS's Grip on Afghanistan, 20 March 2020, url

[2191] Le Figaro, Afghanistan: à Taranak, l'alliance secrète des talibans et de l'armée contre l'État islamique [In Taranak, the Taliban and the army's secret alliance against the Islamic State], 31 January 2020, url

[2192] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2193] Khaama Press, Afghan Special Forces kill 11 Taliban fighters in Kunar province, 22 May 2019, url

[2194] Khaama Press, 19 ISIS militants killed in Afghan Special Forces raid, airstrikes in Kapisa and Kunar, 21 February 2020, url; Khaama Press, Airstrikes, Special Forces raid kill 6 ISIS militants in East of Afghanistan, 18 February 2020, url; Khaama Press, U.S. airstrike kills 7 ISIS militants in Kunar province of Afghanistan, 5 March 2020, url

[2195] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2196] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2197] Khaama Press, Airstrikes kill 13 ISIS militants in Nangarhar and Kunar provinces of Afghanistan, 9 November 2019, url

[2198] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2199] Khaama Press, Shelling by Pakistani military kill, wound 9 Afghan children in Kunar, 28 August 2019, url

çocuk ölmüştür.[2200] Ekim 2019'da başka bir Pakistan bombardımanı, Nari ilçesinde üç kadını öldürmüştür.[2201] Genel olarak, 2019 yılında UNAMA, sınır ötesi olayların yanı sıra mülk ve çiftlik hayvanlarına verilen zararlar nedeniyle 65 sivil can kaybı kaydetmiştir. Sivil zayiat olduğu kaydedilen 29 olayın çoğu Kunar'da meydana gelmiştir.[2202]

ACLED tarafından belgelenen, sivillere yönelik yedi şiddet olayının çoğu, Taliban'ın vilâyetteki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde neden olduğu saldırılardı[2203] (özellikle seçim merkezlerine saldırdıkları Dangam ve Barkunar ilçelerinde). Bu saldırılarda toplamda yedi sivil yaralanmıştır.[2204] Bununla birlikte, Manroo ilçesinde (AAN tarafından Marawara ile eş tutulmuştur[2205]) ISKP'nin oylama sürecine katılacak sivilleri tehdit ettiği durumlarda Taliban seçmenlerin güvenliğini sağlamıştır.[2206]

UNAMA, Marawara (Mart 2019) ve Watapur (Ekim 2019) ilçelerinde Taliban tarafından çocukların kaçırıldığı olayları belgelemiştir. Bunlar, iki haftaya kadar esir tutulmuştur.[2207]

Kunar, Nisan 2019'da Taliban'ın çocuk felci aşısı kampanyalarını en çok aksattığı iller arasında yer almasına rağmen[2208] Ağustos 2019'da Nurgal ilçesinde aşılama hizmetlerine dört yıldır uygulanan yasak kaldırılmıştır[2209]. UNOCHA ise Ghaziabad ve Digal ilçelerinde belirsiz süre kapalı tutulan çeşitli sağlık merkezlerinin yeniden açıldığından söz etmiştir.[2210] Mart ve Nisan 2020'de Taliban, Chapadara ve Marawara bölgelerinde toplam yedi sağlık çalışanını kaçırıp tutsak etmiş ve bildirildiğine göre onları yerel nüfusa yeterli hizmet verememekle suçlamıştır.[2211]

Mart 2020'de, güvenlik güçlerinin COVID-19 müdahalesine ayrılan fonların yönetimini sorguladığı için bir gazeteciyi tutukladığı - daha sonra serbest bıraktığı - bildirilmiştir.[2212]

2.19.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve bu dönem boyunca kaydedilen en yüksek ikinci vilâyet rakamlarından birine sahip Kunar'da 58.043 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Vilâyette 45.000'den fazla yerinden edilmiş kişi sığınırken 11.000'den fazlası komşu Nangarhar ve Nuristan'a, 680'i ise Kabil vilâyetine gitmiştir.[2213] Tek başına Chapadara ilçesi Kunar'ın yerinden edilmiş kişilerinin 28.898'ini oluşturuyordu. Bu kişilerin 25.000'den fazlası Mart 2019'da[2214] ISKP ile Taliban arasındaki çatışmalardan dolayı[2215] yerlerinden edilmiştir. Nisan 2019'un başlarında UNOCHA, genel olarak Chapadara nüfusunun yarısının bölgeden kaçmak zorunda kaldığını ve yakınlardaki Taliban kontrolündeki bölgelere, Dara-e Pech ilçesine veya Esadabad'a yerleştirildiğini belirtmiştir.[2216]

[2200] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

[2201] Tolonews, 3 Afghan Women Killed In Pakistani Shelling: Officials, 28 October 2019, url

[2202] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 72, 119

[2203] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 – 30 June 2020), url

[2204] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict – Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url, pp. 4-5

[2205] Ruttig, T., Afghanistan's 2019 Election (19): An ambiguous picture of E-day civilian casualties, AAN, 17 October 2019, url

[2206] VoA, In One Afghan Province, the Taliban Safe-Guarded the Elections, 8 October 2019, url

[2207] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 23

[2208] VoA, Official: Taliban, IS Deprive Afghan Kids of Polio Vaccine, 18 April 2019, url

[2209] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 – 25 August 2019), 25 August 2019, url

[2210] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (29 July – 04 August 2019), 7 August 2019, url

[2211] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict – Special Report: Attacks on Healthcare during the COVID-19 Pandemic, 20 June 2020, url, p. 9

[2212] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 9

[2213] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2214] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2215] BBC News, درک هراوآ ار 'هداوناخ رازه ود' نانتسناغفا قرش رد نابلاط و شعاد یریگرد [Clashes between ISIS and the Taliban in eastern Afghanistan have displaced 2,000 families], 27 March 2019, url

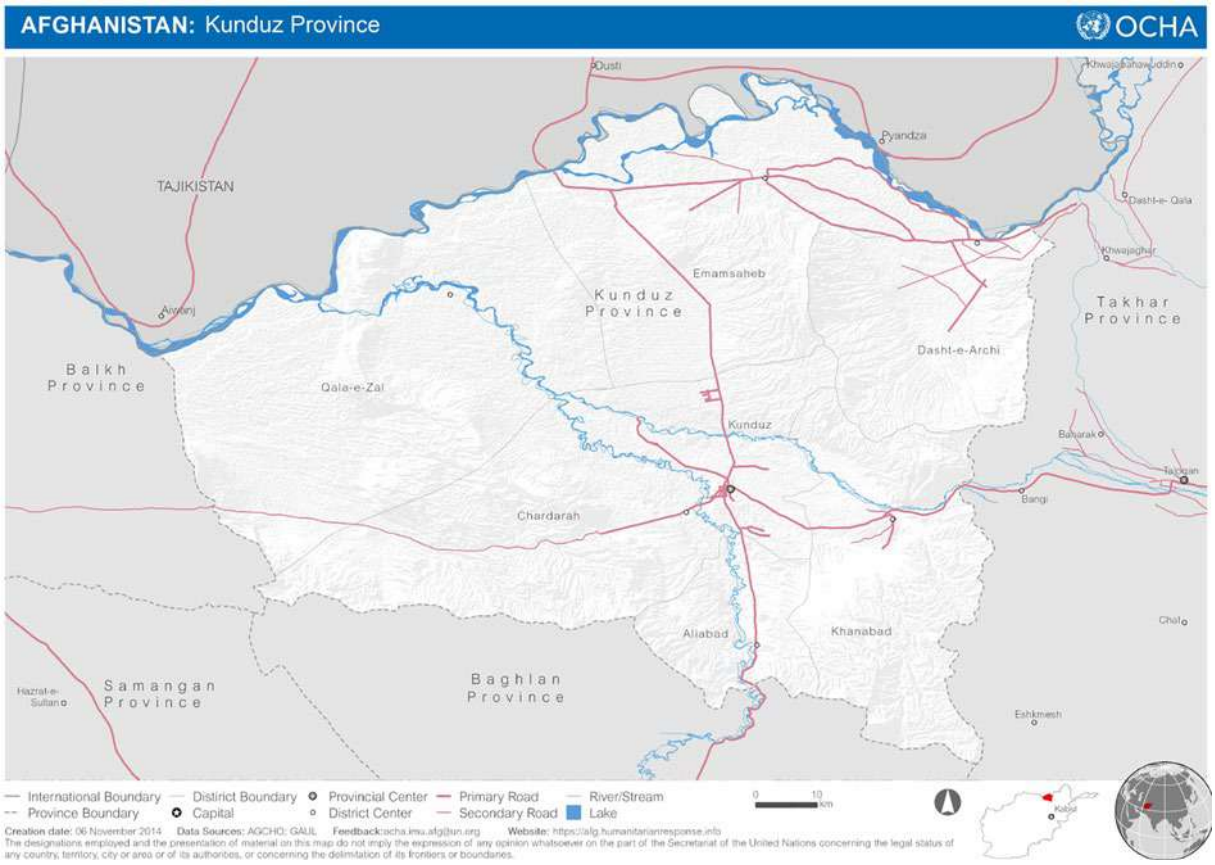
[2216] UNOCHA, Afghanistan : Kunar Conflict – Update (as of 3 April 2019), 4 April 2019, url

Yerinden edilmiş kişilerin diğer menşe bölgeleri arasında Chawkay (10.545, çoğu Şubat 2020'de), Nurgal (8.603, çoğu Eylül 2019 ve Mart 2020'de yerlerinden edilmiş) ve Watapur (6.101, önemli hareketler Haziran 2019'da kaydedildi) bulunuyordu.[2217] Bu yer değiştirme dalgaları, Nurgal davasındaki AGE'ler arası çatışmalarla[2218] ve Chawkay ve Nurgal'daki ISKP'ye karşı ANDSF operasyonlarıyla bağlantılıdır.[2219] Ekim 2019'da Nari ilçesinde olduğu gibi sınır ötesi bombardıman da yerinden edilmenin bir başka nedeniydi.[2220] Ekim 2019'da Afgan ve Pakistan güçleri arasındaki çatışmalar, Kunar sınır ilçelerinde 3.500 ila 4.200 kişinin yerlerinden edilmesiyle sonuçlanmıştır.[2221]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Kunar vilâyetine göç ettirilen 45.798 kişinin tümünün vilâyet içi hareketler olduğunu bildirmiştir. Yerinden edilen kişiler esas olarak Chapadara'ya (18.340), vilâyet yönetim merkezi Esadabad'a (7.700) ve Chawkay'a (7.647) yönelmiştir.[2222]

2.20 Kunduz

2.20.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 20: Afganistan - Kunduz vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2223]

[2217] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2218] UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (16 September – 22 September 2019), 22 September 2019, url

[2219] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 March - 8 March 2020), 11 March 2020, url

[2220] AP, Afghan, Pakistani forces clash on border, 3 civilians killed, 28 October 2019, url

[2221] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (28 October – 3 November 2019), 6 November 2019, url

[2222] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2223] UNOCHA, Afghanistan: Kunduz Province – District Atlas, April 2014, url

Kunduz vilâyeti Afganistan'ın kuzeydoğu kesiminde yer alır ve doğuda Tahar vilâyeti, güneyde Baglan vilâyeti, batıda Belh vilâyeti ile yurt içi ve kuzeyde Tacikistan ile uluslararası sınırı vardır.[2224] Kunduz vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Aliabad, Chardarah, Dasht-e-Archi, Emamsaheb, Khanabad, Kunduz ve Qala-e-Zal.[2225] Gulbad, Gultepa ve Aqtash daha yeni kurulmuş ilçelerdir.[2226] Vilâyetin yönetim merkezi Kunduz şehridir.[2227]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 1.136.677 olup bunların 365.529'u vilâyetin yönetim merkezi Kunduz'da yaşamaktadır.[2228] Vilâyetteki ana etnik grup Peştunlardır. Mevcut diğer etnik gruplar arasında Tacikler, Özbekler, Hazara, Türkmenler, Paşailer[2229], Kazaklar, Aymaklar, Araplar, Gujjarlar, Beluçlar ve Nuritaniler bulunmaktadır.[2230]

Kabil'den Asya Karayolu AH7'nin bir bölümü, Parvan ve Baglan vilâyetlerinden geçmekte ve ulusal başkenti Kunduz vilâyeti ile sınır kapısını Sher Khan limanında (ayrıca Sher Khan Bandar) Tacikistan'a bağlamaktadır.[2231] Kunduz-Tahar Otoyolu, Khanabad bölgesinden geçmekte ve vilâyeti Tahar ve Badahşan'a bağlamaktadır.[2232] Alman sivil toplum örgütü Johanniter International Assistance (JUH) tarafından Kasım 2019'da yayımlanan bir değerlendirme raporuna göre Kunduz ve Tahar vilâyetinin yönetim merkezi Talukan'ı birbirine bağlayan Khanabad yolunda gün batımından sabaha kadar hiçbir hareket mümkün değildi.[2233] Yaklaşık bir ay Taliban tarafından kontrol edildikten sonra Kunduz-Khanabad yolu, Aralık 2019'un sonunda Afgan güvenlik güçleri tarafından yeniden açılmıştır.[2234]

Vilâyet her zaman stratejik bir geçiş noktası olmuştur. Tacikistan'a yakın olduğundan 1990'larda Tacik iç savaşı sırasında Tacikistan İslami muhalefetine ev sahipliği yapmış ve Tacikistan ve Özbekistan'a giden ana kaçakçılık yollarına erişim sağlamıştır. Dahası, Kabil'e giden ana yolun yakınında bulunan bu bölge, Afganistan'ın geri kalanını kuzey bölgesi ile birleştirmektedir.[2235]

Kunduz havalimanında 1.300 yolcu kapasiteli yeni terminalin açılışı Şubat 2017'de açıklanmıştır.[2236] Yetkililer Mart 2018'de Kunduz havalimanında sivil uçuşların yakında yeniden başlayacağını duyururken[2237] 2020 Temmuz ayı itibarıyla tarifeli uçuşlarla ilgili bilgi mevcut değildi.[2238]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Kunduz, vilâyetteki haşhaş yetiştiriciliğinin "haşhaş yetiştirilmeyen bölge statüsü" elde etmek için UNODC eşiği olan 100 hektarlık eşiğin altında kalmasıyla 2007 yılından bu yana sürdürdüğü statüyü devam ettirmiştir.[2239]

[2224] UNOCHA, Afghanistan: Kunduz Province – District Atlas, April 2014, url

[2225] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 29

[2226] Ali, O., The 2018 Election Observed (3) in Kunduz: A Very Violent E-Day, AAN, 7 November 2018, url; Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Kunduz, 2020, url

[2227] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Kunduz, 1 February 2017, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 29

[2228] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 29

[2229] US, Naval Postgraduate School, Kunduz Provincial Overview, n.d., url

[2230] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Kunduz, 1 February 2017, url

[2231] Afghanistan, MOPW, Application of Road Numbering System National Highways, 16 October 2015, url, p.5; RFE/RL, Tajikistan/Afghanistan: Road Bridge Opens With Aim Of Strengthening Trade, 26 August 2007, url

[2232] UNOCHA, Afghanistan: Kunduz Province – District Atlas, April 2014, url; Ali, O., The Taleban Assault on Kunduz city: Déjà vu, but why?, AAN, 12 October 2016, url

[2233] JUH/JACK, Health and Integrated Protection Needs in Kunduz Province, November 2019, url, p. 20

[2234] Ariana News, Kunduz-Khan Abad Highway Cleared of Taliban, 26 December 2019, url

[2235] DW, Kunduz violence could destabilize neighbors, 30 September 2015, url

[2236] Pajhwok Afghan News, Kunduz airport gets new terminal worth $1.4m, 22 February 2017, url

[2237] Pajhwok Afghan News, Corruption alleged in Kunduz City airport project, 7 March 2018, url

[2238] Flightradar24, UND/OAUZ Kunduz Afghanistan – Routes, n.d., url; KamAir, Route Map, n.d., url

[2239] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, pp. 21, 27

2.20.2 Kunduz'da çatışma geçmişi ve aktörler

Kunduz vilâyetinin güvenlik durumunun son yıllarda (2019 dâhil)[2240] kötüleştiği iddia edilmektedir.[2241] Kunduz, Taliban'ın ABD önderliğindeki güvenlik güçleri tarafından serbest bırakıldığı 2001'deki düşüşünden önceki son Taliban kalesiydi.[2242] Kunduz şehri, Eylül 2015'te geçici olarak Taliban'a teslim oldu[2243] ve grup, Ekim 2016'da şehri çevreleyerek ve ana ikmal ve takviye yollarını keserek şehri neredeyse yeniden ele geçirdi.[2244] Taliban'ın Kunduz şehrini ele geçirme girişimlerinden sonra, Afgan güvenlik güçleri, Taliban saldırısı için stratejik kaleler olarak hizmet eden Dasht-e-Archi, Qala-e-Zal, Emamsaheb ve Khanabad'ın bazı bölgelerinde kontrolü yeniden ele geçirmeye çalıştı. Operasyonlar uzun sürdü ve ilçeler üzerindeki kontrol birkaç kez el değiştirerek sözde vilâyetteki istikrarsızlığa katkıda bulundu.[2245] 2017 yılında, Taliban'ın yakınlardaki Dasht-e-Archi'ye saldırarak vilâyet yönetim merkezine yakınlaşma girişimleri yenilense de bunlar Afgan güvenlik güçleri tarafından püskürtüldü.[2246] AAN tarafından 2017'de yayımlanan bir rapora göre AGE'ler, Taliban'ın gölge valisi Molla Salam gibi Taliban hareketinin önemli isimlerini öldüren koalisyon güçlerinin düzenlediği gece baskınları ve hava saldırıları nedeniyle zayıfladı. Halefinin atanması, Chardarah ve Dasht-e-Archi'deki Taliban arasında gerilimler yarattı ve bu da vilâyetteki hareketin koordinasyonunu zayıflattı.[2247] Fakat Ocak 2020'de İsveç Göç Ajansı (Migrationsverket) ile temasa geçen bir Afganistan analistine göre, Kunduz ve Baglan'ın, kuzeydoğu bölgesinde Taliban tarafından en çok kontrol edilen veya bu durumdan etkilenen vilâyetler olduğu düşünülüyordu.[2248]

2018 sonlarında hükûmetin varlığı Aliabad, Emamsaheb ve Khanabad ilçelerinin neredeyse yarısına ulaştı, geri kalan kısımlar ise tartışmalıydı. Aqtash, Gulbad ve Gultepa büyük ölçüde veya tamamen Taliban kontrolü altındaydı.[2249] Araştırmaya dayanarak, AAN, çoğu Afgan hükûmet yetkilisinin yokluğunda paralel gölge yönetim yapıları kuran Taliban'ın Mayıs 2019'da Dasht-e-Archi ilçesinin neredeyse tamamen kontrolünde olduğunu düşünüyordu.[2250] Eylül 2019'da Taliban'ın bu ilçeleri kontrol etmesi nedeniyle Dasht-e-Archi, Qala-e-Zal, Aqtash, Gulbad ve Gultepa ilçelerinde başkanlık seçimi yapılmadı.[2251] Afganistan analisti Obaid Ali, Ekim 2019'da Landinfo ile yaptığı görüşmede, Kunduz vilâyetindeki ilçelerin hükûmet güçleri ile Taliban arasında el değiştirmesinin yaygın olduğunu söyledi.[2252] Obaid Ali'ye göre Taliban, Kunduz vilâyetindeki çoğu bölgeyi kontrol ediyordu.[2253] Alman sivil toplum örgütü Johanniter International Assistance tarafından Kasım 2019'da yayımlanan bir değerlendirmeye göre Kunduz vilâyetinin %80'i (özellikle kırsal alanlar) Taliban'ın kontrolü altındayken çoğu ilçe idari merkezi güvenlik güçlerinin kontrolü altındaydı.[2254] 2019'un sonunda Emamsaheb ilçesi "büyük ölçüde Taliban kontrolü altında" biçiminde tanımlanmıştır.[2255] 2 Temmuz 2020 itibarıyla Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmeye göre Dasht-e-Archi, Khanabad ve Qala-e-Zal ilçeleri "Taliban kontrolü altında", Kunduz vilâyetinde kalan diğer ilçeler ise "tartışmalı" durumdadır.[2256]

ABD merkezli araştırma ve analiz enstitüsü Jamestown Vakfı'nın Nisan 2018 raporuna göre İslam Devleti (ISKP), Kunduz dâhil Afganistan'ın kuzey illerinde üsler kurmuştur.[2257] Haziran 2019'da bir New York Times makalesi, ISKP

[2240] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 47

[2241] Ali, O., The 2018 Election Observed (3) in Kunduz: A Very Violent E-Day, AAN, 7 November 2018, url; Al Jazeera, Taliban launch deadly attacks as they attend Afghan peace talks, 5 February 2019, url

[2242] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[2243] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[2244] Ali, O., The Taleban Assault on Kunduz city: Déjà vu, but why?, AAN, 12 October 2016, url

[2245] Ali, O., The Taleban Assault on Kunduz city: Déjà vu, but why?, AAN, 12 October 2016, url

[2246] Ali, O., New Taleban Attacks in Kunduz: Less coordination, still well placed to threaten the city, AAN, 9 July 2017, url; Tolonews, Dozens of Afghan Forces Killed In North, 10 September 2018, url

[2247] Ali, O., New Taleban Attacks in Kunduz: Less coordination, still well placed to threaten the city, AAN, 9 July 2017, url

[2248] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 48

[2249] Ali, O., The 2018 Election Observed (3) in Kunduz: A Very Violent E-Day, AAN, 7 November 2018, url

[2250] Bjelica J., One Land, Two Rules (5): The polio vaccination gap, AAN, 9 May 2019, url

[2251] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[2252] Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2019, url, p. 28

[2253] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[2254] JUH/JACK, Health and Integrated Protection Needs in Kunduz Province, November 2019, url, pp. 14-15; 20

[2255] NYT, Roadside Bomb Kills 13 People on Their Way to Afghan Wedding, 28 November 2019, url

[2256] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated. Also the map does not indicate the assessment for the newly created Gulbad, Gultepa and Aqtash districts.

[2257] Jamestown Foundation (The), Islamic State a Deadly Force in Kabul, 6 April 2018, url

hücrelerinin yakın zamanda Kunduz vilâyetinde ortaya çıktığını belirtmiştir.[2258] Afganistan İçişleri Bakanlığı, Temmuz 2019'da Emamsaheb ilçesinde bir ISKP liderini Kunduz'da üye toplamakla suçlayarak tutukladığını iddia etmiştir.[2259] Ağustos ve Ekim 2019'da Twitter'da anonim bir hesapla Kunduz'da aktif ISKP hücrelerinin varlığından bahsedilmiş ve görünüşte büyük bir yerel (Twitter) kaynaklar ağından bilgiler alınmıştır.[2260] Kasım 2019'da Tacikistan ve Özbekistan sınırındaki bir kontrol noktasına yapılan saldırı, Tacik yetkililer tarafından ISKP'ye atfedilmiş,[2261] ancak hareketin kendisi tarafından üstlenilmemiştir. Saldırganların Tacikistan'a Kunduz vilâyetinden, neredeyse tamamen Taliban kontrolü altında olduğu söylenen Qala-e-Zal ilçesinden girdikleri söylenmiştir. Qala-e-Zal kaymakamına göre bir ISKP komutanı bölgede savaşçıları üye olarak alıyordu.[2262]

Geçmişte, Kunduz vilâyeti "kolay geçilebilir" Afgan-Tacik sınırı boyunca aktif olduğu iddia edilen İslami Cihad Birliği (IJU) ve Özbekistan İslami Hareketi üyeleri gibi Orta Asya'dan yabancı savaşçılara ev sahipliği yapıyordu.[2263] Özbek ve Tacik militanların yanı sıra Kırgızistan, Türkiye ve Çeçenistan'dan gelen savaşçıların da vilâyette faaliyet gösterdiği bildirilmiştir.[2264] Dahası, Jundullah'ın askerî kanadı olarak bilinen bir isyancı grubu olan Jabha-ye Qariha'nın ("Kur'anı ezberlemiş olanların, *karilerin*, cephesi") Dasht-e-Archi ilçesinde aktif olduğu ileri sürülmüştür. Jundullah bağımsız bir grup olsa da, iki isyancı grup farklı inançlara sahip olmasına rağmen, Taliban ile ittifak halindedir.[2265]

Hükumet güvenlik güçlerinin varlığı bakımından Kunduz vilâyeti, daha önce ANA 209. Kolordu yönetimindeki ANA 20. Tümen Nisan 2019'da yeni 217. Kolordu olmak üzere atandıktan sonra 217. ANA kolordusunun sorumluluğuna geçmiştir.[2266] 217. Kolordu'nun karargâhı Kunduz'dadır.[2267] 30 Nisan 2020 itibarıyla Kunduz vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[2268]

2.20.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.20.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Kunduz'da 492 sivil zayiat (141 ölü ve 351 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %46 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından canlı bomba dışı IED'ler ve hava saldırıları geliyordu.[2269] 2020'nin ilk yarısında UNAMA, vilâyetteki 205 sivil kaybını belgeleyerek çatışmalardan en çok etkilenen siviller açısından Kunduz vilâyetini beşinci sırada göstermiştir.[2270] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Kunduz'da 127 ila 175 sivil zayiat kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinde ilkine kıyasla sivil zayiat sayısında %22'lik azalma olduğunu bildirmiştir.[2271]

[2258] NYT, U.S. Special Forces Battle Against ISIS Turns to Containment, and Concern, 14 June 2019, url

[2259] Khaama Press, Afghan Special Forces arrest top ISIS leader in Kunduz province, 7 July 2019, url

[2260] Dr. Drexluddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on: 19 October 2019, url; Dr. Drexluddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on: 6 August 2019, url

[2261] Asia Plus, Tajik security forces launch operation to hunt alleged terrorists who turn out to be … ordinary hunters, 11 November 2019, url

[2262] NYT, ISIS Fighters Attack Outpost in Tajikistan, 6 November 2019, url; RFE/RL, Reported Attack In Tajikistan Could Have Broad Implications For Central Asia, 6 November 2019, url

[2263] DW, Kunduz violence could destabilize neighbors, 30 September 2015, url

[2264] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[2265] Ali, O., One Land, Two Rules (3): Delivering public services in insurgency-affected Dasht-e Archi district in Kunduz province, AAN, 26 February 2019, url

[2266] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2019, url, p. 78

[2267] USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, p. 5

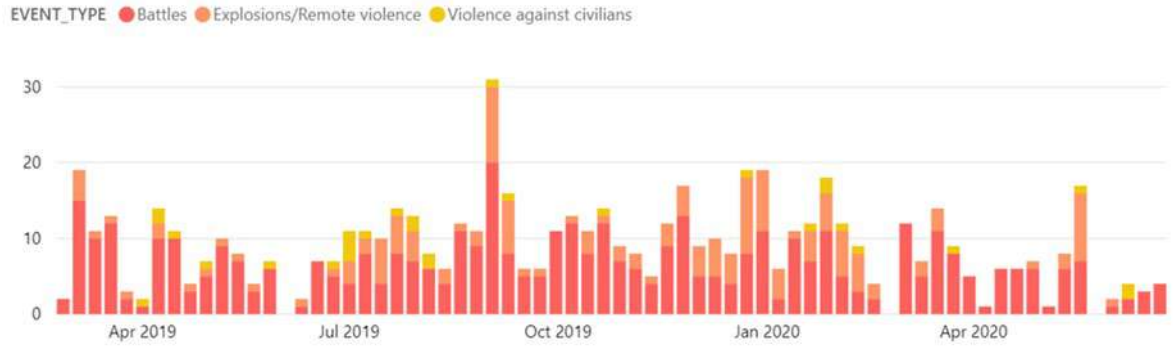
[2268] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12; 50; USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, pp. 27-28; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[2269] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[2270] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 5

[2271] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Kunduz vilâyetinde 629 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 446'sı çarpışma, 153'ü patlama/uzaktan şiddet ve 30'u sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır.[2272] 170 olay ile Kunduz, ACLED'in en şiddetli olayları kaydettiği bölge olarak öne çıkarken ardından bunu 100 veya daha fazla olay ile Khanabad ve Emamsaheb, sonrasında ise 60'tan fazla olay ile Chardarah ve Dasht-e-Archi ilçeleri izlemiştir.[2273]

Şekil 22. Kunduz - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2274]

ACLED, Kunduz vilâyetindeki şiddet olaylarının %71'ini çatışma, (neredeyse hepsi silahlı çatışma) olarak kodlamıştır. Bunlar Kunduz'un tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil etmektedir.[2275] Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın polis, ordu veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde Arbaki ("Arbaki" terimi genellikle yerel olarak ve Taliban tarafından Afgan Yerel Polisi üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır)[2276] üyeleri ya da hükûmet görevlileri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları şeklinde gerçekleşmektedir.[2277] Bunlara ayrıca kontrol noktaları[2278], üsler[2279] ve karargâh[2280] gibi askerî tesislere veya polis tesislerine yapılan saldırılar ile konvoylara[2281]

[2272] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2273] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2274] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Kunduz, url

[2275] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2276] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 17-23, 23 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 15-21, 22 March 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[2277] NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[2278] NYT, Taliban Ramp Up Attacks on Afghans After Trump Says 'No Violence', 4 March 2019, url; Gandhara (RFE/RL), Taliban Attacks On Afghan Security Forces Leave Dozens Dead, 1 January 2020, url; Xinhua, Xinhua Asia-Pacific news summary at 1000 GMT, Oct. 22, 22 October 2019, url; Xinhua, Over 40 including 3 civilians killed within one day in Afghan fighting, 4 March 2019, url; RFE/RL, Taliban Attack In Northern Afghanistan Kills At Least 13, 29 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, 14 policemen killed, 20 captured in Kunduz assault, 30 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Kunduz: 5 Afghan soldiers killed in Taliban attack, 18 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[2279] Pajhwok Afghan News,13 Afghan soldiers killed in Kunduz assault, 20 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, 16 ANA soldiers killed in Taliban attack in Kunduz, 4 March 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[2280] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url

[2281] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

ve araçlara[2282] yapılan saldırılar dâhildir. Bu saldırılar, güvenlik güçleri arasında zayiata yol açmış ve Aralık 2019'da zayiatın artmasından endişe duyulmasına neden olmuştur.[2283] Bu olaylar, zaman zaman sivil zayiata da yol açmıştır. Örneğin, Kunduz şehrinde 19 Temmuz 2019'da bir polis memuru öldürüldü ve onunla yürüyüşe çıkan iki sivil arkadaşı yaralandı.[2284] Mart 2019'da[2285] Chardarah ilçesinde veya Eylül 2019'da[2286] Dasht-e- Archi ilçesinde meydana gelen çatışmalarda da sivil zayiat bildirildi. 9 Şubat 2020'de Dasht-e Archi'de veya Mart 2020'de Aqtash ve Khanabad ilçelerinde kontrol noktalarına Taliban saldırılarının ardından siviller çapraz ateşte öldürüldü.[2287]

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır. 2 Nisan 2019'da Savunma Bakanlığının Khalid Operasyonuna onayıyla Kunduz, güvenlik güçlerinin operasyonlarının odaklandığı kuzeydoğudaki illerden biri haline geldi.[2288] Afgan kuvvetleri de 2019'un sonlarına doğru Kunduz'da Taliban'a yönelik operasyonları hızlandırdı.[2289] Kunduz vilâyetindeki güvenlik operasyonlarının birçoğu hava saldırılarıyla desteklendi.[2290] Operasyonlar tutuklamalara yol açarken[2291] ve AGE'ler arasında zayiata[2292] neden olurken bazıları da sivil zayiata yol açtı. Örneğin 23 Mart 2019'da çoğu aynı aileden olan en az 13 sivil Kunduz şehri[2293] yakınlarında, Gultepa ilçesinde[2294] ortak ABD-Afgan hava saldırılarında öldürüldü.

Taliban 2019'un son çeyreğinde Dasht-e-Archi[2295], Qala-e-Zal[2296] ve Khanabad ilçelerinde geçici olarak ilçe idari merkezlerini ele geçirdi.[2297] Mart 2019'da Emamsaheb ilçesindeki alanlar geçici olarak Taliban tarafından ele geçirildi.[2298]

[2282] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url

[2283] Pajhwok Afghan News, Security forces' mounting casualties spark concerns, 12 December 2019, url

[2284] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[2285] NYT, Afghan War Casualty Report: March 15-21, 22 March 2019, url

[2286] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[2287] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[2288] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/902–S/2019/493, 14 June 2019, url, p. 5

[2289] Tolonews, Afghan Forces Launch Large-Scale Operation In Kunduz: MoD, 21 November 2019, url; Xinhua, Afghan army kicks off operation to trace militants in restive province, 21 November 2019, url; Reuters, Taliban kill U.S. force member in northern Afghanistan, 22 December 2019, url; EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2290] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2291] Khaama Press,2 senior Taliban commanders arrested, 2 others killed in the outskirts of Kunduz city, 26 March 2019, url; Khaama Press, 3 Taliban militants killed, 2 detained in Balkh and Kunduz provinces, 20 June 2019, url

[2292] Pajhwok Afghan News, 30 Taliban killed in Kunduz operation, 9 March 2019, url; Khaama Press, More than 30 Taliban, ISIS-K militants killed, wounded in latest security operations, 16 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, 58 rebels, 4 security forces killed in Kunduz operation, 23 March 2019, url; Khaama Press, 10 Taliban militants killed, 9 arrested in Kunduz and Badghis operations, 15 April 2019, url; Khaama Press, Afghan Special Forces inflict heavy casualties on Taliban militants in Badghis, Kunduz, 2 August 2019, url; Khaama Press, Airstrike in Kunduz kills top Taliban commander and his comrades, 3 September 2019, url

[2293] France24, Air strike kills 10 children in Afghanistan, UN says, 25 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Women, children among 12 killed in Kunduz blitz, 23 March 2019, url; UNAMA, Kunduz Airstrike Kills 13 Civilians, Mostly Children – Un Initial Findings, 25 March 2019, url

[2294] NYT, Afghan War Casualty Report: March 22-28, 29 March 2019, url

[2295] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban overrun district; police in denial, 8 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Security forces regain Dasht-i-Archi control, 12 October 2019, url

[2296] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[2297] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 6; Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[2298] Pajhwok Afghan News, Taliban kill 10 security forces, capture 7 in Kunduz, 4 March 2019, url; Khaama Press, Taliban suffer heavy in Afghan Special Forces operation in Kunduz province, 6 March 2019 url

ACLED tarafından 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Kunduz vilâyetinde kaydedilen 153 patlama/uzaktan şiddet olayının yarısından fazlası hava/drone saldırılarıydı.[2299] Hava saldırıları, Kunduz vilâyetindeki tüm şiddet olaylarının %13'ünü temsil etmektedir ve çoğunlukla Khanabad ve Emamsaheb ilçelerinde, ardından Dasht-e-Archi, Chardarah ve Kunduz ilçelerinde gerçekleştirilmiştir.[2300] Bu hava saldırıları saklanma yerleri, silah depoları ve hapishaneler gibi Taliban tesislerini tahrip ederken ve AGE'ler arasında zayiata neden olurken[2301] bazıları da sivil zayiata neden oldu. Örneğin Ocak 2020'nin sonlarında Dasht-e-Archi ilçesinde bir ABD insansız hava aracı cenazeden dönen bir aileye isabet etti[2302]. Yine, 21 Mart 2020 tarihinde Emamsaheb ilçesinde sivil zayiat verildi.[2303] Mart 2020'de Dasht-e Archi'de, üsse düzenlenen Taliban saldırısına yanıt olarak askeri üssün yakınında bulunan evleri bombalandığında dört sivil öldü ve altı kişi yaralandı.[2304] Mayıs 2020'de Afgan güçleri tarafından atılan bir roketin Khanabad ilçesinde (New York Times'a göre Aqtash ilçesi)[2305] bir eve isabet etmesi sonucu üç sivil öldürüldü.[2306] 2020'nin ilk yarısında UNAMA, Kunduz ve Belh vilâyetlerinde Afgan Hava Kuvvetleri'nin hava saldırıları sonucunda tüm sivil zayiatın yarısından fazlasını belgeledi.[2307]

Taliban'ın veya kimliği belirsiz silahlı grupların Afgan ve uluslararası güvenlik güçlerini veya hükümet yetkililerini hedef almak için yol kenarına yerleştirilen bombaları ve IED'leri kullandığı olaylar[2308], ACLED tarafından 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Kunduz vilâyetinde kaydedilen tüm şiddet olaylarının %7'sini temsil ediyordu.[2309] Bu olaylardan bazıları sivil zayiata neden oldu. Örneğin 27 Kasım 2019'da Khanabad ilçesinde bir düğüne giderken arabaları yol kenarındaki bombalanan ve çoğu aynı aileye mensup en az 13 sivil hayatlarını kaybetti.[2310] Yine Khanabad ilçesinde 1 Haziran 2020'de arabalarına yol kenarına yerleştirilen bombanın isabet etmesi sonucu en az altı işçi öldürüldü.[2311] 14 Şubat 2020'de Dasht-e-Archi ilçede bir medresenin içinde veya yakınında patlayan bomba sebebiyle beş çocuk öldü, üç çocuk yaralandı.[2312]

[2299] These do not include air strikes carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

[2300] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2301] Khaama Press, Afghan Special Forces destroy Taliban prison, arms and explosives depots in Kunduz, 9 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, 7 Taliban killed, 6 wounded in Kunduz airstrikes, 9 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January – 2 February 2020), 5 February 2020, url

[2302] NYT, Taliban's Continued Attacks Show Limits of U.S. Strategy in Afghanistan, 31 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, Civilian deaths in Kunduz strike trigger protest, 31 January 2020, url

[2303] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, 27 April 2020, url, p. 6; NYT, Pompeo Cuts $1 Billion in Afghan Aid as 2 Leaders Reject Push for Unity, 23 March 2020, url

[2304] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[2305] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[2306] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 16

[2307] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict. midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 16

[2308] NYT, American Special Forces Soldier Is Killed in Afghanistan, 22 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[2309] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2310] NYT,Roadside Bomb Kills 13 People on Their Way to Afghan Wedding, 28 November 2019, url; Tolonews, 13 Dead in Kunduz Blast All Belonged to Two Families, 28 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, Kunduz: 15 civilians killed in roadside blast, 28 November 2019, url

[2311] Afghanistan Times, Roadside bomb kills 7 workers in Kunduz, 2 June 2020, url; Pajhwok Afghan News, 7 labourers killed, 6 wounded in Kunduz blast, 2 June 2020, url; NYT,Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url; UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (1 – 7 June 2020), 10 June 2020, url

[2312] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; Pajhwok afghan News, 5 children injured in Kunduz roadside blast, 14 February 2020, url

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Kunduz vilâyetinde bombalama olayları hem Taliban hem de Afgan güvenlik güçlerine atfedildi.[2313] Bunların bazıları sivil zayiata neden oldu. Örneğin 18 Ağustos 2019'da Qala-e-Zal ilçesinde Taliban mevzilerine atılan havan mermisi bir eve isabet etti.[2314] 17 Şubat 2020'de ise Taliban'ın attığı havan topu bir eve isabet ederek bir çocuğun ölümüne ve aynı aileden diğer sekiz kişinin yaralanmasına yol açtı.[2315] Aynı şekilde, 16 Mart 2020'de Khanabad ilçesinde Taliban mevzilerini hedef alan Afgan ordusu tarafından ateşlenen top mermileri sekiz sivili öldürdü ve iki sivili yaraladı.[2316]

ACLED tarafından sivillere yönelik şiddet olarak sınıflandırılan otuz olay, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında ACLED'in Kunduz vilâyetinde kaydettiği tüm şiddet olaylarının %5'ini temsil ediyordu.[2317] Bunlar, Afgan veya uluslararası askerî güçler veya hükûmet yanlısı güçler tarafından yapılan ve sivillerin öldürüldüğü saldırıları da içeriyordu[2318]: askerlere para ödemeyi reddettikleri için bir düğün konvoyunda sivillerin öldürülmesi[2319]; ISKP'nin üstlendiği bir olayda bir Şii din adamının öldürülmesi[2320]; Taliban'a atfedilen bir saldırıda başka bir Şii din bilgininin öldürülmesi[2321]; Taliban'ın Kunduz şehrinde düğün davetlilerine ateş etmesi[2322]; bir vücut geliştiricinin öldürülmesi[2323]; devlet çalışanlarının ve yetkililerinin öldürülmesi[2324]; görev dışı ANDSF personelinin öldürülmesi[2325]; özel kuvvetler komutanının erkek kardeşinin öldürülmesi[2326]; istihbarat servisiyle ilişkisi olmakla suçlanan bir aşiret büyüğünün öldürülmesi[2327]; ve bir insan hakları aktivistinin Taliban veya kimliği belirsiz hükûmet karşıtı silahlı gruplar tarafından öldürülmesi.[2328]

Silahlı çatışmalar, Kunduz vilâyetinin tüm ilçelerinde olduğu gibi şiddet olaylarının en yaygın türü olsa da Kunduz ilçesi, bölgedeki tüm şiddet olaylarının %13'ünün IED kullanımını, %8'inin ise bombardıman veya topçu saldırısı içermesi nedeniyle diğerlerinden farklı bir çatışma örüntüsüne sahipti. Kunduz vilâyetinin tamamında EYP kullanımı ve/veya bombardımanla ilgili olayların yarısından fazlası sadece Kunduz ilçesinde meydana geldi.[2329] 17 Temmuz 2019'da [2330]ve 19 Mayıs 2020'de[2331] bir bisiklete bağlanan bombaların patlamasında olduğu gibi, bu olaylardan bazıları vilâyetin başka yerlerinde ve Kunduz şehrinde de sivil zayiata neden oldu.

Mart 2020'de Pajhwok, Kunduz şehrinde özellikle kaçırma olaylarında artış olduğunu bildirdi. Kunduz İl Meclisi başkan yardımcısına göre, bu durum bölge sakinleri arasında endişelere yol açarak çocuklarını okuldan alıp evde tutmaya sevk etti.[2332]

[2313] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2314] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 16-22, 22 August 2019, url

[2315] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[2316] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, 27 April 2020, url, p. 6

[2317] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2318] NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[2319] NYT, Where Violence Can Strike Anywhere, Even at a Wedding Party on the Move, 1 April 2019, url

[2320] Dr. Drexluddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on: 4 August 2019, url; Melisa (@cmellaniac), [Twitter], posted on: 4 August 2019, url

[2321] NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url

[2322] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url

[2323] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[2324] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 12-18, 18 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[2325] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[2326] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url

[2327] NYT, Afghan War Casualty Report: April 12-18, 18 April 2019, url

[2328] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2329] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Kunduz; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2330] NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url

[2331] 1TV, Bicycle bomb kills two, injures 18 in Kunduz city, 19 May 2020, url

[2332] Pajhwok Afghan News, Kunduz residents in fear as kidnapping incidents spike, 9 March 2020, url

Mart 2019'da şehrin dış mahallelerinde Taliban'ın toplandığına ilişkin haberlerin ardından[2333] Kunduz, bahar savaş döneminin ilanından hemen sonra Taliban saldırılarının odağı oldu.[2334] Yine vilâyet yönetim merkezi yakınlarında yüksek düzeyde Taliban faaliyeti haberlerinin ardından[2335] 31 Ağustos 2019'da Kunduz, Puli Humri ve Ferah olmak üzere üç vilâyet merkezi arasından farklı yönlerden Taliban saldırısına uğrayan ilk merkez oldu.[2336] Bu, Kunduz'un 2015'ten beri uğradığı üçüncü Taliban saldırısıydı[2337] ve Taliban ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki görüşmelerin sonuçlandığı bir zamanda gerçekleşmişti.[2338] Taliban, Kunduz'a PD1, PD2 ve PD3'ten kuzey ve kuzeybatıya, şehrin bir parçası olan ancak nitelik olarak kırsal karakterde, güçlü bir varlık sürdürdükleri ve çoğunlukla Peştun nüfusunun desteğini aldıkları bölgelere saldırdı.[2339] Şehrin derinliklerine girebildiler ve kısa bir süreliğine sağlık departmanını ve bir hastaneyi işgal ettiler.[2340] İlk raporlara göre siviller 31 Ağustos 2019'da evlerinde kaldı.[2341] Çıkış yollarında mücadele söz konusuydu, telefon hatları ve elektrikler kesildi[2342] ve bu da su tedarikini etkilendi.[2343] Pazarlar, çarşılar ve dükkanlar kapatıldı.[2344] Akşam Kunduz'un ana meydanında canlı bomba saldırısı düzenlendi ve il emniyet müdürü yaralandı.[2345] UNOCHA'ya göre, ertesi gün çatışmalar sona erdi ve telefon ve elektrik hatları kısmen onarıldı.[2346] İlk raporlarda en az 61 sivil zayiat verildiği söyleniyordu.[2347] İlerleyen günlerde şehrin bazı yerlerinde ara sıra çatışmalar yaşandı, ancak durum normale dönmüş ve kontrol altına alınmış olarak nitelendirildi.[2348] Fakat Eylül 2019'un başında şehre gidiş-dönüş ana yolları kapalı kaldı.[2349] Bu durum gıda fiyatlarını da etkiledi.[2350]

UNAMA tarafından yapılan doğrulamalara göre, 31 Ağustos - 11 Eylül 2019 tarihleri arasında Kunduz'da meydana gelen çatışmalar, diğer iki vilâyet yönetim merkezinde de saldırıya uğrayan sivillerin zayiatını geçerek 99 sivil zayiata neden oldu.[2351] Çatışmada sivil evler hasar gördü.[2352] 31 Ağustos'ta Kunduz'a düzenlenen saldırının ardından 2 Eylül 2019'da şehre canlı bomba saldırısı düzenlendi, ondan fazla kişi öldü, siviller dâhil onlarca kişi yaralandı.[2353]

[2333] NYT, After Deadly Insider Attack, U.S. Airstrikes Kill 14 Civilians, Afghans Say, 23 March 2019, url

[2334] NYT, Afghan War Casualty Report: April 12-18, 18 April 2019, url; Tolonews, Clashes Ongoing Near Kunduz City: Officials, 13 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's attempt at capturing Kunduz City thwarted, 15 April 2019, url

[2335] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, p. 6

[2336] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url; NYT, Afghan City Survives Third Taliban Assault, but Loses a Top Defender, 31 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[2337] Tolonews, Afghan Forces Responding Taliban Attack In Kunduz, 31 August 2019, url

[2338] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[2339] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[2340] NYT, Taliban Attack Second Afghan City in 2 Days as Peace Deal Nears, 1 September 2019, url

[2341] UNOCHA, Flash Update 1 – Armed clashes in Kunduz city (31 Aug 2019), 31 August 2019, url; NYT, Afghan City Survives Third Taliban Assault, but Loses a Top Defender, 31 August 2019, url

[2342] UNOCHA, Flash Update 1 – Armed clashes in Kunduz city (31 Aug 2019), 31 August 2019, url

[2343] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url; UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) Meeting 04 Sep 2019 at 09:00 AM in ACTED Kunduz Office 4 September 2019, url, p. 1

[2344] Pajhwok Afghan News, Kunduz City comes under multi-pronged rebel attack, 31 August 2019, url; BBC, Afghanistan conflict: Taliban storm key northern city, 31 August 2019, url

[2345] Pajhwok Afghan News, Kuduz police chief wounded in blast amid clashes, 31 August 2019, url

[2346] UNOCHA, Afghanistan: Flash Update 2 – Lull in armed clashes in Kunduz city and new clashes in Pul-e-Khumri (1 September 2019), 1 September 2019, url

[2347] UNOCHA, Afghanistan: Flash Update 2 – Lull in armed clashes in Kunduz city and new clashes in Pul-e-Khumri (1 September 2019), 1 September 2019, url

[2348] UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.3 (03 September 2019), 3 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.4 (09 September 2019), 9 September 2019, url; Tolonews, 20 Security Force Members Killed In Kunduz Battle, 1 September 2019, url

[2349] UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.4 (09 September 2019), 9 September 2019, url

[2350] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) Meeting 04 Sep 2019 at 09:00 AM in ACTED Kunduz Office 4 September 2019, url, p. 1; Salaam Times, Kunduz residents describe miserable living conditions after Taliban offensive, 9 September 2019, url

[2351] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 35

[2352] UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.4, 9 September 2019, url

[2353] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; Khaama Press, Update: Suicide attack in Kunduz leaves at least 17 dead, wounded, 2 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, 6 policemen killed, 7 injured in Kunduz suicide blast, 2 September 2019, url

Canlı bomba saldırısı, şehrin dış mahallelerinde, Kunduz'u diğer vilâyetlere bağlayan kara yolu yakınında meydana geldi.[2354] 19 Mayıs 2020'de Taliban, Kunduz şehrinin farklı bölgelerine ve çeşitli kontrol noktalarına tekrar saldırdı.[2355] Bu saldırıda bir sivil öldü. Saldırılar püskürtüldü ve birkaç saatlik çatışmalardan sonra durumun normale döndüğü bildirildi.[2356] Bildirildiğine göre şehrin banliyölerinin bir tanesinde çatışmalar devam etti.[2357]

Kunduz vilâyeti de dâhil olmak üzere kuzeydoğu bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı.[2358] UNAMA, Kunduz vilâyeti genelinde en az 25 telekomünikasyon kulesinin Taliban tarafından hasar gördüğünü belgeledi.[2359] AAN haberleşme ağlarının Kunduz'daki hizmetleri 1 Ekim'e kadar kesildi.[2360] Kunduz, Afganistan'daki 28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimlerine en düşük katılım sağlanan vilayet oldu. Bu durumunun sebebinin kötü güvenlik koşulları olduğu düşünülmüştür.[2361] Taliban, seçimleri kesintiye uğratmak için Kunduz şehrine roket atarak sivil zayiata neden oldu.[2362] Kabil şehri ile birlikte Kunduz, seçim gününde en çok olayın kaydedildiği yerdi.[2363] Seçim öncesinde ve sırasında tehditler ve güvensizlikler nedeniyle pazarlar, dükkânlar kapatıldı ve Kunduz vilâyetine mal tedariki kesildi.[2364]

Raporlama döneminde hem Kunduz-Baglan hem de Kunduz-Tahar otoyollarında çatışmalar nedeniyle kontrol noktalarına yapılan saldırılar ve kapatmalar dâhil olmak üzere güvenlik olayları bildirildi.[2365] Taliban zaman zaman bu otoyollarda erişimi ve hareketi engelleyebildi.[2366] Kaynaklar AAN'ye, 31 Ağustos 2019 Kunduz saldırısının ardından Taliban'ın hem Kunduz-Baglan hem de Kunduz-Tahar Otoyollarında mobil kontrol noktaları kurmaya devam ettiğini söylemiştir.[2367] Her iki otoyoldaki Taliban kontrol noktaları 2020'de hâlâ faaliyetteydi.[2368] UNOCHA, AGE'ler ve güvenlik güçleri arasındaki çatışmanın, insani yardım ortaklarının Şubat 2020'de Dasht-e Archi ve Kunduz vilâyetindeki diğer ilçelerdeki muhtaç durumdaki insanlara erişimini etkilediğini belirtmiştir.[2369]

[2354] Tolonews, Suicide Bombing Targets Afghan Forces In Kunduz, 2 September 2019, url

[2355] NYT, Clinic Bombed as Afghan Forces Fend Off Taliban Attack on Kunduz, 19 May 2020, url; Guardian (The), Despite the 'peace process', Afghanistan's anguish endures, 20 May 2020, url; Pajhwok Afghan News, 24 Taliban killed, 60 wounded in Kunduz battle, 19 May 2020, url

[2356] Tolonews, Taliban Attack Kunduz City, Clash With Security Forces, 19 May 2020, url

[2357] NYT, Clinic Bombed as Afghan Forces Fend Off Taliban Attack on Kunduz, 19 May 2020, url

[2358] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2020, url, p. 10; NYT, To Disrupt Elections, Taliban Turn to an Old Tactic: Destroying Cell Towers, 2 October 2019, url

[2359] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 35

[2360] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[2361] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[2362] Pajhwok Afghan News, Would-be suicide bomber killed in Kunduz, 28 September 2019, url; Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[2363] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, url, p. 5; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[2364] Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, AAN, 30 October 2019, url

[2365] NYT, U.S. Drone Killed Afghan Civilians, Officials Say, 1 December 2019, url; Xinhua, 11 police, 10 militants killed in northern Afghanistan: official, 16 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's attempt at capturing Kunduz City thwarted, 15 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, District chief demand more troops as Taliban attacks Khanabad district, 6 September 2019, url; Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 September – 6 October 2019), 9 October 2019, url; Tolonews, Five Security Force Members Killed on Kunduz-Baghlan Highway, 2 February 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (21 October – 27 October 2019), 30 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January – 2 February 2020), 5 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[2366] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (2 December – 8 December 2019), 11 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 December – 22 December 2019), 26 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (20 January – 26 January 2020), 29 January 2020, url

[2367] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[2368] Ariana News, Taliban set up checkpoint – Baghlan-Kunduz Highway, 16 February 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 April – 20 April 2020), 22 April 2020, url; Pajhwok Afghan News, Kunduz: Taliban take tax on imported goods, 22 June 2020, url

[2369] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (17 February – 23 February 2020), 26 February 2020, url

UNAMA 2019 raporunda Afganistan'ın Kunduz ve Dasht-e-Archi dâhil olmak üzere belirli bölgelerinde Salaam Telekomünikasyon haricinde birkaç özel telekomünikasyon şirketinin takip edilmemek veya operasyonların hedefi olmamak için, Taliban'ın tehditleri ve emirleri sonucunda akşam hizmetlerini durdurduğunu belirtmiştir.[2370]

Yerel yetkililer, Ekim 2019'da Taliban'ı Qala-e-Zal ilçesindeki bir kız öğrenci okulunu ateşe vermekle suçladı.[2371] Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), sağlık hizmeti girişimine yönelik saldırılar çerçevesinde 2019 yılında Kunduz vilâyetinde bu tür saldırılar kaydetmedi.[2372] 2 Şubat 2020'de Afgan Hava Kuvvetleri tarafından düzenlenen hava saldırısı, Gultepa bölgesinde bir sağlık kliniğine ve bir okul binasına zarar verdi.[2373] Taliban'ın 19 Mayıs 2020'de Kunduz şehrine ve diğer ilçelere yönelik saldırılarını geri püskürtmek amacıyla[2374] ABD-Afgan ortak güçleri Chardarah ilçesinde bir hastaneyi bombaladı.[2375] Hastane dışında bekleyen en az iki sivil öldürüldü. Oradaki sağlık hizmetleri ancak 2 Haziran 2020'de yeniden başladı.[2376]

2.20.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Kunduz vilâyetinde çatışmalardan dolayı yerlerinden edilmiş 31.274 kişi olduğunu bildirmiştir. Bunların %97'si vilâyet içinde yerinden edilirken diğerleri Kabil, Tahar ve daha az bir ölçüde de Belh, Herat ve Faryab vilâyetlerinde sığınma yeri aramıştır. Bu kişilerin %60'ından fazlası özellikle Ağustos, Eylül, Kasım ve Aralık 2019'da Kunduz ilçesinde yerlerinden edilmiştir.[2377] Başlangıçta Taliban, 31 Ağustos 2019'da Kunduz şehrine saldırıyı başlattığında önemli bir yerinden edilme gözlemlenmemişken Eylül 2019'un başlarında binlerce kişi şehir içinde yerinden edilmiş ve birçoğu sonraki günlerde eve dönmüştür.[2378] UNOCHA, Eylül 2019'da Kunduz ilçesinde çatışmalardan dolayı yerlerinden edilen birkaç bin kişiyi kaydetmiştir.[2379] Eylül ve Ekim 2019'da Dasht-e-Archi ilçesinden ve Temmuz ve Eylül 2019'da Emamsaheb ilçesinden büyük gruplar da yerlerinden edilmiştir. Emamsaheb'deki tüm yerinden edilmiş kişiler ilçe içinde yerlerinden edilmiştir. Dasht-e-Archi'de yerinden edilen kişilerin çoğu da ilçe içinde yerlerinden edilirken birkaç yüz kişi ise Kunduz'a sığınmıştır.[2380]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak çatışmadan dolayı Kunduz vilâyetine göç eden 33.866 kişi olduğunu bildirmiştir. Vilâyet içinde yerinden edilen 30.289 kişiye ek olarak Kunduz Tahar vilâyetinden ve 2020'de Faryab vilâyetinden gelen kişileri de ağırlamıştır. Kunduz ilçesi, raporlama döneminde Kunduz vilâyetine göç edenlerin büyük çoğunluğunu ilçe içinden ve ayrıca Kunduz vilâyetinin diğer ilçelerinden ve Tahar vilâyetinden olmak üzere ağırlamıştır. Hem Dasht-e-Archi hem de Emamsaheb ilçesi yalnızca ilçe içinden yerinden edilmiş kişilere ev sahipliği yapmıştır.[2381]

[2370] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 109-110; USIP, Service Delivery in Taliban-Influenced Areas of Afghanistan, 30 April 2020, url, pp. 16-17; JUH/JACK, Health and Integrated Protection Needs in Kunduz Province, November 2019, url, p. 14; 21

[2371] Pajhwok Afghan News, Girls' school set ablaze in Kunduz's Qala Zal district, 6 October 2019, url

[2372] WHO, Afghanistan. Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 url

[2373] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, 27 April 2020, url, p. 9; Pajhwok Afghan News, Parts of school, clinic damaged in Kunduz airstrike: Officials, 3 February 2020, url

[2374] Tolonews, Taliban Attack Kunduz City, Clash With Security Forces, 19 May 2020, url

[2375] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; NYT, Clinic Bombed as Afghan Forces Fend Off Taliban Attack on Kunduz, 19 May 2020, url

[2376] UNAMA, Special Report: Attacks On Healthcare During The Covid-19 Pandemic, 20 June 2020, url, pp. 11

[2377] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2378] UNOCHA, Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.4 (09 September 2019), 9 September 2019, url; iDMC, Afghanistan. Displacement associated with Conflict and Violence Figure Analysis - GRID 2020, April 2020, url, p. 1; UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) Meeting 04 Sep 2019 at 09:00 AM in ACTED Kunduz Office 4 September 2019, url, p. 1

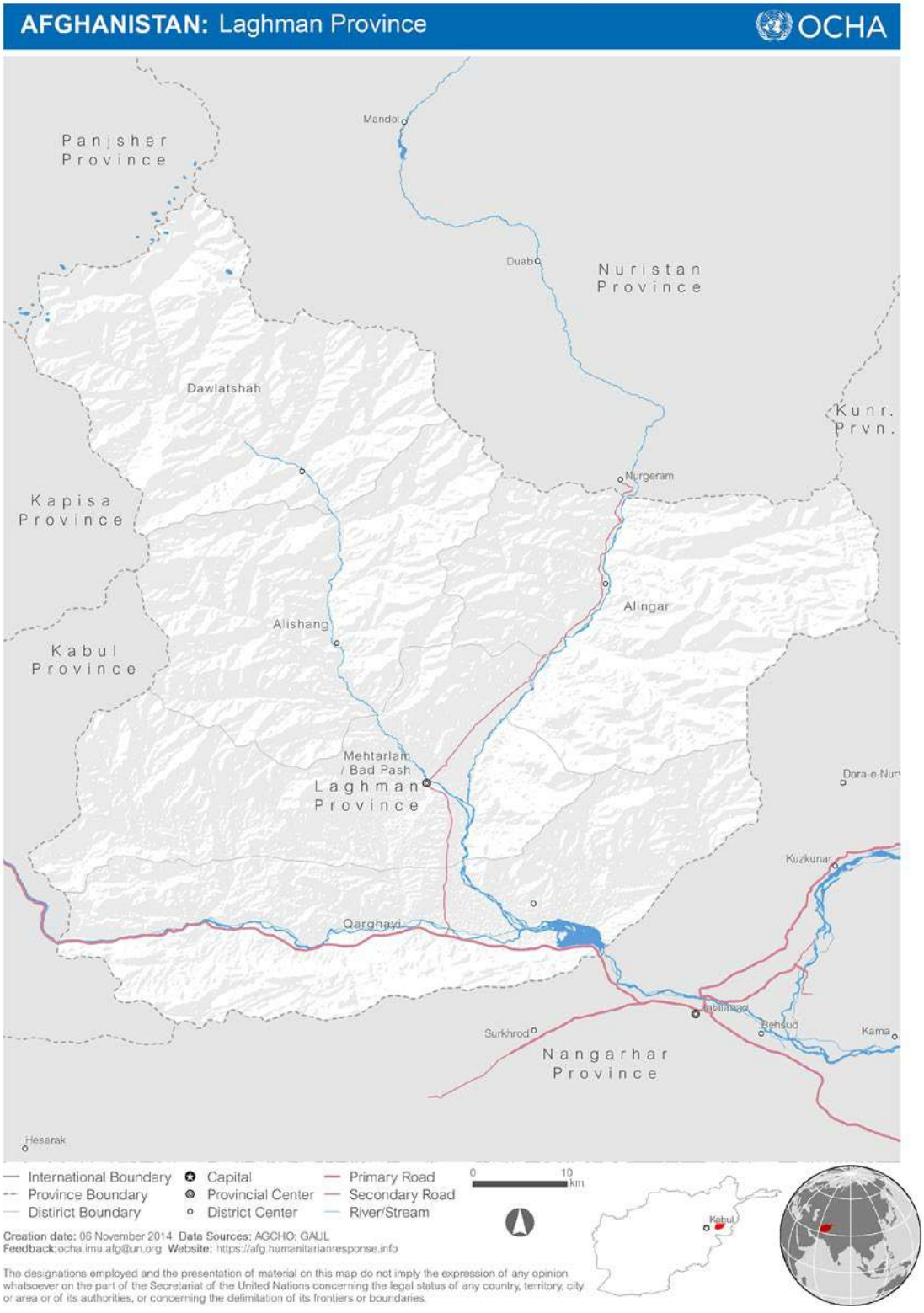
[2379] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url

[2380] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2381] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 - 25 August 2019), 27 August 2019, url

2.21 Lagman

2.21.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 21: Afganistan - Lagman vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2382]

[2382] UNOCHA, Afghanistan: Laghman Province – District Atlas, April 2014, url;

Lagman doğu Afganistan'da bulunmaktadır ve kuzeyde Pençşir ve Nuristan, doğuda Kunar, güneyde Nangarhar ve batıda Kabil ve Kapisa vilâyetleriyle sınır komşusudur[2383]. Lagman vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Alingar, Alishang, Dawlatshah, Mihterlam, Qarghayi[2384] ve Bad Pash (ayrıca Bad Pakh); bunlardan ikincisi 2011 yılında kendi başına bir ilçe olmuştur. Lagman'ın vilâyet yönetim merkezi Mihterlam'dır.[2385]

Afganistan NSIA'ya göre, Lagman nüfusunun 2020/21'de 493.488 olduğu tahmin edilmektedir[2386] ve çoğunluğu Peştunlardan oluşmakta olup ardından Tacik ve Paşai kabileleri gelmektedir.[2387] 2014 tarihli bir rapora göre, vilâyet çoğunlukla dağlıktır ve bu durum geçmişte "ücra dağlara kaçan" isyancıların işine yaramıştır.[2388]

Kabil-Celalabad Otoyolu Qarghayi ilçesinden geçmektedir[2389]. Bu ilçede vilâyet yönetim merkezi Mihterlam üzerinden Nuristan'daki Nurgeram'a bağlanmak için ikincil bir yol ayrımı vardır.[2390] Bad Pash ilçesi, sınır bölgesinden gelen ve Afganistan'ın derinliklerine inen Afgan ve yabancı isyancılar için stratejik bir geçiş noktası olmuştur.[2391]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre, Lagman'da (2.092 hektar) afyon-haşhaş ekim seviyeleri, ilçe düzeyinde önemsiz değişikliklerle 2017 (2.257 hektar) ile benzer gerçekleşmiştir.[2392] AAN'ye göre 2019 yılında Lagman dâhil doğu vilâyetlerinde afyon-haşhaş ekimi 2018'e göre %76 oranında azalmıştır.[2393]

2.21.2 Lagman'da çatışma geçmişi ve aktörler

Ekim 2018'de Khaama Press'te çıkan haberlere göre, Afganistan'ın "nispeten sakin" vilâyetlerinden biri olarak tanımlanan Lagman, vilâyetin bazı uzak bölgelerinde Taliban ve ISKP militanlarının faaliyetlerinde artışa tanık olmuştur.[2394]

İddiaya göre, geçmişte büyük ölçüde Taliban'ın etkisi altında olan Alingar ilçesinde, Şubat 2018'de bildirildiği üzere IŞİD savaşçılarının varlığı artmıştır.[2395] Şubat 2019 itibarıyla BM Genel Sekreteri Lagman'ı ISKP'nin Afganistan'daki "kalelerinden" biri olarak nitelendirmiştir.[2396] Grup, dağlık Alingar ve Chapa Dara ilçelerinde faaliyet göstermektedir.[2397]

Aralık 2019'da ANSF, Taliban'ın Lagman vilâyeti Zainulabidin gölge valisi de dâhil olmak üzere 20 Taliban militanını öldürmüştür.[2398] Savunma Bakanlığı, söz konusu gölge vali ve Lagman vilâyetinin Taliban kırmızı birimi başkanı Qari Saboor, Taliban yerel grup lideri Qari Saqib, Taliban savaşçısı Janatgul, Alingar ilçesi için Taliban'ın eski gölge valisi Qari Miraj, Alingar ilçesi için Taliban gölge ilçe valisi Ahmedshah, Taliban grup lideri Qari Anzargul, Taliban birlik lideri Qari Mihrab, Taliban grup lideri Haji Ahmadshah, Taliban savaşçısı Qari Ebrahim, yerel bir Taliban savaşçısı Fazal Rabi,

---

[2383] UNOCHA, Afghanistan: Laghman Province – District Atlas, April 2014, url; Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Laghman, 1 February 2017, url

[2384] UNOCHA, Afghanistan: Laghman Province – District Atlas, April 2014, url

[2385] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Laghman, 2020, url; Foschini, F., The Enteqal Seven (2): Around Mehtarlam, an ‚insurgency corridor' in the making, AAN, 10 May 2011, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, n.d.., url, P. 16

[2386] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-21, n.d.., url, P. 16

[2387] BMC, 'The midwife helped me ... otherwise I could have died': women's experience of professional midwifery services in rural Afghanistan - a qualitative study in the provinces Kunar and Laghman, 6 March 2020, url; Pajhwok Afghan News, Background profile of Laghman province, n.d., url; US, Naval Postgraduate School, Laghman Provincial Overview, n.d., url

[2388] Stars and Stripes, Insurgents in Afghanistan's Laghman province may win by not losing, 15 November 2014, url

[2389] INSI, Country profile for Afghanistan, alerts, 7 February 2020, url

[2390] UNOCHA, Afghanistan: Laghman Province – District Atlas, April 2014, url

[2391] Foschini, F., Classics of Conflict (2): Reviewing some of Afghanistan's most notorious hotspots, AAN, 9 July 2015, url; Foschini, F., The Enteqal Seven (2): Around Mehtarlam, an 'insurgency corridor' in the making, AAN, 10 May 2011, url

[2392] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 23

[2393] AAN, New world drug report: opium production in Afghanistan remained the same in 2019, 25 June 2020, url

[2394] Khaama Press, Four key Taliban group leaders ambushed in Laghman province, 1 October 2018, url

[2395] Salaam Times, Security forces launch operation in Laghman amid Taliban-ISIS clashes, 27 February 2018, url

[2396] UN Secretary-General, Eighth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 1 February 2019, url, p. 7

[2397] Salaam Times, Stepped up operations forces ISIS fighters to lay down arms in Laghman, 23 March 2020, url

[2398] Pajhwok Afghan News, 20 Taliban including shadow governor killed in Laghman airstrike, 27 December 2019, url

Taliban savaşçısı Toheed, Taliban savaşçısı Muheet, Taliban savaşçısı Gulab ve Taliban savaşçısı Malang dâhil olmak üzere saldırı sırasında öldürülen Taliban militanlarından bazılarının isimlerini yayımlamıştır.[2399]

Mart 2020'de, ISKP Lagman vilâyeti gölge valisi ve grubun 30 savaşçısı ANSF'ye teslim oldu.[2400] Aynı dönemde birkaç medya kaynağı, Agence France Press'ten (AFP) Noorullah Shirzada'nın Alingar ilçesinde Taliban savaşçılarının varlığını gösteren fotoğrafına atıfta bulundu.[2401] Mayıs 2020'de Etilaatroz, Taliban savaşçılarının yaygın bir şekilde faaliyet gösterdiğini ve Mihterlam ilçesinde[2402] ve Alishang ilçesi dâhil olmak üzere Lagman vilâyetinin diğer bazı bölgelerinde[2403] faaliyetlerini sürdürdüğünü belirtti. Aynı dönemde Taliban'ın Lagman vilâyeti için gölge valisi Mevlevi Abdul Hadi Pashayeewal oldu[2404] ve söz konusu vilayet için Taliban askerî komisyonunun başkanı Mevlevi Qais idi. Alingar ilçesinde bulunan Talibanların camiler, Kur'an grupları ve okullar aracılığıyla ve arkadaşları ve akrabaları arasından yeni savaşçılar topladığı bildirildi.[2405] 10 Mayıs 2020'de ANSF, Lagman vilâyetinin Taliban istihbarat şefi Omar Khater'i öldürdü.[2406]

LWJ'nin 6 Temmuz 2020'de yayımlanan bir haritada toplanan ve sunulan bilgilerine göre Lagman vilâyetinin Alishang, Alingar ve Dawlatshah ilçelerinin durumu tartışmalıydı.[2407]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Lagman vilâyeti, ABD ve Polonya güçlerinin öncülüğünde Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası – Doğu (TAAC-E) altında faaliyet gösteren 201. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2408]

2.21.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.21.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Lagman vilâyetinde 80'i ölü 202'si yaralı olmak üzere 282 sivil zayiatı belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %4 artış anlamına gelmektedir. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmaları, canlı bomba dışı IED'ler ve canlı bombalardı.[2409] SIGAR'a göre RS (Resolute Support), Lagman vilâyetinde 2020'nin ilk çeyreğinde 51 ila 75 sivil zayiat[2410], 2020'nin ikinci çeyreğinde ise 76 ila 100 sivil zayiat kaydetmiştir.[2411]

ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Lagman vilâyetinde 198'si çarpışma, 77'si uzaktan şiddet ve 17'si sivillere yönelik şiddet olarak kodlanan 292 güvenlik olayı kaydedilmiştir.

[2399] Afghanistan, MoD, List of the Taliban killed this morning in Laghman, 27 December 2019, url

[2400] Pajhwok, Senior figure among 30 IS rebels surrender in Laghman, 19 March 2020, url

[2401] Salaam Times, Taliban, Al-Qaeda maintain "close ties" despite peace deal promises, 2 July 2020, url; NYT, Taliban ramp up attacks on Afghans after Trump says "no violence", 6 March 2020, url; France24, Afghan Government set to release 1 500 prisoners, 11 March 2020, url

[2402] Etilaatroz, دنډش هتشک نامغل رد یراجفنا رد یمامن یظنرغ هس, [informal translation: 'three civilians killed in an explosion in Laghman, 2 May 2020], url

[2403] Etilaatroz, کشتهدش ۲۱ نرس زابرا تشرد لغامن؛ را گ: طاب نابر ادامه ی «یشکنغافا پاف یشارد نرد] [informal translation: 'killing of 21 army soldiers in Laghman; Presidential palace: Taliban insist on continuing 'killing Afghans', 22 May 2020'], url

[2404] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, S/2020/415, 27 May 2020, url, p. 27

[2405] NYT, How the Taliban outlasted a superpower: tenacity and carnage, 26 May 2020, url

[2406] Reporterly, Security forces kill senior Taliban spy in Laghman, 10 May 2020, url; Sputnik, Afghan Forces kill senior Taliban spy in Laghman province, 10 May 2020, url

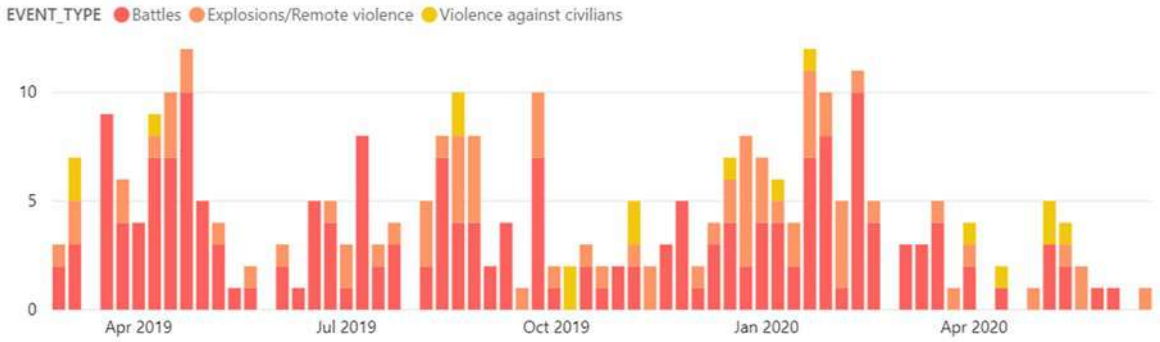
[2407] LWJ, Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, 6 July 2020, url, however the source does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated

[2408] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, url, p. 13 and 59

[2409] UNAMA, Protection of civilians in armed conflict, 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[2410] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020 , url, p. 69

[2411] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

Şekil 23. Lagman - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2412]

Mayıs 2020'de Alishang ilçesinde ANSF ile Taliban arasında çatışmalar yaşandı.[2413] 7 Temmuz 2020'de Khaama Press 201. Kolordu'ya atıfta bulunarak Afgan güvenlik güçlerinin Lagman vilâyetinde Kabil ile Celalabad arasında bulunan Sarkund Baba bölgesinde 16 Taliban savaşçısını öldürdüğünü ve 6'sını yaraladığını belirtti.[2414]

Lagman vilâyetinde 2019 ve 2020'de sivil zayiata neden olan son olaylardan bazıları şunlardır: Eylül 2019'da Alishang ilçesinde bir Taliban havan topu evlerine çarptığında bir ailenin yedi üyesi öldü ve altı kişi yaralandı[2415]; Aynı ilçenin Qalatak bölgesinde Ekim 2019'da NDS'nin Özel Kuvvetler biriminin düzenlediği operasyonda üç sivil öldü, üç sivil yaralandı[2416]; 16 Ekim 2019'da, Alishang ilçesindeki polis karakolunun yakınında bir arabanın patlaması sonucu iki güvenlik kuvveti ve iki sivil öldü, altı kişi yaralandı.[2417] 23 Aralık 2019'da Lagman vilâyetinde bir kabile liderinin cenaze töreninde meydana gelen patlamada üç sivil öldü ve en az yedi kişi yaralandı[2418]; 2 Mayıs 2020'de Mihterlam'da hapishane önünde bir motosiklete yerleştirilen bombanın patlaması sonucu üç sivil hayatını kaybetti[2419]; 23 Mayıs 2020'de Alishang ilçesinin Gerdi Saleb bölgesinde bir havan topu mermisinin konuta isabet etmesi sonucu altı yaşından küçük dört çocuk öldü.[2420]

2.21.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Lagman vilâyetinde 4.816 kişinin yerlerinden edildiğini belirtmiştir. Bunların %98'i vilâyet içinde yerinden edilirken (özellikle vilâyet yönetim merkezi Mihterlam ilçesi ve Bad Pash ilçesi) geriye kalan %2'lik kısım ise Pençşir ve Parvan vilâyetlerine göç etmiştir.[2421]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ilişkin veri toplamış ve Lagman vilâyetine varan, yerlerinden edilmiş 4.809 kişinin neredeyse %98'inin söz konusu vilâyetin içinden, %2'sinin ise Kabil ve Nangarhar vilâyetlerinden geldiğini bildirmiştir.[2422]

[2412] Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Laghman; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[2413] NYT, Afghan war casualty report: May 2020, 28 May 2020, url; Pajhwok Afghan News, 6 soldiers, as many Taliban killed in Laghman firefight, 11 May 2020, url

[2414] Khaama Press, 22 Taliban militants killed, wounded on Kabul-Jalalabad highway, 7 July 2020, url

[2415] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

[2416] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[2417] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url

[2418] 1TV, Three children killed in blast at funeral in Laghman, 23 December 2019, url; Tolonews, Three civilians killed in explosion at funeral in Laghman, 23 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 30 December 2019, url

[2419] NYT, Afghan war casualty report: May 2020, 28 May 2020, url; Khaama Press, Explosion close to a prison leaves 3 dead in Laghman province of Afghanistan, 2 May 2020, url

[2420] NYT, Afghan war casualty report: May 2020, 28 May 2020, url

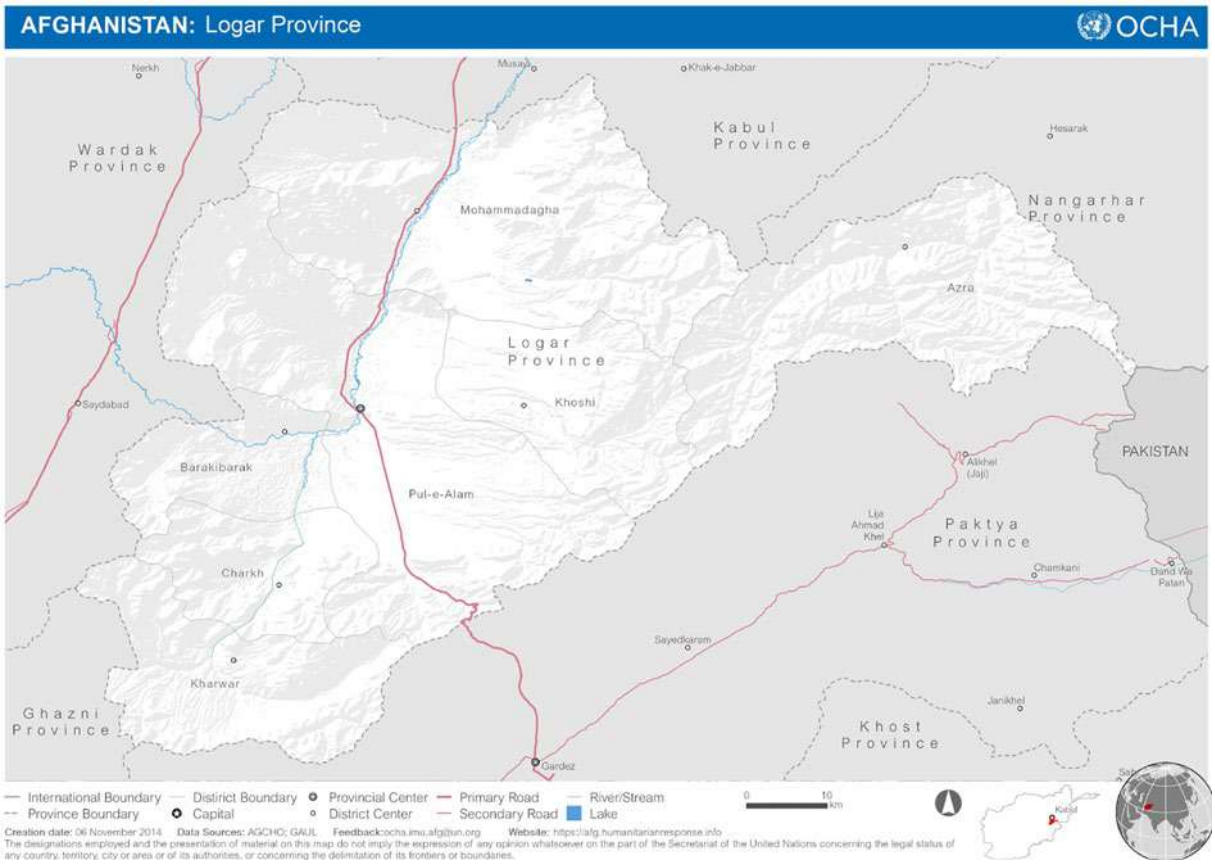
[2421] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2422] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

Aralık 2019'da Lagman vilâyeti dâhil olmak üzere birçok doğu vilâyetinde savaş ve askeri operasyonlar devam etmiştir.[2423] Mart 2020'nin ilk haftasında Alishang, Alingar ve Mihterlam ilçelerinde devam eden çatışmalar nedeniyle yaklaşık 2.296 kişi yerinden edilmiştir.[2424] Lagman vilâyetinde ANSF ve AGE'ler arasında mart ayı boyunca çatışmalar bildirilmiştir.[2425] 15-21 Haziran 2020 döneminde Lagman vilâyetinde COVID-19 kısıtlamaları nedeniyle en az 1.000 göçebe ailenin (7.000 kişi) geçişi engellenmiştir.[2426]

2.22 Lovgar

2.22.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 22: Afganistan - Lovgar vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2427]

Lovgar vilâyeti, Afganistan'ın orta bölgesinde, Kabil'in yaklaşık 65 kilometre güneyinde[2428] yer almakta olup kuzeyde Kabil, kuzeydoğuda Nangarhar, güney ve güneydoğuda Paktiya, güneybatıda Gazni ve batıda Vardak vilâyetleri ile sınırları vardır.[2429] Lovgar vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Azra, Baraki Barak, Charkh, Kharwar, Khoshi, Mohammad

[2423] UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian update, 23 December – 29 December 2019, url, p. 1

[2424] UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian update, 9 March – 15 March 2020, url, p. p. 1

[2425] UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian update, 16 March – 22 March 2020, url, p. 1; UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian update, 23 March – 29 March 2020, url, p. 1

[2426] UNOCHA, Afghanistan weekly humanitarian update, 15 – 21 June 2020, url, p. 2

[2427] UNOCHA, Afghanistan Logar Province - District Atlas, April 2014, url

[2428] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Logar Province Background Profile, n.d., url

[2429] UNOCHA, Afghanistan Logar Province - District Atlas, April 2014, url

Agha ve Pul-i Alem. Lovgar vilâyetinin yönetim merkezi Pul-i Alem'dir.[2430] Vilâyetin doğu kesimindeki Azra ilçesinin Pakistan'ın Khyber Pakhtunkhwa vilâyeti ile birkaç kilometrelik uluslararası sınırı vardır.[2431]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Lovgar vilâyetinin nüfusu 434.374'tür.[2432] Vilâyet nüfusunun çoğu Lovgar Vadisi'nin verimli ovalarında yaşamaktadır.[2433] Lovgar'daki ana etnik gruplar Peştun, Tacik ve Hazaradır.[2434] Harwar ve Azra ilçelerinde tamamen Peştunlar yaşamaktadır. Charkh ilçesi Tacik çoğunluğa sahiptir. Kalan ilçelerde nüfusun %20 ila 40'ını Tacikler oluşturmaktadır.[2435] Hazaranın Khoshi ve Pul-i Alem ilçelerinde ikamet ettiği bildirilmektedir. Kuçi göçebeleri, Kharwar ve Pul-i Alem bölgelerinde bulunabilmektedir. Lovgar vilâyetinin nüfusunun çoğunluğu Sünni Müslümandır ancak Şiiler de vardır.[2436] Ocak 2020'de etnik Peştun aktivisti Manzoor Pashteen'in tutuklanmasının Lovgar vilâyetinde protestolara neden olduğu bildirilmiştir.[2437]

Lovgar, Mohammad Agha ve Pul-i Alem ilçelerini geçerek ana ulusal çevre yolundan ve Tera Geçidi üzerinden doğuya ilerleyen geçen Kabil-Gardez Otoyolu vasıtasıyla Kabil'i Afganistan'ın güneydoğu bölgesi Büyük (Loya) Paktiya'ya bağlar.[2438] Lovgar vilâyetinde çalışan bir uçak pisti yoktur ve hava trafiği kötü hava koşulları nedeniyle düzenli olarak kesintiye uğramaktadır.[2439]

UNODC'nin 2018 tarihli Afyon Araştırması, Lovgar vilâyetini 2013'ten beri haşhaş yetiştirmeyen vilâyetler arasında listelemiştir.[2440] Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde (Lovgar vilâyeti dâhil) ve orta dağlık bölgelerde afyon-haşhaş ekiminde %52'lik bir düşüş olduğunu göstermiştir.[2441]

Lovgar vilâyeti, yasa dışı yollardan çıkarılan ve Pakistan'a kaçırılan yataklarla kromit cevheri bakımından zengindir.[2442] Vilâyet ayrıca ülkenin en büyük bakır yatağı olan Mohammad Agha bölgesindeki Mes Aynak madenine de ev sahipliği yapmaktadır.[2443] Lovgar'ın doğal kaynakları, maden yataklarından gelen gelirler konusunda yerel rekabete neden olmuştur.[2444] Küçülen kaynaklar, nüfus artışı ve yerleşik hale getirme süreçleri nedeniyle vilâyet, örneğin Azra[2445] ve Baraki Barak[2446] ilçelerinde göçebeler ve yerleşimciler arasında çatışmalara tanık olmuştur.

[2430] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Logar, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 13

[2431] UNOCHA, Afghanistan Logar Province - District Atlas, April 2014, url; Tolonews, Insecurity Hardens Access to Logar's Azra District, 30 June 2019, url

[2432] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 4

[2433] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar Province, AAN, 18 July 2020, url

[2434] US, Naval Postgraduate School, Logar Provincial Overview, n.d., url; Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Logar Province Background Profile, n.d., url; Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar Province, AAN, 18 July 2020, url

[2435] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar Province, AAN, 18 July 2020, url

[2436] US, Naval Postgraduate School, Logar Provincial Overview, n.d., url

[2437] RFE/RL, Detention of Ethnic Pashtun Activist Triggers Protests in Pakistan, Afghanistan, 28 January 2020, url

[2438] Ali, O., The Empty Streets of Mohammad Agha: Logar's Struggle Against the Taleban, AAN, 15 December 2014, url; Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar Province, AAN, 18 July 2020, url

[2439] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2020, 17 December 2019, url, p. 11

[2440] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

[2441] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[2442] Pajhwok Afghan News, Logar Province: Illegal Extraction of Logar Chromites Goes On, 6 October 2015, url; VoA, Report: Militant Groups in Afghanistan Get Rich Off Mineral Smuggling, 1 February 2017, url

[2443] Tolonews, Logar Security 'Improves' after More Forces Deployed, 4 May 2019, url

[2444] Global Security Review, Are Afghanistan's Mineral Deposits an Answer to the Country's Economic Woes?, 9 June 2019, url

[2445] Giustozzi, A., Nomad-Settler Conflict in Afghanistan Today, AREU, October 2019, url, p. 27

[2446] Giustozzi, A., Nomad Sedentarisation Processes in Afghanistan and Their Impact on Conflict, AREU, September 2019, url, p. 10

2.22.2 Lovgar'da çatışma geçmişi ve aktörler

Lovgar vilâyeti, sadece Kabil'e yakınlığı[2447] nedeniyle değil, aynı zamanda Pakistan'ın yanı sıra yakındaki Nangarhar, Paktiya, Paktika, Host, Vardak ve Gazni vilâyetlerinde AGE'lerin cephelerine kolay erişim sağladığından[2448] Taliban savaşçıları için stratejik bir geçiş noktası görevi görmüştür. Vilâyetin güneyinde dağlık bir ilçe olan Harwar, 2005 yılında Taliban gruplarının yeniden örgütlenmeye başladığı orta bölgede ilkler arasında yer almıştır.[2449] AAN analisti Obaid Ali'nin 2014 raporuna göre Lovgar vilâyetindeki güvenlik durumu 2011'de kötüleşmeye başlamıştır. Azra, Baraki Barak, Charkh, Kharwar ve Mohammad Agha ilçeleri Taliban'ın en çok zarar verdiği bölgeler olarak tanımlanmıştır.[2450]

2017'de Lovgar'daki durumun kötüleştiği bildirilmiştir.[2451] Söylenene göre Pakistan'ın Kuzey Veziristan bölgesinde bulunan ve yalnızca Hakkani Ağı üyelerinden oluşan Taliban'ın Miran Şah Şura'sının vilâyette yetkisi bulunuyordu.[2452] 2019-2020'de Lovgar, ülkenin orta bölgesindeki nispeten değişken[2453] ve güvensiz[2454] ve düzenli olarak hem vilâyet yönetim merkezinde hem de ilçelerde hükûmet güçlerine saldıran[2455] "Taliban'ın nüfuz ve kontrolü altında"[2456] olan vilâyetler arasında gösterilmiştir. Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Lovgar vilâyetinde yapılan önemli yeni atamalarla Taliban gölge yönetiminin ve askerî yapının birkaç ilde yeniden örgütlendiğini bildirmiştir.[2457]

AAN analistleri Ruttig ve Sabawoon'a göre Lovgar vilâyeti Vardak ve batı Nangarhar gibi komşu vilâyetlerle ve Kabil vilâyetinin Surobi ilçesiyle birlikte güvenlik durumunun tırmanması durumunda "başkenti güney ve doğu Afganistan'dan ayırabilecek bir bölgede bulunmaktadır". Lovgar'da devam eden güvensizliğin çeşitli nedenleri yerel kaynaklarda ifade edilmektedir. Örneğin: Taliban'ın vilâyetteki dirençli yerel yapıları ve Taliban'a yönelik yaygın bölgesel sempati, yetkin olmayan üst düzey hükûmet yetkilileri, güvenlik güçleri ile hükûmet güçleri arasında uygun koordinasyon eksikliği, yerel halkı isyana iten taciz, esrar ve kromit kaçakçılığı ve kontrolü için mücadele. Güvenlik analistleri, Lovgar vilâyetini, bölge ve nüfus kontrolünde çok fazla değişiklik olmaksızın çatışmadaki aktörlerin arazilerini korumak için artan çabalara ihtiyaç duyulduğunu gösteren yoğun çatışmalarla "statik olarak tartışmalı bölge" örneği olarak tanımlamaktadır.[2458]

Hükûmet, altı kırsal bölgeden ve Lovgar'ın yönetim merkezi Pul-i Alem'i çevreleyen bölgeden resmî olarak üçünü kontrol ettiğini iddia etmektedir: vilâyet yönetim merkezi, Khoshi ve Mohammad Agha. Ancak güvenlik analistleri ve yerel kaynaklar farklı bir resim çizmektedir.[2459] Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada haritalayan ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesi, Harwar, Charkh ve Azra ilçelerini "Taliban kontrolü altında", Pul-i Alem, Mohammad Agha ve Baraki ilçelerini ise "tartışmalı" olarak göstermiştir. LWJ tarafından aynı haritada bildirilen Temmuz 2019 tarihli bir USDOD değerlendirmesi, Kharwar ve Charkh ilçelerini "tartışmalı", Azra ilçesini ise "hükümet etkisi altında" olarak belirlemiştir. Khoshi ilçesi bu değerlendirmede "hükûmet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" olarak kategorize edilmiştir.[2460] Temmuz 2020

[2447] Al Jazeera, Taliban Attack in Afghanistan's Logar Kills Eight Security Forces, 20 January 2019, url; Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar Province, AAN, 18 July 2020, url

[2448] Dorronsoro, G., The Taliban's Winning Strategy in Afghanistan, Carnegie Endowment for International Peace, 2009, url, pp. 22, 28; Ali, O., The Empty Streets of Mohammad Agha: Logar's Struggle Against the Taleban, AAN, 15 December 2014, url

[2449] Elias, M.O.T., The Resurgence of the Taliban in Kabul: Logar and Wardak, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban: Insights from the Afghan Field, 2009, pp. 45-46, 52

[2450] Ali, O., The Empty Streets of Mohammad Agha: Logar's Struggle Against the Taleban, AAN, 15 December 2014, url

[2451] Pajhwok Afghan News, More than 50pc of Logar Being Controlled by Taliban, 26 June 2017, url

[2452] Giustozzi, A., Afghanistan: Taliban's Organization and Structure, Landinfo, 23 August 2017, url, p. 6

[2453] Khaama Press, Coalition Airstrike Kills Taliban Leader Mullah Amin Gul and His 3 Comrades in Logar, 7 April 2019, url

[2454] Warden, S., Past as Prologue? What the Parliamentary Election Results Tell Us About the September Presidential Election, AAN, 23 August 2019, url; Mashal, M., [Twitter], posted on: 1 July 2020, url; Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar Province, AAN, 18 July 2020, url

[2455] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar, AAN, 18 July 2020, url

[2456] An Afghan analyst Lifos spoke to in January 2020. Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 52

[2457] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 8-9

[2458] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar, AAN, 18 July 2020, url

[2459] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar, AAN, 18 July 2020, url

[2460] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

ortalarında AAN tarafından aktarılan yerel kaynaklara göre Taliban, vilâyet yönetim merkezinden sadece birkaç kilometre uzaktaki birkaç köyde bulunmaktadır, Mohammad Agha ilçesindeki bazı ilçeler Taliban kontrolü altındadır, Baraki Barak, Charkh ve Kharwar ilçelerinde yoğun Taliban faaliyeti bildirilmekte, hükûmetin yalnızca ilçe merkezlerini veya etrafındaki küçük alanları elinde tuttuğu söylenmektedir, Khoshi ilçesinin durumuna itiraz edildiği ve Azra ilçesindeki durumun son 15 yıldır Taliban tarafından kuşatılmış ilçe merkezi ile değişken olduğu bildirilmiştir.[2461]

2019 ve 2020 yıllarında medya kaynakları Charkh[2462], Azra[2463], Baraki Barak[2464], Mohammad Agha[2465], Kharwar[2466] ve Khoshi[2467] ilçelerinde Taliban varlığını bildirmiştir. Charkh ilçesi uzun zamandır büyük ölçüde Taliban tarafından kontrol edilmekte[2468] ve Lovgar'ın en güvensiz ilçelerinden biri olarak tanımlanmaktadır.[2469] Mayıs 2019 USIP raporuna göre Afgan hükûmetinin Charkh bölgesinde sınırlı bir varlığı vardır; ilçe merkezindeki yerleşkeleri elinde tutarak ana yolu kontrol etse de kontrolü, üsleri ve kontrol noktaları ile sınırlı kalmıştır. Bölge sakinleri, hükûmetin askerî operasyonları sona erdiğinde Taliban militanlarının yakın zamanda geri döndüğünü belirtmiş ve bölgedeki Taliban etkisinin, akrabaların intikam amacıyla militan gruba katılmasıyla arttığını da eklemiştir.[2470] Taliban'ın bölgede eğitim merkezleri kurduğu bildirilmektedir.[2471] Arap, Çeçen, Özbek ve Pakistanlı militanlar (bazıları El Kaide ile bağlantılı[2472] - aşağıya bakınız) bildirildiğine göre Taliban'ın Charkh'taki saflarında görülmüştür.[2473] Ancak Tolonews'un Nisan 2020'de aktardığı Charkh'ın bölge valisine göre, ilçe merkezi hükûmet kontrolü altındadır.[2474] Haziran - Temmuz 2019'da Azra'nın doğusunda bir Taliban kuşatması olduğu bildirilmiştir.[2475] Taliban militanlarının ilçeyi vilâyetin geri kalanına bağlayan tüm yollara el koyduğu ve birkaçını kapatarak ticaret yollarının yanı sıra sakinlerin serbest dolaşımını engellediği bildirilmiştir.[2476] Azra, Taliban'ın Kabil ve diğer komşu illeri tehdit edebileceği "stratejik bir ilçe" olarak tanımlanmaktadır.[2477] Mohammad Agha ilçesinde Surkhab köyünün en çok mücadele edilen bölge olduğu bildirilmektedir.[2478] Taliban'ın karar alma mekanizmasının önemli bir üssü, Lovgar vilâyetinden Taliban militanlarının aktif olduğu bildirilen Lovgar'ın güneydeki Harwar bölgesi sınırındaki komşu Paktiya vilâyetinin Zurmat ilçesinde bulunmaktadır.[2479] Taliban'ın Kabil-Gardez Otoyolunda güvenliği bozma olaylarına karıştığı[2480], Mohammad Agha ve

[2461] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar, AAN, 18 July 2020, url

[2462] Pajhwok Afghan News, Foreign Militants Swell Taliban Ranks in Charkh District: Official, 30 April 2019, url; Tolonews, Afghan Forces Launch Operation in Taliban-Held District in Logar, 22 April 2020, url

[2463] Pajhwok Afghan News, Logar's Azra District on the Verge of Collapse, 25 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Logar: 56 Militants Eliminated in Azra Offensive, 13 July 2019, url

[2464] Pajhwok Afghan News, Govt Unable to Collect Taxes in 5 Logar Districts, 9 October 2019, url; AAN, The 'Reduction in Violence' Week: What Did (Some of the) People Think?, 28 February 2020, url; Reporterly, Taliban Launch Awareness Campaign on Coronavirus, 30 March 2020, url; Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the Conflict a Month after the US-Taleban Agreement, AAN, 8 April 2020, url

[2465] Tolonews, Logar Security 'Improves' after More Forces Deployed, 4 May 2019, url

[2466] Pajhwok Afghan News, Govt Unable to Collect Taxes in 5 Logar Districts, 9 October 2019, url

[2467] Pajhwok Afghan News, Govt Unable to Collect Taxes in 5 Logar Districts, 9 October 2019, url

[2468] Pajhwok Afghan News, Foreign Militants Swell Taliban Ranks in Charkh District: Official, 30 April 2019, url; Jackson, A., Perspectives on Peace from Taliban Areas of Afghanistan, USIP, May 2019, url, p. 4; Tolonews, Afghan Forces Launch Operation in Taliban-Held District in Logar, 22 April 2020, url

[2469] Pajhwok Afghan News, Foreign Militants Swell Taliban Ranks in Charkh District: Official, 30 April 2019, url

[2470] Jackson, A., Perspectives on Peace from Taliban Areas of Afghanistan, USIP, May 2019, url, pp. 6, 12

[2471] Pajhwok Afghan News, Foreign Militants Swell Taliban Ranks in Charkh District: Official, 30 April 2019, url

[2472] Khaama Press, Chechen and Chinese Militants Among Dozens Killed, Wounded in Logar Operation, 2 August 2019, url

[2473] Pajhwok Afghan News, Foreign Militants Swell Taliban Ranks in Charkh District: Official, 30 April 2019, url

[2474] Tolonews, Afghan Forces Launch Operation in Taliban-Held District in Logar, 22 April 2020, url

[2475] Pajhwok Afghan News, Logar's Azra District on the Verge of Collapse, 25 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Logar: 56 Militants Eliminated in Azra Offensive, 13 July 2019, url

[2476] Pajhwok Afghan News, Logar's Azra District on the Verge of Collapse, 25 June 2019, url; Tolonews, Insecurity Hardens Access to Logar's Azra District, 30 June 2019, url

[2477] Pajhwok Afghan News, Logar's Azra District on the Verge of Collapse, 25 June 2019, url

[2478] Tolonews, Logar Security 'Improves' after More Forces Deployed, 4 May 2019, url; Adili, A.Y. et al., Afghanistan's 2019 Election (10): What to Watch Out for on Election Day, AAN, 26 September 2019, url

[2479] Bleuer, Ch. et al., One Land, Two Rules (8): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Insurgent-Controlled Zurmat District, AAN, 4 September 2019, url

[2480] Pajhwok Afghan News, 3 Militants Killed, 7 Captured in Logar Operation, 19 June 2019, url

Pul-i Alem ilçelerinde hareket ettiği, düzenli olarak otoyolları kapattığı ve hükûmet veya STK çalışanı olduğundan şüphelendikleri araçlardan insanları kenara çektiği bildirilmektedir.[2481]

Çeşitli ilçelerde birçok önemli Taliban figürünün öldürüldüğü veya tutuklandığı bildirilmiştir.[2482] Mart 2019'da Shafiqullah[2483] ve Abu Zar olarak bilinen iki önemli Taliban komutanının yüksek profilli saldırıların planlamasında yer aldığı[2484] ve Mohammad Agha ilçesinde öldürüldüğü bildirilmiştir. Aynı ay, Lovgar'ın yönetim merkezi Pul-i Alem'de çok sayıda polis memurunun öldürülmesine karıştığı iddia edilen kötü şöhretli Taliban komutanı Qari Waqar gözaltına alındı.[2485] Nisan 2019'da, aralarında Qari Mohammad Yusuf ve Mohammad Wali'nin de bulunduğu üç önemli Taliban figürü tutuklandı[2486] ve Taliban grup lideri Mullah Amin Gul vilâyet yönetim merkezinde öldürüldü[2487]. Haziran 2019'da Afgan Savunma Bakanlığı, Taliban'ın Hacı Lala olarak bilinen Lovgar vilayeti gölge valisi ve Charkh ilçesindeki iki yardımcısının öldürüldüğünü bildirdi.[2488] Ancak Ağustos 2019'da Lovgar'daki yerel yetkililer, Hacı Lala'nın o ay öldürüldüğünü iddia etti.[2489] Temmuz 2019'da Kızıl Birim komutanı Qudrat, Mohammad Agha bölgesi Taliban gölge bölge şefi ve Khushi bölgesi Taliban askeri komisyon şefi dâhil bir grup üst düzey Taliban liderinin vilâyet yönetim merkezi Pul-i Alem'in eteklerinde öldürüldüğü bildirildi.[2490] Ağustos 2019'da Taliban'ın Maulvi Mohammadullah veya Farooqi olarak bilinen ve 45 üyeli bir Taliban grubuna liderlik ettiği Azra bölgesi gölge bölge şefi Pul-i Alem'de öldürüldü.[2491] Kasım 2019'da Mohammad Agha ilçesinde Waisuddin olarak bilinen tanınmış bir Taliban komutanı öldürüldü.[2492]

BM Güvenlik Konseyi'ne göre ISKP geçmişte Lovgar ve Paktiya vilâyetlerinde nüfuzunu genişletmeye çalışmış, ancak başarılı olamamıştır.[2493] Eski Lovgar Taliban komutanı Abdul Hasib'in 2016 yılının temmuz ayında lider Hafız Saeed Khan'ın öldürülmesinin ardından Afganistan'daki ISKP liderliğini devraldığı bildirilmiştir. Abdul Hasib, Nisan 2017'de Afganistan ve ABD ortak operasyonunda öldürüldü.[2494] ACLED tarafından 1 Mart 2019 ve 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Lovgar'da ISKP'ye özel olarak atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir. ACLED, Lovgar'ın yedi ilçesinin tamamında askeri operasyonlar sırasında Taliban ve/veya ISKP militanlarının yaralandığı ve/veya öldürüldüğü 30'dan fazla olay kaydetmiştir.[2495] Haziran 2019'da ANDSF güçleri, Shafi Gul olarak bilinen ve Pul-i Alem şehrinden ISKP militanlarını toplama niyetinde olan bir ISKP komutanını tutukladı.[2496]

[2481] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar, AAN, 18 July 2020, url

[2482] See sources mentioned below.

[2483] Khaama Press, Prominent Taliban Commander Identified as Shafiullah Killed in Logar Province, 11 March 2019, url

[2484] Khaama Press, Taliban's High-Profile Attack Planner Killed in Logar Airstrike, 21 March 2019, url

[2485] Pajhwok Afghan News, Taliban Commander Who Killed 10 Police Detained in Logar, 27 March 2019, url

[2486] Khaama Press, 3 Prominent Taliban Leaders Arrested by Afghan Forces in Logar Province, 26 April 2019, url

[2487] Khaama Press, Coalition Airstrike Kills Taliban Leader Mullah Amin Gul and His 3 Comrades in Logar, 7 April 2019, url

[2488] Pajhwok Afghan News, Taliban Shadow Governor for Logar Among Key Members Killed in Airstrike, 28 June 2019, url; Khaama Press, Airstrike Kills Taliban Shadow for Governor for Logar and His Two Deputies, 28 June 2019, url; UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 10

[2489] Pajhwok Afghan News, Taliban's Governor for Logar Among 22 Militants Killed, 24 August 2019, url

[2490] Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill Top Taliban Leaders in Logar Province, 16 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url

[2491] Pajhwok Afghan News, Taliban District Chief Among 5 Killed in Logar Blitz, 18 August 2019, url; UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 10

[2492] Tolonews, 'Taliban Commander' Killed in Logar Airstrike, 10 November 2019, url

[2493] UNSC, Tenth Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2255 (2015) Concerning the Taliban and other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 13 June 2019, url, p. 14; LWJ, UN: Islamic State Replaced Leader in Afghanistan after Visit from Central Leadership, 30 July 2019, url; UNSC, Ninth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of United Nations Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 31 July 2019, url, p. 7

[2494] USDOS, Country Reports on Terrorism 2018, October 2019, url, p. 294

[2495] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2496] Khaama Press, Afghan Forces Foil ISIS Bid to Recruit Militants in Logar Province, 18 June 2019, url

BM Güvenlik Konseyi'ne göre El Kaide, Lovgar da dâhil olmak üzere Afganistan'ın 34 vilâyetinin 12'sinde gizlice faaliyet göstermektedir.[2497] Ağustos 2019'da, Charkh ilçesinde Taliban militanlarıyla birlikte bir El Kaide ağının parçası olduğu bildirilen bir düzine Çeçen ve Çinli savaşçı öldürüldü.[2498] Ekim 2019'da El Kaide ile bağlarını sürdüren tanınmış bir Hakkani komutanı, Mohammad Agha ilçesinde birkaç Arap ve Pakistanlı militanla birlikte öldürüldü.[2499] Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi'ne bildirilen bilgiler, "El Kaide ile iş birliği içinde ve finanse edilen 2.000 silahlı savaşçının yeni bir ortak birimini oluşturmak için üst düzey Hakkani Ağı yetkilileri arasında görüşmeler yapıldığını" öne sürdü. Yeni kurulan bu birim, Hafız Azizuddin Hakkani'nin komutası altında Loya Paktiya bölgesindeki güçlerle (Host, Lovgar, Paktika ve Paktiya vilâyetleri dâhil) iki harekât bölgesine bölünecekti.[2500]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Lovgar, 203. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Lovgar vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Güneydoğu Görev Gücü'ne (TF-Güneydoğu) dâhildir. TF-Güneydoğu, ABD güçleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Paktiya vilâyetinde bulunmaktadır.[2501] İnsan hakları ihlalleriyle suçlanan paramiliter CIA destekli milis NDS birimi 01'in Lovgar vilâyeti dâhil olmak üzere orta bölgede faaliyet gösterdiği bildirilmiştir.[2502] Mayıs 2019'da Lovgar vilâyetinin güvenli olmayan bölgelerine ek ANDSF kuvvetlerinin konuşlandırıldığı bildirilmiştir.[2503]

2.22.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.22.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Lovgar vilâyetinde 218 sivil zayiat (95 ölü ve 123 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %52 artış yaşanmıştır. Zayiatın başlıca nedenleri hava saldırıları, ardından kara çatışmaları ve hedefli/kasıtlı cinayetlerdi.[2504] Resolute Support[2505] Lovgar vilâyetinde 2020'nin ilk çeyreğinde 26 ila 50 sivil zayiat[2506], 2020'nin ikinci çeyreğinde ise 101 ila 125 sivil zayiat kaydetmiştir.[2507] Lovgar, nüfus sayısına göre nispeten yüksek sayıda sivil zayiat veren dört vilâyetten (Faryab, Lagman ve Kunar ile birlikte) biri olarak bahsedilmektedir.[2508] Güvenlik analistleri, Lovgar'da 2019 ve 2020'de kaydedilen zirveler ve yoğunlaşan çatışmalarla artan bir çatışma etkinliği kaydetmiştir. Mart 2020'de Lovgar'daki güvenlik olaylarının sayısının, Mart 2019'dakinden üç buçuk kat daha fazla olduğu bildirilmiştir.[2509]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Lovgar vilâyetindeki 468 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların 295'i "çarpışma", 148'i "patlama/uzaktan şiddet", 25'i ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Lovgar'ın yönetim merkezi Pul-i Alem, kaydedilen 184 olay ile en çok olayın bildirildiği ilçe olarak öne çıkarken bunu Mohammad Agha, Baraki Barak ve Charkh ilçeleri izlemiştir. Lovgar'ın geri kalan ilçelerinde 16 veya daha az olay rapor edilmiştir. Lovgar vilâyetindeki şiddet olaylarının çoğu 2019'un üçüncü çeyreğinde kaydedilmiştir.[2510]

[2497] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 12

[2498] Tolonews, 12 Chechen Fighters Affiliated to Al-Qaida Killed in Afghanistan, 2 August 2019, url; Khaama Press, Chechen and Chinese Militants Among Dozens Killed, Wounded in Logar Operation, 2 August 2019, url

[2499] Pajhwok Afghan News, Mastermind Behind Kabul Bombings Killed, 26 October 2019, url

[2500] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 13

[2501] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[2502] Clark, K., CIA-Backed Afghan Paramilitaries Accused of Grave Abuses: New Human Rights Watch Report, AAN, 31 October 2019, url

[2503] Tolonews, Logar Security 'Improves' after More Forces Deployed, 4 May 2019, url

[2504] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[2505] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

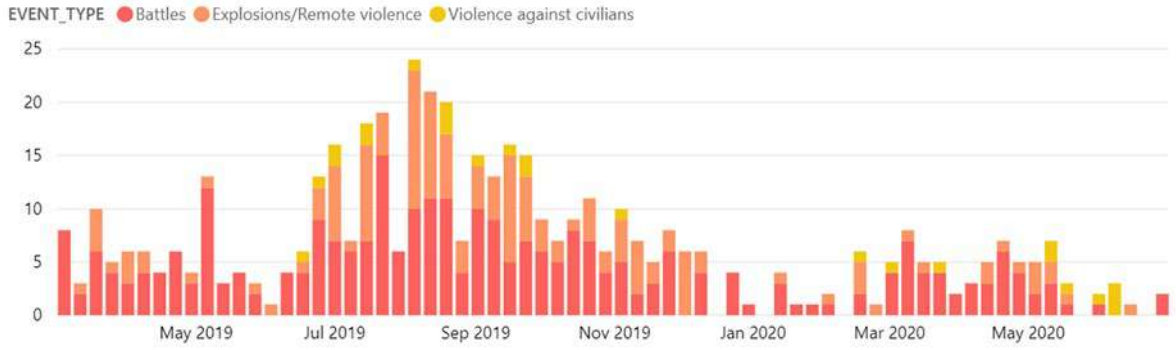
[2506] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69

[2507] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[2508] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 19

[2509] Ruttig, T., Sabawoon, A.M., A Threat at Kabul's Southern Gate: a Security Overview of Logar, AAN, 18 July 2020, url

[2510] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Şekil 24. Lovgar - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2511]

ACLED, Lovgar'daki şiddet olaylarının yaklaşık %63'ünü hepsi "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır. Bu kategori, çoğu olayın "patlama/uzaktan şiddet" kategorisi altında kaydedildiği Azra bölgesi hariç Lovgar'ın neredeyse tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil ediyordu. Lovgar'daki silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın ordu, polis ve NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde *arbaki* (*arbaki* terimi genellikle yerel olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[2512] Örneğin: Mayıs 2019'da[2513], Ağustos 2019'da[2514] ve Nisan 2020'de[2515] vilâyet yönetim merkezi Pul-i Alem yakınlarındaki farklı bölgelerde, Temmuz 2019'da Azra ilçesinde[2516], Ağustos 2019'da[2517], Mart 2020'de[2518] ve Nisan 2020'de[2519] Mohammad Agha ilçesinin farklı alanlarında (Mes Aynak bakır madeninin yanı gibi), yine Nisan 2020'de Charkh ilçesinde[2520] ve Baraki Barak ilçesinde[2521] güvenlik kontrol noktalarına/karakollara ve karargahlara yapılan saldırılar; Temmuz 2019'da [2522] ve Nisan 2020'de[2523] vilâyetin yönetim merkezi Pul-i Alem çevresindeki çeşitli alanlarda polis konvoylarına/araçlarına yönelik saldırılar/pusular. Bu olaylarda sivil zayiat bildirilmemiştir.

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır.[2524] Bu olaylar, Mohammad Agha ilçesindeki çeşitli operasyonları içeriyordu: Mart 2019'da önde gelen bir Taliban komutanının ve diğer birkaç militanın öldürülmesi[2525], Haziran 2019'da düzinelerce

[2511] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Logar, url

[2512] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2513] NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url

[2514] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[2515] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), url

[2516] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url

[2517] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url

[2518] Pajhwok Afghan News, 10 Security Forces Killed in Logar, Helmand Attacks, 3 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url

[2519] Reuters, Clashes Across Afghanistan Kill Dozens of Security Force Members, Militants, 22 April 2020, url; Al Jazeera, Trump, Qatar's Emir Talk Amid Taliban Attacks Across Afghanistan, 23 April 2020, url

[2520] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), url; RFE/RL, Taliban Kills Nine Afghan Soldiers in Attack on Army Post, 16 April 2020, url

[2521] Tolonews, 7 Afghan Forces Killed in Taliban Attack in Logar: Tribal Elders, 26 April 2020, url; Ariana News, Taliban Captures Police Outpost - Logar, 26 April 2020, url

[2522] Pajhwok Afghan News, ALP Commander for Logar Killed in Taliban Attack, 7 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url

[2523] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), url

[2524] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2525] Khaama Press, Prominent Taliban Commander Identified as Shafiullah Killed in Logar Province, 11 March 2019, url

Taliban militanının öldürülmesi (Taliban'a göre öldürülen insanlar sivildi)[2526], Mayıs 2020'de bir Özel Kuvvetlerin baskınında bir düzineden fazla Taliban militanının öldürülmesi ve yaralanması.[2527] Vilâyet yönetim merkezi Pul-i Alem bölgesinde Mart[2528], Nisan[2529], Haziran[2530] ve Eylül[2531] 2019'da yürütülen operasyonlarda birkaç Taliban lideri ve militanı tutuklandı ve öldürüldü. Charkh ilçesinde Mart[2532] ve Ağustos 2019'da[2533] ve Ocak[2534] ve Nisan[2535] 2020'de birkaç ANDSF operasyonunda düzinelerce AGE öldürüldü ve yaralandı. Temmuz 2019'da Azra ilçesinde ve Ağustos 2019'da Baraki Barak ilçesinde düzenlenen operasyonlarda bir militanın eğitim merkezi yıkıldı[2536] ve Taliban'ın Kızıl Birliğinden onlarca üye öldürüldü.[2537] Mayıs 2019'da vilâyet yönetim merkezinin Padkhab bölgesinde CIA destekli operasyon[2538] ve Ağustos 2019'da Pul-i Alem şehrinin eteklerindeki Daudkhel köyünde bir NDS operasyonu[2539] gibi bazı operasyonlar sivil zayiatla sonuçlandı.

Hava/drone saldırıları Lovgar'da bildirilen tüm şiddet olaylarının %16'sını teşkil ediyordu. Çoğu hava/drone saldırısı Pul-i Alem ilçesinde (üçte biri), ardından ise Baraki Barak ve Charkh ilçelerinde gerçekleştirildi. Bu hava/drone saldırılarının çoğu Afgan askerî güçleri tarafından gerçekleştirilirken bazıları ise NATO güçlerine atfedilmiştir.[2540] Bu hava/drone saldırıları daha çok yukarıda belirtilen ilçelerdeki AGE'ler arasında zayiata neden olurken[2541] bazıları sivil zayiata da neden olmuştur: Nisan 2019'da Pul-i Alem şehrinin Padkhab-e Shana bölgesinde aşiret yaşlılarının toplantısını hedef alan bir Amerikan insansız hava aracı saldırısı[2542]; Temmuz 2019'da Pul-i Alem şehrinin Kamalkhel ilçesinde bir Taliban toplantısını hedef alan ve iki çocuğun ölümüne yol açan bir Amerikan insansız hava aracı saldırısı[2543] ve Temmuz 2019'da Baraki Barak ilçesinin Khaki Dag bölgesinde Kuçi göçebelerinin bir çadırını hedef alan bir Amerikan hava saldırısı.[2544] Kasım 2019'da Pul-i Alem şehrinin Bazar-e Zekher bölgesinde bir Amerikan hava saldırısı sonucu "dost ateşinde" dört ANA askerinin öldürüldüğü bildirildi.[2545]

[2526] Pajhwok Afghan News, 18 Militants Killed in Logar Offensive, 7 June 2019, url; Khaama Press, Taliban Militants Suffer Heavy Casualties in Logar Operations, 8 June 2019, url; Khaama Press, Taliban Militants Suffer Heavy Casualties in Special Forces Raid in Logar, 17 June 2019, url

[2527] Khaama Press, 11 Taliban Militants Killed, 4 Wounded in Special Forces Raid in Logar, 10 May 2020, url; Pajhwok Afghan News, Nearly a Dozen Taliban Killed in Logar Raid, 11 May 2020, url

[2528] Pajhwok Afghan News, Taliban Commander Who Killed 10 Police Detained in Logar, 27 March 2019, url

[2529] Khaama Press, 3 Prominent Taliban Leaders Arrested by Afghan Forces in Logar Province, 26 April 2019, url

[2530] Pajhwok Afghan News, 3 Militants Killed, 7 Captured in Logar Operation, 19 June 2019, url

[2531] Khaama Press, Special Forces Kill 11 Taliban Militants, Destroy Weapons Cache in Logar, 21 September 2019, url

[2532] Khaama Press, Taliban Commander Among Dozens Killed in Latest Military Operations, 8 March 2019, url

[2533] Khaama Press, Chechen and Chinese Militants Among Dozens Killed, Wounded in Logar Operation, 2 August 2019, url; Tolonews, 12 Chechen Fighters Affiliated to Al-Qaida Killed in Afghanistan, 2 August 2019, url

[2534] Khaama Press, Afghan Military Operations Kill 8 Taliban Militants, 17 January 2020, url

[2535] Tolonews, Afghan Forces Launch Operation in Taliban-Held District in Logar, 22 April 2020, url

[2536] Khaama Press, Afghan Special Forces Destroy Suicide Bombers Training Centre in Logar, 13 August 2019, url

[2537] Pajhwok Afghan News, Logar: 56 Militants Eliminated in Azra Offensive, 13 July 2019, url

[2538] Pajhwok Afghan News, 6 Civilians Killed in Logar Raid, NATO Denies, 5 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url

[2539] Tolonews, Investigative Report Confirms Civilian Casualties in Logar, 29 August 2019, url

[2540] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2541] Khaama Press, Coalition Airstrike Kills Taliban Leader Mullah Amin Gul and His 3 Comrades in Logar, 7 April 2019, url; Khaama Press, Airstrike Kills Taliban Shadow for Governor for Logar and His Two Deputies, 28 June 2019, url; Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill Top Taliban Leaders in Logar Province, 16 July 2019, url; Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill At Least 30 Taliban Militants in Logar Province, 8 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Mastermind Behind Kabul Bombings Killed, 26 October 2019, url; Tolonews, 'Taliban Commander' Killed in Logar Airstrike, 10 November 2019, url; Khaama Press, Video: Precision Airstrikes Kill 10 Taliban Militants, Wound 16 in Logar, 19 April 2020, url

[2542] Pajhwok Afghan News, Tribal Elders Among 4 Killed in Logar Airstrike, 7 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 5-11, 11 April 2019, url

[2543] NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url

[2544] RFE/RL, At Least Seven Civilians Killed in Air Strike in Eastern Afghanistan, 22 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[2545] VoA, Officials: US Airstrike Mistakenly Kills 4 Afghan Soldiers, 12 November 2019, url

Genellikle Afgan güvenlik güçlerini hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler kullanan AGE'ler, Lovgar'da bildirilen tüm güvenlik olaylarının %10'unu temsil ediyordu. IED olaylarının çoğu Pul-i Alem ve Mohammad Agha ilçelerinde kaydedilmiş, bunları Baraki Barak ve Charkh izlemiştir.[2546] Örneğin, Mart 2019'da ilçenin Sherwazi bölgesinde araçlarına yerleştirilen bomba patlaması sonucu Baraki Barak'ın polis şefi öldürüldü ve birkaç polis yaralandı.[2547] Ağustos 2019'da Muhammed Ağa ilçesinin Mes Aynak bölgesinde devriye gezen bir polis aracına yol kenarına yerleştirilen bir bomba isabet ederek çok sayıda ANP zayiatına yol açtı.[2548] Bu olaylardan bazıları sivil can kaybına ve yaralanmalara neden olmuştur. Bu durum, Haziran 2019'da Taliban tarafından yerleştirilen bir bombanın sivil bir araca çarpmasıyla Charkh ilçesinde meydana geldi.[2549] Eylül 2019'da Taliban'ın üstlendiği saldırılarda bomba yüklü araçlarda[2550] ve cuma namazından sonra Pul-i Alem ilçesinde cami yakınında patlayan bomba ile[2551] çok sayıda sivil öldürüldü.

ACLED, Lovgar'daki şiddet olaylarının %6'sını "bombardıman, topçu ve füze saldırıları" olarak kodlamıştır.[2552] Bu olaylardan bazıları Aralık 2019'da Baraki Barak ilçesinde Amerikan güçleri tarafından atılan havan topu sivil bir eve isabet ettiğinde[2553], Şubat ve Mart 2020'de Charkh[2554] ve Azra[2555] ilçelerinde havan mermisi artıklarının patlaması sonucu iki çocuk öldüğünde ve Mayıs 2020'de Azra ilçesinde sivil bir eve Taliban'ın havan topu isabet ettiğinde[2556] olduğu gibi sivil zayiatla sonuçlandı. Haziran 2020'de Taliban tarafından atılan bir roket Pul-i Alem bölgesindeki vilayet hastanesini vurdu.[2557] Temmuz 2020'de cumhurbaşkanı memleketini ziyaret ettiğinde Eşref Gani ve heyetini hedef alan birkaç havan topu atıldı, can kaybı bildirilmedi.[2558]

ACLED, Lovgar'da bildirilen tüm şiddet olaylarının %5'ini "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırmıştır.[2559] Bu olaylar arasında şunlar bulunuyordu: Mayıs 2019'da Pul-i Alem ana camisinde tanınmış bir din bilgininin[2560], yine Mayıs 2019'da Mohammad Agha ilçe başkanının[2561], Eylül 2019'da Mohammad Agha ilçesindeki evinde Paktiya vilâyeti temyiz mahkemesi hakiminin[2562] ve Mart 2020'de Pul-i Alem'de bir sivil toplum aktivistinin[2563] kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından vurulması; Taliban'ın Haziran 2019'da Pul-i Alem şehrinde Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı için

[2546] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2547] Pajhwok Afghan News, Baraki Barak Police Chief Killed in Bomb Blast, 18 March 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 15-21, 22 March 2019, url

[2548] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url

[2549] Pajhwok Afghan News, 4 Civilians Killed in Landmine Blast in Logar, 6 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 31-June 6, 6 June 2019, url

[2550] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url; Tolonews, Explosion in Logar Kills Four Civilians, 5 September 2019, url

[2551] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url

[2552] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2553] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019 (updated 30 December 2019), url; Tolonews, 'Four Civilians Killed in Logar Mortar Attack': Residents, 10 December 2019, url

[2554] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020 (updated 27 February 2020), url

[2555] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url; Pajhwok Afghan News, 2 Children Killed, 8 Injured in Logar Mortar Shell Blast, 10 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (9 - 15 March 2020), 15 March 2020, url

[2556] Afghanistan Times, Child killed in Taliban Mortar Attack in Logar, 9 May 2020, url

[2557] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2020: 1 January - 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 19

[2558] Tolonews, Ghani, Fired at During Logar Visit, Pledges Increased Security, 1 July 2020, url

[2559] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Logar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2560] Pajhwok Afghan News, Deputy Head of Logar Ulema Council Shot Dead, 8 May 2019, url; NYT, Seeking Revenge, Taliban Target Afghan Soldiers' Families, 10 July 2019, url

[2561] Pajhwok Afghan News, Mohammad Agha District Official Gunned Down, 4 May 2019, url

[2562] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url

[2563] Pajhwok Afghan News, Civilians, Civil Society Activists gunned Down in Pul-i-Alam, 29 March 2020, url

çalışan iki mühendisi[2564] ve Mohammad Agha bölgesinde Kasım 2019'da birkaç yargıcı ve bir mahkeme personelini[2565] pusuya düşürmesi ve öldürmesi; Ağustos 2019'da Pul-i Alem şehrinin Babos bölgesinde Afgan ve yabancı güçlerin düzenlediği bir gece baskını ile bir sivilin öldürülmesi ve dört kişinin yaralanması[2566]; Haziran 2020'de Mohammad Agha bölgesinde iki kız kardeşin Taliban tarafından infaz edilmesi[2567]; Lovgar vilâyetinin eski bir senatörünün Taliban tarafından Haziran 2020'de kaçırılması ve öldürülmesi[2568] ve 2020 yılının temmuz ayında Pul-i Alem'de bir kadın il meclisi üyesinin vurulması.[2569]

28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak Lovgar'ın seçmen katılımı yaklaşık %15'i bulmuştur.[2570] AAN, Lovgar'ın ortalamanın altında seçmen kaydını vilâyetteki "yüksek güvensizlik" ile ilişkilendirmiştir.[2571] Oylama gününün sonunda Savunma Bakanı Asadullah Khaled, Lovgar'ı 28 Eylül'de "en çok tehdit altındaki yedi vilâyetten" biri olarak tanımlamıştır.[2572] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Lovgar vilâyetinde ankete katılanların %51-75'i oy verirken korku duyduğunu bildirmiştir.[2573] Afganistan Özgür ve Adil Seçim Vakfı'na (FEFA) göre Lovgar, oy verme gününde çoğu sandık merkezinin kapalı kaldığı yedi vilâyetten biriydi.[2574] Pajhwok Afghan News, daha fazla ayrıntı vermeden Lovgar vilâyetinde seçim gününde belirtilmemiş sayıda Taliban militanının öldürüldüğünü bildirmiştir.[2575]

Eylül ve Ekim 2019'da Lovgar vilâyetinde düzinelerce okulun Taliban tarafından kapatıldığı bildirilmiştir. Hükümet yetkililerine göre zorunlu kapatmalar, militanların bölgede yeni kurulan hükûmet kontrol noktalarına verdiği bir tepkiydi.[2576] Lovgar'ın Eğitim Müdürü, Taliban'ın okul yetkililerini tesislerini kapatmaları konusunda uyardığını doğrulayarak kapatmaların cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili olduğunu belirtmiştir.[2577] Lovgar'ın vilâyet konseyinin bir üyesi, bölgede Taliban üye alımının azalması veya militan grubun kontrolleri altındaki okullar üzerindeki hükûmetin etkisini kabul etmemesinden kaynaklanan bir cezai gerekçe öne sürmüştür. Bir Taliban sözcüsü, dini eğitim merkezlerinin ve *medreselerin* grubun doktrinine uygun olmadığı için kapatıldığını belirtmiştir.[2578] Ocak 2020 Aylık İnsani Yardım Güncellemesi'nde UNOCHA, Lovgar'ı çatışma nedeniyle kapanan veya hasar gören en yüksek okul sayısına sahip ilk üç vilâyet arasında üçüncü sırada listelemiştir.[2579]

Kasım 2019'da öğretmenler, eski öğrenciler, otorite figürleri ve aile yakınları tarafından öne sürüldüğü üzere Lovgar vilâyetinin kırsal bölgelerindeki çeşitli okullardan yüzlerce erkek çocuğa cinsel istismar iddiası olduğu, bir Afgan sivil toplum örgütü tarafından bildirilmiştir.[2580] New York Times'a konuşan bir okul yöneticisine göre "tecavüz olaylarını bildiren üç çocuk daha sonra cinsel istismarı İslam karşıtı olarak kınayan Taliban tarafından öldürülmüştür."[2581] İddiaların kamuoyuna açıklanmasının ardından Lovgar'daki iki aktivist, Afgan istihbarat servisi tarafından gözaltına alınmış[2582] ve suçlamalarının doğru olmadığını itiraf etmeye zorlanmıştır[2583]. ABD ve uluslararası insan hakları gruplarının baskısının

---

[2564] Pajhwok Afghan News, Logar: 2 Engineers Killed in Taliban Attack, 26 June 2019, url

[2565] Pajhwok Afghan News, 4 Appellant Court Judges Killed in Taliban Ambush, 7 November 2019, url

[2566] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[2567] Pajhwok Afghan News, Taliban Execute 2 Young Sisters in Logar, 7 June 2020, url

[2568] Ariana News, Taliban Kill Former Afghan Senator in Logar: Local Officials, 9 June 2020, url

[2569] Tolonews, Logar Provincial Council Member Shot, Wounded, 6 July 2020, url

[2570] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[2571] Warden, S., Past as Prologue? What the Parliamentary Election Results Tell Us About the September Presidential Election, AAN, 23 August 2019, url

[2572] Ruttig, T. and Bjelica, J., Afghanistan's 2019 Election (11): A First Look at How E-Day Went, AAN, 28 September 2019, url

[2573] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

[2574] AIHRC, Human Rights Research & Investigation Unit, Political Rights Monitoring Report Presidential Elections 2019, 28 September 2019, url, p. 11

[2575] Pajhwok Afghan News, 32 Killed, 123 Wounded in Election Day Attacks, 28 September 2019, url

[2576] UNOCHA, Humanitarian Regional Team (HRT) - Central Region - Meeting Summary, 6 October 2019, url, p. 1; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 October 2019, url, p. 154

[2577] 1TV, Taliban Force Schools in Central Afghan District to Close, 21 September 2019, url

[2578] Tolonews, Taliban Close 29 Government-Sponsored Madrasas in Logar, 17 October 2019, url

[2579] UNOCHA, Afghanistan - Monthly Humanitarian Update (January 2020), 11 February 2020, url, p. 1

[2580] Guardian (The), Afghanistan Paedophile Ring May Be Responsible for Abuse of 500 Boys, 13 November 2019, url

[2581] NYT, 3 Afghan Schools, 165 Accounts of Students Being Raped, 25 November 2019, url

[2582] Guardian (The), Whistle-blowers on School Paedophile Ring in Afghanistan Arrested, 25 November 2019, url

[2583] NYT, U.S. Envoy Says Afghans Coerced Retraction of Rape Allegations, 26 November, url

ardından aktivistler serbest bırakılmış[2584] ve bildirildiğine göre kısa süre sonra ülkeyi terk etmiştir.[2585] Ocak 2020'nin sonunda Afganistan Başsavcılığı (AOG) bir soruşturma başlatmıştır.[2586] UNAMA'ya göre bu davanın bir çatışmayla bağlantılı olup olmadığı belli olmasa da BM misyonu iddiaları ve soruşturmayı takip etmeyi sürdürmektedir.[2587]

2.22.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Lovgar'da 1.925 kişinin yerinden edildiğini ve bunların çoğunun (1.155) vilâyet içinde (Pul-i Alem ilçesinde) sığınma alanı bulduğunu bildirmiştir. Lovgar'da yerinden edilmiş diğer 770 kişi, komşu Kabil (Kabil ilçesi), Host (Host Matun ilçesi) ve Paktiya (Gardez ilçesi) vilâyetlerine sığınmıştır. Lovgar vilâyetindeki yerinden edilmiş kişilerin çoğunluğu Baraki Barak ilçesinde (1.176 kişi) yerlerinden edilirken bu ilçeyi Mohammad Agha, Charkh, Kharwar ve Khoshi ilçeleri izlemiştir. Ocak 2020'nin ilk üç gününde UNOCHA, Baraki Barak, Mohammad Agha ve Kharwar ilçelerinden gelen ve Pul-i Alem ilçesine sığınan en yüksek kişi sayısı olan 490 yerinden edilmiş kişiyi kaydetmiştir.[2588]

1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 döneminde UNOCHA, başka vilâyetlerden Lovgar vilâyetine gelmek üzere çatışmaya bağlı ülke içinde yerinden edilme olayı bildirmemiştir.[2589]

Ekim 2019'un son haftasında Lovgar'daki yerel yetkililer, Khoshi, Charkh ve Baraki Barak ilçelerindeki güvenli olmayan bölgelerden gelen yaklaşık 130 yerinden edilmiş ailenin Pul-i Alem ilçesine gelişini UNOCHA'ya bildirmiştir.[2590] Mart 2020'nin son iki haftasında UNOCHA Lovgar vilâyetindeki çatışma nedeniyle yaklaşık 350 ailenin yerlerinden edildiğini bildirmiştir.[2591]

IOM, Pul-i Alem ilçesini ülke çapında en çok sayıda geri dönen ve yerinden edilen kişiye ev sahipliği yapan 25 ilçe arasında 20. sıraya yerleştirerek Lovgar'da yerinden edilmiş kişilerin %85'inin eve dönmediğini de eklemiştir.[2592] Norveç Mülteci Konseyi (NRC) ve Ülke İçinde Yerinden Edilme İzleme Merkezi (IDMC) tarafından yapılan 2019 tarihli bir araştırmada Lovgar vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin uzun süre boyunca vilâyete dönmemeleri güvensizlikle, istihdam olanaklarının olmamasıyla ve eğitim gibi kamu hizmetlerine yetersiz erişimle ilişkilendirilmiştir.[2593] Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre Lovgar vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Pul-i Alem ilçesinde ikamet ederken bu ilçeyi Khoshi ve Mohammad Agha ilçeleri izliyordu.[2594]

[2584] RFE/RL, Afghanistan Releases Activists Who Exposed Alleged Paedophile Ring, 27 November 2019, url

[2585] Guardian (The), Investigation Begins into Alleged Abuse of More Than 500 Boys in Afghanistan, 29 January 2020, url

[2586] Guardian (The), Investigation Begins into Alleged Abuse of More Than 500 Boys in Afghanistan, 29 January 2020, url

[2587] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 107

[2588] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2589] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2590] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[2591] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (30 March - 5 April 2020), 5 April 2020, url, p. 2

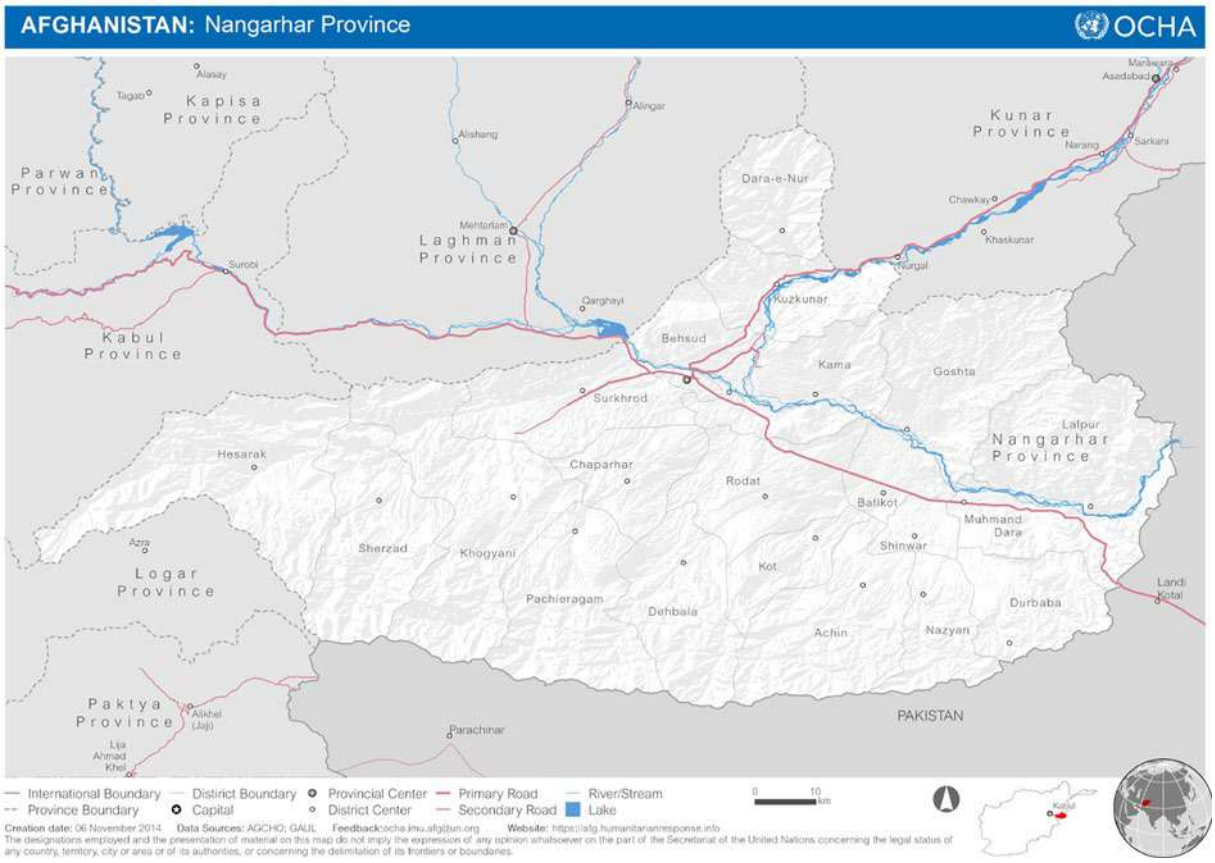
[2592] IOM, Baseline Mobility Assessment: Summary Results March - June 2019, 1 July 2019, url, pp. 6-7

[2593] NRC and IDMC, Stuck in the Mud: Urban Displacement and Tenure Security in Kabul's Informal Settlements, 2019, url, p. 6

[2594] IOM, Afghanistan - Logar Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Logar, 9 October 2019, url

2.23 Nangarhar

2.23.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 23: Afganistan - Nangarhar vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2595]

Nangarhar, Afganistan-Pakistan sınırı boyunca doğu Afganistan'da yer almaktadır. Kuzeyde Lagman ve Kunar, doğuda ve güneyde Pakistan ve batıda Lovgar ve Kabil ile sınır komşusudur.[2596] Nangarhar'ın vilâyet yönetim merkezi Celalabad'dır.[2597] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Achin, Batikot, Behsud, Chaparhar, Dara-i Nur, Dehbala (Haska Mena olarak da bilinir), Durbaba, Goshta, Hesarak, Celalabad, Kama, Khogyani, Kot, Kuzkunar, Lalpur, Muhmand Dara, Nazyan, Pachieragam (bazen "Pachir Wa Agam"[2598]), Rodat, Sherzad, Shinwar (Ghanikhel olarak da bilinir) ve Surkhrod.[2599] NSIA ayrıca Spinghar adlı bir ilçeden bahsetse de bu ilçeyi "geçici" olarak tanımlamaktadır.[2600]

NSIA'ya göre Nangarhar nüfusunun 2020/21 döneminde 1.701.698 olduğu tahmin edilmektedir. Kırsal nüfus toplamın yaklaşık %80'ini oluşturmaktadır.[2601] Nüfus ağırlıklı olarak Peştunlar, ardından Paşailer, Araplar ve Taciklerden oluşmaktadır.[2602] Eskiden özellikle Celalabad'da ve yakınında bulunan yerel Sih ve Hindu topluluğuna gelince üyelerinin çoğu güvensizlik ve hükümetin ilgisizliği nedeniyle Afganistan'dan ayrılmaktadır. Eylül 2018'in sonlarında

[2595] UNOCHA, Afghanistan: Nangarhar Province – District Atlas, April 2014, url;

[2596] US, Naval Postraduate School, Nangarhar Provincial Overview, n.d., url

[2597] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Nangarhar, n. d., url

[2598] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, 1 March 2020, url

[2599] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, pp. 14-15; Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Nangarhar, 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Nangarhar Province – District Atlas, April 2014, url; US, Naval Postgraduate School, Nangarhar Provincial Overview, n.d., url; Kazemi, S. R. and Sorush, R., One Land, Two Rules (4): Delivering public services in embattled Achin district in Nangrahar province, AAN, 25 March 2019, url

[2600] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 15

[2601] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 4

[2602] US, Naval Postgraduate School, Nangarhar Provincial Overview, n.d., url

bu topluluktan yalnızca 60 aile hâlâ Nangarhar'da yaşıyordu.[2603] Afganistan uzmanı Antonio Giustozzi'ye göre Mayıs 2019 itibarıyla Nangarhar'da yaklaşık 100.000 göçebe aile de vardı.[2604]

Bölgesel Otoyol 05 (RH05) Kabil'den başlamakta[2605] ve Torkham'daki Afgan-Pakistan sınırına ulaşmadan önce[2606] Surkhrod, Celalabad, Behsud, Rodat, Batikot, Shinwar, Muhmand Dara ilçelerinden geçmektedir. Çinli bir şirket tarafından yürütülen Kabil-Celalabad otoyolunu iyileştirme projesi, bildirildiğine göre yolsuzluk ve ihmal nedeniyle yıllardır geride kalmıştır.[2607] Ağustos 2019'da Türk haber sitesi TRT World; Surkhrod, Khogyani ve Sherzad ilçelerinden geçen yolun çoğunlukla asfaltlandığını ancak birkaç militan grup ve çok sayıda IED'nin varlığı nedeniyle ülkedeki "en tehlikeli yollardan biri" olmayı sürdürdüğünü bildirmiştir.[2608]

Pakistan'ın eski Federal Yönetimli Kabile Bölgeleri (FATA) ile sınırı olan vilâyet[2609] (şimdi Pakistan'ın Khyber Pakhtunkhwa vilâyetiyle birleşiktir)[2610], yerli ve yabancı militanlar için resmî olmayan bir geçiş noktası görevi görmüştür.[2611] 2020 itibarıyla London School of Economics'in uzmanı David Mansfield; Garo, Dawtakhel, Ghwaraky, Kama Dakah, Sasobai ve Tabai'yi resmî olmayan geçişler olarak listelemiştir. Bunlardan bazıları yemek pişirme ürünleri veya araba parçaları gibi her türlü yasa dışı kaçakçılık faaliyetleri için merkez durumundadır.[2612]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Nangarhar, ekim oranı 2017'ye göre %9 azalmış olsa da doğu bölgesinin önde gelen haşhaş ekim vilâyeti olmuştur.[2613] UNODC tarafından sağlanan güncellenmiş verilere dayanarak AAN, 2019 yılında haşhaş ekimi yapılan alanın Nangarhar'da %82 oranında düştüğünü belirtmiştir. Bu "benzeri görülmemiş" düşüş hem düşen fiyatlara hem de devam eden çatışmaya atfedilmiştir.[2614] Bununla birlikte Mayıs 2020 tarihli bir BM Güvenlik Konseyi raporunda Nangarhar'da hâlâ narkotik ağlarının aktif olduğu ve "bildirildiğine göre güvenlik görevlilerinin rızasıyla" Pakistan'a uyuşturucu kaçakçılığı yaptığı belirtilmiştir.[2615] Tolonews ayrıca Goshta ilçesindeki değerli ve yarı değerli taşların yasa dışı madenciliğini de bildirmiştir.[2616]

2.23.2 Nangarhar'da çatışma geçmişi ve aktörler

2016 ve 2018 yılları arasında çeşitli kaynaklar, Nangarhar'ın 2011'den bu yana siyasi ve güvenlik durumunda bir kötüleşme gözlemlediğini belirtmiştir.[2617]

ISKP, resmî olarak kuruluşunu ilan ettiği 2015 yılından beri Nangarhar'da faaliyet göstermektedir. Grup, başlangıçta Pakistan ordusu onları aşiret bölgelerinden kovduktan sonra vilâyetin güneydoğu bölgelerine yerleşen Pakistanlı militanlardan oluşuyordu.[2618] ISKP'nin yükselişine odaklanan birkaç raporda AAN, il seçkinlerinin yolsuzluğunun

---

[2603] Foschini, F., The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs, AAN, 23 September 2013, url; Australian Institute of International Affairs, A Precarious State: the Sikh Community in Afghanistan, 11 July 2018, url; Salam Watandar, Sikhs and Hindus of Nangarhar leaving Afghanistan, 23 September 2018, url

[2604] Giustozzi, A., Nomad-settler conflict in Afghanistan today, AREU, 13 November 2019, url, p. 14

[2605] Italy, Ministry of Foreign Affairs, Evaluation Report - Afghanistan: Rehabilitation of Maidan Shar – Bamyan Road, 2014, url, p. 7

[2606] UNOCHA, Afghanistan: Nangarhar Province – District Atlas, April 2014, url

[2607] Pajhwok Afghan News, 'Construction of second lane Kabul-Jalalabad Road faces hurdles, 22 April 2019, url

[2608] TRTWorld, On the frontiers of Afghanistan's most dangerous districts for civilians, 2 August 2019, url

[2609] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url

[2610] International Crisis Group, Shaping a New Peace in Pakistan's Tribal Areas, 20 August 2018, url

[2611] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url; New Arab (The), In Nangarhar province, Afghanistan, violence is committed by all sides, 25 January 2018, url

[2612] Mansfield, D., Business as Usual: The Uninterrupted Illicit Supply Chain across the Borders of Afghanistan, Medium, 5 May 2020, url; Mansfield, D., Mules, Pick-ups and Container Traffic: Cross-Border Production and Trade and the Shaping of the Political Economy of Nangarhar, AREU, 6 July 2020, url, p. 16

[2613] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 23

[2614] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[2615] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 15

[2616] Tolonews, Report Shows Illegal Mining in Nangarhar, 28 March 2020, url

[2617] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url; TBIJ, Nangarhar: Descent into chaos, 30 July 2018, url; New Arab (The), In Nangarhar province, Afghanistan, violence is committed by all sides, 25 January 2018, url

[2618] Osman, B., The Islamic State in 'Khorasan': How it began and where it stands now in Nangarhar, AAN, 27 July 2016, url

(özellikle 2005-2013 yılları arasında vali Gul Agha Sherzai'nin yönetimi altında) ve Celalabad bölgesinde kalkınma projeleri ve yardım fonlarının yoğunlaşmasının etkisinin altını çizmiştir. Halkın Afgan hükûmetine olan güvenini baltalamış ve halkı isyancılara karşı korumasız bırakmıştır. Dahası, vilâyetteki uluslararası muharebe güçlerindeki azalma, 2013'ten itibaren Afgan hükûmetinin özellikle vilâyetin güneyindeki ve doğusundaki Spin Ghar sıradağları boyunca uzanan ilçelerde önemli bir toprak kontrolünü kaybetmesine yol açmıştır. Bu arada savaşçılar sivillere karşı suç ve şiddet eylemlerinde bulunurken yerel Taliban da "parçalanmıştı ve kuvvetleri üzerinde kontrolleri yoktu". Sonuç olarak Taliban vilâyetteki siyasi ve askerî boşluktan asla yararlanamamış ve savaşçılarının çoğu sonunda ISKP'ye sığınmıştır. ISKP ayrıca kırsal toplumun çöküşünden ve Nangarhar'daki (özellikle Shinwari kabilesinin geleneksel alanında) kabile sosyal yapılarının aşınmasından da yararlanmıştır. Yerel topluluklar gerçekten de yerli ve yabancı isyancıların baskısına karşı savunmasız bırakılmıştır.[2619]

Aşırı şiddete başvuran ISKP, yerel komutanlarını hedef alan yoğun hava saldırısı operasyonlarına rağmen Nangarhar'ın (özellikle Achin'deki) uzak bölgelerinin kontrolünü birkaç yıl boyunca elinde tutmayı başarmıştır. Ayrıca köyleri eğitim ve lojistik merkezlerine dönüştürmüştür.[2620] Celalabad'daki Nangarhar Üniversitesi, ISKP'ye en çok üye sağlayan üç üniversite arasında yer almıştır.[2621] Bu bağlamda Foreign Policy, Ocak 2020'de hem Nangarhar hem de Kunar vilâyetlerinde Körfez ülkeleri merkezli STK'ler tarafından finanse edilen bazı Selefi medreselerin ISKP faaliyetlerini desteklediğini bildirmiştir.[2622] Nangarhar, Şubat 2019'a kadar hâlâ ISKP'nin Afganistan'daki "kalelerinde" biri olarak tanımlansa da[2623] 2019 sonbaharından itibaren, ANDSF, koalisyon güçleri ve Taliban tarafından eş zamanlı olarak yürütülen askeri operasyonlar, gruba güney Nangarhar ve Kunar'daki bölgeleri kontrolü altına alması için baskı yapmıştır.[2624] Bu arada ANDSF, Celalabad ve Kabil'deki ISKP uyuyan hücrelerine yönelik operasyonlar sırasında "yüzlerce tutuklama" gerçekleştirmiştir. BM Güvenlik Konseyi'ne göre Eylül ve Kasım 2019 arasında ISKP savaşçılarının sayısı, Nangarhar'ın yedi bölgesinde 1.750'den Achin ilçesinin Takhto bölgesinde yoğunlaşan şekilde 200'ün altına düşmüştür.[2625] Kasım 2019'a kadar ISKP "Nangarhar'daki ana Afgan üssünden neredeyse tamamen ortadan kaldırılmıştır."[2626] Bu bağlamda Obaid Ali yerel halkın desteğine güvenemeyen ISKP'nin Nangarhar'daki yenilgisinde popüler olmamasının önemini vurgulamıştır.[2627]

BM Güvenlik Konseyi, Şubat 2020'nin sonuna kadar, grup Nangarhar'dan sürüldükten sonra, çoğu aileler olmak üzere 1.400'den fazla ISKP üyesinin teslim olduğunu eklemiştir.[2628] Ancak Obaid Ali, 2020'nin başlarında "Deh Bala, Pachir wa Agam ve Khogyani ilçelerinin bazı uzak bölgelerinde 15-20 ISKP savaşçısından oluşan küçük grupların [hâlâ faaliyette olduklarını]" belirtmiştir.[2629] Achin ilçesinin dağlık bölgelerinde de varlıkları bildirilmiştir.[2630] Nisan 2020'de Diplomat tarafından aktarılan bir NDS yetkilisi, hâlâ Nangarhar'da saklanan ISKP savaşçılarının komuta merkezinden yoksun bırakıldığını belirtmiştir.[2631]

[2619] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url; Kazemi, S. R. and Sorush, R., One Land, Two Rules (4): Delivering public services in embattled Achin district in Nangrahar province, AAN, 25 March 2019, url; Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, 1 June 2020, url, p. 22

[2620] Washington Post (The), Afghanistan claims the Islamic State was 'obliterated.' But fighters who got away could stage a resurgence, 9 February 2020, url

[2621] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, 1 June 2020, url, p. 11

[2622] FP, In Afghanistan, Religious Schools Are a Breeding Ground for Islamic State Influence, 24 January 2020, url

[2623] UN Secretary-General, Eighth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 1 February 2019, url, p. 7

[2624] USDOD, Enhancing Security & Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 28

[2625] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 17-19

[2626] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 3-4; Diplomat (The), Islamic State's Lingering Legacy in Afghanistan, 5 February 2020, url

[2627] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, AAN, 1 March 2020, url

[2628] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 17

[2629] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, AAN, 1 March 2020, url

[2630] AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended?, 21 March 2020, url

[2631] Diplomat (The), The Islamic State Remains Alive in Afghanistan, 27 April 2020, url

Taliban ile ilgili olarak Mayıs 2020 itibarıyla BM Güvenlik Konseyi, başlangıçta Peşaver Şura ağına bağlı Molla Muhammed Essa'yı Nangarhar'ın gölge valisi olarak listelemiştir. Essa, 2019-2020 kışında 2020 savaş dönemi öncesinde Taliban hükûmet yapısının "yeniden düzenlenmesi" sonrasında atanmıştır.[2632] İsveç'in Menşe Ülke Bilgi Merkezi Lifos'un Ocak 2020'de röportaj yaptığı bir Afganistan analistine göre Taliban ISKP'den temizledikleri ve dolayısıyla Nangarhar'daki en güçlü silahlı grup oldukları bölgelerdeki varlığını pekiştirmeyi başarmıştır.[2633] Bununla birlikte Mart 2020'de AAN uzmanı Obaid Ali, hareketi Nangarhar'da "zayıf" olarak değerlendirmiştir (çünkü grup, ISKP'yi kovmak için diğer vilâyetlerden birlikleri seferber etmek zorunda kalmıştır) ve grubun daha fazla alan kazanma kabiliyeti hakkında şüphelerini dile getirmiştir.[2634] Taliban'ın, Nangarhar'ın güneydeki sekiz ilçesinde, Hesarak ve Sherzad ilçelerinde narkotik faaliyetlerinin yerel merkezinde mal kaçakçılığı için bir vergi sistemi kurduğu bildirilmiştir.[2635] BM Güvenlik Konseyi gerçekten de Taliban'ın ISKP'yi Nangarhar'dan çıkarma kararlılığının arkasında yerel kaçakçılık yollarının ve haşhaş ekme alanlarının kontrolünü yeniden ele geçirme iradesi olduğunu öne sürmüştür.[2636] 2018 boyunca Afganistan'ın sekiz vilâyetinde yapılan USIP anketine göre Nangarhar, Taliban'ın kendilerine gruba üye olmaları için yaklaştığını belirten en fazla yerinden edilmiş kişi sayısına sahip vilâyet olmuştur (20 kişinin üçte biri).[2637] 2019 yılı boyunca UNAMA, Nangarhar'da Taliban tarafından bir çocuğun üye olarak toplanmasını belgelemiştir.[2638]

Mart 2019'da Afgan İçişleri Bakanlığı, Nangarhar'da 40 kişilik bir grubun başında olduğu iddia edilen Hakkani Ağı komutanının tutuklandığını bildirmiştir.[2639]

AAN tarafından 2016 raporunda listelendiği üzere vilâyette faaliyet gösteren diğer Afgan militan grupları şunlardı: Çoğunlukla Khogyani, Sherzad ve Pachieragam'da aktif olan ve Ekim 2015'te ana akım Taliban hareketine entegre edilen Tora Bora Cihadi Cephesi; Esas olarak Chaparhar, Kot ve Sherzad'da faaliyet gösteren Hezb-e Islami; doğu vilâyetlerindeki etkileri önemli olan ve çoğunlukla Chaparhar, Kot ve Batıkot'ta faaliyet gösteren birkaç Selefi grup; Taliban hareketi içinde yarı özerk bir grup olan ve çoğunlukla Khogiani ve Sherzad ilçelerinde faaliyet gösteren Fedaiy Karwan ve ittifakı net olmayan ve Khogyani, Pachieragam ve Sherzad'da aktif olan Siahpushan (çoğul, "siyah giyimli ve maskeli").[2640]

Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Nangarhar'ı El Kaide'nin "gizlice aktif" olduğu on iki vilâyetten biri olarak listelemiştir.[2641] UNAMA, ana görevlerinin "silahlar ve patlayıcılar dâhil eğitim ve rehberlik" olduğunu eklemiştir.[2642] Diplomat, Nisan 2020'de El Kaide'nin 2019'un sonlarında Nangarhar'da ISKP'ye karşı mücadelesinde Taliban'ı desteklediğini iddia ettiğini gözlemlemiştir.[2643]

Mayıs 2020 itibarıyla Tehrik-i Taliban Pakistan (TTP), Jaish-e Mohammad (JeM) ve Leşker-i Tayyibe (LeT), yaygın olarak doğu Afganistan'da (özellikle Nangarhar'da) Afgan Taliban liderliğinde bulunan yabancı gruplar arasında listelenmiştir. TTP'nin güçlerinin Lalpur ilçesinde 180 savaşçı olduğu tahmin edilirken JeM ve LeT sırasıyla Muhmand Dara, Durbaba ve Sherzad ilçelerinde "Taliban güçleriyle aynı yerde bulunan" 200 ve 800 savaşçıdan oluşuyordu. Bildirildiğine göre, bu grupların "IED'lerde danışman, eğitmen ve uzman olarak hareket ederken" "hükûmet yetkililerine ve diğerlerine karşı hedefli suikastlar düzenledikleri" bildirilmiştir.[2644] Nisan 2020'de Afgan güvenlik güçleri, Nangarhar'daki JeM üslerini yok ettiklerini iddia etmiş ve grubun sınır boyunca Muhmad Dara ilçesinin Ghoraki bölgesinde son on beş

[2632] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 8-9, 27

[2633] Sweden Lifos, Säkerhetsläget i Afghanistan (version 2.0.), 7 April 2020, url, p. 41

[2634] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, 1 March 2020, url

[2635] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 15

[2636] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 16-17

[2637] USIP, Displacement and the Vulnerability to Mobilize for Violence: Evidence from Afghanistan, 8 January 2020, url, p. 20

[2638] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 24

[2639] Khaama Press, Prominent Haqqani Network commander arrested in Jalalabad city, 7 March 2019, url

[2640] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url

[2641] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 12

[2642] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 85-86

[2643] Diplomat (The), The Taliban and al-Qaeda: Enduring Partnership or Liability?, 16 June 2020, url

[2644] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 20

yıldır aktif olduğunu eklemiştir.[2645] Öncelikle Nangarhar'da aktif olan diğer yabancı gruplar arasında Pakistan Jamaat ul-Ahrar'ın (kendisi de TTP'den ayrılmış bir gruptur) iki bölünmüş grubu bulunmaktadır.[2646] Bunlardan biri olan Hizbul Ahrar, Şubat 2020'de ANDSF tarafından saldırıya uğramıştır.[2647] 2016 yılında AAN, Lashkar-e İslam'ın (ISKP ile iş birliği yapıyor), Selefi odaklı grup Amr bil ma'ruf Wa Nahi An Al-Munkar'ın ve Pakistan hükûmet yanlısı bir grup olan Ensar ul-İslam'ın varlığını bildirmiştir. Hepsinin Nazyan ve Achin ilçelerinde faaliyet gösterdiği söylenmektedir.[2648]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Nangarhar vilâyeti, ABD ve Polonya güçlerinin öncülüğünde Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası – Doğu (TAAC-E) altında faaliyet gösteren 201. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2649] 2017 yılında Nangarhar'da 18 ALP birimi (diğer herhangi bir vilâyetten daha fazla) olduğu bildirilse de 2019'da AAN hepsinin gerçekten aktif olduğunu doğrulayamamıştır.[2650] 2020 raporunda AAN, Nangarhar'ın on ilçesinde (aralarında Nazyan, Khogyani, Sherzad, Pachieragam ve Achin de olmak üzere[2651]) NDS destekli "ayaklanma güçleri" ile birlikte yeni kurulan sekiz ANA-TF biriminin varlığına dikkat çekmiştir). Bunlar bu ilçelerde "ALP'den çok daha görünür ve aktif gibi duruyorlardı."[2652] Haziran 2020'de ABD Savunma Bakanlığı, ANA-TF'nin kurtarılmış bölgeleri güvende tutmakla görevlendirildiği Nangarhar'ın güneyinde ISKP karşıtı kampanyaya "en dikkate değer katkısını" vurgulamıştır.[2653] Ayrıca, NDS Özel Kuvvetlerinin 02 biriminin ("NDS-02") Nangarhar'da faaliyet gösterdiği ve CIA gözetiminde terörle mücadele operasyonları gerçekleştireceği söylenmektedir. Birim, vilâyet genelinde yapılan çok sayıda baskında sivilleri öldürmekle suçlanmaktadır.[2654] Son olarak, Haziran 2019'da New York Times, ABD Özel Kuvvetlerinin Nangarhar'da birkaç karakolu olduğunu bildirmiştir.[2655]

ANDSF, ISKP'yi yerinden etmeye yönelik önceki girişimlerinde, kurtarılmış alanları kendi kontrolleri altında tutamamıştı.[2656] Bununla birlikte, AAN'den Obaid Ali, 2019'un sonlarında hem Taliban hem de Afgan hükûmetinin ISKP'ye yönelik operasyonlarının ardından Nangarhar'daki kontrollerini genişlettiğini belirtmiştir. Taliban, "ISKP'nin kalan üslerinin çoğuna sahip olduğu uzak, dağlık bölgelere", Afgan hükûmeti ise daha düşük rakımlı bölgelere konuşlanmıştı. Ali'ye göre Mart 2020 itibarıyla hükûmet, Nangarhar'ın 22 ilçesinin neredeyse 10'unu (Achin, Batikot, Behsud, Dara-i Nur, Durbaba, Kama, Kot, Muhmand Dara, Pachieragam ve Shinwar) kontrol ediyor ve diğer 8 ilçenin (Chaparhar, Dehbala, Goshta, Kuzkunar, Lalpur, Nazyan, Rodat ve Spinghar) yaklaşık %70-%80'ini yönetiyordu. Geri kalan ilçelerin Taliban veya Pakistan AGE kontrolünde olduğu ve ANDSF'nin yalnızca ilçe merkezlerinde ve çevresinde mevcut olduğu Hesarak, Khogyani, Sherzad ve Surkhrod'da Taliban'ın hakim güç olduğu söyleniyordu.[2657] Nitekim AAN'nin aktardığı Tolonews bilgilerine göre 2019 itibarıyla Sherzad ve Heserak sivil idaresi Celalabad'dan operasyon yapmak zorunda kalmıştır.[2658]

LWJ tarafından toplanan ve bir haritada sunulan bilgilere göre Taliban, Ocak 2020'de Hesarak, Khogyani, Lalpur, Sherzad ve Surkhrod'daki sağlık kliniklerini kapatarak bu ilçeleri kontrol ettiklerini belirtmiştir. LWJ ayrıca Achin, Batikot, Chaparhar, Dehbala, Nazyan, Pachieragam ve Rodat'ın durumunu tartışmalı olarak değerlendirmek için

---

[2645] Tolonews, Militant Group Jaish-e-Mohammad's Bases Destroyed: ANA, 22 April 2020, url

[2646] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url; UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18; See also: EASO, EASO Country of Origin Information Report, Pakistan, Security Situation, October 2019, url, pp. 26-27

[2647] BBC News, Crackdown on militants as US and Afghan Taliban seek deal, 15 February 2020, url

[2648] Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, url

[2649] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 13

[2650] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, pp. 37, 89

[2651] Le Monde, A Nangarhar, au sein d'une milice coincée entre l'EI et les talibans [In Nangarhar, inside a militia wedged between IS and the Taliban], 27 August 2019, url

[2652] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, pp. 40, 75

[2653] USDOD, Enhancing Security & Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 60

[2654] HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

[2655] NYT, U.S. Special Forces Battle Against ISIS Turns to Containment, and Concern, 14 June 2019, url

[2656] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 17

[2657] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, 1 March 2020, url

[2658] Tolonews, 64 Administrative Units Partially Paralyzed In 19 Provinces, 30 June 2019, url; Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, 1 March 2020, url

Resolute Support'un tarihi belirsiz bilgilerine dayanmıştır. Kalan ilçeler, durumu belirsiz veya hükûmet kontrolü altında olarak sunulmuştur.[2659]

2.23.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.23.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Nangarhar'da 1.070 sivil zayiat (356 ölü ve 714 yaralı) belgelemiştir. Bu, 2018'e göre %41'lik düşüş anlamına gelse de vilâyet bu konuda Kabil'den sonra ikinci sırada yer almıştır. UNAMA bu "önemli düşüşü", ISKP'ye atfedilen olayların sayısı (IED keşifleri, patlamalar ve silahlı çatışmalar gibi) artmasına rağmen ISKP'nin 2019'da Nangarhar'da başlattığı kara çatışmalarındaki düşüşle açıklamıştır. 2019'da yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bomba dışı IED'lerdi, bunun ardından kara çatışmaları ve canlı bombalar geliyordu.[2660] Yıl ortası raporunda UNAMA, 1 Ocak ve 30 Haziran 2020 arasında en çok etkilenen beş vilâyet için sivil zayiat sayılarını sunarken Nangarhar 281 zayiatla üçüncü sırada yer almıştır.[2661] Resolute Support ise 2020'nin ilk çeyreğinde Nangarhar'da 101 ila 125 sivil zayiat kaydetmiştir. 2020'nin ikinci çeyreğinde RS, Nangarhar'ı ülke çapında en çok sivil zayiat yaşayan vilâyet olarak göstermiş ve 259 sivil zayiat kaydetmiştir. Bu, bir önceki çeyreğe göre %236 artış anlamına gelmektedir.[2662]

Çatışmanın ciddiyetiyle ilgili olarak Nangarhar, Eylül 2019 ve Mart 2020 raporlarında BM Genel Sekreterliği tarafından en aktif çatışma alanlarından biri olarak listelenmiştir.[2663] Resolute Support, Nangarhar vilâyetinde 2018 yılına paralel olarak 2019 yılının tamamı boyunca 501 ila 1.000 düşman tarafından başlatılan saldırı kaydetmiştir.[2664] Hem Afgan hükûmeti hem de Taliban, 2019'un sonlarında ISKP'yi Nangarhar'dan kovduğunu iddia etse de UNAMA, "mevcut kanıtlara göre Taliban'ın IŞİD-KP'ye baskı yapma sicili karışıktır ve uluslararası askeri güçler ve Afgan ulusal güvenlik kuvvetleri tarafından yürütülen operasyonlara kıyasla önemli ölçüde daha azdır" demiştir.[2665] ABD ordusu, ISKP ile mücadelede yer alan Taliban'a yönelik hava saldırılarını askıya almış, ancak onlarla daha fazla koordinasyon kurmayı reddetmiştir.[2666]

Mayıs 2020'de Tolonews'un görüştüğü Afgan güvenlik yetkilileri, son iki ayda Taliban, El Kaide ve JeM'nin özellikle Nangarhar, Kunar ve Nuristan'daki sınır bölgelerinde Afganistan'ın doğusunda askerî faaliyetlerini artırdığını bildirmiştir.[2667] Bununla birlikte Nisan 2020'de AAN tarafından görüşülen yerel sakinlere göre Surkhrod ve Achin, ISKP'nin bölgeden sürülmesinden bu yana sakin kalmıştı.[2668] Mayıs ve Haziran 2020'de UNOCHA, ANDSF ve AGE'ler arasında sivil ölüm ve yaralanmalara neden olan devam eden çatışmalarla durumu "değişken" olarak nitelendirmiştir.[2669]

[2659] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n. d., url However the source does not systematically specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[2660] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 36, 69, 94

[2661] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report : 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, url, p. 5

[2662] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, pp. 71-72

[2663] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 3 September 2019, url, p. 6; UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/753–S/2020/210, 17 March 2020, url, p. 5

[2664] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 January 2020, url, p. 69

[2665] RFE/RL/Gandhara, Doubts Surround U.S. Envoy's Claim Of Taliban Role In IS Defeat, 4 December 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 37

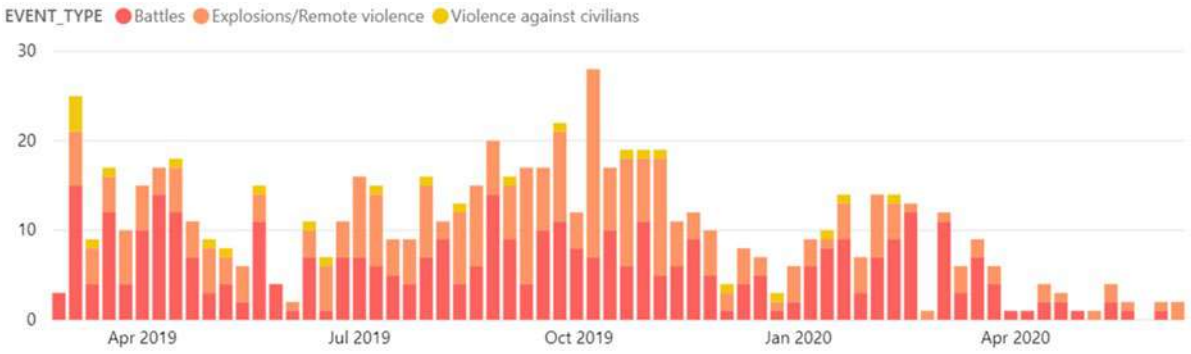
[2666] USDOD, Operation Freedom's Sentinel – Lead Inspector General Report to the United States Congress (January 1, 2020 – March 31, 2020), May 2020, url, p. 14

[2667] Tolonews, Al Qaeda, Jaish-e-Mohammad Align With Taliban in East: Officials, 12 May 2020, url

[2668] Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the conflict a month after the US-Taleban agreement, AAN, 8 April 2020, url

[2669] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (28 April – 4 May 2020), 7 May 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (15 June – 21 June 2020), 24 June 2020, url

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Nangarhar vilâyetindeki 705 şiddet olayına ilişkin verileri açık kaynaklardan toplamıştır: Bunların 387'si "çarpışma" (%55), 293'ü "patlama/uzaktan şiddet" (%41) ve 25'i "sivillere yönelik şiddet" (%4) olarak kodlanmıştır.[2670]

Şekil 25. Nangarhar - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2671]

Bu üç kategoride Khogyani (en yüksek "Çarpışma" ve "Patlama/uzaktan şiddet" sayılarına sahip), Sherzad, Achin ve Celalabad, şiddetten en çok etkilenen ilçeler olarak yer almıştır. Batikot, Dehbala, Muhmand Dara, Pachieragam, Shinwar ve Surkhrod ilçelerinde 25 ila 50 arasında, kalanlarda ise 20'den az olay kaydedilmiştir.[2672]

ACLED tarafından "çarpışma" olarak kodlanan olaylara gelince, bunların büyük çoğunluğu ANDSF ve Taliban tarafından eşit oranlarda başlatılan "silahlı çatışmalardı". En yüksek sayılar Mart-Nisan 2019, Eylül-Ekim 2019 ve Şubat 2020'de kaydedilmiş olup Nisan 2020'den raporlama döneminin sonuna kadar çok keskin bir düşüş yaşanmıştır. Khogyani, Sherzad, Achin, Surkhrod (vilâyet yönetim merkezi Celalabad'a komşu) ve Muhmand Dara bu tür şiddetten en çok etkilenen ilçelerdi.[2673] ISKP, medya kaynakları tarafından bildirildiği üzere[2674] 2019 yazında Sherzad ve Dehbala ilçelerinde Taliban'a karşı başlatılan 12 silahlı çatışmayı kaydetmiştir.[2675] Genel olarak birçok silahlı çatışma, ANDSF ve Taliban liderliğindeki yukarıda belirtilen ISKP karşıtı operasyonlarla bağlantılıdır.

Öte yandan Behsud, Durbaba, Goshta, Kama, Kot, Kuzkunar ve Rodat'ta en fazla beş silahlı çatışma kaydedilmiştir.[2676]

"Silahlı çatışma" olarak kodlanan olaylardan biri de AGE'lerin Eylül 2019'da Celalabad şehrindeki Afganistan Bağımsız Seçim Komisyonu ofisine cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde düzenledikleri bir saldırıdır. İki sivil ve iki polis memuru öldürülmüş ve on iki kişi yaralanmıştır.[2677]

ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan olaylar açısından en çok temsil edilen alt kategoriler açıkça "Hava/drone saldırıları" (%48) ile "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" (%43) olmuştur. ANDSF ve müttefikleri

---

[2670] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url For more information on ACLED's methodology, see: Introduction – Sources.

[2671] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2672] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2673] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2674] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2675] Khaama Press, Taliban's Red Unit militants clash with ISIS fighters in Nangarhar province, 22 September 2019, url

[2676] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2677] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url

tarafından ISKP ve Taliban'a karşı gerçekleştirilen 142 saldırının 120'si şu beş ilçededir: Khogyani, Achin, Dehbala, Pachieragam ve Sherzad. Öte yandan, ACLED verilerine göre Nangarhar'ın diğer ilçeleri bu tür şiddet olaylarından neredeyse hiç etkilenmemiştir.[2678] ABD hava kuvvetleri destekli ANDSF operasyonları ile tutarlı olarak[2679], belgelenen saldırıların yarısı Eylül-Kasım 2019 arasında gerçekleşmiştir. Bu tür olaylar arasında Reuters, 19 Eylül 2019'da Khogyani ilçesinin Wazir Tangi bölgesinde çam fıstığı toplamak için bir araya gelen ve bildirildiğine göre ISKP savaşçılarıyla karıştırılan 150 sivile ABD insansız hava aracının ateş açtığını bildirmiştir. Saldırıda en az 30 kişi ölmüş (bunların en az 20'si UNAMA tarafından doğrulanmıştır) ve 40 kişi yaralanmıştır. UNAMA, "hedefleri doğrulamak için alınan önlemler" konusundaki endişelerini dile getirmiştir.[2680]

Celalabad ilçesi, "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" bakımından en yüksek rakamları (34) kaydederken bunu Batikot (17) ve Khogyani (16) izlemiştir.[2681] Örneğin 13 Mayıs 2019'da vilâyet yönetim merkezi, bir dizi neredeyse eş zamanlı patlamayla sarsıldı (3 ölü, 20 yaralı). Faillerinin kimliği belirsiz kaldı.[2682] 13 Haziran 2019'da bir canlı bomba saldırganı Celalabad şehrinde bir polis aracını hedef alarak 5 sivil ve 4 yerel polis memurunu öldürürken en az 12 kişiyi yaraladı.[2683] 19 Ağustos 2019'da insanlar ulusal bağımsızlığın yüzüncü yıldönümünü kutlarken Celalabad'daki on patlamada 50'den fazla kişi yaralandı.[2684] 23 Ağustos 2019'da Khogyani ilçesindeki bir çarşıda yol kenarına yerleştirilen bomba patlayarak bir sivilin ölümüne, 14 kişinin yaralanmasına neden oldu.[2685] 7 Ekim 2019'da araç kaynaklı bir IED'nin ANDSF üyelerini taşıyan bir otobüse isabet etmesi sonucu 11 kişi (2 sivil) öldü ve 32 kişi (20 sivil) yaralandı. UNOCHA, saldırının ISKP tarafından üstlenildiğini de sözlerine ekledi.[2686]

ACLED, altı olayı daha beş ilçede (ikisi Celalabad'da) "canlı bomba" saldırıları olarak kodlamıştır.[2687] Ekim 2019'da ISKP'nin Dehbala ilçesine bağlı Jowdara köyünün camisine cuma namazı sırasında canlı bomba saldırısı düzenlediği düşünülüyordu. Olay, 119 sivil zayiatla (73 ölü) sonuçlandı.[2688] 12 Temmuz 2019'da Pachiragam ilçesindeki bir düğünde bir çocuğun canlı bomba saldırısında kullanılması sonucu dokuz kişi öldü ve on iki kişi yaralandı. Saldırı ISKP tarafından üstlenilmiş olup bildirildiğine göre hükûmet yanlısı bir milis komutanını hedef almıştı.[2689] 12 Mayıs 2020'de hükûmet yanlısı bir milis komutanının cenazesi sırasında ISKP'nin düzenlediği bir başka canlı bomba saldırısında 32 sivil öldürüldü, 133 sivil yaralandı.[2690]

Son olarak Celalabad, sivillere yönelik şiddet olaylarından en çok etkilenen bölge oldu (7) ve bunu Khogyani (4) izledi. ACLED, bu 25 olayın neredeyse yarısını ANDSF ve NATO müttefiklerine atfetmiştir.[2691] Bunlar, Mart 2019'da

---

[2678] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2679] Pajhwok Afghan News, Anti-Daesh operation to follow uplift projects in Achin, 7 October 2019, url; Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, AAN, 1 March 2020, url

[2680] Reuters, U.S drone strike killed 30 pine nut farm workers in Afghanistan, 19 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 26 September 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 55-56

[2681] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2682] Le Figaro, Afghanistan : explosions à Jalalabad, au moins trois morts [Explosions in Jalalabad, at least three deaths] [Source: AFP], 13 May 2019, url

[2683] NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url

[2684] RFE/RL,Dozens Wounded In Blasts As Afghanistan Marks Independence Day, 19 August 2019, url

[2685] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[2686] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (7 October – 13 October 2019), 16 October 2019, url

[2687] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2688] NYT, Afghan Village of 70 Families Faces Ruin With Mosque Massacre, 19 October 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 47

[2689] BBC News, Afghanistan war: child used in suicide attack, 12 July 2019, url

[2690] NYT, Afghan War Casualty Report : May 2020, 28 May 2020, url

[2691] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nangarhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Hesarak'ta 13 sivilin[2692] ve Şubat 2020'de Surkhrod'da 8 sivilin[2693] ABD hava saldırılarıyla öldürülmesi olaylarını da içeriyordu. Ayrıca Eylül 2019'da Celalabad'daki bir operasyon sırasında NDS-02 Özel Kuvvetler birimi, ISKP üyesi olduğundan şüphelenilen tek bir aileden dört kardeşe yakın mesafeden ateş etti. Kurbanlarla ISKP arasındaki herhangi bir bağlantıyı reddetmek ve adalet talep etmek için Celalabad'da yaklaşık 800 kişi toplandı. Bu durum, sonunda NDS başkanının istifasına yol açtı.[2694]

Aralık 2019'da sivillere yönelik olarak AGE'lere atfedilen saldırılar arasında Aralık 2019'da Celalabad şehrinde kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından Japonya Sağlık Hizmetleri Barış Direktörü Dr. Tetsu Nakamura'nın ve diğer altı sivilin vurulması da bulunuyordu. Nakamura'nın öldürülmesi, Afganistan'da onlarca yıldır çalıştığı ve Nangarhar'daki sulama altyapılarını büyük ölçüde geliştirdiği için halkın tepkisine neden oldu.[2695] 2019'un ilk yarısında bir düzine sivil, din ve kabile büyükleri ve hükûmet yetkilileri, Celalabad'da aktivistler tarafından mafya ağlarına veya vilâyet yetkilileri tarafından AGE'lere atfedilen hedefli bir cinayet dalgasının kurbanı oldu.[2696] Belçika merkezli CEDOCA'nın 2017'de görüştüğü Batılı bir kıdemli analiste göre Celalabad'daki suç oranı en az 2016'dan beri artmaktadır.[2697]

Yıllık raporunda UNAMA, "Taliban saldırıları ve sağlık tesislerini ve korunan personeli hedef alan eylemler" konusundaki endişelerini dile getirmiştir.[2698] Ağustos 2019'a gelindiğinde Nangarhar, insani yardım personeline veya tesislerine yönelik doğrudan ve dolaylı şiddet olaylarının çoğuna tanık olan üç vilâyetten biriydi.[2699] Dünya Sağlık Örgütü, Ocak ve Kasım 2019 arasında Nangarhar'da üç sağlık çalışanının öldüğünü ve dördünün yaralandığını bildirmiş, ancak Ocak ve Mayıs 2020 arasında benzer bir olay kaydedilmemiştir.[2700] Ocak 2020'de Taliban'ın Sherzad, Hesarak, Khogyani, Surkhrod ve Lalpur ilçelerindeki tüm sağlık merkezlerini kapattığı bildirildi. Grup, bunun ilçelerindeki sağlık merkezlerinin yetkililer tarafından kapatılmasına karşı bir misilleme önlemi olduğunu savundu.[2701] Bir ay sonra Khogyani, Surkhrod, Lalpur, Muhmand Dara ve Achin ilçelerinde on beş sağlık merkezi yeniden açıldı, ancak diğerleri kapalı kaldı.[2702] Ağustos 2019'da doğu Afganistan'daki bir aşılama kampanyası sırasında AGE kontrolü altındaki alanlara erişim, diğer illerin yanı sıra Nangarhar'da da "önemli bir zorluk" olduğunu kanıtladı.[2703] UNAMA ayrıca Nisan 2020'de Khogyani devlet hastanesinin sağlık personelini tehdit eden ANDSF üyelerinin bir vakasını da belgelemiştir.[2704] UNAMA, çatışmadan etkilenen eğitim tesislerinden de bahsetmiştir: Temmuz 2019'da bir arama operasyonu sırasında NDS-02 saldırı kuvvetleri Sherzad ilçesindeki bir liseyi tahrip ederek 1.300'den fazla öğrenciyi eğitimden mahrum etti.[2705]

2.23.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve bu dönem boyunca kaydedilen en yüksek dördüncü vilâyet rakamlarından birine sahip Nangarhar'da 38.640 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Yerinden edilerek Kabil, Host ve Lagman vilâyetlerine giden birkaç yüz kişi dışında, bunların hepsi vilâyet içinde sığınacak yer bulmuştur.[2706] Genel olarak, yerinden edilenlerin ana menşe ilçeleri Sherzad (20.623) ve Surkhrod (9.856) idi, bunları geriden Muhmand Dara (3.556) ve Khogyani (3.271) izliyordu. Bunların dördü, Nangarhar'ın yerinden edilen kişilerinin

---

[2692] NYT, 13 Civilians Reported Killed in U.S. Airstrikes in Afghanistan, 10 March 2019, url

[2693] RFE/RL,Eight Afghan Civilians Killed In Air Strike [Source: AFP and Reuters], 15 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 27 February 2020, url

[2694] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 66-67

[2695] NYT, 'He Showed Us Life': Japanese Doctor Who Brought Water to Afghans Is Killed, 4 December 2019, url

[2696] Pajhwok Afghan News, Nangarharis say targeted killings continue unabated, 6 May 2019, url

[2697] Belgium, CEDOCA, COI Focus – Afghanistan - Veiligheidssituatie in Jalalabad, Behsud en Surkhrod [Security Situation in Jalalabad, Behsud and Surkhrod], 12 March 2020, url, p. 16

[2698] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 29

[2699] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (August 2019), 24 September 2019, url, p. 2

[2700] World Health Organization, Afghanistan – Attacks on Health Care in 2019 as of 17 November, 18 November 2019, url; World Health Organization, Afghanistan – Attacks on Health Care (January 28, 2020 – May 23, 2020), 23 May 2020, url

[2701] Tolonews, Taliban Closes Health Centers In Nangarhar Districts, 21 January 2020, url

[2702] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (3 February – 9 February 2020), 12 February 2020, url

[2703] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 August – 11 August 2019), 14 August 2019, url

[2704] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict – Special Report : Attacks on Healthcare during the COVID-19 Pandemic, 20 June 2020, url, p. 12

[2705] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 28

[2706] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

%97'sini oluşturuyordu.[2707] Khogyani ve Sherzad ilçelerindeki büyük yerinden edilme dalgaları, Mart-Nisan 2019'da (Taliban ve ISKP arasında)[2708], Mayıs-Haziran 2019'da[2709] ve 2020'nin başlarında (ANDSF ve AGE'ler arasında)[2710] devam eden çatışmalarla ilişkilendirilmiştir. Çatışma Ağustos 2019'da 6.000'den fazla kişiyi Surkhrod ilçesinde kaçmaya zorlamış[2711] ve Ocak 2020'nin başlarında Muhmand Dara'daki binlerce kişiyi yerinden etmiştir.[2712] UNOCHA ayrıca Kasım 2019'da Achin'den Celalabad'a en yüksek yerinden edilme sayısını (844)[2713] bildirmiştir. Bu sayı, ilçede ISKP'ye yönelik askeri operasyonlara denk geliyordu.[2714] Diğer belirtilen yerinden edilme faktörleri tehditler, sindirme ve bombardımandı.[2715]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Nangarhar vilâyetine göç eden 48.339 kişi olduğunu bildirmiştir. Bunların çoğu Surkhrod (16.801), Celalabad (8.316), Khogyani (7.035) ve Behsud (6.700) ilçelerine gitmiştir. Nangarhar'da yerinden edilen 38.000 kişinin dışında, 10.155 kişi Kunar'dan gelmiş ve esas olarak Nangarhar'ın Behsud, Dara-i Nur ve Kuzkunar gibi komşu ilçelerine yerleşmiştir.[2716]

[2707] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2708] UNOCHA, Kunar Conflict - Update (as of 3 April 2019), 4 April 2019, url; Reuters, Heavy fighting flares between Taliban, Islamic State in Afghanistan, 24 April 2019, url

[2709] Tolonews, Taliban-Daesh Clashes Displace Over 13,000 Families In Nangarhar, 11 June 2019, url

[2710] UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (3 February – 9 February 2020), 12 February 2020, url

[2711] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (9 September – 15 September 2019), 18 September 2019, url

[2712] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (6 January – 12 January 2020), 15 January 2020, url

[2713] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

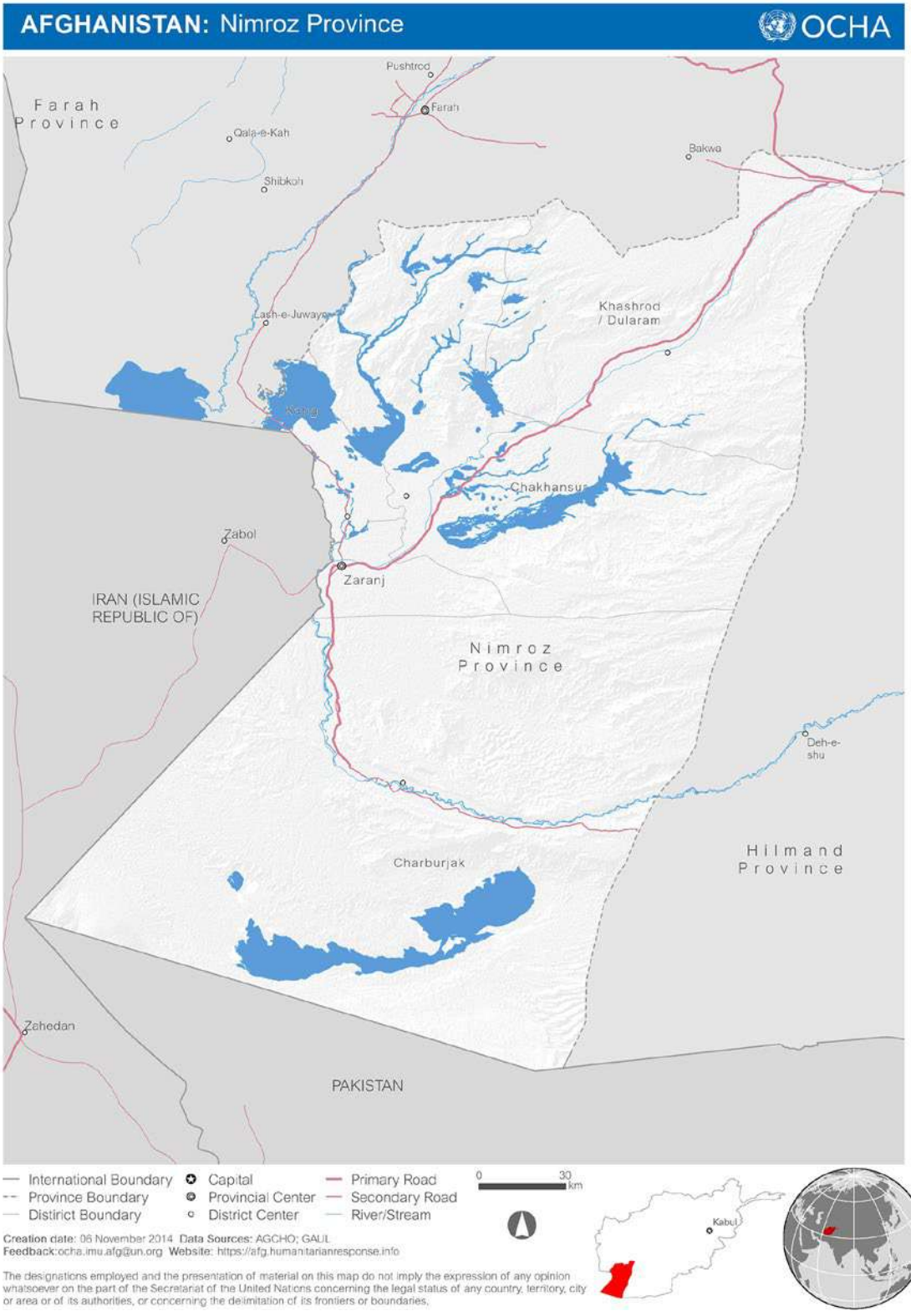
[2714] Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the recent victory against the ISKP in Nangrahar, AAN, 1 Marc 2020, url

[2715] UNOCHA, Weekly Humanitarian Update (18 August – 25 August 2019), 25 August 2019, url

[2716] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.24 Nimruz

2.24.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 24: Afganistan - Nimruz vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2717]

[2717] UNOCHA, Afghanistan: Nimroz Province – District Atlas, April 2014, url

Nimruz vilâyeti, Afganistan'ın güneybatısında, İran ve Pakistan sınırının yanında yer almaktadır.[2718] Vilâyetin kuzeyde Ferah, doğuda Helmend, güneyde Pakistan ve batıda İran ile sınırı vardır.[2719] Nimruz şu ilçelere ayrılmıştır: vilâyet yönetim merkezi Zaranc, Kang, Asle-e Chakhansur, Char Burjak, Khashrod ve Dularam.[2720]

NSIA'ya göre Nimruz nüfusunun 2020/21 döneminde 183.554 olduğu tahmin edilmektedir. Vilâyet yönetim merkezi Zaranc'da yaşayan kent nüfusu, tüm sakinlerin %16'sını oluşturmaktadır.[2721] Nüfus esas olarak Beluçlardan oluşurken ardından Peştunlar, Tacikler[2722], Brahui ve Özbekler[2723] gelmektedir. Afganistan'da yaşayan Beluçlar birincil göçebelerdir.[2724]

Vilâyetin topografyası düz olup çoğunlukla çöl arazisinden oluşmaktadır.[2725] 2019'da Pajhwok Afghan News, birçok çiftçinin önemli miktarda hayvanını kaybetmesi[2726] ve özellikle kadınlar ve çocuklar arasında gıda kıtlığı ve yüksek düzeyde yetersiz beslenmeden mustarip olması[2727] nedeniyle Nimruz vilâyetinde "yakın tarihte görülen en kötü kuraklığın" olumsuz etkilerini bildirmiştir. Afgan hükûmeti Helmend Nehri üzerinde su barajlarının yapımına başlamıştır. Charburjak'taki Kamal Khan barajı neredeyse tamamlanmıştır ve 175.000 hektarlık Nimruz tarım arazisinin sulanması beklenmektedir. İran'dan ithal edilen enerjinin yerini alacak elektriğin de üretilmesi öngörülmektedir. İran, iddiaya göre yerel Taliban'ı destekleyerek ve barajın açılışını geciktirmek için bazı yetkililere rüşvet vererek projeyi sabote etmekle suçlanmıştır. İran'ın barajın kendi su kaynaklarını azaltacağından korktuğu bildirilmektedir. Şantiye şu anda yüzlerce güvenlik görevlisi tarafından korunmaktadır.[2728]

Delaram'dan başlayan ve Birinci Otoyol ile kesişen ulusal bir otoyol Khashrod, Chakhansur ve Zaranc ilçelerinden geçerek Afgan-İran sınırındaki Zaranc şehrine gitmektedir.[2729] Zaranc şehri, Mart 2019 itibarıyla iç hat tarifeli yolcu uçuşlarıyla hizmet verilen bir havalimanına ev sahipliği yapmaktadır.[2730]

Vilâyet İran, Pakistan ve Helmend'e yakınlığı nedeniyle kaçakçılık için stratejik konumdadır. Zaranc - Dularam yolu ve güneybatı otoyolları uyuşturucu kaçakçılığı için geçiş yolları olarak kullanılmıştır.[2731] Foreign Policy'e göre, "Afganistan'ın uyuşturucu kaçakçılığı merkezi" olarak kabul edilen Nimruz vilâyeti, Taliban için bir "mali arter" işlevi görmüştür. Zaranc şehri, "Afganistan'ın kaçakçılık başkenti" olarak tanımlanmıştır.[2732] Dahası, Taliban militanlarının Zaranc-Dularam Otoyolu boyunca kontrol noktaları kurduğu ve mal taşıyan araçlara vergi uyguladığı iddia edilmektedir.[2733]

2018'de yerel basında Nimruz'un insan kaçakçılığı ve göçmen kaçakçıları için de kilit bir yol olarak görüldüğü bildirilmiştir. Ülkeden kaçan insanlar, genellikle birkaç gününü çok zor koşullarda, çok az yiyecek veya diğer temel tesislerle geçirdikleri, İran sınırını geçip daha sonra Avrupa'ya ulaşma olasılığını bekledikleri Zaranc şehrine yönlendirilmektedir. Nimruz'daki sınır kapısından yasa dışı geçiş yapanlar günlük olarak İran'dan sınır dışı edilmekteydi.[2734]

[2718] Pajhwok Afghan News, Background profile of Nimroz, n.d., url

[2719] US, Naval Postgraduate School, Nimroz Provincial Overview, n.d., url

[2720] UNOCHA, Afghanistan: Nimroz Province – District Atlas, April 2014, url; Afghanistan NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, p. 44

[2721] Afghanistan NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021 url, p. 44

[2722] Pajhwok Afghan News, Background profile of Nimroz, n.d., url

[2723] US, Naval Postgraduate School, Nimroz Provincial Overview, n.d., url

[2724] US, Naval Postgraduate School, Nimroz Provincial Overview, n.d., url

[2725] US, Naval Postgraduate School, Nimroz Provincial Overview, n.d., url

[2726] Pajhwok Afghan News, Nimroz farmers in despair as drought kills livestock, 2 January 2019, url

[2727] Relief International, Saving Lives and Securing Futures in Drought-Stricken Afghanistan, 26 August 2019, url

[2728] Los Angeles Times, God, gas and heroin. Now, the fight's over water, 6 February 2020, url

[2729] UNOCHA, Afghanistan: Nimroz Province – District Atlas, April 2014, url

[2730] Austria, BFA-Staatendokumentation, Afghanistan - Airports [Map], 25 March 2019

[2731] IWPR, Drugs Trade Thrives in Afghan Province, 19 February 2018, url

[2732] Foreign Policy, On the Edge of Afghanistan, 12 September 2017, url

[2733] Pajhwok Afghan News, Taliban running 'customs check-point' on Nimroz road, 20 January 2018, url

[2734] Tolonews, Nimroz Identified As Key Human Trafficking Route, 13 September 2018, url

Vilâyet, artan yerel bağımlılık oranı nedeniyle önemli bir uyuşturucu sorunuyla karşı karşıyaydı. Bağımlılık oranının yüksek olmasının sebebinin, İran'dan geri dönen ve orada çalışırken uyuşturucu kullanmaya başlayan çok sayıda kişi olduğu düşünülmüştür.[2735] Uyuşturucu bağımlılığının giderek kadınları da etkilediği bildirilmektedir.[2736]

AAN tarafından elde edilen UNODC verilerine göre Nimruz vilâyetinde haşhaş ekimi 2019 yılında 2018 yılına göre %38 azalmıştır.[2737] Nimruz'da haşhaş üreten tüm köyler Taliban'a veya diğer hükûmet karşıtı unsurlara vergi ödemektedir.[2738]

25 Mart 2020'den bu yana çoğu komşu İran'dan gelen COVID-19 vakalarının artması nedeniyle Nimruz'da karantina önlemleri başlatılmıştır.[2739] Sokağa çıkma yasağı getirilmiş ve sınır geçiş noktası kapatılmıştır. İran'dan gıda ithalatı durdurulmuştur.[2740]

2.24.2 Nimruz'da çatışma geçmişi ve aktörler

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Nimruz vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneybatı (TF Güneybatı) altında faaliyet gösteren 215. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2741]

Vilâyetin bazı ilçeleri önemli bir Taliban faaliyet alanı olmaya devam etmektedir. Taliban kaynaklarına göre, askerleri son iki yıldır doğal ve idari sınırlar ve altyapı boyunca mevcuttur.[2742] Long War Journal'a göre vilâyetteki çoğu bölge, hükûmetin kontrolü altında olan ilçe merkezleri ve vilâyetin yönetim merkezi Zaranc dışında Taliban tarafından kontrol edilmektedir.[2743] Le Figaro'nun aktardığı kaynaklara göre, 2018'de İran, Taliban'ı mali ve askerî açıdan ve ayrıca İran Devrim Muhafızları'nın bir kolu olan Quds Force tarafından organize edilen eğitim birimleri sağlayarak desteklemiştir. Karşılığında Taliban savaşçıları, ISKP ve ABD birliklerine karşı operasyonlarını yoğunlaştırmak zorunda kalmıştır.[2744]

Afganistan'ın batısında faaliyet gösteren ve Taliban'dan ayrılmış bir grubun lideri Molla Resul'e sadık Taliban savaşçıları Nimruz vilâyetinde faaliyet göstermektedir. Uyuşturucu kaçakçılığı rotasının kontrolü için ana Taliban fraksiyonuna karşı mücadele ettikleri bildirilmiştir.[2745]

2.24.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.24.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Nimruz vilâyetinde 62 sivil zayiat (30 ölü ve 32 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %24 düşüş yaşanmıştır. Zayiatın başlıca nedenleri hava saldırıları, ardından kara çatışmaları ve patlayıcı savaş kalıntılarıydı.[2746] Resolute Support, 2020'nin hem birinci hem de ikinci çeyreğinde Nimruz'da 0 ila 25 sivil zayiat kaydetmiştir.[2747]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde Nimruz vilâyetinde 109'u çarpışma, 30'u uzaktan şiddet, 3'ü sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmak üzere toplam 142 güvenlik olayı bildirmiştir.[2748]

[2735] IWPR, Drugs Trade Thrives in Afghan Province, 19 February 2018, url; BD News, More Afghan women find solace in drugs as coronavirus, migration upends life, 03 April 2020, url

[2736] BD News, More Afghan women find solace in drugs as coronavirus, migration upends life, 03 April 2020, url

[2737] Bjelica J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[2738] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018 – socio-economic report, July 2019, url, p. 63-64

[2739] Anadolu Agency, COVID-19: Afghanistan lockdowns frontline provinces, 25 March 2020, url

[2740] The National, Afghanistan's doctors brace for impact as first positive coronavirus case detected, 25 February 2020, url

[2741] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 13

[2742] ACLED, The World According to the Taliban: New Data on Afghanistan, 19 December 2020, url

[2743] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

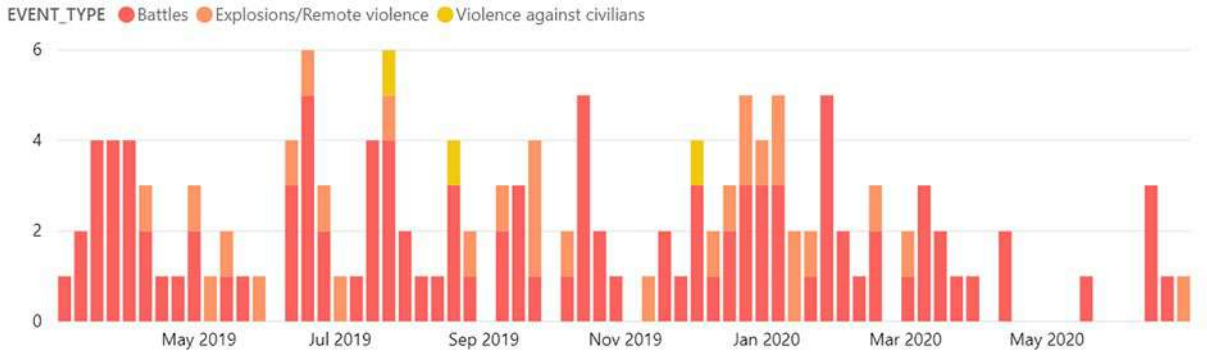
[2744] Le Figaro, En Afghanistan, l'Iran accroît son aide aux talibans, 19 September 2018, url, p. 31

[2745] RFE/RL, Taliban Infighting Leaves Dozens Of Militants Dead In Afghanistan, 30 November 2018, url

[2746] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[2747] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[2748] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: battles, explosions/remote violence and violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

Şekil 26. Nimruz - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2749]

Bildirilen dönemde Afganistan'daki ABD kuvvetleri, vilâyette Taliban'a ait uyuşturucu laboratuvarlarını ve diğer altyapıyı vurmaya çalışmıştır. Harekâtın adı Demir Fırtına Operasyonuydu. 2019'da ABD güçleri eroin laboratuvarlarına yönelik yaklaşık 200 saldırı gerçekleştirdi.[2750]

Mart 2019'da NDS güçleri, Taliban'ın Delaram ve Khashrod ilçelerindeki bir sığınağını, hapishanesini ve uyuşturucu laboratuvarını bastı ve yok etti. Uyuşturucu, silah ve askerî teçhizata el konuldu.[2751] 5 Mayıs 2019'da ABD güçleri Ferah vilâyetinde ve komşu Nimruz vilâyetinde 60'tan fazla sözde uyuşturucu üretim tesisini vurdu.[2752] BM soruşturmasına göre, 14'ü çocuk ve biri kadın olmak üzere en az 39 sivil öldürüldü. Ferah vilâyetinin Bakwa ilçesinde ve Nimruz vilâyetinin Delaram ilçesinde çok sayıda hava saldırısı gerçekleşti. En az 37 ek sivil zayiat doğrulanmasa da BM bunları doğrulamaya çalışmıştır.[2753] ABD, USFOR-A'nın AGE'lerin militan faaliyetlerini finanse etmeye yardımcı olan ve "Taliban tarafından işletilen metamfetamin laboratuvarlarını" hedef aldığını iddia ederek sivil zayiat olduğunu inkâr etmiştir. Fakat BM'ye göre "uyuşturucu laboratuvarlarının ve orada çalışan işçilerin hedef alınması yasal olarak mümkün değildir. Bunun nedeni uyuşturucu üretim tesislerinde çalışanların muharebede bulunmamasıdır."[2754] UNAMA ve OHCHR, bağımsız bir soruşturma ile şu sonuca varmıştır: "5 Mayıs 2019'da Ferah vilâyetinin Bakwa ilçesinde ve Nimruz vilâyetinin Delaram ilçesinde USFOR-A hava saldırılarında hedeflenen yerler ve kişiler sivil niteliği taşımakta olup bu nedenle saldırıdan korunmaları gerekirdi."[2755]

ACLED verilerine göre Kashrod ilçesinde 22 Ağustos ve 8 Aralık 2019 tarihlerinde NATO ve Afgan askerî güçleri tarafından üç sivil öldürüldü.[2756]

Taliban tarafından 4 Ocak 2020'de Khashrod ilçesinde yerleştirildiği iddia edilen mayın patlamasında iki sivil öldü. Bomba, kurbanlar Shahrak ilçesinden Khashrod ilçesine giden yolda seyahat ederken patladı.[2757]

22 Temmuz 2019'da Zaranc şehrinde bir savcı, kimliği belirsiz militanlar tarafından öldürüldü ve 25 Eylül 2019'da Kang ilçesi polis şef yardımcısı Taliban'ın yerleştirdiği bombayla öldürüldü.[2758]

Yıl boyunca Afgan güçleri ile Taliban arasında, özellikle Kashrod ve Delaram ilçelerinde meydana gelen ve genellikle sivil kurbanlara neden olmayan çatışmalar hakkında da haberler vardı. Taliban sık sık vilâyetteki askerî ve polis

[2749] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: battles, explosions/remote violence and violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[2750] BBC, US meth lab strikes in Afghanistan killed at least 30 civilians, says UN, 9 October 2019, url

[2751] SATP, Nimroz: Timeline – March 2019, url

[2752] BBC, US meth lab strikes in Afghanistan killed at least 30 civilians, says UN, 9 October 2019, url

[2753] UNHR, UN Report find alleged drug facilities were not lawful targets - airtrikes caused significant civilian casualties, 9 October 2019, url

[2754] BBC, US meth lab strikes in Afghanistan killed at least 30 civilians, says UN, 9 October 2019, url

[2755] UNAMA, Special Report on Airstrikes on Alleged Drug-Processing Facilities, October 2019, url, p. 15

[2756] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[2757] SATP, Nimroz: Timeline – 2020, url

[2758] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

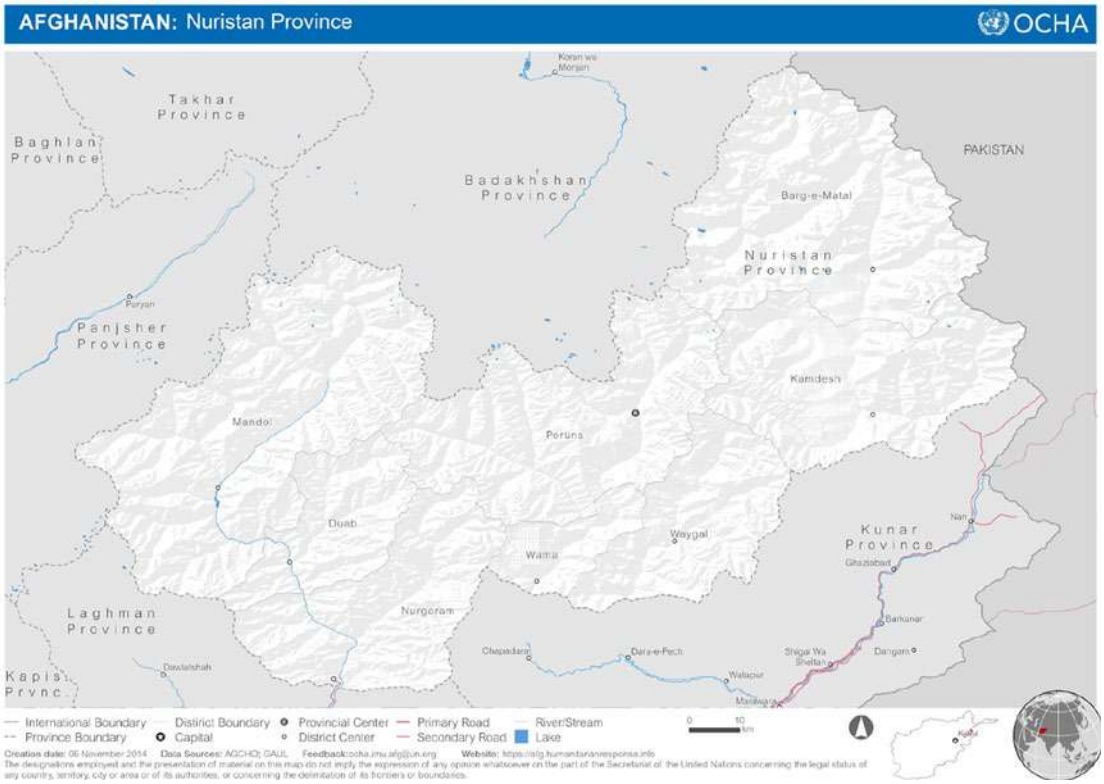
kontrol noktalarına saldırdı.[2759] 19 Ocak 2020'de Khashrod'daki NATO drone saldırılarında Taliban üyesi beş isyancı öldürüldü.[2760] 17 Şubat 2020'de Taliban sözcüsü, Nimruz vilâyetinde bir Afgan askerî helikopterinin düşürüldüğünde ısrar etti. Ancak Afgan hükûmeti, helikopterin saldırıya uğramadığını ve acil iniş yaptığını iddia etti.[2761] 15 ve 18 Nisan 2020'de Taliban, Khashrod'daki güvenlik karakollarına ve Delaram'da pazar yerinin yanındaki zırhlı personel taşıyıcıya olmak üzere iki saldırı düzenledi ve iki askeri öldürdü.[2762] Yerel yetkililer, Khashrod'da yedi Taliban savaşçısının daha öldürüldüğünü iddia etti.[2763]

2.24.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Nimruz vilâyeti içinde yerinden edilen 2.557 kişi olduğunu bildirmiştir. Hepsi 2019'da Zaranc şehri içinde yerlerinden edilmiştir. Ayrıca 597 kişi, Ferah vilâyetinden Nimruz'un vilâyet yönetim merkezi Zaranc'a götürülmüştür.[2764] Rapor döneminde vilâyet içinde yerinden edilme nedenleri, çatışma ve kuraklıktı.[2765]

2.25 Nuristan

2.25.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 25: Afganistan - Nuristan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2766]

[2759] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[2760] SATP, Nimroz: Timeline – 2020, url

[2761] The Medialine, Taliban Attacks Continue Despite Truce Reports, 17 February 2020, url

[2762] Voice of Jihad, 2 killed as APC destroyed in Nimroz, 16 April 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 30 April 2020, url

[2763] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 30 April 2020, url

[2764] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 28 June 2020, url

[2765] Relief International, Saving Lives and Securing Futures in Drought-Stricken Afghanistan, 26 August 2019, url

[2766] UNOCHA, Afghanistan: Nuristan Province – District Atlas, April 2014, url

Nuristan, Afganistan-Pakistan sınırında, doğu Afganistan'da yer almaktadır. Kuzeyde Badahşan, doğuda Pakistan, güneyde Kunar ve Lagman ve batıda Pençşir ile sınır komşusudur.[2767] RFE/RL'den Gandhara, vilâyetin güney komşularıyla "daha yakından bağlantılı" olduğunu belirtmiştir.[2768] Nuristan vilâyetinin yönetim merkezi Parun'dur. Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Barg-e-Matal, Duab, Kamdesh, Mandol, Nurgeram, Parun, Wama ve Waygal.[2769] The Diplomat dergisinin röportaj yaptığı yerel sakinlere göre, Waygal ilçesinin gerçek adı Want'tır.[2770]

Nuristan çoğunlukla dağlıktır ve Afganistan'ın "en uzak, en az hizmet verilen ve bilinmeyen vilâyetlerinden" biridir. Üç izole vadiye ayrılmıştır: batıda Alingar Nehri vadisi, merkezde Pech Nehri vadisi ve doğuda Landay Sin Nehri vadisi. 1890'ların ortalarına kadar sakinleri gayrimüslim olduğu için vilâyet Kâfiristan ("kâfirlerin ülkesi") olarak adlandırılmış, nüfusu İslam'ı benimseyince adı Nuristan ("ışık ülkesi") olarak değiştirilmiştir.[2771]

NSIA'ya göre Nuristan nüfusunun 2020/21 döneminde 163.814 olduğu tahmin edilmektedir.[2772] Genel olarak Nuristanilerden oluşmakla birlikte daha az sayıda Paşai, Peştun,[2773] Gujar, Tacik topluluklarına da ev sahipliği yapmaktadır.[2774] Nuristani halkı çoğunlukla tek bir etnik grup olarak kabul edilmesine rağmen fiili olarak farklı Hint-Avrupa dillerini konuşan, bazen Dardik dilleri kategorisi altında yer alan çok sayıda etnik ve alt etnik topluluktan oluşmaktadır.[2775] Komünist rejimden önce, dini liderlere saygı duyulurdu ve bu liderler siyaseti etkilerdi. Bununla birlikte, vilâyetin Landay Sin vadisi gibi bölgelerinde güç, topluluk demokrasisi yoluyla, politikaları belirlemek ve topluluk hukukunu uygulamak için her yıl atanan bir yaşlılar ve bir polis teşkilatı ile paylaşılıyordu.[2776] LIFOS'un görüştüğü uluslararası bir STK, Nuristan'a yabancıların (hem militan hem de siviller) yerleşmesinin zor olduğunu belirtmiştir.[2777]

Vilâyetin yollarının çoğunda yalnızca yük hayvanları hizmet vermektedir ve 2000'li yılların başlarında çeşitli ilçelerde yapılan inşaat çalışmalarına rağmen yollar, bugüne kadar kötü koşullarda kalmıştır.[2778] Bu yollardan bazılarına kışın sel veya kar yağışı nedeniyle tamamen erişilemeyebilmektedir.[2779] Yine de Nuristan geçmişte Pakistan'dan mücahit gruplar için önemli bir tedarik yolu haline gelmiştir ve bugün bölgede aktif olan çok sayıda isyancı için de durum bu şekildedir. Dahası, merkez bölgedeki Kabil ve Pençşir vadisini Kapisa ve Lagman illeri üzerinden birbirine bağlamaktadır. Stratejik konumu göz önüne alındığında, yol yapım projeleri mücahitler döneminde gerçekleştirilmiştir ve 2001'den sonra isyanla mücadele için uluslararası koalisyon ve Afgan hükûmeti tarafından sürdürülmüştür.[2780]

NATO koalisyonunun 2014'te Kunar'ın Dara-i Pech ilçesinden çekilmesinden kısa bir süre sonra, yerel aşiret liderleri Kunar'ın yönetim merkezi Esadabad'ı Nuristan'a bağlayan yolu yeniden açmayı başarmıştır.[2781]

Diplomat Nuristan'ı 2001'den beri Afgan hükûmeti tarafından "çoğunlukla ihmal edilmiş" olarak tanımlasa da[2782] 2019 yılında yerel yol ağında çeşitli onarım ve genişletme çalışmaları başlatılmıştır. Bunların arasında 15 kilometrelik

---

[2767] US, Naval Postgraduate School, Nuristan Provincial Overview, n.d., url

[2768] RFE/RL/Gandhara, Afghan Province Looks To Islamic Schools To Prevent Youth From Joining Militants, 8 November 2019, url

[2769] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Nuristan, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 25; UNOCHA, Afghanistan: Nuristan Province – District Atlas, April 2014, url; Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Nuristan, n. d., url; Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2770] Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, url

[2771] Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2772] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 4

[2773] US, Naval Postgraduate School, Nuristan Provincial Overview, n.d., url

[2774] Pajhwok Afghan News, Background Profile of Nuristan, n.d., url

[2775] Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2776] MEI, Social Change in Eastern Nuristan, 23 December 2012, url

[2777] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (version 2.0), 07/04/2020, url, p. 42

[2778] Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2779] DLCA, Afghanistan Road Network, 4 July 2018, url

[2780] Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url; Foschini, F., New Battles and Old Wants in Nuristan, AAN, 2 June 2012, url

[2781] RFE/RL/Gandhara, Peace Returns To Afghanistan's 'Valley Of Death', 22 August 2019, url

[2782] Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, url

Parun-Kunar yolunun onarımını mayıs ayında başlamıştır[2783] ve Milli Güvenlik Kurulu'nun eski bir yöneticisine göre Kasım 2019'da hâlâ devam etmekteydi.[2784] Haziran ayında yerel yetkililer, Parun'dan uzaktaki Kamdesh ve Barg-e-Matal ilçelerine giden bir asfalt yolu genişletmeye başlamıştır.[2785]

Nuristan'da faaliyet gösteren bir uçak pisti yoktur.[2786] En güncel UNODC Afyon Araştırması'na (2018) göre Nuristan, 121 hektarın ekildiği 2017 yılı hariç olmak üzere 2013'ten beri haşhaş ekilmeyen bir vilâyettir.[2787] Alman düşünce kuruluşu Bonn Uluslararası Dönüşüm Merkezi'nin (BICC) 2017 raporunda hem Kunar hem de Nuristan vilâyetlerinde değerli taşlar gibi maden kaynaklarının yasa dışı sömürüsüne ve kerestenin vergilendirilmesine çeşitli AGE'lerin karıştığından söz edilmiştir.[2788]

2.25.2 Nuristan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Vahabiler ve Selefiler gibi muhafazakâr dinî gruplar, vilâyette onlarca yıldır faaliyet göstermektedir. İslam din adamları vilâyette 1978'den sonra Sovyet yanlısı Afganistan Halk Demokratik Partisi'nin (PDPA) iktidarını kuramadığı zaman harekete geçmeye başlamıştır. Bu bağlamda, Taliban hareketini de destekleyen ve böylece ili yönetme özgürlüğünü de kazanan din alimi Mevlevi Muhammed Afzal'ın önderliğinde kuzey Nuristan'da Daulat-e İnqilabi-ye İslam-ye Nuristan (Nuristan Devrimci İslam Devleti) ortaya çıkmıştır. 1997'de Hezb-e İslami ve Jamiat-e İslami ile düşmanlıkların tırmanması, onu Hezb-e İslami'nin nihayetinde daha etkili hale geldiği vilâyetten kaçmaya zorlamıştır.[2789] ABD bazı yenilgilerin ardından 2009'da birliklerini geri çekene kadar ABD askerî ve koalisyon güçleri tarafından 2001'den sonra vilâyet genelinde çeşitli karşı-isyan operasyonları gerçekleştirilmiştir. Daha sonra Taliban, vilâyetin geniş alanları üzerindeki kontrolünü genişletmiştir. 2018 itibarıyla hükûmet varlığı, köylerin birbirinden ve ilçe merkezlerinden izole edildiği dağlık ve ücra bir vilâyette genellikle "simgesel" olarak tanımlanmıştır. Kararların çoğunu aldıkları söylendiği için topluluk büyükleri hâlâ önemli bir rol oynamaktadır.[2790]

Mayıs 2020 itibarıyla BM Güvenlik Konseyi, başlangıçta Peşaver Şura ağına bağlı olan Mevlevi Esmatullah'ı Taliban'ın Nuristan'daki gölge valisi olarak belirtmiştir. Esmatullah, 2019-2020 kışında 2020 savaş dönemi öncesinde Taliban hükûmet yapısının "yeniden düzenlenmesi" sonrasında atanmıştır.[2791] Bir AGE kaynağından alıntı yapan Diplomat, Nuristani Taliban'ın "El Kaide zihniyetine" sahip olduğunu gözlemlemiştir. Bu da onların cihad konusunda İslam Emirliği savaşçılarının çoğundan daha aşırı konumlar paylaştıkları anlamına gelmektedir. Diplomat ayrıca Waygal'da faaliyet gösteren neredeyse tüm Taliban savaşçılarının yerel halk olduğunu bildirmiştir. Yoksulluk, iş fırsatlarının olmaması veya kişisel nedenler (hükûmete bağlı birine karşı düşmanlık gibi), isyana katılan yerel halkın ana motivasyonları olarak sunulmuştur. Ancak dergi, bölgedeki Taliban savaşçılarının gerçek sayısı hakkında bazı şüpheleri dile getirmiş ve 1.000-1.500 tahminlerinin abartılı olduğunu belirtmiştir.[2792]

Haziran 2020'de AAN uzmanı Obaid Ali, ISKP'nin Nuristan vilâyetinin bazı bölgelerinde "muhtemelen mevcut olduğunu" belirtmiştir.[2793] Bildirildiğine göre savaşçıların çoğunun (yabancılar dâhil[2794]) komşu Nangarhar'dan kovularak vilâyete geldiği 2016'dan beri durum bu şekildedir.[2795] BICC raporuna göre ISKP ilk olarak Waygal ve Barg-

---

[2783] Pajhwok Afghan News, Rehabilitation work on Nuristan-Kunar road kicks off, 20 May 2019, url

[2784] Ghorzang, T. [Twitter], posted on : 25 November 2019, url

[2785] Pajhwok Afghan News, Road connecting 2 districts with Paroon being built, 24 June 2019, url

[2786] UNOCHA, Afghanistan: Humanitarian Needs Overview 2020 (December 2019), 17 December 2019, url, p. 11

[2787] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 23

[2788] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, BICC, June 2017, url, pp. 38; 42

[2789] Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url; MEI, Social Change in Eastern Nuristan, 23 December 2012, url

[2790] Ali, O., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2791] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 8-9, 27

[2792] Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, url

[2793] RFE/RL/Gandhara, The Taliban, The Government, And Islamic State: Who Controls What In Afghanistan?, 1 June 2020, url

[2794] VoA, Islamic State Seeks Foothold in Eastern Afghan Provinces, 7 August 2017, url

[2795] Ali, O., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url; Dawn, ISKP: another emerging giant?, 16 October 2017, url; LWJ, Islamic State's emir for its Khorasan province killed, 26 August 2018, url; VoA, Afghans Dispute Russia's Islamic State Claims, 27 June 2018, url

e-Matal ilçelerinde 2015'in sonlarında veya 2016'nın başlarında kurulmuştur.[2796] Haziran 2017'de AAN tarafından aktarılan bir hükûmet kaynağı; Mandol, Duab, Nurgeram, Waygal ve Wama ilçelerinde ISKP varlığını bildirmiştir.[2797] ABD Terörle Mücadele Merkezi (CTC), ISKP'nin 2017'de Nuristan'da saldırılar düzenlediğini, ancak ertesi yıl bu vilâyette önemli kayıplara uğradığını[2798] (özellikle Taliban'dan[2799]) belirtmiştir. Bununla birlikte, Mayıs 2019'da Afgan muhabir Bilal Sarwary, ISKP'nin hem Kunar hem de Nuristan vilâyetlerinde önemli bölgesel kazanımlar elde ederek doğal kaynaklara ve maden kaynaklarına erişim sağladığını belirtmiştir.[2800] ISKP'nin yerel topluluklarla şiddet içermeyen bir şekilde uğraştığı ve üye toplama görevini ona sığınan Taliban komutanlarına devrettiği iddia edilmiştir. 2017'de grubun Pakistan'a kaçak olarak getirilen kereste ve değerli metal veya mineralleri vergilendirdiği söylenmiştir.[2801] Ağustos 2019 itibarıyla ISKP'nin Nuristan'da savaşçı topladığı[2802] ve doğudaki Nangarhar, Kunar ve Nuristan vilâyetlerinde Selefi yerleşim bölgelerinin desteğini aldığı[2803] bildirilmiştir. Bazı yerel din adamları da misilleme korkusuyla ISKP'nin mesajını yaymayı kabul etmiştir.[2804] Kasım 2019'da Nuristan aşiret liderleri, gençlerin radikal Pakistan Kur'an okullarında cihatçı savaşçı olarak alınıp bu yönde eğitilmesini önlemek için yerel medreselerin kurulması çağrısında bulunmuştur.[2805]

Mayıs 2020 itibarıyla Nuristan, BM Güvenlik Konseyi tarafından El Kaide'nin "gizli olarak aktif" olduğu on iki vilâyetten biri olarak listelenmiştir. Raporda El Kaide'nin Kunar ve Nuristan'dan oluşan operasyonel bölgede Shir Khan Manga başkanlığındaki Hakkani Ağı ile 2.000 savaşçıdan oluşan ortak bir birlik kurmayı planladığı belirtilmiştir.[2806] UNAMA, El Kaide'nin ana görevlerinin "silahlar ve patlayıcılar da dâhil olmak üzere eğitim ve akıl hocalığı" ile "hareketin diğer cihatçı oluşumlarla ilişkileri üzerine Taliban'ın iç tartışmalarında yer almak" olduğunu eklemiştir.[2807] Nuristan daha 2012'de El Kaide'nin kalesi olarak tanımlanmıştı.[2808] 2018-2019 yıllarında vilâyette eğitim kampları düzenlendiği söylenmiştir.[2809]

Taliban, El Kaide'nin kendileriyle savaştığını inkâr ederken[2810] LWJ, Kunar ve Nuristan vilâyetlerinde ve birkaç Pakistan aşiret teşkilatında görev yaptığı söylenen bir komutan olan Qari Zia Rahman'ın her iki harekete de bağlı olduğuna dikkat çekmiştir.[2811] Mayıs 2020 raporunda BM Güvenlik Konseyi, Tehrik-i Taliban Pakistan (TTP), Jaish-e Mohammed (JeM) ve Lashkar-e Tayyiba'yı (LeT) Nuristan gibi doğu Afgan vilâyetlerinde merkezlenmiş ve "Afgan Taliban şemsiyesi altında faaliyet göstermekte" olan Pakistan silahlı grupları olarak listelemiştir.[2812] 2016 itibarıyla Selefi grubu Jamaʿat al-Daʿwa ila al-Quran wa-l-Sunna (JDQS) ile birlikte, TTP'nin Bajaur-Kunar-Nuristan koridorunu kontrol ettiği ve Afganistan'a savaşçı ve ekipman getirmek için kullandığı bildirilmiştir.[2813]

[2796] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, BICC, June 2017, url, p. 22

[2797] Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2798] Combating Terrorism Center at West Point, Broken but not defeated – An examination of State-led operations against Islamic State Khorasan in Afghanistan and Pakistan (2015-2018), March 2020, url, pp. 51-52

[2799] Telegraph (The), Taliban claim to be preparing onslaught to drive Islamic State from Afghan stronghold, 7 August 2018, url; National (The), Taliban prepare 'decisive' anti-ISIS operation in eastern Afghanistan, 5 August 2018, url; Difesa & Sicurezza, Afghanistan, i talebani si preparano a cacciare Isis da Nangarhar, 8 August 2018, url

[2800] Sarwary, B. [Twitter], posted on : 3 May 2019, url

[2801] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, BICC, June 2017, url, p. 42

[2802] Ariana News, افزایش نگران رد نایشاع یریگرکسع زا اهنارگن رد نات‌سرون [unofficial translation: Rising concerns on the recruitment of fighters by Daesh in Nooristan], 24 August 2019, url

[2803] taz, „Islamischer Staat" und Taliban : Der afghanische Terrorwettbewerb [‚Islamic State' and Taliban: the Afghan terror competition], 1 February 2018, url

[2804] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, BICC, June 2017, url, p. 22

[2805] RFE/RL/Gandhara, Afghan Province Looks To Islamic Schools To Prevent Youth From Joining Militants, 8 November 2019, url

[2806] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 12-13

[2807] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 85-86

[2808] LWJ, Bin Laden advised relocation of some leaders to Afghanistan due to drone strikes in Waziristan, 3 May 2012, url

[2809] Khaama Press, Taliban militants killed in U.S. drone strike in Nuristan province, 24 October 2018, url; LWJ, Taliban promotes training camp for 'Commando Mujahidin', 22 January 2019, url

[2810] Tolonews, Al Qaeda, Jaish-e-Mohammad Align With Taliban in East: Officials, 11 May 2020, url

[2811] LWJ, Female Pakistani Taliban suicide bomber hits hospital, 21 July 2019, url

[2812] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 20

[2813] Mielke, K., Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, BICC, June 2017, url, p. 38

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Nuristan vilâyeti, ABD ve Polonya güçlerinin öncülüğünde Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası – Doğu (TAAC-E) altında faaliyet gösteren 201. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2814] Yerel bir milletvekiline göre, Nuristan'da Afgan Ulusal Polisi ve Afgan Yerel Polisi yetersiz sayıdadır.[2815] Bu bağlamda Diplomat, ANP ve ALP'nin Waygal ilçesinde bir araya getirilen 250 adamı olduğunu ve Taliban'ın dağlardan ilçe merkezine girmesini önlemeye odaklandığını bildirmiştir.[2816] NDS paramiliter saldırı güçlerinin bir birimi olan NDS-04 Nuristan, Kunar ve Afganistan'ın kuzeydoğudaki diğer vilâyetlerinde faaliyet göstermektedir. İnsan Hakları İzleme Örgütü 2019 raporunda, teknik olarak NDS'ye bağlı olmalarına rağmen bu güçlerin CIA tarafından eğitildiğini, ekipman sağlandığını ve denetlendiğini açıklamıştır. Bunlar, isyancı olduğu iddia edilen kişileri hedef alan ve genellikle sivilleri yaralayan veya öldüren acımasız gece baskınları düzenlemektedir. Bu operasyonlar 2017'nin sonlarından bu yana giderek sıklaşmıştır.[2817] AAN'den Kate Clark'a göre, 2017'de NDS-04 birimi ABD Özel Kuvvetleri tarafından eğitilen 250 kişiden oluşuyordu.[2818]

Bir AAN raporu, Kasım 2018'de Nuristan vilâyetinin neredeyse tüm ilçelerinin bir şekilde Taliban'ın kontrolü veya etkisi altında olduğunu ve polisin varlığının ilçe merkezleriyle sınırlı olduğunu belirtmiştir.[2819] Ocak 2020'de Fransız günlük gazetesi Le Figaro, Nuristan'ı "neredeyse erişilemez bir Taliban kalesi" olarak nitelendirmiştir.[2820] Afgan haber ajansı Khaama ise Taliban'ın vilâyetin "bazı ilçelerinde" (hangileri olduğunu belirtmeden) aktif olduğunu ve "sıklıkla terörle ilgili faaliyetlerde bulunduğunu" iddia etmiştir.[2821] Diplomat, 2019 tarihli bir makalede ilçe merkezinin ve yakın çevresinin dışında, Waygal'in çoğunun Taliban'ın kontrolü altında olduğunu belirtmiştir.[2822] LWJ tarafından toplanan ve bir haritada sunulan bilgilere göre, Kamdesh ilçesi "geleneksel olarak Taliban faaliyetlerinin yuvasıdır". Kamdesh, Wama, Mandol (Ağustos 2019 itibarıyla[2823]), Waygal ve Duab ilçeleri Afgan hükûmeti ve Taliban arasında mücadelesi süren yerler olarak değerlendirilmektedir. Geriye kalan üç ilçe (Nurgeram, Parun ve Barg-e Matal), hükûmet tarafından kontrol edilen veya durumu belirsiz olarak sunulmaktadır.[2824]

2.25.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.25.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Nuristan'da 22 sivil zayiat (8 ölü ve 14 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %8 düşüş yaşanmıştır. Sadece Bamyan ve Pençşir vilâyetleri 2019'da daha az zayiat kaydetmiştir. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmaları, hedefli/kasıtlı cinayetler ve canlı bomba dışı IED'lerdi.[2825] Resolute Support tarafından sağlanan verilerin SIGAR analizine göre Nuristan, Ocak-Mayıs 2019 aralığında nüfusuna göre siviller için ikinci en tehlikeli vilâyetti (bin kişi başına 0,17 zayiat).[2826] Üçüncü çeyreğin sonunda bu oran 0,22'ye çıkmış olsa da Nuristan artık sadece ülke ortalamasına paraleldi.[2827] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Nuristan'da 0 ila 50 sivil zayiat kaydederek ilk çeyreğin her ikisinde de benzer rakamlar bildirmiştir.[2828]

[2814] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 13

[2815] Tolonews, Governor Rejects Rumors On Daesh Presence In Nuristan, 23 August 2019, url

[2816] Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, url

[2817] HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

[2818] Clark, K., CIA-proxy militias, CIA-drones in Afghanistan: "Hunt and kill" déjà vu, AAN, 26 October 2017, url

[2819] Ali, O., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN, 17 November 2018, url

[2820] Le Figaro, Afghanistan: à Taranak, l'alliance secrète des talibans et de l'armée contre l'État islamique [In Taranak, the Taliban and the army's secret alliance against the Islamic State], 30 January 2020, url

[2821] Khaama Press, 550 kgs of explosives discovered from a vegetables truck in Nuristan province, 11 June 2019, url

[2822] Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, url

[2823] LWJ, Taliban threatens Panjshir province, 4 August 2019, url

[2824] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n. d., url However the source does not systematically specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[2825] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

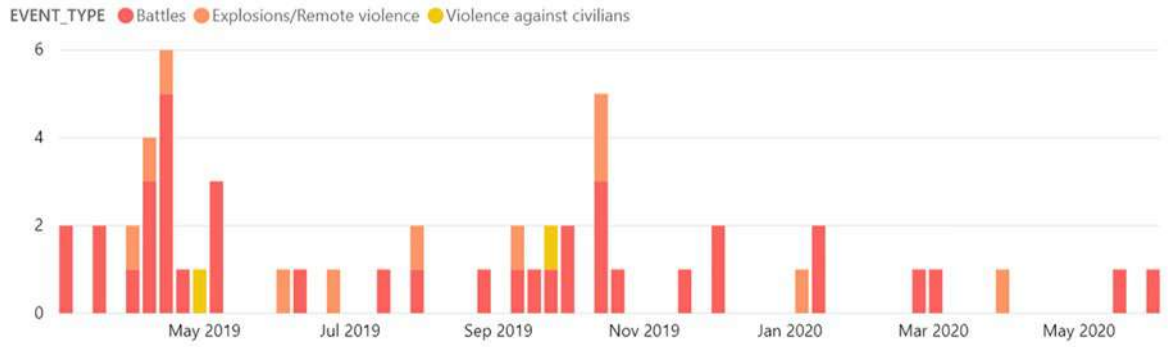
[2826] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2019, url, p. 71

[2827] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 October 2019, url, p. 75

[2828] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72 At the time of writing, UNAMA provincial data for 2020 was not available.

Resolute Support, çatışmanın ciddiyetiyle ilgili olarak 2019 yılının tamamı boyunca Nuristan vilâyetinde 150'den az sayıda düşman tarafından başlatılan saldırı kaydetmiştir (Nuristan, en düşük sayıya sahip beş vilâyetten biridir).[2829] Ocak 2020'de Pajhwok, Nuristan ve Pençşir'i 2019 yılı boyunca çatışmalardan en az etkilenen iki vâliyet olarak sıralamış ve her birinde yalnızca iki saldırı kaydetmiştir.[2830] Ancak 2019'un sonunda ve Ocak 2020'de UNOCHA, aralarında Nuristan'ın da bulunduğu birkaç doğu vilâyetinin "çeşitli ilçelerinde" devam eden çatışmalar bildirmiştir.[2831] Afgan gazeteci Bilal Sarwary, Doha'da ABD-Taliban anlaşmasının imzalanmasından (Şubat 2020) kısa bir süre sonra Taliban'ın, özellikle Nuristan'ın Barg-e Matal ilçesinde Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarını yeniden başlattığını kaydetmiştir.[2832] Afgan güvenlik yetkilileri ayrıca Mart-Mayıs 2020 döneminde doğu Afganistan'da, özellikle Nangarhar, Kunar ve Nuristan'da Taliban askerî faaliyetlerinin arttığını bildirmiştir.[2833] UNOCHA, Taliban'dan özel olarak bahsetmese de Mayıs 2020 başlarında Nuristan ve diğer doğu vilâyetlerinde çatışmaların devam ettiğini doğrulamıştır.[2834]

1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 döneminde ACLED, Nuristan vilâyetinde 52 şiddet olayına ilişkin verileri açık kaynaklardan toplamıştır: Bunların 39'u "çarpışma" (%75), 11'i "patlama/uzaktan şiddet" (%21) ve 2'si "sivillere yönelik şiddet" (%4) olarak kodlanmıştır.[2835]

Şekil 27. Nuristan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2836]

Bu üç kategoride Kamdesh (18 olay) ve Nurgeram (13), 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 arasında en fazla şiddet olayının bildirildiği ve toplam sayının neredeyse üçte ikisini oluşturan ilçeler olarak öne çıkmıştır. Barg-e Matal, Duab, Wama ve Waygal'de 10'dan az şiddet olayı kaydedilirken Mandol ve Parun'da hiçbir olay kaydedilmemiştir.[2837]

ACLED tarafından "çarpışma" olarak kodlanan olaylara gelince bunların hepsi "silahlı çatışmalardı". Bunların yarısı Kamdesh ve Nurgeram ilçelerinde gerçekleşmiştir. 39 çatışmadan 25'i Taliban'a atfedilmiş ve ANDSF'ye karşı yapılmıştır.[2838] Bu tür olaylar arasında Nisan 2019'da Nurgeram'da Afgan ordusuna karşı yapılan ve 13 saldırganın

[2829] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 January 2020, url, p. 69

[2830] Pajhwok Afghan News, 22,300 people killed, injured in Afghanistan last year, 7 January 2020, url

[2831] UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (23 December – 29 December), 31 December 2019, url; UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (30 December 2019 – 5 January 2020), 8 January 2020, url; UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (6 January – 12 January 2020), 15 January 2020, url

[2832] Sarwary, B. [Twitter], posted on : 2 March 2020, url

[2833] Tolonews, ANDSF Repels Scores of Taliban Attacks in Past 24 Hours: MoD, 4 May 2020, url; Tolonews, Al Qaeda, Jaish-e-Mohammad Align With Taliban in East: Officials, 11 May 2020, url

[2834] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (4 May – 10 May 2020), 13 May 2020, url

[2835] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url For more information on ACLED's methodology, see: Introduction – Sources.

[2836] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2837] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2838] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

öldürülmesiyle sonuçlanan bir Taliban saldırısı yer almaktadır.[2839] Ekim 2019'da Taliban, Nurgeram ilçesinin Pasha Gul bölgesinde bir ALP karakolunu kısa süreliğine ele geçirdi ve altı polis memurunu öldürdü.[2840] Dahası, Taliban'ın Nisan 2019'da[2841] ve Nisan 2020'de[2842] Waygal'ın ilçe merkezine düzenlediği saldırılar geri püskürtüldü. Sonuncusuyla ilgili olarak Tolonews, Twitter'da "yüzlerce" Taliban savaşçısının karıştığını bildirmiştir.[2843] 2019 yılı boyunca, Devlet haber ajansı Bakhtar News, sınır polisi ve Taliban veya diğer AGE'leri içeren birkaç çatışma da bildirmiştir.[2844] Bunlardan bazılarının Pakistanlı olduğu iddia edilmektedir.[2845] Bunların çoğu, Kamdesh ilçesinin sınır bölgesinde gerçekleşmiştir.[2846]

ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan olaylar arasında on bir olaydan yedisi, Taliban tarafından ANDSF'ye karşı yürütülen "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" niteliği taşımaktaydı.[2847]

Rapor dönemi boyunca, sivillere karşı kaydedilen iki şiddet olayı Taliban'ın Voice of Jihad yayın organı tarafından belgelenmiştir.[2848] Bir örnekte, Afgan güçleri Nisan 2019'da Waygal ilçesinde sivillere rastgele ateş etmek ve birini yaralamakla suçlanıyordu.[2849] Nisan 2020'de Pajhwok'un aktardığı Milli Güvenlik Konseyi sözcüsü, Taliban'ın geçtiğimiz günlerde Nuristan da dâhil olmak üzere birçok vilâyette 30 sivili öldürdüğünü iddia etmiştir.[2850]

Çatışma, yerel sağlık altyapılarını önemli ölçüde etkilemiştir. UNAMA, Nisan-Mayıs 2019 döneminde Taliban'ın, cemaat büyüklerinin önderliğindeki bir arabuluculuk sonucunda yeniden açılması sağlanana kadar Nuristan'ın 4 ilçesinde 13 sağlık kliniğini kapatmaya zorladığını bildirmiştir.[2851] Haziran 2019'a kadar, Nuristan'da faaliyet gösteren 43 sağlık merkezinin dörtte birini temsil eden Duab, Mandol, Nurgeram, Kamdesh ve Barg-e Matal ilçelerinde bir Afgan yardım kuruluşu tarafından yönetilen başka bir düzine klinik Taliban tarafından kapatılmak zorunda kalmıştır. Taliban, STK tarafından sağlanan hizmetlerin kalitesiyle ilgili şikayetler aldığını iddia etmiştir.[2852] Kasım 2019'da isyancı tehditler nedeniyle kapatılan üç sağlık merkezinden biri yeniden açılmıştır.[2853] STK'ler tarafından işletilen diğer sağlık merkezleri 2020'de devam eden çatışmalar nedeniyle kapanmak zorunda kalmıştır.[2854] Ağustos 2019'da Nuristan'ın ve diğer doğu vilâyetlerinin NSAG kontrolündeki bazı bölgelerinde bir çocuk felci aşılama kampanyası kesintiye uğramıştır.[2855]

Nuristan, Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde Afgan İçişleri Bakanlığının, Afgan güvenlik güçlerinin koruma sağlayamadığı gerekçesiyle karar alarak sandık merkezlerini kapatmasından en çok etkilenen beş vilâyetten

---

[2839] Khaama Press, 3 Taliban commanders and their 10 fighters killed in Nuristan province, 21 April 2019, url

[2840] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 31 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, 6 ALP personnel killed in Nurisitan [sic] attack, 17 October 2019, url

[2841] Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, url

[2842] Afghanistan Times (The) [Twitter], posted on : 8 April 2020, url; Tolonews [Twitter], posted on: 8 April 2020, url; Sarwary, B. [Twitter], posted on : 8 April 2020, url

[2843] Tolonews [Twitter], posted on: 8 April 2020, url

[2844] Bakhtar News, Border Policemen Shelling on Taliban in Nooristan, 12 May 2019, url

[2845] Bakhtar News, Pakistan Terrorists Killed in Nooristan, 15 December 2019, url

[2846] Bakhtar News, Six Rebels Residents of Pakistan Kill [sic] in Nooristan, 16 September 2019, url; Bakhtar News, Taliban Killed By Border Police Officials in Nooristan, 13 October 2019, url; Bakhtar News, Taliban Militants Killed By Border Police in Nooristan, 3 December 2019, url; Bakhtar News, Border PF Kill Taliban Militants in Nooristan, 16 January 2020, url

[2847] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2848] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Nuristan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2849] Voice of Jihad,نات‌سرون: تانواو ګډی ک ۍ د ښمن ونوپوت ۳ لاویلک ،لبوژ ۳۵ لژوو يورا [Nuristan 1 villager wounded, 3 animals killed by enemy artillery in Want Waigal], 29 April 2019, url

[2850] Pajhwok Afghan News, Taliban kill 30 civilians in a week : NSC, 12 April 2020, url

[2851] UNAMA, Midyear Update On The Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 June 2019, 30 July 2019, url, p. 5

[2852] Pajhwok Afghan News, Taliban close 12 NGO-run health clinics in Nuristan, 11 May 2019, url; NYT, Taliban Target Aid Groups, in an Ominous Turn in Afghanistan, 13 May 2019, url

[2853] UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (4 November – 10 November 2019), 13 November 2019, url

[2854] UNOCHA, Afghanistan: Humanitarian Access Snapshot (February 2020), 29 March 2020, url,; UNOCHA, Afghanistan: Humanitarian Access Snapshot (March 2020), 13 April 2020, url

[2855] UNOCHA, Afghanistan : Weekly Humanitarian Update (5-11 August 2019), 14 August 2019, url

biri olmuştur.[2856] Nuristan'da yirmi sandık merkezinin (il toplam sayısının yaklaşık üçte biri) kapalı tutulması gerekiyordu.[2857]

2.25.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve bu dönem boyunca kaydedilen en düşük vilâyet rakamlarından birine sahip Nuristan'da 551 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. 2020'nin ilk yarısında yerinden edilmiş sadece 39 kişi bildirilmiştir. Bu kişilerin yarısı vilâyet içinde yerlerinden edilirken diğer yarısı Pençşir vilâyetine gitmiştir.[2858] Genel olarak, yerinden edilmiş kişilerin ana menşe ilçeleri Mandol (259), Kamdesh (92) ve Nurgeram (78) idi. Bunların üçü, Nuristan'da yerinden edilmiş kişilerin neredeyse %80'ini oluşturuyordu.[2859] En yüksek yer değiştirme rakamları 2019 yazında kaydedilmiştir. Eylül 2019'da RFE/RL'den Gandhara tarafından röportaj yapılan yerinden edilmiş kişilere göre, hükûmet güçleri ve isyancılar arasında sık sık yaşanan çatışmalar ve aynı zamanda Taliban ile ISKP arasındaki çatışmalar onları kaçmaya zorlamıştı. Diğerleri, hükûmet destekçileri olarak ayrılmaktan başka seçenekleri olmadığını belirtmiştir.[2860]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Nuristan vilâyetine göç eden 1.696 kişi olduğunu bildirmiştir. Vilâyet içinde yerinden edilen yukarıda belirtilen 292 kişinin dışında, yerinden edilmiş 1.404 kişi komşu Kunar'dan gelmiş ve öncelikle Parun ve Wama ilçelerine yerleşmiştir.[2861] Bunların çoğu, Mart ve Nisan 2019'da Kunar'ın Chapadara ilçesinden kaçmıştır; burada Taliban ile ISKP'nin çatıştığı bildirilmiştir.[2862]

UNAMA verileri bu bilgiyi yansıtmasa da Eylül 2019'da Gandhara bazı Nuristanlı sivillerin Kunar ve Nangarhar'a sığındığını bildirmiştir.[2863]

[2856] AAN, Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, 26 September 2019, url

[2857] Tolonews, Security Report On Polling Centers Sparks Backlash, 19 September 2019, url; AAN, Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, 26 September 2019, url

[2858] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2859] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2860] RFE/RL/Gandhara, Insecurity Prompts Thousands To Flee Homes In Eastern Afghan Province, 13 September 2019, url

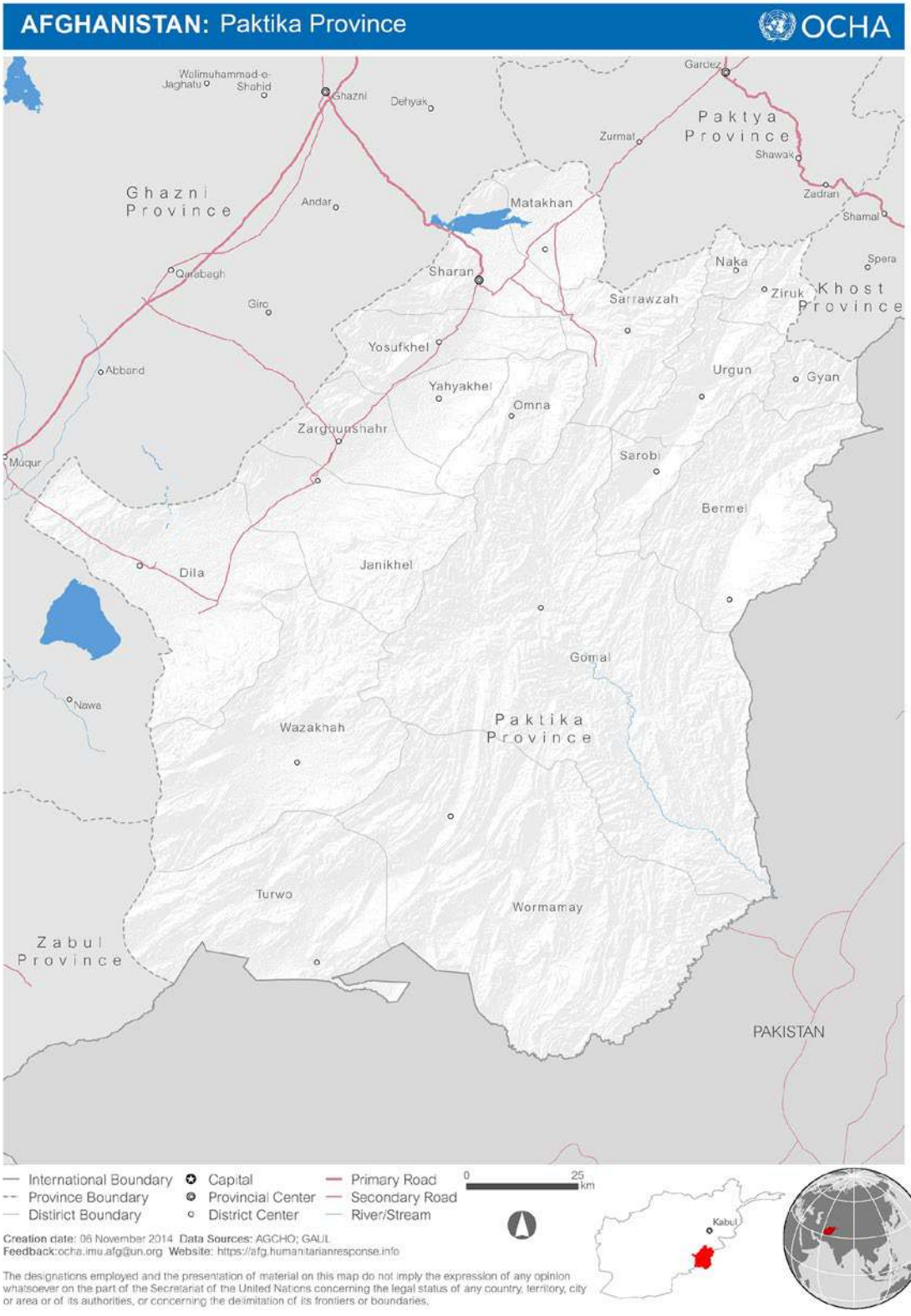
[2861] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2862] UNOCHA, Afghanistan : Kunar Conflict – Update (as of 3 April 2019), 4 April 2019, url

[2863] RFE/RL/Gandhara, Insecurity Prompts Thousands To Flee Homes In Eastern Afghan Province, 13 September 2019, url

2.26 Paktika

2.26.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 26: Afganistan - Paktika vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2864]

[2864] UNOCHA, Afghanistan: Paktika Province – District Atlas, April 2014, url

Loya Paktiya'nın (yani "Büyük Paktiya") bir bölümü, aynı zamanda Paktiya ve Host vilâyetlerini de kapsayan bir alan[2865] olan Paktika, doğu Afganistan'da Afgan-Pakistan sınırında yer almaktadır. Kuzeybatıda Gazni, kuzeyde Paktiya ve Host, güneyde ve doğuda Pakistan ve güneybatıda Zabul ile sınır komşusudur.[2866] Paktika vilâyetinin yönetim merkezi Şaran'dır. Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Bermel, Dila (ayrıca Khushamand), Gomal, Gyan, Janikhel, Matakhan, Naka, Omna, Sarobi, Sarrawzah, Şaran, Turwo, Urgun, Wazakhah, Wormamay, Yahyakhel, Yosufkhel, Zarghunshahr (ayrıca Khairkot) ve Ziruk.[2867] Afganistan Cumhurbaşkanlığı Dairesinin resmî web sitesinde bildirildiği üzere, vilâyette ayrıca aşağıdaki dört resmî olmayan ilçe vardır: Shakeen, Bak Khil, Charbaran ve Shakhil Abad.[2868]

Vilâyet, üç alt bölgeden oluşur: kuzey-orta alt bölgesi, Afgan-Pakistan sınırı boyunca güneydoğu alt bölgesi ve daha önce Gazni'nin bir parçası olan Katawaz adı verilen güneybatı alt bölgesi. Paktika, Başkan Daud'un yönetimi altında (1973-1978) ayrı bir vilâyet haline gelmiştir ve nüfus içinde üç alt bölgeden birine karşı hâlâ güçlü bir aidiyet duygusu vardır.[2869] Dahası, yerel aşiret ilişkileri vilâyette hâlâ önemli bir rol oynamaktadır.[2870]

NSIA'ya göre Paktika nüfusunun 2020/21 döneminde 775.498 olduğu tahmin edilmektedir. Kırsal nüfus toplamın %99'unu oluşturmaktadır.[2871] Vilâyet, Şaran ve Urgun şehirlerinde Tacik azınlıkla birlikte çoğunlukla Peştunlardan oluşmaktadır.[2872] RFE/RL'den Gandhara, 2014 yılında kuzey Veziristan'daki askerî operasyonların 7.000 Pakistanlı aileyi Host ve Paktika'ya, özellikle de Urgun ve Bermel ilçelerine sığınmaya zorladığına işaret etmiştir.[2873]

Ulusal otoyol 11 ("NH11"), Gazni vilâyetini Paktika'nın Şaran ilçesine bağladıktan sonra Paktiya'nın Zurmat ilçesine doğru ilerlemektedir.[2874] Aralık 2018 itibarıyla Gazni-Paktika otoyolu, Gazni vilâyetindeki Taliban saldırılarının ardından altı aydır kapalıydı.[2875] Kasım 2019'da Taliban hâlâ otoyolu kapatıyordu ve trafiği Gazni'nin Andar ilçesi boyunca asfaltsız bir yola yönlendirmişti, ancak insanları kaçırdığını ve sürücülerden zorla para aldığını reddetti.[2876] Ayrıca Mayıs 2019'da RFE/RL'ye göre Taliban, köyleri vilâyet yönetim merkezlerinden ayırmak amacıyla Gazni vilâyetini Paktika'nın Urgun ilçesine bağlayan çakıl yola "ağır hasar vermiştir".[2877] Mayıs 2019'da da Afgan güvenlik güçleri, belirtilmemiş Paktika semtlerinde "yol temizleme operasyonlarına" öncülük etmiştir.[2878] Sonunda, Mart 2020 itibarıyla Wazakhah ilçesini geçen otoyolun Goshta bölgesinde birkaç yıl boyunca Taliban tarafından engellendiği bildirilmiştir.[2879]

Bermel ilçesine bağlı Angur Ada'da Pakistan'a resmî olmayan bir motorlu geçiş noktası vardır. Ayrıca Ağustos 2019'da Host'un Ghulam Khan sınır noktasının tamamen yeniden açılmasından bu yana Paktiya, Paktika ve Host sakinlerinin Durand Hattı'nın diğer tarafında yaşayan akrabaları olması şartıyla *tezkere* ile Pakistan'a girmelerine izin verilmektedir.[2880]

[2865] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 57

[2866] US, Naval Postgraduate School, Paktika Provincial Overview, n.d., url

[2867] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Paktika, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 21; UNOCHA, Afghanistan: Paktika Province – District Atlas, April 2014, url Pajhwok Afghan News, Back ground Profile of Paktika, n.d., url; Muzhary, F., The 2018 Election Observed (4) in Paktika: Pre-election fraud and relatively peaceful polling, AAN, 13 November 2018, url

[2868] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Paktika, n. d., url

[2869] Muzhary, F., The 2018 Election Observed (4) in Paktika: Pre-election fraud and relatively peaceful polling, AAN, 13 November 2018, url

[2870] Clark, K. and Muzhary, F., How to Set up a 'Good ALP': The experience of Yahyakhel district, Paktika and how it became more peaceful, AAN, 11 December 2018, url

[2871] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 4

[2872] Muzhary, F., The 2018 Election Observed (4) in Paktika: Pre-election fraud and relatively peaceful polling AAN, 13 November 2018, url

[2873] RFE/RL/Gandhara, In Afghanistan, Lockdown Hits Waziristan Refugees Hard, 21 April 2020, url

[2874] Italy, Ministry of Foreign Affairs, Evaluation Report - Afghanistan: Rehabilitation of Maidan Shar – Bamyan Road, 2014, url, p. 8; Pajhwok Afghan News, 6 months on, Ghazni-Paktika highway remains closed, 13 December 2018, url

[2875] Pajhwok Afghan News, 6 months on, Ghazni-Paktika highway remains closed, 13 December 2018, url

[2876] Muzhary, F., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, 18 months on, Ghazni-Paktika road remains shut, 3 November 2019, url

[2877] RFE/RL, Afghan Teen Loses Her Eye Waiting To Prove Horrific Injury Was From War, 25 May 2019, url

[2878] Khaama Press, 8 Taliban militants killed, 24 IEDs destroyed in Balkh, Farah and Paktika provinces, 25 May 2019, url

[2879] Pajhwok Afghan News, Police officer accused of torture, extortion, 19 March 2020, url

[2880] Sabawoon, A. M., The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border, AAN, 28 January 2020, url

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Paktika, 2014 yılından beri haşhaş ekimi yapılmayan vilâyet statüsünü korumaktadır.[2881]

2.26.2 Paktika'da çatışma geçmişi ve aktörler

Paktika'nın Yahyakhel ilçesi gibi bazı bölgelerinde[2882] katı aşiret içi ilişkiler "mücahit grupların ve diktatörlerin ve 1980'lerde ve 1990'larda Paktika'nın diğer ilçelerinde ve başka yerlerde ortaya çıkan türden ciddi hizipler arası çatışmaların ortaya çıkmasını engellemiştir".[2883] Bununla birlikte, Aralık 2018'de yapılan bir AAN analizine göre Taliban o tarihte Paktika vilâyetinin birçok ilçesinde baskındı. Bazı ilçeler ya tamamen Taliban kontrolü altında ya da tartışmalı durumdaydı.[2884] Temmuz 2019'da Gyan ilçesindeki Taliban içi çatışmalar, olası bir iç anlaşmazlığa işaret etmiştir.[2885]

Mayıs 2020 itibarıyla BM Güvenlik Konseyi, başlangıçta Peşaver Şura ağına bağlı Molla Nasar'ı Paktiya'daki Taliban gölge valisi olarak listelerken Mevlevi Qasam Farid, Loya Paktiya'daki askerî komisyonun başkanı olarak listelenmiştir.[2886]

Aralık 2019'da Pajhwok, Wazakhah ilçesinde bir Taliban eğitim merkezinin Afgan güvenlik güçleri tarafından yıkıldığını bildirmiştir.[2887] Bununla birlikte Nisan 2020'de bir Taliban sözcüsü Paktika'da Tarık bin Ziyad Kampı adlı eğitim kampının fotoğraflarını yayımlamıştır.[2888] Taliban, Zabul'daki "transit merkezlerinden" Pakistan'daki Veziristan'a ve Paktika da dâhil olmak üzere birçok vilâyete savaşçı gönderebiliyordu.[2889]

Dahası Paktika, BM Güvenlik Konseyi'nin Taliban ile eroin ve esrar kaçakçılığı veya yerel işletmelerin gaspına karışan organize suç grupları arasında "güçlü bağlar" gözlemlediği illerden biridir.[2890]

Nisan 2020'de Long War Journal, Paktika'yı "Hakkani Ağı'nın kalesi" olarak tanımlamıştır.[2891] Grup, 2011'den birkaç yıl önce Loya Paktiya'da[2892], özellikle Host'ta Spera, Paktika'da Gyan ve Paktiya'da Zurmat ilçeleri boyunca Pakistan'dan Gazni ve Lovgar'a kadar bir koridor görevi gören Zadran Vadisi'nde (Paktiya, Paktika ve Host arasındadır) genişlemeye başlamıştır.[2893] Haziran 2019 itibarıyla Afgan yetkililer Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi raporunda aktarıldığına göre ağdaki 1.800 - 2.000 savaşçının Tehrik-i Taliban Pakistan'a mensup militanların yardımıyla Loya Paktiya'daki Taliban operasyonlarına liderlik ettiği bildirilmiştir. Raporda, Hakkani Ağı'nın bölgedeki tüm ana gölge hükûmet pozisyonlarını (il valileri ve kaymakamlar) elinde tuttuğu da eklenmiştir.[2894] Hakkani Ağı'nın Mayıs 2020 itibarıyla El Kaide ile Loya Paktiya'da Hafız Azizuddin Hakkani başkanlığındaki 2.000 savaşçıdan oluşan ortak bir birimde çalıştığı iddia edilmektedir.[2895]

[2881] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 21

[2882] Clark, K. and Muzhary, F., How to Set up a ‚Good ALP': The experience of Yahyakhel district, Paktika and how it became more peaceful, AAN, 11 December 2018, url; Muzhary, F., The 2018 Election Observed (4) in Paktika: Pre-election fraud and relatively peaceful polling, AAN, 13 November 2018, url

[2883] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, p. 51

[2884] Clark, K. and Muzhary, F., How to Set up a 'Good ALP': The experience of Yahyakhel district, Paktika and how it became more peaceful, AAN, 11 December 2018, url

[2885] Khaama Press, Clashes reported among Taliban militants in Paktika province, 16 July 2019, url

[2886] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 25, 27

[2887] Pajhwok Afghan News, 7 Taliban killed in Paktika operations, 19 December 2019, url

[2888] LWJ, Taliban touts more elite 'Red Unit' fighter training on social media, 8 April 2020, url

[2889] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 21-22

[2890] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 12

[2891] LWJ, Taliban touts more elite 'Red Unit' fighter training on social media, 8 April 2020, url

[2892] Clark, K., 2001 Ten Years on (3): The fall of Loya Paktia and why the US preferred warlords, AAN, 24 November 2011, url

[2893] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 9. See also: UNOCHA, Afghanistan: Paktika Province – District Atlas, April 2014, url

[2894] UNSG, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 17

[2895] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 13

2019'da El Kaide'nin Afganistan-Pakistan sınır bölgesindeki, örneğin Paktika'nın Bermel bölgesindeki pozisyonlarını güçlendirmeye çalıştığı bildirilmiştir. BM Güvenlik Konseyi'nin bir raporunda belirtildiği gibi, hareket Lashkar-e Tayyiba ve Hakkani Ağı ile yakın iş birliği yaparken Taliban savaşçılarına ve ailelerine eğitim ve dinî talimatlar veriyordu.[2896] Mayıs 2019'da El Kaide, Taliban boyunca Wazakhah ilçesinde bir ANA konvoyuna düzenlenen saldırıya karıştığını gösteren bir video yayımlamıştır.[2897]

Hakkani Ağı ile Doğu Afganistan'daki El Kaide'ye bağlı yabancı gruplar (Özbekistan İslami Hareketi ve İslami Cihadi Birliği gibi) arasındaki bağlantılar LWJ tarafından 2012 yılında bildirilmiştir.[2898] Haziran 2019 raporunda BM Güvenlik Konseyi, Loya Paktiya'da aktif olan diğer yabancı grupları listelemiştir. Bunlar burada "uzak araziden" ve güvenlik güçlerinin bu bölgelere ulaşma kabiliyetlerinin sınırlı olmasından faydalanmıştır. Bunların arasında Kunar, Paktiya ve Paktika vilâyetlerine yayılmış tahmini 3.500'den fazla savaşçıyla TTP de vardır.[2899] Şubat 2020'de TTP liderlerinden biri, Paktika'dan döndükten sonra Kabil'de öldürülmüştür. Vilâyet ayrıca Doğu Türkistan İslami Hareketi'nin birkaç lojistik ve dinî liderine de ev sahipliği yapıyor görünmektedir, ancak grup esas olarak kuzeydoğu bölgelerinde yer almaktadır.[2900]

Pakistan'ın paramiliter güçlerinin Kasım 2019'da özellikle sınır boyunca dikenli teller kurdukları Gomal bölgesinde Paktika'ya akınlar yaptıkları ve böylece Afgan topraklarının parsellerini ele geçirdikleri bildirilmiştir.[2901]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Paktika vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneydoğu (TF Güneydoğu) altında faaliyet gösteren 203. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[2902] ALP'ye gelince, 2012'den beri Taliban'ı Yahyakhel bölgesinden kovduğu ve orada istikrarı sürdürdüğü iddia edilmektedir. Paktika'nın bazı yerlerinde "istismarcı komutanlar ve zorla askere alma" haberleri olmasına rağmen Loya Paktiya'nın sağlam ve "nispeten eşitlikçi" aşiret yapıları ve yerel savunma grupları (arbaki) geleneği, "etkili ve daha az istismar eden güçlerin sayısının daha fazla olmasına" katkıda bulunmuştur.[2903] İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre, Host Koruma Kuvvetleri'nin (KPF) Paktika'nın Şaran ilçesinde bir taburu olduğu bildirilmiştir.[2904] Paktika merkezli bir başka hükûmet yanlısı silahlı grup, 2019'da ortaya çıkmış olup yerel olarak "Şahin Kuvvetleri" olarak anılmaktadır. 904. Birlik olarak da bilinen bu grubun merkezi Urgun ilçesindeki Şahin Kampı'dır. KPF olarak Şahin Kuvvetleri, koalisyon güçlerinin kara ve hava desteğiyle resmî güvenlik güçleri komuta zincirlerinin dışında faaliyet göstermektedir. UNAMA, Şahin Kuvvetleri'nin NDS özel kuvvetleriyle "yakın koordinasyon" içinde çalıştıklarının düşünüldüğünü ve hükûmet tarafından ara sıra yapılan soruşturmalara rağmen (bu soruşturmalar, "hükûmet karşıtı duyguları beslemekte ve sivil halk arasında protestolara yol açmaktadır") ihlallerinden dolayı cezasız kaldığını da sözlerine eklemiştir. KPF ile birlikte, Şahin Kuvvetleri, 2019'da ülke genelinde kaydedilen hükûmet yanlısı silahlı grupların sivil zayiatın çoğundan sorumlu tutulmuştur.[2905] Aslında Paktika, bu grupların işlediği suiistimallere alışkındır. Bir HRW raporuna ve İngiliz muhabir Julius Cavendish'in soruşturmasına atıfta bulunan AAN uzmanı Kate Clark, CIA tarafından desteklenen bir Terörle Mücadele Takibi Ekibi'nin başkanı olan Albay Azizullah Karwan'ın (Haziran 2018'de Kabil'de öldürüldü[2906]) 2008'den 2010'un başlarına kadar sivillere karşı yargısız infaz, toplu cezalandırma ve misilleme amaçlı cinayetler yürütmekle suçlandığını belirtmiştir.[2907]

LWJ tarafından toplanan ve haritada sunulan bilgilere göre Bermel, Janikhel, Matakhan, Turwo, Urgun, Wormamay, Yahyakhel, Yosufkhel ve Ziruk ilçelerinin durumu "tartışmalı" iken Dila, Gomal, Gyan, Naka, Omna ve Wazakhah ilçeleri

---

[2896] UNSG, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 9

[2897] LWJ, Al Qaeda video emphasizes unity with Taliban's Islamic emirate, 11 May 2019, url

[2898] LWJ, Al Mujahir Jihadi Studio' releases video of attack on base in Paktika, 7 September 2012, url

[2899] UNSG, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, pp. 17-18

[2900] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 20-21

[2901] Pajhwok Afghan News, Pakistani forces stray into Gomal district of Paktika, 8 November 2019, url

[2902] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 14

[2903] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, pp. 44, 46-47, 52-53

[2904] HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

[2905] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 53, 56, 58, 65, 74, 84

[2906] Tolonews, Who Was Commander Karwan Of Paktika?, 29 June 2018, url

[2907] Clark, K., CIA-proxy militias, CIA-drones in Afghanistan: "Hunt and kill" déjà vu, AAN, 26 October 2017, url

ise Taliban kontrolü altındadır. LWJ, Temmuz 2019'da Afgan hükûmetinin Gomal, Gyan ve Naka ilçe merkezlerinin kontrolünde olmadığını kabul ettiğini kaydetmiştir. Son olarak, Sarobi, Sarrawzah, Şaran ve Zarghunshahr ilçeleri hükûmet kontrolü altında veya durumu belirsiz olarak listelenmiştir.[2908] LWJ, Temmuz 2019'da Dila bölgesinin istila edildiğini iddia ederken[2909] BM Genel Sekreteri, devralmanın yalnızca geçici olduğunu belirtmiştir.[2910] Wazakhah ilçesine gelince, Pajhwok Mart 2020'de Taliban'ın ana yolu kapatması nedeniyle birkaç yıldır temel malzemeleri hava yoluyla taşımak zorunda kaldığını bildirmiştir.[2911] Kasım 2018'de AAN'nin raporunda sunulan eski bilgilerde Taliban'ın Naka ve Omna ilçelerini tam olarak kontrol ettiği ve yetkililerin vilâyet yönetim merkezi çevresinde ve Matakhan, Yosufkhel, Khairkot (Zarghunshahr), Urgun ve Yahyakhel'de güçlü olduğu belirtilmiştir.[2912]

2.26.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.26.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Paktika vilâyetinde 168 sivil zayiat (128 ölü ve 40 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %11 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri arama operasyonları, canlı bomba dışı IED'ler ve hava saldırılarıydı.[2913] UNAMA, 2019 ortası raporunda Paktika'daki sivil zayiatta "yaralılara kıyasla özellikle yüksek oranda ölümle" "kayda değer bir artışa" işaret etmişti.[2914] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Paktika'da 26 ila 75 sivil zayiat kaydetmiş ve ikinci çeyrekte birinci çeyreğe kıyasla artış bildirmiştir.[2915]

Resolute Support, çatışmanın ciddiyetiyle ilgili olarak, 2018'de olduğu gibi, 2019 yılının tamamında Paktika vilâyetinde düşman tarafından başlatılan 301 ila 500 saldırı kaydetmiştir.[2916] Temmuz 2019'da Afgan haber ajansı Khaama, "Paktika vilâyetindeki güvenlik durumu son aylarda kötüleşti" demiştir.[2917] Ayrıca UNOCHA, Aralık 2019'da Paktika'nın "en çok kapatılan veya hasar gören okul sayısına sahip ilk üç vilâyet" arasında yer aldığını bildirmiştir. O tarihte 117 okulun güvensizlik nedeniyle kapatıldığı bildirilmiştir.[2918] Bununla birlikte vilâyette hüküm süren "değişken" duruma rağmen RFE/RL, 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında Paktika'nın ya tek bir sandık merkezinin kapatıldığı ya da hiçbir sandık merkezinin kapatılmadığı vilâyetlerden biri olduğunu kaydetmiştir.[2919] Yine de seçim gününde Paktika, Paktiya ve Kunar vilâyetlerindeki sandıkların yakınına havan topu atılmıştır.[2920]

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Paktika vilâyetindeki 325 şiddet olayına ilişkin verileri açık kaynaklardan toplamıştır: Bunların 214'ü "çarpışma" (%66), 87'si "patlama/uzaktan şiddet" (%27) ve 24'ü "sivillere yönelik şiddet" (%8) olarak kodlanmıştır.[2921]

[2908] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n. d., url However the source does not systematically specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[2909] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[2910] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 3 September 2019, url, p. 6

[2911] Pajhwok Afghan News, Police officer accused of torture, extortion, 19 March 2020, url

[2912] Muzhary, F., The 2018 Election Observed (4) in Paktika: Pre-election fraud and relatively peaceful polling, AAN, 13 November 2018, url

[2913] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[2914] UNAMA, Midyear Update on the Protection of Civilians in Armed Conflict : 1 January to 30 June 2019, 30 July 2019, url, p. 3

[2915] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72 At the time of writing, UNAMA provincial data for 2020 was not available.

[2916] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 January 2020, url, p. 69

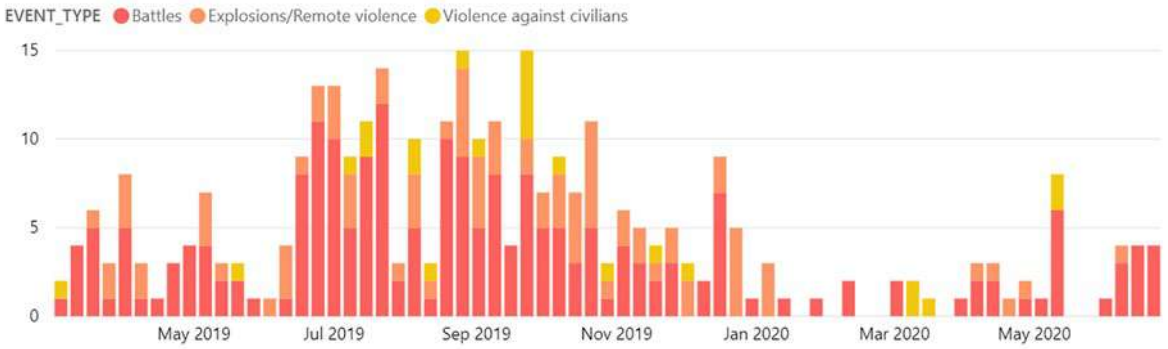
[2917] Khaama Press, Clashes reported among Taliban militants in Paktika province, 16 July 2019, url

[2918] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (January 2020) 11 February 2020, url

[2919] RFE/RL, 'Ample Opportunities' For Fraud Bedevil Afghan Presidential Election, 9 October 2019, url

[2920] Bjelica, J. and Ruttig, T., Afghanistan's 2019 Election (11): A first look at how E-Day went, AAN, 28 September 2019, url

[2921] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url For more information on ACLED's methodology, see: Introduction – Sources.

Şekil 28. Paktika - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[2922]

Bu üç kategoride Şaran (41 olay), Bermel (35) Sarrawzah (35) ve Matakhan (29) 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında en fazla şiddet olayının bildirildiği ilçeler olarak öne çıkmıştır. Wazakhah, Dila, Ziruk, Sarobi, Janikhel, Zarghunshahr, Yosufkhel, Yahyakhel ve Wormamay ilçelerinin her birinde 10 ila 20 olay kaydedilmiştir. ACLED verilerine göre en az etkilenen ilçeler Turwo (1 olay), Gyan (4), Naka (5), Omna (7), Urgun (8) ve Gomal (9) olmuştur.[2923]

ACLED tarafından "çarpışma" olarak kodlanan olaylara gelince bunların büyük çoğunluğu "silahlı çatışmalardı". Sarrawzah (29), Şaran (22) ve Matakhan (20) bu tür şiddet olaylarından en çok etkilenen ilçelerdir. Öte yandan Gomal, Urgun, Naka, Omna, Gyan ve Turwo'da beşten az silahlı çatışma kaydedilmiştir. Geri kalan ilçeler 8 ila 17 arasında değişen seviyelerde çatışma yaşamıştır. ACLED'in hakkında bilgi topladığı 213 silahlı çatışmadan 140'ının Taliban tarafından, diğer 8'inin ise Taliban veya kimliği belirsiz bir grup tarafından başlatıldığı söylenmektedir.[2924] Taliban saldırıları esas olarak Sarrawzah, Şaran ve Matakhan ilçelerine odaklanmış ve sadece ANDSF'yi hedef almıştır[2925] (Temmuz 2019'da Taliban içi bir çatışma dışında).[2926] Afgan güvenlik güçleri ve müttefik milisler tarafından başlatılan yaklaşık 60 silahlı çatışmaya gelince, bunlar Bermel'de 12, Şaran'da 9 ve Wazakhah'da 7 saldırıyla zirve yaparak Paktika ilçelerinin çoğuna yayılmıştır.[2927] Bu tür olaylara örnek olarak, Aralık 2019'da Wazakhah ve Sarobi ilçelerinde yedi Taliban üyesinin öldürülmesiyle sonuçlanan iki polis baskını verilebilir.[2928] 2019'un ikinci çeyreğinde, Sarobi İlçe Emniyet Müdürü Urgun ilçesi çarşısında kimliği belirsiz kişilerce yaralandı.[2929] Haziran 2019'da ise Bermel polis bölge şefi Taliban tarafından öldürüldü.[2930]

ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan olaylar açısından en çok temsil edilen iki alt kategori "Hava/drone saldırıları" (%61) ile "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" (%26) olmuştur. Bermel ilçesi, hava/drone saldırılarından en çok etkilenen ilçe olarak açıkça öne çıkmış (toplam 53 olaydan 18'i), bunu Şaran (7) ve Matakhan

[2922] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2923] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2924] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2925] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2926] Khaama Press, Clashes reported among Taliban militants in Paktika province, 16 July 2019, url

[2927] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2928] Pajhwok Afghan News, 7 Taliban killed in Paktika operations, 19 December 2019, url

[2929] Pajhwok Afghan News, Paktika's Sarobi district chief shot injured, 18 April 2019, url

[2930] Pajhwok Afghan News, Paktika's Barmal district police chief killed in Taliban attack, 19 June 2019, url

(6) izlemiştir.[2931] Nisan 2019'da Naka ilçesinde düzenlenen hava saldırısında 18 kişi hayatını kaybetti. Afgan yetkililer kurbanların Taliban savaşçıları olduğuna dair güvence verdi, ancak yerel halk hepsinin sivil olduğunu iddia etti.[2932] En ölümcül saldırılar, Eylül 2019'da arka arkaya iki gün boyunca yaklaşık 105 Taliban savaşçısının öldürüldüğü bildirilen Wormamay ilçesinde gerçekleşti[2933], ancak grup bu kadar çok üyesini kaybettiğini inkâr etti.[2934] Aralık 2019'da Hakkani Ağı'nın altı üyesi Bermel'de düzenlenen hava saldırısında öldürüldü.[2935]

ACLED tarafından kaydedilen 23 "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" olayının her biri AGE'lere atfedilmiştir. Bunların on dördü Şaran, Sarrawzah ve Ziruk ilçelerinde gerçekleşti. Bu olaylardan üçü sivil ölümlere neden oldu ve belirsiz bir militan grup tarafından gerçekleştirildiği söylendi.[2936] 23 Temmuz 2019'da vilâyetin yönetim merkezi Şaran'da Matakhan ilçesinde bir polis komutanının aracına bombalı araç isabet edince iki sivil (bir çocuk dâhil) öldü ve altı kişi yaralandı.[2937] Kasım 2019'da araçlarının Sarrawzah ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bombayla temas etmesi sonucu en az yedi sivil hayatını kaybetti.[2938] Taliban, vilâyetteki üç bombalı saldırıdan da sorumlu tutuldu.[2939] En son 3 Mayıs 2020'de Zarghunshar (Khairkot) ilçesinde bir camiye atılan el bombası namaz kılan 20 kişiyi yaraladı.[2940]

Sivillere yönelik saldırılar açısından, göreceli olarak, Şaran, Zarghunshahr ve Bermel ilçeleri en çok etkilenenlerdi (her biri 3 ila 4 olay). Bu 24 olaydan 17'si Afgan güçlerine ve NATO müttefiklerine, 7'si ise Taliban'a atfedildi.[2941] Mart 2019'da Bermel'de en az yedi kişi Afgan polisi tarafından öldürüldü.[2942] New York Times, 24 Mayıs 2019'da Urgun ilçesinde Afgan ve ABD güçleri tarafından düzenlenen bir baskında on sivilin öldürüldüğünü bildirdi.[2943] Bu bağlamda UNAMA, Mart 2019'dan itibaren Paktika merkezli Şahin Kuvvetlerine atfedilen 15 olay ve 62 sivil zayiat (58 ölü, 4 yaralı) kaydetti. 2018'de olduğu gibi, KPF'ye atfedilen şiddet olayları sadece Host vilayeti ile sınırlı kalmadı ve Paktiya ve Paktika'yı da etkiledi. UNAMA, insanların evlerine düzenlenen gece baskınları sırasında hükûmet yanlısı gruplar tarafından bazen yakın mesafeden çok sayıda erkeğin öldürülmesinden duyduğu endişeyi dile getirmiş ve bunu "rahatsız edici bir model" olarak nitelendirmiştir.[2944]

Bu arada, Mart 2020'de Pajhwok, Wazakhah ilçe polis şefi Barat'ın kendisini insanları öldürmek ve dövmek, esnaflardan zorla para almak ve uyuşturucu kaçakçılığı yapmakla suçlayan yerel sakinlere yönelik acımasızlığını bildirmiştir.[2945]

Taliban'ın sivillere yönelik şiddet eylemleri, Mayıs 2020'de Zarghunshar ilçesinde üç sivilin (bir çocuk dâhil) öldürülmesini de içeriyordu.[2946]

[2931] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2932] Pajhwok Afghan News, Paktika residents say civilians killed in Nika airstrike, 3 April 2019, url

[2933] Ziar Khan Yaad [Twitter], posted on: 14 September 2019, url; Afghanistan, Ministry of Interior Affairs, 90 Taliban Terrorists Killed In Paktika, 16 September 2019, url; Reuters, Two Afghan Taliban shadow governors killed as air strikes step up, 15 September 2019, url

[2934] Reuters, Two Afghan Taliban shadow governors killed as air strikes step up, 15 September 2019, url

[2935] Pajhwok Afghan News, 6 Haqqani rebels eliminated in Paktika airstrike, 17 December 2019, url

[2936] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2937] NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url

[2938] Ariana News, Seven civilians killed in Paktika blast, 2 November 2019, url; Afghanistan Times (The), Seven civilians killed in Paktika roadside bomb, 2 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

[2939] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2940] Reuters, Taliban Truck Bombing Kills At Least Five At Afghan Military Center, 4 May 2020, url

[2941] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktika; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[2942] Pajhwok Afghan News, 7 civilians killed in Paktika raid, security forces deny, 10 March 2019, url

[2943] NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[2944] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 58, 66

[2945] Pajhwok Afghan News, Police officer accused of torture, extortion, 19 March 2020, url

[2946] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 28 May 2020, url

BM Genel Sekreteri'ne göre 2020'nin ikinci çeyreğinde Paktika'da üç insan hakları savunucusu Taliban tarafından kaçırıldı ve kötü muamele gördü.[2947]

Sağlık tesisleri ile ilgili olarak Pajhwok, Mart 2019'da, aynı ilçede benzer bir olay meydana geldikten bir ay sonra, kimliği belirsiz kişilerin Bermel ilçesinin bir sağlık merkezinde dinamit patlattığını bildirmiştir.[2948] Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü'ne göre Ocak-Kasım 2019 arasında Paktika'da dört sağlık çalışanı öldürüldü.[2949]

2.26.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve bu dönem boyunca kaydedilen en düşük rakamlardan birine sahip olan Paktika vilayetinde 2.317 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Host vilâyetine giden Urgun ve Gyan ilçelerinden gelen 300 sakin dışında %86'sı vilâyet içinde sığınmıştır.[2950] Genel olarak, yerinden edilenlerin ana menşe ilçeleri Dila (315), Gyan (287), Urgun (245), Sarobi (224) ve Omna (210) idi. Bunların beşi, Paktika'da yerinden edilenlerin neredeyse %60'ını oluşturuyordu. En yüksek yer değiştirme rakamları Temmuz 2019, Eylül-Aralık 2019 ve Şubat 2020'de kaydedilmiştir.[2951] UNOCHA, 2019'un sonları ve 2020'nin başlarına ait çeşitli raporlarda, Paktika'daki birçok yerinden edilmenin sebebinin devam eden çatışmalar olduğunu öne sürmüştür.[2952]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Paktika vilâyetine göç eden 2.016 kişi olduğunu bildirmiştir. Bu kişilerin hepsi vilâyet içinde yerinden edilmiş ve özellikle vilâyet yönetim merkezinin bulunduğu Şaran (1.155) ve Urgun (686) ilçelerine göç etmiştir.[2953]

[2947] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 9

[2948] Pajhwok Afghan News, Health clinic dynamited in Paktika's Barmal district, 31 March 2019, url

[2949] World Health Organization, Afghanistan – Attacks on Health Care in 2019 as of 17 November, 18 November 2019, url

[2950] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

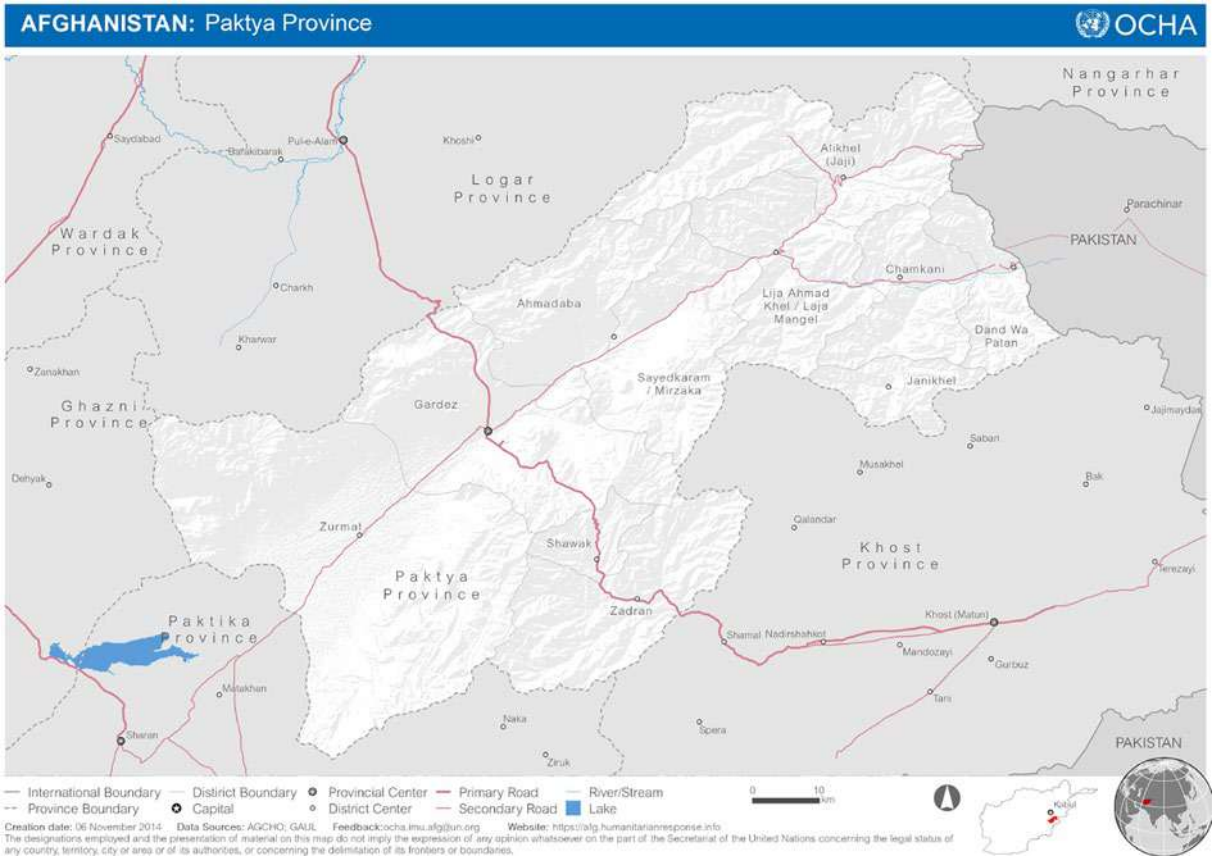
[2951] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[2952] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 September – 6 October 2019), 9 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (28 October – 3 November 2019), 6 November 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (10 February – 16 February 2020), 19 February 2020, url

[2953] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.27 Paktiya

2.27.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 27: Afganistan - Paktiya vilâyeti, kaynak: UNOCHA[2954]

Loya Paktiya'nın (yani "Büyük Paktiya") bir bölümü, aynı zamanda Host ve Paktika vilâyetlerini de kapsayan bir alan[2955] olan Paktiya, doğu Afganistan'da, Afganistan-Pakistan sınırında yer almaktadır.[2956] Kuzeyde Lovgar, doğuda Pakistan, güneydoğuda Host, güneyde Paktika ve batıda Gazni ile sınır komşusudur.[2957] Paktiya vilâyetinin yönetim merkezi Gardez'dir. Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Ahmadaba, Alikhel (veya Jaji), Chamkani, Dand Wa Patan, Garda Siray, Gardez, Janikhel, Lija Ahmad Khel, Laja Mangel, Mirzaka, Rohany Baba, Sayedkaram, Shawak, Zadran ve Zurmat.[2958] Haziran 2020 itibarıyla NISA; Garda Siray, Laja Mangel, Mirzaka ve Rohany Baba'yı "geçici" ilçeler olarak tanımlamıştır.[2959] Bu, önceki rejimler tarafından veya daha yakın zamanda Başkanlar Karzaï ve Gani tarafından oluşturulmuş oldukları ve statülerinin henüz Afgan parlamentosu tarafından onaylanmadığı anlamına gelmektedir.[2960] 2018'de AAN, Rohany Baba'nın Zurmat ilçesinden oluşturulduğunu eklemiştir.[2961] Ancak UNOCHA, 2014 vilâyet

[2954] UNOCHA, Afghanistan: Paktya Province – District Atlas, April 2014, url

[2955] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 57

[2956] US, Naval Postgraduate School, Paktya Provincial Overview, n.d., url

[2957] UNOCHA, Afghanistan: Paktya Province – District Atlas, April 2014, url

[2958] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Paktya, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 22

[2959] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 22

[2960] Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, url

[2961] Khan P. & Ruttig, T., The 2018 Election Observed (1) in Zurmat, Paktia: Real voting only in the district centre, AAN, 29 October 2018, url

atlasında sırasıyla Sayedkaram/Mirzaka ve Lija Ahmad Khel/Laja Mangel'i aynı ilçeye atıfta bulunan farklı isimler olarak sunmuştur.[2962]

NSIA'ya göre Paktiya nüfusunun 2020/21 için 611.952 olduğu tahmin edilmekte olup[2963] vilâyet ağırlıklı olarak Peştunlardan ve daha az sayıda Taciklerden oluşmaktadır.[2964] AAN tarafından bildirildiği üzere, çoğunlukla iki dilli küçük bir Şii topluluğu (birinci dil olarak Dari ve ikinci dil olarak Peştu), vilâyet yönetim merkezinin kuzeydoğusundaki Khwajah Hassan'da yaşamaktadır. Bunlar, vilâyetteki Sünni (Tacik ve Peştun) topluluklarıyla çatışma yaşamaksızın bu bölgede yaşadıkları ve Sovyet işgalinden bu yana Gardez'i savunmak için onların yanında savaştıkları söylenen Sadat (tekil Sayyed) adlı bir gruba mensuplardır.[2965] BBC'ye göre Gardez şehri, Paktiya'da bir Sih ve Hindu azınlık vardı, ancak bunların çoğu, son yıllarda Gardez'de sadece bir Sih kişinin kaldığı iddia edilen vilâyetten kaçtı.[2966]

Kabil-Gardez Otoyolu, vilâyet yönetim merkezini Lovgar üzerinden Kabil şehri geçişine bağlamaktadır.[2967] G-H veya Gardez-Host Otoyolu adı verilen başka bir otoyol, Shawak ve Zadran ilçelerinin yanı sıra Host vilâyetinden geçerek Afgan-Pakistan sınırında Ghulam Khan'a giden yola ulaşmaktadır.[2968] Ağustos 2019'da Ghulam Khan sınır noktasının tamamen yeniden açılmasından bu yana Paktiya, Paktika ve Host sakinlerinin Durand Hattı'nın diğer tarafında yaşayan akrabaları olması şartıyla *tezkere* ile Pakistan'a girmelerine izin verilmektedir.[2969]

Temmuz 2018'de Taliban militanlarının Gardez-Kabil Otoyolu üzerinde araçları ve devlet çalışanlarını aradıkları[2970], sivilleri kaçırdıkları[2971] ve yetkili konvoylarına saldırdıkları[2972] bildirilmiştir. Ayrıca Gazni-Paktiya Otoyolu, Mayıs 2018'de Gazni vilâyetinde Afgan güvenlik güçleri ile yaşanan çatışmaların ardından Taliban militanları tarafından kapatılmıştır.[2973] Mart 2019'da Afgan yetkililer, Paktiya'nın Dand Wa Patan bölgesini Host'un Jajimaydan bölgesine bağlayan 50 kilometrelik yolun tam kontrolünde olduklarını duyurmuştur. Geçtiğimiz beş yıl boyunca otoyol Taliban ve Hakkani Ağı'nın etkisi altındaydı.[2974]

Ağustos 2019'da yerel halk, Nisan 2018'de inşaatına başlanan 30 kilometre uzunluğundaki Gardez-Zurmat yolunun, iddiaya göre Afgan yetkililerin ilgisizliği ve Taliban'ın saldırıları (projeye düşman olduğu söyleniyor) nedeniyle henüz inşa edilmediğinden şikâyet etmiştir.[2975] Bununla birlikte, AAN ayrıca 52 kilometre uzunluğundaki Gardez-Gazni yolunun bir kısmının onarımını organize ettiklerini ve yerel halkın inşaat işine finansman sağlamasını ve katılmasını talep ettiklerini kaydetmiştir.[2976]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Paktiya, 2013 yılından beri haşhaş ekimi yapılmayan vilâyet statüsünü korumaktadır.[2977]

[2962] UNOCHA, Afghanistan: Paktya Province – District Atlas, April 2014, url;

[2963] Afghanistan, NSIA, Estimated population of Afghanistan 2020-2021, June 2020, url, p. 4

[2964] US, Naval Postgraduate School, Paktya Provincial Overview, n.d., url; Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Paktia, n. d., url

[2965] Foschini, F., Hitting Gardez: A vicious attack on Paktia's Shias, AAN, 18 August 2018, url

[2966] BBC News, د پکتیا د سیک ټولنې یوازنی غړی: زه خو غواړم چې له خپل ښار څخه ووځم [The only survivor of the Sikh minority in Paktia: I don't want to leave my city], 6 October 2019, url

[2967] Pajhwok Afghan News, Insecurity growing on Kabul-Gardez highway', 18 July 2018, url; Foschini, F., Hitting Gardez: A vicious attack on Paktia's Shias, 18 August 2018, AAN, url

[2968] UNOCHA, Afghanistan: Paktya Province – District Atlas, April 2014, url; Pajhwok Afghan News, Reconstructed Gardez-Khost highway inaugurated, 15 December 2015, url; US, USAID, Gardez-Khost National Highway, November 2016, url

[2969] Sabawoon, A. M., The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border, AAN, 28 January 2020, url

[2970] Pajhwok Afghan News, 'Insecurity growing on Kabul-Gardez highway', 18 July 2018, url;

[2971] Khaama Press, Taliban militants kidnap 22 passengers from Kabul-Gardez highway, 31 July 2018, url

[2972] Pajhwok Afghan News, ,Insecurity growing on Kabul-Gardez highway', 18 July 2018, url

[2973] LWJ, Taliban blockade of Ghazni-Paktia highway enters second month, 9 June 2018, url

[2974] Tolonews, Afghan Forces Hold 'Full Control' Of Key Highway In Southeast, 31 March 2019, url

[2975] Pajhwok Afghan News, 18 months on, Paktians await work on Gardez-Zurmat road, 25 August 2019, url; Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[2976] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[2977] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

2.27.2 Paktiya'da çatışma geçmişi ve aktörler

Ağırlıklı olarak Peştunların yaşadığı muhafazakâr bir vilâyet olan Paktiya, 1980'lerde Sovyet işgali, 1990'larda iç savaş ve Taliban yönetimi ve 2001 sonrası yıllarda önemli bir rol oynamıştır.[2978] Vilâyet, geleneksel bir Sünni *tanzim* olan Harakat-e Enqelab-e Islami-e Afganistan (Afganistan İslami Devrim Hareketi) ya da mücahit partisi üyesi olan ve yerel ve kırsal toplum tabanına sahip birçok eski mücahit komutanına ev sahipliği yapmaktadır. 1979-1980'de Peşaver'de kurulan grup, 1990'ların ortalarında birçok savaşçı Taliban'a katılana kadar esasen Paktiya ve Lovgar vilâyetlerinde faaliyet göstermiştir.[2979] Aralık 2015 itibarıyla Harakat partisi, farklı *tanzimler* arasında daha ılımlı bir hareket olarak siyasi sahneye geri dönmüştür. Bu nedenle, Taliban'la olan "özel ilişkisi" sebebiyle birçok kişi tarafından barış görüşmeleri için bir "köprü" olarak görülmüştür.[2980]

Paktiya vilâyeti aktif bir isyana tanık olsa da[2981] AAN'nin aktardığı 2011 akademik makalesinde tarihsel olarak yerel kabilelerin çoğunluğunun savaşan taraflardan birini desteklemekten kaçınmaya çalıştığı, ancak hepsiyle temas halinde olduğu belirtilmiştir: "Başka bir deyişle, Paktiya'daki aşiret sistemi, devletin etkisinin yanı sıra savaş ağalığının ortaya çıkmasını engellemekte veya en azından kısıtlamaktadır."[2982] "Küçük bir topluluğun bile" düşmanlığının AGE'ler için ters etki yaratacağı gerçeği, "tüm toplulukları aleyhte kılacak eylemleri caydırmaktadır".[2983] Örneğin Haziran 2018'de Gardez şehri Paktiya, Paktika ve Host vilâyetlerinden Taliban'ı uzatılmış ateşkesi kabul etmeye yönlendiren aşiret büyükleriyle barış yanlısı bir toplantıya ev sahipliği yapmıştır.[2984] AAN tarafından alıntılanan yukarıda bahsedilen 2011 akademik makalesine göre istisna, zayıflamış kabile yapısının AGE'lere bir yer edinmeleri için daha fazla fırsat sağladığı Zurmat ilçesi gibi görünmektedir.[2985]

2011 yılına gelindiğinde, AAN'ye göre Loya Paktiya "Taliban'ın esas yurdu olmamasına rağmen [...] Taliban bu bölgeye karşı nispeten iyi davranmıştı." Celaluddin Hakkani gibi önemli kıdemli Taliban üyelerinin kökeni de Paktiya vilâyetine dayanmaktadır. Yine de 2001'den sonraki ilk aşamada Loya Paktiya halkı aşiret konseyleri aracılığıyla Taliban'ı devirmiş ve Afgan hükûmetini desteklemiştir. Ancak bu zihniyet, bölgenin aşiret büyüklerinin esas olarak Kabil'deki yeni politikacılar ve Kuzey İttifakı üyeleri tarafından kontrol edilen devlet kurma sürecinden çıkarılmasından sonra değişmiştir.[2986] Savaşçılar için Pakistan'dan Gazni'ye stratejik bir "geçiş koridoru" olan Zurmat ilçesinde[2987] Taliban ilk önce güçlü bir yerel aile olan Mansurlarla bir arada varlık göstermek zorunda kalsa da Mansurlar daha sonra Taliban'a katılmış ve İslam Emirliği'nde yüksek rütbeli mevkiler elde ederken nüfuzları yavaş yok olana kadar özerkliğini bir miktar korumuştur.[2988]

Ekim 2018'de AAN'den Thomas Ruttig, Paktiya vilâyetini "Taliban kalesi" olarak tanımlamıştır.[2989] Mayıs 2020 itibarıyla Paktiya'daki Taliban gölge valisinin, başlangıçta Peşaver Şura ağına bağlı olan Abdul Rahman Bilal olduğu söyleniyordu. Hussaini, 2019-2020 kışında 2020 savaş dönemi öncesinde Taliban hükûmet yapısının "yeniden düzenlenmesi" sonrasında atanmıştır. Ayrıca Paktiya, Taliban kuvvetlerine "artan miktarlarda mühimmat ve patlayıcı malzeme" sağlanan vilâyetlerden biriydi. BM Güvenlik Konseyi, Loya Paktiya'daki askerî komisyonun başına da Mevlevi Qasam

---

[2978] Clark, K., Khost Protection Force Accused of Fresh Killings: Six men shot dead in Zurmat, AAN, 21 January 2019, url; Ruttig, T., A Bridge for the Taliban? Harakat, a former mujahedin party, leaps back into action, AAN, 14 December 2015, url; Clark, K., 2001 Ten Years on (3): The fall of Loya Paktia and why the US preferred warlords, AAN, 24 November 2011, url

[2979] Ruttig, T., A Bridge for the Taliban? Harakat, a former mujahedin party, leaps back into action, AAN, 14 December 2015, url
See also: Clark, K., Khost Protection Force Accused of Fresh Killings: Six men shot dead in Zurmat, AAN, 21 January 2019, url

[2980] Ruttig, T., A Bridge for the Taliban? Harakat, a former mujahedin party, leaps back into action, AAN, 14 December 2015, url

[2981] Foschini, F., Hitting Gardez: A vicious attack on Paktia's Shias, AAN, 18 August 2018, url

[2982] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[2983] Foschini, F., Hitting Gardez: A vicious attack on Paktia's Shias, AAN, 18 August 2018, url

[2984] Salaam Times, Hundreds of Taliban refuse to return to battlefield following ceasefire, 3 July 2018, url

[2985] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[2986] Clark, K., 2001 Ten Years on (3): The fall of Loya Paktia and why the US preferred warlords, AAN, 24 November 2011, url

[2987] Ruttig, T., Loya Paktia's Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban. Insights from the Afghan Field, Columbia, Hurst, 2009, url, p. 34

[2988] Bleuer, C., Sadat, S. A., Ali, O., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, 4 September 2019, url

[2989] taz, Nicht nur die Taliban als Problem [Not only the Taliban as a problem], 21 October 2018, url

Farid'i atamıştır.[2990] En azından Zurmat ilçesinde Pakistanlı ve Orta Asyalı savaşçıların Taliban saflarında savaştığı bildirilmiştir.[2991] RFE/RL'nin Haziran 2020'de görüştüğü güvenlik yetkililerine göre ABD/Taliban anlaşması çerçevesinde yetkililer tarafından serbest bırakılan yerel Taliban'ın bir kısmı kısa süre sonra yeniden savaşmaya başlamıştır.[2992]

Dahası Paktiya, BM Güvenlik Konseyi'nin Taliban ile eroin ve esrar kaçakçılığı veya yerel işletmelerin gaspına karışan organize suç grupları arasında "güçlü bağlar" gözlemlediği illerden biridir.[2993] Taliban'ın Paktiya'dan Gazni'ye giden kamyon şoförlerinden de vergi topladığı bildirilmiştir.[2994]

Hakkani Ağı, 2011'den birkaç yıl önce Loya Paktiya'da genişlemeye başlamış[2995] ve şimdi Paktiya vilâyetinde güçlenmiştir.[2996] Haziran 2019 itibarıyla Afgan yetkililer Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi raporunda aktarıldığına göre ağdaki 1.800 - 2.000 savaşçının Tehrik-i Taliban Pakistan'a (TTP) mensup militanların desteğini alarak Loya Paktiya'daki Taliban operasyonlarına liderlik ettiği bildirilmiştir. Ağın ayrıca Loya Paktiya'daki tüm ana Taliban gölge hükûmet pozisyonlarını (vilâyet valileri ve kaymakamlar) elinde tuttuğu söylenmiştir.[2997] Hakkani Ağı'nın 2020 yılının mayıs ayı itibarıyla Loya Paktiya'da Hafız Azizuddin Hakkani başkanlığındaki El Kaide ile 2.000 savaşçıdan oluşan ortak bir birlik planlayacağı söylentileri çıkmıştır.[2998]

Haziran 2019'da BM Güvenlik Konseyi, Loya Paktiya'da çok sayıda yabancı terörist savaşçının aktif olduğunu belirtmiştir. Bunlar burada "uzak araziden" ve güvenlik güçlerinin bu bölgelere ulaşma konusundaki sınırlı kapasitesinden faydalanmıştır.[2999] BM Güvenlik Konseyi, bu yabancı AGE'ler arasında Kunar, Paktiya ve Paktika vilâyetlerinde 3.500 savaşçısı olan TTP'yi[3000] ve 12 vilâyette 400 ila 600 savaşçıya sahip olduğu ve Paktiya'da "gizlice aktif" olduğu söylenen El Kaide'yi listelemiştir.[3001] UNAMA, ana görevlerinin "silahlar ve patlayıcılar dâhil eğitim ve rehberlik" olduğunu eklemiştir.[3002]

Temmuz 2019 itibarıyla BM Güvenlik Konseyi, ISKP'nin Paktiya'daki genişleme girişimlerini "başarısız" olarak nitelendirmiştir.[3003]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Paktiya vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneydoğu (TF Güneydoğu) altında faaliyet gösteren 203. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[3004] Paktiya, Loya Paktiya'nın sağlam kabile yapıları ve yerel savunma grupları (arbaki) geleneği nedeniyle ALP'nin genellikle başarılı bir şekilde

---

[2990] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, pp. 8-9, 25, 27

[2991] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[2992] RFE/RL/Gandhara, For Now, Fewer Former Afghan Prisoners Returning To The Battlefield, 23 June 2020, url

[2993] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 12

[2994] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[2995] Clark, K., 2001 Ten Years on (3): The fall of Loya Paktia and why the US preferred warlords, AAN, 24 November 2011, url

[2996] Clark, K., Khost Protection Force Accused of Fresh Killings: Six men shot dead in Zurmat, AAN, 21 January 2019, url

[2997] UNSG, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, pp. 17-18

[2998] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 13

[2999] UNSG, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 17

[3000] UNSG, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18

[3001] UNSG, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 12

[3002] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 85-86

[3003] UNSG, Letter dated 15 July 2019 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999), 1989 (2011) and 2253 (2015) concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities addressed to the President of the Security Council, 15 July 2019, url, p. 15

[3004] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, url, p. 14

faaliyet gösterdiği vilâyetlerden biri olarak listelenmektedir.[3005] Ancak Zurmat ilçesinde sivillere yönelik tacizler nedeniyle ALP birliği 2018 yılında dağıtılmıştır.[3006] AAN ve İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre, Paktiya'da NDS Özel Kuvvetleri'nin 01 birliği ("NDS 01") ve Host Koruma Kuvvetleri ("KFP") faaliyet göstermektedir. Bunların her ikisi de CIA tarafından desteklenmekte ve Zurmat'taki birkaç baskında sivilleri öldürmekle suçlanmaktadır.[3007] Başka bir raporda AAN, KPF ve NDS destekli "ayaklanma güçlerinin" Gardez-Tamir yolu boyunca çeşitli noktaları tuttuğunu eklemiştir.[3008] Bir diğer hükûmet yanlısı silahlı grup olan Paktika merkezli Şahin Kuvvetleri de Paktiya'da operasyonlar yürütmüştür.[3009]

LWJ tarafından toplanan ve haritada sunulan bilgilere göre Ahmadaba Alikhel (Jaji), Dand Wa Patan, Lija Ahmed Khel ve Sayedkaram, ilçelerinin durumu "tartışmalı" idi. Taliban'ın ilçe merkezi dışında bunların üçünü tamamen kontrol ettiği bildirilmiştir. LWJ ayrıca Chamkani, Gardez, Shawak ve Zadran ilçelerini hükûmet kontrolünde veya durumu belirsiz olarak, Janikhel ve Zurmat ilçelerini ise Taliban kontrolü altında olarak listelemiştir.[3010] AAN, Zurmat ilçesi ile ilgili olarak birçok 2019 raporunda burayı bir Taliban kalesi olarak nitelendirmiş, ANA'nın geri çekilmesinin sadece ilçe merkezini hükûmetin kontrolüne bıraktığını belirtmiştir.[3011]

2.27.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.27.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Paktiya vilâyetinde 218 sivil zayiat (78 ölü ve 140 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %49 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından hedefli/kasıtlı cinayetler arama operasyonları geliyordu.[3012] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Paktiya'da 102 ila 150 sivil zayiat kaydetmiş ve ikinci çeyrekte birinci çeyreğe kıyasla belirgin bir artış bildirmiştir.[3013]

Resolute Support, çatışmanın ciddiyetiyle ilgili olarak 2019 yılının tamamı boyunca Paktiya vilâyetinde düşman tarafından başlatılan 501 ila 1.000 saldırı kaydetmiştir. Bu, 2018 yılına kıyasla (301-500) artış anlamına gelmektedir.[3014] 2020 yılında şubat ayındaki "şiddet azaltma" dönemi sona erdikten sonra AAN ile röportaj yapan yerel bir gazeteci, Taliban'ın Jaji (Alikhel), Zurmat, Sayedkaram ve Rohani Baba (Zurmat) ilçelerinde güvenlik güçlerine yönelik saldırılarını kısa süre sonra yeniden başlattığını belirtmiştir.[3015] Nisan 2020'de bir Shawak ilçesi sakini, hava koşulları ve Taliban'ın barış özlemi nedeniyle şiddetin "biraz azaldığını" gözlemlemiştir. Zurmat'ta yerel bir ihtiyar, Taliban'ın insanlara yiyecek için baskı yapmayı veya seyahatleri hakkında onları sorgulamayı bıraktığını belirtmiştir.[3016]

[3005] Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, url, pp. 46-47, 93

[3006] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[3007] Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo night raid killings, AAN, 17 August 2019, url; HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

[3008] Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[3009] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 58

[3010] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n. d., url However the source does not systematically specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[3011] Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo night raid killings, AAN, 17 August 2019, url; Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, AAN, 4 September 2019, url

[3012] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

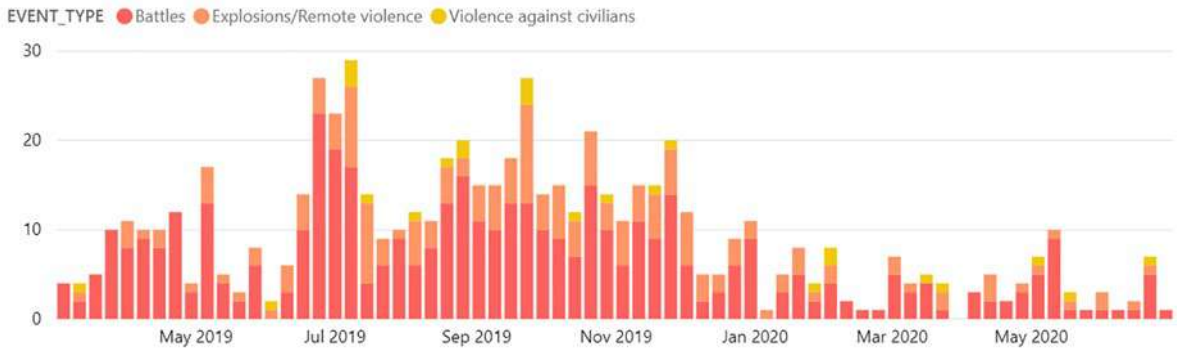
[3013] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72 At the time of writing, UNAMA provincial data for 2020 was not available.

[3014] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 January 2020, url, p. 69

[3015] AAN, Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended?, 21 March 2020, url

[3016] Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the conflict a month after the US-Taleban agreement, AAN, 8 April 2020, url

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde ACLED, Paktiya vilâyetindeki 651 şiddet olayına ilişkin verileri açık kaynaklardan toplamıştır: Bunların 450'si "çarpışma" (%69), 176'sı "patlama/uzaktan şiddet" (%27) ve 25'i "sivillere yönelik şiddet" (%4) olarak kodlanmıştır.[3017]

Şekil 29. Paktiya - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3018]

Bu üç kategoride Gardez (177 olay) ve Zurmat (137), 1 Mart 2019 ve 30 Haziran 2020 arasında en fazla şiddet olayının bildirildiği ve toplam sayının neredeyse yarısını oluşturan ilçeler olarak öne çıkmıştır. Lija Ahmed Khel, Alikhel (Jaji), Ahmadaba, Zadran, Dand Wa Patan ve Chamkani ilçelerinde 30 ila 70 şiddet olayı, Laja Mangel, Mirzaka ve Shawak'ta ise 10'dan az şiddet olayı kaydedilmiştir.[3019]

ACLED tarafından "çarpışma" olarak kodlanan olaylara gelince bunların büyük çoğunluğu "silahlı çatışmalardı". Bunların yarısı Gardez ve Zurmat ilçelerinde gerçekleşmiş, bunları Lija Ahmed Khel (45 çatışma), Ahmadaba (32) ve Alikhel (Jaji) (30) izlemiştir. Silahlı çatışmaların %85'i "Taliban tarafından ANDSF'ye karşı başlatılmış" şeklinde kaydedilmiştir.[3020] Bu tür olaylara örnek olarak Haziran 2019'da Taliban ile Ahmedaba ilçesindeki bir polis birimi arasında uzun süren bir çatışma verilebilir. Toplam ölü sayısı 35 ile 50 arasındaydı.[3021] 29 Mayıs 2020'de bayram ateşkesinin uzatılmasına rağmen Taliban savaşçıları, Dand Wa Patan ilçesinde bir kontrol noktasına saldırarak 14 sınır güvenlik görevlisini öldürdü. Tolonews'un aktardığı güvenlik yetkililerine göre Taliban da "ağır kayıplar verdi".[3022]

Afgan güvenlik güçleri, koalisyon güçleri ve hükûmet yanlısı milis gruplarıyla birlikte, yarısı Alikhel (Jaji), Ahmadaba ve Zurmat ilçelerinde kaydedilen 62 silahlı çatışmayı başlatmıştır.[3023] Örneğin 2019 yazında Afgan basın ajansı Khaama,

[3017] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url For more information on ACLED's methodology, see: Introduction – Sources.

[3018] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3019] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3020] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3021] NYT, Dozens Killed as Taliban Bombs in 4 Humvees Rip Through Afghan District, 30 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, 18 security personnel killed, 17 injured in Paktia attack, 30 June 2019, url

[3022] Pajhwok Afghan News, 14 security personnel killed in Paktia attack, 29 May 2020, url; Tolonews, 14 Border Forces Killed in 'Taliban Attack' Despite Ceasefire, 30 May 2020, url

[3023] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Taliban kontrolündeki Zurmat ilçesinde birkaç Afgan özel kuvvet operasyonunun yapıldığını bildirmiştir.[3024] 2020'nin ilk yarısında ACLED, 8-17 Mayıs tarihleri arasında ANDSF tarafından başlatılan 16 silahlı çatışmanın 8'ini kaydetmiştir.[3025]

ACLED tarafından "Patlamalar/Uzaktan şiddet" olarak kodlanan olaylar açısından en çok temsil edilen iki alt kategori "Uzaktan patlayıcı/Kara mayını/IED" (%44) ve "Hava/drone saldırıları" (%39) olmuştur. Vilâyet yönetim merkezi Gardez, patlayıcı/IED saldırılarından açıkça en çok etkilenen ilçe (Paktiya'da kaydedilen 78 olaydan 30'u) olmuş, bunu Lija Ahmad Khel ve Dand Wa Patan izlemiştir. Bunların hepsi Taliban'a ve küçük bir kısmı da kimliği belirsiz silahlı gruplara atfedilmiştir.[3026] Örneğin Ocak 2020'de kimliği belirsiz bir silahlı grup tarafından yerleştirilen manyetik IED, Gardez'de bir sivili öldürmüş ve sekiz kişiyi yaralamıştır.[3027]

Paktiya'da kaydedilen iki canlı bomba saldırısı Mart[3028] ve Mayıs 2020'de Gardez'de gerçekleşti. Taliban, şehrin kalabalık bir bölgesindeki bir ANA tesisi yakınında canlı bomba kamyonunun patlaması sonucunda 5 kişinin (3 sivil dâhil) öldüğü ve en az 14 kişinin yaralandığı olayın sorumluluğunu üstlenmiştir.[3029] Zurmat ilçesi, NATO ve ANDSF tarafından başlatılan 68 hava/drone saldırısının 27'sini oluştururken bunu daha geriden Alikhel (Jaji) ve Sayedkaram ilçeleri izlemiştir.[3030] Özellikle Kasım 2019'da Alikhel'deki iki ayrı olayda drone saldırılarıyla 14 sivil öldürülmüştür.[3031] Bu arada Taliban, kaydedilen bombardıman/topçu/füze saldırılarının çoğunun sorumluluğunu üstlenmiştir. Bu olaylarda öncelikle ANDSF üsleri ve kontrol noktaları hedef alınmış ve olaylar Zadran ilçesinde gerçekleşmiştir.[3032]

Sivillere karşı kaydedilen 25 şiddet olayından 14'ü Afgan güvenlik güçlerine ve başta Gardez, Jaji ve Zurmat ilçelerindeki NATO müttefiklerine atfedilmiştir.[3033] Bu tür olaylardan biri de Mart 2019'da Zurmat ilçesinde Taliban'a yönelik bir arama operasyonu sırasında KPF tarafından tek bir aileden beş sivilin öldürülmesidir. Bu olay, yerel halkın valilik merkezi önünde bir protesto düzenlemesine neden olmuştur.[3034] Bu eğilimi gösteren bir başka olay ise 11 Ağustos 2019'da NDS-01 Özel Kuvvetler Birimi ve ABD güçleri tarafından Zurmat ilçesine bağlı Kulalgo bölgesinde düzenlenen gece baskınında 11 sivilin öldürülmesidir. Afgan yetkililer kurbanların Taliban savaşçıları olduğunu iddia ederken aile üyeleri ve yerel büyükler bunu yalanlamış ve yakın mesafeden vurulmak yerine sorgulanmaları gerektiğini eklemiştir. Afgan yetkililer konuyla ilgili bir soruşturma yapılmasını talep etse de birkaç ay geçmesine karşın sonuçlar henüz kamuoyuna açıklanmamıştır.[3035] UNAMA, NDS Özel Kuvvetleri, KPF ve Paktika merkezli Şahin Kuvvetleri'nin dâhil olduğu birkaç benzer olaydan duyduğu endişeyi dile getirmiş, ancak 2019'da Host, Paktiya ve Paktika genelinde KPF'ye atfedilen 25 sivil ölümünün 2018'e kıyasla "önemli bir düşüşü" temsil ettiğini belirtmiştir. Bu olayların neredeyse

[3024] Khaama Press, Afghan forces storm another Taliban prison in Zurmat district of Paktiya, 6 June 2019, url; Khaama Press, Afghan forces killed, wound 34 Taliban militants in Khost, Paktiya: 203rd Thunder Corps, 13 July 2019, url; Khaama Press, NDS Special Forces kill 2 Taliban leaders and their fighters during a raid in Paktiya, 12 August 2019, url

[3025] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3026] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3027] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (27 January - 2 February 2020), 2 February 2020, url

[3028] Pajhwok Afghan News, 2 injured in Gardez suicide bombing, 23 March 2020, url

[3029] Pajhwok Afghan News, 5 killed, 34 injured in Gardez truck bombing, 14 May 2020, url; Reuters, Truck bomb in eastern Afghan city kills five, Taliban claim responsibility, 14 May 2020, url

[3030] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3031] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, url

[3032] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3033] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3034] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 64

[3035] Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo night raid killings, AAN, 17 August 2019, url; NYT, U.S. Seeks to Reassure Afghan Military Amid Uncertainty Over a Peace Deal, 15 August 2019, url; HRW, "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, url

tamamı yalnızca 2019'un ilk çeyreğinde bildirilmiştir. KPF arama operasyonlarının yılın geri kalanında daha az sıklıkta olduğu görülmüştür.[3036]

Taliban, ACLED tarafından sivillere yönelik altı şiddet olayından sorumlu tutulmuştur.[3037] Bu olaylardan biri de Ağustos 2019 ve Haziran 2020'de sırasıyla Zadran'da[3038] ve Jaji (Alikhel) ilçesinde[3039] aşiret büyüklerinin öldürülmesidir. Vilâyet yönetim merkezi Gardez, yukarıda ayrıntıları verilen üç ACLED kategorisindeki yüksek sayılarının yanı sıra suç artışına da sahne olmuştur. Haziran 2019'da şehir sakinleri, kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından hedeflenen cinayetlerin ve soygunların giderek artmasından duydukları endişeleri dile getirmiştir. Bu, yerel polis şefinin şiddetle mücadele çabalarının arttığını duyurmasına neden olmuştur.[3040] Pajhwok'a göre 2020'nin başlarında Taliban, bildirildiğine göre tıbbi malzemelerden sorumlu STK tarafından sağlanan hizmetlerin kalitesinden hoşnut olmadıkları için Paktiya'nın sağlık merkezlerinin tıbbi malzeme almasını engellemiştir.[3041] Şubat 2020'nin ortalarında UNOCHA, Paktiya'da 45 sağlık tesisinin hükûmet karşıtı gruplar tarafından zorla kapatıldığını ve bir milyona yakın insanın temel sağlık hizmetlerinden mahrum bırakıldığını kaydetmiştir.[3042]

Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında yerel kaynaklar, AAN'ye Zurmat ilçesindeki 22 oy verme merkezinden sadece 5'inin (yetkililerin iddia ettiği gibi 18 değil) fiilen açık olduğunu ve muhtemelen Taliban korkusuyla oy kullananların "çok az" olduğunu söylemiştir. Seçim gününde Paktika, Paktiya ve Kunar vilâyetlerindeki seçim alanlarının yakınına havan topu atılmıştır.[3043] Seçimlerin ertesi günü, Zurmat ilçesinde Gardez'e sandık taşıyan bir kamyon şoförü Taliban tarafından yaralanmıştır.[3044]

2.27.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve bu dönem boyunca kaydedilen en düşük vilâyet rakamlarından birine sahip Paktiya'da 2.541 kişinin yerinden edildiğini bildirmiştir. Yerinden edilerek Host, Vardak ve Herat vilâyetlerine giden birkaç yüz kişi dışında bunların %90'ı vilâyet içinde, özellikle vilâyet yönetim merkezi Gardez'de sığınacak yer bulmuştur.[3045] Genel olarak, yerinden edilenlerin ana menşe ilçeleri Sayedkaram (798), Zurmat (567), Alikhel (497) ve Janikhel (343) idi. Bunların dördü, Paktiya'da yerinden edilenlerin neredeyse %90'ını oluşturuyordu.[3046] UNAMA, Temmuz-Ağustos 2019'da kaydedilen yerinden edilme olaylarını güvensizliğe bağlamıştır.[3047] 30 Haziran 2020 itibarıyla 2020'de kaydedilen tüm yer değiştirmeler, çoğunlukla Sayedkaram, Zurmat, Alikhel ve Janikhel'de olmak üzere ocak ve şubat aylarında meydana gelmiştir.[3048]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Paktiya vilâyetine göç ettirilen 2.464 kişinin tümünün Gardez ilçesine gittiğini bildirmiştir. Paktiya içinde yerinden edilen 2.303 kişinin dışında 161 kişi Lovgar'dan gelmiştir.[3049]

[3036] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 57-58, 64

[3037] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Paktya; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3038] NYT, Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, url

[3039] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, url

[3040] Pajhwok Afghan News, Rising targeted killings spark concerns in Gardez, 16 June 2019, url

[3041] Pajhwok Afghan News, Medical supplies to Paktia clinics yet to resume, 30 January 2020, url

[3042] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (10 February – 16 February 2020), 19 February 2020, url

[3043] Bjelica, J. and Ruttig, T., Afghanistan's 2019 Election (11): A first look at how E-Day went, AAN, 28 September 2019, url

[3044] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict – Special Report : 2019 Election-Related Violence, October 2019, url, p. 5

[3045] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3046] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

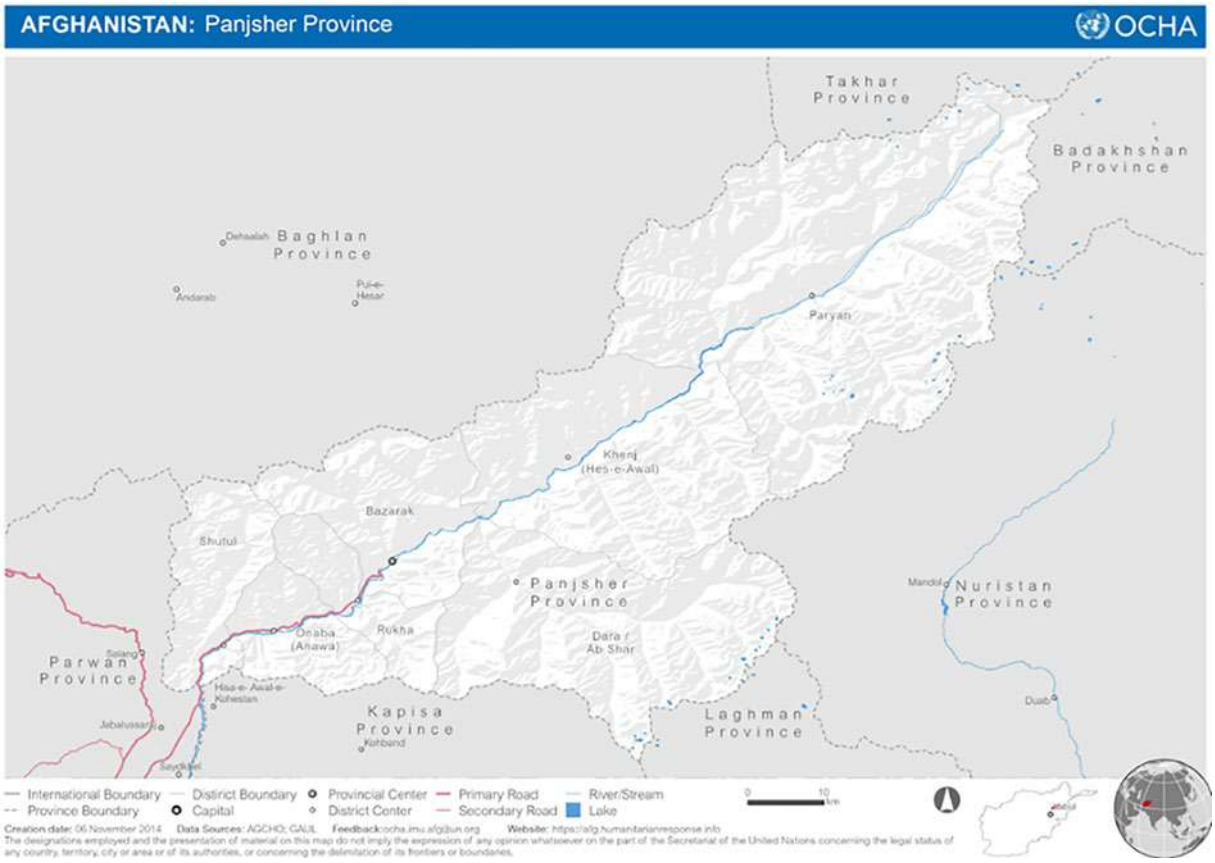
[3047] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url

[3048] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3049] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.28 Pençşir

2.28.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 28: Afganistan - Pençşir vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3050]

Pençşir vilâyeti, Afganistan'ın orta bölgesinde yer alır ve kuzeyde Tahar, kuzeydoğuda Badahşan, doğuda Nuristan, güneydoğuda Lagman, güneyde Kapisa, batıda Parvan ve kuzeybatıda Baglan vilâyetleri ile sınır komşusudur.[3051] Vilâyetin neredeyse tamamı, dağlık veya yarı dağlık araziden oluşmakta olup[3052] vilâyet, güney ve güneydoğu Hindu Kush sıradağları arasında yer almaktadır.[3053] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Bazarak, Dara (veya Hes-e Duwumi), Ab Shar (NSIA tarafından geçici ilçe olarak listelenmiştir), Khenj (Hes-e Awal), Onaba (veya Anawa), Paryan, Rukha ve Shutul. Vilâyetin yönetim merkezi Bazarak'tır.[3054]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Pençşir vilâyetinin nüfusu 169.926'dır.[3055] Vilâyetteki ana etnik grup Taciklerdir.[3056] Mevcut diğer gruplar arasında Hazara, Paşai, Nuristani ve Ghilzai Peştun azınlıkları bulunmaktadır.[3057] Pençşir'de çok küçük bir Kuçi nüfusunun da yaşadığı bildirilmektedir.[3058]

[3050] UNOCHA, Afghanistan Panjsher Province - District Atlas, April 2014, url

[3051] UNOCHA, Afghanistan Panjsher Province - District Atlas, April 2014, url

[3052] Afghanistan, MRRD, National Area Based Development Program - Panjshir Provincial Profile, n.d., url, p. 1

[3053] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Panjsher Province Background Profile, n.d., url

[3054] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Panjshir, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 17

[3055] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 4

[3056] NYT, Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, url

[3057] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Panjsher Province Background Profile, n.d., url; US, Naval Postgraduate School, Panjsher Provincial Overview, n.d., url

[3058] Afghanistan, MRRD, National Area Based Development Program - Panjshir Provincial Profile, n.d., url, p. 2

Komşu Parvan vilâyetinin Bagram ilçesinden geçen bir yol Pençşir'i Kabil'e bağlamaktadır.[3059] Kabil-Bazarak arası yaklaşık 150 kilometredir.[3060] Pençşir Vadisi'nin başında "engelleme ve pusu için özel olarak yapılmış" olarak tanımlanan derin ve dar geçit, vilâyeti izole ve erişilmesi zor kılmıştır.[3061] Pençşir vilâyetinde faaliyet gösteren bir uçak pisti yoktur ve hava trafiği kötü hava koşulları nedeniyle düzenli olarak kesintiye uğramaktadır.[3062]

UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre, Pençşir vilâyeti 2013'ten beri haşhaş yetiştirilmeyen vilâyet statüsünü korumaktadır.[3063] Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde (Pençşir vilâyeti dâhil) ve orta dağlık bölgelerde afyon-haşhaş ekiminde %52'lik düşüş olduğunu göstermiştir.[3064] Belh ile birlikte, Pençşir vilayetinin shirak olarak da bilinen yüksek kaliteli Afgan esrarı veya chars ile ünlü olduğu söylenmektedir. AAN'ye göre Shirak-e Panjsher, "Afgan pazarında en çok aranan ve pahalı ürün" haline gelmiştir.[3065]

2.28.2 Pençşir'de çatışma geçmişi ve aktörler

Afganistan'daki Pençşir vilâyeti[3066] ve orta dağlık bölgeler gibi bazı bölgelerin görece güvenli olduğu ve çatışmaya dayalı şiddetten daha az etkilendiği belirtilmiştir.[3067] Tolonews'un aktardığı bir Afgan askeri uzmanına göre, Pençşir'in ve orta yayla bölgesinin göreceli istikrarı, çoğu aynı etnik veya kabile grubuna ait olan vilâyet sakinleri arasındaki sosyal uyumla ilgilidir.[3068]

Pençşir vilâyeti, 1980'lerde ve 1990'larda Sovyetlere ve Taliban'a karşı direnişe liderlik etmiştir. Vilâyet, Sovyetlere karşı savaşan ve Taliban'a karşı Kuzey İttifakı'na liderlik eden Pençşir Aslanı olarak adlandırılan Tacik Ahmad Shah Massoud'un memleketidir.[3069] Eylül 2019'da Ahmad Shah Massoud'un oğlu Ahmad Massoud'un, Pençşir'de babasının Kuzey İttifakı'nın izinden giderek Taliban karşıtı ve ademi merkeziyet yanlısı bir cephe kurmayı amaçlayan yeni bir siyasi hareket başlattığı bildirilmiştir.[3070]

Pençşir Vadisi'nin etnik Tacikleri olan Pençşirliler, Taliban'a karşı geçmişten gelen muhalefetiyle bilinmekte olup hem siyasette hem de güvenlik güçlerinde Taliban sonrası ilk düzene hakim olmaya devam etmiştir. Bunlar, 2001 saldırılarının ardından Afganistan'daki ilk CIA ajanları tarafından üye olarak alınmıştır.[3071] 2012 yılında, NDS personelinin yaklaşık %70'i Pençşir'den geliyordu veya Kuzey İttifakına bağlıydı.[3072] 2014 yılında Pençşir'e giden yolun karşısında, çoğunlukla NDS ajanları tarafından kontrol edilen yeni ve güçlendirilmiş Afgan polis kontrol noktaları kurulmuştur.[3073] Birçok Pençşirli, eski CEO ve Ulusal Uzlaşma Yüksek Konseyi'nin şu anki başkanı Dr. Abdullah Abdullah veya eski NDS

[3059] Fox News, Afghanistan's Beautiful 'Green Zone' Offers Emeralds, Peace, 23 May 2017, url

[3060] Tagesspiegel (Der), Das Panjshrital in Afghanistan: Mit dem Stolz der Löwen, 4 March 2015, url

[3061] NYT, Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, url

[3062] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2020, 17 December 2019, url, p. 11

[3063] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

[3064] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[3065] Foschini, F. et al., The Myth of 'Afghan Black' (2): The Cultural History of Hashish Consumption in Afghanistan, AAN, 10 January 2019, url

[3066] Fox News, Afghanistan's Beautiful 'Green Zone' Offers Emeralds, Peace, 23 May 2017, url; Tolonews, Local Forces Mobilize to Purge Taliban Threats in Panjshir, 2 August 2019, url; NYT, At a Maternity Center Near a War Zone, 20 Births in One Day, 12 September 2019, url

[3067] National (The), Fears of Violence and Fraud Hang over Afghan Presidential Election, 26 September 2019, url; An international organisation Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 13; Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, pp. 12, 51

[3068] Pajhwok Afghan News, 2017 Causalities: Nearly 25,000 People Killed, Wounded in Afghanistan, 14 January 2018, url

[3069] NYT, Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, url; Washington Post (The), 'The Lion of Kandahar': Was Slain Commander a Hero or Part of the Problem?, 29 November 2018, url

[3070] Asia Times, Afghanistan: Ahmad Massoud Seizes Father's Torch, 5 September 2019, url; RFE/RL, Son of Afghanistan's 'Lion of Panjshir' Takes up Father's Fight against Taliban, 10 September 2019, url

[3071] NYT, Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, url

[3072] Christian Science Monitor (The), Why Afghanistan's Intelligence Agency Has a Major Blind Spot, 23 April 2012, url

[3073] NYT, Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, url

başkanı/İçişleri Bakanı ve şimdi de Başkan Yardımcısı Amrullah Saleh gibi Afgan siyasi ve askerî elitinin üyesiydi.[3074] Pençşir'in siyasi yelpazesine Jamiat-e İslami partisi hakimdir.[3075]

Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada gösteren ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesinde Pençşir vilâyetinin tüm ilçeleri "hükûmet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" şeklinde nitelendirilmiştir.[3076] Komşu Badahşan vilâyetinin Kuran Wa Munjan ilçesi, Temmuz 2019'un sonunda Taliban tarafından istila edildikten sonra militan grubun, Ağustos 2019'un başında Pençşir'in Paryan ilçesini tehdit ettiği bildirilmiştir. LWJ, Baglan vilâyetindeki Pul-e Hissar ve Khost Wa Firing ilçeleri ve Nuristan vilâyetindeki Mandol ilçesi gibi militan grup tarafından kontrol edilen veya itiraz edilen birkaç diğer ilçeyle çevrili olarak Paryan ilçesinden bahsetmiştir. LWJ'nin aktardığı Taliban kaynaklarına göre militan grubun Pençşir vilâyeti gibi stratejik alanlarda kontrolü ele geçirmek konusunda uzun vadeli bir askeri çıkarı söz konusudur.[3077] Ağustos 2019'da Paryan ilçesine bu olası Taliban sızmasına yanıt olarak düzinelerce eski mücahit savaşçının ve halk ayaklanma güçlerinin Afgan ulusal güvenlik kuvvetleriyle birlikte bölgeyi savunmak için harekete geçtiği bildirilmiştir.[3078] Yine Ağustos 2019'da Taliban'ın Abdul Ahad veya Zülfikar olarak bilinen Pençşir gölge vali yardımcısı, Kapisa vilâyetinin Nejrab ilçesinde öldürülmüştür. Zülfikar'ın Taliban'ın Pençşir askerî komisyonunun bir üyesi olduğu ve bölgedeki çeşitli vilâyetlerde militan grubun faaliyetlerinde yer aldığı bildirilmiştir.[3079]

Mart 2018'de Afgan haber ajansı Pasbanan, iki Iraklı aileye mensup olan ve Pençşir vilâyetinde savaşçılar toplayan Pan-İslami Tahrir Partisi'nin koruması altında faaliyet gösteren ISKP'ye bağlı kişiler hakkında bir haber yapmıştır. Komşu Nuristan ve Lagman vilâyetlerinden Pençşir'e girdikten sonra Dara (veya Ab Shar veya Hes-e Duwumi) ilçesine yerleştikleri bildirilmiştir. Aileler, Pençşir'deki zümrüt ve mavi madenlerin kontrolünü ele geçirmekle ilgiliydiler.[3080] ACLED tarafından 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Pençşir vilâyetinde ISKP'ye özel olarak atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[3081] 2020 USIP raporunda analist Borhan Osman, ISKP'nin Kabil hücresi için üye topladığı bölge olarak Pençşir'den bahsetmiştir.[3082]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Pençşir, 201. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Pençşir vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Doğu Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası'na (TAAC-E) dâhildir. TAAC-E, ABD ve Polonya kuvvetleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Lagman vilâyetindedir.[3083]

[3074] Telegraph (The), Afghanistan's Former Spy Chief: 'Never Trust the Taliban', 13 August 2011, url; NYT, Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, url; NYT, Afghan Rivals Sign Power-Sharing Deal as Political Crisis Subsides, 17 May 2020, url

[3075] NYT, Players Say Soccer Chief Sexually Abused Them for Years. He May Still Win., 18 March 2019, url

[3076] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[3077] LWJ, Taliban Threatens Panjshir Province, 4 August 2019, url

[3078] Tolonews, Local Forces Mobilize to Purge Taliban Threats in Panjshir, 2 August 2019, url; LWJ, Taliban Threatens Panjshir Province, 4 August 2019, url

[3079] Pajhwok Afghan News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjsher Killed: MoI, 4 August 2019, url; Ariana News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjsher Killed, 4 August 2019, url

[3080] Pasbanan, Panjshir Is threatened by ISIS Recruitment, 8 March 2018, url

[3081] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Panjsher; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3082] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join Islamic State, USIP, June 2020, url, pp. 4, 11-12

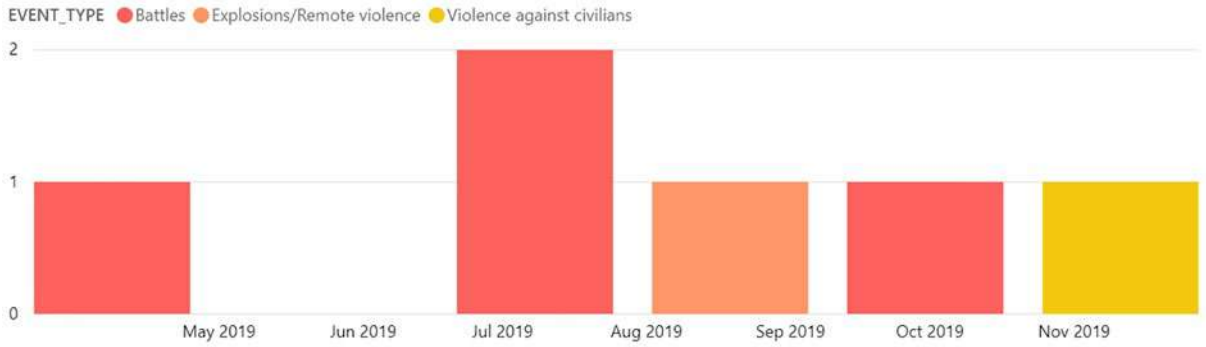
[3083] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 13

2.28.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.28.3.1 Genel bilgiler

2019'da UNAMA, Pençşir vilâyetinde sivil zayiat olmadığını belgelemiştir.[3084] Resolute Support[3085] 2020'nin ilk yarısında Pençşir vilâyetinde 0 ila 50 sivil zayiat kaydetmiştir. Bu açıdan yılın ilk ve ikinci çeyreği arasında hiçbir değişiklik söz konusu değildir.[3086]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Pençşir vilâyetindeki altı şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların dördü "çarpışma", biri "patlama/uzaktan şiddet", biri ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Batıdaki Bazarak ilçesinde dört olay kaydedilmiştir. Diğer iki olay güneydeki Dara ilçesinde kaydedilmiştir. Vilâyetin geri kalanında şiddet olayları kaydedilmemiştir.[3087]

Şekil 30. Pençşir - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3088]

ACLED tarafından Pençşir'de kaydedilen dört "çarpışma", 2019'un ikinci, üçüncü ve dördüncü çeyreğinde Bazarak ve Dara ilçelerinde kaydedilen ve Taliban militanları ile ANDSF güçleri arasında gerçekleşen "silahlı çatışmalardı".[3089] "Sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırılan olay, Kasım 2019'da bir UNAMA aracına Taliban tarafından düzenlenen silahlı saldırı olarak bildirilmiştir. Herhangi bir zayiat yaşanmamıştır.[3090] "Patlama/uzaktan şiddet" olarak sınıflandırılan olay, Ağustos 2019'da Bazarak şehrinde kimliği belirsiz militanların roket saldırısı olarak bildirilmiştir.[3091] Ek olarak Pajhwok Afghan News, Temmuz 2019'da Pençşir'in vilâyet valisinin evinin yakınına inen üç roketi bildirmiş, herhangi bir zayiat belirtmemiştir.[3092]

[3084] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[3085] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

[3086] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3087] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Panjsher; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3088] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Panjsher, url

[3089] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Panjsher; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3090] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Panjsher; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Pajhwok Afghan News, UNAMA Vehicle under Attack in Panjsher, 14 November 2019, url

[3091] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Panjsher; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Bakhtar News, Rocket Attacks on Panjshir Province, 20 August 2019, url

[3092] Pajhwok Afghan News, 3 Rockets Land in Panjsher, Causing No Casualties, 13 July 2019, url

28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak Pençşir'in seçmen katılımı yaklaşık %25'i bulmuştur.[3093] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Pençşir vilâyetinde ankete katılanların %0-25'i oy verirken korku duyduğunu bildirdi.[3094]

Haziran 2019'da, Kabil-Pençşir Otoyolu'nun, tutuklu bir suçlunun serbest bırakılmasını talep eden protestocular tarafından Onaba (Anawa) ilçesinde kapatıldığı bildirilmiştir.[3095]

2.28.3.2 Yerinden edilme

1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 döneminde UNOCHA, Pençşir vilâyetinde çatışmaya bağlı ülke içinde yerinden edilme olayı bildirmemiştir.[3096]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Pençşir vilâyetine göç eden 1.057 kişi olduğunu bildirmiştir. Yerinden edilenlerin çoğu (749 kişi) Badahşan vilâyetinin Kuran Wa Munjan ilçesinden gelmiş (Nisan-Mayıs 2019'da zirve görülmüş, Ağustos 2019'da ise daha az sayıda kişi gelmiştir) ve hepsi de Pençşir'in Paryan ilçesine sığınmıştır. Nisan, Mayıs ve Ağustos 2019'da Nuristan'ın Mandol ilçesinde yerinden edilen 259 kişi[3097] Pençşir'in Bazarak ilçesine sığınmıştır. Lagman vilâyetinin Dawlatshah ilçesinde yerinden edilmiş kişilerden oluşan 49 kişilik daha küçük bir grup[3098], Nisan 2019'da Pençşir'in Rukha ilçesine sığınmıştır.[3099] Ayrıca UNOCHA, Haziran 2019'da Baglan vilâyetinin Tala Wa Barfak ilçesinde yerlerinden edilmiş ailelerin Pençşir'de sığınacak yer aradığını bildirmiştir.[3100]

Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre, Pençşir vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Khenj (Hes-e Awal) ilçesinde ikamet ediyordu ve bunu Rukha ile Bazarak ilçeleri izliyordu.[3101] UNHCR'ye göre Pençşir, vilâyetin yerlisi olan ancak geri döndüklerinde başka bir yerde yaşamayı tercih eden kişiler konusunda en yüksek yüzdeye sahip dört vilâyetten biridir.[3102]

[3093] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[3094] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

[3095] Pajhwok Afghan News, Panjsher Residents Protest for Release of Khurasani, 29 June 2019, url

[3096] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3097] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Panjsher Province - Meeting Summary, 11 June 2019, url, p. 1

[3098] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Panjsher Province - Meeting Summary, 11 June 2019, url, p. 1

[3099] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

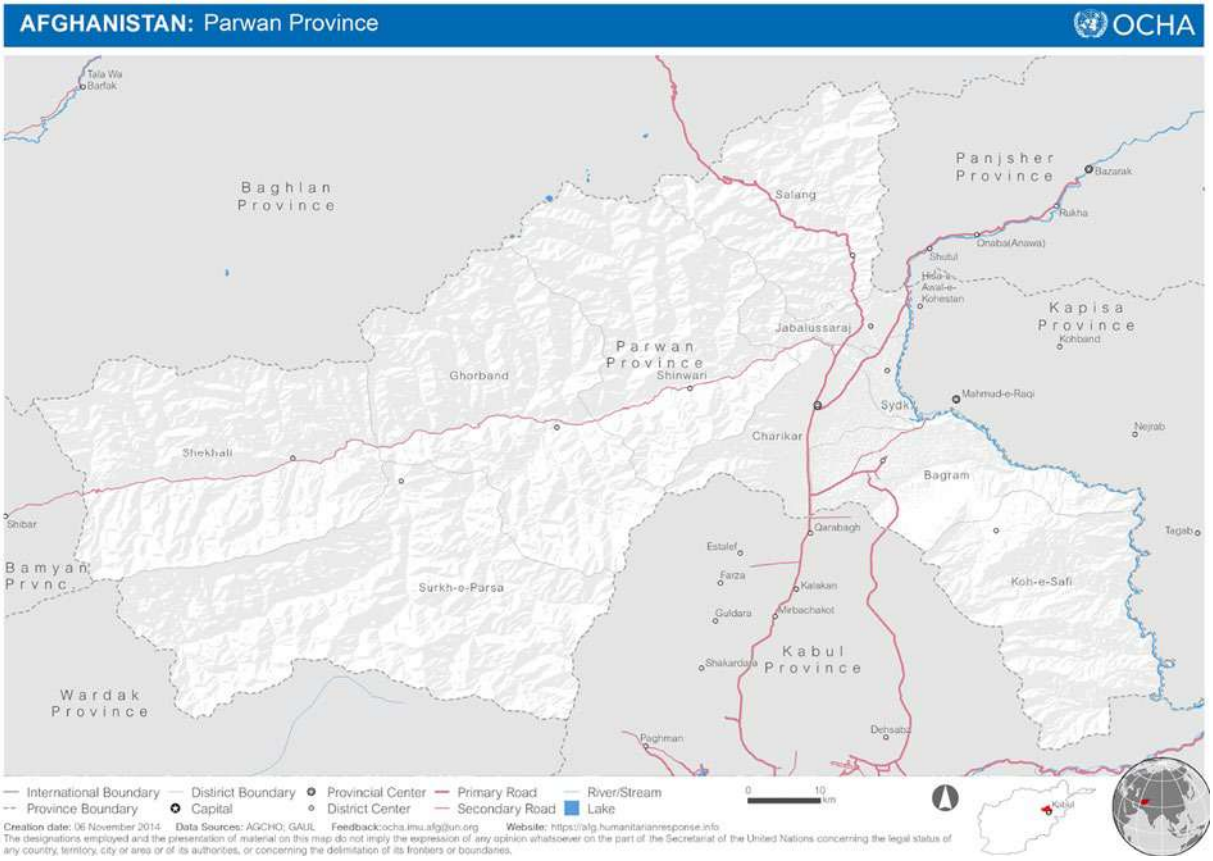
[3100] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Panjsher Province - Meeting Summary, 11 June 2019, url, p. 1

[3101] IOM, Afghanistan - Panjsher Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Panjsher, 9 October 2019, url

[3102] UNHCR, Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report - Final Report, May 2018, url, p. 19

2.29 Parvan

2.29.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 29: Afganistan - Parvan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3103]

Parvan vilâyeti, Afganistan'ın orta bölgesinde yer alır ve kuzeyde Baglan, doğuda Pençşir ve Kapisa, güneyde Kabil ve Vardak ve batıda Bamyan vilâyetleri ile sınır komşusudur.[3104] Vilâyetin üçte ikisinden fazlası dağlık veya yarı dağlık araziden oluşmaktadır.[3105] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Bagram, Çarikar, Ghorband (veya Siya Gird), Jabalus Saraj, Koh-e Safi, Salang, Saydkhel, Shekhali, Shinwari ve Surkh-e Parsa. Vilâyetin yönetim merkezi Çarikar'dır.[3106]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Parvan vilâyetinin nüfusu 737.700'dür.[3107] Parvan'daki ana etnik grup, vilâyetin her ilçesinde varlık gösteren Taciklerdir. Mevcut diğer gruplar Peştun, Özbek, Kızılbaş, Kuçi ve Hazaradır.[3108] Shinwari ilçesinde Peştun çoğunluğu bulunurken Ghorband[3109] ve Koh-e Safi[3110] ilçelerinde önemli sayıda Peştun nüfusu mevcuttur. Parvan'ın Hazaraları esas olarak Shekhali[3111] ve Surkh-e Parsa ilçelerinde yaşamaktadır. AAN analisti Thomas Ruttig'e göre, Surkh-e Parsa'da "geleneksel olarak komşu Bamian'daki Şii nüfus Hazaralar ile çatışan ve bu nedenle her zaman Hezb-e İslami'yi (HIG) destekleyen" Sünni Hazara nüfusu yaşamaktadır.[3112]

[3103] UNOCHA, Afghanistan Parwan Province - District Atlas, April 2014, url

[3104] UNOCHA, Afghanistan Parwan Province - District Atlas, April 2014, url

[3105] Afghanistan, MRRD, National Area Based Development Program - Parwan Provincial Profile, n.d., url, p. 1

[3106] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Parwan, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 11

[3107] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 4

[3108] US, Naval Postgraduate School, Parwan Provincial Overview, n.d., url

[3109] Ruttig, T., Ghorband - A Valley Once Friendly, AAN, 19 July 2011, url

[3110] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Parwan Province Background Profile, n.d., url

[3111] Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Parwan Province Background Profile, n.d., url

[3112] Ruttig, T., Ghorband - A Valley Once Friendly, AAN, 19 July 2011, url

Parvan ve Baglan vilâyetleri arasında bulunan ve günlük 10.000'den fazla araç tarafından kullanıldığı söylenen Salang Geçidi tüneli[3113], Kabil'i kuzey Afganistan'a bağlamaktadır.[3114] [3115] Tünele giden yollar kötü durumdadır ve uygun bakımdan yoksundur. Restorasyon projeleri hükûmet tarafından değerlendirilmektedir.[3116] USAID Nisan 2020'de, stratejik olarak konumlandırılmış olan ve bildirildiğine göre Afganistan'ın kuzey-güney ticaretinin %80'inden fazlasının kullandığı tünelin yanında bir elektrik altyapısı projesini tamamlamıştır.[3117]

Kabil'den gelen bir otoyol Çarikar, Jabalus Saraj ve Salang ilçelerinden Kunduz vilâyetine gitmektedir. Parvan'ı Bamyan vilâyetine bağlayan bir başka otoyol ise Çarikar, Shinwari, Ghorband, Shekhali ve Shibar Pass ilçelerinden geçmektedir.[3118]

UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre, Parvan vilâyeti 2013'ten beri haşhaş yetiştirilmeyen vilâyet statüsünü korumaktadır.[3119] Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde (Parvan vilâyeti dâhil) ve orta dağlık bölgelerde afyon-haşhaş ekiminde %52'lik düşüş olduğunu göstermiştir.[3120]

2.29.2 Parvan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Parvan vilâyeti, Afganistan'daki nispeten sakin vilâyetler arasında tanımlanmaktadır.[3121] Ghorband Vadisi gibi uzak bölgeler[3122], ilin en emniyetsiz bölgeleri olarak belirtilmiştir.[3123]

2011 yılında AGE'ler faaliyetlerini Parvan'da sakinlerin çoğunluğunun Peştun olduğu Siya Gird (veya Ghorband) ve Shinwari ilçelerine ve Sünni Hazara çoğunluğunun Hezb-e İslami (HIG) kuvvetlerine sempati duyduğu Surkh-e Parsa ilçesine doğru genişletmeye başlamıştır. Ghorband Vadisi'nin Peştun bölgeleri geleneksel olarak iç savaş sırasında Hezb-e İslami'yi desteklemiş, ancak bu yapılardan bazıları 1990'lardaki rejiminden bu yana Taliban'a dâhil edilmiştir. Parvan'daki Taliban, isyanı yalnızca Peştun etnik kökeniyle sınırlamaktan kaçınmak için Tacikleri de kendi saflarına katmıştır. AAN analisti Thomas Ruttig'e göre Parvan vilâyeti, Jamiat ile bağlantılı birkaç etnik Tacik, güçlü kişiler olduğundan ve bölge genelinde önemli ağlara sahip olduğundan Jamiat-e İslami ve Hezb-e İslami (HIG) arasında uzun süredir devam eden bir rekabete tanık olmuştur. Birçoğu Parvan yönetimini kontrol etmekteydi ve bildirildiğine göre bölgedeki güvensizliğe aktif olarak katkıda bulunuyordu.[3124] Aralık 2019'da Siya Gird ilçesinde iki eski Jamiat-e İslami komutanı arasında çıkan bir çatışma çok sayıda sivil zayiata yol açmıştır.[3125]

Vardak vilâyetinin Jalrez ilçesinden geçen Kabil-Bamyan Otoyolu Vardak, Parvan ve Kabil vilâyetlerinde çeşitli bölgelere giden birçok yan yola ve dağ yoluna sahiptir. AAN analisti Ehsan Qaane'ye göre bunlar militan gruplara güvenli sığınaklar sağlayan ve hükûmet güçlerinin hareketini engelleyen "ikmal ve kaçış yolları" görevi görmektedir. Örneğin Jalrez ilçesindeki Sanglakh'ı Parvan'daki Surkh-e Parsa ilçesine bağlayan asfaltsız yol, askerî araçlar için ne güvenli ne de erişilebilir olan zor bir geçiştir.[3126]

[3113] Xinhua, Feature: Afghanistan's Vital Salang Pass Tunnel in Dire Need of Restoration, 17 September 2019, url

[3114] Telegraph (The), Through Mountain Passes and Taliban Land: the Longest Journey in the World for Covid-19 Samples, 10 June 2020, url

[3115] Diplomat (The), Fixing the Salang Pass Tunnel, 21 October 2015, url; Tolonews, Road Works Underway on Salang Pass, 1 September 2018, url

[3116] Tolonews, Govt Reports Back on New Salang Tunnel Progress, 18 June 2018, url; Xinhua, Feature: Afghanistan's Vital Salang Pass Tunnel in Dire Need of Restoration, 17 September 2019, url

[3117] USAID, Salang Tunnel Substation Overview, 5 December 2019, url; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 142; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 147

[3118] Ruttig, T., Ghorband - A Valley Once Friendly, AAN, 19 July 2011, url; UNOCHA, Afghanistan Parwan Province - District Atlas, April 2014, url; Afghanistan, IDC - MOPW, Application of Road Numbering System National Highways, 16 October 2015, url, p. 5

[3119] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

[3120] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[3121] Khaama Press, Airstrike Destroys Car Bomb in Bagram District of Parwan Province, 8 May 2019, url; Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, pp. 51-52

[3122] Al Jazeera, Life in the City: Tackling Kabul's Urban Challenges, 11 July 2019, url

[3123] Khaama Press, Airstrike Destroys Car Bomb in Bagram District of Parwan Province, 8 May 2019, url

[3124] Ruttig, T., Ghorband - A Valley Once Friendly, AAN, 19 July 2011, url

[3125] Pajhwok Afghan News, Father, Son Killed as Ex-Commanders Clash in Parwan, 31 December 2019, url

[3126] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık güncellenen bir haritada gösteren 2 Temmuz 2020'de başvurulan bir LWJ değerlendirmesinde Saydkhel, Koh-i Safi, Surkh-e Parsa, Shinwari ve Ghorband (veya Siya Gird) ilçelerinin durumu "tartışmalı" olarak gösterilmiştir. Aynı haritada LWJ tarafından bildirilen Temmuz 2019 tarihli bir USDOD değerlendirmesinde ise Shinwari ve Ghorband (veya Siya Gird) ilçeleri "hükûmet etkisi altında" olarak belirtilmiştir. Parvan'ın kalan ilçeleri, bu değerlendirmede "hükûmet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" olarak kategorize edilmiştir.[3127]

2019 ve 2020'deki kaynaklar Shinwari[3128], Ghorband (veya Siya Gird)[3129], Saydkhel[3130] ve Koh-e Safi[3131] ilçelerinde Taliban varlığını bildirmiştir. Ağustos 2019'da Taliban'ın Siya Gird ve Shinwari ilçelerindeki sekiz dinî okulu kapattığı bildirilmiştir. Parvan vilâyet valisine göre sekiz kapalı medresenin tümü Taliban kontrolü altındaki bölgelerde bulunuyordu.[3132] Aynı ay içinde, bildirildiğine göre, bölgelerinde Taliban varlığından bıkan Shinwari ilçesinin yerel sakinleri, Qala-e Qorhir köyündeki militanların saklandığı yeri/üssü ateşe verdi.[3133] Parvan'da birçok önemli Taliban figürünün öldürüldüğü veya tutuklandığı bildirildi.[3134] Mayıs 2019'da, Hameedullah olarak tanımlanan ve Ghorband ilçesindeki militan grubun faaliyetlerinde yer aldığı iddia edilen kilit bir Taliban üyesi, Shinwari ilçesinde tutuklandı.[3135] Eylül 2019'da Molla Kudüs olarak bilinen bir Taliban komutanı, vilâyet yönetim merkezi Çarikar şehri yakınlarında düzenlenen bir operasyonda öldürüldü.[3136] Nisan 2020'de Taliban'ın Noor Mohammad veya Omari olarak bilinen Shinwari ilçesi istihbarat başkanı, Azgard bölgesinde bir operasyonda öldürüldü.[3137] Mayıs 2020 BM Güvenlik Konseyi raporuna göre Taliban, Parvan vilâyetindeki kuvvetleri için daha fazla cephane ve patlayıcı malzeme siparişi verdi.[3138]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Parvan'da özellikle ISKP ile ilişkilendirilen bir güvenlik olayı kaydetmiştir.[3139] Nisan 2020'de ISKP, Bagram Hava Üssünü hedef alan bir roket saldırısının sorumluluğunu üstlenmiş, ölü veya yaralı bildirilmemiştir.[3140] Ek olarak, ACLED Aralık 2019'da Afgan askeri güçlerinin Bagram ilçesindeki şüpheli Taliban ve/veya ISKP militanlarının saldırılarına yanıt verdiği bir olayı ve ayrıca Bagram, Jabalus Saraj ve Ghorband ilçelerindeki hava saldırıları ve askerî operasyonlar sırasında Taliban ve/veya ISKP militanlarının yaralandığı veya öldürüldüğü birkaç olay kaydetmiştir.[3141] 2020 USIP raporunda analist Borhan Osman, ISKP'nin Kabil hücresi için üye topladığı bölge olarak Ghorband ilçesinden bahsetmiştir.[3142]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Parvan, 201. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Parvan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Doğu Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası'na (TAAC-E) dâhildir. TAAC-E, ABD ve Polonya kuvvetleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Lagman

---

[3127] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[3128] Salaam Times, Fed Up with Taliban, Parwan Residents Torch Militants' Hideout, 29 August 2019, url

[3129] Salaam Times, Fed Up with Taliban, Parwan Residents Torch Militants' Hideout, 29 August 2019, url; Emergency - Life Support for Civilian War Victims, A Quiet Revolution: the Emergency Anabah Maternity Centre and Female Empowerment, 16 October 2019, url, p. 27

[3130] Pajhwok Afghan News, Robbers Snatch Guns from Parwan Police Officers, 23 August 2019, url

[3131] Emergency - Life Support for Civilian War Victims, A Quiet Revolution: the Emergency Anabah Maternity Centre and Female Empowerment, 16 October 2019, url, p. 27

[3132] Pajhwok Afghan News, Taliban Order Shutdown of 8 Seminaries in Parwan, 28 August 2019, url

[3133] Tolonews, Residents Set Fire To Taliban's Stronghold In Parwan, 22 August 2019, url; Salaam Times, Fed Up with Taliban, Parwan Residents Torch Militants' Hideout, 29 August 2019, url

[3134] See sources mentioned below.

[3135] Ariana News, Taliban Shells Missiles on Bagram Airfield, 23 May 2019, url

[3136] RFE/RL, Afghan Officials: Taliban Suffers Heavy Casualties in Several Provinces, 22 September 2019, url

[3137] Pajhwok Afghan News, Parwan: Taliban's District Intelligence Head Killed, 28 April 2020, url

[3138] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 9

[3139] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3140] RFE/RL, No Casualties in Rocket Attack on Largest U.S. Afghan Base, 9 April 2020, url

[3141] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3142] Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join ISKP, USIP, June 2020, url, pp. 4, 11-12

vilâyetindedir.[3143] İnsan hakları ihlalleriyle suçlanan paramiliter CIA destekli milis NDS birimi 01'in Parvan vilâyeti de dâhil olmak üzere orta bölgede faaliyet gösterdiği bildirilmiştir.[3144] Parvan'ın Bagram ilçesi, Afganistan'daki en büyük NATO askeri üssü olan Bagram Hava Üssü'ne ev sahipliği yapmaktadır.[3145] Bagram kasabasının ekonomisi askeri üsse bağlıdır ve üsse yerel iş gücü sağlamaktadır; bu yüzden bildirildiğine göre kasaba Taliban için tercih edilen bir hedef haline gelmektedir.[3146]

Aralık 2018'de Pajhwok Afghan News, artan güvensizlik ve gasp, sindirme ve silahlı soygun olayları nedeniyle vilâyeti terk eden yüksek hükümet yetkilileri, milletvekilleri, il meclisi üyeleri ve iş adamları gibi Parvan'ın zengin sakinlerinin sayısının arttığını bildirmiştir. Bazı ailelerin yurt dışına taşındığı, çoğunluğunun başkent Kabil'e geçtiği ve servetlerini diğer illere aktardığı bildirilmiştir. Bir sivil toplum aktivistine göre, bu tehditlere neden olan silahlı grupların genellikle yerel komutanlar ve merkezi hükûmetteki yetkililerle yakın ilişkileri olan güçlü figürlerle bağlantılı olduğu ifade edilmiştir.[3147]

2.29.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.29.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Parvan vilâyetinde 246 sivil zayiat (65 ölü ve 181 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %500 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri canlı bombalardır, bunun ardından kara çatışmaları ve arama operasyonları geliyordu.[3148] Resolute Support[3149] ise 2020'nin ilk çeyreğinde Parvan vilâyetinde 0 ila 25 sivil zayiat kaydetmiştir. Resolute Support'a göre Parvan, 2019'un dördüncü çeyreğinde en fazla sivil zayiat kaydedilen üç vilâyetten biriydi. Ancak bu sayı 2020'nin ilk çeyreğinde önemli ölçüde azalmıştır.[3150] Resolute Support, 2020'nin ikinci çeyreğinde Parvan vilâyetinde 26 ila 50 sivil zayiat kaydetmiştir.[3151]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Parvan vilâyetindeki 187 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların 93'ü "çarpışma", 81'i "patlama/uzaktan şiddet", 13'ü ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Vilâyetin doğu bölgesindeki Bagram, 69 olay kaydedilerek en çok olayın bildirildiği ilçe olarak öne çıkarken bunu merkezî konumdaki Çarikar (vilâyet yönetim merkezi), Shinwari ve Ghorband ilçeleri izlemiştir. Koh-e Safi, Jabalus Saraj, Shekh Ali ve Sayed Khel ilçelerinde sekiz veya daha az olay kaydedilmiştir. Vilâyetin geri kalanında şiddet olayları bildirilmemiştir. Parvan vilâyetindeki şiddet olaylarının çoğu, 2019'un üçüncü ve dördüncü çeyreğinde kaydedilmiştir.[3152]

[3143] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 13

[3144] Clark, K., CIA-Backed Afghan Paramilitaries Accused of Grave Abuses: New Human Rights Watch Report, AAN, 31 October 2019, url

[3145] LWJ, Taliban Suicide Bomber Kills 3 Czech Soldiers, 5 August 2018, url; Ruttig, T., First Breakthrough Toward Peace? A Look at the Seven-Day 'Reduction of Violence', AAN, 17 February 2020, url

[3146] NYT, A Growing U.S. Base Made This Afghan Town. Now It's Dying., 12 January 2020, url

[3147] Pajhwok Afghan News, Feeling Unsafe, Traders & Well-Off Persons Flee Parwan, 1 December 2018, url

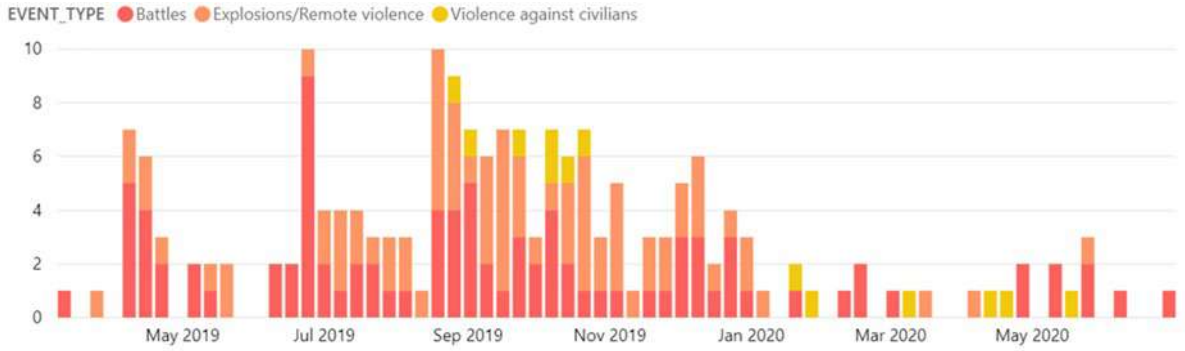
[3148] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[3149] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

[3150] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69

[3151] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3152] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Şekil 31. Parvan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3153]

ACLED, Parvan'daki şiddet olaylarının yaklaşık %50'sini hepsi "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır. Bu kategori, çoğu olayın "patlama/uzaktan şiddet" kategorisi altında kaydedildiği Bagram ilçesi hariç Parvan'ın neredeyse tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil ediyordu. Parvan'daki silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın ordu, polis ve NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde arbaki (arbaki terimi genellikle yerel olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri de dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[3154] Örneğin: Temmuz 2019'da Bagram ilçesinde[3155], Haziran 2019'da[3156] ve Ekim 2019'da[3157] Çarikar ilçesinde, Aralık 2019'da[3158] Jabalus Saraj ilçesinde asker, polis ve NDS personelinin silahlı kişiler tarafından hedef alınarak öldürülmesi; Mart 2020'de Kabil-Parvan Otoyolu üzerindeki bir ANP konvoyuna Taliban saldırısı gibi polis konvoylarına yönelik pusular[3159]; Mayıs 2020'de Siya Gird ilçesinde[3160] ve Haziran 2020'de Koh-e Safi ilçesinde[3161] güvenlik kontrol noktalarına saldırılar ve Aralık 2019'da Bagram Hava Üssü'ne bağlı bir tıbbi tesise Taliban saldırısı gibi askeri üslere yapılan ve düzinelerce sivil zayiata neden olan saldırılar.[3162]

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere karşı yürüttüğü operasyonlar ve saldırılar da ACLED tarafından silahlı çatışmalar olarak kayıt altına alınmıştır.[3163] Bu olaylardan biri, Nisan ve Eylül 2019'da Çarikar ilçesindeki operasyonlarda[3164] bir Taliban komutanının ve diğer birkaç militanın öldürülmesidir.[3165] Çarikar şehrinin eteklerindeki iki köyde Nisan operasyonunda iki sivilin de öldürüldüğü bildirilmiştir.[3166] Bagram ilçesinde Nisan 2019'da bir ANDSF baskınında IED yerleştirmeyi planladığı bildirilen beş Taliban militanı öldürülmüş[3167] ve iddiaya göre Taliban saldırı koordinatörlerinden

[3153] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Parwan, url

[3154] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3155] Pajhwok Afghan News, NDS Employee Shot Dead in Parwan, 27 July 2019, url

[3156] Pajhwok Afghan News, One army Officer Shot Dead, Another Wounded in Parwan, 17 June 2019, url

[3157] Pajhwok Afghan News, NDS Personnel Killed, Weapons, Explosives Recovered in Parwan, 11 October 2019, url

[3158] Pajhwok Afghan News, Kapisa Police Officer Gunned Down, 29 December 2019, url

[3159] Tolonews, 'Taliban' Attack ANP Convoy in Bagram, 1 ANP Killed, 7 March 2020, url

[3160] Tolonews, At Least 7 Afghan Forces Killed in 'Taliban' Attack in Parwan, 28 May 2020, url; National (The), Afghanistan: First Deadly Attacks Since Ceasefire Kill 14, 28 May 2020, url; RFE/RL, Taliban Delegation in Kabul for Talks as Officials Blame Militants for Deadly Attacks, 28 May 2020, url

[3161] Tolonews, '17 Taliban Killed' in Parwan Attack: Official, 30 June 2020, url

[3162] RFE/RL, Taliban Assault on Key U.S. Base in Afghanistan Kills Two, Wounds Dozens, 11 December 2019, url; Al Jazeera, At Least Two Killed in Taliban Suicide Attack near US Base, 11 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 2 Killed in Bagram Attack, Taliban Claim Credit, 11 December 2019, url

[3163] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3164] Tolonews, Two Civilians Killed in Parwan Operation: Official, 27 April 2019, url

[3165] RFE/RL, Afghan Officials: Taliban Suffers Heavy Casualties in Several Provinces, 22 September 2019, url

[3166] Tolonews, Two Civilians Killed in Parwan Operation: Official, 27 April 2019, url

[3167] Khaama Press, 5 Taliban Explosives Facilitators Killed in Parwan, 28 April 2020, url

biri Haziran 2019'da düzenlenen operasyonda öldürülmüştür.[3168] Ghorband ilçesinde Temmuz 2019'da Afgan Özel Kuvvetleri'nin düzenlediği bir operasyon sırasında 40 Taliban militanının öldürüldüğü bildirilmiştir.[3169]

ACLED, Parvan'daki şiddet olaylarının %20'sini "bombardıman, topçu ve füze saldırıları" olarak kodlamıştır.[3170] Örneğin Mayıs 2019'da Taliban, ABD'nin Bagram askeri üssüne birkaç füze fırlattı.[3171] Nisan 2020'de ISKP tarafından üstlenilen bir roket saldırısında aynı üs bombalandı.[3172] Mayıs 2020'de Çarikar şehrinin Gul Ghondi bölgesindeki iletim kulelerine birkaç füze atıldı.[3173] Bu olaylarda sivil zayiat bildirilmemiştir. Mayıs 2020'nin sonunda Taliban (saldırıya katıldıklarını inkâr etmiştir) tarafından atılan bir havan mermisi Ghorband bölgesindeki ANDSF kontrol noktası yerine sivil bir eve isabet ettiğinde üç çocuk öldü.[3174]

Genellikle Afgan güvenlik güçlerini hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler kullanan AGE'ler, Parvan'da bildirilen tüm güvenlik olaylarının %17'sini temsil ediyordu.[3175] Örneğin Nisan 2019'da Bagram Hava Üssü yakınlarında Taliban tarafından üstlenilen araca konan (VB) IED saldırısı, birkaç Amerikan ordu mensubunu öldürdü ve yaraladı.[3176] Ağustos 2019'da[3177] ve Mart 2020'de[3178] Bagram ilçesinde aynı askerî üssün yakınında araba kaynaklı bomba patlamaları bildirildi. Ağustos 2019'da Çarikar'ın ikinci polis bölgesinde meydana gelen manyetik bomba patlamasında özel bir birimin müfreze komutanı hayatını kaybetti.[3179] Bu IED olayları sivil can kaybına ve yaralanmalara yol açtı. Örneğin Eylül 2019'da Çarikar ilçesinde meydana gelen bir patlama, bir çocuğun ölümüne ve yaklaşık bir düzine çocuğun da yaralanmasına neden oldu.[3180] Mayıs 2020'de Çarikar şehrindeki elektrik nakil kulelerinin sahasında patlayan patlayıcılar, ülkenin devlet elektrik şirketi Da Afganistan Breshna Sherkat (DABS) çalışanları arasında çok sayıda sivil zayiata neden oldu.[3181]

Hava/drone saldırıları Parvan'da bildirilen tüm şiddet olaylarının %4'ünü temsil ediyordu. Çoğu hava /drone saldırısı Bagram ilçesinde, örneğin Mayıs 2019'da gerçekleştirildi.[3182] Çarikar ilçesinde biri Ghorband'da (veya Siya Gird)[3183], diğeri Jabalus Saraj'da olmak üzere iki hava/drone saldırısı bildirilmiştir. Bu hava/drone saldırılarının çoğu Afgan askerî güçleri tarafından gerçekleştirilirken bazıları ise NATO güçlerine atfedilmiştir.[3184] Bu hava/drone saldırıları daha çok

---

[3168] Khaama Press, Afghan Special Forces Kill Taliban Attack Coordinator in Bagram, 25 June 2019, url

[3169] Khaama Press, Special Forces Kill 40 Taliban Militants, Arrest 13 Others in Parwan Province, 29 July 2019, url

[3170] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3171] Ariana News, Taliban Shells Missiles on Bagram Airfield, 23 May 2019, url

[3172] RFE/RL, No Casualties in Rocket Attack on Largest U.S. Afghan Base, 9 April 2020, url

[3173] Tolonews, 1 Killed in Latest of 4 Attacks on Power Pylons: DABS, 5 May 2020, url

[3174] Tolonews, 3 Civilians Killed in Shelling in Parwan, 31 May 2020, url

[3175] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3176] NYT, Three Americans Killed in Afghan Blast, Despite Continuing Peace Talks, 8 April 2019, url; Al Jazeera, Three US troops, One Contractor Killed in Afghanistan Explosion, 8 April 2019, url; Tolonews, Foreign Forces Convoy Attacked near Bagram Airbase, 8 April 2019, url

[3177] Tolonews, US Forces Convoy Attacked in Parwan, 24 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Suicide Bomber Targets NATO Convoy in Parwan, 24 August 2019, url

[3178] Khaama Press, Mini Truck Packed with Explosives Goes Off Close to Bagram Airfield, 22 March 2020, url

[3179] Pajhwok Afghan News, Platoon Commander Killed in Parwan, 31 August 2019, url

[3180] Khaama Press, 12 Children Killed, Wounded in Parwan IED Explosion, 22 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url

[3181] Tolonews, 1 Killed in Latest of 4 Attacks on Power Pylons: DABS, 5 May 2020, url; National (The), Why Blackouts Are So Common in Afghanistan, 27 May 2020, url

[3182] Khaama Press, Airstrike Destroys Car Bomb in Bagram District of Parwan Province, 8 May 2019, url; Ariana News, Taliban Shells Missiles on Bagram Airfield, 23 May 2019, url

[3183] Khaama Press, Airstrikes Kill 8 Taliban Militants in Takhar, Wardak and Parwan Provinces, 13 July 2019, url

[3184] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

yukarıda belirtilen ilçelerdeki AGE'ler arasında zayiata neden olurken[3185] Taliban'a göre, bazıları Kasım 2019'da Bagram ilçesindeki Qala Jali köyüne yapılan drone saldırısında olduğu gibi sivil zayiata da neden olmuştur.[3186]

ACLED, Parvan'da bildirilen tüm şiddet olaylarının %7'sini "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırmıştır.[3187] Örneğin: Ekim 2019'da Çarikar ilçesinde Parvan'ın vilâyet savcısının Taliban tarafından öldürülmesi[3188]; Şubat 2020'de Çarikar şehrinin Kale-i Nev ilçesinde görev dışı bir NDS çalışanının ve iki sivilin araba ile seyahat ederken vurulması[3189]; Nisan 2020'de Bagram Hava Üssü'nde çalışan altı yerel müteahhidin öldürülmesi[3190];Mayıs 2020'de Çarikar şehrinin Khala Zayi ilçesinde bir caminin kimliği bilinmeyen silahlı kişiler tarafından basılması[3191] ve ibadet edenler arasında bir düzineden fazla ölüm ve yaralanmaya neden olması (hükûmet Taliban'ı suçlarken militanlar hükûmeti suçladı)[3192] ve Haziran 2020'de Çarikar şehrinde bir kabile büyüğünün kimliği belirsiz kişiler tarafından vurulması.[3193]

28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak Parvan'ın seçmen katılımı yaklaşık %15'i bulmuştur.[3194] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Parvan vilâyetinde ankete katılanların %26-50'si oy verirken korku duyduğunu bildirmiştir.[3195] Taliban, 17 Eylül 2019'da seçim gününün öncesinde, Parvan'ın vilâyet yönetim merkezi Çarikar şehrinde, Cumhurbaşkanı Eşref Gani için seçim mitinginin yapıldığı ANP eğitim merkezinin yakınında canlı bomba saldırısı düzenledi.[3196] Saldırı 81 sivil zayiata yol açarken (30 ölü, 51 yaralı)[3197] Cumhurbaşkanı Gani zarar görmedi.[3198] Saldırı hakkında yorum yapan Taliban, "kasıtlı olarak seçimleri bozmayı hedeflediklerini"[3199] ve "askerî hedef olarak görüldükleri için insanları seçim toplantılarına katılmamaları konusunda uyardıklarını" belirtti.[3200] Taliban, Parvan'da seçim gününden bir gün önce yolları kapattığını ve seçim malzemelerini taşıyan güvenlik güçlerine saldırdığını iddia etti.[3201] Pajhwok Afghan News, daha fazla ayrıntı vermeden Parvan vilâyetinde seçim gününde Siya Gird ilçesinde iki gözlemcinin tehdit edilmesi[3202] ve vilâyet yönetim merkezi Çarikar şehrinde bir kişinin ölümüyle sonuçlanan bir çatışma[3203] da dâhil olmak üzere seçimle ilgili yedi saldırı olduğunu bildirdi. Taliban'ın 28 Eylül günü Siya Gird ilçesinde sandık merkezi olarak kullanılan bir okula roket attığı bildirildi. Roketlerden biri bir konuta isabet

[3185] Khaama Press, Airstrikes Kill 8 Taliban Militants in Takhar, Wardak and Parwan Provinces, 13 July 2019, url

[3186] Voice of Jihad, War Crimes of the Foreign Occupying Forces and Their Internal Mercenaries (November 2019), 4 December 2019, url

[3187] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3188] RFE/RL, Afghan Government Official Shot and Killed in Kabul, 13 October 2019, url

[3189] Pajhwok Afghan News, 1 Killed, NDS Worker Injured in Parwan Attack, 1 February 2020, url; EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Parwan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3190] RFE/RL, Gunmen Kill Six Local Contractors near Main U.S. Base in Afghanistan, 17 April 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), url

[3191] NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 21 May 2020, url

[3192] Al Jazeera, Gunmen Attack Afghanistan Mosque Killing Many Worshippers, 19 May 2020, url; Khaama Press, Taliban's Claims Regarding the Deadly Mosque Attack in Parwan Province, 19 May 2020, url; Tolonews, Death Toll Rises to 11 in Parwan Mosque Attack: Residents, 20 May 2020, url

[3193] Tolonews, Tribal Elder Killed in Attack by Unknown Gunmen in Parwan, 11 June 2020, url

[3194] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[3195] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

[3196] Pajhwok Afghan News, 25 Dead, 42 Wounded in Blast near Ghani Rally, 17 September 2019, url; NYT, Taliban Make Good on Pledge to Strike Afghan Election Campaign, 17 September 2019, url; BBC News, Afghanistan War: Taliban Bombs Election Rally and Kabul Square, 17 September 2019, url

[3197] UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url p. 3

[3198] Al Jazeera, Taliban Suicide Attacks Kill at least 48 before Afghan Elections, 17 September, url

[3199] Guardian (The), Taliban Suicide Attacks in Afghanistan Leave Dozens Dead, 17 September 2019, url

[3200] UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url p. 3

[3201] Reuters, Taliban Worries Loom as Afghanistan Prepares to Vote for a President, 27 September 2019, url

[3202] Pajhwok Afghan News, 2 Observers Killed, Many Beaten on Polling Day, 17 October 2019, url

[3203] Pajhwok Afghan News, 32 Killed, 123 Wounded in Election Day Attacks, 28 September 2019, url

ederek çok sayıda sivil zayiata neden oldu.[3204] Seçim günü akşamı, Shinwari ilçesinin Namak Aab bölgesinde Bağımsız Seçim Komisyonu'ndan (IEC) sekiz çalışan Taliban tarafından kaçırıldı.[3205] Aşiret büyüklerinin arabuluculuğundan sonra Aralık 2019'da serbest bırakıldılar.[3206]

Parvan'ı komşu vilâyetlere ve başkente bağlayan otoyollarda Taliban militanları ile Afgan güvenlik güçleri arasındaki çatışmalar gibi güvenlik olayları bildirildi.[3207] Nisan 2019'da Çarikar şehrinden geçen Kabil-Parvan Otoyolu'nun, bir ANDSF operasyonunda birkaç sivilin öldürülmesinin ardından protestolar nedeniyle kapatıldığı bildirildi.[3208]

2.29.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve Ağustos 2019'da Kabil vilâyetinde yerlerinden edilerek Shinwari ilçesinden gelip vilâyetin içinde (Çarikar ilçesinde) sığınacak yer bulan 6 aileden oluşan 42 kişilik bir grup bildirmiştir.[3209]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak diğer vilâyetlerden Parvan'a göç eden 441 kişi olduğunu bildirmiştir. Yerinden edilenlerin neredeyse yarısı (210 kişi) Mayıs ve Temmuz 2019'da Faryab'ın Qaysar ilçesinden[3210] taşınarak Parvan'ın Çarikar ilçesine sığınmıştır. Kapisa[3211] (Tagab ilçesi), Kunduz (Chardara ve Aliabad ilçeleri), Badahşan (Kuran Wa Munjan ilçesi), Baglan (Nahrin ilçesi), Kunar[3212] (Shigal Wa Sheltan ilçesi) ve Lagman (Dawlatshah ilçesi) vilâyetlerinde yerinden edilen daha az sayıda kişi, Parvan'ın Çarikar, Bagram ve Jabalus Saraj ilçelerine sığınmıştır.[3213]

Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre Parvan vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Bagram ilçesinde ikamet ediyordu, bunu Koh-e Safi ve Çarikar ilçeleri izliyordu.[3214]

[3204] UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url, pp. 4-5

[3205] Reuters, Afghan Election Set to See Big Drop in Voter Numbers, 29 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Efforts Ongoing for Release of Election Workers, 1 October 2019, url; UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, url p. 5

[3206] Pajhwok Afghan News, Taliban Free 8 Election Workers in Parwan, 9 December 2019, url

[3207] Pajhwok Afghan News, Parwan-Bamyan Highway Closed amid Fierce Clash, 27 July 2017, url; Pajhwok Afghan News, Taliban Suffer Heavy Casualties in Parwan, 25 April 2018, url

[3208] Pajhwok Afghan News, Protestors Close Kabul-Parwan Highway after Civilian Deaths, 27 April 2020, url; Tolonews, Two Civilians Killed in Parwan Operation: Official, 27 April 2019, url

[3209] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3210] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Parwan Province - Meeting Summary, 30 May 2019, url, p. 1; Pajhwok Afghan News, Faryab Families Displaced to Parwan in Need of Help, 8 July 2019, url

[3211] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Parwan Province - Meeting Summary, 30 May 2019, url, p. 1

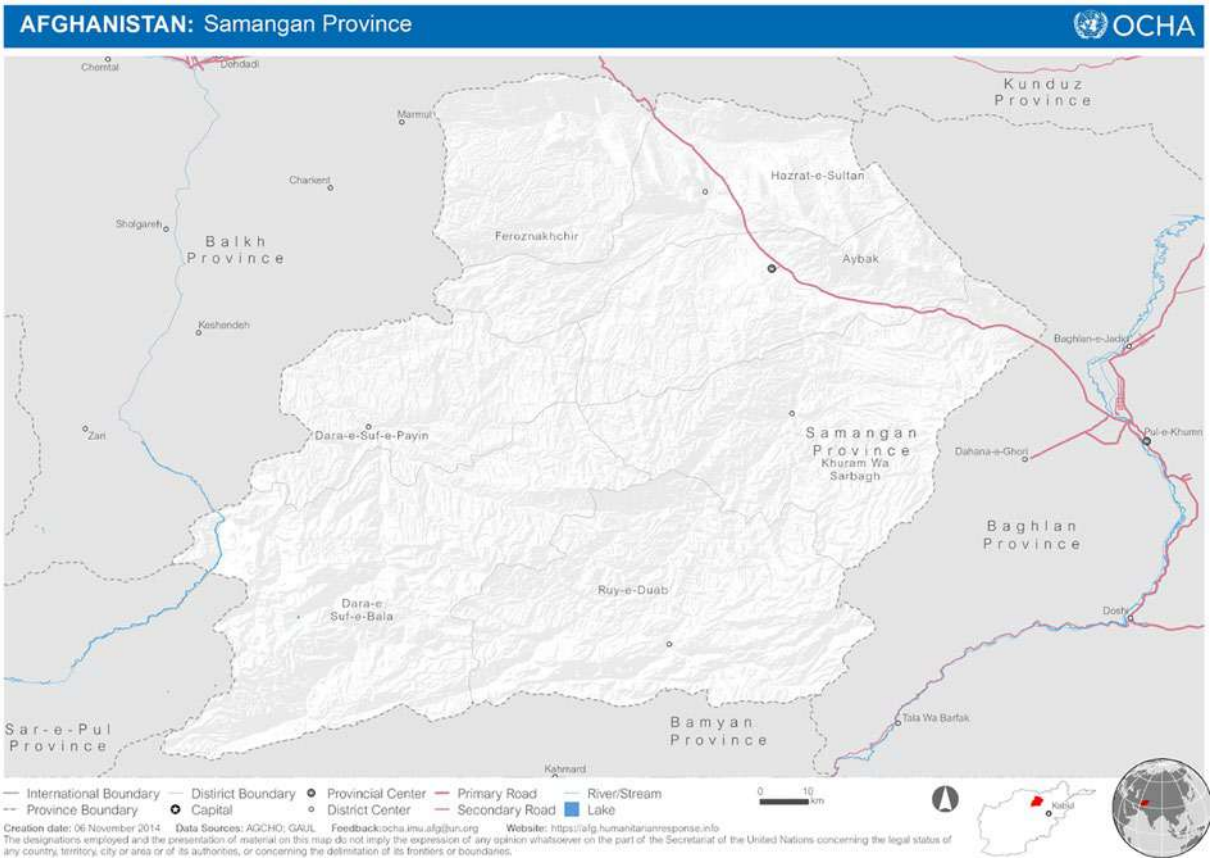
[3212] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Parwan Province - Meeting Summary, 30 May 2019, url, p. 1

[3213] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3214] IOM, Afghanistan - Parwan Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Parwan, 9 October 2019, url

2.30 Samangan

2.30.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 30: Afganistan - Samangan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3215]

Samangan vilâyeti Afganistan'ın kuzeyinde yer alır ve kuzeyde ve kuzeydoğuda Belh vilâyeti, doğuda Baglan, güneyde Bamyan ve batıda Sar-i Pol ile sınırları vardır. Samangan vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Aybak, Dara-i-Suf-e-Payin (Aşağı Dara-i-Suf), Dara-i-Suf-e-Bala (Yukarı Dara-i-Suf), Feroznakhchir, Hazrat-e-Sultan, Khuram Wa Sarbagh ve Ruy-e-Duab.[3216] Samangan'ın vilâyet yönetim merkezi, önceden bilindiği üzere hâlâ genellikle Aybak olarak anılan Samangan şehridir.[3217]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 430.489 olup bunların 118.537'si vilâyetin yönetim merkezi Aybak'ta yaşamaktadır.[3218] Samangan vilâyetinde bulunan etnik gruplar Tacikler, Özbekler, Peştunlar, Hazaralar, Araplar, Tatarlar[3219] ve Aymaklardır.[3220]

Vilâyet stratejik olarak Hindu Kush'un kuzeyinde yer alır.[3221] Kabil'den Mezar-ı Şerif'e giden Çevre Yolunun (Birinci Otoyolu) bir bölümü, Samangan'ın Khuram wa Sarbagh, Aybak ve Hazrat-e-Sultan ilçelerini geçerek Samangan'ı Herat'a kadar kuzey vilâyetlerine bağlamaktadır.[3222]

[3215] UNOCHA, Afghanistan Samangan Province - District Atlas, April 2014, url

[3216] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Samangan, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 30

[3217] AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url

[3218] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 30

[3219] US, Naval Postgraduate School, Samangan Provincial Review, n.d., url

[3220] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Samangan, 1 February 2017, url

[3221] RFE/RL, Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., url

[3222] Afghanistan, MOPW, Application of Road Numbering System National Highways, 16 October 2015, url; UNOCHA, Afghanistan: Samangan Province – District Atlas, April 2014, url; Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

Ekim 2018'de Taliban'ın Dara-i-Suf ilçesindeki madenlerden kömür taşıyan kamyonlara uygulanan vergileri artırdığı bildirilmiştir.[3223] Aralık 2019'a kadar vilâyet meclisi üyeleri ve kamyon şoförleri hem güvenlik güçlerini hem de Taliban'ı gasp etmekle suçlamıştır.[3224]

Afganistan Analisti Obaid Ali, Dara-I Suf-e Payin ilçesindeki kömür madenlerinin kontrolünün o bölgedeki çatışmayı şiddetlendiren bir itici güç olduğuna işaret etmektedir.[3225] The Liaison Office'e (TLO) göre ilçenin Dan-e Toor ve Gramak bölgeleri Afganistan'daki yasa dışı olarak çıkarılmış kömür yataklarının çoğunu barındırmaktadır. Politikacılar, savaş ağaları ve yerel güç simsarları tarafından 350'den fazla yasa dışı mayın denetlenmektedir.[3226]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Samangan vilâyeti, 2017 yılında haşhaş ekimi yapılmayan vilâyet statüsünü kaybetmiştir. Haşhaş ekimi %2 oranında azalmış ve bu nedenle 2017 yılına göre sabit kalmıştır. Başlıca haşhaş ekim bölgeleri Aşağı Dara-I Suf ve Yukarı Dara-I Suf'tur.[3227]

2.30.2 Samangan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Komşu Baglan'a kıyasla daha güvenli olan Samangan vilâyetinde 2016'nın başlarından itibaren daha fazla saldırı, Taliban baskını ve çatışma olduğu bildirildi.[3228]

Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında Taliban'ın Dara-i-Suf-e-Payin ilçesindeki varlığı ve kontrolü artmıştı. Bu, Samangan vilâyetindeki altı ilçe arasında çoğunlukla Taliban tarafından kontrol edilen tek ilçeydi. Diğer ilçelerde hükûmet varlığı ağır basıyordu. Önceki yıllarda Dara-I Suf-e Payin'in ilçe merkezinin kontrolü, hükûmet güçleri ile Taliban arasında birkaç kez el değiştirmişti.[3229] Taliban'ın 27 Eylül 2019'da ilçenin kontrolünü ele geçirdiği iddiaları bir yerel hükûmet yetkilisi tarafından reddedilse de[3230] Ekim 2019'da bir vilâyet meclisi temsilcisi Taliban'ın Dara-i-Suf - Aybak ve Dara-i-Suf - Mezar-ı Şerif otoyollarını kontrol ettiğini iddia etti ve her iki ilçeyi Samangan şehrine bağlayan Dara-i- Suf-e-Bala ve Dara-i Suf-e Payin ilçelerinin yollarını da son üç yıldır kontrol ettiklerini ve iki ilçe ile Mezar-ı Şerif şehri arasındaki yolların kontrolünü ele geçirdiklerini de ekledi.[3231] Aynı ay kaymakam, Dara-i-Suf-e Payin'in ilçe merkezi dışında tüm bölgelerinin Taliban'ın kontrolü altında olduğunu iddia etti.[3232] Mayıs 2020'de Afganistan analisti Thomas Ruttig, çoğunlukla Taliban kontrolündeki Dara-i Suf-e Payin ve hükûmet kontrolündeki Dara-i Suf-e Bala ilçelerinde sık sık Taliban faaliyeti bildirdi.[3233] 2 Temmuz 2020 itibarıyla, Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmeye göre Dara-i Suf-e Payin ilçesi "Taliban kontrolü altında", Aybak ilçesi "tartışmalı" durumda, Samangan vilâyetinde kalan diğer ilçeler ise "hükûmet kontrolü altındadır".[3234]

Pajhwok Afghan News'un Nisan 2018'de aktardığı hükûmet kaynaklarına göre, Samangan'da "düzinelerce" yasa dışı silahlı grup[3235] ve hükûmet yanlısı milisler[3236] faaliyet gösteriyordu.

[3223] Pajhwok Afghan News, Taliban increase tax on coal trucks in Samangan, 29 October 2019, url

[3224] Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban extort money on Mazar-Dara-i-Suf road, 9 December 2019, url; Tolonews, Drivers Protest Extortion on Key Northern Highway, 20 December 2019, url

[3225] AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url

[3226] TLO, The Real Cost of Coal, n.d., url

[3227] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 25

[3228] AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url

[3229] AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url

[3230] AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Security forces among 17 killed in Samangan attack, 27 September 2019, url

[3231] Pajhwok Afghan News, Taliban increase tax on coal trucks in Samangan, 29 October 2019, url

[3232] Pajhwok Afghan News, Taliban increase tax on coal trucks in Samangan, 29 October 2019, url

[3233] Ruttig, T., The case of Mawlawi Mehdi and Balkhab District: Are the Taleban attracting Hazaras?, AAN, 23 May 2020, url

[3234] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[3235] Pajhwok Afghan News, Dozens of illegal armed group active in Samangan, 8 April 2018, url

[3236] Al Jazeera, Taliban launch deadly attacks as they attend Afghan peace talks, 5 February 2019, url

1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Samangan'da ACLED tarafından özellikle ISKP'ye atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[3237]

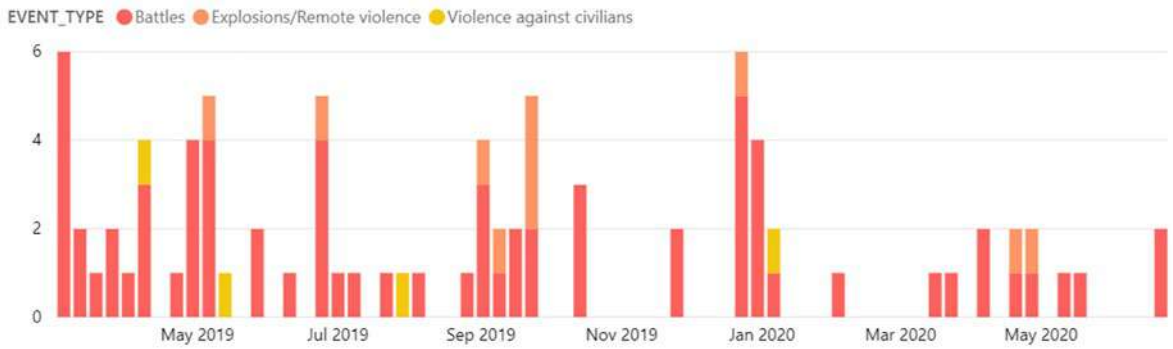
Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Samangan vilâyeti, 209. ANA Şahin kolordusunun sorumluluğu altındadır. Samangan vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[3238]

2.30.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.30.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Samangan'da 45 sivil zayiat (11 ölü ve 34 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %2 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından hedefli/kasıtlı cinayetler ve canlı bomba dışı IED'ler geliyordu.[3239] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Samangan'da 0 ila 50 sivil zayiat, 2020'nin ilk ve ikinci çeyreği arasında ise benzer sayıda sivil zayiat bildirmiştir.[3240]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Samangan vilâyetinde 84 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 70'i çarpışma, 10'u patlama/uzaktan şiddet ve 4'ü sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır.[3241] Dara-i Suf-e Payin, ACLED tarafından kayıt altına alınan 31 olay ile en çok olayın bildirildiği ilçe olarak öne çıkmıştır. Feroznakhchir ilçesinde ACLED tarafından kaydedilen şiddet olayı yoktur.[3242]

Şekil 32. Samangan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3243]

ACLED, Samangan vilâyetindeki şiddet olaylarının %83'ünü neredeyse tümü "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır. Bu olayların çoğu, Taliban'ın asker, polis veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler ya da yerel

[3237] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Samangan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3238] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12, p. 50; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[3239] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94. No UNAMA data on civilian casualties in Samangan province were available for the first half of 2020.

[3240] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3241] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3242] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3243] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Samangan, url

ayaklanma güçleri[3244] dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine[3245] yönelik saldırıları veya bunların kontrol noktaları[3246] ve askerî üsleri[3247] gibi tesislerine saldırılar şeklinde gerçekleşti. 1 Mayıs 2019'da Samangan şehrindeki bir köye düzenlenen ve hükûmet yanlısı üç milis üyesini öldüren Taliban saldırısı sonucunda Junbish siyasi partisinin başkanı da öldürüldü.[3248]

Afgan güvenlik güçlerinin Mart ve Aralık 2019'da Dara-i Suf-e Payin ilçesinde[3249], Ekim 2019'da[3250] Samangan/Aybak şehrinde olduğu gibi AGE'lere karşı gerçekleştirdiği operasyon ve saldırılar da silahlı çatışmalar kapsamında kayıt altına alındı.[3251]

Taliban, raporlama döneminde Dara-i-Suf-e-Payin ilçesine birkaç kez saldırdı.[3252] Ocak 2020'de Dara-iSuf-e Payin'in merkezine Taliban grubu saldırısı püskürtüldü.[3253] Afganistan analisti Thomas Ruttig'e göre Taliban, Nisan 2020'de Dara-i-Suf-e Bala ilçesine birkaç kez saldırdı.[3254]

Nisan 2019'da Samangan/Aybak şehrinde iki yasa dışı silahlı grubun üyeleri arasında bir çatışma çıktı. Sonuç olarak iki üye öldürüldü.[3255]

ACLED tarafından patlamalar/uzaktan şiddet altında sınıflandırılan on olaydan altısı, Afgan güçleri tarafından her iki Dara-i Suf ilçesinde[3256] gerçekleştirilen ve AGE'ler arasında kayıplara neden olan hava saldırılarıdır.[3257] ACLED, 28 Haziran 2019'da cuma namazında bir caminin içinde IED patlatılması dâhil olmak üzere IED kullanımı içeren üç olay kaydetti. Kaynaklar UNAMA'ya Taliban'ın ANDSF'yi övdüğü için mollayı hedef aldığını söyledi. Patlama sonucu 14 sivil yaralandı.[3258] Taliban'ın 11 Mayıs 2019'da Dara-i Suf-e Payin ilçesinde başlattığı roket saldırıları, hükûmet yanlısı bir milis komutanının ailesinin evini vurarak beş aile üyesini öldürdü, 10 kişiyi yaraladı.[3259]

[3244] NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT,Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 1-7, 7 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, 5 pro-govt militiamen killed in Jawzjan, Samangan, 26 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; Al Jazeera, Taliban kills 13 Afghan soldiers in Balkh province, 1 May 2020, url

[3245] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Samangan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3246] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 8-14, 14 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, 8 police killed and wounded in Samangan attack, 12 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, 20 Taliban, 2 police killed in Badghis, Samangan clashes, 2 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, 4 local security personnel killed in Samangan attack, 24 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[3247] NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[3248] NYT, Afghan War Casualty Report: April 26-May 2, 2 May 2019, url

[3249] Pajhwok Afghan News, 5 Taliban killed in Samangan operation, 22 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's military leader among 11 killed in Samangan clash, 28 December 2019, url

[3250] Pajhwok Afghan News, 6 militants killed, 11 wounded in Samangan operation, 20 October 2019, url

[3251] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Samangan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3252] NYT, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[3253] Pajhwok Afghan News, Taliban's groups attack on Dara-i-Souf Paen district repulsed, 3 January 2020, url

[3254] Ruttig, T., The case of Mawlawi Mehdi and Balkhab District: Are the Taleban attracting Hazaras?, AAN, 23 May 2020, url

[3255] Pajhwok Afghan News, 23 April 2019, url

[3256] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Samangan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Pajhwok Afghan News, Taliban's shadow governor killed in airstrike, 15 September 2019, url

[3257] UN Security Council, Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 27 May 2020, url, p. 10; Khaama Press, Taliban militants suffer heavy casualties in preemptive airstrikes in Samangan, 30 April 2020, url

[3258] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Samangan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; UNAMA, Midyear Update On The Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 June 2019, 30 July 2019, url, p. 7

[3259] NYT, Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url

ACLED tarafından sivillere yönelik şiddet olarak sınıflandırılan dört olay arasında şunlar bulunuyordu: Nisan 2019'da Dara-i Suf-e Bala ilçesinde Taliban tarafından kurulan kontrol noktasında geçiş ücreti ödemeyi reddettikleri için 60 kamyon sürücüsünün kaçırılması[3260], Ocak 2020'de Dara-iSuf-e Payin ilçesinde kontrolleri altındaki bir bölgede Taliban tarafından sivillerin öldürülmesi[3261], Mayıs 2019'da Ruy-e Duab ilçesinde bir klinikte çalışan ebeye cinsel saldırı.[3262] Ebeye yapılan saldırı ile ilgili olarak dokuz kişi gözaltına alındı.[3263] ACLED tarafından kaydedilenlere ek olarak, UNAMA Taliban tarafından iki kaçırılma olayını daha belgeledi. 29 Temmuz 2019'da Dara-i Suf-e Payin ilçesinde bir ana yola kontrol noktası kurduktan sonra kömür taşıyan 25 kamyon şoförünü kaçırdılar. Şoförler Taliban'a ödeme yaptıktan sonra serbest bırakıldı.[3264] Taliban, 14 Eylül 2019'da Ruy-e Duab ilçesindeki uluslararası bir mayın temizleme kuruluşunun beş personelini kaçırdı. Kaçırılanlar iki hafta sonra serbest bırakıldı.[3265] Resmî kaynaklar ayrıca Dara-i Suf-e Bala ilçe şefi ve iki korumasının Dara-i Suf-e Payin ilçesinde 24 Şubat 2020'de kaçırıldığını bildirdi.[3266]

Samangan vilâyeti dâhil olmak üzere kuzey bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı. Özel mobil şirketleri, cumhurbaşkanlığı seçimleri bitene kadar ağlarını kapatmaları konusunda uyarıldı. Eylül ayının sonunda, Ekim 2019'un başlarında tüm ağlar yeniden çalışmaya başladı.[3267]

Analist Obaid Ali, cumhurbaşkanlığı seçimi döneminde Samangan'daki güvenlik durumunu Kunduz veya Baglan'a kıyasla nispeten daha iyi olarak nitelendirmiştir. Güvensizliğin, özellikle Taliban bombardımanının, Ruy-e Duab, Khuram wa Sarbagh ve Hazrat-e-Sultan ilçelerinin bazı bölgelerinde, özellikle de 17 sandık merkezinden yalnızca 2'sinde seçim yapılabildiği Dara-i Suf-e Payin'de seçimlerin yapılmasını engellediği bildirilmiştir. Ancak, Samangan'da seçim günü ANDSF'ye karşı büyük çaplı bir saldırı gerçekleştirilmedi.[3268]

AGE'ler 14 Ekim 2019'da Dara-i Suf-e Payin ilçesinde 19 sağlık tesisini kapattı. Sonuç olarak, UNOCHA'ya göre yaklaşık 200.000 kişinin sağlığa erişimi engellendi.[3269] İki haftadan fazla süren müzakerelerin ardından, sağlık tesisleri Kasım 2019'un ikinci haftasında yeniden açıldı.[3270]

2.30.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak başta Ruy-e Duab, Aybak ve Dara-i Suf-e Payin ilçeleri olmak üzere Samangan vilâyetinde çatışma nedeniyle yerlerinden edilmiş 3.570 kişinin olduğunu bildirmiştir. Bu kişilerin %95'inden fazlası vilâyet içinde yerlerinden edilmişlerdi. Birkaç düzine kişi ise Belh ve Kabil vilâyetlerine göç etmiştir.[3271]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Samangan vilâyeti içinde yerinden edilen 3.444 kişi olduğunu bildirmiştir. Samangan/Aybak ilçesi hepsine ev sahipliği yapmıştır.[3272]

[3260] Ariana News, Taliban Abducted 60 Truck Drivers in Samangan, 11 April 2019, url; Qatar Tribune, Taliban abduct 60 Afghan truck drivers for failing to pay toll, 12 April 2019, url

[3261] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

[3262] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Samangan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3263] Pajwok Afghan News, 9 detained for allegedly gang-raping midwife in Samangan, 21 May 2019, url; Khaama Press, 9 arrested for alleged gang-rape of a mid-wife and a nurse in Samangan province, 21 May 2019, url

[3264] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 49

[3265] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 49

[3266] Pajhwok Afghan News, Insurgents kidnap district chief in Samangan, 2 February 2020, url; 1TV, Taliban abduct Afghan district governor in Samangan: MoI, 24 February 2020, url; RFE/RL, At Least Six Killed In Afghanistan Despite 'Reduction Of Violence' Deal, 24 February 2020, url

[3267] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url; AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url

[3268] AAN, Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, 30 October 2019, url

[3269] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (14 October – 20 October 2019), 24 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (21 October – 27 October 2019), 30 October 2019, url

[3270] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (4 – 10 November 2019), 13 November 2019, url

[3271] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3272] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.31 Sar-i Pol

2.31.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 31: Afganistan - Sar-i Pol vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3273]

[3273] UNOCHA, Afghanistan: Sar-e Pul Province – District Atlas, April 2014, url

Sar-i Pol vilâyeti Afganistan'ın kuzeyinde yer alır ve kuzeyde Jowzjan, kuzeydoğuda Belh, doğuda Samangan, güneyde Bamyan ve Gur ve batıda Faryab ile sınır komşusudur.[3274] Vilâyetin idari birimleri şunlardır: Balkhab, Gosfandi, Kohestanat, Sancharak, Sar-i Pol, Sayad ve Sozmaqala.[3275] 1988'de Jowzjan'dan ayrılarak kendi başına bir vilâyet olmuştur.[3276] Vilâyetin yönetim merkezi Sar-i Pol'dur.[3277]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 621.002 olup bunların 176.994'ü vilâyetin yönetim merkezi Sar-i Pol'da yaşamaktadır.[3278] Vilâyetteki ana etnik grup Özbeklerdir.[3279] Mevcut diğer gruplar arasında Hazaralar, Tacikler, Peştunlar, Araplar, Aymaklar ve Beluçlar bulunmaktadır.[3280]

Jowzjan vilâyetindeki Şibirgan'dan bir otoyol, vilâyet yönetim merkezi Sar-i Pol'u çevre yolunun (birinci otoyol) Mezar-ı Şerif-Herat bölümüne bağlamaktadır.[3281]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre, Sar-i Pol vilâyetinde haşhaş ekimi 2018 yılında 2017 yılına göre %81 azalmıştır. Afyon-haşhaş ekiminin en fazla olduğu ilçeler Sayad, Sancharak ve vilâyet merkezi Sar-i Pol olmuştur. Ayrıca 2018'de yaşanan kuraklık, yağmurla beslenen tarım alanını etkilemiştir.[3282]

Reuters tarafından Ocak 2019'da bildirildiği üzere, Sar-i Pol şehri yakınlarındaki petrol kuyuları vilâyet için önemli bir gelir kaynağıdır ve Taliban bunları kontrol etmeye ya da yok etmeye çalışmaktadır.[3283]

2.31.2 Sar-i Pol'da çatışma geçmişi ve aktörler

Sar-i Pol vilâyetinin 2012'den beri "Taliban kalesi" haline geldiği söylenmektedir. Sar-i Pol'daki Taliban ağının idaresi ve askerî yapısı, genel olarak vilâyetin çok etnikli karakterini yansıtan Peştun olmayan yerel halktan oluşmaktadır. İsyancılar, savaşçılarını bölgelerdeki hakim etnik gruplardan alıyordu. Örneğin Kohestanat'ta hareket esas olarak Aymak ve Tacikler tarafından yönetilirken Sozmaqala'da çoğunlukla Özbekler tarafından kontrol ediliyordu.[3284] 22 Nisan 2020'de Taliban, Balkhab ilçesinin Taliban valisi Şii Hazara Mevlevi Mehdi Mücahid'i tanıtan bir video paylaşmıştır.[3285] Bu video, Twitter'daki bazı yorumlarda ve Afgan medyasında çıkan haberlerde şaşkınlık uyandırmış ve ilk kez bir Şii Hazara Taliban komutanının sunulduğu vurgulanmıştır.[3286] Bu etnik-dini grup, Taliban hareketinde zar zor temsil edilmektedir. Balkhab ilçesindeki Taliban varlığını ve Mehdi'nin geçmişini inceleyen Afganistan analisti Thomas Ruttig, bunun istisnai bir durum olduğunu düşünmüş, ancak komutasında yalnızca küçük bir savaşçı grubu olan ve ilçede varlık göstermeyen Mehdi'nin askerî açıdan öneminin düşük olduğu ve bu atamanın Taliban Hazaraları arasındaki algıyı ve güvensizliği pek değiştiremeyeceği sonucuna varmıştır. Ancak bu durum, karmaşık yerel güç dengesinin bir sonucu olarak beklenmedik taraflar arasında bile ittifak değiştirmenin nasıل gerçekleşebileceğini göstermiştir.[3287]

[3274] UNOCHA, Afghanistan: Sar-e Pul Province – District Atlas, April 2014, url

[3275] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Sarepul, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 32

[3276] Pajhwok Afghan News, Background Profile of Sar-i-Pul province, n.d., url

[3277] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Sar e Pul, 1 February 2017, url

[3278] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 32

[3279] US, Naval Postgraduate School, Sar-i-Pul Provincial Review, n.d., url; Ali. O., Non-Pashtun Taleban in the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[3280] Afghanistan, Office of the President, Sar e Pul, 1 February 2017, url; Ali. O., Non-Pashtun Taleban in the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[3281] UNOCHA, Afghanistan: Sar-e Pul Province – District Atlas, April 2014, url; Afghanistan, MOPW, Application of Road Numbering System National Highways, url, p. 5

[3282] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 26

[3283] Reuters, Taliban threaten oil fields in northern Afghanistan, 4 January 2019, url

[3284] Ali, O., Non-Pashtun Taleban in the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[3285] Voice of Jihad, د ډغ داهج, مصاحبه استدیوی ای الامارة اب مسئول ولسوالی بلخاب والیت سرپل محترم (موولی دهدی دهاجم) دی رشن هب translation: Al Emarah Studio has published the interview with Mawlawi Mahdi Mujahid, responsible for Balkhab district of Sar-e Pul province'], 22 April 2020, url; Voice of Jihad, Video: Interview with governor of Balkhab – Mawlawi Mahdi Mujahid, 24 April 2020, url

[3286] Nasr, W. (@SimNasr), [Twitter], posted on 22 April 2020, url; Mehsud, I. T. (@IhsanTipu), [Twitter], posted on 22 April 2020, url; Khaama Press, Taliban appoints first Shia Hazara as shadow district chief of the group, 28 April 2020, url

[3287] Ruttig, T., The case of Mawlawi Mehdi and Balkhab District: Are the Taleban attracting Hazaras?, AAN, 23 May 2020, url

AAN tarafından 2018 ortalarında bildirildiği üzere Taliban militanları vilâyetin yarısını, çoğunlukla batı ve güney kesimlerini ve Sayad, Balkhab ve Sancharak ilçelerinin bazı kısımlarını kontrol ediyordu.[3288] 2019'da Sar-i Pol vilâyet meclisi başkanı, vilâyetin %60'ının Taliban kontrolünde olduğunu iddia etmiştir.[3289] Ocak 2020'de İsveç Göç Ajansı (Migrationsverket) ile temasa geçen bir Afganistan analisti, Sar-i Pol ve Faryab'ın kuzey bölgesinde Taliban tarafından en çok kontrol edilen veya bu durumdan etkilenen vilâyetler olduğunu düşünüyordu.[3290]

2 Temmuz 2020 itibarıyla, Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmeye göre Kohestanat ilçesi "Taliban kontrolü altında", Balkhab ilçesi "hükûmet kontrolü altında", Sar-i Pol vilâyetinde kalan diğer ilçeler ise "tartışmalı" durumdadır.[3291]

AAN'ye göre, İslami Cihad Birliği'nden (IJU) Orta Asya militanları, 2015'ten beri Sar-i Pol vilâyetinde aktif olup Taliban ile birlikte faaliyet göstermektedir. IJU militanları çoğunlukla Kohestanat ilçesine yerleşmiş Özbekistanlı Özbeklerdir. Grubun vilâyetteki ana faaliyeti, yeni Taliban acemilerine askerî eğitim vermekti.[3292] AAN, 2018 ortalarında çeşitli kaynakların iddia ettiği üzere Sar-i Pol vilâyetinde ISKP'ye bağlı militanların varlığına dair hiçbir kanıt bulamamış, mevcut haberlerin ve yerel halkın ISKP'yi IJU ile karıştırmış olabileceğine dikkat çekmiştir.[3293] 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Sar-i Pol vilâyetinde ACLED tarafından özellikle ISKP'ye atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[3294]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Sar-i Pol vilâyeti, 209. ANA Şahin kolordusunun sorumluluğu altındadır. Sar-i Pol vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[3295]

2.31.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.31.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Sar-i Pol'da 217 sivil zayiat (48 ölü ve 169 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %115 artış yaşanmıştır. Zayiatın başlıca nedenleri kara çarpışmalarıydı, bunu patlayıcı savaş kalıntıları ve canlı bomba dışı IED'ler izliyordu.[3296] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Sar-i Pol'da 26 ila 75 sivil zayiat kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinde ilkine kıyasla sivil zayiatta artış olduğunu bildirmiştir.[3297]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Sar-i Pol vilâyetinde 142 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 117'si çarpışma, 17'si patlama/uzaktan şiddet ve 8'i sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır.[3298] ACLED, Sar-i Pol'un tüm ilçelerinde şiddet olaylarını kaydederken Sar-i Pol ve Sayad, sırasıyla 50 ve 31 olay ile en çok olayın bildirildiği ilçeler olarak öne çıkmıştır.[3299]

[3288] Ali, O., New Confusion about ISKP: A case study from Sar-e Pul, AAN, 7 September 2018, url; Ali. O., Non-Pashtun Taleban in the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, AAN, 17 March 2017, url

[3289] Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban suffer casualties in Sar-i-Pul clash, 9 April 2019, url

[3290] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan, 2020, 7 April 2020, url, p. 47

[3291] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[3292] Ali, O., New Confusion about ISKP: A case study from Sar-e Pul, AAN, 7 September 2018, url

[3293] Ali, O., New Confusion about ISKP: A case study from Sar-e Pul, AAN, 7 September 2018, url

[3294] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

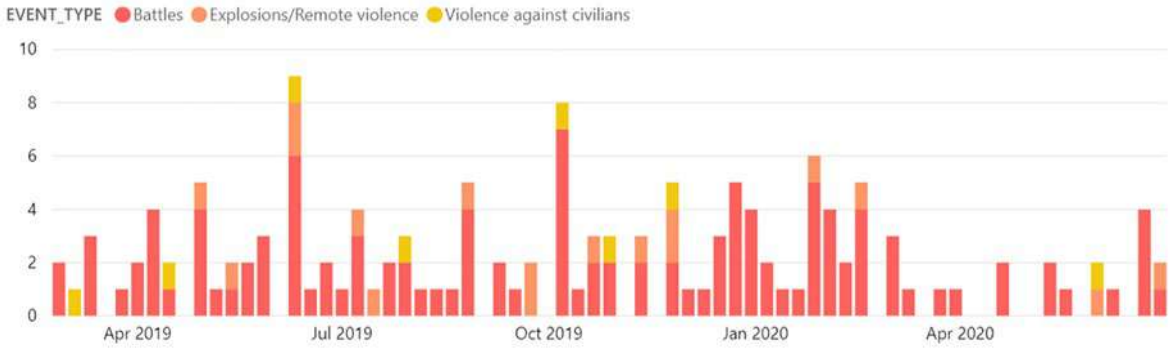
[3295] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12, p. 50; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[3296] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94. No UNAMA data on civilian casualties in Sar-e Pul province were available for the first half of 2020.

[3297] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3298] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3299] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Baghlan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; Geoprecision code: 1 & 2; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

Şekil 33. Sar-i Pol - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3300]

ACLED, Sar-i Pol vilâyetindeki şiddet olaylarının %82'sini neredeyse tümü "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır.[3301] Bu olayların çoğu, Taliban'ın asker, polis veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler[3302] ya da hükûmet temsilcileri[3303] dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları veya bunların kontrol noktaları[3304] ve askerî üsleri[3305] gibi tesislerine ve konvoylara saldırılar şeklinde gerçekleşti.[3306] Taliban'ın Sayad ilçesindeki askerî üslere ve evlere saldırarak bir çocuğu öldürdüğü ve iki sivili yaraladığı 17 Şubat 2020'de olduğu gibi, bu olaylar zaman zaman sivil zayiatla sonuçlandı.[3307] Sayad ilçe şefinin yakınları, Aralık 2019'da Sayad'ın evine düzenlenen Taliban saldırısında öldürüldü.[3308] Yerel basının alıntıladığı yerel bir yetkiliye göre, güvenlik noktalarına düzenlenen saldırının ardından güvenlik güçlerinin direnişiyle geri çekilen Taliban, Nisan 2019'da Gosfandi ilçesinde yaşayanların yaklaşık 100 koyununu yağmaladı.[3309] Mart 2020'de Gosfandi ilçesinde çapraz ateş sonucu iki sivil öldü, biri yaralandı.[3310]

Ekim 2019'da Sancharak ilçesinde[3311] yaşandığı üzere Afgan güvenlik güçleri tarafından AGE'lere yönelik yürütülen operasyon ve saldırılar da silahlı çatışmalar kapsamında kayıt altına alınmıştır. Mart 2019'da Sancharak ilçesinin

[3300] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan – Sar-e Pol, url

[3301] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3302] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 21-27, 27 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-July 4, 4 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, Pro-govt commander shot dead in Sar-i-Pul, 14 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, 6 security personnel killed in Taliban ambush, 4 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url

[3303] Pajhwok Afghan News, 2 killed in attack on district chief residence, 2 December 2019, url

[3304] NYT, 1 August 2019, Afghan War Casualty Report: July 25-Aug. 1, 1 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 31-June 6, 6 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 5-11, 11 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, Policemen among 5 killed in Sar-i-Pul firefight, 14 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, 7 Taliban killed, 13 wounded in Sar-i-Pul clashes, 11 May 2019, url; Pajhwok Afghan News, Policeman, 3 Taliban killed in Sar-i-Pul clash, 10 October 2019, url; Tolonews, Afghan Forces Take Casualties in Sar-e Pul Clash, 21 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[3305] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 5-11, 11 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban suffer casualties in Sar-i-Pul clash, 9 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[3306] NYT, Afghan War Casualty Report: March 1-7, 7 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, 20 security forces suffer casualties in Sar-i-Pul attack, 2 March 2019, url

[3307] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[3308] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 2 killed in attack on district chief residence, 2 December 2019, url

[3309] Khaama Press, Taliban militants loot Gosfandi district in Sar-e Pul province, snatch 100 sheep from local residents, 14 April 2019, url; Ariana News, Taliban Militants Looted 100 Sheep of Villagers in Sar-e Pol, 14 April 2019, url

[3310] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[3311] Pajhwok Afghan News, 5 killed, 7 wounded in fresh wave of violence, 7 October 2019, url

Tabar ve Taghikhwa köylerinde olduğu gibi, bu tür operasyonlar insanların köylerinde yerlerinden edilmelerine neden olabiliyordu.[3312]

Mart ve Nisan 2019'da Taliban'ın Sancharak ilçesindeki köyleri ve mahalleri ele geçirdiğine dair haberler çıktı.[3313] Aralık 2019'da hükûmet güçlerinin Sar-i Pol ilçesindeki köylerin kontrolünü yeniden ele geçirmeyi başardığı bildirildi.[3314]

1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında ACLED tarafından kaydedilen ve Sar-i Pol vilâyetinde bildirilen 17 patlama/uzaktan şiddet olayının bir kısmında sivil zayiat bildirildi[3315] (ör. Sayad ve Sar-i Pol ilçelerinde Taliban ve ANDSF tarafından roket veya havan ateşi olayları).[3316] 28 Kasım 2019'da Sayad ilçesinde bir bombanın erken patlaması 13 sivilin yaralanmasına, 10 evin hasar görmesine neden oldu.[3317] Temmuz 2019'da Sar-i Pol ilçesinde oyun oynarken patlamamış bir roket mermisinin patlaması sonucu beş çocuk öldü.[3318] 2 Haziran 2020'de Sar-i Pol ilçesinde yol kenarına yerleştirilen bombanın bir sivil araca isabet etmesi sonucu üç sivil öldü, dört sivil yaralandı.[3319]

ACLED tarafından sivillere yönelik şiddet olarak sınıflandırılan sekiz olay arasında hem Taliban hem de ANDSF tarafından emirlere uymayı reddeden sivillerin öldürülmesi[3320] ve bilinmeyen veya belirsiz nedenlerle sivillerin öldürülmesi[3321] olayları yer alıyordu. Taliban ayrıca bir seçim komisyonu çalışanını öldürdü[3322] ve Mart 2019'da Sancharak ilçesinde kadın kırbaçlama olayı uluslararası basına yansıdı.[3323] ACLED tarafından kaydedilen olaylara ek olarak New York Times, Şubat 2020'de Sar-i Pol ilçesinde sivil yaşam süren üç eski Taliban üyesinin öldürüldüğünü bildirdi.[3324] Ayrıca Afgan haber ajansı Pajhwok, Ocak 2020'de Kohestanat ilçesindeki bir sağlık ekibinin beş üyesinin birkaç gün sonra kaçırılması ve serbest bırakılması hakkında haber yaptı.[3325]

Sar-i Pol vilâyeti dâhil olmak üzere kuzey bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı. Özel mobil şirketleri, cumhurbaşkanlığı seçimleri bitene kadar ağlarını kapatmaları konusunda uyarıldı. Eylül ayının sonunda, Ekim 2019'un başlarında tüm ağlar yeniden çalışmaya başladı.[3326] New York Times, 28 Eylül 2019 seçim günü Sar-i Pol vilâyetindeki

---

[3312] Pajhwok Afghan News, Seeking aid, dozens of Sar-i-Pul IDPs rally against govt, 5 March 2019, url

[3313] NYT, Afghan War Casualty Report: April 12-18, 18 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, 'Taliban overrun Gajwae locality in Sar-i-Pul's Sancharak district', 3 March 2019, url; Pajhwok Afghan News, Sar-i-Pul: Taliban besiege Sancharak district center, 15 April 2019, url

[3314] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3315] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3316] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url

[3317] Khaama Press, Premature car bomb explosion damages 10 houses, injures 13 civilians in Sar-e Pul, 28 November 2019, url

[3318] NYT, Afghan War Casualty Report: July 12-18, 18 July 2019, url; EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Pajhwok Afghan News, Unexploded rocket kills 4 Sar-i-Pul children, 17 July 2019, url

[3319] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[3320] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[3321] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Sar-e Pol; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Khaama Press, Couple shot dead by Taliban militants in Sar-e Pul province, 20 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, 'Taliban behead a handicapped farmer in Sar-i-Pul', 4 August 2019, url; Khaama Press, Taliban militants behead a disabled man in Sar-e Pul province, 4 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[3322] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban kill poll panel worker in Sar-i-Pul, 8 October 2019, url

[3323] The Guardian, 'I lost consciousness': woman whipped by the Taliban over burqa without veil, 18 April 2019, url

[3324] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

[3325] Pajhwok Afghan News, Sar-i-Pul province, 16 January 2020, url; Pajhwok Afghan News, Around 58,000 Sar-i-Pul children to miss polio drops, 27 January 2020, url

[3326] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url

sandık alanlarına yapılan 19 Taliban saldırısı bildirdi.[3327] Taliban sandık merkezine havan topu attığında bir çocuk öldü ve 20 sivil yaralandı. Sandık merkezi kapatılmak zorunda kaldı.[3328]

Sar-i Pol vilâyetinde, vilâyeti Jowzjan'a bağlayan otoyolu üzerinde Mart ve Ağustos 2019 ile Ocak ve Mart 2020'de güvenlik kontrol noktalarına veya bir polis aracına saldırı gibi güvenlik olayları bildirildi.[3329]

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), sağlık hizmeti girişimine yönelik saldırılar çerçevesinde 2019 yılında Sar-i Pol vilâyetinde bu tür saldırılar kaydetmedi.[3330]

2.31.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Sar-i Pol vilâyetinde çatışmalardan dolayı yerlerinden edilmiş 7.357 kişi olduğunu bildirmiştir. Bunların %79'u vilâyet içinde yerinden edilirken diğerleri Belh, Jowzjan ve daha az bir ölçüde de Kabil, Faryab ve Gur vilâyetlerinde sığınma yeri aramıştır. Yerinden edilenlerin çoğu Sancharak ilçesinden göç etmiş olarak kaydedilirken bu ilçeyi Sayad, Sozmaqala ve Sar-i Pol ilçeleri izlemiştir.[3331]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Sar-i Pol vilâyetine göç eden 7.938 kişi olduğunu bildirmiştir. Sar-i Pol ilçesi bu kişilerin hepsine ev sahipliği yapmıştır. Yaklaşık dört kişiden üçü vilâyet içinde yerlerinden edilmiştir. Nisan 2019 ve Ocak 2020'de Sar-i Pol vilâyeti Faryab ve Jowzjan'da yerinden edilmiş kişilere de ev sahipliği yapmıştır.[3332]

[3327] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url

[3328] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 71

[3329] NYT, Afghan War Casualty Report: March 8-14, 14 March 2019, url; Afghan Islamic Press, [Twitter], posted on: 6 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

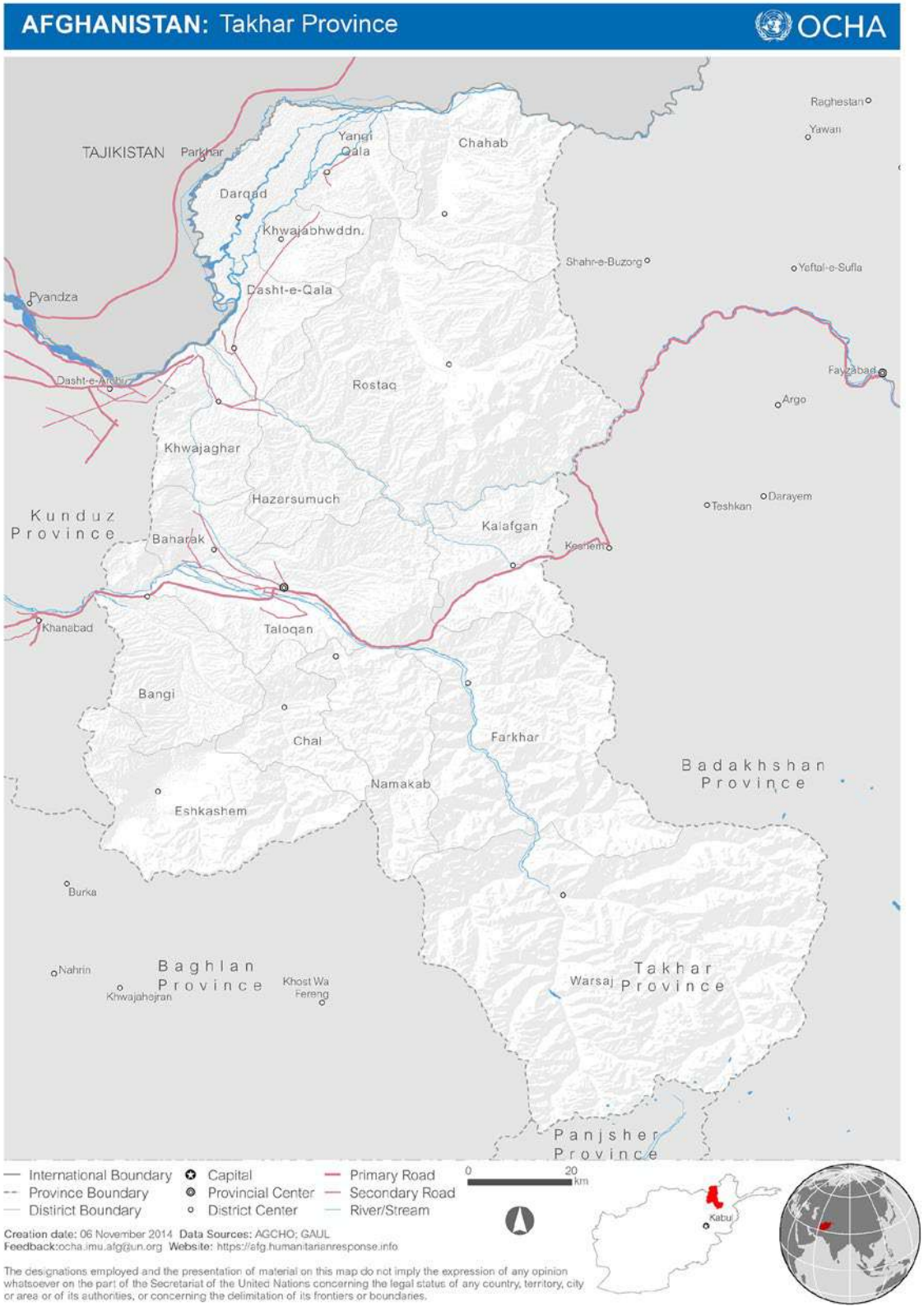
[3330] WHO, Afghanistan. Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 url

[3331] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3332] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

2.32 Tahar

2.32.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 32: Afganistan - Tahar vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3333]

[3333] UNOCHA, Afghanistan: Takhar Province – District Atlas, April 2014, url

Tahar vilâyeti, Afganistan'ın kuzeydoğu kesiminde yer alır ve doğuda Badahşan, güneyde ve güneybatıda Pençşir ve Baglan ve batıda Kunduz ile ülke içi sınırı, kuzeyde ise Tacikistan ile uluslararası sınırı vardır.[3334] Tahar vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Baharak, Bangi, Chahab, Chal, Darqad, Dasht-e-Qala, Eshkamesh, Farkhar, Hazar Sumuch, Kalafgan, Khwajabahawuddin (Khwaja Bahawuddin), Khwajaghar (ayrıca Khwaja Ghar), Namakab, Rostaq, Talukan, Warsaj ve Yangi Qala.[3335] Vilâyetin yönetim merkezi Talukan'dır.[3336]

NSIA'nın 2020-2021 tahminlerine göre vilâyetin nüfusu 1.093.092 olup bunların 258.724'ü vilâyetin yönetim merkezi Talukan'da yaşamaktadır.[3337] Vilâyetteki ana etnik grup Özbekler ve Taciklerdir.[3338] Mevcut diğer gruplar ise Peştunlar[3339], Hazaralar[3340] ve Araplardır.[3341]

Kunduz-Tahar Otoyolu Kalafgan, Talukan ve Bangi ilçelerinden geçmektedir.[3342]

2018 UNODC Afyon Araştırması'na göre Tahar, 2008-2017 yılları arasında haşhaş ekimi yapılmayan vilâyet durumundaydı. Vilâyet, 2018 yılında Rostaq, Kalafgan ve Farkhar ilçelerinde 251 hektarlık haşhaş ekimi yapıldıktan sonra haşhaş ekimi yapılmayan vilâyet statüsünü kaybetmiştir.[3343] Orta Asya'ya giden uyuşturucu kaçakçılığı rotaları, Tahar vilâyetinin bazı ilçelerinden geçmektedir.[3344]

2.32.2 Tahar'da çatışma geçmişi ve aktörler

2017'de AAN, Taliban'ın Tahar'da 2014'te başlayan bazı bölgesel kazanımlara rağmen "daha güçlü bir dayanak" kuramadığını bildirmiştir. Bu da onların "[...] batı ve güneybatıdaki cephelerini [...] doğudakiyle birleştirmelerini" engellemiştir.[3345] Mayıs 2019'da gazeteci Bilal Sarwary, Takar vilâyetinde Taliban varlığının arttığını kaydetmiştir.[3346] Afganistan analistleri Obaid Ali ve Thomas Ruttig'e göre Taliban'ın son birkaç yılda Tahar'ın çoğu ilçesinde varlıkları artmış ve 2019'da vilâyetteki birkaç saldırı, kontrollerini Talukan şehrine doğru genişletmelerini sağlamıştır.[3347] Bu durum, yerel halk arasında endişe uyandırmaktadır.[3348]

28 Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimlerini aktaran AAN Khwajabahawuddin, Khwajaghar, Yangi Qala ve Dasht-e Qala ilçelerinin durumunu "önemli ölçüde tartışmalı" olarak nitelendirmiştir.[3349] AAN tarafından yapılan Kasım 2019 değerlendirmesine göre şu altı ilçe hükûmetin kontrolü altındaydı: Rostaq, Farkhar, Warsaj, Kalafgan, Hazar Sumuch ve Chal. Geri kalan ilçeler ya "önemli ölçüde tartışmalıydı ya da büyük ölçüde Taliban kontrolü altındaydı ya da hükûmet yalnızca ilçe merkezinde ve yakın çevresinde görülüyordu".[3350] 2 Temmuz 2020 itibarıyla Long War Journal tarafından sık sık güncellenen bir haritada sunulan ve açık kaynaklı bilgilere dayanan bir değerlendirmede Baharak, Chahab, Khwajaghar ve Yangi Qala ilçeleri "Taliban kontrolü altında", Bagi, Darqad, Dasht-e Qala, Eshkamesh,

---

[3334] UNOCHA, Afghanistan: Takhar Province – District Atlas, April 2014, url

[3335] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Takhar, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 28

[3336] UNOCHA, Afghanistan: Takhar Province – District Atlas, April 2014, url; Pajhwok Afghan News, Background profile of Takhar province, n.d., url

[3337] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 28

[3338] Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

[3339] Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

[3340] Pajhwok Afghan News, Background profile of Takhar province, n.d., url; US, Naval Postgraduate School, Takhar Provincial Review, n.d., url

[3341] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Takhar, 1 February 2017, url

[3342] UNOCHA, Afghanistan: Takhar Province – District Atlas, April 2014, url; Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, url

[3343] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 27

[3344] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url; RFE/RL, In The Dark: Tajik Border Residents Live Not Knowing What Lies Beyond, 22 November 2018, url; Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

[3345] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url

[3346] Sarwary, B., [Twitter], posted on: 22 May 2019, url

[3347] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[3348] Afghanistan Times, Rampant insecurity stymies peace in Takhar, 8 April 2020, url

[3349] AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[3350] Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

Khwajabahawuddin ve Talukan ilçeleri "tartışmalı" olarak, Tahar vilâyetinde kalan diğer ilçeler ise "hükümet kontrolü altında" olarak gösterilmiştir.[3351]

Taliban'ın yanı sıra ISKP, Özbekistan İslami Hareketi (IMU) militanları, uyuşturucu kaçakçıları ve suçluların yanı sıra esas olarak Peştun olmayan[3352] Afganlardan[3353] oluşan IMU'nun parçalanmış bir grubu olan terörist hareket Jundullah üyelerinin 2018'de Tacik sınırında faaliyet gösterdiği[3354] bildirilmiştir. Şubat 2019 AAN raporuna göre Jundullah'ın askerî kanadı Jabha-ye Qariha, Tahar vilâyetinin bazı kuzey ilçelerinde faaliyet gösteriyordu.[3355] İddiaya göre, çoğunluğu Özbekistanlı Özbeklerden oluşan bir hareket olan az sayıda İslami Cihad Birliği savaşçısı, 2018 yılında vilâyetin bazı bölgelerinde faaliyet gösteriyordu. Bu savaşçılar, Afganistan'ın kuzey ve kuzeydoğusunda faaliyet gösteren Imom Buxoriy Katiba (İmam Buhari'nin Taburu) adlı bağımsız bir cephenin parçasıydı.[3356] Haziran 2019 raporu için BM Güvenlik Konseyi'ne sunulan bilgilere göre Afganistan'da Orta Asya grupları, Tahar ve Badahşan vilâyetlerinde yaklaşık 50 İslami Cihad Grubu savaşçısı ile Taliban'ın doğrudan operasyonel ve mali kontrolü altındadır.[3357]

Taliban savaşçıları, 2010 yılında Peştunların çoğunlukta olduğu Darqad ilçesinde Kunduz'dan gelen Tahariler ve yabancıların karışımıyla ortaya çıkmaya başladı.[3358] IMU, Jundullah ve Taliban'a bağlı militanlar 2014 yılının sonuna kadar Afgan güvenlik güçlerine karşı yan yana savaştı. 2015 ortasında IMU, IŞİD ile ittifak kurdu. Sonuç olarak, Peştun ile Peştun olmayan AGE'ler arasındaki zaten istikrarsız ilişkiler kötüleşti ve Taliban, IMU'nun yaptığı gibi IŞİD ile ittifak kurmalarını önlemek için bazı Özbek Jundullah savaşçılarının silahsızlanmasını ve hatta öldürülmesini emretti.[3359]

Yıllar boyunca Taliban, "büyük ölçüde Peştun olmayan" vilâyetteki üssünü genişletmek ve IŞİD'in kalesi haline gelmesini önlemek için daha fazla yerel Özbek ve Tacik komutanı kilit pozisyonlara atadı.[3360] Bu politika, vilâyetin eski Özbek gölge valisinin bir Peştun ile değiştirilmesiyle kesintiye uğradı ve bu, iki etnik grup arasındaki ilişkilerin daha da kötüleşmesine yol açtı. Bir eski Özbek Taliban komutanı Mevlevi Nurullah 2017'de Tahar'ın yeni gölge valisi olarak atandıktan sonra durum düzelse de IMU ve Jundullah'a bağlı AGE'ler Taliban'dan bağımsız olarak savaşmaya devam etti. Üç grup da Hanefi hukuk ilkelerini takip ettikleri için aynı dinî görüşleri paylaşsalar da IMU ve Jundullah, yaşlıların çatışmaların çözümündeki rolü ve diğer önemli konular gibi hususlarda yerel kültürü görmezden gelmektedir.[3361]

Afgan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nden (AISS) bir araştırmacı, Ağustos 2019'da Tahar ve Badahşan vilâyetlerinde ortaya çıkan küçük ISKP gruplarından bahsetmiştir.[3362] 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında Tahar vilâyetinde ACLED tarafından özellikle ISKP'ye atfedilen hiçbir güvenlik olayı kaydedilmemiştir.[3363]

Hükumet güvenlik güçlerinin varlığı bakımından Tahar vilâyeti, daha önce ANA 209. Kolordu yönetimindeki ANA 20. Tümen Nisan 2019'da yeni 217. Kolordu olmak üzere atandıktan sonra 217. ANA kolordusunun sorumluluğuna

---

[3351] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url. The source, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[3352] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url

[3353] Ali, O., Precarious Consolidation: Qari Hekmat's IS-affiliated ‚island' survives another Taleban onslaught, AAN, 4 March 2018, url

[3354] RFE/RL, In The Dark: Tajik Border Residents Live Not Knowing What Lies Beyond, 22 November 2018, url

[3355] Ali, O., One Land, Two Rules (3): Delivering public services in insurgency-affected Dasht-e Archi district in Kunduz province, AAN, 26 February 2019, url

[3356] Ali, O., New Confusion about ISKP: A case study from Sar-e Pul, AAN, 7 September 2018, url

[3357] UN Security Council, Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, url, p. 18

[3358] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url; Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

[3359] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url

[3360] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url; Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

[3361] Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, url

[3362] National (The), ISIS recruitment is growing in Afghanistan as US and Taliban work for peace, 8 August 2019, url

[3363] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Takhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

geçmiştir.[3364] 217. Kolordu'nun karargâhı Kunduz'dadır.[3365] 30 Nisan 2020 itibarıyla Tahar vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Kuzey Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası (TAAC – Kuzey) sorumluluk alanındadır. TAAC-Kuzey, Alman kuvvetleri tarafından yönetilmekte olup karargâhı Belh vilâyetindeki Mezar-ı Şerif'te bulunmaktadır.[3366]

Afganistan analisti Kate Clark'a göre Kasım 2019'da ANA Bölge Kuvvetleri Talukan şehrinde kurulmuştur ve Khwajabahawuddin ilçesi için de planlanmıştır.[3367]

ALP, yerel ayaklanma güçleri ve hükûmet yanlısı milisler Tahar'ın bazı ilçelerinde mevcut ve aktif durumdadır.[3368] Tahar ALP, yereldeki güçlü adamların üzerindeki gücü ve bazı birimlerinin uyuşturucu kaçakçılığı veya yerel halkın istismarına karışması nedeniyle ALP birimlerinin en kötüleri arasında gösterilmektedir. 2019'un başlarında Tahar'daki tüm ALP komutanlarının değiştirilmesi, gerçek anlamda değişiklik getirmemiş gibi görünüyordu. ALP gibi, yerel ayaklanma güçlerinin de yerel güçlüler tarafından kontrol edildiği ve harekete geçirildiği söylenmektedir. Afganistan analisti Kate Clark, Tahar'ı "Afganistan'ın uzun savaş yıllarında ortaya çıkan komutan sınıfının özellikle güçlü olduğu" bir ilçe olarak tanımlamaktadır. Kate Clark'ın görüştüğü uzmanlar, Tahar'daki birkaç komutan arasındaki derin tarihsel sıkıntılardan ve çatışmalardan bahsetmiştir. Bunlar, büyük bir dış tehdit durumunda iş birliği yapabilseler de bu tehdit ortadan kalktığında birbirleriyle tekrar savaşmaya başlamaktadır. Bu da yerel halk için tehdit oluşturmakta ve Tahar'ı Taliban'a karşı savunmasız bir vilâyet haline getirmektedir.[3369]

Aralık 2019'da Tahar sakinleri ve sivil toplum aktivistleri, vilâyette artan suçla ilgili endişelerini dile getirerek bunu yasa dışı silahlı adamların sayısındaki artışa ve işsizliğe bağlamıştır.[3370]

2.32.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.32.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Tahar'da 192 sivil zayiat (60 ölü ve 132 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %70 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından hava saldırıları ve canlı bomba dışı IED'ler geliyordu.[3371] Resolute Support, 2020'nin ilk yarısında Tahar'da 77 ila 125 sivil zayiat kaydederek 2020'nin ikinci çeyreğinde ilkine kıyasla sivil zayiatta artış olduğunu bildirmiştir.[3372]

[3364] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2019, url, p. 78

[3365] USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, p. 5

[3366] USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. December 2019, 23 January 2020, url, pp. 11-12; 50; USDOD, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, url, pp. 27-28; USDOD, Enhancing Security and Stability In Afghanistan. June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[3367] Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

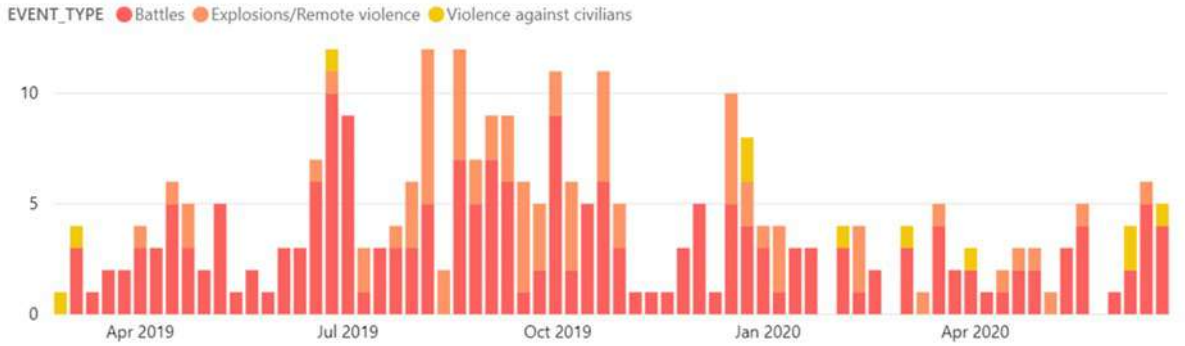
[3368] Khaama Press, Taliban's ambush in Takhar kills 20 members of public uprising forces, 29 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 17 pro-government militiamen killed in Takhar assault, 29 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, Takhar: 2 uprising members killed in Taliban attack, 15 January 2020, url

[3369] Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, url

[3370] Pajhwok Afghan News, In Takhar, rising crime graph sparks concerns, 2 December 2019, url

[3371] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94. No UNAMA data on civilian casualties in Takhar province were available for the first half of 2020.

[3372] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 72

Şekil 34. Tahar - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3373]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 tarihleri arasında açık kaynaklardaki raporları kullanarak Tahar vilâyetinde 292 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunlardan 205'i çarpışma, 76'sı patlama/uzaktan şiddet ve 11'i sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmıştır. Üç olaydan ikisi şu beş ilçede meydana gelmiştir: Eshkamesh, Baharak, Darqad, Dasht-e Qala ve Khwajaghar. ACLED tarafından Hazar Sumuch ve Warsaj ilçelerinde şiddet olayları kaydedilmemiştir.[3374]

ACLED, Tahar vilâyetindeki şiddet olaylarının %70'ini çarpışma, özellikle silahlı çatışmalar olarak kodlamıştır.[3375] Bu silahlı çatışmaların çoğu, Taliban'ın polis, ordu veya NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde Arbaki ("Arbaki" terimi genellikle yerel olarak ve Taliban tarafından Afgan Yerel Polisi üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırıları[3376] veya kontrol noktaları[3377], üsler[3378] ve genel merkezler[3379] gibi askerî tesislere veya polis tesislerine ve araçlar[3380] ile konvoylara[3381] saldırılar şeklinde gerçekleşmektedir. Bu olaylardan bazıları, Nisan 2019'da Khwajaghar ilçesinde, Haziran 2019'da Eshkamesh ilçesinde veya Şubat 2020'de Dasht-e Qala ilçesinde Taliban ile hükûmet güçleri arasında çıkan çatışmalar gibi sivil zayiata neden oldu.[3382] 30 Mart 2020'de Khwajaghar ilçesi polis şefinin konutuna düzenlenen bir Taliban saldırısında

[3373] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Takhar, url

[3374] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Takhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3375] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Takhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3376] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[3377] NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 3-9, 9 May 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 5-11, 11 April 2019, url; Pajhwok Afghan News, 15 policemen killed, 13 injured in Taliban attack, 25 July 2019, url; Pajhwok Afghan News, 3 ALP personnel killed, 7 wounded in Takhar attack, 16 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[3378] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 19-25, 25 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[3379] NYT,Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 12-18, 18 April 2019, url

[3380] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url

[3381] NYT, Afghan War Casualty Report: April 19-25, 25 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; NYT,Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[3382] NYT, Afghan War Casualty Report: April 19-25, 25 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 14-20, 20 June 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020, url

bir sivil hayatını kaybetti.[3383] Çatışmalar, Mayıs 2020'de Baharak ilçesinde dört ailenin evlerini yıktı.[3384] Haziran 2020'nin sonlarında Chahab ilçesinde Taliban saldırısının ardından çıkan çatışmalarda en az bir sivil öldürüldü.[3385]

Nisan 2019'da Dasht-e Qala'da[3386] yaşandığı üzere Afgan güvenlik güçleri tarafından AGE'lere yönelik yürütülen operasyon ve saldırılar da silahlı çatışmalar kapsamında kayıt altına alınmıştır. 2 Nisan 2019'da Savunma Bakanlığının Khalid Operasyonuna onayıyla Tahar, güvenlik güçlerinin operasyonlarının odaklandığı kuzeydoğudaki illerden biri haline geldi.[3387] Güvenlik operasyonlarının birçoğu hava saldırılarıyla destekleniyordu.[3388]

Mart 2019'da Kalafgan ilçesinde ve Ağustos 2019'da Chahab ilçesinde hükûmet yanlısı milisler arasında çıkan çatışmalar da sivil zayiata neden oldu.[3389]

Raporlama döneminde Taliban, Temmuz 2019'da[3390] Talukan şehrine ve Haziran ve Eylül 2019'da[3391] Khwajaghar ilçe merkezine saldırı gibi Tahar vilâyetinin çeşitli ilçelerine çeşitli saldırılarda bulundu. Bu durum, Tahar sakinlerini ve sivil toplum aktivistlerini, Talukan'ın Taliban'ın eline geçebileceği endişesini ifade etmeleri için Ekim 2019'un başlarında Kabil'de toplanmaya teşvik ederken yetkililer bu tehdidi reddetti.[3392] Yangi Qala ve Darqad ilçeleri üzerindeki kontrol, raporlama döneminde Taliban ile hükûmet arasında el değiştiriyordu.[3393] Taliban Kasım 2019'da[3394] ve Nisan 2020'de[3395] Darqad ilçe merkezine saldırdı, 30 Ağustos 2019'da Chahab ilçe merkezini birkaç saatliğine devraldı[3396] ve Ocak 2020'de Baharak ilçesinde bir köye saldırdı.[3397]

Hava/drone saldırıları, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasında Tahar vilâyetinde ACLED tarafından kaydedilen tüm şiddet olaylarının %21'ini temsil ediyordu.[3398] Bunların çoğu Eshkamesh ilçesinde gerçekleşirken bu ilçeyi Darqad ilçesi izliyordu. Hava saldırılarının büyük bölümü Afgan kuvvetleri tarafından gerçekleştirilirken bunların bazıları NATO

[3383] Pajhwok Afghan News, Taliban raid leaves 14 security forces dead in Takhar, 30 March 2020, url; Tolonews, Attacks in Takhar, Zabul Kill 19 ANDSF, 30 March 2020, url

[3384] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (4 May – 10 May 2020), 13 May 2020, url

[3385] NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url; Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on: 24 June 2020, url

[3386] Pajhwok Afghan News, 28 Taliban rebels killed in Takhar operation, 24 April 2019, url

[3387] UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/902–S/2019/493 14 June 2019, url, p. 5

[3388] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Takhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; Khaama Press, 6 Taliban militants killed in Special Forces raid, airstrike in Takhar province, 6 July 2019, url

[3389] NYT, Afghan War Casualty Report: August 2-8, 8 August 2019, url; NYT,Afghan War Casualty Report: March 22-28, 29 March 2019, url

[3390] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url

[3391] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 7-13, 13 June 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban lose 15 fighters in battle for Khwaja Ghar district, 12 June 2019, url; Tolonews, Heavy Clashes Ongoing In Takhar's Khwaja Ghar District, 9 September 2019, url

[3392] Tolonews, Residents Take Protest To Kabul As Takhar Security Deteriorates, 3 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Residents worried as clashes approach Taloqan, 3 October 2019, url

[3393] Ruttig, T., Van Bijlert, M., et. al., Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, AAN, 26 September 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; Sarwary, B., [Twitter], posted on: 10 September 2019, url; Gandhara (RFE/RL), Taliban Capture Key Afghan Districts Bordering Central Asia, 10 September 2019, url; Khaama Press, Afghan forces fully clear 2 districts of Taliban militants in Farah and Takhar, 13 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Afghan forces retake Darqad district, Taliban refute, 25 October 20199, url

[3394] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url

[3395] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url

[3396] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban storm Cha Ab district in Takhar, 30 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, 21 security personnel killed in Takhar attacks, 30 August 2019, url

[3397] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

[3398] These do not include air strikes carried out during operations categorised by ACLED under 'battles'. For more information on ACLED's methodology, please consult the introduction.

güçlerine atfedildi.[3399] Bu hava saldırıları AGE'ler arasında zayiata neden olurken[3400] bazıları da sivil zayiata yol açtı (örneğin 18 Eylül 2019'da Yangi Qala ilçesinde[3401] veya 23 Aralık 2019'da Eshkamesh ilçesinde[3402]).

ACLED tarafından kaydedilen diğer patlama/uzaktan şiddet olayları arasında Taliban'ın veya kimliği belirsiz silahlı grupların güvenlik güçlerini veya hükûmet görevlilerini hedef almak için yol kenarına yerleştirdiği bombalar ve IED'ler veya roketler ve bombardıman kullandığı olaylar yer aldı.[3403] Bu olaylardan bazıları, sivil zayiata yol açtı. Örneğin 5 Eylül 2019'da Darqad ilçesinde Taliban'ın bombardımanında iki sivil öldü, iki sivil yaralabdı; 2 Kasım 2019'da küçük yaştaki öğrenciler yol kenarındaki bombaya basarak öldü ve yaralandı;[3404] 12 Ocak 2020'de ise Taliban'ın attığı roket bir eve isabet ederek bir çocuğu öldürdü, iki çocuğu yaraladı.[3405] Ekim 2019'da Eshkamesh ilçesinde bir otelde patlayan bomba ile yedi sivil yaralandı.[3406] 20 Mart 2020'de Talukan'da Taliban'ın yol kenarına yerleştirdiği bir bomba erkenden patladı ve kendi üyelerinden dördünün yanı sıra iki çocuğun daha ölümüne sebep oldu.[3407] Haziran 2020'de Eshkamesh ilçesindeki bir dinî okulda meydana gelen bomba patlaması sonucu en az dokuz öğrenci hayatını kaybetti.[3408]

ACLED tarafından sivillere yönelik şiddet olarak sınıflandırılan on bir olay arasında Haziran 2019'da Dasht-e Qala ilçesinde olduğu gibi Afgan güvenlik güçleri tarafından sivillerin öldürülmesi[3409] ya da 25 Aralık 2019'da Darqad ilçesinde sivillerin Tacikistan sınır polisi tarafından öldürülmesi[3410] olayları bulunuyordu. Mart 2019'da Rostaq ilçesinde bir doktorun öldürülmesi olayı, kimliği belirsiz silahlı adamlarla ilişkilendirildi. Taliban, Yangi Qala çarşısına düzenlenen saldırı sırasında sivilleri öldürdü.[3411] Mart 2020'de Dasht-e Qala bölgesinde bir askeri üste aşçı olarak çalışan bir sivili de öldürdüler[3412] ve Nisan 2020'de Talukan şehrinde bir aşiret büyüğünü kaçırıp başını kestiler.[3413] Haziran 2020'de kimliği belirsiz silahlı kişiler bir imamı öldürdü ve Taliban, Chahab ilçesinde eski bir cihatçı komutanı kaçırıp öldürdü.[3414]

Tahar vilâyeti dâhil olmak üzere kuzeydoğu bölgesinden Eylül 2019'daki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ve sırasında elektrik ve cep telefonu şebekelerinin kesintiye uğradığına dair duyumlar alındı.[3415] Daha önceki bir uyarıyı takiben Taliban, Tahar vilâyetindeki cep telefonu şirketlerinin kulelerini yıktı.[3416] Cep telefonu ağları ve internet, 27

[3399] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Takhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3400] Khaama Press, Airstrikes kill more than 40 Taliban militants in Takhar and Kunduz provinces, 11 September 2019, url; Khaama Press, Precision airstrike kills deputy commander of the Red Unit of Taliban in Takhar, 15 February 2020, url

[3401] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url

[3402] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url

[3403] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Takhar; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url; NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[3404] NYT, Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019, url; Al Jazeera, Nine children killed in Afghanistan landmine blast, 2 November 2019, url; Pajhwok Afghan News, 9 schoolchildren dead in Takhar explosion, 2 November 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (October 2019), 23 November 2019, url

[3405] NYT, Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url

[3406] Bakhtar News, Mine Blast Wounds Seven Civilians in Takhar, 23 October 2019, url

[3407] Pajhwok Afghan News, 2 children among 6 killed in Taloqan bombing, 20 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[3408] Pajhwok Afghan News, Takhar seminary blast leaves 10 students dead, 18 June 2020, url;

[3409] NYT, Afghan War Casualty Report: June 28-july 4, 4 July 2019, url

[3410] NYT, Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019, url; Pajhwok Afghan News, 3 Takhar residents shot dead by Tajik border guards, 26 December 2019, url

[3411] Xinhua, Over 40 including 3 civilians killed within one day in Afghan fighting, 4 March 2019, url

[3412] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020, url

[3413] NYT, Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020, url; Pajhwok Afghan News, Taliban behead influential elder in Takhar, 4 April 2020, url

[3414] RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), At Least 17 Killed In Attacks Across Afghanistan, 13 June 2020, url; Pajhwok Afghan News, Takhar: Imam shot dead by unidentified gunmen, 13 June 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020, url

[3415] UNOCHA, Afghanistan: Monthly Humanitarian Update (September 2019), 18 October 2019, url; Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmønster i 2019, 22 January 2020, url, p. 10; NYT, To Disrupt Elections, Taliban Turn to an Old Tactic: Destroying Cell Towers, 2 October 2019, url

[3416] NYT, To Disrupt Elections, Taliban Turn to an Old Tactic: Destroying Cell Towers, 2 October 2019, url

Eylül - 2 Ekim 2019 tarihleri arasında büyük ölçüde çalışmıyordu.[3417] Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapıldığı 28 Eylül 2019'da Tahar vilâyetinin çeşitli yerlerinde Taliban'ın çeşitli saldırılar yaptığı bildirildi.[3418] Afganistan Özgür ve Adil Seçim Vakfı (FEFA) başkanı Pajhwok'a seçim günü Chahab ilçesinde Taliban saldırısı sırasında ajanlarından beşinin rehin tutulduğunu söyledi.[3419]

Raporlama döneminde Kunduz-Tahar Otoyolu yolunda meydana gelen çatışmalar nedeniyle güvenlik olayları ve ara sıra kapanmalar olduğu bildirildi. Taliban zaman zaman güvenlik takviyelerini engellemek için otobanı kapattı, ancak aynı zamanda sivillerin hareketini de engelledi.[3420] Haziran 2019'da Taliban, Tahar'ın birkaç semtini vilâyet yönetim merkezi Talukan'a bağlayan bir köprüyü yıktı. Sonuç olarak, 20 köyden Talukan şehrine giden tüm güzergahlar engellendi ve bu da gıda ve hastanelere erişimi etkiledi.[3421] Taliban, güvenlik güçlerinin onları takip etmesini önlemek için Nisan 2020'de Talukan içinde veya çevresinde birçok başka köprüyü de yıkarak yine yüzlerce aileyi başkentten kopardı.[3422] Kaynaklar AAN'ye 31 Ağustos 2019 Kunduz saldırısının ardından Taliban'ın Kunduz-Tahar otoyolunda mobil kontrol noktaları kurmaya devam ettiğini söylemiştir.[3423] Aynı otoyolda iki ayrı olayda, bildirildiğine göre Nisan 2020'de kaçak kontrol noktalarında beş kişi kaçırıldı ve bir kadın öldürüldü.[3424] Taliban'ın Şubat 2020'de Tahar-Baglan Otoyolu üzerinde kontrol noktaları kurduğu bildirildi.[3425]

16 Mart 2019'da Darqad ilçesinde bir sağlık tesisinde Afgan polisi ile askerler arasında çatışmalar çıktı.[3426] Kaynaklar, Mart 2020'de Darqad, Khwajabahawuddin, Khwajaghar, Baharak, Rostaq ve Cha-ab ilçeleri de dâhil olmak üzere birçok sağlık tesisinin Taliban tarafından kapatılmasının insanları sağlık hizmetlerinden mahrum bıraktığını bildirmiştir.[3427] Taliban, kapatılma olayını tesislerin bulunmamasına ve yolsuzluğa atfetmektedir.[3428] Bu raporun yazıldığı sırada, bu tesislerin kapatılması veya yeniden açılmasıyla ilgili güncel bilgi mevcut değildi. Taliban ve ANDSF arasında yakınlardaki çatışmalar, 24 Mart 2020'de Dasht-e Qala ilçesindeki yerel bir hastaneye zarar/hasar verdi.[3429]

3 Şubat 2020'de Taliban'ın Talukan şehrindeki Bodala Kız Öğrenci Okulu'nu ateşe verdiği bildirildi.[3430]

UNAMA 2019 raporunda Afganistan'ın Tahar dâhil olmak üzere belirli bölgelerinde Salaam Telekomünikasyon haricinde birkaç özel telekomünikasyon şirketinin takip edilmeyi veya operasyonlar sırasında hedef alınmayı önlemek için Taliban tarafından verilen komutların akşamında hizmetlerini durdurduğunu belirtmiştir.[3431] Gazeteci Bilal Sarwary'nin Mayıs 2019'da yaptığı bir Twitter paylaşımına göre Taliban, büyük mobil servis sağlayıcı şirketlerinden Talukan şehrindeki hizmetleri durdurmalarını istemiştir.[3432] Şubat 2020'nin sonundaki şiddetin azaltıldığı haftalarda

[3417] AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[3418] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019, url; Tolonews, Afghan Forces Repulse Taliban Attack In Taluqan, Takhar, 30 September 2019, url; AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[3419] Pajhwok Afghan News, 2 observers killed, many beaten on polling day, 17 October 2019, url

[3420] Xinhua, Roundup: 20 killed in Afghanistan within 24 hours amid violence reduction in Afghanistan, 3 March 2020, url; NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019, url; NYT,Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020, url; Afghan Islamic Press, [Twitter], posted on: 3 March 2019, url; Afghan Islamic Press, [Twitter], posted on: 3 March 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (16 December – 22 December 2019), 26 December 2019, url

[3421] Salaam Times, Taliban's destruction of key bridge cuts off 20 villages in Takhar Province, 4 July 2019, url

[3422] Salaam Times, Taliban blow up bridge in Takhar, cutting off thousands of villagers, 29 April 2020, url

[3423] Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[3424] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (13 April – 20 April 2020), 22 April 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (20 April – 26 April 2020), 29 April 2020, url

[3425] Tolonews, 2 Confirmed Attacks on Afghan Forces on Second Day of RIV, 23 February 2020, url

[3426] NYT, Afghan War Casualty Report: March 15-21, 22 March 2019, url

[3427] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (24 February – 1 March 2020), 4 march 2020, url; Xinhua, Afghan militants shut down health clinics in northern Takhar province: Official, 7 March 2020, url

[3428] Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on 9 March 2020, url

[3429] UNAMA, Afghanistan. Protection Of Civilians In Armed Conflict First Quarter Report: 1 January - 31 March 2020, 27 April 2020, url, p. 7

[3430] Pajhwok Afghan News, Taliban set fire to girls' school in Takhar: Rahimi, 3 February 2020, url; Khaama Press, Girls school set on fire in the northern Takhar, 3 February 2020, url; Salaam Times, Taliban blow up bridge in Takhar, cutting off thousands of villagers, 29 April 2020, url

[3431] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, pp. 109-110; Pajhwok Afghan News, Taliban continue telecom services shutdown in Baghlan, 14 August 2019, url

[3432] Sarwary, B., [Twitter], posted on 22 May 2019, url

verilen kısa ara haricinde, Salaam Telekom dışındaki tüm telekom operatörleri, Taliban tehditleri ve gözdağı nedeniyle Tahar'da 18.00-06.00 saatleri arasında hizmetlerini sonlandırmak zorunda kaldı. Bu durum, 2020'de koronavirüs salgını zamanlarında çevrim içi eğitimi ve sağlık tesislerine erişimi etkilemiştir.[3433]

Tacikistan'dan Tahar vilâyetine kadar güç sağlayan elektrik direkleri 23 Eylül 2019'da Taliban ile güvenlik güçleri arasındaki çatışmalar nedeniyle imha edildi. Sonuç olarak, Tahar vilâyetine yaklaşık bir hafta boyunca elektrik sağlanmadı.[3434]

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), sağlık hizmeti girişimine yönelik saldırılar çerçevesinde 2019 yılında Tahar vilâyetinde bu tür saldırılar kaydetmedi.[3435] UNAMA, Mart - Mayıs 2020 ayları arasında Khwajaghar ilçesinde üç sağlık çalışanının Taliban tarafından kaçırıldığını belgeledi. Çalıştıkları kuruluş, çalışanlarına maaş ödememekle suçlanıyordu.[3436] Ayrıca Taliban ve Afgan güçleri arasındaki çatışmalar sırasında atılan bir havan mermisi, 24 Mart 2020'de Dasht-e Qala ilçesindeki bir hastanede hasara neden oldu.[3437]

2.32.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, Tahar'da AGE'ler ile ANDSF arasında devam eden ve raporlama döneminde yerinden edilmeye neden olan çatışmaları düzenli aralıklarla bildirmiştir.[3438]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemi için veri toplamış ve Tahar vilâyetinde çatışmalardan dolayı yerlerinden edilmiş 85.127 kişi olduğunu bildirmiştir. Bunların %96'sı vilâyet içinde yer değiştirirken diğerleri Kunduz ve daha az ölçüde de Kabil ve Kapisa vilâyetlerine sığınmıştır. Bu durum, raporlama döneminde Tahar'ı çatışma sonucu en fazla kişinin yerinden edildiği vilâyet yapmaktadır.[3439] Tahar'da bildirilen tüm yerinden edilmiş kişilerin yarısından fazlası, özellikle Afgan güvenlik güçlerinin Tahar'daki operasyonlarını genellikle hava desteğiyle hızlandırdığı zaman olan Haziran 2019'da[3440] ve çatışmalar nedeniyle Eylül 2019'da[3441] Baharak ilçesinde yerinden edilmiştir. En büyük ikinci yerinden edilmiş kişiler grubu, ilçedeki şiddetli çatışmalar ve operasyonlar nedeniyle özellikle Haziran ve Ağustos 2019'da Eshkamesh ilçesinde yerlerinden edilmiştir.[3442] Birçoğu Talukan'a ve bir o kadarı da vilâyet içinde veya Kunduz vilâyetine taşınmıştır.[3443] Çatışma ayrıca Namakab ve Darqad ilçelerinde yaşayan 5.000'den fazla kişinin yerlerinden edilmesine neden olmuştur.[3444] Rapor döneminde Tahar vilâyetinde UNOCHA tarafından kaydedilen tüm yerinden

---

[3433] Salaam Times, Taliban resume telecom restrictions in Takhar, hindering coronavirus response, 22 April 2020, url

[3434] AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[3435] WHO, Afghanistan. Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 url

[3436] UNAMA, Special Report: Attacks On Healthcare During The Covid-19 Pandemic, 20 June 2020, url, pp. 9; 20

[3437] UNAMA, Special Report: Attacks On Healthcare During The Covid-19 Pandemic, 20 June 2020, url, p. 14

[3438] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (9 - 15 September 2019), 18 September 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (7 October – 13 October 2019), 16 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (6 April – 12 April 2020), 16 April 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (11 May – 17 May 2020), 20 May 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (25 May – 31 May 2020), 3 June 2020, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 - 29 September 2019), 2 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 September – 6 October 2019), 9 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 - 25 August 2019), 27 August 2019, url; UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (8 June – 14 June 2020), 17 June 2020, url

[3439] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 14 June 2020, url

[3440] Khaama Press, Special Forces fully clear Baharak district of Takhar from the presence of Taliban militants, 6 July 2019, url; Ali, O., Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, AAN, 11 September 2019, url

[3441] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (23 - 29 September 2019), 2 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (30 September – 6 October 2019), 9 October 2019, url

[3442] Tolonews, Takhar Needs Reinforcements To Push Back Taliban: Officials, 3 August 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (29 July - 04 August 2019), 7 August 2019, url; UNSG, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, A/73/990–S/2019/703, 3 September 2019, url, p. 11; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (5 - 11 August 2019), 14 August 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (18 - 25 August 2019), 27 August 2019, url

[3443] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 14 June 2020, url

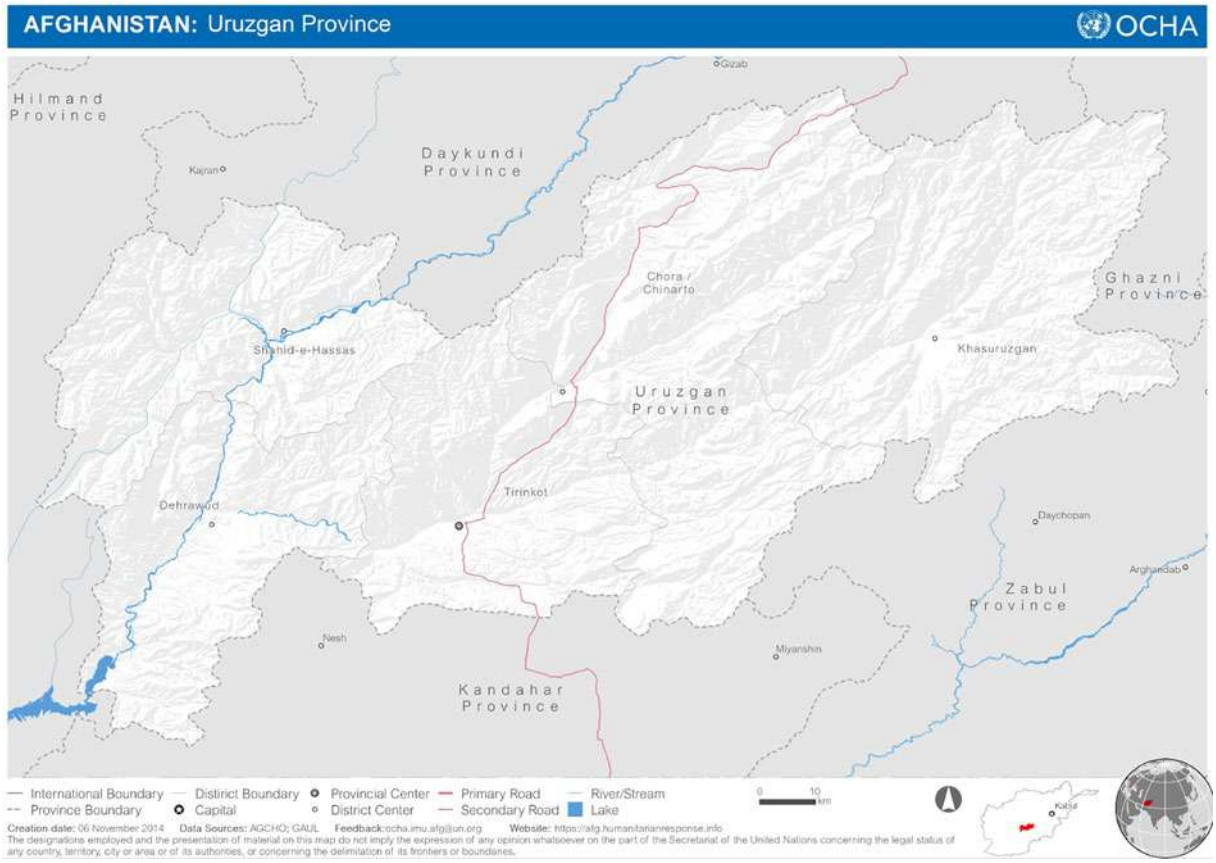
[3444] ERM, Household Assessment report, 21 June 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (7 October – 13 October 2019), 16 October 2019, url; UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (9 - 15 September 2019), 18 September 2019, url

edilenlerin çoğu 2019'un ikinci yarısında kaydedilmiştir. Şimdiye kadar 2020'nin mayıs ayı, UNOCHA'nın Tahar'da yerinden edilmiş kişileri kaydettiği tek aydı. Fakat Haziran 2020'nin son günlerinde UNOCHA, Tahar da dâhil olmak üzere kuzeydoğudaki üç vilâyette "Mart 2020'den bu yana en önemli yerinden edilme olayını" kaydetmiştir.[3445]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Tahar vilâyetinde çatışma nedeniyle yerlerinden edilmiş olup neredeyse tamamı vilâyet sınırları içerisinden olan ve neredeyse tamamı Talukan ve Farkhar ilçelerine sığınmak isteyen 84.112 kişiyi bildirmiştir. Kasım ve Aralık 2019'da Talukan, Baglan'ın Guzargah-e-Nur ilçesinden yerinden edilmiş kişileri de ağırlamıştır.[3446]

2.33 Uruzgan

2.33.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 33: Afganistan - Uruzgan vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3447]

Uruzgan vilâyeti Afganistan'ın orta kesiminde yer alır ve aynı zamanda "Rozgan" veya "Uruzganis" adıyla da bilinir.[3448] Uruzgan, kuzeyde Daykundi, doğuda Gazni, güneyde Zabul ve Kandahar ve batıda Helmend ile sınır komşusudur. Uruzgan'ın idari birimleri şunlardır: Vilâyet yönetim merkezi Tirinkot şehrini içine alan Tirinkot (Tarinkot olarak da bilinir), Dehraoud, Chora (ayrıca Chinarto), Shahidhassas (ayrıca Shahid-e Hassas, Charchino), Khasuruzgan (ayrıca Khas Uruzgan) ve Tirinkot.[3449] Eskiden Daykundi vilâyetinin bir parçası olan Gizab ilçesi, şimdi Uruzgan yönetimine aittir.[3450]

[3445] UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (22 June – 28 June 2020), 1 July 2020, url

[3446] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 14 June 2020, url

[3447] UNOCHA, Afghanistan: Uruzgan Province – District Atlas, April 2014, url

[3448] Pajhwok Afghan News, Brief introduction of Uruzgan province, n.d., url

[3449] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, p. 35

[3450] UNODC and Afghanistan, MCN , Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 6

Chinarto ve Surab, vilâyetin iki yeni ilçesi olup statüleri henüz resmî olarak tanınmamıştır.[3451] NSIA'ya göre Uruzgan nüfusunun 2020/21 döneminde 436.079 olduğu tahmin edilmektedir. Vilâyet yönetim merkezi Tirinkot ve diğer iki küçük kasaba olan Dehraoud ve Gizab'da yaşayan kentsel nüfus, tüm nüfusun %4'ünden azını oluşturmaktadır.[3452] Vilâyet nüfusunun neredeyse tamamı tarımla uğraşmakta olup Uruzgan eğitim, sağlık tesisleri ve altyapı açısından en az gelişmiş illerden biridir.[3453]

Kandahar-Uruzgan Otoyolu, Chora ve Tirinkot ilçelerinden geçmektedir.[3454] Taliban militanlarının otoyol boyunca kontrol noktaları kurdukları ve yolcuları arayıp kaçırdıkları iddia edilmektedir.[3455] Ayrıca yolcular, seyahat süresini uzatan ve araçları ve güvenliği olumsuz etkileyen yolun "kötü durumundan" şikâyet etmiştir.[3456] Şubat 2019'da yolu Taliban direnişçilerinden temizlemeye yönelik askerî operasyonlar devam ediyordu.[3457] Tirinkot şehrinde Mart 2019 itibarıyla iç hat tarifeli yolcu uçuşlarının yapıldığı bir havalimanı bulunmaktadır.[3458]

AAN tarafından elde edilen UNODC verilerine göre Uruzgan vilâyetinde haşhaş ekimi 2019 yılında 2018 yılına göre %38 azalmıştır.[3459] Ürdün haber sitesi Al Bawaba'ya göre, vilayet sakinleri geçimlerini haşhaş ekiminden kazanıyordu ve kadınlar ve çocuklar dâhil olmak üzere bağımlıların sayısı 15.000'e ulaşmıştı.[3460]

2.33.2 Uruzgan'da çatışma geçmişi ve aktörler

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Uruzgan vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Eğitim, Danışmanlık ve Yardım Komutası – Güney (TAAC-S) altında faaliyet gösteren 205. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[3461] ANA askerleri çoğunlukla diğer vilâyetlerden gelmekte ve genellikle askerî üslerden ayrılmamaktadır. Uygulamada, ana görevleri yerel halkı savunmak değil, üs veya kontrol noktasını Taliban'a teslim etmemekti. Yerel halkı AGE'lere karşı koruma sorumluluğu esas olarak polis güçlerine, ANP'ye ve özellikle ALP'ye yüklenmiştir.[3462]

Aynı zamanda, kırsal kesimdeki tek hükûmetin varlığını ve kontrolünü temsil eden ordu ve polis kontrol noktaları, üsler ve ofis binaları, tekrarlanan Taliban saldırılarının ana hedefidir. Askerler, bazen herhangi bir dış takviye olmaksızın askerî üsleri korumak zorundadır. Askerî karakolları korumak için tek etkili seçenek hava saldırılarıdır.[3463]

Yerel halka göre, merkezî hükûmet yerel halka danışmadan üst düzey vilâyet yetkililerini atamaktadır. Üst düzey yetkililer herhangi bir koordinasyon olmaksızın kararı alırlar ve genellikle iç çatışmalarla meşgul olurlar. Yolsuzluk, bölgedeki polis şefleri arasında yaygındır. Bir olayda eski bir polis şefi, polis nakliyesi ve jeneratörler için kullanılması gereken 58.000 litre petrolü dört ay boyunca çalmakla suçlanmıştır.[3464] Ocak 2020'de vilâyet emniyet müdürü astlarından zorla rüşvet aldığı ve çalışanların maaşı için ayrılan parayı çaldığı için görevden alınmıştır.[3465]

[3451] Pajhwok Afghan News, Uruzgan administrative units, n.d., url

[3452] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, p. 35

[3453] Pajhwok Afghan News, Brief introduction of Uruzgan province, n.d., url

[3454] UNOCHA, Afghanistan: Uruzgan Province – District Atlas, April 2014, url; Tolonews, Taliban Abducts 19 Bus Passengers and Police On Uruzgan Highway, 28 February 2018, url; Pajhwok Afghan News, Dilapidated Kandahar road gives passengers bumpy ride, 14 November 2018, url

[3455] Tolonews, Taliban Abducts 19 Bus Passengers and Police On Uruzgan Highway, 28 February 2018, url; Pajhwok Afghan News, Dilapidated Kandahar road gives passengers bumpy ride, 14 November 2018, url; Pajhwok Afghan News, Lecturer among 5 passengers killed on Uruzgan-Kandahar highway, 25 April 2018, url

[3456] Pajhwok Afghan News, Dilipidated Kandahar road gives passengers bumpy ride, 14 November 2018, url;

[3457] Khaama Press, Militants suffer heavy casualties in ANDSF operations in Kandahar and Zabul, 7 February 2019, url

[3458] Austria, BFA-Staatendokumentation, Afghanistan - Airports [Map], 25 March 2019

[3459] Bjelica J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[3460] Al Bawaba, In Uruzgan, Afghan Mothers Feed Their Children Opium to Make Them Sleep, 2 November 2017, url

[3461] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 13

[3462] The Canaberra Times, Lessons to be learnt from failures in Uruzgan 26 June 2019, url

[3463] RFE/RL/Gandhara , In Remote Afghan Corner, Besieged Afghan Troops Cry For Help 06 August 2019, url

[3464] Arab News, Afghans turn to Taliban in forgotten province, 09 February 2020, url

[3465] Pajhwok, Uruzgan police chief sacked, summoned to Kabul, 17 January 2020, url

Uruzgan, 2001'den sonra Taliban'ın yeniden dirilişinden etkilenen ilk vilâyetlerden biriydi.[3466] LWJ'ye göre, sadece bir Uruzgan ilçesi (Chora) tamamen Taliban tarafından kontrol edilirken diğerlerinin durumu tartışmalıdır.[3467] Uygulamada, merkezî otorite vilâyet yönetim merkezi Tirinkot ile sınırlıdır ve AGE'ler vilâyetin geri kalanında girişimlerde bulunmuştur.[3468] Merkezî idare çoğu ilçe merkezi ve kasabasında mevcut değildir ve insanlar, Taliban ile iş birliği yapmaktan başka çaresi kalmadığını hissetmiştir.[3469] Tolonews Araştırması'na göre, hükûmet idaresi en az iki ilçede başka bir yere aktarılmıştır.[3470] Bununla birlikte, Khas Uruzgan gibi vilâyetin bazı ilçelerinde Hazara toplulukları, Taliban'la yerel anlaşmalar uyarınca özerk yerleşim bölgelerinde yaşıyorlardı ve bu da onlara istikrar sağladı.[3471]

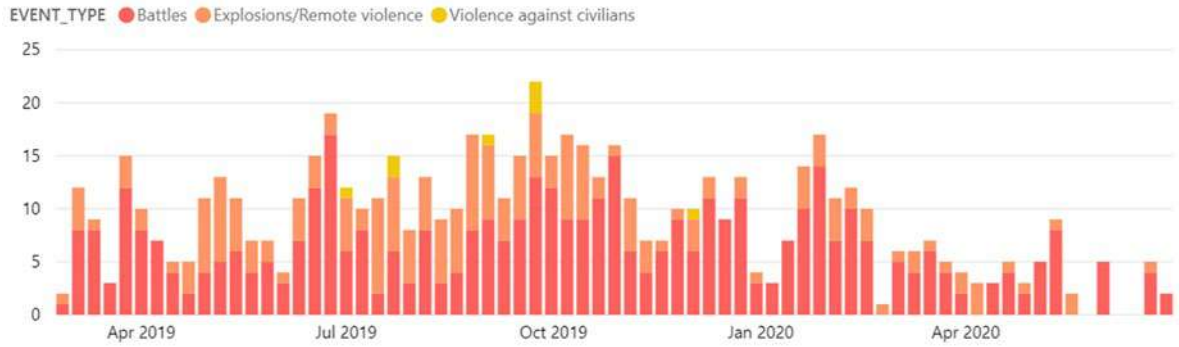
Pajhwok Afghan News'e göre, ISKP vilâyette özellikle Chora ilçesinde kadınlar arasında bile yeni taraftarlar toplayarak faaliyet göstermektedir. İddiaya göre vilâyetteki ISKP savaşçıları eski Taliban militanlarıydı.[3472]

2.33.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.33.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Uruzgan vilâyetinde 145 sivil zayiat (73 ölü ve 72 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %16 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından hava saldırıları ve canlı bomba dışı IED'ler geliyordu.[3473] Resolute Support, 2020'nin ilk çeyreğinde Uruzgan'da 0 ila 25 sivil zayiat kaydederken yılın ikinci çeyreğinde sivil zayiatta artış bildirmiş ve 26-50'den fazla zayiat kaydetmiştir (1 Nisan'dan 30 Haziran 2020'ye kadar).[3474]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde Uruzgan vilâyetinde 435'i çarpışma, 199'u uzaktan şiddet, 8'i sivillere yönelik şiddet olmak üzere toplam 642 güvenlik olayı bildirmiştir.[3475]

Şekil 35. Uruzgan - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3476]

[3466] Bijlert M., The Taliban in Zabul and Uruzgan, ed .Bergen P., Tiedemann K., Talibanistan: Negotiating the Borders Between Terror, Politics, and Religion, Oxford University Press, 2013, url

[3467] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.

[3468] The Canaberra Times, Lessons to be learnt from failures in Uruzgan 26 June 2019, url

[3469] Arab News, Afghans turn to Taliban in forgotten province, 09 February 2020, url

[3470] Tolonews, 64 Administrative Units Partially Paralyzed In 19 Provinces, 01 July 2019, url

[3471] Adili, A., Y. and van Bijlert, M., Taleban Attacks on Khas Uruzgan, Jaghori and Malestan (I): A new and violent push into Hazara areas, AAN, 28 November 2018, url

[3472] Pajhwok Afghan News, Uruzgan: 3 women from Chora district join Daesh, 18 April 2018, url

[3473] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[3474] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3475] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3476] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Nimroz; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

Taliban, 2018 yılında operasyonlarını Peştun ve Hazara karma nüfusun yaşadığı Khas Uruzgan ilçesi gibi yeni bölgelere genişletmiştir. Bu durum, Hazara ALP lideri Hakim Shujai, milisleri ve Taliban arasında çatışmalara neden olmuştur.[3477] Çoğunlukla Hazara sivil nüfusu arasında birçok sivil zayiata ve ülke içinde yerinden edilmiş insanlara neden olan çatışmalar, Kasım 2018'in sonlarına kadar neredeyse bir ay sürmüştür.[3478] Taliban'ın yeni alanlara yayılmasının nedenleri hakkında pek çok teori vardır: bazı gözlemciler barış görüşmelerindeki konumlarını iyileştirmek için daha fazla alan kazanma arzusuna işaret ederken diğerleri tüm etnik gruplar arasında nüfuzlarını genişletme hareketlerine işaret etmekte, üçüncü bir grup ise Taliban'ın kendi yönetimini kurmak ve vergi toplamak istediğine inanmaktadır.[3479] 2019 ve 2020'de Khas Uruzgan'da çok sayıda çatışma ve hava saldırısı haberi vardı. Kurbanların çoğu AGE savaşçıları veya ANSF personeli olmasına rağmen siviller de şiddet eylemlerinden zarar gördü.[3480] Bunların çoğu, hava saldırıları sırasında NATO güçleri tarafından desteklenen Afgan güvenlik servisleri tarafından öldürüldü (örneğin 22 Temmuz 2019'da 11 sivil, 5 Eylül 2019'da 9 sivil ve 4 Nisan 2020'de 7 sivil öldürüldü).[3481]

2019 ve 2020 boyunca Taliban militanları vilâyetin diğer ilçelerinde de faaliyet gösterdi.[3482] AGE saldırılarını önlemek için, raporlama döneminde vilâyet yönetim merkezi Tirinkot'un banliyölerinde ABD ve Afgan güçleri tarafından çok sayıda hava saldırısı düzenlendi.[3483] Kadın ve çocukların da dâhil olduğu bazı sivil kurbanlar bildirildi (2 Nisan 2019'da 13 sivil öldürüldü, 10 Haziran 2019'da sekiz çocuk öldürüldü, 4 Ağustos 2019'da 13 sivil öldürüldü, 31 Ocak 2020'de beş çocuk, iki kadın ve bir erkek öldürüldü).[3484]

Ağustos 2019'da AGE'ler Charchino'daki (Shahid-e-Hassas) askeri üssü kuşattı.[3485] 2 Eylül 2019'da aynı ilçede Afgan güvenlik ve NATO güçleri tarafından bir din lideri ve altı medrese öğrencisi öldürüldü ve üç gün sonra buradaki hava saldırılarında 26 sivil öldürüldü.[3486] Savunma Bakanlığına göre 16 Aralık 2019'da güvenlik güçleri, Charchino'daki (Shahid-e Hassas) bir Taliban gözaltı merkezinden en az 12 sivili kurtardı.[3487]

Ekim 2019'da Gizab ilçesinde ağır çatışmalar yaşandı.[3488] ACLED ayrıca hükûmetle iş birliği yapmakla suçlanan sivillerin Taliban tarafından öldürüldüğünü bildirdi. Çocuklar da bu intikam eyleminin kurbanı oldular. Bu olay 2 Aralık 2019'da Deh Rahwod ilçesinde meydana geldi.[3489]

2.33.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Uruzgan vilâyetinde yerinden edilen 4.371 kişi olduğunu bildirmiştir. Bunların çoğu vilâyet sınırları içinde yer değiştirmiştir. Ancak bazı aileler Herat şehri ve

---

[3477] Adili, A., Y. and van Bijlert, M., Taleban Attacks on Khas Uruzgan, Jaghori and Malestan (I): A new and violent push into Hazara areas, AAN, 28 November 2018, url; Adili, A. Y. and van Bijlert, M., Taleban Attacks on Khas Uruzgan, Jaghori and Malestan (II): A new and violent push into Hazara areas, AAN, 29 November 2018, url; Reuters, Afghan Shi'ite militia battles Taliban, raising sectarian fears, 3 November 2018, url

[3478] Adili, A., Y. and van Bijlert, M., Taleban Attacks on Khas Uruzgan, Jaghori and Malestan (I): A new and violent push into Hazara areas, AAN, 28 November 2018, url

[3479] Adili, A., Y. and van Bijlert, M., Taleban Attacks on Khas Uruzgan, Jaghori and Malestan (II): A new and violent push into Hazara areas, AAN, 29 November 2018, url

[3480] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Uruzgan; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3481] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Uruzgan; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3482] RFE/RL/Gandhara, In Remote Afghan Corner, Besieged Afghan Troops Cry For Help 06 August 2019, url

[3483] SATP, Uruzgan Timeline 2019, url; Khaama Press, Taliban commander, in charge of high-tech weapons, among 23 killed in Uruzgan, 16 May 2020, url

[3484] MENA FN, Afghanistan- 50 civilians killed, injured in airstrikes last month, 8 February 2020, url

[3485] RFE/RL/Gandhara, In Remote Afghan Corner, Besieged Afghan Troops Cry For Help 06 August 2019, url

[3486] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Uruzgan; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3487] Pajhwok, 12 civilians freed from Taliban prison in Uruzgan, 16 December 2019, url; Xinhua, Afghan forces storm Taliban hideout in S. Afghanistan, set free 12 detainees, 16 December 2019, url

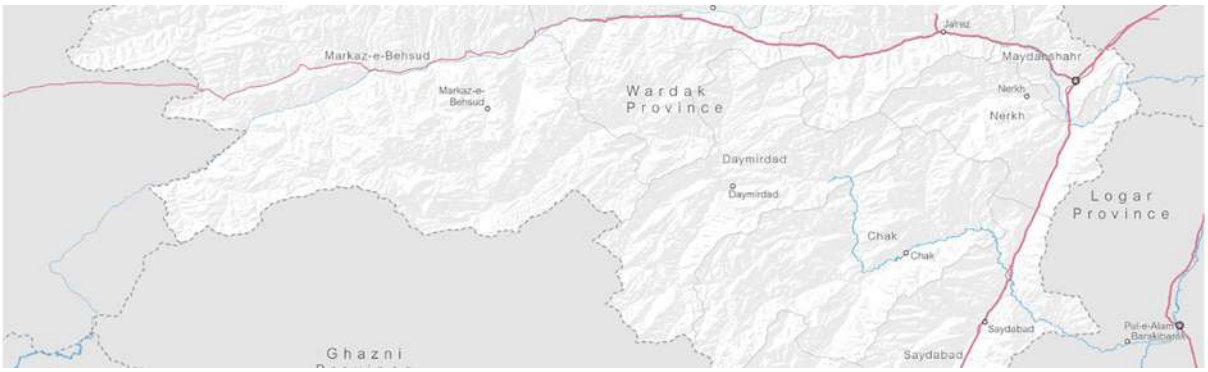
[3488] Tolonews, Heavy Clashes Ongoing In Uruzgan with Casualties on Both Sides, 21 October 2019, url

[3489] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Uruzgan; Event types: Violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

Kandahar şehrine gitmek üzere Uruzgan'ı terk etmiştir. Kasım 2019'da Kandahar vilâyetindeki Shah Wali Kot ilçesinden 377 kişi Uruzgan'ın vilâyet yönetim merkezi Trinkot'a gelmiştir.[3490]

2.34 Vardak

2.34.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 34: Afganistan - Vardak vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3491]

Meydan Vardak olarak da bilinen Vardak vilâyeti, Afganistan'ın orta bölgesinde yer alır ve kuzeybatıda Bamyan, kuzeyde Parvan, doğuda Kabil ve Lovgar, güneyde ve güneybatıda Gazni vilâyetleri ile sınır komşusudur.[3492] Vardak vilâyetinin idari birimleri şunlardır: Chak, Daymirdad, Hesa-i Awal-e Behsud, Jaghatu, Jalrez, Markaz-e Behsud (veya Hesa-i Duwum-e Behsud), Meydanşar, Nerkh ve Saydabad. Vilâyet yönetim merkezi, Kabil'in yaklaşık 40 kilometre güneybatısındaki Meydanşar'dır.[3493] [3494]

NSIA'nın 2020-21 tahminlerine göre Vardak vilâyetinin nüfusu 660.258'dir.[3495] Vardak'taki ana etnik grup Peştunlardır ve bu grubu Hazara ve Tacik yerleşim bölgeleri izlemektedir.[3496] Yerel Peştun nüfusu, başta Vardak, Kharoti ve Hotak kabileleri olmak üzere çeşitli Ghilzai kabilelerine aittir.[3497] Hesa-i Awal-e Behsud, Markaz-e Behsud ve Daymirdad ilçelerinde ağırlıklı olarak Hazaralar yaşamaktadır ve bu bölgeler ayrıca göçebe Kuçi göçmenleri tarafından periyodik olarak ziyaret edilmektedir (aşağıya bakınız).[3498] Vardak vilâyetinde Sünni ve Şii Müslümanlar yaşamaktadır.[3499]

Vardak, Kabil'e yakınlığı ve Afganistan'ın kuzeyi ve güneyini, batıyı ve doğuyu birbirine bağlayan bir kara yolu kavşağındaki konumu nedeniyle siyasi ve stratejik açıdan önemli bir vilâyet olarak tanımlanmaktadır.[3500] Kabil-Kandahar Otoyolu, Meydanşar, Nerkh ve Saydabad ilçelerini geçerek Vardak vilayetinden geçmektedir. Bir vilâyet yolu, Meydanşar'dan batıya, Jalrez, Hesa-i Awal-e Behsud ve Markaz-e Behsud ilçelerinden Bamyan vilâyetine uzanır.[3501]

[3490] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 28 June 2020, url

[3491] UNOCHA, Afghanistan Wardak Province - District Atlas, April 2014, url

[3492] UNOCHA, Afghanistan Wardak Province - District Atlas, April 2014, url

[3493] Washington Post (The), Taliban Blocks Major Afghan Highway in Expanding Attacks, 26 October 2016, url

[3494] Afghanistan, IEC, Afghanistan 2019 Presidential Elections - Final Results by Polling Stations: Province Wardak, 2020, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 12

[3495] Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, url, p. 4

[3496] AREU, The Political Economy of Education and Health Service Delivery in Afghanistan, January 2016, url, p. 33; Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat in Afghanistan, 23 June 2019, url; Adili, A. Y., Afghanistan's 2019 Elections (29): A Statistical Overview of the Preliminary Results, AAN, 8 February 2020, url

[3497] AREU, The Political Economy of Education and Health Service Delivery in Afghanistan, January 2016, url, p. 33

[3498] ACCORD, Query Response on Afghanistan: Wardak Province, Behsud District: Land Disputes, 6 August 2019, url; Giustozzi, A., Nomad-Settler Conflict in Afghanistan Today, AREU, October 2019, url, pp. 8, 19, 21

[3499] US, Naval Postgraduate School, Wardak Provincial Overview, n.d., url

[3500] Goodhand, J., Hakimi, A., Counterinsurgency, Local Militias and State Building in Afghanistan, USIP, January 2014, url, pp. 17-18; Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat, 23 June 2019, url

[3501] UNOCHA, Afghanistan Wardak Province - District Atlas, April 2014, url

Kabil-Kandahar otoyolu çevresindeki alanlar yoğun nüfusludur.[3502] Vardak vilâyetinde faaliyet gösteren bir uçak pisti yoktur ve hava trafiği kötü hava koşulları nedeniyle düzenli olarak kesintiye uğramaktadır.[3503]

UNODC'nin 2018 Afyon Araştırması'na göre, Vardak vilâyeti 2013'ten beri haşhaş yetiştirilmeyen vilâyet statüsünü korumaktadır.[3504] Haziran 2020'de AAN tarafından elde edilen UNODC verileri, orta bölge vilâyetlerinde (Vardak vilâyeti dâhil) ve orta dağlık bölgelerde afyon-haşhaş ekiminde %52'lik bir düşüş olduğunu göstermiştir.[3505] Vardak ilçesi dâhil Orta Afganistan bölgesi, doğal uyarıcı efedrin içeren, metamfetamin maddesini üretmek için kullanılan ve yakında Afganistan'ın uyuşturucu ekonomisinde merkezî bir rol oynaması beklenen ephedra sinica fabrikasına ev sahipliği yapmaktadır.[3506]

2.34.2 Vardak'ta çatışma geçmişi ve aktörler

Vardak, ülkenin orta bölgesinde[3507] "göreceli olarak değişken vilâyetlerin arasında", "son derece emniyetsiz bölge"[3508] ve "isyan yuvası"[3509] olarak tanımlanmaktadır. Vilâyetin çeşitli yerlerinde militan gruplar ve hükûmet güçleri arasında yoğun çatışmalar olduğu ve sivillerin genellikle çapraz ateşe yakalandığı bildirilmiştir.[3510]

Taliban'ın, rakip milisler arasındaki güç mücadelelerinin ortasında 2006-2007 yılları arasında Vardak vilâyetinde yeniden ortaya çıktığı ve nüfuz kazandığı bildirilmiştir. 2009 yılına gelindiğinde militan grup, vilâyetin Peştun ağırlıklı güney ve doğu bölgelerinin çoğunu kontrol ediyordu. Chak ve Saydabad gibi bazı bölgelerin o zamandan beri Taliban ile hükûmet kontrolü arasında gidip geldiği bildirilmiştir.[3511] 2019 ve 2020'de bildirilen çeşitli kaynaklara göre, Taliban Vardak vilâyetindeki "güçlü kalelerinde"[3512] varlığını[3513], etkisini ve kontrolünü[3514] güçlendirmekte ve "büyük ölçüde destek bulmaktadır"[3515]. Militan grubun Halid bin Velid eğitim kampının, Vardak'ta asker yetiştirdiği bildirilmiştir.[3516] Mayıs 2020'de BM Güvenlik Konseyi, Vardak vilâyetinde yapılan önemli yeni atamalarla Taliban gölge yönetiminin ve askerî yapının birkaç vilayette yeniden örgütlendiğini bildirmiştir. Aynı rapora göre Taliban, Vardak vilâyetindeki kuvvetleri için daha fazla cephane ve patlayıcı malzeme siparişi vermiştir.[3517] Pakistan'dan gelen Taliban gruplarının

[3502] Goodhand, J., Hakimi, A., Counterinsurgency, Local Militias and State Building in Afghanistan, USIP, January 2014, url, p. 17

[3503] UNOCHA, Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2020, 17 December 2019, url, p. 11

[3504] UNODC and Afghanistan, MCN, Afghanistan Opium Survey 2018, November 2018, url, p. 19

[3505] Bjelica, J., New World Drug Report: Opium Production in Afghanistan Remained the Same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[3506] Economist (The), Meth in the Madness. Afghan Drug Barons Are Branching Out into Methamphetamines, 5 September 2019, url; Mansfield, D., and Soderholm, A., Long read: the Unknown Unknowns of Afghanistan's New Wave of Methamphetamine Production, 30 September 2019, url; SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 October 2019, url, p. 164; Undark, The Wild Shrub at the Root of the Afghan Meth Epidemic, 20 May 2020, url

[3507] Khaama Press, Taliban Commander Involved in High Profile Attacks, Assassinations Has Been Killed in Wardak, 9 March 2019, url; Khaama Press, 18 Taliban Militants Killed in Airstrikes Conducted in Wardak Province, 22 April 2019, url; Khaama Press, 6 Taliban Militants Killed, 4 Wounded in Wardak Operations: Thunder Corps, 20 April 2020, url

[3508] Warden, S., Past as Prologue? What the Parliamentary Election Results Tell Us About the September Presidential Election, AAN, 23 August 2019, url; PBS, What Life is Like for Afghans under Taliban Control, 31 December 2019, url

[3509] Christian Science Monitor (The), Inside the Taliban: What These Jihadis Say about Long-Sought Peace, 28 February 2020, url

[3510] International Crisis Group, Intensifying Violence Dulls Afghans' Hopes for Peace, 5 July 2019, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url; PBS, What Life is Like for Afghans under Taliban Control, 31 December 2019, url

[3511] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url; HRW, "You Have No Right to Complain": Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 31-32

[3512] International Crisis Group, Intensifying Violence Dulls Afghans' Hopes for Peace, 5 July 2019, url

[3513] Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat in Afghanistan, 23 June 2019, url; Tolonews, Maidan Wardak Faces Imminent Threat as Taliban Expands Presence, 26 June 2020, url

[3514] PBS, What Life is Like for Afghans under Taliban Control, 31 December 2019, url; An Afghan analyst Lifos spoke to in January 2020. Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 52

[3515] NYT, Afghan Town's First Female Mayor Awaits Her Assassination, 4 October 2019, url

[3516] LWJ, Taliban Promotes Its 'Preparation for Jihad', 14 August 2019, url

[3517] UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, pp. 8-9

güçlerini Gazni ve Vardak vilayetlerine daha fazla konuşlandırmak için Zabul vilâyetinin güney bölgesi Shamulzayi'den geçen rotayı kullandıkları bildirilmiştir.[3518]

Temmuz 2020'de yayımlanan bir HRW araştırmasına göre, Taliban'ın Vardak vilâyeti üzerindeki kontrolü, Kunduz veya Helmend gibi vilâyetlere kıyasla daha az güvenli ve daha az görünür durumdadır. Bununla birlikte, militanın "günah ve sevap" gözetiminin vilâyette aktif olduğu ve insanların Taliban kurallarına aykırı suçlardan sorgulandığı, dövüldüğü ve gözaltına alındığı bildirilmiştir. Vardak'ta Taliban'ın vergi toplamak için düzenlenmiş bir sistem kurduğu bildirilmektedir.[3519]

Afganistan'daki Taliban kontrolünü sık sık güncellenen bir haritada haritalayan ve 2 Temmuz 2020'de başvurulan açık kaynaklı bilgilere dayanan bir LWJ değerlendirmesi, Saydabad ilçesini "Taliban kontrolü altında", Daymirdad, Chak, Jaghatu, Nerkh, Meydanşar ve Jalrez ilçelerini ise "tartışmalı" olarak göstermiştir. LWJ tarafından aynı haritada bildirilen Temmuz 2019 tarihli bir USDOD değerlendirmesi, Saydabad ilçesini "tartışmalı", Meydanşar ilçesini ise "hükümet etkisi altında" olarak belirlemiştir. Markaz-e Behsud ve Hesa-i Awal-e Behsud ilçeleri bu değerlendirmede "hükûmet kontrolü altında" veya "durumu belirsiz" olarak kategorize edilmiştir.[3520]

2019 ve 2020'deki kaynaklar Jalrez[3521], Saydabad[3522], Chak[3523], Daymirdad[3524] ve Nerkh[3525] ilçelerinde Taliban varlığını bildirmiştir. Mayıs 2019 USIP raporuna göre Afgan hükûmetinin Saydabad ve Chak ilçelerinde sınırlı bir varlığı olup ilçe merkezlerindeki yerleşkeleri elinde tutarak ana yolları kontrol etse de kontrolü üsleri ve kontrol noktaları ile sınırlı kalmıştır. Her iki ilçede yaşayanlar, hükûmetin askerî operasyonları sona erdikten kısa süre sonra Taliban militanlarının geri döndüğünü belirtmiştir.[3526] Mayıs 2019'da Chak ilçesinin 200 Taliban savaşçısı tarafından saldırıya uğradığı bildirilmiştir.[3527] Haziran 2019 tarihli bir LWJ makalesinde Saydabad, Vardak'taki daha güvensiz ilçelerden biri olarak gösterilmiş ve Taliban'ın ilçenin büyük kısmında katı bir Şeriat yasası uyguladığı belirtilmiştir.[3528] Taliban'ın Temmuz 2019'da Chak ilçe merkezinde bulunan çarşıdaki dükkanları ve fırınları yasakladığı bildirilmiştir.[3529] Nisan 2020'de Chak ilçesindeki Seebak Bazar bölgesinin köyde devriye gezen militanlarla birlikte Taliban kontrolü altında

[3518] Sabawoon, A. M., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's Capital under Threat, AAN, 5 November 2019, url

[3519] HRW, "You Have No Right to Complain": Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 48-52

[3520] LWJ, Mapping Taliban Control in Afghanistan, n.d., url; (LWJ, however, does not specify when and which information of the aforementioned map was last updated.)

[3521] HRW, Taliban Linked to Murder of Afghan Rights Defender, 6 September 2019, url; HRW, World Report 2020: Afghanistan - Events of 2019, 14 January 2020, url; According to international sources Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26; AAN, The 'Reduction in Violence' Week: What Did (Some of the) People Think?, 28 February 2020, url; Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the Conflict a Month after the US-Taleban Agreement, AAN, 8 April 2020, url; Tolonews, Maidan Wardak Faces Imminent Threat as Taliban Expands Presence, 26 June 2020, url

[3522] Jackson, A., Perspectives on Peace from Taliban Areas of Afghanistan, USIP, May 2019, url, p. 4; Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat in Afghanistan, 23 June 2019, url; Christian Science Monitor (The), Inside the Taliban: What These Jihadis Say about Long-Sought Peace, 28 February 2020, url; Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the Conflict a Month after the US-Taleban Agreement, AAN, 8 April 2020, url; Tolonews, Maidan Wardak Faces Imminent Threat as Taliban Expands Presence, 26 June 2020, url; HRW, "You Have No Right to Complain": Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 31-36, 48-52

[3523] Jackson, A., Perspectives on Peace from Taliban Areas of Afghanistan, USIP, May 2019, url, p. 4; Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat in Afghanistan, 23 June 2019, url; RFE/RL, Afghans Celebrate Partial Truce In Frontline Provinces, 24 February 2020, url; HRW, "You Have No Right to Complain": Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, url, pp. 31-36, 48-52

[3524] According to international sources Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 26

[3525] Tolonews, Maidan Wardak Faces Imminent Threat as Taliban Expands Presence, 26 June 2020, url

[3526] Jackson, A., Perspectives on Peace from Taliban Areas of Afghanistan, USIP, May 2019, url, p. 6

[3527] RFE/RL, IS Claims Deadly Blast near Afghan Military Academy, 30 May 2019, url

[3528] LWJ, Taliban Kills 2 US Soldiers in Eastern Afghanistan, 26 June 2019, url

[3529] Pajhwok Afghan News, People Suffer As Security Forces Shut Chak-Kabul Road, 17 July 2019, url

olduğu bildirilmiştir.[3530] Haziran 2020'de Saydabad'daki Tangi Vadisi, Vardak vilâyetinde Taliban için bir sığınak olarak tanımlanmıştır.[3531]

AAN analisti Ehsan Qaane'nin Aralık 2019 tarihli bir gönderisine göre, Jalrez ilçesinin stratejik coğrafi konumu, ilçeyi onlarca yıldır süren çatışma ve gerilla faaliyetlerine açık hale getirmiştir. Kaane, ilçenin önemini Kabil'e olan yakınlığıyla, Kabil-Bamyan Otoyolu üzerindeki konumuyla ve Vardak, Parvan ve Kabil vilâyetlerindeki çeşitli ilçelere giden birçok yan yol ve dağ yollarıyla ilişkilendirmiştir. Bildirildiğine göre bunların birkaçı, militan gruplara güvenli sığınaklar sağlayan ve hükûmet güçlerinin hareketini engelleyen "ikmal ve kaçış yolları" olarak hizmet vermektedir. 2003 yılında Jalrez, Taliban'ın yeniden ortaya çıktığı ve savaşçılarını yeniden düzenlemeye başladığı ilk yerlerden biriydi. 2006 yılından bu yana, 2014 yılından itibaren Taliban faaliyetlerinin artmasıyla birlikte bölge oldukça fazla mücadeleye tanık olmuştur. Qaane'ye göre Aralık 2019'da Jalrez ilçesinin yarısı Taliban'ın kontrolü altındayken diğer yarısı Afgan hükûmeti tarafından kontrol ediliyordu. İlçe merkezi son derece tartışmalı olmaya devam etmiş ve örneğin Ağustos ve Eylül 2019'da Taliban tarafından düzenli olarak saldırıya uğramıştır. Daha büyük saldırılar sırasında, Jalrez'deki yerel Taliban diğer bölgelerden, özellikle de Nerkh'ten savaşçı desteği almıştır. Jalrez ilçesinden geçen Kabil-Bamyan Otoyolu'nun 20 kilometresinin Taliban kontrolü altında olduğu ve militanların kontrol noktalarında araçların durdurulduğu ve Afgan hükûmeti, STK'ler veya uluslararası askerler için çalıştığından şüphelenilen yolcuların kaçırıldığı bildirilmiştir.[3532] Aralık 2019'da yoldan geçenlerin geçici kontrol noktalarında düzenli olarak öldürüldüğü Zaiwalat'ın Pul-e Hawayi bölgesinin, Jalrez'in en tehlikeli bölgelerinden biri olduğu bildirilmiştir. Vilâyet yönetim merkezine 5 kilometre uzaklıktaki Kot-e Ashro, bildirildiğine göre Bazar Jalrez, Seyah Petap ve Aysa Khakbad gibi diğer cephe hatlarının yanında Jalrez'deki ana cephe hattıydı. Afgan Yerel Polisi (ALP), Vardak'ın Hazara topluluğundan gelen güçlü Taliban direnişinin yanı sıra Jalrez'de Taliban ile savaşan ana hükûmet yanlısı aktör olarak bahsedilmektedir. Qaane'nin araştırması, Taliban'ın Jalrez'deki çeşitli hizmet sunum alanlarına doğrudan müdahalesini ve ayrı bir adalet sistemi işlettiğini göstermiştir.[3533]

Bahsi geçen ilçelerde birkaç tanınmış Taliban figürü öldürüldü veya tutuklandı.[3534] Mart 2019'da, Saydabad ilçesinde birçok yüksek profilli saldırının ve hükûmet çalışanlarına yönelik suikastların yürütülmesinde görev alan önemli bir Taliban komutanı öldürüldü.[3535] Temmuz 2019'da, Nerkh ilçesinde Aminullah olarak bilinen Taliban gölge bölge şefi[3536] öldürüldü.[3537] Aynı ilçede bir Kızıl Birim komutanı, bir istihbarat şefi ve Molla Kayum veya Obaid olarak bilinen başka bir gölge ilçe şefi de dâhil olmak üzere birkaç kıdemli Taliban lideri Ağustos[3538] ve Eylül[3539] 2019'da öldürüldü. Ekim 2019'da, Taliban'ın Molla Jan veya Abid olarak bilinen ve aynı zamanda grubun gölge vilâyet valisi olarak da görev yapan Chak ilçesi gölge şefi öldürüldü.[3540] Kasım 2019'da Esad olarak bilinen ve militan grubun Vardak'ta Birinci Otoyol'daki faaliyetlerinde yer aldığı bildirilen bir Taliban komutanı öldürüldü.[3541] Ocak 2020'de Jalrez ilçesi için Taliban gölge istihbarat şefi yardımcısı, NDS Özel Kuvvetleri'nin Ahmad Khel ve Mohammad Noor Khel köylerinde militan grubun sığınaklarına yaptığı baskında tutuklandı.[3542] Nisan 2020'de Vardak'ın Wali Jan veya Hamza olarak bilinen

---

[3530] RFE/RL, How Afghan Women Fare under Taliban Rule, 28 April 2020, url

[3531] LWJ, Analysis: Taliban is Caught in a Lie by Denying Al Qaeda's Presence in Afghanistan, 17 June 2020, url

[3532] HRW, Taliban Linked to Murder of Afghan Rights Defender, 6 September 2019, url; HRW, World Report 2020: Afghanistan - Events of 2019, 14 January 2020, url

[3533] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[3534] See sources mentioned below.

[3535] Khaama Press, Taliban Commander Involved in High Profile Attacks, Assassinations Has Been Killed in Wardak, 9 March 2019, url

[3536] According to an article from Salaam Times, the district chief of Nerkh district, also referred to as Aminullah, was killed in October 2019. Salaam Times, Sustained Annihilation of Taliban Leaders Throws Group into Disarray, 5 November 2019, url

[3537] Khaama Press, Taliban's Shadow District Chief and His 6 Security Guards killed in Wardak, 7 July 2019, url

[3538] Khaama Press, Airstrike Kills Top Taliban Leaders Including the Group's Intelligence Chief in Wardak, 20 August 2019, url

[3539] Reuters, Taliban Suicide Bomber Kills at Least 10 Civilians, Two NATO Troops in Kabul, 5 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, Key figures Among 22 Rebels Killed in Maidan Wardak, 5 September 2019, url

[3540] Pajhwok Afghan News, Taliban's District Chief killed in Wardak Airstrike, 17 October 2019, url

[3541] Khaama Press, Infighting among Taliban Militants Leaves 4 Dead in Wardak Province, 23 November 2019, url

[3542] Xinhua, Afghan Intelligence Agency Captures 6 Taliban Militants Near Kabul, 27 January 2020, url

gölge valisi öldürüldü.[3543] Aynı ay içinde Taliban'ın Qari Jawid veya Mansoor olarak bilinen ve 50 militandan sorumlu olduğu bildirilen Saydabad ilçesi gölge polis ilçe şefi öldürüldü.[3544] Haziran 2020'de Taliban'ın Kızıl Birimi'nin Qari Zalmai veya Ansar olarak bilinen kilit bir üyesi Jalrez ilçesinde öldürüldü.[3545]

Hakkani Ağı'nın geçmişte Vardak vilâyetine doğru genişlediği ve orada Kabil'in güneyinde faaliyet gösteren cihatçı gruplarla birleştiği bildirilmiştir. Vardak'ta Hakkani Ağı temel olarak fonlar, eğitim, sığınak ve yerel İslamcı militan liderlerin atanması şeklinde dolaylı destek sağlamıştır.[3546]

Temmuz 2016'nın ortalarında UNAMA, Vardak'ta operasyonel olarak ISKP'ye bağlılık iddia eden grupları bildirmiştir.[3547] 2017'de Jalrez ilçesindeki Takana bölgesinde ISKP'nin ortaya çıkmasının olası olduğu bildirilmiştir.[3548] ACLED, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 arasında Vardak vilâyetinde özellikle ISKP ile ilişkilendirilen bir olay kaydetmiştir. Ekim 2019'da ISKP militanlarının Chak ilçesindeki ANDSF güçlerine füze attığı bildirilmiş, herhangi bir can kaybı bildirilmemiştir. Ayrıca ACLED Nerkh, Saydabad, Chak, Daymirdad, Jalrez ve Meydanşar ilçelerinde askerî operasyonlar sırasında Taliban ve/veya ISKP militanlarının yaralandığı ve/veya öldürüldüğü 25'ten fazla olay kaydetmiştir. İki olayda ANDSF güçleri Nerkh ve Chak ilçelerinde Taliban saldırılarını püskürtmüş, Taliban ve/veya ISKP militanları yaralanmış ve/veya öldürülmüştür.[3549]

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Vardak, 203. ANA Kolordu sorumluluğu altındadır. Vardak vilâyeti, NATO'nun Afganistan'daki Resolute Support Misyonu'nun bir parçası olan Güneydoğu Görev Gücü'ne (TF-Güneydoğu) dâhildir. TF-Güneydoğu, ABD güçleri tarafından yönetilmektedir ve karargâhı Paktiya vilâyetinde bulunmaktadır.[3550] İnsan hakları ihlalleriyle suçlanan paramiliter CIA destekli milis NDS birimi 01'in Vardak vilâyeti de dâhil olmak üzere orta bölgede faaliyet gösterdiği bildirilmiştir.[3551]

İlkbahar ve yaz aylarında Kuçi göçebelerinin göçleri, Vardak'ın ağırlıklı olarak Hazara nüfuslu Hesa-i Awal-e Behsud, Markaz-e Behsud ve Daymirdad ilçelerindeki arazi anlaşmazlıkları nedeniyle düzenli olarak şiddetli çatışmalara neden olmaktadır.[3552] 2015 yılında Kuçi göçebeleri ve yerel Hazara sakinleri arasındaki gerilim yoğunlaştığında Hazara komutanı Abdul Ghani Alipur tarafından Direniş Cephesi adı verilen bir halk ayaklanma gücü kurulmuştur.[3553] Kasım 2018'de Alipur, insan hakları ihlalleri ve yolsuzluk suçlamalarıyla Afgan istihbarat servisi tarafından tutuklanmıştır. Milis grubu, güvenlik güçlerine saldırmakla[3554] ve iddiaya göre Hazaralara yapılan saldırılara misilleme olarak Meydanşar ile Jalrez arasındaki kara yolunda Peştun yolcularını gasp ve taciz etmekle ve kaçırılmakla suçlanmıştır.[3555] Destekçileri, Alipur'un Taliban ile savaştığını[3556], Kabil'e giden ana kara yolu üzerinde Hazara yolcularının güvenliğini sağladığını

[3543] Khaama Press, Afghan Forces Kill the Shadow Governor of Taliban for Wardak Province, 12 April 2020, url; UNSC, Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, url, p. 10

[3544] Pajhwok Afghan News, Taliban's District Police Chief Among 7 killed in Wardak Firefight, 5 April 2020, url; Khaama Press, Prominent Taliban Leader Killed in Wardak Province, 5 April 2020, url

[3545] Khaama Press, Key Taliban Red Unit Group Member Killed in Wardak Clash, 16 June 2020, url

[3546] Stanford University, Mapping Militant Organizations: Haqqani Network, 8 November 2017, url

[3547] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2016, July 2016, url, p.73

[3548] Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[3549] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3550] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2020, 1 July 2020, url, p. 14

[3551] Clark, K., CIA-Backed Afghan Paramilitaries Accused of Grave Abuses: New Human Rights Watch Report, AAN, 31 October 2019, url

[3552] ACCORD, Query Response on Afghanistan: Wardak Province, Behsud District: Land Disputes, 6 August 2019, url; Giustozzi, A., Nomad-Settler Conflict in Afghanistan Today, AREU, October 2019, url, pp. 8, 19, 21; Tolonews, Govt Team Probes Prolonged Violent Feuding in Wardak, 8 July 2020, url

[3553] Tolonews, Alipoor Says He Is 'Ready to Hand Over All Weapons', 27 November 2018, url

[3554] Tolonews, Alipoor Says He Is 'Ready to Hand Over All Weapons', 27 November 2018, url

[3555] Tolonews, NDS Chief Says Claims Against Alipoor Will Be Investigated, 27 November 2018, url; Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, url

[3556] Tolonews, Alipoor Supporters Protest for the Second Day in Kabul, 26 November 2018, url

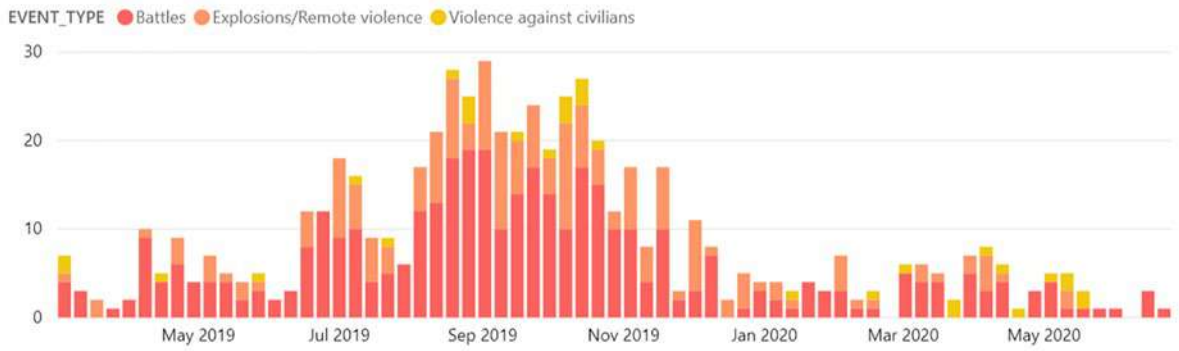
ve devriye gezdiğini iddia etmiştir.[3557] Ülkenin çeşitli yerlerinde şiddetli Hazara protestoları patlak verdikten sonra Alipur, NDS gözetiminden serbest bırakılmıştır.[3558] AAN analisti Fabrizio Foschini'ye göre Taliban, etnik Hazaralar ile Kuçiler arasındaki yerel toprak anlaşmazlıklarını bunlardan ikincisinin desteğini kazanmak için kullanmıştır.[3559] Mayıs 2019'da Taliban, bildirildiğine göre bölgedeki Peştun Kuçi halkına desteğin bir işareti olarak Markaz-e Behsud (veya Hesa-i Duwum-e Behsud) ilçesindeki (aşağıya bakınız) Hazara nüfuslu Mirhazar mahallesine saldırmıştır.[3560] Haziran 2020'de düzinelerce yol inşaat işçisinin Alipur'un Hazara milislerinden silahlı kişiler tarafından kaçırıldığı ve istismar edildiği[3561] ve yerel halk ile Kuçi göçebeleri arasındaki silahlı çatışmalar nedeniyle bir düzineden fazla insanın öldürüldüğü bildirilmiştir.[3562]

2.34.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.34.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Vardak vilâyetinde 184 sivil zayiat (108 ölü ve 76 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %18 düşüş yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmalarıydı, ardından hava saldırıları ve arama operasyonları geliyordu.[3563] Resolute Support[3564] Vardak vilâyetinde 2020'nin ilk çeyreğinde 0 ila 25 sivil zayiat[3565], 2020'nin ikinci çeyreğinde ise 26 ila 50 sivil zayiat kaydetmiştir.[3566] Haziran 2020 BM Genel Sekreteri raporunda Vardak, 2020'nin ikinci çeyreğinde "en yüksek miktarda çatışma faaliyetinin" meydana geldiği dört vilâyetten biri olarak belirtilmektedir.[3567]

ACLED, 1 Mart 2019'dan 30 Haziran 2020'ye kadar açık kaynaklardaki raporlardan hareketle Vardak vilâyetindeki 604 şiddet olayına ilişkin veri toplamıştır. Bunların 388'si "çarpışma", 184'ü "patlama/uzaktan şiddet", 32'si ise "sivillere yönelik şiddet" olarak kodlanmıştır. Saydabad, kaydedilen 190 olay ile en çok olayın rapor edildiği ilçe olarak öne çıkarken bunu Meydanşar, Chak, Nerkh, Jaghatu ve Jalrez ilçeleri izlemiştir. Vardak'ın geri kalan ilçelerinde 13 veya daha az olay rapor edilmiştir. Vardak vilâyetindeki şiddet olaylarının çoğu, 2019'un üçüncü ve dördüncü çeyreğinde kaydedilmiştir.[3568]

Şekil 36. Vardak - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3569]

[3557] Washington Post (The), Afghan Authorities Free Hazara Fighter Whose Arrest Ignited Street Clashes, 27 November 2018, url

[3558] RFE/RL, Afghan Authorities Release Militia Leader after Violent Demonstrations, 26 November 2018, url

[3559] Foschini, F., The Kuchi-Hazara Conflict, Again, AAN, 27 May 2010, url

[3560] NYT, Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url

[3561] Pajhwok Afghan News, Alipour's Men Kidnap, Beat Road Workers in Wardak, 23 June 2020, url

[3562] Tolonews, Team to Investigate Maidan Wardak Clashes, 25 June 2020, url

[3563] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[3564] Civilian casualty data for 2020 have not yet been published by UNAMA.

[3565] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69

[3566] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3567] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, url, p. 5

[3568] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3569] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Afghanistan - Wardak, url

ACLED, Vardak'taki şiddet olaylarının yaklaşık %64'ünü hepsi "silahlı çatışma" olmak üzere "çarpışma" olarak kodlamıştır. Bu kategori, Vardak'ın tüm ilçelerinde en yaygın olay türünü temsil ediyordu. Vardak'taki silahlı çatışmaların birkaçı, Taliban'ın ordu, polis ve NDS personeli ve hükûmet yanlısı milisler veya sözde arbaki (arbaki terimi genellikle yerel olarak Afgan yerel polis üyeleri veya diğer hükûmet yanlısı milisler için kullanılmaktadır) üyeleri dâhil olmak üzere Afgan güvenlik güçlerine yönelik saldırılarıydı.[3570] Örneğin: Mayıs 2019'da[3571], Mayıs 2020'de[3572] ve Haziran 2020'de[3573] vilâyet yönetim merkezi Meydanşar yakınlarındaki farklı bölgelerde, Mayıs 2019'da[3574], Nisan 2020'de[3575] ve Mayıs 2020'de[3576] Saydabad ilçesinde, Mayıs 2019'da Chak ilçesinde[3577], Mayıs 2019'da Hesa-i Awal-e Behsud ilçesinde[3578], Nisan 2020'de[3579] ve Mayıs 2020'de[3580] Nerkh ilçesinde[3581] ve Haziran 2020'de Jalrez ilçesinde güvenlik kontrol noktalarına/karakollara ve karargahlara yapılan saldırılar; Eylül 2019'da Saydabad ilçesinde[3582] ve Mart 2020'de Nerkh[3583] ve Jalrez[3584] ilçelerinde güvenlik konvoylarına/araçlarına yönelik saldırılar/pusular. Bu olaylar, güvenlik güçleri arasında çok sayıda zayiata neden oldu. Mayıs 2019'da Meydanşar'da bir güvenlik karakoluna düzenlenen saldırıda hayatını kaybeden Bamyan valisinin koruması dışında[3585] söz konusu olaylarda sivil zayiat bildirilmemiştir.

Afgan güvenlik güçlerinin AGE'lere yönelik operasyonları ve saldırıları da ACLED tarafından Vardak'ta kaydedilen bu olay kategorisinin önemli bir bölümünü temsil eden silahlı çatışmalar altında kaydedilmiştir.[3586] Bu olaylar; Mart 2019[3587], Haziran 2019[3588], Ağustos 2018[3589], Ekim 2019[3590] ve Kasım 2019'da[3591] Saydabad ilçesinde yürütülen ve bildirildiğine göre düzinelerce Taliban militanının öldürülüp tutuklanmasıyla sonuçlanan birkaç ANDSF operasyonunu içeriyordu. Chak ilçesinde Haziran 2019[3592], Ağustos 2019[3593], Ekim 2019[3594] ve Kasım 2019'da[3595] Özel Kuvvetlerin gerçekleştirdiği temizleme operasyonlarında onlarca AGE öldürüldü ve gözaltına alındı. Temmuz 2019[3596], Ağustos

[3570] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3571] NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[3572] Khaama Press, Afghan Forces Repulse Taliban Attack in Wardak Province: 203rd Thunder Corps, 6 May 2020, url

[3573] Tolonews, [Twitter], posted on: 26 June 2020, url

[3574] Pajhwok Afghan News, Taliban Claims Inflicting Casualties on Security Forces in Maidan Wardak, 7 May 2019, url

[3575] Pajhwok Afghan News, Taliban's District Police Chief Among 7 killed in Wardak Firefight, 5 April 2020, url

[3576] Pajhwok Afghan News, 23 Taliban Killed in Maidan Wardak, Logar Clashes, 1 May 2020, url

[3577] Pajhwok Afghan News, Taliban Claims Inflicting Casualties on Security Forces in Maidan Wardak, 7 May 2019, url

[3578] Pajhwok Afghan News, 5 Pro-Govt Fighters Killed in Maidan Wardak Attack, 12 May 2019, url

[3579] Khaama Press, 6 Taliban Militants Killed, 4 Wounded in Wardak Operations: Thunder Corps, 20 April 2020, url

[3580] Pajhwok Afghan News, 23 Taliban Killed in Maidan Wardak, Logar Clashes, 1 May 2020, url

[3581] Khaama Press, Key Taliban Red Unit Group Member Killed in Wardak Clash, 16 June 2020, url

[3582] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url; NYT, U.S. Soldier Killed in Afghanistan Just Over a Week After Trump Scraps Peace Talks, 16 September 2019, url

[3583] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url

[3584] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url

[3585] NYT, Afghan War Casualty Report: May 24-30, 30 May 2019, url

[3586] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3587] Khaama Press, Taliban Commander Involved in High Profile Attacks, Assassinations Has Been Killed in Wardak, 9 March 2019, url

[3588] Khaama Press, Special Forces Kill 13 Militants, Detain 9 More in Wardak Operations, 30 June 2019, url

[3589] Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 9 Taliban Militants in Wardak Province, 10 August 2019, url

[3590] Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 38 Taliban Militants in Daykundi and Wardak, 31 October 2019, url

[3591] Pajhwok Afghan News, 11 Taliban Killed in Maidan Wardak Raid, Airstrike, 9 November 2019, url

[3592] Khaama Press, 9 Militants Killed, Roadside Bombs and House-borne IED Destroyed in Kapisa and Wardak, 29 June 2019, url; Khaama Press, Special Forces Kill 13 Militants, Detain 9 More in Wardak Operations, 30 June 2019, url

[3593] Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 9 Taliban Militants in Wardak Province, 10 August 2019, url

[3594] Pajhwok Afghan News, Clearing operation Ongoing in Maidan Wardak, 24 October 2019, url

[3595] Pajhwok Afghan News, 11 Taliban Killed in Maidan Wardak Raid, Airstrike, 9 November 2019, url

[3596] Khaama Press, Taliban's Shadow District Chief and His 6 Security Guards killed in Wardak, 7 July 2019, url

2019[3597] ve Eylül 2019'da[3598] Nerkh ilçesindeki operasyonlarda birkaç önde gelen Taliban figürü öldürüldü (yukarıya bakınız). Mayıs 2019'da Jaghatu ilçesinde[3599] ve Ocak 2020'de Jalrez ilçesinde[3600] yürütülen çeşitli operasyonlarda Taliban kampları basıldı ve militanlar öldürüldü, yaralandı ve tutuklandı. Temmuz 2019'un başında Daymirdad ilçesinde Afganistan için İsveç Komitesi (SCA) tarafından yönetilen Tangi Saidan sağlık kliniğine CIA destekli NDS Özel Kuvvetlerinin düzenlediği gece baskını gibi bazı operasyonlar sivil zayiatla sonuçlandı. Bu olayda birkaç doktor öldürüldü ve hastanenin yöneticisi kayboldu.[3601] UNAMA'ya göre arama operasyonları (özellikle de NDS özel kuvvetleri ve diğer CIA destekli milis grupları tarafından yürütülenler) sırasında sivil hasar seviyesi artmaktadır.[3602] Vardak, Paktiya vilâyeti ile birlikte bu tür operasyonlar için bir "sıcak nokta" olarak anılmaktadır.[3603]

Hava/drone saldırıları Vardak'ta bildirilen tüm şiddet olaylarının %15'ini temsil ediyordu. Çoğu hava/drone saldırısı Saydabad ilçesinde, ardından Chak ve Nerkh ilçelerinde gerçekleştirilmiştir. Bu hava/drone saldırılarının çoğu Afgan askerî güçleri tarafından gerçekleştirilirken bazıları ise NATO güçlerine atfedilmiştir.[3604] Bu hava/drone saldırıları çoğunlukla AGE'ler arasında zayiata neden olurken[3605] bazıları sivil zayiata da yol açmıştır. Örneğin Temmuz 2019'da Jaghatu ilçesinde ABD ve Afgan kuvvetlerinin ortak yürüttüğü hava saldırısı sonucunda birkaç sivil öldürüldü[3606]; Amerikan ve Afgan kuvvetleri tarafından Eylül 2019'da Saydabad ilçesinde yürütülen bir hava saldırısı en az yedi sivilin ölümüne neden oldu[3607] ve Ekim 2019'da Nerkh ilçesinin Sadmarah bölgesine yapılan birkaç hava saldırısı aynı aileden en az yedi kişinin öldürülmesiyle sonuçlandı.[3608]

Genellikle Afgan güvenlik güçlerini hedef alan yol kenarı bombaları veya IED'ler kullanan AGE'ler, Vardak'ta bildirilen tüm güvenlik olaylarının %12'sini temsil ediyordu. IED olaylarının çoğu Saydabad ilçesinde kaydedildi. Örneğin birkaç Afgan askeri Mart 2020'de Taliban tarafından yol kenarına yerleştirilen bombaya temas edince öldü ve yaralandı.[3609] Saydabad ilçesini Meydanşar, Chak ve Nerkh ilçeleri izliyordu.[3610] Bu olaylardan bazıları sivil can kaybına ve yaralanmalara neden olmuştur. Örneğin Ağustos 2019'da Jaghatu ilçesinde, yol kenarına yerleştirilen bombanın sivil araca isabet etmesi sonucunda Kandahar'dan bir üniversite öğretmeni ve ailesinden dört kişi hayatlarını kaybetti.[3611]

[3597] Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 13 Taliban Militants During the Operations in Wardak, 6 August 2019, url

[3598] Pajhwok Afghan News, Key figures Among 22 Rebels Killed in Maidan Wardak, 5 September 2019, url

[3599] Khaama Press, Afghan Special Forces Inflict Casualties on Taliban Militants in Wardak Province, 20 May 2019, url

[3600] Xinhua, Afghan Intelligence Agency Captures 6 Taliban Militants Near Kabul, 27 January 2020, url

[3601] Al Jazeera, Air, Ground Attacks Kill Civilians Hours After Afghans Talk Peace, 9 July 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: July 5-11, 11 July 2019, url; Intercept (The), A CIA-Backed Militia Targeted Clinics in Afghanistan, Killing Medical Workers and Civilians, 31 October 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 74

[3602] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Midyear Report 2019, 30 July 2019, url, pp. 10-11

[3603] Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo Night Raid Killings, AAN, 17 August 2019, url

[3604] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3605] Khaama Press, 18 Taliban Militants Killed in Airstrikes Conducted in Wardak Province, 22 April 2019, url; Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill 28 Taliban Militants in Wardak and Ghazni Provinces, 4 July 2019, url; Khaama Press, Airstrike Kills Top Taliban Leaders Including the Group's Intelligence Chief in Wardak, 20 August 2019, url; Pajhwok Afghan News, Taliban's District Chief killed in Wardak Airstrike, 17 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, 11 Taliban Killed in Maidan Wardak Raid, Airstrike, 9 November 2019, url; Khaama Press, 20 Taliban Militants Killed in Ghazni, Paktika and Wardak Provinces, 19 May 2020, url

[3606] Pajhwok Afghan News, Perpetrators of Civilian Casualties Be Punished: Senate, 16 July 2019, url; International Crisis Group, Crisis Watch Tracking Conflict Worldwide: Global Overview, Afghanistan, July 2019, url

[3607] Tolonews, Seven Civilians Reportedly Killed in Maidan Wardak Airstrike, 9 September 2019, url; Reuters, Fighting Picks Up in Afghanistan After Talks Collapse, 11 September 2019, url; Pajhwok Afghan News, US Forces Apologize for Wardak Civilian Deaths, 14 September 2019, url

[3608] Pajhwok Afghan News, 7 of a Family Killed in Maidan Wardak Airstrike, 16 October 2019, url

[3609] NYT, Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), url

[3610] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3611] Pajhwok Afghan News, 4 of a Family Including University Teacher Killed in Wardak Blast, 13 August 2019, url

Ekim 2019'da Vardak valisinin konvoyunu hedef alan bir bombalı araç yakındaki bir arabada üç sivil trafik bölümü çalışanının ölümüne yol açtı.[3612]

ACLED, Vardak'taki şiddet olaylarının %3'ünü "bombardıman, topçu ve füze saldırıları" olarak kodlamıştır.[3613] Ağustos 2019'da ANA tarafından ateşlenen bir top mermisi Chak ilçesinde bir düğün yerine isabet ettiğinde[3614] ve Ekim 2019'da Taliban tarafından atılan bir roket Nerkh ilçesindeki bir sivil eve çarptığında[3615] olduğu üzere bu olaylardan bazıları sivil zayiatla sonuçlanmıştır.

ACLED, Vardak'ta bildirilen tüm şiddet olaylarının %5'sini "sivillere yönelik şiddet" olarak sınıflandırmıştır.[3616] Bu olaylardan bazıları şunlardır: Mart 2019'da Saydabad ilçesinde[3617] ve Nisan 2019'da Nerkh ilçesinde[3618] yapılan ANDSF (gece) baskınları ve operasyonları sonucunda aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu çok sayıda sivilin öldürülmesi; Markaz-e Behsud (veya Hesa-i Duwum-e Behsud) ilçesindeki Mirazar Hazara mahallesine (yukarıya bakınız) Taliban saldırısı sonucunda beş sivilin öldürülmesi ve bir düzine insanın daha yaralanması[3619]; Taliban'ın Haziran 2019'da[3620] Jalrez ilçesinde, Nisan 2020'de Saydabad ilçesinde[3621] ve Mayıs 2020'de Chak ilçesinde[3622] sivillere ve görev dışı güvenlik personeline yönelik pusu/saldırı ve cinayetleri; Taliban'ın Haziran 2020'de Chak ilçesinde bir aşiret büyüğünü ve aile üyelerinden üçünü vurması (ancak Taliban'ın olaya karışmalarını reddettiği bildirildi)[3623]; Eylül 2019'da Afganistan'ın Gur vilâyeti Bağımsız İnsan Hakları Komisyonu (AIHRC) başkanının Jalrez ilçesinde karayolu üzerinde Taliban tarafından kaçırılması ve öldürülmesi[3624]; Taliban tarafından Mart 2020'de Afgan hükûmetiyle profesyonel olarak bağlantılı olduğu bildirilen düzinelerce sivilin Chak ilçesindeki birkaç köyden kaçırılması.[3625]

28 Eylül 2019 cumhurbaşkanlığı seçimleri için kayıtlı seçmen yüzdesi olarak Vardak'ın seçmen katılımı yaklaşık %27'yi bulmuştur.[3626] AAN, Vardak'ın ortalamanın altında seçmen kaydını vilâyetteki "yüksek güvensizlik" ile ilişkilendirmiştir.[3627] Asia Foundation'ın 2019 Afgan Halkı Araştırması'nda, Vardak vilâyetinde ankete katılanların %51-75'i oy verirken korku duyduğunu bildirmiştir.[3628] Ağustos 2019'da seçim gününün öncesinde iki roket Meydanşar

---

[3612] NYT, Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019 (updated 31 October 2019), url; Tolonews, Spokesman: Governor of Wardak Survives Car Bomb, 20 October 2019, url; Pajhwok Afghan News, Maidan Wardak Governor Survives Bomb Attack, 20 October 2019, url

[3613] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3614] Pajhwok Afghan News, 1 Wedding Guest Killed, 6 Injured in Wardak Artillery Strike, 23 August 2019, url

[3615] Tolonews, Three Wardak Residents Killed as Rocket Hits Their House, 4 October 2019, url

[3616] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Wardak; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), url

[3617] Al Jazeera, Civilians, Including Children, Killed in Afghan Forces' Operation, 10 March 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: March 8-14, 15 March 2019, url

[3618] Pajhwok Afghan News, Maidan Wardak Operation Leaves 6 of a Family Killed, 20 April 2019, url; NYT, Afghan War Casualty Report: April 19-25, 25 April 2019, url

[3619] NYT, Afghan War Casualty Report: May 10-16, 16 May 2019, url

[3620] NYT, Afghan War Casualty Report: May 31-June 6, 6 June 2019, url

[3621] Pajhwok Afghan News, Taliban Kill 3 Off-Duty Soldiers in Wardak, 21 April 2020, url

[3622] Pajhwok Afghan News, Chak District Police Chief Killed in Taliban Attack, 23 May 2020, url

[3623] Khaama Press, A Tribal Leader and Family Members Killed in Wardak, 7 June 2020, url; Tolonews, 'Taliban' Kill 4 Members of Family in Wardak: Officials, 7 June 2020, url

[3624] NYT, Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), url; RFE/RL, Afghan Human Rights Defender Kidnapped, Shot Dead, 5 September 2019, url; Al Jazeera, What Peace Means for Afghanistan's Hazara People, 18 September 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 34

[3625] Pajhwok Afghan News, Taliban Abduct 55 Civilians in Madian Wardak, 2 March 2020, url; NYT, U.S. Announces Troop Withdrawal in Afghanistan as Respite From Violence Ends, 2 March 2020, url; Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles Rising in the Way of Intra-Afghan Talks, AAN, 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (2 - 8 March 2020), 11 March 2020, url, p. 2

[3626] SIGAR, Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, url, p. 98

[3627] Warden, S., Past as Prologue? What the Parliamentary Election Results Tell Us About the September Presidential Election, AAN, 23 August 2019, url

[3628] Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, url, p. 62

şehrinde cumhurbaşkanı adayı ve Hezb-e İslami lideri Gülbüddin Hikmetyar'ın bir seçim kampanyası mitinginin yakınına indi, can kaybı bildirilmedi.[3629] Taliban'ın söylemlerine göre, Meydanşar'daki ana yol seçim gününden önceki gece kapatılmıştı. Tüm vilâyette bildirildiğine göre 28 Eylül'de Taliban tarafından telekom şirketlerine uygulanan kesinti nedeniyle cep telefonu bağlantısı yoktu.[3630] Seçim gününde Meydanşar'daki şiddetin çoğu hedefli saldırılar yerine dolaylı ateş, özellikle roketlerden oluşuyordu.[3631] Vilâyet yönetim merkezi içindeki ve çevresindeki yollar neredeyse tamamen terk edilmiş olarak tanımlanıyordu. Bir Bağımsız Seçim Komisyonu (IEC) yöneticisine göre Vardak'ın zayıf güvenlik durumu vilâyette düşük seçmen katılımına yol açmıştır. Örneğin Saydabad ilçesinde Taliban tarafından ilçe merkezine ve hükûmet güçlerinin Taliban tarafından tutulan çevre köylere yönelik sürekli bombardımanı, halkın oy kullanmasını engellemiştir.[3632]

Vardak'ın otoyollarının çoğu "siviller için güvenli değil"[3633] ve "hükümet tarafından korunmasız"[3634] olarak tanımlanmaktadır. Mayıs ve Haziran 2019'da Afgan ordusu birkaç otoyoldaki çeşitli küçük kontrol noktalarını kapatmaya başladı. Korunması zor olan ve bildirildiğine göre AGE'ler tarafından sık sık saldırıya uğrayan bu küçük karakollarda konuşlanmış Afgan birlikleri, vilâyetteki ana otoyollar boyunca her biri yaklaşık 40 askerle daha büyük üsler halinde birleştirilecekti.[3635] Lifos'un Ocak 2020'de görüştüğü uluslararası bir kaynağa göre Vardak'tan geçen Kabil-Kandahar Otoyolu, yıllardır güvensizdi ve 2019'da önceki yıllara göre daha fazla olay kaydedilmişti. Taliban gibi AGE'lerin bu otoyolda aktif olduğu[3636], yolun bazı kısımlarını kontrol ettiği[3637] ve hükûmet çalışanlarını ve Afgan güvenlik güçlerinin üyelerini hedef almak için barikatlar kullandığı bildiriliyordu.[3638] Mart 2019'da Kabil-Kandahar Otoyolu, Saydabad ilçesinde bir hava saldırısında birkaç sivilin öldürülmesinin ardından hükûmet karşıtı bir gösteri ile bloke edildi (yukarıya bakınız).[3639] Haziran 2019'da Taliban'ın Meydanşar'dan Jalrez ilçesine giden yolda üç sivil yolcuyu öldürdüğü bildirildi.[3640] Ekim 2019'da Afganistan'ın başkentini Hazarajat bölgesine bağlayan İkinci Otoyol olarak da bilinen aynı yol[3641], eylül ortasından bu yana kapatıldıktan sonra ANDSF güçleri tarafından yeniden açıldı.[3642] Temmuz 2019'da Chak ilçesi ile Kabil arasındaki yol ANDSF güçleri tarafından kapatıldı ve sivil hareket ve başkent bölgesine ticaret yollarını engelledi.[3643] Aralık 2019'da AAN, çekişmeli veya Taliban kontrolündeki alanlarda bulunan yolları atlamak için uçak veya daha uzun rotalar kullanan Afgan sayısının arttığını bildirmiştir. AAN tarafından alıntılanan bir STK çalışanı, Meydanşar ile Bamyan arasındaki yol yerine Jalrez'den Kabil'e seyahat amacıyla Ghorband Vadisi yolunu (Parvan vilâyeti üzerinden) kullanacağını açıklamıştır.[3644]

Temmuz 2019 ortalarında bildirildiğine göre bir sağlık kliniğine yapılan NDS baskına tepki olarak (yukarıya bakın) Taliban, Vardak'ta kontrolleri altındaki üç farklı ilçede İsveç Afganistan Komitesi'ne ait 42 kliniği kapanmaya zorladı.

[3629] Pajhwok Afghan News, 2 Rockets Land near Hekmatyar's Election Campaign Rally, 22 August 2019, url

[3630] Bjelica, J. and Ruttig, T. Afghanistan's 2019 Election (11): First Look How E-Day Went, AAN, 28 September 2019, url

[3631] HRW, World Report 2020: Afghanistan - Events of 2019, 14 January 2020, url

[3632] VICE News, The Taliban Made Sure Afghans Were Too Terrified to Vote on Election Day, 1 October 2019, url; AAN, Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, url

[3633] NYT, Afghan Town's First Female Mayor Awaits Her Assassination, 4 October 2019, url

[3634] NYT, A Country Where Driving Makes You a Target, 26 December 2019, url

[3635] Stars and Stripes, Afghan Military Looks to Bigger Bases while Closing Checkpoints in Hostile Taliban Territory, 11 May 2019, url; Salaam Times, Afghan Army Starts Closing Checkpoints, Building Larger Bases, 25 June 2019, url

[3636] UNSG, The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, A/73/777–S/2019/193, 28 February 2019, url, p. 14; Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat in Afghanistan, 23 June 2019, url; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (17 - 23 February 2020), 23 February 2020, url, p. 2

[3637] An international source Landinfo spoke to in October 2019. Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, url, p. 29

[3638] Sweden, Lifos/Migrationsverket, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, url, p. 52

[3639] Bjelica, J. and Reid, R., Civilians at Greater Risk from Pro-government Forces: While Peace Seems More Elusive?, AAN, 9 June 2019, url

[3640] Reporterly, Taliban Kills Three Passengers in Jalrez District of Maidan Wardak, 2 June 2019, url

[3641] Al Jazeera, What Peace Means for Afghanistan's Hazara People, 18 September 2019, url

[3642] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (30 September - 6 October 2019), 6 October 2019, url, p. 2

[3643] Pajhwok Afghan News, People Suffer As Security Forces Shut Chak-Kabul Road, 17 July 2019, url

[3644] Kazemi, S., R., Peace in the Districts (1): A Chasm between High Talks and Local Concerns in Afghanistan, AAN, 11 December 2019, url

Bir hafta sonra Taliban tüm kapalı klinikleri yeniden açmayı kabul etti.[3645] Haziran 2020'de UNAMA, ülkenin Covid-19 salgınıyla karşı karşıya kaldığı bir zamanda Afganistan'da sağlık hizmetlerine yönelik kasıtlı saldırıların ölçeğinden duyduğu endişeyi dile getirerek 11 Mart - 23 Mayıs 2020 tarihleri arasında Vardak vilâyetinde sağlık çalışanlarının Taliban tarafından kaçırılmasını belgelemiştir.[3646]

2.34.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve Vardak vilâyetinde yerlerinden edilmiş, çoğunlukla Jalrez'den [3647](1.444 kişi) gelen 2.865 kişiyi bildirmiştir. Bildirildiğine göre devlet dışı silahlı gruplar ve ANDSF güçleri arasındaki silahlı çatışmalar nedeniyle ağustos ayında ve Eylül 2019 başlarında yerinden edilen kişi sayısı zirveye ulaşmıştır (1.297 kişi).[3648] Askeri operasyonlar ve çatışmalar nedeniyle Jaghatu, Saydabad[3649], Meydanşar[3650], Daymirdad ve Nerkh[3651] ilçelerinden daha az sayıda yerinden edilmiş kişi gelmiştir (Mayıs 2019'da 434 kişiyle zirve yapmıştır). [3652] Eylül 2019'un ilk yarısında UNOCHA, devlet dışı silahlı gruplar ve ANDSF güçleri arasındaki çatışmalar nedeniyle Meydanşar ilçesindeki Deh Afghanen bölgesinde yaklaşık 1.400 kişinin yerlerinden edildiğini bildirmiştir.[3653]

Vardak'ta yerinden edilmiş insanların çoğu (2.023 kişi), özellikle Meydanşar ilçesinde veya Saydabad, Jalrez, Nerkh ve Daymirdad ilçelerinde olmak üzere vilâyetin içinde sığınak bulmuştur. Diğerleri, komşu Kabil (Kabil ilçesi) ve Bamyan (Bamyan ilçesi) vilâyetlerine sığınmıştır.[3654] Ağustos 2019'da, silahlı muhalefet grupları ile Afgan güvenlik güçleri arasındaki artan güvensizlik ve çatışmaların, Jalrez ve Vardak Meydan Vadisi'ndeki birkaç köyden yüzlerce aileyi komşu Bamyan vilâyetine gitmek üzere yerlerinden ettiği bildirilmiştir. Durum düzelir düzelmez bazı yerinden edilmiş aileler Bamyan'ı terk ederek Jalrez'deki köylerine geri dönmüş veya Kabil'e doğru ilerlemiştir.[3655]

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplamış ve Ekim 2019'da Vardak'ın Meydanşar ilçesine sığınan komşu Paktiya vilâyetinin Zurmat ilçesinden beş aileden oluşan bir grup oluşturmak üzere diğer vilâyetlerden Vardak'a taşınan 35 kişiyi bildirmiştir.[3656]

2019'un ilk yarısına ait IOM verileri, Vardak vilâyetinde beş kişiden ikisini evlerinden kaçan, yerinden edilmiş kişi olarak sınıflandırmıştır.[3657] Ağustos ve Ekim 2019'da yayımlanan IOM yerinden edilme verilerine göre Vardak vilâyetinde yerinden edilmiş kişilerin ve geri dönenlerin çoğu Meydanşar ilçesinde ikamet ediyordu, bunu Saydabad, Nerkh ve

---

[3645] Al Jazeera, Swedish-Run Clinics Stay Shut in Afghanistan for Fifth Day, 18 July 2019, url; RFE/RL, Swedish Aid Group Reopens Afghan Health Centres after Taliban Threats, 19 July 2019, url; UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 74

[3646] UNAMA, Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Special Report: Attacks on Healthcare during the Covid-19 Pandemic, June 2020, url, pp. 3, 20

[3647] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[3648] ERM, AC401-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Bamyan City, August 2019, url, p. 1; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (26 August - 1 September 2019), 1 September 2019, url, p. 2

[3649] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Maidan Wardak Province - Meeting Summary, 19 March 2019, url, p. 2; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[3650] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Maidan Wardak Province - Meeting Summary, 23 October 2019, url, p. 2; UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (28 October - 3 November), 3 November 2019, url, p. 2

[3651] UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Maidan Wardak Province - Meeting Summary, 19 March 2019, url, p. 2; UNOCHA, Operational Coordination Team (OCT) - Maidan Wardak Province - Meeting Summary, 23 October 2019, url, p. 2

[3652] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3653] UNOCHA, Afghanistan - Weekly Humanitarian Update (9 - 15 September 2019), 15 September 2019, url, p. 2

[3654] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3655] ERM, AC401-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Bamyan City, August 2019, url, p. 1

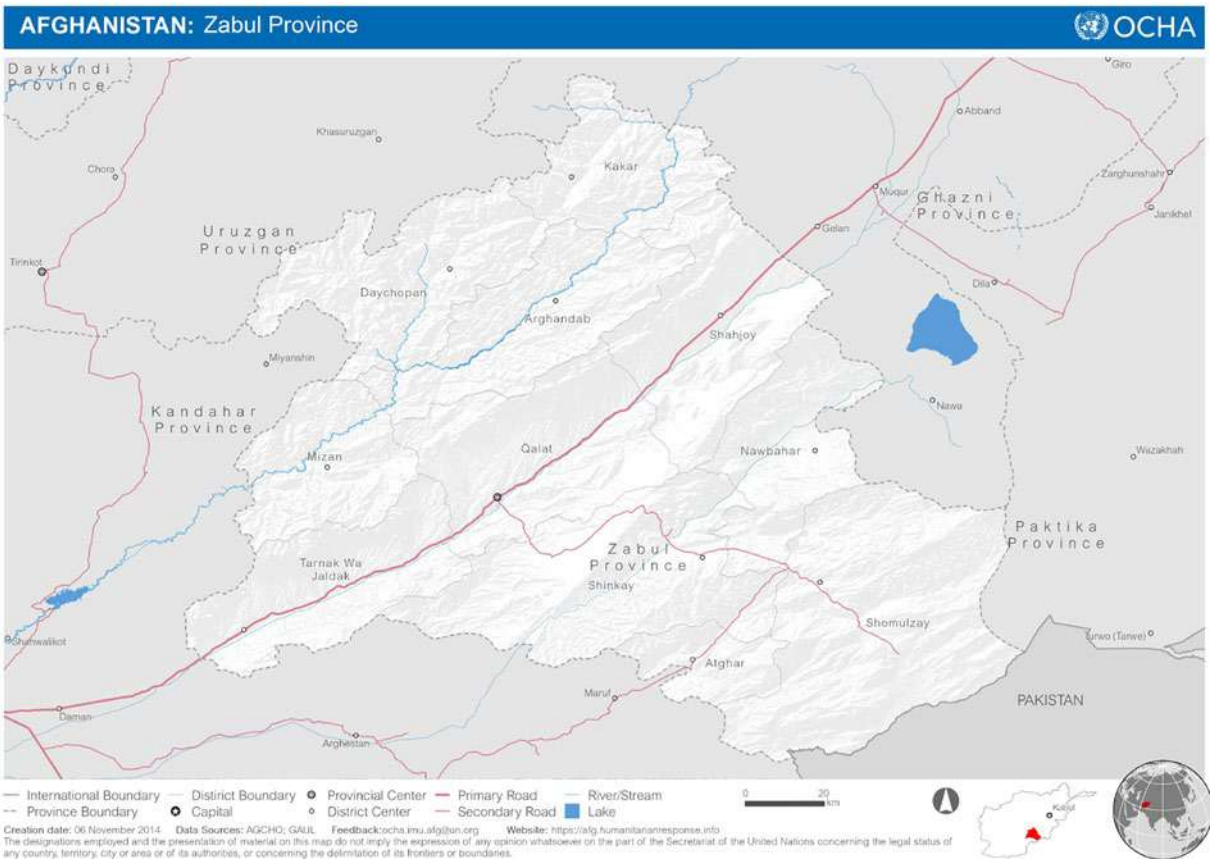
[3656] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 3 March 2020, url; UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 12 July 2020, url

[3657] IOM, Baseline Mobility Assessment: Summary Results March - June 2019, 1 July 2019, url, p. 1

Hesa-i Awal-e Behsud ilçeleri izliyordu.[3658] UNHCR'ye göre Vardak, bu vilâyetten gelen ancak geri döndüklerinde başka bir yerde yaşamayı tercih eden kişiler konusunda en yüksek yüzdeye sahip dört ilden biridir.[3659]

2.35 Zabul

2.35.1 Vilâyet hakkında genel bilgiler

Harita 35: Afganistan - Zabul vilâyeti, kaynak: UNOCHA[3660]

Zabul vilâyeti Afganistan'ın güney kesiminde yer almakta ve Pakistan ile uluslararası sınır paylaşmaktadır. Zabul, Afgan vilâyetlerinden Kandahar, Uruzgan, Gazni ve Paktika ile sınır komşusudur. Vilâyet yönetim merkezi Kalat'tır (eski adı Qalat-i Ghilzai)[3661]; Zabul şu idari birimlere ayrılmıştır: Vilâyet yönetim merkezi Kalat, Tarnak Wa Jaldak (Shahr Safa olarak da bilinir), Shinkai (ayrıca Seori, Seyuri), Mizan, Arghandab, Shah Joi, Daichopan, Atghar, Naw Bahar, Shemel Zayi, Kakar (Khak-e Afgan olarak da bilinir).[3662] NSIA'ya göre Zabul nüfusunun 2020/21 döneminde 384.349 olduğu tahmin edilmektedir. Vilâyetin yönetim merkezi Kalat'ta yaşayan kent nüfusu, tüm sakinlerin yaklaşık

[3658] IOM, Afghanistan - Wardak Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, url, pp. 1, 2, 6, 11; IOM, DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Wardak, 9 October 2019, url

[3659] UNHCR, Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report - Final Report, May 2018, url, p. 19

[3660] UNOCHA, Afghanistan: Zabul Province – District Atlas, April 2014, url

[3661] US, Naval Postgraduate School, Zabul Provincial Overview, n.d., url

[3662] UNOCHA, Afghanistan: Zabul Province – District Atlas, April 2014, url; Afghanistan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url, p 36

%3,5'ini oluşturmaktadır.[3663] Esas olarak Hotak ve Tokhi kabilelerine mensup Peştunlardan[3664] ve Beluçlardan[3665] oluşmaktadır. Vilâyet aynı zamanda "Zabalistan" adıyla da bilinmekte ve Peştun etnik grubunun doğum yeri olarak kabul edilmektedir.[3666]

Vilâyet, birçok ailenin daha büyük ekonomik fırsatlar aramak için Pakistan Belucistan'a göç ettiği, ülkenin en fakir illerinden biridir. Pakistan'daki göçmen topluluklar, İslami radikallerin ve dinî partilerin güçlü etkisi altındadır. Zabul kökenli ancak Pakistan diasporasında yaşayan Afgan gençler arasında hükûmet karşıtı duygular çok güçlüdür. Bu durum, vilâyetteki güvenlik durumunu çok olumsuz etkilemektedir.[3667]

Birinci Otoyol adıyla da bilinen Kabil-Kandahar Otoyolu[3668] Tarnak wa Jaldak, Kalat ve Shahjoy ilçelerinden geçmektedir.[3669] Yol, başkenti Kandahar'a bağladığından önemli bir stratejik konuma sahiptir. Vilâyetin, çoğu hükûmetin kontrolü altında olmayan ücra bölgelerinden geçmektedir. Güney kesimi için önemli bir tedarik yoludur.[3670] Yasa dışı silahlı grupların polis kontrol noktalarına saldırması ve el yapımı patlayıcıların patlatılması gibi ihtilafla ilgili güvenlik olaylarının Zabul vilâyetindeki bazı otoyol kesimlerinde meydana geldiği bildirilmektedir.[3671] Taliban ayrıca kendi barikatlarını kurmakta ve geçen arabaları kontrol etmektedir.[3672]

Zabul'un ayrıca Pakistan ile 65 kilometrelik kolay geçilebilir bir sınırı vardır. Zanzir ilçesinde, Qala-ye Rashid yakınında ve Pakistan'ın Zhob şehrine giden bir yolun bulunduğu daha kuzeyde olmak üzere sınır geçişine giden asfaltsız üç yol mevcuttur. Taliban militanları bu rotaları kullanarak Afganistan ve Pakistan arasındaki sınırı geçmekte ve Taliban oradaki mallardan vergi toplamaktadır. Ayrıca Taliban, Paktika vilayetinin ormanlarından Zabul sınırından yasa dışı olarak Pakistan'a ihraç edilen yasa dışı kereste ticaretinden vergi toplamaktadır. Ancak bu yönde planlar var olmasına rağmen merkezî hükûmet herhangi bir gümrük tesisi kurmayı başaramamıştır.[3673]

AAN tarafından elde edilen UNODC verilerine göre Zabul vilâyetinde haşhaş ekimi 2019 yılında 2018 yılına göre %38 azalmıştır.[3674] Afyon ticareti, isyancıların ana gelir kaynaklarından birini temsil etmektedir.[3675]

Vilâyet, 2020 baharında 20 Covid-19 vakasının kaydedildiği, ancak ekonomik nedenlerle nüfus tarafından büyük ölçüde göz ardı edildiğinde karantina uygulamaya çalışmıştır.[3676]

2.35.2 Zabul'da çatışma geçmişi ve aktörler

Hükûmet güvenlik güçlerinin varlığı açısından Gazni vilâyeti, ABD güçlerinin öncülüğünde Görev Gücü Güneydoğu (TF Güneydoğu) altında faaliyet gösteren 203. ANA Kolordu'nun sorumluluğu altındadır.[3677] Ancak hükûmetin kontrolü

[3663] Afghansitan, NSIA, Estimated Population of Afghanistan 2020-2021, url,, p 36

[3664] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, url

[3665] Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Zabul, 1 February 2017, url; US, Naval Postgraduate School, Zabul Provincial Overview, n.d., url

[3666] Pajhwok Afghan News, Background profile of Zabul, n.d., url

[3667] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, AAN, 05 November 2019, url

[3668] Telegraph (The), Kabul-Kandahar highway is a symbol of what's gone wrong in Afghanistan, 9 September 2012, url

[3669] UNOCHA, Afghanistan: Zabul Province – District Atlas, April 2014, url

[3670] Telegraph (The), Kabul-Kandahar highway is a symbol of what's gone wrong in Afghanistan, 9 September 2012, url; Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, url

[3671] Tolonews, Seven Police Killed In Kabul-Kandahar Highway Attack, 15 August 2018, url; Khaama Press, Explosion on Kandahar-Zabul highway leaves 3 civilians dead, 7 July 2018, url

[3672] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, url

[3673] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, url

[3674] Bjelica J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, AAN, 25 June 2020, url

[3675] RFE/RL, The Forgotten Afghan Province That Is A Key Taliban Stronghold, 16 December 2018, url

[3676] The Guardian, Civil war, poverty and now the virus: Afghanistan stands on the brink, 2 May 2020, url

[3677] USDOD, Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, url, p. 13

Kalat'taki kaleyle[3678] ve güneydeki yedi bölgedeki bazı askeri karakollarla sınırlıdır.[3679] Polis şefleri ve kaymakamlar genellikle bölgedeki milletvekilleri veya senatörlerle bağlantılıdır ve çoğu bu görevlerde uzun yıllar görev yapmıştır. Temmuz 2019'da Başkan Gani, bazılarının görevlerinin devri veya feshedilmesini emretmiştir. Bu, görevden alınan bazı nüfuzlu şahsiyetlerin Taliban ile iş birliği yapmaya başlaması ve askerlere ve devlet çalışanlarına yönelik saldırıların artması nedeniyle bölgedeki güvenlik durumunu iyileştirmemiştir.[3680]

Ekim 2019'da hükûmet Gen. Abdul Razeq (2018'de Taliban tarafından öldürülen eski Kandahar Polis şefi) olarak adlandırılan bir askerî operasyona başlamış ve Zabul çevresindeki Kabil-Kandahar Karayolunu temizlemeyi amaçlamıştır.[3681]

Zabul vilâyeti, 1990'larda ülkenin kontrolüne yönelik savaşına buradan başlayan Taliban için tarihi bir öneme sahiptir. Taliban hareketinin kurucusu Molla Muhammed Ömer, Hotak kabilesindendi[3682] ve Taliban'ın üst kademelerinde Molla Emir Han Hakkani dâhil birçok Zabuli vardır. Taliban'a katılım da Zabuliler arasında oldukça yaygındır.[3683] Ayrıca, "hükûmet tarafından unutulmuş olma hissinin" bölgedeki önemli Taliban varlığının nedenlerinden biri olduğu bildirilmektedir.[3684]

Taliban, hükûmet güçlerinin sürekli saldırı altında olduğu Zabul'un çoğunda mücadele etmekte veya çoğunu kontrol etmektedir.[3685] 2019'un sonunda Taliban kuzey bölgelerinin çoğunu kontrol ediyordu. Hükûmet, yalnızca vilâyetin güneyindeki yedi ilçede askerî olarak mevcuttu ve nüfusa herhangi bir kamu hizmeti sunma imkânı yoktu. Kalat'ın yanı sıra, sadece Shahr-e Safa ilçesi çoğunlukla hükûmet kontrolündeydi. Temmuz 2019'da Taliban, Birinci Otoyol'un geçtiği Shah Joi ilçesindeki askerî karakollara saldırdı.[3686]

Temmuz 2019'da en az üç idari birimde (Naw Bahar, Arghandab ve Kakar) Afgan hükûmeti bölge genel merkezinin dışında faaliyet gösteriyordu veya yönetim askerî üslere taşınmıştı.[3687] AAN'ye göre Mizana ilçe merkezi de yaz aylarında Kalat şehri yakınlarına taşındı.[3688]

Yerel Taliban direnişçilerinin yanı sıra, ISKP'nin de vilâyetin çeşitli ilçelerinde bulunduğu iddia edilse[3689] de muhtemelen askerî olarak faal değildir.[3690] Birleşmiş Milletler ayrıca Zabul'un El Kaide ajanlarının "en önemli sayıya sahip olduğu" üç vilâyetten biri olduğunu bildirmiştir.[3691]

[3678] RFE/RL, The Forgotten Afghan Province That Is A Key Taliban Stronghold, 16 December 2018, url

[3679] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, url

[3680] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, AAN, 5 November 2019, url

[3681] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url

[3682] RFE/RL, The Forgotten Afghan Province That Is A Key Taliban Stronghold, 16 December 2018, url

[3683] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url

[3684] RFE/RL, The Forgotten Afghan Province That Is A Key Taliban Stronghold, 16 December 2018, url

[3685] RFE/RL, The Forgotten Afghan Province That Is A Key Taliban Stronghold, 16 December 2018, url

[3686] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url

[3687] Tolonews, 64 Administrative Units Partially Paralyzed In 19 Provinces, 01 July 219, url

[3688] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url

[3689] Jamestown Foundation (The), Islamic State a Deadly Force in Kabul, 6 April 2018, url; Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, url

[3690] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url

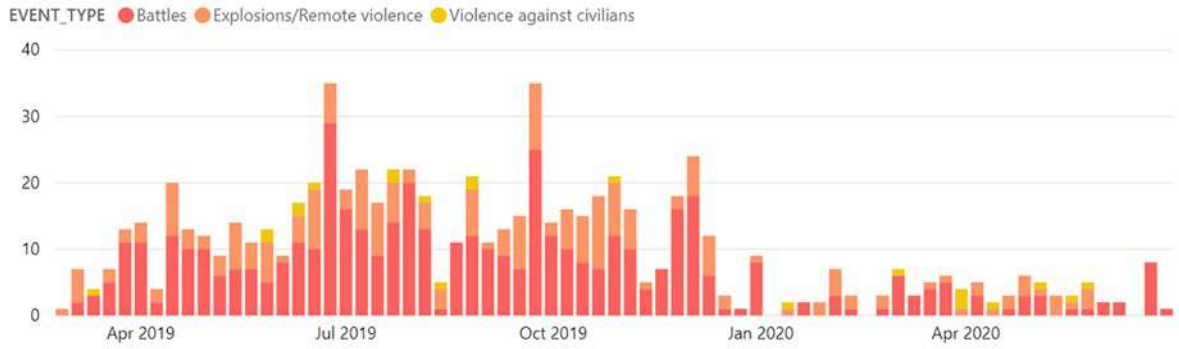
[3691] LWJ, Taliban overruns district HQ in Zabul, 11 November 2019, url

2.35.3 Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi

2.35.3.1 Genel bilgiler

UNAMA 2019 yılında Zabul vilâyetinde 496 sivil zayiat (142 ölü ve 354 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %69 artış yaşanmıştır. Yaralanma ve ölümlerin başlıca nedenleri kara çatışmaları, canlı bombalar ve hava saldırılarıydı.[3692] Resolute Support, 2020'nin ilk çeyreğinde Zabul'da 0 ila 25 sivil zayiat kaydederken yılın ikinci çeyreğinde sivil zayiatta artış bildirmiş ve 26-50 zayiat kaydetmiştir (1 Nisan'dan 30 Haziran 2020'ye kadar).[3693]

ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde Zabul vilâyetinde 479'u çarpışma, 221'i uzaktan şiddet, 22'si sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmak üzere toplam 722 güvenlik olayı bildirmiştir. 2020'nin ilk aylarından bu yana, olayların ve ölümlerin sayısı önemli ölçüde düşmüştür.[3694]

Şekil 37. Zabul - ACLED verilerine göre 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında çarpışma, patlama/uzaktan şiddet ve sivillere yönelik şiddet olarak tanımlanan güvenlik olaylarının gelişimi[3695]

Rapor döneminde Taliban savaşçıları Kalat şehrindeki sivilleri hedef aldı. Taliban veya kimliği belirsiz savaşçılar, Haziran 2019'da ulusal televizyonda bir teknisyeni, Ağustos 2019'da ise evlerine baskın yaptıkları bir ailenin dört üyesini öldürdü. 28 Mayıs 2020'de Taliban tarafından bildirildiği üzere bir insan hakları savunucusu öldürüldü.[3696]

2019 yazında Taliban, Kalat'a saldırmayı planladıkları için insanları oradan ayrılmaları gerektiği konusunda uyardı. 19 Eylül 2019'da Taliban, Kalat'taki vilâyet hastanesini havaya uçurdu; çoğu hasta, bir doktor, altı aşçı ve temizlikçi ve hastanenin iki polis muhafızı olmak üzere en az 15 kişiyi öldürdü ve 66 kişiyi yaraladı. Taliban, hastanenin tam karşısında bulunan Ulusal Güvenlik Müdürlüğünün (NDS) bir ofisini hedef aldıklarını iddia etti.[3697] Vilâyetteki ana hastane tamamen yıkıldı ve terk edildi. Halen ayakta duran tek parça, yakın zamanda COVID-19 hastaları için bir izolasyon merkezine dönüştürülen bir pediatri koğuşudur.[3698]

Birinci Otoyol üzerindeki polis ve askerî kontrol noktaları, özellikle Shah Joi ilçesinde olmak üzere raporlama dönemlerinde Taliban saldırılarının ana hedefi olmaya devam etti. Bunlardan bazıları Taliban tarafından ele geçirilmiş ve daha sonra hükûmet tarafından geri alınmıştır. Taliban isyancıları siviller, Afgan güvenlik güçleri ve isyancılar arasında can kaybıyla sonuçlanan ateş etme, canlı bomba saldırıları ve IED bombası yerleştirme gibi terörizmle ilgili

[3692] UNAMA, Afghanistan Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url, p. 94

[3693] SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 April 2020, url, p. 69; SIGAR, Quarterly Report To The United States Congress, 30 July 2020, url, p. 72

[3694] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus – Afghanistan; Zabul; Event types: battles, explosions/remote violence and violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3695] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus - Afghanistan; Zabul; Event types: battles, explosions/remote violence and violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3696] EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus – Afghanistan; Zabul; Event types: battles, explosions/remote violence and violence against civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020, url

[3697] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, AAN, 05 November 2019, url

[3698] Guardian (The), Civil war, poverty and now the virus: Afghanistan stands on the brink, 2 May 2020, url

faaliyetler yürütmektedir.[3699] 19 Mayıs 2020'de Mizan ilçesine yerleştirilen IED ile dört sivil öldürüldü ve çocuklar dâhil sekiz sivil yaralandı.[3700]

Afgan ve ABD kuvvetlerinin hava saldırıları 2019 ve 2020'de de yapılmaya devam etti.[3701] 4 Ağustos 2019'da Shah Joi ilçesinde havan mermisi bir eve isabet ederek bir anne ve üç çocuğunu öldürdü. Hükûmet kaynaklarına göre havan Taliban tarafından ateşlenmişti.[3702] 13 Kasım 2019'da ANA tarafından ateşlenen havan, Shinkay/Seori ilçesindeki sivil evlerde saklanan AGE'leri hedef almaya çalışırken bir kadını öldürdü ve bir çocuğu yaraladı. Afgan ordusu kayıplardan Taliban'ı suçlamaya çalışmıştır.[3703] Ancak çatışmanın kurbanlarının çoğu güvenlik personeli ve savaşçılardır. Afgan yetkililere göre, 8 Eylül - 11 Kasım 2019 tarihleri arasında Gen. Abdul Razeq. adı verilen bir operasyonda 100'den fazla Taliban savaşçısı öldürüldü, 50'si ise yaralandı. Afgan güvenlik güçlerinin Taliban savaşçılarını Zabul'un Shah Joi, Shinkay ve Naw Bahar ilçelerindeki 40'tan fazla köyden tahliye edebildiği iddia edildi.[3704]

Zabul vilâyetinde ayrıca en az bir büyük çaplı içeriden saldırı bildirildi. 20 Mart 2020'de bir grup Taliban bağlantılı polis, Kalat yakınlarındaki bir ortak polis ve ordu karargahında uyuyan birliklere ateş açarak en az 37 askeri ve polisi öldürdü.[3705]

2.35.3.2 Yerinden edilme

UNOCHA, 1 Mart 2019 - 30 Haziran 2020 dönemine ait verileri toplayarak Zabul vilâyeti içinde yerinden edilen 4.417 kişi olduğunu bildirmiştir. Bu kişiler vilâyetin Arghandab, Daichopan, Kakar, Kalat, Shah Joi ve Tarnak Wa Jaldak gibi farklı ilçelerinden göç etmiştir. Bunların çoğu, vilâyetin yönetim merkezi Kalat'a taşınmıştır. 1.270 kişiden oluşan en büyük grup, Kasım 2019'da Arghandab'daki evlerini terk etmiş ancak vilâyet içinde kalmıştır.[3706]

[3699] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url; Salaam Times, Taliban lose over 100 fighters in joint security operations in Zabul, 26 November 2019, url

[3700] Khaama News, Children, women among 12 killed, wounded in Taliban IED attack in Zabul 19 May 2020, url

[3701] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url; Salaam Times, Taliban lose over 100 fighters in joint security operations in Zabul, 26 November 2019, url

[3702] Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 5 November 2019, url

[3703] UNAMA, Afghanistan Protection Of Civilians In Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, url , p. 51

[3704] Salaam Times, Taliban lose over 100 fighters in joint security operations in Zabul, 26 November 2019, url

[3705] Al Jazeera, Dozens of Afghan troops killed in insider attack: Officials 20 March 2020, url; Khaama News, Abdullah reacts to deadly Taliban attack in Zabul, calling it 'An Unforgivable Crime' 21 March 2020, url

[3706] UNOCHA, Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, url

Ek 1: Kaynakça

Sözlü kaynaklar, isim vermek istemeyen kaynaklar dâhil

Brittan, R., Managing Director Alcis, e-mail to OFPRA, 16 August 2017

Clark, K., Co-director at Afghanistan Analysts Network (AAN), online video interview with EASO, 27 July 2020

Herkese açık kaynaklar

1TV News, [Twitter], posted on: 28 September 2019, https://twitter.com/1TVNewsAF/status/1177900205674520576, accessed 4 June 2020

1TV News, Afghan forces retake Jowzjan's Khumab district, kill 14 Taliban militants, 19 April 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/41858-afghan-forces-retake-jowzjans-khumab-district-kill-14-taliban-militants-, accessed 7 June 2020

1TV News, Afghan media worker killed in Afghanistan, 2 January 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/40772-afghan-media-worker-killed-in-helmand, accessed 10 July 2020

1TV News, Afghan police finds four tons of explosives in truck in Herat, 30 March 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/41673-afghan-police-find-four-tonnes-of-explosives-in-truck-in-herat, accessed 10 July 2020

1TV News, Bicycle bomb kills two, injures 18 in Kunduz city, 19 May 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/42083-bicycle-bomb-kills-two-injures-18-in-kunduz-city, accessed 7 June 2020

1TV News, Civilians injured after militants torch schools, shops in Jowzjan: official, 16 November 2019, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/40265-civilians-injured-after-militants-torch-schools-shops-in-jowzjan-official, accessed 1 July 2020

1TV News, Five AGO killed in an attack on Kabul outskirts, 22 June 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/42327-five-ago-employees-killed-in-attack-on-kabul-outskirts, accessed 10 July 2020

1TV News, Four Killed in Attack Police Checkpoints in Daikundi, 29 March 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/41659-four-killed-in-attack-on-police-checkpoints-in-daikundi-, accessed 13 May 2020

1TV News, Mortar shelling kills two children, wounds 10 in Farah, 5 February 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/41128-mortar-shelling-kills-two-civilians-wounds-10-in-farah, accessed 10 July 2020

1TV News, Taliban Abduct 53 Civilians in Daikundi, 20 June 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/42308-taliban-abduct-53-civilians-in-daikundi, accessed 6 July 2020

1TV News, Taliban abduct Afghan district governor in Samangan: MoI, 24 February 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/41343-taliban-abduct-afghan-district-governor-in-samangan-moi, accessed 11 May 2020

1TV News, Taliban Force Schools in Central Afghan District to Close, 21 September 2019, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/39575-taliban-force-schools-in-central-afghan-district-to-close, accessed 8 June 2020

1TV News, Taliban mounted more than 4,500 attacks in 45 days since signing US deal: report, 5 May 2020, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/41972-taliban-mounted-more-than-4500-attacks-in-45-days-since-signing-us-deal-report-, accessed 10 July 2020

1TV News, Three children killed in blast at funeral in Laghman, 23 December 2019, http://www.1tvnews.af/en/news/afghanistan/40667-three-children-killed-in-blast-at-funeral-in-laghman, accessed 10 July 2020

AA (Anadolu Agency), Afghan, US forces kill over 80 Taliban insurgents, 27 October 2020, https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/afghan-us-forces-kill-over-80-taliban-insurgents/1627586, accessed 2 July 2020

AA (Anadolu Agency), COVID-19: Afghanistan lockdowns frontline provinces, 25 March 2020, https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/covid-19-afghanistan-lockdowns-frontline-provinces/1779209

AA (Anadolu Agency), Pakistan's military, intelligence chiefs visit Kabul, 9 June 2020, https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/pakistans-military-intelligence-chiefs-visit-kabul/1870534

AA (Anadolu Agency), Taliban, Afghan forces clash in Balkh province, 18 March 2020, https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/taliban-afghan-forces-clash-in-balkh-province-/1770048, assessed 23 June 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Herat City's reported spike in insecurity: what a sober of reading events reveals, 21 April 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/herat-citys-reported-spike-in-insecurity-what-a-sober-reading-of-events-reveals/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Afghanistan's 2019 Election (13): Observations from Kandahar, Takhar, Wardak and Balkh, 4 October 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-13-14-observations-from-kandahar-takhar-wardak-and-balkh/, accessed 22 June 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, 26 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-10-what-to-watch-out-for-on-election-day/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Disputed casualties in Kushk: the cost of blurring lines between fighters and civilians, 24 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/disputed-casualties-in-kushk-the-cost-of-blurring-lines-between-fighters-and-civilians/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Herat City's reported spike in insecurity: what a sober of reading events reveals, 21 April 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/herat-citys-reported-spike-in-insecurity-what-a-sober-reading-of-events-reveals/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Kabul Green Zone and Possible Extension, 15 September 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/kabul-green-zone-and-possible-extension/, accessed 26 June 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), New world drug report: opium production in Afghanistan remained the same in 2019, 25 June 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/new-world-drug-report-opium-production-in-afghanistan-remained-the-same-in-2019/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Placating Ghor, for now: ten-days protest pushed the government to respond, 5 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/placating-ghor-for-now-10-days-protest-pushed-the-government-to-respond/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), The 'Reduction in Violence' Week: What Did (Some of the) People Think?, 28 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-reduction-in-violence-week-what-did-some-of-the-people-think/, accessed 15 June 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Toward Fragmentation? Mapping the post-Omar Taleban, 24 November 2015, https://www.afghanistan-analysts.org/toward-fragmentation-mapping-the-post-omar-taleban/, accessed 1 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), Voices from the Districts, the Violence Mapped (1): What has happened since the reduction in violence ended?, 21 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/voices-from-the-districts-the-violence-mapped-what-has-happened-since-the-reduction-in-violence-ended/, accessed 10 July 2020

AAN (Afghanistan Analysts Network), What to Watch? Key issues to follow in Afghanistan in 2017, 27 January 2017, last updated 9 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/what-to-watch-key-issues-to-follow-in-afghanistan-in-2017/,

ABC News, Afghan officials say Taliban attacks kill 11 troops, police, 1 October 2019, https://abcnews.go.com/International/wireStory/afghan-officials-taliban-attacks-kill-11-troops-police-69868022, accessed 15 May 2020

ABC News, Gunmen Kill 5, Including 2 Prosecutors, in Afghan Capital, 22 June 2020, https://abcnews.go.com/International/wireStory/gunmen-hit-car-kabul-killing-including-prosecutors-71380986, accessed 7 July 2020

Abid, Z., Analysis: Mapping the Rise and Stall of Islamic State in Afghanistan, BBC Monitoring, 17 October 2018, https://monitoring.bbc.co.uk/product/c200bbpg, accessed 26 June 2020

ACCORD (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation), Anfragebeantwortung zu Afghanistan: Informationen zur Volksgruppe der Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed [Query response on Afghanistan: Information on the ethnic group of the Sadat (Sayed, Sayyed, Sadaat, Sayyid, Sayid, Sayeed)], 25 October 2017, https://www.ecoi.net/en/document/1453765.html, accessed 11 May 2020

ACCORD (Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation), Query Response on Afghanistan: Wardak Province, Behsud District: Land Disputes, 6 August 2019, https://www.ecoi.net/en/document/2014727.html, accessed 22 June 2020

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project) Guide for Media Users, January 2015, http://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2015/01/ACLED_User-Guide-for-Media_2015.pdf

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), ACLED Codebook, 10 April 2019, https://www.acleddata.com/download/2827/, accessed 6 May 2020

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), ACLED Codebook, October 2017, https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/dlm_uploads/2017/10/ACLED_Codebook_2019FINAL_pbl.pdf, accessed 6 May 2020

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), ACLED Curated Data Files, (Filters applied: Central Asia & the Caucasus; Afghanistan; Event types: Battles; Explosions/Remote Violence; Violence against Civilians; 1 March 2019 - 30 June 2020), https://acleddata.com/data-export-tool/, accessed 8 July 2020

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Methodology and Coding Decisions around the Conflict in Afghanistan, (Version 3) March 2020, https://acleddata.com/download/13399/

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), Regional Overview-Asia, 31 July 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/acled-regional-overview-asia-31-july-2019, accessed 10 July 2020

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), The World According to the Taliban: New Data on Afghanistan, 19 December 2020, https://acleddata.com/2019/12/19/the-world-according-to-the-taliban-new-data-on-afghanistan/, accessed 10 July 2020

Adili A. Y. and Hossaini K., Looking ahead to Intra-Afghan Negotiations: A scrutiny of different political groups' plans for peace, AAN, 30 April 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/intra-afghan-negotiations-a-look-at-various-afghan-peace-plans/, accessed 2 July 2020

Adili A. Y. and Ruttig T., Between Professionalism and Accommodation: The slow progress on the new cabinet, AAN, 13 June 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/between-professionalism-and-accommodation-the-slow-progress-on-the-new-cabinet/, accessed 10 July 2020

Adili A. Y., Afghanistan's 2019 Election (28): ECC starts final, decisive phase of complaints procedure, AAN, 20 January 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-28-ecc-starts-final-decisive-phase-of-complaints-procedure/, accessed 10 July 2020

Adili A. Y., End of post-election impasse? Ghani and Abdullah's new power-sharing formula, AAN, 20 May 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/end-of-the-post-election-impasse-ghani-and-abdullahs-new-power-sharing-formula/, accessed 8 July 2020

Adili A. Y., From parallel governments to a new form of power-sharing? Afghanistan's ongoing post-elections crisis, AAN, 7 May 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/from-parallel-governments-to-a-new-form-of-power-sharing-afghanistans-ongoing-post-election-crisis/, accessed 10 July 2020

Adili, A. Y. and van Bijlert, M., Taleban Attacks on Khas Uruzgan, Jaghori and Malestan (II): A new and violent push into Hazara areas, AAN, 29 November 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/taleban-attacks-on-khas-uruzgan-jaghori-and-malestan-ii-a-new-and-violent-push-into-hazara-areas/, accessed 10 July 2020

Adili, A. Y., Afghanistan's 2019 Election (18): How the People of Bamyan, Daikundi and Lal Wa Sarjangal Voted, AAN, 16 October 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-18-how-the-hazaras-of-bamyan-daikundi-and-lal-wa-sarjangal-voted/, accessed 13 May 2020

Adili, A. Y., Afghanistan's 2019 Election (24): Disputed Recount, Threats Not to Accept Results, and Some Interesting New Data, AAN, 21 November 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-24-disputed-recount-threats-not-to-accept-results-and-some-interesting-new-data/, accessed 12 May 2020

Adili, A. Y., Afghanistan's 2019 Elections (29): A Statistical Overview of the Preliminary Results, AAN, 8 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-elections-29-a-statistical-overview-of-the-preliminary-results/, accessed 22 June 2020

Adili, A. Y., Bjelica, J. and Ruttig, T., Afghanistan's Election 2019 (9): Presidential Poll Primer, AAN, 25 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-9-presidential-poll-primer/, accessed 30 June 2020

Adili, A. Y., Bjelica, J., van Bijlert, M., and Ruttig, T., Afghanistan's 2019 Election (10): What to Watch Out for on Election Day, AAN, 26 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-10-what-to-watch-out-for-on-election-day/, accessed 15 June 2020

Adili, A.Y, Afghanistan Elections Conundrum (17): Voters disenfranchised in Faryab, AAN, 12 October 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistan-elections-conundrum-17-voters-disenfranchised-in-faryab/, accessed 1 July 2020

Adili, A.Y., Afghanistan's 2019 elections (2): Who is running to become the next president?, AAN, 11 February 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistans-2019-elections-2-who-are-running-to-become-the-next-president/, accessed 1 July 2020

Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on 16 January 2020, https://twitter.com/aip_news/status/1217730482839937024, accessed 8 June 2020

Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on 9 March 2020, https://twitter.com/aip_news/status/1236963783144280064, accessed 8 June 2020

Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on: 24 June 2020, https://twitter.com/aip_news/status/1275787417816043520, accessed 9 July 2020

Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on: 3 March 2019, https://twitter.com/aip_news/status/1234781329008611328, accessed 8 June 2020

Afghan Islamic Press (@aip_news), [Twitter], posted on: 6 August 2019, https://twitter.com/aip_news/status/1158723181911445504, accessed 8 June 2020

Afghan Islamic Press, Name of Chaghcharan city being changed to Feroz Koh, 21 April 2014, http://www.afghanislamicpress.com/en/story.php?id=64934, accessed 10 July 2020

Afghan News, Lecturer among 5 passengers killed on Uruzgan-Kandahar highway, 25 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2018/04/25/lecturer-among-5-passengers-killed-uruzgan-kandahar-highway

Afghanistan Times [Twitter], posted on: 8 April 2020, https://twitter.com/AfghanistanTime/status/1247821653071060992?s=20, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, 6 Civilians Killed by Paktika Roadside Bomb, 20 April 2020, http://www.afghanistantimes.af/6-civilians-killed-by-paktika-roadside-bomb/, accessed 3 July 2020

Afghanistan Times, 65 Afghan Forces Dead in Helmand Attacks, 24 March 2019, http://www.afghanistantimes.af/65-afghan-forces-dead-in-helmand-attacks/, accessed 8 May 2020

Afghanistan Times, 8 killed in Helmand after vehicle hit by roadside bomb, 25 March 2020, http://www.afghanistantimes.af/8-killed-in-helmand-after-vehicle-hit-by-roadside-bomb/, accessed 20 May 2020

Afghanistan Times, Afghan Forces Killed Taliban's Designated Deputy Governor for Panjshir, 4 August 2019, http://www.afghanistantimes.af/afghan-forces-killed-talibans-designated-deputy-governor-for-panjshir/, accessed 20 May 2020

Afghanistan Times, Armed conflict in Khost leaves eight dead, 13 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/armed-conflict-in-khost-leaves-eight-dead/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, Army repulses Pakistan's Durand Line fence bid, 13 April 2020, http://www.afghanistantimes.af/army-repulses-pakistans-durand-line-fence-bid/, accessed 20 May 2020

Afghanistan Times, At least 12 Taliban rebels killed in Badghis, 13 April 2020, http://www.afghanistantimes.af/at-least-12-taliban-rebels-killed-in-badghis/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, Child killed in Taliban Mortar Attack in Logar, 9 May 2020, http://www.afghanistantimes.af/child-killed-in-taliban-mortar-attack-in-logar/, accessed 10 June 2020

Afghanistan Times, Daesh may be regaining strength in Faryab, 9 May 2020, http://www.afghanistantimes.af/daesh-may-be-regaining-strength-in-faryab/, accessed 27 May 2020

Afghanistan Times, Danesh Calls for Security Along Daikundi-Uruzgan Road, 22 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/danesh-calls-for-security-along-daikundi-uruzgan-road/, assessed 2 July 2020

Afghanistan Times, Drumhead courts-martials in rise in Ghor, 19 May 2020, http://www.afghanistantimes.af/drumhead-court-martials-on-the-rise-in-ghor/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, four children killed in Farah mortar attacks, 12 May 2020, http://www.afghanistantimes.af/four-children-killed-in-farah-mortar-attacks/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, Ghor's Pasaband district at risk of collapse to Taliban, 16 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/ghors-passaband-district-at-risk-of-collapse-to-taliban, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, More violence feared as freed Taliban inmates may return to the battlefield, 14 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/more-violence-feared-as-freed-taliban-inmates-may-return-to-battlefield/, accessed 20 May 2020

Afghanistan Times, People Ask for Security of Kabul-Bamyan Highway, 13 September 2019, http://www.afghanistantimes.af/people-ask-for-security-of-kabul-bamyan-highway/, accessed 18 May 2020

Afghanistan Times, Rampant insecurity stymies peace in Takhar, 8 April 2020, http://www.afghanistantimes.af/rampant-insecurity-stymies-peace-in-takhar/, accessed 30 June 2020

Afghanistan Times, Roadside bomb kills 7 workers in Kunduz, 2 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/roadside-bomb-kills-7-workers-in-kunduz/, accessed 27 May 2020

Afghanistan Times, Security forces purge Jawzjan's Khomaab district, kill 25 Taliban rebels, 12 April 2020, http://www.afghanistantimes.af/security-forces-purge-jawzjans-khomaab-district-kill-25-taliban-rebels/, accessed 27 May 2020

Afghanistan Times, Seven civilians killed in Paktika roadside bomb, 2 November 2019, http://www.afghanistantimes.af/seven-civilians-killed-in-paktika-roadside-bomb/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, Seven security forces killed in Ghor Taliban attack, 13 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/seven-security-forces-killed-in-ghor-taliban-attack/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, Several villages of Farah purged of Taliban presence, 7 January 2020, http://www.afghanistantimes.af/several-villages-of-farah-purged-of-taliban-presence/, accessed 10 July 2020

Afghanistan Times, Taliban hang two men for shaving beards in Faryab, 27 June 2020, http://www.afghanistantimes.af/taliban-hang-two-men-for-shaving-beards-in-faryab/, accessed 9 July 2020

Afghanistan Times, Tens of rebels killed in Badakhshan, 11 April 2020, http://www.afghanistantimes.af/tens-of-rebels-killed-in-badakhshan/, accessed 27 May 2020

Afghanistan, Civil Aviation Authority, Aeronautical Information Publication, Aerodrom (AD) Part 3, Edition 89-2020, 21 May 2020, https://a8bf88f8-284e-415e-8c9e-28f7a64dab52.usrfiles.com/ugd/a8bf88_640a07f1b5004f9981e222aeb50f5553.pdf, assessed 10 July 2020

Afghanistan, IDC (Infrastructure Data Center) - MOPW (Ministry of Public Works), Application of Road Numbering System National Highways, 16 October 2015, https://web.archive.org/web/20170507113922/http://mopw.gov.af/Content/files/Road_Numbering_System%20v1_0(1).pdf, accessed 28 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2018 Wolesi Jirga Elections – Results by Polling Stations: Province Badghis, 2018, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/31, accessed 10 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2018 Wolesi Jirga Elections – Results by Polling Stations: Province Khost, 2018, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/14, accessed 10 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Bamyan, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/10, accessed 18 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Daykundi, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/24, accessed 11 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Kabul, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/10, accessed 4 June

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Kapisa, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/2, accessed 4 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Logar, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc, accessed 11 June 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Panjshir, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/10, accessed 20 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Parwan, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/10, accessed 27 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), 2019 Presidential Elections - Results by Polling Stations: Province Wardak, 2019, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/4, accessed 22 June 2020

Afghanistan, IEC (Independent Election Commission), Independent Directorate of Local Governance, Distribution of Seats to Districts, 2018, http://www.iec.org.af/pdf/seat-distribution-districts-councils.pdf, accessed 11 May 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), 2018 Wolesi Jirga Elections – Results by Polling Stations: Province Ghor, 2018, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/23, accessed 10 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), 2018 Wolesi Jirga Elections – Results by Polling Stations: Province Hirat, 2018, http://www.iec.org.af/results/en/home/preliminaryresult_by_pc/32, accessed 10 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Balkh, 2020, http://www.iec.org.af/results/en/home/finalresult_by_pc/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Faryab, 2020, http://www.iec.org.af/results/en/home/finalresult_by_pc/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Jawzjan, 2020, http://www.iec.org.af/results/en/home/finalresult_by_pc/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Baghlan, 2020, http://www.iec.org.af/results/en/home/finalresult_by_pc/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), Afghanistan 2019, Presidential election, n.d., http://www.iec.org.af/results/en/home, accessed 5 July 2020

Afghanistan, IEC (Independent Electoral Commission), Afghanistan 2019 Presidential Elections – Final results by Polling Stations: Province Badakhshan, 2020, http://www.iec.org.af/results/en/home/finalresult_by_pc/, accessed 1 July 2020

Liveuamap Afghanistan, Taliban: Enemy Convoy Engaged on Kabul-Jalalabad Highway in Tangi Area of Sarubi District Kabul on Sun. Resulting in 2 Pickup Trucks Destroyed & 5 Gunmen Killed/Wounded, 3 February 2020, https://afghanistan.liveuamap.com/en/2020/3-february-taliban-enemy-convoy-engaged-on-kabuljalalabad, accessed 3 June 2020

Afghanistan, MoD (Ministry of Defence), 207 Zafar Corps, n.d., http://old.mod.gov.af/en/page/corps/zafar-207-corps, accessed 10 July 2020

Afghanistan, MoD (Ministry of Defence), List of the Taliban killed this morning in Laghman, 27 December 2019, https://twitter.com/MoDAfghanistan/status/1210469816433303553?s=20, accessed 10 July 2020

Afghanistan, MoI (Ministry of Interior Affairs), 90 Taliban Terrorists Killed In Paktika, 16 September 2019, https://moi.gov.af/en/90-taliban-terrorists-killed-paktika, accessed 10 July 2020

Afghanistan, MOPW (Ministry of Public Works), Application of Road Numbering System National Highways, 16 October 2015, http://mopw.gov.af/Content/files/Road_Numbering_System%20v1_0(1).pdf, accessed 10 July 2020

Afghanistan, MUDA (Ministry of Urban Development Affairs), State of Afghan Cities 2015, Volume One, 2015, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/State%20of%20Afghan%20Cities%202015%20Volume_1.pdf, assessed 22 June 2020

Afghanistan, MRRD (Ministry of Rural Rehabilitation and Development), National Area Based Development Program - Panjshir Provincial Profile, n.d., https://web.archive.org/web/20160303220558/http:/www.mrrd-nabdp.org/attachments/article/248/Panjshir%20Provincial%20Profile.pdf, accessed 20 May 2020

Afghanistan, MRRD (Ministry of Rural Rehabilitation and Development), National Area Based Development Program - Parwan Provincial Profile, n.d., https://web.archive.org/web/20160304201026/http:/www.mrrd-nabdp.org/attachments/article/249/Parwan%20Provincial%20Profile.pdf, accessed 27 May 2020

Afghanistan, NSIA (National Statistics and Information Authority), Estimated Population of Afghanistan 2020-21, June 2020, https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2020/06/%D8%A8%D8%B1%D8%A2%D9%88%D8%B1%D8%AF-%D9%86%D9%81%D9%88%D8%B3-%DA%A9%D8%B4%D9%88%D8%B1-%DB%B1%DB%B3%DB%B9%DB%B9-%D9%86%D8%B3%D8%AE%DB%80-%D8%A7%D9%88%D9%84.pdf, accessed 30 June 2020

Afghanistan, NSIA (National Statistics and Information Authority, former CSO), Afghanistan Living Conditions Survey 2016-17, 23 September 2018, https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/04/ALCS-2016-17-Analysis-report-.pdf, assessed 23 June 2020

Afghanistan, NSIA (National Statistics and Information Authority, former CSO), Afghanistan Living Conditions Survey 2016-2017: Highlights Report, 2018, https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/04/ALCS-2016-17-Analysis-report-.pdf, assessed 23 June 2020

Afghanistan, NSIA (National Statistics and Information Authority, former CSO), برآورد نفوس کشور ۱۳۹۷ [informal translation: 'Estimated population of the country 2018-2019'], June 2018, http://cso.gov.af/Content/files/%20ریاست دیموگرافی/population/Final%20Population%201397.pdf, accessed 10 July 2020

Afghanistan, NSIA (National Statistics and Information Authority former CSO), Afghanistan Statistical Yearbook 2018-19, July 2019, https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2019/11/Afghanistan-Statistical-Yearbook-2018-19_compressed.pdf, assessed 23 June 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Badghis, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/badghes/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Farah, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/farah/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Ghor, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/ghor/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Kunar, n. d., https://president.gov.af/en/kunar/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Kunduz, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/kunduz/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Laghman, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/laghman/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Nangarhar, n. d., https://president.gov.af/en/nangarhar/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Nimroz, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/nimroz/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Nuristan, n. d., https://president.gov.af/en/nuristan/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Paktia, n.d., https://president.gov.af/en/paktia/, accessed 10 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Samangan, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/samangan/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Sar e Pul, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/sar-e-pul/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Takhar, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/takhar/, accessed 1 July 2020

Afghanistan, Office of the President, Provincial Profile Zabul, 1 February 2017, https://president.gov.af/en/zabul/, accessed 30 June 2020

AFP (Agence France Presse), Attack blamed on Taliban kills seven Afghan policemen, 14 June 2020, https://www.thenews.com.pk/print/672323-attack-blamed-on-taliban-kills-seven-afghan-policemen, accessed 30 June 2020

AFP (Agence France Presse), Over 400 Afghan security men killed or hurt in past week, 15 June 2020, https://www.thenews.com.pk/print/672845-over-400-afghan-security-men-killed-or-hurt-in-past-week, accessed 30 June 2020

AFP (Agence France Presse), Polls Close in Afghanistan Amid Reports of Irregularities, Sporadic Attacks, 28 September 2019, https://www.france24.com/en/20190928-afghanistan-presidential-election-violence-taliban-ghani-abdullah, accessed 15 May 2020

Afzal M., Will the Afghan peace process be Pakistan's road to redemption?, Brookings, 25 June 2020, https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/06/25/will-the-afghan-peace-process-be-pakistans-road-to-redemption/, accessed 30 June 2020

Ahmad Shah Baba International Airport, n.d., https://kandaharairport.net/, accessed 10 July 2020

AI (Amnesty International), Human Rights in Asia Pacific - Review of 2019: Afghanistan, 30 January 2020, https://www.amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/afghanistan/report-afghanistan/, accessed 29 June 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), نتیجه بررسی های کمیسیون در رابطه با تصاویر ویدیویی از سنگسار یک خانم در ولایت غور [informal translation 'the result of commission's enquiry concerning the videos of stoning of a woman in Ghor province'], 10 February 2020, https://www.aihrc.org.af/home/daily_report/8771, accessed 30 July 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), Civilian casualties in the cattle market in Sangin district of Helmand province and in some other provinces of the country, 30 June 2020, https://www.aihrc.org.af/home/press_release/8911, accessed 10 July 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), Human Rights Research & Investigation Unit, Political Rights Monitoring Report Presidential Elections 2019, 28 September 2019, https://www.aihrc.org.af/media/files/Research%20Reports/english/1398/Political%20Rights%20Monitoring%20Report-%20Presidential%20Election%20Day%202019.pdf, accessed 11 June 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), Killing of two AIHRC employees in Kabul, 27 June 2020, https://www.aihrc.org.af/home/press_release/8905, accessed 10 July 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), On the martyr of the Acting Head of Ghor Provincial Office of the AIHRC, 5 September 2019, https://www.aihrc.org.af/home/press_release/8497, accessed 10 July 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), Reported Abuse and Drowning of Afghan Refugees Aiming to Cross the Border to Iran, 3 May 2020, https://www.aihrc.org.af/home/press-release/8850, accessed 30 June 2020

AIHRC (Afghanistan Independent Human Rights Commission), **درباره تلفات غیرنظامی در ولایت‌های کندز و هرات** [informal translation: 'concerning civilian casualties in Kunduz and Herat provinces'], 20 February 2020, https://www.aihrc.org.af/home/press-release/8782, accessed 10 July 2020

AIMS (Afghanistan Information Management Services), AIMS Political Divisions Map, n.d., https://www.arcgis.com/home/item.html?id=2b63527870ef416bacf83bcaf388685f, accessed 1 July 2020

Al Bawaba, In Uruzgan, Afghan Mothers Feed Their Children Opium to Make Them Sleep, 2 November 2017, https://www.albawaba.com/editorchoice/uruzgan-afghan-mothers-feed-their-children-opium-make-them-sleep-1042812, accessed 24 June 2020

Al Jazeera, Afghan Parliament Advisor and Former Journalist Killed in Kabul, 11 May 2019, https://www.aljazeera.com/news/southasia/2019/05/afghan-parliament-adviser-journalist-killed-kabul-190511135646321.html, accessed 30 June 2020

Al Jazeera, Afghanistan: Who Are the Hazaras?, 27 June 2016, https://www.aljazeera.com/indepth/features/2016/06/afghanistan-hazaras-160623093601127.html, accessed 18 May 2020

Al Jazeera, Afghanistan's peace process is in danger of unravelling, 31 March 2020, https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/afghanistan-peace-process-danger-unravelling-200331125913850.html, accessed 24 June 2020

Al Jazeera, Afghanistan's elections: All you need to know, 19 October 2018, https://www.aljazeera.com/news/2018/10/afghanistan-parliamentary-election-181018102716970.html, accessed 24 June 2020

Al Jazeera, Air, Ground Attacks Kill Civilians Hours After Afghans Talk Peace, 9 July 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/07/air-ground-attacks-kill-civilians-hours-afghans-talk-peace-190709103634587.html, accessed 18 June 2020

Al Jazeera, Amid heavy fighting in north, US envoy meets Afghan president, 2 September 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/09/heavy-fighting-north-envoy-meets-afghan-president-190902055743475.html, accessed 28 April 2020

Al Jazeera, At Least Two Killed in Taliban Suicide Attack near US Base, 11 December 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/12/afghan-suicide-attack-targets-military-convoy-kabul-191211035259697.html, accessed 27 May 2020

Al Jazeera, Blast Targets UN Vehicle in Afghanistan Killing One Foreigner, 24 November 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/11/blast-targets-vehicle-afghanistan-killing-foreigner-191124153553709.html, accessed 13 May 2020

Al Jazeera, Civilians, Including Children, Killed in Afghan Forces' Operation, 10 March 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/03/civilians-including-children-killed-afghan-forces-operation-190310053707991.html, accessed 19 June 2020

Al Jazeera, Dozens of Afghan troops killed in insider attack: Officials 20 March 2020, https://www.aljazeera.com/news/2020/03/dozens-afghan-troops-killed-insider-attack-officials-200320074159069.html, accessed 24 June 2020

Al Jazeera, Dozens of civilians killed as the bus hit a roadside bomb, 31 July 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/07/28-killed-afghan-bus-hits-taliban-bomb-190731051040971.html, accessed 10 July 2020

Al Jazeera, Gunmen Attack Afghanistan Mosque Killing Many Worshippers, 19 May 2020, https://www.aljazeera.com/news/2020/05/gunmen-attack-afghanistan-mosque-killing-worshippers-200519192619527.html, accessed 26 May 2020

Al Jazeera, Gunmen Storm Sikh Religious Complex in Kabul, Many Feared Trapped, 25 March 2020, https://www.aljazeera.com/news/2020/03/gunmen-attack-sikh-religious-complex-kabul-interior-ministry-200325044905522.html, accessed 30 June 2020

Al Jazeera, Gunmen Target Policemen in Deadly Kabul Checkpoint Attack, 20 May 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/05/gunmen-target-policemen-deadly-kabul-checkpoint-attack-190520084134204.html, accessed 30 June 2020

Al Jazeera, Life in the City: Tackling Kabul's Urban Challenges, 11 July 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/07/life-city-tackling-kabul-urban-challenges-190711065801100.html, accessed 29 May 2020

Al Jazeera, Low Turnout, Technical Glitches Mark Afghan Presidential Election, 28 September 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/09/turnout-technical-glitches-mark-afghan-presidential-election-190928134625155.html, accessed 19 May 2020

Al Jazeera, Nine children killed in Afghanistan landmine blast, 2 November 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/11/children-killed-afghanistan-landmine-blast-191102131906010.html, accessed 28 April 2020

Al Jazeera, 'Poor People's Eid': How Kabul IDPs Welcomed Muslim Celebration, 12 August 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/08/poor-peoples-eid-kabul-idps-welcomed-muslim-festival-190812185753373.html, accessed 29 June 2020

Al Jazeera, Suicide Bomber Targets Afghan Military Training Centre in Kabul, 30 May 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/05/suicide-bomber-targets-afghan-military-training-centre-kabul-190530082719388.html, accessed 30 June 2020

Al Jazeera, Swedish-Run Clinics Stay Shut in Afghanistan for Fifth Day, 18 July 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/07/swedish-run-clinics-stay-shut-afghanistan-day-190717080408361.html, accessed 19 June 2020

Al Jazeera, Taliban Attack in Afghanistan's Logar Kills Eight Security Forces, 20 January 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/01/taliban-attack-afghanistan-logar-kills-security-forces-190120093626695.html, accessed 12 June 2020

Al Jazeera, Taliban kills 13 Afghan soldiers in Balkh province, 1 May 2020, https://www.aljazeera.com/news/2020/05/taliban-kills-13-afghan-soldiers-balkh-province-200501112537104.html, accessed 9 June 2020

Al Jazeera, Taliban kills 14 pro-government fighters in Afghanistan, 28 August 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/08/taliban-kill-14-pro-government-fighters-afghanistan-190828092506171.html, accessed 10 July 2020

Al Jazeera, Taliban launch deadly attacks as they attend Afghan peace talks, 5 February 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/02/taliban-launch-deadly-attack-attend-afghan-peace-talks-190205085507913.html, accessed 28 April 2020

Al Jazeera, Taliban Suicide Attack in Kabul Kills Afghan Troops, 12 September 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/09/taliban-suicide-attack-kabul-kills-afghan-troops-190912100202340.html, accessed 3 June 2020

Al Jazeera, Taliban Suicide Attacks Kill at least 48 before Afghan Elections, 17 September 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/09/bomb-blast-hits-afghan-president-ashraf-ghani-campaign-rally-190917080810578.html, accessed 26 May 2020

Al Jazeera, Taliban truck bomb kills police, wounds children in Afghanistan, 16 October 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/10/car-bomb-kills-police-wounds-children-eastern-afghanistan-191016053735525.html, accessed 10 July 2020

Al Jazeera, Taliban: Russia meeting 'not about direct talks' with Kabul, 9 November 2018, https://www.aljazeera.com/news/2018/11/afghanistan-peace-talks-moscow-progress-181109174823287.html, accessed 29 June 2020

Al Jazeera, Three US troops, One Contractor Killed in Afghanistan Explosion, 8 April 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/04/service-members-contractor-killed-afghanistan-190408190723125.html, accessed 27 May 2020

Al Jazeera, Trump cancels Taliban talks: What does it mean for Afghanistan?, 8 September 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/09/trump-cancels-taliban-talks-afghanistan-190908111911229.html, accessed 28 April 2020

Al Jazeera, Trump, Qatar's Emir Talk Amid Taliban Attacks Across Afghanistan, 23 April 2020, https://www.aljazeera.com/news/2020/04/trump-qatar-emir-talk-taliban-attacks-afghanistan-200423063220102.html, accessed 10 June 2020

Al Jazeera, US envoy shows draft of deal with Taliban to Afghan president, 2 September 2019, https://www.aljazeera.com/news/2019/09/envoy-shows-draft-peace-deal-taliban-afghan-president-190902111633344.html, accessed 28 April 2020

Al Jazeera, War, Drought, Diplomatic Rifts Deepen Afghanistan's Water Crisis, 5 May 2019, https://www.aljazeera.com/indepth/features/war-drought-diplomatic-rifts-deepen-afghanistans-water-crisis-190504203303668.html, accessed 29 June 2020

Al Jazeera, Weakened ISIL's Sectarian Agenda Exacts Heavy Toll in Afghanistan, 2 April 2020, https://www.aljazeera.com/news/2020/04/weakened-isil-sectarian-agenda-exacts-heavy-toll-afghanistan-200401060725810.html, accessed 1 July 2020

Al Jazeera, What peace means for Afghanistan's Hazara people, 18 September 2019, https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/peace-means-afghanistan-hazara-minority-190917151220650.html, assessed 8 July 2020

Ali, O. and Ruttig, T., Battle for Faryab: Fighting intensifies on one of Afghanistan's major frontlines, AAN, 12 March 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/battle-for-faryab-fighting-intensifies-on-one-of-afghanistans-major-frontlines/, accessed 10 July 2020

Ali, O. and Ruttig, T., Classics of Conflict (1): Reviewing some of Afghanistan's most notorious hotspots, AAN, 3 July 2015, https://www.afghanistan-analysts.org/classics-of-conflict-1-reviewing-some-of-afghanistans-most-notorious-hotspots/, accessed 10 July 2020

Ali, O. and Ruttig, T., Elections 2014 (22): How disenchantment with General Dostum split the Uzbek vote bank, AAN, 22 May 2014, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-split-uzbek-vote-bank-disenchantment-with-general-dostum-spreads-from-his-party-to-the-electorate/, accessed 1 July 2020

Ali, O. and Ruttig, T., Taleban attacks on Kunduz and Pul-e Khumri: Symbolic operations, ANN, 11 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/taleban-attacks-on-kunduz-and-pul-e-khumri-symbolic-operations/, accessed 8 May 2020

Ali, O., Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan, ANN, 30 October 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-22-glances-at-kunduz-baghlan-samangan/, accessed 8 May 2020

Ali, O., et al., The 2018 Elections Observed (5) in Nuristan: Disfranchisement and lack of data, AAN(Afghanistan Analysts Network), 17 November 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/the-2018-election-observed-4-in-nuristan-disfranchisement-and-lack-of-data/, accessed 10 July 2020

Ali, O., Fire in the Pashai Hills: A Two-District Case Study from Kapisa, ANN, 6 April 2015, https://www.afghanistan-analysts.org/fire-in-the-pashai-hills-a-two-district-case-study-from-kapisa/, accessed 4 May 2020

Ali, O., Hit from Many Sides 1: Unpicking the Recent Victory Against the ISKP in Nangarhar, ANN, 1 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/hit-from-many-sides-1-unpicking-the-recent-victory-against-the-iskp-in-nangrahar/, accessed 8 June 2020

Ali, O., New Confusion about ISKP: A case study from Sar-e Pul, ANN, 7 September 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/new-confusion-about-iskp-a-case-study-from-sar-e-pul/, accessed 1 July 2020

Ali, O., New Taleban Attacks in Kunduz: Less coordination, still well placed to threaten the city, ANN, 9 July 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/taleban-attacks-in-kunduz-less-coordinated-but-still-well-placed-to-threaten-the-city/, accessed 1 July 2020

Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (1): A case study from Badakhshan, AAN, 3 January 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/the-non-pashtun-taleban-of-the-north-a-case-study-from-badakhshan/, accessed 1 July 2020

Ali, O., Non-Pashtun Taleban in the North (2): Case studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul, ANN, 17 March 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/non-pashtun-taleban-of-the-north-2-case-studies-of-uzbek-taleban-in-faryab-and-sar-e-pul/, accessed 1 July 2020

Ali, O., The Non-Pashtun Taleban of the North (3): The Takhar case study, AAN, 29 July 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/the-non-pashtun-taleban-of-the-north-the-takhar-case-study/, accessed 1 July 2020

Ali, O., Non-Pashtun Taleban of the North (4): A case study from Jawzjan, ANN 18 September 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/non-pashtun-taleban-of-the-north-4-a-case-study-from-jawzjan/, accessed 1 July 2020

Ali, O., One Land, Two Rules (3): Delivering public services in insurgency-affected Dasht-e Archi district in Kunduz province, AAN, 26 February 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-3-delivering-public-services-in-insurgency-affected-dasht-e-archi-district-in-kunduz-province/, accessed 8 May 2020

Ali, O., Precarious Consolidation: Qari Hekmat's IS-affiliated 'island' survives another Taleban onslaught, AAN, 4 March 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/precarious-consolidation-qari-hekmats-is-affiliated-island-survives-another-taleban-onslaught/, accessed 1 July 2020

Ali, O., Qari Hekmat's Island Overrun: Taleban defeat 'ISKP' in Jawzjan, AAN, 4 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/qari-hekmats-island-overrun-taleban-defeat-iskp-in-jawzjan/, accessed 1 July 2020

Ali, O., Qari Hekmat's Island: A Daesh enclave in Jawzjan?, AAN, 11 November 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/qari-hekmats-island-a-daesh-enclave-in-jawzjan/, accessed 1 July 2020

Ali, O., Sadat, S. A. and Bleuer, C., One Land, Two Rules (8): Delivering public services in insurgency-affected insurgent-controlled Zurmat district, ANN, 4 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/one-land-two-rules-8-delivering-public-services-in-insurgency-affected-insurgent-controlled-zurmat-district/, accessed 10 July 2020

Ali, O., Still under the IS's Black Flag: Qari Hekmat's ISKP island in Jawzjan after his death by drone, AAN, 15 May 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/still-under-the-iss-black-flag-qari-hekmats-iskp-island-in-jawzjan-after-his-death-by-drone/, accessed 1 July 2020

Ali, O., Taleban in the North: Gaining ground along the Ring Road in Baghlan, AAN, 15 August 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/taleban-in-the-north-gaining-ground-along-the-ring-road-in-baghlan/, accessed 1 July 2020

Ali, O., The 2016 Insurgency in the North: Raising the Daesh flag (although not for long), AAN, 15 July 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/the-2016-insurgency-in-the-north-raising-the-daesh-flag-although-not-for-long/, accessed 1 July 2020

Ali, O.,The 2018 Election Observed (3) in Kunduz: A Very Violent E-Day, AAN, 7 November 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/the-2018-election-observed-3-in-kunduz-a-very-violent-election/, accessed 1 July 2020

Ali, O., The Empty Streets of Mohammad Agha: Logar's Struggle Against the Taleban, ANN, 15 December 2014, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-empty-streets-of-mohammad-agha-logars-struggle-against-the-taleban/, accessed 11 June 2020

Ali, O., The Taleban Assault on Kunduz city: Déjà vu, but why?, AAN, 12 October 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/the-taleban-assault-on-kunduz-city-deja-vu-but-why/, assessed 7 July 2020

Aman F. Afghan migrants: Unwanted in Iran and at home, Atlantic council, 15 May 2020, https://www.atlanticcouncil.org/blogs/iransource/afghan-migrants-unwanted-in-iran-and-at-home/, accessed 24 June 2020

Amiri, R., Helmand (1): A crisis a long time coming, AAN, 10 March 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/helmand-1-a-crisis-a-long-time-coming/, accessed 24 June 2020

Amiri, R., Helmand (2): The chain of chiefdoms unravels, AAN, 11 March 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/helmand-2-the-chain-of-chiefdoms-unravels/

AP (Associate Press), 3 Policemen Die in Attacks on Afghan Police Chief, Governor, 21 April 2020, https://apnews.com/4f62ee22cc65c6411d4221d76c2d042e, accessed 13 May 2020

AP (Associate Press), Afghans Recruited to Fight in Syrian War Struggle Back Home, 1 April 2019, https://apnews.com/9dadee87709e4c60ba8f7afe1caec81b, accessed 19 May 2020

AP (Associated Press), Afghan official: Bombs kill 2 children in northern province, 14 January 2020, https://apnews.com/d5112be0fbbaecc1284a7af21007814e, accessed 27 May 2020

AP (Associated Press), Afghan, Pakistani forces clash on border, 3 civilians killed, 28 October 2019, https://apnews.com/b7c5707a26fb478aa6a74ccd51fde330, accessed 10 July 2020

AP (Associated Press), Afghans probe US mistaken airstrike of Afghan army base, 14 March 2019, https://apnews.com/5a19c9cd95834a7a8ca6edfc02f2befd, accessed 27 May 2020

AP (Associated Press), Afghan officials: Taliban attack kills at least 11 policemen, 1 October 2019, https://apnews.com/4862a8397f784b22869c25bb698fec68, accessed 3 August 2020

AP (The Associated Press), Bus strikes roadside bomb in southern Afghanistan; 9 killed, 3 June 2020, https://apnews.com/13e82743c6e96704d5b341d335edf752, accessed 22 June 2020

AP (Associated Press), Death of Afghan group's founder unlikely to weaken militants, 4 September 2018, https://www.apnews.com/be6aab352110497696ddc9a01f3bf693, accessed 10 July 2020

AP (Associated Press), Roadside bombing kills 10 civilians in Afghanistan, 17 December 2019, https://apnews.com/c55c465a60e21971edc44421b755e592, accessed 10 July 2020

AP (Associated Press), Separate attacks kill 14 Afghan forces in Kabul, northeast, 6 June 2020, https://apnews.com/f799933d236302607dc1b634b70d2ee4, accessed 22 June 2020

AP (Associated Press), Taliban kill 22 Afghan forces in attack on checkpoints, 17 March 2019, https://apnews.com/f8e633081d24433b851975005a59f4d9, accessed 10 July 2020

AP (Associated Press), US has hit agreed troop-cut target of 8,600 in Afghanistan, 18 June 2010, https://apnews.com/f3890bb7b4b36476da4f0b0bdec07414, accessed 22 June 2020

APPRO (Afghanistan Public Policy Research Organisation) Migration and Urban Development in Kabul: Classification or Accommodation?, October 2012, https://europa.eu/capacity4dev/file/14044/download?token=M1SmjEt8, accessed 25 June 2020

Arab News, Afghans turn to Taliban in forgotten province, 09 February 2020, https://www.arabnews.com/node/1625056/world, accessed 24 June 2020

Arab News, Five working to clear way for gas pipeline killed in Afghanistan, 21 May 2018, http://www.xinhuanet.com/english/2019-10/21/c_138490445_3.htm, accessed 24 June 2020

Arab News, In the Line of Fire: Wardak Residents Struggle to Stay Afloat in Afghanistan, 23 June 2019, https://www.arabnews.com/node/1514761/world, accessed 22 June 2020

AREU (Afghanistan Research and Evaluation Unit), Evolving Terrain: Opium Poppy Cultivation in Balkh and Badakhshan Provinces in 2013, February 2014, https://areu.org.af/wp-content/uploads/2016/02/Poppy-Cultivation-in-Balkh-Badakhshan-Case-Study.pdf, accessed 1 July 2020

AREU (Afghanistan Research and Evaluation Unit), The Political Economy of Education and Health Service Delivery in Afghanistan, January 2016, file:///C:/Users/amarkab/Downloads/1517E-The-Political-Economy-of-Education-and-Health-Service-Delivery-in-Afghanistan%20(1).pdf, accessed 10 July 2020

Ariana Airlines, Flight schedule, n.d., https://www.flyariana.com/flights/schedule, accessed 3 August 2020

Ariana News, 103 militants including Taliban shadow governor killed in Farah, 4 August 2019, https://ariananews.af/103-militants-including-talibans-shadow-governor-killed-in-farah/, accessed 10 July 2020

Ariana News, 7 civilians rescued from Taliban prison in Farah, 7 October 2019, https://ariananews.af/7-civilians-rescued-from-taliban-prison-in-farah/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Afghan forces rescued 13 people from Taliban prison in Farah, 6 September 2019, https://ariananews.af/afghan-forces-rescued-13-people-from-taliban-prison-in-farah/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Afghan forces retreat from Anar Darah district of Farah province, 7 September 2019, https://ariananews.af/afghan-forces-retreat-from-anar-darah-district-of-farah/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Badghis Police Chief Assassinated in Kabul, 24 October 2019, https://ariananews.af/badghis-police-chief-assassinated-in-kabul/, accessed 30 June 2020

Ariana News, Clashes underway in Kapisa, 16 Taliban militants killed, 19 June 2020, https://ariananews.af/clashes-underway-in-kapisa-16-taliban-militants-killed/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Eight family members killed, wounded in airstrikes – Baghlan, 4 April 2020, https://ariananews.af/eight-family-members-killed-wounded-in-airstrikes-baghlan/, accessed 9 July 2020

Ariana News, Ghor protest take six lives, 9 May 2020, https://ariananews.af/ghor-protests-take-six-lives/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Insurgents Attack Police Checkpoint in Kabul District, 11 June 2019, https://ariananews.af/insurgents-attack-police-checkpoint-in-kabul-district/, accessed 3 June 2020

Ariana News, Kidnapping Gang Arrested in Kabul, Businessman Rescued, 26 December 2020, https://ariananews.af/kidnapping-gang-arrested-in-kabul-businessman-rescued/, assessed 7 July 2020

Ariana News, Kunduz-Khan Abad Highway Cleared of Taliban, 26 December 2019, https://ariananews.af/afghan-government-clears-the-kunduz-khan-abad-highway-from-taliban/, accessed 12 May 2020

Ariana News, Nine police killed in Ghor, Kandahar clashes, 13 June 2020, https://ariananews.af/nine-policemen-killed-in-ghor-kandahar-clashes/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Roadside Bomb Kills 4 Civilians in Kapisa, 21 May 2019, https://ariananews.af/roadside-bomb-kills-4-civilians-in-kapisa/, accessed 8 May 2020

Ariana News, Seven civilians killed in Paktika blast, 2 November 2019, https://ariananews.af/seven-civilians-killed-in-paktika-blast/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Taliban Abducted 60 Truck Drivers in Samangan, 11 April 2019, https://ariananews.af/taliban-abducted-60-truck-drivers-in-samangan/, accessed 12 May 2020

Ariana News, Taliban attacks border police checkpoint in Farah, 2 June 2019, https://ariananews.af/taliban-attacks-border-police-checkpoint-in-farah/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Taliban attacks intensified in most parts of Afghanistan recently, 15 June 2020, https://ariananews.af/taliban-attacks-intensified-in-most-parts-of-afghanistan-recently/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Taliban Captures Police Outpost - Logar, 26 April 2020, https://ariananews.af/taliban-captures-police-outpost-logar/, accessed 10 June 2020

Ariana News, Taliban gunned down four civilians in Badakhshan: official, 2 June 2020, https://ariananews.af/taliban-gunned-down-four-civilians-in-badakhshan-official/, accessed 30 June 2020

Ariana News, Taliban insurgents shoot woman in Badghis, 6 August 2019, https://ariananews.af/taliban-insurgents-shoot-woman-in-badghis/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Taliban Kill Former Afghan Senator in Logar: Local Officials, 9 June 2020, https://ariananews.af/taliban-kill-former-afghan-senator-in-logar-local-officials/#:~:text=The%20Taliban%20militants%20have%20killed,night%20and%20later%20shot%20dead, accessed 10 June 2020

Ariana News, Taliban killed, wounded in Kandahar clashes, 17 June 2020, https://ariananews.af/25-taliban-militants-killed-wounded-in-kandahar-clashes/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Taliban Militants Looted 100 Sheep of Villagers in Sar-e Pol, 14 April 2019, https://ariananews.af/taliban-militants-looted-sheep-of-villagers-in-sar-e-pol/, accessed 12 May 2020

Ariana News, Taliban set up checkpoint – Baghlan-Kunduz Highway, 16 February 2020, https://ariananews.af/taliban-set-up-checkpoint-baghlan-kunduz-highway/, accessed 12 May 2020

Ariana News, Taliban shadow district governor among 10 dead – Ghor, 26 March 2020, https://ariananews.af/taliban-shadow-district-governor-among-10-dead-ghor/, accessed 10 July 2020

Ariana News, Taliban Shells Missiles on Bagram Airfield, 23 May 2019, https://ariananews.af/taliban-shells-missiles-on-bagram-airfield/, accessed 26 May 2020

Ariana News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjshir Killed, 4 August 2019, https://ariananews.af/talibans-shadow-deputy-governor-for-panjshir-killed/, accessed 7 May 2020

Ariana News, افزایش نگرانی ها از عسکرگیری داعشیان در نورستان, [unofficial translation: Rising concerns on the recruitment of fighters by Daesh in Nooristan], 24 August 2019, https://ariananews.co/news/%D8%A7%D9%81%D8%B2%D8%A7%DB%8C%D8%B4-%D9%86%DA%AF%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C-%D8%B9%D8%B3%DA%A9%D8%B1%D

A%AF%DB%8C%D8%B1%DB%8C-%D8%AF%D8%A7%D8%B9%D8%B4%DB%8C-%D9%86%D9%88%D8%B1%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86.html/, accessed 10 July 2020

Asey, T., The Price of Inequality: The Dangerous Rural-Urban Divide in Afghanistan, Global Security Review, last updated 9 June 2019, https://globalsecurityreview.com/inequality-dangerous-rural-urban-divide-afghanistan/, assessed 6 July 2020

Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan People - Afghanistan in 2019, 2 December 2019, https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2019/12/2019_Afghan_Survey_Full-Report.pdf, accessed 6 May 2020

Asia Foundation (The), A Survey of the Afghan Returnees - 2018, 14 May 2019, https://asiafoundation.org/wp-content/uploads/2019/05/A-Survey-of-the-Afghan-Returnees-2018.pdf, accessed 29 June 2020

Asia Plus, Tajik security forces launch operation to hunt alleged terrorists who turn out to be ordinary hunters, 11 November 2019, https://asiaplustj.info/en/news/tajikistan/security/20191111/tajik-security-forces-launch-operation-to-hunt-alleged-terrorists-who-turn-out-to-be-ordinary-hunters, accessed 5 May 2020

Asia Times, Afghanistan: Ahmad Massoud Seizes Father's Torch, 5 September 2019, https://asiatimes.com/2019/09/afghanistan-ahmad-massoud-seizes-fathers-torch/, accessed 25 May 2020

Atlantic (The), Is Russia Really Arming the Taliban?, 25 August 2017, https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/08/russia-taliban-weapons/537807/, accessed 22 June 2020

Australian Institute of International Affairs, A Precarious State: the Sikh Community in Afghanistan, 11 July 2018, http://www.internationalaffairs.org.au/australianoutlook/precarious-state-the-sikh-community-in-afghanistan/, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, 12 ISIS Fighters Killed in Kapisa Operation, 22 February 2020, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/42268-12-isis-fighters-killed-in-kapisa-operation.html, accessed 6 May 2020

Bakhtar News, Border PF Kill Taliban Militants in Nooristan, 16 January 2020, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/41875-border-pf-kill-taliban-militants-in-nooristan.html, accessed 22 May 2020

Bakhtar News, Border Policemen Shelling on Taliban in Nooristan, 12 May 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/37946-border-policemen-shelling-on-taliban-in-nooristan.html, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, Mine Blast Wounds Seven Civilians in Takhar, 23 October 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/40599-mine-blast-wounds-seven-civilians-in-takhar.html, accessed 14 May 2020

Bakhtar News, Pakistan Terrorists Killed in Nooristan, 15 December 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/41408-pakistan-terrorists-killed-in-nooristan.html, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, Rocket Attacks on Panjshir Province, 20 August 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/39589-rocket-attacks-on-panjshir-province.html, accessed 20 May 2020

Bakhtar News, Six Rebels Residents of Pakistan Kill [sic] in Nooristan, 16 September 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/40011-six-rebels-residents-of-pakistan-kill-in-nooristan.html, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, Taliban Fighters Joined Peace Process in Nooristan, 28 May 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/38197-taliban-fighters-joined-peace-process-in-nooristan.html, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, Taliban Killed By Border Police Officials in Nooristan, 13 October 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/40405-taliban-killed-by-border-police-officials-in-nooristan.html, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, Taliban Militants Killed By Border Police in Nooristan, 3 December 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/41246-taliban-militants-killed-by-border-police-in-nooristan.html, accessed 10 July 2020

Bakhtar News, Taliban Sustained Casualties in Jawzjan Operation, 17 November 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/41000-taliban-sustained-casualties-in-jawzjan-operation.html, accessed 3 August 2020

Bakhtar News, Taliban Torched Girls' School Building in N. Kabul, 21 August 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/39596-taliban-torched-girls%E2%80%99-school-building-in-n-kabul.html, accessed 3 June 2020

Bakhtar News, Terrorists With Two Commanders Killed in Jawzjan Clash, 4 December 2019, http://www.bakhtarnews.com.af/eng/security/item/41255-terrorists-with-two-commanders-killed-in-jawzjan-clash.html, accessed 14 May 2020

Bakhtiari, D., Kabul Accommodate the Richest and the Poorest – Never Feel Secure, Daily Outlook Afghanistan, 22 March 2020, http://www.outlookafghanistan.net/topics.php?post_id=26801, assessed 2 July 2020

Bangkok Post, US begins military pullout from two Afghan bases 11 March 2020, https://www.bangkokpost.com/world/1875819/us-begins-military-pullout-from-two-afghan-bases

Barfield, T., Afghanistan: A Cultural and Political History, 2010, Princeton Studies in Muslim Politics, Princeton University Press

BBC News, Afghan conflict: US and Taliban sign deal to end 18-year war, 29 February 2020, https://www.bbc.com/news/world-asia-51689443, accessed 6 May 2020

BBC News, Afghanistan conflict: Taliban storm key northern city, 31 August 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-49536374, accessed 14 May 2020

BBC News, Afghanistan mosque bombing kills 62 people, 18 October 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-50099109?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/c8nq32jw5r5t/afghanistan&link_location=live-reporting-story, accessed 10 July 2020

BBC News, Afghanistan presidential election: Ghani set for second term after initial results, 22 December 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-50883812, accessed 23 June 2020

BBC News, Afghanistan profile – Timeline, updated on: 9 September 2019, https://www.bbc.com/news/world-south-asia-12024253, accessed 20 July 2020

BBC News, Afghanistan Violence: Car Bomb Attack in Kabul Kills 10, 5 September 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-49592971, accessed 30 June 2020

BBC News, Afghanistan war: child used in suicide attack, 12 July 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-48960149, accessed 10 July 2020

BBC News, Afghanistan War: Taliban Bombs Election Rally and Kabul Square, 17 September 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-49726088, accessed 26 May 2020

BBC News, Afghanistan: Taliban announce three-day Eid ceasefire with government, 24 May 2020, https://www.bbc.com/news/world-asia-52785604, accessed 10 July 2020

BBC News, Crackdown on militants as US and Afghan Taliban seek deal, 15 February 2020, https://www.bbc.com/news/world-asia-51495137, accessed 10 July 2020

BBC News, IS Regional Leader Sheikh Khorasani 'Arrested in Afghanistan', 11 May 2020, https://www.bbc.com/news/world-asia-52623291, accessed 1 July 2020

BBC News, Meet the Women on a Mission to Clear Landmines, 20 November 2019, https://www.bbc.com/news/av/world-asia-50479678/meet-the-women-on-a-mission-to-clear-landmines, accessed 19 May 2020

BD News, More Afghan women find solace in drugs as coronavirus, migration upends life, 03 April 2020, https://bdnews24.com/world/south-asia/2020/04/03/more-afghan-women-find-solace-in-drugs-as-coronavirus-migration-upends-life, accessed 1 July 2020

BBC News, Qasem Soleimani: US kills top Iranian general in Baghdad air strike, 3 January 2020, https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50979463, accessed 22 June 2020

BBC News, Taliban territory: Life in Afghanistan under the militants, 8 June 2017, https://www.bbc.com/news/world-asia-40171379, accessed 6 July 2020

BBC News, US meth lab strikes in Afghanistan killed at least 30 civilians, says UN, 9 October 2019, https://www.bbc.com/news/world-asia-49984804, accessed 6 July 2020

BBC News, Why are the Taliban resurgent in Afghanistan?, 5 January 2016, https://www.bbc.com/news/world-asia-35169478, assessed 1 July 2020

BBC News, تنها بازمانده اقلیت سیک در پکتیا: نمی‌خواهم از شهرم بروم [The only survivor of the Sikh minority in Paktia: I don't want to leave my city], 6 October 2019, https://www.bbc.com/persian/afghanistan-49950898, accessed 10 July 2020

BBC News, درگیری داعش و طالبان در شرق افغانستان 'دو هزار خانواده' را آواره کرد [Clashes between ISIS and the Taliban in eastern Afghanistan have displaced 2,000 families], 27 March 2019, https://www.bbc.com/persian/afghanistan-47717329, accessed 10 July 2020

Belgium, CEDOCA, COI Focus – Afghanistan - Veiligheidssituatie in Jalalabad, Behsud en Surkhrod [Security Situation in Jalalabad, Behsud and Surkhrod], 12 March 2020, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_afghanistan_veiligheidssituatie_in_jalalabad_behsud_en_surkhrod_20200312.pdf, accessed 10 July 2020

Bertelsmann Stiftung, BTI 2020 Country Report — Afghanistan, 2020, 29 April 2020, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_AFG.pdf, assessed 25 June 2020

Bijlert M., The Taliban in Zabul and Uruzgan, ed .Bergen P., Tiedemann K., Talibanistan: Negotiating the Borders Between Terror, Politics, and Religion, Oxford University Press, 2013, https://books.google.pl/books?id=Y7aImvTNBWwC&pg=PT91&lpg=PT91&dq=Uruzgan+and+Zabul+were+the+first+provinces+affected+by+Taliban+resurgence+after+2001&source=bl&ots=Btb21JQxzy&sig=ACfU3U1K2EzW6CGrjBvbVnsswaV9SD3Fsw&hl=pl&sa=X&ved=2ahUKEwi6iYiLu8jqAhVCzaQKHXTiAiAQ6AEwC3oECAoQAQ#v=onepage&q=Uruzgan%20and%20Zabul%20were%20the%20first%20provinces%20affected%20by%20Taliban%20resurgence%20after%202001&f=false, accessed 1 July 2020

Bjelica J., One Land, Two Rules (5): The polio vaccination gap, ANN, 9 May 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-5-the-polio-vaccination-gap/, accessed 21 April 2020

Bjelica, J. and Reid, R., Civilians at Greater Risk from Pro-government Forces: While Peace Seems More Elusive?, ANN, 9 June 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/civilians-at-greater-risk-from-pro-government-forces-while-peace-seems-more-elusive/, accessed 22 June 2020

Bjelica, J. and Ruttig, T. Afghanistan's 2019 Election (11): A First Look at How E-Day Went, ANN, 28 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-10-a-first-look-at-how-e-day-went/, accessed 13 May 2020

Bjelica, J. and Ruttig, T., UNAMA Mid-Year Report 2017: Number of civilian casualties still at "record level", 18 July 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/unama-mid-year-report-2017-number-of-civilian-casualties-still-at-record-level/

Bjelica, J., Afghanistan's Returning Refugees: Why Are So Many Still Landless?, ANN, 29 March 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistans-returning-refugees-why-are-so-many-still-landless/, accessed 29 June 2020

Bjelica, J., and Clark, K., The New Kabul 'Green Belt' Security Plan: More Security for Whom?, ANN, 25 September 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/the-new-kabul-green-belt-security-plan-more-security-for-whom/, accessed 26 June 2020

Bjelica, J., How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The story of Badghis, ANN, 22 February 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/how-neglect-and-remoteness-bred-insurgency-and-a-poppy-boom-the-story-of-badghis/, accessed 10 July 2020

Bjelica, J., New World Drug Report: Opium production in Afghanistan remained the same in 2019, ANN, 25 June 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/new-world-drug-report-opium-production-in-afghanistan-remained-the-same-in-2019/, accessed 10 July 2020

Bleuer, Ch., Sadat, S.A., and Ali, O., One Land, Two Rules (8): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Insurgent-Controlled Zurmat District, ANN, 4 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/one-land-two-rules-8-delivering-public-services-in-insurgency-affected-insurgent-controlled-zurmat-district/, accessed 15 June 2020

BMC (Bio Med Central), 'The Midwife helped me … otherwise I could have died': women's experience of professional midwifery services in rural Afghanistan – a qualitative study in the provinces Kunar and Laghman, 6 March 2020, https://bmcpregnancychildbirth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12884-020-2818-1, accessed 10 July 2020

Business Insider, Russia appears to now be helping out the Taliban, 27 January 2017, http://www.businessinsider.com/russia-supporting-taliban-2017-1, accessed 1 July 2020

Callahan, T. and Marty, F.J., Tilting at Windmills: Dubious US claims of targeting Chinese Uyghur militants in Badakhshan, AAN, 19 March 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/tilting-at-windmills-dubious-us-claims-of-targeting-chinese-uyghur-militants-in-badakhshan/, accessed 1 July 2020

Canaberra Times (The), Lessons to be learnt from failures in Uruzgan 26 June 2019, https://www.canberratimes.com.au/story/6238919/lessons-to-be-learnt-from-failures-in-uruzgan/, accessed 10 July 2020

CBC, Taliban attack kills 8 election officials in Afghanistan, 30 June 2019, https://www.cbc.ca/news/world/afghanistan-election-kandahar-bomb-1.5195723

CEDAW (The Committee on the Elimination of Discrimination against Women), Concluding observation on the third periodic report of Afghanistan [CEDAW/C/AFG/CO/3], 10 March 2020, https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CEDAW%2fC%2fAFG%2fCO%2f3&Lang=en, assessed 25 June 2020

CFR (Council on Foreign Relations), The Taliban in Afghanistan, 4 July 2014, https://www.cfr.org/backgrounder/taliban-afghanistan

Christian Science Monitor (The), Inside the Taliban: What These Jihadis Say about Long-Sought Peace, 28 February 2020, https://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2020/0228/Inside-the-Taliban-What-these-jihadis-say-about-long-sought-peace, accessed 23 June 2020

Christian Science Monitor (The), Why Afghanistan's Intelligence Agency Has a Major Blind Spot, 23 April 2012, https://www.csmonitor.com/layout/set/print/World/Asia-South-Central/2012/0423/Why-Afghanistan-s-intelligence-agency-has-a-major-blind-spot, accessed 25 May 2020

City Mayors Statistics, The World's Fastest Growing Cities and Urban Areas from 2006 to 2020, http://www.citymayors.com/statistics/urban_growth1.html, accessed 25 June 2020

Clark, K. and Muzhary, F. and, How to Set up a 'Good ALP': The experience of Yahyakhel district, Paktika and how it became more peaceful, ANN, 11 December 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/how-to-set-up-a-good-alp-the-experience-of-yahyakhel-district-paktika-and-how-it-became-more-peaceful/, accessed 10 July 2020

Clark, K. et al., Ghosts of the Past: Lessons from Local Force Mobilisation in Afghanistan and Prospects for the Future, AAN & Global Public Policy Institute, July 2020, https://afghanistan-analysts.org/en/wp-content/uploads/sites/2/2020/06/publication-draft13-1.pdf, accessed 10 July 2020

Clark, K., 2001 Ten Years on (3): The fall of Loya Paktia and why the US preferred warlords, ANN, 24 November 2011, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/2001-ten-years-on-3-the-fall-of-loya-paktia-and-why-the-us-preferred-warlords/, accessed 10 July 2020

Clark, K., A Maelstrom of Militias: Takhar, a case study of strongmen co-opting the ALP, AAN, 14 November 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/a-maelstrom-of-militias-takhar-a-case-study-of-strongmen-co-opting-the-alp/, accessed 5 June 2020

Clark, K., An April Day that Changed Afghanistan 2: Afghans remember the 'Saur Revolution', AAN, 27 April 2018, last updated 9 March 2020, url

Clark, K., CIA-Backed Afghan Paramilitaries Accused of Grave Abuses: New Human Rights Watch Report, ANN, 31 October 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/cia-backed-afghan-paramilitaries-accused-of-grave-abuses-new-human-rights-watch-report/, accessed 29 May 2020

Clark, K., CIA-proxy militias, CIA-drones in Afghanistan: "Hunt and kill" déjà vu, ANN, 26 October 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/cia-proxy-militias-cia-drones-in-afghanistan-hunt-and-kill-deja-vu/, accessed 10 July 2020

Clark, K., Khost Protection Force Accused of Fresh Killings: Six men shot dead in Zurmat, Afghanistan Analysts Network (AAN), 21 January 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/khost-protection-force-accused-of-fresh-killings-six-men-shot-dead-in-zurmat/, accessed 10 July 2020

Clark, K., Looking at the ‚Nicholson plan': A bid to tilt the Afghan war in the government's favour, AAN, 24 May 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/looking-at-the-nicholson-plan-a-bid-to-tilt-the-afghan-war-in-the-governments-favour/, assessed 9 July 2020

Clark, K., The Afghan Territorial Force: Learning from the lessons of the past?, AAN, 15 January 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-afghan-territorial-force-learning-from-the-lessons-of-the-past/

Clark, K., The Eid Ceasefire: Allowing Afghans to imagine their country at peace, AAN, 19 June 2018, last updated 9 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-eid-ceasefire-allowing-afghans-to-imagine-their-country-at-peace/

Clark, K., Voices from the Districts, the Violence Mapped (2): Assessing the conflict a month after the US-Taleban agreement, ANN, 8 April 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/voices-from-the-districts-the-violence-mapped-2-assessing-the-conflict-a-month-after-the-us-taleban-agreement/, accessed 10 July 2020

Clearance Jobs, Taliban Seizure of Ghazni City Returns Terror Organization to its Roots, 13 August 2018, https://news.clearancejobs.com/2018/08/13/taliban-seizure-of-ghazni-city-returns-terror-organization-to-its-roots/ , accessed 30 June 2020

CNBC, US carries out first airstrike on Taliban since Doha deal, 4 March 2020, https://www.cnbc.com/2020/03/04/us-carries-out-first-airstrike-on-taliban-since-doha-deal.html, accessed 30 June 2020

CNBC, US slaps new sanctions on Iran following strikes on US targets, 10 January 2020, https://www.cnbc.com/2020/01/10/us-will-slap-new-sanctions-on-iran-following-strikes-on-us-targets.html

CNN, Kandahar goes to the polls in Afghan parliamentary vote delayed by violence, 27 October 2018, https://edition.cnn.com/2018/10/27/asia/afghan-elections-kandahar-intl/index.html, accessed 30 June 2020

CNN, US military ordered to begin planning to withdraw about half the troops in Afghanistan, 21 December 2018, https://edition.cnn.com/2018/12/20/politics/afghanistan-withdrawal/index.html, accessed 30 June 2020

Combating Terrorism Center at West Point, Broken but not defeated – An examination of State-led operations against Islamic State Khorasan in Afghanistan and Pakistan (2015-2018), March 2020, https://ctc.usma.edu/wp-content/uploads/2020/03/Broken-but-Not-Defeated.pdf, accessed 10 July 2020

DACAAR (Danish Committee for Aid to Afghan Refugees), Remember the plight of drought IDPs in Herat, 4 February 2020, https://dacaar.org/2020/02/04/remember-the-plight-of-drought-idps-in-herat/, accessed 10 July 2020

Daily Pakistan, Pakistan desires peace, stability in Afghanistan: Khawaja Asif, 2 September 2017, https://en.dailypakistan.com.pk/02-Sep-2017/pakistan-desires-peace-stability-in-afghanistan-khawaja-asif, accessed 30 June 2020

Dawn, ISKP: another emerging giant?, 16 October 2017, https://www.dawn.com/news/1364053, accessed 10 July 2020

Dawn, Pakistan holds 'keys to war', says Afghan president, 31 January 2019, https://www.dawn.com/news/1460926/pakistan-holds-keys-to-war-says-afghan-president, accessed 30 June 2020

Der Spiegel, Afghanistan 120 Tote bei Kämpfen zwischen Taliban und IS [Afghanistan: 120 Dead in Clashes Between Taliban and IS], 19 July 2018, http://www.spiegel.de/politik/ausland/afghanistan-islamischer-staat-und-taliban-bekaempfen-einander-120-tote-a-1219208.html, accessed 1 July 2020

Der Spiegel, Taliban-Offensive in Afghanistan Der Albtraum von Ghazni [Taliban Offensive in Afghanistan: The Nightmare of Ghazni], 15 August 2018, https://www.spiegel.de/consent-a-?targetUrl=https%3A%2F%2Fwww.spiegel.de%2Fpolitik%2Fausland%2Ftaliban-in-afghanistan-der-alptraum-von-ghazni-a-1223106.html, accessed 30 June 2020

Difesa & Sicurezza, Afghanistan, i talebani si preparano a cacciare Isis da Nangarhar [Afghanistan, the Taliban prepare to drive Isis out of Nangarhar], 8 August 2018, https://www.difesaesicurezza.com/difesa-e-sicurezza/afghanistan-i-talebani-si-preparano-a-cacciare-isis-da-nangarhar/, accessed 10 July 2020

Diplomat (The), 5 Reasons Why Helmand Matters to the Taliban, 31 May 2016, https://thediplomat.com/2016/06/5-reasons-why-helmand-matters-to-the-taliban/, accessed 30 June 2020

Diplomat (The), Afghan Jihad Frozen in Time?, 25 April 2017, https://thediplomat.com/2017/04/afghan-jihad-frozen-in-time/, accessed 10 July 2020

Diplomat (The), Afghan Parliamentary Elections Marred by Technical Troubles and Insecurity, 21 October 2018, https://thediplomat.com/2018/10/afghan-parliamentary-elections-marred-by-technical-troubles-and-insecurity/

Diplomat (The), Fixing the Salang Pass Tunnel, 21 October 2015, https://thediplomat.com/2015/10/fixing-the-salang-pass-tunnel/, accessed 28 May 2020

Diplomat (The), Is the Taliban's Former Capital Ready to Welcome Them Back?, 18 April 2019, https://thediplomat.com/2019/04/is-the-talibans-former-capital-ready-to-welcome-them-back/

Diplomat (The), Islamic State's Lingering Legacy in Afghanistan, 5 February 2020, https://thediplomat.com/2020/02/islamic-states-lingering-legacy-in-afghanistan/, accessed 10 July 2020

Diplomat (The), Kabul's Plan to Realize Afghanistan's Geographic Dividend, 5 December 2017, https://thediplomat.com/2017/12/kabuls-plan-to-realize-afghanistans-geographic-dividend, assessed 9 July 2020

Diplomat (The), Next Stop Jalalabad: Traveling on One of the World's Most Dangerous Roads, 13 December 2015, https://thediplomat.com/2015/12/next-stop-jalalabad-traveling-on-one-of-the-worlds-most-dangerous-roads/, accessed 5 June 2020

Diplomat (The), The Islamic State Remains Alive in Afghanistan, 27 April 2020, https://thediplomat.com/2020/04/the-islamic-state-remains-alive-in-afghanistan/, accessed 10 July 2020

Diplomat (The), The Last 2 Sikhs in the Taliban's Heartland, 26 September 2018, https://thediplomat.com/2018/09/the-last-2-sikhs-in-the-talibans-heartland/

Diplomat (The), The Peculiar Presence of the Islamic State in Kunar, 14 May 2019, https://thediplomat.com/2019/05/the-peculiar-presence-of-the-islamic-state-in-kunar/, accessed 10 July 2020

Diplomat (The), The Taliban and al-Qaeda: Enduring Partnership or Liability?, 16 June 2020, https://thediplomat.com/2020/06/the-taliban-and-al-qaeda-enduring-partnership-or-liability/, accessed 10 July 2020

Diplomat (The), Waigal, Afghanistan: 'This War Will Never End Here', 13 June 2019, https://thediplomat.com/2019/06/waigal-afghanistan-this-war-will-never-end-here/, accessed 10 July 2020

DLCA (Digital Logistics Capacity Assessment), Afghanistan Road Network, 4 July 2018, https://dlca.logcluster.org/display/public/DLCA/2.3+Afghanistan+Road+Network, accessed 10 July 2020

Dr. Drexludddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on 3 September 2019, https://twitter.com/RisboLensky/status/1168895371944349696, accessed 25 June 2020

Dr. Drexluddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on: 19 October 2019, https://twitter.com/RisboLensky/status/1187778461173256194, accessed 25 June 2020

Dr. Drexluddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on: 6 August 2019, https://twitter.com/RisboLensky/status/1158643708906102784, accessed 25 June 2020

Dr. Drexluddin Khan Spiveyzai (@RisboLensky), [Twitter], posted on: 4 August 2019, https://twitter.com/RisboLensky/status/1158102852025376770, accessed 25 June 2020

DW (Deutsche Welle), Ashraf Ghani offers Taliban 'last chance' for peace, 6 June 2017, http://www.dw.com/en/ashraf-ghani-offers-taliban-last-chance-for-peace/a-39136467, accessed 1 July 2020

DW (Deutsche Welle), Avalanches Kill 21 People in Afghanistan, Death Toll Expected to Rise, 14 February 2020, https://www.dw.com/en/avalanches-kill-21-people-in-afghanistan-death-toll-expected-to-rise/a-52375091, accessed 11 May 2020

DW (Deutsche Welle), Deported Afghans at Risk of Radicalization: Study, 26 November 2019, https://www.dw.com/en/afghanistan-deportations-germany-europe-violence-radicalization/a-51424791, accessed 29 June 2020

DW (Deutsche Welle), Kabul - Where Breathing Can Kill You, 6 December 2019, https://www.dw.com/en/kabul-where-breathing-can-kill-you/av-51551566, accessed 25 June 2020

DW (Deutsche Welle), Kunduz violence could destabilize neighbors, 30 September 2015, https://www.dw.com/en/kunduz-violence-could-destabilize-neighbors/a-18752249, accessed 1 July 2020

EASO (European Asylum Support Office), Country of Origin Information Report, Pakistan: Situation of Afghan Refugees, May 2020, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/05_2020_EASO_COI_Report_Pakistan_Situation_of_Afghan_Refugees.pdf, accessed 10 July 2020

EASO (European Asylum Support Office), EASO Country of Origin Information Report, Pakistan, Security Situation, October 2019, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_Pakistan_Security_Situation_Report.pdf, accessed 10 July 2020

EASO (European Asylum Support Office, Afghanistan – Security Situation, June 2019, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan_security_situation_2019.pdf, assessed 8 July 2020

Economist (The), Meth in the Madness. Afghan Drug Barons Are Branching Out into Methamphetamines, 5 September 2019, https://www.economist.com/asia/2019/09/05/afghan-drug-barons-are-branching-out-into-methamphetamines, accessed 22 June 2020

EEAS (European External Action Service), Contribution from the European Union enhances resilience in Badghis Province, 28 October 2019, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/69464/contribution-european-union-enhances-resilience-badghis-province_en, accessed 10 July 2020

EFE, Kabul Implements New Security Plan Following Repeated Assaults on City, 18 February 2018, https://www.efe.com/efe/english/world/kabul-implements-new-security-plan-following-repeated-assaults-on-city/50000262-3527521, accessed 26 June 2020

Elias, M.O.T., The Resurgence of the Taliban in Kabul: Logar and Wardak, in: Giustozzi, A. (ed.), Decoding the New Taliban: Insights from the Afghan Field, New York, Columbia University Press, 2009

Emergency, Life Support for Civilian War Victims, A Quiet Revolution: the Emergency Anabah Maternity Centre and Female Empowerment, 16 October 2019, available at: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/EMERGENCY-NGO-A-quiet-revolution.pdf, accessed 8 May 2020

ERM (Emergency Response Mechanism), AC301-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Nili District of Daykundi Province, 23 June 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ac301_erm9_assessment_report_for_09_conflict_idp_hh_in_nili_fv.pdf, accessed 12 May 2020

ERM (Emergency Response Mechanism), AC401-ERM 09 Conflict Household Assessment Report in Bamyan City of Bamyan Province, August 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ch-bm-20_ac401_erm9_assessment_report_for_75_conflict_idp_hh_in_bamyan.pdf, accessed 15 May 2020

ERM (Emergency Response Mechanism), Household Assessment Report, 1 November 2018, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/ghr-oct-10-2018-c36_erm_report.pdf, accessed 10 July 2020

ERM (Emergency Response Mechanism), Household Assessment report, 21 June 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/assessments/assessment_report_takay_toymaz.pdf, accessed 8 May 2020

ERM (Emergency Response Mechanism), Household Assessment report, 20 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/2019/11/Conflict-Affected-IDPs-assessment-in-Nahri-Shah-District-of-Balkh-by-DACAAR-%2820-October-2019%29.pdf, accessed 3 July 2020

Etilaatroz, جنگ‌جویان اویغور در افغانستان؛ فعالیت زیر چتر طالبان، تهدید علیه چین [informal translation 'Uyghur fighters in Afghanistan: activity under the umbrella of Taliban, threat to China'], 14 December 2019, https://www.etilaatroz.com/89299/uyghur-fighters-in-afghanistan-taliban-activity-under-threat-threat-against-china/, accessed 11 June 2020

Etilaatroz, اعتراض شهروندان هرات؛ نمایندگان این ولایت خواستار برکناری فرمانده پولیس شدند [informal translation 'Herat citizen protest; representatives of this province demanded the removal of the police chief'], 30 December 2019, https://www.etilaatroz.com/89755/protests-by-herat-citizens-representatives-of-province-demand-removal-of-a-police-commander/, accessed 10 July 2020

Etilaatroz, بررسی اوضاع امنیتی غرب کشور؛ از افزایش تحرکات طالبان تا تلفات سنگین این گروه [informal translation: 'security assessment of the west of the country; from the increase of Taliban's mobility to heavy losses of the group',], 30 August 2019, https://www.etilaatroz.com/82948/investigating-security-situation-in-west-of-country-from-increased-taliban-mobility-to-heavy-casualties/, accessed 10 July 2020

Etilaatroz, سه غیرنظامی در انفجاری در لغمان کشته شدند [informal translation: 'three civilians killed in an explosion in Laghman, 2 May 2020], https://www.etilaatroz.com/97560/three-civilians-were-killed-in-an-explosion-in-laghman/, accessed 10 July 2020

Etilaatroz, کشته‌شدن ۲۱ سرباز ارتش در لغمان؛ ارگ: طالبان بر ادامه‌ی «افغان‌کشی» پافشاری دارند [informal translation: 'killing of 21 army soldiers in Laghman; Presidential palace: Taliban insist on continuing 'killing Afghans', 22 May 2020'], https://www.etilaatroz.com/98320/21-army-soldiers-killed-in-laghman-arg-taliban-insist-on-continuing-afghan-killings/, accessed 10 July 2020

EU Humanitarian Aid and Civil Protection & ERM (Emergency Response Mechanism), IDP's Needs Assessment in Kabul Province, 25 February 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/kbl-69_assessement_report_kabul_final.pdf, accessed 29 June 2020

Farrell, T. and Semple, M., Ready for Peace? The Afghan Taliban after a decade of War, January 2017, https://rusi.org/sites/default/files/201701_bp_ready_for_peace.pdf, accessed 30 June 2020

Feroz, E., Let's face the truth, rural Afghanistan has been lost, TRT World, 16 April 2019, https://www.trtworld.com/opinion/let-s-face-the-truth-rural-afghanistan-has-been-lost-25853, accessed 30 June 2020

Finland, FIS/ Migrationsverket, Finnish Immigration Service, Afghanistan: Fact-Finding Mission to Kabul in April 2019 - Situation of Returnees in Kabul, 15 October 2019, https://migri.fi/documents/5202425/5914056/Afghanistan_FFM_Returnees_MIG-1914851.pdf/ebbe969e-aea8-768d-c10b-37fad4b2bbd2/Afghanistan_FFM_Returnees_MIG-1914851.pdf, accessed 25 June 2020

FJ (@NatsecJeff), [Twitter], posted on 16 May 2020, https://twitter.com/Natsecjeff/status/1261722793172926464, accessed 25 June 2020

Flightradar24, UND/OAUZ Kunduz Afghanistan – Routes, n.d., https://www.flightradar24.com/data/airports/und/routes, accessed 6 July 2020

Foreign Affairs, What Iran Wants in Afghanistan, 8 July 2020, https://www.foreignaffairs.com/articles/afghanistan/2020-07-08/what-iran-wants-afghanistan, accessed 10 July 2020

FP (Foreign Policy), Afghanistan's Forests are Turning a Profit for the Islamic State, 15 July 2019, https://foreignpolicy.com/2019/07/15/afghanistans-forests-are-turning-a-profit-for-the-islamic-state/, accessed 10 July 2020

FP (Foreign Policy), Are Ethnic Politics Afghanistan's Great Hope?, 11 November 2014, https://foreignpolicy.com/2014/11/11/are-ethnic-politics-afghanistans-great-hope/, accessed 4 May 2020

FP (Foreign Policy), How the CIA Aims to Keep a Footprint in Afghanistan, 8 August 2019, https://foreignpolicy.com/2019/08/08/how-the-cia-aims-to-keep-a-footprint-in-afghanistan-taliban-talks/, accessed 10 July 2020

FP (Foreign Policy), In Afghanistan, Religious Schools Are a Breeding Ground for Islamic State Influence, 24 January 2020, https://foreignpolicy.com/2020/01/24/afghanistan-schools-breeding-ground-islamic-state-influence/, accessed 10 July 2020

FP (Foreign Policy),NUG One Year On: Struggling to Govern, 29 September 2015, https://foreignpolicy.com/2015/09/29/afghan-national-unity-government-one-year-on-struggling-to-govern/

FP (Foreign Policy),On the Edge of Afghanistan, 12 September 2017, https://foreignpolicy.com/2017/09/12/on-the-edge-of-afghanistan-taliban-iran-war-united-states/

Foreign Policy, Why Iran Is Deporting Scores of Afghan Refugees, 13 January 2020, https://foreignpolicy.com/2020/01/13/why-iran-is-deporting-scores-of-afghan-refugees/

Foschini, F., Bjelica, J., and Ali, O., The Myth of 'Afghan Black' (2): The Cultural History of Hashish Consumption in Afghanistan, ANN, 10 January 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/context-culture/the-myth-of-afghan-black-2-the-cultural-history-of-hashish-consumption-in-afghanistan/, accessed 20 May 2020

Foschini, F., Classics of Conflict (2): Reviewing Some of Afghanistan's Most Notorious Hotspots, ANN, 9 July 2015, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/classics-of-conflict-2-reviewing-some-of-afghanistans-most-notorious-hotspots/, accessed 5 May 2020

Foschini, F., Elections 2014 (6): Two Types of Security in the Shomali, ANN, 7 April 2014, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/elections-2014-6-two-types-of-security-in-the-shomali/, accessed 4 June 2020

Foschini, F., Hitting Gardez: A vicious attack on Paktia's Shias, ANN, 18 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/hitting-gardez-a-vicious-attack-on-paktias-shias/, accessed 10 July 2020

Foschini, F., In Kabul's Shadow: The Attacks in the Provinces on 15-16 April, ANN, 24 April 2012, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/in-kabuls-shadow-the-attacks-in-the-provinces-on-15-16-april/, accessed 5 May 2020

Foschini, F., Kabul and the Challenge of Dwindling Foreign Aid, USIP (United States Institute of Peace), 10 April 2017, https://www.usip.org/sites/default/files/2017-04/pw126_kabul-and-the-challenge-of-dwindling-foreign-aid.pdf, accessed 25 June 2020

Foschini, F., Kabul Unpacked - A Geographical Guide to a Metropolis in the Making, ANN, 19 March 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/wp-content/uploads/2019/03/Kabul-Police-Districts.pdf, accessed 5 June 2020

Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 1): The roots of today's underworld, AAN, 11 February 2020, last updated on 9 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/context-culture/kabuls-expanding-crime-scene-part-1-the-roots-of-todays-underworld/, assessed 29 June 2020

Foschini, F., Kabul's Expanding Crime Scene (Part 2): Criminal Activities and the Police Response, ANN, 21 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/kabuls-expanding-crime-scene-part-2-criminal-activities-and-the-police-response/, accessed 26 June 2020

Foschini, F., New Battles and Old Wants in Nuristan, ANN, 2 June 2012, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/new-battles-and-old-wants-in-nuristan/, accessed 10 July 2020

Foschini, F., The Enteqal Seven (2): Around Mehtarlam, an ‚insurgency corridor' in the making, Afghanistan Analysts Network (AAN), 10 May 2011, https://www.afghanistan-analysts.org/the-enteqal-seven-2-around-mehtarlam-an-insurgency-corridor-in-the-making/, accessed 10 July 2020

Foschini, F., The Kuchi-Hazara Conflict, Again, ANN, 27 May 2010, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-kuchi-hazara-conflict-again/, accessed 8 July 2020

Foschini, F., The Other Fold of the Turban: Afghanistan's Hindus and Sikhs, ANN, 23 September 2013, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/the-other-fold-of-the-turban-afghanistans-hindus-and-sikhs/, accessed 10 July 2020

Fox News, Afghanistan's Beautiful 'Green Zone' Offers Emeralds, Peace, 23 May 2017, https://www.foxnews.com/world/afghanistans-beautiful-green-zone-offers-emeralds-peace, accessed 20 May 2020

France 24, Taliban killed 291 Afghan security personnel in past week: govt, 23 June 2020, https://www.france24.com/en/20200623-taliban-killed-291-afghan-security-personnel-in-past-week-govt, assessed 1 July 2020

France24, Afghan Government set to release 1 500 prisoners, 11 March 2020, https://www.france24.com/en/20200311-afghanistan-taliban-ashraf-ghani-prisoners-usa-decree, accessed 10 July 2020

France24, Afghan presidential election delayed until July 20, 30 December 2018, https://www.france24.com/en/20181230-afghan-presidential-election-delayed-until-july-20, accessed 2 July 2020

France24, Afghanistan says will not release 600 'too dangerous' Taliban, 8 July 2020, https://www.france24.com/en/20200708-afghanistan-says-will-not-release-600-too-dangerous-taliban, accessed 17 July 2020

France24, Air strike kills 10 children in Afghanistan, UN says, 25 March 2019, https://www.france24.com/en/20190325-afghanistan-air-strike-children-civilians-united-nations, accessed 16 April 2020

Frontier Post (The), Ghormach falls to Taliban as ANA troops move to Maimana, 28 August 2018, https://thefrontierpost.com/ghormach-falls-to-taliban-as-ana-troops-move-to-maimana/, accessed 1 July 2020

Frontier Post (The), Kabul's New Security Plan Irks Residents, 23 February 2018, https://thefrontierpost.com/kabuls-new-security-plan-irks-residents/, accessed 26 June 2020

FSC (Food Security Cluster) Afghanistan, Daykundi Province Fact Findings (Qualitative Assessment) Report, 18 April 2018, https://fscluster.org/sites/default/files/documents/daykundi_facts_finding_assesment_reportfsac_inputs.pdf, accessed 11 May 2020

GardaWorld, Afghanistan: Drone strike leaves heavy casualties in Herat Province January 9, 9 January 2020, https://www.garda.com/fr/crisis24/alertes-de-securite/302946/afghanistan-drone-strike-leaves-civilian-casualties-in-herat-province-january-9, accessed 10 July 2020

GardaWorld, Afghanistan: Multiple IED attacks in Khost and Daikundi provinces April 21, 22 April 2020, https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/334871/afghanistan-multiple-ied-attacks-in-khost-and-daikundi-provinces-april-21, assessed 7 July 2020

Geneva Academy, RULAC (The Rule of Law in the Armed Conflicts project), Non-International armed conflicts in Afghanistan, 30 April 2019, http://www.rulac.org/browse/conflicts/non-international-armed-conflicts-in-afghanistan#collapse3accord, accessed 10 July 2020

Ghorzang, T. [Twitter], posted on: 25 November 2019, https://twitter.com/TawabGhorzang1/status/1198859700323921921?s=20, accessed 10 July 2020

Giustozzi, A. and Ibrahimi, N., Thirty Years of Conflict: drivers of anti-Government Mobilisation in Afghanistan, 1978-2011, January 2012, https://areu.org.af/wp-content/uploads/2012/01/1203E-Drivers-of-Conflict-IP-2012.pdf, assessed 7 July 2020

Giustozzi, A., Afghanistan: Taliban's organization and structure, Landinfo, 23 August 2017, https://www.ecoi.net/en/file/local/1406310/1226_1504616422_170824550.pdf, accessed 10 July 2020

Giustozzi, A., et al., Decoding the New Taliban, Oxford Univesity Press, 2012, https://books.google.pl/books?id=nynR_73lsuYC&pg=PA155&lpg=PA155&dq=hazara+khas+uruzgan&source=bl&ots=IZKs7ZrvOH&sig=ACfU3U0hElpPD1tgQ04v6xo2bIgjbWRIag&hl=pl&sa=X&ved=2ahUKEwiNoNy835DqAhUzwMQBHTMyBAAQ6AEwA3oECAgQAQ#v=onepage&q=helmand&f=false, accessed 30 June 2020

Giustozzi, A., Afghanistan: Taliban's Intelligence and the Intimidation Campaign, Landinfo, 23 August 2017, https://landinfo.no/asset/3590/1/3590_1.pdf, accessed 26 June 2020

Giustozzi, A., Nomad Sedentarisation Processes in Afghanistan and Their Impact on Conflict, AREU (Afghanistan Research and Evaluation Unit), September 2019, https://areu.org.af/wp-content/uploads/2019/09/1905E-Nomad-Sedentarisation-Processes-in-Afghanistan-and-Their-Impact-on-Conflict.pdf, accessed 11 June 2020

Giustozzi, A., Nomad-Settler Conflict in Afghanistan Today, AREU (Afghanistan Research and Evaluation Unit), October 2019, https://areu.org.af/wp-content/uploads/2019/11/1907E-Nomad-settler-conflict-in-Afghanistan__English__4.pdf, accessed 11 June 2020

Global Security Review, Are Afghanistan's Mineral Deposits the Answer to the Country's Economic Woes?, 9 June 2019, https://globalsecurityreview.com/afghan-mineral-deposits-answer-economic-woes/, accessed 11 June 2020

Goodhand, J. and Hakimi, A., Counterinsurgency, Local Militias & Statebuilding in Afghanistan, USIP (United States Institute of Peace), January 2014, https://www.usip.org/sites/default/files/PW90-Counterinsurgency-Local-Militias-and-Statebuilding-in-Afghanistan.pdf, accessed 22 June 2020

Guardian (The), 'There is Less Fear': Restauration of Kabul Repairs the Ravages of War, 13 May 2019, https://www.theguardian.com/global-development/2019/may/13/there-is-less-fear-restoration-of-kabul-repairs-the-ravages-of-war, accessed 29 June 2020

Guardian (The), Afghanistan Paedophile Ring May Be Responsible for Abuse of Over 500 Boys, 13 November 2019, https://www.theguardian.com/global-development/2019/nov/13/afghanistan-paedophile-ring-that-abused-over-500-boys, accessed 12 June 2020

Guardian (The), At Least 5 Dead in Suicide Attack on Kabul Military Academy, 11 February 2020, https://www.theguardian.com/world/2020/feb/11/dead-suicide-attack-on-kabul-military-academy-afghanistan-taliban, accessed 30 June 2020

Guardian (The), At Least Seven Dead as Attackers Storm Afghan Ministry Building, 20 April 2019, https://www.theguardian.com/world/2019/apr/20/kabul-communications-ministry-hit-by-blast-as-attackers-enter-building, accessed 30 June 2020

Guardian (The), Blast Hits Kabul after Briefing on US-Taliban Deal to Withdraw 5,000 Troops, 3 September 2019, https://www.theguardian.com/world/2019/sep/03/blast-hits-kabul-after-briefing-us-deal-withdraw-5000-troops-afghanistan, accessed 30 June 2020

Guardian (The), Civil war, poverty and now the virus: Afghanistan stands on the brink, 2 May 2020, https://www.theguardian.com/world/2020/may/02/afghanistan-in-new-battle-against-ravages-of-covid-19

Guardian (The), Despite the 'peace process', Afghanistan's anguish endures, 20 May 2020, https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/may/20/trump-political-dividend-no-peace-afghanistan, accessed 5 June 2020

Guardian (The), 'I lost consciousness': woman whipped by the Taliban over burqa without veil, 18 April 2019, https://www.theguardian.com/global-development/2019/apr/18/woman-whipped-by-the-taliban-over-burqa-without-veil-afghanistan, accessed 28 May 2020

Guardian (The), Investigation Begins into Alleged Abuse of More Than 500 Boys in Afghanistan, 29 January 2020, https://www.theguardian.com/global-development/2020/jan/29/investigation-begins-into-alleged-abuse-of-more-than-500-boys-in-afghanistan, accessed 12 June 2020

Guardian (The), Kabul Attack: 20 Killed, 50 Injured in Bombing and Gun Battle at Politician's Office, 29 July 2019, https://www.theguardian.com/world/2019/jul/29/kabul-attack-20-killed-50-injured-in-bombing-and-gun-battle-at-politicians-office, accessed 30 June 2020

Guardian (The), Pressure Builds in 'Powderkeg' Kabul as Refugees Return Home, 15 March 2018, https://www.theguardian.com/cities/2018/mar/15/kabul-afghanistan-refugees-return-pakistan-internally-displaced-people, accessed 29 June 2020

Guardian (The), Taliban Suicide Attacks in Afghanistan Leave Dozens Dead, 17 September 2019, https://www.theguardian.com/world/2019/sep/17/taliban-suicide-attacks-in-afghanistan-leave-dozens-dead, accessed 26 May 2020

Guardian (The), The Afghan interim government: who's who, 6 December 2001, https://www.theguardian.com/world/2001/dec/06/afghanistan1

Guardian (The), Whistleblowers on School Paedophile Ring in Afghanistan Arrested, 25 November 2019, https://www.theguardian.com/global-development/2019/nov/25/afghanistan-launches-investigation-into-alleged-school-paedophile-ring, accessed 12 June 2020

Guardian (The), Why capturing Helmand is top of the Taleban's strategic goals, 26 December 2015, https://www.theguardian.com/world/2015/dec/26/taliban-helmand-opium

Habib, E., The Morphing of the Andar Uprising: transition to Afghan Local Police, Afghanistan Analysts Network (AAN), 2 April 2013, https://www.afghanistan-analysts.org/the-morphing-of-the-andar-uprising-transition-to-afghan-local-police/, accessed 10 July 2020

Hamid Karzai International Airport [website], n.d., http://www.hamidkarzaiairport.com/home.aspx, accessed 4 June 2020

Hamidi, M., The Two Faces of the Fatemiyun (I): Revisiting the Male Fighters, ANN, 8 July 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/regional-relations/the-two-faces-of-the-fatemiyun-i-revisiting-the-male-fighters/, accessed 19 May 2020

Hewad, G., The 2015 insurgency in the North (4): Surrounding the cities in Baghlan, AAN, 21 October 2015, https://www.afghanistan-analysts.org/insurgency-in-the-north-4-baghlan/, accessed 1 July 2020

HRW (Human Rights Watch), "They've Shot Many Like This" Abusive Night Raids by CIA-Backed Afghan Strike Forces, 31 October 2019, https://www.hrw.org/report/2019/10/31/theyve-shot-many/abusive-night-raids-cia-backed-afghan-strike-forces, accessed 10 July 2020

HRW (Human Rights Watch), "You Have No Right to Complain": Education, Social Restrictions, and Justice in Taliban-Held Afghanistan, 30 June 2020, https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2020/06/afghanistan0620_web_0.pdf, accessed 8 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Afghanistan: Crisis of Impunity, July 2001, https://www.hrw.org/reports/2001/afghan2/Afghan0701.pdf, accessed 8 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Afghanistan's Media Self-Censors to Survive - Press Freedom at Risk in Deadliest Country for Journalists, 10 April 2019, https://www.hrw.org/news/2019/04/11/afghanistans-media-self-censors-survive, accessed 29 June 2020

HRW (Human Rights Watch), Just Don't Call It a Militia, September 2011, https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/afghanistan0911webwcover.pdf, accessed 10 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Pakistan Coercion, UN Complicity 13 February 2017, https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/pakistan0217_web.pdf, accessed 8 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Taliban Linked to Murder of Afghan Rights Defender, 6 September 2019, https://www.hrw.org/news/2019/09/06/taliban-linked-murder-afghan-rights-defender, accessed 24 June 2020

HRW (Human Rights Watch), Unwelcome Guests: Iran's Violation of Afghan Refugee and Migrant Rights, 20 November 2013, https://www.hrw.org/report/2013/11/20/unwelcome-guests/irans-violation-afghan-refugee-and-migrant-rights, accessed 2 July 2020

HRW (Human Rights Watch), World Report 2019 - Afghanistan, 17 January 2019, https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/afghanistan, accessed 6 July 2020

HRW (Human Rights Watch), World Report 2020: Afghanistan - Events of 2019, 14 January 2020, https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/afghanistan, accessed 22 June 2020

ICG (International Crisis Group), Crisis Watch November 2019, 12 December 2019, https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/december-alerts-and-november-trends-2019, accessed 16 June 2020

ICG (International Crisis Group), Crisis Watch Tracking Conflict Worldwide: Global Overview, Afghanistan, July 2019, https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/july-2019, accessed 22 June 2020

ICG (International Crisis Group), Intensifying Violence Dulls Afghans' Hopes for Peace, 5 July 2019, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/rural-afghanistans-lost-feeling-imminent-peace, accessed 23 June 2020

IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), 2020 Global Report on Internal Displacement, 28 April 2020 https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/2020-IDMC-GRID.pdf, accessed 10 July 2020

IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), A Different Kind of Pressure. The Cumulative Effects of Displacement and Return in Afghanistan, January 2020, https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/202001-afghanistan-cross-border-report.pdf, accessed 29 June 2020

IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Afghanistan. Displacement associated with Conflict and Violence Figure Analysis - GRID 2020, April 2020, https://www.ecoi.net/en/file/local/2028838/GRID+2020+-+Conflict+Figure+Analysis+-+AFGHANISTAN.pdf, accessed 27 May 2020

IGC (International Growth Centre), Urbanisation in Fragile Societies: Thinking about Kabul, 4 December 2019, https://www.theigc.org/blog/urbanisation-in-fragile-societies-thinking-about-kabul/, accessed 25 June 2020

ILO (International Labour Organization), Indicator description: Employment-to-population ratio, n.d., https://ilostat.ilo.org/resources/methods/description-employment-to-population-ratio/, accessed 23 June 2020

Insecurity Insight, Attacks on health care in Afghanistan, 21 May 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Attacks-on-Health-Care-in-Afghanistan-2019.pdf, accessed 25 June 2020

Inside Over, Child Kidnapping in Kabul on the Rise, 11 July 2019, https://www.insideover.com/society/child-kidnapping-in-kabul-on-the-rise.html, accessed 7 July 2020

Institute for the Study of War, Al Qaeda Expands its Presence in Afghanistan, 23 October 2019, http://www.understandingwar.org/backgrounder/al-qaeda-expands-its-presence-afghanistan, accessed 10 July 2020

Intelligensia (@OSINT_313), [Twitter], posted on 16 May 2020, https://twitter.com/OSINT_313/status/1261744426126278658, accessed 25 June 2020

Intercept (The), A CIA-Backed Militia Targeted Clinics in Afghanistan, Killing Medical Workers and Civilians, 31 October 2019, https://theintercept.com/2019/10/30/afghanistan-health-clinics-airstrikes-taliban/, accessed 18 June 2020

ICG (International Crisis Group), Afghanistan: Growing Challenges, 30 April 2017, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistan-growing-challenges, accessed 8 June 2020

ICG (International Crisis Group), Shaping a New Peace in Pakistan's Tribal Areas, 20 August 2018, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/pakistan/b150-shaping-new-peace-pakistans-tribal-areas, accessed 10 July 2020

ICG (International Crisis Group), The Insurgency in Afghanistan's Heartland, 17 June 2011, https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/207-the-insurgency-in-afghanistan-s-heartland.pdf, , accessed 2 July 2020

IOM (International Organisation for Migration) and UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Returns to Afghanistan 2018 - Joint IOM-UNHCR Summary Report, 25 June 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_unhcr_2018_joint_return_report_final_24jun_2019english.pdf, accessed 2 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Bamyan Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://migration.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Bamyan-EN.pdf?file=1&type=node&id=7018, accessed 15 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Daykundi Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Daykundi-EN.pdf?file=1&type=node&id=7033, accessed 12 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Kabul Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Kabul-EN.pdf?file=1&type=node&id=7047, accessed 29 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Kapisa Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Kapisa-EN.pdf?file=1&type=node&id=7049, accessed 12 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Logar Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Logar-EN.pdf?file=1&type=node&id=7054, accessed 8 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Panjsher Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Panjsher-EN.pdf?file=1&type=node&id=7060, accessed 20 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Parwan Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/

reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Parwan-EN.pdf?file=1&type=node&id=7061, accessed 25 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), Afghanistan - Wardak Baseline Mobility Assessment Summary Results Round 7 (October - December 2018), 1 August 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/IOM-AFG-DTM-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-December-2018-Wardak-EN.pdf?file=1&type=node&id=7066, accessed 16 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), Baseline Mobility Assessment: Summary Results March - June 2019, 1 July 2019, https://migration.iom.int/system/tdf/reports/IOM-Afghanistan-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-June-2019-English_0.pdf?file=1&type=node&id=6651, accessed 2 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), Baseline Mobility Assessment: Summary Results Round 8 March-June 2019, 30 September 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IOM-Afghanistan-Baseline-Mobility-Assessment-Summary-Results-June-2019-English.pdf, accessed 29 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Bamyan, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Bamyan.pdf?file=1&type=node&id=6797, accessed 15 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Daykundi, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Daykundi_0.pdf?file=1&type=node&id=6796, accessed 12 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Kabul, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Kabul.pdf?file=1&type=node&id=6787, accessed 29 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Kapisa, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Kapisa.pdf?file=1&type=node&id=6785, accessed 12 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Logar, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Logar.pdf?file=1&type=node&id=6780, accessed 8 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Panjsher, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Panjsher.pdf?file=1&type=node&id=6774, accessed 20 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Parwan, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Parwan.pdf?file=1&type=node&id=6773, accessed 25 May 2020

IOM (International Organisation for Migration), DTM Afghanistan Baseline Mobility Assessment I District Level I Total Inflow (Returnees+IDPs) I June 2019 I Province: Wardak, 9 October 2019, https://displacement.iom.int/system/tdf/reports/AFG_DTM_June2019_B2_Province_Overview_A3L_Wardak.pdf?file=1&type=node&id=6767, accessed 16 June 2020

IOM (International Organisation for Migration), Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (15-28 December 2019), 28 December 2019, https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_15-28_dec_2019_002.pdf

IOM (International Organisation for Migration), Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (24-30 May 2020), 30 May 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_24-30_may_2020.pdf

IOM (International Organisation for Migration), Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (28 June – 4 July 2020), 4 July 2020 https://afghanistan.iom.int/sites/default/files/Reports/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_28_june-04_july_2020.pdf

IOM (International Organisation for Migration), Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (29 Dec 2019 – 4 Jan 2020) 4 January 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_29_dec_2019-4_jan_2020.pdf

IOM (International Organisation for Migration), Return of Undocumented Afghans – Weekly Situation Report, (January-December 2018 – 1-5 January 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_30_dec_2018_05_jan_2019_-_es_0.pdf

IOM (International Organisation for Migration), Return of undocumented Afghans, Weekly situation report 8-14 March 2020 https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/iom_afghanistan-return_of_undocumented_afghans-_situation_report_08-14_march_2020.pdf

IOM (International Organisation for Migration), Return of Undocumented Afghans, Weekly Situation Report, (Jan-Dec 2018/1-5 Jan 2019), 5 January 2019, https://www.iom.int/sites/default/files/situation_reports/file/afghanistan_sr_201812-20190101-05.pdf

IOM (International Organisation for Migration), World Migration Report 2020, 27 November 2019, https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/wmr_2020.pdf

IOM, UN Migration Agency Supports Pakistan's Documented of Undocumented Afghans, 24 May 2018, https://pakistan.iom.int/un-migration-agency-supports-pakistan%E2%80%99s-documented-undocumented-afghans24thmay2018

IPP (International Public Policy Review), The Islamic State of Khorasan Expands in Afghanistan, 3 January 2019, http://ippreview.com/index.php/Blog/single/id/867.html, accessed 10 July 2020

Ipsos/ICRC (International Committee of the Red Cross), Our world. Views from the field. Summary report: Afghanistan, Colombia, Democratic Republic of Congo, Georgia, Haiti, Lebanon, Liberia and the Philippines. Opinion Survey, June 2009, https://www.icrc.org/eng/assets/files/other/our_world_-_views_from_countries_-_summary_report_-_part_2_bkmrk.pdf, accessed 10 July 2020

IRNA (Islamic Republic News Agency), Afghanistan opens Farah border to Iranian goods, 4 November 2018, http://www.irna.ir/en/News/83089168, accessed 10 July 2020

ISW (Institute for the Study of War), Afghanistan Partial Threat Assessment, 20 March 2017, http://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-partial-threat-assessment-nowruz-update, accessed 8 May 2020

IWPR (Institute for Peace and War Reporting), Illegal Logging Destroying Afghan Forests, 23 January 2018, https://iwpr.net/global-voices/illegal-logging-destroying-afghan-forests, accessed 10 July 2020

IWPR (Institute for War and Peace Reporting), Afghanistan: Women Abused in Lawless Ghor, 24 July 2018, https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-women-abused-lawless-ghor, accessed 10 July 2020

IWPR (Institute for War and Peace Reporting), Drugs Trade Thrives in Afghan Province, 19 February 2018, https://iwpr.net/global-voices/drugs-trade-thrives-afghan-province

Jackson, A., Perspectives on Peace from Taliban Areas of Afghanistan, USIP (United States Institute of Peace), May 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/perspectives_on_peace_from_taliban_areas_of_afghanistan.pdf, accessed 15 June 2020

Jadoon, M., Allied & Lethal: Islamic State Khorasan's Network and Organisational Capacity in Afghanistan and Pakistan, Combating Terrorism Centre, 3 December 2018, https://ctc.usma.edu/app/uploads/2018/12/Allied-Lethal.pdf, accessed 26 June 2020

Jamestown Foundation (The), Islamic State a Deadly Force in Kabul, 6 April 2018, https://jamestown.org/program/islamic-state-a-deadly-force-in-kabul/, accessed 1 July 2020

Jamestown Foundation (The), The Sangorian: Weakening the Taliban from Within, 11 January 2019, https://jamestown.org/program/the-sangorian-weakening-the-taliban-from-within/, accessed 26 June 2020

Jamestown Foundation, Al-Qaeda's South Asian Branch Gravitating Toward Kashmir, 17 April 2020, https://jamestown.org/program/al-qaedas-south-asian-branch-gravitating-toward-kashmir/, , accessed 10 July 2020

JUH/AADA (The Johanniter International Assistance and Agency for Assistance and Development of Afghanistan), Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, Humanitarian Response, 01 Dec 2019 to 30 Dec 2019,

December 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/assessment/afghanistan-assessment-report-health-and-integrated-protection-0, accessed 8 June 2020

JUH/JACK (The Johanniter International Assistance and Just for Afghan Capacity and Knowledge, 27 Sep 2019 to 14 Oct 2019, November 2019, https://assessments.hpc.tools/assessment/afghanistan-assessment-report-health-and-integrated-protection-needs-kunduz-province, accessed 10 July 2020

Kabul Now, Customs staffs on strike over growing insecurity on Islam Qala-Herat highway, 7 July 2020, https://baztab.news/article/1568524, accessed 10 July 2020

Kabul Now, School teacher shot dead by Taliban in Farah province, 1 July 2020, https://kabulnow.af/2020/07/school-teacher-shot-dead-by-taliban-in-farah-province/, accessed 10 July 2020

Kabul Now, Taliban force people to pay extortion money, Ghazni councilman confirms, 9 October 2019, https://kabulnow.af/2019/10/taliban-force-people-to-pay-extortion-money-ghazni-councilman-confirms/

Kabul Now, Taliban retail weapons of Afghan forces in Farah, 20 January 2020, https://kabulnow.af/2020/01/taliban-retail-weapons-of-afghan-forces-in-farah/, accessed 10 July 2020

Kabul Now, Taliban shot dead a woman and man in Ghor, 20 April 2020, https://kabulnow.af/2020/04/taliban-shot-dead-a-woman-and-man-in-ghor/, accessed 10 July 2020

Kabul Now, Women exchanged for weapons in parts of Ghor, 1 February 2020, https://kabulnow.af/2020/02/women-exchanged-for-weapon-in-parts-of-ghor/, accessed 10 July 2020

Kabul Press, US Peace Talk with the Taliban Is Talibanization of Afghanistan, 3 September 2019, https://www.kabulpress.org/article240655.html, accessed 25 June 2020

Kam Air, Route Map, n.d., https://www.kamair.com/plan-my-trip/route-map, accessed 6 July 2020

Kam Air, Route Map: Domestic Routes, 2020, https://www.kamair.com/plan-my-trip/route-map, accessed 18 May 2020

Kazemi, S. R. and Sorush, R., One Land, Two Rules (4): Delivering public services in embattled Achin district in Nangrahar province, ANN, 25 March 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-4-delivering-public-services-in-embattled-achin-district-in-nangrahar-province/, accessed 10 July 2020

Kazemi, S. R., Blue Gold: The Quest for Household Water in Kabul City, ANN, 30 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/blue-gold-the-quest-for-household-water-in-kabul-city/, accessed 29 June 2020

Kazemi, S., R., Peace in the Districts (1): A Chasm between High Talks and Local Concerns in Afghanistan, ANN, 11 December 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/peace-in-the-districts-1-a-chasm-between-high-talks-and-local-concerns-in-afghanistan/, accessed 18 May 2020

Kazemi, S.R., Speculation Abounding: Trying to make sense of the attacks against Shias in Herat city, Afghanistan Analysts Network (AAN), 3 February 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/speculation-abounding-trying-to-make-sense-of-the-attacks-against-shias-in-herat-city/, accessed 10 July 2020

Kazemi, S.R., The 2018 Election Observed (6) in Herat: Insecurity, organisational shambles, alleged rigging, Afghanistan Analysts Network (AAN), 20 December 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/the-2018-election-observed-6-in-herat-insecurity-organisational-shambles-alleged-rigging/, accessed 10 July 2020

Khaama News, Abdullah reacts to deadly Taliban attack in Zabul, calling it 'An Unforgivable Crime' 21 March 2020, https://www.khaama.com/abdullah-reacts-to-deadly-taliban-attack-in-zabul-calling-it-an-unforgivable-crime-04536/, accessed 7 July 2020

Khaama Press, Children, women among 12 killed, wounded in Taliban IED attack in Zabul 19 May 2020, https://www.khaama.com/children-women-among-12-killed-wounded-in-taliban-ied-attack-in-zabul-08848/ accessed 30 June 2020

Khaama Press, Explosion on Kandahar-Zabul highway leaves 3 civilians dead, 7 July 2018, https://www.khaama.com/explosion-on-kandahar-zabul-highway-leaves-3-civilians-dead-05523/, accessed 13 June 2020

Khaama Press, Taliban commander, in charge of high-tech weapons, among 23 killed in Uruzgan, 16 May 2020, https://www.khaama.com/taliban-commander-in-charge-of-high-tech-weapons-among-23-killed-in-uruzgan-08826/, accessed 15 June 2020

Khaama Press, 10 Taliban militants killed, 9 arrested in Kunduz and Badghis operations, 15 April 2019, https://www.khaama.com/10-taliban-militants-killed-9-arrested-in-kunduz-and-badghis-operations-03723/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 11 Taliban militants killed in Special Forces raid, airstrikes in Laghman and Baghlan, 4 June 2019, https://www.khaama.com/11-taliban-militants-killed-in-special-forces-raid-airstrikes-in-laghman-and-baghlan-03544/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 11 Taliban Militants Killed, 4 Wounded in Special Forces Raid in Logar, 10 May 2020, https://www.khaama.com/11-taliban-militants-killed-4-wounded-in-special-forces-raid-in-logar-07795/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, 12 Children Killed, Wounded in Parwan IED Explosion, 22 September 2019, https://www.khaama.com/12-children-killed-wounded-in-parwan-ied-explosion-04100/, accessed 27 May 2020

Khaama Press, 16 Taliban Militants Killed, Wounded in Kapisa, Wardak and Herat Provinces, 12 June 2019, https://www.khaama.com/16-taliban-militants-killed-wounded-in-kapisa-wardak-and-herat-provinces-03601/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, 18 Taliban Militants Killed in Airstrikes Conducted in Wardak Province, 22 April 2019, https://www.khaama.com/18-taliban-militants-killed-in-airstrikes-conducted-in-wardak-province-03776/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, 19 ISIS militants killed in Afghan Special Forces raid, airstrikes in Kapisa and Kunar, 21 February 2020, https://www.khaama.com/19-isis-militants-killed-in-afghan-special-raid-airstrikes-in-kapisa-and-kunar-04474/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, 2 Chechen militants killed, wounded in Badakhshan artillery strikes, 25 March 2020, https://www.khaama.com/2-chechen-militants-killed-wounded-in-badakhshan-artillery-strikes-03569/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 2 civilians killed, 14 wounded in an explosion in Baghlan province, 4 June 2019, https://www.khaama.com/2-civilians-killed-14-wounded-in-an-explosion-in-baghlan-province-03543, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 2 senior Taliban commanders arrested, 2 others killed in the outskirts of Kunduz city, 26 March 2019, https://www.khaama.com/2-senior-taliban-commanders-arrested-2-others-killed-in-the-outskirts-of-kunduz-city-03579/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 20 Taliban Militants Killed in Ghazni, Paktika and Wardak Provinces, 19 May 2020, https://www.khaama.com/20-taliban-militants-killed-in-ghazni-paktika-and-wardak-provinces-08842/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, 22 Taliban militants killed, wounded on Kabul-Jalalabad highway, 7 July 2020, https://www.khaama.com/22-taliban-militants-killed-wounded-on-kabul-jalalabad-highway-08942/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, 22 Taliban Militants Killed, Wounded on Kabul-Jalalabad Highway, 7 July 2020, https://www.khaama.com/22-taliban-militants-killed-wounded-on-kabul-jalalabad-highway-08942/, accessed 7 July 2020

Khaama Press, 25 Taliban militants killed, 17 wounded in the operation 'Retake of Khamaab', 12 April 2020, https://www.khaama.com/25-taliban-militants-killed-17-wounded-in-the-operation-retake-of-khamaab-04648/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 25 Taliban militants killed, 33 wounded in Balkh clashes, 24 March 2020, https://www.khaama.com/25-taliban-militants-killed-33-wounded-in-balkh-clashes-04558/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 28 Taliban militants killed in past 48 hours in Faryab: 209th Shaheen Corps, 18 March 2019, https://www.khaama.com/28-taliban-militants-killed-in-past-48-hours-in-faryab-209th-shaheen-corps-03518/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 29 Taliban militants killed, wounded in separate incidents in Badghis province, 14 April 2020, https://www.khaama.com/29-taliban-militants-killed-wounded-in-separate-incidents-in-badghis-province-04659/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, 3 Prominent Taliban Leaders Arrested by Afghan Forces in Logar Province, 26 April 2019, https://www.khaama.com/3-prominent-taliban-leaders-arrested-by-afghan-forces-in-logar-province-03805/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, 3 Taliban commanders and their 10 fighters killed in Nuristan province, 21 April 2019, https://www.khaama.com/3-taliban-commanders-and-their-10-fighters-killed-in-nuristan-province-03767/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, 3 Taliban militants killed, 2 detained in Balkh and Kunduz provinces, 20 June 2019, https://www.khaama.com/3-taliban-militants-killed-2-detained-in-balkh-and-kunduz-provinces-03674/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 31 Taliban militants, civilians killed, wounded as explosives-laden vehicle goes off in Jawzjan, 31 October 2019, https://www.khaama.com/31-taliban-militants-civilians-killed-wounded-as-explosives-laden-vehicle-goes-off-in-jawzjan-04299/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 4 Taliban Militants Killed, 5 Detained in Wardak and Logar Operations, 19 June 2019, https://www.khaama.com/4-taliban-militants-killed-5-detained-in-wardak-and-logar-operations-03667/, accessed 23 June 2020

Khaama Press, 49 Taliban militants killed, wounded; strategic compound destroyed in Balkh, 9 September 2019, https://www.khaama.com/49-taliban-militants-killed-wounded-strategic-compound-destroyed-in-balkh-03992/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 5 killed As Special Forces Bust Major Network Led by ISIS, Haqqani Network in Kabul, 6 May 2020, https://www.khaama.com/5-killed-as-special-forces-bust-major-network-led-by-isis-haqqani-network-in-kabul-07786/, accessed 5 June 2020

Khaama Press, 5 killed as Special Forces Bust Major Network Led by ISIS, Haqqani Network in Kabul, 6 May 2020, https://www.khaama.com/5-killed-as-special-forces-bust-major-network-led-by-isis-haqqani-network-in-kabul-07786/, accessed 3 June 2020

Khaama Press, 5 Taliban Explosives Facilitators Killed in Parwan, 28 April 2020, https://www.khaama.com/5-taliban-explosives-facilitators-killed-in-parwan-03826/, accessed 26 May 2020

Khaama Press, 52 militants killed, 33 wounded as Afghan forces repulse Taliban attack in Baghlan, 30 July 2019, https://www.khaama.com/52-militants-killed-33-wounded-as-afghan-forces-repulse-taliban-attack-in-baghlan-03494/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 550 kgs of explosives discovered from a vegetables truck in Nuristan province, 11 June 2019, https://www.khaama.com/550-kgs-of-explosives-discovered-from-a-vegetables-truck-in-nuristan-province-03586/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, 6 ISIS Media Activists Arrested in Kabul City, 4 April 2019, https://www.khaama.com/6-isis-media-activists-arrested-in-kabul-city-03644/, accessed 30 June 2020

Khaama Press, 6 Taliban militants killed in Special Forces raid, airstrike in Takhar province, 6 July 2019, https://www.khaama.com/6-taliban-militants-killed-in-special-forces-raid-airstrike-in-takhar-province-03832/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 6 Taliban Militants Killed, 4 Wounded in Wardak Operations: Thunder Corps, 20 April 2020, https://www.khaama.com/6-taliban-militants-killed-4-wounded-in-warak-operations-thunder-corps-04694/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, 8 Taliban militants killed in an airstrike of the Afghan Air Force in Balkh province, 4 April 2019, https://www.khaama.com/8-taliban-militants-killed-in-an-airstrike-of-the-afghan-air-force-in-balkh-province-03643/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 8 Taliban militants killed, 24 IEDs destroyed in Balkh, Farah and Paktika provinces, 25 May 2019, https://www.khaama.com/8-taliban-militants-killed-24-ieds-destroyed-in-balkh-farah-and-paktika-provinces-03475/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, 8-year-old child shot dead by Taliban militants in Jawzjan province, 7 March 2019, https://www.khaama.com/8-year-old-child-shot-dead-by-taliban-militants-in-jawzjan-province-03436/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 9 arrested for alleged gang-rape of a mid-wife and a nurse in Samangan province, 21 May 2019, https://www.khaama.com/9-arrested-for-alleged-gang-rape-of-a-mid-wife-and-a-nurse-in-samangan-province-03440/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, 9 Militants Killed, Roadside Bombs and House-borne IED Destroyed in Kapisa and Wardak, 29 June 2019, https://www.khaama.com/9-militants-killed-roadside-bombs-and-house-borne-ied-destroyed-in-kapisa-and-wardak-03760/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, 9 Taliban militants killed in Helmand, Uruzgan and Jawzjan provinces, 5 march 2019, https://www.khaama.com/9-taliban-militants-killed-in-helmand-uruzgan-and-jawzjan-provinces-03422/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, A Tribal Leader and Family Members Killed in Wardak, 7 June 2020, https://www.khaama.com/a-tribal-leader-and-family-members-killed-in-wardak-9878976/, accessed 19 June 2020

Khaama Press, Afghan Air Force's A-29s and MD-530s Target Taliban Hideouts in Kunar and Kapisa, 23 March 2020, https://www.khaama.com/afghan-air-forces-a-29s-and-md-530s-target-taliban-hideouts-in-kunar-and-kapisa-03552/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Afghan armed forces launch Walid-40 operations in Balkh province, 12 March 2019, https://www.khaama.com/afghan-armed-forces-launch-walid-40-operations-in-balkh-province-03466/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Forces Foil ISIS Bid to Recruit Militants in Logar Province, 18 June 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-foil-isis-bid-to-recruit-militants-in-logar-province-03654/, accessed 12 June 2020

Khaama Press, Afghan forces fully clear 2 districts of Taliban militants in Farah and Takhar, 13 September 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-fully-clear-2-districts-of-taliban-militants-in-farah-and-takhar-04032/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan forces inflict casualties on Mullah Mushtaghfir, Mullah Muhajir militants in Farah, 7 August 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-inflict-casualties-on-mullah-mustaghfir-mullah-muhajir-militants-in-farah-03584/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Afghan Forces Inflict Heavy Casualties on Taliban Militants in Daikundi and Kandahar, 3 August 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-inflict-heavy-casualties-on-taliban-militants-in-daikundi-and-kandahar-03540/, accessed 13 May 2020

Khaama Press, Afghan Forces Kill the Shadow Governor of Taliban for Wardak Province, 12 April 2020, https://www.khaama.com/afghan-forces-kill-the-shadow-governor-of-taliban-for-wardak-province-04649/, accessed 23 June 2020

Khaama Press, Afghan forces killed, wound 34 Taliban militants in Khost, Paktiya: 203rd Thunder Corps, 13 July 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-killed-wound-34-taliban-militants-in-khost-paktiya-203rd-thunder-corps-03905/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Afghan forces recapture Kiran Wa Manjan district in Badakhshan province, 11 September 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-recapture-kiran-wa-manjan-district-in-badakhshan-province-04010/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Forces Repulse Taliban Attack in Wardak Province: 203rd Thunder Corps, 6 May 2020, https://www.khaama.com/afghan-forces-repulse-taliban-attack-in-wardak-province-203rd-thunder-corps-07781/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Afghan forces storm another Taliban prison in Zurmat district of Paktiya, 6 June 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-storm-another-taliban-prison-in-zurmat-district-of-paktiya-03552/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Afghan Forces Suffer Casualties in Taliban Attack in Daikundi Province, 24 November 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-suffer-casualties-in-taliban-attack-in-daikundi-province-04389/, accessed 13 May 2020

Khaama Press, Afghan forces suffer casualties in Taliban attacks, 23 January 2019, https://www.khaama.com/afghan-forces-suffer-casualties-in-taliban-attack-870980986/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Military Operations Kill 8 Taliban Militants, 17 January 2020, https://www.khaama.com/afghan-military-operations-kill-8-taliban-militants-9798636/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces arrest key ISIS group member in Baghlan province, 16 May 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-arrest-key-isis-group-member-in-baghlan-province-03995/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces arrest top ISIS leader in Kunduz province, 7 July 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-arrest-top-isis-leader-in-kunduz-province-03850/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces Destroy Suicide Bombers Training Center in Logar Province, 13 August 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-destroy-suicide-bombers-training-center-in-logar-province-03617/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces destroy Taliban prison, arms and explosives depots in Kunduz, 9 April 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-destroy-taliban-prison-arms-and-explosives-depots-in-kunduz-03680/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces Inflict Casualties on Taliban Militants in Wardak Province, 20 May 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-inflict-casualties-on-taliban-militants-in-wardak-province-03421/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces inflict heavy casualties on Taliban militants in Badghis, Kunduz, 2 August 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-inflict-heavy-casualties-on-taliban-militants-in-badghis-kunduz-03529/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces kill 11 Taliban fighters in Kunar province, 22 May 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-kill-11-taliban-fighters-in-kunar-province-03452/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces Kill 11 Taliban Militants, Destroy Weapons Cache in Logar, 21 September 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-kill-11-taliban-militants-destroy-weapons-cache-in-logar-04096/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Afghan Special Forces Kill Taliban Attack Coordinator in Bagram, 25 June 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-kill-taliban-attack-coordinator-in-bagram-03731/, accessed 27 May 2020

Khaama Press, Afghan special forces storm Taliban leadership's compound in Farah province, 31 May 2019, https://www.khaama.com/afghan-special-forces-storm-taliban-leaderships-compound-in-farah-province-03512/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Airstrike by Afghan Air Force kills 30 Taliban militants in Faryab province, 17 June 2019, https://www.khaama.com/airstrike-by-afghan-air-force-kills-30-taliban-militants-in-faryab-province-03645/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Airstrike Destroys Car Bomb in Bagram District of Parwan Province, 8 May 2019, https://www.khaama.com/airstrike-destroys-car-bomb-in-bagram-district-of-parwan-province-03916/, accessed 26 May 2020

Khaama Press, Airstrike in Kunduz kills top Taliban commander and his comrades, 3 September 2019, https://www.khaama.com/airstrike-in-kunduz-kills-top-taliban-commander-and-his-comrades-03951/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Airstrike kills 5 Taliban, destroys weapons cache in Sar-e Pul province, 21 February 2020, https://www.khaama.com/airstrike-kills-5-taliban-destroys-weapons-cache-in-Sar-e Pul-province-04475/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Airstrike Kills 6 Taliban Fighters in Logar Province, 4 July 2019, https://www.khaama.com/airstrike-kills-6-taliban-fighters-in-logar-province-03814/, accessed 15 June 2020

Khaama Press, Airstrike kills 8 Taliban militants in Bala Murghab district of Badghis Province, 4 July 2019, https://www.khaama.com/airstrike-kills-8-taliban-militants-bala-murghab-district-of-badghis-province-03817/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Airstrike Kills Taliban Shadow for Governor for Logar and His Two Deputies, 28 June 2019, https://www.khaama.com/airstrike-kills-taliban-shadow-for-governor-for-logar-and-his-two-deputies-03759/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Airstrike Kills Top Taliban Leaders Including the Group's Intelligence Chief in Wardak, 20 August 2019, https://www.khaama.com/airstrike-kills-top-taliban-leaders-including-the-groups-intelligence-chief-in-wardak-03711/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Airstrikes kill 13 ISIS militants in Nangarhar and Kunar provinces of Afghanistan, 9 November 2019, https://www.khaama.com/airstrikes-kill-13-isis-militants-in-nangarhar-and-kunar-provinces-of-afghanistan-04317/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Airstrikes Kill 4 Taliban Militants in 2 Districts of Wardak Province, 2 July 2019, https://www.khaama.com/airstrikes-kill-4-taliban-militants-in-2-districts-of-wardak-province-03797/, accessed 23 June 2020

Khaama Press, Airstrikes Kill 8 Taliban Militants in Takhar, Wardak and Parwan Provinces, 13 July 2019, https://www.khaama.com/airstrikes-kill-8-taliban-militants-in-takhar-wardak-and-parwan-provinces-03912/, accessed 26 May 2020

Khaama Press, Airstrikes kill at least 40 Taliban militants in Badakhshan, 4 September 2019, https://www.khaama.com/airstrikes-kill-at-least-40-taliban-militants-in-badakhshan-03953/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Airstrikes kill more than 40 Taliban militants in Takhar and Kunduz provinces, 11 September 2019, https://www.khaama.com/airstrikes-kill-more-than-40-taliban-militants-in-takhar-and-kunduz-provinces-04007/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Airstrikes, Special Forces raid kill 6 ISIS militants in East of Afghanistan, 18 February 2020, https://www.khaama.com/airstrikes-special-forces-raid-kill-6-isis-militants-in-east-of-afghanistan-04462/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Around 100 Taliban militants killed, 88 arrested in Special Forces raids in Baghlan: Sources, 25 October 2019, https://www.khaama.com/airstrikes-kill-more-than-40-taliban-militants-in-takhar-and-kunduz-provinces-04007/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, At least 40 Taliban militants killed, wounded in Jawzjan airstrikes, 31 August 2019, https://www.khaama.com/at-least-40-taliban-militants-killed-wounded-in-jawzjan-airstrikes-03908/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, At least 50 militants killed, wounded in Special Forces raid in Faryab: Special Ops Corps, 30 July 2019, https://www.khaama.com/at-least-50-militants-killed-wounded-in-special-forces-raid-in-faryab-special-ops-corps-03489/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Attack on Baghlan Police HQ claims the lives of 13 people, wounding 55 others, 5 May 2019, https://www.khaama.com/coordinated-attack-reported-on-police-headquarters-in-baghlan-province-03894/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, BREAKING: Government storms a warlord's home with Helicopter gunships in northern Balkh province as he refuses to surrender to security forces, 15 December 2019, https://www.khaama.com/breaking-government-storms-qaisaris-home-with-helicopter-gunships-as-he-refuses-to-surrender-to-security-forces-181819/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Car bomb destroyed; 15 Taliban militants killed in Balkh operations, 17 August 2019, https://www.khaama.com/car-bomb-destroyed-15-taliban-militants-killed-in-balkh-operations-03678/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Chechen and Chinese Militants Among Dozens Killed, Wounded in Logar Operation, 2 August 2019, https://www.khaama.com/chechen-and-chinese-militants-among-dozens-killed-wounded-in-logar-operation-03528/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Children among 10 killed as Taliban IED goes off in Khost province, 17 December 2019, https://www.khaama.com/children-among-10-killed-as-taliban-ied-goes-off-in-khost-province-04425/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Children, elder man among 14 killed, wounded in latest Taliban attacks in Faryab, 26 April 2020, https://www.khaama.com/children-elder-man-among-14-killed-wounded-in-latest-taliban-attacks-in-faryab-04723/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Clashes reported among Taliban militants in Paktika province, 16 July 2019, https://www.khaama.com/clashes-reported-among-taliban-militants-in-paktika-province-03949/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Coalition Airstrike Kills Taliban Leader Mullah Amin Gul and His 3 Comrades in Logar, 7 April 2019, https://www.khaama.com/coalition-airstrike-kills-taliban-leader-mullah-amin-gul-and-his-3-comrades-in-logar-03669/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Command of Joint Forces Established to Root Out Terror Cells, Criminal Gangs in Kabul, 4 June 2020, https://www.khaama.com/command-of-joint-forces-established-to-root-out-terror-cells-criminal-gangs-in-kabul-08891/, accessed 1 July 2020

Khaama Press, Couple shot dead by Taliban militants in Sar-e-Pul province, 20 April 2019, https://www.khaama.com/couple-shot-dead-by-taliban-militants-in-sar-e-pul-province-03756/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Dadullah alias Surkhabi, one of the most dangerous leaders of Taliban killed in Jawzjan, 17 July 2019, https://www.khaama.com/dadullah-alias-surkhabi-one-of-the-most-dangerous-leaders-of-taliban-killed-in-jawzjan-03955/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Dozens of Taliban militants killed in latest Special Forces operations, airstrikes, 14 March 2019, https://www.khaama.com/dozens-of-taliban-militants-killed-in-latest-special-forces-operations-airstrikes-03481/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Explosion close to a prison leaves 3 dead in Laghman province of Afghanistan, 2 May 2020, https://www.khaama.com/explosion-close-to-a-prison-leaves-3-dead-in-laghman-province-of-afghanistan-04757/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Explosion injures 18 civilians in Balkh province of Afghanistan 17 December 2019, https://www.khaama.com/explosion-injures-18-civilians-in-balkh-province-of-afghanistan-04427/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Explosion Leaves 4 Dead, Wounded in Kabul, 4 June 2020, https://www.khaama.com/explosion-leaves-4-dead-wounded-in-kabul-08892/, accessed 5 June 2020

Khaama Press, Explosion on Kandahar-Zabul highway leaves 3 civilians dead, 7 July 2018, https://www.khaama.com/explosion-on-kandahar-zabul-highway-leaves-3-civilians-dead-05523/

Khaama Press, Four key Taliban group leaders ambushed in Laghman province, 1 October 2018, https://www.khaama.com/four-key-taliban-group-leaders-ambushed-in-laghman-province-06069/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Gang Leader Killed During a Clash With the Police Forces in Kabul, 18 May 2020, https://www.khaama.com/gang-leader-killed-during-a-clash-with-the-police-forces-in-kabul-08840/, accessed 3 June 2020

Khaama Press, Gen. Dostum reacts to killing of uprising commander in Taliban militants ambush in Jawzjan, 7 April 2019, https://www.khaama.com/gen-dostum-reacts-to-killing-of-uprising-commander-in-taliban-militants-ambush-in-jawzjan-03662/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Girls school set on fire in the northern Takhar, 3 February 2020, https://www.khaama.com/taliban-set-a-girl-school-on-fire-in-the-northern-takhar-790879086/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Haqqani Terrorist Network's Target Killer Arrested in Kabul, 26 August 2019, https://www.khaama.com/haqqani-terrorist-networks-target-killer-arrested-in-kabul-03769/, accessed 3 June 2020

Khaama Press, Heavy clashes underway between Taliban, ISIS militants in two districts of Kunar, 22 June 2019, https://www.khaama.com/heavy-clashes-underway-between-taliban-isis-militants-in-two-districts-of-kunar-03695/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, IED claims one death in northern Balkh province, 4 January 2020, https://www.khaama.com/ied-claims-one-death-in-the-northern-balkh-province-said-a-local-official-32145/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Infighting among Taliban Militants Leaves 4 Dead in Wardak Province, 23 November 2019, https://web.archive.org/web/20200408015825/https://www.khaama.com/infighting-among-taliban-militants-leaves-4-dead-in-wardak-province-04381/, accessed 23 June 2020

Khaama Press, Interior minister reacts to as former chief of Farah joins Taliban, 10 May 2020, https://www.khaama.com/interior-ministry-reacts-as-former-police-chief-of-farah-joins-taliban-07796/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Kam Air Starts Direct Commercial Flights to Bamyan for the First Time, 9 March 2016, https://www.khaama.com/kam-air-starts-direct-commercial-flights-to-bamyan-for-the-first-time-0288/, accessed 18 May 2020

Khaama Press, Key Taliban commanders among 31 killed in Faryab operations: 209th Shaheen Corps, 2 July 2019, https://www.khaama.com/key-taliban-commanders-among-31-killed-in-faryab-operations-209th-shaheen-corps-03787/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Key Taliban Red Unit Group Member Killed in Wardak Clash, 16 June 2020, https://www.khaama.com/key-taliban-red-unit-group-member-killed-in-wardak-clash-08902/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, KP Reporter Traumatized after Being Robbed at Gunpoint close to Kabul Police Station, 24 March 2020, https://www.khaama.com/kp-reporter-traumatized-after-being-robbed-at-gunpoint-close-to-kabul-police-station-04553/, accessed 26 June 2020

Khaama Press, Local Taliban commanders among 16 killed, wounded in Balkh and Jawzjan clashes, 25 November 2019, https://www.khaama.com/local-taliban-commanders-among-16-killed-wounded-in-balkh-and-jawzjan-clashes-04396/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Media staff killed in Afghanistan's southern province Helmand, 2 January 2020, https://www.khaama.com/media-staff-killed-in-helmand-of-afghanistan-nai-wants-gov-to-pay-serious-attention-investigating-the-assassination-78965/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Media staff killed in Afghanistan's southern province Helmand, 2 January 2020, https://www.khaama.com/media-staff-killed-in-helmand-of-afghanistan-nai-wants-gov-to-pay-serious-attention-investigating-the-assassination-78965/, accessed 3 July 2020

Khaama Press, Militants suffer heavy casualties in ANDSF operations in Kandahar and Zabul, 7 February 2019, https://www.khaama.com/militants-suffer-heavy-casualties-in-andsf-operations-in-kandahar-and-zabul-03256/, accessed 2 July 2020

Khaama Press, Mini Truck Packed with Explosives Goes Off Close to Bagram Airfield, 22 March 2020, https://www.khaama.com/mini-truck-packed-with-explosives-goes-off-close-to-bagram-airfield-04543/, accessed 27 May 2020

Khaama Press, More than 30 Taliban, ISIS-K militants killed, wounded in latest security operations, 16 March 2019, https://www.khaama.com/more-than-30-taliban-isis-k-militants-killed-wounded-in-latest-security-operations-03500/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, NDS Forces Arrest 9 ISIS Sympathisers from a Landmark Mall in Kabul City, 12 February 2020, https://www.khaama.com/nds-forces-arrest-9-isis-sympathizers-from-a-landmark-mall-in-kabul-city-04447/, accessed 30 June 2020

Khaama Press, NDS Special Forces kill 2 Taliban leaders and their fighters during a raid in Paktiya, 12 August 2019, https://www.khaama.com/nds-special-forces-kill-2-taliban-leaders-and-their-fighters-during-a-raid-in-paktiya-03616/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, NDS Special Forces storm key Taliban compound in Baghlan province, 3 March 2019, https://www.khaama.com/nds-special-forces-storm-key-taliban-compound-in-baghlan-province-03411/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Nearly 500 Taliban militants killed in Faryab in past one month: 209th Shaheen Corps, 20 July 2019, https://www.khaama.com/nearly-500-taliban-militants-killed-in-faryab-in-past-one-month-209th-shaheen-corps-03994/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Notorious Taliban commander, his fighters killed in Balkh before disrupting elections, 28 September 2019, https://www.khaama.com/notorious-taliban-commander-his-fighters-killed-in-balkh-before-disrupting-elections-04148/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Precision airstrike kills deputy commander of the Red Unit of Taliban in Takhar, 15 February 2020, https://www.khaama.com/precision-airstrike-kills-deputy-commander-of-the-red-unit-of-taliban-in-takhar-04455/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Premature car bomb explosion damages 10 houses, injures 13 civilians in Sar-e Pul, 28 November 2019, https://www.khaama.com/premature-car-bomb-explosion-damages-10-houses-injures-13-civilians-in-sar-e-pul-04415/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Prominent Haqqani Network commander arrested in Jalalabad city, 7 March 2019, https://www.khaama.com/prominent-haqqani-network-commander-arrested-in-jalalabad-city-03438/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Prominent Taliban Commander Identified as Shafiullah Killed in Logar Province, 11 March 2019, https://www.khaama.com/prominent-taliban-commander-identified-as-shafiullah-killed-in-logar-province-03464/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Prominent Taliban leader killed in Herat drone strike, 17 December 2018, https://www.khaama.com/prominent-taliban-leader-killed-in-herat-drone-strike-02944/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Prominent Taliban Leader Killed in Wardak Province, 5 April 2020, https://www.khaama.com/prominent-taliban-leader-killed-in-wardak-province-04613/, accessed 23 June 2020

Khaama Press, Roadside bomb explosion kills 2 children in Balkh province, 15 July 2019, https://www.khaama.com/roadside-bomb-explosion-kills-2-children-in-balkh-province-03932/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Scores of Taliban Fighters Killed After Attacking ANDSF Checkpoint in Wardak, 30 May 2019, https://www.khaama.com/scores-of-taliban-fighters-killed-after-attacking-andsf-checkpoint-in-wardak-03510/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Security Forces Kill Taliban's Suicide Attacks Planner in Kapisa Province, 23 May 2019, https://www.khaama.com/security-forces-kill-talibans-suicide-attacks-planner-in-kapisa-province-03463/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Senior Security Officials on the Run after Raping a Young Woman in Bamyan Province, 14 August 2019, https://www.khaama.com/senior-security-officials-on-the-run-after-raping-a-young-woman-in-bamyan-province-03628/, accessed 15 May 2020

Khaama Press, Shelling by Pakistani military kill, wound 9 Afghan children in Kunar, 28 August 2019, https://www.khaama.com/shelling-by-pakistani-military-kill-wound-9-afghan-children-in-kunar-03788/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Special Forces fully clear Baharak district of Takhar from the presence of Taliban militants, 6 July 2019, https://www.khaama.com/special-forces-fully-clear-baharak-district-of-takhar-from-the-presence-of-taliban-militants-03833/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Special Forces Kill 13 Militants, Detain 9 More in Wardak Operations, 30 June 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-13-militants-detain-9-more-in-wardak-operations-03778/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Special Forces Kill 13 Militants, Detain 9 More in Wardak Operations, 30 June 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-13-militants-detain-9-more-in-wardak-operations-03778/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Special Forces Kill 40 Taliban Militants, Arrest 13 Others in Parwan Province, 29 July 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-40-taliban-militants-arrest-13-others-in-parwan-province-03483/, accessed 26 May 2020

Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 13 Taliban Militants During the Operations in Wardak, 6 August 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-detain-13-taliban-militants-during-the-operations-in-wardak-03566/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 27 Taliban and ISIS Militants in 6 Provinces, 19 November 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-detain-27-taliban-and-isis-militants-in-6-provinces-04359/, accessed 6 July 2020

Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 38 Taliban Militants in Daykundi and Wardak Provinces, 31 October 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-detain-38-taliban-militants-in-daykundi-and-wardak-provinces-04298/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Special Forces Kill, Detain 9 Taliban Militants in Wardak Province, 10 August 2019, https://www.khaama.com/special-forces-kill-detain-9-taliban-militants-in-wardak-province-03608/, accessed 18 June 2020

Khaama press, Special Forces rescue 2 oil tanker drivers, kill 5 Taliban militants in Baghlan, 18 July 2019, https://www.khaama.com/special-forces-rescue-2-oil-tanker-drivers-kill-5-taliban-militants-in-baghlan-03975/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Sporadic Attacks in 3 Provinces of Afghanistan Kill, Wound 7 Including Security Personnel, 18 March 2020, https://www.khaama.com/sporadic-attacks-in-3-provinces-of-afghanistan-kill-wound-7-including-security-personnel-04527/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Suicide Bomber and His Companion Arrested in Kabul: NDS, 10 March 2019, https://www.khaama.com/suicide-bomber-and-his-companion-arrested-in-kabul-nds-03457/, accessed 5 June 2020

Khaama Press, Taliban appoints first Shia Hazara as shadow district chief of the group, 28 April 2020, https://www.khaama.com/taliban-appoints-first-shia-hazara-as-shadow-district-chief-of-the-group-04734/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban Commander Among Dozens Killed in Latest Military Operations, 8 March 2019, https://www.khaama.com/taliban-commander-among-dozens-killed-in-latest-military-operations-03445/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Taliban Commander Involved in High Profile Attacks, Assassinations Has Been Killed in Wardak, 9 March 2019, https://www.khaama.com/taliban-commander-involved-in-high-profile-attacks-assassinations-has-been-killed-in-wardak-03446/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Taliban Commander Loses Both Legs in Premature Mortar Round Explosion in Kabul, 4 May 2020, https://www.khaama.com/taliban-commander-loses-both-legs-in-premature-mortar-round-explosion-in-kabul-04773/, accessed 5 June 2020

Khaama Press, Taliban commander Qari Mehdi among several killed, wounded in Balkh airstrikes, 1 August 2019, https://www.khaama.com/taliban-commander-qari-mehdi-among-several-killed-wounded-in-balkh-airstrikes-03523/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban Commanders among 6 Killed, Wounded in Surobi District of Kabul: Silab Corps, 27 March 2019, https://www.khaama.com/taliban-commanders-among-6-killed-wounded-in-surobi-district-of-kabul-silab-corps-03589/, accessed 3 June 2020

Khaama Press, Taliban destroys telecom towers following occupancy of a district in northern Jawzjan province, 2 January 2020, https://www.khaama.com/taliban-destroys-telecom-towers-following-occupancy-of-a-district-in-northern-jawzjan-province-667755/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban kills two MOI officials in Jurm district of Badakhshan, 14 November 2019, https://www.khaama.com/taliban-kills-two-moi-officials-in-jurm-district-of-badakhshan-8763/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban militants behead a disabled man in Sar-e-Pul province, 4 August 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-behead-a-disabled-man-in-sar-e-pul-province-03550/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban militants capture Kuran wa Munjan district of Badakhshan province, 22 July 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-capture-kuran-wa-munjan-district-of-badakhshan-province-03407/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban militants kidnap 22 passengers from Kabul-Gardez highway, 31 July 2018, https://www.khaama.com/taliban-militants-kidnap-22-passengers-from-kabul-gardez-highway-05674/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Taliban militants kidnap a member of Provincial Council from Samangan-Baghlan Highway, 24 august 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-kidnap-a-member-of-provincial-council-from-samangan-baghlan-highway-03751/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban Militants Kill 1 Civilian, Wound 3 Others in Kapisa Province, 20 April 2020, https://www.khaama.com/taliban-militants-kill-1-civilian-wound-3-others-in-kapisa-province-04697/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Taliban militants killed in U.S. drone strike in Nuristan province, 24 October 2018, https://www.khaama.com/taliban-militants-killed-in-u-s-drone-strike-in-nuristan-province-02620/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Taliban militants loot Gosfandi district in Sar-e-Pul province, snatch 100 sheep from local residents, 14 April 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-loot-gosfandi-district-in-sar-e-pul-province-snatch-100-sheep-from-local-residents-03711/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban militants open fire on youths who were playing cricket, 15 April 2020, https://www.khaama.com/taliban-militants-open-fire-on-youths-who-were-playing-cricket-04664/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Taliban militants suffer heavy casualties in Jawzjan province, 30 June 2020, https://www.khaama.com/taliban-militants-suffer-heavy-casualties-in-jawzjan-province-08931/, accessed 9 July 2020

Khaama Press, Taliban militants suffer heavy casualties in Kapisa clashes, 15 June 2020, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Taliban Militants Suffer Heavy Casualties in Logar Operations, 8 June 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-suffer-heavy-casualties-in-logar-operations-03556/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Taliban militants suffer heavy casualties in preemptive airstrikes in Samangan, 30 April 2020, https://www.khaama.com/taliban-militants-suffer-heavy-casualties-in-preemptive-airstrikes-in-samangan-04746/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban Militants Suffer Heavy Casualties in Special Forces Raid in Logar, 17 June 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-suffer-heavy-casualties-in-special-forces-raid-in-logar-03643/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Taliban Militants Suffer Heavy Casualties in Wardak Air, Ground Operations, 21 May 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-suffer-heavy-casualties-in-wardak-air-ground-operations-03438/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Taliban militants take control of the strategic Kayan Valley in Baghlan province, 2 July 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-take-control-of-the-strategic-kayan-valley-in-baghlan-province-03792/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban Militants Target Civilian Houses with Grenade Launcher in Kapisa: 201st Silab Corps, 18 July 2019, https://www.khaama.com/taliban-militants-target-civilian-houses-with-grenade-launcher-in-kapisa-201st-silab-corps-03978/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Taliban Sniper Killed in Armed Forces Operation in Kapisa Province, 29 April 2019, https://www.khaama.com/taliban-sniper-killed-in-armed-forces-operation-in-kapisa-province-03835/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Taliban suffer heavy in Afghan Special Forces operation in Kunduz province, 6 March 2019, https://www.khaama.com/taliban-suffer-heavy-in-afghan-special-forces-operation-in-kunduz-province-03434/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban takes over Darzab district of northern Jawzjan province, 31 December 2019, https://www.khaama.com/taliban-takes-over-darzab-district-of-jawzjan-90876/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban's ambush in Takhar kills 20 members of public uprising forces, 29 December 2019, https://www.khaama.com/taliban-ambush-in-takhar-kills-20-members-of-public-uprising-forces-8897/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban's Claims Regarding the Deadly Mosque Attack in Parwan Province, 19 May 2020, https://www.khaama.com/talibans-claims-regarding-the-deadly-mosque-attack-in-parwan-province-08847/, accessed 26 May 2020

Khaama Press, Taliban's High-Profile Attack Planner Killed in Logar Airstrike, 21 March 2019, https://www.khaama.com/talibans-high-profile-attack-planner-killed-in-logar-airstrike-03541/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Taliban's IED expert blown up by own bomb in Jawzjan province, 29 June 2019, https://www.khaama.com/talibans-ied-expert-blown-up-by-own-bomb-in-jawzjan-province-03765/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban's most dangerous commander Mullah Khadem killed in Balkh province, 16 May 2019, https://www.khaama.com/talibans-most-dangerous-commander-mullah-khadem-killed-in-balkh-province-03987/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Taliban's Red Unit militants clash with ISIS fighters in Nangarhar province, 22 September 2019, https://www.khaama.com/talibans-red-unit-militants-clash-with-isis-fighters-in-nangarhar-province-04104/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, Taliban's Shadow District Chief and His 6 Security Guards killed in Wardak, 7 July 2019, https://www.khaama.com/talibans-shadow-district-chief-and-his-6-security-guards-killed-in-wardak-03849/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Taliban's deputy military chief surrenders in Baghlan province, 12 August 2017, https://www.khaama.com/talibans-deputy-military-chief-surrenders-in-baghlan-province-03339/, accessed 1 July 2020

Khaama Press, Traditional Dambora Musical Festival Organized in Bamyan Province, 30 June 2018, https://www.khaama.com/traditional-dambora-musical-festival-organized-in-bamyan-province-05461/, accessed 19 May 2020

Khaama Press, U.S. airstrike kills 7 ISIS militants in Kunar province of Afghanistan, 5 March 2020, https://www.khaama.com/u-s-airstrike-kills-7-isis-militants-in-kunar-province-of-afghanistan-04474/, accessed 10 July 2020

Khaama Press, U.S. Airstrike Kills At Least 20 Taliban Militants in Logar Province, 2 September 2019, https://www.khaama.com/u-s-airstrike-kills-at-least-20-taliban-militants-in-logar-province-03933/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill 28 Taliban Militants in Wardak and Ghazni Provinces, 4 July 2019, https://www.khaama.com/u-s-airstrikes-kill-28-taliban-militants-in-wardak-and-ghazni-provinces-03812/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill At Least 30 Taliban Militants in Logar Province, 8 August 2019, https://www.khaama.com/u-s-airstrikes-kill-at-least-30-taliban-militants-in-logar-province-03598/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, U.S. Airstrikes Kill Top Taliban Leaders in Logar Province, 16 July 2019, https://www.khaama.com/u-s-airstrikes-kill-top-taliban-leaders-in-logar-province-03944/, accessed 10 June 2020

Khaama Press, Up to 40 Taliban Militants Killed, Wounded in Special Forces Operations, Airstrikes, 15 March 2019, https://www.khaama.com/up-to-40-taliban-militants-killed-wounded-in-special-forces-operations-airstrikes-03491/, accessed 18 June 2020

Khaama Press, Up to 50 Militants Killed in Afghan Special Forces Operations, Airstrikes, 6 March 2019, https://www.khaama.com/up-to-50-militants-killed-in-afghan-special-forces-operations-airstrikes-03431/, accessed 7 May 2020

Khaama Press, Up to 50 militants killed in Afghan Special Forces operations, airstrikes, 6 March 2019, https://www.khaama.com/up-to-50-militants-killed-in-afghan-special-forces-operations-airstrikes-03431/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Update: Suicide attack in Kunduz leaves at least 17 dead, wounded, 2 September 2019, https://www.khaama.com/update-suicide-attack-in-kunduz-leaves-at-least-26-dead-wounded-03937/, accessed 12 May 2020

Khaama press, Video: Airstrike destroys key Taliban compound in Balkh province, 6 April 2020, https://www.khaama.com/video-airstrike-destroys-key-taliban-compound-in-balkh-province-04615/, accessed 12 May 2020

Khaama Press, Video: Precision Airstrikes Kill 10 Taliban Militants, Wound 16 Others in Logar, 19 April 2020, https://www.khaama.com/video-precision-airstrikes-kill-10-taliban-militants-wound-16-others-in-logar-04692/, accessed 10 June 2020

Khamaa Press, Over 100 Taliban militants during a 16-day operation in Ghazni province, 11 May 2020, https://www.khaama.com/over-100-taliban-militants-during-a-16-day-operation-in-ghazni-province-07799/

Khan P. and Ruttig, T., The 2018 Election Observed (1) in Zurmat, Paktia: Real voting only in the district centre, ANN, 29 October 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/election-days-in-zurmat-paktia-real-voting-only-in-the-district-centre/, accessed 10 July 2020

Kilid Group (The), Unknown Gunmen Kill 3 Employees of Private Company in Balkh Province, 28 June 2020, https://tkg.af/english/2020/06/28/unknown-gunmen-kill-3-employees-of-private-company-in-balkh-province/, accessed 9 July 2020

KUNA, Roadside blast kills 8 civilians in N. Afghanistan, 4 November 2019, https://www.kuna.net.kw/ArticlePrintPage.aspx?id=2830840&language=en, accessed 11 June 2020

KUNA, Taliban attacks kill 15 security men in N. Afghanistan, 1 January 2020, https://www.kuna.net.kw/ArticleDetails.aspx?id=2845840&language=en, accessed 11 June 2020

Larsson, K., A Provincial Survey of Balkh, Jowzjan, Samangan and Saripul, November 2008, http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.373.684&rep=rep1&type=pdf, accessed 1 July 2020

Latifi, A. M. and Ehsan, E., Surviving Kunduz: Crime and violence swamp neglected Afghan city once hailed as model of governance, The New Arab, 2 August 2019, https://english.alaraby.co.uk/english/indepth/2019/8/2/surviving-kunduz-crime-and-violence-swamp-neglected-afghan-city, accessed 2 July 2020

Le Figaro, Afghanistan : explosions à Jalalabad, au moins trois morts [Explosions in Jalalabad, at least three deaths] [source: AFP], 13 May 2019, https://www.lefigaro.fr/flash-actu/afghanistan-explosions-a-jalalabad-au-moins-trois-morts-20190513, accessed 10 July 2020

Le Figaro, Afghanistan: à Taranak, l'alliance secrète des talibans et de l'armée contre l'État islamique [In Taranak, the Taliban and the army's secret alliance against the Islamic State], 31 January 2020, https://www.lefigaro.fr/international/a-taranak-l-union-sacree-des-talibans-et-de-l-armee-contre-daech-20200130, accessed 10 July 2020

Le Figaro, Afghanistan: un programme gouvernemental pour réintégrer des talibans repentis [Afghanistan : a government program to reinstate repentant Taliban], 26 December 2019, https://www.lefigaro.fr/international/afghanistan-un-programme-gouvernemental-pour-reintegrer-des-talibans-repentis-20191226, accessed 10 July 2020

Le Figaro, En Afghanistan, l'Iran accroît son aide aux talibans, 19 September 2018, https://www.lefigaro.fr/international/2018/09/18/01003-20180918ARTFIG00260-en-afghanistan-l-iran-accroit-son-aideaux-talibans.php

Le Monde, A Nangarhar, au sein d'une milice coincée entre l'EI et les talibans [In Nangarhar, inside a militia wedged between IS and the Taliban], 27 August 2019, https://www.lemonde.fr/international/article/2019/08/27/a-nangarhar-au-sein-d-une-milice-coincee-entre-l-ei-et-les-talibans_5503229_3210.html, accessed 10 July 2020

Libération, Afghanistan: mon voisin, ce taliban devenu fréquentable [Afghanistan : my neighbour, this Taliban guy who has become reputable], 3 February 2020, https://www.liberation.fr/planete/2020/02/03/afghanistan-mon-voisin-ce-taliban-devenu-frequentable_1777020, accessed 10 July 2020

Libération, Naître et donner la vie en pays pachtoun [To be born and to give life in Pashtun country], 11 April 2020, https://www.liberation.fr/planete/2020/04/11/naitre-et-donner-la-vie-en-pays-pachtoun_1784871, accessed 10 July 2020

Los Angeles Times (The), Afghanistan tries to clean up its militias, 31 October 2016, http://www.latimes.com/world/lafg-afghanistan-militias-snap-story.html, accessed 10 July 2020

Los Angeles Times (The), God, gas and heroin. Now, the fight's over water, 6 February 2020, https://www.latimes.com/world-nation/story/2020-02-06/afghanistan-and-iran-battle-over-water-with-spies-bribes-and-threats, accessed 3 July 2020

Los Angeles Times (The), The Marines Returned To Helmand Province. Is Their Mission A Blueprint For Trump's Afghanistan Strategy?, 15 November 2017, https://taskandpurpose.com/analysis/afghanistan-helmand-marines-trump-strategy, accessed 1 July 2020

LWJ (Long War Journal), Analysis: Taliban is Caught in a Lie by Denying Al Qaeda's Presence in Afghanistan, 17 June 2020, https://www.longwarjournal.org/archives/2020/06/analysis-taliban-is-caught-in-a-lie-by-denying-al-qaedas-presence-in-afghanistan.php, accessed 24 June 2020

LWJ (Long War Journal), About us, n.d. https://www.longwarjournal.org/about, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Afghan forces target al Qaeda commanders in Helmand and Nangarhar, 7 August 2018, https://www.longwarjournal.org/archives/2018/08/afghan-forces-target-al-qaeda-commanders-in-helmand-and-nangarhar.php, accessed 3 July 2020

LWJ (Long War Journal), 'Al Mujahir Jihadi Studio' releases video of attack on base in Paktika, 7 September 2012, https://www.longwarjournal.org/archives/2012/09/al_muhajir_jihadi_studio_relea.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Al Qaeda video emphasizes unity with Taliban's Islamic emirate, 11 May 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/05/al-qaeda-video-emphasizes-unity-with-talibans-islamic-emirate.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Bin Laden advised relocation of some leaders to Afghanistan due to drone strikes in Waziristan, 3 May 2012, https://www.longwarjournal.org/archives/2012/05/bin_laden_orders_rel.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal) Female Pakistani Taliban suicide bomber hits hospital, 21 July 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/07/female-pakistani-taliban-suicide-bomber-hits-hospital.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Islamic State's emir for its Khorasan province killed, 26 August 2018, https://www.longwarjournal.org/archives/2018/08/islamic-states-emir-for-its-khorasan-province-reported-killed.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Mapping Taliban Control in Afghanistan, 2020, https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan, accessed between 31 March and 7 July 2020

LWJ (Long War Journal), Mapping Taliban Control in Afghanistan, Methodology, n.d., https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan, accessed 3 July 2020

LWJ (Long War Journal), Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, 6 July 2020, https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Several Districts Change Hands as Fighting Rages in Northern Afghanistan, July 2020, https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban Assaults Provincial Capital in southeastern Afghanistan, 22 May 2017, https://www.longwarjournal.org/archives/2017/05/taliban-assaults-provincial-capital-in-southeastern-afghanistan.php, accessed 7 July 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban blockade of Ghazni-Paktia highway enters second month, 9 June 2018, https://www.longwarjournal.org/archives/2018/06/taliban-blockade-of-ghazni-paktia-highway-enters-second-month.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban kills 2 US Soldiers in Eastern Afghanistan, 26 June 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/06/taliban-kills-2-us-soldiers-in-eastern-afghanistan.php, accessed 24 June 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban overruns Afghan army camp in Kandahar, 19 October 2017, https://www.longwarjournal.org/archives/2017/10/taliban-overrun-afghan-army-camp-in-kandahar.php

LWJ (Long War Journal), Taliban Promotes Its 'Preparation for Jihad', 14 August 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/08/taliban-promotes-its-preparation-for-jihad.php, accessed 24 June 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban promotes training camp for 'Commando Mujahidin', 22 January 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/01/taliban-promotes-training-camp-for-commando-mujahidin.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban Suicide Bomber Kills 3 Czech Soldiers, 5 August 2018, https://www.longwarjournal.org/archives/2018/08/taliban-suicide-bomber-kills-3-czech-soldiers.php, accessed 29 May 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban threatens another provincial capital in the Afghan north, 21 October 2016, https://www.longwarjournal.org/archives/2016/10/taliban-threaten-another-provincial-capital-in-afghan-north.php, accessed 7 July 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban threatens Panjshir province, 4 August 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/08/taliban-threatens-panjshir-province.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), Taliban touts more elite 'Red Unit' fighter training on social media, 8 April 2020, https://www.longwarjournal.org/archives/2020/04/taliban-touts-more-elite-red-unit-fighter-training-on-social-media.php, accessed 10 July 2020

LWJ (Long War Journal), UN Islamic State Replaced Leader in Afghanistan after Visit from Central Leadership, 30 July 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/07/un-islamic-state-replaced-leader-in-afghanistan-after-visit-from-central-leadership.php, accessed 12 June 2020

LWJ (Long War Journal), UN: Al Qaeda Continues to View Afghanistan as a 'Safe Haven', 5 March 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/03/un-al-qaeda-continues-to-view-afghanistan-as-a-safe-haven.php, accessed 26 June 2020

LWJ, Taliban supplies al Qaeda with explosives for attacks in major Afghan cities, 16 September 2019, https://www.longwarjournal.org/archives/2019/09/taliban-supplies-al-qaeda-with-explosives-for-attacks-in-major-afghan-cities.php, accessed 26 June 2020

LWJ (Long War Journal), US hits Pakistani Taliban training camp in eastern Afghanistan, 8 March 2018, https://www.longwarjournal.org/archives/2018/03/us-hits-pakistani-taliban-training-camp-in-eastern-afghanistan.php, accessed 10 July 2020

Malkasian, C., War Comes to Garmser: Thirty Years of Conflict on the Afghan Frontier, 2013, p. 266

Mansfield, D. and Soderholm, A., Long read: the Unknown Unknowns of Afghanistan's New Wave of Methamphetamine Production, Organisation for Sustainable Development and Research, 30 September 2019, https://blogs.lse.ac.uk/usappblog/2019/09/30/long-read-the-unknown-unknowns-of-afghanistans-new-wave-of-methamphetamine-production/, accessed 10 July 2020

Mansfield, D., Business as Usual: The Uninterrupted Illicit Supply Chain across the Borders of Afghanistan, Medium, 5 May 2020, https://medium.com/@davidmfld/business-as-usual-the-uninterrupted-illicit-supply-chain-across-the-borders-of-afghanistan-238305af4227, accessed 10 July 2020

Mansfield, D., Mules, Pick-ups and Container Traffic: Cross-Border Production and Trade and the Shaping of the Political Economy of Nangarhar, AREU, 6 July 2020, https://areu.org.af/publication/2008/, accessed 10 July 2020

Mashal, M., [Twitter], posted on: 1 July 2020, https://twitter.com/MujMash/status/1278214018918998016, accessed 8 July 2020

Medialine (The), Taliban Attacks Continue Despite Truce Reports, 17 February 2020, https://themedialine.org/headlines/taliban-attacks-continue-despite-truce-reports/

Mehsud, I. T. (@IhsanTipu), [Twitter], posted on 22 April 2020, https://twitter.com/IhsanTipu/status/1252991675141685254, accessed 25 June 2020

MEI (Middle East Institute), Social Change in Eastern Nuristan, 23 December 2012, https://www.mei.edu/publications/social-change-eastern-nuristan, accessed 10 July 2020

Melisa (@cmellaniac), [Twitter], posted on: 4 August 2019, https://twitter.com/cmellaniac/status/1158148267076706306, accessed 25 June 2020

Metcalfe, V., Haysom, S. and Martin, E., Sanctuary in the City? Urban Displacement and Vulnerability in Kabul, June 2012, https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/7722.pdf, accessed 25 June 2020

Middle East Research and Information Project, Afghanistan's Refugee Crisis, 24 September 2001, http://documents.worldbank.org/curated/en/315481475557449283/pdf/108733-REVISED-PUBLIC-WB-UNHCR-policy-brief-FINAL.pdf

MIE (Middle East Press), Tribal Elder Shot Dead by Taliban in Faryab, 20 June 2020, https://middleeastpress.com/english/tribal-elder-shot-dead-by-taliban-in-faryab/, accessed 30 June 2020

Mielke, K. and Miszak, N., Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective, BICC (Bonn International Center for Conversion), June 2017, https://www.bicc.de/uploads/tx_bicctools/BICC_Working_Paper_6_2017.pdf, accessed 1 July 2020

Military Times, US resumes airstrikes against Taliban to halt attack on Afghan forces, 4 March 2020, https://www.militarytimes.com/news/your-military/2020/03/04/us-resumes-airstrikes-against-taliban/

Military Times, US troops and A-10s return to Marjah fight, 3 December 2019, https://www.militarytimes.com/flashpoints/2019/12/03/us-troops-and-a-10s-return-to-marjah-fight/ , accessed 29 June 2020

MMC (Mixed Migration Centre), Distant Dreams. Understanding the Aspirations of Afghan Returnees, January 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/061_Distant_Dreams.pdf, accessed 29 June 2020

Munoz, A. Dick, E., Information Operations: The Imperative of Doctrine Harmonization and Measures of Effectiveness, RAND Corporation, 2015, https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/perspectives/PE100/PE128/RAND_PE128.pdf, accessed 9 July 2020

Muzhary F., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-7-delivering-public-services-in-insurgency-affected-andar-district-in-ghazni-province/

Muzhary, F. and Clark, K., Uprising, ALP and Taleban in Andar: The arc of government failure, AAN, 22 May 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/uprising-alp-and-taleban-in-andar-the-arc-of-government-failure/

Muzhary, F. R., One Land, Two Rules (7): Delivering public services in insurgency-affected Andar district in Ghazni province, AAN, 13 June 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/one-land-two-rules-7-delivering-public-services-in-insurgency-affected-andar-district-in-ghazni-province/, accessed 10 July 2020

Muzhary, F., The 2018 Election Observed (4) in Paktika: Pre-election fraud and relatively peaceful polling, AAN, 13 November 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-2018-election-observed-4-in-paktika-pre-election-fraud-and-relatively-peaceful-polling/, accessed 10 July 2020

Muzhary, F., Unheeded Warnings (1): Looking back at the Taleban attack on Ghazni, AAN, 16 December 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/unheeded-warnings1-looking-back-at-the-taleban-attack-on-ghazni/;

Muzhary, F., Unheeded Warnings (2): Ghazni city as vulnerable to Taleban as before, AAN, 30 December 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/five-days-in-august-2-the-situation-after-the-taleban-attack-on-ghazni/;

Nasr, W. (@SimNasr), [Twitter], posted on 22 April 2020, https://twitter.com/SimNasr/status/1252968677441507330, accessed 25 June 2020

National (The), Afghanistan: First Deadly Attacks Since Ceasefire Kill 14**,** 28 May 2020, https://www.thenational.ae/world/asia/afghanistan-first-deadly-attacks-since-ceasefire-kill-14-1.1025755, accessed 29 May 2020

National (The), Coronavirus Shatters Tourism Hopes in Afghanistan's Bamyan Province, 26 April 2020, https://www.thenational.ae/world/asia/coronavirus-shatters-tourism-hopes-in-afghanistan-s-bamyan-province-1.1011018#8, accessed 18 May 2020

National (The), Fears of Violence and Fraud Hang over Afghan Presidential Election, 26 September 2019, https://www.thenational.ae/world/asia/fears-of-violence-and-fraud-hang-over-afghan-presidential-election-1.915763, accessed 19 May 2020

National (The), ISIS recruitment is growing in Afghanistan as US and Taliban work for peace, 8 August 2019, https://www.thenational.ae/world/mena/isis-recruitment-is-growing-in-afghanistan-as-us-and-taliban-work-for-peace-1.895798, accessed 14 May 2020

National (The), ISIS targets Taliban in fight for Afghanistan, 15 July 2018, https://www.thenational.ae/world/asia/isis-targets-taliban-in-fight-for-afghanistan-1.750512, accessed 10 July 2020

National (The), Taliban prepare 'decisive' anti-ISIS operation in eastern Afghanistan, 5 August 2018, https://www.thenational.ae/world/asia/taliban-prepare-decisive-anti-isis-operation-in-eastern-afghanistan-1.757218, accessed 10 July 2020

National (The), Why Blackouts Are So Common in Afghanistan, 27 May 2020, https://www.thenational.ae/opinion/comment/why-blackouts-are-so-common-in-afghanistan-1.1024905#19, accessed 28 May 2020

National Geographic, In Afghanistan, climate change complicates prospects for peace, 3 February 2020, https://www.nationalgeographic.com/science/2020/02/afghan-struggles-to-rebuild-climate-change-complicates/, accessed 10 July 2020

National Geographic, In Afghanistan, climate change complicates prospects for peace, 3 February 2020, https://www.nationalgeographic.com/science/2020/02/afghan-struggles-to-rebuild-climate-change-complicates/, accessed 10 July 2020

NATO, Improvised explosive devices, 12 December 2018, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_72809.htm, accessed 10 July 2020

NATO, Inteqal: Transition to Afghan lead, updated on: 7 January 2015, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_87183.htm, accessed 10 July 2020

NATO, Inteqal: Transition to Afghan lead, updated on: 7 January 2015, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_87183.htm

NATO, NATO-Afghanistan relations, June 2020, https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/6/pdf/2006-backgrounder-afghanistan-e.pdf

NATO, Resolute Support Mission in Afghanistan, updated on: 27 February 2015, https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_113694.htm, accessed 10 July 2020

NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, 18 June 2020, https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/6/pdf/2020-06-RSM-Placemat.pdf, accessed 1 July 2020

NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, February 2019, https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/pdf_2019_02/20190215_2019-02-RSM-Placemat.pdf

NATO, Resolute Support Mission RSM: Key Facts and Figures, June 2020, https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2020/6/pdf/2020-06-RSM-Placemat.pdf

Naval Postgraduate School, Helmand Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/helmand

Naval Postgraduate School, Kandahar Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/kandahar

Netherlands, Embassy in Kabul (The), Context Analysis - URUZGAN Province, August 2006, https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-27925-237-b2.pdf, accessed 11 May 2020

New Arab (The), In Nangarhar province, Afghanistan, violence is committed by all sides, 25 January 2018, https://english.alaraby.co.uk/english/indepth/2018/1/25/never-ending-trauma-plagues-afghanistan, accessed 10 July 2020

New Humanitarian (The), As Afghanistan's Capital Grows, Its Residents Scramble for Clean Water, 19 February 2019, https://www.thenewhumanitarian.org/feature/2019/02/19/afghanistan-capital-residents-scramble-clean-water-climate-change, accessed 29 June 2020

New Humanitarian (The), On the move: Conflict, refugee returns fuel Afghanistan displacement, 20 January 2020 https://www.thenewhumanitarian.org/maps-and-graphics/2020/01/20/Afghanistan-Iran-Pakistan-US-migration-returns

New Humanitarian (The), US-Iran tensions push Afghans home to conflict, 6 February 2020 http://www.thenewhumanitarian.org/news/2020/02/06/returns-migration-refugees-Afghanistan-Iran

New Humanitarian (The), Who's Responsible for Soaring Civilian Casualties in Afghanistan? That Depends on Who's Counting, 5 November 2019, https://www.thenewhumanitarian.org/maps-and-graphics/2019/11/05/Afghanistan-war-civilian-conflict-casualties, accessed 18 June 2020

New York Times (The), 'He Showed Us Life': Japanese Doctor Who Brought Water to Afghans Is Killed, 4 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/04/world/asia/afghanistan-tetsu-nakamura-dead.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), 13 Civilians Reported Killed in U.S. Airstrikes in Afghanistan, 10 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/10/world/asia/airstrikes-nangarhar-afghanistan.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), 3 Afghan Schools, 165 Accounts of Students Being Raped, 25 November 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/25/world/asia/afghan-schools-rape.html, accessed 12 June 2020

New York Times (The), 63 Killed as Explosion Turns Kabul Wedding Into Carnage, 17 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/17/world/asia/kabul-wedding-explosion.html, accessed 30 June 2020

New York Times (The), A Country Where Driving Makes You a Target, 26 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/26/world/asia/afghanistan-roads.html, accessed 7 July 2020

New York Times (The), A Country Where Driving Makes You a Target, 26 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/26/world/asia/afghanistan-roads.html, accessed 22 June 2020

New York Times (The), A Desperate Battle, and a Victory for Now, at a Remote Afghan Outpost, 26 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/26/world/asia/afghanistan-taliban-badakhshan-battle.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), A Growing U.S. Base Made This Afghan Town. Now It's Dying., 12 January 2020, https://www.nytimes.com/2020/01/12/world/asia/Bagram-military-base.html, accessed 27 May 2020

New York Times (The), Afghan Casualty Report: January 2020, 30 January 2020, https://www.nytimes.com/2020/01/02/magazine/afghan-war-casualty-report-january-2020.html? Accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan City Survives Third Taliban Assault, but Loses a Top Defender, 31 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/31/world/asia/taliban-attack-kunduz-afghanistan.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan Deaths Pile Up in Uncertainty Over U.S. Deal With Taliban, 27 June 2020, https://www.nytimes.com/2020/06/27/world/asia/afghanistan-taliban-human-rights-workers.html

New York Times (The), Afghan Presidential Race Takes Shape as Ghani's Challengers Emerge, 18 January 2019, https://www.nytimes.com/2019/01/18/world/asia/afghanistan-president-ashraf-ghani.html

New York Times (The), Afghan Rivals Sign Power-Sharing Deal as Political Crisis Subsides, 17 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/17/world/asia/afghanistan-ghani-abdullah.html, accessed 25 May 2020

New York Times (The), Afghan Town's First Female Mayor Awaits Her Assassination, 4 October 2019, https://www.nytimes.com/2019/10/04/world/asia/zarifa-ghafari-afghanistan-maidan-shar.html, accessed 22 June 2020

New York Times (The), Afghan Vice President Survices Attack on Convoy, 31 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/31/world/asia/afghanistan-abdul-rashid-dostum.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan Village of 70 Families Faces Ruin With Mosque Massacre, 19 October 2019, https://www.nytimes.com/2019/10/19/world/asia/afghan-mosque-attack.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report : July 25 – August 1, 1 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/01/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report : May 2020, 28 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/07/magazine/afghan-war-casualty-report-may-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report, April 2020, 30 April 2020, https://www.nytimes.com/2020/04/02/magazine/afghan-war-casualty-report-april-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report, May 2020, 28 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/07/magazine/afghan-war-casualty-report-may-2020.html

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 12 - 18, 18 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/18/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 19 - 25, 25 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/25/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 19 - 25, 25 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/25/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 19 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), https://www.nytimes.com/2020/04/02/magazine/afghan-war-casualty-report-april-2020.html, accessed 15 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 2020, 2 April 2020 (updated 30 April 2020), https://www.nytimes.com/2020/04/02/magazine/afghan-war-casualty-report-april-2020.html, accessed 27 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 2020, 30 April 2020, https://www.nytimes.com/2020/04/02/magazine/afghan-war-casualty-report-april-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 26 - May 2, 2 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/02/magazine/afghan-war-casualty-report-april-26-may-2.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 26 - May 2, 2 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/02/magazine/afghan-war-casualty-report-april-26-may-2.html, accessed 3 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 5 - 11, 11 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/11/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: April 5 - 11, 11 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/11/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: Aug. 16 - 22, 22 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/22/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: Aug. 23 - 29, 29 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/29/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2019

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: Aug. 23 - 29, 29 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/29/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 3 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: Aug. 23-29, 29 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/29/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: August 2 - 8, 8 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/08/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: August 9 - 15, 15 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/15/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: December 2019, 30 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/05/magazine/afghan-war-casualty-report-december-2019.html?action=click&module=RelatedLinks&pgtype=Article, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019 (updated 30 December 2019), https://www.nytimes.com/2019/12/05/magazine/afghan-war-casualty-report-december-2019.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: December 2019, 5 December 2019 (updated 30 December 2019), https://www.nytimes.com/2019/12/05/magazine/afghan-war-casualty-report-december-2019.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020 (updated 27 February 2020), https://www.nytimes.com/2020/02/06/magazine/afghan-war-casualty-report-february-2020.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: February 2020, 6 February 2020 (updated 27 February 2020), https://www.nytimes.com/2020/02/06/magazine/afghan-war-casualty-report-february-2020.html, accessed 7 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020 (updated 30 January 2020), https://www.nytimes.com/2020/01/02/magazine/afghan-war-casualty-report-january-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: January 2020, 2 January 2020 (updated 30 January 2020), https://www.nytimes.com/2020/01/02/magazine/afghan-war-casualty-report-january-2020.html, accessed 3 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: January 2020, 30 January 2020, https://www.nytimes.com/2020/01/02/magazine/afghan-war-casualty-report-january-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 12 - 18, 18 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/18/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 12 -18, 18 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/18/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 19 - 25, 25 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/25/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2019

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 19 - 25, 25 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/25/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 19 -25, 25 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/25/magazine/afghan-war-casualty-report.html? Accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 25 - Auguar 1, 1 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/01/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 7 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 25 - August 1, 1 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/01/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 5 - 11, 11 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/11/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: July 5 - 11, 11 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/11/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 14 - 20, 20 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/20/magazine/afghan-war-casualty-report-june-14-20.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 2020, 2 July 2020, https://www.nytimes.com/2020/06/04/magazine/afghan-war-casualty-report-june-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 2020, 4 June 2020 (updated 25 June 2020), https://www.nytimes.com/2020/06/04/magazine/afghan-war-casualty-report-june-2020.html, accessed 1 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 21 - 27, 27 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/27/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 21 - 27, 27 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/27/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 28 - July 4, 4 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/04/magazine/afghan-war-casualty-report-june-28-july-4.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 28 - July 4, 4 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/23/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 13 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 7 - 13, 13 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/13/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: June 7 - 13, 13 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/13/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 3 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 1 - 7, 7 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/08/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 15 - 21, 22 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/22/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 15 - 21, 22 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/22/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan war casualty report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), https://www.nytimes.com/2020/03/05/magazine/afghan-war-casualty-report-march-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 2020, 5 March 2020 (updated 26 March 2020), https://www.nytimes.com/2020/03/05/magazine/afghan-war-casualty-report-march-2020.html, accessed 7 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 22 - 28, 29 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/29/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 29 - April 4, 4 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/04/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 8 - 14, 14 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/15/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: March 8 - 14, 15 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/15/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 19 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 10 - 16, 16 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/16/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 10 - 16, 16 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/16/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 13 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 17 - 23, 23 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/23/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 17 - 23, 23 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/23/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 7 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 2020, 21 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/07/magazine/afghan-war-casualty-report-may-2020.html, accessed 27 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 2020, 7 May 2020 (updated 28 May 2020), https://www.nytimes.com/2020/05/07/magazine/afghan-war-casualty-report-may-2020.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 24 - 30, 30 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/30/magazine/afghan-war-casualty-report-may-24-30.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 24 - 30, 30 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/30/magazine/afghan-war-casualty-report-may-24-30.html, accessed 18 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 3 - 9, 9 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/09/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 3 - 9, 9 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/09/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 31 - June 6, 6 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/06/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: May 31 - June 6, 6 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/06/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 18 May 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: November 2019, 2 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/07/magazine/afghan-war-casualty-report-november-2019.html?action=click&module=RelatedLinks&pgtype=Article, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019 (updated 2 December 2019), https://www.nytimes.com/2019/11/07/magazine/afghan-war-casualty-report-november-2019.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: November 2019, 7 November 2019 (updated 2 December 2019), https://www.nytimes.com/2019/11/07/magazine/afghan-war-casualty-report-november-2019.html, accessed 3 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019 (updated 31 October 2019), https://www.nytimes.com/2019/10/04/magazine/afghan-war-casualty-report-october-2019.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: October 2019, 4 October 2019 (updated 31 October 2019), https://www.nytimes.com/2019/10/04/magazine/afghan-war-casualty-report-october-2019.html, accessed 19 June 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), https://www.nytimes.com/2019/09/05/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Afghan War Casualty Report: September 2019, 5 September 2019 (updated 26 September 2019), https://www.nytimes.com/2019/09/05/magazine/afghan-war-casualty-report.html, accessed 27 May 2020

New York Times (The), Afghan Warlord Escapes Arrest as Troops Turn City Into a War Zone, 16 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/16/world/asia/afghanistan-Qaisari-arrest.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghanistan Investigating Claims Migrants Were Killed by Iranian Guards, 2 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/02/world/asia/afghanistan-iran-migrants-drown.html, accessed 19 June 2020

New York Times (The), Afghanistan's Curse: A Bomb from 2 Wars Ago Crushes a Family Today, 21 November 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/21/world/asia/afghanistan-bombs-war.html, accessed 19 May 2020

New York Times (The), Afghans Demanded a Fair Election. They Could Be Waiting a While for Results, 13 October 2019, https://www.nytimes.com/2019/10/13/world/asia/afghanistan-election.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Afghans sides agree to rare cease-fire during Eid al-Fitr, 24 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/24/world/asia/afghanistan-taliban-cease-fire-eid.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), After Bombing, Afghans Demand That Foreigners Leave Their Neighbourhood, 4 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/03/world/asia/kabul-bombing-afghanistan.html, accessed 5 June 2020

New York Times (The), After Deadly Insider Attack, U.S. Airstrikes Kill 14 Civilians, Afghans Say, 23 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/23/world/asia/afghanistan-insider-airstrike-civilians.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Ally of Al Qaeda Killed in Afghanistan Raid, Officials Say, but Taliban Deny It, 8 October 2019, https://www.nytimes.com/2019/10/08/world/asia/al-qaeda-taliban-afghanistan-raid.html

New York Times (The), American Aid Worker for U.N. Is Killed in Afghan Capital, 25 November 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/25/world/asia/american-un-killed-afghanistan.html, accessed 20 May 2020

New York Times (The), American Special Forces Soldier Is Killed in Afghanistan, 22 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/22/world/asia/american-soldier-killed-afghanistan.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Another Young Leader Taken. Afghans Ask: How Many More?, 29 June 2020, https://www.nytimes.com/2020/06/29/world/asia/afghanistan-women-human-rights.html, accessed 1 july 2020

New York Times (The), At a Maternity Center Near a War Zone, 20 Births in One Day, 12 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/12/world/asia/afghanistan-women-hospital-births.html, accessed 20 May 2020

New York Times (The), Bombing at Afghan Mosque Kills Popular Religious Scholar, 24 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/24/world/asia/afghanistan-mosque-attack.html, accessed 30 June 2020

New York Times (The), Captives or Defectors? Taliban Fighters Tell Conflicting Tales, 7 November 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/07/world/asia/taliban-afghanistan-defectors.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Clinic Bombed as Afghan Forces Fend Off Taliban Attack on Kunduz, 19 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/19/world/asia/afghanistan-taliban-kunduz.html, accessed 23 June 2020

New York Times (The), Costly Afghanistan Road Project Is Marred by Unsavory Alliances, 1 May 2011, https://www.nytimes.com/2011/05/01/world/asia/01road.html?mtrref=undefined, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Despite Calm in Afghan Cities, War in Villages Kills Dozens Daily, 29 January 2020, https://www.nytimes.com/2020/01/29/world/asia/afghanistan-taliban-peace-talks.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Dozens Killed as Taliban Bombs in 4 Humvees Rip Through Afghan District, 30 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/30/world/asia/afghanistan-taliban-bombs.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), Election of Karzai Is Declared Official, 4 November 2004, https://www.nytimes.com/2004/11/04/world/asia/election-of-karzai-is-declared-official.html

New York Times (The), Fresh from Iran's Coronavirus Zone, Now Moving across Afghanistan, 26 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/26/world/asia/afghanistan-iran-coronavirus.html, 29 June 2020

New York Times (The), From Maternity Ward to Cemetery, a Morning of Murder in Afghanistan, 12 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/12/world/asia/afghanistan-violence-kabul-nangarhar.html, accessed 1 July 2020

New York Times (The), Ghani Takes the Oath of Afghan President. His Rival Does, Too, 9 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/09/world/asia/afghanistan-president-inauguration-ghani-abdullah-.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Ghani Takes the Oath of Afghan President. His Rival Does, Too, 9 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/09/world/asia/afghanistan-president-inauguration-ghani-abdullah-.html, accessed 30 June 2020

New York Times (The), Hour's Drive Outside Kabul, Taliban Reign, 22 November 2014, https://www.nytimes.com/2014/11/23/world/hours-drive-outside-kabul-taliban-reign.html?smid=tw-share&_r=0, accessed 5 May 2020

New York Times (The), How the Taliban Outlasted a Superpower: Tenacity and Carnage, 26 May 2020, https://www.nytimes.com/2020/05/26/world/asia/taliban-afghanistan-war.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), In Chaotic Afghan Capital, Crackdown on Crime is Turning Heads, 16 January 2019, https://www.nytimes.com/2019/01/16/world/asia/kabul-crime-terror-afghanistan.html, accessed 30 June 2020

New York Times (The), In Moscow, Afghan Peace Talks Without the Afghan Government, 4 February 2019, https://www.nytimes.com/2019/02/04/world/asia/afghanistan-taliban-russia-talks-russia.html

New York Times (The), ISIS Fighters Attack Outpost in Tajikistan, 6 November 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/06/world/asia/isis-tajikistan.html, accessed 10 April 2020

New York Times (The), ISIS Is Losing Afghan Territory. That Means Little for Its Victims, 2 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/02/world/asia/ISIS-afghanistan-baghdadi.html, accessed 8 June 2020

New York Times (The), No Justice, 'No Value' for Women in a Lawless Afghan Province, 7 July 2017, https://www.nytimes.com/2017/07/08/world/asia/afghanistan-women-honor-killings.html?module=inline, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Players Say Soccer Chief Sexually Abused Them for Years. He May Still Win., 18 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/18/world/asia/afghan-womens-soccer-sex-abuse.html, accessed 25 May 2020

New York Times (The), Pompeo Cuts $1 Billion in Afghan Aid as 2 Leaders Reject Push for Unity, 23 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/23/world/asia/afghanistan-taliban-peace-coronavirus.html, accessed 14 May 2020

New York Times (The), Recalling Past Threats, Afghans in Tranquil Valley Work to Keep It That Way, 13 January 2014, https://www.nytimes.com/2014/01/14/world/asia/afghan-panjshir-Valley.html, accessed 20 May 2020

New York Times (The), Roadside Bomb Kills 13 People on Their Way to Afghan Wedding, 28 November 2019, https://www.nytimes.com/2019/11/28/world/asia/afghan-wedding-bomb.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Russia Secretly Offered Afghan Militants Bounties to Kill U.S. Troops, Intelligence Says, 26 June 2020, updated 1 July 2020, https://www.nytimes.com/2020/06/26/us/politics/russia-afghanistan-bounties.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Seeking Revenge, Taliban Target Afghan Soldiers' Families, 10 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/10/world/asia/taliban-revenge-afghanistan.html, accessed 10 June 2020

New York Times (The), Seesaw Conflict With Taliban Takes Toll in Fallen Afghan District, 7 August 2017, https://www.nytimes.com/2017/08/07/world/asia/afghanistan-taliban-taiwara.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Signs of Ballot-Box Stuffing Add Tension to Afghan Vote Count, 3 October 2019, https://www.nytimes.com/2019/10/03/world/asia/afghanistan-election-turnout-fraud.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Suicide Bombing at University Kills 10 As Violence Surges in Afghanistan, 19 July 2019, https://www.nytimes.com/2019/07/19/world/asia/afghanistan-kabul-university-bombing.html, accessed 30 June 2020

New York Times (The), Suspicions of Russian Bounties Were Bolstered by Data on Financial Transfers, 30 June 2020, updated 3 July 2020, https://www.nytimes.com/2020/06/30/us/politics/russian-bounties-afghanistan-intelligence.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Taliban Attack Afghanistan Amid Growing Coronavirus Threat, 28 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/28/world/asia/taliban-afghanistan-coronavirus.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Taliban Attack Aid Group Office in Kabul, in Setback to U.S. Peace Talks, 8 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/08/world/asia/kabul-afghanistan-bombing.html, accessed 30 June 2020

New York Times (The), Taliban Attack Second Afghan City in 2 Days as Peace Deal Nears, 1 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/01/world/asia/afghanistan-taliban-peace-talks.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Taliban Attack Second Afghan City in Two Days as an Agreement for Peace Nears, 1 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/01/world/asia/afghanistan-taliban-peace-talks.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Taliban Capture About 150 Afghan Soldiers After Chase Into Turkmenistan, 17 March 2019, https://www.nytimes.com/2019/03/17/world/asia/afghanistan-soldiers-taliban-turkmenistan.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Taliban Kill More Than 200 Afghan Defenders on 4 Fronts: 'A Catastrophe', 12 August 2018, https://www.nytimes.com/2018/08/12/world/asia/afghanistan-ghazni-taliban.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Taliban Kill Unarmed Afghan Police Officers Waiting for Pay, 5 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/05/world/asia/taliban-kill-unarmed-afghan-police-officers-waiting-for-pay.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Taliban Make Good on Pledge to Strike Afghan Election Campaign, 17 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/17/world/asia/afghanistan-bombing-ghani.html, accessed 26 May 2020

New York Times (The), Taliban ramp up attacks on Afghans after Trump says "no violence", 6 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/04/world/asia/afghanistan-taliban-violence.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Taliban Ramp Up Attacks on Afghans After Trump Says 'No Violence', 4 March 2019, https://www.nytimes.com/2020/03/04/world/asia/afghanistan-taliban-violence.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Taliban ramp up attacks on Afghans after Trump says "no violence", 6 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/04/world/asia/afghanistan-taliban-violence.html

New York Times (The), Taliban Target Aid Groups, in an Ominous Turn in Afghanistan, 13 May 2019, https://www.nytimes.com/2019/05/13/world/asia/afghanistan-taliban-aid-workers.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Taliban's Continued Attacks Show Limits of U.S. Strategy in Afghanistan, 31 January 2020, https://www.nytimes.com/2020/01/31/world/asia/afghanistan-violence-taliban.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime? 8 February 2020, https://www.nytimes.com/2020/02/08/world/asia/kabul-crime-police.html, accessed 2 July 2020

New York Times (The), They Fight Suicide Bombers. But Can Afghan Police Fight Crime?, 8 February 2020, https://www.nytimes.com/2020/02/08/world/asia/kabul-crime-police.html, accessed 25 June 2020

New York Times (The), Three Americans Killed in Afghan Blast, Despite Continuing Peace Talks, 8 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/08/world/asia/four-americans-killed-afghanistan.html, accessed 27 May 2020

New York Times (The), To Disrupt Elections, Taliban Turn to an Old Tactic: Destroying Cell Towers, 2 October 2019, https://www.nytimes.com/2019/10/02/world/asia/afghanistan-taliban-cell-towers.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), To Start Afghan Withdrawal, U.S. Would Pull 5,400 Troops in 135 Days, 2 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/02/world/asia/us-withdrawal-afghanistan-taliban.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Trump Got Written Briefing in February on Possible Russian Bounties, Officials Say, 29 June 2020, https://www.nytimes.com/2020/06/29/us/politics/russian-bounty-trump.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), Trump Outlines New Afghanistan War Strategy with Few Details, 21 August 2017, https://www.nytimes.com/2017/08/21/world/asia/afghanistan-troops-trump.html?mcubz=3, accessed 2 July 2020

New York Times (The), U.S. and Taliban Begin Highest-Level Talks Yet on Ending Afghan War, 25 February 2019, https://www.nytimes.com/2019/02/25/world/asia/us-taliban-talks-afghanistan-qatar-baradar.html, accessed 2 July 2020

New York Times (The), U.S. Announces Troop Withdrawal in Afghanistan as Respite From Violence Ends, 2 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/02/world/asia/us-troop-withdrawal-afghanistan.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), U.S. Announces Troop Withdrawal in Afghanistan as Respite From Violence Ends, 2 March 2020, https://www.nytimes.com/2020/03/02/world/asia/us-troop-withdrawal-afghanistan.html, accessed 19 June 2020

New York Times (The), U.S. Drone Killed Afghan Civilians, Officials Say, 1 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/01/world/asia/drone-civilians-afghanistan.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), U.S. Drone Killed Afghan Civilians, Officials Say, 1 December 2019, https://www.nytimes.com/2019/12/01/world/asia/drone-civilians-afghanistan.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), U.S. Envoy Says Afghans Coerced Retraction of Rape Allegations, 26 November, https://www.nytimes.com/2019/11/26/world/asia/afghanistan-rapes-coerced-confession.html, accessed 12 June 2020

New York Times (The), U.S. Says It Has 11,000 Troops in Afghanistan, More Than Formerly Disclosed, 30 August 2017, https://www.nytimes.com/2017/08/30/world/asia/afghanistan-troop-totals.html, , accessed 10 July 2020

New York Times (The), U.S. Seeks to Reassure Afghan Military Amid Uncertainty Over a Peace Deal, 15 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/15/world/asia/us-military-afghanistan.html, accessed 10 July 2020

New York Times (The), U.S. Soldier Killed in Afghanistan Just Over a Week After Trump Scraps Peace Talks, 16 September 2019, https://www.nytimes.com/2019/09/16/world/middleeast/us-soldier-killed-afghanistan.html, accessed 18 June 2020

New York Times (The), U.S. Special Forces Battle Against ISIS Turns to Containment, and Concern, 14 June 2019, https://www.nytimes.com/2019/06/14/world/asia/afghanistan-islamic-state.html, accessed 23 April 2020

New York Times (The), Violence in Afghanistan Worsens as U.S.-Taliban Talks Plod On, 7 August 2019, https://www.nytimes.com/2019/08/07/world/asia/kabul-afghanistan-bombing-taliban.html, accessed 26 June 2020

New York Times (The), Where Violence Can Strike Anywhere, Even at a Wedding Party on the Move, 1 April 2019, https://www.nytimes.com/2019/04/01/world/asia/afghanistan-wedding-shooting.html, accessed 23 April 2020

News Vim, رهبری نظامی طالبان استفاده از منازل مسکونی به عنوان مخفیگاه را منع کرد [informal translation 'Taliban military leadership banned the usage of residential houses as hideouts'], 12 February 2020, https://www.newsvim.com/2020/02/blog-post_12.html, accessed 10 July 2020

News Vim, سریال بی پایان قتل و ترور ها در هرات [informal translation 'endless serial killings and assassinations in Herat'], 2 December 2019, https://www.newsvim.com/2019/12/blog-post_93.html?m=1, accessed 10 July 2020

Noori, W. A., Challenges of Traffic Development in Kabul City, University of Giessen, 2010, https://d-nb.info/1010853228/34, accessed 26 June 2020

Norway, Landinfo, Afghanistan. Sikkerhetssituasjonen i Balkhprovinsen i 2019, 6 April 2020, https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Temanotat-Afganistan-Sikkerhetssituasjonen-i-Balkh-06042020.pdf, accessed 20 April 2020

Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjon og konfliktmonster i 2019, 22 January 2020, https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/01/Temanotat-Afghanistan-Sikkerhetssituasjonen-og-konfliktm%C3%B8nster-i-2019-22012020.pdf, accessed 13 May 2020

Norway, Landinfo, Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den Sentrale Regionen og i det Sentrale Hoylandet - oppdatering, 5 September 2018, https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/09/Respons-Sikkerhetssituasjonen-i-den-sentrale-regionen-og-i-det-sentrale-h%C3%B8ylandet-05092018.pdf, accessed 5 June 2020

Norway, Landinfo, Respons. Afghanistan: Gizab-distriktet, 11 December 2014, https://landinfo.no/asset/3018/1/3018_1.pdf

NRC (Norwegian Refugee Council) and ACAPS, Displacement and Access in Afghanistan: Scenarios, June 2019, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/190705_acaps_nrc_scenarios_displacement_and_access_in_afghanistan.pdf, accessed 25 June 2020

NRC (Norwegian Refugee Council) and IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Stuck in the Mud: Urban Displacement and Tenure Security in Kabul's Informal Settlements, 2019, https://www.internal-displacement.org/global-report/grid2019/downloads/background_papers/HirschHolland_FinalPaper.pdf, accessed 29 June 2020

NRC (Norwegian Refugee Council) and IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), Global Report on Internal Displacement - Grid 2019, May 2019, https://www.internal-displacement.org/sites/default/files/publications/documents/2019-IDMC-GRID.pdf, accessed 29 June 2020

NRC (Norwegian Refugee Council), IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre) and Samuel Hall, Escaping War: Where to Next? A Research Study on the Challenges of IDP Protection in Afghanistan, January 2018, https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/escaping-war---where-to-next/nrc_idp_escaping-war_where-to-next.pdf, accessed 29 June 2020

N-TV, Taliban auf dem Vormarsch: In Helmand geht es um Afghanistans Zukunft [Taliban on the rise: Afghanistan's future at the stake in Helmand], 23 December 2015, https://www.n-tv.de/politik/In-Helmand-geht-es-um-Afghanistans-Zukunft-article16635901.html;

OECD (The Organisation for Economic Co-operation and Development), Boosting Private Sector Development and Entrepreneurship in Afghanistan, 2019, https://www.oecd.org/eurasia/competitiveness-programme/central-asia/Boosting-Private-Sector-Development-and-Entrepreneurship-Afghanistan-2019-EN.pdf, accessed 26 June 2020

OFS (Operation Freedoms Sentinel), Lead inspector general report to the United States Congress, 19 May 2020, https://www.stateoig.gov/system/files/lead_inspector_general_for_operation_freedoms_sentinel.pdf, accessed 10 July 2020

OFS (Operation Freedoms Sentinel), Lead inspector general report to the United States Congress, Lead Inspector General Report to the United States Congress, 1 October – 31 December 2019, 5 February 2020, https://www.stateoig.gov/system/files/q1fy2020_leadig_ofs_report.pdf, accessed 10 July 2020

Osman, B. and Smith, G., Afghanistan's Low-Turnout Election, Insecurity and Low Prospects for Peace, ICG (International Crisis Group), 2 October 2019, https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/2-oct-19-afghanistans-low-turnout-election.pdf, accessed 30 June 2020

Osman, B., A Black Week in Kabul (2): Who Are the Most Likely Perpetrators?, AAN, 7 June 2017, https://www.afghanistananalysts.org/a-black-week-in-kabul-2-who-are-the-most-likely-perpetrators/, accessed 26 June 2020

Osman, B., Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State, USIP, Peaceworks No 62, 1 June 2020, https://www.usip.org/sites/default/files/2020-06/20200601-pw_162-bourgeois_jihad_why_young_middle-class_afghans_join_the_islamic_state.pdf, accessed 2 July 2020

Osman, B., Carnage in Ghor: Was Islamic State the perpetrator or was it falsely accused?, AAN, 23 November 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/carnage-in-ghor-was-islamic-state-the-perpetrator-or-was-it-falsely-accused/, accessed 10 July 2020

Osman, B., Descent into chaos: Why did Nangarhar turn into an IS hub?, AAN, 27 September 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/descent-into-chaos-why-did-nangarhar-turn-into-an-is-hub/, accessed 10 July 2020

Osman, B., Intensifying Violence Dulls Afghans' Hopes for Peace, ICG (International Crisis Group), 5 July 2019, https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/rural-afghanistans-lost-feeling-imminent-peace, accessed 29 June 2020

Osman, B., Peace With Hekmatyar: What does it mean for battlefield and politics?, AAN, 29 September 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/peace-with-hekmatyar-what-does-it-mean-for-battlefield-and-politics/,, accessed 22 June 2020

Osman, B., The Islamic State in 'Khorasan': How it began and where it stands now in Nangarhar, AAN, 27 July 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-islamic-state-in-khorasan-how-it-began-and-where-it-stands-now-in-nangarhar/, accessed 10 July 2020

Oxfam International, The Cost of War, Afghan Experiences of Conflict, 1978-2009, November 2009, https://www-cdn.oxfam.org/s3fs-public/file_attachments/afghanistan-the-cost-of-war_14.pdf

Oxfam, Returning to Fragility: Exploring the Link Between Conflict and Returnees in Afghanistan, January 2018, https://d1tn3vj7xz9fdh.cloudfront.net/s3fs-public/file_attachments/rr-returning-fragility-afghanistan-310118-en.pdf, accessed 29 June 2020

Pahwok Afghan News, 1 person killed, 5 injured as Baghlan protest turned violent, 27 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/27/1-person-killed-5-injured-baghlan-protest-turned-violent, accessed 5 May 2020

Pahwok Afghan News, 11 civilians killed in Balkh roadside bombing, 18 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/18/11-civilians-killed-balkh-roadside-bombing, accessed 4 May 2020

Pahwok Afghan News, 16 ANA soldiers killed in Taliban attack in Kunduz, 4 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/04/16-ana-soldiers-killed-taliban-attack-kunduz, accessed 5 May 2020

Pahwok Afghan News, 16 insurgents killed in Balkh air raid, says army, 5 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/05/16-insurgents-killed-balkh-air-raid-says-army, accessed 18 June 2020

Pahwok Afghan News, 2 dead, 5 injured as Balkh commanders clash, 8 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/08/2-dead-5-injured-balkh-commanders-clash, accessed 5 May 2020

Pahwok Afghan News, 2 worshipers killed, 12 injured in Baghlan blast, 4 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/04/2-worshipers-killed-12-injured-baghlan-blast, accessed 4 May 2020

Pahwok Afghan News, Taliban behead a handicapped farmer in Sar-i-Pul, 4 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/04/%E2%80%98taliban-behead-handicapped-farmer-sar-i-pul%E2%80%99, accessed 4 May 2020

Pahwok Afghan News, Taliban's district chiefs, commanders killed in Balkh, 30 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/30/taliban%E2%80%99s-district-chiefs-commanders-killed-balkh, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Civilians among over 50 killed in Faryab airstikes, 1 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/01/civilians-among-over-50-killed-faryab-airstrikes, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Policemen among 5 killed in Sar-i-Pul firefight, 14 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/14/policemen-among-5-killed-sar-i-pul-firefight, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces recapture strategic area of Faryab, 11 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/11/security-forces-recapture-strategic-area-faryab, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban suffer casualties in Sar-i-Pul clash, 9 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/09/security-forces-taliban-suffer-casualties-sar-i-pul-clash, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 1 killed, 3 wounded as blast rocks Mazar-i-Sharif, 4 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/04/1-killed-3-wounded-blast-rocks-mazar-i-sharif, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 1 killed, 4 wounded in Baghlan mortar strike, 9 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/09/1-killed-4-wounded-baghlan-mortar-strike, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 1 Killed, NDS Worker Injured in Parwan Attack, 1 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/01/1-killed-nds-worker-injured-parwan-attack, accessed 26 May 2020

Pajhwok Afghan News, 1 Prosecutor Killed, Another Wounded in Kabul, 6 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/06/1-prosecutor-killed-another-wounded-kabul, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, 1 Wedding Guest Killed, 6 Injured in Wardak Artillery Strike, 23 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/23/1-wedding-guest-killed-6-injured-wardak-artillery-strike, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, 10 Security Forces Killed in Logar, Helmand Attacks, 3 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/03/10-security-forces-killed-logar-helmand-attacks, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 11 killed, 24 wounded in Faryab firefight, 7 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/07/11-killed-24-wounded-faryab-firefight, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 11 people suffer casualties in Faryab incidents, 9 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/09/11-people-suffer-casualties-faryab-incidents, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 11 Taliban Killed in Maidan Wardak Raid, Airstrike, 9 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/09/11-taliban-killed-maidan-wardak-raid-airstrike, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 123 groups fight government forces under Taliban leadership in Jawzjan, 3 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/03/%E2%80%98123-groups-fight-government-forces-under-taliban-leadership-jawzjan%E2%80%99, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 13 Afghan soldiers killed in Kunduz assault, 20 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/20/13-afghan-soldiers-killed-kunduz-assault, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 13 security personnel killed in Faryab attack, 30 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/30/13-security-personnel-killed-faryab-attack, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 14 ANA soldiers killed in Kunduz attack, 26 April 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/04/26/14-ana-soldiers-killed-kunduz-attack, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, 14 Killed, 146 Wounded in Kabul Bombing, 7 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/07/14-killed-146-wounded-kabul-bombing, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, 14 policemen killed, 20 captured in Kunduz assault, 30 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/30/14-policemen-killed-20-captured-kunduz-assault, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 14 security personnel killed in Paktia attack, 29 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/29/14-security-personnel-killed-paktia-attack, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 15 policemen killed, 13 injured in Taliban attack, 25 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/25/15-policemen-killed-13-injured-taliban-attack, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 17 militants killed in Badakhshan airstrike, clash, 23 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/23/17-militants-killed-badakhshan-airstrike-clash, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 17 pro-government militiamen killed in Takhar assault, 29 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/29/17-pro-government-militiamen-killed-takhar-assault, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 18 Militants Killed in Logar Offensive, 7 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/07/18-militants-killed-logar-offensive, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 18 months on, Ghazni-Paktika road remains shut, 3 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/03/18-months-ghazni-paktika-road-remains-shut, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 18 months on, Ghazni-Paktika road remains shut, 3 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/03/18-months-ghazni-paktika-road-remains-shut

Pajhwok Afghan News, 18 months on, Paktians await work on Gardez-Zurmat road, 25 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/25/18-months-paktians-await-work-gardez-zurmat-road, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 18 security personnel killed, 17 injured in Paktia attack, 30 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/30/18-security-personnel-killed-17-injured-paktia-attack, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 2 bases fall 32 security personnel go missing, 28 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/28/2-bases-fall-32-security-personnel-go-missing, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 2 children among 6 killed in Taloqan bombing, 20 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/20/2-children-among-6-killed-taloqan-bombing, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 2 children killed, 8 civilians wounded in Balkh blasts, 14 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/14/2-children-killed-8-civilians-wounded-balkh-blasts, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 Children Killed, 8 Injured in Logar Mortar Shell Blast, 10 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/10/2-children-killed-8-injured-logar-mortar-shell-blast, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 2 dead as illegal gunmen clash in Samangan, 23 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/23/2-dead-illegal-gunmen-clash-samangan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 injured as gunmen loyal to MPs clash in Balkh, 28 January 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/01/28/2-injured-gunmen-loyal-mps-clash-balkh, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 injured in Gardez suicide bombing, 23 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/23/2-injured-gardez-suicide-bombing, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 2 Key Taliban Figures Arrested in Kabul's Qarah Bagh, 26 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/26/2-key-taliban-figures-arrested-kabul%E2%80%99s-qarah-bagh, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, 2 killed in attack on district chief residence, 2 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/02/2-killed-attack-district-chief-residence, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 Killed in Bagram Attack, Taliban Claim Credit, 11 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/11/2-killed-bagram-attack-taliban-claim-credit, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 NDS Agents Killed by Illegal Gunman in Kapisa, 21 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/21/2-nds-agents-killed-illegal-gunman-kapisa, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, 2 observers killed, many beaten on polling day, 17 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/17/2-observers-killed-many-beaten-polling-day, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 policemen killed, as many wonded in Pul-i-Khurmi blast, 19 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/19/2-policemen-killed-many-wounded-pul-i-khumri-blast, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2 Rockets Land near Hekmatyar's Election Campaign Rally, 22 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/22/2-rockets-land-near-hekmatyar%E2%80%99s-election-campaign-rally, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, 2 Security Forces Killed, 5 Injured in Kapisa Clash, 22 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/22/2-security-forces-killed-5-injured-kapisa-clash, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, 2 women killed in airstrike on a house in Baghlan, 4 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/04/2-women-killed-airstrike-house-baghlan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 20 security forces suffer casualties in Sar-i-Pul attack, 2 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/02/20-security-forces-suffer-casualties-sar-i-pul-attack, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 20 Taliban including shadow governor killed in Laghman airstrike, 27 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/27/%E2%80%9820-taliban-including-shadow-governor-killed-laghman-airstrike%E2%80%99, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 20 Taliban, 2 police killed in Badghis, Samangan clashes, 2 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/02/20-taliban-2-police-killed-badghis-samangan-clashes, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 2017 Causalities: Nearly 25,000 People Killed, Wounded in Afghanistan, 14 January 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/01/14/2017-causalities-nearly-25000-people-killed-wounded-afghanistan, accessed 12 May 2020

Pajhwok Afghan News, 21 security personnel killed in Takhar attacks, 30 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/30/21-security-personnel-killed-takhar-attacks, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 22 rebels eliminated in Helmand, Baghlan operations, 24 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/24/22-rebels-eliminated-helmand-baghlan-operations, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 22,300 people killed, injured in Afghanistan last year, 7 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/07/22300-people-killed-injured-afghanistan-last-year, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 23 Taliban Killed in Maidan Wardak, Logar Clashes, 1 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/01/23-taliban-killed-maidan-wardak-logar-clashes, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 24 Taliban killed, 60 wounded in Kunduz battle, 19 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/19/24-taliban-killed-60-wounded-kunduz-battle, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 25 Dead, 42 Wounded in Blast near Ghani Rally, 17 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/17/25-dead-42-wounded-blast-near-ghani-rally, accessed 26 May 2020

Pajhwok Afghan News, 25 Security Forces Killed, Injured in Daikundi Attack, 28 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/28/25-security-forces-killed-injured-daikundi-attack, accessed 13 May 2020

Pajhwok Afghan News, 27 killed, over 100 injured in Kunduz attack, 1 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/01/27-killed-over-100-injured-kunduz-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 27 Taliban killed in Badakhshan airstrikes: MoD, 11 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/11/27-taliban-killed-badakhshan-airstrikes-mod, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 28 Taliban rebels killed in Takhar operation, 24 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/24/28-taliban-rebels-killed-takhar-operation, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 3 ALP personnel killed, 7 wounded in Takhar attack, 16 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/16/3-alp-personnel-killed-7-wounded-takhar-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 3 Militants Killed, 7 Captured in Logar Operation, 19 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/19/3-militants-killed-7-captured-logar-operation, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 3 policemen killed, 8 wounded in Jawzjan firefight, 28 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/28/3-policemen-killed-8-wounded-jawzjan-firefight, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 3 Rockets Land in Panjsher, Causing No Casualties, 13 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/13/3-rockets-land-panjsher-causing-no-casualties, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, 3 Takhar residents shot dead by Tajik border guards, 26 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/26/3-takhar-residents-shot-dead-tajik-border-guards, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 3 uprising members killed in Jawzjan clashes, 3 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/03/3-uprising-members-killed-jawzjan-clashes, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 3 volleyball players killed in Kapisa ground blast, 14 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/14/3-volleyball-players-killed-kapisa-ground-blast, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 30 security forces killed and wounded in Faryab assault, 1 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/01/30-security-forces-killed-and-wounded-faryab-assault, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 30 soldiers suffer casualties in Balkh attack, 26 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/26/30-soldiers-suffer-casualties-balkh-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 30 Taliban killed in Kunduz operation, 9 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/09/30-taliban-killed-kunduz-operation, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 30 Taliban, 6 security forces perish in Jawzjan battle, 1 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/01/30-taliban-6-security-forces-perish-jawzjan-battle, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 32 Killed, 123 Wounded in Election Day Attacks, 28 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/28/32-killed-123-wounded-election-day-attacks, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, 33 polling sites to stay shut in Balkh on Election Day, 14 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/14/33-polling-sites-stay-shut-balkh-election-day, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 38 local uprising members killed, injured in Zare clash, 1 may 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/01/38-local-uprising-members-killed-injured-zare-clash, accessed 18 May 2020

Pajhwok Afghan News, 4 Appellant Court Judges Killed in Taliban Ambush, 7 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/07/4-appellant-court-judges-killed-taliban-ambush, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 4 children killed, 5 injured in Faryab blast, 10 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/10/4-children-killed-5-injured-faryab-blast, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 4 civilians killed in Faryab mortar shelling, 30 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/30/4-civilians-killed-faryab-mortar-shelling, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 4 Civilians Killed in Landmine Blast in Logar, 6 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/06/4-civilians-killed-landmine-blast-logar, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 4 local security personnel killed in Samangan attack, 24 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/24/4-local-security-personnel-killed-samangan-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 4 of a Family Including University Teacher Killed in Wardak Blast, 13 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/13/4-family-including-university-teacher-killed-wardak-blast, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, 4 Police Killed, 8 Injured in Daikundi Clash, 29 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/29/4-police-killed-8-injured-daikundi-clash, accessed 6 July 2020

Pajhwok Afghan News, 4 worshippers killed in Badakhshan gun attack, 12 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/12/4-worshippers-killed-badakhshan-gun-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 children injured in Kunduz roadside blast, 14 February 2002, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/14/5-children-injured-kunduz-roadside-blast, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 children killed, 1 wounded in Faryab landmine blast, 27 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/27/5-children-killed-1-wounded-faryab-landmine-blast, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 killed, 34 injured in Gardez truck bombing, 14 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/14/5-killed-34-injured-gardez-truck-bombing, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 5 Killed, 7 Wounded in Fresh Wave of Violence, 7 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/07/5-killed-7-wounded-fresh-wave-violence, accessed 6 July 2020

Pajhwok Afghan News, 5 killed, 7 wounded in fresh wave of violence, 7 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/07/5-killed-7-wounded-fresh-wave-violence, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 of a family gunned down in Baghlan attack, 16 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/16/5-family-gunned-down-baghlan-attack, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 5 police killed, 6 wounded in Balkh firefight, 9 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/09/5-police-killed-6-wounded-balkh-firefight, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 Pro-Govt Fighters Killed in Maidan Wardak Attack, 12 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/12/5-pro-govt-fighters-killed-maidan-wardak-attack, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 5 pro-govt militiamen killed in Jawzjan, Samangan, 26 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/26/5-pro-govt-militiamen-killed-jawzjan-samangan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 security personnel killed, 14 injured in Baghlan attack, 3 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/03/5-security-personnel-killed-14-injured-baghlan-attack, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 Taliban killed in Samangan operation, 22 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/22/5-taliban-killed-samangan-operation, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 5 Women, Child among 11 Killed in Kabul Attack, 25 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/25/5-women-child-among-11-killed-kabul-attack, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, 58 rebels, 4 security forces killed in Kunduz operation, 23 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/23/58-rebels-4-security-forces-killed-kunduz-operation, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 ALP personnel killed in Nurisitan [sic] attack, 17 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/17/6-alp-personnel-killed-nurisitan-attack, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 6 Civilians Killed in Kapisa Operations, Says Rights Watchdog, 29 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/29/6-civilians-killed-kapisa-operations-says-rights-watchdog, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 Civilians Killed in Logar Raid, NATO Denies, 5 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/05/6-civilians-killed-logar-raid-nato-denies, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, 6 Haqqani rebels eliminated in Paktika airstrike, 17 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/17/6-haqqani-rebels-eliminated-paktika-airstrike, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 6 killed, 33 injured in Baghlan clashes, 1 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/01/6-killed-33-injured-baghlan-clashes, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 militants killed, 11 wounded in Samangan operation, 20 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/20/6-militants-killed-11-wounded-samangan-operation, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 months on, Ghazni-Paktika highway remains closed, 13 December 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/12/13/6-months-ghazni-paktika-highway-remains-closed, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 6 of a family shot dead in Faryab; Taliban deny involvement, 19 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/19/6-family-shot-dead-faryab-taliban-deny-involvement, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 policemen killed, 7 injured in Kunduz suicide blast, 2 Septemer 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/02/6-policemen-killed-7-injured-kunduz-suicide-blast, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 security personnel killed in Taliban ambush, 4 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/04/6-security-personnel-killed-taliban-ambush, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 6 soldiers, as many Taliban killed in Laghman firefight, 11 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/11/6-soldiers-many-taliban-killed-laghman-firefight?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 6-Member Gang of Kidnappers Busted in Kabul: NDS, 26 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/26/6-member-gang-kidnappers-busted-kabul-nds, accessed 26 June 2020

Pajhwok Afghan News, 7 civilians killed in Paktika raid, security forces deny, 10 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/10/7-civilians-killed-paktika-raid-security-forces-deny, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 7 labourers killed, 6 wounded in Kunduz blast, 2 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/02/7-labourers-killed-6-wounded-kunduz-blast, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 7 of a family killed in Balkh airstrike, residents claim, 26 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/26/7-family-killed-balkh-airstrike-residents-claim, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 7 of a Family Killed in Maidan Wardak Airstrike, 16 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/16/7-family-killed-maidan-wardak-airstrike, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, 7 Security Forces, 6 Rebels Killed in Fresh Offensives, 4 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/04/7-security-forces-6-rebels-killed-fresh-offensives, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, 7 Security Personnel, 3 Militants Killed in Kapisa Clash, 21 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/21/7-security-personnel-3-militants-killed-kapisa-clash, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, 7 Taliban Killed in Daikundi Operation, 27 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/27/7-taliban-killed-daikundi-operation, accessed 6 July 2020

Pajhwok Afghan News, 7 Taliban killed in Paktika operations, 19 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/19/7-taliban-killed-paktika-operations, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, 7 Taliban killed, 13 wounded in Sar-i-Pul clashes, 11 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/11/7-taliban-killed-13-wounded-sar-i-pul-clashes, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 75 people suffer casualties in Sunday attack: Baghlan governor, 6 may 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/06/75-people-suffer-casualties-sunday-attack-baghlan-governor

Pajhwok Afghan News, 8 highway police personnel killed in Balkh assault, 1 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/01/8-highway-police-personnel-killed-balkh-assault, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 8 of a family killed in Baghlan roadside bombing, 4 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/04/8-family-killed-baghlan-roadside-bombing, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 8 police killed and wounded in Samangan attack, 12 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/12/8-police-killed-and-wounded-samangan-attack, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, 8 Security Personnel Killed, 5 Wounded in Daikundi Assault, 24 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/24/8-security-personnel-killed-5-wounded-daikundi-assault, accessed 6 July 2020

Pajhwok Afghan News, 9 killed, score injured in Faryab mortar attack, 5 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/05/9-killed-score-injured-faryab-mortar-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, 9 schoolchildren dead in Takhar explosion, 2 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/02/9-schoolchildren-dead-takhar-explosion, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Afghan forces recapture 2 strategic areas in Maimana, 2 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/02/afghan-forces-recapture-2-strategic-areas-maimana, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Afghan forces retake Darqad district, Taliban refute, 25 October 20199, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/25/afghan-forces-retake-darqad-district-taliban-refute, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Af-Pak trade via Ghulam Khan route set to resume, 5 March 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/03/05/af-pak-trade-ghulam-khan-route-set-resume, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Airstrikes Kill 13 Daesh Rebels in Kapisa, Kunar, 21 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/21/airstrikes-kill-13-daesh-rebels-kapisa-kunar, accessed 6 May 2020

Pajhwok Afghan News, Alipour's Men Kidnap, Beat Road Workers in Wardak, 23 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=574426, accessed 24 June 2020

Pajhwok Afghan News, ALP Commander for Logar Killed in Taliban Attack, 7 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/07/alp-commander-logar-killed-taliban-attack, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, ANA Soldier Killed, 12 Wounded in Kapisa Explosion, 6 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/06/ana-soldier-killed-12-wounded-kapisa-explosion, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Anti-Daesh operation to follow uplift projects in Achin, 7 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/07/anti-daesh-operation-follow-uplift-projects-achin, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Around 58,000 Sar-i-Pul children to miss polio drops, 27 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/27/around-58000-sar-i-pul-children-miss-polio-drops, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Badakhshan province, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-badakhshan-province, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Balkh, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-balkh, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Farah, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-farah, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Faryab province, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-faryab-province, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Herat province, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-herat-province-1, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Herat province, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-herat-province-1, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Laghman province, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-laghman-province, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Nimroz, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-nimroz

Pajhwok Afghan News, Background profile of Nuristan, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-nuristan, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Paktia province, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-paktia-province-0, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Paktika, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/back-ground-profile-paktika, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Sar-i-Pul province, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-sar-i-pul-province, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Takhar province, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-takhar-province, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Background profile of Zabul, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-zabul

Pajhwok Afghan News, Badakhshan detective chief wounded, father killed, 3 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/03/badakhshan-detective-chief-wounded-father-killed, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Badghis Police Chief Gunned Down in Kabul, 24 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/24/badghis-police-chief-gunned-down-kabul, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Baghlan administrative units, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/baghlan-administrative-units, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Baghlan attack ends as all 8 attackers eliminated, 5 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/05/baghlan-attack-ends-all-8-attackers-eliminated, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Baghlan IDPs in urgent need of humanitarian assistance, 30 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/30/baghlan-idps-urgent-need-humanitarian-assistance, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Baghlan police official killed in explosion, 17 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/17/baghlan-police-official-killed-explosion, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Baghlan protestors unblock Kabul-North highway, 13 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/13/baghlan-protestors-unblock-kabul-north-highway, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Baghlan: 371 displaced families in need of urgent assistance, 4 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/04/baghlan-371-displaced-families-need-urgent-assistance, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh official injured in Taliban attack, 14 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/14/balkh-official-injured-taliban-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh police record over 800 crimes in six months, 7 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/17/balkh-police-record-over-800-crimes-six-months, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh police taking action against illegal armed men: Chief, 10 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/10/balkh-police-taking-action-against-illegal-armed-men-chief, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh protestors close road after forces kill 2 children, 22 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/22/balkh-protestors-close-road-after-forces-kill-2-children, accessed 3 July 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh students stop attending lessons as violence rages, 27 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/27/balkh-students-stop-attending-lessons-violence-rages, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh: 2 tanks torched in Dawlatabad firefight, 20 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/20/balkh-2-tanks-torched-dawlatabad-firefight, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh: District police chief killed in Taliban attack, 6 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/06/balkh-district-police-chief-killed-taliban-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Balkh: Gunfire erupts after talks on new police chief fail, 14 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/14/balkh-gunfire-erupts-after-talks-new-police-chief-fail, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Baraki Barak Police Chief Killed in Bomb Blast, 18 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/18/baraki-barak-police-chief-killed-bomb-blast, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Bomber killed, 2 civilians injured in Baghlan, 2 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/02/bomber-killed-2-civilians-injured-baghlan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Brief introduction of Uruzgan province, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/brief-introduction-uruzgan-province

Pajhwok Afghan News, Burqa-clad insurgent kills 3 NDS personnel in Faryab, 7 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/07/burqa-clad-insurgent-kills-3-nds-personnel-faryab, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Chak District Police Chief Killed in Taliban Attack, 23 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/23/%E2%80%98chak-district-police-chief-killed-taliban-attack%E2%80%99, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Children among 5 killed in Faryab incidents, 7 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/07/children-among-5-killed-faryab-incidents, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Civilian deaths in Kunduz strike trigger protest, 31 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/31/civilian-deaths-kunduz-strike-trigger-protest , accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan news, Civilians among 16 suffer casualties in Faryab clash, 15 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/15/civilians-among-16-suffer-casualties-faryab-clash, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Civilians among 22 injured in Mazar-i-Sharif blast, 17 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/17/civilians-among-22-injured-mazar-i-sharif-blast, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Civilians, Civil Society Activists gunned Down in Pul-i-Alam, 29 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/29/civil-society-activists-gunned-down-pul-i-alam, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Civilians, military personnel among 63 killed in Baghlan clashes, 2 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/02/civilians-military-personnel-among-63-killed-baghlan-clashes, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Civilians, Policeman Killed in Kapesa Mortar Shell Attack, 25 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/25/civilians-policeman-killed-kapesa-mortar-shell-attack, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Clashes leave Faryab capital, some districts in darkness, 2 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/02/clashes-leave-faryab-capital-some-districts-darkness, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Clearing operation Ongoing in Maidan Wardak, 24 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/24/clearing-operation-ongoing-maidan-wardak, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Commander among 18 Taliban killed in Jawzjan blitz, 5 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/05/commander-among-18-taliban-killed-jawzjan-blitz, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Construction of second lane Kabul-Jalalabad Road faces hurdles, 22 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/22/%E2%80%98construction-second-lane-kabul-jalalabad-road-faces-hurdles, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Corruption alleged in Kunduz City airport project, 7 March 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/03/07/corruption-alleged-kunduz-city-airport-project, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Current Salang tunnel insufficient, says President Ghani, 15 October 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/10/15/current-salang-tunnel-insufficient-says-president-ghani, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Daikundi Blast: 7 People Killed, 4 Injured, 10 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/10/daikundi-blast-7-people-killed-4-injured, accessed 12 May 2020

Pajhwok Afghan News, Daikundi Residents Concerned About Daesh in Neighborhood, 3 June 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/06/03/daikundi-residents-concerned-about-daesh-neighborhood, accessed 14 May 2020

Pajhwok Afghan News, Daikundi Residents Rally against Mounting Instability**,** 3 August 2020, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/03/daikundi-residents-rally-against-mounting-instability, accessed 6 July 2020

Pajhwok Afghan News, Daikundi: 80pc of Pato Residents without Tazkira, 6 May 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/05/06/daikundi-80pc-pato-residents-without-tazkira, accessed 11 May 2020

Pajhwok Afghan News, Darzab district residents seek arms for self-defense, 2 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/02/darzab-district-residents-seek-arms-self-defense, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Decrees on $100m loan for 2 projects approved, 6 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/06/decrees-100m-loan-2-projects-approved?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Defence Counsel Association Member Shot Dead in Kabul, 26 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/26/defence-counsel-association-member-shot-dead-kabul, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Deputy Head of Logar Ulema Council Shot Dead, 8 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/08/deputy-head-logar-ulema-council-shot-dead, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Deputy intelligence chief for Baghlan gunned down, 12 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/12/deputy-intelligence-chief-baghlan-gunned-down, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Dilapidated Kandahar road gives passengers bumpy ride, 14 November 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/11/14/dilapidated-kandahar-road-gives-passengers-bumpy-ride;

Pajhwok Afghan News, District chief demand more troops as Taliban attacks Khanabad district, 6 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/06/district-chief-demand-more-troops-taliban-attacks-khanabad-district, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Dostum's convoy attacked in Balkh, bodyguard killed, 30 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/30/dostum%E2%80%99s-convoy-attacked-balkh-bodyguard-killed, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, dozens of civilians, forces killed in Farah, 6 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/06/dozens-civilians-forces-killed-and-wounded-farah, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Dozens of illegal armed group active in Samangan, 8 April 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/04/08/dozens-illegal-armed-groups-active-samangan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Efforts Ongoing for Release of Election Workers, 1 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/01/efforts-ongoing-release-election-workers, accessed 26 May 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Bamyan Province Background Profile, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-bamyan-province, accessed 18 May 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Daykundi Province Background Profile, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/daikundi-province-background-profile, accessed 11 May 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Kabul Province Background Profile, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/kabul-province-background-profile, accessed 4 June 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Logar Province Background Profile, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-logar, accessed 11 June 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Panjsher Province Background Profile, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/panjsher-background-profile, accessed 20 May 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Parwan Province Background Profile, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-parwan, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, Elections 2019: Wardak Province Background Profile, n.d., http://www.elections.pajhwok.com/en/content/background-profile-maidan-wardak, accessed 22 June 2020

Pajhwok Afghan News, Faryab Families Displaced to Parwan in Need of Help, 8 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/08/faryab-families-displaced-parwan-need-help, accessed 26 May 2020

Pajhwok Afghan News, Faryab's Qarghan district falls to Taliban: Officials, 28 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/28/faryab%E2%80%99s-qarghan-district-falls-taliban-officials, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Father, Son Killed as Ex-Commanders Clash in Parwan, 31 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/31/father-son-killed-ex-commanders-clash-parwan, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Feeling Unsafe, Traders & Well-Off Persons Flee Parwan, 1 December 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/12/01/feeling-unsafe-traders-well-persons-flee-parwan, accessed 29 May 2020

Pajhwok Afghan News, Forces re-take control of Faryab's Qarghan district, 30 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/30/forces-re-take-control-faryab%E2%80%99s-qarghan-district, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Foreign Militants Swell Taliban Ranks in Charkh District: Official, 30 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/30/foreign-militants-swell-taliban-ranks-charkh-district-official, accessed 15 June 2020

Pajhwok Afghan News, Former police chief joins Taliban in Farah, 10 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=571666, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Ghani's campaign office attacked in Balkh, 1 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/01/ghani%E2%80%99s-campaign-office-attacked-balkh, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Ghor residents fume over suspension of flights, 19 March 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/03/19/ghor-residents-fume-over-suspension-flights, accessed 10 July 10, 2020

Pajhwok Afghan News, Girl Rescued, 2 Suspected Abductors Held in Kabul**,** 14 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/14/girl-rescued-2-suspected-abductors-held-kabul, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Girls' school set ablaze in Kunduz's Qala Zal district, 6 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/06/girls%E2%80%99-school-set-ablaze-kunduz%E2%80%99s-qala-zal-district, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Govt retakes control of Ghazni's Jaghato district, 22 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/22/govt-retakes-control-ghazni%E2%80%99s-jaghato-district

Pajhwok Afghan News, Govt Unable to Collect Taxes in 5 Logar Districts, 9 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/09/govt-unable-collect-taxes-5-logar-districts, accessed 15 June 2020

Pajhwok Afghan News, Govt won´t talk peace from a weak position: Ghani, 1 June 2015, https://www.pajhwok.com/en/2015/06/01/govt-won%E2%80%99t-talk-peace-weak-position-ghani, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Growing insecurity worries Baghlan shopkeepers, 13 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/13/growing-insecurity-worries-baghlan-shopkeepers, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Gunmen rape 2 sisters in Faryab, family seeks justice, 19 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/19/gunmen-rape-2-sisters-faryab-family-seeks-justice, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Hajigak Pass Reopens for Traffic, 26 April 2015, https://www.pajhwok.com/en/2015/04/26/hajigak-pass-reopens-traffic, accessed 18 May 2020

Pajhwok Afghan News, Headmaster among 4 gunned down in Baghlan, 30 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/30/headmaster-among-4-gunned-down-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Health clinic dynamited in Paktika's Barmal district, 31 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/31/health-clinic-dynamited-paktika%E2%80%99s-barmal-district, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Illegal armed men threaten Mazar-i-Sharif security, 22 May 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/05/22/illegal-armed-men-threaten-mazar-i-sharif-security, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Illegal gunmen seen behind insecurity in Mazar-i-Sharif, 25 January 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/01/25/illegal-gunmen-seen-behind-insecurity-mazar-i-sharif, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, In Takhar, rising crime graph sparks concerns, 2 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/02/takhar-rising-crime-graph-sparks-concerns, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Increasing crime incidents worry Balkh dwellers, 26 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/26/increasing-crime-incidents-worry-balkh-dwellers, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Insecurity growing on Kabul-Gardez highway, 18 July 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/07/18/%E2%80%98insecurity-growing-kabul-gardez-highway%E2%80%99, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Insurgents kidnap district chief in Samangan, 2 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/24/insurgents-kidnap-district-chief-samangan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Intelligence Agent Gunned Down in front of Kardan University, 14 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/14/intelligence-agent-gunned-down-front-kardan-university, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Jaghato District Chief Gunned Down in Kabul, 13 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/13/jaghato-district-chief-gunned-down-kabul, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Jawzjan: 17 security personnel killed in Taliban assault, 30 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/30/jawzjan-17-security-personnel-killed-taliban-assault, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kabul in dark as 3 pylons blown up in Baghlan, 15 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/15/kabul-dark-3-pylons-blown-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kabul university teacher shot dead in Baghlan, 6 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/06/kabul-university-teacher-shot-dead-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kapisa Police Chief Injured in Clash with Taliban, 13 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/13/kapisa-police-chief-injured-clash-taliban, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kapisa Police Officer Gunned Down, 29 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/29/kapisa-police-officer-gunned-down, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kapisa: District Intelligence Chief Killed in Taliban Ambush, 30 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/30/kapisa-district-intelligence-chief-killed-taliban-ambush, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Key figures Among 22 Rebels Killed in Maidan Wardak, 5 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/05/key-figures-among-22-rebels-killed-maidan-wardak, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Khost market unaffected by closure of Pakistan border, 8 July 2016, https://www.pajhwok.com/en/2016/07/08/khost-market-unaffected-closure-pakistan-border, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Khost police chief killed in roadside blast, 8 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/08/khost-police-chief-killed-roadside-blast, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Khost: 20 crime suspects arrested in a week, 12 May 2020, https://www.pajhwok.com/dr/node/571815, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Kuduz police chief wounded in blast amid clashes, 31 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/31/kuduz-police-chief-wounded-blast-amid-clashes, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kunar's Nawapas road reopens after 5-year closure, 7 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/07/kunar%E2%80%99s-nawapas-road-reopens-after-5-year-closure, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Kunduz airport gets new terminal worth $1.4m, 22 February 2017, https://www.pajhwok.com/en/2017/02/22/kunduz-airport-gets-new-terminal-worth-14m, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Kunduz City comes under multi-pronged rebel attack, 31 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/31/kunduz-city-comes-under-multi-pronged-rebel-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kunduz residents in fear as kidnapping incidents spike, 9 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/09/kunduz-residents-fear-kidnapping-incidents-spike, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kunduz: 15 civilians killed in roadside blast, 28 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/28/kunduz-15-civilians-killed-roadside-blast, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kunduz: 5 Afghan soldiers killed in Taliban attack, 18 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/18/kunduz-5-afghan-soldiers-killed-taliban-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Kunduz: Taliban take tax on imported goods, 22 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/22/kunduz-taliban-take-tax-imported-goods, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Laghman prison head among 7 wounded in blast, 2 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/02/laghman-prison-head-among-7-wounded-blast?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Logar Province: Illegal Extraction of Logar Chromites Goes On, 6 October 2015, http://elections.pajhwok.com/en/2015/10/06/illegal-extraction-logar-chromites-goes, accessed 11 June 2020

Pajhwok Afghan News, Logar: 2 Engineers Killed in Taliban Attack, 26 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/26/logar-2-engineers-killed-taliban-attack, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Logar: 56 Militants Eliminated in Azra Offensive, 13 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/13/logar-56-militants-eliminated-azra-offensive, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Logar's Azra District on the Verge of Collapse, 25 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/25/logar%E2%80%99s-azra-district-verge-collapse, accessed 15 June 2020

Pajhwok Afghan News, Magnetic bomb blast leaves 7 civilians injured in Baghlan, 14 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/14/magnetic-bomb-blast-leaves-7-civilians-injured-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Maidan Wardak Governor Survives Bomb Attack, 20 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/20/maidan-wardak-governor-survives-bomb-attack, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Maidan Wardak Judge Gunned Down in Kabul, 2 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/02/maidan-wardak-judge-gunned-down-kabul, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Maidan Wardak Operation Leaves 6 of a Family Killed, 20 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/20/maidan-wardak-operation-leaves-6-family-killed, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Massive operations launched against Taliban in Baghlan, 17 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/17/massive-operations-launched-against-taliban-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Mastermind Behind Kabul Bombings Killed, 26 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/26/mastermind-behind-kabul-bombings-killed, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Mazar-i-Sharif garrison failing to bar illegal gunmen: Residents, 7 March 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/03/07/mazar-i-sharif-garrison-failing-bar-illegal-gunmen-residents, accessed 1 July 2020

Pajhwok Afghan News, Mazar-i-Sharif-Turkey-Europe air corridor formally opens, 9 January 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/01/09/mazar-i-sharif-turkey-europe-air-corridor-formally-opens, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Medical supplies to Paktia clinics yet to resume, 30 January 2020, https://www.pajhwok.com/dr/node/564484, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Militant attacks on oil tankers increasing in Baghlan, 30 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/30/militant-attacks-oil-tankers-increasing-baghlan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Militants close Herat-Farah highway for traffic, 19 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=568127, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Mineral Resources of Daikundi Province, 1 February 2014, http://mines.pajhwok.com/news/mineral-resources-daikundi-province, accessed 11 May 2020

Pajhwok Afghan News, Ministry Official Gunned Down in Kabul, 17 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/17/ministry-official-gunned-down-kabul, accessed 3 June 2020

Pajhwok Afghan News, Mohammad Agha District Official Gunned Down, 4 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/04/mohammad-agha-district-official-gunned-down, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, More Than 200,000 Tourists Visit Bamyan This Year, 3 September 2017, https://www.pajhwok.com/en/2017/09/03/more-200000-tourists-visit-bamyan-year, accessed 18 May 2020

Pajhwok Afghan News, More than 50pc of Logar Being Controlled by Taliban, 26 June 2017, https://www.pajhwok.com/en/2017/06/26/more-50pc-logar-being-controlled-taliban, accessed 12 June 2020

Pajhwok Afghan News, Nangarharis say targeted killings continue unabated, 6 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/06/nangarharis-say-targeted-killings-continue-unabated, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, NDS Employee Shot Dead in Parwan, 27 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/27/nds-employee-shot-dead-parwan, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, NDS Personnel Killed, Weapons, Explosives Recovered in Parwan, 11 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/11/nds-personnel-killed-weapons-explosives-recovered-parwan, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, Nearly a Dozen Taliban Killed in Logar Raid, 11 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/11/nearly-dozen-taliban-killed-logar-raid, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Nimroz farmers in despair as drought kills livestock, 2 January 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/01/02/nimroz-farmers-despair-drought-kills-livestock

Pajhwok Afghan News, Notorious Taliban commander killed in Balkh operation, 16 may 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/16/notorious-taliban-commander-killed-balkh-operation, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, One army Officer Shot Dead, Another Wounded in Parwan, 17 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/17/one-army-officer-shot-dead-another-wounded-parwan, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, Over 180 killed in deadliest week of current year, 1 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/01/over-180-killed-deadliest-week-current-year, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Pakistani forces stray into Gomal district of Paktika, 8 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/08/pakistani-forces-stray-gomal-district-paktika, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Paktika residents say civilians killed in Nika airstrike, 3 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/03/paktika-residents-say-civilians-killed-nika-airstrike, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Paktika's Barmal district police chief killed in Taliban attack, 19 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/19/paktika%E2%80%99s-barmal-district-police-chief-killed-taliban-attack, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Paktika's Sarobi district chief shot injured, 18 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/18/paktika%E2%80%99s-sarobi-district-chief-shot-injured, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Panjsher Residents Protest for Release of Khurasani, 29 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/29/panjsher-residents-protest-release-khurasani, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, Parts of school, clinic damaged in Kunduz airstrike: Officials, 3 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/03/parts-school-clinic-damaged-kunduz-airstrike-officials, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Parwan: Taliban's District Intelligence Head Killed, 28 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/28/parwan-taliban%E2%80%99s-district-intelligence-head-killed, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Parwan-Bamyan Highway Closed amid Fierce Clash, 27 July 2017, https://www.pajhwok.com/en/2017/07/27/parwan-bamyan-highway-closed-amid-fierce-clash, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, People Suffer As Security Forces Shut Chak-Kabul Road, 17 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/17/people-suffer-security-forces-shut-chak-kabul-road, accessed 22 June 2020

Pajhwok Afghan News, Perpetrators of Civilian Casualties Be Punished: Senate, 16 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/16/perpetrators-civilian-casualties-be-punished-senate, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Physician killed, 20 civilians injured in Baghlan blast, 4 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/04/physician-killed-20-civilians-injured-baghlan-blast, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Platoon Commander Killed in Parwan, 31 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/31/platoon-commander-killed-parwan, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, Police officer accused of torture, extortion, 19 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/19/police-officer-accused-torture-extortion, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Policeman, 3 Taliban killed in Sar-i-Pul clash, 10 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/10/policeman-3-taliban-killed-sar-i-pul-clash, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Political Parties Seen As a Source of Insecurity in Daikundi, 14 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/14/political-parties-seen-source-insecurity-daikundi, accessed 14 May 2020

Pajhwok Afghan News, Power transmission line damaged in Baghlan, 18 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/18/power-transmission-line-damaged-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Prayer Leader Gunned Down in Kabul, Say Police, 10 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/10/prayer-leader-gunned-down-kabul-say-police, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, Primary court judge gunned down in Balkh, 8 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/08/primary-court-judge-gunned-down-balkh, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Pro-govt commander shot dead in Sar-i-Pul, 14 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/14/pro-govt-commander-shot-dead-sar-i-pul, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Protestors Close Kabul-Parwan Highway after Civilian Deaths, 27 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/27/protestors-close-kabul-parwan-highway-after-civilian-deaths, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Recognition of southern Helmand province, n.d., https://www.elections.pajhwok.com/en/content/recognition-southern-helmand-province

Pajhwok Afghan News, Reconstructed Gardez-Khost highway inaugurated, 15 December 2015, https://www.pajhwok.com/en/2015/12/15/reconstructed-gardez-khost-highway-inaugurated, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Recruiter Among 10 Taliban Killed in Logar Raids, 4 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/04/recruiter-among-10-taliban-killed-logar-raids, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Rehabilitation work on Nuristan-Kunar road kicks off, 20 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/20/rehabilitation-work-nuristan-kunar-road-kicks, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Religious scholar gunned down in Farah, 10 April 2020, https://baztab.news/article/1311692, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Religious scholar shot dead in Kabul, 21 March 2020, https://baztab.news/article/1297555, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Residents worried as clashes approach Taloqan, 3 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/03/residents-worried-clashes-approach-taloqan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Rising targeted killings spark concerns in Gardez, 16 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/16/rising-targeted-killings-spark-concerns-gardez, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Road connecting 2 districts with Paroon being built, 24 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/24/road-connecting-2-districts-paroon-being-built, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Robbers Snatch Guns from Parwan Police Officers, 23 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/23/robbers-snatch-guns-parwan-police-officers, accessed 29 May 2020

Pajhwok Afghan News, Sar-i-Pul province, 16 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/node/564157, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Sar-i-Pul: Taliban besiege Sancharak district center, 15 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/15/sar-i-pul-taliban-besiege-sancharak-district-center, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, School Principal Gunned Down in Kabul, 14 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/14/school-principal-gunned-down-kabul, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Scores of rebels, security personnel killed in clashes, 14 December 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/12/14/scores-rebels-security-personnel-killed-clashe, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces among 17 killed in Samangan attack, 27 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/27/security-forces-among-17-killed-samangan-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces regain Dasht-i-Archi control, 12 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/12/security-forces-regain-dasht-i-archi-control, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces retake control of Baghlan's Guzarga Noor district, 30 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/30/security-forces-retake-control-baghlan%E2%80%99s-guzarga-noor-district, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces retake Faryab's Balcharagh district, 25 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/25/security-forces-retake-faryab%E2%80%99s-balcharagh-district, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces retake Warduj district after 3 years, 7 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/07/security-forces-retake-warduj-district-after-3-years, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban extort money on Mazar-Dara-i-Suf road, 9 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/09/security-forces-taliban-extort-money-mazar-dara-i-suf-road?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter, accessed 7 July 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces, Taliban extort money on Mazar-Dara-i-Suf road, 9 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/09/security-forces-taliban-extort-money-mazar-dara-i-suf-road, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security forces' mounting casualties spark concerns, 12 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/12/security-forces%E2%80%99-mounting-casualties-spark-concerns, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security personnel among 14 killed in Jawzjan incidents, 28 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/28/security-personnel-among-14-killed-jawzjan-incidents, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Security personnel, Taliban suffer casualties in Faryab clashes, 30 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/30/security-personnel-taliban-suffer-casualties-faryab-clashes, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Seeking aid, dozens of Sar-i-Pul IDPs rally against govt, 5 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/05/seeking-aid-dozens-sar-i-pul-idps-rally-against-govt, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Seized 2 Days Ago, Taliban Release Parwan Teachers, 31 January 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/01/31/seized-2-days-ago-taliban-release-parwan-teachers, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Senior figure among 30 IS rebels surrender in Laghman, 19 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/19/senior-figure-among-30-rebels-surrender-laghman?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Separate Taliban attacks cause 28 civilian casualties, 26 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/26/separate-taliban-attacks-cause-28-civilian-casualties, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Shadow district chief among 8 Taliban killed in Balkh, 22 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/22/shadow-district-chief-among-8-taliban-killed-balkh, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Some Wardak Hospitals Closed after Taliban Threats**,** 16 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/16/some-wardak-hospitals-closed-after-taliban-threats, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Suicide Bomber Targets NATO Convoy in Parwan, 24 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/24/suicide-bomber-targets-nato-convoy-parwan, accessed 27 May 2020

Pajhwok Afghan News, Supreme Court Official Gunned Down in Kabul, 3 May 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/05/03/supreme-court-official-gunned-down-kabul, accessed 3 June 2020

Pajhwok Afghan News, Takhar seminary blast leaves 10 students dead, 18 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/18/takhar-seminary-blast-leaves-10-students-dead, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Takhar: 2 uprising members killed in Taliban attack, 15 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/15/takhar-2-uprising-members-killed-taliban-attack, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Takhar: Imam shot dead by unidentified gunmen, 13 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/06/13/takhar-imam-shot-dead-unidentified-gunmen, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban abduct 40 elderly men from Jawzjan funeral, 10 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/10/taliban-abduct-40-elderly-men-jawzjan-funeral, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Abduct 55 Civilians in Madian Wardak**,** 2 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/02/taliban-abduct-55-civilians-madian-wardak, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban abduct, slay 8 civilians in Balkh, 8 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/08/%E2%80%8Btaliban-abduct-slay-8-civilians-balkh, accessed 30 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban attack leaves 2 oil tankers torched in Baghlan, 12 may 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/12/taliban-attack-leaves-2-oil-tankers-torched-baghlan

Pajhwok Afghan News, Taliban behead influential elder in Takhar, 4 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/04/taliban-behead-influential-elder-takhar, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban capture Badakhshan's Karan wa Menjan district, 22 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/22/taliban-capture-badakhshan%E2%80%99s-karan-wa-menjan-district, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban capture Jawzjan's Qush Tepa district, 2 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/02/taliban-capture-jawzjan%E2%80%99s-qush-tepa-district, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban capture lapis mine, 30 guars in Badakhshan, 16 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/16/taliban-capture-lapis-mine-30-guards-badakhshan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban capture, kill off-duty soldier in Faryab, 7 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/07/taliban-capture-kill-duty-soldier-faryab, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban chief for Chamtal district killed in airstrike, 7 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/07/taliban-chief-chamtal-district-killed-airstrike, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban claims capturing Zari district in Balkh, 3 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/03/taliban-claims-capturing-zari-district-balkh, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Claims Inflicting Casualties on Security Forces in Maidan Wardak, 7 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/07/taliban-claims-inflicting-casualties-security-forces-maidan-wardak, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban close 12 NGO-run health clinics in Nuristan, 11 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/11/taliban-close-12-ngo-run-health-clinics-nuristan, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Commander Who Killed 10 Police Detained in Logar, 27 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/27/taliban-commander-who-killed-10-police-detained-logar, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban continue telecom services shutdown in Baghlan, 14 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/14/taliban-continue-telecom-services-shutdown-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban control 80pc of Faryab area, says governor, 28 November 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/11/28/taliban-control-80pc-faryab-area-says-governor, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban District Chief Among 5 Killed in Logar Blitz, 18 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/18/taliban-district-chief-among-5-killed-logar-blitz, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban driven from 4 strategic Faryab villages, 8 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/08/taliban-driven-4-strategic-faryab-villages, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban execute 2 young sisters in Logar, 7 June 2020, https://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=573317, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban execute 5 civilians over cooperation with govt, 23 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/23/taliban-execute-5-civilians-over-cooperation-govt, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Free 8 Election Workers in Parwan, 9 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/09/taliban-free-8-election-workers-parwan, accessed 26 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban increase tax on coal trucks in Samangan, 29 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/29/taliban-increase-tax-coal-trucks-samangan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Kidnap District's Court Chief in Parwan, 17 January 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/01/17/taliban-kidnap-district%E2%80%99s-court-chief-parwan, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban kill 10 security forces, capture 7 in Kunduz, 4 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/04/taliban-kill-10-security-forces-capture-7-kunduz, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Kill 3 Off-Duty Soldiers in Wardak, 21 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/21/taliban-kill-3-duty-soldiers-wardak, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban kill 30 civilians in a week : NSC, 12 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/12/taliban-kill-30-civilians-week-nsc, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Kill 9 Pro-Government Fighters in Kapisa, 18 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/18/taliban-kill-9-pro-government-fighters-kapisa, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban kill HIA commander's sons in Ghor clash, 13 January 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/01/13/taliban-kill-hia-commander's-sons-ghor-clash, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban kill poll panel worker in Sar-i-Pul, 8 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/08/taliban-kill-poll-panel-worker-sar-i-pul, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban lose 15 fighers in battle for Khwaja Ghar district, 12 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/12/taliban-lose-15-fighters-battle-khwaja-ghar-district, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Not Allowing Us to Buy Food: Daikundi Residents, 30 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/30/taliban-not-allowing-us-buy-food-daikundi-residents, accessed 12 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Order Shutdown of 8 Seminaries in Parwan, 28 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/28/taliban-order-shutdown-8-seminaries-parwan, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban overrun district; police in denial, 8 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/08/taliban-overrun-district-police-denial, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban overrun Gajwae locality in Sar-i-Pul's Sancharak district, 3 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/03/%E2%80%98taliban-overrun-gajwae-locality-sar-i-pul%E2%80%99s-sancharak-district%E2%80%99, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban overrun Qarma Qul district of Faryab, 23 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/23/taliban-overrun-qarma-qul-district-faryab, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban raid leaves 14 security forces dead in Takhar, 30 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/30/taliban-raid-leaves-14-security-forces-dead-takhar, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Rebels Accused of Looting Food-Laden Trucks, 24 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/24/taliban-rebels-accused-looting-food-laden-trucks, accessed 13 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban release 54 security forces in Jawzjan, 9 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/09/taliban-release-54-security-forces-jawzjan, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban running 'customs check-point' on Nimroz road, 20 January 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/01/20/taliban-running-%E2%80%98customs-check-point%E2%80%99-nimroz-road, accessed 19 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban set fire to girls' school in Takhar: Rahimi, 3 February 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/02/03/taliban-set-fire-girls%E2%80%99-school-takhar-rahimi, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban set free 40 elderly individuals in Jawzjan, 12 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/12/taliban-set-free-40-elderly-individuals-jawzjan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Shadow Governor for Logar Among Key Members Killed in Airstrike, 28 June 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/06/28/taliban-shadow-governor-logar-among-key-members-killed-airstrike, accessed 12 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban storm Cha Ab district in Takhar, 30 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/30/taliban-storm-cha-ab-district-takhar, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban Suffer Heavy Casualties in Parwan, 25 April 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/04/25/taliban-suffer-heavy-casualties-parwan, accessed 28 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban torch 3 telecom antennas in Jawzjan, 1 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/01/taliban-torch-3-telecom-antennas-jawzjan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban torch Salaam Telecom tower in Jawzjan, 7 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/07/taliban-torch-salaam-telecom-tower-jawzjan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's attempt at capturing Kunduz City thwarted, 15 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/15/taliban%E2%80%99s-attempt-capturing-kunduz-city-thwarted, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's district chief among 8 killed in Faryab, 12 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/12/taliban%E2%80%99s-district-chief-among-8-killed-faryab, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's District Chief killed in Wardak Airstrike, 17 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/17/taliban%E2%80%99s-district-chief-killed-wardak-airstrike, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's District Police Chief Among 7 killed in Wardak Firefight, 5 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/04/05/taliban%E2%80%99s-district-police-chief-among-7-killed-wardak-firefight, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's Governor for Logar Among 22 Militants Killed, 24 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/24/taliban%E2%80%99s-governor-logar-among-22-militants-killed, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's groups attack on Dara-i-Souf Paen district repulsed, 3 January 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/01/03/taliban%E2%80%99s-groups-attack-dara-i-souf-paen-district-repulsed, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's influence, insecurity grow in Balkh, 18 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/18/taliban%E2%80%99s-influence-insecurity-grow-balkh?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Commission Head Killed in Kapesa, 29 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/29/taliban%E2%80%99s-military-commission-head-killed-kapesa, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's military leader among 11 killed in Samangan clash, 28 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/28/taliban%E2%80%99s-military-leader-among-11-killed-samangan-clash, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's Military Official Arrested in Tagab District, 22 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/22/taliban%E2%80%99s-military-official-arrested-tagab-district, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's Red Unit loses 7 men in Jawzjan firefight, 28 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/28/taliban%E2%80%99s-red-unit-loses-7-men-jawzjan-firefight, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's Shadow Deputy Governor for Panjsher Killed: MoI, 4 August 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/08/04/taliban%E2%80%99s-shadow-deputy-governor-panjsher-killed-moi, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's shadow governor among 43 rebels killed in Baghlan, 5 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/05/taliban%E2%80%99s-shadow-governor-among-43-rebels-killed-baghlan, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Taliban's shadow governor killed in airstrike, 15 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/15/taliban%E2%80%99s-shadow-governor-killed-airstrike, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Tribal Elders Among 4 Killed in Logar Airstrike, 7 April 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/04/07/tribal-elders-among-4-killed-logar-airstrike, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, UNAMA Vehicle Comes under Attack in Panjsher, 14 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/14/unama-vehicle-comes-under-attack-panjsher, accessed 20 May 2020

Pajhwok Afghan News, Undocumented vehicles, bikes being seized in Balkh, 27 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/27/undocumented-vehicles-bikes-being-seized-balkh, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Unexploded rocket kills 4 Sar-i-Pul children, 17 July 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/07/17/unexploded-rocket-kills-4-sar-i-pul-children, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Uprising commander, ex-mayor killed in Faizabad blast, 1 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/01/uprising-commander-ex-mayor-killed-faizabad-blast, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Uruzgan administrative units, n.d., http://elections.pajhwok.com/en/content/uruzgan-administrative-units, accessed 10 June 2020

Pajhwok Afghan News, Uruzgan: 3 women from Chora district join Daesh, 18 April 2018, https://www.pajhwok.com/en/2018/04/18/uruzgan-3-women-chora-district-join-daesh, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, US Forces Apologize for Wardak Civilian Deaths**,** 14 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/14/us-forces-apologize-wardak-civilian-deaths, accessed 18 June 2020

Pajhwok Afghan News, US forces, AIHRC probing Khost drone strike, 1 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/01/us-forces-aihrc-probing-khost-drone-strike, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Woman shot dead in Fayab over alleged elopement, 22 November 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/11/22/woman-shot-dead-fayab-over-alleged-elopement, accessed 4 May 2020

Pajhwok Afghan News, Women Among 6 of a family Killed in Kapisa Blast, 2 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/02/women-among-6-family-killed-kapisa-blast, accessed 7 May 2020

Pajhwok Afghan News, Women, children among 12 killed in Kunduz blitz, 23 March 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/03/23/women-children-among-12-killed-kunduz-blitz, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Worsening insecurity worries Herat residents, 19 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/19/worsening-insecurity-worries-herat-residents, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Would-be suicide bomber killed in Kunduz, 28 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/28/would-be-suicide-bomber-killed-kunduz, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, Yamgan district falls to Taliban after fierce fighting, 28 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/2020/03/28/yamgan-district-falls-taliban-after-fierce-fighting, accessed 5 May 2020

Pajhwok Afghan News, آمر حوزه دهم امنیتی پولیس هرات به دلیل غفلت وظیفوی برکنار شد [informal translation: 'chief of Police District 10 of Herat has been removed from office due to negligence'], 17 December 2019, https://www.pajhwok.com/dr/2019/12/17/آمر-حوزه-دهم-امنیتی-پولیس-هرات-به-دلیل-غفلت-وظیفوی-برکنار-شد, accessed 10 July 2020

Pajhwok Afghan News, Imam's death sparks anti-NDS protest in Kandahar, 8 September 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/09/08/imam%E2%80%99s-death-sparks-anti-nds-protest-kandahar

Pajhwok Afghan News, 12 civilians freed from Taliban prison in Uruzgan, 16 December 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/12/16/12-civilians-freed-taliban-prison-uruzgan;

Pajhwok Afghan News, Farah: police officer among 3 killed in insurgent attack, 20 March 2020, https://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=568205, accessed 10 July 2020

Pajwhok Afghan News, Over 50 militants killed in Faryab clashes, 27 October 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/10/27/over-50-militants-killed-faryab-clashes, accessed 5 May 2020

Pajwok Afghan News, 9 detained for allegedly gang-raping midwife in Samangan, 21 May 2019, https://www.pajhwok.com/en/2019/05/21/9-detained-allegedly-gang-raping-midwife-samangan, accessed 5 May 2020

Pasbanan, Four member of a family were killed in Badakhshan, 2 June 2020, https://pasbanan.com/four-member-of-a-family-were-killed-in-badakhshan/, accessed 30 June 2020

Pasbanan, Nine police were killed in Ghor province, 13 June 2020, https://pasbanan.com/9-police-were-killed-in-ghor-province/, accessed 10 July 2020

Pasbanan, Panjshir Is threatened by ISIS Recruitment, 8 March 2018, https://pasbanan.com/old/en/panjshir-threatened-isis-recruitment/, accessed 25 May 2020

PBS , What Life is Like for Afghans under Taliban Control, 31 December 2019, https://www.pbs.org/newshour/show/what-life-is-like-for-afghans-under-taliban-control, accessed 23 June 2020

PBS, 40 civilians killed in anti-Taliban raid in Afghanistan, 23 September 2019, https://www.pbs.org/newshour/world/40-civilians-killed-in-anti-taliban-raid-in-afghanistan;

Qaane, E., One Land, Two Rules (9): Delivering Public Services in Insurgency-Affected Jalrez District of Wardak Province, AAN, 16 December 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/economy-development-environment/

one-land-two-rules-9-delivering-public-services-in-insurgency-affected-jalrez-district-of-wardak-province/, accessed 11 May 2020

Qaane, E., The 2018 Election Observed (7) in Daikundi: The Outstanding Role of Women, AAN, 27 January 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-parliamentary-election-in-daikundi-the-outstanding-role-of-women/, accessed 12 May 2020

Qaane, E., The Insecure Spring of Ghazni: Results of third-grade treatment by the centre?, AAN, 25 July 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/the-insecure-spring-of-ghazni-results-of-third-grade-treatment-by-the-centre/, accessed 10 June 2020

Qatar Tribune, Taliban abduct 60 Afghan truck drivers for failing to pay toll, 12 April 2019, https://www.qatar-tribune.com/news-details/id/160768/taliban-abduct-60-afghan-truck-drivers-for-failing-to-pay-toll, accessed 5 May 2020

Quilty A., Static War: Helmand after the US Marines' return, AAN, 23 April 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/static-war-helmand-after-the-us-marines-return/

Radio Azadi, فرمانده پولیس هرات: اگر نیروهای پولیس افزایش نیابد اقتصاد هرات فلج می‌شود [informal translation: 'Herat Police commander: if the number of police personnel does not increase, economy of Herat will be impacted'], 17 December 2019, https://da.azadiradio.com/a/30330112.html, accessed 10 July 2020

Railway Gazette International, Herat province railway construction contract signed, 12 December 2019, https://www.railwaygazette.com/infrastructure/herat-province-railway-construction-contract-signed/55347.article, accessed 10 July 2020

REACH, Area Based Community Profile: Kabul, Afghanistan, December 2017, http://www.reachresourcecentre.info/system/files/resource-documents/afg_report_agora_kabul_city_profile_december_2017.pdf, accessed 25 June 2020

Relief International, Saving Lives and Securing Futures in Drought-Stricken Afghanistan, 26 August 2019, https://www.ri.org/saving-lives-and-securing-futures-in-drought-stricken-afghanistan/

Reporterly, [Twitter], posted on 11 June 2020, https://twitter.com/Reporterlyaf/status/1271115711231004672, accessed 29 June 2020, accessed 30 June 2020

Reporterly, 62 Taliban Red Division Fighters Killed in Maidan Wardak, 30 May 2019, http://reporterly.net/live/newsfeed/thursday-may-30/62-taliban-red-division-fighters-killed-in-maidan-wardak/, accessed 18 June 2020

Reporterly, 80% People Infected With COVID-19: How Did Kandahar Get Here? 23 June 2020, http://reporterly.net/narratives/80-people-infected-with-covid-19-how-did-kandahar-get-here/

Reporterly, 9 Security Forces Killed & Injured in Taliban Attack in Daikundi, 2 July 2019, http://reporterly.net/live/newsfeed/tuesday-july-2/9-security-forces-killed-injured-in-taliban-attack-in-daikundi/, accessed 13 May 2020

Reporterly, Afghan Local Police Commander Killed in Taliban Ambush in Kapisa, 24 December 2019, http://reporterly.net/live/newsfeed/tuesday-december-24/seven-afghan-army-forces-killed-in-taliban-attack-in-balkh/, accessed 7 May 2020

Reporterly, Challenges of the 2019 Elections: Bamyan, a Province with Heavy Preparedness and Soaring Uncertainty, 31 August 2019, http://reporterly.net/narratives/challenges-of-the-2019-elections-bamyan-a-province-with-heavy-preparedness-and-soaring-uncertainty/, accessed 19 May 2020

Reporterly, EU Calls for Immediate Ceasefire as Violence Rises in Afghanistan, 30 June 2020, http://reporterly.net/live/newsfeed/tuesday-june-30-2020/eu-calls-for-immediate-ceasefire-as-violence-rises-in-afghanistan/, accessed 1 July 2020

Reporterly, Imam in Baghlan Dies After Being Beaten by Taliban, 21 June 2020, http://reporterly.net/live/newsfeed/sunday-june-21-2020/imam-in-baghlan-dies-after-being-beaten-by-taliban/, accessed 30 June 2020

Reporterly, Over 40 Taliban Killed By Afghan Forces, 30 June 2020, http://reporterly.net/live/newsfeed/tuesday-june-30-2020/over-40-taliban-killed-by-afghan-forces/, accessed 10 July 2020

Reporterly, Security forces kill senior Taliban spy in Laghman, 10 May 2020, http://reporterly.net/latest-stories/security-forces-kill-senior-taliban-spy-in-laghman/, accessed 10 July 2020

Reporterly, Security Incidents Mount in Daikundi; Why Has the Secured Province Faces Insecurity?, 11 July 2019, http://reporterly.net/narratives/security-incidents-mount-in-daikundi-why-has-the-secured-province-faces-insecurity/, accessed 12 May 2020

Reporterly, Taliban Hang Tribal Elder For Not Paying 300 AFN, 18 August 2019, http://reporterly.net/live/newsfeed/sunday-august-18/enemies-despicable-acts-cant-deter-our-people-nsc/, accessed 5 May 2020

Reporterly, Taliban Kills Three Passengers in Jalrez District of Maidan Wardak, 2 June 2019, http://reporterly.net/live/newsfeed/sunday-june-2/taliban-kills-three-passengers-in-jalrez-district-of-maidan-wardak/, accessed 22 June 2020

Reporterly, Taliban Launch Awareness Campaign on Coronavirus, 30 March 2020, http://reporterly.net/live/newsfeed/monday-march-30-2020/taliban-launch-awareness-campaign-on-coronavirus/, accessed 15 June 2020

Reporterly, Taliban shot killed three residents of Samangan, 27 August 2019, http://reporterly.net/live/newsfeed/tuesday-august-27/taliban-shot-killed-3-residents-of-samangan/, accessed 10 July 2020

Reuters, Afghan election runoff likely amid thousands of complaints: officials, 23 December 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghan-election-runoff-likely-amid-thousands-of-complaints-officials-idUSKBN1YR145, accessed 22 May 2020

Reuters, Afghan Election Set to See Big Drop in Voter Numbers, 29 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghan-election-set-to-see-big-drop-in-voter-numbers-idUSKBN1WE056, accessed 26 May 2020

Reuters, Afghan government, Taliban agree to Doha as venue for first peace talks, 15 June 2020, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-taliban-talks/afghan-government-taliban-agree-to-doha-as-venue-for-first-peace-talks-idUSKBN23L0S3, accessed 22 May 2020

Reuters, Afghan presidential vote held in relative calm, but turnout low, 28 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghan-presidential-vote-held-in-relative-calm-but-turnout-low-idUSKBN1WD03C, accessed 4 May 2020

Reuters, Afghan Shi'ite militia battles Taliban, raising sectarian fears, 3 November 2018, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-security/afghan-shiite-militia-battles-taliban-raising-sectarian-fears-idUSKCN1N80FC?fbclid=IwAR1mC-NCvaJU_GOYiTW8QTS42XxlkOLIfav3wT_VycGi7p6xVzdDZxsRLJ8, accessed 10 June 2020

Reuters, Afghanistan highway blast kills at least 34 on bus, injures 17, 31 July 2019, https://fr.reuters.com/article/idUSKCN1UQ0IV, accessed 10 July 2020

Reuters, Afghanistan presidential election postponed to September, 20 March 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghanistan-presidential-election-postponed-to-september-idUSKCN1R11X1, accessed 22 May 2020

Reuters, Afghanistan's Ghani Launches Bid for Second Presidential Term, 20 January 2018, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghanistans-ghani-launches-bid-for-second-presidential-term-idUSKCN1PE0CT, accessed 25 May 2020

Reuters, Afghanistan's 'Game of Thrones' jeopardizes peace process, 9 March 2020, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-politics/afghanistans-game-of-thrones-jeopardizes-peace-process-idUSKBN20W0AS, accessed 10 June 2020

Reuters, Afghanistan's Ghani claims narrow win in preliminary presidential vote results, 22 December 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghanistans-ghani-claims-narrow-win-in-preliminary-presidential-vote-results-idUSKBN1YQ054, accessed 22 June 2020

Reuters, Afghanistan's Ghani launches bid for second presidential term, 20 January 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/afghanistans-ghani-launches-bid-for-second-presidential-term-idUSKCN1PE0CT, accessed 22 May 2020

Reuters, After U.S. Pressure, Afghanistan Frees Activists Who Exposed Sex Abuse, 27 November 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-activists/after-u-s-pressure-afghanistan-frees-activists-who-exposed-sex-abuse-idUSKBN1Y114A, accessed 12 June 2020

Reuters, At least six killed in protest over food distribution in Afghanistan, 9 May 2020, https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-afghanistan-food/at-least-six-killed-in-protests-over-food-distribution-in-afghanistan-idUSKBN22L0I4, accessed 10 July 2020

Reuters, Bombing near Afghan Capital Kills Three amid Unabated Violence, 29 April 2020, https://uk.reuters.com/article/uk-afghanistan-attacks/bombing-near-afghan-capital-kills-three-amid-unabated-violence-idUKKCN22B0HB?rpc=401&, accessed 3 June 2020

Reuters, Clashes Across Afghanistan Kill Dozens of Security Force Members, Militants, 22 April 2020, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attacks/clashes-across-afghanistan-kill-dozens-of-security-force-members-militants-idUSKCN2242L0?il=0, accessed 10 June 2020

Reuters, Fighting Picks Up in Afghanistan After Talks Collapse, 11 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-security/fighting-picks-up-in-afghanistan-after-talks-collapse-idUSKCN1VW14C, accessed 18 June 2020

Reuters, Ghani named winner of disputed Afghan poll, rival also claims victory, 18 February 2020, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/ghani-named-winner-of-disputed-afghan-poll-rival-also-claims-victory-idUSKBN20C1PZ, accessed 18 June 2020

Reuters, Gunfight erupts in north Afghan city over police chief's appointment, 14 March 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-politics/gunfight-erupts-in-north-afghan-city-over-police-chiefs-appointment-idUSKCN1QV1RU, accessed 11 May 2020

Reuters, Heavy casualties as blast rocks Afghan city of Kandahar, 22 May 2018, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-blast/heavy-casualties-as-blast-rocks-afghan-city-of-kandahar-idUSKCN1IN0W1, accessed 18 June 2020

Reuters, Heavy fighting flares between Taliban, Islamic State in Afghanistan, 24 April 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-taliban-fighting/heavy-fighting-flares-between-taliban-islamic-state-in-afghanistan-idUSKCN1S01MH, accessed 10 July 2020

Reuters, Life in Kabul's Squatter Camps Highlights Challenge for Any Afghan Peace, 15 February 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-aid/life-in-kabuls-squatter-camps-highlights-challenge-for-any-afghan-peace-idUSKCN1Q40XB, accessed 29 June 2020

Reuters, Taiban kill 14 pro-government militia in Afghanistan: Officials, 28 August 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attack/taliban-kill-14-pro-government-militia-in-afghanistan-officials-idUSKCN1VI0MW, accessed 10 July 2020

Reuters, Taliban kill U.S. force member in northern Afghanistan, 22 December 2019, https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan/taliban-kill-u-s-force-member-in-northern-afghanistan-idUSKBN1YR0BC, accessed 11 May 2020

Reuters, Taliban step up attacks on Afghan forces since signing U.S. deal: data, 1 May 2020, https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-afghanistan-taliba/taliban-step-up-attacks-on-afghan-forces-since-signing-u-s-deal-data-idUSKBN22D5S7, accessed 10 July 2020

Reuters, Taliban Suicide Bomber Kills at Least 10 Civilians, Two NATO Troops in Kabul, 5 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attack/taliban-suicide-bomber-kills-at-least-10-civilians-two-nato-troops-in-kabul-idUSKCN1VQ0J4, accessed 23 June 2020

Reuters, Taliban threaten oil fields in northern Afghanistan, 4 January 2019, https://uk.reuters.com/article/uk-afghanistan-taliban/taliban-threaten-oil-fields-in-northern-afghanistan-idUKKCN1OY156, accessed 11 May 2020

Reuters, Taliban Truck Bombing Kills At Least Five At Afghan Military Center, 4 May 2020, https://www.rferl.org/a/taliban-attacks-afghan-military-center-casualties-reported/30591429.html, accessed 10 July 2020

Reuters, Taliban Worries Loom as Afghanistan Prepares to Vote for a President, 27 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-election/taliban-worries-loom-as-afghanistan-prepares-to-vote-for-a-president-idUSKBN1WC105, accessed 26 May 2020

Reuters, Truck bomb in eastern Afghan city kills five, Taliban claim responsibility, 14 May 2020, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attacks-blast/truck-bomb-in-eastern-afghan-city-kills-five-taliban-claim-responsibility-idUSKBN22Q0NY, accessed 10 July 2020

Reuters, Two Afghan Taliban shadow governors killed as air strikes step up, 15 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attack/two-afghan-taliban-shadow-governors-killed-as-air-strikes-step-up-idUSKBN1W00BM, accessed 10 July 2020

Reuters, U.S drone strike killed 30 pine nut farm workers in Afghanistan, 19 September 2019, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-attack-drones/u-s-drone-strike-kills-30-pine-nut-farm-workers-in-afghanistan-idUSKBN1W40NW, accessed 10 July 2020

Reuters, U.S. Forces conduct airstrikes on Taliban in Afghanistan, 5 June 2020, https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan-taliban-idUSKBN23C27W

Reuters, U.S. Forces conduct airstrikes on Taliban in Afghanistan, 5 June 2020, https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan-taliban-idUSKBN23C27W, accessed 18 June 2020

Reuters, U.S.-Taliban Pact to Cut Violence About to Start, Afghan Minister Says Amid Clashes, 18 February 2020, https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan-talks/u-s-taliban-pact-to-cut-violence-about-to-start-afghan-minister-says-amid-clashes-idUSKBN20C1GX, accessed 7 May 2020

Reuters, West reluctant for 'dangerous' Taliban prisoners to be freed: sources, 18 June 2020, https://www.reuters.com/article/us-usa-afghanistan-taliban-prisoners/reluctance-to-free-most-dangerous-taliban-prisoners-slows-afghan-peace-talks-sources-idUSKBN23P3A9, accessed 18 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Authorities Release Militia Leader after Violent Demonstrations, 26 November 2018, https://www.rferl.org/a/supporters-of-hazara-militia-leader-protest-in-kabul-for-second-day/29621253.html, accessed 19 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Forces Capture Key Figures From Islamic State's South Asia Branch, 11 May 2020, https://www.rferl.org/a/afghan-forces-capture-key-figures-from-islamic-state-s-south-asia-branch/30606322.html, accessed 3 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Government Official Shot and Killed in Kabul, 13 October 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-government-official-shot-and-killed-in-kabul/30214545.html, accessed 26 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Governor Accuses Iran Of Supporting Taliban, 31 July 2017, https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-iran-taliban-support/28651070.html, accessed 3 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Human Rights Defender Kidnapped, Shot Dead, 5 September 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-human-rights-defender-kidnapped-shot-dead/30148465.html, accessed 19 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Loya Jirga Aimed At Discussing Peace Talks Delayed, 3 March 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-loya-jirga-aimed-at-discussing-peace-talks-delayed/29801048.html, accessed 26 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Officials Say Four Children, Three Women Killed In Air Strikes, 26 January 2020, https://www.rferl.org/a/afghan-officials-say-four-children-three-women-killed-in-air-strikes/30397937.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Officials: Taliban Suffers Heavy Casualties in Several Provinces, 22 September 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-officials-taliban-suffers-heavy-casualties-in-several-provinces/30177823.html, accessed 26 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Officials: Taliban Suffers Heavy Casualties In Several Provinces, 22 September 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-officials-taliban-suffers-heavy-casualties-in-several-provinces/30177823.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan President Condemns 'Barbaric' Attack On Wedding Party, 18 August 2019, https://www.rferl.org/a/dozens-reported-killed-wounded-by-bomb-at-kabul-wedding-reception/30114999.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan President Says Taliban Prisoner Release To Be Completed Soon, 11 June 2020, https://www.rferl.org/a/afghan-president-says-taliban-prisoner-release-to-be-completed-soon/30665861.html, accessed 22 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Taliban Ends Partial Truce As Deadly Bombing Hits Near Soccer Ground, 2 March 2020, https://www.rferl.org/a/bomb-blast-near-afghan-football-ground-kills-three-civilians/30464612.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Taliban Wants What It Hasn't Been Able to Hold: Hazara Regions, 13 November 2018, https://www.rferl.org/a/afghan-taliban-wants-what-it-hasn-t-been-able-to-hold-hazara-regions/29598848.html, accessed 19 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Teen Loses Her Eye Waiting To Prove Horrific Injury Was From War, 25 May 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-teen-loses-her-eye-waiting-to-prove-injury-was-from-war/29962444.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghan Vice President Dostum Survives Convoy Ambush, 30 March 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-vice-president-dostum-survives-convoy-ambush/29851617.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghanistan Releases Activists Who Exposed Alleged Pedophile Ring, 27 November 2019, https://www.rferl.org/a/afghanistan-releases-activists-who-exposed-alleged-pedophile-ring/30294906.html, accessed 12 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghanistan Suicide Bombing Kills at least Three, Wounds 15, 29 April 2020, https://www.rferl.org/a/afghanistan-suicide-bombing-kills-at-least-three-wounds-15/30582627.html, accessed 3 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., https://www.rferl.org/a/27013992.html, accessed 1 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghanistan's New Northern Flash Points, n.d., https://www.rferl.org/a/27013992.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Afghans Celebrate Partial Truce In Frontline Provinces, 24 February 2020, https://gandhara.rferl.org/a/afghans-celebrate-partial-truce-in-frontline-provinces/30451747.html, accessed 24 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), 'Ample Opportunities' For Fraud Bedevil Afghan Presidential Election, 9 October 2019, https://www.rferl.org/a/ample-opportunities-for-fraud-bedevil-afghan-presidential-election/30208231.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), At Least 10 Afghan Police Killed in Taliban Attack on Security Checkpoint, 2 August 2019, https://www.rferl.org/a/at-least-10-afghan-police-killed-in-taliban-attack-on-security-checkpoint/30089128.html, accessed 13 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), At Least 17 Killed In Attacks Across Afghanistan, 13 June 2020, https://www.rferl.org/a/at-least-17-killed-in-attacks-across-afghanistan/30668915.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), At Least Seven Civilians Killed in Air Strike in Eastern Afghanistan, 22 July 2019, https://gandhara.rferl.org/a/at-least-seven-civilians-killed-in-air-strike-in-eastern-afghanistan/30069820.html, accessed 10 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), At Least Six Killed In Afghanistan Despite 'Reduction Of Violence' Deal, 24 February 2020, https://www.rferl.org/a/attacks-in-afghanistan-despite-reduction-of-violence-deal/30452041.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Detention of Ethnic Pashtun Activist Triggers Protests in Pakistan, Afghanistan, 28 January 2020, https://www.rferl.org/a/detention-of-ethnic-pashtun-activist-triggers-protests-in-pakistan-afghanistan/30402294.html, accessed 11 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Dozens killed as Bus Hits Roadside Bomb In Western Afghanistan, 31 July 2019, https://www.rferl.org/a/at-least-28-killed-as-passenger-bus-hits-roadside-bomb-in-western-afghanistan/30084632.html, accessed 7 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Dozens Killed in Kabul Attack Claimed by Islamic State, 6 March 2020, https://www.rferl.org/a/several-wounded-in-kabul-attack-abdullah-escapes-unharmed/30471867.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Dozens Wounded In Blasts As Afghanistan Marks Independence Day, 19 August 2019, https://www.rferl.org/a/u-s-says-kabul-wedding-bombing-attack-on-humanity-ahead-of-afghanistan-independence-day/30116692.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Eight Afghan Civilians Killed In Air Strike [Source: AFP and Reuters],15 February 2020, https://www.rferl.org/a/eight-afghan-civilians-killed-in-air-strike/30436220.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Female Afghan Governor Won't Back Down Amid Threats, Controversy, 19 October 2015, https://www.rferl.org/a/afghanistan-ghor-province-female-governor-death-thrats/27314931.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Five Takeaways from Afghanistan's Presidential Election, 28 September 2019, https://www.rferl.org/a/five-takeaways-from-afghanistan-s-presidential-election/30188763.html, accessed 12 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Five Takeaways From Afghanistan's Presidential Election, 28 September 2019, https://www.rferl.org/a/five-takeaways-from-afghanistan-s-presidential-election/30188763.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Gunmen Kill Six Local Contractors near Main U.S. Base in Afghanistan, 17 April 2020, https://www.rferl.org/a/gunmen-kill-six-local-contractors-near-main-u-s-base-in-afghanistan/30561176.html, accessed 27 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Gunmen Shoot Dead Afghan Presidential Guard on Kabul Outskirts, 4 April 2020, https://www.rferl.org/a/gunmen-shoot-dead-afghan-presidential-guard-on-kabul-outskirts/30529868.html, accessed 3 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), 'Hopeful Moment': How An 'Afghan-Led, Afghan-Owned' Peace Process Might Look, 29 January 2019, https://www.rferl.org/a/interview-what-an-afghan-led-afghan-owned-peace-process-might-entail/29740150.html, accessed 19 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), How Afghan Women Fare under Taliban Rule, 28 April 2020, https://gandhara.rferl.org/a/how-afghan-women-fare-under-taliban-rule/30581459.html, accessed 24 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), HRW Calls For Investigation Into 'Shocking' Allegation Of Iranian Border Guards Drowning Afghan Migrants, 4 May 2020 https://www.rferl.org/a/hrw-calls-for-investigation-into-shocking-allegation-of-iranian-border-guards-drowning-afghan-migrants/30592290.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), In The Dark: Tajik Border Residents Live Not Knowing What Lies Beyond, 22 November 2018, https://www.rferl.org/a/tajik-border-residents-live-not-knowing-what-lies-beyond/29615744.html, accessed 1 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), 'Intra-Afghan' Talks Under Way In Moscow Amid Continuing Violence, 5 February 2019, https://www.rferl.org/a/afghan-taliban-moscow-talks/29751787.html, accessed 23 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), IS Claims Deadly Blast near Afghan Military Academy, 30 May 2019, https://www.rferl.org/a/blast-near-afghan-military-training-center-kills-at-least-six/29971888.html, accessed 24 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Islamic State Claims Blast That Killed Afghan Journalist, Technician, 31 May 2020, https://www.rferl.org/a/islamic-state-claims-blast-that-killed-afghan-journalist-technician/30644218.html, accessed 1 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Mortar Blast At Afghan Religious School Kills At Least Nine Students, 18 June 2020, https://www.rferl.org/a/mortar-blast-at-afghan-religious-school-kills-at-least-nine-students/30677688.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), New Security Plan in Kabul after Deadly Attacks, 7 February 2018, https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-security-plan-deadly-attacks/29025895.html, accessed 26 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), No Casualties in Rocket Attack on Largest U.S. Afghan Base, 9 April 2020, https://www.rferl.org/a/no-casualties-in-rocket-attack-on-largest-u-s-afghan-base/30543708.html, accessed 26 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Officials: 25 elite commandos killed in clashes with Taliban, 17 July 2019, https://www.rferl.org/a/official-25-elite-afghan-commandos-killed-in-clashes-with-taliban/30060461.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Powerful Afghan Governor Resigns, Ending Standoff With Ghani, 22 March 2018, https://www.rferl.org/a/afghanistan-powerful-governor-resigns-noor-ghani/29115699.html, accessed 1 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Reported Attack In Tajikistan Could Have Broad Implications For Central Asia, 6 November 2019, https://www.rferl.org/a/reported-attack-in-tajikistan-could-have-broad-implications-for-central-asia/30256653.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Rival Police Clash In North Afghan City In Spat Between President, Ex-Governor, 14 March 2019, https://www.rferl.org/a/north-afghan-city-shut-down-amid-spat-between-powerful-ex-governor-president/29820887.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Roadside Bomb Kills 10 From Same Afghan Family, 17 December 2019, https://www.rferl.org/a/30329856.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Secret Afghan Force Mimics, Infiltrates Taliban, 15 February 2018, https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-security/afghan-shiite-militia-battles-taliban-raising-sectarian-fears-idUSKCN1N80FC?fbclid=IwAR1mC-NCvaJU_GOYiTW8QTS42XxlkOLIfav3wT_VycGi7p6xVzdDZxsRLJ8, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Seven Afghan Soldiers Killed In Taliban Attack, 24 December 2019, https://www.rferl.org/a/seven-afghan-soldiers-killed-in-taliban-attack/30341898.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Six Killed, More Than 115 Hurt As Powerful Blast Rocks Kabul, 1 July 2019, https://www.rferl.org/a/powerful-blast-rocks-center-of-kabul/30029551.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Son of Afghanistan's 'Lion of Panjshir' Takes up Father's Fight against Taliban, 10 September 2019, https://www.rferl.org/a/ahmad-masud-profile-afghanistan/30157121.html, accessed 25 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Suicide Car Bomb Hits Afghan Army Compound, 26 December 2019, https://www.rferl.org/a/suicide-car-bomb-hits-afghan-army-compound/30345399.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Swedish Aid Group Reopens Afghan Health Centers after Taliban Threats, 19 July 2019, https://www.rferl.org/a/swedish-aid-group-reopens-afghan-health-centers-after-taliban-threats/30064643.html, accessed 19 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Tajikistan/Afghanistan: Road Bridge Opens With Aim Of Strengthening Trade, 26 August 2007, https://www.rferl.org/a/1078359.html, accessed 1 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Assault on Key U.S. Base in Afghanistan Kills Two, Wounds Dozens, 11 December 2019, https://www.rferl.org/a/two-car-bombs-explode-near-largest-u-s-base-in-afghanistan/30319321.html, accessed 27 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Attack In Northern Afghanistan Kills At Least 13, 29 January 2020, https://www.rferl.org/a/taliban-attack-in-northern-afghanistan-kills-at-least-13/30403883.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Delegation in Kabul for Talks as Officials Blame Militants for Deadly Attacks, 28 May 2020, https://www.rferl.org/a/seven-afghan-troops-killed-in-first-taliban-attack-since-end-of-cease-fire-/30639189.html, accessed 29 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Delegation, U.S. Negotiator in Pakistan for Talks, 2 October 2019, https://www.rferl.org/a/taliban-delegation-pakistan/30194790.html, accessed 7 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Infighting Leaves Dozens Of Militants Dead In Afghanistan, 30 November 2018, https://www.rferl.org/a/taliban-infighting-leaves-dozens-of-militants-dead-in-afghanistan/29630816.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Kills Nine Afghan Soldiers in Attack on Army Post, 16 April 2020, https://www.rferl.org/a/taliban-kill-nine-afghan-soldiers-in-attack-on-army-post/30559251.html, accessed 10 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Takes Control of District In Northeast Afghanistan Following Deadly Clashes, 30 March 2019, https://www.rferl.org/a/taliban-takes-control-of-district-in-northeast-afghanistan-following-deadly-clashes/29851134.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Taliban Takes District Headquarters, Says It Will Not Negotiate With Afghan Government Team, 28 March 2020, https://www.rferl.org/a/taliban-takes-district-headquarters-says-it-will-not-negotiate-with-afghan-government-team/30514790.html, accessed 15 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), The Forgotten Afghan Province That Is A Key Taliban Stronghold, 16 December 2018, https://www.rferl.org/a/the-forgotten-afghan-province-that-became-taliban-country/29659327.html

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Things Are So Bad In Iran That Afghan Migrants Are Going Home, 1 August 2018, url

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Two Federal Prosecutors Shot and Killed Near Kabul, 16 November 2019, https://www.rferl.org/a/two-federal-prosecutors-shot-and-killed-near-kabul/30275348.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), Under Threat, Kabul's Hazara Make Call to Arms, 20 September 2018, https://www.rferl.org/a/under-threat-kabul-s-hazara-make-call-for-arms/29500669.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty), What Would A U.S. Troop Reduction In Afghanistan Mean?, 21 December 2018, https://www.rferl.org/a/what-would-a-u-s-troop-reduction-in-afghanistan-mean-/29669650.html, , accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty),Taliban Militants Kill Six Afghan Police at Remote Checkpoint Northeast of Kabul, 5 October 2019, https://www.rferl.org/a/taliban-militants-kill-six-afghan-police-at-remote-checkpoint-northeast-of-kabul/30200758.html, accessed 7 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Taliban Militants Kill Afghan Regional Police Chief in Latest Attack, 8 May 2020, https://gandhara.rferl.org/a/taliban-blow-up-police-chief-in-latest-afghanistan-attack/30601091.html

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Afghan Mosque Attacks Kill 13 Worshippers Breaking Fast, 20 May 2020, https://gandhara.rferl.org/a/afghan-mosque-attacks-kill-13-worshippers-breaking-fast/30622106.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Afghan Province Looks To Islamic Schools To Prevent Youth From Joining Militants, 8 November 2019, https://gandhara.rferl.org/a/afghan-province-looks-to-islamic-schools-to-prevent-youth-from-joining-militants/30260315.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Afghanistan's mass release of Taliban prisoners revives peace process, but seen as "big gamble", 28 May 2020, https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-s-mass-release-of-taliban-prisoners-revives-peace-process-but-seen-as-big-gamble-/30639042.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Attacks Across Afghanistan Kill Dozens Of Security Force Members, Civilians, 22 April 2020, https://gandhara.rferl.org/a/attacks-across-afghanistan-kill-dozens-of-security-force-members-civilians/30570750.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Bomb Blast In Northern Afghanistan Kills One Civilian, Wounds Two Others, 4 January 2020, https://gandhara.rferl.org/a/bomb-blast-in-northern-afghanistan-kills-one-civilian-wounds-two-others/30360334.html, accessed 14 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Doubts Surround U.S. Envoy's Claim Of Taliban Role In IS Defeat, 4 December 2019, https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-doubts-surround-u-s-envoy-s-claim-of-taliban-role-in-is-defeat/30307468.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Family Of Well-Known Writer Among Seven Killed In Afghan Violence, 20 June 2020, https://gandhara.rferl.org/a/family-of-well-known-writer-among-seven-killed-in-afghan-violence/30681190.html, accessed 30 June 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, For Now, Fewer Former Afghan Prisoners Returning To The Battlefield, 23 June 2020, https://gandhara.rferl.org/a/for-now-fewer-former-afghan-prisoners-returning-to-the-battlefield/30685870.html, accessed 10 July 20

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, In Afghanistan, Lockdown Hits Waziristan Refugees Hard, 21 April 2020, https://gandhara.rferl.org/a/in-afghanistan-coronavirus-hits-waziristan-refugees-hard/30568294.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Insecurity Prompts Thousands To Flee Homes In Eastern Afghan Province, 13 September 2019, https://gandhara.rferl.org/a/insecurity-prompts-thousands-to-flee-homes-in-eastern-afghan-province/30163069.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, IS Militants Pose Major Threat In Afghanistan, 2 July 2019, https://gandhara.rferl.org/a/is-militants-pose-major-threat-in-afghanistan/30033307.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Islamic State In Afghanistan Growing Bigger, More Dangerous, 22 May 2019, https://gandhara.rferl.org/a/islamic-state-in-afghanistan-growing-bigger-more-dangerous/29956687.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Peace Returns To Afghanistan's 'Valley Of Death', 22 August 2019, https://gandhara.rferl.org/a/afghansitan-peace-returns-to-valley-of-death-/30123784.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Precious Stones Illegally Mined In Afghan Province, 24 April 2020, https://gandhara.rferl.org/a/precious-stones-illegally-mined-in-afghan-province/30574298.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Taliban Attacks On Afghan Security Forces Leave Dozens Dead, 1 January 2020, https://gandhara.rferl.org/a/taliban-attacks-on-afghan-security-forces-leave-dozens-dead/30355038.html, accessed 14 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Taliban Capture Key Afghan Districts Bordering Central Asia, 10 September 2019, https://gandhara.rferl.org/a/taliban-capture-key-afghan-districts-bordering-central-asia/30156988.html, accessed 14 May 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Taliban Increasing Presence In Remote Afghan Region Bordering China, 12 February 2018, https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-badakhshan-taliban-chian-uighur/29035817.html, accessed 1 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Taliban Militants Kill Afghan Regional Police Chief In Latest Attack, 8 May 2020, https://gandhara.rferl.org/a/taliban-blow-up-police-chief-in-latest-afghanistan-attack/30601091.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, The Taliban, The Government, And Islamic State: Who Controls What In Afghanistan?, 1 June 2020, https://gandhara.rferl.org/a/the-taliban-the-government-and-islamic-state-who-controls-what-in-afghanistan-/30645650.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Tribe Burns Down Houses Of Alleged Murderers In Southeast Afghanistan, 16 June 2020, https://gandhara.rferl.org/a/tribe-burns-down-houses-of-alleged-murderers-in-southeast-afghanistan/30674054.html, accessed 10 July 2020

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, Can Afghan Forces Hold On To Former Taliban Territories?, 23 July 2019, https://gandhara.rferl.org/a/can-afghan-forces-hold-on-to-former-taliban-territories-/30071422.html;

RFE/RL (Radio Free Europe/Radio Liberty)/Gandhara, In Remote Afghan Corner, Besieged Afghan Troops Cry For Help 06 August 2019, https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-remote-afghan-corner-besieged-afghan-troops-cry-for-help/30095461.html

Roggio, B., Taliban ramps up attacks after ending unilateral ceasefire, Long War Journal, 16 June 2020, https://www.longwarjournal.org/archives/2020/06/taliban-ramps-up-attacks-after-ending-unilateral-ceasefire.php, accessed 10 July 2020

RTA (Radio Television Afghanistan), Ghor Province, 11 July 2018, https://rta.org.af/eng/2018/07/11/ghor-province/, accessed 10 July 2020

Ruttig T., Afghanistan's 2019 Elections (30): Final results… and parallel governments?, AAN, 19 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-elections-30-final-results-and-parallel-governments/, accessed 2 July 2020

Ruttig T., US-Taleban Agreement Still in the Air: Disputes about a 'ceasefire' versus 'reduction of violence', AAN, 30 January 2020, last updated 9 April 2020 https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/27755-33/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T. and Bjelica, J., Afghanistan's 2019 Election (11): A First Look at How E-Day Went, AAN, 28 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-10-a-first-look-at-how-e-day-went/, accessed 4 June 2020

Ruttig, T. and Bjelica, J., Who shall cease the fire first? Afghanistan's peace offer to the Taleban, AAN, 1 March 2018, last updated 9 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/who-shall-cease-the-fire-first-afghanistans-peace-offer-to-the-taleban/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T. and Van Bijlert, M., et. al., Afghanistan's 2019 Election (10): What to watch out for on election day, AAN, 26 September 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-10-what-to-watch-out-for-on-election-day/, accessed 20 April 2020

Ruttig, T., "Atta for President" Again? The struggle for the Afghan presidency and Jamiat's leadership, AAN, 10 April 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/atta-for-president-again-the-struggle-for-the-afghan-presidency-and-jamiats-leadership/, accessed 1 July 2020

Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo Night Raid Killings, ANN, 17 August 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/murder-is-always-the-kulalgo-night-raid-killings/, accessed 22 June 2020

Ruttig, T., "Murder Is Always": The Kulalgo night raid killings, AAN, 17 August 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/murder-is-always-the-kulalgo-night-raid-killings/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T., “Nothing is agreed until everything is agreed”: First steps in Afghan peace negotiations, AAN, 4 February 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/nothing-is-agreed-until-everything-is-agreed-first-steps-in-afghan-peace-negotiations/, accessed 25 June 2020

Ruttig, T., A Bridge for the Taliban? Harakat, a former mujahedin party, leaps back into action, ANN, 14 December 2015, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/a-bridge-for-the-taleban-harakat-a-former-mujahedin-party-leaps-back-into-action/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T., A Matter of Registration: Factional tensions in Hezb-e Islami, AAN, 25 November 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/a-matter-of-registration-factional-tensions-in-hezb-e-islami/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T., Afghanistan’s 2019 Election (19): An Ambiguous Picture of E-Day Civilian Casualties, AAN, 17 October 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/afghanistans-2019-election-19-an-ambiguous-picture-of-e-day-civilian-casualties/, accessed 27 May 2020

Ruttig, T., Alltag in Kabul. Referat von Thomas Ruttig ANN am 12. April 2017, SEM (Staatssekretariat für Migration), 20 June 2017, https://www.sem.admin.ch/dam/data/sem/internationales/herkunftslaender/asien-nahost/afg/AFG-alltag-kabul-d.pdf, accessed 25 June 2020

Ruttig, T., First Breakthrough Toward Peace? A Look at the Seven-Day ‘Reduction of Violence’, AAN, 17 February 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/first-breakthrough-toward-peace-a-look-at-the-seven-day-reduction-of-violence/, accessed 27 May 2020

Ruttig, T., Five Questions to Make Sense of the New Peak in Urban Attacks and a Violent Week in Kabul, AAN, 5 February 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/five-questions-to-make-sense-of-the-new-peak-in-urban-attacks-and-a-violent-week-in-kabul/, accessed 26 June 2020

Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles Rising in the Way of Intra-Afghan Talks, AAN, 3 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/from-doha-to-peace-obstacles-rising-in-the-way-of-intra-afghan-talks/, accessed 22 June 2020

Ruttig, T., From Doha to Peace? Obstacles rising in the way of intra-Afghan talks, AAN, 3 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/from-doha-to-peace-obstacles-rising-in-the-way-of-intra-afghan-talks/, accessed 18 June 2020

Ruttig, T., Getting to the Steering Wheel: President Ghani’s new set of peace proposals, AAN, 4 December 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/getting-to-the-steering-wheel-president-ghanis-new-peace-proposals/, accessed 22 June 2020

Ruttig, T., Ghorband - A Valley Once Friendly, AAN, 19 July 2011, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/ghorband-a-valley-once-friendly/, accessed 27 May 2020

Ruttig, T., Loya Paktia‘s Insurgency: The Haqqani Network as an Autonomous Entity, in: Giustozzi, A. (Ed.), Decoding the New Taliban: Insights From the Afghan Field, Hurst & Company, London, 2009

Ruttig, T., Spring Offensive and Flooding Since the Afghan New Year, 7 April 2019, https://thruttig.wordpress.com/2019/04/07/fruhjahrsoffensiven-und-uberschwemmungen-seit-dem-afghanischen-neujahr/, accessed 14 May 2020

Ruttig, T., The ‘Humvee Bomb’ Series: The October wave of Taleban attacks in 2017 context, AAN, 7 November 2017, https://www.afghanistan-analysts.org/the-humvee-bomb-series-the-october-wave-of-taleban-attacks-in-2017-context/,

Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good News and Bad News About District Numbers, AAN, 16 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-afghanistan-election-conundrum-12-good-news-and-bad-news-about-district-numbers/, accessed 12 May 2020

Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-afghanistan-election-conundrum-12-good-news-and-bad-news-about-district-numbers/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/the-afghanistan-election-conundrum-12-good-news-and-bad-news-about-district-numbers/, accessed 2 July 2020

Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-afghanistan-election-conundrum-12-good-news-and-bad-news-about-district-numbers/, accessed 1 July 2020

Ruttig, T., The Afghanistan Election Conundrum (12): Good news and bad news about district numbers, AAN, 16 August 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/the-afghanistan-election-conundrum-12-good-news-and-bad-news-about-district-numbers/, accessed 1 July 2020

Ruttig, T., The case of Mawlawi mehdi and Balkhab District: Are the Taleban attracting Hazaras?, AAN, 23 May 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/the-case-of-mawlawi-mehdi-and-balkhab-district-are-the-taleban-attracting-hazaras/, accessed 26 June 2020

Ruttig, T., Why Farah? A short history of the local insurgency (II), Afghanistan Analysts Network (AAN), 7 June 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/why-farah-a-short-history-of-the-local-insurgency-ii/, accessed 10 July 2020

Ruttig, T., Why Farah? A short history of the local insurgency (II), AAN, 7 June 2018, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/why-farah-a-short-history-of-the-local-insurgency-ii/, accessed 2 July 2o2o

Sabawoon A., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's capital under threat, 05 November 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/government-rule-confined-to-district-and-provincial-centres-zabuls-capital-under-threat/, accessed 2 July 2020

Sabawoon, A. and Ruttig T., Kandahar from Razeq to Tadin (1): Building the 'Americal tribe', ANN, 12 August 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/kandahar-from-razeq-to-tadin-1-building-the-american-tribe/, accessed 8 July 2020

Sabawoon, A. and Ruttig T., Kandahar from Razeq to Tadin (2): The collapse foretold did not happen, AAN, 14 August 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/kandahar-from-razeq-to-tadin-2-the-collapse-foretold-that-did-not-happen/, accessed 8 July 2020

Sabawoon, A. M., Government Rule Confined to District and Provincial Centres: Zabul's Capital under Threat, ANN, 5 November 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/government-rule-confined-to-district-and-provincial-centres-zabuls-capital-under-threat/, accessed 23 June 2020

Sabawoon, A. M., The Gates of Friendship: How Afghans cross the Afghan-Pakistani border, ANN, 28 January 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/regional-relations/the-gates-of-friendship-how-afghans-cross-the-afghan-pakistani-border/, accessed 10 July 2020

Safer Edge, Safer Edge Insights: New Security Measures in Kabul, 20 February 2018, https://www.saferedge.com/single-post/2018/02/20/Safer-Edge-Insights-New-Security-Measures-in-Kabul, accessed 26 June 2020

Salaam Times, Afghan Army Starts Closing Checkpoints, Building Larger Bases, 25 June 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/06/25/feature-01, accessed 23 June 2020

Salaam Times, Afghan border forces, police block Taliban drug trafficking route in Herat, 5 July 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/07/05/feature-01, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Afghan forces move to secure highways against Taliban's 'customs tax' extortion, 14 December 2018, http://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2018/12/14/feature-01, accessed 6 July 2020

Salaam Times, Afghan forces reopen key Kunar highway blocked by Taliban, 9 August 2018, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2018/08/09/feature-02, accessed 10 July 2020

Salaam Times, An insult to Islam: Taliban attack in Ghor forces hundreds to flee during Ramadan, 7 May 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/05/07/feature-02, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Enemies of education: Taliban blow up newly constructed school in Badghis, 13 May 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/05/13/feature-02, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Fed Up with Taliban, Parwan Residents Torch Militants' Hideout, 29 August 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/08/29/feature-02, accessed 29 May 2020

Salaam Times, Hundreds of Taliban refuse to return to battlefield following ceasefire, 3 July 2018, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2018/07/03/feature-01, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Increased military pressure forces 70 Taliban fighters to surrender in Ghor, 14 January 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/01/14/feature-01, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Kunduz residents describe miserable living conditions after Taliban offensive, 9 September 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/09/09/feature-02, accessed 11 June 2020

Salaam Times, Rescued Afghan soldiers speak of appalling torture, brutality in Taliban prison, 31 January 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/01/31/feature-01, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Security forces launch operation in Laghman amid Taliban-ISIS clashes, 27 February 2018, http://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2018/02/27/feature-02, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Stepped up operations forces ISIS fighters to lay down arms in Laghman, 23 March 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/03/23/feature-04, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Sustained Annihilation of Taliban Leaders Throws Group into Disarray, 5 November 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/11/05/feature-01, accessed 23 June 2020

Salaam Times, Taliban attack Kandahar residents for refusing to abandon homes, 19 June 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/07/19/feature-01

Salaam Times, Taliban blow up bridge in Takhar, cutting off thousands of villagers, 29 April 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/04/29/feature-02, accessed 12 May 2020

Salaam Times, Taliban brutality takes center stage with couple's execution in Ghor, 28 April 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/04/28/feature-02, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Taliban fighters surrendering in Ghor pledge support against former comrades, 2 December 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/12/02/feature-01, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Taliban lose over 100 fighters in joint security operations in Zabul, 26 November 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/11/26/feature-01, accessed 23 June 2020

Salaam Times, Taliban resume telecom restrictions in Takhar, hindering coronavirus response, 22 April 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/04/22/feature-01, accessed 12 May 2020

Salaam Times, Taliban, Al-Qaeda maintain "close ties" despite peace deal promises, 2 July 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/07/02/feature-01, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Taliban's blockade of districts in Badghis endangers thousands of lives, 20 May 2020, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2020/05/20/feature-02, accessed 10 July 2020

Salaam Times, Taliban's destruction of key bridge cuts off 20 villages in Takhar Province, 4 July 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/features/2019/07/04/feature-01, accessed 11 June 2020

Salaam Times, Unexploded mortar shell kills 7 children in Laghman 15 April 2019, https://afghanistan.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_st/newsbriefs/2019/04/15/newsbrief-01, accessed 10 July 2020

Salam Watandar, 'Taliban kill six members of a family in Faryab', 19 January 2020, https://swn.af/english/Article.aspx?a=52597, accessed 11 June 2020

Salam Watandar, Air strike kills civilians in Jawzjan, 21 May 2020, https://swn.af/english/Article.aspx?a=55210, accessed 10 July 2020

Salam Watandar, Sikhs and Hindus of Nangarhar leaving Afghanistan, 23 September 2018, https://swn.af/english/Article.aspx?a=42391, accessed 10 July 2020

Salam Watandar, Taliban collecting billions through illicit customs, religious taxes, 16 May 2019, https://swn.af/english/Article.aspx?a=47588, accessed 19 June 2020

Samuel Hall, Economic Assessment and Labour Market Survey of Mazar-i Sharif, Pul-i Khumri, Kandahar City and Kunduz City, 16 January 2017, https://reliefweb.int/report/afghanistan/economic-assessment-and-labour-market-survey-mazar-i-sharif-pul-i-khumri-kandahar, accessed 1 July 2020

Samuel Hall, Review of Country Strategy Badakhshan and Takhar, October 2010, http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2010/10/Review-of-Country-Strategy-Mission-East.pdf, accessed 1 July 2020

Sarwary, B. [Twitter], posted on : 2 March 2020, https://twitter.com/bsarwary/status/1234517444842131456, accessed 10 July 2020

Sarwary, B. [Twitter], posted on : 3 May 2019, https://twitter.com/bsarwary/status/1124377151388700679, accessed 10 July 2020

Sarwary, B. [Twitter], posted on : 8 April 2020, https://twitter.com/bsarwary/status/1247823050881544192?s=20, accessed 10 July 2020

Sarwary, B., [Twitter], posted on 22 May 2019, https://twitter.com/bsarwary/status/1131279712465149953, accessed 26 June 2020

Sarwary, B., [Twitter], posted on: 17 May 2020, https://twitter.com/bsarwary/status/1262013873231736832, accessed 1 July 2020

Sarwary, B., [Twitter], posted on: 21 July 2020, https://twitter.com/bsarwary/status/1274608233525776384, accessed 6 july 2020

SATP, Helmand Timeline 2020, https://www.satp.org/datasheet-terrorist-attack/fatalities/afghanistan-southwestafghanistan-helmand, accessed 10 July 2020

SATP, Nimroz: Timeline – 2020, https://www.satp.org/terrorist-activity/afghanistan-southwestafghanistan-nimroz-Jan-2020, accessed 10 July 2020

SATP, Uruzgan Timeline 2019, https://www.satp.org/terrorist-activity/afghanistan-southafghanistan-uruzgan-Apr-2019, accessed 10 July 2020

Save The Children, 2020: Gender Matters, https://www.savethechildren.org/content/dam/usa/reports/emergency-response/gender-matters-swoc-report.pdf, accessed 6 July 2020

Save the Children, At least 25 children hospitalised after Ghazni car bomb attack, 8 July 2019, https://www.savethechildren.net/news/least-25-children-hospitalised-after-ghazni-car-bomb-attack, 10 July 2020

Save the Children, Many Afghan Children are Afraid to go Outside, New Survey by Save The Children Finds, 19 November 2019, https://www.savethechildren.net/news/many-afghan-children-are-afraid-go-outside-new-survey-save-children-finds, accessed 6 July 2020

Seraj, A., Opinion: The Arbaki can secure Afghanistan better than the US, 5 November 2014 http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2014/11/arbaki-can-secure-afghanistan-b201411310478518533.html, accessed 10 July 2020

Shia News Association, [unofficial translation] 'Health Ministry: in the past one year, 50 health centres have been destroyed, 21 January 2020', https://af.shafaqna.com/FA/360608, accessed 10 July 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2019, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-01-30qr.pdf, accessed 26 June 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2019, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-04-30qr.pdf, accessed 26 June 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly Report to the United States Congress, 30 July 2019, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-07-30qr.pdf, accessed 4 June 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly Report to the United States Congress, 30 October 2019, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-10-30qr.pdf, accessed 4 June 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly report to the United States Congress, 30 April 2020, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-04-30qr.pdf, accessed 10 July 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly Report to the United States Congress, 30 January 2020, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-01-30qr.pdf, accessed 6 May 2020

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction), Quarterly Report to the United States Congress, 30 April 2020, https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2020-04-30qr.pdf, accessed 20 May 2020

Sorush, R., Child Rights Protection Law in Afghanistan: Can the parliamentary chaos be resolved, AAN, 18 March 2020, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/child-rights-protection-law-in-afghanistan-can-the-parliamentary-chaos-be-resolved/, accessed 2 July 2020

Sputnik, Afghan Forces kill senior Taliban spy in Laghman province, 10 May 2020, https://sputniknews.com/asia/202005101079262928-afghan-forces-kill-senior-taliban-spy-in-laghman-province/, accessed 10 July 2020

Stanford University, Mapping Militant Organizations: Haqqani Network, 8 November 2017, https://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/print_view/363, accessed 23 June 2020

Stars and Stripes, Afghan Military Looks to Bigger Bases while Closing Checkpoints in Hostile Taliban Territory, 11 May 2019, https://www.stripes.com/news/afghan-military-looks-to-bigger-bases-while-closing-checkpoints-in-hostile-taliban-territory-1.580570, accessed 23 June 2020

Stars and Stripes, Afghan forces launched mortar attacks that killed civilians in Helmand, UN says, 30 June 2020, https://www.stripes.com/news/middle-east/afghan-forces-launched-mortar-attacks-that-killed-civilians-in-helmand-un-says-1.635717, accessed 10 July 2020

Stars and Stripes, Airstrike in western Afghanistan kills leader of Taliban splinter group, may have killed civilians, 9 January 2020, https://www.stripes.com/news/airstrike-in-western-afghanistan-kills-leader-of-taliban-splinter-group-may-have-killed-civilians-1.614105, accessed 10 July 2020

Stars and Stripes, Dangers for civilians rise in Afghan-Taliban conflict, 09 February 2020, https://www.stripes.com/news/middle-east/dangers-for-civilians-rise-in-afghan-taliban-conflict-1.618143, accessed 10 July 2020

Stars and Stripes, Insurgents in Afghanistan's Laghman province may win by not losing, 15 November 2014, https://www.stripes.com/news/middle-east/insurgents-in-afghanistan-s-laghman-province-may-win-by-not-losing-1.314358, accessed 10 July 2020

Stars and Stripes, US troops have left bases in Helmand, Laghman provinces, officials say, 13 March 2020, https://www.stripes.com/news/middle-east/us-troops-have-left-bases-in-helmand-laghman-provinces-officials-say-1.622323, accessed 10 July 2020

Stars and Stripes, Violence escalates in strategic Afghan province as US continues peace talks, 6 July 2019, https://www.stripes.com/news/violence-escalates-in-strategic-afghan-province-as-us-continues-peace-talks-1.589157, accessed 10 July 2020

Stars and Stripes, US troops have left bases in Helmand, Laghman provinces, officials say, 13 March 2020, https://www.stripes.com/news/middle-east/us-troops-have-left-bases-in-helmand-laghman-provinces-officials-say-1.622323, accessed 10 July 2020, accessed 10 July 2020

Strategy Page, Afghanistan: Perpetual Pressure On Pakistan, 13 March 2018, https://www.strategypage.com/qnd/afghan/articles/20180313.aspx, accessed 28 December 2018, accessed 10 July 2020

SubheKabul, خودکشی یک دختر جوان در ولایت بادغیس [informal translation: 'a young girl committed suicide in Badghis Province'], 3 March 2020, https://subhekabul.com/خبرها/badghis-province-girl/, accessed 10 July 2020

Sweden, Lifos - Migrationsverkets, Säkerhetsläget i Afghanistan (Version 2.0), 7 April 2020, https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=47563, accessed 6 May 2020

Sweden, Lifos - Migrationsverkets, Inrikesflyg, I Afghanistan (version 3.1), 2 July 2019, https://lifos.migrationsverket.se/nyhetsarkiv/2019-02-07-lifosrapport-inrikesflyg-i-afghanistan-version-3.1.html, accessed 7 July 2020

Sweden, Lifos - Migrationsverkets, Inrikesflyg i Afghanistan, 7 February 2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/1458028/1226_1550669878_190207700.pdf, accessed 1 July 2020

TAC (Tribal Analysis Center), Khost Province District Studies, 20 May 2013, http://www.tribalanalysiscenter.com/PDF-TAC/Khost%20Province%20Districts%20Studies%20(20May13).pdf, accessed 10 July 2020

Tagesspiegel (Der), Das Panjshrital in Afghanistan: Mit dem Stolz der Löwen, 4 March 2015, https://www.tagesspiegel.de/politik/das-panjshirtal-in-afghanistan-mit-dem-stolz-der-loewen/11458832.html, accessed 20 May 2020

Taz (Die Tageszeitung), "Islamischer Staat" und Taliban : Der afghanische Terrorwettbewerb [‚Islamic State' and Taliban: the Afghan terror competition], 1 February 2018, https://taz.de/Islamischer-Staat-und-Taliban/!5479172/ accessed 10 July 2020

Taz (Die Tageszeitung), Nicht nur die Taliban als Problem [Not only the Taliban as a problem], 21 October 2018, https://www.taz.de/!5540999/, accessed 10 July 2020

TBIJ (The Bureau of Investigative Journalism), Nangarhar: Descent into chaos, 30 July 2018, https://www.thebureauinvestigates.com/stories/2018-07-30/nangarhar-afghanistan-chaos, accessed 10 July 2020

Technical, Herat International Airport (Afghanistan), 19 July 2019, https://www.technital.net/projects/airports/airports/airports-herat-international-airport-afghanistan, accessed 10 July 2020

Telegraph (The), Afghanistan's Former Spy Chief: 'Never Trust the Taliban', 13 August 2011, https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/afghanistan/8700028/Afghanistans-former-spy-chief-Never-trust-the-Taliban.html, accessed 25 may 2020

Telegraph (The), Kabul-Kandahar highway is a symbol of what's gone wrong in Afghanistan, 9 September 2012, https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/afghanistan/9530320/Kabul-Kandahar-highway-is-a-symbol-of-whats-gone-wrong-in-Afghanistan.html

Telegraph (The), Taliban claim to be preparing onslaught to drive Islamic State from Afghan stronghold, 7 August 2018, https://www.telegraph.co.uk/news/2018/08/07/taliban-claim-preparing-onslaught-drive-islamic-state-afghan/, accessed 10 July 2020

Telegraph (The), Through Mountain Passes and Taliban Land: the Longest Journey in the World for Covid-19 Samples, 10 June 2020, https://www.telegraph.co.uk/global-health/science-and-disease/mountain-passes-taliban-land-long-road-afghanistans-covid-19/, accessed 7 July 2020

The National, Afghanistan's doctors brace for impact as first positive coronavirus case detected, 25 February 2020, https://www.thenational.ae/world/asia/afghanistan-s-doctors-brace-for-impact-as-first-positive-coronavirus-case-detected-1.984189, accessed 10 July 2020

ThinkProgress, Afghans fearful as CIA-backed militias patrol the ground and U.S. drones haunt the skies, 13 December 2017, https://thinkprogress.org/cia-presence-afghanistan-a4243c90932f/, accessed 10 July 2020

TKG (The Killid Group), Clashes in Paktia and Paktika leave 35 Taliban fighters killed, 17 May 2020, https://tkg.af/english/2020/05/17/clashes-in-paktia-and-paktika-leaves-35-taliban-fighters-killed/, accessed 10 July 2020

TKG (The Killid Group), The preliminary results of the Afghanistan presidential elections announced, 22 December 2019, https://tkg.af/english/2019/12/22/preliminary-results-afghanistan-presidential-elections-announced/, accessed 2 July 2020

TLO (The Liaison Office), The Real Cost of Coal, n.d., https://www.tloafghanistan.org/research-analysis/thematic, accessed 1 July 2020

Tolonews, 1 Killed in Latest of 4 Attacks on Power Pylons: DABS, 5 May 2020, https://tolonews.com/business/electricity-pylons-attacked-3-times-8-days-dabs, accessed 26 May 2020

Tolonews, 1 Protestor Killed as Ghazni Protest Turns Violent 28 April 2020, https://tolonews.com/afghanistan/1-protestor-killed-ghazni-protest-turns-violent

Tolonews, 12 Chechen Fighters Affiliated to Al-Qaida Killed in Afghanistan, 2 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/12-chechen-fighters-affiliated-al-qaida-killed-afghanistan, accessed 10 June 2020

Tolonews, 14 Cases of Violence against Journalists Recorded This Year, 17 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/14-cases-violence-against-journalists-recorded-year, accessed 29 June 2020

Tolonews, 15 Soldiers Killed in Past Day Despite Unofficial Truce, 6 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/15-soldiers-killed-past-day-despite-unofficial-truce, accessed 8 June 2020

Tolonews, 25 Killed in Attack at Dharamshala, Sikh Temple in Kabul, 25 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/fighting-inside-sikh-worship-area-kabul, accessed 7 July 2020

Tolonews, 4 Public Uprising Forces, 11 Taliban Killed in Kapisa: Official, 15 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/4-public-uprising-forces-11-taliban-killed-kapisa-official, accessed 7 July 2020

Tolonews, 64 Administrative Units Partially Paralyzed In 19 Provinces, 01 July 2019, https://tolonews.com/afghanistan/64-administrative-units-partially-paralyzed-19-provinces

Tolonews, 7 Afghan Forces Killed in Taliban Attack in Logar: Tribal Elders, 26 April 2020, https://tolonews.com/afghanistan/7-afghan-forces-killed-taliban-attack-logar-tribal-elders, accessed 10 June 2020

Tolonews, Afghan Forces Launch Operation in Taliban-Held District in Logar, 22 April 2020, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-launch-operation-taliban-held-district-logar, accessed 10 June 2020

Tolonews, Afghan Forces Raid Militants Hideouts in Kabul, 7 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/police-launch-operations-against%C2%A0militants-kabul, accessed 5 June 2020

Tolonews, Afghan Writer Walwalji Loses 4 Family Members in IED Blast, 20 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/blast-kills-wife-daughter-afghan-writer-walwalji, accessed 7 July 2020

Tolonews, Afghanistan: Deadliest Nation for Journalists, 20 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/aghanistan-deadliest-nation-journalists, accessed 29 June 2020

Tolonews, Alipoor Says He Is 'Ready to Hand Over All Weapons', 27 November 2018, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/alipoor-says-he-%E2%80%98ready-hand-over-all-weapons-officially, accessed 19 May 2020

Tolonews, Alipoor Supporters Protest for the Second Day in Kabul, 26 November 2018, https://tolonews.com/afghanistan/alipoor%C2%A0supporters%C2%A0protest-second-day-kabul, accessed 19 May 2020

Tolonews, At Least 7 Afghan Forces Killed in 'Taliban' Attack in Parwan, 28 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/least-7-afghan-forces-killed-taliban-attack-parwan, accessed 28 May 2020

Tolonews, Bamiyan Tourism Takes a Knock due to Security Threats on Roads, 28 June 2017, https://tolonews.com/business/security-threats-roads-bamiyan-impacting-tourism, accessed 18 May 2020

Tolonews, Burial Held for Imam Killed by Blast, Public Outcry Continues, 4 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/burial-held-imam-killed-blast-public-outcry-continues, accessed 3 July 2020

Tolonews, Civilians Killed in 'Foreign Airstrike' in Kapisa: Source, 25 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/civilians-killed-%E2%80%98foreign-airstrike%E2%80%99-kapisa-source, accessed 7 May 2020

Tolonews, Concerns Rise on 'Increasing' Threats to Business Community, 23 April 2019, https://www.tolonews.com/afghanistan/concerns-rise-%E2%80%98increasing%E2%80%99-threats-business-community, accessed 26 June 2020

Tolonews, Crimes in Kabul's 'Most Secure Areas' Alarm Residents, 24 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/crimes-kabuls-most-secure-areas-alarm-residents, accessed 1 July 2020

Tolonews, Criminal Networks Have Political Support: Andarabi**,** 12 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/criminal-networks-have-political-support-andarabi, accessed 1 July 2020

Tolonews, Death Toll Rises to 11 in Parwan Mosque Attack: Residents, 20 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/death-toll-rises-11-parwan-mosque-attack-residents, accessed 26 May 2020

Tolonews, Efforts Underway to Clear 5 Helmand Districts of Insurgents, 10 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/efforts-underway-clear-5-helmand-districts-insurgents

Tolonews, Explosion Targets Media Workers in Kabul, Kills Two, 4 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/explosion-targets-media-workers-kabul-kills-two, accessed 30 June 2020

Tolonews, Families of Slain Human Rights Workers Call for Justice, 28 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/families-slain-human-rights-workers-call-justice, accessed 3 July 2020

Tolonews, Fierce, Widespread Fighting Surges to Control Afghan Highways, 7 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/fierce-widespread-fighting-surges-control-afghan-highways, accessed 8 July 2020

Tolonews, Five Civilians Killed in Afghan Forces Operation in Surobi, 26 March 2019, https://tolonews.com/afghanistan/five-civilians-killed-afghan-forces-operation-surobi, accessed 3 June 2020

Tolonews, Foreign Forces Convoy Attacked near Bagram Airbase, 8 April 2019, https://tolonews.com/afghanistan/foreign-forces-convoy-attacked-near-bagram-airbase, accessed 27 May 2020

Tolonews, 'Four Civilians Killed in Logar Mortar Attack': Residents, 10 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/%E2%80%9Cfour-civilians-killed-logar-mortar-attack%E2%80%9D-residents, accessed 10 June 2020

Tolonews, Ghani Orders Formation of the New 443-Strong Security Unit in Bamyan Province, 10 November 2018, https://www.khaama.com/ghani-orders-formation-of-the-new-443-strong-security-unit-in-bamyan-province-02716/, accessed 18 May 2020

Tolonews, Ghani, Fired at During Logar Visit, Pledges Increased Security, 1 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/ghani-fired-during-logar-visit-pledges-increased-security, accessed 8 July 2020

Tolonews, Ghazni Elections Could Be Held With Presidential Elections, 27 October 2018, https://www.tolonews.com/elections-2018/ghazni-elections%C2%A0could%C2%A0be-held-presidential-elections, accessed 10 July 2020

Tolonews, Govt Team Probes Prolonged Violent Feuding in Wardak, 8 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/govt-team-probes-prolonged-violent-feuding-wardak, accessed 8 July 2020

Tolonews, Head of Kapisa Traffic Dept. Killed by Unknown Gunmen, 1 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/head-kapisa-traffic-dept-killed-unknown-gunmen, accessed 7 July 2020

Tolonews, Heavy Clashes Ongoing In Uruzgan with Casualties on Both Sides, 21 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/heavy-clashes-ongoing-uruzgan-casualties-both-sides

Tolonews, Helmand's Marjah Cleared of 'Insurgents' After Four Years, 1 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/helmand%E2%80%99s-marjah-cleared-insurgents-after-four-years-mod

Tolonews, Insecurity Hardens Access to Logar's Azra District, 30 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/insecurity-hardens-access-logar%E2%80%99s-azra-district, accessed 11 June 2020

Tolonews, Interior Ministry Pledges Crackdown on Drug Dealers, 7 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/nterior-ministry-pledges-crackdown-drug-dealers, accessed 26 June 2020

Tolonews, Investigative Report Confirms Civilian Casualties in Logar, 29 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/investigative-report-confirms-civilian-casualties-logar, accessed 10 June 2020

Tolonews, Journalist, Studio Technician Killed in Kabul Blast, 6 Wounded, 30 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/journalist-driver-killed-kabul-ied-blast-6-wounded, accessed 3 July 2020

Tolonews, Kabul Residents Call on Security Forces to Crackdown on Crime, 22 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/kabul-residents-call-security-forces-crackdown-crime, accessed 3 July 2020

Tolonews, Local Forces Mobilize to Purge Taliban Threats in Panjshir, 2 August 2019, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/local-forces-mobilize-purge-taliban-threats-panjshir, accessed 20 May 2020

Tolonews, Logar Provincial Council Member Killed in Kabul, 8 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/logar-provincial-council-member-killed-kabul, accessed 30 June 2020

Tolonews, Logar Security 'Improves' after More Forces Deployed, 4 May 2019, https://tolonews.com/afghanistan/logar-security-improves-after-more-forces-deployed, accessed 15 June 2020

Tolonews, Maidan Wardak Faces Imminent Threat as Taliban Expands Presence**,** 26 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/maidan-wardak-faces-imminent-threat-taliban-expands-presence, accessed 7 July 2020

Tolonews, NDS Chief Says Claims against Alipoor Will Be Investigated, 27 November 2018, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/nds-chief%C2%A0says-claims-against-alipoor-will-be-investigated, accessed 18 May 2020

Tolonews, NDS Prevents Attacks Targeting Media Outlet, Hospital in Kabul, 7 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/nds-prevents-attacks-targeting-media-outlet-hospital-kabul, accessed 8 July 2020

Tolonews, Nimroz Identified As Key Human Trafficking Route, 13 September 2018, https://tolonews.com/afghanistan/nimroz-identified-key-human-trafficking-route

Tolonews, Nine Civilians Killed in Kandahar Roadside Mine Blast, 3 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/5%C2%A0civilians-killed-kandahar-roadside-mine-blast, accessed 3 July 2020

Tolonews, Nuristan Governor Survives Gunmen Attack in Kabul, 21 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/nuristan-governor-survives-gunmen-attack-kabul, accessed 1 July 2020

Tolonews, Police: Four ANA 'Mistakenly Killed in Airstrike' in Logar, 12 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/police-four-ana-%E2%80%98mistakenly-killed-airstrike%E2%80%99-logar, accessed 10 June 2020

Tolonews, Provincial Profile: Kapisa, n.d., https://elections.tolonews.com/kapisa, accessed 5 May 2020

Tolonews, Residents Set Fire To Taliban's Stronghold In Parwan, 22 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/residents-set-fire-taliban%E2%80%99s-stronghold-parwan, accessed 29 May 2020

Tolonews, Seven Civilians Reportedly Killed in Maidan Wardak Airstrike, 9 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/seven-civilians-reportedly-killed-maidan-wardak-airstrike, accessed 18 June 2020

Tolonews, Seven Police Killed In Kabul-Kandahar Highway Attack, 15 August 2018, https://tolonews.com/afghanistan/seven-police-killed-taliban-attack-kabul-kandahar-highway;

Tolonews, Taliban Abducts 19 Bus Passengers and Police On Uruzgan Highway, 28 February 2018, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86-%DB%B1%DB%B9%D9%85%D8%B3%D8%A7%D9%81%D8%B1-%D8%B1%D8%A7-%D8%A7%D8%B2-%D8%B4%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8-%A7%D9%87-%DA%A9%D9%86%D8%AF%D9%87%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D8%B1%D8%B2%DA%AF%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A8%D9%88%D8%AF%D9%86%D8%AF;

Tolonews, 'Taliban' Attack ANP Convoy in Bagram, 1 ANP Killed, 7 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-attack-anp-convoy-bagram-1-anp-killed, accessed 27 May 2020

Tolonews, Taliban Close 29 Government-Sponsored Madrasas in Logar, 17 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-close-29-government-sponsored-madrasas-logar, accessed 8 June 2020

Tolonews, 'Taliban Commander' Killed in Logar Airstrike, 10 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-commander-killed-logar-airstrike, accessed 10 June 2020

Tolonews, 'Taliban' Kill 4 Members of Family in Wardak: Officials, 7 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-kill-4-members-family-wardak-officials, accessed 19 June 2020

Tolonews, Three Wardak Residents Killed as Rocket Hits Their House, 4 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/three-wardak-residents-killed-rocket-hits-their-house, accessed 19 June 2020

Tolonews, Tribal Elder Killed in Attack by Unknown Gunmen in Parwan, 11 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/tribal-elder-killed-attack-unknown-gunmen-parwan, accessed 7 July 2020

Tolonews, Two Civilians Killed in Parwan Operation: Official, 27 April 2019, https://tolonews.com/afghanistan/two-civilians-killed-parwan-operation-official, accessed 26 May 2020

Tolonews, Two Policemen Killed in Taliban Attack in Kapisa, 30 July 2019, https://tolonews.com/afghanistan/two-policemen-killed-taliban-attack-kapisa, accessed 7 May 2020

Tolonews, University Professor Wounded as Armed Robbery Increases in Kabul, 8 January 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/university-professor-wounded-armed-robbery-increases-kabul, accessed 26 June 2020

Tolonews, Wahid Muzhda, Political Analyst, Assassinated In Kabul, 20 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/wahid-muzhda-political-analyst-assassinated-kabul, accessed 3 July 2020

Tolonews, WAK Residents Bear the Brunt of Tightened Security, 5 March 2018, https://www.tolonews.com/afghanistan/wak-residents-bear-brunt-tightened-security, accessed 26 June 2020

Tolonews, 'Vulnerable' Areas in Chamtal Cleared of Taliban: Army, 8 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/%E2%80%98vulnerable%E2%80%99-areas-chamtal-cleared-taliban-army, accessed 11 May 2020

Tolonews, "Lack of security means more violence against women in Ghor", 21 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/'lack-security-ghor-means-more-violence-against-women', accessed 10 July 2020

Tolonews, 100 of civilian casualties caused by unexploded ordnance in 2019, 20 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/100s-civilian-casualties-caused-unexploded-ordnance-2019, accessed 10 July 2020

Tolonews, 11 Police Killed/Wounded In Balkh, Police Under Siege in Jawzjan, 1 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/11-police-killedwounded-balkh-police-under-siege-jawzjan, accessed 11 May 2020

Tolonews, 12 Taliban Including Commander Killed in Badakhshan, 12 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/12-taliban-including-commander-killed-badakhshan, accessed 11 May 2020

Tolonews, 13 Dead in Kunduz Blast All Belonged to Two Families, 28 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/13-dead-kunduz-blast-all-belonged-two-families, accessed 11 May 2020

Tolonews, 14 Border Forces Killed in 'Taliban Attack' Despite Ceasefire, 30 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/14-border-forces-killed-%E2%80%98taliban-attack%E2%80%99-despite-ceasefire, accessed 10 July 2020

Tolonews, '17 Villages Cleared of Taliban' in Balkh: Police, 29 April 2020, https://tolonews.com/afghanistan/17-villages-cleared-taliban-balkh-police, accessed 12 May 2020

Tolonews, 171 Govt forces killed in a week in Taliban attacks: officials, 15 June 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/171-govt-forces-killed-week-taliban-attacks-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, 2 Confirmed Attacks on Afghan Forces on Second Day of RIV, 23 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/2-confirmed-attacks-afghan-forces-second-day-riv, accessed 11 May 2020

Tolonews, 20 Security Force Members Killed In Kunduz Battle, 1 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/20-security-force-members-killed-kunduz-battle, accessed 11 May 2020

Tolonews, 209 Shaheen Corps: The Base The Taliban Attacked, 22 April 2018, https://www.tolonews.com/afghanistan/209-shaheen-corps-base-taliban-attacked, accessed 1 July 2020

Tolonews, 3 Afghan Women Killed In Pakistani Shelling: Officials, 28 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/3-afghan-women-killed-pakistani-shelling-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, 4 protestors, two policemen killed in Ghor protest: MoI, 9 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/4-people-killed-ghor-protest-turns-violent, accessed 10 July 2020

Tolonews, 64 Administrative Units Partially Paralyzed In 19 Provinces, 30 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/64-administrative-units-partially-paralyzed-19-provinces, accessed 10 July 2020

Tolonews, 7 Provincial Centers Face 'Serious Security Threats', 16 May 2018, https://www.tolonews.com/afghanistan/7-provincial-centers-face-'serious-security-threats, accessed 1 July 2020

Tolonews, 9 'Civilians Killed' in Govt Airstrike in Balkh: Residents, 12 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/%E2%80%98civilians-killed%E2%80%99-govt-airstrike-balkh-residents, accessed 15 June 2020

Tolonews, Abdullah-Loyal governor installed in Sar-e-Pul, 22 February 2020, url

Tolonews, Afghan Forces Hold 'Full Control' Of Key Highway In Southeast, 31 March 2019, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-hold-%E2%80%98full-control%E2%80%99-key-highway-southeast, accessed 10 July 2020

Tolonews, Afghan Forces Launch Large-Scale Operation In Kunduz: MoD, 21 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-launch-large-scale-operation-kunduz-mod, accessed 12 May 2020

Tolonews, Afghan Forces Recapture Faryab's Bilcheragh District, 25 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-recapture-faryab%E2%80%99s-bilcheragh%C2%A0district, accessed 11 May 2020

Tolonews, Afghan Forces Repulse Taliban Attack In Taluqan,Takhar, 30 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-repulse-taliban-attack-talaqantakhar, accessed 11 May 2020

Tolonews, Afghan Forces Responding Taliban Attack In Kunduz, 31 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-attack-kunduz-city-heavy-clashes-ongoing, accessed 11 May 2020

Tolonews, Afghan Forces Retake Guzargah-e-Noor District of Baghlan, 1 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-retake-gazargah-e-noor-district-baghlan, accessed 12 May 2020

Tolonews, Afghan Forces Take Casualties in Sar-e-Pul Clash, 21 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-take-casualties-sar-e-pul-clash, accessed 12 May 2020

Tolonews, Afghan Forces To Focus On Insecure Regions In Winter, 26 December 2018, https://www.tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-focus-insecure-regions-winter-operations, accessed 1 July 2020

Tolonews, After ceasefire, Taliban average "30 attacks per day": sources, 4 June 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/after-ceasefire-taliban-average-30-attacks-day-sources, accessed 10 July 2020

Tolonews, AIHRC Spotlights Civilian Casualties in Afghanistan's North, 28 may 2020, https://tolonews.com/afghanistan/aihrc-spotlights-civilian-casualties-afghanistans-north, accessed 15 June 2020

Tolonews, Al Qaeda, Jaish-e-Mohammad Align With Taliban in East: Officials, 11 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/al-qaeda-jaish-e-mohammad-align-taliban-east-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, Al-Qaeda Recruiting Disaffected Taliban: Kunar Officials, 12 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/al-qaeda-recruiting-disaffected-taliban-kunar-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, ANDSF fighting Taliban in 15 provinces amid peace efforts, 26 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/andsf-fighting-taliban-15-provinces-amid-peace-efforts, accessed 10 July 2020

Tolonews, ANDSF Repels Scores of Taliban Attacks in Past 24 Hours: MoD, 4 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/andsf-repels-scores-taliban-attacks-past-24-hours-mod, accessed 10 July 2020

Tolonews, Badakhsan Governor Claims Taliban Has Ties with Foreign Fighters, 10 April 2020, https://tolonews.com/afghanistan/badakhshan-governor-claims-taliban-has-ties-foreign-fighters, accessed 2 July 2020

Tolonews, Badakhshan's Kiran Wa Manjan District Retaken: MoD, 11 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/badakhshan%E2%80%99s-kiran-wa-manjan-district-retaken-mod-0, accessed 12 May 2020

Tolonews, Badghis: District with mined roads faces food shortage crisis, 14 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/badghis-district-mined-roads-faces-food-shortage-crisis, accessed 10 July 2020

Tolonews, Baghlan Police Chief Warns Taliban To Quit Violence, 7 April 2019, https://tolonews.com/afghanistan/baghlan-police-chief-warns-taliban-quit-violence, accessed 12 May 2020

Tolonews, Baghlan Residents Rally Against Civilian Casualties, 9 July 2019, https://tolonews.com/afghanistan/baghlan-residents-rally-against-civilian-casualties, accessed 12 May 2020

Tolonews, Baghlan's Dahna-e-Ghori Retaken By Security Troops: MoD, 24 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/baghlan%E2%80%99s-dahna-e-ghori-retaken-security-troops-mod, accessed 12 May 2020

Tolonews, Casualties Rise Amid Heavy Clashes In 10 Provinces, 13 May 2018, https://tolonews.com/afghanistan/casualties-rise-amid-heavy-clashes-%C2%A010-provinces, accessed 10 July 2020

Tolonews, Civilians Killed In An Airstrike In Warduj, Badakhshan, 14 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/civilians-killed-airstrike-warduj-badakhshan, accessed 12 May 2020

Tolonews, Death Toll Rises To 20 In Baghlan Police HQ Attack, 6 May 2019, https://tolonews.com/afghanistan/death-toll-rises-20-baghlan-police-hq-attack, accessed 11 May 2020

Tolonews, Drivers Protest Extortion on Key Northern Highway, 20 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/drivers-protest-extortion-key-northern-highway, accessed 12 May 2020

Tolonews, Eight Policemen Killed as Clashes Intensify in North, 2 April 2019, https://tolonews.com/afghanistan/eight-policemen-killed-clashes-intensity-north, accessed 11 May 2020

Tolonews, Farah officials claim civilians were killed in airstrike, 9 February 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/farah-officials-claim-civilians-were-killed-airstrike, accessed 10 July 2020

Tolonews, Fierce widespread fighting surges to control highways, 7 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/fierce-widespread-fighting-surges-control-afghan-highways, accessed 10 July 2020

Tolonews, Fight To Arrest Qaisari in Mazar-e-Sharif Ongoing, 15 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/fight-arrest-qaisari-mazar-e-sharif-ongoing, accessed 11 May 2020

Tolonews, Five Security Force Members Killed on Kunduz-Baghlan Highway, 2 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/five-security-force-members-killed-kunduz-baghlan-highway, accessed 12 May 2020

Tolonews, Ghani and Abdullah Sign Agreement to Break Political Deadloc, 17 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/ghani-and-abdullah-sign-agreement-break-political-deadlock, accessed 2 July 2020

Tolonews, Governor Rejects Rumors On Daesh Presence In Nuristan, 23 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/governor-rejects-rumors-daesh-presence-nuristan, accessed 10 July 2020

Tolonews, Heavy Clashes Ongoing In Takhar's Khwaja Ghar District, 9 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/heavy-clashes-ongoing-takhar%E2%80%99s-khwaja-ghar-district, accessed 12 May 2020

Tolonews, Herat attack leaves seven civilians dead, including children, 7 March 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/herat-attack-leaves-seven-civilians-dead-including-children, accessed 10 July 2020

Tolonews, Highways Remain Closed as Clashes Continue in Baghlan, 2 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/highways-remain-closed-clashes-continue-baghlan, accessed 12 May 2020

Tolonews, Illegal Armed Men 'A Big Challenge For Balkh Residents', 12 January 2018, https://www.tolonews.com/afghanistan/illegal-armed-men-'-big-challenge-balkh', accessed 1 July 2020

Tolonews, Jawzjan Security Needs More Attention: Official, 5 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/jawzjan-security-needs-more-attention-official, accessed 11 May 2020

Tolonews, Large-scale Military Operation To Launch in North: Dostum, 5 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/large-scale-military-operation-launch-north-dostum, accessed 11 May 2020

Tolonews, Militant Group Jaish-e-Mohammad's Bases Destroyed: ANA, 22 April 2020, https://tolonews.com/afghanistan/militant-group-jaish-e-mohammads-bases-destroyed-ana, accessed 10 July 2020

Tolonews, More Than 1,000 Daesh Fighters Active In Kunar: Governor, 8 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/more-1000-daesh-fighters-active-kunar-governor, accessed 10 July 2020

Tolonews, One Civilian Killed in IED Explosion in Balkh, 4 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/one-civilian-killed-ied-explosion-balkh, accessed 11 May 2020

Tolonews, Ongoing Fighting In Six Districts of Faryab: Residents, 10 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/ongoing-fighting-six-districts-faryab-residents, accessed 11 May 2020

Tolonews, Over 3,700 Militants Killed In 88 Operations In North: Official, 19 March 2019, urlhttps://tolonews.com/afghanistan/over%C2%A03700%C2%A0militants%C2%A0killed%C2%A0-88-operations%C2%A0-north-official, accessed 11 May 2020

Tolonews, 'Pakistani Forces Building Facilities on Afghan Soil': Residents, 8 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/pakistani-forces-building-facilities-afghan-soil-residents, accessed 10 July 2020

Tolonews, Qush Tepa District in Jawzjan Falls to Taliban: Sources, 2 July 2019, https://tolonews.com/afghanistan/qush-tepa-district-jawzjan-falls-taliban-sources, accessed 12 May 2020

Tolonews, Residents Take Protest To Kabul As Takhar Security Deteriorates, 3 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/residents-take-protest-kabul-takhar-security-deteriorates, accessed 11 May 2020

Tolonews, Samangan Provincial Council Member Killed By Militants: Official, 25 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/samangan-provincial-council-member-killed-militants-official, accessed 11 May 2020

Tolonews, Security Report On Polling Centers Sparks Backlash, 19 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/security-report-polling-centers-sparks-backlash, accessed 10 July 2020

Tolonews, several killed in Taliban attack in Ghor: Officials, 8 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/several-killed-taliban-attack-ghor-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, Special Forces Launch Clearance Operations in Baghlan, 4 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/special-forces-launch-clearance-operations-baghlan, accessed 11 May 2020

Tolonews, Takhar Needs Reinforcements To Push Back Taliban: Officials, 3 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/takhar-needs-reinforcements-push-back-taliban-officials, accessed 11 May 2020

Tolonews, Taliban Attack Kunduz City, Clash With Security Forces, 19 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-attack-kunduz-city-clash-security-forces, accessed 15 June 2020

Tolonews, Taliban Closes Health Centers In Nangarhar Districts, 21 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-closes-health-centers-nangarhar-districts, accessed 10 July 2020

Tolonews, Taliban Planning To Disrupt Balkh Security: Police Chief, 22 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-planning-disrupt-balkh-security-police-chief, accessed 11 May 2020

Tolonews, Taliban-Daesh Clashes Displace Over 13,000 Families In Nangarhar, 11 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-daesh-clashes-displace-over-13000-families-nangarhar, accessed 10 July 2020

Tolonews, Three civilians killed in explosion at funeral in Laghman, 23 December 2019, https://tolonews.com/afghanistan/three-civilians-killed-explosion-funeral-laghman, accessed 10 July 2020

Tolonews, Unknown gunmen kill head of a primary court in Herat, 18 February 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/unknown-gunmen-kill-head-primary-court-herat, accessed 10 July 2020

Tolonews, Yumgan District Under Afghan Forces Control After Four Years, 9 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/yumgan-district%C2%A0under-afghan-forces-control%C2%A0after-four-years, accessed 11 May 2020

Tolonews, Dostum Pledges Support to Afghan Forces, 31 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/dostum-pledges-support-afghan-forces, accessed 12 May 2020

Tolonews, Three Civilians Killed in Kapisa Blast, 23 November 2019, https://tolonews.com/afghanistan/three-civilians-killed-kapisa-blast, accessed 8 May 2020

Tolonews, 4 Members of One Family Killed in Kabul, 19 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/four-members-one-family-killed-kabul, accessed 24 March 2020

Tolonews, 4 Security Force Members Killed in Kapisa, 21 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/4-security-force-members-killed-kapisa, accessed 7 May 2020

Tolonews, Territorial Army To Begin Mission In West, 14 January 2019, https://www.tolonews.com/afghanistan/territorial-army-begin-mission-west, accessed 10 July 2020

Tolonews, Police Suffer Heavy Casualties in Baghlan, 28 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/police-suffer-heavy-casualties-baghlan, accessed 11 May 2020

Tolonews, 2 Killed in Kabul Amid Rising Crime in City, 20 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/2-killed-kabul-amid-rising-crime-city, accessed 7 July 2020

Tolonews, Clashes Ongoing Near Kunduz City: Officials, 13 April 2019, https://tolonews.com/afghanistan/clashes-ongoing-near-kunduz-city-officials, accessed 12 May 2020

Tolonews, "Key" Taliban member arrested in Herat by NDS, 23 May 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/%E2%80%98key-taliban-member-arrested-herat-nds, accessed 10 July 2020

Tolonews, Seven Members Of One Family Murdered In Kabul, 27 May 2019, https://tolonews.com/afghanistan/seven-members-one-family-murdered-kabul, accessed 3 July 2020

Tolonews, Gunmen Kill Policeman, Wound 2 More in Kabul, 22 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/gunmen-kill-policeman-wound-2-more-kabul, accessed 1 July 2020

Tolonews, Logar Provincial Council Member Shot, Wounded, 6 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/logar-provincial-council%C2%A0member-shot-wounded, accessed 8 July 2020

Tolonews, Taliban Attack Police Check Posts in Bamiyan, 30 July 2018, https://tolonews.com/afghanistan/taliban-attack-police-check-posts-bamiyan, accessed 19 May 2020

Tolonews, Who Was Commander Karwan Of Paktika?, 29 June 2018, https://tolonews.com/afghanistan/who-was-commander-karwan-paktika, accessed 10 July 2020

Tolonews, Mazar Man Killed For His Motorcycle, 22 July 2018, https://www.tolonews.com/afghanistan/mazar-man-killed-his-motorcycle, accessed 1 July 2020

Tolonews, Road Works Underway on Salang Pass, 1 September 2018, https://tolonews.com/afghanistan/road-works-underway-salang-pass-road, accessed 28 May 2020

Tolonews, Airstrikes Kill 10 Militants In Faryab, 21 May 2019, https://tolonews.com/afghanistan/aihrc-spotlights-civilian-casualties-afghanistans-north, accessed 12 May 2020

Tolonews, MEHWAR: Insecurity Increases In Baghlan, 13 July 2019, https://tolonews.com/mehwar/mehwar-insecurity-increases-baghlan, accessed 11 May 2020

Tolonews, US Forces Convoy Attacked in Parwan, 24 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/us-forces-convoy-attacked-parwan, accessed 27 May 2020

Tolonews, Baghlan Clashes Enter Sixth Day, 6 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/baghlan-clashes-enter-sixth-day, accessed 12 May 2020

Tolonews, 6 pm news 31 December 2019, https://tolonews.com/nightly-news/tolonews-6pm-news-31-december-2019, accessed 10 2020

Tolonews, Drivers Outraged Over Extortion on Highways, 17 January 2020, https://tolonews.com/afghanistan/drivers-outraged-over-extortion-highways, accessed 3 July 2020

Tolonews, Nine Men 'Mysteriously' Killed in Kabul, 16 February 2020, https://tolonews.com/afghanistan/nine-men-%E2%80%98mysteriously%E2%80%99-killed-kabul, accessed 3 July 2020

Tolonews, All You Need To Know About TAPI Project, 24 February 2018, https://tolonews.com/afghanistan/all-you-need-know-about-tapi-project

Tolonews, Blast in Khost Kills Three Civilians: MoI, 2 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/blast-khost-kills-three-civilians-official, accessed 10 July 2020

Tolonews, Seven Die In Kandahar-Herat Highway Accident, 14 March 2018, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/seven-die-kandahar-herat-highway-accident;

Tolonews, Eight-Year-Old Boy Abducted, Killed in Kabul, 16 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/eight-year-old-boy-abducted-killed-kabul, accessed 3 July 2020

Tolonews, Afghan Female Mayor Attacked in Kabul, 22 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-female-mayor-attacked-kabul, accessed 30 June 2020

Tolonews, Report Shows Illegal Mining in Nangarhar, 28 March 2020, https://tolonews.com/business/report-shows-illegal-mining-nangarhar, accessed 10 July 2020

Tolonews, Attacks in Takhar, Zabul Kill 19 ANDSF, 30 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/6-soldiers-killed-taliban-attack-zabul-mod, accessed 12 May 2020

Tolonews, Dostum Unhurt As His Convoy Attacked By Taliban, 30 March 2019, https://tolonews.com/afghanistan/dostum-unhurt-his-convoy-attacked-taliban, accessed 11 May 2020

Tolonews, Female Head of NDS Gender Dept Dies in Kabul, 31 March 2020, https://tolonews.com/afghanistan/female-head-nds-gender-dept-dies-kabul, accessed 30 June 2020

Tolonews, Durand Line Fencing Splits Afghan Families, 31 March 2019, https://tolonews.com/afghanistan/durand-line-fencing-splits-afghan-families, accessed 10 July 2020

Tolonews, Daikundi Secure but Lacks Development: Residents, 6 April 2018, https://tolonews.com/afghanistan/daikundi-secure-lacks-development-residents, accessed 11 May 2020

Tolonews [Twitter], posted on: 8 April 2020, https://twitter.com/TOLOnews/status/1247819777437052928?s=20, accessed 10 July 2020

Tolonews, Afghan Forces Raid Daesh Hideout North of Kabul, 6 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-raid-daesh-hideout-north-kabul, accessed 3 June 2020

Tolonews, 'Key' Daesh Leaders Arrested in Kabul: NDS, 11 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/key-daesh-leaders-arrested-kabul-nds, accessed 3 June 2020

Tolonews, "3 police, 5 Taliban killed" in Kunduz clashes, 15 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/3-police-5-taliban-killed-kunduz-clashes, accessed 10 July 2020

Tolonews, 3 Civilians Killed in Shelling in Parwan, 31 May 2020, https://tolonews.com/afghanistan/3-civilians-killed-shelling-parwan, accessed 7 July 2020

Tolonews, Govt Asked To Reconstruct Kabul-Kandahar Highway, 1 June 2018, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/govt-asked-reconstruct-kabul-kandahar-highway

Tolonews, 30 Blasts in Kabul in Over 2 Months, 2 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/30-blasts-kabul-over-2-months, accessed 3 June 2020

Tolonews, Afghan Forces Arrest Six Daesh Members in Kabul, 9 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/afghan-forces-arrest-six-daesh-members-kabul, accessed 30 June 2020

Tolonews, 12 Haqqani Network Commanders Killed In Khost, 11 June 2019, https://tolonews.com/afghanistan/12-haqqani-network-commanders-killed-khost, accessed 10 July 2020

Tolonews, Afghans on Mosque Attack: 'Security Too Weak', 12 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/afghans-mosque-attack-security-too-weak, accessed 1 July 2020

Tolonews, Taliban attack pushed back in Farah: officials, 16 June 2019, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/taliban-attack-pushed-back-farah-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, Govt Reports Back on New Salang Tunnel Progress, 18 June 2018, https://tolonews.com/business/govt-reports-back-new-salang-tunnel-progress, accessed 28 May 2020

Tolonews, [Twitter], posted on: 20 June 2020, https://twitter.com/TOLOnews/status/1274380150520664064, accessed 6 July 2020

Tolonews, Gunmen Shoot and Kill Judge in Kapisa, 23 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/gunmen-shoot-and-kill-judge-kapisa, accessed 7 July 2020

Tolonews, Six Civilians Killed in Mine Blast in Jawzjan, 24 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/six-civilians-killed-mine-blast-jawzjan, accessed 2 July 2020

Tolonews, Team to Investigate Maidan Wardak Clashes**,** 25 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/team-investigate-maidan-wardak-clashes, accessed 25 June 2020

Tolonews, [Twitter], posted on: 26 June 2020, https://twitter.com/TOLOnews/status/1276194150371786753, accessed 26 June 2020

Tolonews, Two Human Rights Workers Killed in Kabul, 27 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/two-human-rights-workers-killed-kabul, accessed 3 July 2020

Tolonews, 23 Civilians Killed in Rocket Attacks in Helmand 29 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/over-10-civilians-killed-mortar-attack-helmand

Tolonews, [Twitter], posted on: 30 June 2020, https://twitter.com/TOLOnews/status/1277626353312022530, accessed 30 June 2020

Tolo News, '24 Civilians Killed or Wounded Everyday': NSC, 30 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/24-civilians-killed-or-wounded-everyday-nsc, accessed 7 July 2020

Tolonews, '17 Taliban Killed' in Parwan Attack: Official, 30 June 2020, https://tolonews.com/afghanistan/17-taliban-killed-parwan-attack-official, accessed 7 July 2020

Tolonews, 3 Police Killed in Herat Roadside Mine Blast, 5 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/3%C2%A0police-killed-herat-roadside-mine-blast, accessed 3 July 2020

Tolonews, Insurgents Attack Security Checkpoints in Kabul, 6 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/insurgents-attack-security-checkpoints-kabul, accessed 7 July 2020

Tolonews, [Twitter], posted on 8 July 2020, https://twitter.com/TOLOnews/status/1280766367864668161, accessed on 8 July 2020

Tolonews, Blast Hits Police Vehicle in Kabul City, 8 July 2020, https://tolonews.com/afghanistan/blast-hits-police-vehicle-kabul-city, accessed 8 july 2020

Tolonews, Blast hits police vehicle in Kabul city, 8 July 2020, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/blast-hits-police-vehicle-kabul-city, accessed 10 July 2020

Tolonews, Security In Balkh Highway Concerning: Residents, 10 August 2019, https://tolonews.com/afghanistan/security-balkh-highway-concerning-residents, accessed 12 May 2020

Tolonews, Suicide Bombing Targets Afghan Forces In Kunduz, 2 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/suicide-bombing-targets-afghan-forces-kunduz, accessed 11 May 2020

Tolonews, Explosion in Logar Kills Four Civilians, 5 September 2019, https://tolonews.com/afghanistan/explosion-logar-kills-four-civilians, accessed 10 June 2020

Tolonews, Heavy clashes ongoing in Farah: officials, 6 September 2019, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/heavy-clashes-ongoing-farah-officials, accessed 10 July 2020

Tolonews, Import Ban Affects Business In Farah Port, 21 September 2018, https://www.tolonews.com/business/import-ban-affects-business-farah-port, accessed 10 July 2020

Tolonews, Spokesman: Governor of Wardak Survives Car Bomb, 20 October 2019, https://tolonews.com/afghanistan/spokesman-governor-wardak-survives-car-bomb, accessed 19 June 2020

Tolonews, 27 peace activists taken captive in Farah, 25 December 2019, https://tolonews.com/index.php/afghanistan/27-peace-activists-taken-captive-farah, accessed 10 July 2020

Tribune, Afghanistan's Abdullah Abdullah to visit Pakistan soon, 5 July 2020, https://tribune.com.pk/story/2253486/afghanistans-abdullah-abdullah-to-visit-pakistan-soon, accessed 10 July 2020

TRT World, On the frontiers of Afghanistan's most dangerous districts for civilians, 2 August 2019, https://www.trtworld.com/perspectives/on-the-frontiers-of-afghanistan-s-most-dangerous-districts-for-civilians-28709, accessed 10 July 2020

TRT World, Roadside bombing kills 10 civilians in Afghanistan - official, 17 December 2019, https://www.trtworld.com/asia/roadside-bombing-kills-10-civilians-in-afghanistan-official-32264, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission for Afghanistan), Protection of Civilians in Armed Conflict Annual Report 2019, 22 February 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2019_-_22_february.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission for Afghanistan), Protection of Civilians in Armed Conflict – Special Report : 2019 Election-Related Violence, October 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_special_report_-_2019_election-related_violence_0.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission for Afghanistan), Protection of Civilians in Armed Conflict – Special Report : Attacks on Healthcare during the COVID-19 Pandemic, 20 June 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_special_report_attacks_on_healthcare_during_the_covid-19_pandemic_20_june_2020.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission for Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Midyear Report 1 January To 30 June 2019, 30 July 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_update_2019_-_30_july_2019_english.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) Protection of civilians in armed conflict, Special Report - Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices (IED's), October 2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/

protection_of_civilians_in_armed_conflict_special_report_suicide_and_other_ied_devices_october_2018_-_english.pdf, accessed 29 June 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) Protection of civilians in armed conflict, Special Report: 2019 Election-Related Violence, October 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_special_report_-_2019_election-related_violence_0.pdf, accessed 26 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Afghanistan's Fight Against Corruption Crucial for Peace and Prosperity, June 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistans_fight_against_corruption_crucial_for_peace_and_prosperity_june_2020-english.pdf, accessed 26 June 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Badghis leaders strategize on stronger measures to protect children in armed conflict, 5 October 2019, https://unama.unmissions.org/badghis-leaders-strategize-stronger-measures-protect-children-armed-conflict, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Bamyan Religious Scholars Gather to Discuss Peace-Building in Afghanistan, 20 November 2017, https://unama.unmissions.org/bamyan-religious-scholars-gather-discuss-peace-building-afghanistan, accessed 19 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Kabul Elders Call for Participation of all Afghans in Peacefully Resolving Community Conflict, 15 November 2018, https://unama.unmissions.org/kabul-elders-call-participation-all-afghans-peacefully-resolving-community-conflict, accessed 5 June 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Midyear Report 2017, July 2017, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2017_july_2017.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Annual Report 2015, February 2016, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/poc_annual_report_2015_final_14_feb_2016.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Midyear Report 2016, July 2016, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2016_final_rev.1-9sept.pdf, accessed 23 June 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, First Quarter Report: 1 January - 31 March 2019, April 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_first_quarter_report_2019_english_.pdf, accessed 29 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Midyear Report 2019, 30 July 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_update_2019_-_30_july_2019_english.pdf, accessed 29 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Afghanistan. Protection of Civilians In Armed Conflict. Midyear Report: 1 January – 30 June 2020, 27 July 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_report_2020_-_27_july-.pdf, accessed 27 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Third Quarter Report: 1 January to 30 September 2019, October 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_3rd_quarter_update_2019.pdf, accessed 29 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Special Report: Attacks on Healthcare during the Covid-19 Pandemic, June 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_special_report_attacks_on_healthcare_during_the_covid-19_pandemic_20_june_2020.pdf, accessed 25 June 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflict, Quarterly report: 17 October 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_3rd_quarter_update_2019.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan), Protection of civilians in armed conflicts, special report: airstrike on alleged drug-process facilities, 5 May 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_-_unama_special_report_usfor-a_airstrikes_bakwa_-_9_october.pdf, accessed 10 July 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Eighth Anniversary Today of 2001 Afghan Interim Authority, 22 December 2009, https://unama.unmissions.org/eighth-anniversary-today-2001-afghan-interim-authority, accessed 12 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Special Report - Increasing Harm to Afghan Civilians from the Deliberate and Indiscriminate Use of Improvised Explosive Devices, October 2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_special_report_suicide_and_other_ied_devices_october_2018_-_english.pdf, accessed 2 April 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Kunduz Airstrike Kills 13 Civilians, Mostly Children – Un Initial Findings, 25 March 2019, urlhttps://unama.unmissions.org/kunduz-airstrike-kills-13-civilians-mostly-children-%E2%80%93-un-initial-findings, accessed 2 April 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Midyear Update On The Protection Of Civilians In Armed Conflict: 1 January To 30 June 2019, 30 July 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_update_2019_-_30_july_2019_english.pdf, accessed 2 April 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Protection of civilians in armed conflicts, Quarterly report: 1 January - 31 March 2020, 27 April 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_2020_first_quarter_report_english.pdf, accessed 4 May 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Protection of civilians in armed conflicts, Quarterly report: 1 January To 30 September 2019, 17 October 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_-_3rd_quarter_update_2019.pdf, accessed 2 April 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Protection of civilians in armed conflicts, Annual Report 2018, 24 February 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2018_final_24_feb_2019_v3.pdf, accessed 22 June 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Protection of civilians in armed conflicts, Midyear Report 2014, July 2014, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/english20edited20light.pdf, accessed 2 April 2020

UNAMA (United Nations Assistance Mission to Afghanistan), Special Report on Airstrikes on Alleged Drug-Processing Facilities, October 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_-_unama_special_report_usfor-a_airstrikes_bakwa_-_9_october.pdf, accessed 12 May 2020

Undark, The Wild Shrub at the Root of the Afghan Meth Epidemic, 20 May 2020, https://undark.org/2020/05/20/afghanistan-meth-ephedra/, accessed 4 June 2020

UNDP (United Nations Development Programme), The Secret Behind Nili Market's Success in Daikundi, 5 February 2017, https://www.af.undp.org/content/afghanistan/en/home/ourwork/democraticgovernance/successstories/SecretBehindNiliMarkt.html, accessed 11 May 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Afghanistan; Priority Areas of Return and Reintegration: A synopsis; January 2020, January 2020 https://data2.unhcr.org/en/documents/download/74015, accessed 29 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Afghanistan, Protection Cluster, Monthly Update January - September 2019, https://data2.unhcr.org/en/documents/download/72146, accessed 29 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), and IOM (International Organization for Migration), Returns to Afghanistan in 2017: Joint IOM-UNHCR Summary Report, 28 February 2018, https://data2.unhcr.org/en/documents/download/63077, accessed 29 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Coronavirus – Now is not the time to forget Afghanistan and its neighbours, 14 April 2020, https://www.unhcr.org/news/briefing/2020/4/5e9567114/coronavirus-time-forget-afghanistan-its-neighbours.html, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Mid-Year Trends 2019, 10 March 2020, https://www.unhcr.org/statistics/unhcrstats/5e57d0c57/mid-year-trends-2019.html, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Operational Portal Refugee Situation- Statistics Afghan refugees in Pakistan, last updated: 18 March 2020, https://data2.unhcr.org/en/situations/afghanistan, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Pakistan - Afghan Refugee Info-graphic Update, Monthly Update (February 2020), 18 March 2020, https://data2.unhcr.org/en/documents/download/74733, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), The Afghanistan Situation: Strengthening International Solidarity & Achieving Solutions, 6 July 2019 https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/70182.pdf, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Afghanistan: Voluntary Repatriation Update, 23 July 2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2017012/71479.pdf, accessed 2 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Afghanistan Border Monitoring update, 21 April 2020 https://data2.unhcr.org/en/documents/download/75664, accessed 29 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Afghanistan, Voluntary Repatriation Update, January 2019, https://data2.unhcr.org/en/documents/download/67539, accessed 29 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Conclusions of the 30th Tripartite Commission meeting between the Government of the Islamic Republic of Afghanistan and Pakistan and UNHCR, 18 June 2019, https://data2.unhcr.org/en/documents/download/70118, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum Seekers from Afghanistan, 19 April 2016, http://www.refworld.org/pdfid/570f96564.pdf, accessed 10 July 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Pakistan: Voluntary Repatriation of Afghans from Pakistan Update, 30 April 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/69624.pdf, accessed 2 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Returnee and Internally Displaced Persons Monitoring Report - Final Report, May 2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/64059.pdf, accessed 5 May 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Solutions Strategy for Afghan Refugees 2018-2019, October 2018, https://reporting.unhcr.org/sites/default/files/2018-2019%20Solutions%20Strategy%20for%20Afghan%20Refugees%20-%20October%202018.pdf, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), UN Report find alleged drug facilities were not lawful targets - airtrikes caused significant civilian casualties, 9 October 2019, https://www.ohchr.org/en/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25110&LangID=E, accessed 23 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), UNHCR's Support Towards the Implementation of the Solutions Strategy for Afghan Refugees: Enhancing Resilience and Co-Existence Through Greater Responsibility Sharing 2018-2019, October 2018, http://reporting.unhcr.org/sites/default/files/2018-2019%20Solutions%20Strategy%20for%20Afghan%20Refugees%20-%20October%202018.pdf, accessed 29 June 2020

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Afghanistan Border Monitoring update - COVID-19 Response (31 May-6 June 2020), 9 June 2020, https://data2.unhcr.org/en/documents/download/76964, accessed 29 June 2020

UNICEF (United Nations Children's Fund) and Samuel Hall, Evaluation of "Improving Street-working Children's Access to Education and Livelihood Support for their Families" Kabul, Afghanistan, September 2017, https://www.unicef.org/evaldatabase/files/UNICEF_SWC_Final.pdf, accessed 23 June 2020

UNICEF (United Nations Children's Fund), Preserving hope in Afghanistan – Protecting Children in the world's most lethal conflict, December 2019, https://www.unicef.org/media/63201/file/Preserving-hope-in-Afghanistan-2019.pdf, accessed 23 June 2020

UNICEF (United Nations International Children's Fund), Preserving hope in Afghanistan, 16 December 2019, https://www.unicef.org/rosa/media/5186/file/UNICEF_Child_Alert_Preserving_Hope_Afghanistan.pdf, 10 accessed 2020

United States/Islamic Emirate of Afghanistan, Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America, 29 February 2020, available at: https://www.afghanistan-analysts.org/en/wp-content/uploads/sites/2/2020/03/Agreement-For-Bringing-Peace-to-Afghanistan-02.29.20.pdf, accessed 23 June 2020

United States/Islamic Republic of Afghanistan Joint Declaration between the Islamic Republic of Afghanistan and the United States of America for Bringing Peace to Afghanistan, 29 February 2020, available at: https://www.afghanistan-analysts.org/en/resources/peace-process/joint-declaration-between-the-islamic-republic-of-afghanistan-and-the-united-states-of-america-for-bringing-peace-to-afghanistan/, accessed 23 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Conflict Induced Displacements in 2020, 28 June 2020, https://data.humdata.org/dataset/f967873e-9886-4dca-bf3a-bc439df750e8/resource/30482298-fcda-4526-b19a-27cb56d78ead/download/afghanistan_conflict_displacements_2020.xlsx, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Farah Province District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Farah.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Laghman Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Laghman.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Conflict Induced Displacements in 2019, 3 March 2020, https://data.humdata.org/dataset/241e9899-bd51-400b-83e3-7563f1539e59/resource/2fd20780-8a54-4549-93ec-e5615c582042/download/afghanistan_conflict_displacements_2019.xlsx, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Hirat Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Hirat.pdf, accessed 10 July 202

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Humanitarian Needs Overview 2020, 17 December 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_humanitarian_needs_overview_2020.pdf, accessed 23 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Assessment Report, Health and Integrated Protection Needs in Ghazni Province, 01 Dec 2019 to 30 Dec 2019, December 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/assessment/afghanistan-assessment-report-health-and-integrated-protection-0, accessed 6 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Farah Operational Coordination Team (OCT) meeting minutes, 25 July 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/draft_oct_meeting_minutes_-25_july_2019.docx, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Farah Operational Coordination Team (OCT) meeting minutes, 3 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/oct_meeting_minutes_-03_oct_2019.docx, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Bamyan Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Bamyan.pdf, accessed 18 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Daykundi Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Daykundi.pdf, accessed 11 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Kabul Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Kabul.pdf, accessed 4 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Kapisa Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Kapisa.pdf, accessed 4 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Logar Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Logar.pdf, accessed 11 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Panjsher Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Panjsher.pdf, accessed 20 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Parwan Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Parwan.pdf, accessed 27 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Wardak Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Wardak.pdf, accessed 22 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Maidan Wardak Province - Meeting Summary, 19 March 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_-_oct_meeting_minutes_wardak_13_march_2019.docx, accessed 16 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Kapisa Province - Meeting Summary, 2 April 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_kapisa_oct_meeting_-_cr_2_april_2019.docx, accessed 5 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Parwan Province - Meeting Summary, 30 May 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_parwan_oct_meeting_-_cr_29_may_2019.docx, accessed 25 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Panjsher Province - Meeting Summary, 11 June 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_panjsher_oct_meeting_-_cr_11_june_2019.docx, accessed 19 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Kabul Province - Meeting Summary, 25 June 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_kabul_oct_meeting_-_cr_25_june_2019.docx, accessed 2 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Monthly Humanitarian Update August 2019, 24 September 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg-monthly-humanitarian-update-aug-2019.pdf, accessed 5 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Monthly Humanitarian Update January 2020, 11 February 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/monthly_humanitarian_update-jan.pdf, accessed 14 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Humanitarian Regional Team (HRT) - Central Region - Meeting Summary, 6 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_hrt_meeting_-_central_region_6_october_2019.docx, accessed 8 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Maidan Wardak Province - Meeting Summary, 23 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_oct_meeting_minutes_wardak_23_october_2019.docx, accessed 16 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) - Kapisa Province - Meeting Summary, 29 January 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/minutes_kapisa_oct_meeting_-_cr_29_january_2020.docx, accessed 5 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Humanitarian Access Snapshot (February 2020), 29 March 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_humanitarian_access_snapshot_feb_2020.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Humanitarian Access Snapshot (March 2020), 13 April 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_humanitarian_access_snapshot_mar_2020.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Humanitarian Needs Overview 2020 (December 2019), 17 December 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2020-december-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Kunar Conflict – Update (as of 3 April 2019), 4 April 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/20190404_ocha_update_kunar_conflict_displacement.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Kunar Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Kunar.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Kunduz Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Kunduz.pdf, accessed 1 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Takhar Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Takhar.pdf, accessed 1 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Northern region District Atlas, 13 April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Northern.pdf, accessed 1 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Nangarhar Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Nangarhar.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Nuristan Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Nuristan.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Paktika Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Paktika.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Paktya Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Paktya.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: South Eastern Region - District Atlas, April 2014, https://www.ecoi.net/en/file/local/1216593/1930_1415350213_afghanistan-south-eastern-region-district-atlas.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: North Eastern Region – District Atlas, April 2014, https://www.ecoi.net/en/file/local/1184496/1930_1415353203_afghanistan-north-eastern-region-district-atlas.pdf, accessed 1 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Flash Update 2 – Lull in armed clashes in Kunduz city and new clashes in Pul-e-Khumri, 1 September 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/flash_update_2_-_armed_clashes_in_kunduz_city_and_new_clashes_pule-khumri_-_1_sep_2019.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.3, 3 September 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/flash_update_3_-_update_on_the_situation_in_kunduz_city_and_pul-e-khumri_-_3_september_2019.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Samangan Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Samangan.pdf, accessed 1 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Sar-e-Pul Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/Sar-e-Pul_0.pdf, accessed 1 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Update on the situation in Kunduz city and Pul-e-Khumri Flash Update No.4 (09 September 2019), 9 September 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/flash_update_4_-_update_on_the_situation_in_kunduz_city_9_september_2019.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian UNOCHA, Flash Update 1 – Armed clashes in Kunduz city (31 Aug 2019), 31 August 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/external_flash_update_1_-_armed_clashes_in_kunduz_city_-_31_aug_2019.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 6 January - 12 January 2019, 15 January 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_13_jan.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 5 August – 11 August 2019, 14 August 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_weekly_humanitarian_update_11_august-2019.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs),Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 12 - 19 August 2019, 19 August 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_weekly_humanitarian_update_19_august-2019.pdf, accessed 12 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 18 August – 25 August 2019, 25 August 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-18-25-august-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 26 August - 1 September 2019, 1 September 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/OCHA%20Weekly-1-Sept.pdf, accessed 16 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 2 - 8 September 2019, 11 September 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-2-8-september-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 9 September – 15 September 2019, 18 September 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-9-%E2%80%93-15-september-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 16 September – 22 September 2019, 22 September 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-16-%E2%80%93-22-september-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 23 September – 29 September 2019, 2 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-23-%E2%80%93-29-september-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 30 September – 6 October 2019, 9 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-30-september-6-october-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 7 October – 13 October 2019, 16 October 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-7-october-13-october-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 14 October – 20 October 2019, 24 October 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-14-october-20-october-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 21 October – 27 October 2019, 30 October 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-21-october-27-october-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 14 October – 20 October 2019, 24 October 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian_weekly-14-20october.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update 21 - 27 October 2019, 27 October 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan-humanitarian_weekly-28_october.pdf, accessed 2 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 28 October – 3 November 2019, 6 November 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-28-october-3-november-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 4 November – 10 November 2019, 13 November 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian_weekly-10_november_2019.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 11 – 17 November 2019, 21 November 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-11-17-november-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 18 – 24 November 2019, 27 November 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-18-24-november-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update, 25 November – 1 December 2019, 4 December 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-25-november-1-december-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 2 December - 8 December 2019, 11 December 2019, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-2-december-8-december-2019, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 9 December – 15 December 2019, 18 December 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-9-december-15-december-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 16 December – 22 December 2019, 26 December 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-16-december-22-december-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update, 23 December – 29 December 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly-_29_december.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 30 December 2019 – 5 January 2020, 8 January 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_5_january.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 6 January – 12 January 2020, 15 January 2020, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-6-january-12-january-2020, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update13 January – 19 January 2020, 22 January 2020, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-13-january-19-january-2020, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 20 - 26 January 2020, 29 January 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian_weekly_26_jan.pdf, accessed 5 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 27 January - 2 February 2020, 3 February 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan-humanitarian_weekly-02_february.pdf, accessed 5 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 3 February – 9 February 2020, 12 February 2020, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-3-february-9-february-2020, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 10 February – 16 February 2020, 19 February 2020, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-10-february-16-february-2020, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 17 - 23 February 2020, 23 February 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan-humanitarian_weekly_23_february.pdf, accessed 5 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 24 February – 1 March 2020, 4 March 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan-humanitarian_weekly_1_march.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 2 March - 8 March 2020, 11 March 2020, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-2-march-8-march-2020, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 9 - 15 March 2020, 15 March 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_15_march.pdf, accessed 10 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update, 16 March – 22 March 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_22_march.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update, 23 March – 29 March 2020, 1 April 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_29_march.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 30 March - 5 April 2020, 5 April 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_5_april.pdf, accessed 8 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update 6 - 12 April 2020, 12 April 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_12_april.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 13 April – 20 April 2020, 22 April 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_20_april.pdf, accessed 8 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 20 April – 26 April 2020, 29 April 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_26_april.pdf, accessed 8 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update, 24 April – 4 May 2020, 7 May 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_4_may.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 28 April – 4 May 2020, 7 May 2020, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-28-april-4-may-2020, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 4 May – 10 May 2020, 13 May 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_10_may.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 11 May – 17 May 2020, 20 May 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Afghanistan%20Humanitarian%20Weekly%2017%20May.pdf, accessed 8 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 18 May – 24 May 2020, 28 May 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Afghanistan%20Humanitarian%20Weekly%2024%20May.pdf, accessed 8 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 25 May – 31 May 2020, 3 June 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Afghanistan%20Humanitarian%20Weekly%2031%20May.pdf, accessed 18 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly humanitarian update, 1 -7 June 2020, 7 June 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_humanitarian_weekly_7_june_2020.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 8 June – 14 June 2020, 17 June 2020, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-weekly-humanitarian-update-8-june-14-june-2020, accessed 30 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan weekly Humanitarian Update 15 June – 21 June 2020, 24 June 2020, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-weekly-humanitarian-update-15-june-21-june-2020, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Maps/Infographics – Afghanistan, n.d., https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/infographics, accessed 2 July 2020 UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan monthly Humanitarian Update September 2019, 18 October 2019, https://reliefweb.int/report/afghanistan/afghanistan-monthly-humanitarian-update-september-2019, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan monthly Humanitarian Update October 2019, 23 November 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/monthly_humanitarian_update-nov.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 26 April 2020), Actual displacements between 1 January 2020 and 18 April 2020, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Snapshot of Population Movements - January to March 2020, 21 April 2020 https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_population_movement_snapshot_20200421.pdf

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), COVID-19 and the Afghanistan Response HRP Revision – June 2020, 8 June 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_hrp_2020_revision_june_2020.pdf

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Kabul Informal Settlements, 4 January 2016, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/kabul_city_kis_3w_2016jan04_v2_a3.pdf, accessed 25 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2019, November 2018, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_2019_humanitarian_needs_overview.pdf, accessed 29 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Humanitarian Needs Overview Afghanistan 2020, 17 December 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_humanitarian_needs_overview_2020.pdf, accessed 20 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Humanitarian Response Plan Afghanistan January 2018 - December 2021, December 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afg_2018_2021_humanitarian_response_plan_2020_update_lr.pdf, accessed 30 June 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Conflict Displacement 2019, last updated: 03 March 2020, https://data.humdata.org/dataset/afghanistan-conflict-induced-displacements-in-2019

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan Conflict Displacement 2020, last updated: 28 June 2020, https://data.humdata.org/dataset/afghanistan-conflict-induced-displacements-in-2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Ghor Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Ghor.pdf, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Humanitarian Dashboard (as of 31 Dec 2016), 22 March 2017, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/infographic/afghanistan-humanitarian-dashboard-1-jan-31-dec-2016, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Kandahar Province - District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/infographic/kandahar-province-district-atlas, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Nimroz Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/infographic/nimroz-province-district-atlas, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Uruzgan Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/infographic/uruzgan-province-district-atlas, accessed 10 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (22 June – 28 June 2020), 1 July 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan_humanitarian_weekly_28_june_2020.pdf, accessed 2 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: Zabul Province – District Atlas, April 2014, https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/infographic/zabul-province-district-atlas, accessed 2 July 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Afghanistan: South Eastern Region - District Atlas, April 2014, https://reliefweb.int/map/afghanistan/afghanistan-south-eastern-region-district-atlas-april-2014, accessed 18 May 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Operational Coordination Team (OCT) Meeting 04 Sep 2019 at 09:00 AM in ACTED Kunduz Office 4 September 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_minutes_20190904_oct_ner_kunduz.pdf, accessed 20 April 2020

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Reference Map Badakhshan Province, 19 February 2014, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/Badakhshan_Province_Reference_Map_DD_20140209FEB09_A0.pdf, accessed 1 July 2020

UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) and Afghanistan, MCN (Minister of Counter Narcotics), Afghanistan Opium Survey 2017, November 2017, https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/Afghan_opium_survey_2017_cult_prod_web.pdf, accessed 10 July 2020

UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) and Afghanistan, MCN (Minister of Counter Narcotics), AOTP (The Afghan Opiate Trade Project) update, voice of "Quchaqbar" understanding opiate trafficking in Afghanistan from the perspective of drug traffickers, 22 April 2020, https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/AOTP/AOTP_Voices_of_Quchaqbar_2020_web.pdf, accessed 10 July 2020

UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) and Afghanistan, MCN (Ministry of Counter Narcotics), Afghanistan Opium Survey 2018: Challenges to Sustainable Development, Peace and Security, 30 July 2019, https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/Afghanistan_opium_survey_2018_socioeconomic_report.pdf, accessed 12 May 2020

UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) and Afghanistan, MCN (Ministry of Counter Narcotics), Afghanistan Opium Survey 2013, November 2013, https://www.unodc.org/documents/crop-monitoring/Afghanistan/Afghan_report_Summary_Findings_2013.pdf

UN (United Nations) Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 10 December 2019, https://undocs.org/S/2019/935, accessed 3 April 2020

UN (United Nations) General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General [A/73/624-S/2018/1092], 7 December 2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2018_1092.pdf, accessed 26 June 2020

UN (United Nations) General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General [A/73/777-S/2019/193], 28 February 2019, https://www.

securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_193.pdf, accessed 26 June 2020

UN (United Nations) News, 'No safe way' into battle-scarred Afghan city of Ghazni to deliver aid as traumatized children search for parents, 17 August 2018, https://news.un.org/en/story/2018/08/1017312, accessed 26 June 2020

UNSC (United Nations Security Council) & General Assembly, Children and armed conflict, Report of the Secretary General [A/74/845-S/2020/525], 9 June 2020, https://www.un.org/sg/sites/www.un.org.sg/files/atoms/files/15-June-2020_Secretary-General_Report_on_CAAC_Eng.pdf, accessed 25 June 2020

UNSC (United Nations Security Council) & General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary General [A/74/753–S/220/210], 17 March 2020, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_210.pdf, accessed 25 June 2020

UNSC (United Nations Security Council) & General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, Report of the Secretary-General [A/74/897-S/2020/549], 17 June 2020, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_549_e.pdf, accessed 26 June 2020

UNSC (United Nations Security Council), Special report on the strategic review of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan, A/72/312–S/2017/696, 10 August 2017 https://digitallibrary.un.org/record/1299019/files/A_72_312%26S_2017_696-EN.pdf, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), & General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/73/902–S/2019/493, 14 June 2019, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_493.pdf, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), & General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/348–S/2019/703, 3 September 2019, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_703.pdf, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), & General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/582–S/2019/935, 10 December 2019, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2019_935.pdf, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), & General Assembly, The situation in Afghanistan and its implications for the international peace and security, A/74/897–S/2020/549, 17 June 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_june_2020.pdf, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), & Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 June 2017, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_-_15_june_2017.pdf, accessed 3 April 2020

UNSC (United Nations Security Council), & Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 15 September 2017, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_21_sept_2017.pdf, accessed 3 April 2020

UNSC (United Nations Security Council), & Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 27 February 2015, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/SG-report-March2015.pdf, accessed 3 April 2020

UNSC (United Nations Security Council), & Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 3 March 2017 https://unama.unmissions.org/sites/default/files/n1705111.pdf, accessed 3 April 2020

UNSC (United Nations Security Council), & Secretary-General, The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 7 December 2018, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg-report-on-afghanistan-7-december-2018.pdf, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Eight Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of UN Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 1 February 2019, https://undocs.org/en/S/2019/103, accessed 2 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Eighth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering

the threat, 1 February 2019, https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2019/02/N1901937_EN.pdf, accessed 25 February 2019

UNSC (United Nations Security Council), Eleventh Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2501 (2019) Concerning the Taliban and Other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 27 May 2020, https://www.undocs.org/S/2020/415, accessed 2 June 2020

UNSC (United Nations Security Council), Eleventh report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team submitted pursuant to resolution 2501 (2019) concerning the Taliban, S/2020/415, 27 May 2020, https://www.undocs.org/S/2020/415, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Letter dated 10 June 2019 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, 13 June 2019, https://www.undocs.org/S/2019/481, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Letter dated 15 July 2019 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999), 1989 (2011) and 2253 (2015) concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities addressed to the President of the Security Council, 15 July 2019, https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/2019/570, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Letter dated 19 May 2020 from the Chair of the Security Council Committee established pursuant to resolution 1988 (2011) addressed to the President of the Security Council, S/2020/415, 27 May 2020, https://www.undocs.org/S/2020/415, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Ninth Report of the Secretary-General on the Threat Posed by ISIL (Da'esh) to International Peace and Security and the Range of United Nations Efforts in Support of Member States in Countering the Threat, 31 July 2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2014117/S_2019_612_E.pdf, accessed 12 June 2020

UNSC (United Nations Security Council), Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Afghanistan, S/2015/336, 15 May 2015, https://undocs.org/S/2015/336, accessed 10 July 2020

UNSC (United Nations Security Council), Tenth Report of the Analytical Support and Sanctions Monitoring Team Submitted Pursuant to Resolution 2255 (2015) Concerning the Taliban and other Associated Individuals and Entities Constituting a Threat to the Peace, Stability and Security of Afghanistan, 13 June 2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2010658/S_2019_481_E.pdf, accessed 12 June 2020

UNSC (United Nations Security Council), Tenth report of the Secretary-General on the threat posed by ISIL (Da'esh) to international peace and security and the range of United Nations efforts in support of Member States in countering the threat, 4 February 2020, https://undocs.org/S/2020/95, accessed 23 June 2020

UNSC (United Nations Security Council), The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 3 September 2019, https://undocs.org/S/2019/703, accessed 3 April 2020

UNSC (United Nations Security Council), The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security, 18 June 2014, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/n1442913.pdf, accessed 3 April 2020

UNSG (United Nations Secretary-General), The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, 28 February 2019, https://undocs.org/S/2019/193, accessed 13 May 2020

UNSG (United Nations Secretary-General), The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, 14 June 2019, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_-_english_-_14_june_2019.pdf, accessed 29 June 2020

UNSG (United Nations Secretary-General), The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, 10 December 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2019_935_E.pdf, accessed 26 June 2020

UNSG (United Nations Secretary-General), The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security, 17 June 2020, https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_june_2020.pdf, accessed 25 June 2020

US, CRS, Afghanistan: Background and U.S. Policy: In Brief, 1 May 2020, https://fas.org/sgp/crs/row/R45122.pdf

US, Naval Postgraduate School, Badghis Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/badghis, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Baghlan Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/baghlan, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Balkh Provincial Review, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/balkh, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Bamyan Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/bamyan, accessed 18 May 2020

US, Naval Postgraduate School, Dai Kundi Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/dai-kundi, accessed 11 May 2020

US, Naval Postgraduate School, Farah Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/farah, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Ghor Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/ghor, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Herat Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/herat, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Kabul Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/kabul?inheritRedirect=true, accessed 4 June 2020

US, Naval Postgraduate School, Kapisa Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/kapisa, accessed 4 May 2020

US, Naval Postgraduate School, Khost Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/khost, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Kunar Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/kunar, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Kunduz Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/kunduz, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Laghman Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/laghman, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Laghman Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/laghman, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Logar Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/logar, accessed 11 June 2020

US, Naval Postgraduate School, Nangarhar Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/nangarhar, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Nimroz Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/nimroz

US, Naval Postgraduate School, Nuristan Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/nuristan, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Paktika Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/paktika, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Paktya Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/paktya, accessed 10 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Panjsher Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/panjsher, accessed 20 May 2020

US, Naval Postgraduate School, Parwan Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/parwan, accessed 27 May 2020

US, Naval Postgraduate School, Provincial Profile – Badakhshan, n.d., https://www.ecoi.net/en/file/local/1338833/432_1197541686_badakhshan-20provincial-20profile.pdf, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Samangan Provincial Review, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/samangan, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Sar-i-Pul Provincial Review, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/sar-i-pol, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Takhar Provincial Review, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/takhar, accessed 1 July 2020

US, Naval Postgraduate School, Wardak Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/maydan-wardak, accessed 22 June 2020

US, Naval Postgraduate School, Zabul Provincial Overview, n.d., https://nps.edu/web/ccs/zabul

US, Naval Postraduate School, Laghman Provincial Overview, n.d., https://my.nps.edu/web/ccs/laghman, accessed 10 July 2020

USAID (United States Agency for International Development), Gardez-Khost National Highway, November 2016, https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1871/Gardez-Khost%20National%20Highway%20(NH08).pdf, accessed 10 July 2020

USAID, Salang Tunnel Substation Overview, 5 December 2019, https://www.usaid.gov/afghanistan/fact-sheets/salang-tunnel-substation, accessed 28 May 2020

USDOD (United States Department of Defence), Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2018, 3 July 2018, https://media.defense.gov/2018/Jul/03/2001938620/-1/-1/1/1225-REPORT-JUNE-2018-FINAL-UNCLASS-BASE.PDF, accessed 26 June 2020

USDOD (United States Department of Defence), Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2018, 20 December 2018, https://media.defense.gov/2018/Dec/20/2002075158/-1/-1/1/1225-REPORT-DECEMBER-2018.PDF, accessed 26 June 2020

USDOD (United States Department of Defence), Enhancing Security and Stability in Afghanistan - June 2019, 12 July 2019, https://media.defense.gov/2019/Jul/12/2002156816/-1/-1/1/ENHANCING-SECURITY-AND-STABILITY-IN-AFGHANISTAN.PDF, accessed 5 May 2020

USDOD (United States Department of Defence), Enhancing Security and Stability in Afghanistan - December 2019, 23 January 2020, https://media.defense.gov/2020/Jan/23/2002238296/-1/-1/1/1225-REPORT-DECEMBER-2019.PDF, accessed 5 May 2020

USDOD (United States Department of Defence), Enhancing Security and Stability in Afghanistan, 1 June 2020, https://media.defense.gov/2020/Jul/01/2002348001/-1/-1/1/ENHANCING_SECURITY_AND_STABILITY_IN_AFGHANISTAN.PDF, accessed 10 July 2020

USDOD (United States Department of Defence), Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 April - 30 June 2019, 16 August 2019, https://media.defense.gov/2019/Aug/21/2002173538/-1/-1/1/Q3FY2019_LEADIG_OFS_REPORT.PDF, accessed 5 June 2020

USDOD (United States Department of Defence), Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 July - 30 September 2019, 20 November 2019, https://media.defense.gov/2019/Nov/20/2002214020/-1/-1/1/Q4FY2019_LEADIG_OFS_REPORT.PDF, accessed 5 May 2020

USDOD (United States Department of Defence), Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 October - 31 December 2019, 19 February 2020, https://media.defense.gov/2020/Feb/21/2002252796/-1/-1/1/LEAD%20INSPECTOR%20GENERAL%20FOR%20OPERATION%20FREEDOM%E2%80%99S%20SENTINEL.PDF, accessed 5 May 2020

USDOD (United States Department of Defence), Lead Inspector General (IC) for Overseas Contingency Operations, Operation Freedom's Sentinel - Report to the United States Congress 1 January - 31 March 2020, 19 May 2020, https://media.defense.gov/2019/May/21/2002134153/-1/-1/1/FY2019_LIG_OCO_REPORT.PDF, accessed 1 July 2020

USDOD (United States Department of Defence), Operation Freedom's Sentinel – Lead Inspector General Report to the United States Congress (January 1, 2020 – March 31, 2020), May 2020, https://media.defense.gov/2020/May/19/2002302407/-1/-1/1/LEAD%20INSPECTOR%20GENERAL%20FOR%20OPERATION%20FREEDOM'S%20SENTINEL.PDF, accessed 10 July 2020

USDOD (United States Department of Defense), Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. July 1, 2019 - September 30, 2019, 18 November 2019, https://media.defense.gov/2019/Nov/20/2002214020/-1/-1/1/Q4FY2019_LEADIG_OFS_REPORT.PDF, accessed 16 April 2020

USDOD (United States Department of Defense), Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. October 1, 2019 – December 31, 2019, 14 February 2020, https://media.defense.gov/2020/Feb/21/2002252796/-1/-1/1/LEAD%20INSPECTOR%20GENERAL%20FOR%20OPERATION%20FREEDOM%E2%80%99S%20SENTINEL.PDF, accessed 16 April 2020

USDOD (United States Department of Defense, Operation Freedom's Sentinel. Lead Inspector General Report To The United States Congress. April 1, 2019–June 30, 2019, 16 August 2019, https://media.defense.gov/2019/Aug/21/2002173538/-1/-1/1/Q3FY2019_LEADIG_OFS_REPORT.PDF, accessed 16 April 2020

USDOD (United States Department of States), Enhancing Security and Stability in Afghanistan, June 2020, 1 July 2020, https://media.defense.gov/2020/Jul/01/2002348001/-1/-1/1/ENHANCING_SECURITY_AND_STABILITY_IN_AFGHANISTAN.PDF, accessed 10 July 2020

USDOD, (United States Department of Defence), Enhancing Security and Stability in Afghanistan, December 2019, https://media.defense.gov/2020/Jan/23/2002238296/-1/-1/1/1225-REPORT-DECEMBER-2019.PDF, accessed 2 July 2020

USDOS (United States Department of State), Country Report on Human Rights Practices 2019 - Afghanistan, 11 March 2020, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/AFGHANISTAN-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf, accessed 15 May 2020

USDOS (United States Department of State), Country Reports on Terrorism 2018, October 2019, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2019/11/Country-Reports-on-Terrorism-2018-FINAL.pdf, accessed 26 June 2020

USDOS (United States Department of State), Country Reports on Terrorism 2019, 24 June 2020, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/Country-Reports-on-Terrorism-2019-2.pdf, accessed 8 July 2020

USDOS (United States Department of State), On the Political Impasse in Afghanistan. Press Statement, Michael R. Pompeo, Secretaty of State, 23 March 2020, https://www.state.gov/on-the-political-impasse-in-afghanistan/, accessed 2 July 2020

USDOS (United States Department of State), Zalmay Khalilzad - Special Representative for Afghanistan Reconciliation, n.d., https://www.state.gov/r/pa/ei/biog/287479.htm, accessed 2 July 2020

USIP (United States Institute of Peace), Displacement and the Vulnerability to Mobilize for Violence: Evidence from Afghanistan, 8 January 2020, https://www.usip.org/index.php/publications/2020/01/displacement-and-vulnerability-mobilize-violence-evidence-afghanistan, accessed 10 July 2020

USIP (United States Institute of Peace), Iran and Afghanistan's Long, Complicated History, 14 June 2018, https://www.usip.org/publications/2018/06/iran-and-afghanistans-long-complicated-history, accessed 2 July 2020

USIP (United States Institute of Peace), Political and Economic Dynamics of Herat, 2015, https://www.usip.org/sites/default/files/PW107-Political-and-Economic-Dynamics-of-Herat.pdf, accessed 29 January 2019

USIP (United States Institute of Peace), Service Delivery in Taliban-Influenced Areas of Afghanistan, 30 April 2020, https://www.usip.org/sites/default/files/2020-04/20200430-sr_465-_service_delivery_in_taliban_influenced_areas_of_afghanistan-sr.pdf, accessed 1 July 2020

USIP (United States Institute of Peace), The Political Deal with Hezb-e Islami, 6 July 2018, https://www.usip.org/publications/2018/07/political-deal-hezb-e-islami, accessed 10 July 2020

Valle, Ricardo, [Twitter], posted on 16 May 2020, https://twitter.com/ValleRiccardo/status/1261605466616008705, accessed 1 July 2020

Van Bijlert, M. and Ruttig, T., Almost Signed? The Peace Agreement with Hezb-e Islami, ANN, 21 may 2016, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/almost-signed-the-peace-agreement-with-hezb-e-islami/, accessed 5 May 2020

Van Bijlert, M., Trouble in Gizab; the Fight Everyone Chose to Ignore, ANN, 31 October 2011, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/trouble-in-gizab-the-fight-everyone-chose-to-ignore/, accessed 11 May 2020

VICE News, The Taliban Made Sure Afghans Were Too Terrified to Vote on Election Day, 1 October 2019, https://www.vice.com/en_ca/article/mbmpea/the-taliban-made-sure-afghans-were-too-terrified-to-vote-on-election-day, accessed 22 June 2020

VoA (Voice of America), 26 pro-government Afghans killed in fighting, 21 April 2020, https://www.voanews.com/south-central-asia/26-pro-government-afghans-killed-fighting, accessed 10 July 2020

VoA (Voice of America), Afghan Lawmakers to Investigate Growing Ties Between Taliban, Russia and Iran, 5 December 2016 https://www.voanews.com/a/afghanistan-iran-russia-taliban/3624592.html, accessed 2 July 2020

VoA (Voice of America), Afghan Official: Taliban Strike Police Checkpoint, Kill 10, 2 August 2019, https://www.voanews.com/south-central-asia/afghan-official-taliban-strike-police-checkpoint-kill-10, accessed 13 May 2020

VoA (Voice of America), Afghan University Teacher, Students Among IS Operatives Arrested in Kabul, 8 July 2019, https://www.voanews.com/south-central-asia/afghan-university-teacher-students-among-operatives-arrested-kabul, accessed 30 June 2020

VoA (Voice of America), Afghans Dispute Russia's Islamic State Claims, 27 June 2018, https://www.voanews.com/south-central-asia/afghans-dispute-russias-islamic-state-claims, accessed 10 July 2020

VoA (Voice of America), In One Afghan Province, the Taliban Safe-Guarded the Elections, 8 October 2019, https://www.voanews.com/south-central-asia/one-afghan-province-taliban-safe-guarded-elections, accessed 10 July 2020

VoA (Voice of America), Iran Continues Deporting Undocumented Afghan Refugees, 21 May 2017 https://www.voanews.com/extremism-watch/iran-continues-deporting-undocumented-afghan-refugees

VoA (Voice of America), Islamic State Seeks Foothold in Eastern Afghan Provinces, 7 August 2017, https://www.voanews.com/extremism-watch/islamic-state-seeks-foothold-eastern-afghan-provinces, accessed 10 July 2020

VoA (Voice of America), Official: Taliban, IS Deprive Afghan Kids of Polio Vaccine, 18 April 2019, https://www.voanews.com/extremism-watch/official-taliban-deprive-afghan-kids-polio-vaccine, accessed 10 July 2020

VoA (Voice of America), Prisoner Release Delays May Jeopardize Start of Intra-Afghan Negotiations, 6 July 2020, https://www.voanews.com/south-central-asia/prisoner-release-delays-may-jeopardize-start-intra-afghan-negotiations

VoA (Voice of America), Pushed to the Brink Again, Islamic State's Afghan Affiliate Claims Deadly Attacks**,** 12 May 2020, https://www.voanews.com/south-central-asia/pushed-brink-again-islamic-states-afghan-affiliate-claims-deadly-attacks, accessed 1 July 2020

VoA (Voice of America), Report: Militant Groups in Afghanistan Get Rich Off Mineral Smuggling, 1 February 2017, https://www.voanews.com/a/militant-groups-in-afghanistan-get-rich-off-mineral-smuggling-report-says/3702327.html, accessed 11 June 2020

VoA (Voice of America), Taliban Assault on Army Base Kills 7 Afghan Soldiers, 24 December 2019, https://www.voanews.com/south-central-asia/taliban-assault-army-base-kills-7-afghan-soldiers, accessed 7 May 2020

VoA (Voice of America), Taliban, US Open Afghan Peace Talks in Qatar, 21 January 2019, https://www.voanews.com/south-central-asia/taliban-us-open-afghan-peace-talks-qatar

VoA (Voice of America), US Admits Taliban Offensive Is Whittling IS's Grip on Afghanistan, 20 March 2020, https://www.voanews.com/south-central-asia/us-admits-taliban-offensive-whittling-iss-grip-afghanistan, accessed 10 July 2020

Voice of Jihad, 2 killed as APC destroyed in Nimroz, 16 April 2020, http://alemarahnews.net/2-killed-as-apc-destroyed-in-nimroz/

Voice of Jihad, Enemy firing martyr child in Faryab, 8 February 2020, https://alemarahenglish.com/?p=32539, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, Enemy martyrs villager, abducts 3 others in Faryab, 23 January 2020, https://alemarahenglish.com/?p=31866, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, Innocent civilian martyred in Baghlan, 28 May 2020, http://alemarahenglish.com/?p=35164, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, War Crimes of the Foreign Occupying Forces and Their Internal Mercenaries (November 2019), 4 December 2019, https://alemarahenglish.com/?p=31094, accessed 26 May 2020

Voice of Jihad, د تېر کال فتوحاتو ته ځغلنده کتنه [informal translation: 'a quick look at last year's victories'], 31 December 2019, http://shahamat1.com/?p=159102, accessed 10 July 2020

Voice of Jihad, Islamic Emirate of Afghanistan, مجله حقیقت [informal translation: '*Haqiqat* (truth) magazine'], 22 February 2020, https://ia802809.us.archive.org/1/items/20200225_20200225_1642/مجله%20حقیقت.pdf, accessed 10 July 2020

Voice of Jihad, نورستان: وانت وایګل کې د دښمن توپونو ۳ کلیوال ژوبل، ۳۵ څاروي ووژل [Nuristan: 1 villager wounded, 3 animals killed by enemy artillery in Want Waigal], 29 April 2019, https://shahamat1.com/?p=156647, accessed 10 July 2020

Voice of Jihad, Tribal elder martyred, another one injured in enemy aggression, 21 February 2020, https://alemarahenglish.com/?p=33022, accessed 22 June 2020

Voice of Jihad, Reaction by spokesman of Islamic Emirate towards civilian casualty report by UNAMA, 23 February 2020, http://alemarahenglish.net/?p=33069, accessed 10 July 2020

Voice of Jihad, Video: Interview with governor of Balkhab – Mawlawi Mahdi Mujahid, 24 April 2020, https://alemarahenglish.com/?p=34489, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, War crimes of the foreign occupying forces and their internal mercenaries (November 2019), 4 December 2019, https://alemarahenglish.com/?p=31094, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, War crimes of the internal enemies (May 2020), 5 June 2020, http://alemarahenglish.com/?p=35267, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, د جهاد غږ, مصاحبه استدیویی الامارة با مسئول ولسوالی بلخاب ولایت سرپل محترم (مولوی مهدی مجاهد) به نشر رسید [informal translation: 'Al Emarah Studio has published the interview with Mawlawi Mahdi Mujahid, responsible for Balkhab district of Sar-e Pul province'], 22 April 2020, http://www.alemarahvideo.org/?p=5896, accessed 16 June 2020

Voice of Jihad, بادغیس : کې لسګونه مجاهدین د سعد بن ابي وقاص له معسکر نه فارغ شول [informal translation' Badghis: tens of *Mujahidin* (fighters) were graduated from *Saad Ben Abi Weqaas* military training camp in Badghis province'], 4 May 2020, https://shahamat1.com/?p=170124, accessed 10 July 2020

Wall Street Journal (The), Iran Backs Taliban With Cash and Arms, 11 June 2015 url

War on the Rocks, In Afghanistan, Today's Pro-Government Militias Could Be Tomorrow's Insurgents, 11 December 2017, https://warontherocks.com/2017/12/afghanistan-todays-pro-government-militias-tomorrows-insurgents/, accessed 1 July 2020

War on the Rocks, Remembering the French War in Afghanistan, 10 September 2018, https://warontherocks.com/2018/09/remembering-the-french-war-in-afghanistan/, accessed 5 June 2020

Warden, S., Past as Prologue? What the Parliamentary Election Results Tell Us About the September Presidential Election, ANN, 23 August 2019, https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/past-as-prologue-what-the-parliamentary-election-results-tell-us-about-the-september-presidential-election/, accessed 4 June 2020

Washington Post (The), 'The Lion of Kandahar': Was Slain Commander a Hero or Part of the Problem?, 29 November 2018, https://www.washingtonpost.com/world/the-lion-of-kandahar-was-slain-commander-a-hero-or-part-of-the-problem/2018/11/28/48360198-f25b-11e8-99c2-cfca6fcf610c_story.html?noredirect=on&utm_term=.c9f1e4cc091a, accessed 25 May 2020

Washington Post (The), 12 killed in Kabul suicide blast, including children, 13 November 2019, https://www.washingtonpost.com/, accessed 6 July 2020

Washington Post (The), Afghan Authorities Free Hazara Fighter Whose Arrest Ignited Street Clashes, 27 November 2018, https://www.washingtonpost.com/gdpr-consent/?destination=%2fworld%2fasia_pacific%2fin-afghanistanan-anti-taliban-militia-hero-or-a-rogue-criminal%2f2018%2f11%2f26%2fab34ba4c-f16f-11e8-aeeab85fd44449f5_story.html%3f&utm_term=.c5f14c081137, accessed 23 June 2020

Washington Post (The), Afghanistan Claims the Islamic State Was 'Obliterated'. But Fighters Who Got Away Could Stage a Resurgence, 9 February 2020, https://www.washingtonpost.com/world/2020/02/09/afghanistan-claims-islamic-state-was-obliterated-fighters-who-got-away-could-stage-resurgence/?arc404=true, accessed 8 June 2020

Washington Post (The), Afghanistan claims the Islamic State was 'obliterated.' But fighters who got away could stage a resurgence, 9 February 2020, https://www.washingtonpost.com/world/2020/02/09/afghanistan-claims-islamic-state-was-obliterated-fighters-who-got-away-could-stage-resurgence/, accessed 10 July 2020

Washington Post (The), Afghanistan's civilian casualties rise following U.S.-Taliban peace deal, 19 March 2020, https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/afghanistans-civilian-casualties-rise-following-us-taliban-peace-deal/2020/05/19/18c9e52a-99a6-11ea-ad79-eef7cd734641_story.html, accessed 2 July 2020

Washington Post (The), CIA runs shadow war with Afghan militia implicated in civilian killings, 3 December 2015, https://www.washingtonpost.com/world/cia-backed-afghan-militias-fight-a-shadow-war/2015/12/02/fe5a0526-913f-11e5-befa-99ceebcbb272_story.html?utm_term=.35eaa551f959, accessed 10 July 2020

Washington Post (The), In Afghanistan's northeast, fears of a Taliban return, 19 October 2019, https://www.pressreader.com/usa/the-washington-post/20191019/281706911455304, accessed 8 May 2020

Washington Post (The), Inside the Taliban's Afghanistan, Violence Remains the Path to Power, 19 December 2019, https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/inside-the-talibans-afghanistan-violence-remains-the-path-to-power/2019/12/19/5c792db8-2042-11ea-b034-de7dc2b5199b_story.html?arc404=true, accessed 26 June 2020

Washington Post (The), Outgunned in urban centers, Taliban wages fierce fight in remote western Afghanistan, 26 February 2018, https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/outgunned-in-urban-centers-taliban-wage-fierce-fight-in-remote-western-afghanistan/2018/02/25/05abcd2a-1710-11e8-930c-45838ad0d77a_story.html?utm_term=.860786d1a9d9, accessed 10 July 2020

Washington Post (The), Russia is sending weapons to Taliban, top U.S. general confirms, 24 April 2017, https://www.washingtonpost.com/news/checkpoint/wp/2017/04/24/russia-is-sending-weapons-to-taliban-top-u-s-general-confirms/?utm_term=.7817fbcfea16, accessed 2 July 2020

Washington Post (The), Russian bounties to Taliban-linked militants resulted in deaths of U.S. troops, according to intelligence assessments, 28 June 2020, https://www.washingtonpost.com/national-security/russian-bounties-to-taliban-linked-militants-resulted-in-deaths-of-us-troops-according-to-intelligence-assessments/2020/06/28/74ffaec2-b96a-11ea-80b9-40ece9a701dc_story.html, accessed 2 July 2020

Washington Post (The), Separate Attacks Kill 14 Afghan Forces in Kabul, Northeast, 6 June 2020, https://www.washingtonpost.com/world/the_americas/separate-attacks-kill-14-afghan-forces-in-kabul-northeast/2020/06/06/7d9089da-a7ea-11ea-898e-b21b9a83f792_story.html, accessed 8 June 2020

Washington Post (The), Taliban Blocks Major Afghan Highway in Expanding Attacks, 26 October 2016, https://www.washingtonpost.com/world/taliban-block-major-afghan-highway-in-expanding-attacks/2016/10/26/a3c61c62-dc0e-44b8-9634-f421b6bc6b18_story.html?noredirect=on&utm_term=.3e0f2c2f1b58, accessed 22 June 2020

WBG (World Bank Group) and UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees), Living Conditions and Settlement Decisions of Recent Afghan Returnees, June 2019, http://documents.worldbank.org/curated/en/344311561017281303/pdf/Living-Conditions-and-Settlement-Decisions-of-Recent-Afghan-Returnees-Findings-from-a-2018-Phone-Survey-of-Afghan-Returnees-and-UNHCR-data.pdf, accessed 2 June 2020

WFP (World Food Programme), Provincial Profile: Kabul, n.d., https://web.archive.org/web/20130628090105/http:/www.foodsecurityatlas.org:80/afg/country/provincial-Profile/Kabul, accessed 4 June 2020

WHO (World Health Organization), Afghanistan – Attacks on Health Care (January 28, 2020 – May 23, 2020), 23 May 2020, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_attacks_on_health_care_20200523_v2.pdf, accessed 10 July 2020

WHO (World Health Organization), Afghanistan – Attacks on Health Care in 2019 as of 17 November, 18 November 2019, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afg_attacks_on_health_care_20191117.pdf, accessed 10 July 2020

WHO (World Health Organization), Afghanistan. Attacks on Health Care in 2019 as of December 31, 2019, 31 December 2019 https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/afghanistan_attacks_on_health_care_in_2019_20191231red.pdf, accessed 28 May 2020

Withington, S. and Ehsani, H., Islamic State Wilayat Khorasan: Phoney Caliphate or Bonafide Province, AISS (Afghan Institute for Strategic Studies), 5 March 2020, https://aiss.af/assets/aiss_publication/Islamic_State_Wilayat_Khorasan_.pdf, accessed 26 June 2020

WJP (World Justice Project), Rule of Law Index 2020, n.d., https://worldjusticeproject.org/sites/default/files/documents/WJP-ROLI-2020-Online_0.pdf, accessed 6 July 2020

World Bank (The), Afghanistan Development Update, 28 October 2018, http://documents.worldbank.org/curated/en/985851533222840038/pdf/129163-REVISED-AFG-Development-Update-Aug-2018-FINAL.pdf, accessed 26 June 2020

World Bank (The), *Afghanistan Development Update: Building Confidence Amid Uncertainty*, June 2019, https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32144/Building-Confidence-Amid-Uncertainty.pdf?sequence=5&isAllowed=y, accessed 26 June 2020

World Bank (The), Afghanistan Development Update: Navigating a Sea of Uncertainty, January 2020, https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33210, accessed 26 June 2020

World Bank (The), Afghanistan Overview, last updated 1 April 2020, https://www.worldbank.org/en/country/afghanistan/overview

World Bank (The), Fragility and population movement in Afghanistan, 3 October 2016, http://documents.worldbank.org/curated/en/315481475557449283/Fragility-and-population-movement-in-Afghanistan, accessed 2 July 2020

World Bank (The), Hunger before the Drought: Food Insecurity in Afghanistan, 1 June 2019, http://documents.worldbank.org/curated/en/560691563979733541/pdf/Hunger-before-the-Drought-Food-Insecurity-in-Afghanistan.pdf, accessed 26 June 2020

World Bank (The), No Household Left Behind: Afghanistan Targeting the Ultra Poor Impact Evaluation, 10 June 2019, http://documents.worldbank.org/curated/en/855831560172245349/pdf/No-Household-Left-Behind-Afghanistan-Targeting-the-Ultra-Poor-Impact-Evaluation.pdf, accessed 26 June 2020

World Bank (The), Trans-Hindukush Road Connectivity Project, 24 October 2018, https://projects.worldbank.org/en/projects-operations/procurement-detail/OP00058929?lang=en&id=OP00058929, accessed 18 May 2020

World Bank (The), Trans-Hindukush Road Connectivity Project, n.d., http://www.projects.worldbank.org/P145347/?lang=en&tab=overview, accessed 1 July 2020

Xinxua, 11 police, 10 militants killed in northern Afghanistan: official, 16 January 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-01/16/c_138709907.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, 13 killed in N. Afghanistan clashes, including pro-gov't local leader, 4 February 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-02/04/c_138755060.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, 14 including 8 militants killed in northern Afghan province, 29 May 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-05/29/c_138100326.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, 1st LD Writethru: 9 police killed in Taliban attack in N. Afghanistan, 28 January 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-01/28/c_138739086.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, 2 soldiers, 14 militants killed in clashes in N. Afghanistan, 22 May 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-05/22/c_139079089.htm, accessed 9 June 2020

Xinhua, 8 Police Killed in Afghanistan's Central Province, 28 June 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-06/28/c_138181425.htm, accessed 13 May 2020

Xinhua, Afghan army kicks off operation to trace militants in restive province, 21 November 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-11/21/c_138572607.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Afghan fighting gets intensified amid reported progress in U.S.-Taliban talks, 7 September 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-09/07/c_138374060.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Afghan forces storm Taliban hideout in S. Afghanistan, set free 12 detainees, 16 December 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-12/16/c_138635122.htm, accessed 2 July 2020

Xinhua, Afghan Intelligence Agency Captures 6 Taliban Militants Near Kabul, 27 January 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-01/27/c_138736688.htm, accessed 18 June 2020

Xinhua, Afghan militants shut down health clinics in northern Takhar province: Official, 7 March 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-03/07/c_138853492.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Asia-Pacific news summary at 1000 GMT, Oct. 22, 22 October 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-10/22/c_138493696.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, At least 14 militants killed in separate incidents in Afghanistan, 8 April 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-04/08/c_137959964.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Feature: Afghanistan's Vital Salang Pass Tunnel in Dire Need of Restoration, 17 September 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-09/17/c_138398954.htm, accessed 28 May 2020

Xinhua, Gov't forces kill 7 militants in N. Afghanistan, 30 April 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-04/30/c_138024935.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Over 40 including 3 civilians killed within one day in Afghan fighting, 4 March 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-03/04/c_137868603.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Roundup: 20 killed in Afghanistan within 24 hours amid violence reduction in Afghanistan, 3 March 2020, http://www.xinhuanet.com/english/2020-03/03/c_138840313.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Taliban overruns area in N. Afghanistan's Baghlan province, 2 July 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-07/02/c_138192029.htm, accessed 7 May 2020

Xinhua, Taliban Shadow District Chiefs Killed in Afghan Provinces, 25 December 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-12/25/c_138657465.htm, accessed 13 May 2020

Xinhua, Special Afghan combat unit starts operation for TAPI project security 21 October 2019, http://www.xinhuanet.com/english/2019-10/21/c_138490445.htm, accessed 2 July 2020

Zeino, E., Peace versus Democracy? Afghanistan between Government Crisis and a U.S. Peace Deal with the Taliban, Pajhow, 6 April 2020, https://www.pajhwok.com/en/opinions/peace-versus-democracy-afghanistan-between-government-crisis-and-us-peace-deal-taliban, accessed 8 July 2020

Ziar Khan Yaad [Twitter], posted on: 14 September 2019, https://twitter.com/ziaryaad/status/1172730299324739585?s=20, accessed 10 July 2020

Ek 2: İş Tanımı

Bu raporun hedefi, uluslararası koruma statüsünün belirlenmesi bakımından güvenlikle ilgili bilgiler vermektir.

Bu raporun önemli bir hedefi bölge, vilâyet ve hatta ilçe seviyesinde detaylı bilgiler vermektir. Çatışmaların genel eğilimlerini gösteren olaylara ve vakalara dair raporlama dönemi, 1 Ocak 2018'den 28 Şubat 2019'a kadarki tarih aralığını kapsamaktadır.

Raporun içeriği şu konularda bilgi içermelidir:

- **Güvenlik durumunun genel tanımı**
  - Çatışma geçmişi
    - Afganistan'daki en son çatışmalara genel bakış
    - Siyasi görünüm
    - Barış müzakereleri
    - Uluslararası bağlam
  - Çatışmadaki aktörler
    - Hükûmet yanlısı kuvvetler
      - Görevler/roller/sayılar
      - Bileşenler
      - Sivil zayiata atıf
    - Hükûmet karşıtı unsurlar
      - Kuruluş düzeyi
      - Sivil zayiata atıf
  - Son güvenlik eğilimleri ve silahlı çatışmalar
    - Eğilimler, şiddetin doğası ve öncelikli olarak kullanılan yöntemler
  - Şiddetin sivil nüfus üzerindeki etkisi
    - Sivil zayiat
    - Devletin hukuku ve düzeni güvence altına alma becerisi
    - Sosyoekonomik durum
    - Mülteciler, ülkesinde yerinden edilmiş kişiler, geri dönenler
    - Çocuklar
  - Genel coğrafi bilgiler
    - Genel bölgesel farklılıklar
    - İsyancı denetimi
    - Çatışma şiddeti
  - Hareketlilik
    - Seyahat etmenin güvenlik yönleri (yollar, uçuşlar)

- **Bölgesel açıklama: vilâyet bazında**
  - Genel açıklama (ilçeler, nüfus, coğrafya, ekonomi)
  - Çatışma geçmişi (aktörlerin varlığı ve genel faaliyeti, Taliban kontrolü/varlığı hakkında açıklama)
  - Son güvenlik eğilimleri ve sivil nüfus üzerindeki etkisi
    - Sivil zayiat
    - Çatışma şiddeti
    - Olay sayısı
    - Temsili olayların tanımı
    - Yerinden edilme

Ek 3: Ekler ve Düzeltmeler

Bu rapor 9 Ekim 2020'de bazı bilgi hatalarını düzeltmek ve orijinal versiyonda eksik olan bazı ilgili bilgileri eklemek amacıyla yeniden yayımlanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki düzeltmeler ve eklemeler yapılmıştır:

Sayfa 76:

Ekleme: LWJ haritasında yer alan bilgilere göre Badgis vilâyetinin Ghormach, Mukur ve Bala Murghab ilçeleri Taliban kontrolü altındayken […]

Esas hali: LWJ haritasında yer alan bilgilere göre Badgis vilâyetinin Mukur ve Bala Murghab ilçeleri Taliban kontrolü altındayken […]

Sayfa 117:

Ekleme: LWJ tarafından toplanan ve haritada sunulan bilgilere göre Ferah vilâyetinin Gulistan, Bala Buluk, Saheb Koh, Anar Dara ve Khak-e Safed ilçeleri Taliban kontrolünde, Qala-i Kah, Posht-e Rod, Bakwa, Pur Chaman ilçeleri ve Ferah şehri tartışmalı durumda, Lash-e Juwayn ilçesi ise hükûmetin kontrolü altındaydı.

Esas hali: LWJ tarafından toplanan ve haritada sunulan bilgilere göre Ferah vilâyetinin Gulistan, Bala Buluk, Saheb Koh, Anar Dara ve Khak-e Safed ilçeleri Taliban kontrolü altında iken Qala-i Kah, Posht-e Rod, Bakwa ilçeleri ile Ferah şehrinin durumu tartışmalıdır.

Sayfa 166:

Düzeltme: 2020'nin ikinci çeyreğinde Resolute Support Kabil'i, üç il arasında her biri ortalama 204 sivil zayiatla Nangarhar ve Gazni ile ülke çapında en fazla sivil zayiat yaşayan üç vilâyetten biri olarak göstermiştir.

Esas hali: 2020'nin ikinci çeyreğinde Resolute Support Kabil vilâyetinde ortalama 204 sivil zayiat kaydetmiştir. Bu da Kabil'i ülke çapında en fazla sivil zayiat yaşayan üç vilâyetten biri (Nangarhar ve Gazni ile birlikte) yapmıştır.

Sayfa 232:

Düzeltme: Resolute Support ise 2020'nin ilk çeyreğinde Nangarhar'da 101 ila 125 sivil zayiat kaydetmiştir. 2020'nin ikinci çeyreğinde RS, Nangarhar'ı ülke çapında en çok sivil zayiat yaşayan vilâyet olarak göstermiş ve 259 sivil zayiat kaydetmiştir. Bu, bir önceki çeyreğe göre %236 artış anlamına gelmektedir.

Esas hali: Resolute Support ise 2020'nin ilk yarısında Nangarhar'da 101 ila 251'den fazla sivil zayiat kaydetmiş ve ikinci çeyrekte birinci çeyreğe kıyasla artış bildirmiştir.

Sayfa 240:

Düzeltme: ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde Nimruz vilâyetinde 109'u çarpışma, 30'u uzaktan şiddet, 3'ü sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmak üzere toplam 142 güvenlik olayı bildirmiştir.

Esas hali: ACLED, 1 Mart 2019 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde Nimruz vilâyetinde 109'u çarpışma, 11'i uzaktan şiddet, 2'si sivillere yönelik şiddet olarak kodlanmak üzere toplam 142 güvenlik olayı bildirmiştir.

Sayfa 318:

Düzeltme: UNAMA 2019 yılında Zabul vilâyetinde 496 sivil zayiat (142 ölü ve 354 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %69 artış yaşanmıştır.

Esas hali: UNAMA 2019 yılında Zabul vilâyetinde 496 sivil zayiat (142 ölü ve 354 yaralı) belgelemiştir. Bu açıdan 2018'e göre %3 artış yaşanmıştır.

Getting in touch with the EU

In person
All over the European Union there are hundreds of Europe Direct information centres. You can find the address of the centre nearest you at: https://europa.eu/european-union/contact_en

On the phone or by email
Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:
– by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
– at the following standard number: +32 22999696 or
– by email via: https://europa.eu/european-union/contact_en

Finding information about the EU

Online
Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: https://europa.eu/european-union/index_en

EU publications
You can download or order free and priced EU publications at: https://op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see https://europa.eu/european-union/contact_en).

EU law and related documents
For access to legal information from the EU, including all EU law since 1952 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: http://eur-lex.europa.eu

Open data from the EU
The EU Open Data Portal (http://data.europa.eu/euodp/en) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes.

Publications Office
of the European Union